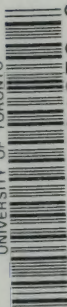

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 00001258 3

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
University of Toronto

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ἹΣΤΟΡΙΟΙ.

Ἡ Ρ Ο Δ Ο Τ Ο Υ

ἈΔΙΚΑΡΝΗΣΣΗΣ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ

ΛΟΓΟΙ Θ'.

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΟΙ ΜΟΥΣΑΙ.

TEXTUS

JOHANNIS SCHWEIGHÆUSERI,

IN ACAD. ARGENT. ET SEM. PROT. LITERAR. GRÆC. PROF. ACADEMIÆ REG. INSCRIPT.

ET HUM. LITERAR. ADSCR.

CUI ADJECTÆ SUNT,

EDITIONUM SCHWEIGHÆUSERI, REIZII & SCHÆFERI,

ET WESSELINGII,

LECTIONES VARIANTES OMNES.

VOLUMEN SECUNDUM.

GLASGUÆ:

EXCUDEBANT ANDREAS ET JACOBUS DUNCAN,

ACADEMIÆ TYPOGRAPHI.

VENEUNT APUD RICARDUM PRIESTLEY,

LONDINI.

~~~~~

1818.

НРОΔΟΤΟΤ

ΑΔΙΕΛΑΦΗΝΗΟΤ

ΙΣΤΟΡΙΗ

ΛΟΤΟΙ Θ.

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΟΙ ΜΟΤΑΙ

ΤΙΤΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΧΙΩΕΙΓΗΛΕΥΣΗ

IN ADAM LINGUAE ET ALIA LINGUA DE GR. TRANSLATIONE ET COMMENT.

ET ALIA. LINGUA. GR. V.

CHI AT. DE GR. V.

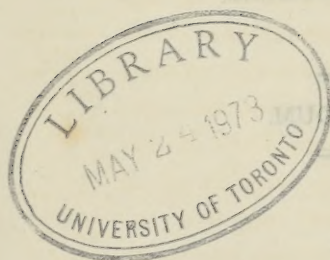
PA

4002

A2

1818

v.2

VOLUMEN SECONDO

GLASGOW

RECEIVED AT ANDREW & JACOBUS DODD

ANDREW & JACOBUS DODD

WHOLESALE AND RETAIL BOOKSELLERS

LONDON

1818

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ ΠΕΜΠΤΗ.

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ.

Οἱ ΔΕ ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν Περσέων καταλειφθέντες ὑπὸ Δαρείου, τῶν ὁ Μεγάβαζος ἤρχε, πρώτους μὲν Περσινδίους Ἑλλησποντίων, οὐ βουλομένους ὑπηκόους εἶναι Δαρείου, κατεστρέψαντο, περιεφθέντας πρότερον καὶ ὑπὸ Παίωνων 5 τρηχέως. Οἱ γὰρ ὧν ἀπὸ Στρυμόνος Παῖονες, χρήσαντος τοῦ Δεοῦ στρατεύεσθαι ἐπὶ Περσινδίους, καὶ ἦν μὲν ἀντικατιζόμενοι ἐπικαλέσωνταί σφεας οἱ Περὶνθιοι, οὐνομαστὶ βῶσαντες, τοὺς δὲ ἐπιχειρέειν ἦν δὲ μὴ ἐπιβῶσωνται μὴ ἐπιχειρέειν ἐποίευν οἱ Παῖονες ταῦτα. ἀντικατιζομένων δὲ τῶν 10 Περσινδίων ἐν τῷ προαστήϊ, ἐνθαῦτα μονομαχίῃ τριφασίῃ ἐκ προκλήσιός σφι ἐγένετο· καὶ γὰρ ἄνδρα ἄνδρὶ, καὶ ἵππον ἵππῳ συνέβαλον, καὶ κύνα κυνί. νικάντων δὲ τὰ δύο τῶν Περσινδίων, ὥς ἐπαιώνιζον κεχαρηκότες, συνεβάλλοντο οἱ Παῖονες τὸ χρηστήριον αὐτὸ τοῦτο εἶναι· καὶ εἰπὴν κου 15 παρὰ σφίσι αὐτοῖσι· “Νῦν ἂν εἴη ὁ χρησμὸς ἐπιτελεόμενος ἡμῖν, νῦν ἡμέτερον τὸ ἔργον.” οὕτω τοῖσι Περσινδίοισι παιωνίσασι ἐπιχειρέουσι οἱ Παῖονες, καὶ πολλὸν τε ἐκράτησαν, καὶ ἔλιπόν σφεων ὀλίγους.

Megabazus
a Dario
post expe-
ditionem
Scythicam
cum copiis
in Europa
relictus [4,
143.], ut
Thraciam
in ditionem
regis redi-
geret [c. 2.],
primum
Perinthios
subigit:
quos antea
Pæones,
Strymonis
accolæ [c.
13.], oracu-
li monitu
ad bellum
iis inferen-
dum excitī,
adfixerant.

Perintho devicta, Thracēs maritimos [c. 10.] ad-oritur eo-rumque ali-um ex alio populum imperio Persarum subicit.

Thracēs, post Indos, [3, 94.]

gens omni-um nume-rosissima, sed in plu-res divisa populos pa-
X
rum con-cordes, id-eoque mi-nus valida virium.

Horum po-pulorum omnium si-miles leges instituta-que, præter Getarum, Trausorum et Trans-crestonæo-rum.

Getarum de immor-talitate opi-nio [4, 94.]. Trausi re-cens natos lugent: mortuorum funus gra-tulabundi prosequun-tur.

Transcres-tonæi po-lygami. Vi-ri vita de-functi in tumulo di-lectissima

II. Τὰ μὲν δὴ ἀπὸ Παιόνων πρότερον γεινόμενα, ὥδε ἐγένετο· τότε δὲ ἀνδρῶν ἀγαθῶν περὶ τῆς ἐλευθερίας γινομέ-
νων τῶν Περσινδίων, οἱ Πέρσαι τε καὶ ὁ Μεγάβαζος ἐπέκρωτή-
σαν πλήθει. ὥς δὲ ἐχειρώθη ἡ Πέρσιδος, ἤλαυνε τὸν στρατὸν
ὁ Μεγάβαζος διὰ τῆς Θρηίκης, πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶν ἔθ- 5
νος τῶν ταύτῃ οἰκημένων ἡμερούμενος βασιλείῃ· ταῦτα γὰρ
οἱ ἐνέταλτο ἐκ Δαρείου, Θρηίκην καταστρέφειν.

III. ΘΡΗΓΓΚΩΝ δὲ ἔθνος μέγιστόν ἐστι, μετὰ γε Ἰνδοῦς, πάντων ἀνθρώπων. εἰ δὲ ὑπ' ἐνὸς ἄρχοιτο, ἢ φρονέοι κατὰ ταῦτόν, ἄμαχόν τ' ἂν εἴη, καὶ πολλῶν κράτιστον πάντων ἔθνέων, κατὰ γνώμην τὴν ἐμὴν· ἀλλὰ γὰρ τοῦτο ἄπορόν σφι, καὶ ἀμήχανον, μὴ κοτε ἐγγένηται· εἰσὶ δὴ 5
κατὰ τοῦτο ἄσθενές. Οὐνόματα δὲ πολλὰ ἔχουσι κατὰ χώρας ἕκαστοι· νόμοισι δὲ οὗτοι παραπλησίοισι πάντες χρέ-
ωνται κατὰ πάντα, πλὴν Γετέων, καὶ Τραυσῶν, καὶ τῶν κατύπερθε Κρηστωναίων οἰκούντων.

IV. Τουτέων δὲ τὰ μὲν Γέται οἱ ἀδανατίζοντες ποιεῦ-
σι, εἴρηται μοι. Τραυσοὶ δὲ τὰ μὲν ἄλλα πάντα κατὰ ταῦτά τοῖσι ἄλλοιςι Θρηγῆ ἐπιτελέουσιν, κατὰ δὲ τὸν γινό-
μενόν σφι καὶ ἀπογινόμενον ποιεῦσι τοιάδε. τὸν μὲν γινό-
μενον περιϊζόμενοι οἱ προσήκοντες ὀλοφύρονται, ὅσα μιν δεῖ, 5
ἐπεὶ τε ἐγένετο, ἀναπλῆσαι κακὰ, ἀνηγερόμενοι τὰ ἀνδρω-
πήϊα πάντα πάθει· τὸν δ' ἀπογενόμενον, παίζοντές τε καὶ ἡδόμενοι γῇ κρύπτουσι, ἐπιλέγοντες ὅσων κακῶν ἐξα-
παλλαχθεῖς, ἔστι ἐν πάσῃ εὐδαιμονίῃ.

V. Οἱ δὲ κατύπερθε Κρηστωναίων, ποιεῦσι τοιάδε. ἔχει γυναῖκας ἕκαστος πολλὰς· ἐπεὶ ἂν τις αὐτέων ἀπο-
δάνῃ, κρίσις γίνεται μεγάλη τῶν γυναικῶν, καὶ φίλων σπου-
δαὶ ἰσχυραὶ περὶ τοῦδε, ἥτις αὐτέων ἐφιλέετο μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. ἢ δ' ἂν κριθῇ καὶ τιμηθῇ ἐγκωμισαδείσα ὑπὸ 5
τε ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, σφάζεται ἐς τὸν τάφον ὑπὸ τοῦ οἰκηϊοτάτου ἐωυτῆς· σφαχθεῖσα δὲ, συνδάπτεται τῷ ἀν-
4

δρί. αἱ δὲ ἄλλαι συμφορὴν μεγάλην ποιεῦνται· ὄνειδος uxorum
γάρ σφι τοῦτο μέγιστον γίνεται. immolatur.

VI. Τῶν δὲ δὴ ἄλλων Θρηήκων ἐστὶ ὅδε ὁ νόμος. πα- Caeterorum
λεῦσι τὰ τέκνα ἐπ' ἐξαγωγῇ. τὰς δὲ παρθέτους οὐ φυλάσ- Thracum
σουσι, ἀλλ' ἐῷσι οἷσι αὐταὶ βούλονται ἀνδράσι μίσγασθαι. instituta
τὰς δὲ γυναῖκας ἰσχυρῶς φυλάσσουσι καὶ ὠνέονται τὰς maxime
5 γυναῖκας παρὰ τῶν γονέων χρημάτων μεγάλων. καὶ τὸ μὲν memorabi-
ἐστίχθαι, εὐγενὲς κέκερται· τὸ δ' ἄστικτον, ἀγεννὲς. ἀργὸν lia.
εἶναι, κάλλιστον· γῆς δὲ ἐργάτην, ἀτιμότατον. τὸ ζῆν ἀπὸ
πολέμου καὶ ληϊστύος, κάλλιστον. οὗτοι μὲν σφραν οἱ ἐπι-
φανέστατοι νόμοι εἰσὶ.

VII. Θεοὺς δὲ σέβονται μούνους τούσδε· Ἄρεα, καὶ Διό- Deos solos
νυσον, καὶ Ἄρτεμιν. οἱ δὲ βασιλῆες αὐτέων, πάρεξ τῶν ἄλ- colunt Mar-
λων πολιητέων, σέβονται Ἑρμῆν μάλιστα θεῶν καὶ ὁμνύουσι tem, Bac-
μούνον τοῦτον, καὶ λέγουσι γεγενέσθαι ἀπὸ Ἑρμέω ἐαυτούς. chum, Di-
anam: reges
præcipue
Mercuri-
um, origi-
nem ab eo
ducentes.

VIII. Ταφαὶ δὲ τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτέων εἰσὶ αἶδε. τρεῖς Sepultura
μὲν ἡμέρας προτιδέασι τὸν νεκρόν· καὶ παντοῖα σφάζαντες ditiorum.
ἱεῖα, εὐαχέονται, προκλαύσαντες πρῶτον· ἔπειτα δὲ θάπ-
τουσι κατακαύσαντες, ἢ ἄλλως γῇ κρύψαντες. χῶμα δὲ
5 χέαντες, ἀγῶνα τιθεῖσι παντοῖον, ἐν τῷ τὰ μέγιστα ἄεθλα
* τίθεται κατὰ λόγον μουνομαχίης. ταφαὶ μὲν δὴ Θρηήκων according to the
εἰσὶ αὐται. estimate of the

IX. Τὸ δὲ πρὸς βορέῳ τῆς χώρας ἔτι ταύτης οὐδεὶς ἔχει Thraciam
φράσαι τὸ ἀτρεκέες, οἵτινές εἰσι ἀνθρώπων οἱ οἰκέοντες αὐτήν· ab aquilone
ἀλλὰ τὰ πέρην ἥδη τοῦ Ἰστρου ἐξημος χώρα φαίνεται ἐοῦ- qui populi
σα καὶ ἀπειρος. μούνους δὲ δύναμαι πυδέσθαι οἰκέοντας contingent,
5 πέρην τοῦ Ἰστρου ἀνθρώπους, τοῖσι οὖνομα εἶναι Σιγύννας, parum con-
* ἐσθῆτι δὲ χρεωμένους Μηδικῇ. τοὺς δὲ ἵππους αὐτέων εἶναι stat. Soli
λασίους ἅπαν τὸ σῶμα, ἐπὶ πάντε δακτύλους τὸ βᾶθος Sigynnæ
τῶν τριχῶν· μικροὺς, δὲ, καὶ σιμοὺς, καὶ ἀδυνάτους ἀνδρας trans Is-
φέρειν· ζευγνυμένους δὲ ὑπ' ἄρματα, εἶναι ὄξυτάτους· ἀρ- trum cogni-
10 ματηλατέειν δὲ πρὸς ταῦτα τοὺς ἐπιχωρίους. κατήκειν δὲ titi, a Medis,
τουτέων τοὺς οὖρους ἀγχοῦ Ἑνετῶν τῶν ἐν τῷ Ἀδρίῃ. εἶναι uti fama
fertur, ori-
undi, et us-
que ad Ene-
tos Adriæ
accolas [1,
196.] perti-
nentes: eo-
rum vesti-
tus et equi.

δὲ Μήδων σφείας ἀποίκους λέγουσι. ὅπως δὲ οὗτοι Μήδων
ἀποικοὶ γεγόνασιν, ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω ἐπιφράσασθαι· γένοι-
το δ' ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. Σιγύννας δ' ἂν καλέ-
ουσι Λίγυες οἱ ἄνω ὑπὲρ Μασσαλῆς οἰκούντες, τοὺς καπῆ- 15
λους· Κύπριοι δὲ, τὰ δόρατα.

Fabula
Thracum
de regioni-
bus trans
Istrum
propter
examina
apum im-
perviis ex-
plosa. Ter-
ra septen-
trioni sub-
jecta ob fri-
gus inhabi-
tabilis.

X. Ὡς δὲ Θρήικες λέγουσι, μέλισσαι κατέχουσιν τὰ
πέτρην τοῦ Ἰστρου εἰσὶ καὶ ὑπὸ τουτέων οὐκ εἶναι διελθεῖν
τὸ προσωτέρω. ἐμοὶ μὲν νυν, ταῦτα λέγοντες, δοκεῖσι λέγειν
οὐκ οἰκότα· τὰ γὰρ ζῶα ταῦτα φαίνεται εἶναι δύσσιγα.
ἀλλὰ μοι τὰ ὑπὸ τὴν ἄρκτον αἰοίκετα δοκεῖ εἶναι διὰ τὰ 5
ψύχρα. Ταῦτα μὲν νυν τῆς χώρας ταύτης πέρι λέγεται.
τὰ παραθαλάσσια δ' ὧν αὐτῆς Μεγάλαζος Περίστων κατή-
νοα ἐποίησε.

Darius ab
expeditione
Scythica
Sardes re-
versus, His-
tiaum ob
pontem Is-
tri serva-
tum [4,
157.], Coën
ob consili-
um salubre
datum [4,
97.] remu-
neratur, illi
petenti
Myrcinum
Edonidem,
huic Mity-
lenen do-
nans.

XI. ΔΑΡΕΪΟΣ δὲ, ὡς διαβὰς τάχιστα τὸν Ἑλλήσ-
ποντον, ἀπῆκετο ἐς Σάρδεις, ἐμνήσθη τῆς ἐξ Ἰστιαίου τε τοῦ
Μιλησίου εὐεργεσίης, καὶ τῆς παραινέσιος τοῦ Μιτυληναίου
Κάω. μεταπεμφάμενος δὲ σφείας ἐς Σάρδεις, ἐδίδου αὐτοῖ-
σι αἵρεσιν. ὁ μὲν δὴ Ἰστιαῖος, ὅτε τυρρανέων τῆς Μιλήτου, 5
τυρρανίδος μὲν οὐδεμιᾶς προσέχρηζε· αἰτέει δὲ Μύρκινον τὴν
Ἡδωνίδα, βουλόμενος ἐν αὐτῇ πόλιν κτίσαι. οὗτος μὲν δὴ
ταύτην αἰρέεται. ὁ δὲ Κάως, οἷά τ' ἐοῦσε τυρρανός, δημότης
τε ὢν, αἰτέει Μιτυλήνης τυρρανέυσαι. τελευθέντων δὲ ἀμ-
φοτέροισι, οὗτοι μὲν κατὰ τὰ εἶλοντο ἐπράποντο. 10

Qua re mo-
tus Mega-
bazum Pæ-
ones ex
Europa vi
abductos
in Asiam
transfere
jusserit.

XII. Δαρεῖον δὲ συνήκει, πρῆγμα τοιόνδε ἰδόμενον, ἐπι-
θυμῆσαι ἐντείλασθαι Μεγάλαζω, Παίονας ἐλόντα ἀνα-
σπάστους ποιῆσαι ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίην. Ἦν Πίγρης
καὶ Μαντύης, ἄνδρες Παῖονες· οἱ, ἐπεὶ τε Δαρεῖος διέβη ἐς
τὴν Ἀσίην, αὐτοὶ ἐβέλοντες Παίωνων τυρρανέειν, ἀπικνέονται 5
ἐς Σάρδεις, ἅμα ἀγόμενοι ἀδελφεὴν μεγάλην τε καὶ εὐεϊδέα.
φυλάξαντες δὲ Δαρεῖον προκαπιζόμενον ἐς τὸ προάσκειον
τὸ τῶν Λυδῶν, ἐποίησαν τοιόνδε. Σκευάσαντες τὴν ἀδελ-
φεὴν ὡς εἶχον ἄριστα, ἐπ' ὕδαρ ἐπεμπον, ἄγγος ἐπὶ τῇ κε-

- 10 φαίῃ ἔχουσιν, καὶ ἐκ τοῦ βραχίονος ἵππον ἐπέλκουσαν,
καὶ κλώδουσιν λῖνον. ὥς δὲ παρεξήϊε ἡ γυνή, ἐπιμελὲς τῷ
Δαρείῳ ἐγένετο· οὔτε γὰρ Περσικὰ ἦν, οὔτε Λύδια, τὰ
ποιούμενα ἐκ τῆς γυναικὸς, οὔτε πρὸς τῶν ἐκ τῆς Ἀσίης
οὐδαμῶν. ἐπιμελὲς δὲ ὥς οἱ ἐγένετο, τῶν δορυφόρων τινὰς
15 πέμπει, κελεύων φυλάξαι ὅ τι χρήσεται τῷ ἵππῳ ἢ γυνή.
οἱ μὲν δὴ ὀπίσθε εἶποντο. ἡ δὲ ἐπεὶ τε ἀπίκετο ἐπὶ τὸν πο-
ταμόν, ἤρσε τὸν ἵππον· ἄρσασα δὲ, καὶ τὸ ἄγγος τοῦ ὕδα-
τος ἐμπλησάμενη, τὴν αὐτὴν ὁδὸν παρεξήϊε, φέρουσα τὸ
ὕδωρ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐπέλκουσα ἐκ τοῦ βραχίονος
20 τὸν ἵππον, καὶ στρέφουσα τὸν ἄτρακτον.

- XIII. Θωμάζων δὲ ὁ Δαρεῖος τά τε ἤκουσε ἐκ τῶν
κατασκόπων, καὶ τὰ αὐτὸς ὤρα, ἄγειν αὐτὴν ἐκέλευε ἐνω-
* τῷ ἐς ὄψιν. ὥς δὲ ἄχθη, παρῆσαν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς,
οὐ κη πρόσω σκοπιὴν ἔχοντες τουτέων. εἰρωτέρωντος δὲ τοῦ
5 Δαρείου ὀποδαπὴ εἶη, ἔφασαν οἱ νεηνίσκοι εἶναι Παίονες, καὶ
ἐκείνην εἶναι σφέων ἀδελφεήν. ὁ δ' ἀμείβετο· “ τίνες δὲ οἱ
“ Παίονες ἀνδρωποί εἰσι, καὶ κοῦ γῆς οἰκημένοι, καὶ τί
“ κείνοι ἐδέλοντες ἔλθοιεν ἐς Σάρδεις.” οἱ δὲ οἱ ἔφραζον, ὥς
“ ἔλθοιεν μὲν ἐκείνῳ δώσοντες σφέας αὐτούς· εἴη δὲ ἡ Παι-
10 “ ονὴ ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ πεπολισμένη· ὁ δὲ Στρυ-
“ μὼν οὐ πρόσω τοῦ Ἑλλησπόντου· εἶησαν δὲ Τευκρῶν τῶν
“ ἐκ Τροίης ἄποικοι.” Οἱ μὲν δὴ αὐτὰ ἕκαστα ἔλεγον. ὁ
δὲ εἰρώτα, “ εἰ καὶ πᾶσαι εἶησαν αὐτόθι αἱ γυναῖκες οὕτω
“ ἐργάτιδες.” οἱ δὲ καὶ τοῦτο ἔφασαν προθύμως οὕτω ἔχειν·
15 αὐτοῦ γὰρ ὧν τούτου εἵνεκα καὶ ἐποίεετο.

- XIV. Ἐνθαῦτα Δαρεῖος γράφει γράμματα πρὸς Με-
γάβαζον, τὸν ἔλιπε ἐν τῇ Θρηίκῃ στρατηγόν· ἐντελλόμενος
ἐξαναστῆσαι ἐξ ἡδέων Παίονας, καὶ παρ' ἐαυτὸν ἀγαγεῖν
καὶ αὐτοὺς καὶ τέκνα τε καὶ γυναῖκας αὐτέων. αὐτίκα δὲ
5 ἵππεὺς ἔδωκε φέρων τὴν ἀγγελίην ἐπὶ τὸν Ἑλλησπόντον· περ-
αιωθεῖς δὲ, διδοὶ τὸ βιβλίον τῷ Μεγαβάζῳ. ὁ δὲ, ἐπιλεξά-
μενος, καὶ λαβὼν ἡγεμόνας ἐκ τῆς Θρηίκης, ἐστρατεύετο ἐπὶ
τὴν Παιονίην.

α. ια. f. h. u.

Situs Paeoniae: Paeones Teucrorum coloni.

Eorum ter-
ram Mega-
bazus cum
exercitu
ingressus,
Siropaeo-
nes, Paeo-
plas eosque,
qui ad pa-
ludem us-
que Prasia-
dem perti-
nent, astu
in dediti-
onem accep-
tos in Asi-
am deducit.

XV. Πυθόμενοι δὲ οἱ Παίονες τοὺς Πέρσας ἐπὶ σφείας
ἵναι, ἀλισθύντες ἐξεστρατεύσαντο πρὸς θαλάσσης· δοκέοντες
ταύτῃ ἐπιχειρήσειν τοὺς Πέρσας ἐμβάλλοντας. οἱ μὲν δὴ
Παίονες ἦσαν ἐτοῖμοι τὸν Μεγαξιάζου στρατὸν ἐπιόντα ἐρύ-
κειν. οἱ δὲ Πέρσαι πυθόμενοι συναλίσδαι τοὺς Παίονας, 5
καὶ τὴν πρὸς θαλάσσης ἐσβολὴν φυλάσσοντας, ἔχοντες ἡγε-
μόνας, τὴν ἄνω ὁδὸν τρέπονται· λαθόντες δὲ τοὺς Παί-
ονας, ἐσπίντουσι ἐς τὰς πόλεις αὐτῶν, εὐσας ἀνδρῶν ἐρή-
μους· οἷα δὲ κεινῇσι ἐπιπεσόντες, εὐπετέως κατέσχον. οἱ δὲ
Παίονες ὥς ἐπύθοντο ἐχομένους τὰς πόλεις, αὐτίκα διασκα- 10
δασθέντες, κατ' ἐαυτοὺς ἕκαστοι ἐτρέποντο, καὶ παρεδίδο-
σαν σφείας αὐτοὺς τοῖσι Πέρσῃσι. Οὕτω δὴ Παίωνων Σι-
ροπαίωνες τε, καὶ Παίοπλαι καὶ οἱ μέχρι τῆς Πρασιάδος
λίμνης, ἐξ ἡδέων ἐξαναστάντες ἦγοντο ἐς τὴν Ἀσίην.

XVI. Οἱ δὲ περὶ τὸ Πάγγαιον οὖρος, καὶ Δόξηρας,
καὶ Ἀργιᾶνας, καὶ Ὀδομάντους, καὶ αὐτὴν τὴν λίμνην
τὴν Πρασιάδα, οὐκ ἐχειρώθησαν ἀρχὴν ὑπὸ Μεγαξιάζου.
ἐπειρήθη δὲ καὶ τοὺς ἐν τῇ λίμνῃ κατοικημένους ἐξαιρέειν
ὥδε. ἱερίαι ἐπὶ σταυρῶν ὑψηλῶν ἐξευγμένα ἐν μέσῃ ἔστηκε 5
τῇ λίμνῃ, ἔσοδον ἐκ τῆς ἡπείρου στενὴν ἔχοντα μὴ γεφύρῃ.
τοὺς δὲ σταυροὺς τοὺς ὑπεστεῶτας τοῖσι ἱερίοις τὸ μὲν κου
ἀρχαῖον ἔστησαν κοινῇ πάντες οἱ πολῖται· μετὰ δὲ, νόμῳ
χρεώμενοι ἰστάσι τοιαῦτα. κομίζοντες ἐξ οὖρος, τῷ οὐνομά 10
ἔστι Ὀρεήλος, κατὰ γυναῖκα ἐκάστην ὁ γαμέων τρεῖς σταυ-
ροὺς ὑπίστησι· ἄγεται δὲ ἕκαστος συχνὰς γυναῖκας. οἱ-
κεῖνοι δὲ τοιοῦτον τρόπον. κρατῶν ἕκαστος ἐπὶ τῶν ἱερίων
καλύψεας τε ἐν ᾗ διαιτᾷται, καὶ θύρας καταπακτῆς διὰ τῶν
ἱερίων κάτω φερούσης ἐς τὴν λίμνην. τὰ δὲ νήπια παῖδια 15
θέουσι τοῦ ποδὸς σπάστῃ, μὴ κατακυλισθῇ δαιμονιόντες.
τοῖσι δὲ ἵπποισι καὶ τοῖσι ὑποζυγίοις παρέχουσι χόρτον
ἰχθυῶν. τῶν δὲ πληθὺς ἐστὶ τοσοῦτον, ὥστε, ὅταν τὴν θύρην
τὴν καταπακτὴν ἀνακλίνῃ, κατιεὶ σχοίνῳ σπυρίδα κεινὴν ἐς
τὴν λίμνην· καὶ οὐ πολλὸν τινα χρόνον ἐπισχῶν, ἀνασπᾷ

20 πλήρεια ἰχθύων. τῶν δὲ ἰχθύων ἐστὶ γένηα δύο, τοὺς καλέουσι πάπρικας τε καὶ τίλwanas. Παίωνων μὲν δὴ οἱ χειρῶδέντες ἦγοντο ἐς τὴν Ἀσίην.

XVII. Μεγάβαζος δὲ ὡς ἐχειρώσατο τοὺς Παίονας, πέμπει ἀγγέλους ἐς Μακεδονίην, ἄνδρας ἑπτὰ Πέρσας, οἱ μετ' αὐτὸν κεινὸν ἔσαν δοκιμώτατοι ἐν τῷ στρατοπέδῳ. ἐπέμποντο δὲ οὗτοι παρ' Ἀμύντην, αἰτήσοντες γῆν τε καὶ ὕδωρ Δαρείῳ βασιλεῖ. Ἔστι δὲ ἐκ τῆς Πρασιάδος λίμνης σύντομος κάρτα ἐς τὴν Μακεδονίην. πρῶτα μὲν γὰρ ἔχεται τῆς λίμνης τὸ μέταλλον, ἐξ οὗ ὕστερον τουτέων τάλαντον ἀργυρίου Ἀλεξάνδρῳ ἡμέρης ἐκάστης ἐφοίτα· μετὰ δὲ τὸ μέταλλον, Δύσωνον καλεόμενον οὗρος ὑπερβάντα εἶναι ἐν Μακεδονίῃ.

XVIII. Οἱ ὦν Πέρσαι οἱ πεμφθέντες οὗτοι παρὰ τὸν Ἀμύντην ὡς ἀπίκοντο, αἴτεον, ἐλθόντες ἐς ὄψιν τὴν Ἀμύντην, Δαρείῳ βασιλεῖ γῆν τε καὶ ὕδωρ. ὁ δὲ ταῦτά τε ἐδίδου, καὶ σφεις ἐπὶ ξινίᾳ καλέει· παρασκευασάμενος δὲ δεῖπνον μεγαλοπρεπές, ἐδέκετο τοὺς Πέρσας φιλοφρόνως. ὡς δὲ ἀπὸ δεῖπνου ἐγένοντο, διαπίνοντες εἶπαν οἱ Πέρσαι τάδε· “Ξεῖνε Μακεδῶν, ἡμῖν νόμος ἐστὶ τοῖσι Πέρσῃσι, ἐπεὶ δὲ δεῖπνον προτιδώμεθα μέγα, τότε καὶ τὰς παλλακὰς καὶ τὰς κουριδίας γυναῖκας ἐσάγεσθαι παρέδρους. σύ νυν, ἐπεὶ περ προθύμως μὲν ἐδέξαιο, μεγάλως δὲ ξινίζεις, διδοῖς τε βασιλεῖ Δαρείῳ γῆν τε καὶ ὕδωρ, ἔπει νόμῳ τῷ ἡμετέρῳ.” Εἶπε πρὸς ταῦτα Ἀμύντης· “ὦ Πέρσαι, νόμος μὲν ἡμῖν γέ ἐστι οὐκ οὗτος, ἀλλὰ κεχωρῖσθαι ἄνδρας γυναικῶν· ἐπεὶ τε δὲ ὑμεῖς, ἔοντες δεσπότες, προσ-
15 “χρῆζετε τουτέων, παρέσται ὑμῖν καὶ ταῦτα.” Εἶπας τοσαῦτα ὁ Ἀμύντης μετεπέμπετο τὰς γυναῖκας. αἱ δ' ἐπεὶ τε καλεόμεναι ἦλθον, ἐπέξῃς ἀντίαι ἴζοντο τοῖσι Πέρσῃσι. ἐνθαῦτα οἱ Πέρσαι ἰδόμενοι γυναῖκας εὐμόρφους, ἔλεγον πρὸς Ἀμύντην, φάμενοι “τὸ ποιηδὲν τοῦτο οὐδὲν εἶναι
20 “σοφόν· κέρεσσον γὰρ εἶναι ἀρχήθεν μὴ ἐλθεῖν τὰς γυναῖ-

Abductis Pæonibus, Megabazus ad Amyntam Macedoniæ regem mittit, qui a-quam ter-ramque petant. Via a palude Prasidae, ad quam argenti fodinae, in Macedoniam.

Amyntas Dario se dedit legatosque convivio lautissimo excipit. Qui cum adpoti feminas contra Macedonum morem, facili tamen Amynta, ad cenam depoposissent, in easque se petulantius gererent,

“ κας, ἢ ἐλθούσας καὶ μὴ παριζομένας, ἀντίας ἵζεσθαι,
 “ ἀλγυθόνας σφι ὀφθαλμῶν.” ἀναγκαζόμενος δὲ ὁ Ἀμύν-
 τῆς ἐκέλευε παρίσσειν πειδομενέων δὲ τῶν γυναικῶν, αὐ-
 τίκα οἱ Πέρσαι μαστῶν τε ἀπτοντο, οἷα πλεύνως οἰνωμέ-
 νοι, καὶ κου τις καὶ φιλέειν ἐπειρᾶτο.

25

Alexander
 Amyntæ
 filius, im-
 patiens
 contume-
 liæ,

XIX. Ἀμύντης μὲν δὴ ταῦτα ὄρεων, ἀτρέμας εἶχε,
 καὶ περ δυσφορέων, οἷα ὑπερδειμαίνων τοὺς Πέρσας. Ἀλέ-
 ξανδρος δὲ ὁ Ἀμύντεω, παριών τε καὶ ὄρεων ταῦτα, ἅτε
 νέος τε ἐὼν καὶ κακῶν ἀπαιδής, οὐδαμῶς ἔτι κατέχειν οἷός
 τε ἦν· ὥστε δὲ βαρέως φέρον, εἶπε πρὸς Ἀμύντεα τάδε· 5
 “ Σὺ μὲν, ὦ πάτερ, εἶπε τῇ ἡλικίῃ, ἀπῶν τε ἀναπαύεο,
 “ μὴδὲ λιπάρεαι τῇ πόσει. ἐγὼ δὲ προσμένων αὐτοῦ τῇδε,
 “ πάντα τὰ ἐπιτήδεα παρῆξω τοῖσι ξείνοισι.” Πρὸς ταῦ-
 τα συνίης ὁ Ἀμύντης, ὅτι νεώτερα πρῆγματα πρῆξιν
 μέλλει Ἀλέξανδρος, λέγει· “ ὦ παῖ, σχεδὸν γὰρ σευ ἄ- 10
 “ νακαιομένου συνήμι τοὺς λόγους, ὅτι ἐδέλεις ἐμὲ ἐκπέμ-
 “ ψας ποίειν τι νεώτερον. ἐγὼ ὦν σευ χρηρίζω μὴδὲν νεοχ-
 “ μῶσαι κατ’ ἀνδρας τούτους, ἵνα μὴ ἐξεργάσῃ ἡμέας·
 “ ἀλλὰ ἀνέχου ὄρεων τὰ ποιούμενα. ἀμφὶ δὲ ἀπόδα τῇ ἐμῇ
 “ πείσομαί τοι.”

15

patre sum-
 moto, il-
 los per do-
 lum con-
 fodit.

ability of having

XX. Ὡς δὲ ὁ Ἀμύντης χρησας τουτέων οἰχώκε, λέ-
 γει ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς τοὺς Πέρσας· “ Γυναικῶν του-
 “ τέων, ὧ ξεῖνοι, πολλή ἐστι ὑμῖν εὐπετεία, καὶ εἰ πάσῃσι
 “ βούλεσθε μίσγασθαι, καὶ ὀκόσῃσι ὦν αὐτέων· τούτου 5
 “ μὲν πέρι αὐτοὶ ἀποσημανέετε. νῦν δὲ, σχεδὸν γὰρ ἤδη
 “ τῆς κοίτης ὥρη προσέρχεται ὑμῖν, καὶ κατ’ ὥς ἔχοντες
 “ ὑμέας ὄρεω μέδῃ, γυναῖκας ταύτας, εἰ ὑμῖν φίλον ἐστί,
 “ ἄφετε λούσασθαι· λουσαμένας δὲ, ὀπίσω προσδέκεσθε.”
 Εἶπας ταῦτα, συνέπαινοι γὰρ ἔσαν οἱ Πέρσαι, γυναῖκας
 μὲν ἐξελθούσας ἀπέπεμπε ἐς τὴν γυναικῆϊν· αὐτὸς δὲ ὁ 10
 Ἀλέξανδρος ἴσους τῇσι γυναιξὶ ἀριδμὸν ἀνδρας λειογενεῖους
 τῇ τῶν γυναικῶν ἐσθῇτι σκευάσας, καὶ ἐγχευρίδια δοὺς,
 παρῆγε ἔσω. παρὰ γων δὲ τούτους, ἔλεγε τοῖσι Πέρσῃσι τά-

δε· “ ὦ Πέρσαι, οἴκατε πανδαισίῃ τελέῃ εἰστίῃσθαι. τά
 15 “ τε γὰρ ἄλλα, ὅσα εἶχομεν, καὶ πρὸς, τὰ οἶά τε ἦν ἐξευ-
 “ ρόντας παρέχειν, πάντα ὑμῖν πάρεστι. καὶ δὴ καὶ τούδε,
 “ τὸ πάντων μέγιστον, τάς τε ἑωυτῶν μητέρας καὶ τὰς
 “ ἀδελφεὰς ἐπιθαψιευόμεθα ὑμῖν ὥς παντελέως μάθῃτε
 “ τιμεώμενοι πρὸς ἡμέων τῶν πέρ ἐστε ἄξιοι, πρὸς δὲ καὶ
 20 “ βασιλεῖ τῷ πέμψαντι ἀπαγγεῖλητε, ὥς ἀνὴρ Ἕλλην,
 “ Μακεδόνων ὑπαρχος, εὖ ὑμέας ἐδέξατο καὶ τραπέζῃ
 “ καὶ κοίτῃ.” Ταῦτα εἶπας Ἀλέξανδρος, παρίζει Πέρσῃ
 ἀνδρὶ ἄνδρα Μακεδόνα, ὥς γυναῖκα τῷ λόγῳ. οἱ δὲ, ἐπεὶ
 τέ σφεν οἱ Πέρσαι ψαύειν ἐπειρῶντο, διεργάζοντο αὐτούς.

XXI. Καὶ οὗτοι μὲν τούτῳ τῷ μῶρῳ διεφθάρησαν, καὶ
 αὐτοὶ καὶ ἡ θραπήνῃ αὐτέων· εἶπετο γὰρ δὴ σφι καὶ ὀχή-
 ματα, καὶ θεράποντες, καὶ ἡ πᾶσα πολλὴ παρασκευή·
 πάντα δὴ ταῦτα, ἅμα πᾶσι κείνοισι ἠφάνιστο. Μετὰ
 5 δὲ, χρόνῳ οὐ πολλῷ ὕστερον, ζήτησις τῶν ἀνδρῶν τουτέων
 μεγάλη ἐκ τῶν Περσέων ἐγένετο· καὶ σφεας Ἀλέξανδρος
 κατέλαβε σοφίῃ, χρήματά τε δοὺς πολλὰ, καὶ τὴν ἑωυ-
 τοῦ ἀδελφεήν, τῇ οὖνομα ἦν Γυγαίῃ· δοὺς δὲ ταῦτα κατ-
 ἔλαβε ὁ Ἀλέξανδρος Βουβάρῃ, ἀνδρὶ Πέρσῃ, τῶν διζη-
 10 μένων τοὺς ἀπολομένους τῷ στρατηγῷ. ὁ μὲν νυν τῶν
 Περσέων τουτέων θάνατος οὕτω καταλαμφθεὶς εἰσιγῆδη.

XXII. Ἕλληνας δὲ εἶναι τούτους ἀπὸ Περδίκκω γε-
 γονότας, κατὰ περ αὐτοὶ λέγουσι, αὐτός τε οὕτω τυγχάνω
 ἐπιστάμενος, καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖσι ὀπισθε λόγοισι ἀπο-
 δέξω ὥς εἰσι Ἕλληνες· πρὸς δὲ, καὶ οἱ τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ
 5 διέποντες ἀγῶνα Ἑλλήνων οὕτω ἔγνωσαν εἶναι. Ἀλεξάν-
 δρου γὰρ ἀεθλεύειν ἐλομένου, καταβάντος ἐπ’ αὐτὸ τοῦτο,
 οἱ ἀντιδευσόμενοι Ἑλλήνων ἐξεῖργόν μιν, φάμενοι οὐ βαρ-
 βάρων ἀγωνιστέων εἶναι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ Ἑλλήνων. Αλέ-
 ξανδρος δὲ, ἐπειδὴ ἀπέδεξε ὥς εἴη Ἀργεῖος, ἐκρίθη τε
 10 εἶναι Ἕλληνα, καὶ ἀγωνιζόμενος στάδιον συνεξέπιπτε τῷ
 πρώτῳ. ταῦτα μὲν νυν οὕτω κη ἐγένετο.

φανερὰ μὲν

Cujus ca-
 dis auctores
 Persis quaer-
 rentibus,
 Alexander
 multis mun-
 eribus
 Bubarae da-
 tis ac Gy-
 gaea sorore
 eidem de-
 sponsata
 [8, 136.]
 inultus
 evadit.

Macedo-
 num reges
 Graecae stir-
 pis Argivae-
 que prosa-
 riae.

Managē. sider-
 arange.

I am a dead h
 with the first

Megabazus
cum Pæ-
ones Sardes
duxisset,
Myrcinum
Histiae in-
caute tra-
ditam
[c. 11.] do-
cens, sua-
det Dario,
ut donum
illi auferat.

timber

car spars.

prescribe.

Quo consi-
lio utens
rex, Histiae-
um Myrci-
num jam
condentem
astute pri-
mum Sar-
des arcessit,
post secum
Susa abdu-
cit,

communicati
them to you.

XXIII. ΜΕΓΑΒΑΖΟΣ δὲ ἄγων τοὺς Παίονας,
ἀπίκετο ἐπὶ τὸν Ἑλλάσποντον ἐνδεῦτεν δὲ διαπεραιωθεὶς,
ἀπίκετο ἐς Σάρδεις. ἅτε δὲ τειχέοντος ἤδη Ἰστιαίου τοῦ
Μιλησίου τὴν παρὰ Δαρείου αἰτήσας ἔτυχε μισθὸν δωρεὴν
φυλακῆς τῆς σχεδίας· ἔοντος δὲ τοῦ χώρου τούτου παρὰ 5
Στρυμόνα ποταμὸν, τῷ οὐνομά ἐστι Μύρκινος· μαδῶν ὁ
Μεγάβαζος τὸ ποιούμενον ἐκ τοῦ Ἰστιαίου, ὡς ἦλθε τά-
χιστα ἐς τὰς Σάρδεις ἄγων τοὺς Παίονας, ἔλεγε Δαρείῳ
τάδε· “ὦ βασιλεῦ, κοῖον τι χρεῖμα ἐποίησας, ἀνδρὶ Ἑλ- 10
“ ληνι δεινῷ τε καὶ σοφῷ δοὺς ἐγκτήσασθαι πόλιν ἐν Θρη-
“ ᾱκῇ; ἵνα ἴδῃ τε ναυπηγήσιμός ἐστι ἄφθονος, καὶ πολλοὶ
“ κωπῆες, καὶ μέταλλα ἀργύρεα· ὁμιλὸς τε πολλὸς μὲν
“ Ἑλλήνι περιοικέει, πολλὸς δὲ βάρβαρος· οἱ προστάττω
“ ἐπιλατόμενοι, ποιήσουσι τοῦτο τὸ ἄν κείνος ἐξηγήσεται καὶ
“ ἡμέρης καὶ νυκτός. Σύ νυν τοῦτον τὸν ἄνδρα παῦσον 15
“ ταῦτα ποιῶντα, ἵνα μὴ οἰκῇαι πόλιν ἡμῶν συνέχῃαι· τρέ-
“ πῳ δὲ ἡπίῳ μεταπεμφάμενος, παῦσον. ἔπειτ’ ὁ δὲ αὐτὸν
“ περιλάτῃς, ποίειν ὅπως μηκέτι κείνος ἐς Ἑλλήνας ἀπίξ-
“ ται.”

XXIV. Ταῦτα λέγων ὁ Μεγάβαζος, εὐπετέως ἔπειθε
Δαρεῖον, ὡς εὖ προσέειπεν τὸ μέλλον γίνεσθαι. μετὰ δὲ, ἄγ-
γελον πέμψας ὁ Δαρεῖος ἐς τὴν Μύρκινον, ἔλεγε τάδε·
“ Ἰστιαῖε, βασιλεὺς Δαρεῖος τάδε λέγει· Ἐγὼ φροντί-
“ ζων εὐρίσκω ἐμοί τε καὶ τοῖσι ἐμοῖσι πρῆγμασι οὐ- 5
“ θένα εἶναι σεῦ ἄνδρα εὐνόεστερον· τοῦτο δὲ οὐ λόγῳ, οἱ
“ ἀλλ’ ἔργοισι οἶδα μαδῶν. νῦν ὦν, ἐπινοῶ γὰρ πρῆγμα-
“ τα μεγάλα κατεργάσασθαι, ἀπικνέο μοι πάντως, ἵνα
“ τοι αὐτὰ ὑπερδῶμαι.” Τούτοις τοῖσι ἔπεισι πιστεύ- 10
“ σας ὁ Ἰστιαῖος, καὶ ἅμα μέγα ποιούμενος βασιλῆος σύμ-
“ βουλὸς γενέσθαι, ἀπίκετο ἐς τὰς Σάρδεις. ἀπικομένην
“ δὲ οἱ ἔλεγε Δαρεῖος τάδε· “ Ἰστιαῖε, ἐγὼ σε μετεπεμ-
“ ψάμην τῶνδε εἵνεκεν. ἐπεὶ τε τάχιστα ἐνόστησα ἀπὸ
“ Σκυθῶν, καὶ σύ μοι ἐγένεο ἐξ ὀφθαλμῶν, οὐδὲν καὶ ἄλλο

- 15 “*χρῆμα οὕτω ἐν βραχείῃ ἐπεζήτησα ὥς σὲ ἰδεῖν τε καὶ ἐς*
λόγους μοι ἀπικέσθαι· ἐγνωνκὼς ὅτι κτημάτων πάντων
ἔστὶ τιμιώτατον ἀνὴρ φίλος, συνετός τε καὶ εὖνοος· τὰ τοι
ἐγὼ καὶ ἀμφοτέρω συνειδὼς ἔχω μαρτυρεῖν ἐς πρήγματα
τὰ ἐμένα. νῦν ὦν, εὖ γὰρ ἐποίησας ἀπικόμενος, τάδε τοι
 20 *ἐγὼ προτείνομαι. Μίλητον μὲν ἔα, καὶ τὴν νεόκτιστον*
ἐν Θρηήκῃ πόλιν· σὺ δ' ἐμοὶ ἐπόμενος ἐς Σοῦσα, ἔχε τὰ
περ' ἂν ἐγὼ ἔχω, ἐμός τε σύσσιτος ἐὼν καὶ σύμβουλος.”

- xxv. Ταῦτα Δαρειὸς εἶπας, καὶ καταστήσας Ἀρ-
 ταφέρνηα, ἀδελφεὸν ἑαυτοῦ ὁμοπάτριον, ὕπαρχον εἶναι Σαρ-
 διῶν, ἀπήλαυνε ἐς Σοῦσα, ἅμα ἀγόμενος Ἰστιαῖον· Ὀτά-
 νεια δὲ ἀποδέξας στρατηγὸν εἶναι τῶν παραδαλασσίων ἀν-
 5 δρῶν, τοῦ τὸν πατέρα Σισάμνην βασιλεὺς Καμβύσης, γενό-
 μενον τῶν βασιλῆων δικαστῶν, ὅτι ἐπὶ χρήμασι δίκην ἄδι-
 κων ἐδίκασε, σφάζας, ἀπέδειξε πᾶσαν τὴν ἀνδραπῆϊν· σπα-
 δίξας δὲ αὐτοῦ τὸ ὄνυμα, ἱμάντας ἐξ αὐτοῦ ἔταμε, καὶ
 ἐνέτεινε τὸν θρόνον ἐς τὸν ἴζων ἐδίκαζε· ἐνταῦσας δὲ ὁ
 10 Καμβύσης, ἀπέδεξε δικαστὴν εἶναι ἀντὶ τοῦ Σισάμνεω, τὸν
 ἀποκτείνας ἀπέδειξε, τὸν παῖδα τοῦ Σισάμνεω, ἐντειλάμενος
 οἱ μεμνησθαι ἐν τῷ κατίζων θρόνῳ δικάζει.

- xxvi. Οὗτος ὦν ὁ Ὀτάνης ὁ ἐγκατιζόμενος ἐς τοῦτον
 τὸν θρόνον, τότε διάδοχος γενόμενος Μεγαξάδῳ τῆς στρα-
 τηγίης, Βυζαντίους τε εἶλε καὶ Καλχηδονίους· εἶλε δὲ Ἀν-
 τανδρον, τὴν ἐν τῇ Τρωάδι γῇ· εἶλε δὲ Λαμπάνιον· λα-
 5 βῶν δὲ παρὰ Λεσβίων νέας, εἶλε Λῆμνόν τε καὶ Ἴμβρον,
 ἀμφοτέρας ἔτι τότε ὑπὸ Πελασγῶν οἰκεομένας.

- xxvii. (Οἱ μὲν δὴ Λῆμνιοι καὶ ἐμαχέσαντο εὖ, καὶ
 ἀμνυόμενοι, ἀνὰ χρόνον ἐκακώδησαν. τοῖσι δὲ περιεοῦσι αὐ-
 τῶν οἱ Πέρσαι ὕπαρχον ἐπιστᾶσι Λυκάρετον, τὸν Μαιαν-
 δεῖου τοῦ βασιλεύσαντος Σάμου ἀδελφόν. οὗτος ὁ Λυκά-
 5 ρητος ἄρχων ἐν Λήμνῳ, τελευταῖ.) Αἰτίη δὲ τούτου ἦδε·
 πάντας ἡνδραποδίζετο καὶ κατεστρέφετο· τοὺς μὲν, λειπο-
 στρατῆς ἐπὶ Σκύδας αἰτιώμενος, τοὺς δὲ, σίνεσθαι τὸν

Artapherne
 Hystaspis
 Sardibus,
 copiis ma-
 ritimis in
 Megabazi
 locum
 [c. 26.]

Otane præ-
 fecto, cu-
 jus patrem
 Sisammen
 Cambyses
 olim prop-
 ter litem
 injuste ju-
 dicatam is. imp-
 necaverat
 deglupse-
 ratque.

Otanes By-
 zantium,
 Calchedo-
 nem, An-
 tanderum,
 Lamponi-
 um, navi-
 busque
 Lesbiorum
 utens, Lem-
 num at-
 que Im-
 brum,
 utramque
 tum Pelas-
 gorum se-
 dem, occu-
 pat.

Lemniis
 Lycaretus,
 Mæandrii
 reguli Sam-
 iorum
 frater, [3,
 142. 145.]

præficitur.
Otanēs cur
illas civi-
tates sub-
egerit.

Naxi ac
Mileti illo
tempore
[circiter a.
506.] status
florentissi-
mus. Su-
perioribus
reclatibus
Milesii se-
ditione mi-
sere vexati,
donec Parii,
ab ipsis ar-
bitri delec-
ti, turbas
componere-
rent.

Id quomo-
do Parii ef-
fectum de-
derint.

referred

Dum Histi-
æus Susis
commora-
tur, Naxi
exules, ut
Milesiorum
opera redi-
tum sibi in
patriam pa-
rent, Aris-
tagoram
Mileti pro-

Δαρείου στρατὸν ἀπὸ Σκυθῶν ὀπίσω ἀποκομιζόμενον. οὗ-
τος μὲν νυν τοσαῦτα ἐξεργάσατο στρατηγήσας.

XXVIII. ΜΕΤΑ ΔΕ, οὐ πολλὸν χρόνον ἄνεσις κα-
κῶν ἦν, καὶ ἤρχετο τὸ δεύτερον ἐκ Νάξου τε καὶ Μιλήτου
Ἰῶσι γίνεσθαι κακά. τοῦτο μὲν γὰρ, ἡ Νάξος εὐδαιμονίῃ
τῶν νήσων πρόεφερε· τοῦτο δὲ, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ
Μίλητος αὐτῇ τε ἑωυτῆς μάλιστα δὴ τότε ἀκμάσασα, καὶ 5
δὴ καὶ Ἰωνίης ἦν πρὸς χῆμα· κατύπερθε δὲ τουτέων, ἐπὶ
δύο γενεὰς ἀνδρῶν νοσήσασα ἐς τὰ μάλιστα στάσι, μέχρι
οὐ μιν Πάριοι κατήρτισαν. τούτους γὰρ καταρτιστῆρας ἐκ
πάντων Ἑλλήνων εἶλοντο οἱ Μιλήσιοι.

XXIX. Κατήλλαξαν δὲ σφῆας ὧδε οἱ Πάριοι. ὡς ἀπί-
κοντο αὐτέων ἄνδρες οἱ ἄριστοι ἐς τὴν Μίλητον, ὥρουν γὰρ
δὴ σφῆας δεινῶς οἰκοφθορημένους, ἔφασαν αὐτέων βούλεσ-
θαι διεξιλεῖν τὴν χώραν. ποιῶντες δὲ ταῦτα, καὶ διεξιόν-
τες πᾶσαν τὴν Μιλησίην, ὅπως τινὰ ἴδοιεν ἐν ἀνεστηκυίῃ τῇ 5
χάρῃ ἀγρὸν εὖ ἐξεργασμένον, ἀπεγραφέατο τὸ οὐνομα τοῦ
δεσπότεω τοῦ ἀγροῦ. διεξέλασαντες δὲ πᾶσαν τὴν χώραν,
καὶ σπανίους εὐρόντες τούτους, ὡς τὰ χίιστα κατέβησαν ἐς
τὸ ἄστυ, ἀλίην ποιησάμενοι, ἀπέδεξαν τούτους μὲν τὴν πό-
λιν νέμειν, τῶν εὖρον τοὺς ἀγροὺς εὖ ἐξεργασμένους· δοκέειν 10
γὰρ ἔφασαν καὶ τῶν δημοσίων οὕτω δὴ σφῆας ἐπιμελήσεσ-
θαι ὥσπερ τῶν σφετέρων. τοὺς δὲ ἄλλους Μιλησίους τοὺς
πρὶν στασιάζοντας, τούτων ἔταξαν πείθεσθαι. Πάριοι
μὲν νυν οὕτω Μιλησίους κατήρτισαν.

XXX. Τότε δὲ ἐκ τουτέων τῶν πολιῶν ὧδε ἤρχετο κα-
κὰ γίνεσθαι τῇ Ἰωνίῃ. Ἐκ Νάξου ἔφυγον ἄνδρες τῶν πα-
χέων ὑπὸ τοῦ δήμου· φυγόντες δὲ ἀπίκοντο ἐς Μίλητον.
τῆς δὲ Μιλήτου ἐτύγχανε ἐπίτροπος ἐὼν Ἀρισταγόρης ὁ
Μολπαγόρεω, γαμβρός τε ἐὼν καὶ ἀνεψιὸς Ἰστιαίου τοῦ 5
Λύσαγόρεω, τὸν ὁ Δαρεῖος ἐν Σούσοισι κατέχευε. ὁ γὰρ Ἰσ-
τιαῖος τύραννος ἦν Μιλήτου, καὶ ἐτύγχανε τοῦτον τὸν χρόνον

- ἑὼν ἐν Σούσοισι, ὅτε οἱ Νάξιοι ἤλθον, ξεῖνοι πρὶν εἶντες τῷ
 Ἰστιαίῳ. ἀπικόμενοι δὲ οἱ Νάξιοι ἐς τὴν Μίλητον, ἐθέοντο
 10 τοῦ Ἀρισταγόρου, εἴ πως αὐτοῖσι παράσχοι δυνάμιν τινα,
 καὶ κατέλθοιεν ἐς τὴν ἑωυτῶν. ὁ δὲ, ἐπιλεξάμενος ὡς ἦν δι'
 ἑωυτοῦ κατέλθωσι ἐς τὴν πόλιν, ἄρξει τῆς Νάξου· σκῆψιν
 δὲ ποιούμενος τὴν ξεινὴν τὴν Ἰστιαίου, τόνδε σφι λόγον προσ-
 ἔφερε· “ Αὐτὸς μὲν ὑμῖν οὐ φερέγγυός εἰμι δυνάμιν τοσ-
 15 “ αὐτὴν παρασχέιν, ὥστε κατάγειν ἀεκόντων τῶν τὴν πό-
 “ λιν ἐχόντων Ναξίων· πυνθάνομαι γὰρ ὀκτακισχιλίην
 “ ἄσπίδα Ναξίοισι εἶναι, καὶ πλοῖα μακρὰ πολλά. μη-
 “ χανήσομαι δὲ, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος· ἐπινοέω δὲ τῇ-
 “ δε. Ἀρταφέρνης μοι τυγχάνει ἑὼν φίλος· ὁ δὲ, Ὑσ-
 20 “ τάσπεω μὲν ἐστὶ πάϊς, Δαρείου δὲ τοῦ βασιλῆος ἀδελ-
 “ φός· τῶν δ' ἐπιδαλασσίαν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ ἄρχει πάν-
 “ των, ἔχων στρατὴν τε πολλὴν καὶ πολλὰς νέας· τοῦτον
 “ ὦν δοκέω τὸν ἄνδρα ποιήσειν τῶν ἂν χρηρίζωμεν.” Ταῦ-
 τα ἀκούσαντες οἱ Νάξιοι, προσέδесαν τῷ Ἀρισταγόρῃ
 25 πρήσσειν ἢ δύναιτο ἄριστα· καὶ ὑπίσχεσθαι δῶρα ἐκέλευον,
 καὶ θάπανην τῇ στρατιῇ, ὡς αὐτοὶ διαλύσοντες· ἐλπίδας βαγ,
 πολλὰς ἔχοντες, ὅταν ἐπιφανέωσι ἐς τὴν Νάξον, πάντα
 ποιήσειν τοὺς Ναξίους τὰ ἂν αὐτοὶ κελεύωσι, ὡς δὲ καὶ
 τοὺς ἄλλους νησιότας. τῶν γὰρ νήσων τουτέων τῶν Κυ-
 30 κλάδων οὐδεμίῃ καὶ ἦν ὑπὸ Δαρείῳ.
- XXXI. Ἀπικόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐς τὰς Σάρδεις, Artapherni
 λέγει πρὸς τὸν Ἀρταφέρνηα, ὡς Νάξος εἴη νῆσος μεγάλη, ut exulum
 μὲν οὐ μεγάλη, ἄλλως δὲ καλὴ τε καὶ ἀγαθὴ, καὶ ἀγ- causam a-
 χοῦ Ἰωνίης· χρήματα δ' ἐνὶ πολλὰ, καὶ ἀνδράποδα. “ Σὺ gens, Nax-
 5 “ ὦν ἐπὶ ταύτῃ τὴν χώραν στρατηλάτεις, κατὰγων ἐς αὐτὴν um caete-
 “ τοὺς φυγάδας ἐξ αὐτῆς. καὶ τοὶ ταῦτα ποιήσαντι, τοῦ- rasque Cy-
 “ το μὲν ἐστὶ ἐτοῖμα παρ' ἐμοὶ χρήματα μεγάλα πάρεξ clades di-
 “ τῶν ἀναισιμωμάτων τῇ στρατιῇ· ταῦτα μὲν γὰρ δι- tioni Persa-
 “ καια ἡμέας τοὺς ἄγοντας παρέχειν· τοῦτο δὲ, νήσους rum adjun-
 10 “ προσκτῆσαι βασιλείῃ, αὐτὴν τε Νάξον, καὶ τὰς ἐκ ταύ- gere stu-
 deat.

depend upon "της ἡγετημένης, Πάρον τε, καὶ Ἄνδρον, καὶ ἄλλας τὰς
 "Κυκλάδας καλεωμένας. ἐνδεῦτεν δὲ ὀρμεώμενος, εὐ-
 "πετέως ἐπιδήσεται Εὐβοίῃ, νήσω μεγάλῃ τε καὶ εὐδαί-
 "μονι, οὐκ ἐλάσσονι Κύπρου, καὶ κάρτα εὐπετεῖ χειρωθῆ-
 "ναι. ἀποχεῶσι δὲ ἑκατὸν νέες ταύτας πάσας χειρώσας- 15
 "δαι." Ὁ δὲ ἀμείβετο αὐτὸν τοῖσδε· "Σὺ ἐς οἶκον
 "τὸν βασιλῆος ἐξηγητῆς γίνεαι περηγμάτων ἀγαθῶν, καὶ
 "ταῦτα εὖ παραινέεις πάντα, πλὴν τῶν νεῶν τοῦ Ἀργι-
 "μοῦ. ἀντὶ δὲ ἑκατὸν νεῶν, διηκοσίαι τοι ἐτοῖμοι ἔσονται
 "ἅμα τῷ ἔασι. δεῖ δὲ τούτοισι καὶ αὐτὸν βασιλῆα συνέ- 20
 "παινον γίνεσθαι."

Re Dario
 probata,
 Artapher-
 nes primo
 vere clas-
 sem ce tri-
 remium
 magnam.
 que vim
 militum
 duce Me-
 gabate, cu-
 jus filiam
 Pausanias
 Cleombroti
 postilla in
 inatrimoni-
 um petiisse
 dicitur, ad
 Aristago-
 ram mittit.

XXXII. Ὁ μὲν δὴ Ἀρισταγόρης ὡς ταῦτα ἤκουσε, πε-
 ριχαρῆς ἔων, ἀπήϊε ἐς Μιλήπον. ὁ δὲ Ἀρταφέρνης, ὡς οἱ
 πέμψαντι ἐς Σοῦσα, καὶ ὑπερθέντι τὰ ἐκ τοῦ Ἀριστα-
 γόρου λεγόμενα, συνέπαινος καὶ αὐτὸς Δαρεῖος ἐγένετο,
 παρυσκευάσατο μὲν διηκοσίας τριήρεις, πολλὸν δὲ κάρτα 5
 ὄμιλον Περσέων τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων· στρατηγὸν
 δὲ τούτων ἀπέδειξε Μεγαξάτην, ἄνδρα Πέρσῃν τῶν Ἀχαι-
 μενιδέων, ἑωυτοῦ τε καὶ Δαρείου ἀνεψιὸν τοῦ Πανσανίης
 ὁ Κλεομειρότῃ Λακεδαιμόνιος, εἰ δὴ ἀληθὴς γε ἐστὶ ὁ
 λόγος, ὅσπερ χρόνῳ τούτων ἡμρόσατο θυγατέρα, ἔξωτα 10
 σχῶν τῆς Ἑλλάδος τύραννος γενέσθαι. ἀποδείξας δὲ Μεγα-
 ξάτην στρατηγὸν Ἀρταφέρνης, ἀπέστειλε τὸν στρατὸν πα-
 ρὰ τὸν Ἀρισταγόρεα.

Assumptis,
 præter Ar-
 istagoram,
 penes quem
 summa re-
 rum, exer-
 citu Ionico
 atque exu-
 libus, Me-
 gabates, ut
 Naxii cau-
 sa expedi-
 tionis late-
 ret, primo
 septentrio-

XXXIII. Παραλαβὼν δὲ ὁ Μεγαξάτης ἐκ τῆς Μιλήτου
 τὸν τε Ἀρισταγόρεα καὶ τὴν Ἰάδα στρατιὴν καὶ τοὺς
 Ναξίους, ἔπλεε πρόφασιν ἐπ' Ἑλλησπόντου. ἐπεὶ τε δὲ
 ἐγένετο ἐν Χίῳ, ἔσχε τὰς νέας ἐς Καύκασα, ὡς ἐνδεῦτεν
 βορέῃ ἀνέμῳ ἐς τὴν Νάξον διαβάλλοι· καὶ, οὐ γὰρ ἔδεε τού- 5
 τῳ τῷ στόλῳ Ναξίους ἀπολέσθαι, πρῆγμα τοιόνδε συνη-
 νείχθη γενέσθαι. περιϊόντος Μεγαξάτου τὰς ἐπὶ τῶν νεῶν
 φυλακὰς, ἐπὶ νεὸς Μυρδίνης ἔτυχε οὐδεὶς φυλάσσω· ὁ δὲ,
 θεῖόν τι ποιησάμενος, ἐκέλευσε τοὺς ὀροφόρους ἐξευρόντας

10 τὸν ἄρχοντα ταύτης τῆς νεὸς, τῷ οὐνομα ἦν Σκύλαξ, τοῦ-
 τον δῆσαι, διὰ θαλαμῆς διελόντας τῆς νεὸς κατὰ τοῦτο,
 ἔξω μὲν κεφαλὴν ποιεῦντας, ἔσω δὲ τὸ σῶμα. δεδέντος δὲ
 τοῦ Σκύλακος, ἐξαγγέλλει τις τῷ Ἀρισταγόρῃ, ὅτι τὸν
 ξιῶν οἱ τὸν Μύνδιον Μεγαβιάτης δῆσας λυμαίνοιτο. ὁ δ'
 15 ἔλθων παραιτέτο τὸν Πέρσῃ· τυγχάνων δὲ οὐδενὸς τῶν
 ἐδέετο, αὐτὸς ἔλθων ἔλυσε. πυθόμενος δὲ, κάρτα δεινὸν
 ἐποίησατο ὁ Μεγαβιάτης, καὶ ἐσπέρχετο τῷ Ἀρισταγόρῃ.
 ὁ δὲ εἶπε· “ Σοὶ δὲ καὶ τούτοις τοῖσι πρήγμασι τί ἐστι;
 “ οὐ σὲ ἀπέστειλε Ἀρταφέρνης ἐμέο πείθεσθαι, καὶ πλέειν
 20 “ τῇ ἂν ἐγὼ κελεύω; τί πολλὰ πρήσεις;” Ταῦτα εἶπε
 Ἀρισταγόρης. ὁ δὲ, θυμωθεὶς τούτοις, ὡς νυξ ἐγένετο,
 ἐπεμπε ἐς Νάξον πλοῖα ἄνδρας φράσσοντας τοῖσι Ναξίοις
 πάντα τὰ παρόντα σφι πρήγματα.

XXXIV. Οἱ γὰρ ὧν Νάξιοι οὐδὲν πάντως προσεδέκοντο
 ἐπὶ σφέας τὸν στόλον τοῦτον ὀρμήσεσθαι. ἐπεὶ μὲν τοι
 ἐπύθοντο, αὐτίκα μὲν ἐσενείκοντο τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ
 τεῖχος, παρεσκευάσαντο δὲ ὡς πολιορκησόμενοι, καὶ σῖτα
 5 καὶ ποτὰ τὸ τεῖχος ἐσάξαντο. Καὶ οὗτοι μὲν παρεσκευά-
 दाτο ὡς παρεσόμενου σφι πολέμου· οἱ δ' ἐπεὶ τε διέβαιον
 ἐκ τῆς Χίου τὰς νέας ἐς τὴν Νάξον, πρὸς πεφραγμένους
 προσεφέροντο, καὶ ἐπολιόρκειον μῆνας τέσσερας. ὡς δὲ, τὰ
 τε ἔχοντες ἤλθον χρήματα οἱ Πέρσαι, ταῦτα καταδεδα-
 10 πάντῳ σφι, καὶ αὐτὰ τῷ Ἀρισταγόρῃ προσαναισίμωτο
 πολλὰ, τοῦ πλεονός τε ἐδέετο ἡ πολιορκίη, ἐνδαῦτα τείχεα
 τοῖσι φυγάσι τῶν Ναξίων οἰκοδομήσαντες, ἀπαλλάσσοντο
 ἐς τὴν ἡπειρον, κακῶς πρήσσοντες.

XXXV. Ἀρισταγόρης δὲ οὐκ εἶχε τὴν ὑπόσχεσιν τῷ Ἀρ-
 ταφέρνηϊ ἐκπληρῶσαι· ἅμα δὲ ἐπέζε μιν ἡ δαπάνη τῆς
 στρατιῆς ἀπαιτεομένη, ἀρρώδέε τε, τοῦ στρατοῦ πρήξαντος
 κακῶς, καὶ Μεγαβιάτῃ διαβεβλημένος· ἐδόκέε τε τὴν βασι-
 5 λειάν τῆς Μιλήτου ἀπαιρῆσεσθαι. ἀρρώδεων δὲ τουτέων
 ἕκαστα, ἐβουλεύετο ἀπόστασιν. συνέπιπτε γὰρ καὶ τὸν

nem versus
 cursum di-
 rigit, clas-
 semque in
 Chium ap-
 pellit. Ibi
 cum bore-
 am præsto-
 laretur,
 cum Aris-
 tagora rixa-
 tus, rem
 omnem
 Naxiis ipse
 prodit.

Hi ita mo-
 niti, ad ob-
 sidionem
 tolerandam
 strenue se
 parant: quo
 fit, ut Per-
 sæ, cum
 Naxum
 quatuor
 menses ob-
 sedissent,
 omni appa-
 ratu con-
 sumpto in-
 fectaque re,
 continen-
 tem repe-
 tere cogan-
 tur.

Tum Aris-
 tagoras a
 Persis sibi
 metuens,
 atque ab
 Histiao ad
 rebellan-
 dum insti-
 gatus, de-
 fectionem

Ioniae me-
ditatur.

ἔστιγμένον τὴν κεφαλὴν ἀπ᾽ ἔχθαι ἐκ Σουσίων παρὰ Ἰστι-
αίου, σημαίνοντα ἀπίστασθαι Ἀρισταγόρῃ ἀπὸ βασιλῆος.
Ὁ γὰρ Ἰστιαῖος, βουλόμενος τῷ Ἀρισταγόρῃ σημῆναι
ἀποστῆναι, ἄλλως μὲν οὐδαμῶς εἶχε ἀσφαλῶς σημῆναι, 1
ὥστε φυλασσομένων τῶν οὐδῶν· ὁ δὲ, τῶν δούλων τὸν πισ-
τότατον ἀποξυρῆσας τὴν κεφαλὴν, ἔστιξε, καὶ ἀνέμεινε ἀνα-
φῦναι τὰς τρίχας. ὥς δὲ ἀνέφυσαν τάχιστα, ἀπέπεμπε
ἐς Μίλητον, ἐνταυλάμενος αὐτῷ ἄλλο μὲν οὐδέν. ἔπειτ' ὅτε
ἀπίκηται ἐς Μίλητον, κτελεύειν Ἀρισταγόρῃ ζυρῆσαντά 15
μιν τὰς τρίχας, κατιδέσθαι ἐς τὴν κεφαλὴν. τὰ δὲ στίγ-
ματα ἐσήμαινε, ὥς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἀπύστασιν.
Ταῦτα δὲ ὁ Ἰστιαῖος ἐποίησε, συμφορὴν ποιούμενος μεγάλην
τὴν ἑωυτοῦ κατοχὴν τὴν ἐν Σούσοισι ἀποστάσις ὣν γινο-
μένης, πολλὰς εἶχε ἐλπίδας μετήσεσθαι ἐπὶ θάλασσαν μὴ 20
ὅτε νεώτερόν τι ποιήσης τῆς Μίλητου, οὐδαμῶς ἐς αὐτὴν
ἤξειν ἔτι ἐλογίζετο.

Quod con-
siliū cum
suae factioni
aperuisset,
quæ He-
cæus Mi-
lesius [2,
145.] sua-
serit.

XXXVI. Ἰστιαῖος μὲν νυν ταῦτα διανοούμενος, ἀπέπεμ-
πε τὸν ἄγγεilon Ἀρισταγόρῃ δὲ συνέπιπτε τοῦ αὐτοῦ χρό-
νου πάντα ταῦτα συνελθόντα. ἐβουλεύετο ὦν μετὰ τῶν
στασιωτῶν, ἐκφῆνας τὴν τε ἑωυτοῦ γνώμην καὶ τὰ παρὰ
τοῦ Ἰστιαίου ἀπιγμένα. οἱ μὲν δὲ ἄλλοι πάντες γνώμην 5
κατὰ τούτῳ ἔξεφροντο, κτελεύοντες ἀπίστασθαι. Ἐκα-
ταῖος δὲ, ὁ λογοποιὸς πρῶτα μὲν οὐκ ἔα πόλεμον βασιλεῖ
τῶν Περσέων ἀναρῆεσθαι, καταλέγων τὰ τε ἔθνηα πάντα
τῶν ἤρχε Δαρεῖος, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ. ἔπειτ' ὅτε
οὐκ ἔπειθε, δεύτερα συνεβούλευε “ ποίειν ὅπως ναυκρά- 10
“ τες τῆς θαλάσσης ἔσονται. ἄλλως μὲν νυν οὐδαμῶς,
“ ἔφη λέγων ἐνορῶν ἐσόμενον τοῦτο· ἀπίστασθαι γὰρ τὴν
“ δύναμιν τὴν Μιλησίων ἐοῦσαν ἀσθενέα· εἰ δὲ τὰ χρήματα
“ καταιρεδαίη τὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Βραγχίδησι, τὰ Κροῖ-
“ σος ὁ Λυδὸς ἀνέδηκε, πολλὰς εἶχε ἐλπίδας ἐπικρατῆσθαι 15
“ τῆς θαλάσσης· καὶ οὕτω αὐτοῦς τε ἔξειν χρήμασι χρᾶσ-
“ θαι, καὶ τοὺς πολεμίους οὐ συλήσειν αὐτά.” τὰ δὲ χρή-

ματα ἦν ταῦτα μεγάλα, ὥς δεδήλωται μοι ἐν τῷ πρώτῳ τῶν λόγων. Αὕτη μὲν δὴ οὐκ ἐνίκα ἡ γνώμη. ἐδόκει δὲ
 20 ὅμως ἀπίστασθαι· ἓνα τε αὐτέων πλώσαντα ἐς Μυοῦντα
 ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἀπὸ τῆς Νάξου ἀπελθόν, ἐὼν ἐνθαῦ-
 τα, συλλαμβάνειν πειράσθαι τοὺς ἐπὶ τῶν νεῶν ἐπιπλέον-
 τας στρατηγούς.

Myus.

seize

XXXVII. Ἀποπεμφθέντος δὲ Ἰητραγόρεω κατ' αὐτὸ
 τοῦτο, καὶ συλλαβόντος δόλῳ Ὀλίαντον Ἰεανώλιος Μυ-
 λασσέα, καὶ Ἰστιαιὸν Τύμνεω Τερμερέα, καὶ Κώνη Ἐρ-
 ξάνδρεω, τῷ Δαρεΐῳ Μιτυλήνην ἐδωρήσατο, καὶ Ἀριστα-
 5 γόρην Ἡρακλείδew Κυμαῖον, καὶ ἄλλους συγχρούς· οὕτω
 δὴ ἐκ τοῦ ἐμφανέος ὁ Ἀρισταγόρης ἀπεστήκει, πᾶν ἐπὶ
 Δαρεΐῳ μηχανώμενος. Καὶ πρῶτα μὲν λόγῳ μετεῖς τὴν
 τυραννίδα, ἰσονομίην ἐποίει τῇ Μιλήτῳ, ὥς ἂν ἐκόντες αὐτῷ
 οἱ Μιλήσιοι συναπισταίητο. μετὰ δὲ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἰωνίῃ
 10 τῷ αὐτῷ τοῦτο ἐποίει, τοὺς μὲν ἐξελαύνων τῶν τυράννων·
 τοὺς δ' ἔλαβε τυράννους ἀπὸ τῶν νεῶν τῶν συμπλευσα-
 σέων ἐπὶ Νάξον, τούτους δὲ φίλα βουλόμενος ποίεσθαι
 τῇσι πόλισι, ἐξεδίδου, ἄλλον ἐς ἄλλην πόλιν παραδιδούς,
 ὅθεν εἴη ἕκαστος.

Exactis ty-
 rannis ex
 Ioniæ civi-
 tatibus, pa-
 lam rebel-
 latur [a. Urmas,
 504.]

XXXVIII. Κώνη μὲν νυν Μιτυληναῖοι, ἐπεὶ τε τάχισ-
 τα παρέλαβον, ἐξαγαγόντες κατέλευσαν. Κυμαῖοι δὲ τὸν
 σφέτερον αὐτέων ἀπῆκαν· ὥς δὲ καὶ ἄλλοι οἱ πλεῖνες ἀπίε-
 σαν. τυράννων μὲν νυν κατάπαυσις ἐγένετο ἀνὰ τὰς πόλεις.
 5 Ἀρισταγόρης δὲ ὁ Μιλήσιος ὥς τοὺς τυράννους κατέπαυ-
 σε, στρατηγούς ἐν ἐκάστῃ τῶν πολιῶν κελεύσας ἐκάστους
 καταστῆσαι, δεύτερα αὐτὸς ἐς Λακεδαίμονα τριήρεϊ
 ἀπόστολος ἐγένετο· ἔδεε γὰρ δὴ συμμαχίης τινός οἱ με-
 γάλῃς ἐξευρεθῆναι.

Aristagoras
 cum popu-
 larem Ioni-
 bus statum
 vindicavis-
 set, Spar-
 tam suppe-
 tias roga-
 turus profi-
 ciscitur.

XXXIX. ΤΗΣ ΔΕ ΣΠΑΡΤΗΣ Ἀναξανδρίδης μὲν
 ὁ Λέοντος οὐκέτι περιεὼν ἐξασίλευε, ἀλλὰ ἐτετελευτήκει·
 Κλεομένης δὲ ὁ Ἀναξανδρίδew εἶχε τὴν βασιλείην, οὐ κα-

Digressio
 de rebus
 Spartanis.
 Anaxan-
 dridas Le-

ontis f. rex
Spartae. [1,
67.] uxore
rem nactus
sterilem, ea
repudiata
aliam du-
cere ab e-
phoris ju-
betur. Id
cum abnu-
isset,

τὰ ἀνδραγαδίην σχῶν, ἀλλὰ κατὰ γένος. Ἀναξανδρίδῃ
γὰρ, ἔχοντι γυναῖκα ἀδελφεῆς ἑωυτοῦ θυγατέρα, καὶ ἐού- 5
σης ταύτης οἱ κατὰδυμῆς, παῖδες οὐκ ἐγίνοντο. τοῦτου
δὲ τοιούτου ἔόντος, οἱ ἔφοροι εἶπαν, ἐπικαλεσάμενοι αὐτόν·
“ Εἰ τοι σύ γε σεωυτοῦ μὴ προσῶς, ἀλλ’ ἡμῖν τοῦτό ἐστι
“ οὐ περιοπτεόν, γένος τὸ Εὐρυσθένης γενέσθαι ἐξίτηλον.
“ σύ νυν τὴν μὲν ἔχεις γυναῖκα, ἐπεὶ τε τοι οὐ τίκτει, ἔξεο, 10
“ ἄλλην δὲ γῆμον· καὶ ποίῶν ταῦτα, Σπαρτιάτησι ἀδή-
“ σεις.” Ὁ δ’ ἀμείβετο φάς “ τουτέων οὐδέτερον ποιήσιν
ἐκείνους τε οὐ καλῶς συμβουλεύειν, παραινέοντες, τὴν ἔχει
γυναῖκα, ἐούσαν ἀναμάρτητον ἑωυτῷ, ταύτην ἀπάντα, ἄλ-
λην ἐσαγαγέσθαι· οὐδέ σφι πείσεσθαι.” 15

minis cogi-
tur, ut pri-
orem ser-
vans uxore
rem, contra
morem
Spartano-
rum alte-
ram indu-
cat.

XL. Πρὸς ταῦτα οἱ ἔφοροι καὶ οἱ γέροντες βουλευσά-
μενοι, προσέφερον Ἀναξανδρίδῃ τάδε· “ Ἐπεὶ τοῖνυν περι-
“ εχόμενόν σε ὀρέομεν τῆς ἔχεις γυναικὸς, σὺ δὲ ταῦτα
“ ποίεις, καὶ μὴ ἀντίβαινε τούτοις, ἵνα μὴ τι ἄλλοιον
“ περὶ σεῦ οἱ Σπαρτιάται βουλεύσωνται. γυναικὸς μὲν 5
“ τῆς ἔχεις οὐ προσδέομεδά σευ τῆς ἐξέσιος· σὺ δὲ ταύτη
“ τε πάντα ὅσα νῦν παρέχεις πάρεχε, καὶ ἄλλην πρὸς
“ ταύτη ἐσάγαγε γυναῖκα τεκνοποιόν.” Ταῦτά κη λε-
γόντων, συνεχώρησε ὁ Ἀναξανδρίδης· μετὰ δὲ, γυναῖκας
ἔχων δύο, διξὰς ἰστίας οἴκει, ποίῶν οὐδαμῶς Σπαρτιατικά. 10

Nova nup-
ta Cleo-
menem;
post prior
uxor Dori-
eum, tum-
que Leoni-
dam ac Cle-
ombrotum
parit.

XLI. Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, ἡ ἐσύστερον ἐπελ-
δοῦσα γυνὴ τίκτει τὸν δὴ Κλεομένεα τοῦτον. καὶ αὕτη τε
ἔφεδρον βασιλέα Σπαρτιάτησι ἀπέφαινε· καὶ ἡ προτέρα γυ-
νὴ τὸν πρότερον χρόνον ἄτοκος ἐοῦσα, τότε κως ἐκύησε, συν-
τυχίῃ ταύτῃ χρησαμένη. ἔχουσιν δὲ αὐτὴν ἀληθεῖ λόγῳ, 5
οἱ τῆς ἐπελθούσης γυναικὸς οἰκῆῳι πυθόμενοι ὥχλουν, φά-
μενοι αὐτὴν κομπέειν ἄλλως, βουλομένην ὑποβαλέσθαι.
δεινὰ δὲ ποιούντων αὐτέων, τοῦ χρόνου συντάμνοντος, ὑπ’
ἀπιστίας οἱ ἔφοροι τίκτουςαν τὴν γυναῖκα περιϊζόμενοι ἐφύ-
λαξαν. ἡ δὲ ὥς ἔτεκε Δωριέα, ἰδέως ἴσχει Λεωνίδα· καὶ 10
μετὰ τοῦτον ἰδέως ἴσχει Κλεομέροτον· οἱ δὲ καὶ διδύμους

λέγουσι Κλεόμειροτόν τε καὶ Λεωνίδην γενέσθαι. ἡ δὲ Κλεο-
μένης τεκοῦσα καὶ τὸ δεύτερον ἐπελθοῦσα γυνή, ἐοῦσα θυ-
γάτρῃ Πριηνιτάδῃ τοῦ Δημαρμένου, οὐκέτι ἔτικτε τὸ δεύ-
15 τερον. *Princlades*

XLII. Ὁ μὲν δὴ Κλεομένης, ὡς λέγεται, ἦν τε οὐ φρε-
νῆρης, ἀκρομανῆς τε. ὁ δὲ Δωριεὺς ἦν τῶν ἡλίκων πάντων
πρῶτος· εὖ τε ἐπίστατο κατ' ἀνδραγαδίην αὐτὸς σχήσων
τὴν βασιλιήν. ὥστε ὦν οὕτω φρονέων, ἐπειδὴ ὁ τε Ἀναξαν-
5 δρίδης ἀπέθανε, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι χρεώμενοι τῷ νόμῳ,
ἐστήσαντο βασιλῆα τὸν πρεσβύτατον Κλεομένης, ὁ Δωριεὺς
δεινὸν τε ποιεύμενος, καὶ οὐκ ἀξιῶν ὑπὸ Κλεομένηος βασι-
λεῦσθαι, αἰτήσας ληὸν Σπαρτίτης, ἄγε ἐς ἀποικίην· οὔτε
τῷ ἐν Δελφοῖσι χρηστηρίῳ χρησάμενος, ἐς ἥντινα γῆν κτίσαν
10 ἦν, οὔτε ποιήσας οὐδὲν τῶν νομιζομένων. οἶα δὲ βαρέως
φέρων, ἀπίει ἐς τὴν Λιβύην τὰ πλοῖα· κατηγέοντο δὲ οἱ ἄν-
δρες Θηραῖοι. ἀπικόμενος δ' ἐς Κίνυπα, οἴκισε χῶρον κάλ-
λιστον τῶν Λιβύων παρὰ ποταμόν· ἐξελαθεῖς δὲ ἐνδεῦτεν
τρίτῃ ἔτει ὑπὸ Μακέαν τε καὶ Λιβύων καὶ Καρχηδονίων,
15 ἀπῆκετο ἐς Πελοπόννησον. *Macce.*

Mortuo Ana-
xandridæ
Cleomenes
succedit.
Quod gra-
viter ferens
Dorieus,
colonos in
Africam ad
Cinypem
[4, 175.
198.] dedu-
cit: sed in-
de ejectus
tertio post
anno, in
Peloponne-
sum rever-
titur.

XLIII. Ἐνθαῦτα δὲ οἱ Ἀντιχάρης, ἀνὴρ Ἑλεάνιος, συν-
εβούλευσε ἐκ τῶν Λαΐου χρησμῶν, Ἑρακλήην τὴν ἐν Σικε-
λῇ κτίζειν, φὰς τὴν Ἑρως χῶρην πᾶσαν εἶναι Ἑρακλι-
δέων, αὐτοῦ Ἑρακλέος κτησαμένου. Ὁ δὲ, ἀκούσας ταῦ-
5 τα, ἐς Δελφοὺς οἶχετο χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ, εἰ αἰρήσει
ἐπ' ἣν στέλλεται χῶρην· ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾶ αἰρήσειν. πα-
ραλαβὼν δὲ ὁ Δωριεὺς τὸν στόλον, τὸν καὶ ἐς Λιβύην ἦγε,
ἐκομίζετο παρὰ τὴν Ἰταλίην.

Hinc ad
condendam
in Sicilia
Heracleam
tendens,
cum Italiæ
oram lege-
ret,

XLIV. Τὸν χρόνον δὲ τοῦτον, ὡς λέγουσι Συβαρίται,
σφέας τε αὐτοὺς καὶ Τῆλυν τὸν ἐαυτῶν βασιλῆα ἐπὶ Κρό-
τωνα μέλlein στρατεύεσθαι· τοὺς δὲ Κροτανιήτας περι-
δέας γενομένους, δεηδῆναι Δωριέος σφι τιμαρῆσαι, καὶ τυ-
5 χεῖν δεηθέντας· συστρατεύεσθαι τε δὴ ἐπὶ Σύβαριν Δωριέα,
καὶ συνελεῖν τὴν Σύβαριν. ταῦτα μὲν νυν Συβαρίται λέγου-

a Crotonia-
tis, ut Sy-
baritæ ai-
unt, exora-
tus, una
cum ipsis
Sybarin
eventit [a
510.]. Di-
versa Cro-

toniatarum
de hoc bel-
lo narratio,

σι ποιῆσαι Δαυρία τε καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ. Κροτωνιῆται δὲ οὐδένα σφίσι φασὶ ξεῖνον προσεπιλαβέσθαι τοῦ πρὸς Συβαρίτας πολέμου, εἰ μὴ Καλλίην τῶν Ἰαμιδῶν μάντιν Ἥλειον μούνον· καὶ τοῦτον τρόπον τοιῶδε. παρὰ Τήλυος τοῦ Συβαριτέων τυράννου ἀποδράντα ἀπικέσθαι παρὰ σφέας, ἐπεὶ τε οἱ τὰ ἱερὰ οὐ προσχώρει χρηστὰ θυομένῳ ἐπὶ Κρότωνα· ταῦτα δὲ ἂν οὗτοι λέγουσι.

et argu-
menta u-
triusque

et argu-
menta u-
triusque
famae.
et argu-
menta u-
triusque
famae.
et argu-
menta u-
triusque
famae.

XLV. Μαρτύρια δὲ τουτέων ἐκάτεροι ἀποδεικνύουσι τάδε. Συβαρίται μὲν, τέμενός τε καὶ νηὸν ἔοντα παρὰ τὸν ξηρὸν Κραῖστιν, τὸν ἰδρύσασθαι συνελόντα τὴν πόλιν Δαυρία λέγουσι Ἀθηναίῃ ἐπώνυμῳ Κραστήῃ. τοῦτο δὲ, αὐτοῦ Δαυρίως τὸν θάνατον μαρτύριον μέγιστον ποιεῦνται, ὅτι παρὰ τὰ μεμαντευμένα ποίεων διεφθάρη. εἰ γὰρ δὴ μὴ παρέπρηξε μηδὲν, ἐπ' ᾧ δὲ ἐστάλη ἐποίησε, εἴηε ἂν τὴν Ἑρικήν χωρὴν, καὶ ἐλὼν κατέσχε, οὐδ' ἂν αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὴ διεφθάρη. Οἱ δ' αὖ Κροτωνιῆται ἀποδεικνύουσι Καλλίην μὲν τῷ Ἥλειῳ ἐξαίρετα ἐν γῇ τῇ Κροτωνιήτιδι πολλὰ δοθέντα, τὰ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἐέμοντο οἱ Καλλίεω ἀπόγονοι. Δαυρίῃ δὲ καὶ τοῖσι Δαυρίως ἀπογόνοισι, οὐδέν· καί τοι, εἰ συνεπελάβετό γε τοῦ Συβαριτικοῦ πολέμου Δαυρίως, δοθῆναι ἂν οἱ πολλαπλήσια ἢ Καλλίῃ. ταῦτα μὲν νυν ἐκάτεροι αὐτέων μαρτύρια ἀποφαίνονται· καὶ πάρεστι ὁκοτέροισί τις πείθε- 15
ται αὐτέων, τούτοις προσχώρειν.

Expedicio-
nis Sicili-
ensis exitus
infelix, Do-
rieique ac
sociorum
interitus.
Unus ex
ducibus su-
perstes Eu-
ryleon Mi-
noam ac
Selinun-
tem, occu-
pat, brevi-
que post a
Selinuntis
interficitur.

XLVI. Συνέπλεον δὲ Δαυρίῃ καὶ ἄλλοι συγκτίσται Σπαρτιητέων, Θεσσαλὸς καὶ Παλαιστᾶτης καὶ Κελῆς καὶ Εὐρυλέων· οἱ ἐπεὶ τε ἀπίκοντο παντὶ στόλῳ ἐς τὴν Σικελίην, ἀπέθανον μάχῃ ἐσσωθέντες ὑπὸ τε Φοινίκων καὶ Ἑγασταίων· μούνος δὲ γε Εὐρυλέων τῶν συγκτιστέων περιεγένετο τούτου τοῦ πάθους. συλλαβὼν δὲ οὗτος τῆς στρατιῆς τοὺς περιγενομένους, ἔσχε Μινώην τὴν Σελινουσίων ἀποικίην· καὶ συνελευθέρου Σελινουσίους τοῦ μουνάρχου Πειθαγόρου. μετὰ δὲ, ὡς τοῦτον κατέλλε, αὐτὸς τυραννίδι ἐπεχείρησε Σελινοῦντος, καὶ ἐμουνάρχησε χρόνον ἐπ' ὀλίγον· οἱ γὰρ μιν 10

Σελινούσιοι ἐπαναστάντες ἀπέκτειναν, καταφυγόντα ἐπὶ
 Διὸς ἀγοραίου βαρύν. *Φουεντιαν. Β.*

XLVII. Συνέσπετο δὲ Δωριεὶ καὶ συναπέθανε Φίλιπ-
 πος ὁ Βουτακιδεω, Κροτωνιῆτης ἀνὴρ· ὃς ἀρμოსάμενος Τή-
 λυος τοῦ Συβαρίτεω θυγατέρα, ἔφυγε ἐκ Κρότωνος· ψευ-
 θεὶς δὲ τοῦ γάμου, οἶχετο πλέων ἐς Κυρήνην· ἐκ ταύ-
 5 τῆς δὲ ὀρμεώμενος συνέσπετο οἰκῇ τε τριήρει καὶ οἰκῇ
 ἀνδρῶν δαπάνη, ἐὼν τε Ὀλυμπιονίκης καὶ κάλλιστος Ἑλ-
 λήνων τῶν κατ' ἐαυτόν. διὰ δὲ τὸ ἐαυτοῦ κάλλος ἐνείκατο
 παρὰ Ἑγεσταίων τὰ οὐδεὶς ἄλλος· ἐπὶ γὰρ τοῦ τάφου
 αὐτοῦ ἡρώϊον ἰδρυσάμενοι, θυσίησι αὐτὸν ἱλάσκονται.

XLVIII. Δωριεὺς μὲν νυν τρόπῳ τοιούτῳ ἐτελεύτησε· εἰ
 δὲ ἠνέσχετο βασιλεύμενος ὑπὸ Κλεομένεος, καὶ κατέμενε
 ἐν Σπάρτῃ, ἐξασίλυνε ἂν Λακεδαιμόνος· οὐ γὰρ τινα πολ-
 λὸν χρόνον ἤρξε ὁ Κλεομένης, ἀλλ' ἀπέθανε ἄπαις, θυγα-
 5 τέρα μόνην λιπὼν τῇ οὐνομα ἦν Γοργώ.

XLIX. ἈΠΙΚΝΕΎΕΤΑΙ δ' ὃν ὁ Ἀρισταγόρης ὁ
 Μιλήτου τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην, Κλεομένεος ἔχοντος τὴν
 ἀρχήν. τῷ δὴ ἐς λόγους ἦϊε, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων
 χάλκεον πῖνακα, ἐν τῷ γῆς ἀπάσης περιόδος ἐνετέτμητο, καὶ
 5 θάλασσά τε πᾶσα, καὶ ποταμοὶ πάντες. ἀπικνεόμενος δὲ
 ἐς λόγους ὁ Ἀρισταγόρης, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τάδε· “ Κλε-
 “ ὀμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ θωμάσης τῆς ἐνθαῦτα
 “ ἀπίξις· τὰ γὰρ κατήκοντα ἐστὶ τοιαῦτα. Ἴωνων παῖ-
 “ δας δούλους εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων, ὄνειδος καὶ ἄλγος
 10 “ μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ἡμῖν, ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὅσῳ
 “ προεστέατε τῆς Ἑλλάδος. νῦν ὦν, πρὸς θεῶν τῶν Ἑλ-
 “ ληνίων, ῥύσασθε Ἴωνας ἐκ τῆς δουλοσύνης, ἀνδρας ὁμαί
 “ μονας. Εὐπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα οἶα τὲ χωρεῖν ἐστί.
 “ οὔτε γὰρ οἱ βάεβαροι ἀλκιμοὶ εἰσι, ὑμεῖς τε, τὰ ἐς τὸν
 15 “ πόλεμον, ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι· ἢ τε μάχη
 “ αὐτέων ἐστὶ τοιήδε, τόξα, καὶ αἰχμὴ βραχέα· ἀναξυρί- *τρουσε*

Philippus
Crotoniata,
Olympio-
nices, Do-
rieum in
Siciliam
secutus,
post mor-
tem a Se-
gestanis ut
heros colit-
ur.

Cleomenes
post impe-
rium [c.
42.] pau-
corum an-
norum
moritur,
unica filia
Gorgone
[7, 239.]
relicta.

Vivo adhuc
Cleomene,
Aristagoras
Spartam
adit [c.
38.]. Qui
cum, Asiae
ostentans
bona, Cleo-
menem ad
Persas ag-
grediendos
ipsamque
adeo regis
sedem, Su-
sa, occu-
pandam
pellicere
studeret,

“δας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας, καὶ κυρξασίαις
 “ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι οὕτω εὐπετέες χειρωθῆναί εἰσι. Ἔστι.
 “δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἡπείρου ἐκείνην νεμομένοισι, ὅσα
 “οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι· ἀπὸ χρυσοῦ ἀρξάμενοισι, 20
 “ἄργυρος, καὶ χαλκός, καὶ ἐσθῆς ποικίλῃ, καὶ ὑποζύγιά
 “τε καὶ ἀνδράποδα· τὰ δυμῶ βουλόμενοι, αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε.
 “Κατοίκηται δὲ ἀλλήλων ἐχόμενοι, ὥς ἐγὼ φράσω. Ἰώ-
 “νων μὲν τῶνδε οἶδε Λυδοὶ, οἰκέοντές τε χώραν ἀγαθὴν,
 “καὶ πολυαργυρώτατοι ἔοντες.” δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα 25
 ἐς τῆς γῆς τὴν περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντετυμη-
 μένῃ. “Λυδῶν δέ,” ἔφη λέγων ὁ Ἀρισταγόρης, “οἶδε
 “ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἡῶ, πολυκυρξατώτατοί τε
 “ἔοντες ἀπάντων τῶν ἐγὼ οἶδα καὶ πολυκαρπώτατοι. Φρυ-
 “γῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέο- 30
 “μεν· τούτοις δὲ πρόσουροι Κίλικες, κατήκοντες ἐπὶ θά-
 “λασσαν τήνδε, ἐν ἣ ἥδε Κύπρος νῆσος κέεται· οἱ πεντα-
 “κόσια τάλαντα βασιλεῖ τὸν ἐπέτειον φόρον ἐπιτελεῦσι.
 “Κιλικῶν δὲ τῶνδε ἔχονται Ἀρμένιοι οἶδε, καὶ οὗτοι ἔον-
 “τες πολυκρῶτατοι. Ἀρμενίων δὲ, Ματιηνοὶ, χώραν τήν- 35
 “δε ἔχοντες. ἔχεται δὲ τούτων γῆ ἥδε Κισσίη, ἐν τῇ δὴ
 “παρὰ ποταμὸν τόνδε Χοάσπην κείμενά ἐστι τὰ Σοῦσα
 Χ “ταῦτα, ἔνθα βασιλεὺς τε μέγας δίαιταν ποίεσται, καὶ
 “τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαυτὰ εἰσι. Ἐλόντες δὲ
 “ταύτην τὴν πόλιν, διαρσέοντες ἥδη τῷ Διὶ πλούτου πέρι 40
 “ἐρίζετε. ἄλλὰ περὶ μὲν χώρας ἄρα οὐ πολλῆς, οὐδὲ οὕτω
 “χρηστῆς, καὶ οὕρων σμικρῶν, χρεόν ἐστι ὑμέας μάχας
 “ἀναεῖναι πρὸς τε Μεσσηνίους, ἔοντας ἰσοπαλέας,
 “καὶ Ἀρκάδας τε καὶ Ἀργεῖους· τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχό-
 “μεόν ἐστι οὐδὲν, οὔτε ἀργύρου, τῶν πέρι καὶ τινα ἐνά- 45
 “γει προδυμῇ μαχόμενον ἀποδυνήσκειν. παρῆχον δὲ τῆς
 “Ἀσίας πάσης ἄρχειν εὐπετέως, ἄλλο τι αἰρήσεσθε;”
 Ἀρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε. Κλειμένης δὲ ἀμείβετο

τοῖσδε, “ὦ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι ἐς τρίτην ἡμέρην

50 “ἀποκρινέσθαι.”

L. Τότε μὲν ἐς τοσοῦτον ἤλασαν. ἐπεὶ τε δὲ ἡ κυρία
 ἡμέρῃ ἐγένετο τῆς ἀποκρίσιος, καὶ ἦλθον ἐς τὸ συγκαίμενον,
 εἶρετο ὁ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρην, ὁκοσέων ἡμερέων ἀπὸ
 θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὁδὸς εἴη παρὰ βασιλῆα. ὁ δὲ Ἀρι-
 5 ταγόρης, τὰλλα ἐὼν σοφός, καὶ διαβάλλων ἐκείνῳ εὖ, ἐν
 τούτῳ ἐσφάλη· χρεὸν γὰρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἐὺν, βουλόμενόν
 γε Σπαρτιάτης ἐξαγαγεῖν ἐς τὴν Ἀσίην, λέγει δ' ὦν, τριῶν
 μηνῶν φὰς εἶναι τὴν ἄνοδον. Ὁ δὲ, ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοι-
 πον λόγον, τὸν ὁ Ἀρισταγόρης ἄρμητο λέγειν περὶ τῆς
 10 ὁδοῦ, εἶπε· “ὦ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρτης
 “πρὸ δύντος ἡλίου· οὐδένα γὰρ λόγον εὐεπεία λέγεις Λα-
 “κεδαιμόνιοισι, ἐδέλῳ σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν
 “ὁδὸν ἀγαγεῖν.” ὁ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἶπας, ἥϊε ἐς
 τὰ οἰκία.

LI. Ὁ δὲ Ἀρισταγόρης, λαβὼν ἱκετηρίην, ἥϊε ἐς τοῦ
 Κλεομένεος· ἐσελθὼν δὲ εἶπω, ἅτε ἱκετεύων, ἐπακούσαι
 ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα, ἀποπέμψαντα τὸ παιδίον· προσ-
 εστήκει γὰρ δὴ τῷ Κλεομένει ἡ θυγάτηρ, τῇ οὖνομα ἦν
 5 Γοργώ· τοῦτο δὲ οἱ καὶ μούνον τέκνον ἐτύγχανε ἐὼν ἐτέων
 ὀκτῶ ἢ ἐννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε
 τὰ βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἴνεκα. ἐνθαῦτα
 δὴ ὁ Ἀρισταγόρης ἄρχετο ἐκ δέκα ταλάντων ὑπισχνεό-
 μενος, ἦν οἱ ἐπιτέλεσθ τῶν ἐδέετο. ἀνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεο-
 10 μένεος, προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλλων ὁ Ἀριστα-
 γόρης· ἐς οὗ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑποδέδεκτο· καὶ τὸ
 παιδίον ἠυδάξατο, “Πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξείνος, ἦν μὴ
 “ἀποστάς ἦς.” ὅ τε δὴ Κλεομένης, ἡσθεὶς τοῦ παιδίου
 τῇ παραινέσει, ἥϊε ἐς ἕτερον οἶκημα, καὶ ὁ Ἀρισταγόρης
 15 ἀπαλλάσσετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδὲ οἱ ἐξε-
 γένετο ἐπιπλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ
 Βασιλῆα.

Laco scisci-
 tatus itine-
 ris a mari
 ad regiam
 longitudi-
 nem, con-
 ditionem
 adsperna-
 tur, *improbat*

ne pollici-
 tationibus
 quidem
 Milesii
 magnam
 pecuniam
 offerentis
 vinci se pa-
 tiens.

ὑδαξομαι

Obiter de
illius itine-
ris [c. 50.]
per stath-
mos, para-
sangas, sta-
dia, diesque
dimensi
ratione.

Fluvii in
eo memo-
rabiliores,
Halys [1,
72.], Eu-
phrates [1,
180.], Ti-
gris [1,
189.], duo
cognomi-
nes, [sed
iidem in
textu Hero-
doteo ano-
nymi]
Gyndes [1,
189. 202.],
postremus
Choaspes
[1, 188.],
ad quem
Susa Mem-
nonia
[5, 49.
7, 151.]

LII. Ἐχει γὰρ ἀμφὶ τῇ ὁδῷ ταύτῃ ὥδε. Σταδμοὶ τε
πανταχῇ εἰσι βασιλῆϊοι, καὶ καταλύσεις κάλλισται διὰ
οἰκεομένης τε ἡ ὁδὸς ἅπασα καὶ ἀσφαλῆος. διὰ μὲν γὰρ Λυ-
δίας καὶ Φρυγίας σταδμοὶ τείνοντες εἰκοσὶ εἰσι, παρασάγ-
γαι δὲ τέσσερες καὶ ἐννεήκοντα καὶ ἥμισυ. Ἐκδέκεται 5
δ' ἐκ τῆς Φρυγίας ὁ Ἄλυς ποταμὸς· ἐπ' ᾧ πύλαι τε
ἔπεισι, τὰς διεξέλθασαι πᾶσα ἀνάγκη, καὶ οὕτω διεκπερᾶν
τὸν ποταμόν· καὶ φυλακτῆριον μέγα ἐπ' αὐτῷ. Διαβάν-
τι δὲ ἐς τὴν Καππαδοκίην, καὶ ταύτῃ πορευομένῳ μέχρι
οὗρων τῶν Κιλικίων, σταδμοὶ δυὼν δέοντες εἰσὶ τριήκοντα, 10
παρασάγγαι δὲ τέσσερες καὶ ἑκατόν. ἐπὶ δὲ τοῖσι τούτων
οὗροισι διξάς τε πύλας διεξελθῆς, καὶ διξὰ φυλακτῆρια πα-
ραμείψαι. Ταῦτα δὲ διεξέλασαντι, καὶ διὰ τῆς Κιλικίας
ὁδὸν ποιευμένῳ, τρεῖς εἰσὶ σταδμοὶ, παρασάγγαι δὲ πεντε-
καίδεκα καὶ ἥμισυ. οὗρος δὲ Κιλικίας καὶ τῆς Ἀρμενίας 15
ἐστὶ ποταμὸς νηυσὶ περητὸς, τῷ οὐνόμα Εὐφρέτης. Ἐν δὲ
τῇ Ἀρμενίᾳ σταδμοὶ μὲν εἰσι καταγωγῶν πεντεκαίδεκα,
παρασάγγαι δὲ ἑξ καὶ πεντήκοντα καὶ ἥμισυ· καὶ φυλακ-
τῆριον ἐν αὐτοῖσι. ποταμοὶ δὲ νηυσὶ περητοὶ τέσσερες διὰ
ταύτης ῥέουσι, τοὺς πᾶσα ἀνάγκη διαπορθεῖναι ἐστι. 20
πρῶτος μὲν, Τίγρις· μετὰ δὲ, δεύτερός τε καὶ τρίτος αὐτὸς
οὐνομαζόμενος, οὐκ αὐτὸς ἐὼν ποταμὸς, οὐδὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ
ῥέων· ὁ μὲν γὰρ πρότερος αὐτέων καταλεχθεὶς, ἐξ Ἀρμενίων
ῥέει· ὁ δ' ὕστερον, ἐκ Ματινηῶν· ὁ δὲ τέταρτος τῶν ποτα-
μῶν οὐνόμα ἔχει Γύνδης, τὸν Κῦρος διέλαβε κοτὲ ἐς διώρυ- 25
χας ἐξήκοντα καὶ τριηκοσίας. Ἐκ δὲ ταύτης τῆς Ἀρμεν-
ίας ἐσβάλλονται ἐς τὴν Ματινηνὴν γῆν, σταδμοὶ εἰσι τέσσερες.
ἐκ δὲ ταύτης ἐς τὴν Κισσίην χώραν μεταβαίνοντι, ἑνδεκα
σταδμοὶ, παρασάγγαι δὲ δύο καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἥμισυ
ἐστὶ ἐπὶ ποταμόν Χοάσπην, ἔοντα καὶ τοῦτον νηυσὶ περη- 30
τόν· ἐπ' ᾧ Σοῦσα πόλις πεπόλισται. Οὗτοι οἱ πάντες
σταδμοὶ εἰσι ἑνδεκα καὶ ἑκατόν. καταγωγῶν μὲν νυν σταδ-
μῶν τοσαῦται εἰσι ἐκ Σαρδίων ἐς Σοῦσα ἀναβαίνοντι.

LIII. Εἰ δὲ ὁρῶς μεμέτρηται ἡ ὁδὸς ἡ βασιλῆϊ τοῖσι πα-
 ρασάγγῃσι, καὶ ὁ παρὰσάγγης δύναται τριήκοντα στάδια,
 ὥσπερ οὗτός γε δύναται ταῦτα, ἐκ Σαρδίων στάδιά ἐσ-
 τι ἐς τὰ βασιλῆϊα τὰ Μεμνόνια καλεόμενα, πεντακόσια
 5 καὶ τρισχίλια καὶ μύρια, παρὰσάγγων ἑόντων πεντή-
 κοντα καὶ τετρακοσίων. πεντήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν στά-
 δια ἐπ' ἡμέρῃ ἐκάστη διεξιούσι, ἀναισιμούνται ἡμέραι ἀπ-
 παρτὶ ἑννεήκοντα.

LIV. Οὕτω τῷ Μιλησίῳ Ἀρισταγόρῃ, εἶπαντι πρὸς
 Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον, εἶναι τριῶν μηνῶν τὴν ἄνο-
 δον τὴν παρὰ βασιλῆα, ὁρῶς εἴρητο. εἰ δέ τις τὸ ἀτρε-
 κέστερον τουτέων ἐτι δίζηται, ἐγὼ καὶ τοῦτο σημανέω·
 5 τὴν γὰρ ἐξ Ἐφέσου ἐς Σάρδεις ὁδὸν δεῖ προσλογίσασθαι
 ταύτην. καὶ δὴ λέγω σταδίους εἶναι τοὺς πάντας ἀπὸ θα-
 λάσσης τῆς Ἑλληνικῆς μέχρι Σούσαν, τοῦτο γὰρ Μεμνό-
 νιον ἄστνυ καλέεται, τεσσεράκοντα καὶ τετρακισχιλίους καὶ
 10 μυρίους· οἱ γὰρ ἐξ Ἐφέσου ἐς Σάρδεις εἰσὶ τεσσεράκοντα
 καὶ πεντακόσιοι στάδιοι· καὶ οὕτω τρισὶ ἡμέρῃσι μῆκνεται
 ἡ τρίμηνος ὁδός.

LV. Ἀπελαυνόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐκ τῆς Σπάρ-
 τας, ἦϊε ἐς τὰς Ἀθήνας, γενομένης τυράννων ὧδε ἐλευ-
 θέρως.

ΕΠΕΙ Ἰππαρχὸν τὸν Πεισιστράτου, Ἰππίῳ δὲ τοῦ
 5 τυράννου ἀδελφεόν, ἰδόντα ὅψιν ἐνυπνίου τῷ ἑωυτοῦ πάθει
 ἐναργεστάτην, κτείνουσι Ἀριστογείτων καὶ Ἀρμόδιος, γέ-
 νος ἑόντες τὰ ἀνέκαθεν Γεφυραῖοι, μετὰ ταῦτα ἐτυραν-
 νεύοντο Ἀθηναῖοι ἐπ' ἔτεα τέσσαρα οὐδὲν ἥσσαν, ἀλλὰ καὶ
 μάλλον, ἢ προτοῦ.

LVI. Ἡ μὲν νυν ὅψις τοῦ Ἰππάρχου ἐνυπνίου ἦν ἡδε.
 ἐν τῇ προτέρῃ νυκτὶ τῶν Παναθηναίων ἐδόκει ὁ Ἰππαρχος
 ἄνδρα οἱ ἐπιστάντα μέγαν καὶ εὐεῖδέα, αἰνίσσεσθαι τὰδε
 τὰ ἔπεα·

Aristagoras
 spe frustra-
 tus auxilii
 Spartani,
 Athenas
 jam profi-
 ciscitur,
 paullo ante
 [a. 510.] in
 libertatem
 vindicatas.

DIGRESSIO
 DE REBUS
 ATTICIS.
 Aristogiton
 et Harmodi-
 us, genere
 Gephyraei,
 interficiunt
 [a. 514.]

Hippar-
 chum Pisi-
 strati fili-
 um, som-
 nio frustra
 monitum.

Τλῆθι λέων ἄτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ
 οὐδείς ἀνδρώπων ἀδικῶν τίσιν οὐκ ἀποτίσει.

5

ταῦτα δὲ, ὡς ἡμέρη ἐγένετο τάχιστα, φανερός ἦν ὑπερτι-
 δέμενος ὄνειροπόλοισι· μετὰ δὲ, ἀπειπάμενος τὴν ὕψιν, ἔπεμ-
 πε τὴν πομπήν, ἐν τῇ δὴ τελευτᾷ.

Gephyraeo-
 rum majo-
 res cum
 Cadmo e
 Phœnicia
 in Bœoti-
 am delati,
 agrum Ta-
 nagraeum
 sortito obti-
 nerunt: unde
 a Bœotis
 ejecti [c.
 61.], sedem
 Athenas
 transferunt.

LVII. Οἱ δὲ Γεφυραῖοι, τῶν ἔσαν οἱ φονεῖς οἱ Ἰππάρ-
 χου, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, ἐγεγόνεσαν ἐξ Ἐρετρίας τὴν
 ἀρχήν· ὡς δὲ ἐγὼ ἀναπυνθανόμενος εὐρίσκω, ἔσαν Φοί-
 νικες τῶν σὺν Κάδμῳ ἀπικομένων Φοινίκων ἐς γῆν τὴν νῦν
 Βοιωτίην καλεομένην· οἴκεον δὲ τῆς χώρας ταύτης ἀπολα- 5
 χρόντες τὴν Ταναγρικὴν μοῖρην. ἐνδεῦτεν δὲ Καδμείων
 πρότερον ἐξαναστάντων ὑπ' Ἀργείων, οἱ Γεφυραῖοι οὗτοι
 δεύτερα ὑπὸ Βοιωτῶν ἐξαναστάντες ἐτράποντο ἐπ' Ἀθηναίων.
 Ἀθηναῖοι δὲ σφείας ἐπὶ ῥήτοισι ἐδέξαντο σφείων αὐτῶν εἶναι
 πολιήτας, πολλῶν τέων καὶ οὐκ ἄξιαπηγῆτων ἐπιτάξαν- 10
 τες ἔργεσθαι.

Græci a co-
 lonis Phœ-
 nicibus cum
 alia edocti,
 tum notas
 literarum.
 Pellium ad
 scribendum
 usus.

LVIII. Οἱ δὲ Φοίνικες οὗτοι οἱ σὺν Κάδμῳ ἀπικόμενοι,
 τῶν ἔσαν οἱ Γεφυραῖοι, ἄλλα τε πολλὰ, οἰκήσαντες ταύ-
 την τὴν χώραν, ἐσήγαγον διδασκάλια ἐς τοὺς Ἕλληνας,
 καὶ δὴ καὶ γράμματα, οὐκ ἔοντα πρὶν Ἕλλησι, ὡς ἔμοι
 δοκέειν· πρῶτα μὲν, τοῖσι καὶ ἅπαντες χρέωνται Φοί- 5
 νικες· μετὰ δὲ, χρόνου προβαίνοντος, ἅμα τῇ φωνῇ μετέβα-
 λον καὶ τὸν ῥυθμὸν τῶν γραμμάτων. Περιόικεον δὲ σφείας

Græci a co-
 lonis Phœ-
 nicibus cum
 alia edocti,
 tum notas
 literarum.
 Pellium ad
 scribendum
 usus.

ταῖς πολλὰς τῶν χώρων τοῦτον τὸν χρόνον Ἕλληνας Ἰωνες· οἱ
 παραλαβόντες διδαχὴν παρὰ τῶν Φοινίκων τὰ γράμματα,
 μεταρρῦθμισαντές σφείων ὀλίγα, ἐχρέωντο· χρεώμενοι δὲ 10
 ἐφάτισαν, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔφρε, ἐσαγαγόντων Φοι-
 νίκων ἐς τὴν Ἑλλάδα, Φοινικῆα κεκλησθαι. καὶ τὰς βύ-
 βλους διφθέρας καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ οἱ Ἰωνες, ὅτι
 ποτὲ ἐν σπάνι βύβλων ἐχρέωντο διφθέρησι αἰγέησί τε καὶ
 οἰέησι· ἔτι δὲ καὶ τὸ κατ' ἐμὲ πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἐς 15
 τοιαύτας διφθέρας γράφουσι.

Tripodes

LIX. Ἴδον δὲ καὶ αὐτὸς Καδμῆϊα γράμματα, ἐν ταῖς

ἰρῶ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἰσμηνίου ἐν Θήῃσι τῇσι Βοιω-
 τῶν, ἐπὶ τρίποσί τισι ἐγκεκολλημένα, τὰ πολλὰ ὁμοῖα
 ἔοντα τοῖσι Ἰωνικοῖσι. ὁ μὲν δὴ εἷς τῶν τριπόδων ἐπίγραμ-
 5 μα ἔχει,

Ἀμφιτρώων μ' ἀνέθηκε νέων ἀπὸ Τηλεβοάνων. *Amphitroon
 boan.*

ταῦτα ἡλικίην ἂν εἴη κατὰ Λαΐον τὸν Λαεδάκου τοῦ Πο-
 λυδώρου τοῦ Κάδμου.

LX. Ἔτερος δὲ τρίπους ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ λέγει,

Is. Σκαῖος πυγμαχέων με ἐκηκόλῳ Ἀπόλλωνι
 νικήσας ἀνέθηκε τειν περικαλλὲς ἄγαλμα. *un l'Isie*

Σκαῖος δ' ἂν εἴη ὁ Ἰπποκόωντος· εἰ δὴ οὗτός γ' ἐστὶ
 5 ὁ ἀναδελφεός, καὶ μὴ ἄλλος τῷ οὐνομα ἔχων τῷ Ἰππο-
 κόωντος· ἡλικίην κατὰ Οἰδίπουν τὸν Λαΐου.

LXI. Τρίτος δὲ τρίπους λέγει καὶ οὗτος ἐν ἑξαμέτρῳ·

Λαοδάμας τρίποδ' αὐτὸν εὐσκόπῳ Ἀπόλλωνι
 ἰ μουναρχέων ἀνέθηκε τειν περικαλλὲς ἄγαλμα.

Ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ Λαοδάμαντος τοῦ Ἐτεοκλέους μουναρ-
 5 χέοντος ἐξανιστάται Καδμεῖοι ὑπ' Ἀργεῖαν, καὶ τρέπον-
lee. ται ἐς τοὺς Ἑγχέλεας. οἱ δὲ Γεφυραῖοι ὑπολειφθέντες
 ὕστερον ὑπὸ Βοιωτῶν ἀναχωρέουσι ἐς Ἀθήνας· καὶ σφι
 ἰρᾶ ἐστὶ ἐν Ἀθήνησι ἰδρυμένα, τῶν οὐδὲν μέγα τοῖσι λοι-
 ποῖσι Ἀθηναίοισι, ἄλλα τε κεχωρισμένα τῶν ἄλλων ἰρῶν,
 10 καὶ δὴ καὶ Ἀχαΐης Δῆμητρος ἰρὸν τε καὶ ὄργια.

LXII. Ἡ μὲν δὴ ὄψις τοῦ Ἰππάρχου ἐνυπνίου, καὶ οἱ
 Γεφυραῖοι ὅθεν ἐγεγόνεσαν, τῶν ἔσαν οἱ Ἰππάρχου φονεῖς,
 ἀπήγηται μοι· δεῖ δὲ πρὸς τούτοις ἔτι ἀναλαβεῖν τὸν κατ'
 ἀρχαῖς ἥϊα λέξαν λόγον, ὡς τυράννων ἐλευθερώθησαν οἱ
 5 Ἀθηναῖοι. Ἰππίῳ τυραννέοντος καὶ ἐμπικρανομένου
 Ἀθηναίοισι διὰ δὸν Ἰππάρχου θάνατον, Ἀλκμαιωνίδαι,
 γένος ἔοντες Ἀθηναῖοι, καὶ φεύγοντες Πεισιστρατιδᾶς, ἐπεὶ
 Occiso Hipparcho [c. 55.], dum Hip-
 pias tyrannus Atheniensis asperius vexat, Alcmaeonidae cum ceteris exsulis

[1, 64.]
quem sibi
reditum in
patriam ar-
mis parare
non potue-
rant, astu
conficere
nituntur.
Igitur et
templum
Delphicum
[1, 50. 2,
180.] mag-
nificentissi-
me restau-
rantes,

Porine

et dona-
dantes Py-
thiae, obti-
nent, ut
Spartani,
quoties Ap-
pollinem
consulunt,
toties Athe-
nas liberare
oraculi mo-
nitu jube-
antur. Pri-
mae Sparta-
norum in
Atticam
expeditionis
infaustus
eventus.

Κονίον

τε σφι ἄμα τοῖσι ἄλλοισι Ἀθηναίων φυγάσι πειρωμένοισι
κατὰ τὸ ἰσχυρὸν οὐ προεχώρει ἢ κάτοδος, ἀλλὰ προσέπταιον
μεγάλως, πειρώμενοι κατίναι τε καὶ ἐλευθεροῦν τὰς Ἀθή- 10
νας, Λειψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης τειχίσαντες· ἐνθαῦτα οἱ
Ἀλκμαιωνίδαι πᾶν ἐπὶ τοῖσι Πεισιστρατίδῃσι μηχανώμενοι,
παρ' Ἀμφικτυόνων τὸν νηὸν μισθοῦνται τὸν ἐν Δελφοῖσι,
τὸν νῦν ἰόντα, τότε δὲ οὐκῶ, τοῦτον ἐξοικοδομήσαι. οἷα δὲ
χρημάτων εὖ ἥκοντες, καὶ ἰόντες ἄνδρες δοκιμοὶ ἀνεκὰθεν 15
ἔτι, τὸν τε νηὸν ἐξεργάσαντο τοῦ παραδείγματος κάλλιον,
τά τε ἄλλα, καὶ, συγκειμένου σφι παγίου λίθου ποίειν τὸν
νηὸν, Παρίου τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξεποίησαν.

LXIII. Ὡς ὦν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι λέγουσι, οὗτοι οἱ ἄνδρες
ἐν Δελφοῖσι κατήμενοι ἀνέπειδον τὴν Πυθίην χρέμασι, ὅπως
ἔλθοιεν Σπαρτιητέων ἄνδρες, εἰ τε ἰδίῳ στόλῳ εἰ τε δημοσίῳ
χρησόμενοι, προσφέρειν σφι τὰς Ἀθήνας ἐλευθεροῦν. Λακε- 5
δαιμόνιοι δὲ, ὥς σφι αἰεὶ τῷ τὸ πρόφαντον ἐγένετο, πέμπου-
σι Ἀγχιμόλιον τὸν Ἀστέρος, ἰόντα τῶν ἀστῶν ἄνδρα δοκι-
μον, σὺν στρατῷ, ἐξελὼντα Πεισιστρατίδας ἐξ Ἀθηνῶν,
ὅμως καὶ ξεινίους σφι ἰόντας τὰ μάλιστα· τὰ γὰρ τοῦ
θεοῦ πρεσβύτερα ἐποιεῦντο ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν. πέμπουσι δὲ 10
τούτους κατὰ θάλασσαν πλοίοισι. ὁ μὲν δὴ προσσχὼν ἐς
Φαίληρον, τὴν στρατιὴν ἀπέβησε· οἱ δὲ Πεισιστρατίδαι προ-
πυθιανόμενοι ταῦτα, ἐπεκαλέοντο ἐκ Θεσσαλίας ἐπικουρίην
ἐπιποιήτο γὰρ σφι συμμαχίᾳ πρὸς αὐτούς. Θεσσαλοὶ δὲ
σφι δεομένοισι ἀπέπεμψαν, κοινῇ γνώμῃ χρεώμενοι, χιτῶν
τε ἵππων, καὶ τὸν βασιλῆα τὸν σφέτερον Κινέην, ἄνδρα 15
Κονίον· τοὺς ἐπεὶ τε ἔσχον συμμαχοὺς οἱ Πεισιστρατίδαι,
ἐμηχανέατο τοιάδε. κείραντες τῶν Φαληρέων τὸ πεδίον, καὶ
ἰσπᾶσιμον ποιήσαντες τοῦτον τὸν χῶρον, ἐπῆκαν τῷ στρα-
τοπέδῳ τὴν ἵππον· ἐμπεσοῦσα δὲ διέφθειρε ἄλλους τε πολ-
λοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ δὴ καὶ τὸν Ἀγχιμόλιον· 20
τοὺς δὲ περιγενομένους αὐτῶν ἐς τὰς νέας κατέβξαν. Ὁ
μὲν δὴ πρῶτος στόλος ἐκ Λακεδαιμόνος οὕτω ἀπῆλθε·

καὶ Ἀγχιμολίου εἰσὶ ταφαὶ τῆς Ἀττικῆς Ἀλωπεκῆσι,
ἀγχοῦ τοῦ Ἡρακλήϊου τοῦ ἐν Κυνοσάργει.

LXIV. Μετὰ δὲ, Λακεδαιμόνιοι μέζω στόλον στείλαντες, Felicior al-
terius duce
Cleomene
susceptæ.
ἀπέπεμψαν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, στρατηγὸν τῆς στρατιῆς
ἀποδέξαντες βασιλῆα Κλεομένηα τὸν Ἀναξανδρίδην, οὐκέτι
κατὰ θάλασσαν στείλαντες, ἀλλὰ κατ' ἥπειρον. τοῖσι δὲ

5 ἐσβαλοῦσι ἐς τὴν Ἀττικὴν χώραν ἢ τῶν Θεσσαλέων ἵππος
πρῶτῃ προσέμιξε, καὶ οὐ μετὰ πολὺ ἐτράπετο· καὶ σφῶν
ἔπεισον ὑπὲρ τεσσεράκοντα ἄνδρας, οἱ δὲ περιγενόμενοι,
ἀπαλλάσσοντο ὥς εἶχον ἰδυῖς ἐπὶ Θεσσαλίας. Κλεομένης δὲ
ἀπικόμενος ἐς τὸ ἄστυ ἅμα Ἀθηναίων τοῖσι βουλο-
10 μένοισι εἶναι ἐλευθέροισι, ἐπολιόρκει τοὺς τυράννους, ἀπεργ-
μένους ἐν τῷ Πελασγικῷ τείχεϊ.

LXV. Καὶ οὐδὲν τι πάντως ἂν ἐξῆλλον τοὺς Πεισιστρατί- Pisistratidæ
tyrannide
exuti [a.
510.], Si-
geum ad
Scaman-
drium [4,
38. 5, 94.]
concedunt.
Pisistratus
et filii
quamdiu
Athenis
regnaverint,
undeque
originem
traxerint.
δας οἱ Λακεδαιμόνιοι· οὔτε γὰρ ἐπέδρην ἐπενόουν ποιήσασ-
θαι, οἳ τε Πεισιστρατίδαι σίτοισι καὶ ποτοῖσι εὖ παρεσκευ-
άδατο· πολιορκήσαντές τε ἂν ἡμέρας ὀλίγας, ἀπαλλάσσοντο
5 ἐς τὴν Σπάρτην. νῦν δὲ συντυχίῃ τοῖσι μὲν κακὴ ἐπεγέ-
νετο, τοῖσι δὲ, ἢ αὐτὴ αὕτη σύμμαχος· ὑπεκτιθέμενοι γὰρ
ἔξω τῆς χώρας οἱ παῖδες τῶν Πεισιστρατιδῶν ἤλωσαν. τοῦ-
το δὲ ὥς ἐγένετο, πάντα αὐτέων τὰ πρήγματα συνετετάρακ-
το. παρέστησαν δὲ, ἐπὶ μισθῷ τοῖσι τέκνοισι, ἐπ' οἷσι ἐβού-
10 λοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ὥστε ἐν πέντε ἡμέρησι ἐκχωρῆσαι ἐκ τῆς

Ἀττικῆς. Μετὰ δὲ, ἐξεχώρησαν ἐς Σίγειον τὸ ἐπὶ τῷ
Σκαμάνδρῳ· ἄρξαντες μὲν Ἀθηναίων ἐπ' ἔτεα ἕξ τε καὶ
τρίηκοντα, ἑόντες δὲ καὶ οὗτοι ἀνέκαθεν Πύλίοι τε καὶ Νη- helidæ
λεῖδαι, ἐκ τῶν αὐτέων γεγονότες καὶ οἱ ἀμφὶ Κόδρον τε καὶ
15 Μέλανδρον, οἳ πρότερον ἐπήλυδες ἑόντες, ἐγένοντο Ἀθηναίων
βασιλῆες. ἐπὶ τούτου δὲ καὶ τὰντὸ οὔνομα ἀπερμημόνευσε
Ἰπποκράτης τῷ παιδὶ θέσθαι, τὸν Πεισίστρατον, ἐπὶ τοῦ
Νέστορος Πεισιστράτου ποιούμενος τὴν ἐπωνυμίην. Οὕτω
μὲν Ἀθηναῖοι τυράννων ἀπαλλάχθησαν· ὅσα δὲ ἐλευθερω-
20 θέντες ἔρξαν ἢ ἑπαδον ἀξιοχρεῶ ἀπηγῆσιος, πρὶν ἢ Ἰωνίην

τε ἀποστῆναι ἀπὸ Δαρείου, καὶ Ἀρισταγόρεα τὸν Μιλήσιον ἀπικόμενον ἐς Ἀθήνας χρεῖσθαι σφέων βοηδέειν, ταῦτα πρῶτα φράσω.

De rebus Atheniensium post tyrannos expulsos usque ad Aristagoræ Milesii adventum. Clisthenis et Isagoræ factiones. Ille auram captat popularem et Athenienses, abrogata prisca in quatuor tribus divisione, in decem dispergit novis adpellatas nominibus,

LXVI. Ἀθῆναι, ἐοῦσαι καὶ πρὶν μεγάλαι, τότε ἀπαλλ-
λαχθεῖσαι τυράννων, ἐγίνοντο μέζονες. ἐν δὲ αὐτῇσι δύο
ἄνδρες ἐδυνάστευον, Κλεισθένης τε, ἀνὴρ Ἀλκμαιωνίδης, ὅς-
περ δὴ λόγον ἔχει τὴν Πυθίην ἀναπεῖσαι, καὶ Ἰσαγόρης ὁ
Τισάνδρου, οἰκίης μὲν ἐὼν δοκίμου, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν οὐκ
ἔχω φράσαι. θύουσι δὲ οἱ συγγεῖνες αὐτοῦ Διὶ Καρίῳ.
οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐστασίασαν περὶ δυνάμιος. ἐσσούμενος δὲ
ὁ Κλεισθένης, τὸν δῆμον προσεταξίζεσθαι. μετὰ δὲ, τε-
τραφύλους ἐόντας Ἀθηναίους, δεκαφύλους ἐποίησε· τῶν
Ἰωνος παίδων, Γελέοντος καὶ Αἰγικόρεος καὶ Ἀργαδέω
καὶ Ὀπλήτος, ἀπαλλάξας τὰς ἐπανυμίας· ἐπιχρῶν
δ' ἐτέρων ἡρώων ἐπανυμίας ἐξευρών, πάρεξ Αἰάντος· τοῦτον
δὲ, ἅτε ἀστυγέιτονα καὶ σύμμαχον ξεῖνον ἐόντα, προσέδετο.

avum matrem imitans, Clisthenem Sicyoniorum tyrannum, [6, 131.] qui cum alia Sicylene novaverat, [obiter hic de rhapsodis, Adrastio Talaionida, Melanippo Astacida, choris tragicis]

LXVII. Ταῦτα δὲ, δοκέειν ἐμοί, ἐμιμύετο ὁ Κλεισθένης
οὗτος τὸν ἑαυτοῦ μητροπάτορα, Κλεισθέα τὸν Σικυῶνος
τύραννον. Κλεισθένης γὰρ Ἀργείοισι πολεμῆσας, τοῦτο
μὲν, ῥαψωδοὺς ἔπαυσε ἐν Σικυῶνι ἀγωνίζεσθαι τῶν Ὀμη-
ρείων ἐπέων εἵνεκα, ὅτι Ἀργεῖοί τε καὶ Ἀργος τὰ πολλὰ
πάντα ὑμνεῖται· τοῦτο δὲ, ἡρώων γὰρ ἦν καὶ ἔστι ἐν αὐ-
τῇ τῇ ἀγορῇ τῶν Σικυωνίων Ἀδρήστου τοῦ Ταλάου, τοῦ-
τον ἐπεδύμησε ὁ Κλεισθένης, ἐόντα Ἀργεῖον, ἐκβαλεῖν ἐκ
τῆς χώρας. ἐλθὼν δὲ ἐς Δελφοὺς, ἐχρησθηριάζετο εἰ ἐκβάλῃ
τὸν Ἀδρήστον· ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾶ φαῖσα, “Ἀδρήστον μὲν
εἶναι Σικυωνίων βασιλῆα, ἐκείνον δὲ λευστήρα.” ἐπεὶ δὲ
ὁ θεὸς τοῦτό γε οὐ παρεδίδου, ἀπελθὼν ὀπίσω, ἐφρόντιζε
μηχανὴν τῇ αὐτὸς ὁ Ἀδρήστος ἀπαλλάξεσθαι. ὥς δὲ οἱ ἐξευ-
ρῆσθαι ἐδόκει, πέμψας ἐς Θήβας τὰς Βοιωτίας, ἔφη θέλειν
ἐπαγαγέσθαι Μελάνιππον τὸν Ἀστακοῦ· οἱ δὲ Θηβαῖοι
ἔδοσαν. ἐπαγαγόμενος δὲ ὁ Κλεισθένης τὸν Μελάνιππον,
τέμνός οἱ ἀπέδειξε ἐν αὐτῷ τῷ περὶ τανῆϊ, καὶ μιν ἰο-
μεναι ἐπὶ τὴν Χαλκίδα.

ρυσε ἐνθαῦτα ἐν τῷ ἰσχυροτάτῳ. ἐπηγάγετο δὲ τὸν Με-
 λάνιππον ὁ Κλεισθένης, καὶ γὰρ τοῦτο δεῖ ἀπηγγέσθαι,
 20 ὡς ἔχθιστον ἔοντα Ἀδρήστῳ· ὃς τὸν τε ἀδελφεὸν οἱ Μηκισ-
 τέα ἀπεκτόνεε, καὶ τὸν γαμβρὸν Τυδέα. ἐπεὶ τε δὲ οἱ τὸ
 τέμενος ἀπέδεξε, Δυσίας τε καὶ ὄρτας Ἀδρήστου ἀπελόμε-
 νος, ἔδωκε τῷ Μελανίππῳ. Οἱ δὲ Σικυῶνιοι ἐάδεσαν με-
 γαλωστὶ κάρτα τιμᾶν τὸν Ἀδρηστον. ἡ γὰρ χάρη ἦν αὕτη
 25 Πολύβου· ὁ δὲ Ἀδρηστος ἦν Πολύβου θυγατρὶδὲος· ἅπαις
 δὲ Πόλυβος τελευτῶν διδοῖ Ἀδρήστῳ τὴν ἀρχήν. τὰ τε δὴ
 ἄλλα οἱ Σικυῶνιοι ἐτίμων τὸν Ἀδρηστον, καὶ δὴ πρὸς, τὰ
 πάθια αὐτοῦ τραγικοῖσι χοροῖσι ἐγέγραizon· τὸν μὲν Διόνυ-
 σον οὐ τιμῶντες, τὸν δὲ Ἀδρηστον. Κλεισθένης δὲ χοροῦς
 30 μὲν τῷ Διονύσῳ ἀπέδωκε, τὴν δὲ ἄλλην Δυσίῃν τῷ Μελα-
 νίππῳ. ταῦτα μὲν ἐς Ἀδρηστόν οἱ πεποίητο.

LXVIII. Φυλὰς δὲ τὰς Δωριέων, ἵνα δὴ μὴ αἱ αὐταὶ
 ἕωσι τοῖσι Σικυῶνίοισι καὶ τοῖσι Ἀργείοισι, μετέβαλε ἐς ἄλ-
 λα οὐνόματα. ἔνθα καὶ πλείστον κατεγέλασε τῶν Σικυω-
 νίων· ἐπὶ γὰρ ὅς τε καὶ ὄνου τὰς ἐπωνυμίας μετατιθεῖς,
 5 αὐτὰ τὰ τελευταῖα ἐπέθηκε, πλὴν τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς· ταύ-
 τη δὲ τὸ οὐνομα ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς ἔθετο. οὗτοι μὲν
 δὴ Ἀρχέλοιοι ἐκαλέοντο· ἕτεροι δὲ, Ὑᾶται· ἄλλοι δὲ, Ὀ-
 νεᾶται· ἕτεροι δὲ, Χοιρεᾶται. Τούτοισι τοῖσι οὐνόμασι τῶν
 φυλῶν ἐχρέωντο οἱ Σικυῶνιοι, καὶ ἐπὶ Κλεισθένης ἀρχον-
 10 τος, καὶ ἐκείνου τεθνεῶτος, ἔτι ἐπ' ἕτεα ἐξήκοντα· μετέ-
 πειτα μέντοι λόγον σφίσι δόντες, μετέβαλον ἐς τοὺς Ὑλλέας
 καὶ Παμφύλους καὶ Δυμανάτας· τετάρτους δὲ αὐτοῖσι
 προσέθεντο ἐπὶ τοῦ Ἀδρήστου παιδὸς Αἰγιαλέος, τὴν ἐπ-
 ανυμίην ποιούμενοι κεκληῆσθαι Αἰγιαλέας.

LXIX. Ταῦτα μὲν νυν ὁ Σικυῶνιος Κλεισθένης ἐπε-
 ποιήκεε. ὁ δὲ δὴ Ἀθηναῖος Κλεισθένης, ἐὼν τοῦ Σικυω-
 νίου τούτου θυγατρὶδὲος, καὶ τὸ οὐνομα ἐπὶ τούτου ἔχων,
 δοκέειν ἐμοὶ, καὶ οὗτος ὑπεριδὼν Ἴωνα, ἵνα μὴ σφισι αἱ
 5 αὐταὶ ἕωσι φυλαὶ καὶ Ἴωσι, τὸν ὁμώνυμον Κλεισθένηα

Alt form
 θυγατρὶδὲος

tum Sicyo-
 niorum tri-
 bus nova
 nomina im-
 posuerat.

Hylleas.
 Pamphyliaus
 Dymnatae.

Aegialeus.

Tali modo
 cum multo
 potentior
 adversariis
 evasisset.

ἐμιμήσατο. ὥς γὰρ δὴ τὸν Ἀθηναίων δῆμον, πρότερον ἀ-
 πασμένον, τότε πάντα πρὸς τὴν ἑωυτοῦ μοίρην προσεδήκα-
 το, τὰς φυλάς μετανόμασε, καὶ ἐποίησε πλεῦνας ἐξ ἑλασ-
 σόνων· δέκα τε δὴ φυλάρχους ἀντὶ τεσσέρων ἐποίησε, δέκα
 δὲ καὶ τοὺς δῆμους κατένεμε ἐς τὰς φυλάς. ἦν τε, τὸν δὴ- 10
 μον προσδόμενος, πολλῷ κατῦπερδε τῶν ἀντιστασιωτέων.

Isagoras,
 Cleomene
 Spartanis-
 que in aux-
 ilium vo-
 catis, per
 speciem
 sceleris Cy-
 lonii [inter-
 fectus Cy-
 lon a. 612.]
 Clisthenem
 cum aliis
 multis so-
 lum vertere
 cogit.

LXX. Ἐν τῷ μέρει δὲ ἐσσούμενος ὁ Ἰσαγόρης, ἀντι-
 τεχνᾷται τάδε. ἐπικαλέσεται Κλεομένεια τὸν Λακεδαιμόνιον,
 γενόμενον ἑωυτῷ ξεῖνον ἀπὸ τῆς Πεισιστρατιδῶν πολιουρκίης.
 τὸν δὲ Κλεομένεια εἶχε αἰτίη φοιτᾶν παρὰ τοῦ Ἰσαγόρεω
 τὴν γυναῖκα. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα πέμπων ὁ Κλεομένης ἐς 5
 τὰς Ἀθήνας κήρυκα, ἐξέβαλλε Κλεισθέnea, καὶ μετ' αὐ-
 τοῦ ἄλλους πολλοὺς Ἀθηναίων “ τοὺς ἐναγέας ” ἐπιλέγων.
 ταῦτα δὲ πέμπων ἔλεγε ἐκ διδασχῆς τοῦ Ἰσαγόρεω. οἱ μὲν
 γὰρ Ἀλκμαιωνίδαι καὶ οἱ συστασιῶται αὐτέων εἶχον αἰ-
 τίην τοῦ φόνου τούτου· αὐτὸς δὲ οὐ μετεῖχε, οὐδ' οἱ φίλοι 10
 αὐτοῦ.

LXXI. Οἱ δ' ἐναγέες Ἀθηναίων ὥδε ὠνομάσθησαν.
 ἦν Κύλων τῶν Ἀθηναίων ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης· οὗτος ἐπὶ
 τυραννίδι ἐκόμησε. προσποιησάμενος δὲ ἐταιρηθῆναι τῶν ἡλι-
 κιωτέων, καταλαβεῖν τὴν ἀκρόπολιν ἐπειρήθη· οὐ δυνάμενος
 δὲ ἐπικρατῆσαι, ἰκέτης ἵζετο πρὸς τᾷγαλμα. τούτους ἀν- 5
 ιστέασι μὲν οἱ πρυτάνεις τῶν Ναυκράρων, οἵπερ ἔνεμον τότε
 τὰς Ἀθήνας, ὑπεγγύους πλὴν θανάτου· φονεῦσαι δὲ αὐ-
 τοὺς αἰτίη ἔχει Ἀλκμαιωνίδας. ταῦτα πρὸ τῆς Πεισιστρά-
 του ἡλικίης ἐγένετο.

Ibi dum
 Cleomenes,
 Isagoræ
 gratificatu-
 rus, res no-
 vas Athenis
 molitur,
 Athenien-
 ses, armis
 sumptis,
 Spartanos
 atque Isa-

LXXII. Κλεομένης δὲ ὥς πέμπων ἐξέβαλλε Κλεισθέnea
 καὶ τοὺς ἐναγέας, Κλεισθένης μὲν αὐτὸς ὑπέξεσχε. με-
 τὰ δὲ οὐδὲν ἥσσον παρῆν ἐς τὰς Ἀθήνας ὁ Κλεομένης,
 οὐ σὺν μεγάλῃ χειρὶ· ἀπικόμενος δὲ ἀγῆλατείᾳ ἐπτακόσια
 ἐπίστια Ἀθηναίων, τὰ οἱ ὑπέδετο ὁ Ἰσαγόρης. ταῦτα δὲ 5
 ποιήσας, δεύτερα τὴν βουλὴν καταλύειν ἐπειρᾷτο· τριηκο-
 σίοισι δὲ τοῖσι Ἰσαγόρεω στασιώτῃσι τὰς ἀρχὰς ἐνεχειρίζε.

- ἀντισταθείσης δὲ τῆς βουλῆς, καὶ οὐ βουλομένης πείθεσθαι, goram [c. 74.] expellunt, Isagoreos necant.
 ὅ τε Κλεομένης καὶ ὁ Ἰσαγόρης καὶ οἱ στασιῶται αὐτοῦ
 10 καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν. Ἀθηναῖον δὲ οἱ λοιποὶ, τὰ
 αὐτὰ φρονήσαντες, ἐπολιόρχουν αὐτοὺς ἡμέρας δύο· τῇ δὲ
 τρίτῃ ὑπόσπονδοι ἐξέχονται ἐκ τῆς χώρας, ὅσοι ἔσαν αὐ-
 τέων Λακεδαιμόνιοι. Ἐπετελέετο δὲ τῷ Κλεομένει ἡ φήμη
 ὥς γὰρ ἦν ἐξ ἑς τὴν ἀκρόπολιν, μέλλων δὴ αὐτὴν κατασχέ-
 15 σειν, ἥϊε ἐς τὸ ἄδυτον τῆς θεοῦ, ὥς προσερέων· ἡ δὲ ἰσότης
 ἐξαναστῶσα ἐκ τοῦ θρόνου, πρὶν ἢ τὰς θύρας αὐτὸν ἀμει-
 ψαι, εἶπε· “ ὦ ξῖνε Λακεδαιμόνιε, πάλιν χώραν, μηδ’
 “ ἔσιθι ἐς τὸ ἱόν· οὐ γὰρ θερίτων Δωριεῦσι παρίεναι ἐν-
 “ θαῦτα.” ὁ δὲ εἶπε· “ ὦ γύναι, ἀλλ’ οὐ Δωριεὺς εἰμι,
 20 “ ἀλλ’ Ἀχαιός.” Ὁ μὲν δὴ τῇ κλεηδόνι οὐδὲν χρεώμενος, anomen a/bz contained in word a sound δέειν.
 ἐπεχείρησέ τε, καὶ τότε πάλιν ἐξέπιπτε μετὰ τῶν Λακε-
 δαιμονίων. Τοὺς δὲ ἄλλους Ἀθηναῖοι κατέδησαν τὴν ἐπὶ
 θανάτῳ· ἐν δὲ αὐτοῖσι, καὶ Τιμησίθεον τὸν Δελφόν, τοῦ
 ἔργου χειρῶν τε καὶ λήματος ἔχοιμ’ ἂν μέγιστα κατα-
 25 λέξαι. οὗτοι μὲν νυν δεδεμένοι ἐτελεύτησαν.

- LXXIII. Ἀθηναῖοι δὲ μετὰ ταῦτα Κλεισθένεια καὶ τὰ Revocatis Clisthene cæterisque exsulibus, dum Athenienses vindictam Spartano- rum veriti, Persarum auxilium frustra ambiunt,
 ἑπτακόσια ἐπίστια τὰ διωχθέντα ὑπὸ Κλεομένους μετα-
 πεμφάμενοι, πέμπουσι ἀγγέλους ἐς Σάρδεις, συμμαχίην
 βουλόμενοι ποιήσασθαι πρὸς Πέρσας· ἡπιστάτο γὰρ σφι
 5 Λακεδαιμονίους τε καὶ Κλεομένεια ἐκπεπολεμῶσθαι. ἀπι-
 κομένων δὲ τῶν ἀγγέλων ἐς τὰς Σάρδεις, καὶ λεγόντων
 τὰ ἐντεταλμένα, Ἀρταφέρνης ὁ Ὑστάσπεος, Σαρδίων
 ὑπαρχος, ἐπαιρώτα τίνες ἑόντες ἄνθρωποι, καὶ πῇ γῆς
 οἰκημένοι, δεοίκατο Περσέων σύμμαχοι γενέσθαι. πυθό-
 10 μενος δὲ πρὸς τῶν ἀγγέλων, ἀπεκορύφου σφι τάδε· εἰ bring to a point save them from summary a
 μὲν διδοῦσι βασιλεῖ Δαρεῖα Ἀθηναῖοι γῆν τε καὶ ὕδαρ, ὁ
 δὲ συμμαχίην σφι συνετίθετο· εἰ δὲ μὴ διδοῦσι, ἀπαλ-
 λάσσεσθαι αὐτοὺς ἐκέλευε. Οἱ δὲ ἀγγελοὶ ἐπὶ σφέων αὐ-
 τέων βαλόμενοι, διδόναι ἔφασαν, βουλόμενοι τὴν συμμα-

χίην ποιήσασθαι. οὗτοι μὲν δὴ ἀπελθόντες ἐς τὴν ἑαυτῶν, 15
αἰτίας μεγάλας ἔχον.

Cleomenes
cum exer-
citu Pelo-
ponnesio,
simulque
Boeoti ac
Chalciden-
ses, Atti-
cam inva-
dunt.

ἡ ἀγρονομία

LXXIV. Κλεομένης δὲ, ἐπιστάμενος περιϋξίσδαι ἔπε-
σι καὶ ἔργοισι ὑπ' Ἀθηναίων, συνέλεγε ἐκ πάσης Πελο-
ποννήσου στρατὸν, οὐ φεράζων ἐς τὸ συλλέγειν τίσασθαι τε
ἐδῆλυν τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καὶ Ἰσαγόρεια βουλό-
μενος τύραννον καταστήσαι· συνεξῆλθε γάρ οἱ οὗτος ἐκ 5
τῆς ἀκροπόλεως. Κλεομένης τε δὴ στόλῳ μεγάλῳ ἐσέβα-
λε ἐς τὴν Ἐλευσίνα, καὶ οἱ Βοιωτοὶ ἀπὸ συνδήματος Οἰ-
νόην αἰξέουσι, καὶ Ὑσιᾶς, δήμους τοὺς ἐσχάτους τῆς Ἀτ-
τικῆς· Χαλκιδέες τε ἐπὶ τὰ ἔτερα ἐσίνοντο, ἐπιόντες χάρους
τῆς Ἀττικῆς. Ἀθηναῖοι δὲ, καὶ περ ἀμφιβολίῃ ἐχόμενοι, 10
Βοιωτῶν μὲν καὶ Χαλκιδέων ἐς ὕστερον ἔμελλον μνήμην
ποιήσεσθαι· Πελοποννησίοισι δὲ, ἐοῦσι ἐν Ἐλευσίνῃ, ἀντία
ἔδεντο τὰ ὄπλα.

Sed prius-
quam res
ad manus
veniret, or-
ta dissensio.
ne inter Pe-
loponnesios
adeoque ip-
sos Sparta-
norum res-
ges, Cleo-
menem et
Demara-
tum (unde
lex Sparta
lata, ne
posthac
ambo reges
una in bel-
lum exi-
rent) socii
dilabuntur.

LXXV. Μελλόντων δὲ συνάψειν τὰ στρατόπεδα ἐς μά-
χην, Κορίνδιοι μὲν πρῶτοι σφὶ αὐτοῖσι δόντες λόγον ὥς οὐ
ποιοῦν τὰ δίκαια, μετεβάλλοντό τε καὶ ἀπαλλάσσοντο·
μετὰ δὲ Δημάρετος ὁ Ἀρίστανος, ἐὼν καὶ οὗτος βασιλεὺς
Σπαρτιτῶν, καὶ συνεξαγαγόν τε τὴν στρατιὴν ἐκ Λακε- 5
δαίμονος, καὶ οὐκ ἐὼν διάφορος ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ Κλεο-
μένει. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς διχαστασίης ἐτέθη νόμος ἐν
Σπάρτῃ, μὴ ἐξεῖναι ἔπιδαι ἀμφοτέρους τοὺς βασιλεῖς,
ἐξιούσης τῆς στρατιῆς· τέως γὰρ ἀμφοτέροι εἶποντο· παρα-
λυομένων δὲ τούτων τοῦ ἐτέρου, καταλείπεσθαι καὶ τῶν 10
Τυνδαριδῶν τὸν ἕτερον· πρὸ τοῦ γὰρ δὴ καὶ οὗτοι ἀμφοτέ-
ροι, ἐπικλητοὶ σφὶ ἐόντες, εἶποντο. Τότε δὴ ἐν τῇ Ἐλευ-
σίνῃ ὄρῶντες οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων τοὺς τε βασιλεῖς
τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ὁμολογέοντας, καὶ Κορινθίους ἐκλι-
πόντας τὴν τάξιν, οἴχοντο καὶ αὐτοὶ ἀπαλλασσόμενοι. 15

Quatuor
Doriensi-
um in At-
ticam exp-
ditiones in-

LXXVI. Τέταρτον δὴ τοῦτο ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἀπικόμε-
νοι Δωριεῖς, δις τε ἐπὶ πολέμῳ ἐσβαλόντες, καὶ δις ἐπ'
ἀγαθῷ τοῦ πλήθους τῶν Ἀθηναίων. πρῶτον μὲν, ὅτε καὶ

Μέγαρα κατοίκισαν, οὗτος ὁ στόλος, ἐπὶ Κόδρου βασι- de a Codri
temporibus.
 5 λέοντος Ἀθηναίων, ὁρῶς ἂν καλέοιτο· δεύτερον δὲ καὶ
 τρίτον, ὅτε ἐπὶ Παισιστρατιδῶν ἐξέλασιν ὁρμηθέντες ἐκ
 Σπάρτης ἀπίκοντο· τέταρτον δὲ τότε, ὅτε ἐς Ἑλευσῖνα
 Κλεομένης ἄγων Πελοποννησίους ἐσέβαλε. οὕτω τέταρτον
 τότε Δωριεὺς ἐσέβαλον ἐς Ἀθήνας.

LXXVII. Διαλυθέντος ὦν τοῦ στόλου τούτου ἀκλεῶς, Athenien-
ses metu
Peloponne-
siorum li-
berati, a
Bæotis ac
Chalciden-
sibus poenas
repetunt,
 ἐνθαῦτα Ἀθηναῖοι τίνυσθαι βουλόμενοι, πρῶτα στρατηγὴν
 ποιεῦνται ἐπὶ Χαλκιδέας· Βοιωτοὶ τε τοῖσι Χαλκιδεῦσι
 βοηθεύουσι ἐπὶ τὸν Εὐριπον. Ἀθηναίοισι δὲ ἰδοῦσι τοὺς
 5 βοηθοὺς, ἔδοξε πρότερον τοῖσι Βοιωτοῖσι ἢ τοῖσι Χαλκιδεῦσι
 ἐπιχειρεῖν. συμβάλλουσί τε δὴ τοῖσι Βοιωτοῖσι οἱ Ἀθη-
 ναῖοι, καὶ πολλῶ ἐκράτησαν· κάρτα δὲ πολλοὺς φονεύσαντες,
 ἐπτακοσίους αὐτέων ἐζώγησαν. Τῆς δὲ αὐτῆς ταύτης
 ἡμέρης οἱ Ἀθηναῖοι διαβάντες ἐς τὴν Εὐβοίαν, συμβάλλου-
 10 σι καὶ τοῖσι Χαλκιδεῦσι· νικήσαντες δὲ καὶ τούτους, τετρα-
 κισχιλίους κληρούχους ἐπὶ τῶν ἵπποβοτέων τῇ χώρῃ λείπου- Hippobolæ.
 σι· οἱ δ' ἵπποβοταὶ ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων.
 ὅσους δὲ καὶ τουτέων ἐζώγησαν, ἅμα τοῖσι Βοιωτῶν ἐζω-
 γημένοισι εἶχον ἐν φυλακῇ, ἐν πέδας δῆσαντες· χρόνον δὲ ἔλυ-
 15 σάν σφεις, διμυνέως ἀποτιμησάμενοι, τὰς δὲ πέδας αὐτέων, διμυναίους δ.
dimyces sibi
dedit, tota...
 ἐν τῇσι ἐδεδέατο, ἀνεκρέμασαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν· αἵ περ ἔτι
 καὶ ἐς ἐμὲ ἕσαν περιεοῦσαι, κρεμάμεναι ἐκ τειχέων περιπε- Sarcinæ
 φλευσμένων πυρὶ ὑπὸ τοῦ Μήδου, ἀντίον δὲ τοῦ μεγάρου τοῦ
 πρὸς ἐσπέρην τετραμμένου. καὶ τῶν λύτρων τὴν δεκάτην
 20 ἀνέδηκαν, ποιησάμενοι τέθριππον χάλκεον· τὸ δὲ ἀριστερῆς and this
 χειρὸς ἔστηκε πρῶτον ἐσιόντι ἐς τὰ προπύλαια τὰ ἐν τῇ ἀ-
 κροπόλει, ἐπιγέγραπται δὲ οἱ τάδε·

Ἐθνεα Βοιωτῶν καὶ Χαλκιδέων δαμάσαντες

παῖδες Ἀθηναίων ἔργμασιν ἐν πολέμῳ,

25 δεσμῶ ἐν ἀχλυόεντι σιδηρέῳ ἔσχεσαν ὕβριν· hinc.

τῶν ἵππους δεκάτην Παλλὰδι τάσδ' ἔδωκαν.

jam multo
virium vali-
diores vici-
nis populis,
quos antea,
sub Pisis-
tratidis, vir-
tute bellica
non ante-
celluerant.
Quantum
isonomia ad
virtutem ci-
vium con-
ferat.

Thebani A-
thenienses
ulturi,

any viced.

y rare w...

Æginetas
ad opem si-
bi ferendam
sollicitant.
Qui cum
Æacidias
auxilio mi-
sissent,

u) tates.

Thebanis
nihilò seci-
us devictis,
ipsi, et flo-
rentes opi-
bus, et A-

LXXVIII. Ἀθηναῖοι μὲν νυν ἠΰξητο. δῆλοῖ δὲ οὐ κατ' ἔν μουνον, ἀλλὰ πανταχῇ, ἡ ἰσχυροῖα ὥς ἔστι χρεῖμα σπου-
δαῖον· εἰ καὶ Ἀθηναῖοι τυραννεύμενοι μὲν, οὐδαμῶν τῶν
σφέας περιστοιχόντων ἔσαν τὰ πολέμια ἀμείνους, ἀπαλλαχ-
θέντες δὲ τυράννων, μακρῷ πρῶτοι ἐγένοντο. δῆλοῖ ὦν ταῦτα, 5
ὅτι κατεχόμενοι μὲν, ἐδελοκάζεον, ὥς δεσπότη ἐργαζόμενοι·
ἐλευθερωθέντων δὲ, αὐτὸς ἕκαστος ἑωυτῷ προδιδύμετο κατ-
εργάζεσθαι. οὗτοι μὲν νυν ταῦτα ἐπρησσον.

LXXIX. Θηβαῖοι δὲ μετὰ ταῦτα ἐς θεὸν ἔπεμπον, βου-
λόμενοι τίσασθαι Ἀθηναίους. ἡ δὲ Πυθίη “ ἀπὸ σφέων μὲν
“ αὐτέων οὐκ, ἔφη, αὐτοῖσι εἶναι τίσιν, ἐς πολύφημον δὲ
“ ἐξενείκαντας ἐκέλευε ἄγχιστα δέεσθαι.” ἀπειλόντων
ὦν δεοπρόπων, ἐξέφερον τὸ χρηστήριον, ἀλίην ποιησάμενοι. ὥς 5
ἐπυνθάνοντο δὲ λεγόντων αὐτέων τῶν ἄγχιστα δέεσθαι,
εἶπαν οἱ Θηβαῖοι ἀκούσαντες τουτέων “ Οὐκ ὦν ἄγχιστα
“ ἡμέων οἰκέουσι Ταναγραῖοί τε καὶ Κορωναῖοι καὶ Θεσ-
“ πίες, καὶ οὗτοί γε ἅμα ἡμῖν αἰεὶ μαχόμενοι, προδύμως
“ συνδιαφέρουσι τὸν πόλεμον; τί δαὶ τούτων γε δέεσθαι; ἀλ- 10
“ λὰ μᾶλλον μὴ οὐ τοῦτο ἦ τὸ χρηστήριον.”

LXXX. Τοιαῦτα δὲ ἐπίτεγομένων, εἶπε δὴ κοτε μαδῶν
τις “ Ἐγὼ μοι δοκέω συνίνειν τὸ ἐδέλει λέγειν ἡμῖν τὸ
“ μαντήιον. Ἀσσωποῦ λέγονται γενέσθαι δυγατέρες Θήκη
“ τε καὶ Αἶγινα· τουτέων ἀδελφεῶν ἐουσέων, δοκέω ἡμῖν
“ Αἰγινήτεων δέεσθαι τὸν θεὸν χρῆσαι τιμωρητῆρων γενέσ- 5
“ θαι.” καὶ, οὐ γὰρ τις ταύτης ἀμείνων γνώμη ἐδόκεε
φαίνεσθαι, αὐτίκα πέμψαντες ἐδέοντο Αἰγινήτεων, ἐπικα-
λέμενοι κατὰ τὸ χρηστήριόν σφι βοηθέειν, ὥς ἔοντων ἀγ-
χιστέων· οἱ δὲ σφι αἰτέουσι ἐπικουρίην τοὺς Διακίδας συμ-
πέμπειν ἔφασαν.

10

LXXXI. Πειρησαμένων δὲ τῶν Θηβαίων κατὰ τὴν συμ-
μαχίην τῶν Αἰακιδέων, καὶ τρηχέως περιεφθέντων ὑπὸ τῶν
Ἀθηναίων, αὐτίς οἱ Θηβαῖοι πέμψαντες, τοὺς μὲν Αἰα-
κίδας σφι ἀπεδίδουσιν, τῶν δὲ ἀνδρῶν ἐδέοντο. Αἰγινῆται δὲ,

5 εὐδαιμονίῃ τε μεγάλην ἐπαρξέντες, καὶ ἔχθρης παλαιῆς theniensi-
 ἀναμνησθέντες ἐχούσης ἐς Ἀθηναίους, τότε, Θηβαίων δε- bus pridem
 δέντων, πόλεμον ἀκήρυκτον Ἀθηναίοισι ἐπέφερον. ἐπικει- infesti, At-
 μένων γὰρ αὐτέων Βοιωτοῖσι, ἐπιπλώσαντες μακρῇσι νηυσὶ ticam inva-
 ἐς τὴν Ἀττικὴν, κατὰ μὲν ἔσυραν Φάληρον, κατὰ δὲ τῆς dunt, mag-
 10 ἄλλης παράλις πολλοὺς δήμους· ποιεῦντες δὲ ταῦτα, με- namque
 λως Ἀθηναίους ἐσινέοντο. actæ par-
 tem popu-
 lantur. *ῥαναγε*

LXXXII. Ἡ δὲ ἔχθρη ἡ προοφειλομένη ἐς Ἀθηναίους ἐκ Odii Ægi-
 τῶν Αἰγινητέων, ἐγένετο ἐξ ἀρχῆς τοιῆσδε. Ἐπιδαυρείοισι ἡ netarum
 γῇ καρπὸν οὐδένα ἀνεδίδου. περὶ ταύτης ὦν τῆς συμφορῆς adversus A-
 οἱ Ἐπιδάυριοι ἐχρέωντο ἐν Δελφοῖσι· ἡ δὲ Πυθίῃ σφέας thenienses
 5 ἐκέλευε Δαμίης τε καὶ ΑὐξΗΣΙΗΣ ἀγάλματα ἰδρύσασθαι· inveterati
 καὶ σφι ἰδρυσσάμενοισι ἄμεινον συνοίσεσθαι. ἐπειρώτεον ὦν οἱ origo. Epi-
 ✕ Ἐπιδάυριοι κότερα χαλκοῦ ποίονται τὰ ἀγάλματα, ἢ λί- daurii ad
 θου· ἡ δὲ Πυθίῃ οὐδέτερα τούτων ἔα, ἀλλὰ ξύλου ἡμέρης terram ster-
 ἐλαίης. Ἐδέοντο ὦν οἱ Ἐπιδάυριοι Ἀθηναίων ἐλαίην σφι rilitate le-
 10 δοῦναι ταμέσθαι, ἱερωτάτας δὲ κείνας νομίζοντες εἶναι· λέ- vandam
 γεται δὲ καὶ ὥς ἐλαῖαι ἔσαν ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ κατ' Damiae et
 ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ἢ Ἀθήνησι. οἱ δὲ ἐπὶ τοῖσδε δώσειν ἔφα- Auxesia, (quarum
 σαν, ἐπ' ᾧ ἀπάξουσιν ἔτεος ἐκάστου τῇ Ἀθηναίῃ τῇ Πο- cultus c.
 λιάδι ἱεὺς, καὶ τῷ Ἐρεχθεῖ. καταινέσαντες δ' ἐπὶ τούτοις 83. descri-
 15 οἱ Ἐπιδάυριοι, τῶν τε ἐδέοντο ἔτυχον, καὶ ἀγάλματα bitur) si-
 ἐκ τῶν ἐλαίων τουτέων ποιησάμενοι, ἰδρύσαντο· καὶ ἡ τε mulacra o-
 γῇ σφι ἔφερε, καὶ Ἀθηναίοισι ἐπετέλεον τὰ συνέθεντο. leagina ex
 oraculo fa-
 bricaturi, ab
 Atheniensi-
 bus, sacris
 Minervæ et
 Erechtheo
 in singulis
 annos pac-
 tis, oleas
 obtinent.

LXXXIII. Τοῦτον δ' ἔτι τὸν χρόνον, καὶ πρὸ τοῦ, Αἰ- Quæ simu-
 γινῆται Ἐπιδαυρίων ἤκουον, τὰ τε ἄλλα, καὶ δίκας, δια- lacra cum
 βαίνοντες ἐς Ἐπίδαυρον, ἐδίδουσάν τε καὶ ἐλάμβανον παρ' Æginetæ
 ἀλλήλων οἱ Αἰγινῆται. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε, νῆάς τε πηξάμενοι, rapuissent,
 5 καὶ ἀγνωμοσύνη χρησάμενοι, ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν Ἐπιδαυρί- imphiness
 ων. ἅτε δὲ ἔοντες διάφοροι, δηλέοντό αὐτοὺς, ὥστε δὴ θαλασ-
 σοκράτορες ἔοντες· καὶ δὴ καὶ τὰ ἀγάλματα ταῦτα τῆς τε
 Δαμίης καὶ τῆς ΑὐξΗΣΙΗΣ ὑπαιρέονται αὐτέων, καὶ σφρα
 ἐκόμισάν τε καὶ ἰδρύσαντο τῆς σφετέρης χώρας ἐς τὴν με-

σόγαιαν, τῇ Οἷῃ μὲν ἐστὶ οὐνομα, στάδια δὲ μάλιστα 10
 ἀπὸ τῆς πόλεως ὡς εἴκοσι ἀπέχει. ἰδρυσάμενοι δὲ ἐν τού-
 τῳ τῷ χώρῳ, θυσιῇσι τε σφει καὶ χοροῖσι γυναικῆσιν
 κερτόμενοι ἠλάσκοντο, χορηγῶν ἀποδεικνυμένων ἐκατέρῃ τῶν
 δαιμόνων δέκα ἀνδρῶν· κακῶς δὲ ἡγόρευον οἱ χοροὶ ἀνδρα
 μὲν οὐδένα, τὰς δὲ ἐπιχωρίας γυναῖκας. ἔσαν δὲ καὶ τοῖσι 15
 Ἐπιδαυρίοισι αἱ τοιαῦται ἱερουργίαι. εἰσὶ δὲ σφει καὶ ἄρρητοι
 ἱερουργίαι.

Athenien-
 ses, Epidau-
 riis onus il-
 lud annu-
 um jam de-
 trectanti-
 bus, raptum
 ab Æginetis
 repetunt:

LXXXIV. Κλεψθύντων δὲ τῶνδε τῶν ἀγαλμάτων, οἱ Ἐ-
 πιδαυριοὶ τοῖσι Ἀθηναίοισι τὰ συνέδειντο, οὐκ ἐπιτελέουν.
 πέμψαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐμήνιον τοῖσι Ἐπιδαυρίοισι· οἱ
 δὲ ἀπέφαινον λόγῳ ὡς οὐκ ἀδικοῦν· ὅσον μὲν γὰρ χρόνον
 εἶχον τὰ ἀγάλματα ἐν τῇ χώρῳ, ἐπιτελέουν τὰ συνέδειντο· 5
 ἐπεὶ δὲ ἐστερήθη αὐτῶν, οὐ δίκαιον εἶναι ἀποφέρειν ἔτι,
 ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας αὐτὰ Αἰγινήτας πρήσσεσθαι ἐκέλευον.
 Πρὸς ταῦτα Ἀθηναῖοι, ἐς Αἰγίναν πέμψαντες, ἀπαίτεον
 τὰ ἀγάλματα· οἱ δὲ Αἰγινῆται ἔφασαν σφίσι τε καὶ Ἀθη-
 ναίοισι εἶναι οὐδὲν πρῆγμα.

sed dum
 vim adhi-
 bent, cona-
 tus vel nu-
 mine divi-
 no, vel
 quod Argivi
 Æginetas
 juvarent,
 tam male
 cedit, ut
 cæteris oc-
 cis modo
 unus sospes
 evadat.

LXXXV. Ἀθηναῖοι μὲν νυν λέγουσι, μετὰ τὴν ἀπαίτη-
 σιν ἀποσταλῆναι τριήρεϊ μιῇ τῶν ἀστῶν τούτους, οἱ ἀπο-
 πεμφθέντες ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, καὶ ἀπικόμενοι ἐς Αἰγίναν,
 τὰ ἀγάλματα ταῦτα, ὡς σφετέρων ξύλων ἑόντα, ἐπειρῶν-
 το ἐκ τῶν βάρδρων ἐξανασπᾶν, ἵνα σφεία ἀνακομίσωνται. 5
 οὐ δυναμένους δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ αὐτῶν κρατῆσαι, περι-
 θαλόντας σχοινία ἔλκειν τὰ ἀγάλματα. καὶ σφει εἰκουσι,
 βροντὴν τε, καὶ ἅμα τῇ βροντῇ σεισμὸν ἐπιγενέσθαι· τοὺς
 δὲ τριηρίτας τοὺς ἔλκοντας, ὑπὸ τουτέων ἀλλοφρονῆσαι·
 παθόντας δὲ τοῦτο, κτείνειν ἀλλήλους ὥστε πολεμίους, ἐς 10
 ὃ ἐκ πάντων ἓνα λειφθέντα, ἀνακομισθῆναι αὐτὸν ἐς Φά-
 ληρον.

LXXXVI. Ἀθηναῖοι μὲν νυν οὕτω λέγουσι γενέσθαι.
 Αἰγινῆται δὲ, οὐ νηϊ μιῇ ἀπικέσθαι Ἀθηναίους· μίην μὲν
 γὰρ, καὶ ὀλίγῳ πλευνάας μιῆς, καὶ εἰ σφει μὴ ἔτυχον ἐοῦσαι

νέες, ἀπαμύνασθαι ἂν εὐπετέως· ἀλλὰ πολλῇσι νηυσὶ ἐπι-
 5 πλέειν σφι ἐπὶ τὴν χῶρην· αὐτοὶ δὲ σφι εἶξαι, καὶ οὐ δια-
 ναυμαχῆσαι. οὐκ ἔχουσι δὲ τοῦτο διασημῆναι ἀτρεκέως,
 οὔτε εἰ ἔσπονδες συγγινωσκόμενοι εἶναι τῇ ναυμαχίῃ, κατὰ
 τοῦτο εἶξαν, οὔτε εἰ βουλόμενοι ποιῆσαι οἷόν τι καὶ ἐποίησαν.
 Ἀθηναίους μὲν νυν, ἐπεὶ τέ σφι οὐδείς ἐς μάχην κατίστατο,
 10 ἀποξάντας ἀπὸ τῶν νεῶν, τραπέσθαι πρὸς τὰ ἀγάλματα·
 οὐ δυναμένους δὲ ἀνασπάσαι ἐκ τῶν βάθρων αὐτὰ, οὕτω δὲ
 περιβαλλομένους σχοινία, ἔλκειν, ἐς οὗ ἐλκόμενα τὰ ἀγάλ-
 ματα ἀμφότερα ταύτῃ ποιῆσαι· ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγον-
 τες, ἄλλα δὲ τερ· ἐς γούνατα γὰρ σφι αὐτὰ πεσέειν, καὶ
 15 τὸν ἀπὸ τούτου χρόνον διατελέειν οὕτω ἔχοντα. Ἀθηναί-
 ους μὲν δὴ ταῦτα ποίειν· σφέας δὲ, Αἰγινήται λέγουσι, πυ-
 δομένους τοὺς Ἀθηναίους, ὡς μέλλοιεν ἐπὶ σφέας στρατεύ-
 εσθαι, ἐτοίμους Ἀργεῖους ποίεσθαι. τοὺς τε δὴ Ἀθη-
 ναίους ἀποξεῖναι ἐς τὴν Αἰγινάιν, καὶ παρῆναι βοηθέον-
 20 τὰς σφι τοὺς Ἀργεῖους· καὶ λαθεῖν τε ἐξ Ἐπιδάουρου δια-
 ξάντας ἐς τὴν νῆσον, καὶ οὐ προακηκοῦσι τοῖσι Ἀθηναίοι-
 σι ἐπιπεσέειν ὑποταμομένους τὸ ἀπὸ τῶν νεῶν· ἅμα τε ἐν
 τούτῳ τὴν βροντὴν τε γενέσθαι καὶ τὸν σεισμὸν αὐτοῖσι.

LXXXVII. Λέγεται μὲν νυν ὑπ' Ἀργείων τε καὶ Αἰγινή-
 τέων τὰδε. ὁμολογέται δὲ καὶ ὑπ' Ἀθηναίων, ἕνα μοῦνον
 τὸν ἀποσωθέντα αὐτέων ἐς τὴν Ἀττικὴν γενέσθαι· πλὴν
 Ἀργεῖοι μὲν λέγουσι, αὐτέων τὸ Ἀττικὸν στρατόπεδον
 5 διαφθειράντων, τὸν ἕνα τοῦτον περιγενέσθαι· Ἀθηναῖοι δὲ,
 τοῦ δαιμονίου· περιγενέσθαι μέντοι οὐδὲ τοῦτον τὸν ἕνα,
 ἀλλ' ἀπολέσθαι τῷ ὄρω· κομισθεὶς γὰρ ἐς τὰς Ἀ-
 θήνας, ἀπήγγειλε τὸ πάθος· πυδομένας δὲ τὰς γυναῖκας
 τῶν ἐπ' Αἰγίαν στρατευσαμένων ἀνδρῶν, δεινὸν τι ποιησα-
 10 μένας κεῖνον μοῦνον ἐξ ἀπάντων σωθῆναι, πέριξ τὸν ἀνδρω-
 πον τοῦτον λαξούσας, καὶ κεντεύσας τῇσι περὶ ὧν τῶν
 ἱματίων, εἰρωτᾶν ἐκάστην αὐτέων ὅκη εἴη ὁ ἐωυτῆς ἀνὴρ·
 καὶ τοῦτον μὲν οὕτω διαφθαρῆναι. Ἀθηναίοισι δὲ ἔτι τοῦ

Hunc A-
 thenas re-
 versum
 uxores pe-
 remtorum
 fibulis ves-
 tium con-
 fodiunt:
 quare femi-
 narum At-
 ticarum
 vestitus, qui
 prius, ut
 omnium
 Graecarum
 [c. 88.],
 Doricus fu-
 erat, in
 Ionicum,

πάθεος δεινότερόν τι δοῖναι εἶναι τὸ τῶν γυναικῶν ἔργον. ἄλλο μὲν δὲ οὐκ ἔχειν ὅτερ ζημιώσασι τὰς γυναῖκας, τὴν δὲ ἐσθλὰ μετέβαλλον αὐτέων ἐς τὴν Ἰάδα· ἐφόρεον γὰρ δὴ πρὸ τοῦ αἰ τῶν Ἀθηναίων γυναῖκες ἐσθλὰ Δωρίδα, τῇ Κορινθίῃ παρὰ πλεσιωτάτην μετέβαλλον ὧν ἐς τὸν λίμενον κιθῶνα, ἵνα δὴ περόνησι μὴ χρέωνται. ἔστι δὲ, ἀληθεῖς λόγῳ χρεωμένοισι, οὐκ ἴαες αὐτῇ ἢ ἐσθλὴς τὸ παλαιόν, ἀλλὰ Κάειρα· ἐπεὶ ἢ γε Ἑλληνικὴ ἐσθλὴς πᾶσα ἢ ἀρχαίη τῶν γυναικῶν, ἢ αὐτὴ ἦν τὴν νῦν Δωρίδα καλούμεν.

seu potius
Caricum
mutatus.
Quos mores
Argivi et
Æginetæ
exinde ad-
sciverint.

LXXXVIII. Τοῖσι δὲ Ἀργείοισι καὶ τοῖσι Αἰγινήτησι, καὶ πρὸς ταῦτα ἔτι τόδε ποιῆσαι νόμον εἶναι παρὰ σφι ἐκατέρωσι· τὰς περόνας ἡμιολίας ποιεῖσθαι τοῦ τότε κατεστυγμένου μέτρου, καὶ ἐς τὸ ἴσον τῶν δεῶν τουτέων περόνας μάλιστα ἀνατιθεῖναι τὰς γυναῖκας· Ἀττικὸν δὲ μήτε τι ἄλλο προσφέρειν πρὸς τὸ ἴσον, μήτε κέραιον, ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωρέων νόμον τὸ λοιπὸν αὐτόδι εἶναι πίνειν. Ἀργείων μὲν νυν καὶ Αἰγινήτων αἱ γυναῖκες ἔκτε τόσου κατ' ἕνα τῶν Ἀθηναίων, περόνας ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἐφόρεον μέζονας ἢ πρὸ τοῦ.

Illam Æginetarum incursum [c. 81.] dum Athenienses, Pythia vindictæ dilatationem triginta annorum frustra suadente, protinus ulcisci parant.

LXXXIX. Τῆς δὲ ἑχθρῆς τῆς πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίοισι γενομένης ἀρχὴ κατὰ τὰ εἴρηται ἐγένετο. Τότε δὲ Θησαίων ἐπικαλεσμένων, προθύμως τῶν περὶ τὰ ἀγάλματα γενομένων ἀναμιμνησκόμενοι οἱ Αἰγινῆται ἐξοήδεον τοῖσι Βοιωτοῖσι. Αἰγινῆταί τε δὴ ἐδόξουν τῆς Ἀττικῆς τὰ παρὰ δαλάρια καὶ Ἀθηναίοισι ὀμωμένοισι ἐπ' Αἰγινήτας στρατεύεσθαι, ἥλθε μαντήιον ἐκ Δελφῶν, “ἐπισχόντας ἀπὸ τοῦ Αἰγινητέων ἀδικίου τριήκοντα ἔτα, τῷ ἐνὶ καὶ τριηκοστῷ, Αἰακῷ τέμενος ἀποδέξαντας, ἀρχεσθαι τοῦ πρὸς Αἰγινήτας πολέμου· καὶ σφι χωρῆσαι βούλονται. ἦν δὲ αὐτίκα ἐπιστρατεύονται, πολλὰ μὲν σφείας ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ χρόνου πείσεσθαι, πολλὰ δὲ καὶ ποιῆσιν· τέλος μέντοι καταστρέψασθαι.” Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἄκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι, τῷ μὲν

15 Αἰακῶ τέμενος ἀπέδεξαν τοῦτο τὸ νῦν ἐπὶ τῆς ἀγορῆς
 ἰδρυται· τριήκοντα δὲ ἔτεα οὐκ ἀνέσχοντο ἀκούσαντες ὅκως
 Χ χρεῶν εἴη ἐπισχεῖν, πεπονθότας πρὸς Αἰγινήτων ἀνάρσια.

XC. Ἐς τιμαυρίην δὲ παρασκευαζομένοισι αὐτοῖσι, ἐκ
 Λακεδαιμονίων πρῆγμα ἐγειρόμενον, ἐμπόδιον ἐγένετο. πυ-
 θόμενοι γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐκ τῶν Ἀλκμαιωνιδέων
 ἐς τὴν Πυθίην μεμηχανημένα, καὶ τὰ ἐκ τῆς Πυθίης ἐπὶ
 5 σφείας τε καὶ τοὺς Πεισιστρατίδας, συμφορὴν ἐποιοῦντο δι-
 πλῆν, ὅτι τε ἄνδρας ξείνους σφι ἐόντας ἐξεληλάκεσαν ἐκ τῆς
 ἐκείνων, καὶ ὅτι ταῦτα ποιήσασι χάρις οὐδεμὴ ἐφαίνετο
 πρὸς τῶν Ἀθηναίων. Ἔτι τε πρὸς τούτοις ἐνῆγον σφείας
 οἱ χρησμοί, λέγοντες πολλὰ τε καὶ ἀνάρσια ἔσεσθαι αὐτοῖ-
 10 σι ἐξ Ἀθηναίων· τῶν πρότερον μὲν ἔσαν ἀδάεες, τότε δὲ,
 Κλεομένεος κομισάντος ἐς Σπάρτην, ἐξέμαδον. ἐκτήσατο
 δὲ ὁ Κλεομένης ἐκ τῆς Ἀθηναίων ἀκροπόλιος τοὺς χρησ-
 μοὺς, τοὺς ἐκτῆντο μὲν πρότερον οἱ Πεισιστρατίδαι, ἐξε-
 λαυνόμενοι δὲ ἔλπιον ἐν τῷ ἰσθμῷ· καταλειφθέντας δὲ ὁ Κλεο-
 15 μένης ἀνέλαβε.

XCI. Τότε δὲ ὡς ἀνέλαβον οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς χρησ-
 μοὺς, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἐώρεον αὐξομένους, καὶ οὐδα-
 μῶς ἐτοίμους ἐόντας πείθεσθαι σφι, νόῳ λαβόντες ὡς ἐλεύ-
 θερον μὲν εὖν τὸ γένος τὸ Ἀττικὸν, ἰσόρροπον τῷ ἑαυτῶν ἂν
 5 γίνοιτο, κατεχόμενον δὲ ὑπὸ τυραννίδος, ἀσθενὲς καὶ πει-
 θαρχέσθαι ἐτοῖμον· μαδόντες δὲ τουτέων ἕκαστα, μετε-
 πέμποντο Ἰππίνην τὸν Πεισιστράτου ἀπὸ Σιγείου τοῦ ἐν
 Ἑλλησπόντῳ, ἐς ὃ καταφεύγουσι οἱ Πεισιστρατίδαι. Ἐπεὶ
 τε δὲ σφι Ἰππίας καλεόμενος ἦκε, μεταπεμφάμενοι καὶ
 10 τῶν ἄλλων συμμάχων ἀγγέλους, ἔλεγόν σφι Σπαρτιῆται
 τάδε· “ Ἄνδρες σύμμαχοι, συγγινώσκομεν αὐτοῖσι ἡμῖν οὐ
 “ ποιήσασι ὀρθῶς. ἐπαρθέντες γὰρ κτεθόλοισι μαντήίοις,
 “ ἄνδρας ξείνους ἐόντας ἡμῖν τὰ μάλιστα, καὶ ἀναδεκόμενους
 “ ὑποχρείας παρῆξιν τὰς Ἀθήνας, τούτους ἐκ τῆς πα-
 15 “ τριδος ἐξηλάσαμεν, καὶ ἔπειτα, ποιήσαντες ταῦτα, δῆμῳ

Spartano-
 rum ma-
 chinis im-
 pediuntur.
 Qui cogni-
 ta fraude
 Alcmaoni-
 darum [c.
 63.] au-
 ditoque ar-
 canas A-
 theniensium
 sortes
 multa sibi
 mala mini-
 tari, *not fitting
 in conjunctis.*
et. a. e. u. m.
trous: lerrit

ne Athenae
 libertate
 florentes
 Sparta per-
 niciem ad-
 ferrent,
 Hippam
 Sigeo ar-
 cessitum
 [c. 65.] in
 tyrannidem
 restituere
 cogitant.
 Sed consi-
 lium cum
 sociis com-
 municantes

“ ἀχαρίστῳ παρεδῶκαμεν τὴν πόλιν· ὃς ἐπεὶ τε δι’ ἡμέας
 “ ἐλευθερωθεὶς ἀνέκυψε, ἡμέας μὲν καὶ τὸν βασιλῆα ἡμέ-
 “ ῶν περιϋβρίσας ἐξεβαλε, δόξαν δὲ φύσας αὐξάνεται· ὥς-
 “ τε ἐκμεμαθήκασι μάλιστα μὲν οἱ περὶοικοὶ αὐτέων Βοιω-
 “ τοὶ καὶ Χαλκιδίαι, τάχα δὲ τις καὶ ἄλλος ἐκμαθήσει- 20
 “ ται ἀμαρτῶν. ἐπεὶ τε δὲ ἐκείνα ποιήσαντες ἡμάρτομεν,
 “ νῦν πειρησόμεθα σφείας ἅμα ὑμῖν ἀκρόμενοι τίσασθαι.
 “ αὐτοῦ γὰρ τούτου εἵνεκεν τόνδε τε τὸν Ἰππὶν μετεπεμ-
 “ ψάμεθα, καὶ ὑμέας ἀπὸ τῶν πολιῶν, ἵνα κοινῶ τε λό-
 “ γῳ καὶ κοινῶ στόλῳ ἐσαγαγόντες αὐτὸν ἐς τὰς Ἀθή- 25
 “ νας ἀποδῶμεν τὰ καὶ ἀπελόμεθα.”

Sosicles
 Corinthius,
 rem dissua-
 surus,

1
 acriter in-
 crepat, in-
 que tyran-
 nos acer-
 bissime in-
 vehitur: et
 quo magis
 ceteros
 moveat,
 (2—7)
 mala Co-
 rinthiorum
 sub tyran-
 nis oratione
 diserta ex-
 ponit.

al. uirgily.

2

Oligarchi-
 cus olim
 Corinthi
 status, im-
 periumque
 penes Bac-
 chiadas [a.
 855—
 665]: e

XCII. Οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον· τῶν δὲ συμμάχων τὸ
 πλῆθος οὐκ ἐνεδέκετο τοὺς λόγους. οἱ μὲν νυν ἄλλοι ἡσυχίην
 ἦγον, Κορινθίους δὲ Σωσικλέης ἔλεξε τάδε· “ Ἡ δὲ ὃ τε
 “ οὐρανὸς ἔσται ἐνεδε τῆς γῆς, καὶ ἡ γῆ μετέωρος ὑπὲρ
 “ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ ἄνθρωποι νομὸν ἐν θαλάσῃ ἔξουσι, 5
 “ καὶ οἱ ἰχθύες τὸν πρότερον ἄνθρωποι, ὅτε γε ὑμεῖς, ὦ
 “ Λακεδαιμόνιοι, ἰσχυρατίαι καταλύοντες, τυραννίδας ἐς
 “ τὰς πόλεις κατὰγειν παρασκευάζεσθε· τοῦ οὔτε ἀδικώ-
 “ τερον οὐδὲν ἐστὶ κατ’ ἀνθρώπους, οὔτε μισαιφονώτερον.
 “ Εἰ γὰρ δὴ τοῦτό γε δοκέει ὑμῖν εἶναι χρηστὸν, ὥστε 10
 “ τυραννεύεσθαι τὰς πόλεις, αὐτοὶ πρῶτοι τύραννον κατα-
 “ στησάμενοι παρὰ σφίσι· αὐτοῖσι, οὕτω καὶ τοῖσι ἄλλοις
 “ θίξησθε κατιστάναι. νῦν δὲ, αὐτοὶ ἄπειροι ἔοντες τυράν-
 “ νων, καὶ φυλάσσοντες δεινότατα τοῦτο ἐν τῇ Σπάρτῃ μὴ
 “ γενέσθαι, παραχρᾶσθε ἐς τοὺς συμμάχους. εἰ δὲ αὐτοὶ 15
 “ ἔμπειροι ἔατε, κατὰπερ ἡμεῖς, εἴχετε ἂν περὶ αὐτοῦ
 “ γνώμας ἀμείνονας συμβάλλεσθαι ἥπερ νῦν. Κορινθίοις
 “ γὰρ ἦν πόλις κατὰστασις τοιήδε. ἦν ὀλιγαρχία, καὶ
 “ οὗτοι Βακχιάδαι καλεόμενοι ἐνεμον τὴν πόλιν· ἐδίδοσαν
 “ δὲ καὶ ἦγοντο ἐξ ἁλλήλων. Ἀμφίωνι δὲ, ἔοντι τουτέων 20
 “ τῶν ἀνδρῶν, γίνεται θυγάτηρ χαλκή οὐνομα δὲ οἱ ἦν
 “ Λάϊδα. ταύτην, Βακχιάδων γὰρ οὐδεὶς ἤδειε γῆμαι,

- " ἴσχει " Ἡετίων ὁ Ἐχεκράτεος, ^{district.} δῆμον μὲν ἐκ Πέτρης ^{quorum familia descendit}
 " ἐὼν, ἀπὸρ τὰ ἀνέκαθεν ^{οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς} Λαπίθης τε καὶ Καινίδης· ἐκ δὲ ^{Labda of Eetioni}
 25 " οἱ ταύτης τῆς γυναικός, οὐδ' ἐξ ἄλλης, παῖδες ἐγίνοντο. ^{Eetioni nubit.}
 " ἐστάλη ὧν ἐς Δελφοὺς περὶ γόνου. ἐσίοντα δὲ αὐτὸν ἰθέως
 " ἡ Πυδὴν προσαγορεύει τοισίδε τοῖσι ἔπει·

- " Ἡετίων, οὕτις σε τίει πολύτιπον ἔντα. ^{nothing there. Only here}
 " Λάβδα κῦει, τέξει δ' ὀλοοίτροχον· ἐν δὲ πεσέϊται ^{rolling stone such}
 30 " ἀνδράσι μουνάεσσι, δικαιώσει δὲ Κόρινθον. ^{besieged people roll down}
 " ^{undicate (not in S.S)}

- " ταῦτα χρῆσθ' ἐντα τῷ Ἡετίωνι, ἐξαγγέλλεταιί κως τοῖ-
 " σι Βακχιάδῃσι, τοῖσι τὸ μὲν πρότερον γενόμενον χρηστή-
 " ριον ἐς Κόρινθον ἦν ἄσημον, φέρον τε ἐς τὰντὸ καὶ τὸ
 " τοῦ Ἡετίωνος, καὶ λέγον ᾧδε·

- 35 " Αἰετὸς ἐν πέτρῃσι κῦει· τέξει δὲ λέοντα
 " πατρεὶν, ὠμωστήν· πολλῶν δ' ὑπὸ γούνατα λύσει.
 " Ταῦτά νυν εὖ φράζεσθε Κόρινθιοι, οἳ περὶ καλῇν
 " Πειρήνην οἰκεῖτε καὶ ὀφρυόεντα Κόρινθον.

- " Τοῦτο μὲν δὴ τοῖσι Βακχιάδῃσι, πρότερον γενόμενον, ἦν 3
 40 " ἀτέκμαρτον· τότε δὲ, τὸ Ἡετίωνι γενόμενον ὥς ἐπύθοντο, His natus Cypselus, cum infans Bacchiada-
 " αὐτίκα καὶ τὸ πρότερον συνῆκαν, ἐὼν συνωδὸν τῷ Ἡετί-
 " νος. συνέντες δὲ καὶ τοῦτο, εἶχον ἐν ἡσυχίᾳ, ἐδέλοντες rum per oracula monitorum
 " τὸν μέλλοντα Ἡετίωνι γενέσθαι γόνον διαφθεῖραι. ὥς insidias evasisset,
 " δ' ἔτεκε ἡ γυνὴ τάχιστα, πέμπουσι σφέων αὐτέων δέκα
 45 " ἐς τὸν δῆμον ἐν τῷ κατοίκητο Ἡετίων, ἀποκτενέοντας τὸ
 " παιδίον. ἀπικόμενοι δὲ οὗτοι ἐς τὴν Πέτρην, καὶ παρ-
 " ελθόντες ἐς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἡετίωνος, αἵτεον τὸ παι-
 " δίον· ἡ δὲ Λάβδα, εἰδυῖά τε οὐδὲν τῶν εἵνεκα ἐκείνοι
 " ἀπικοίατο, καὶ δοκέουσά σφας φιλοφροσύνης τοῦ πατρὸς
 50 " εἵνεκα αἰτέειν, φέρουσα ἐνεχέρισε αὐτέων ἐνί. τοῖσι δὲ ἄρα
 " ἐξεβούλευτο κατ' ὁδόν, τὸν πρῶτον αὐτέων λαβόντα τὸ
 " παιδίον προσουδίσαι. ἐπεὶ τε ὧν ἔδωκε φέρουσα ἡ Λάβ-
 " δα, τὸν λαβόντα τῶν ἀνδρῶν δείη τύχη προσεγέλασε τὸ·

“ παιδίον· καὶ τὸν, φρασιδέντα τοῦτο, οἶκτός τις ἴσχει ἀ-
 “ ποκτεῖναι· κατοικτεῖσας δὲ παραδιδοῖ τῷ δευτέρῳ· ὁ δὲ, 55
 “ τῷ τρίτῳ· οὕτω δὴ διεξῆλθε διὰ πάντων τῶν δέκα πα-
 “ ραδιδόμενον, οὐδενὸς βουλομένου διεργάσασθαι. Ἀπο-
 “ θόντες ὧν ὀπίσω τῇ τεκνύσῃ τὸ παιδίον, καὶ ἐξεληθόντες
 “ ἔξω, ἐστεῶτες ἐπὶ τῶν θυρέων, ἀλλήλων ἄπτοντο καται-
 “ τιάμενοι· καὶ μάλιστα τοῦ πρώτου λαζόντος, ὅτι οὐκ 60
 “ ἐποίησε κατὰ τὰ δεδογμένα· ἐς ὃ δὴ σφι, χρένου ἐγγι-
 “ νομένου, ἔδοξε αὖτις παρελθόντας πάντας τοῦ φόρου
 4 “ μετίσχειν. Ἔδει δὲ ἐκ τοῦ Ἡετίωνος γόνου Κορίνθω
 “ κακὰ ἀναβλαστῆν. ἡ Λαΐδα γὰρ πάντα ταῦτα ἤκουε
 “ ἐστεῶσα πρὸς αὐτῇσι τῇσι θυγατρῶσι· δείσασα δὲ, μὴ σφι 65
 “ μεταδόξῃ, καὶ τὸ δεύτερον λαζόντες τὸ παιδίον ἀποκτεῖ-
 “ νωσι, φέρουσα κατακρύπτει ἐς τὸ ἀφραστότατόν οἱ ἐφαί-
 “ νετο εἶναι, ἐς κυψέλην· ἐπισταμένη ὥς εἰ ὑποστρέψαντες
 “ ἐς ζήτησιν ἀπικοῖατο, πάντα ἐρευνήσιν μέλλοιεν· τὰ δὴ
 “ καὶ ἐγίνετο. ἐλθούσι δὲ καὶ διζημένοισι αὐτοῖσι ὥς οὐκ 70
 “ ἐφαίνετο, ἔδοκε ἀπαλλάσσεσθαι, καὶ λέγειν πρὸς τοὺς
 “ ἀποπέμψαντας, ὥς πάντα ποιήσειαν τὰ ἐκείνοι ἐνετεί-
 “ λαντο. οἱ μὲν δὴ ἀπελθόντες, ἔλεγον ταῦτα. Ἡετίωνι
 “ δὲ μετὰ ταῦτα ὁ πάϊς ἀυξάνετο· καὶ οἱ, διαφυγόντι τοῦ-
 “ τον τὸν κίνδυνον, ἀπὸ τῆς κυψέλης ἐπωνυμίην Κύψελος 75
 “ οὖνομα ἐτέθη. Ἀνδρῶδέντι δὲ καὶ μαντευομένῳ Κυψ-
 “ ἔλῳ ἐγένετο ἀμφιδέξιον χρηστήριον ἐν Δελφοῖσι, τῶν πί-
 “ συνος γενόμενος, ἐπεχείρησέ τε καὶ ἔσχε Κόρινθον. ὁ δὲ χρησ-
 “ μὸς ὅδε ἦν·

“ Οὐδὲν οὗτος ἀνὴρ, ὅς ἐμὴν ὁμῶν ἐγκατασταίνει,

80

✱ “ Κύψελος Ἡετίδης, βασιλεὺς κλεινοῦ Κορίνθου·

“ αὐτὸς, καὶ παῖδες, παῖδων γε μὲν οὐκέτι παῖδες.

“ Τὸ μὲν δὴ χρηστήριον τοῦτο ἦν. τυραννέουσας δὲ ὁ Κύψε-

“ λος, τοιοῦτος δὴ τις ἀνὴρ ἐγένετο· πολλοὺς μὲν Κοριν-

“ θίων ἐδίδωκε, πολλοὺς δὲ χρημάτων ἀπεστέρεχε, πολ- 85

and likely to be
enough of
real.

5
vir factus,
tyrannide
occupata
[a. 663.],
Corinthios
jugo gra-
vissimo
premit.

Λατίνος συνήκασεν με μετ' αὐτοῦ

“ λῶ δ' ἔτι πλείστους τῆς ψυχῆς. "Αρξάντος δὲ τούτου

6

“ ἐπὶ τριήκοντα ἔτεα, καὶ διαπλέξαντος τὸν βίον εὖ, διά-

“ δοχός οἱ τῆς τυραννίδος ὁ παῖς Περίανδρος γίνεται. Ὁ

Cui succe-
dens filius
Periander
[a. 633.],
crudelitate
patrem etiam su-
perat.

“ τοῖνον Περίανδρος κατ' ἀρχαῖς μὲν ἦν ἡπιώτερος τοῦ

90 “ πατρὸς· ἐπεὶ τε δὲ ὠμίλησε δι' ἀγγέλων Θρασυβούλῳ

“ τῷ Μιλήτου τυράννῳ, πολλῶν ἔτι ἐγένετο Κυψέλου

“ μαιφονώτερος. πέμψας γὰρ παρὰ Θρασύβουλον κήρυκα,

“ ἐπυνθάνετο ὄντινα ἂν τρόπον ἀσφαλέστατον καταστησά-

“ μενος τῶν πρηγμάτων, κάλλιστα τὴν πόλιν ἐπιτροπεύοι.

95 “ Θρασύβουλος δὲ τὸν ἐλθόντα παρὰ τοῦ Περίανδρου ἐξῆ-

“ γε ἔξω τοῦ ἄστεος· ἐσθλὰς δὲ ἐς ἄρουραν ἐσπαρμένην, ἅμα

“ τε διεξῆκε τὸ λήϊον, ἐπειρωτῶν τε καὶ ἀναποδίζων τὸν

εννοεμεν

“ κήρυκα κατὰ τὴν ἀπὸ Κορίνθου ἄπειν, καὶ ἐκόλουε

“ αἰεὶ ὅπως τινὰ ἴδοι τῶν ἀσταχύων ὑπερέχοντα· κολούων

100 “ δὲ, ἔρριπτε· ἐς ὃ τοῦ λήϊου τὸ κάλλιστόν τε καὶ βαθύ-

“ σατον διέφθειρε τρόπῳ τοιούτῳ· διεξελθὼν δὲ τὸ χωρίον,

“ καὶ ὑποδέμενος ἔπος οὐδὲν, ἀποπέμψει τὸν κήρυκα.

“ Νοστήσαντος δὲ τοῦ κήρυκος ἐς τὴν Κορίνθον, ἣν πρόθυ-

“ μος πυνθάνεσθαι τὴν ὑποθήκην ὁ Περίανδρος. ὁ δὲ, οὐ-

105 “ δὲν οἶ, ἔφη, Θρασύβουλον ὑποδέσθαι· θαυμάζειν τε αὐ-

“ τοῦ, παρ' οἷόν μιν ἄνδρα ἀποπέμψειε, ὥς παραπληγὰ τε

“ καὶ τῶν ἑαυτοῦ σινάμωνον· ἀπηγεόμενος τὰ περ πρὸς

“ Θρασυβούλου ὁπώπее. Περίανδρος δὲ, συνειὶς τὸ ποιη-

7

“ θὲν, καὶ νόῳ ἴσχωρ ὥς οἱ ὑπετίθετο Θρασύβουλος

110 “ τοὺς ὑπειρόχους τῶν ἀστῶν φονεύειν, ἐνθαῦτα δὴ πᾶσαν

“ κακότητα ἐξέφαινε ἐς τοὺς πολίτας. ὅσα γὰρ Κύψελος

“ ἀπέλιπε κτείνων τε καὶ διώκων, Περίανδρός σφρα ἀπε-

“ τέλεσε. Μῆ δὲ ἡμέρῃ ἀπέδυσε πάσας τὰς Κορινθίαν

“ γυναῖκας, διὰ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Μέλισσαν. πέμψαντι

115 “ γὰρ οἱ ἐς Θεσπρωτοὺς ἐπ' Ἀχέροντα ποταμὸν ἀγγέλου

oracle of the d

“ ἐπὶ τὸ νεκυρομαντήϊον παρακαταθήκης πέρι ξεινικῆς, οὗ-

“ τε σημανέειν ἔφη ἡ Μέλισσα ἐπιφανέισα, οὔτε κατε-

“ ρεῖν ἐν τῇ κέεται χῶρῳ ἡ παρακαταθήκη· ῥίγουν τε

“ γὰρ, καὶ εἶναι γυμνή· τῶν γὰρ οἱ συγκατέδραψε εἰμιά-
 “ των ὄφελος εἶναι οὐδὲν, οὐ κατακαυθέντων· μαρτύ- 120
 “ ριον δέ οἱ εἶναι ὡς ἀληθέα ταῦτα λέγει, ὅτι ἐπὶ ψυ-
 “ χρὸν τὸν ἰππὸν Περίανδρος τοὺς ἄρτους ἐπέβαλε. Ταῦτα
 “ δὲ ὡς ὀπίσω ἀπηγγέλειδῃ τῷ Περίανδρῳ, πιστὸν γὰρ οἱ ἦν
 “ τὸ συμβόλαιον, ὃς νεκρῷ εὐόση Μελίσσῃ ἐμίγη, ἰδέας
 “ δὴ μετὰ τὴν ἀγγελίην κήρυγμα ἐποιήσατο, ἐς τὸ Ἑραῖον 125
 “ ἐξίνααι πάσας τὰς Κορινθίων γυναῖκας. αἱ μὲν δὴ, ὡς
 “ ἐς ὄρετῃν, ἥϊσαν κόσμῳ τῷ καλλίστῳ χρεώμεναι· ὁ δ’ ὑπο-
 “ στήσας τοὺς δορυφόρους, ἀπέδυσε σφείας, πάσας ὁμοίως
 “ τὰς τ’ ἐλευθέρους καὶ τὰς ἀμφιπόλους· συμφορῆσας δὲ
 “ ἐς ὄρυγμα, Μελίσσῃ ἐπευχόμενος κατέκαιε. ταῦτα δέ οἱ 130
 “ ποιήσαντι, καὶ τὸ δεύτερον πέμψαντι, ἔφρασε τὸ εἶδωλον
 “ τὸ Μελίσσης ἐς τὸν κατέδηκε χῶρον τοῦ ξεινοῦ τὴν παρα-
 “ καταδήκην. Τοιοῦτο μὲν ἐστὶ ὑμῶν ἡ τυραννὶς, ᾧ Λακε-
 “ δαιμόνιοι, καὶ τοιούτων ἔργων. ἡμέας δὲ τοὺς Κορινθίους
 “ τότε αὐτίκα δῶμα μέγα εἶχε, ὅτε ὑμέας εἶδομεν μετα- 135
 “ πεμπομένους Ἰππίνῃ· νῦν τε δὴ καὶ μεζόνως δαμάζο-
 “ μεν λέγοντας ταῦτα· ἐπιμαρτυροῦμεδά τε, ἐπικαλεόμενοι
 “ ὑμῶν θεοὺς τοὺς Ἑλληνίους, μὴ κατιστάναι τυραννίδας ἐς
 “ τὰς πόλεις. οὐκῶν, ἢν μὴ παύσησθε, ἀλλὰ πειρήσησθε
 “ παρὰ τὸ δίκαιον κατὰγοντες Ἰππίνῃ, ἵστε ὑμῖν Κοριν- 140
 “ θίους γε οὐ συναινέοντας.”

Sosiclis
 sententia
 sociis pro-
 bata,

XCIII. Σωσικλῆς μὲν ἀπὸ Κορίνθου πρεσβέων ἐλέξε
 τάδε. Ἰππίνης δὲ αὐτὸν ἀμείβετο, τοὺς αὐτοὺς ἐπικαλέ-
 σας θεοὺς κείνων, ἥ μὲν Κορινθίους μάλιστα πάντων
 ἐπιποθήσειν Πεισιστρατίδας, ὅταν σφι ἤκωσι ἡμέραι αἱ
 κύριαι ἀνιάσθαι ὑπ’ Ἀθηναίων. Ἰππίνης μὲν τούτοις 5
 ἀμείψατο, οἷά τε τοὺς χρησμοὺς ἀπρεκέστατα ἀνδρῶν
 ἐξεπιστάμενος. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων τέως μὲν
 εἶχον ἐν ἡσυχίᾳ σφείας αὐτοὺς· ἐπεὶ τε δὲ Σωσικλῆς ἤκουσαν
 ἔπαντος ἐλευθέρως, ἅπας τις αὐτέων φωνὴν ῥήξας, αἰζέετο
 τοῦ Κορινθίου τὴν γνώμην· Λακεδαιμονίοισι τε ἐπεμαρτυ- 10

ῥέοντο, μὴ ποίειν μηδὲν νεώτερον περὶ πόλιν Ἑλλάδα. οὕτω
μὲν ταῦτα ἐπαύσθη.

XCIV. Ἰππῖη δὲ ἐνδεῦτεν ἀπελαυνομένη, ἐδίδου μὲν
'Αρύντης ὁ Μακεδὼν Ἀνδροῦντα, ἐδίδοσαν δὲ Θεσσαλοὶ
'Ιωλκόν. ὁ δὲ τουτέων μὲν οὐδέτερον αἰρέετο, ἀνεχώρει δὲ
ὁπίσω ἐς Σίγειον, τὸ εἶλε Πεισίστρατος αἰχμῇ παρὰ Μιτυ-
ληναίων κρατήσας δὲ αὐτοῦ, κατέστησε τύραννον εἶναι παῖδα
τὸν ἑωυτοῦ νόθον Ἠγησίστρατον, γεγονότα ἐξ Ἀργεῖης
γυναϊκός. ὅς οὐκ ἀμαχητὶ εἶχε τὰ παρέλαβε παρὰ Πεισι-
στράτου. ἐπολέμεον γὰρ, ἔκ τε Ἀχιλλήϊου πόλιος ὀρμεῶμενοι
καὶ Σιγείου, χρόνον ἐπὶ συχρὸν, Μιτυληναῖοι τε καὶ Ἀθη-
ναῖοι. οἱ μὲν, ἀπαιτέοντες τὴν χώραν. Ἀθηναῖοι δὲ, οὔτε
αὐτοὶ μὴ γενέσθαι
συγγνωσκόμενοι, ἀποδεικνύντες τε λόγῳ οὐδὲν μᾶλλον
Αἰολεῦσι μετεὸν τῆς Ἰλιάδος χώρας, ἢ οὐ καὶ σφὶ καὶ τοῖσι
ἄλλοισι, ὅσοι Ἑλλήνων συνεπρήξαντο Μενέλεω τὰς Ἑλένης
ἀρπαγὰς.

XCv. Πολεμεόντων δὲ σφῶν, παντοῖα καὶ ἄλλα ἐγένετο
ἐν τῇσι μάχῃσι· ἐν δὲ δὴ καὶ Ἀλκαῖος ὁ ποιητὴς, συμβολῆς
γενομένης, καὶ νικάντων Ἀθηναίων, αὐτὸς μὲν φεύγων ἐκ-
φύγει, τὰ δὲ οἱ ὅπλα ἴσχυσι Ἀθηναῖοι, καὶ σφεα ἀνεκρέ-
μασαν πρὸς τὸ Ἀθήναιον τὸ ἐν Σιγείῳ. ταῦτα δὲ Ἀλκαῖος
ἐν μέλει ποιήσας, ἐπιτιθεῖ ἐς Μιτυλήνην,
ἐξαιγγελλόμενος *disparari*
τὸ ἑωυτοῦ πάθος Μελανίππῳ ἀνδρὶ ἐτάρα. Μιτυληναῖους
δὲ καὶ Ἀθηναῖους κατήλλαξε Περίανδρος ὁ Κυψέλου.
τούτῳ γὰρ διαιτητῇ ἐπετράποντο· κατήλλαξε δὲ ὧδε· νέμεσ-
θαι ἑκατέρους τὴν ἔχουσι. Σίγειον μὲν νυν οὕτω ἐγένετο
ὑπ' Ἀθηναίοισι.

XCvi. Ἰππῖης δὲ ἐπεὶ τε ἀπῆκετο ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος
ἐς τὴν Ἀσίην, πᾶν χρῆμα ἐκίνεε, διαβάλλων τε τοὺς Ἀθη-
ναίους πρὸς τὸν Ἀεταφρένεα, καὶ ποίεων ἅπαντα ὅπως αἰ-
Ἀθῆναι γενοίατο ὑπ' ἑωυτῷ τε καὶ Δαρείῳ. Ἰππῖης τε
δὴ ταῦτα ἐπῆρσε, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πυθόμενοι ταῦτα,
πέμπουσι ἐς Σάργιδι ἀγγέλους, οὐκ ἑῶντες τοὺς Πέρσας

Hippias Si-
geum re-
vertitur,
quod Pisi-
stratus
olim Mity-
lenæis eri-
puerat,
jam dudum
multorum
inter Athe-
nienses ac
Mitylenæos
bellorum
causam,

inprimis
Alcæi
ἐν ψάσπιδος
carmine no-
bilitatorum.

disparari

Ibi dum
auxilium
Persarum
ambit, res-
que jam ad
bellum
videtur
spectare:

παίδεσθαι Ἀθηναίων τοῖσι φυγάσι. ὁ δὲ Ἀρταφέρνης ἐκέλευε σφείας εἰ βουλοίατο σόοι εἶναι, καταδέκεσθαι ὀπίσω Ἰππίην. οὕκων δὴ ἐνεδέκοντο τοὺς λόγους ἀποφερομένους Ἀθηναῖοι· οὐκ ἐνδεκομένοισι δὲ σφι, δεδοκτο ἐκ τοῦ Φανερῶ 10 τοῖσι Πέρσῃσι πολεμίους εἶναι.

Aristagoras
Milesius
Athenas
venit [c.
55.] facile-
que a popu-
lo xx navi-
um classem
impetrat.

XCVII. ΝΟΜΙΖΟΥΣΙ δὴ ταῦτα, καὶ διαξέλιμμένοισι ^{ἡμεῖς καὶ ἡμεῖς καὶ ἡμεῖς} ἀγῶνι
ἐς τοὺς Πέρσας, ἐν τούτῳ δὴ τῷ καιρῷ ὁ Μιλήσιος Ἀριστα-
γόρης ὑπὸ Κλεομένεος τοῦ Λακεδαιμονίου ἐξελασθεὶς ἐκ τῆς
Σπάρτης, ἀπύκετο ἐς Ἀθήνας· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοι-
πῶν ἐθυνάστευε μέγιστα. ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀ- 5
ρισταγόρης, ταῦτα ἔλεγε τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ, περὶ τῶν
ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ, καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ,
ὥς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι, εὐπετέες τε χειρωθῆναι
εἴησαν. ταῦτά τε δὴ ἔλεγε, καὶ πρὸς τοῖσι τάδε, ὥς οἱ Μι-
λήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἄποικοι, καὶ οἰκὸς σφείας εἴη ρύ- 10
εσθαι δυναμένους μέγα· καὶ οὐδὲν ὅ τι οὐκ ὑπίσχετο, οἷα
κάρτα θεόμενος· ἐς δ' ἀνέπεισέ σφείας. Πολλοὺς γὰρ οἴκε
εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἓνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν
Λακεδαιμόνιον μοῦνον οὐκ οἶός τε ἐγένετο διαβάλλειν, τρεῖς
δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ 15
ἀναπεισθέντες, ἐψηφίσαντο εἰκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθούς
Ἴωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτῶν εἶναι Μελάνδιον, ἄνδρα
τῶν ἀστῶν, ἑόντα τὰ πάντα δόκιμον. Αὗται δὲ αἱ νέες, ἀρχὴ
κακῶν ἐγένοντο Ἑλλησί τε καὶ βαρβάροιςι.

Hinc prior
Miletum
profectus,
Paeonias in
Phrygiam
abductos
[c. 15.] sol-
licitat, ut
in patriam
invito Da-
rio rever-
tantur.

XCVIII. Ἀρισταγόρης δὲ προπλώσας, καὶ ἀπικόμενος ἐς
τὴν Μίλητον, ἐξευρὼν βούλευμα ἀπ' οὗ Ἴωσι μὲν ἔμελλε
οὐδεμίῃ ὠφελίῃ ἔσεσθαι· οὐ δ' ὦν οὐδὲ τούτου ἕνεκα ἐποίησε,
ἀλλ' ὅπως βασιλῆα Δαρεῖον λυπήσειε, ἔπεμψε ἐς τὴν Φρυ-
γίην ἄνδρα ἐπὶ τοὺς Παίονας, τοὺς ἀπὸ Στυρμόνος ποταμοῦ 5
αἰχμαλώτους γενομένους ὑπὸ Μεγαβάζου, οἰκόντας δὲ τῆς
Φρυγίης χθρὸν τε καὶ κάρην ἐπ' ἑαυτῶν. ὅς ἐπεὶ τε
ἀπύκετο ἐς τοὺς Παίονας, ἔλεγε τάδε· “ Ἄνδρες Παίονες,
“ ἔπεμψέ με Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύραννος, σωτηρίην

- 10 “ ὑμῖν ὑποδησόμενον, ἥνπερ βούλησθε πεῖθεσθαι. νῦν γὰρ
 “ Ἰωνίη πᾶσα ἀπέστηκε ἀπὸ βασιλῆος, καὶ ὑμῖν παρέχει
 “ σώζεσθαι ἐπὶ τὴν ὑμετέρεην αὐτέων. μέχρι μὲν θαλάσσης,
 “ αὐτοῖσι ὑμῖν, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, ἡμῖν ἤδη μελήσει.” Ταῦ-
 15 σαντο, καὶ ἀναλαβόντες παιδᾶς τε καὶ γυναῖκας, ἀπεδί-
 δρῃσκον ἐπὶ θαλάσσαν· οἱ δὲ τινες αὐτέων καὶ κατέμειναν
 ἐν ἁλὶ. ἀρρώδησαντες αὐτοῦ. ἐπεὶ τε δὲ οἱ Παῖονες ἀπικέατο ἐπὶ
 θαλάσσαν, ἐνδεῦτεν ἐς Χίον διέβησαν. ἐόντων δὲ ἤδη ἐν Χίῳ,
 κατὰ πόδας ἐληλύθε Περσέων ἵππος πολλή, διώκουσα τοὺς
 20 Παίονας. ὥς δὲ οὐ κατέλαβον, ἐπηγγέλλοντο ἐς τὴν Χίον
 τοῖσι Παίοσι, ὅπως ἂν ὀπίσω ἀπέλθοιεν. οἱ δὲ Παῖονες τοὺς
 λόγους οὐκ ἐνεδέκοντο· ἀλλ’ ἐκ Χίου μὲν Χιοί σφεας ἐς
 Λέεσον ἤγαγον, Λέεσιοι δὲ ἐς Δορίσκον ἐκόμισαν· ἐνδεῦτεν
 δὲ περὶ κομιζόμενοι ἀπικέατο ἐς Παιονίην.

Interim et
 Eretrien-
 sium classis
 et Eretrien-
 sium v tri-
 remes ad-
 pellunt.

XCIX. Ἀρισταγόρης δὲ, ἐπειδὴ οἱ τε Ἀθηναῖοι ἀπικέα-
 το εἰκοσι νηυσὶ, ἅμα ἀγόμενοι Ἐρετρίων πέντε τριήρεις, οἱ
 οὐ τὴν Ἀθηναίων χάριν ἐστρατεύοντο, ἀλλὰ τὴν αὐτέων
 Μιλησίων, ὀφειλόμενά σφι ἀποδιδόντες· οἱ γὰρ δὴ Μιλήσιοι
 5 πρότερον τοῖσι Ἐρετριεῦσι τὸν πρὸς Χαλκιδέας πόλεμον
 συνδίνεικαν, ὅτε περ καὶ Χαλκιδεῦσι ἀντία Ἐρετρίων καὶ
 Μιλησίων Σάριοι ἐσοήθεον· οὗτοι ὦν ἐπεὶ τέ σφι ἀπικέατο,
 καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρεῖσαν, ἐποίητο στρατηγὴν ὁ Ἀ-
 ρισταγόρης ἐς Σάρδις. αὐτὸς μὲν δὴ οὐκ ἐστρατεύετο, ἀλλ’
 10 ἔμεινε ἐν Μιλήτῳ· στρατηγοὺς δὲ ἄλλους ἀπέδεξε Μιλησίων
 εἶναι, τὸν ἐωυτοῦ τε ἀδελφεὸν Χαροπῖνον, καὶ τῶν ἄλλων
 ἀστῶν, Ἐρμόφαντον.

Interim et
 Athenien-
 sium classis
 et Eretrien-
 sium v tri-
 remes ad-
 pellunt.
 Quibus
 auxiliis
 juncti Iones,

- C. Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἴωνες ἐς Ἐφεσον,
 πλοῖα μὲν κατέλιπον ἐν Κορήσσῳ τῆς Ἐφεσίης· αὐτοὶ δὲ
 ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιούμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. πο-
 5 ρευόμενοι δὲ παρὰ ποταμὸν Καῦστριον, ἐνδεῦτεν ἐπεὶ τε
 ὑπερβάντες τὸν Τρωῶλον ἀπίκοντο, αἰέρουσι Σάρδις, οὐδενός
 σφι ἀντιωθέντος· αἰέρουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλεως τᾶλλα

Sardes,
 præter ar-
 cem, capi-
 unt,

πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν ἐρρύετο αὐτὸς Ἀρταφέρνης, ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην.

incendio-
que delent
[a. 505.]

CI. Τὸ δὲ μὴ ληλατῆσαι ἐλόντας σφέας τὴν πόλιν, ἔσχε τὸδε. ἔσαν ἐν τῇσι Σάρδισι οἰκίαι, αἱ μὲν πλεῖναι, καλὰ μιναι· ὅσαι δ' αὐτέων καὶ πλίνθιναι ἔσαν, καλὰ μιν εἶχον τὰς ὀροφάς. τουτέων δὴ μίῃν τῶν τις στρατιωτέων ὥς ἐνέπρησε, αὐτίκα ἀπ' οἰκίης ἐς οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ, ἐπενέμετο τὸ ἄστυ 5 ἅπαν. καιομένου δὲ τοῦ ἄστεος, οἱ Λυδοὶ τε καὶ ὅσοι Πέρσων ἐνῆσαν ἐν τῇ πόλει, ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρὸς, καὶ οὐκ ἔχοντες ἐξήλυσιν ἐκ τοῦ ἄστεος, συνέρρεον ἕς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακ-
τωλὸν ποταμόν· ὅς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ 10 Τρωῶλου, διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει, καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἑρμιον ποταμόν ἐκδιδόι, ὃ δὲ, ἐς θάλασσαν. ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀδροζόμενοι οἱ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι, ἡναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. οἱ δὲ Ἴωνες, ὀρέοντες τοὺς μὲν ἀμυνομένους τῶν πολεμίων, τοὺς δὲ σὺν πλῆθει 15 πολλῇ προσφερομένους, ἐξανεχώρησαν δέισαντες πρὸς τὸ οὖρος, τὸ Τρωῶλον καλεόμενον· ἐνδεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλλ-
λάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

Regressos
Persæ ad
Ephesum
adorti, vic-
toriam in-
signem re-
portant.

CII. Καὶ Σάρδεις μὲν ἐνεπρήσθησαν, ἐν δὲ αὐτῇσι καὶ ἱερὸν ἐπιχωρίης θεοῦ Κυβέλης· τὸ σκηπτόμενοι οἱ Πέρσαι, ὕστερον ἀντενεπύμπρασαν τὰ ἐν Ἑλλήσι ἱερά. Τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἀλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες, προπυν-
δανόμενοι ταῦτα, συνηλίζοντο καὶ ἐξοήδεον τοῖσι Λυδοῖσι. 5 καὶ ὡς ἐν μὲν Σάρδισι οὐκέτι ἐόντας τοὺς Ἴωνας εὐρίσκουσιν· ἐπόμενοι δὲ κατὰ στίβον, αἰρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ. καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἴωνες, συμβαλόντες δὲ, πολλὸν ἐσσάδισαν. καὶ πολλοὺς αὐτέων οἱ Πέρσαι φονεύουσι, ἄλ-
λους τε οὐνομαστοὺς, ἐν δὲ δὴ καὶ Εὐαλκίδεα στρατηγέοντα 10 Ἑρετρίων, στεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναραιρηκότα, καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τοῦ Κηϊοῦ πολλὰ αἰνεθέντα. οἱ δὲ αὐτέων ἀπέ-
φυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὰς πόλεις.

CIII. Τότε μὲν δὴ οὕτω ἡγωνίσαντο. μετὰ δὲ, Ἀθη-
 ναῖοι μὲν τὸ παράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἴωνας, ἐπικαλεο-
 μένου σφέας πολλὰ δι' ἀγγέλων Ἀρισταγόρῳ, οὐκ ἔφασαν
 τιμωρῆσιν σφίσι. Ἴωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίης
 *5 στερηθέντες, (οὕτω γὰρ σφι ὑπῆρχε πεποιημένα ἐς Δα-
 ρεῖον) οὐδὲν δὴ ἥσσον τὸν πρὸς τὸν βασιλῆα πόλεμον ἐσκευ-
 άζοντο. Πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, Βυζάντιόν τε
 καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἀπάσας τὰς ταύτῃ ὑπ' ἐωυτοῖσι
 ἐποίησαντο. ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον, Καρίας
 10 τὴν πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι· καὶ γὰρ
 τὴν Καῦνον, πρότερον οὐ βουλομένην συμμαχεῖν, ὡς ἐνέπρη-
 σαν τὰς Σάρδεις· τότε σφι καὶ αὕτη προσεγένετο.

CIV. Κύπριοι δὲ ἐδέλονταί σφι πάντες προσεγένοντο, Jam et Cy-
 πρην Ἀμαθουσίων. ἀπέστησαν γὰρ καὶ οὗτοι ὧδε ἀπὸ prater
 Μήδων. Ἦν Ὀνήσιλος, Γόργου μὲν τοῦ Σαλαμινίων βα- Amathun-
 σιλῆος ἀδελφεὸς νεώτερος, Χέρσιος δὲ τοῦ Σιζώμου τοῦ Εὐ- tem, tota
 5 ἐλθοντος πάϊς. οὗτος ὥνῃς πολλάκις μὲν καὶ πρότερον τὸν Onesilo
 Γόργον παρηγορεῖτο ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλῆος· τότε δ', auctore de-
 ὡς καὶ τοὺς Ἴωνας ἐπύθετο ἀπεστάναι, πάλγῃ ἐπικείμενος ficit [a.
 ἐνῆγε. ὡς δὲ οὐκ ἔπειδε τὸν Γόργον, ἐνθαυτὰ μιν φυλάξας 502.].
 ἐξελθόντα τὸ ἄστυ τὸ Σαλαμινίων ὁ Ὀνήσιλος, ἅμα τοῖσι
 10 ἐωυτοῦ στασιώτῃσι, ἀπεκλήϊσε τῶν πυλῶν. Γόργος μὲν
 δὴ στερηθεὶς τῆς πόλιος, ἔφευγε ἐς Μήδους· Ὀνήσιλος δὲ
 ἤρχε Σαλαμῖνος, καὶ ἀνέπειδε πάντας Κυπρίους συναπίσ-
 τασθαι. τοὺς μὲν δὴ ἄλλους ἀνέπεισε. Ἀμαθουσίους δὲ,
 οὐ βουλομένους οἱ πείθεσθαι, ἐπολιόρκεε προσκατήμενος.

CV. Ὀνήσιλος μὲν νυν ἐπολιόρκεε Ἀμαθούντα. βα- Darius ob
 σιλῆϊ δὲ Δαρεΐῳ ὡς ἐξαγγέλθη Σάρδεις ἀλούσας ἐμπε- Sardes con-
 πρῆσθαι ὑπὸ τε Ἀθηναίων καὶ Ἰώνων, τὸν δὲ ἡγεμόνα flagratas
 γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Athenien-
 5 Μιλήσιον Ἀρισταγόρην· πρῶτα μὲν λέγεται αὐτὸν, ὡς sibus iratis-
 ἐπύθετο ταῦτα, Ἰώνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰ- simus.
 δότα ὡς οὗτοί γε οὐ καταπροΐξονται ἀποστάντες, εἰρεσθαι

οἵτινες εἶεν οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ δὲ, πυθόμενον, αἰτῆσαι τὸ
 τόξον λαβόντα δὲ καὶ ἐπιθέντα ὀϊστὸν, ἄνω ἐς τὸν οὐρανὸν
 ἀπείναι· καὶ μιν ἐς τὸν ἥερα βαλλόντα, εἰπεῖν· “ὦ Ζεῦ, 10
 “ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι.” εἰπαντα δὲ ταῦ-
 τα, προστάξαι ἐνὶ τῶν θρασυόντων, δείπνου προκειμένου
 αὐτῶ, ἐς τρεῖς ἐκάστοτε εἰπεῖν· “Δέσποτα, μέμνηο τῶν
 Ἀθηναίων.”

Πιστίαιον
 primo ob-
 jurgat:
 tum, excu-
 satione ejus
 accepta,

CVI. Προστάξας δὲ ταῦτα, εἶπε, καλέσας ἐς ὅψιν
 Ἰστιαιὸν τὸν Μιλήσιον, τὸν ὁ Δαρεῖος κατέειχε χρόνον ἤδη
 πολλόν· “Πυνθάνομαι, Ἰστιαιε, ἐπίτροπον τὸν σὺν, τῷ
 “σὺ Μίλητον ἐπέτρεψας, νεώτερα ἐς ἐμὲ πεποιημέναι πρήγ- 5
 “ματα. ἄνδρες γὰρ μοι ἐκ τῆς ἐτέρης ἡπείρου ἐπαγαγῶν,
 “καὶ Ἰωνας σὺν αὐτοῖσι, τοὺς δάσκοντας ἐμοὶ δίκην τῶν
 “ἐποίησαν· τούτους ἀναγνώσας ἅμα ἐκείνοισι ἐπεσθαι,
 “Σαρδίῳ με ἀπεστέρηκε. νῦν ὦν κῶς τοι φαίνεται ταῦτα
 “ἔχειν καλῶς; κῶς δ' ἄνευ τῶν σῶν βουλευμάτων τοιοῦ-
 “τόν τι ἐπρήχθη; ὅσα μὴ ἐξ ὑστέρης σεωυτὸν ἐν αἰτῇ σχῆς.” 10
 Εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ Ἰστιαιὸς· “Βασιλεῦ, κοῖον ἐφθίγγω
 “ἔπος; ἐμὲ βουλευσθαι πρῆγμα, ἐκ τοῦ σοί τι ἢ μέγα ἢ
 “σμικρὸν ἐμελλε λυπηρὸν ἀνασχέσειν; τί δ' ἂν ἐπιδοιζήμε-
 “νος ποίεοιμι ταῦτα; τεῦ δὲ ἐνδεῆς ἐών; τῷ πάρα μὲν
 “πάντα ὅσα περ σοί, πάντων δὲ πρὸς σέο βουλευμάτων 15
 “ἐπακούειν ἄξιεῦμαι. Ἄλλ' εἰ περ τι τοιοῦτον, οἷον σὺ
 “εἴρηκας, πρήσσει ὁ ἐμὸς ἐπίτροπος, ἴσθι αὐτὸν ἐπ' ἐνω-
 “τοῦ βαλλόμενον πεπερηχέναι. ἀρχὴν δὲ ἔγωγε οὐδὲ ἐνδέκο-
 “μαι τὸν λόγον, ὅπως τι Μιλήσιοι καὶ ὁ ἐμὸς ἐπίτροπος
 “νεώτερον πρήσσουσι περὶ πρήγματα τὰ σά. Εἰ δ' ἄρα 20
 “τι τοιοῦτο ποιεῦσι, καὶ σὺ τὸ ἐὸν ἀκήκοας, ὦ βασιλεῦ,
 “μάλα οἷον πρῆγμα ἐργάσαιο, ἐμὲ ἀπὸ θαλάσσης ἀνά-
 “σπαστον ποιήσας. Ἴωνες γὰρ οἴκασι, ἐμεῦ ἐξ ὀφθαλ-
 “μῶν σφι γενομένου, ποιῆσαι τῶν πάλαι Ἴμερον εἶχον·
 “ἐμέο δ' ἂν ἐόντος ἐν Ἰωνίῃ, οὐδεμίῃ πόλιν ὑπεκίνη- 25
 “σε. Νῦν ὦν ὡς τάχος με ἄφες πορευθῆναι ἐς Ἰωνίην,

“ ἵνα τοι κείνᾳ τε πάντα καταρτίσω ἐς τῷτο, καὶ τὸν
 “ Μιλήτου ἐπίτροπον τοῦτον, τὸν ταῦτα μηχανησάμενον,
 “ ἐγχειρίδεται παραδῶ. ταῦτα δὲ κατὰ νόον τὸν σὸν
 30 “ ποιήσας, θεοὺς ἐπόμνυμι τοὺς βασιλῆους, μὴ μὲν πρό-
 “ τερρον ἐκδύσασθαι τὸν ἔχων κιδῶνα καταβήσομαι ἐς Ἴω-
 “ νίην, πρὶν ἂν τοι Σαρδᾶ, νῆσον τὴν μεγίστην, δασμοφό-
 “ ρον ποιήσω.”

speak falsely

CVII. Ἰστιαῖος μὲν δὴ, λέγων ταῦτα, διέβαλλε. Δα- ad sedandas
Ionie tur-
bas dimittit.
 ρεῖος δὲ ἐπέιδετο, καὶ μιν ἀπίει, ἐντειλάμενος, ἑπεὰν τὰ
 ὑπέσχετό οἱ ἐπιτελέα ποιήσῃ, παραγίνεσθαι οἱ ὀπίσω ἐς τὰ
 Σοῦσα.

CVIII. Ἐν ᾧ δὲ ἡ ἀγγελίη τε περὶ τῶν Σαρδίων πα- Interim O-
nesilo Ama-
thusios ob-
sidente, *Ion βα*
Cyprum et *μεθ*
classis Io-
num auxi-
lium feren-
tium adpel-
lit, et Per-
sarum ter-
restres na-
valesque
copiae duce
Artybio in-
vadunt.
 ρὰ βασιλῆα ἀνῆκε, καὶ Δαρεῖος τὰ περὶ τὸ τόξον ποιήσας,
 Ἰστιαίῳ ἐς λόγους ἦλθε, καὶ Ἰστιαῖος μεμετιμένος ὑπὸ
 Δαρείου, ἐκομίζετο ἐπὶ θάλασσαν· ἐν τούτῳ παντὶ τῷ
 5 χρόνῳ ἐγίνετο τάδε. Πολιορκέοντι τῷ Σαλαμινίῳ Ὀνησί-
 λῳ Ἀμαθουσίους ἐξαγγέλλεται, νηυσὶ στρατιὴν πολλὴν
 ἄγοντα Περσικὴν Ἀρτύβιον, ἄνδρα Πέρσῃν, προσδόκιμον ἐς
 τὴν Κύπρον εἶναι. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ὀνήσιλος, κήρυ-
 κας διέπεμπε ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐπικαλούμενός σφεας. Ἴωνες
 10 δὲ οὐκ ἐς μακρὴν βουλευσάμενοι, ἦκον πολλῶ στόλῳ. Ἴωνές
 τε δὴ παρῆσαν ἐς τὴν Κύπρον, καὶ οἱ Πέρσαι νηυσὶ δια-
 βάντες ἐκ τῆς Κιλικίης, ἥϊσαν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα πεζῇ·
 τῇσι δὲ νηυσὶ οἱ Φοίνικες περιέπλων τὴν ἄκρην, αἱ καλεύν-
 ται Κληῖδες τῆς Κύπρου.

CIX. Τούτου δὲ τοιοῦτου γινομένου, ἔλεξαν οἱ τύραννοι
 τῆς Κύπρου, συγκαλέσαντες τῶν Ἰόνων τοὺς στρατηγούς·
 “ Ἄνδρες Ἴωνες, αἴρεσιν ὑμῶν δίδοιμεν ἡμεῖς οἱ Κύπριοι,
 “ ὅποτέροισι βούλεσθε προσφέρεσθαι, ἢ Πέρσῃσι, ἢ Φοίνιξι.
 5 “ εἰ μὲν γὰρ πεζῇ βύλεσθε ταχθέντες Περσέων διαπειρᾶσ-
 “ θαι, ὥρῃ ἂν εἴῃ ὑμῶν, ἐκβάντας ἐκ τῶν νεῶν, τάσσεσθαι
 “ πεζῇ, ἡμέας δὲ ἐς τὰς νέας ἐμβαίνειν τὰς ὑμετέρας, Φοί-
 “ νιξι ἀνταγωνιευμένους· εἰ δὲ Φοινίκων μᾶλλον βούλεσθε

“ διαπειρᾶσθαι, ποίειν χρεόν ἐστὶ ὑμέας, ὁπότῃρα ἂν δὴ
 “ τουτέων ἔλθῃσι, ὅπως τὸ κατ’ ὑμέας ἔσται ἢ τε Ἰωνίη 10
 “ καὶ ἡ Κύπρος ἐλευθέρη.” Εἶπαν οἱ Ἴωνες πρὸς ταῦτα·
 “ Ἡμέας ἀπέπεμψε τὸ κοινὸν τῶν Ἰόνων φυλάζοντας τὴν
 “ θάλασσαν, ἀλλ’ οὐκ ἵνα Κυπρίοισι τὰς νέας παραδόντες,
 “ αὐτοὶ Πέρσῃσι περὶ ζῆ προσφερώμεδα. ἡμεῖς μὲν νυν ἐπ’ οὗ
 “ ἐτάχθημεν, ταύτῃ πειρησόμεδα εἶναι χρηστοί· ὑμέας δὲ 15
 “ χρεόν ἐστὶ, ἀναμνησθέντας οἷα ἐπάσχετε δουλεύοντες πρὸς
 “ τῶν Μήδων, γίνεσθαι ἄνδρας ἀγαθοὺς.” Ἴωνες μὲν
 τουτοῖσι ἀμείψαντο.

CX. Μετὰ δὲ, ἡκόντων ἐς τὸ πεδίον τὸ Σαλαμινίον
 τῶν Περσέων, διέτασσον οἱ βασιλῆες τῶν Κυπρίων, τοὺς μὲν
 ἄλλους Κυπρίους κατὰ τοὺς ἄλλους στρατιώτας ἀντιτάσ-
 σοιτες· Σαλαμινίων δὲ καὶ Σολίων ἀπολέξαντες τὸ ἄριστον,
 ἀντέτασσον Πέρσῃσι. Ἀρτυεῖω δὲ τῷ στρατηγῷ τῶν Περ- 5
 σέων ἐδελοντὴς ἀντετάσσετο Ὀνήσιλος.

CXI. Ἦλανε δὲ ἵππον ὁ Ἀρτύειος δεδιδαγμένον πρὸς
 ὀπλίτην ἵστασθαι ὀρδόν. πυθόμενος ὦν ταῦτα ὁ Ὀνήσι-
 λος, ἦν γὰρ οἱ ὑπάσπιστὴς γένος μὲν Κάρ, τὰ δὲ πολέμια
 κάρτα δόκιμος, καὶ ἄλλως λήματος πλέος, εἶπε πρὸς τοῦ-
 τον· “ Πυθάνομαι τὸν Ἀρτυεῖου ἵππον ἱστάμενον ὀρδόν, 5
 “ καὶ ποσὶ καὶ στόματι κατεργάζεσθαι πρὸς τὸν ἂν προσ-
 “ ενεχθῇ. σὺ ὦν βουλευσάμενος αὐτίκα εἶπε ὁπότερον
 “ βούλει φυλάξας πλῆξαι, εἴ τε τὸν ἵππον, εἴ τε αὐτὸν
 “ Ἀρτύειον.” Εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ ὀπάων αὐτοῦ· “ ὦ
 “ βασιλεῦ, ἐτοῖμος μὲν ἐγὼ εἰμι ποίειν καὶ ἀμφοτέρω, καὶ 10
 “ τὸ ἕτερον αὐτέων, καὶ πάντως τὸ ἂν ἐπιτάσσης σύ· ὥς
 “ μέντοι ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι τοῖσι σοῖσι πρήγμασι προσφε-
 “ ρέστερον, φράσω. βασιλῆα μὲν καὶ στρατηγὸν χρεόν εἶναι
 “ φημι βασιλεῖ τε καὶ στρατηγῷ προσφέρειν· ἦν τε γὰρ
 “ κατέλῃς ἄνδρα στρατηγόν, μέγα τοι γίνεται· καὶ δεύτε- 15
 “ ρα, ἦν σὲ ἐκείνος, τὸ μὴ γένοιτο, ὑπὸ ἀξίῳ χρεῶ καὶ ἀπο-
 “ θανεῖν ἡμίσεα συμφορῇ· ἡμέας δὲ τοὺς ὑπηρέτας ἐτέρωσί

“τε ὑπρέτῃσι προσφέρεσθαι, καὶ πρὸς ἵππον· τοῦ σὺ τὰς

“μηχανὰς μηδὲν φοβηθῆς· ἐγὼ γὰρ δὴ τοι ὑποδέχομαι

20 “μή μιν ἀνδρὸς ἔτι γε μηδενὸς στήσεσθαι ἐναντίον.”

CXII. Ταῦτα εἶπε, καὶ μεταυτίκα συνέμισγε τὰ στρα-
τόπεδα πεζῇ, καὶ νηυσί. Νηυσὶ μὲν νυν Ἴωνες, ἄκροι γενό-
μενοι ταύτῃν τὴν ἡμέρην, ὑπερεβάλοντο τοὺς Φοίνικας· καὶ
τουτέων Σάμιοι ἡρίστευσαν. Πεζῇ δὲ, ὡς συνῆλθε τὰ

5 στρατόπεδα, συμπεσόντα ἐμάχοντο. κατὰ δὲ τοὺς στρα-
τηγούς ἀμφοτέρους τάδε ἐγίνετο. ὡς προσεφέρετο πρὸς τὸν
᾽Ονήσιλον ὁ Ἀρτύειος ἐπὶ τοῦ ἵππου κατήμενος, ὁ ᾽Ονή-
σιλος, κατὰ τὰ συνεδήκατο τῷ ὑπασπιστῇ, παίει προσ-
φερόμενον αὐτὸν τὸν Ἀρτύειον ἐπιβαλόντος δὲ τοῦ ἵππου

10 τοὺς πόδας ἐπὶ τὴν ᾽Ονησίλου ἀσπίδα, ἐνδαῦτα ὁ Κάρ
militas δρεπάνῳ πλήξας, ἀπαράσσει τοῦ ἵππου τοὺς πόδας. Ἀρ-
τύειος μὲν δὴ ὁ στρατηγὸς τῶν Περσέων ὁμοῦ τῷ ἵππῳ
πίπτει αὐτοῦ ταύτῃ.

CXIII. Μαχομένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων, Στησήνωρ, τύ-
ραινος ἐὼν Κουρίου, προδιδοῖ ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν περὶ
ἑαυτὸν οὐ σμικρὴν· οἱ δὲ Κουρίεις οὗτοι λέγονται εἶναι
Ἀργείων ἄποικοι. προδόντων δὲ τῶν Κουρίων, αὐτίκα

5 καὶ τὰ Σαλαμινίων πολεμιστήρια ἄρματα ταῦτὸ τοῖσι
Κουριεῦσι ἐποίεε. γινομένων δὲ τουτέων, κατυπέρτεροι ἔσαν
οἱ Πέρσαι τῶν Κυπρίων. Τετραμμένον δὲ τοῦ στρατοπέ-
δου, ἄλλοι τε ἔπεσον πολλοί, καὶ δὴ καὶ ᾽Ονήσιλός τε, ὁ
Χέρσιος, ὅς περ τὴν Κυπρίων ἀπόστασιν ἔπρηξε, καὶ ὁ Σο-
10 λίων βασιλεὺς Ἀριστόκυπρος, ὁ Φιλοκύπρου· Φιλοκύπρου
δὲ τούτου, τὸν Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, ἀπικόμενος ἐς Κύ-
προν, ἐν ἔπεσι αἶνεσε τυράννων μάλιστα.

CXIV. ᾽Ονησίλου μὲν νυν Ἀμαθούσιοι, ὅτι σφείας
ἐπολιόρηκε, ἀποταμόντες τὴν κεφαλὴν, ἐκόμισαν ἐς Ἀμα-
θούντα· καὶ μιν ἀνεκρέμασαν ὑπὲρ τῶν πυλέων. κρεμαμέ-
νης δὲ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἥδη εὐούσης κοίλης, ἐσμούς μελισσέων

5 ἐσθὺς ἐς αὐτὴν, κηρίων μιν ἐνέπλησε. τούτου δὲ γενομένου

Proelio terra
marique *hauri-*
commissio, *exhib-*
dum Iones *class-*
classe *hosti-*
stium vin-
cunt, Cy-
prii a ter-
restri Per-
sarum exer-
citu profligantur. Ca-
dit et Arty-
bius

et Onesilus.
Curium
Curians

Onesilus
post mor-
tem ab A-
mathusiis
primum
contumeli-
ose habitus,
deinde ut
heros cul-
tus.

τοιούτου, ἐχρέωντο γὰρ περὶ αὐτῆς οἱ Ἀμαθούσιοι, ἑμαν-
τεύει σφι “ τὴν μὲν κεφαλὴν κατελόντας θάψαι, Ὀνησί-
“ λω δὲ θύειν ὡς ἡρώϊ ἀνὰ πᾶν ἔτος. καὶ σφι ποιεῦσι
“ ταῦτα, ἄμεινον συνοίσεσθαι.” Ἀμαθούσιοι μὲν νυν
ἐποίεον ταῦτα, καὶ τὸ μέγρι ἐμεῦ.

10

Cognita
clade Cy-
priorum,
Iones do-
mum re-
vertuntur.
Cyprus ju-
go Persico
denuo sub-
jecta [a.
501.].

CXV. Ἴωνες δὲ οἱ ἐν Κύπρῳ ναυμαχήσαντες, ἐπεὶ τε
ἔμαθον τὰ πρήγματα τὰ Ὀνησίλου διεξδαρμένα, καὶ τὰς
πόλεις τῶν Κυπρίων πολιορκουμένας τὰς ἄλλας, πλὴν Σα-
λαμῖνος, ταύτην δὲ Γόργω τῷ προτέρῳ βασιλεῖ τοὺς Σαλα-
μίνους παραδόντας· αὐτίκα, μαδόντες οἱ Ἴωνες ταῦτα,
ἀπέπλων ἐς τὴν Ἰωνίην, τῶν δὲ ἐν Κύπρῳ πολιῶν ἀντίσχε-
χρόνον ἐπὶ πλείστον πολιορκουμένη Σόλοι τὴν, πέριξ ὑπ-
ορύσσοντες τὸ τεῖχος, πέμπτω μηνὶ εἶλον οἱ Πέρσαι.

5

Persarum
duces, qui
Iones ad
Ephesum
vicerant [c.
102.], bel-
lum profligati
alii
alio copias
ducunt.

CXVI. Κύπριοι μὲν δὴ, ἐνιαιυτὸν ἐλεύθεροι γενόμενοι,
αὐτίς ἐκ νέης κατεπεδούλωντο. Δαυρίσης δὲ, ἔχων Δα-
ρείου θυγατέρα, καὶ Ὑμέης τε καὶ Ὀτάνης, καὶ ἄλλοι
Πέρσαι στρατηγοί, ἔχοντες καὶ οὗτοι Δαρείου θυγατέ-
ρας, ἐπιδιώξαντες τοὺς ἐν Σάρδισι στρατευσαμένους Ἰά-
νων, καὶ ἐσαυξάντες σφείας ἐς τὰς νέας, τῇ μάχῃ
ὡς ἐπικράτησαν, τὸ ἐνδεῦτεν ἐπιδιελόμενοι τὰς πόλεις ἐπόρ-
θεον.

5

Et Dauri-
ses quidem
urbes Hel-
lespontias
[c. 103.] re-
gis ditioni
restituere
incipit: sed
audita Car-
um rebel-
lione [c.
103.], in
Cariam de-
flectit.

CXVII. Δαυρίσης μὲν, τραπόμενος πρὸς τὰς ἐν Ἑλλη-
σπόντῳ πόλεις, εἶλε μὲν Δάρδανον, εἶλε δὲ Ἀβυδὸν τε καὶ
Περικώτην, καὶ Λάμψακον καὶ Παισὸν· ταύτας μὲν ἐπ’
ἡμέρης ἐκάστης αἵρεε. ἀπὸ δὲ Παισοῦ ἐλαύνοντί οἱ ἐπὶ
Πάριον πόλιν, ἦλθε ἀγγελίη, τοὺς Κᾶρες τῷ αὐτῷ Ἰωσι
φρονήσαντας, ἀπεστάναι ἀπὸ Περσέων. ἀποστρέψας ὦν ἐκ
τοῦ Ἑλλησπόντου, ἦλανε τὸν στρατὸν ἐπὶ τὴν Καρίην.

5

CXVIII. Καὶ κως ταῦτα τοῖσι Καρσὶ ἐξαγγέλθη πρό-
τερον πρὶν ἢ τὸν Δαυρίσην ἀπικέσθαι. πυθόμενοι δὲ οἱ
Κᾶρες, συνελέγοντο ἐπὶ Λευκάς τε Στήλας καλεομένας,
καὶ ποταμὸν Μαρσύην· ὃς ῥέων ἐκ τῆς Ἰδριάδος χώρας, ἐς
τὸν Μαίανδρον ἐκδιδοῖ. συλλεχθέντων δὲ τῶν Καρῶν ἐνθαυ-

5

τα, ἐγίνοντο βουλαὶ ἄλλαι τε πολλαί, καὶ ἀρίστη γε
δοκέουσα εἶναι ἐμοὶ Πιξοδάρου τοῦ Μανυσάλου, ἀνδρὸς Κιν-
δυέος, ὃς τοῦ Κιλίκων βασιλῆος Συεννέσιος εἶχε θυγατέρα.
τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἡ γνώμη ἔφερε, διαβάντας τὸν Μαίαν-
10 δρον τοὺς Κᾶρες, καὶ κατὰ νότου ἔχοντας τὸν ποταμὸν,
οὕτω συμβάλλειν· ἵνα μὴ ἔχοντες ὀπίσω φεύγειν οἱ Κᾶρες,
αὐτοῦ τε μένειν ἀναγκαζόμενοι, γενοίαιτο ἔτι ἀμείνονες
τῆς φύσιος. αὕτη μὲν νυν οὐκ ἐνίκα ἡ γνώμη, ἀλλὰ τοῖ-
σι Πέρσῃσι κατὰ νότου γίνεσθαι τὸν Μαίανδρον μᾶλλον
15 ἢ σφίσι· δηλαδὴ, ἣν φυγὴ τῶν Περσέων γένηται, καὶ ἐσσω-
θῶσι τῇ συμβολῇ, ὥς οὐκ ἀπονοστήσουσι, ἐς τὸν ποταμὸν
ἐσπίπτοντες.

СХІХ. Μετὰ δὲ, παρῶντων καὶ διαβάντων τὸν Μαί-
ανδρον τῶν Περσέων, ἐνθαῦτα ἐπὶ τῷ Μαρσύῃ ποταμῷ συν-
έβαλον τε τοῖσι Πέρσῃσι οἱ Κᾶρες, καὶ μάχην ἐμαχέσαντο
ἰσχυρὴν, καὶ ἐπὶ χρόνον πολλόν· τέλος δὲ ἐσώθησαν διὰ
5 πληθους. Περσέων μὲν δὴ ἔπεσον ἄνδρες ἐς δισχιλίους, Κα-
ρῶν δὲ ἐς μυρίους. ἐνθεῦτεν δὲ οἱ διαφυγόντες αὐτέων κατ-
εἰλῆθησαν ἐς Λάβρανδα, ἐς Διὸς Στρατίου ἱερὸν μέγα τε
καὶ ἅγιον ἄλσος πλατανίστων. μούνοι δὲ, τῶν ἡμεῖς ἴδ-
μεν, Κᾶρες εἰσι οἱ Διὶ Στρατίῳ θυσίας ἀνάγουσι. κατ-
10 εἰλῆθέντες ὧν οὗτοι ἐνθαῦτα, ἐβουλεύοντο περὶ σωτηρίας,
ὁκότερα ἢ παραδόντες σφέας αὐτοὺς Πέρσῃσι, ἢ ἐκλιπόντες
τὸ παράπαν τὴν Ἀσίην, ἀμεινον πρήξουσι.

СХХ. Βουλευομένοισι δὲ σφι ταῦτα παραγίνονται βοη-
θῶντες Μιλήσιοί τε καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτέων. ἐνθαῦτα δὲ,
15 ἴτα μὲν πρότερον οἱ Κᾶρες ἐβουλεύοντο, μετήκαν, οἱ δὲ αὐ-
τις πολέμειν ἐξ ἀρχῆς ἀρτέοντο· καὶ ἐπιούσι τε τοῖσι Πέρ-
σῃσι συμβάλλουσι καὶ μαχασάμενοι, ἐπὶ πλεῦν ἢ πρότερον
ἐσώθησαν· πεσόντων δὲ τῶν πάντων πολλῶν, Μιλήσιοι μά-
χιστα ἐπλήγησαν.

СХХІ. Μετὰ δὲ, τοῦτο τὸ τρωμα ἀνέλαβόν τε καὶ ἀνε-
μαχέσαντο οἱ Κᾶρες. πυθόμενοι γὰρ ὡς στρεψέσθαι ὀρ-
20

Cares pri-
mo ad flu-
vium Mar-
syam,

Lahanda.

iterum, una
cum Mile-
siis, ad La-
branda in-
gentem cla-
dem acci-
piunt:

non tamen
inulti, cum
Persae post-

ea in eorum
insidias de-
lapsi, ad u-
num omnes
pereant.

μέσται οἱ Πέρσαι ἐπὶ τὰς πόλεις σφέν, ἐλόχῃσαν τὴν ἐν
Πηδᾶσῃ ὁδὸν· ἐς τὴν ἐμπεσόντες οἱ Πέρσαι νυκτὸς, διεφ-
δάρησαν, καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ στρατηγοὶ αὐτέων, Δαυρίσῃς 5
καὶ Ἀρόρῃς καὶ Σισιμάχῃς· σὺν δὲ σφι ἀπέδανε καὶ
Μύρσος ὁ Γύγιω. τοῦ δὲ λόχου τούτου ἡγεμὼν ἦν Ἡ-
ρακλείδῃς Ἰεανῶλιος, ἀνὴρ Μυλασσεύς. οὗτοι μὲν νυν τῶν
Περσέων οὕτω διεφδάρησαν.

Hymeas,
cui Pro-
ponti ob-
tigerat,
Daurise in
Cariam
profecto,
ceteras
Hellespon-
ti partes
subigit.

СХХII. Ὑμέης δὲ, καὶ αὐτὸς ἐὼν τῶν ἐπιδιωζόντων
τοὺς ἐς Σάρδεις στρατευσαμένους Ἰόνων, τραπόμενος ἐς
τὴν Προποντίδα, εἶλε Κῆον τὴν Μυσίην. ταύτην δὲ ἐξε-
λὼν, ὥς ἐπύθετο τὸν Ἑλλήσποντον ἐκλείπειναι Δαυρί-
σῃν, καὶ στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίῃς, καταλιπὼν τὴν Προ- 5
ποντίδα, ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἤγε τὸν στρατόν· καὶ εἶλε
μὲν Αἰολέας πάντας, ὅσοι τὴν Ἰλιάδα νέμονται, εἶλε δὲ
Γέργιδας, τοὺς ὑπολειφθέντας τῶν ἀρχαίων Τευκρῶν· αὐ-
τὸς τε Ὑμέης αἰρέων ταῦτα τὰ ἔθνη, νούσῃ τελευτᾷ ἐν
τῇ Τρωάδι. 10

Artapher-
nes et Ota-
nes Ioniam
Æolidem-
que inva-
dunt.

СХХIII. Οὗτος μὲν δὴ οὕτω ἐτελεύτησε· Ἀρταφέρνης δὲ
ὁ Σαρδίων ὑπαρχος, καὶ Ὀτάνης ὁ τρίτος στρατηγός,
ἐτάχθησαν ἐπὶ τὴν Ἰωνίην, καὶ τὴν προσεχέα Αἰολίδα στρα-
τεύεσθαι. Ἰωνίης μὲν νυν, Κλαζομεναῖς αἰρέουσι· Αἰολέων
δὲ, Κύμην. 5

Quæ dum
geruntur,
Aristagoras
Milesius de
rebus suis
desperans,

СХХIV. Ἀλισκομενέων δὲ τῶν πολιῶν, ἦν γὰρ δὴ, ὥς
διέδεξε, Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήσιος ψυχὴν οὐκ ἄκρος, ὃς
ταράξας τὴν Ἰωνίην, καὶ ἐγκρασάμενος πρήγματα μεγά-
λα, δρησμον ἐβούλευε, ὅρῃν ταῦτα· πρὸς δὲ οἱ καὶ ἀδύ-
νατα ἐφάνη, βασιλῆα Δαρεῖον ὑπερβαλέσθαι. πρὸς ταῦτα δὴ 5
ὦν συγκαλέσας τοὺς συστασιώτας, ἐβουλεύετο, λέγων ὥς
“ἀμεινὸν σφι εἴη κρησφύγετόν τι ὑπάρχον εἶναι, ἢν ἄρα
“ἐξωδένωνται ἐκ τῆς Μιλήτου. εἴτε δὴ ὦν ἐς Σαρδῶν ἐκ τοῦ
“τόπου τούτου ἄγοι ἐς ἀποικίην, εἴτε ἐς Μυρκινον τὴν
“Ἡδωνῶν, τὴν Ἰστιαίῳς ἐτείχεε παρὰ Δαρείου δαρειὴν λα- 10
“βῶν;” ταῦτα ἐπειρώτα ὁ Ἀρισταγόρης.

CXXV. Ἐκαταίου μὲν νυν τοῦ Ἠγησάνδρου, ἀνδρὸς λο-
γοποιοῦ, τουτέων μὲν ἐς οὐδετέρην στέλλειν ἔφερε ἡ γνώμη,
ἐν Λέρῳ δὲ τῇ νήσῳ τεῖχος οἰκοδομησάμενον ἡσυχίην ἄγειν,
ἣν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς Μίλητου· ἔπειτα δὲ ἐκ ταύτης ὁρμεά-
5 μενον, κατελεύσεσθαι ἐς τὴν Μίλητον. ταῦτα μὲν δὴ Ἐ-
καταῖος συνεβούλευε.

CXXVI. Αὐτῷ δὲ Ἀρισταγόρῃ ἡ πλείστη γνώμη ἦν ἐς Miletu re-
τὴν Μύρκινον ἀπάγειν. τὴν μὲν δὴ Μίλητον ἐπιτρέπει Πυ- licta, Myr-
θαγόρῃ, ἀνδρὶ τῶν ἀστῶν δοκιμῷ· αὐτὸς δὲ παραλαβὼν cinum E-
πάντα τὸν βουλόμενον, ἔπλεε ἐς τὴν Θρηίκην, καὶ ἔσχε τὴν donidem [c.
5 χώραν ἐπ' ἣν ἐστάλη. ἐκ δὲ ταύτης ὁρμεώμενος, ἀπόλλυ- 11.] petit,
ται ὑπὸ Θρηίκων αὐτὸς τε ὁ Ἀρισταγόρης, καὶ ὁ στρα- unde cum
τὸς αὐτοῦ, πόλιν περικατήμενος, καὶ βουλομένων τῶν exercitu e-
Θρηίκων ὑποσπόνδων ἐξίέναι. gressus, a
Thracibus
occiditur
[a. 498].

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ ἙΚΤΗ.

ΕΡΑΤΩ.

ἈΡΙΣΤΑΓΟΡΗΣ μὲν νυν Ἰωνίην ἀποστήσας, οὕτω τελευτᾷ. Ἰστιαῖος δὲ ὁ Μιλήτου τύραννος, μεμετιμένος ὑπὸ Δαρείου, παρῆν ἐς Σάρδεις. ἀπιγμένον δὲ αὐτὸν ἐκ τῶν Σούσων, εἶρετο Ἀρταφέρνης ὁ Σαρδίων ὑπαρχος, κα-
5 τὰ κοῖον τι δοκέοι Ἴωνας ἀπεστάναι. ὁ δὲ οὔτε εἰδέναι ἔφη, ἐδάμαζέ τε τὸ γεγονὸς, ὥς οὐδὲν δῆθεν τῶν παρεόντων πρηγμάτων ἐπιστάμενος. ὁ δὲ Ἀρταφέρνης ὄρεων αὐτὸν τεχνάζοντα, εἶπε, εἰδὼς τὴν ἀρεκίην τῆς ἀποστάσιος· “ Οὕτω τοι, Ἰστιαῖε, ἔχει κατὰ ταῦτα τὰ πρηγ-
10 “ ματα· τοῦτο τὸ ὑπόδημα ἔρραψας μὲν σὺ, ὑπεδήσατο “ δὲ Ἀρισταγόρης.”

II. Ἀρταφέρνης μὲν ταῦτα ἐς τὴν ἀπόστασιν ἔχοντα εἶπε. Ἰστιαῖος δὲ, δείσας ὥς συνιέντα Ἀρταφέρνηα, ὑπὸ τὴν πρώτην ἐπελθοῦσαν νύκτα ἀπέδρε ἐπὶ θάλασσαν, βασιλῆα Δαρεῖον ἐξηπατηκώς· ὃς Σαρδῶν νῆσον τὴν με-
5 γίστην ὑποδεξάμενος κατεργάσασθαι, ὑπέδυνε τῶν Ἰώνων ἐπὶ τὴν ἡγεμονίην τοῦ πρὸς Δαρεῖον πολέμου. διαβὰς δὲ ἐς Χίον, ἐδέδη ὑπὸ Χίων, καταγνωσθεὶς πρὸς αὐτέων νεώ-

Histiaeus
Sardes de-
latus [5,
107.], Ar-
tapherni
suspectum
se esse in-
telligens,

in insulam
Chium au-
fugit,

captiuiti

τερα πρήσσειν πρήγματα ἐς ἑαυτοὺς ἐκ Δαρείου. μαθόντες
μὲντοι οἱ Χῖοι τὸν πάντα λόγον, ὥς πολέμιος εἴη βασιλείῃ,
ἔλυσαν αὐτόν.

10

Ionesque
ægre feren-
tes, quod
Aristago-
ram ad re-
bellandum
instigavisset
[5, 55.],
probabili il-
lius consilii
causa præ-
texta placat.

had p... in

frighten

Ibi per lite-
ras conspi-
rat cum
Sardianis:
qui tabella-
rîi fraude
prodit, rem
capite lu-
unt.

iania

III. Ἐνθαῦτα δὴ εἰρωτεύμενος ὑπὸ τῶν Ἰώνων ὁ Ἰστι-
αῖος, κατ' ὅ τι προθύμως οὕτω ἐπέστειλε τῷ Ἀρισταγόρῃ
ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλῆος, καὶ κακὸν τοσοῦτον εἶη Ἴωνας
ἐξεργασμένος, τὴν μὲν γενομένην αὐτοῖσι αἰτίην οὐ μάλα
ἐξεφαίνε, ὁ δὲ ἔλεγέ σφι, ὥς “ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐβουλεύ-
“ σατο, Φοίνικας μὲν ἐξαναστήσας, ἐν τῇ Ἰωνίῃ κατοικί-
“ σαι, Ἴωνας δὲ, ἐν τῇ Φοινίκῃ καὶ τουτέων εἵνεκα ἐπι-
“ στείλει.” οὐδὲν τι πάντως ταῦτα βασιλῆος βουλευσαμέ-
νου, ἐδειμιάτου τοὺς Ἴωνας.

5

IV. Μετὰ δὲ, ὁ Ἰστιαῖος δι' ἀγγέλου ποιούμενος Ἐρ-
μίππου, ἀνδρὸς Ἀταρνείτου, τοῖσι ἐν Σάρδεσι ἐοῦσι Περ-
σέων ἐπεμπε βυβλίαν, ὥς προλείεσχευμένων αὐτῷ ἀπο-
στάσιος πέρι. ὁ δὲ Ἐρμιππος πρὸς τοὺς μὲν ἀπεπέμφθη,
οὐ διδοῖ, φέρον δὲ ἐνεχρίσειε τὰ βυβλία Ἀρταφέρνηϊ. ὁ δὲ,
μαθὼν ἅπαν τὸ γινόμενον, ἐκέλευε τὸν Ἐρμιππον τὰ μὲν
παρὰ τοῦ Ἰστιαίου δοῦναι φέροντα τοῖσι περ ἔφερε, τὰ δὲ
ἀμοιβαῖα τὰ παρὰ τῶν Περσέων ἀντιπεμπόμενα Ἰστιαίῳ,
ἑαυτῷ δοῦναι. τουτέων δὲ γενομένων φανερῶν, ἀπέκτεινε
ἐνθαῦτα πολλοὺς Περσέων ὁ Ἀρταφέρνης. περὶ Σάρδεσι μὲν 10
δὴ ἐγένετο ταραχή.

5

10

Post reditu
Miletum
frustra ten-
tato, cum
triremibus
Lesbiis By-
zantium
petit, na-
vesque e
Ponto veni-
entes inter-
cipit.

V. Ἰστιαῖον δὲ, ταύτης ἀποσφαλέντα τῆς ἐλπίδος, Χῖοι
κατήγον ἐς Μίλητον, αὐτοῦ Ἰστιαίου δεηθέντος. οἱ δὲ Μι-
λήσιοι, ἄσμενοι ἀπαλλοχθέντες καὶ Ἀρισταγόρῃ, οὐδα-
μῶς πρόθυμοι ἔσαν ἄλλον τύραννον θέεσθαι ἐς τὴν χώραν,
οἷά τε ἐλευθερίης γευσάμενοι. καὶ δὴ, νυκτὸς γὰρ εὐούσης 5
βίῃ ἐπειρᾶτο κατιῶν ὁ Ἰστιαῖος ἐς τὴν Μίλητον, τιτρώσκε-
ται τὸν μηρὸν ὑπὸ τευ τῶν Μιλησίων. Ὁ μὲν δὴ ὥς ἀπασ-
τὸς τῆς ἑαυτοῦ γίνεται, ἀπικνέεται ὀπίσω ἐς τὴν Χίον· ἐν-
δεῦτεν δὲ, οὐ γὰρ ἐπειθε τοὺς Χίους ὥστε ἑαυτῷ δοῦναι
νείας, διέβη ἐς Μιτυλήνην, καὶ ἔπεισε Λεσβίου δοῦναί οἱ 10

5

10

νέας. οἱ δὲ, πληρώσαντες ὁκτὼ τρεῖςρας, ἔπλεον ἄνω Ἰσ-
τιαίᾳ ἐς Βυζάντιον· ἐνθαῦτα δὲ ἰζόμενοι, τὰς ἐκ τοῦ Πόν-
του ἐκπλωούσας τῶν νεῶν ἐλάμβανον, πλὴν ἢ ὅσοι αὐτέων
Ἰστιαίᾳ ἔφασαν ἐτοῖμοι εἶναι πείσεσθαι.

VI. Ἰστιαῖος μὲν νυν καὶ Μιτυληναῖοι ἐποίεον ταῦτα. Interea
ἐπὶ δὲ Μίλητον αὐτὴν ναυτικὸς πολλὸς καὶ πεζὸς ἦν στρα- dum Persa-
τὸς προσδοκίμος· συστραφέντες γὰρ οἱ στρατηγοὶ τῶν Περ- rum duces,
σέων, καὶ ἐν ποιήσαντες στρατόπεδον, ἤλαυνον ἐπὶ τὴν Μί- copiis in u-
5 λητον, τὰ ἄλλα πολίσματα περὶ ἐλάσσονος ποιησάμενοι· num collec-
τοῦ δὲ ναυτικοῦ Φοίνικες μὲν ἔσαν προθυμότατοι, συνε- tis, Mile-
στρατεύοντο δὲ καὶ Κύπριοι, νεωστὶ κατεστραμμένοι, καὶ tum terra
Κίλικές τε καὶ Αἰγύπτιοι. marique
adgredium-
tur,

VII. Οἱ μὲν δὴ ἐπὶ τὴν Μίλητον καὶ τὴν ἄλλην Ἰωνίην Iones pug-
ἐστράτευον. Ἴωνες δὲ, πυνθανόμενοι ταῦτα, ἔπεμπον προ- na navali
ξούλους σφέων αὐτέων ἐς Πανιώνιον. ἀπικορόμενοισι δὲ τού- decernere
τοισιν ἐς τοῦτον τὸν χῶρον, καὶ βουλευομένοισι, ἔδοξε πεζὸν
5 μὲν στρατὸν μὴ συλλέγειν ἀντίξοον Πέρσῃσι, ἀλλὰ τὰ τεί-
χεα ῥύεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους· τὸ δὲ ναυτικὸν πληροῦν,
ὑπολειπομένους μηδεμίᾳ τῶν νεῶν· πληρώσαντας δὲ, συλλέ-
γεσθαι τὴν ταχίστην ἐς Λάδην, προναυμαχήσαντας Μιλή-
του. ἡ δὲ Λάδη ἐστὶ νῆσος σμικρὴ ἐπὶ τῇ πόλει τῇ Μιλη-
10 σίῳν κειμένη.

VIII. Μετὰ δὲ ταῦτα, πεπληρωμένῃσι τῇσι νηυσὶ παρ- classem tri-
ῆσαν οἱ Ἴωνες· σὺν δὲ σφὶ καὶ Αἰολέων οἱ Λέσσειον νέμον- remium
ται. ἐτάσσοντο δὲ ὧδε. τὸ μὲν πρὸς τὴν ἑω εἶχον κέρας αὐ- eccliii ad
τοὶ Μιλήσιοι, νέας παρεχόμενοι ὀγδῶκοντα· εἶχοντο δὲ του- Ladam, in-
5 τέων Περγινέες δωῶδεκα νηυσὶ, καὶ Μυούσιοι τρισὶ νηυσί· sulam Mi-
Μυουσίῳ δὲ Τήϊοι εἶχοντο ἑπτακαίδεκα νηυσί· Τήϊων δὲ leto adja-
εἶχοντο Χῖοι ἑκατὸν νηυσί· πρὸς δὲ τούτοισιν, Ἐρυθραῖοι τε centem,
ἐτάσσοντο καὶ Φωκαῖες· Ἐρυθραῖοι μὲν, ὁκτὼ νέας παρε- cogunt,
χόμενοι, Φωκαῖες δὲ τρεῖς· Φωκαέων δὲ εἶχοντο Λέσσειοι
10 νηυσὶ ἐξοδμήκοντα. τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο, ἔχοντες τὸ
πρὸς ἐσπέρην κέρας, Σάμιοι, ἐξήκοντα νηυσί. Πασέων δὲ

τουτέων ὁ σύμπαρ ἀριθμὸς ἐγένετο, τρεῖς καὶ πεντήκοντα καὶ τριηκόσιαι τριήρεις. αὐταὶ μὲν Ἴωνων ἔσαν.

pacisque
condiciones
a Persis
propositas

IX. Τῶν δὲ βαρβάρων τὸ πλῆθος τῶν νεῶν ἔσαν ἑξα-
κόσιαι. ὥς δὲ καὶ αὐταὶ ἀπίκνυτο πρὸς τὴν Μιλήσιον, καὶ
ὁ πεζὸς σφι ἅπας παρῆν, ἐνθαῦτα οἱ Περσέων στρατηγοί,
πυθόμενοι τὸ πλῆθος τῶν Ἰάδων νεῶν, καταρρώδησαν μὴ
οὐ δυνατοὶ γένωνται ὑπερβαλέσθαι, καὶ οὕτω οὔτε τὴν Μί- 5
λητον οἶοι τε ἔωσι ἐξελεῖν, μὴ οὐκ ἔοντες ναυκράτορες, πρὸς
τε Δαρείου κινδυνεύσωσι κακόν τι λαβεῖν. Ταῦτα ἐπιλε-
γόμενοι συλλέξαντες τῶν Ἴωνων τοὺς τυράννους, οἳ ὑπ'
Ἀρισταγόρῳ μὲν τοῦ Μιλήσιου καταλυθέντες τῶν ἀρχέων,
ἔφευγον ἐς Μήδους, ἐτύγγλουν δὲ τότε συστρατεύομενοι 10
ἐπὶ τὴν Μίλητον, τουτέων τῶν ἀνδρῶν τοὺς παρόντας συγ-
καλέσαντες, ἔλεγόν σφι τάδε· “ Ἄνδρες Ἴωνες, νῦν τις
“ ὑμῶν εὖ ποιήσας φανήτω τὸν βασιλῆος οἶκον· τοὺς γὰρ
“ ἑαυτοῦ ἕκαστος ὑμῶν πολιήτας περὶάδω ἀποσχίζων
“ ἀπὸ τοῦ λοιποῦ συμμαχικοῦ. προῖσχύμενοι δὲ ἐπαγγεί- 15
“ λασθεὶς τάδε, ὥς πείσονται τε ἄλλα οὐδὲν διὰ τὴν ἀπό-
“ στασιν, οὐδὲ σφι οὔτε τὰ ἱερὰ οὔτε τὰ ἴδια ἐμπεπρήσεται,
“ οὐδὲ βιαιότερον ἔξουσιν οὐδὲν, ἢ πρότερον εἶχον. εἰ δὲ ταῦ-
“ τα μὲν οὐ ποιήσουσι, οἳ δὲ πάντως διὰ μάχης ἐλεύσον- 20
“ ται, τάδε σφι λέγετε ἐπηρεάζοντες, τά περ σφέας κατέ-
“ ξει· ὥς ἐσσωθέντες τῇ μάχῃ, ἑξανδραποδιεῦνται, καὶ ὥς
“ σφῶν τοὺς παῖδας ἐκτομίας ποιήσομεν, τὰς δὲ παρθέ-
“ νους ἀνασπάστους ἐς Βάκτρα, καὶ ὥς τὴν χώραν ἄλλοισι
“ παραδώσομεν.”

adspernat,

X. Οἳ μὲν δὴ ἔλεγον ταῦτα· τῶν δὲ Ἴωνων οἱ τύραννοι
ἀπέπεμπον νυκτὸς ἕκαστος ἐς τοὺς ἑαυτοῦ ἐξαγγελλόμενος.
οἳ δὲ Ἴωνες, ἐς τοὺς καὶ ἀπίκοντο αὐταὶ αἱ ἀγγελίαι, ἀγ-
νωμοσύνη τε διεχρόντο, καὶ οὐ προσέειπτο τὴν προδοσίην· ἑω-
τοσῆς τε ἕκαστοι ἐδόκειον μόνουσι ταῦτα τοῦ Πέρσας ἐξαγ- 5
γέλλεσθαι. ταῦτα μὲν νυν ἰδέως ἀπικομένων ἐς τὴν Μίλη-
τον τῶν Περσέων ἐγένετο.

XI. Μετὰ δὲ, τῶν Ἰώνων συλληχθέντων ἐς τὴν Λαδὴν, primum,
Dionysio
Phocæo
auctore, *ἔρ. β. δ.*
ἐγίνοντο ἀγοραί· καὶ δὴ κου σφι καὶ ἄλλοι ἡγορόωντο, ἐν
δὲ δὴ καὶ ὁ Φωκαεὺς στρατηγὸς Διονύσιος, λέγων τάδε·

“ Ἐπὶ ξυροῦ γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρήγματα, ἄνδρες
5 “ Ἴωνες, ἢ εἶναι ἐλευθέροισι ἢ δοῦλοισι, καὶ τούτοις ὥς
“ δεηπέτησι. νῦν ὦν ὑμεῖς, ἣν μὲν βούλησθε ταλαιπωρίας
“ ἐνδέκεσθαι, τὸ παραχρῆμα μὲν πόνος ὑμῖν ἔσται, οἷοί τε
“ δὲ ἔσεσθε, ὑπερβαλλόμενοι τοὺς ἐναντίους, εἶναι ἐλευθέροι·
“ εἰ δὲ μαλακίῃ τε καὶ ἀταξίῃ διαχρήσεσθε, οὐδεμίῃν ὑμῶν
10 “ ἔχω ἐλπίδα μὴ οὐ δώσειν ὑμέας δίκην τῷ βασιλείῃ τῆς
“ ἀποστάσιος. ἀλλ’ ἐμοὶ τε πείθεσθε, καὶ ἐμοὶ ὑμέας αὐ-
“ τοὺς ἐπιτρέψατε· καὶ ὑμῖν ἐγὼ, θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων,
“ ὑποδέχομαι ἢ οὐ συμμίσξιν τοὺς πολεμίους, ἢ συμμίσγον-
“ τας, πολλὸν ἐλασώσεσθαι.”

XII. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Ἴωνες ἐπιτρέπουσι σφέας per aliquot
dies ad
pugnam
strenue sese
exercent:
αὐτοὺς τῷ Διονυσίῳ. ὁ δὲ, ἀνάγων ἐκάστοτε ἐπὶ κέρας τὰς in volumine
mox laboris
impatien-
tes, ad desi-
diam la-
buntur.
νέας, ὅπως τοῖσι ἐρέτῃσι χρήσαιοτο, διέκπλοον ποιεύμενος
τῇσι νηυσὶ δι’ ἀλληλέων, καὶ τοὺς ἐπιβάτας ὀπλίσειε, τὸ
5 λοιπὸν τῆς ἡμέρης τὰς νέας ἔχεσκε ἐπ’ ἀγκυρέων· παρῆρχέ-
τε τοῖσι Ἴωσι πόνον δι’ ἡμέρης. μέχρι μὲν νυν ἡμερέων ἐπὶ τὰ
ἐπείθοντό τε καὶ ἐποίουν τὸ κελεύόμενον· τῇ δὲ ἐπὶ ταύτῃσι,
οἱ Ἴωνες, οἷα ἀπαδέες ἔοντες πόνων τοιούτων, τετρυμένοι τε

ταλαιπωρήσιν τε καὶ ἡλίῳ, ἔλεξαν πρὸς ἑαυτοὺς τάδε·
10 “ Τίνα δαιμόνων παραβάντες, τάδε ἀναπίμπλαμεν; οἵτινες
“ παραφρονήσαντες, καὶ ἐκπλώσαντες ἐκ τοῦ νόου, ἄνδρι
“ Φωκαεῖ ἀλαζόνι, παρεχόμενῳ νέας τρεῖς, ἐπιτρέψαντες
“ ἡμέας αὐτοὺς ἔχομεν. ὁ δὲ, παραλαβὼν ἡμέας, λυμαίνε-
“ ται λύμῃσι ἀνηκέστοισι· καὶ δὴ πολλοὶ μὲν ἡμέων ἐς νού-
15 “ σους πεπτῶκασι, πολλοὶ δὲ ἐπίδοξοι τὰυτό τοῦτο πείσεσ-
“ θαι εἰσι. πρὸ τε τούτων τῶν κακῶν ἡμῖν γε κῆρσον καὶ
“ ὅ τι ὦν ἄλλο παθεῖν ἐστὶ, καὶ τὴν μέλλουσαν δουλήϊην
“ ὑπομῆναι, ἥτις ἔσται, μᾶλλον ἢ τῇ παρούσῃ συνέχεσθαι.
“ φέρετε, τοῦ λοιποῦ μὴ πειδῶμεθα αὐτοῦ.” Ταῦτα

ἔλεξαν, καὶ μετὰ ταῦτα αὐτίκα πείθεσθαι οὐδεὶς ἤθελε· 20
 ἀλλ', οἷα στρατιῇ, σκηνάς τε πηξάμενοι ἐν τῇ νήσῳ, ἐσκη-
pl in the shade τροφείοντο, καὶ ἐσθλαίνειν οὐκ ἐδέχοντο εἰς τὰς νέας, οὐδ'
 ἀναπειροῦσθαι.

Igitur Sa-
 miorum
 duces, belli
 providentes
 exitum,
 cum Persis
 clam pacis-
 cuntur.

XIII. Μαθόντες δὲ ταῦτα τὰ γινόμενα ἐκ τῶν Ἴωνων
 οἱ στρατηγοὶ τῶν Σαμίων, ἐνθαῦτα δὴ ^{ἐδεχοντο} παρ' Αἰάκῃ τοῦ
 Συλοσῶντος, κείνους τοὺς πρότερον ἔπεμπε λόγους (ὁ Αἰά-
 κης,) κλευόντων τῶν Περσέων, θεόμενός σφιν ἐκλιπεῖν τὴν
 Ἴωνων συμμαχίην· (οἱ Σάριοι ὦν,) ὁρῶντες ἅμα μὲν εὐῶσαν 5
 ἀταξίην πολλὴν ἐκ τῶν Ἴωνων, ἐδέκοντο τοὺς λόγους· ἅμα
 δὲ κατεφαίνετό σφι εἶναι ἀδύνατα τὰ βασιλῆος πρήγματα
 ὑπερβαλέσθαι· εὐ τε ἐπιστάμενοι, ὥς, εἰ καὶ τὸ παρεὸν ναυ-
 τικὸν ὑπερβαλοῖατο τοῦ Δαρείου, ἄλλο σφι παρῆσται πεν-
 ταπλήσιον. προφάσιος ὦν ἐπιλαβόμενοι, ἐπεὶ τε τάχιστα 10
 εἶδον τοὺς Ἴωνας ἀνευμένους εἶναι χρηστοὺς, ἐν κέρδει ἔποι-
 εῦντο περιποιῆσαι τά τε ἰσὰ τὰ σφέτερα καὶ τὰ ἴδια. Ὁ
 δὲ Αἰάκης, παρ' ὅτε τοὺς λόγους ἐδέκοντο οἱ Σάριοι, παῖς
 μὲν ἦν Συλοσῶντος τοῦ Αἰάκῃ· τύραννος δὲ ἐὼν Σάμου,
 ὑπὸ τοῦ Μηλήσιου Ἀρισταγόρου ἀπεστέρητο τὴν ἀρχήν, 15
 κατὰπερ οἱ ἄλλοι τῆς Ἰωνίης τύραννοι.

Quo fit, ut,
 praelio
 commisso,
 et Samio-
 rum ple-
 raque na-
 ves cum
 multis aliis
 aufugiant,

XIV. Τότε ὦν ἐπεὶ ἐπέπλων οἱ Φοίνικες, οἱ Ἴωνες ἀν-
 αῆγον καὶ αὐτοὶ τὰς νέας ἐπὶ κέρως. ὥς δὲ καὶ ἀγχοῦ
 ἐγίνοντο, καὶ συνέμισγον ἀλλήλοισι, τὸ ἐνδεῦτεν οὐκ ἔχω
 ἀπρεκέως συγγράψαι, οἵτινες τῶν Ἴωνων ἐγένοντο ἄνδρες 5
 κακοὶ ἢ ἀγαθοὶ ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ταύτῃ· ἀλλήλους γὰρ κατ-
 αιτιῶνται. Λέγονται δὲ Σάριοι ἐνθαῦτα, κατὰ τὰ συγ-
 κείμενα πρὸς τὸν Αἰάκα, αἰετάρμενοι τὰ ἱστία, ἀποπλῶσαι
 ἐκ τῆς τάξις ἐς τὴν Σάμον, πλὴν ἑνδεκα νεῶν. τουτέων δὲ
 οἱ τριήραρχοι παρῆμενοι καὶ ἐναυμάχον, ἀνηκουστήσαντες 10
 τοῖσι στρατηγοῖσι καὶ σφι τὸ κοινὸν τῶν Σαμίων ἔδωκε διὰ
 τοῦτο τὸ πρήγμα, ἐν στήλῃ ἀναγραφῆναι πατρώδεν, ὥς
 ἀνδράσι ἀγαθοῖσι γενομένοισι· καὶ ἔστι αὕτη ἡ στήλη ἐν τῇ
 ἀγορῇ. Ἰδόμενοι δὲ καὶ Λέσβιοι τοὺς προσεχέας φεύγοντας,

au mis name
 ten up with
 names q mis
 ten.

τὸ αὐτὸ ἐποίουν τοῖσι Σαρμίοισι· ὥς δὲ καὶ οἱ πλεῖνες τῶν Ἰώ-
15 νων ἐποίουν (τὰ αὐτὰ ταῦτα.)

XV. Τῶν δὲ παραμεινάντων ἐν τῇ ναυμαχίῃ περιέφθισαν et reliqui
τρηχύτατα Χῖοι, ὡς ἀποδεικνύμενοί τε ἔργα λαμπρὰ καὶ Iones in-
οὐκ ἐδειλοκακέοντες. παρείχοντο μὲν γὰρ, ὥσπερ καὶ πρότε- genti clade
ρον εἰρέεθ, νέας ἑκατὸν, καὶ ἐπ' ἐκάστης αὐτέων ἄνδρας τεσ- sternantur:
5 σεράκοντα τῶν ἀστῶν λογάδας ἐπιβατεύοντας. ὄρεοιτες δὲ inque his
τοὺς πολλοὺς τῶν συμμάχων προδιδόντας, οὐκ ἐδικαίουν maxime
γενέσθαι τοῖσι κακοῖσι αὐτέων ὁμοῖοι· ἀλλὰ μετ' ὀλίγων Chii,
συμμάχων μεμουνωμένοι, διεκπλώνοντες ἐναυμάχεον, ἐς ὃ τῶν
πολεμίων ἐλόντες νέας συχνὰς, ἀπέβαλον τῶν σφετέρων νεῶν
10 τὰς πλεῖνας. Χῖοι μὲν δὴ τῇσι λοιπῇσι τῶν νεῶν ἀποφεύ-
γουσι ἐς τὴν ἑαυτῶν.

XVI. Ὅσοισι δὲ τῶν Χίων ἀδύνατοι ἔσαν αἱ νέες ὑπὸ quorum
τρωμάτων, οὗτοι δὲ, ὡς ἐδιώκοντο, καταφυγγάνουσι πρὸς τὴν pars, navi-
Μυκάλην. νέας μὲν δὴ αὐτοῦ ταύτῃ ἐποκέιλαντες κατέλι- bus ad My-
πον, οἱ δὲ περὶ ἐκομίζοντο διὰ τῆς ἡπείρου. ἐπεὶ δὲ ἐσέβα- calen adli-
5 λον ἐς τὴν Ἐφεσίην κομιζόμενοι οἱ Χῖοι, νυκτός τε ἀπικέατο sis, dum
ἐς αὐτὴν, καὶ ἐόντων τῇσι γυναιξὶ αὐτόθι δεσμοφορίαν· Ephesum
ἐνθαῦτα δὴ οἱ Ἐφέσιοι, οὔτε προακηκούτες ὡς εἶχε περὶ τῶν tendunt ab
Χίων, ἰδόντες τε στρατὸν ἐς τὴν χώραν ἐσβεληκότα, πάγχυ ignaris noc-
σφέας καταδόξαντες εἶναι κλῶπας, καὶ ἵεναι ἐπὶ τὰς γυ- tu occi-
10 ναῖκας, ἐξεβοήθειον πανδημεὶ, καὶ ἔκτεινον τοὺς Χίους. οὗτοι dunt. *Θεομ. α*
μὲν νῦν τοιαύτῃσι περιέπιπτον τύχησι. *tival held at 3*
ti demeter last
3 days.

XVII. Διονύσιος δὲ ὁ Φωκαεὺς, ἐπεὶ τε ἔμαθε τῶν Ἰώ- Dionysius
νων τὰ πρήγματα διεφθαρμένα, νέας ἐλὼν τρεῖς τῶν πολε- Phocæus
μίων, ἀπέπλεε ἐς μὲν Φώκαιαν οὐκέτι, εὖ εἰδὼς ὡς ἀνδρα- [c. 11.] Si-
ποδιεῖται σὺν τῇ ἄλλῃ Ἰωνίῃ· ὁ δὲ ἰδέας, ὡς εἶχε, ἔπλεε ἐς ciliam pe-
5 Φοινίκην. γαυλοὺς δὲ ἐνθαῦτα καταδύσας, καὶ χρήματα tit. unde la-
λαβὼν πολλὰ, ἔπλεε ἐς Σικελίην· ὀρμεώμενος δὲ ἐνδεῦτεν, trociniis
ληϊστῆς κατεστήκεε, Ἑλλήνων μὲν οὐδενός, Καρχηδονίων δὲ mare in-
καὶ Τυρσηνῶν. festat.

XVIII. Οἱ δὲ Πέρσαι ἐπεὶ τε τῇ ναυμαχίῃ ἐνίκων τοὺς Miletus

sexto post
rebellio-
nem anno
[a. 498.]
capta,

Ἴωνας, τὴν Μίλητον πολιορκέοντες ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ ὑπορύσσοντες τὰ τείχεα, καὶ παντοίας μηχανὰς προσφέροντες, αἰρέουσι κατ' ἀκρῆς, ἔκτω ἔτεϊ ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος τῆς Ἀρισταγόρεω καὶ ἡνδραποδίσαντο τὴν πόλιν, ὥστε 5
συμπεσέειν τὸ πᾶθος τῷ χρηστηρίῳ τῷ ἐς Μίλητον γενομένῳ.

id quod
olim Pythia
praedixerat,

XIX. Χρωμένοισι γὰρ Ἀργείοισι ἐν Δελφοῖσι περὶ σωτηρίας τῆς πόλιος τῆς σφετέρης, ἐχρήσθη ἐπίκοινον χρηστήριον· τὸ μὲν ἐς αὐτοὺς τοὺς Ἀργείους φέρον, τὴν δὲ παρενδῆκην ἔχρησε ἐς Μιλησίους. τὸ μὲν νυν ἐς τοὺς Ἀργείους ἔχον, ἐπεὶ ἀν κατὰ τοῦτο γένωμαι τοῦ λόγου, τότε μνησθή- 5
σομαι· τὰ δὲ τοῖσι Μιλησίοισι οὐ παρεοῦσι ἔχρησε, ἔχει ὥδε·

Καὶ τότε δὴ, Μίλητε, κακῶν ἐπιμήχανε ἔργων,
πολλοῖσι δειπνόν τε καὶ ἀγλαὰ δῶρα γενήσεται

τοῦ καὶ id man.

σαὶ δ' ἄλσχοι πολλοῖσι πόδας ἵκνυσαι κομήταις·
νηῦ δ' ἡμετέρου Διδύμοις ἄλλοισι μελήσει.

10

αὐτὸ δὲ id man.

Τότε δὴ ταῦτα τοὺς Μιλησίους κατελάμβανε, ὅτε γε ἄνδρες μὲν οἱ πλεῖνες ἐκτείοντο ὑπὸ τῶν Περσέων ἐόντων κομητέων, γυναῖκες δὲ καὶ τέκνα ἐν ἡνδραπόδων λόγῳ ἐγίνοντο· ἰσθὸν δὲ τὸ ἐν Διδύμοισι, ὃ νῆός τε καὶ τὸ χρηστήριον, συληθέντα ἐνεπίμπρατο. τῶν δ' ἐν τῷ ἰσθμῷ τούτῳ χρημάτων πολὺλάκις 15
μνήμην ἐτέρωδι τοῦ λόγου ἐποιήσαμην.

incolaque
Ampen, ad
ostia Tigri-
dis, transla-
ti.

XX. Ἐνδεῦτεν οἱ ζωγρηθέντες τῶν Μιλησίων ἦγοντο ἐς Σοῦσα. βασιλεὺς δὲ σφῆας Δαρεῖος, κακὸν οὐδὲν ἄλλο ποιήσας, κατοίκισε ἐπὶ τῇ Ἐρυδρῇ καλεσμένῃ θαλάσῃ, ἐν Ἀμπῇ πόλει, παρ' ἣν Τίγρης ποταμὸς παραρρέων, ἐς θάλασσαν ἐξίει. τῆς δὲ Μιλησίης χώρας αὐτοὶ μὲν οἱ Πέρσαι 5
εἶχον τὰ περὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ πεδίον, τὰ δὲ ὑπεράκρια ἔδοσαν Κασσι Πηδασεῦσι ἐκτῆσθαι.

de casibus Carian,

Athenien-
ses Milesio-
rum infor-
tunium a-
cerbissime
lagent.
Phrynichi

XXI. Παδοῦσι δὲ ταῦτα Μιλησίοισι πρὸς Περσέων, οὐκ ἀπέδοσαν τὴν ὁμοίην Συβαρῖται, οἳ Λάον τε καὶ Σκίδρον οἴκεον, τῆς πόλιος ἀπεστειρημένοι. Συβαρίος γὰρ αἰλούσης ὑπὸ Κροτωνητέων, Μιλησίοι πάντες ἤξηδὸν ἀπεκρίσαντο 10
ἐκ τῆς πόλεως.

5 τὰς κεφαλὰς, καὶ πένθος μέγα προεδήκαντο· πόλεις γὰρ αὐταὶ μάλιστα δὴ τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ἀλλήλησι ἐξεινώθησαν. Οὐδὲν ὁμοίως καὶ Ἀθηναῖοι. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ δῆλον ἐποίησαν ὑπεραχθεδέντες τῇ Μιλήτου ἀλώσει, τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῇ, καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι Φρυγίῳ δῶμα Μιλήτου
 10 ἄλωσιν, καὶ διδάξαντι, ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ Δέητρον, καὶ ἐζημίωσάν μιν, ὥς ἀναμνήσαντα οἰκῆια κακὰ, χιλίῃσι δραχμῇσι· καὶ ἐπέταξαν μηκέτι μηδὲνα χρᾶσθαι τούτῳ τῷ δῶματι.

Μιλήτου
 ἄλωσις.
 [Docuit
 eam a.
 497.]

XXII. Μίλητος μὲν νυν Μιλησίων ἐρήμωτο. Σαμίων δὲ τοῖσί τι ἔχουσι, τὸ μὲν ἐς τοὺς Μήδους ἐκ τῶν στρατηγῶν τῶν σφετέρων ποιηδὲν, οὐδαμῶς ἤρεσκε. ἐδόκει δὲ μετὰ τὴν ναυμαχίαν αὐτίκα βουλευομένοισι, πρὶν ἢ σφι ἐς τὴν
 5 χώραν ἀπικέσθαι τὸν τύραννον Αἰάκεια, ἐς ἀποικίην ἐκπλέειν, μηδὲ μένοντας, Μήδοισί τε καὶ Αἰάκει δουλεύειν. Ζαγκλαῖοι γὰρ, οἱ ἀπὸ Σικελίης, τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον πέμποντες ἐς τὴν Ἰωνίην ἀγγέλους, ἐπεκαλέοντο τοὺς Ἴωνας ἐς Καλὴν Ἀκτὴν, βουλόμενοι αὐτόθι πόλιν κτίσαι Ἰάνων. ἡ
 10 δὲ Καλὴ αὕτη Ἀκτὴ καλεομένη, ἔστι μὲν Σικελῶν, πρὸς δὲ Τυρσηνίην τετραμμένη τῆς Σικελίης. τουτέων ᾧν ἐπικαλεομένων, οἱ Σάμιοι μοῦνοι Ἰάνων ἐστάλησαν, σὺν δὲ σφι Μιλησίων οἱ ἐκπεφυγότες.

Pars Samiorum
 jugum Persicum abhorrentes,
 cum Milesiorum profugis in Siciliam coloni abeunt,

XXIII. Ἐν ᾧ τοιόνδε δὴ τι συνήνεκε γενέσθαι. Σάμιοι γὰρ κομιζόμενοι ἐς Σικελίην, ἐγίνοντο ἐν Λοκροῖσι τοῖσι Ἐπιζεφυρίοις, καὶ Ζαγκλαῖοι, αὐτοὶ τε καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτέων, τῷ οὐνόμα ἦν Σκύδης, περιεκατέετο πόλιν τῶν
 5 Σικελῶν, ἐξελεῖν βουλόμενοι. μαδῶν δὲ ταῦτα ὁ Πηγίου τύραννος Ἀναξίλειος, τότε ἐὼν διάφορος τοῖσι Ζαγκλαῖοις, συμμίζας τοῖσι Σαμίοις, ἀναπείδει ὥς χρὸν εἶη Καλὴν μὲν Ἀκτὴν ἐπ' ἣν ἔπλεον, ἑᾶν χαίρειν, τὴν δὲ Ζάγκλην σχεῖν, εὐῶσαν ἐρῆμον ἀνδρῶν. πειδομένων δὲ τῶν Σαμίων, καὶ
 10 σχόντων τὴν Ζάγκλην, ἐνθαῦτα οἱ Ζαγκλαῖοι ὥς ἐπύδοντο ἐχομένην τὴν πόλιν ἐσωτῶν, ἐξοήθουν αὐτῇ, καὶ ἐπεκατέ-

ibique Zanclen occupant.

οντο Ἴπποκράτεια, τὸν Γέλῃς τύραννον· ἦν γὰρ δὴ σφι οὗτος σύμμαχος· ἐπεὶ τε δὲ αὐτοῖσι καὶ ὁ Ἴπποκράτης σὺν τῇ στρατιῇ ἦκε βοηθῶν, Σκύθην μὲν τὸν μούναρχον τῶν Ζαγκλαίων, ἀποβαλόντα τὴν πόλιν, ὁ Ἴπποκράτης πεδήσας, 15 καὶ τὸν ἀδελφεὸν αὐτοῦ Πυθογένεια, ἐς Ἴνυκον πόλιν ἀπέπεμψε· τοὺς δὲ λοιποὺς Ζαγκλαίους, κοινολογησάμενος τοῖσι Σαρμίοισι, καὶ ὄρκους δοὺς καὶ δεξάμενος, προέδωκε. μισθὸς δὲ οἱ ἦν εἰρημνός· ὅδε ὑπὸ τῶν Σαρμίων, πάντων τῶν ἐπίπλων καὶ ἀνδραπόδων τὰ ἡμίσεα μεταλαβεῖν τῶν ἐν τῇ 20 πόλει, τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἀγρῶν πάντα Ἴπποκράτεια λαγχάνειν. τοὺς μὲν δὴ πλεῖνας τῶν Ζαγκλαίων αὐτὸς ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ εἶχε δῆσας· τοὺς δὲ κορυφαίους αὐτέων τριηκοσίους, ἔδωκε τοῖσι Σαρμίοισι κατασφάζαι· οὐ μὲν τοι οἱ γε Σάρμιοι ἐποίησαν ταῦτα. 25

Scythes,
Zanclæo-
rum ante-
hac tyran-
nus, amisso
regno ad
Darium
aufugit.

XXIV. Σκύθης δὲ, ὁ τῶν Ζαγκλαίων μούναρχος, ἐκ τῆς Ἰνύκου ἐκδιδρῆσκει ἐς Ἰμέρην· ἐκ δὲ ταύτης παρῇν ἐς τὴν Ἀσίην, καὶ ἀνέβη παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον. καὶ μιν ἐνόμισε Δαρεῖος πάντων ἀνδρῶν δικαιοτάτον εἶναι, ὅσοι ἐκ τῆς Ἑλλάδος παρ' ἑαυτὸν ἀνέβησαν. καὶ γὰρ παραιτησά- 5 μενος βασιλῆα, ἐς Σικελίην ἀπίκετο· καὶ αὐτίς ἐκ τῆς Σικελίης ὀπίσω παρὰ βασιλῆα, ἐς ὃ γῆραϊ μέγα ὄλβιος ἐὼν ἐτελεύτησε ἐν Πέρσῃσι.

in praesentia

Samus post
pugnam
navalem
[c. 14.],
Caria [5,
105.] post
Mileti ex-
pugnationem
[c. 18.] in
ditionem
regis redac-
ta.

XXV. Σάρμιοι δὲ, ἀπαλλαχθέντες Μήδων, ἀπονητὶ πό- λιν καλλίστην Ζάγκλην περιεξεβλήκατο. Μετὰ δὲ τὴν ναυ- μαχίην τὴν ὑπὲρ Μιλήτου γενομένην, Φοίνικες, κελεισάν- των Περσέων, κατήγον ἐς Σάμον Αἰάκεια τὸν Συλοσῶντος, ὡς πολλοῦ τε ἄξιον γενόμενόν σφισι, καὶ μεγάλα κατερ- 5 γασάμενον. καὶ Σαρμίοισι μούνοισι τῶν ἀποστάντων ἀπὸ Δαρεῖου διὰ τὴν ἑκλείψιν τῶν νεῶν τῶν ἐν τῇ ναυμαχίῃ, οὐ- τε ἡ πόλις, οὔτε τὰ ἱερά ἐνεπρέσθη. Μιλήτου δὲ ἀλούσης, αὐτίκα Καρίην ἔσχον οἱ Πέρσαι· τὰς μὲν ἐθελοντὴν τῶν 10 πόλιων ὑποκυψάσας, τὰς δὲ ἀνάγκῃ προσηγάγοντο. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω ἐγίνετο.

del. adv.

xxvi. Ἰστιαίῳ δὲ τῷ Μηλήσιῳ ἔοντι περὶ Βυζάντιον, Histiaeus, audita clade Miletī, Lesbiorum opera adjunctus [c. 5.] Chios subigit,
καὶ συλλαμβάνοντι τὰς Ἰόνων ὀκτάδας ἐκπλωούσας ἐκ τοῦ Πόντου, ἐξαγγέλλεται τὰ περὶ Μίλητον γενόμενα. τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑλλήσποντον ἔχοντα πρήγματα ἐπιτράπει Βι-
5 σάλτῃ, Ἀπολλοφάνεος παιδί, Ἀβυδηνῶ. αὐτὸς δὲ ἔχων Λεσβίους, ἐς Χίον ἔπλεε. καὶ Χίων φρουρῇ, οὐ προσι-
μένη μιν, συνέβαλε ἐν Κοίλοισι καλεομένοισι τῆς Χίης Coeli.
χώρας, τούτων τε δὴ ἐφόνευσε συχνούς· καὶ τῶν λοιπῶν Χίων, οἳα δὴ κεκακωμένων ἐκ τῆς ναυμαχίης, ὁ Ἰστιαιὸς distressed
10 ἔχων τοὺς Λεσβίους ἐπεκράτησε, ἐκ Πολίχνης τῆς Χίων ὀρμεώμενος.

xxvii. Φιλέει δὲ πως προσημαίνειν, εὖτ' ἂν μέλλῃ με- quibus varia prodigia futuras calamitates portenderant.
γάλα κακὰ ἢ πόλις ἢ ἔθνεϊ ἔσεσθαι· καὶ γὰρ Χίοισι πρὸ τούτων σημήϊα μεγάλα ἐγένετο. τοῦτο μὲν σφι πέμψασι
ἐς Δελφοὺς χορὸν νεηνέων ἑκατὸν, δύο μῦνοι τουτέων
5 ἀπενόστησαν, τοὺς δὲ ὀκτὰ τε καὶ ἐννεήκοντα αὐτέων λοι-
μὸς ὑπολαβὼν ἀπήνεικε· τοῦτο δὲ, ἐν τῇ πόλει τὸν αὐτὸν take up. com-
τοῦτον χρόνον, ὀλίγον πρὸ τῆς ναυμαχίης, παισὶ γεράμμα- upon sudden-
τα διδασκομένοισι ἐνέπεσε ἡ στέγη, ὥστε ἀπ' ἑκατὸν καὶ εἴκοσι παίδων εἰς μῦνος ἀπέφυγε. ταῦτα μὲν σφι σημήϊα
10 ὁ θεὸς προέδεξε· μετὰ δὲ ταῦτα, ἡ ναυμαχίη ὑπολαβοῦσα, follow-
ἐς γόνυ τὴν πόλιν ἔβαλε· ἐπὶ δὲ τῇ ναυμαχίῃ ἐπεγένετο Ἰστιαιὸς, Λεσβίους ἄγων· κεκακωμένων δὲ τῶν Χίων, κα-
ταστροφὴν εὐπετέως αὐτέων ἐποίησατο.

xxviii. Ἐνδεῦτεν δὲ ὁ Ἰστιαιὸς ἐστρατεύετο ἐπὶ Θά- Post Thasum adori-
σον, ἄγων Ἰόνων καὶ Αἰολέων συχνούς. περικατημένῳ tur: sed
δὲ οἱ Θάσον ἤλθε ἀγγελίη, ὥς οἱ Φοίνικες ἀναπλώουσι nuntio al-
ἐκ τῆς Μιλήτου ἐπὶ τὴν ἄλλην Ἰωνίην. πυθόμενος δὲ ταῦ- lato, clas-
5 τα, Θάσον μὲν ἀπόρρητον λείπει, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Λέσβον sem Persa-
ἡπείγετο, ἄγων πᾶσαν τὴν στρατιήν. ἐκ Λέσβου δὲ, λιμαι- rum ad re-
νούσης οἱ τῆς στρατιῆς, πέρην διαβαίνει, ἐκ τοῦ Ἀταρνέος liquam Io-
ὥς ἀμήσων τὸν σῆτον, τὸν τε ἐνδεῦτεν, καὶ τὸν ἐκ Καΐκου niæ partem
πεδίου τὸν τῶν Μυσῶν. Ἐν δὲ τούτοις τοῖσι χωρίοις debelland- suffer
visse, Les- hunger
bum pro-
pere redit. the pla-
Unde cum of laici

copias in continen-
tem frum-
mentatum
trajecisset,
cum Persis
congressus,
fugatur, ac
vividus capi-
tur.

ἐτύγγανε ἐὼν Ἀρπαγος, ἀνὴρ Πέρσης, στρατηγὸς στρα- 10
τιῆς οὐκ ὀλίγης· ὅς οἱ ἀποβάντι συμβαλὼν, αὐτόν τε
Ἰστιαῖον ζωγρήν ἔλαβε, καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ τὸν πλέον
διέφθειρε.

XXIX. Ἐζωγρήθη δὲ ὁ Ἰστιαῖος ὥδε. ὡς ἐμάχοντο
οἱ Ἕλληνες τοῖσι Πέρσησι ἐν τῇ Μαλήνῃ τῆς Ἀταρνείτιδος
χώρης, οἱ μὲν συνέστασαν χρόνον ἐπὶ πολὺν, ἡ δὲ ἵππος
ὑστέρων ὀρμηθεῖσα ἐπιπίπτει τοῖσι Ἕλλησι. τότε δὴ ἔργον
τῆς ἵππου τοῦτο ἐγένετο· καὶ τετραμμένων τῶν Ἑλλήνων, 5
ὁ Ἰστιαῖος ἐκπίπτων οὐκ ἀποδέσδαι ὑπὸ βασιλῆος διὰ τὴν
παρεούσαν ἀμαρτιάδα, φιλοψυχίην τοιήδε τινα ἀναιρέε-
ται· ὡς φεύγων τε κατελαμβάνετο ὑπὸ ἀνδρὸς Πέρσῃ, καὶ
ὡς κατακτενόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐμελλε συγκεντηθῆσθαι,
Περσίδα γιῶσσαν μετεῖς καταμηνύει ἑωυτὸν, ὡς εἶη Ἰσ- 10
τιαῖος ὁ Μιλήσιος.

Sardes ab-
ductum Ar-
taphernes,
in scio invi-
toque Da-
rio, necat.

XXX. Εἰ μὲν νυν, ὡς ἐζωγρήθη, ἄλγῃ ἀγόμενος παρὰ
βασιλῆα Δαρεῖον, ὁ δὲ οὐτ' ἂν ἔπαθε κακὸν οὐδὲν, δο-
κέειν ἐμοί, ἀπῆκέ τ' ἂν αὐτῷ τὴν αἰτίην. νυν δέ μιν, αὐ-
τέων τε τουτέων εἵνεκα, καὶ ἵνα μὴ διαφύγῃ, αὐτὶς μέ- 5
γας παρὰ βασιλεῖ γένηται, Ἀρταφέρνης τε ὁ Σαρδίων ὑπ-
αρχός, καὶ ὁ λαβὼν Ἀρπαγος, ὡς ἀπῆκετο ἀγόμενος ἐς
Σάρδεις, τὸ μὲν αὐτοῦ σῶμα αὐτοῦ ταύτῃ ἀνεσταύρωσαν,
τὴν δὲ κεφαλὴν ταρχιεύσαντες, ἀνήνεικαν παρὰ βασιλῆα
Δαρεῖον ἐς Σοῦσα. Δαρεῖος δὲ πυθόμενος ταῦτα, καὶ ἐπαι-
τιησάμενος τοὺς ταῦτα ποιήσαντας, ὅτι μιν οὐ ζῶντα ἀνή- 10
γαγον ἐς ὅψιν τὴν ἑωυτοῦ, τὴν κεφαλὴν τὴν Ἰστιαίου λού-
σαντάς τε καὶ περιστείλαντάς ἐϋ ἐντείλατο δάψαι, ὡς
ἀνδρὸς μεγάλως ἑωυτῷ τε καὶ Πέρσῃσι εὐεργέτῃ. Τὰ
μὲν περὶ Ἰστιαῖον οὕτω ἔσχε.

Altero post
Miletum
captam an-
no Persæ
cæteros Io-
nes cum
insulæ
subigunt,

XXXI. Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Περσέων, χιμερίσας
περὶ Μίλητον, τῷ δευτέρῳ ἔτει ὡς ἀνέπλωσε, αἰεῖει εὐπε-
τέως τὰς νήσους τὰς πρὸς τῇ ἡπείρῃ κειμένας, Χίον καὶ
Λέσπον καὶ Τένεδον. ὅπως δὲ λάβῃ τινα τῶν νήσων, ὡς

5 ἐκάστην αἰρέοντες οἱ βάρβαροι ἐσαγάνευον τοὺς ἀνθρώπους. σαγηνέουσιν δὲ τόνδε τὸν τρόπον. ἀνὴρ ἀνδρὸς ἀφάμενος τῆς χειρὸς, ἐκ θαλάσσης τῆς βορρῆς ἐπὶ τὴν νοτὴν διήκουσι, καὶ ἔπειτα διὰ πάσης τῆς νήσου διέρχονται ἐκδιερεύοντες τοὺς ἀνθρώπους. Αἶρεον δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ ἡπείρῳ πόλιας
10 τὰς Ἰάδας κατὰ τὰ αὐτά· πλὴν οὐκ ἐσαγάνευον τοὺς ἀνθρώπους· οὐ γὰρ οἶά τ' ἦν.

XXXII. Ἐνθαῦτα Περσέων οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἐφύσαντο τὰς ἀπειλὰς τὰς ἐπηπείλησαν τοῖσι Ἴωσι στρατοπεδευομένοισι ἐναντία σφίσι. ὥς γὰρ δὴ ἐπεκράτησαν τῶν πολιῶν, παιδᾶς τε τοὺς εὐειδεστάτους ἐκλεγόμενοι ἐξέταμνον, 5 καὶ ἐποίευν ἀντὶ εἶναι ἐνόρχιας εὐνούχους· καὶ παρθένους τὰς καλλιστευούσας, ἀνασπαστοὺς παρὰ βασιλῆα· ταῦτά τε δὴ ἐποίευν, καὶ τὰς πόλιας ἐνεπίμπρασαν αὐτοῖσι τοῖσι ἰοῖσι. Οὕτω δὴ τὸ τρίτον Ἴωνες κατεδουλώθησαν· πρῶτον μὲν, ὑπὸ Λυδῶν, δις δὲ ἐπεξῆς τότε ὑπὸ Περσέων.

XXXIII. Ἀπὸ δὲ Ἰωνίης ἀπαλλασσόμενος ὁ ναυτικὸς στρατὸς, τὰ ἐπ' ἀριστερὰ ἐσπλέοντι τοῦ Ἑλλησπόντου αἶρεε πάντα· τὰ γὰρ ἐπὶ δεξιὰ αὐτοῖσι τοῖσι Πέρσῃσι ὑποχείρια ἦν γεγονότα κατ' ἡπειρον. Εἰσὶ δὲ ἐν τῇ Εὐρώπῃ 5 αἶδε τοῦ Ἑλλησπόντου· Χερσὸννήσος τε, ἐν τῇ πόλις συχναὶ ἔναισι, καὶ Πέρινθος, καὶ τὰ τείχεα τὰ ἐπὶ Θρηίκης, καὶ Σηλυβρίη τε, καὶ Βυζάντιον. Βυζάντιοι μὲν νυν, καὶ οἱ Πέρσῃδεν Χαλκηδόνιοι, οὐδ' ὑπέμειναν ἐπιπλέοντας τοὺς Φοίνικας, ἀλλ' οἴχοντο ἀπολιπόντες τὴν σφετέρην, ἔσω ἐς
10 τὸν Εὐξείνιον πόντον· καὶ ἐνθαῦτα πόλιν Μεσαμβρίην οἴκησαν. οἱ δὲ Φοίνικες κατακαύσαντες ταύτας τὰς χώρας τὰς καταλεχθείσας, τράπονται ἐπὶ τε Προκόννησον, καὶ Ἀρτάκην· πυρὶ δὲ καὶ ταύτας νεύμαντες, ἐπλῶον αὐτὶς ἐς τὴν Χερσὸννησον, ἐξαίρῃοντες τὰς ἐπιλοίπους τῶν πολιῶν,
15 ὅσας πρότερον προσσχόντες οὐ κατέσυραν. Ἐπὶ δὲ Κύζικον οὐδὲ ἐπλῶσαν ἀρχήν· αὐτοὶ γὰρ Κυζικηνοὶ ἔτι πρότερον τοῦ Φοινίκων ἐσπλου, ἐγεγόνεσαν ὑπὸ βασιλεῖ, Οἰβάρεϊ

pœnas defectionis pe-
tentes atrocissimas.

Quibus devictis, postremo Hellepontii pars Europæ debellatur. Byzantii tamen, adscitis in societatem Chalcedoniis, priusquam Persæ adventarent, in fugam se dant, inque ora Euxini Mesembriam con-
dunt.

τῷ Μεγαβάζῳ ὁμολογήσαντες, τῷ ἐν Δασκυλείᾳ ὑπάρχῃ.
τῆς δὲ Χερσονήσου, πλὴν Καρδίας πόλιος, τὰς ἄλλας πά-
σας ἐχειρώσαντο οἱ Φοίνικες.

20

Digressio
de Cherson-
eso Thracia.
Dolonci
Thracas,
Chersonesi
incolae,
Apsinthio-
rum bello
infestati,
cum ora-
culum Del-
phicum
adissent,

XXXIV. Ἐπυράννευε δὲ αὐτέων μέχρι τότε Μιλτιάδης
ὁ Κίμωνος τοῦ Στῆσαγόρευ, κτησαμένου τὴν ἀρχὴν ταύτην
πρότερον Μιλτιάδεω τοῦ Κυψέλου, τρόπῳ τοιαύτῃ. Εἶχον
Δόλογχοι Θρηῖκες τὴν Χερσονήσον ταύτην. οὗτοι ὧν οἱ
Δόλογχοι πεισθέντες πολέμῳ ὑπὸ Ἀψινθίων, ἐς Δελφοὺς 5
ἔπειρψαν τοὺς βασιλῆας, περὶ τοῦ πολέμου χρησομένους. ἡ
δὲ Πυθίη σφί ἀνείλε “οἰκιστὴν ἐπάγεσθαι ἐπὶ τὴν χώραν
τοῦτον, ὃς ἂν σφείας ἀπιόντας ἐκ τοῦ ἱεροῦ πρώτος ἐπὶ ξείνια
καλέσῃ.” Ἰόντες δὲ οἱ Δόλογχοι τὴν ἱερὴν ὁδὸν, διὰ Φωκέων
τε καὶ Βοιωτῶν ἦϊσαν· καὶ σφείας ὥς οὐδεὶς ἐκάλει, ἐκτρά- 10
πονται ἐπ’ Ἀθηνέων.

Miltiadem
Cypseli fili-
um, cla-
rum Athe-
nis civem,
in Cherso-
nesum de-
ducere ju-
bentur.
Qui perosus
Pisistrati
tyranni-
dem,

XXXV. Ἐν δὲ τῇσι Ἀθήνῃσι τηλικαῦτα εἶχε μὲν τὸ
πᾶν κράτος Πεισίστρατος, ἀτὰρ ἐδυνάστευε καὶ Μιλτιά-
δης ὁ Κυψέλου, ἑὸν οἰκίης τεθριπποτρόφου, τὰ μὲν ἀνέ-
καθεν ἀπ’ Αἰακοῦ τε καὶ Αἰγίνης γεγωναί, τὰ δὲ νεώτε- 5
ρα, Ἀθηναῖος, Φιλαίου, τοῦ Αἰάντος παῖδες, γενομένου
πρώτου τῆς οἰκίης ταύτης Ἀθηναίου. Οὗτος ὁ Μιλτιάδης,
κατήμενος ἐν τοῖσι προδύροισι τοῖσι ἑωυτοῦ, ὄρεων τοὺς Δο-
λόγκους, παριόντας, ἐσθλῆτα οὐκ ἐγχωρεῖν, καὶ αἰχμᾶς,
προσεξάσατο· καὶ σφί προσεῖδοῦσι, ἐπηγγείλατο κατα-
γωγὴν καὶ ξείνια. οἱ δὲ δεξάμενοι, καὶ ξεινισθέντες ὑπ’ αὐ- 10
τοῦ, ἐξέφαινον πᾶν οἱ τὸ μαντήιον· ἐκφάναντες δὲ, ἐδέοντο
αὐτοῦ τῷ Δεῶ μιν πείθεσθαι. Μιλτιάδεα δὲ, ἀκούσαντα,
παραυτίκα ἔπεισε ὁ λόγος, οἷα ἀχθόμενόν τε τῇ Πεισι-
στράτου ἀρχῇ, καὶ βουλόμενον ἐκποδὼν εἶναι. αὐτίκα δὲ ἐσ-
τάλη ἐς Δελφοὺς, ἐπειρησόμενος τὸ χρηστήριον, εἰ ποιοίη τά 15
περ αὐτοῦ οἱ Δόλογχοι προσεδέοντο.

facilem se
præbet Do-
loncis, eos.

XXXVI. Κελευούσης δὲ καὶ τῆς Πυθίης, οὕτω δὲ Μιλ-
τιάδης ὁ Κυψέλου, Ὀλύμπια ἀναισθηκῶς πρότερον τουτέων

τεδρίπῳ, τότε παραλαβὼν Ἀθηναίων πάντα τὸν βουλό-
μενον μετέχειν τοῦ στόλου, ἔπλεε ἅμα τοῖσι Δολόγχοισι,
5 καὶ ἔσχε τὴν χώραν· καὶ μιν οἱ ἐπαγαγόμενοι τύραννον κατε-
στήσαντο. Ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀπετείχισε τὸν ἰσθμὸν τῆς
Χερσονήσου, ἐκ Καρδίας πόλιος ἐς Πακτύην, ἵνα μὴ ἔχοιεν
σφείας οἱ Ἀψίνθιοι δηλέεσθαι ἐσβάλλοντες ἐς τὴν χώραν.
εἰς δὲ οὗτοι σταδίοι ἕξ τε καὶ τριήκοντα τοῦ ἰσθμοῦ· ἀπὸ
10 δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου ἡ Χερσονήσος εἴσω πᾶσά ἐστι σταδίων
εἴκοσι καὶ τετρακοσίων τὸ μῆκος.

que in
Chersones-
sum cum
colonis se-
cutus [a.
560.], et
summum
ibi imperi-
um adipis-
citur, et
Apsinthio-
rum incur-
siones mu-
nitionibus
cohibet.

XXXVII. Ἀποτειχίσας ὦν τὸν αὐχένα τῆς Χερσονήσου
ὁ Μιλτιάδης, καὶ τοὺς Ἀψινθίους τρόπῳ τοιούτῳ ἀσά-
μενος, τῶν λοιπῶν πρῶτοις ἐπολέμησε Λαμψακηνοῖσι·
καὶ μιν οἱ Λαμψακηνοὶ λοχήσαντες αἰρέουσι ζωγρίῃ. ἦν
5 δὲ ὁ Μιλτιάδης Κροῖσῳ τῷ Λυδῷ ἐν γνώμῃ γεγονώς· πυ-
θόμενος ὦν ὁ Κροῖσος ταῦτα, πέμπων προηγόρευε τοῖσι
Λαμψακηνοῖσι μετιέναι Μιλτιάδεα· εἰ δὲ μὴ, σφείας πί-
τυος τρόπον ἀπείλεε ἐκτρίψειν. πλανωμένων δὲ τῶν Λαμψα-
κηνῶν ἐν τοῖσι λόγοις, τί θέλει τὸ ἔπος εἶναι, τό σφι ἀπεί-
10 λησεν ὁ Κροῖσος πίτυος τρόπον ἐκτρίψειν, μόγις κοτὲ
μαθὼν τῶν τις πρεσβυτέρων, εἶπε τὸ ἐόν, ὅτι πίτυς μούνη
δενδρέων πάντων ἐκκοπεῖσα, βλαστὸν οὐδένα μετεῖε, ἀλλὰ
πανώλεδρος ἐξαπόλλυται. δείσαντες ὦν οἱ Λαμψακηνοὶ
Κροῖσον, λύσαντες μετῆκαν Μιλτιάδεα.

Dehinc
Lampsace-
nos aggres-
sus, vivus
capitur: sed
Cræso illis
atrociter
minitante,
nisi incolu-
mem di-
mitterent,
libertatem
recuperat.

XXXVIII. Οὗτος μὲν δὴ διὰ Κροῖσον ἐκφεύγει· μετὰ
δὲ, τελευτᾷ ἅπαις, τὴν ἀρχὴν τε καὶ τὰ χρέματα παρα-
δούς Στησαγόρῃ τῷ Κίμωνος ἀδελφεοῦ παιδὶ ὁμομητρίου.
καὶ οἱ τελευτήσαντι Χερσονησίται θύουσι, ὡς νόμος οἰκισ-
5 τῇ, καὶ ἀγῶνα ἱππικὸν τε καὶ γυμνικὸν ἐπιστάσι, ἐν τῷ
Λαμψακηνῶν οὐδενὶ ἐγγίνεται ἀγωνίζεσθαι. πολέμου δὲ
εὐόντος πρὸς Λαμψακηνοὺς, καὶ Στησαγόρεα κατέλαβε
ἀποθανεῖν ἅπαιδα, πληγέντα τὴν κεφαλὴν πελέκει ἐν τῷ
πρυτανίῳ, πρὸς ἀνδρὸς αὐτομόλου μὲν τῷ λόγῳ, πολεμίου
10 δὲ καὶ ὑποδερμοτέρου τῷ ἔργῳ.

Postobitum
divinis ho-
noribus a
Chersones-
itis affec-
tus. Ei
succedit
fratris ute-
rini, Cimo-
nis, filius
Stesagoras:
quo per do-
lum occiso,

alter Cimo-
nis filius,
Miltiades,
in locum
fratris suc-
cessurus,
Athenis
solvit, te-
netque im-
perium
Chersonesi.

XXXIX. Τελευτήσαντος δὲ καὶ Στῆσαγόρῳ τρέπω
τοιῶδε, ἐνθαῦτα Μιλτιάδεα τὸν Κίμωνος, Στῆσαγόρῳ δὲ
τοῦ τελευτήσαντος ἀδελφεὸν, καταλαμψόμενον τὰ πρήγ-
ματα, ἐπὶ Χερσονήσου ἀποστέλλουσι τριήρεϊ οἱ Πεισιστρα-
τίδαι· οἳ μιν καὶ ἐν Ἀθήνῃσι ἐποίεον εὖ, ὥς οὐ συνειδότες 5
ὄλθον τοῦ πατρὸς Κίμωνος αὐτοῦ τὸν θάνατον, τὸν ἐγὼ ἐν
ἄλλῃ λόγῳ σημανέω ὥς ἐγένετο. Μιλτιάδης δὲ ἀπικό-
μενος ἐς τὴν Χερσονήσον, εἶχε κατ' οἴκου, τὸν ἀδελφεὸν
Στῆσαγόρῳ δηλαδὴ ἐπιτιμίων. οἱ δὲ Χερσονησῖται, πυνδα-
νόμενοι ταῦτα, συνελέχθησαν ἀπὸ πασέων τῶν πολίων οἱ 10
δυναστεύοντες πάντοθεν· κοινῇ δὲ στόλῳ ἀπικόμενοι ὥς συλ-
λυπηθησόμενοι, ἐδέχθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Μιλτιάδης τε δὴ
ἴσχει τὴν Χερσονήσον, πεντακοσίους βόσκων ἐπικούρους,
καὶ γαμέει Ὀλόρου τοῦ Θρηίκων βασιλῆος θυγατέρα
Ἥγησιπύλῃν. 15

Scytharum
a Dario la-
cessitorum
in Cherso-
nesum ir-
ruptio, Mil-
tiadis-
que ob eam
fuga. Scy-
this regres-
sis, in im-
perium re-
stituitur.

XL. Οὗτος δὲ ὁ Κίμωνος Μιλτιάδης, νεωστὶ μὲν ἐλη-
λύθει ἐς τὴν Χερσονήσον· κατελάμβανε δέ μιν ἐλθόντα ἄλ-
λα τῶν κατεχόντων πρηγμάτων χαλεπάτερα. τρίτῳ μὲν
γὰρ ἔτει τουτέων, Σκύδας ἐκφύγει. Σκύδαι γὰρ οἱ νομά-
δες ἐξεδισθέντες ὑπὸ βασιλῆος Δαρείου, συνεστράφησαν καὶ 5
ἤλασαν μέχρι τῆς Χερσονήσου ταύτης. τούτους ἐπίοντας οὐκ
ὑπομείνας ὁ Μιλτιάδης, ἔφυγε ἀπὸ Χερσονήσου· ἐς δ' οἱ
τε Σκύδαι ἀπαλλάχθησαν, καὶ μιν οἱ Δόλογοι κατήγα-
γον ὑπίσω. ταῦτα μὲν δὴ τρίτῳ ἔτει πρότερον ἐγεγόνει τῶν
τότε μιν κατεχόντων. 10

Post a Per-
sis ob con-
siliium Ioni-
bus datum
[4, 137.]
metuens,
cum illo-
rum clas-
sem Tene-
dum appu-
lisse audi-
visset [c.
51.], quin-
que trire-

XLI. Τότε δὲ, πυνδανόμενος εἶναι τοὺς Φοίνικας ἐν
Τενέδῳ, πληρώσας τριήρεις πέντε χρημάτων τῶν παρόν-
των, ἀπέπλεε ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ ὥσπερ ὠρμήθη ἐκ
Καρδίας πόλιος, ἐπλεε διὰ τοῦ Μέλανος κόλπου· παρα-
μείβετό τε τὴν Χερσονήσον, καὶ οἱ Φοίνικες οἱ περιπίπτουσι 5
τῇσι νησί. αὐτὸς μὲν δὴ Μιλτιάδης σὺν τῇσι τέσσερσι τῶν
νεῶν καταφύγει ἐς Ἴμβρον, τὴν δὲ οἱ πέμπτην τῶν νεῶν
κατέβηλον διώκοντες οἱ Φοίνικες. τῆς δὲ νεὸς ταύτης ἔτυχε

τῶν Μιλτιάδεω παίδων ὁ πρεσβύτατος ἄρχων Μητίοχος,
 10 οὐκ ἐκ τῆς Ὀλόρου τοῦ Θρήϊκος ἐὼν θυγατρὸς, ἀλλ' ἐξ
 ἄλλης· καὶ τοῦτον ἅμα τῇ νηὶ εἶλον οἱ Φοίνικες. καὶ μιν
 πυθόμενοι ὥς εἴη Μιλτιάδεω παῖς, ἀνήγαγον παρὰ βασι-
 λῆα, δοκέοντες χάριτα μεγάλην καταθήσεσθαι· ὅτι δὴ
 Μιλτιάδης γνώμην ἀπεδέξατο ἐν τοῖσι Ἴωσι, πείθεσθαι
 15 κελεύων τοῖσι Σκύδῃσι, ὅτε οἱ Σκύδαι προσεδέοντο, λύσαν-
 τας τὴν σχεδίνην, ἀποπλέειν ἐς τὴν ἑωυτῶν. Δαρεῖος δὲ, ὥς
 οἱ Φοίνικες Μητίοχον τὸν Μιλτιάδεω ἀνήγαγον, ἐποίησε
 κακὸν μὲν οὐδὲν Μητίοχον, ἀγαθὰ δὲ συχνά· καὶ γὰρ
 οἶκον καὶ κτῆσιν ἔδωκε, καὶ Περσίδα γυναῖκα, ἐκ τῆς οἱ τέκνα
 20 ἐγένετο, τὰ ἐς Πέρσας κεκοσμέεται. Μιλτιάδης δὲ ἐξ
 Ἰμβρου ἀπικνέεται ἐς τὰς Ἀθήνας.

XLII. Καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκ τῶν Περσέων οὐδὲν
 ἐπὶ πλεον ἐγένετο τουτέων, ἐς νεῖκος φέρον Ἴωσι, ἀλλὰ τάδε
 μὲν χρήσιμα κάρτα τοῖσι Ἴωσι ἐγένετο τούτου τοῦ ἔτους.
 Ἀρταφέρνης ὁ Σαρδιάν ὑπαρχος, μεταπεμφάμενος ἀγγέ-
 5 λους ἐκ τῶν πολιῶν, συνδήκας σφίσι αὐτοῖσι τοὺς Ἴωνας
 ἠνάγκασε ποιεέσθαι, ἵνα δοσίδικοι εἶεν, καὶ μὴ ἀλλήλους
 φέροίεν τε καὶ ἄγοιεν. ταῦτά τε ἠνάγκασε ποιεῖν, καὶ τὰς
 χώρας σφείων μετρέσας κατὰ παρασάγγας, τοὺς καλέουσι
 οἱ Πέρσαι τὰ τριήκοντα στάδια· κατὰ δὴ τούτους μετρέ-
 10 σας, φόρους ἔταξε ἐκάστοισι, οἳ κατὰ χώραν διατελέουσι
 ἔχοντες ἐκ τούτου τοῦ χρόνου αἰεὶ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ, ὥς ἐτάχ-
 θησαν ἐξ Ἀρταφέρνηος· ἐτάχθησαν δὲ σχεδὸν κατὰ τὰ
 αὐτὰ τὰ καὶ πρότερον εἶχον. καὶ σφι ταῦτα μὲν εἰρηναῖα ἦν.

XLIII. Ἀρμα δὲ τῷ ἔαρι, τῶν ἄλλων καταλειυμένων
 στρατηγῶν ἐκ βασιλῆος, Μαρδόνιος ὁ Γωξρύεω κατέ-
 ξαινε ἐπὶ θάλασσαν, στρατὸν πολλὸν μὲν κάρτα πεζὸν
 ἅμα ἀγόμενος, πολλὸν δὲ ναυτικόν· ἡλικίην τε νέος ἐὼν,
 5 καὶ νεωστὶ γεγαμηκὼς βασιλῆος Δαρείου θυγατέρα Ἀρ-
 τοζώστρην. ἄγων δὲ τὸν στρατὸν τοῦτον ὁ Μαρδόνιος, ἐπεὶ
 τε ἐγένετο ἐν τῇ Κιλικίῃ, αὐτὸς μὲν ἐπιβὰς ἐπὶ νεὸς,

mibus in-
 structis
 Athenas
 aufugit.
 Illarum u-
 nam, cui
 praeerat fi-
 lius ejus
 natu max-
 imus, Me-
 tiochus,
 Persae ca-
 piunt. Me-
 tiochus a
 Dario hu-
 manissime
 habitus.

Eodem an-
 no Ionia
 penitus pa-
 cata, resque
 Ionum, ju-
 diciis in-
 stituendis,
 terris dime-
 tiendis, tri-
 butis im-
 perandis, in
 ordinem
 redactae.

Proximo
 vere [a.
 495.] Mar-
 donius, po-
 pulari statu
 in Ioniae
 civitates
 reducto,
 Europam
 cum in-
 gentibus
 copiis petit,

Eretria
Athenisque
[5, 99.] bel-
lum illatu-
rus.

ἐκομίζετο ἅμα τῇσι ἄλλῃσι νηυσὶ, στρατιὴν δὲ τὴν πεζὴν ἄλλοι ἡγεμόνες ἤγον ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. Ὡς δὲ παραπλέων τὴν Ἀσίην ἀπῆκετο ὁ Μαρδόνιος ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐν- 10
θαῦτα μέγιστον θῶμα ἔβρα τοῖσι μὴ ἀποδεκομένοισι Ἑλλήνων, Περσέων τοῖσι ἐπτα Ὀτάνεια γνώμην ἀποδέξασ-
θαι ὡς χρεὸν εἴη δημοκρατέεσθαι Πέρσας· τοὺς γὰρ τυράν-
νους τῶν Ἰώνων καταπαύσας πάντας ὁ Μαρδόνιος, δημο-
κρατίας κατίστα ἐς τὰς πόλεις. ταῦτα δὲ ποιήσας, ἡπείγετο 15
ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. Ὡς δὲ συνελέχθη μὲν χρεῖμα πολ-
λὸν νεῶν, συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς πολλὸς στρατός, διαβάν-
τες τῇσι νηυσὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἐπορεύοντο διὰ τῆς Εὐρώ-
πης· ἐπορεύοντο δὲ ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας.

Ac primum
quidem,
(nam is
modo præ-
textus fuit
expeditio-
nis,) Tha-
sii et Ma-
cedones
subiguntur.
Thaso ex-
pugnata,
dum classis
Athon le-
git, tem-
pestas ve-
hemens
cooritur,
cujus vi
plurimæ
naves pere-
unt.

XLIV. Αὐται μὲν ἂν σφι πρόσχημα ἔσαν τοῦ στόλου.
ἀτὰρ, ἐν νόῳ ἔχοντες ὅσας ἂν πλείστας δύναιντο καταστρέ-
φειν τῶν Ἑλληνίδων πολίων, τοῦτο μὲν δὴ, τῇσι νηυσὶ
Θασίους, οὐδὲ χεῖρας ἀνταγγραμένους, κατεστρέψαντο· τοῦ-
το δὲ τῷ πεζῷ Μακεδόνας, πρὸς τοῖσι ὑπάρχουσι, δούλους 5
προσεκτέσαντο· τὰ γὰρ ἐντὸς Μακεδόνων ἔθνεα πάντα σφι
ἦν ἤδη ὑποχείρια γεγονότα. Ἐκ μὲν δὴ Θάσου διαβαλόν-
τες Πέρην, ὑπὸ τὴν ἡπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ἀκάνθου· ἐκ
δὲ Ἀκάνθου ὀρμεώμενοι, τὸν Ἄθων περιέβαλλον. ἐπιπεσὼν
δὲ σφι περιπλεύουσι βορῆς ἄνεμος, μέγας τε καὶ ἄπορος, 10
κάρτα τρηχέως περιέσπε πλήθει πολλὰς τῶν νεῶν, ἐκβάλλων
πρὸς τὸν Ἄθων. λέγεται γὰρ κατὰ τριηκοσίας μὲν τῶν νεῶν
τὰς διαφθαρείσας εἶναι, ὑπὲρ δὲ ὅοι μυριάδας ἀνδρώπων.
ὥστε γὰρ θηριωδεστάτης εἰούσης τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς
περὶ τὸν Ἄθων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἀρπα- 15
ζόμενοι· οἱ δὲ, πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι· οἱ δὲ αὐτῶν
νέειν οὐκ ἐπιστάτο, καὶ κατὰ τοῦτο διεφθείροντο· οἱ δὲ,
ρίγει. ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς οὕτω ἔπρησσε.

Nihilo fe-
licior pe-
dester ex-
ercitus :
quem in

XLV. Μαρδονίῳ δὲ, καὶ τῷ πεζῷ, στρατοπεδευομένῳ ἐν
Μακεδονίῃ, νυκτὸς Βρύγοι Θρηῖκες ἐπεχείρησαν· καὶ σφῶν
πολλοὺς φονεύουσι οἱ Βρύγοι, Μαρδόνιον δὲ αὐτὸν τραματί-

ζουσι. οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοὶ δουλοσύνην διέφυγον πρὸς Περ-
 5 σέων· οὐ γὰρ δὴ πρότερον ἀπάνεστη ἐκ τῶν χωρέων τουτέων
 Μαρδόνιος, πρὶν ἢ σφείας ὑποχειρίους ἐποιήσατο. Τούτους
 μέντοι καταστρεψάμενος, ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὀπίσω, ἅτε
 τῷ πεζῷ τε προσπταίσας πρὸς τοὺς Βρύγους, καὶ τῷ ναυ-
 τικῷ μεγάλως περὶ Ἄθων. Οὗτος μὲν νυν ὁ στόλος αἰσ-
 10 χρῶς ἀγωνισάμενος, ἀπαλλάχθη ἐς τὴν Ἀσίην.

XLVI. Δευτέρῳ δὲ ἔτει τουτέων ὁ Δαρεῖος, πρῶτα μὲν
 Θασίους διαβληθέντας ὑπὸ τῶν ἀστυγειτόνων, ὥς ἀπόστασιν
 μηχανοίατο, πέμψας ἄγγελόν, ἐκέλευέ σφείας τὸ τεῖχος
 περιαιρέειν, καὶ τὰς νέας ἐς Ἀθήνην κομίζειν. οἱ γὰρ δὴ
 5 Θάσιοι, οἷα ὑπὸ Ἰσθιαίου τε τοῦ Μιλησίου πολιορκηθέντες,
 καὶ προσόδων ἐουσέων μεγαλέων, ἐχρέωντο τοῖσι χρήμασι,
 ναῦς τε ναυπηγεύμενοι μακρὰς, καὶ τεῖχος ἰσχυρότερον περι-
 βαλλόμενοι. ἡ δὲ πρόσδοός σφι ἐγένετο ἔκ τε τῆς ἡπείρου
 καὶ ἀπὸ τῶν μετᾴλλων. ἐκ μὲν γε τῶν ἐν Σκαπτῇ Ὑλῇ
 10 τῶν χρυσέων μετᾴλλων, τὸ ἐπίπαν ὀγδῶκοντα τάλαντα
 προσήϊε· ἐκ δὲ τῶν ἐν αὐτῇ Θάσῳ, ἐλάσσω μὲν τουτέων,
 συχνὰ δὲ οὕτω, ὥστε τὸ ἐπίπαν Θασίοισι, εὐοῖσι καρπῶν
 ἀτελέσι, προσήϊε ἀπὸ τε τῆς ἡπείρου καὶ τῶν μετᾴλλων,
 ἕτερος ἐκάστου, διηκόσια τάλαντα· ὅτε δὲ τὸ πλεῖστον προσ-
 15 ἦλθε, τριηκόσια.

XLVII. Εἶδον δὲ καὶ αὐτὸς τὰ μέταλλα ταῦτα. καὶ
 μακρῷ ἦν αὐτέων θαυμασιώτατα τὰ οἱ Φοίνικες ἀνεῦρον,
 οἱ μετὰ Θάσου κτίσαντες τὴν νῆσον ταύτην· ἥτις νῦν ἐπὶ
 τοῦ Θάσου τούτου, τοῦ Φοίνικος, τὸ οὖνομα ἔσχε. τὰ δὲ
 5 μέταλλα τὰ Φοινικικὰ ταῦτα, ἔστι τῆς Θάσου μεταξὺ
 Αἰνύρων τε χώρου καλειομένου καὶ Κοινύρων, ἀντίον δὲ Σα-
 μοθρηϊκῆς· ὅρος μέγα, ἀνεστραμμένον ἐν τῇ ζητήσει. τοῦτο
 μὲν νυν ἔστι τοιοῦτο. Οἱ δὲ Θάσιοι τῷ βασιλεῖ κελεύσαν-
 τι καὶ τὸ τεῖχος τὸ σφέτερον κατεῖλον, καὶ τὰς νέας τὰς
 10 πάσας ἐκόμισαν ἐς Ἀθήνην.

XLVIII. Μετὰ δὲ τοῦτο, ἀπεπειρᾶτο ὁ Δαρεῖος τῶν et in Grae.

Macedonia
 castra me-
 tatum Bry-
 gi Thraces
 noctu ador-
 ti, magna
 clade affi-
 ciunt. His
 tandem de-
 victis, Mar-
 donius co-
 pias jam
 satis frac-
 tas in Asi-
 am reducit.
 Altero an-
 no post
 Darius et
 Thasios,
 quod re-
 bellionem
 moliri vi-
 derentur,
 muris ac
 navibus
 exiit, (obi-
 ter hic de
 Thasiorum
 opibus me-
 tallisque.)

ciam di-
mittit, qui
aquam ter-
ramque
petant, et
naves civi-
tatibus ma-
ritimis im-
perat.

Ἑλλήνων ὅ τι ἐν νόῳ ἔχοιεν, κότιστα πολεμέειν ἑαυτοῖς, ἢ
παρεδιδόναι σφέας αὐτούς. διέπεμπε ὦν κήρυκας, ἄλλους ἄλ-
λῃ τάξας, ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, κεύθων αἰτέειν βασιλεῖ γῆν τε
καὶ ὕδωρ. τούτους μὲν δὴ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἔπεμπε· ἄλλους
δὲ κήρυκας διέπεμπε ἐς τὰς ἑαυτοῦ δασμοφόρους πόλεις
τὰς παραδαλασσίους, κεύθων νέας τε μακρὰς καὶ ἵππα-
γωγὰ πλοῖα ποίεσθαι.

Græcorum
multi Per-
sis dicto
audientes:
interque
insulanos
et Ægine-
tæ. Quos
cum Athe-
nienses eo
nomine
apud Spar-
tanos pos-
tulavissent,

XLIX. Οὗτοί τε δὴ παρεσκευάζοντο ταῦτα· καὶ τοῖσι
ἤκουσι ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυξι, πολλοὶ μὲν ἡπειρωτέων ἐδίδουσιν
τὰ προῖσχετο αἰτέων ὁ Πέρσης, πάντες δὲ οἱ νησιῶται, ἐς
τοὺς ἀπικοίατο αἰτήσοντες. Οἱ τε δὴ ἄλλοι νησιῶται δι-
δοῦσι γῆν τε καὶ ὕδωρ Δαρείῳ, καὶ δὴ καὶ Αἰγινῆται. ποιή-
σασι δὲ σφι ταῦτα, ἰδέως Ἀθηναῖοι ἐπεκέατο, δοκέοντες
ἐπὶ σφίσι ἔχοντας τοὺς Αἰγινήτας δεδωκέναι, ὥς ἅμα τῷ
Πέρσῃ ἐπὶ σφέας στρατεύονται· καὶ ἄσμενοι προφάσις ἐπε-
λάεοντο, φοιτέοντές τε ἐς τὴν Σπάρτην, κατηγοροῦν τῶν Αἰ-
γινήτων τὰ πεποιήκοιεν προδόντες τὴν Ἑλλάδα.

Cleomenes
Æginam
mittitur,
qui deditio-
nis aucto-
res com-
prehendat.
Sed Dema-
rati, alte-
rius Spar-
tanorum
regis, cui
cum colle-
ga parum
conveniret,
machinati-
one fit, ut
ille infecta
re abire co-
gatur.

L. Πρὸς ταύτην δὲ τὴν κατηγορίην Κλεομένης ὁ Ἀνα-
ξανδρίδῃ, βασιλεὺς ἑὸν Σπαρτιητέων, διέβη ἐς Αἰγίαν,
βουλόμενος συλλαβεῖν Αἰγινήτων τοὺς αἰτιωτάτους. ὥς δὲ
ἐπειρᾶτο συλλαμβάνων, ἄλλοι τε δὴ αὐτῷ ἐγίνοντο ἀντίξοι
τῶν Αἰγινήτων, ἐν δὲ δὴ καὶ Κεῖος ὁ Πολυκρέτου μάλιστα·
ὃς “οὐκ, ἔφη, αὐτὸν οὐδένα ἄξιον χαίροντα Αἰγινήτων·
“ἄνευ γὰρ μιν Σπαρτιητέων τοῦ κοινοῦ ποιεῖν ταῦτα, ὅπ’
“Ἀθηναίων ἀναγνωσθέντα χρήμασι· ἅμα γὰρ ἂν μιν τῷ
“ἐτέρῳ βασιλεῖ ἐλθόντα συλλαμβάνειν” ἔλεγε δὲ ταῦτα
ἐξ ἐπιστολῆς τῆς Δημαρέτου. Κλεομένης δὲ, ἀπελευνόμε-
νος ἐκ τῆς Αἰγίνης, εἶρετο τὸν Κεῖον ὅ τι οἱ εἴη τὸ οὄνομα·
ὁ δὲ τὸ ἐὸν ἔφρασε οἱ. ὁ δὲ Κλεομένης πρὸς αὐτὸν ἔφη·
“Ἦδη νῦν καταχάλλου, ὦ Κεῖε, τὰ κέρεα, ὥς συνοισόμενος
“μεγάλῃ κακῷ.”

I.I. Ἐν δὲ τῇ Σπάρτῃ τοῦτον τὸν χρόνον ὑπομένων
Δημαρέτος ὁ Ἀγίστανος, διέβαλλε τὸν Κλεομένεα, ἑὸν

βασιλεὺς καὶ οὗτος Σπαρτιατέων, οἰκίης δὲ τῆς ὑποδεστέ-
ρης· κατ' ἄλλο μὲν οὐδὲν ὑποδεστέρης, ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐ-
5 τοῦ γεγόνασι· κατὰ πρεσβυγενεὶν δὲ κως τετίμηται μᾶλ-
λον ἢ Εὐρουσθένης.

LII. Λακεδαιμόνιοι γὰρ, ὁμολογέοντες οὐδενὶ ποιητῇ,
λέγουσι αὐτὸν Ἀριστόδημον, τὸν Ἀριστομάχου, τοῦ
Κλεοδαίου, τοῦ Ὑλλου, βασιλεύοντα ἀγαγεῖν σφέας ἐς
ταύτην τὴν χώραν τὴν νῦν ἐκτέεται, ἀλλ' οὐ τοὺς Ἀριστο-
5 δήμου παῖδας. μετὰ δὲ χρόνον οὐ πολλόν, Ἀριστοδήμῳ
τεκεῖν τὴν γυναῖκα, τῇ οὐνομα εἶναι Ἀργεῖν· θυγατέρα
δὲ αὐτὴν λέγουσι εἶναι Αὐτεσίανος, τοῦ Τισαμενοῦ, τοῦ
Θερσάνδρου, τοῦ Πολυνείκεος· ταύτην δὲ τεκεῖν δίδυμα·
ἐπιδόντα δὲ τὸν Ἀριστόδημον τὰ τέκνα, νοῦσῳ τελευτᾷ.

Digressio
de regibus
Spartano-
rum. Nar-
ratio Lace-
daemonio-
rum de A-
ristodemo
Heraclida,
conditore
coloniæ
Doriensi-
um in agro
Laconico,
ejusque ge-
minis, Eu-
rysthene et
Procle, du-
arum fami-
liarum re-
giarum
auctoribus.

10 Λακεδαιμονίους δὲ, τοὺς τότε ἔοντας, βουλευῖσαι κατὰ νό-
μον βασιλῆα τῶν παίδων τὸν πρεσβύτερον ποιήσασθαι. οὐκ-
ων δὴ σφέας ἔχειν ὁκότερον ἔλονται, ὥστε καὶ ὁμοίων καὶ
ἴσων ἔόντων· οὐ δυναμένους δὲ γινῶναι, ἢ καὶ πρὸ τούτου,
ἐπειρωτᾶν τὴν τεκοῦσαν. τὴν δὲ “οὐδὲ αὐτὴν, φάναι,
15 “διαγινώσκειν” εἰδυῖαν μὲν καὶ τὸ κάρτα λέγειν ταῦτα,
βουλομένην δὲ εἴ κως ἀμφοτέροι γενοίαιτο βασιλῆες. Τοὺς
ᾧν δὴ Λακεδαιμονίους ἀπορέειν ἀπορέοντας δὲ, πέμπειν ἐς
Δελφοὺς, ἐπειρησομένους ὅ τι χρήσονται τῷ πρήγματι.
τὴν δὲ Πυθίην κελεύειν σφέας ἀμφοτέρα τὰ παιδία ἡγή-
20 σασθαι βασιλῆας, τιμᾶν δὲ μᾶλλον τὸν γεραίτερον. τὴν
μὲν δὴ Πυθίην ταῦτά σφι ἀνελεῖν· τοῖσι δὲ Λακεδαιμονίοισι,
ἀπορέουσι οὐδὲν ἔσσαν ὅκως ἐξεύρωσι αὐτέων τὸν πρεσβύτε-
ρον, ὑποδέσθαι ἄνδρα Μεσσήνιον, τῷ οὐνομα εἶναι Πανίτην·
ὑποδέσθαι δὲ τοῦτον τὸν Πανίτην τάδε τοῖσι Λακεδαιμο-
25 νίοισι, φυλάττειν τὴν γειναμένην, ὁκότερον τῶν παίδων πρότε-
ρον λούει καὶ σιτίζει καὶ, ἣν μὲν κατὰ τὰ αὐτὰ φαίνεται
αἰεὶ ποιεῖσα, τοὺς δὲ πᾶν ἔξειν ὅσον τι καὶ δίζηται καὶ
δέλουσι ἐξευρεῖν ἣν δὲ πλανᾶται καὶ ἐκεῖνη, ἐναλλάξ ποιεῖ-

σα, δὴλά σφι ἔσεσθαι ὥς οὐδὲ ἐκείνη πλέον οὐδὲν οἶδε· ἐπ' ἄλλην τέ σφεας τράπεσθαι ὁδόν. Ἐνθαῦτα δὴ τοὺς Σπαρ- 30
 τήτας, κατὰ τὰς τοῦ Μεσσηνίου ὑποδήκας, φυλάζοντας
 τὴν μητέρα τῶν Ἀριστοδήμου παίδων, λαβεῖν κατὰ τὰ
 αὐτὰ τιμᾶσαν τὸν πρότερον καὶ σίτοισι καὶ λουτροῖσι, οὐκ
 εἰδυῖαν τῶν εἵνεκεν ἐφυλάσσετο. λάβοντας δὲ τὸ παιδίον τὸ
 τιμώμενον πρὸς τῆς γειναμένης, ὥς ἐὼν πρότερον, τρέφειν ἐν 35
 τῷ δημοσίῳ· καὶ οἱ οὖνομα τεῖδῃναι Εὐρυσθένεα, τῷ
 δὲ νεωτέρῳ, Προκλέα. τούτους ἀνδρωθέντας, αὐτούς τε,
 ἀδελφεοὺς ἔόντας, λέγουσι διαφόρους εἶναι τὸν πάντα χρόνον
 τῆς ζῆς ἀλλήλοισι, καὶ τοὺς ἀπὸ τούτων γενομένους ὡς-
 αὐτως διατελέειν. 40

Quæ cæteri
 Græci de
 prosapia
 regum Do-
 ricorum
 narrent.

LIII. Ταῦτα μὲν Λακεδαιμόνιοι λέγουσι μούνοι Ἑλ-
 λήνων. τάδε δὲ, κατὰ ταῦτά λεγόμενα ὑπὸ Ἑλλήνων, ἐγὼ
 γράφω· τούτους γὰρ δὴ τοὺς Δαριέων βασιλῆας μέχρι μὲν
 Περσέος τοῦ Δανάης, τοῦ Δεοῦ ἀπέοντος, καταλεγόμενους
 ὀρθῶς ὑπὸ Ἑλλήνων, καὶ ἀποδεικνυμένους ὥς εἰσι Ἑλληνας· 5
 ἥδη γὰρ τῆνικαῦτα ἐς Ἑλληνας οὗτοι ἐτέλεον. ἔλεξα δὲ,
 μέχρι Περσέος, τοῦδε εἵνεκα, ἀλλ' οὐκ ἀνέκαθεν ἔτι ἔλα-
 ξον, ὅτι οὐκ ἔπεστι ἐπανυμῆ Περσέϊ οὐδεμὴ πατρὸς Δηιοῦ,
 ὥσπερ Ἡρακλεί· Ἀμφιτρεύων. ἥδη ὦν ὀρθῶς λόγῳ χρεωμένῳ,
 μέχρι τοῦ Περσέος ὀρθῶς εἰρηταί μοι. ἀπὸ δὲ Δανάης 10
 τῆς Ἀκρυσίου, καταλέγοντι τοὺς ἄνω αἰεὶ πατέρας αὐτέων,
 φαινοίατο ἂν ἔόντες οἱ τῶν Δαριέων ἡγεμόνες Αἰγύπτιοι
 ἰθαγενεές. ταῦτα μὲν νυν, κατὰ τὰ Ἑλληνας λέγουσι, γε-
 γενεηλόγηται.

Quid Per-
 sis eadem
 de re pla-
 ceat,

LIV. Ὡς δὲ ὁ Περσέων λόγος λέγεται, αὐτὸς ὁ Περσεύς,
 ἐὼν Ἀσσύριος, ἐγένετο Ἑλληγ, ἀλλ' οὐκ οἱ Περσέος πρόγο-
 νοι· τοὺς δὲ Ἀκρυσίου γε πατέρας, ὁμολογέοντας κατ' οἰ-
 κηϊότητα Περσέϊ οὐδὲν, τούτους δὲ εἶναι, κατὰπερ Ἑλληνας
 λέγουσι, Αἰγυπτίους. 5

Quam par-
 tem histo-
 riæ illorum

LV. Καὶ ταῦτα μὲν νυν περὶ τουτέων εἰρησθω. ὅ τι
 δὲ, ἔόντες Αἰγύπτιοι, καὶ ὅ τι ἀποδεξάμενοι, ἔλαβον τὰς

Δαρίεων βασιληίας, ἄλλοισι γὰρ περὶ αὐτέων εἴρηται, ἐά- regum He-
σομεν αὐτά. τὰ δὲ ἄλλοι οὐ κατελάβοντο, τουτέων μνήμην rodotus sibi
5 ποιήσομαι. tractandam
sumserit.

LVI. Γέρεα δὲ δὴ τάδε τοῖσι βασιλεῦσι Σπαρτιῇται δε- Quæ jura
δώκασιν ἱρῶσύνας δύο, Διός τε Λακεδαίμονος, καὶ Διὸς muneraque
Οὐρανίου καὶ πόλεμόν γε ἐκφέρειν ἐπ' ἣν ἂν βούλωνται reges Spar-
χάσῃν· τούτου δὲ μὴθένα εἶναι Σπαρτιητέων διακαλυπτήν· εἰ tanorum
5 δὲ μὴ, αὐτὸν ἐν τῷ ἄγεϊ ἐνέχεσθαι. στρατευομένων δὲ, πρῶ- bello,
τους ἵεναι τοὺς βασιλῆας, ὑστάτους δὲ ἀπίεναι· ἑκατὸν δὲ
ἄνδρας λογάδας ἐπὶ στρατιῆς φυλάσσειν αὐτούς. προβά-
τοισι δὲ χρᾶσθαι ἐν τῇσι ἐξοδίῃσι, ὁκόσοισι ἂν ὦν ἐθέλωσι·
τῶν δὲ θυομένων ἀπάντων τὰ δέρματά τε καὶ τὰ νῶτα
10 λαμβάνειν σφέας. ταῦτα μὲν τὰ ἐμπολέμια.

LVII. Τὰ δὲ ἄλλα, τὰ εἰρηναῖα, κατὰ τάδε σφι δέδο- domique
ται. ἦν θυσίην τις δημοτελῆ ποιέηται, πρῶτους ἐπὶ τὸ habebant.
δεῖπνον ἵζειν τοὺς βασιλῆας· καὶ ἀπὸ τουτέων πρῶτον ἄρ-
χεσθαι, διπλήσια νέμοντας ἑκατέρῳ τὰ πάντα ἢ τοῖσι ἄλλ-
5 λοισι δαιτυμόνεσι καὶ σπονδαρχίας εἶναι τουτέων, καὶ τῶν
τυδέντων προβάτων τὰ δέρματα. νεομηνίας δὲ ἀνὰ πάσας,
καὶ ἐξδόμας ἱσταμένου τοῦ μηνός, δίδοσθαι ἐκ τοῦ δη-
μοσίου ἱρήϊον τέλειον ἑκατέρῳ ἐς Ἀπόλλωνος, καὶ μέδιμ-
νον ἀλφίτων, καὶ οἴνου τετάρτην Λακωνικήν· καὶ ἐν τοῖσι
10 ἁγῶσι πᾶσι προεδρίας ἐξαίρετους· καὶ προζείνους ἀποδεικ-
νύναι τούτοισι προσκεῖσθαι τοὺς ἂν ἐθέλωσι τῶν ἀστῶν,
καὶ Πυθίους αἰρέεσθαι δύο ἑκάτερον· οἱ δὲ Πύθιοι, εἰσὶ
θεοπρόποι ἐς Δελφοὺς, σιτεύμενοι μετὰ τῶν βασιλῆων
τὰ δημόσια. μὴ ἑλθοῦσι δὲ τοῖσι βασιλεῦσι ἐπὶ τὸ δεῖπ-
15 νον, ἀποπέμπεσθαι σφι ἐς τὰ οἰκία ἀλφίτων τε δύο χοί-
νικας ἑκατέρῳ, καὶ οἴνου κοτύλην· παρεοῦσι δὲ διπλήσια
πάντα δίδοσθαι· τῷτο δὲ τοῦτο καὶ πρὸς ἰδιωτέων κλη-
θέντας ἐπὶ δεῖπνον τιμᾶσθαι. τὰς δὲ μαντήϊας τὰς γινο-
μένας, τούτους φυλάσσειν· συνειδέναι δὲ καὶ τοὺς Πυθί-
20 οὺς. δικάζειν δὲ μούνους τοὺς βασιλῆας τοσάδε μούνα·

πατρούχου τε παρθένου πέρι, ἐς τὸν ἰκνέεται ἔχειν, ἣν μὴ περ ὁ πατήρ αὐτὴν ἐγγυήσῃ· καὶ ὁδῶν δημοσιέων πέρι· καὶ ἣν τις θετὸν παῖδα ποίεσθαι ἐθέλῃ, βασιλῆων ἐναντίον ποίεσθαι. καὶ παρὶζειν βουλευούσι τοῖσι γέροισι, ἐοῦσι θυῶν θέουσι τριήκοντα· ἣν δὲ μὴ ἐλθῶσι, τοὺς μάλιστα 25 σφι τῶν γερόντων προσήκοντας ἔχειν τὰ τῶν βασιλῆων γέρεα, δύο ψήφους τιθεμένους, τρίτην δὲ, τὴν ἑαυτῶν.

Honores
defunctis
regibus tri-
buti, haud
dissimiles
moribus
Persarum.

LVIII. Ταῦτα μὲν ζῶσι τοῖσι βασιλεῦσι δέδοται ἐκ τοῦ κοινοῦ τῶν Σπαρτιητέων· ἀποδανούσι δὲ, τάδε. ἱππέες περιαγγέλλουσι τὸ γεγονός κατὰ πᾶσαν τὴν Λακωνικήν· κατὰ δὲ τὴν πόλιν γυναῖκες περιϊοῦσαι, λίσσηται κροτέουσι. ἐπεὰν ᾧν τοῦτο γένηται τοιοῦτο, ἀνάγκη ἐξ οἰκίης 5 ἐκάστης ἐλευθέρους δύο καταρμιαίνεσθαι, ἄνδρα τε καὶ γυναῖκα· μὴ ποιήσασι δὲ τοῦτο, ζημίαι μεγάλαι ἐπικέεται. νόμος δὲ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι κατὰ τῶν βασιλῆων τοὺς θανάτους ἐστὶ αὐτὸς καὶ τοῖσι βαρβάροισι τοῖσι ἐν τῇ Ἀσίῃ· τῶν γὰρ ᾧν βαρβάρων οἱ πλευνες τῷ αὐτῷ νόμῳ χρέωνται κα- 10 τὰ τοὺς θανάτους τῶν βασιλῆων. ἐπεὰν γὰρ ἀποθάνῃ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, ἐκ πάσης δεῖ Λακεδαίμονος, χωρὶς Σπαρτιητέων, ἀριθμῶ τῶν περιόικων ἀναγκαστοὺς ἐς τὸ κῆδος ἵεναι. τουτέων ᾧν καὶ τῶν εἰλωτέων καὶ αὐτέων Σπαρτιητέων ἐπεὰν συλλεχθῶσι ἐς ταῦτό πολλαὶ χιλιάδες, σύμμικτα 15 τῇσι γυναῖξιν κόπτονται τε τὰ μέτωπα προθύμως, καὶ οἰμωγῇ διαχρέωνται ἀπ' ἐτῶ· φάμενοι τὸν ὕστατον αἰεὶ ἀπογενόμενον τῶν βασιλῆων, τοῦτον δὴ γενέσθαι ἄριστον. ὅς δ' ἂν ἐν πολέμῳ τῶν βασιλῆων ἀποθάνῃ, τούτῳ δὲ εἰδῶλον σκευάσαντες, ἐν κλίνῃ εὖ ἐστρωμένῃ ἐκθέρουσι. ἐπεὰν δὲ θάψω- 20 σι, ἀγορῇ δέκα ἡμέρων οὐκ ἴσταται σφι, οὐδ' ἀρχαιρεσίῃ συνίζει, ἀλλὰ πενθέουσι ταύτας τὰς ἡμέρας.

Alia insti-
tuta Sparta-
nis cum
Persis,

LIX. Συμφέρονται δὲ ἄλλο τόδε τοῖσι Πέρσῃσι. ἐπεὰν ἀποθανόντος τοῦ βασιλῆος ἄλλος ἐνίστηται βασιλεὺς, οὗτος ὁ ἐσιὼν ἐλευθεροῖ ὅστις τι Σπαρτιητέων τῷ βασι-
λέϊ ἢ τῷ δημοσίῳ ᾤψεται· ἐν δ' αὖ Πέρσῃσι ὁ κατιστά-

5 μενος βασιλεὺς τὸν προσοφειλόμενον φόρον μετίει πάσῃσι
τῇσι πόλιν.

LX. Συμφέρονται δὲ καὶ τάδε Αἰγυπτίοισι Λακεδαι- aut Ægypti-
μόνιοι. οἱ κήρυκες αὐτέων καὶ αὐληταὶ καὶ μάγειροι ἐκδέ- tiis com-
κονται τὰς πατρώϊας τέχνας· καὶ αὐλητῆς τε αὐλητέω munia.
γίνεται, καὶ μάγειρος μαγείρου, καὶ κήρυξ κήρυκος· οὐ
5 κατὰ λαμπροφανήν ἐπιθέμενοι ἄλλοι σφέας παρακληίου-
σι, ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια ἐπιτελέουσι. ταῦτα μὲν δὴ οὕ-
τω γίνεται.

LXI. ΤΟΤΕ δὲ τὸν Κλεομένεα, ἔοντα ἐν τῇ Αἰγίνῃ, Ariston,
καὶ κοινὰ τῇ Ἑλλάδι ἀγαθὰ προσεργαζόμενον, ὁ Δημά- rex Sparta,
ρητος διέβαλε, οὐκ Αἰγινητέων οὕτω κηδόμενος, ὡς φθόνη cum duas
καὶ ἄγῃ χρεώμενος. Κλεομένης δὲ, νοστήσας ἀπ' Αἰγίνης, deinceps
5 ἐβούλετο τὸν Δημάρητον παῦσαι τῆς βασιληΐης, διὰ πρῆγ- uxores ste-
μα τοιόνδε ἐπίβασιν ἐς αὐτὸν ποιεύμενος. Ἀρίστωνι βα- riles duxis-
σιλεύοντι ἐν Σπάρτῃ, καὶ γήμαντι γυναῖκας δύο, παῖδες set, tertiam,
οὐκ ἐγίνοντο. καὶ, οὐ γὰρ συνεγνώσκετο αὐτὸς τούτων mulierem
εἶναι αἴτιος, γαμέει τρίτην γυναῖκα· ὥδε δὲ γαμέει. Ἦν longe for-
10 οἱ φίλος τῶν Σπαρτιητέων ἀνὴρ, τῷ προσεκέστο τῶν ἀστῶν mosissi-
μάλιστα ὁ Ἀρίστων. τούτῳ τῷ ἀνδρὶ ἐτύγχανε ἐοῦσα γυνή mam,
καλλίστη μακροῦ τῶν ἐν Σπάρτῃ γυναικῶν· καὶ ταῦτα μέν- (quem fa-
τοι καλλίστη ἐξ αἰσχίστης γενομένη. Ἐοῦσαν γὰρ μιν τὸ ciei deco-
εἶδος φλαύρην, ἣ τροφὸς αὐτῆς, οἷα ἀνδρώπων τε Ὀλβίαν θυ- rem infan-
15 γατέρα, καὶ δυσειδέα ἐοῦσαν, πρὸς δὲ καὶ ὀρέουσα τοὺς tem) olim Hele-
γονέας συμφορὴν τὸ εἶδος αὐτῆς ποιευμένους, ταῦτα ἕκαστα næ a nutri-
μαθοῦσα, ἐπιφράζεται τοιάδε. ἐφόρει αὐτὴν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην ce exoratae
ἐς τὸ τῆς Ἑλένης ἱερόν· τὸ δ' ἔστι ἐν τῇ Θεράπνῃ καλυμμένη, numen im-
ὑπερδε τοῦ Φοιβηΐου ἱεροῦ. ὅπως δὲ ἐνείκει ἡ τροφὸς, πρὸς τε pertierat)
20 τῷ γαλμα ἴστα, καὶ ἐλίσσετο τὴν δεὸν ἀπαλλάξαι τῆς δυσ-
μορφίης τὸ παιδίον. καὶ δὴ κοτε ἀπιούσῃ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῇ τρο-
φῇ γυναῖκα λέγεται ἐπιφανῆναι· ἐπιφανεῖσαν δὲ, ἐπείρυσ-
θαί μιν ὅ τι φέροι ἐν τῇ ἀγκάλῃ· καὶ τὴν φράσαι, ὡς παι-

δίον φορέει. τὴν δὲ κελεῦσαι οἱ δεῖξαι· τὴν δὲ οὐ φάναι ἀπειρησθαι γάρ οἱ ἐκ τῶν γενομένων μηδενὶ ἐπιδεικνύ- 25 ναι· τὴν δὲ πάντως ἑαυτῇ κελεύειν ἐπιδείξαι. ὄρῳσαν δὲ τὴν γυναῖκα περὶ πολλοῦ ποιευμένην ἰδέσθαι, οὕτω δὴ τὴν τροφὸν δεῖξαι τὸ παιδίον· τὴν δὲ καταψῶσαν τοῦ παιδίου τὴν κεφαλὴν, εἶπαι, ὥς καλλιστεύσει πασέων τῶν ἐν Σπάρτῃ γυναικῶν. ἀπὸ μὲν δὴ ταύτης τῆς ἡμέρης μεταπεσέειν τὸ 30 εἶδος. Γαμέει δὲ δὴ μιν ἐς γάμου ἄρην ἀπικομένην Ἀγητος ὁ Ἀλκείδω, οὗτος δὴ ὁ τοῦ Ἀρίστανος φίλος.

priori mari-
to per do-
lum abduc-
tam matri-
monio sibi
jungit.

LXII. Τὸν δὲ Ἀρίσταν ἐκνίξε ἄρα τῆς γυναικὸς ταύ-
της ὁ ἔρως· μηχανᾶται δὴ τοιάδε. αὐτὸς τε τῷ ἑταίρῳ τοῦ
ἦν ἡ γυνὴ αὕτη, ὑποδέκεται δωτήνην δάσειν τῶν ἑαυτοῦ
πάντων ἐν τὸ ἂν αὐτὸς ἐκείνος ἔλθαι, καὶ τὸν ἑταῖρον
ἑαυτῷ ἐκέλευε ὡσαύτως τὴν ὁμοίην διδόναι. ὁ δὲ, οὐδὲν φο- 5
βηθεὶς ἀμφὶ τῇ γυναικί, ὄρεων ἐοῦσαν καὶ Ἀρίστανι γυ-
ναῖκα, καταινέει ταῦτα· ἐπὶ τούτοις δὲ ὄρκους ἐπήλασαν.
μετὰ δὲ, αὐτὸς τε ὁ Ἀρίσταν ἔδωκε τοῦτο, ὅ, τι δὴ ἦν, τὸ
εἶλετο τῶν κειμηλίων τῶν Ἀρίστανος ὁ Ἀγητος· καὶ αὐ-
τὸς, τὴν ὁμοίην ζητέων φέρεσθαι παρ' ἐκείνου, ἐνθαῦτα δὴ 10
τοῦ ἑταίρου τὴν γυναῖκα ἐπειρᾶτο ἀπάγεσθαι. ὁ δὲ, πλὴν
τούτου μούνου τὰ ἄλλα, ἔφη, καταινέσαι· ἀναγκαζόμενος
μὲν τοι τῷ τε ὄρκῳ, καὶ τῆς ἀπάτης τῇ παραγωγῇ, ἀπιεῖ
ἀπάγεσθαι.

His paren-
tibus nasci-
tur Dema-
ratus, a pa-
tre pri-
mum, quod
partu nimis
cito editus
videretur,
pro spurio,
mox pro
genuino
habitus.

LXIII. Οὕτω μὲν δὴ τὴν τρίτην ἐσηγάγετο γυναῖκα ὁ
Ἀρίσταν, τὴν δευτέραν ἀποπεμφάμενος. ἐν δὲ οἱ χρόνῳ
ἐλάσσονι, καὶ οὐ πληρώσασα τοὺς δέκα μῆνας ἡ γυνὴ αὕτη,
τίκτει τοῦτον δὴ τὸν Δημάρτητον· καὶ τις οἱ τῶν οἰκετέων
ἐν δώκῳ κατημένῳ μετὰ τῶν ἐφόρων, ἐξαγγέλλει ὥς οἱ παῖς 5
γέγονε. ὁ δὲ, ἐπιστάμενός τε τὸν χρόνον τῷ ἡγάγετο τὴν
γυναῖκα, καὶ ἐπὶ δακτύλων συμβαλλεόμενος τοὺς μῆνας,
εἶπε ἀπομόσας· “Οὐκ ἂν ἐμὸς εἴη.” Τοῦτο ἤκουσαν
μὲν οἱ ἔφοροι· πρῆγμα μέντοι οὐδὲν ἐποίησαντο τὸ παρ-
αυτίκα. ὁ δὲ παῖς αὔξετο, καὶ τῷ Ἀρίστανι τὸ εἰρημέ- 10

ιον μετέμελε· παῖδα γὰρ τὸν Δημάρετον ἐς τὰ μάλιστά οἱ ἐνόμισε εἶναι. Δημάρετον δὲ αὐτῷ οὖνομα ἔδειτο, διὰ τὸδε· πρότερον τουτέων, πανδημεὶ Σπαρτιῇται Ἀρίστωνι ὡς ἀνδρὶ εὐδοκίμεοντι διὰ πάντων δὴ τῶν βασιλῆων τῶν ἐν τῇ

15 Σπάρτῃ γενομένων, ἀρὴν ἐποιήσαντο παῖδα γενέσθαι· διὰ τοῦτο μὲν οἱ τὸ οὖνομα Δημάρετος ἐτίθει.

LXIV. Χρόνου δὲ προϊόντος, Ἀρίστων μὲν ἀπέθανε, Δημάρετος δὲ ἔσχε τὴν βασιληίην. ἔδεε δὲ, ὡς εἰκε, ἀνάπυστα γερόμενα ταῦτα, καταπαῦσαι Δημάρετον τῆς βασιληίης, διὰ τὰ Κλεομένει διεβλήθη μεγάλως, πρότερόν τε

5 ὁ Δημάρετος, ἀπαγαγὼν τὴν στρατιὴν ἐξ Ἐλευσίνος, καὶ δὴ καὶ τότε, ἐπ' Αἰγινήτων τοὺς μηδίσαντας διαβάντος Κλεομένεος.

Quo prætextu utens Cleomenes, avidus vindictæ ob injuriam sibi in expeditione et Attica [5, 75.] et Æginetica [c. 50. 51. 61.] factam,

LXV. Ὀρμηδεῖς ὦν ἀποτιννυσθαι ὁ Κλεομένης, συντίθεται Λευτυχίδῃ τῷ Μενάρεος τοῦ Ἁγίου, ἐόντι οἰκίῃς τῆς αὐτῆς Δημαρήτω, ἐπ' ᾧ τε, ἦν αὐτὸν καταστήσῃ βασιλῆα ἀντὶ Δημαρήτου, ἔψεται οἱ ἐπ' Αἰγινήτας. ὁ δὲ

5 Λευτυχίδης ἦν ἐχθρὸς τῷ Δημαρήτῳ μάλιστα γεγονὼς διὰ πρῆγμα τοιόνδε. ἀρμολογούμενος Λευτυχίδει Πέρκαλον τὴν Χίλωνος τοῦ Δημαρμένου θυγατέρα, ὁ Δημάρετος ἐπιβουλεύσας, ἀποστρεφὶ Λευτυχίδει τοῦ γάμου, φθάσας αὐτὸς τὴν Πέρκαλον ἀρπάσας, καὶ σχὼν γυναῖκα. κατὰ τοῦτο

10 μὲν τῷ Λευτυχίδῃ ἡ ἐχθρὴ ἡ ἐς τὸν Δημάρετον ἐγεγόνεε· τότε δὲ, ἐκ τῆς Κλεομένεος προθυμίας, ὁ Λευτυχίδης κατόμνυται Δημαρήτου, φάς “ αὐτὸν οὐκ ἰκνεομένως βασιλεύειν Σπαρτιητέων, οὐκ ἐόντα παῖδα Ἀρίστανος.” μετὰ δὲ τὴν καταμοσίνην ἐδίωκε, ἀνασώζων ἐκεῖνο τὸ ἔπος, τὸ εἶπε

15 Ἀρίστων τότε, ὅτε οἱ ἐξήγγειλε ὁ οἰκέτης παῖδα γεγονέναι, ὁ δὲ, συμβαλλόμενος τοὺς μῆνας, ἀπόμοσε, φάς “ οὐκ ἑαυτοῦ μιν εἶναι.” τούτου δὴ ἐπιβατεύων τοῦ ῥήματος ὁ Λευτυχίδης, ἀπέφαινε τὸν Δημάρετον οὔτε ἐξ Ἀρίστανος γεγονότα, οὔτε ἰκνεομένως βασιλεύοντα Σπάρτης, τοὺς ἐφό-

Leotychidem subornat, qui Demaratum, quasi Aristonem non genitum, Spartanis legitime imperare jurejurando interposito negat.

ρους μάρτυρας παρεχόμενος κείνους, οἱ τότε ἔτυχον πάρεδροί 20
τε ἔοντες καὶ ἀκούσαντες ταῦτα Ἀρίστωνος.

Re ad ora-
culum Del-
phicum re-
jecta, Py-
thia, cujus
sibi volun-
tatem Cle-
omenes
astu concii-
liaverat,
Spartanis
interrogan-
tibus ita
respondet,
ut Demara-
tus dignita-
te regia ex-
uatur.

LXVI. Τέλος δὲ, ἔοντων περὶ αὐτέων νεικέων, ἔδοξε
Σπαρτιάτῃσι ἐπιέρεσθαι τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖσι “ εἰ
Ἀρίστωνος εἴη παῖς ὁ Δημάρετος.” Ἀνώϊστου δὲ γενο-
μένου ἐκ προνοίας τῆς Κλεομένης ἐς τὴν Πυθίην, ἐνθαῦτα
προσποιέσται Κλεομένης Κόεωνα τὸν Ἀριστοφάντου, ἄνδρα 5
ἐν Δελφοῖσι δυναστεύοντα μέγιστον. ὁ δὲ Κόεων Περίαλλαν
τὴν πρόμαντιν ἀναπείδει, τὰ Κλεομένης ἐξούλετο λέγεσθαι,
λέγειν. οὕτω δὴ ἡ Πυθίη, ἐπειρωτώντων τῶν θεοπρόπων,
ἔκρινε μὴ Ἀρίστωνος εἶναι Δημάρετον παῖδα. Ὑστέρῳ
μέντοι χρόνῳ ἀνάπυστα ἐγένετο ταῦτα, καὶ Κόεων τε ἔφυγε 10
ἐκ Δελφῶν, καὶ Περίαλλα ἡ πρόμαντις ἐπαύσθη τῆς τιμῆς.

Is postea a
Leotychide,
quem Spar-
tani in ejus
locum suf-
fecerant,
opprobrio
affectus,

LXVII. Κατὰ μὲν δὴ Δημάρετου τὴν κατάπαυσιν
τῆς βασιλείης οὕτω ἐγένετο. Ἐφυγε δὲ Δημάρετος ἐκ
Σπάρτης ἐς Μήδους ἐκ τοιοῦδε ὀνειδέος. μετὰ τῆς βασι-
λείης τὴν κατάπαυσιν ὁ Δημάρετος ἤρχε αἰεθεῖς ἀρχήν.
ἦσαν μὲν δὴ γυμνοπαιδίαι θεωμένου δὲ τοῦ Δημάρετου, 5
ὁ Λευτυχίδης, γεγονώς ἤδη αὐτὸς βασιλεὺς ἀντ' ἐκείνου,
πέμψας τὸν θεράποντα, ἐπὶ γέλῳ τε καὶ λάσδι εἰρώτα
τὸν Δημάρετον “ ὁκοῖόν τι εἴη τὸ ἄρχειν μετὰ τὸ βασι-
λεύειν.” ὁ δὲ, ἀλγύσας τῷ ἐπειρωτήματι, εἶπε φὰς “ αὐτὸς
“ μὲν ἀμφοτέρων ἤδη πεπεισῆσθαι, κῆνον δὲ, οὐ τὴν μέντοι 10
“ ἐπειρώτησιν ταύτην ἄρξιν Λακεδαιμονίοισι ἢ μυρίης κα-
“ κότητος, ἢ μυρίης εὐδαιμονίης.” Ταῦτα δὲ εἶπας, καὶ
κατακαλυψάμενος, ἦϊε ἐκ τοῦ θεήτρου ἐς τὰ ἑωυτοῦ οἰκία·
αὐτίκα δὲ παρασκευασάμενος, εἶδus τῷ Διὶ βοῦν θύσας δὲ,
τὴν μητέρα ἐκάλεσε.

15

matrem so-
lemni ritu
obtestatur,
ut, quo pa-
tre natus
sit, vere di-
cat.

LXVIII. Ἀπικομένη δὲ τῇ μητρὶ ἐσθλὴ ἐς τὰς χεῖρας
οἱ τῶν σπλάγγων, κατικέτευσε, λέγων τοιάδε “ ὦ μητὲρ,
“ θεῶν σε τῶν τε ἄλλων καταπτόμενος ἱκετεύω, καὶ τοῦ
“ Ἐρκειῖου Διὸς τοῦδε, φεῖσάι μοι τὴν ἀληθείην, τίς μεν
“ ἐστὶ πατὴρ ὁρθῶ λόγῳ. Λευτυχίδης μὲν γὰρ ἔφη ἐν 5

“ τοῖσι νείκεσι λέγων, κνέουσάν σε ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς,
 “ οὕτω ἐλθεῖν παρὰ Ἀρίστων· οἱ δὲ καὶ τὸν ματαιότε-
 “ ρον λόγον λέγοντες, φασὶ σε ἐλθεῖν παρὰ τῶν οἰκετέων
 “ τὸν ὀνοφορεῖον, καὶ ἐμὲ εἶναι ἐκείνου παῖδα. Ἐγὼ ἂν σε
 10 “ μετέρχομαι τῶν θεῶν, εἰπεῖν τῶληθές. οὔτε γὰρ, εἴ περ
 “ πεποιήκας τι τῶν λεγομένων, μούνη δὴ πεποιήκας, μετὰ
 “ πολλέων δέ· ὅ τε λόγος πολλὸς ἐν Σπάρτῃ, ὡς Ἀρίστωνι
 “ σπέρμα παιδοποιὸν οὐκ ἐνῆν· τεκεῖν γὰρ ἂν οἱ καὶ τὰς
 “ προτέρας γυναῖκας.” Ὁ μὲν δὴ τοιαῦτα ἔλεγε.

LXIX. Ἡ δὲ ἀμείβετο τοῖσδε· “ ὦ παῖ, ἐπεὶ τε με
 “ λιτῆσι μετέρχεται εἰπεῖν τὴν ἀληθειάν, πᾶν εἰς σὲ κατει-
 “ ρήσεται τῶληθές. ὡς με ἠγάγετο Ἀρίστων ἐς ἑαυτοῦ,
 “ νυκτὶ τρίτῃ ἀπὸ τῆς πρώτης ἤλθέ μοι φάσμα εἰδόμενον
 5 “ Ἀρίστωνι. συνευνηδὲν δὲ, τοὺς στεφάνους, οὓς εἶχε, ἐμοὶ
 “ περιετίθει. καὶ τὸ μὲν οἰχώκεε, ἦκε δὲ μετὰ ταῦτα
 “ Ἀρίστων. ὡς δὲ με εἶδε ἔχουσαν στεφάνους, εἰρώτα τίς
 “ εἴη ὁ μοι δούς· ἐγὼ δὲ ἐφάμην, ἐκεῖνον. ὁ δὲ οὐκ ὑπεδέκε-
 “ το· ἐγὼ δὲ κατωμνύμην, φαμένη αὐτὸν οὐ καλῶς ποιεῖν
 10 “ ἀπαρνεύμενον· ὀλίγον γὰρ τι πρότερον ἐλθόντα καὶ συν-
 “ ευνηθέντα, δοῦναί μοι τοὺς στεφάνους. ὁρῶν δὲ με κατ-
 “ ομνυμένην ὁ Ἀρίστων, ἔμαθε ὡς θεῖον εἶη τὸ πρῆγμα.
 “ καὶ τοῦτο μὲν, οἱ στέφανοι ἐφάνησαν ἐόντες ἐκ τοῦ ἥρωϊοῦ
 “ τοῦ παρὰ τῆσι δύρεσι τῆσι αὐλείησι ἰδρυμένου. (τὸ κα-
 15 “ λέουσι Ἀστραξάκου) τοῦτο δὲ, οἱ μάντιες τὸν αὐτὸν
 “ τοῦτον ἥρωα ἀναιρέον εἶναι. Οὕτω δὴ, ὦ παῖ, ἔχεις πᾶν
 “ ὅσον τι καὶ βούλει πυθέσθαι. ἢ γὰρ ἐκ τοῦ ἥρωος
 “ τούτου γέγονας, καὶ τοι πατὴρ ἐστὶ Ἀστραξάκος ὁ ἥρωας,
 “ ἢ Ἀρίστων· ἐν γὰρ σε τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἀναιρέομαι. Τῇ
 20 “ δὲ σευ μάλιστα κατὰπτονται οἱ ἐχθροί, λέγοντες ὡς αὐ-
 “ τὸς ὁ Ἀρίστων, ὅτε αὐτῷ σὺ ἠγγέλθης γεγενημένος,
 “ πολλῶν ἀκουόντων οὐ φήσεί σε ἑαυτοῦ εἶναι· τὸν χρό-
 “ νον γὰρ, τοὺς δέκα μῆνας, οὐδέ κω ἐξήκειν· αἰδρητὴ τῶν
 “ τοιούτων κείνος τοῦτο ἀπέρριψε τὸ ἔπος. τίκτουςι γὰρ

Re omni
 audita, cer-
 tiorque fac-
 tus, patrem
 sibi aut
 Aristonem
 aut Asra-
 bacum he-
 roem esse,

“ γυναιῖνες καὶ ἐννεάμηνα καὶ ἐπτάρμηνα, καὶ οὐ πᾶσαι 25
 “ δέκα μῆνας ἐκτελέσασαι· ἐγὼ δὲ σε, ὦ παῖ, ἐπτά-
 “ μηνον ἔτεκον. ἔγνω δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρίστων οὐ μετὰ
 “ πολλὸν χρόνον, ὥς ἀνοίῃ τὸ ἔπος ἐκβάλῃ τοῦτο. λόγους
 “ δὲ ἄλλους περὶ γενέσιος τῆς σεωυτοῦ μὴ δέκεο· τὰ γὰρ
 “ ἀληθέστατα πάντα ἀκήκοας. ἐκ δὲ ὀνοφορεῶν αὐτῷ τε 30
 “ Λευτυχίδῃ καὶ τοῖσι ταῦτα λέγουσι τίκτοιεν αἱ γυναῖκες
 “ παῖδας.” Ἡ μὲν δὴ ταῦτα ἔλεγε.

primum
Elin, post
Zacyn-
thum aufu-
git, unde in
Asiam ad
Darium
transit, a
quo hono-
rificentissi-
me excipi-
tur.

LXX. Ὁ δὲ, πυθόμενός τε τὰ ἐξούλετο, καὶ ἐπόδια
 λαβὼν, ἐπορεύετο ἐς Ἥλιν· τῷ λόγῳ φάς, ὥς ἐς Δελφοὺς
 χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ, πορεύεται. Λακεδαιμόνιοι δὲ,
 ὑποτοπηθέντες Δημάρχῃον δεησῶν ἐπιχειρεῖν, ἐδίωκον. καί
 κως ἔφθῃ ἐς Ζάκυνδον διαβὰς ὁ Δημάρχῃος ἐκ τῆς Ἡλίδος· 5
 ἐπιδιαβάντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι, αὐτοῦ τε ἄπτοντο, καὶ
 τοὺς δεράποντας αὐτὸν ἀπαιροῦντο. μετὰ δὲ, οὐ γὰρ ἐξεδί-
 δosan αὐτὸν οἱ Ζακύνδιοι, ἐνδεῦτεν διαβαίνει ἐς τὴν Ἀσίην
 παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον. ὁ δὲ ὑπεδέξατό τε αὐτὸν μεγα-
 λωστὶ, καὶ γῆν τε καὶ πόλιν ἔδωκε. Οὕτω ἀπίκετο ἐς 10
 τὴν Ἀσίην Δημάρχῃος, καὶ τοιαύτῃ χρησάμενος τύχῃ ἄλ-
 λα τε Λακεδαιμονίοισι συχνὰ ἔργοισί τε καὶ γνώμησι ἀπο-
 λαμπρυνθεῖς, ἐν δὲ δὴ καὶ Ὀλυμπιάδα σφι, ἀνελόμενος τε-
 δρίππῳ προσέειλε, μούνος τοῦτο πάντων δὴ τῶν γενομένων
 βασιλῆων ἐν Σπάρτῃ ποιήσας. 15

Quos Leo-
tychides,
rex factus,
liberos sus-
ceperit.

LXXI. Λευτυχίδης δὲ ὁ Μενάρχῃος, Δημάρχῃου κατα-
 παυσθέντος, διεδέξατο τὴν βασιλῆην. καὶ οἱ γίνεται πάϊς
 Ζευξίδημος, τὸν δὴ Κυνίσκον μετεξέτεροι Σπαρτιητέων ἐκά-
 λεον. οὗτος ὁ Ζευξίδημος οὐκ ἐξασίλευσε Σπάρτης· πρὸ
 Λευτυχίδεω γὰρ τελευτᾷ, λιπὼν παῖδα Ἀρχίδημον. Λευ- 5
 τυχίδης δὲ στερηθεὶς Ζευξίδῃμου, γαμέει δευτέρην γυναῖκα
 Εὐρυδάμην, ἐοῦσαν Μενίου μὲν ἀδελφεήν, Διακτορίδῃ δὲ
 θυγατέρα· ἐκ τῆς οἱ ἔρσεν μὲν γίνεται οὐδὲν, θυγάτης δὲ
 Λαμπιτῶ· τὴν Ἀρχίδημος ὁ Ζευξίδῃμου γαμέει, δόντος
 αὐτῷ Λευτυχίδεω. 10

LXXII. Οὐ μὲν οὐδὲ Λευτυχίδης κατεγήρα ἐν Σπάρτῃ, ἀλλὰ τίσιν τοιήνδε τινὰ Δημαρῆτα ἐξέτισε. ἐστρατήγησε Λακεδαιμονίοισι ἐς Θεσσαλίην· παρὲν δὲ οἱ ὑποχέρια πάντα ποιήσασθαι, ἐδαροδόκησε ἀργύριον πολὺ. ἐπ' αὐτοφάρῳ δὲ ἀλούς, αὐτοῦ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐπικατήμενος χειρὶδι πλήρῳ ἀργυρίου, ἔφυγε ἐκ Σπάρτης, ὑπὸ δικαστήριον ὑπαχθεῖς· καὶ τὰ οἰκία οἱ κατεσκάφη· ἔφυγε δὲ ἐς Τεγέην, καὶ ἐτελεύτησε ἐν ταύτῃ. ταῦτα μὲν δὴ ἐγένετο χροῖον ὕστερον.

Postremo in expeditione Thessalica largitione corruptus a Thessalis, suorum vindictam metuens, Tegeam se confert, ibique exsul moritur.

LXXIII. Τότε δὲ ὡς τῷ Κλεομένει εὐωδάδη τὸ ἐς τὸν Δημάρητον πρήγμα, αὐτίκα παραλαβὼν Λευτυχίδα, ἥϊε ἐπὶ τοὺς Αἰγινήτας, δεινὸν τινὰ σφι ἔγκοτον διὰ τὸν προπηλακισμόν ἔχων. οὕτω δὴ οὔτε οἱ Αἰγινῆται, ἀμφοτέρων 5 τῶν βασιλῆων ἡκόντων ἐπ' αὐτοὺς, ἐδικαίουν ἔτι ἀντιβαίνειν, ἐκείνοί τε, ἐπιλεξάμενοι ἄνδρας δέκα Αἰγινητέων τοὺς πλείστου ἀξίους καὶ πλούτω καὶ γένει, ἦγον, καὶ ἄλλους, καὶ δὴ καὶ Κροῖον τε τὸν Πολυκρίτου, καὶ Κάσαμβρον τὸν Ἀριστοκράτεος, οἵπερ εἶχον μέγιστον κράτος· ἀγαγόντες 10 δὲ σφας ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν, παραθήκην παρατιθενται ἐς τοὺς ἐχθίστους Αἰγινήτησι Ἀθηναίους.

Cleomenes, dejecto Demarato, una cum novo collega in Aeginam revertitur [c. 50.], proceresque Aeginetarum comprehensos Atheniensibus in custodiam tradit.

LXXIV. Μετὰ δὲ ταῦτα, Κλεομένεια ἐπαΐστον γενόμενον κακοτεχνήσαντα ἐς Δημάρητον, δεῖμα ἔλαβε Σπαρτιητέων, καὶ ὑπεξέσχε ἐς Θεσσαλίην. ἐνδεῦτεν δὲ ἀπικόμενος ἐς τὴν Ἀρκαδίην, νεώτερα ἔπραξε πρήγματα, συνιστὰς 5 τοὺς Ἀρκαδας ἐπὶ τῇ Σπάρτῃ, ἄλλους τε ὄρκους προσάγων σφι, ἥ μὲν ἔφεςθαί σφας αὐτῷ τῇ ἂν ἐξηγῇται. καὶ δὴ καὶ ἐς Νώνακριν πόλιν πρόθυμος ἦν τῶν Ἀρκαδῶν τοὺς προστεῶντας ἀγινέων, ἐξορκοῦν τὸ Στυγὸς ὕδαρ. ἐν δὲ ταύτῃ τῇ πόλει λέγεται εἶναι ὑπ' Ἀρκαδῶν τὸ Στυγὸς ὕδαρ· καὶ 10 δὴ καὶ ἔστι τοιόνδε τι. ὕδαρ ὀλίγον φαινόμενον, ἐκ πέτρης στάζει ἐς ἄγκος· τὸ δὲ ἄγκος αἵμασιῆς τις περιδέει κύκλος. ἡ δὲ Νώνακρίς, ἐν τῇ ἡ πηγὴ αὐτῇ τυγχάνει ἐοῦσα, πόλιν ἐστὶ τῆς Ἀρκαδίας πρὸς Φενεῶ.

Post detecta fraude, qua Demaratum circumvenerat [c. 66.], primum in Thessaliam, tum in Arcadium fugit, Arcades ad bellum Spartae inferendum excitaturus. (Obiter de aqua Stygia ad Nonacrin Arcadiae.)

Id timentes Spartani, eum deprecantur, ut redeat regno de novo fungatur. Reversus incidit in insaniam, seque ipse foede trucidat: cujus rei alia vulgo causa, alia Athenis, alia Argis fertur. Argivorum fama uberius exposita.

LXXV. Μαδόντες δὲ Λακεδαιμόνιοι Κλεομένηα ταῦτα πρήσσοντα, κατῆγον αὐτὸν, δείσαντες, ἐπὶ τοῖσι αὐτοῖσι ἐς Σπάρτην, τοῖσι καὶ πρότερον ἤρχε. Κατελθόντα δὲ αὐτὸν, αὐτίκα ὑπέλαβε μανίῃ νοῦσος, ἔοντα καὶ πρότερον ὑπομαργότερον· ὅπως γὰρ τεῶ ἐντύχοι Σπαρτιητέων, ἐνέχρυνε ἐς τὸ 5 πρόσωπον τὸ σκῆπτρον. ποιεῦντα δὲ αὐτὸν ταῦτα, καὶ παρὰ φρονήσαντα, ἔδησαν οἱ προσήκοντες ἐν ξύλῳ. ὁ δὲ, δεδείς, τὸν φύλακον μουνωθέντα ἰδὼν τῶν ἄλλων, αἴτεε μάχαιραν οὐ βουλομένου δὲ τὰ πρῶτα τοῦ φυλάκου διδόναι, ἀπέπλεε τὰ μιν αὐτίς ποιήσας· ἐς ὃ δείσας τὰς ἀπειλὰς ὁ φύλακος, 10 ἦν γὰρ τῶν τις εἰλωτέων, διδοῖ οἱ μάχαιραν. Κλεομένης δὲ παρὰ λαβῶν τὸν σίδηρον, ἄρχετο ἐκ τῶν κημίων ἑαυτὸν λωβώμενος· ἐπιτάμνων γὰρ κατὰ μήκος τὰς σάρκας, προὔβαινε ἐκ τῶν κημίων ἐς τοὺς μηρούς· ἐκ δὲ τῶν μηρῶν ἐς τε τὰ ἰσχία, καὶ τὰς λαπάρας· ἐς ὃ ἐς τὴν γαστέρα ἀπίκετο, 15 καὶ ταύτην καταχρεδύνων, ἀπέδανε τρόπῳ τοιούτῳ· ὥς μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσι Ἑλλήνων, ὅτι τὴν Πυθίην ἀνέγνωσε τὰ περὶ Δημάρετον γινόμενα λέγειν· ὥς δὲ Ἀθηναῖοι μῦθοι λέγουσι, διότι ἐς Ἐλευσίνα ἐσβαλὼν, ἔκειρε τὸ τέμενος τῶν θεῶν· ὥς δὲ Ἀργεῖοι, ὅτι ἐξ ἱεροῦ αὐτέων τοῦ Ἀργίου Ἀρ- 20 γείων τοὺς καταφυγόντας ἐκ τῆς μάχης καταγινέων, κατέκοπτε, καὶ αὐτὸ τὸ ἄλσος ἐν ἀλογίῃ ἔχων ἐνέπρησε.

Nempe Cleomenes Argolidem olim ag-gressus, cum Argi-vos,

LXXVI. Κλεομένει γὰρ μαντευομένῳ ἐν Δελφοῖσι, ἐ-χρήσθη Ἀργὸς αἰρήσειν. ἐπεὶ τε δὲ Σπαρτιήτας ἄγων ἀπίκετο ἐπὶ ποταμὸν Ἐρασῖνον, ὃς λέγεται ῥέειν ἐκ τῆς Στυμφηλῆς λίμνης· τὴν γὰρ δὴ λίμνην ταύτην, ἐς χάσμα ἀφανὲς ἐκδιδοῦσαν, ἀναφαίνεσθαι ἐν Ἀργεῖ, τὸ ἐνδεῦτεν δὲ τὸ 5 ὕδαρ ἤδη τοῦτο ὑπ' Ἀργείων Ἐρασῖνον καλέεσθαι· ἀπικόμενος δ' ὦν ὁ Κλεομένης ἐπὶ τὸν ποταμὸν τοῦτον, ἐσφαγιάζετο αὐτῷ· καὶ, οὐ γὰρ οὐδαμῶς ἐκαλλιέριε διαβαίνειν μιν, ἄγασθαι μὲν ἔφη τοῦ Ἐρασίνου οὐ προδιδόντος τοὺς πολή-τας, Ἀργεῖους μέντοι οὐδ' ὥς χαιρήσειν. μετὰ δὲ ταῦτα 10 ἐξαναχωρήσας, τὴν στρατιὴν κατήγαγε ἐς Θυρέην· σφαγια-

σάμενος δὲ τῇ θαλάσῃ ταῦτον, πλοίοισι σφείας ἤγαγε ἔς τε τὴν Τιβρινδίνην χώραν καὶ Ναυπλίν.

LXXVII. Ἀργεῖοι δ' ἐξοήθεον, πυνδανόμενοι ταῦτα, quibus
oraculum
cladem
prædixerat,
ἐπὶ θάλασσαν. ὥς δὲ ἀγγχοῦ μὲν ἐγίνοντο τῆς Τιβρινδος, χώρα δὲ ἐν τούτῳ τῷ κέεται Σήπεια οὖνομα, μεταίχμιον οὐ μέγα ἀπολιπόντες, ἴζοντο ἀντίοι τοῖσι Λακεδαιμονίοισι.
5 ἐνθαῦτα δὴ οἱ Ἀργεῖοι τὴν μὲν ἐκ τοῦ φανεροῦ μάχην οὐκ ἐφοξέοντο, ἀλλὰ μὴ δόλῳ αἰξεδέωσι. καὶ γὰρ δὴ σφι ἐς τοῦτο τὸ πρῆγμα εἶχε τὸ χρηστήριον, τὸ ἐπίκοινα ἔχρησε ἡ Πυθίη τούτοις τε καὶ Μιλησίοισι, λέγον ὥδε·

10 Ἀλλ' ὅταν ἡ θήλεια τὸν ἄρσενα νικήσασα
ἐξελάσῃ, καὶ κύδος ἐν Ἀργείοισιν ἄρῃται,
πολλὰς Ἀργείων ἀμφιδρυφέας τότε θήσει·
ὥς ποτὲ τις ἐρέει καὶ ἐπεσσομένων ἀνδρώπων,
δεῖνός ῥ' εἰς τριέλκτος ἀπώλετο δουρὶ δαμασθεῖς.

Ταῦτα δὴ πάντα συνελθόντα, τοῖσι Ἀργείοισι φόβον παρεῖ-
15 χε. καὶ δὴ σφι πρὸς ταῦτα ἔδοξε τῷ κήρυκι τῶν πολεμίων χρᾶσθαι. δόξαν δὲ σφι, ἐποίουν τοιόνδε· ὅπως ὁ Σπαρτιάτης κήρυξ προσημαῖνοι τι Λακεδαιμονίοισι, ἐποίουν καὶ οἱ Ἀργεῖοι τὰυτό τοῦτο.

LXXVIII. Μαδῶν δὲ ὁ Κλεομένης ποιεῦντας τοὺς Ἀργεῖους ὁκοῖον τι ὁ σφέτερος κήρυξ σημήνει, παραγγέλλει σφι ὅταν σημήνῃ ὁ κήρυξ ποιέεσθαι ἄριστον, τότε ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα, χωρέειν ἐς τοὺς Ἀργεῖους. ταῦτα καὶ
5 ἐγίνετο ἐπιτελέα ἐκ τῶν Λακεδαιμονίων. ἄριστον γὰρ ποιούμενοι τοῖσι Ἀργείοισι ἐκ τοῦ κηρύγματος ἐπεκέατο· καὶ πολλοὺς μὲν ἐφόνευσαν αὐτέων, πολλῶ δ' ἔτι πλεῖνας ἐς τὸ ἄλσος τοῦ Ἀργίου καταφυγόντας περιζόμενοι ἐφύλασσον.

LXXIX. Ἐνθεῦτεν δὲ ὁ Κλεομένης ἐποίεε τοιόνδε. ἔχων quotquot
eorum ex
pugna in
lucum Argi
herois con-
fugerant,
spreta loci
αὐτομόλους ἀνδρας, καὶ πυνδανόμενος τουτέων, ἐξεκάλει πέμπων κήρυκα, ὀνομαστὶ λέγων τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ ἀπεργμένους· ἐξεκάλει δὲ, φὰς αὐτέων ἔχειν τὰ ἀποινα.

religione
necat, ip-
sumque lu-
cum incen-
dit.

ἄποινα δὲ ἐστὶ Πελοποννησίοισι δύο μνέαι τεταγμέναι κατ' 5
ἄνδρα αἰχμάλωτον ἐκτίειν. κατὰ πεντήκοντα δὴ ὦν τῶν
Ἀργείων ὡς ἐκάστους ἐκκαλεύμενος ὁ Κλεομένης ἔκτεινε.
ταῦτα δὲ ὡς γινόμενα ἐλελήθεε τοὺς λοιποὺς τοὺς ἐν τῷ
τεμένει· ἅτε γὰρ πυκνοῦ ἔοντος τοῦ ἄλσεος, οὐκ ὥρων οἱ
ἐντὸς τοὺς ἐκτὸς, ὅ τι ἔπραττον· πρὶν γε δὴ αὐτέων τις ἀνα- 10
βὰς ἐπὶ δένδρος, κατείδε τὸ ποιεύμενον. οὐκ ἔτι καλεό-
μενοι ἐξήεσαν.

LXXX. Ἐνθαῦτα δὴ ὁ Κλεομένης ἐκέλευε πάντα τινὰ
τῶν εἰλωτέων περιφέρειν ὑπὲρ τὸ ἄλσος· τῶν δὲ παιδομένων,
ἐνέπραττε τὸ ἄλσος. καιομένου δὲ ἤδη, ἐπέβρετο τῶν τινὰ αὐ-
τομύλων, τίνος εἶη θεῶν τὸ ἄλσος· ὁ δὲ ἔφη Ἀργου εἶναι. ὁ
δὲ, ὡς ἤκουσε, ἀναστενάζας μέγα, εἶπε· “ὦ Ἀπολλων 5
“ χρηστήριε, ἣ μεγάλως με ὑπάτηκας, φάμενος Ἀργος αἰ-
ρήσειν· συμβάλλομαι δ' ἐξήκειν μοι τὸ χρηστήριον.”

Postea He-
ræum Ar-
golicum
per vim in-
gressus, sa-
cerdotem
sacris sibi
interdicien-
tem verbe-
ribus affi-
cit.

LXXXI. Μετὰ δὲ ταῦτα, ὁ Κλεομένης τὴν μὲν πλέαν
στρατιὴν ὑπῆγε ἀπέναι ἐς Σπάρτην· χιλίους δὲ αὐτὸς λα-
βὼν τοὺς ἀριστεύας, ἦϊε ἐς τὸ Ἡραῖον θύσων. βουλόμενον δὲ
αὐτὸν θύειν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ὁ ἱεὺς ἀπηγόρευε, φὰς οὐκ ὅ-
σιον εἶναι ξείνῳ αὐτόθι θύειν. ὁ δὲ Κλεομένης τὸν ἱεῖα ἐκέ- 5
λευε τοὺς εἰλωτάς ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ἀπάγοντας μαστι-
γῶσαι, καὶ αὐτὸς ἐθύσε· ποιήσας δὲ ταῦτα, ἀπήϊε ἐς τὴν
Σπάρτην.

Reducto
Spartam
exercitu, ab
adversariis
accusatur,
quod mu-
neribus cor-
ruptus, Ar-
gos non ex-
pugnavis-
set. Qui-
bus argu-
mentis usus
causam vi-
cerit.

LXXXII. Νοστήσαντα δὲ μιν ὑπῆγον οἱ ἐχθροὶ ὑπὸ
τοὺς ἐφόρους, φάμενοί μιν δωροδοκῆσαντα, οὐκ ἔλεειν τὸ Ἀρ-
γος, παρὲν εὐπετέως μιν εἰλῆν. Ὁ δὲ σφι ἔλεξε, οὔτε εἰ
ψευδόμενος, οὔτε εἰ ἀληθὲς λέγων, ἔχω σαφηνέως εἶπαι· 5
ἔλεξε δ' ὦν φάμενος “ἐπεὶ τε δὴ τὸ τοῦ Ἀργου ἱεὸν εἶλε,
δοκέειν οἱ ἐξεληλυθέναι τὸν χρησμὸν τοῦ θεοῦ· πρὸς ὧν ταῦ-
τα οὐ δικαίειν πειρᾶν τῆς πόλιος, πρὶν γε δὴ ἱεῖσι χρῆση-
ται, καὶ μάθῃ, εἴτε οἱ ὁ θεὸς παραδίδοι, εἴτε οἱ ἐμποδῶν
ἔσθῃκε. καλλιβεβυμένῳ δὲ ἐν τῷ Ἡραίῳ, ἐκ τοῦ ἀγάλματος
τῶν στηδέων φλόγα πυρὸς ἐκλάμψαι· μαθεῖν δὲ αὐτὸς 10

οὕτω τὴν ἀπρεκήτην, ὅτι οὐκ αἰρέει τὸ "Αργος· εἰ μὲν γὰρ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀγάλματος ἐξέλαμψε, αἰρέειν ἂν κατ' ἄκρης τὴν πόλιν· ἐκ τῶν δὲ στηδῶν λάμπαντος, πᾶν οἱ πεποιῆσθαι ὅσον ὁ θεὸς ἐβούλετο γενέσθαι." Ταῦτα δὲ λέ-
 15 γων, πιστά τε καὶ οἰκότα ἐδόκεε Σπαρτιήτησι λέγειν, καὶ ἀπέφυγε πολλὸν τοὺς διάκοντας.

LXXXIII. "Αργος δὲ ἀνδρῶν ἐχηρώδη οὕτω, ὥστε οἱ δοῦ-
 λοι αὐτέων ἔσχον πάντα τὰ πρήγματα, ἄρχοντές τε καὶ
 διέποντες, ἐς ὃ ἐπήδησαν οἱ τῶν ἀπολομένων παῖδες. ἔπειτά
 σφεας οὔτοι, ἀνακτώμενοι ὀπίσω ἐς ἑαυτοὺς τὸ "Αργος,
 5 ἐξέβαλον· ἐξωδεύμενοι δὲ οἱ δοῦλοι, μάχῃ ἔσχον Τίρυνθα.
 Τέως μὲν δὴ σφι ἦν ἄρθμια ἐς ἀλλήλους· ἔπειτα δὲ ἐς τοὺς
 δούλους ἦλθε ἀνὴρ μάντις Κλέανδρος, γένος ἐὼν Φιγαλεὺς
 ἀπ' Ἀρεαδίδης· οὗτος τοὺς δούλους ἀνέγνωσε ἐπιδέσθαι
 τοῖσι δεσπότησι. ἐκ τούτου δὲ πόλεμός σφι ἦν ἐπὶ χρόνον
 10 συχρὸν, ἐς ὃ δὴ μόγισ οἱ Ἀργεῖοι ἐπεκράτησαν.

LXXXIV. Ἀργεῖοι μὲν νυν διὰ ταῦτα Κλεομένεά φα-
 σι μανέντα ἀπολέσθαι κακῶς. Αὐτοὶ δὲ Σπαρτιῆταί φασι
 ἐκ δαιμονίου μὲν οὐδενὸς μανῆναι Κλεομένεα, Σκύδῃσι δὲ
 ὁμίλησαντά μιν, ἀκρητοπότην γενέσθαι, καὶ ἐκ τούτου μα-
 5 νῆναι. Σκύδας γὰρ τοὺς νομάδας, ἐπεὶ τε σφι Δαρεῖον ἐσ-
 βαλεῖν ἐς τὴν χώραν, μετὰ ταῦτα μεμονόται μιν τίσασθαι·
 πέμψαντας δὲ ἐς Σπάρτην, συμμαχίην τε ποιεέσθαι, καὶ
 συντίθεσθαι, ὥς χρεὸν εἴη αὐτοὺς μὲν τοὺς Σκύδας παρὰ
 Φᾶσιν ποταμὸν πειρᾶν ἐς τὴν Μηδικὴν ἐσβαλεῖν, σφέας δὲ
 10 τοὺς Σπαρτιήτας κελεύειν ἐξ Ἐφέσου ὀρρωμένους ἀναβαί-
 νειν, καὶ ἔπειτα ἐς τῷτο ἀπαντᾶν. Κλεομένεα δὲ λέγου-
 σι, ἡκόντων τῶν Σκυθῶν ἐπὶ ταῦτα, ὁμιλέειν σφι μεζόνως·
 ὁμιλέοντα δὲ μᾶλλον τοῦ ἰκνευμένου, μαθεῖν τὴν ἀκρητοπο-
 σίην παρ' αὐτέων· ἐκ τούτου δὲ μανῆναί μιν νομίζουσι
 15 Σπαρτιῆται. ἔκ τε τοῦ, ὥς αὐτοὶ λέγουσι, ἐπεὰν ζω-
 ρότερον βούλωνται πῖεν, ἐπισκύθισον λέγουσι. οὕτω

Argi post
 illam cla-
 dem servo-
 rum parent
 imperio, do-
 nec occiso-
 rum filii
 ætate adul-
 ta eos ex-
 pellunt.

Unde Spar-
 tani insa-
 niam Cleo-
 menis repe-
 tant. Quid
 Herodoto
 hac de re
 videatur.

δὴ Σπαρτιῆται τὰ περὶ Κλεομένεα λέγουσι. Ἐμοὶ δὲ δο-
κᾷ τίσιν ταύτην ὁ Κλεομένης Δημαρῆτα ἐκτίσαι.

Post Cleo-
menis mor-
tem Ægi-
netæ Leo-
tychidem,
missis Spar-
tam legatis,
ob cives
suos Athe-
nas abduc-
tos [c. 75.]
in judicium
vocat,
Damnatur
reus, Athe-
nasque mit-
titur, ut
captivis li-
bertatem ab
Atheniensi-
bus impe-
tret.

LXXXV. Τελευτήσαντος δὲ Κλεομένεος, ὥς ἐπύθοντο
Αἰγινῆται, ἔπειμπον ἐς Σπάρτην ἀγγέλους καταξωσομένους
Λευτυχίδεω περὶ τῶν ἐν Ἀθήνησι ὀμήρων ἐχομένων. Λακε-
δαιμόνιοι δὲ δικαστήριον συναγαγόντες, ἔγνωσαν περιϋξίσ-
σαι Αἰγινῆτας ὑπὸ Λευτυχίδεω· καὶ μιν κατέκριναν ἔκδο- 5
τον ἄγεσθαι ἐς Αἶγιναν ἀντὶ τῶν ἐν Ἀθήνησι ἐχομένων ἀν-
δρῶν. Μελλόντων δὲ ἄγειν τῶν Αἰγινητέων τὸν Λευτυχί-
δεα, εἶπέ σφι Θεασίδης ὁ Λεωπρέπεος, ἐὼν ἐν Σπάρτῃ δόκι-
μος ἀνὴρ. “ Τί βούλεσθε ποιεῖν, ἄνδρες Αἰγινῆται, τὸν
“ βασιλῆα τῶν Σπαρτιητέων ἔκδοτον γενόμενον ὑπὸ τῶν πο- 10
“ λιητέων ἄγειν; εἰ νῦν ὀργῇ χρεώμενοι ἔγνωσαν οὕτω Σπαρ-
“ τιῆται, ὅπως ἐξ ὑστέρης μὴ τι ὑμῖν, ἣν ταῦτα πρήσσητε,
“ πανώλεθρον κακὸν ἐς τὴν χώραν ἐσεάλωσι.” Ταῦτα ἀκού-
σαντες οἱ Αἰγινῆται, ἔσχοντο τῆς ἀγωγῆς· ὁμολογίῃ δὲ ἐ-
χρήσαντο τοιγδε, ἐπισπόμενον Λευτυχίδεα ἐς Ἀθήνας, ἀπο- 15
δοῦναι Αἰγινῆτῃσι τοὺς ἀνδρας.

Quibus ter-
giversanti-
bus, exem-
plo Glauci
Spartani
fraudem in
deposito
moliti ideo-
que vindic-
tam divi-
nam experi-
ti, ne capti-
vos sibi in
custodiam
creditos in-
vitis Sparta-
nis retine-
ant, suadet,
sed non
persuadet.

LXXXVI. Ὡς δὲ ἀπικόμενος Λευτυχίδης ἐς τὰς Ἀ-
θήνας, ἀπαίτεε τὴν παρακαταθήκην, οἱ Ἀθηναῖοι προφά-
σιας εἶλον, οὐ βουλόμενοι ἀποδοῦναι· φάντες, δύο σφέας
ἑόντας βασιλῆας παραδέσδαι, καὶ οὐ δικαιοῦν τῷ ἑτέρῳ
ἀνευ τοῦ ἑτέρου ἀποδιδόναι. Οὐ φαρμένων δὲ ἀποδώσειν 5
τῶν Ἀθηναίων, ἔλεξε σφι Λευτυχίδης τάδε. “ ὦ Ἀθη-
“ ναῖοι, ποίετε μὲν ὁκότερα βούλεσθε αὐτοί· καὶ γὰρ ἀπο-
“ διδόντες, ποίετε ὅσια· καὶ μὴ ἀποδιδόντες, τὰ ἐναντία
“ τουτέων. Ὅκοῖον μέντοι τι ἐν τῇ Σπάρτῃ συνηείχθη γε-
“ νέσθαι περὶ παρακαταθήκης, βούλομαι ὑμῖν εἶπαι. Λέ- 10
“ γομεν ἡμεῖς οἱ Σπαρτιῆται, γενέσθαι ἐν τῇ Λακεδαίμονι,
“ κατὰ τρίτην γενεὴν τὴν ἀπ’ ἐμέο, Γλαῦκον Ἐπικύδεος
“ παῖδα. τοῦτον τὸν ἄνδρα φαρμέν τά τε ἄλλα πάντα πε-
“ ρίηκεν τὰ πρῶτα, καὶ δὴ καὶ ἀκούειν ἄριστα, δικαιοσύ-
“ νης· πέρι, πάντων ὅσοι τὴν Λακεδαίμονα τοῦτον τὸν χρό- 15

- “ νον οἴκεον. συνενειχθῆναι δέ οἱ ἐν χρόνῳ ἰνευμένῳ τάδε
 “ λέγομεν. ἄνδρα Μιλήσιον, ἀπικόμενον ἐς Σπάρτην, βού-
 “ λεσθαί οἱ ἐλθεῖν ἐς λόγους, προῖσχύμενον τοιάδε· Εἰμί
 “ μὲν Μιλήσιος, ἦκω δὲ τῆς σῆς, Γλαῦκε, βουλόμενος
 20 “ δικαιοσύνης ἀπολαῦσαι. ὥς γὰρ δὴ ἀνὰ πᾶσαν μὲν τὴν
 “ ἄλλην Ἑλλάδα, ἐν δὲ καὶ περὶ Ἰωνίην, τῆς σῆς δικαιο-
 “ σύνης ἦν λόγος πολλὸς, ἐμεωυτῷ λόγους ἐδίδουν καὶ ὅτι
 “ ἐπικίνδυνός ἐστι αἰεὶ κοτε ἢ Ἰωνίῃ, ἢ δὲ Πελοπόννησος
 “ ἀσφαλὲως ἰδρυμένη· καὶ διότι χρήματα οὐδαμᾶ τοὺς
 25 “ αὐτοὺς ἐστι ὄρεᾶν ἔχοντας. ταῦτά τε ἂν ἐπιλεγόμενα, καὶ
 “ βουλευομένα, ἔδοξε μοι, τὰ ἡμίσεα πάσης τῆς οὐσίας
 “ ἐξαργυρώσαντα, θέσθαι παρὰ σέ, εὖ ἐξεπισταμένῳ ὥς
 “ μοι κείμενα ἔσται παρὰ σοὶ σόα. σὺ δὲ μοι καὶ τὰ χρή-
 “ ματα δέξαι, καὶ τάδε τὰ σύμβολα σῶζε λαβών· ὅς δ’
 30 “ ἂν ἔχων ταῦτα ἀπαιτέῃ, τοῦτ’ ἀποδοῦναι. Ὁ μὲν δὴ
 “ ἀπὸ Μιλήτου ἦκων ξένος τοσαῦτα ἔλεξε· Γλαῦκος δὲ
 “ ἐδέξατο τὴν παρακαταθήκην ἐπὶ τῷ εἰρημένῳ λόγῳ. Χρό-
 “ νου δὲ πολλοῦ διελθόντος, ἦλθον ἐς τὴν Σπάρτην τούτου
 “ τοῦ παραθεμένου τὰ χρήματα οἱ παῖδες· ἐλθόντες δὲ ἐς
 35 “ λόγους τῷ Γλαύκῳ, καὶ ἀποδεικνύντες τὰ σύμβολα,
 “ ἀπαίτεον τὰ χρήματα. ὁ δὲ διωθέετο, ἀντυποκρινόμενος
 “ τοιάδε· Οὔτε μέμνημαι τὸ πρῆγμα, οὔτε με περιφέρει
 “ οὐδὲν εἰδέναι τουτέων τῶν ὑμεῖς λέγετε· βούλομαι τε,
 “ ἀναμνησθεῖς, ποίειν πᾶν τὸ δίκαιον· καὶ γὰρ, εἰ ἔλαβον,
 40 “ ὀρθῶς ἀποδοῦναι· καὶ, εἰ γε ἀρχὴν μὴ ἔλαβον, νόμοισι
 “ τοῖσι Ἑλλήνων χρῆσομαι ἐς ὑμέας. ταῦτα ἂν ὑμῶν ἀνα-
 “ ξάλλομαι κυρώσειν ἐς τέταρτον μῆνα ἀπὸ τοῦδε. Οἱ
 “ μὲν δὴ Μιλήσιοι συμφροσὴν ποιούμενοι, ἀπαλλάσσοντο, ὥς
 “ ἀπεστερημένοι τῶν χρημάτων. Γλαῦκος δὲ ἐπορεύετο ἐς
 45 “ Δελφοὺς, χρησόμενος τῷ χρηστήριῳ. ἐπειρωτῶντα δὲ αὐ-
 “ τὸν τὸ χρηστήριον εἰ ὄρεα τὰ χρήματα ληΐσεται, ἢ Πυθίῃ
 “ μετέσχεται τοῖσδε τοῖσι ἔπεσι·

“Γλαῦκ’ Ἐπικυδεΐδῃ, τὸ μὲν αὐτίκα κέρδιον οὕτω,

“ὄρκῳ νικῆσαι, καὶ χρήματα ληΐσασθαι.

“Ὅμνυ· ἐπεὶ θάνατός γε καὶ εὖορκον μένει ἄνδρα.

“Ἄλλ’ Ὀρχου πάϊς ἐστὶν ἀνώνυμος, οὐδ’ ἐπι χεῖρες,

“οὐδὲ πόδες· κραιπνὸς δὲ μετέρχεται, εἰσέκε πᾶσαν

“συμμάρψας ὀλέσει γενεήν, καὶ οἶκον ἅπαντα.

“Ἀνδρὸς δ’ εὖορκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.

50

“Ταῦτα ἀκούσας ὁ Γλαῦκος συγγνώμην τὸν θεὸν παραι- 55

“τέετο αὐτῷ ἴσχειν τῶν ῥηθέντων. ἡ δὲ Πυθίη ἔφη, τὸ

“πειρηθῆναι τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ ποιῆσαι, ἴσον δύνασθαι.

4

“Γλαῦκος μὲν δὴ μεταπεμφάμενος τοὺς Μιλησίους ξεί-

“νους, ἀποοῖοι σφι τὰ χρήματα. Τοῦ δὲ εἵνεκα ὁ λόγος

“ὅδε, ὃ Ἀθηναῖοι, ὥρμηδῃ λέγεσθαι ἐς ὑμέας, εἰρήσεται. 60

“Γλαύκου νῦν οὔτε τι ἀπόγονόν ἐστι οὐδὲν, οὔτ’ ἰστίῃ

“οὐδεμίῃ νομιζομένη εἶναι Γλαύκου· ἐκτέτριπταί τε πρόρ-

“ρίξος ἐκ Σπάρτης. Οὕτω ἀγαθὸν, μηδὲ διανοέσθαι

“περὶ παρακαταθήκης ἄλλο γε, ἢ ἀπαιτέοντων ἀποδιδό-

5

“ναι.” Λευτυχίδης μὲν εἶπας ταῦτα, ὥς οἱ οὐδὲ οὕτω 65

ἐσθήκουον οἱ Ἀθηναῖοι· ἀπαλλάσσετο.

Sic Ægine-
tæ poenas
incursionis
in agrum
Atticum
[5, 81.]

luunt. Id
priusquam
paterentur,
navem
Atheniensi-
um theori-
da, qua
viros pri-
marios ve-
heret, ex
insidiis in-
tercipiunt,
vectoresque
vinciunt.

Qua nova
injuria A-
thenienses
irritati.
cum Nico-
dromo

LXXXVII. Οἱ δὲ Αἰγινῆται, πρὶν τῶν πρότερον ἀδι-
κημάτων δοῦναι δίκας, τῶν ἐς Ἀθηναίους ὕβρισαν, Θη-
ξαίοισι χειρίζομενοι, ἐποίησαν τοιόνδε. Μεμφόμενοι τοῖσι
Ἀθηναίοισι, καὶ ἀξιοῦντες ἀδικέεσθαι, ὥς τιμωρησόμενοι
τοὺς Ἀθηναίους παρσκευάζοντο· καὶ, ἦν γὰρ δὴ τοῖσι 5
Ἀθηναίοισι πεντήρης ἐπὶ Σουνίῳ, λοχῆσαντες ὦν, τὴν θεω-
ρίδα νῆα εἶλον πλήρεια ἀνδρῶν τῶν πρώτων Ἀθηναίων· λα-
βόντες δὲ τοὺς ἀνδρας, ἔδησαν.

LXXXVIII. Ἀθηναῖοι δὲ παθόντες ταῦτα πρὸς Αἰ-
γινητέων, οὐκέτι ἀνεξάλλοντο μὴ οὐ τὸ πᾶν μηχανήσασθαι
ἐπ’ Αἰγινήτησι. καὶ, ἦν γὰρ Νικόδρομος Κνοΐδου καλεό-
μενος ἐν τῇ Αἰγίνῃ ἀνὴρ δόκιμος, οὗτος μεμφόμενος μὲν
τοῖσι Αἰγινήτησι πρότερον ἑωυτοῦ ἐξέλασιν ἐκ τῆς νήσου, 5
μαδῶν δὲ τότε τοὺς Ἀθηναίους ἀναστημένους ἔρδειν Αἰ-

γινήτας κακῶς, συντίθεται Ἀθηναίοισι προδοσίην Αἰγίνης, Ἐgineta
 φράσας ἐν τῇ τε ἡμέρῃ ἐπιχειρήσει, καὶ ἐκείνους ἐς τὴν clam pa-
 ἥκειν δεήσει βοηθέοντας. μετὰ ταῦτα, καταλαμβάνει μὲν ut ipsis
 10 κατὰ τὰ συνεδήκατο ὁ Νικόδρομος Ἀθηναίοισι τὴν πα- Ἐginam
 λαὴν καλεομένην πόλιν. prodatur.
 Et Nico-
 dromus
 quidem
 pacto die
 urbem oc-
 cupat:
 sed quod
 Athenien-
 sium classis
 sero adven-
 taret,

LXXXIX. Ἀθηναῖοι δὲ οὐ παραγίνονται ἐς δέον. οὐ
 γὰρ ἔτυχον εὐῶσαι νέες σφι ἀξιόμαχοι τῇσι Αἰγινητέων συμ-
 βαλέειν· ἐν ᾧ ὧν Κορινθίαν ἐδέοντο χρῆσαί σφι νέας, ἐν τού-
 τῳ διεφθάρη τὰ πρῆγματα. οἱ δὲ Κορινθιοί, ἔσαν γὰρ σφι
 5 τοῦτον τὸν χρόνον φίλοι ἐς τὰ μάλιστα, Ἀθηναίοισι δι-
 δοῦσι δεομένοισι εἴκοσι νέας, διδοῦσι δὲ πενταδράχμους ἀπο-
 δόμενοι· δωτήνῃ γὰρ ἐν τῷ νόμῳ οὐκ ἔξην δοῦναι. ταύτας
 τε δὴ λαβόντες οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὰς σφετέρας, πληρώσαν-
 τες ἐξδομήκοντα νέας τὰς ἀπάσας, ἔπλεον ἐπὶ τὴν Αἰγίνα·
 10 καὶ ὑστέρισαν ἡμέρῃ μιῇ τῆς συγκειμένης.

XC. Νικόδρομος δὲ, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸν καιρὸν οὐ cum parte
 παρεγίνοντο, ἐς πλοῖον ἐσβὰς, ἐκδιδρῆσκει ἐκ τῆς Αἰγί- suorum
 νης· σὺν δὲ οἱ καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν Αἰγινητέων ἔσποντο, τοῖσι Ἐginam
 Ἀθηναῖοι Σούνιον οἰκῆσαι ἔδοσαν. ἐνδεῦτεν δὲ οὗτοι ὀρμεῶ- relinquere
 5 μενοι ἔφερόν τε καὶ ἤγον τοὺς ἐν τῇ νήσῳ Αἰγινήτας. ταῦ- cogitur:
 τα μὲν δὲ ὕστερον ἐγένετο. quibus Su-
 nium ab
 Atheniensibus datum.

XCI. Αἰγινητέων δὲ οἱ παχέες, ἐπαναστάντος τοῦ δήμου Caeteros
 σφι ἅμα Νικόδρομῳ, ἐπεκράτησαν· καὶ ἔπειτὰ σφεας χει- hujus facti-
 ρωσάμενοι, ἐξῆγον ἀπολέοντες. ἀπὸ τούτου δὲ καὶ ἄγος σφι onis Ἐgi-
 ἐγένετο, τὸ ἐκδύσασθαι οὐκ οἰοί τε ἐγίνοντο ἐπιμηχανά- netæ ne-
 5 μενοι, ἀλλ' ἐφθῆσαν ἐκπεσόντες πρότερον ἐκ τῆς νήσου, ἢ cant.
 σφι ἴλεων γενέσθαι τὴν Δεόν. ἐπτακοσίους γὰρ δὴ τοῦ δήμου
 ζωγρήσαντες, ἐξῆγον ὡς ἀπολέοντες. εἷς δὲ τις τουτέων ἐκ-
 φυγὼν τὰ δεσμῶ, καταφεύγει πρὸς πρόδουρα Δήμητρος
 Δεσμοφόρου· ἐπιλαμβανόμενος δὲ τῶν ἐπισπαστήρων, εἶχε-
 10 το. οἱ δὲ, ἐπεὶ τε μιν ἀποσπάσαι οὐκ οἰοί τε ἀπέλκοντες
 ἐγίνοντο, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὰς χεῖρας, ἤγον οὕτω· χεῖ-
 ρες δὲ κεῖναι ἐμπεφυκυῖαι ἔσαν τοῖσι ἐπισπαστήρσι.

Præliis
binis na-
valibus de-
inceps com-
missis, pri-
mum Athe-
nienses,

XCII. Ταῦτα μὲν νυν σφίας αὐτοὺς οἱ Αἰγινῆται ἐρ-
γάσαντο. Ἀθηναίοισι δὲ ἤκουσι ἐναυμάχῃσαν νηυσὶ ἐξ-
δομήκοντα· ἐσσωθέντες δὲ τῇ ναυμαχίῃ, ἐπεκαλέοντο τού-
τους αὐτοὺς τοὺς καὶ πρότερον, Ἀργείους. καὶ δὴ σφι οὗ-
τοι μὲν οὐκέτι βοηθέουσι, μεμφόμενοι ὅτι Αἰγινᾶται νέες, 5
ἀνάγκη λαμφθεῖσαι ὑπὸ Κλεομένους, ἔσχον τε ἐς τὴν
Ἀργολίδα χώραν, καὶ συναπέβησαν Λακεδαιμονίοισι. συν-
απέβησαν δὲ καὶ ἀπὸ Σικυωνίων νεῶν ἄνδρες τῇ αὐτῇ ταύτῃ
ἐσολῇ. καὶ σφι ὑπ' Ἀργείων ἐπεβλήθη Ζημίη, χίλια τά-
λαντα ἐκτίσαι, πεντακόσια ἑκατέρους. Σικυώνιοι μὲν νυν 10
συγγιγνόντες ἀδικῆσαι, ὁμολόγησαν, ἑκατὸν τάλαντα ἐκτί-
σαντες, ἀζήμιοι εἶναι. Αἰγινῆται δὲ οὔτε συνεγινώσκοντο,
ἔσαν τε αὐθαδέστεροι. διὰ δὲ ὧν σφι ταῦτα δεομένοισι ἀπὸ
μὲν τοῦ δημοσίου οὐδεὶς Ἀργείων ἔτι ἐξοήδεε, ἐδελονταὶ
δὲ ἐς χιλίους· ἤγε δὲ αὐτοὺς στρατηγὸς ἀνὴρ ᾧ οὐνομα Εὐ- 15
ρυσάτης, πεντάεθλον ἐπασκήσας. τουτέων οἱ πλεῖνες οὐκ
ἀπενόστησαν ὀπίσω, ἀλλ' ἐτελεύτησαν ὑπ' Ἀθηναίων ἐν
Αἰγίνῃ· αὐτὸς δὲ ὁ στρατηγὸς Εὐρυσάτης, μονομαχίην
ἐπασκέων, τρεῖς μὲν ἄνδρας τρέπων τοιούτῳ κτείνει, ὑπὸ δὲ
τοῦ τετάρτου Σωφάνεος τοῦ Δεκελῆος ἀποδυνήκει. 20

post Ægi-
netæ vin-
cunt,

XCIII. Αἰγινῆται δὲ, ἐοῦσι ἀτάκτοισι Ἀθηναίοισι συμ-
βαλόντες τῇσι νηυσὶ, ἐνίκησαν· καὶ σφῶν νέας τέσσαρας
αὐτοῖσι ἀνδράσι εἶλον.

Suffecti in
Mardonii
locum Datis
et Artaphernes
ad Eretriam
Athenas-
que expug-
nandas,

XCIV. Ἀθηναίοισι μὲν δὴ πόλεμος συνῆπτο πρὸς Αἰ-
γινήτας. Ὁ δὲ Πέρσης τὸ ἔωυτοῦ ἐποίηε, ὥστε ἀναμμινή-
σκοντός τε αἰεὶ τοῦ θερσάποντος, μεμνησθαί μιν τῶν Ἀθη-
ναίων, καὶ Πεισιστρατιδῶν προσκατημένων, καὶ διαβαλ-
λόντων Ἀθηναίους· ἅμα δὲ βουλόμενος ὁ Δαρεῖος, ταύτης 5
ἐχόμενος τῆς προφάσιος, καταστρέφεσθαι τῆς Ἑλλάδος τοὺς
μὴ δόντας αὐτῷ γῆν τε καὶ ὕδωρ. Μαρδόνιον μὲν δὴ, φλαύ-
ρως προΐξαντα τῷ στόλῳ, παραλύει τῆς στρατηγίης· ἄλ-

λους δὲ στρατηγούς ἀποδέξας, ἀπέστειλε ἐπὶ τε Ἐρέτριαν
 10 καὶ Ἀθήνας, Δᾶτίν τε, ἰόντα Μῆδον γένος, καὶ Ἀρτα-
 φέρνεα τὸν Ἀρταφέρνηος παῖδα, ἀδελφιθῆον ἑαυτοῦ· ἐντει-
 λάμενος δὲ ἀπέπεμπε, ἐξανδραποδίσαντας Ἀθήνας καὶ
 Ἐρέτριαν, ἄγειν ἑαυτῷ ἐς ὄψιν τὰ ἀνδράποδα.

xcv. Ὡς δὲ οἱ στρατηγοὶ οὗτοι οἱ ἀποδεχθέντες πο- cum ingen-
 ρεῦόμενοι παρὰ βασιλῆος, ἀπίκοντο τῆς Κιλικίης ἐς τὸ tibus copiis
 Ἀλήϊον πεδῖον, ἅμα ἀγόμενοι πεζὸν στρατὸν πολλὸν τε per mare
 καὶ εὖ ἐσκευασμένον, ἐνθαῦτα στρατοπεδευομένοισι ἐπῆλ- Icarium
 5 δε μὲν ὁ ναυτικὸς πᾶς στρατὸς ὁ ἐπιταχθεὶς ἐκάστοισι· recta in
 παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἵππαυγοὶ νέες, τὰς τῷ προτέρῳ Græciam
 ἔτει προεῖπε τοῖσι ἑαυτοῦ δασμοφόροις Δαρεῖος ἐτοιμάζειν. tendunt.
 Ἐσφαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύτας, καὶ τὸν πεζὸν
 στρατὸν ἐσβιβάζσαντες ἐς τὰς νέας, ἔπλεον ἐξακοσίῃσι τριή-
 10 ρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην. ἐνδεῦτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν ἠπειρον ἔχον
 τὰς νέας ἰδὺ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Θρηίκης· ἀλλ'
 ἐκ Σάμου ὁρμεάμενοι, παρὰ τε Ἰκάριον καὶ διὰ νήσων τὸν
 πλόον ἐποιεύντο· ὥς μὲν ἑμοὶ δοκέειν, δείσαντες μάλιστα τὸν
 περίπλοον τοῦ Ἀῖα, ὅτι τῷ προτέρῳ ἔτει ποιούμενοι ταύτη
 15 τὴν κομιδὴν, μεγάλως προσέπταισαν· πρὸς δὲ, καὶ ἡ Νάξος
 σφέας ἠνάγκαζε, πρότερον οὐκ ἀλοῦσα.

xcvi. Ἐπεὶ δὲ, ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερό-
 μενοι, προσέμιζαν τῇ Νάξῳ, (ἐπὶ ταύτην γὰρ δὴ πρῶτην
 ἐπεῖχον στρατεύεσθαι οἱ Πέρσαι, μεμνημένοι τῶν πρότερον,) Primum
 οἱ Νάξιοι πρὸς τὰ οὖρεα οἴχοντο φεύγοντες, οὐδὲ ὑπέμει- Naxus cap-
 5 ναν. οἱ δὲ Πέρσαι, ἀνδραποδισάμενοι τοὺς κατέλαβον αὐ- ta et igne
 τέων, ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὴν πόλιν· ταῦτα δὲ ποιή- vastata: in-
 σαντες, ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνάγοντο. colarum-
 que quot-
 quot in
 montana
 non aufu-
 gerant, in
 servitutem
 abducti.
 Eadem sors
 cæterarum
 Cycladum,

xcvii. Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἐποίουν, οἱ Δῆλιοι, ἐκ-
 λιπόντες καὶ αὐτοὶ τὴν Δῆλον, οἴχοντο φεύγοντες ἐς Τῆ-
 νον. τῆς δὲ στρατιῆς καταπλεούσης, ὁ Δᾶτις προπτόσας, excepta
 Delo, cui
 soli parci-
 tur. Persa-
 rum in nu-
 mina Deli-
 aca pietas.

πέρεην ἐν τῇ Ῥηνῇ· αὐτὸς δὲ, πυθόμενος ἵνα ἔσαν οἱ Δῆ- 5
 λιοι, πέμπων κήρυκα, ἡγόρευέ σφι τάδε· “ Ἄνδρες ἱεροί,
 “ τί φεύγοντες οἴχεσθε, οὐκ ἐπιτήδεια καταγρόντες κατ’
 “ ἐμεῦ; ἐγὼ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω, καὶ
 “ μοι ἐκ βασιλῆος ᾧδε ἐπέσταλται· ἐν ᾗ χώρα οἱ δύο
 “ θεοὶ ἐγένοντο, ταύτην μηδὲν σίνεσθαι, μήτε αὐτὴν τὴν 10
 “ χώραν, μήτε τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς. νῦν ὦν καὶ ἄπιτε ἐπὶ
 “ τὰ ὑμέτερα αὐτέων, καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε.” Ταῦτα
 μὲν ἐπακηρυξέσατο τοῖσι Δηλίοισι· μετὰ δὲ, λιξανωτοῦ
 τριηκόσια τάλαντα κατανήσας ἐπὶ τοῦ βαμοῦ ἐδυμίησε.

Post eorum
 abitum De-
 lus terræ
 motu con-
 tremiscit:
 quod cum
 nec antea
 nec post
 acciderit,
 pro signo
 malorum
 Græciæ
 tunc immi-
 nentium
 Herodotus
 habet.

XCVIII. Δᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας, ἔπλεε ἄμα τῷ 5
 στρατῷ ἐπὶ τὴν Ἐρέτριαν πρῶτα, ἅμα ἀγόμενος καὶ Ἴωνας
 καὶ Αἰολίεας. Μετὰ δὲ τοῦτον ἐνδεῦτεν ἔξαναχθέντα,
 Δῆλος ἐκινήθη, ὥς ἔλεγον οἱ Δῆλιοι, καὶ πρῶτα καὶ ὕσ-
 τατα μέχρι ἐμεῦ σεισδιῆσα. καὶ τοῦτο μὲν κου τέρας ἄν- 5
 θρώποισι τῶν μελλόντων ἔσεσθαι κακῶν ἔφηνε ὁ θεός. ἐπὶ
 γὰρ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπερος, καὶ Ξέρξεω τοῦ Δαρείου,
 καὶ Ἀρταξέρξεω τοῦ Ξέρξεω, τριῶν τουτέων ἐπέεξε γενεάν,
 ἐγένετο πλεῶν κακὰ τῇ Ἑλλάδι ἢ ἐπὶ εἴκοσι ἄλλας γενεὰς
 τὰς πρὸ Δαρείου γενομένας· τὰ μὲν, ἀπὸ τῶν Περσέων αὐ- 10
 τῇ γενόμενα, τὰ δὲ, ἀπ’ αὐτέων τῶν κορυφαίων, περὶ τῆς
 ἀρχῆς πολεμεόντων. οὕτω οὐδὲν ἦν ἀεικὲς κινήσῃναι Δῆλον,
 τὸ πρὶν εἶδυσαν ἀκίνητον. καὶ ἐν χρησμῷ ἦν γεγραμμένον
 περὶ αὐτῆς ᾧδε·

Κινήσω καὶ Δῆλον, ἀκίνητόν περ εἶδυσαν.

15

Δύναται δὲ κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν ταῦτα τὰ οὐνόματα·
 Δαρεῖος, ἐρξείης· Ξέρξης, ἀρήϊος· Ἀρταξέρξης, μέγας
 ἀρήϊος. τούτους μὲν δὴ τοὺς βασιλῆας ᾧδε ἂν ὁρῶντας κατὰ
 γλῶσσαν τὴν σφετέρην Ἑλλήνες καλέοιεν.

Classe ad
 Eubæam
 appulsa,
 Persæ pri-
 mo Carys-

XCIX. Οἱ δὲ βάρεαροι, ὥς ἀπῆσαν ἐκ τῆς Δήλου,
 προσίσχον πρὸς τὰς νήσους· ἐνδεῦτεν δὲ στρατιήν τε παρ-
 λάμβανον, καὶ ὁμήρους τῶν νησιωτέων παῖδας ἐλάμβανον.

ὥς δὲ, περιπλέοντες τὰς νήσους, προσέσχον καὶ ἐς Κάρυστον, tum expugnant.
 5 (οὐ γὰρ δὴ σφι οἱ Καρύστιοι οὔτε ὁμήρους ἐδίδοσαν, οὔτε ἔφασαν ἐπὶ πόλιν ἄστυγείτονας στρατεύεσθαι, λέγοντες Ἐρετρίαν τε καὶ Ἀθήνας,) ἐνθαῦτα τούτους ἐπολιόρκεόν τε καὶ τὴν γῆν σφέν ἔκειρον, ἐς δ' καὶ οἱ Καρύστιοι παρέστησαν ἐς τῶν Περσέων τὴν γνώμην.

c. Ἐρετρίεες δὲ, πυνθανόμενοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ σφέας ἐπιπλέουσιν, Ἀθηναίω ἐδεήθησαν σφίσι βοηθοὺς γενέσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἀπείπαντο τὴν ἐπι-
 5 κουρίην, ἀλλὰ τοὺς τετρακισχιλίους κληρουχέοντας τῶν ἱπποδοτέων Χαλκιδέων τὴν χώραν, τούτους σφι διδοῦσι τιμωροὺς. τῶν δὲ Ἐρετρίων ἦν ἄρα οὐδὲν ὑγιὲς βούλευμα· οἱ μετεπέμποντο μὲν Ἀθηναίους, ἐφρόνεον δὲ διφασίας ἰδέας. οἱ μὲν γὰρ αὐτέων ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης· ἄλλοι δὲ αὐτέων, ἴδια κέρδεα προσδεκόμενοι Eretriis Athenienses petentibus auxilio veniunt: sed cum audivissent, parum inter illos convenire, nonnullosque adeo proditionem meditari, continentem repetunt.
 10 μὲνοι παρὰ τοῦ Πέρσεω οἴσεσθαι, προδοσίην ἐσκευάζοντο. μαδῶν δὲ τουτέων ἐκάτερα ὥς εἶχε Αἰσχίνης ὁ Νόδωνος, ἐὼν τῶν Ἐρετρίων τὰ πρῶτα, φράζει τοῖσι ἤκουσι τῶν Ἀθηναίων πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα· προσεδέσθαι τε ἀπαλλάσσεσθαι σφείας ἐς τὴν σφετέρην, ἵνα μὴ προσαπόλωνται. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα Αἰσχίνῃ συμβουλεύσαντι πεί-
 15 δονται· καὶ οὗτοι μὲν διαβάντες ἐς Ὁρωπὸν, ἑσώζον σφέας αὐτούς.

ci. Οἱ δὲ Πέρσαι πλέοντες κατέσχον τὰς νέας τῆς Ἐρετρίκῃς χώρας κατὰ Ταμύνας, καὶ Χοιρέας, καὶ Αἰγίλια· κατασχόντες δὲ ταῦτα τὰ χωρία, αὐτίκα ἵππους τε ἐξεβάλλοντο, καὶ παρεσκευάζοντο ὥς προσοισόμενοι τοῖσι ἐχθροῖσι.
 5 οἱ δὲ Ἐρετρίεες ἐπέξελθεῖν μὲν καὶ μάχεσθαι οὐκ ἐποιεῦντο βουλὴν· εἰ κῶς δὲ διαφυλάττειν τὰ τεῖχεα, τούτου σφι ἔμελε πῆρι, ἐπεὶ τε ἐνίκαι μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. προσολῆς δὲ γινομένης καρτερῆς πρὸς τὸ τεῖχος, ἐπιπτον ἐπὶ ἑξ ἡμέρας πολλοὶ μὲν ἀμφοτέρων· τῇ δὲ ἐξέδομη Εὐφορ-
 10 εὐς τε ὁ Ἀλκιμάχου, καὶ Φίλαγρος ὁ Κυνέου, ἄνδρες τῶν Pugna sex dierum sub Eretriæ muros. Die septimo Persæ in urbem per proditorem irrumpunt. Templi spoliata incolæ in servitutem abrepti.

ἄστων δόκιμοι, προδιδούσι τοῖσι Πέρσῃσι. οἱ δὲ, ἐσελθόν-
τες ἐς τὴν πόλιν, τοῦτο μὲν, τὰ ἰσὰ συλήσαντες ἐνέπρη-
σαν, ἀποτινύμενοι τῶν ἐν Σάρδισι κατακαυθέντων ἰσῶν·
τοῦτο δὲ, τοὺς ἀνδράποους ἡνδραποδίσαντο, κατὰ τὰς Δα-
ρείου ἐντολάς.

15

Victis Ere-
triis, Persæ
Hippia du-
ce Mara-
thonem
trajiciunt.

CII. Χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἐρετρίαν, καὶ ἐπισχόντες ὀλί-
γας ἡμέρας, ἔπλεον ἐς τὴν Ἀττικὴν, κατέρχοντές τε πολλὸν
καὶ δοκέοντες ταῦτά τοὺς Ἀθηναίους ποιήσῃν τὰ καὶ τοὺς
Ἐρετριέας ἐποίησαν. καὶ, ἣν γὰρ ὁ Μαραθῶν ἐπιτηδεώτα-
τον χωρίον τῆς Ἀττικῆς ἐνιππεῦσαι, καὶ ἀγχοτάτω τῆς
Ἐρετρίας, ἐς τοῦτό σφι κατηγγέετο Ἴππῆς ὁ Πεισιστράτης.

Eodem ex-
it Atheni-
ensium ex-
ercitus, cui
decem præ-
tores præ-
essent: in-
que eis Mil-
tiades, nu-
per Cher-
soneso A-
thenas pro-
fugus [c.
41.], ibique
ab adversa-
riis, quod
tyrannidem
illie occu-
pavisset, ac-
cusatus, sed
populi li-
beratus
suffragiis.
Hujus pa-
ter Cimon,
ter olympi-
onices, sub
Pisistrato
olim exsul,
post a Pisi-
stratidis in-
terfectus.

CIII. Ἀθηναῖοι δὲ, ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, ἐξοήδειον καὶ
αὐτοὶ ἐς τὸν Μαραθῶνα. ἦγον δὲ σφῆας στρατηγοὶ δεκά-
τῶν ὁ δέκατος ἦν Μιλτιάδης, τοῦ τὸν πατέρα Κίμωνα,
τὸν Στησαγόρεω, κατέλαξε φυγεῖν ἐξ Ἀθηνῶν Πεισιστρά-
τον τὸν Ἴπποκράτους. καὶ αὐτῷ, φεύγοντι, ὀλυμπιάδα ἀνε-
λέσθαι τεβρίππῳ συνέει· καὶ ταύτην μὲν τὴν νίκην ἀνελόμε-
νόν μιν, τώπυτὸ ἐξενέκασθαι τῷ ὁμομητρῷ ἀδελφεῷ Μιλτι-
άδῃ. μετὰ δὲ, τῇ ὑστέρῃ ὀλυμπιάδι τῆσι αὐτῇσι ἵπποισι
νικῶν, παραδιδού Πεισιστράτῳ ἀνακηρυχθῆναι· καὶ τὴν νί-
κην παρεῖς τούτῳ, κατήλθε ἐπὶ τὰ ἑωυτοῦ ὑπόσπονδος. καὶ
μιν, ἀνελόμενον τῇσι αὐτῇσι ἵπποισι αἰλὴν ὀλυμπιάδα,
κατέλαξε ἀποδανεῖν ὑπὸ τῶν Πεισιστράτου παίδων, οὐκέτι
περιέοντος αὐτοῦ Πεισιστράτου· κτείνουσι δὲ οὗτοί μιν κατὰ
τὸ πρυτανεῖον, νυκτὸς ὑπείσαντες ἄνδρας. τέταπται δὲ
Κίμων πρὸ τοῦ ἄστεος, πέσῃν τῆς Διὰ κοίτης καλεομέ-
νης ὁδοῦ· καταντίον δ' αὐτοῦ αἱ ἵπποι τεθάφαται αὐταί, αἱ
τρεῖς ὀλυμπιάδας ἀνελόμεναι. Ἐποίησαν δὲ καὶ ἄλλαι
ἵπποι ἥδη τώπυτὸ τοῦτο, Εὐαγόρεω Λάκωνος· πλέω δὲ του-
τέων, οὐδαμαί. Ὁ μὲν δὴ πρεσβύτερος τῶν παίδων τῷ
Κίμωνι Στησαγόρῃ ἦν τηρικαῦτα παρὰ τῷ πάτρῳ Μιλτιά-
δῃ τρεφόμενος ἐν τῇ Χερσονήσῳ· ὁ δὲ νεώτερος παρ' αὐτῷ

5

10

15

20

Κίμωνι ἐν Ἀθήνησι, τοῦνομα ἔχων ἀπὸ τοῦ οἰκιστέω τῆς Χερσονήσου Μιλτιάδεω, Μιλτιάδης.

CIV. Οὗτος δὴ ὢν τότε ὁ Μιλτιάδης, ἦκων ἐκ τῆς Χερσονήσου, καὶ ἐκπεφευγὼς διπλόον θάνατον, ἐστρατήγεε Ἀθηναίων. ἅμα μὲν γάρ, οἱ Φοίνικες αὐτὸν οἱ ἐπιδιώξαντες μέχρι Ἰμβρου, περὶ πολλοῦ ἐποιεῦντο λαβεῖν τε καὶ 5 ἀναγαγεῖν παρὰ βασιλῆα· ἅμα δὲ, ἐκφυγόντα τε τούτους, καὶ ἀπικόμενον ἐς τὴν ἑωυτοῦ, δοκέοντά τε εἶναι ἐν σωτηρίῃ, ἥδη τὸ ἐνδεῦτέν μιν οἱ ἐχθροὶ ὑποδεξάμενοι, καὶ ὑπὸ δικαστήριον αὐτὸν ἀγαγόντες, ἐδίωξαν τυραννίδος τῆς ἐν Χερσονήσῳ. ἀποφυγὼν δὲ καὶ τούτους, στρατηγὸς οὕτω Ἀθη-
10 ναίων ἀπεδέχθη, αἰρεθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου.

CV. Καὶ πρῶτα μὲν, ἔοντες ἔτι ἐν τῷ ἄστει οἱ στρατηγοὶ, ἀποπέμπουσι ἐς Σπάρτην κήρυκα Φειδιππίδην, Ἀθη-
ναῖον μὲν ἄνδρα, ἄλλως δὲ ἡμεροδρόμον τε καὶ τοῦτο μελε-
τῶντα. τῷ δὴ, ὡς αὐτός τε ἔλεγε Φειδιππίδης καὶ Ἀ-
5 θηναίοισι ἀπήγγελε, περὶ τὸ Παρθέριον οὗρος τὸ ὑπὲρ Τε-
γέης, ὁ Πᾶν περιπίπτει. βῶσαντα δὲ τὸ οὐνομα τοῦ Φει-
διππίδεω τὸν Πᾶνα, Ἀθηναίοισι κελεῦσαι ἀπαγγεῖλαι,
διότι ἑωυτοῦ οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιεῖνται, ἔοντος εὖνου
Ἀθηναίοισι, καὶ πολλαχῇ γενομένου ἥδη σφίσι χρησίμου, τὰ
10 δ' ἔτι καὶ ἐσομένου. Καὶ ταῦτα μὲν Ἀθηναῖοι, καταστάν-
των σφίσι εὖ ἥδη τῶν πρηγμάτων, πιστεύσαντες εἶναι ἀληθέα,
ιδρύσαντο ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει Πανὸς ἱερὸν, καὶ αὐτὸν ἀπὸ ταύ-
της τῆς ἀγγελίης θυσίῃσι ἐπετείῃσι καὶ λαμπάδι ἱλάσκονται.

CVI. Τότε δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιπ-
πίδης οὗτος, ὅτε πέρα οἱ ἔφη καὶ τὸν Πᾶνα φανῆναι, δευτε-
ραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ. ἀπικόμενος
δὲ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἔλεγε· “ὦ Λακεδαιμόνιοι, Ἀθη-
5 “ ναῖοι ὑμέων δέονται, σφίσι βοηθῆσαι, καὶ μὴ περιῖδεν πό-
“ λιν ἀρχαιοτάτην ἐν τοῖσι Ἑλλήσι δουλοσύνη περιπεσοῦσαν
“ πρὸς ἀνδρῶν βαρβαράων. καὶ γὰρ Ἐγέτριά τε νῦν ἡνδραπό-
“ δισται, καὶ πόλις λογίμη ἢ Ἑλλάς γέγονε ἀσθενεστέρα.”

Missus ab Atheniensibus Spartam Phidippides herodromus, cui ad Tegeam Pan obviam factus, auxilium Atheniensibus pollicetur. Ob eam causam Panifanum sacraque Athenis dicata.

Spartani a Phidippida ad auxilium Athenis ferendum invitati, ante plenilunium in expeditionem proficisci recusant.

Ὁ μὲν δὴ σφι τὰ ἐντεταλμένα ἀπήγγελε. τοῖσι δὲ ἔαδε μὲν βοηθεῖν Ἀθηναίοισι, ἀδύνατα δὲ σφι ἦν τὸ παραυτίκα 10 ποιεῖν ταῦτα, οὐ βουλομένοισι λῦειν τὸν νόμον. ἦν γὰρ ἰσταμένου τοῦ μηνὸς εἰνάτη· εἰνάτη δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν, μὴ οὐ πλήρως ἑόντος τοῦ κύκλου. οὗτοι μὲν νυν τὴν πανσέληνον ἔμενον.

Somnium
Hippiæ,
antequam
Persas in
campum
Marathoni-
um duce-
ret.

CVII. Τοῖσι δὲ βαρξάρχοισι κατηγγέστο Ἰππίης ὁ Πει-
σιστράτου ἐς τὸν Μαραθῶνα, τῆς παροισχυμένης νυκτὸς
ὅψιν ἰδὼν ἐν τῷ ὕπνῳ τοιήνδε. ἰδόκει ὁ Ἰππίης τῇ μητρὶ
τῇ ἑωυτοῦ συνευνηθῆναι· συνεβάλετο ὦν ἐκ τοῦ ὀνείρου, κατ-
εἰδὼν ἐς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἀνασωσάμενος τὴν ἀρχήν, τε 5
λευτήσαιν ἐν τῇ ἑωυτοῦ γηραιάς. ἐκ μὲν δὴ τῆς ὀψις συνε-
βάλετο ταῦτα. Τότε δὲ κατηγγέομενος, τοῦτο μὲν, τὰ ἀν-
δράποδα τὰ ἐξ Ἑρετρίας ἀπέβησε ἐς τὴν νῆσον τὴν Στυρέων,
καλεομένην δὲ Αἰγίλειαν· τοῦτο δὲ, καταγομένης ἐς τὸν
Μαραθῶνα τὰς νέας ὠρμιζε οὗτος, ἐκλάντας τε ἐς γῆν 10
τοὺς βαρξάρχους διέτασσε. καὶ οἱ ταῦτα διέποντι ἐπῆλθε
πταρεῖν τε καὶ βῆξαι μεζόνως ἦν ὡς ἐώθεε. οἶα δὲ οἱ
πρεσβυτέρω ἑόντι, τῶν ὀδόντων οἱ πλευνες ἐσειόντο· τουτέων
ὦν ἕνα τῶν ὀδόντων ἐκβάλλει ὑπὸ βίης βήξας. ἐκπεσόν-
τος δὲ ἐς τὴν ψάμμον αὐτοῦ, ἐποιέετο πολλὴν σπουδὴν 15
ἐξευρεῖν ὡς δὲ οὐκ ἐφαίνετό οἱ ὁ ὀδὼν, ἀναστενάξας, εἶπε
πρὸς τοὺς παραστάτας· “ Ἡ γῆ ἥδε οὐκ ἡμετέρη ἐστὶ, οὐδὲ
“ μιν θυνησόμεθα ὑποχειρίζην ποιήσασθαι· ὁκόσον δέ τι μοι
“ μέρος μετῆν, ὁ ὀδὼν μετέχει.” Ἰππίης μὲν δὴ ταύτη
τὴν ὅψιν συνεβάλετο ἐξεληλυθέναι. 20

Soli Platæ-
enses Athe-
niensibus
præsto
sunt. Ne-
cessitudo
utrorum-
que unde
originem
traxerit.

CVIII. Ἀθηναίοισι δὲ τεταγμένοις ἐν τεμένει Ἑρα-
κλῆος, ἐπῆλθον βοηθέοντες Πλαταιέες πανδημεῖ. καὶ γὰρ
καὶ ἐδεδώκεσαν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Ἀθηναίοισι οἱ Πλα-
ταιέες, καὶ πόνοους ὑπὲρ αὐτέων οἱ Ἀθηναῖοι συγχροὺς ἤδη
ἀναιρέατο· ἔδοσαν δὲ ὦδε. πιεζέμενοι ὑπὸ Θηβαίων οἱ Πλα- 5
ταιέες, ἐδίδοσαν πρῶτα παρατυχοῦσι Κλεομένει τε τῷ Ἀ-
ναξανδρείδῳ καὶ Λακεδαιμονίοισι σφέας αὐτούς. οἱ δὲ, οὐ

- δεκόμενοι, ἔλεγόν σφι τάδε· “ Ἡμεῖς μὲν ἑκαστέρῳ τε οἰ-
 “ κέομεν, καὶ ὑμῖν τοιήδε τις γίνοιτ’ ἂν ἐπικουρή ψυχρῇ·
 10 “ φθαίητε γὰρ ἂν πολλάκις ἑξανδραποδισθέντες ἢ τινα
 “ πυθέσθαι ἡμέων. συμβουλεύομεν δὲ ὑμῖν δοῦναι ὑμέας
 “ αὐτοὺς Ἀθηναίοισι, πλησιοχώροισί τε ἀνδράσι, καὶ τι-
 “ μωρέειν ἐοῦσι οὐ κακοῖσι.” Ταῦτα συνεβούλευον οἱ Λα-
 κεδαιμόνιοι, οὐ κατὰ εὐνοίην οὕτω τῶν Πλαταίων, ὥς
 15 βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἔχειν πόνους, συνεστῶτας
 Βοιωτοῖσι. Λακεδαιμόνιοι μὲν νυν Πλαταιεῦσι ταῦτα συν-
 εβούλευον· οἱ δὲ οὐκ ἠπίστησαν, ἀλλ’ Ἀθηναίων ἰρὰ ποι-
 εύντων τοῖσι δώδεκα θεοῖσι, ἰκέται ἰζόμενοι ἐπὶ τὸν βω-
 μόν, ἐδίδοσαν σφέας αὐτούς. Θεβαῖοι δὲ πυθόμενοι ταῦ-
 20 τα, ἐστρατεύοντο ἐπὶ τοὺς Πλαταίεας· Ἀθηναῖοι δὲ σφι
 ἐβόηθον. μελλόντων δὲ συνάπτειν μάχην, Κορίνθιοι οὐ πε-
 ρεῖδον· παρατυχόντες δὲ, καὶ καταλλάξαντες, ἐπιτρεψάν-
 των ἀμφοτέρων, οὔρισαν τὴν χώραν ἐπὶ τοῖσδε· ἑᾶν Θε-
 βαίους Βοιωτῶν τοὺς μὴ βουλομένους ἐς Βοιωτοὺς τελέειν.
 25 Κορίνθιοι μὲν δὴ ταῦτα γνόντες ἀπαλλάσσοντο. Ἀθη-
 ναίοισι δὲ ἀπιοῦσι ἐπεδήκαντο Βοιωτοί· ἐπιθέμενοι δὲ, ἐσ-
 σάδησαν τῇ μάχῃ. ὑπερβάντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς οἱ Κο-
 ρίνθιοι ἔθικαν Πλαταιεῦσι εἶναι οὔρους, τούτους ὑπερβάν-
 τεσ, τὸν Ἀσωπὸν αὐτὸν ἐποίησαντο οὔρον Θεβαίοισι πρὸς
 30 Πλαταίεας εἶναι καὶ Ὑσιᾶς. ἔδοσαν μὲν δὴ οἱ Πλαται-
 εῖς σφέας αὐτοὺς Ἀθηναίοισι τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ· ἦκον δὲ
 τότε ἐς Μαραθῶνα βοηθέοντες.

CIX. Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ
 γνῶμαι· τῶν μὲν, οὐκ ἐόντων συμβάλλειν· “ ὀλίγους γὰρ
 εἶναι στρατιῇ τῇ Μήδων συμβαλέειν.” τῶν δὲ, καὶ Μιλ-
 τιάδῃ, κελεύοντων. ὥς δὲ δίχα τε ἐγίνοντο, καὶ ἐνῖκα ἢ
 5 χεῖρων τῶν γνωμέων, ἐνθαῦτα, ἣν γὰρ ἐνδέκατος ψηφι-
 δοφόρος ὁ τῷ κυάμῳ λαχὼν Ἀθηναίων πολέμαρχε· τὸ
 παλαιὸν γὰρ Ἀθηναῖοι ὁμόψηφον τὸν πολέμαρχον ἐποι-
 εῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι· ἦν δὲ τότε πολέμαρχος Καλλί-
 Discordia
 inter Athe-
 niensium
 prætores,
 quorum
 alii pug-
 nam dissua-
 dent, alii,
 interque eos
 Miltiades,
 suadent
 Qui cum
 Callima-
 chum pole-

marchum
ad suam
sententiam
traduxisset,

μαχος Ἀφιδναῖος· πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιτιτιάδης, ἔλεγε
τάδε· “ Ἐν σοὶ νῦν, Καλλίμαχε, ἔστι ἡ καταδουλώσαι 10
“ Ἀθῆνας, ἢ ἐλευθέρας ποιήσαντα, μνημόσυνα λιπέσθαι
“ ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον, οἷα οὐδὲ Ἀρμόδιός τε
“ καὶ Ἀριστογείτων λείπουσι. νῦν γὰρ δὴ, ἐξ οὗ ἐγένοντο
“ Ἀθηναῖοι, ἐς κίνδυνον ἤκουσι μέγιστον. καὶ, ἣν μὲν γε
“ ὑποκύψωσι τοῖσι Μήδοισι, δέδοκται τὰ πείσονται πα- 15
“ ραδεδωμένοι Ἰππῆ· ἣν δὲ περιγένηται αὕτη ἡ πόλις, οἷη
“ τὲ ἔστι πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πόλιων γενέσθαι. Κῶς
“ ὦν δὴ ταῦτα οἷα τὲ ἔστι γενέσθαι, καὶ κῶς ἐς σέ τι του-
“ τέων ἀνήκει τῶν περηγμάτων τὸ κῦρος ἔχειν, νῦν ἔρχομαι
“ φράσων. ἡμέων τῶν στρατηγῶν, ἔόντων δέκα, δίχῃ γίνον- 20
“ ται αἱ γνώμαι· τῶν μὲν, κελεύοντων συμβαλέειν, τῶν δὲ,
“ οὐ συμβαλέειν. ἣν μὲν νυν μὴ συμβάλλωμεν, ἔλπομαι
“ τινὰ στάσιν μεγάλην ἐμπεσοῦσαν διασεῖσιν τὰ Ἀθη-
“ ναίων φρονήματα, ὥστε μηδίσαι· ἣν δὲ συμβάλλωμεν,
“ πρὶν τι καὶ σαρδὸν Ἀθηναίων μετεξέτεροισι ἐγγενέσθαι, 25
“ δεῶν τὰ ἴσα νεμόντων, οἷοί τε εἰμὲν περιγενέσθαι τῇ συμ-
“ βολῇ. Ταῦτα ὦν πάντα ἐς σέ νυν τείνει, καὶ ἐκ σέο
“ ἄρτηται, ἣν γὰρ σὺ γνώμη τῇ ἐμῇ προσδῇ, ἔστι τοι
“ πατέρις τε ἐλευθέρη, καὶ πόλις πρώτη τῶν ἐν τῇ Ἑλλά-
“ δι· ἣν δὲ τὴν τῶν ἀποσπευδούτων τὴν συμβολὴν ἔλῃ, 30
“ ὑπάρξει τοι τῶν ἐγὼ κατέλεξα ἀγαθῶν τὰ ἐναντία.”

præliari de-
cernitur.
Dilata pug-
na, donec
summa im-
perii, quæ
alio die pe-
nes alium
prætozem
erat, ad
Mitiadem
devenisset.

CX. Ταῦτα λέγων ὁ Μιτιτιάδης, προσκτᾷται τὸν
Καλλίμαχον. προσγενομένης δὲ τοῦ πολέμαρχου τῆς
γνώμης, ἐκεκύρωτο συμβάλλειν. Μετὰ δὲ, οἱ στρατηγοί,
τῶν ἡ γνώμη ἔφερε συμβάλλειν, ὡς ἐκάστου αὐτῶν ἐγί- 5
νετο πρυτανίῃ τῆς ἡμέρης, Μιτιτιάδῃ παραδίδοσαν· ὁ δὲ,
δεκόμενος, οὐ τι καὶ συμβολὴν ἐποίετο, πρὶν γε δὴ αὐτοῦ
πρυτανίῃ ἐγένετο.

Acies Græ-
corum quo
ordine in-
structa fu-
erit.

CXI. Ὡς δὲ ἐς ἐκεῖνον περιήλθε, ἐνδαῦτα δὴ ἐτάσ-
σοντο ὥδε Ἀθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες. τοῦ μὲν δεξιοῦ
κέρους ἤγρετο ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος· ὁ γὰρ νόμος τό-

τε εἶχε οὕτω τοῖσι Ἀθηναίοισι, τὸν πολέμαρχον ἔχειν κέρας
 5 τὸ δεξιόν. ἡγεομένου δὲ τούτου, ἐξεδέκοντο ὡς ἀριθμύοντο
 αἰφύλαϊ, ἐχόμεναι ἀλλήλων· τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο, ἔχον-
 τες τὸ εὐώνυμον κέρας, Πλαταιέες. Ἀπὸ ταύτης γὰρ σφι
 τῆς μάχης, δυσίας Ἀθηναίων ἀναγόντων καὶ πανηγύριαις
 τὰς ἐν τῇσι πεντετηρίσι γινομένας, κατεύχεται ὁ κῆρυξ ὁ Ἀθη-
 10 ναῖος, “ ἄμα τε Ἀθηναίοισι λέγων, γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ
 καὶ Πλαταιεῦσι.” Τότε δὲ, τασσομένων τῶν Ἀθηναίων
 ἐν τῷ Μαραθῶνι, ἐγίνετο τοιόνδε τι. τὸ στρατόπεδον ἐξι-
 σούμενον τῷ Μηδικῷ στρατοπέδῳ, τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον
 ἐγίνετο ἐπὶ τάξιαις ὀλίγαις, καὶ ταύτῃ ἦν ἀσθενέστατον τὸ
 15 στρατόπεδον· τὸ δὲ κέρας ἐκότερον ἔρρωτο πλήθει.

CXII. Ὡς δὲ σφι διετέτακτο, καὶ τὰ σφάγια ἐγίνετο
 καλὰ, ἐνθαῦτα ὡς ἀπεΐδησαν οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ ἵεντο
 ἐς τοὺς βαρβάρους. ἦσαν δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ με-
 ταίχμιον αὐτέων, ἢ ὀκτώ. οἱ δὲ Πέρσαι, ὀρέωντες δρόμῳ ἐπι-
 5 ὄντας, παρεσκευάζοντο ὡς δεξόμενοι· μανίην τε τοῖσι Ἀθη-
 ναίοισι ἐπέφερον, καὶ πάγχυ ὀλεθρίην, ὀρέωντες αὐτοὺς ἑόντας
 ὀλίγους, καὶ τούτους δρόμῳ ἐπείγομένους, οὔτε ἵππου ὑπαρ-
 χούσης σφι, οὔτε τοξευμάτων. ταῦτα μὲν νυν οἱ βάρβαροι
 κατείκαζον. Ἀθηναῖοι δὲ, ἐπεὶ τε ἀδρόοι προσέμιζαν
 10 τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. πρῶτοι μὲν γὰρ
 Ἑλλήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, δρόμῳ ἐς πολεμίους
 ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ ἀνέσχοντο ἐσθιῆτά τε Μηδικὴν ὀρέων-
 τες, καὶ τοὺς ἄνδρας ταύτην ἐσθιημένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι
 Ἑλλήσι καὶ τὸ οὖνομα τὸ Μήδων φόβος ἀκοῦσαι.

CXIII. Μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι, χρόνος ἐγί-
 νετο πολλός. καὶ τὸ μὲν μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκων οἱ
 βάρβαροι, τῇ Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο· κατὰ
 τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι, καὶ ῥήξαντες, ἐδίωκον ἐς
 5 τὴν μεσόγαιαν. τὸ δὲ κέρας ἐκότερον ἐνίκων Ἀθηναῖοι τε
 καὶ Πλαταιέες. νικῶντες δὲ, τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρ-
 βάρων φεύγειν ἔων· τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξασι αὐτέων, συνα-

Commisso
 proelio,

cum diu
 acriter an-
 cipitique
 Marte pug-
 natum
 esset, pos-
 tremo Graeci
 vincunt
 [a 490.].

γαγόντες τὰ κέρεια ἀμφοτέρω, ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκων Ἀθη-
ναῖοι. Φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσῃσι εἶποντο κόπτοντες, ἐς ὃ
ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἀπικόμενοι, πῦρ τε αἴτειον, καὶ ἐπελαμ- 10
ξάνοντο τῶν νεῶν.

Cadunt,
cum mul-
tis Atheni-
ensibus cla-
ris, et Cal-
limachus
polemar-
chus, et Ste-
silaus præ-
tor. Cyne-
giri facinus
memora-
bile.

Persæ, na-
vibus rap-
tim con-
scensis,
protinus
Phalerum
petunt:

CXIV. Καὶ τοῦτο μὲν, ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρ-
χος Καλλίμαχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός·
ἀπὸ δ' ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στῆσίλειος ὁ Θερασύλεω· τοῦ-
το δὲ, Κυναίγειρος ὁ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα, ἐπίλαξόμενος
τῶν ἀφλάστων νηὸς, τὴν χεῖρα ἀποκοπεῖς πέλεκεϊ, πίπτει· 5
τοῦτο δὲ, ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοί τε καὶ ὀνομαστοί.

CXV. Ἐπταὶ μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρόπῳ
τοιούτῳ Ἀθηναῖοι. τῇσι δὲ λοιπῇσι οἱ βάρεδροι ἐξανακρου-
σάμενοι, καὶ ἀναλαξόντες ἐκ τῆς νήσου, ἐν τῇ ἔλιπον, τὰ ἐξ
Ἑρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλων Σούνιον, βουλόμενοι φθῆ- 5
ναι τοὺς Ἀθηναίους ἀπικόμενοι ἐς τὸ ἄστυ. αἰτίη δὲ ἔσχε
ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμαιωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα
ἐπινοηθῆναι· τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσῃσι ἀναδέ-
ξαι ἀσπίδα, εὐῶσι ἤδη ἐν τῇσι νηυσί.

sed quod as-
tu diligen-
ter custodiri
viderent.
in Asiam
revertun-
tur.

CXVI. Οὗτοι μὲν δὴ περιέπλων Σούνιον. Ἀθηναῖοι
δὲ ὡς ποδῶν εἶχον, τάχιστα ἐξοήθεον ἐς τὸ ἄστυ· καὶ, ἔφ-
θησάν τε ἀπικόμενοι πρὶν ἢ τοὺς βαρεδρους ἤκειν, καὶ ἐ-
στρατοπεδεύσαντο ἀπιγμένοι ἐξ Ἑρακλήϊου τοῦ ἐν Μαρα- 5
θῶνι ἐν ἄλλῃ Ἑρακλήϊῳ τῷ ἐν Κυνοσάργει. οἱ δὲ βάρεδ-
ροι τῇσι νηυσὶ ὑπεραιωρηθέντες Φαλήρου, τοῦτο γὰρ ἦν ἐπί-
νειον τότε τῶν Ἀθηναίων, ὑπὲρ τούτου ἀνακωχέυσαντες τὰς
νῆας, ἀπέπλων ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην.

Quot utrin-
que in pug-
na Mara-
thonia in-
terfecti
sint: quid-
que Epize-
lo Atheni-
ensi in ea-
dem acci-
derit.

CXVII. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον
τῶν βαρεδρῶν κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄν-
δρας· Ἀθηναίων δὲ, ἑκατὸν ἐννεήκοντα καὶ δύο. ἔπεισον
μὲν ἀμφοτέρων τοσοῦτοι. Συνήνεικε δὲ αὐτόθι δῶμα γενέσ-
θαι τοιόνδε· Ἀθηναῖον ἄνδρα Ἐπίζηλον τὸν Κουφαγό- 5
ρειν ἐν τῇ συστάσει μαχόμενόν τε καὶ ἄνδρα γινόμενον ἀγα-
θόν, τῶν ὁμμάτων στερηθῆναι, οὔτε πληγέντα οὐδὲν τοῦ

σώματος, οὔτε βληθέντα· καὶ τὸ λοιπὸν τῆς ζόης διατε-
 λείν ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου ἔοντα τυφλόν. λέγειν δὲ αὐτὸν
 10 περὶ τοῦ πάθεος ἤκουσα τοιόνδε τινὰ λόγον. ἄνδρα οἱ δο-
 κέειν ὀπλίτην ἀντιστῆναι μέγαν, τοῦ τὸ γένειον τὴν ἀσπίδα
 πᾶσαν σκιάζειν· τὸ δὲ φᾶσμα τοῦτο ἑαυτὸν μὲν παρεξελ-
 θεῖν, τὸν δὲ ἑαυτοῦ παρυστάτην ἀποκτεῖναι. ταῦτα μὲν δὴ
 Ἐπίζηλον ἐπυθόμην λέγειν.

CXVIII. Δᾶτις δὲ πορευόμενος ἅμα τῷ στρατῷ ἐς Simula-
 τήν Ἀσίην, ἐπεὶ τε ἐγένετο ἐν Μυκόνῳ, εἶδε ὄψιν ἐν τῷ crum A-
 ὕπνῳ. καὶ ἥτις μὲν ἦν ἡ ὄψις, οὐ λέγεται· ὁ δὲ, ὡς ἡμέρη pollinis,
 τάχιστα ἐπέλαμψε, ζήτησιν ἐποιέετο τῶν νεῶν. εὐρῶν δὲ ἐν Delio Bæo-
 5 Φοινίσσῃ νηὶ ἄγαλμα Ἀπόλλωνος κεχρυσωμένον, ἐπυ- tiæ abla-
 θάνετο ὁκόθεν σεσυλημένον εἶη· πυθόμενος δὲ ἐξ οὗ ἦν ἱροῦ, tum, Dati-
 ἔπλεε τῇ ἑαυτοῦ νηὶ ἐς Δῆλον. καὶ, ἀπίκατο γὰρ τηνικαῦ- dis per
 τα οἱ Δῆλιοι ὀπίσω ἐς τὴν νῆσον, κατατίθεσθαι τε ἐς τὸ ἱρὸν somnium
 τὸ ἄγαλμα, καὶ ἐντέλλεται τοῖσι Δηλίοις ἀπαγαγεῖν τὸ moniti jus-
 10 ἄγαλμα ἐς Δῆλιον τὸ Θηβαίων· τὸ δ' ἔστι ἐπὶ θαλάσῃ, tur.
 Χαλκίδος καταντίον. Δᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ἐντειλάμενος
 ἀπέπλεε. τὸν δὲ ἀνδριάντα τοῦτον Δῆλιοι οὐκ ἀπήγαγον,
 ἀλλὰ μιν δι' ἐτέων εἴκοσι Θηβαῖοι αὐτοὶ ἐκ Δεοπροπίου
 ἐκομίσαντο ἐπὶ Δῆλιον.

CXIX. Τοὺς δὲ τῶν Ἐρετρίων ἀνδραποδισμένους Δᾶ- Eretrios
 τίς τε καὶ Ἀρταφέρνης, ὡς προσέσχον ἐς τὴν Ἀσίην πλέον- captos [c.
 101.] Da-
 τες, ἀνήγαγον ἐς Σοῦσα. βασιλεὺς δὲ Δαρεῖος, πρὶν μὲν rius huma-
 αἰχμαλώτους γενέσθαι τοὺς Ἐρετρίεας, ἐνεῖχέ σφι δεινὸν tat, Cissæ-
 5 χρόλον, οἷα ἀρξάντων ἀδικίης προτέρων τῶν Ἐρετρίων· ἐπεὶ que locum,
 τε δὲ εἶδέ σφας ἀπαχθέντας παρ' ἑαυτὸν, καὶ ὑποχειρίους Arderic-
 ἑαυτῷ ἔοντας, ἐποίησε κακὸν ἄλλο οὐδὲν, ἀλλὰ σφας τῆς cam, iis ha-
 Κισσίας χώρας κατοίκησε ἐν σταδμῷ ἑαυτοῦ, τῷ οὐνομά bitumen,
 ἐστι Ἀρδέρικκα· ἀπὸ μὲν Σούσων δέκα καὶ διηκοσίους sal oleum-
 10 σταδίους ἀπέχοντι, τεσσαεράκοντα δὲ ἀπὸ τοῦ φρέατος, τὸ que hauri-
 παρέχεται τριφασίας ἰδέας. καὶ γὰρ ἄσφαλτον καὶ ἄλλας untur.

μὲν κηλονήϊα, ἀντὶ δὲ γαυλοῦ, ἥμισυ ἄσχοῦ οἱ προσδέδεται· ὑποτύψας δὲ τούτω, ἀντλέει καὶ ἔπειτα ἐγγχεί ἐς δεξιὰ μίνην· ἐκ δὲ ταύτης ἐς ἄλλο διαχεόμενον, τρέπεται τριφασίας 15 ὁδοῦς· καὶ ἡ μὲν ἄσφαλτος καὶ οἱ ἄλλες πῆγνυνται παρὰ τήκα, τὸ δὲ ἔλαιον συνάγουσι ἐν ἀγγείοις, τὸ οἱ Πέρσαι καλέουσι ῥαδινάκη· ἔστι δὲ μέλαν, καὶ ὀδμὴν παρεχόμενον βαρέαν. Ἐνθαῦτα τοὺς Ἐρετρίεας κατοίκησε βασιλεὺς Δαρεῖος· οἱ καὶ μέχρι ἐμέο εἶχον τὴν χώραν ταύτην, φυλάσσοντες 20 τὴν ἀρχαίην γλῶσσαν. τὰ μὲν δὴ περὶ Ἐρετρίεας ἔσχε οὕτω.

Pugna jam pugnata, Athenas veniunt auxilia Spartanorum.

CXX. Λακεδαιμονίων δὲ ἦκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχιλίοι μετὰ τὴν πανσέληνον, ἔχοντες σπουδὴν πολλὴν καταλαβεῖν οὕτω, ὥστε τριταῖοι ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ὑστεροὶ δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς, ἰμείζοντο ὅμως 5 Δεήσασθαι τοὺς Μήδους. ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα, ἐθεήσαντο· μετὰ δὲ, αἰνέοντες Ἀθηναίους καὶ τὸ ἔργον αὐτέων, ἀπαλλάσσοντο ὅπισω.

Digressio de Alcmaeonidarum familia.

Proditiōnis crimen huic familiæ illo tempore motum [c. 115.]

Herodotus diligenter diluit [a 121. ad 124].

Alcmaeonidæ perinde, ac Callias, tyrannos maxime perosi. Calliæ in Pisistratum odii documenta.

Alia hominis facinorosa memorabilia. [Pannus turpis, adsutus purpuræ Herodoti.]

CXXI. Θῶμα δέ μοι, καὶ οὐκ ἐνδέχομαι τὸν λόγον, Ἀλκμαιωνίδας ἂν κοτε ἀναδέξαι Πέρσῃσι ἐκ συνδήματος ἄσπινδα, βουλομένους ὑπὸ βαρβαροῖσι τε εἶναι Ἀθηναίους καὶ ὑπὸ Ἰππῇ· οἵτινες μᾶλλον, ἢ ὁμοίως Καλλίῃ τῇ Φαιλίππου, Ἰππονίκου δὲ πατρὶ, φαίνονται μισοτύραννοι ἔοντες. 5 Καλλίης τε γὰρ μούνος Ἀθηναίων ἀπάντων ἐτόλμα, ὅπως Πεισίστρατος ἐκπέσοι ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, τὰ χρήματα αὐτοῦ κηρυσσόμενα ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀνέεσθαι, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἔχθιστα ἐς αὐτὸν πάντα ἐμηχανᾷτο.

CXXII. Καλλίῳ δὲ τούτου ἄξιον πολλαχοῦ μνήμην ἐστὶ πάντα τινὰ ἔχειν. τοῦτο μὲν γὰρ, τὰ προλεγεμένα, ὡς ἀνὴρ ἄκρος ἐλευθερῶν τὴν πατρίδα· τοῦτο δὲ, τὰ ἐν Ὀλυμπῇ ἐποίησε, ἵππῳ νικήσας, τεθρίππῳ δὲ δευτέρῳ 5 γενόμενος, Πύθια δὲ πρότερον ἀνελόμενος, ἐφανερῶς 5 Διὶ ἐς τοὺς Ἑλληνας πάντας μεγίστησι δαπάνῃσι τοῦτο δὲ, κατὰ τὰς ἐσωτοῦ θυγατέρας, εὐούσας τρεῖς, οἷός τις ἀνὴρ

ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ γὰρ ἐγένοντο γάμου ὥραιαι, ἔδωκε σφι δω-
ρεὴν μεγαλοπρεπεστάτην, ἐκείνησί τε ἐχαρίσατο· ἐκ γὰρ
10 πάντων τῶν Ἀθηναίων, τὸν ἐκάστη ἐδέλοι ἀνδρα ἑαυτῇ ἐκ-
λέξασθαι, ἔδωκε τούτῳ τῷ ἀνδρί.

CXXIII. Καὶ οἱ Ἀλκμαιωνίδαι ὁμοίως, ἢ οὐδὲν ἥσσον
τούτου, ἔσαν μισοτύραννοι. Δῶμα ὦν μοι, καὶ οὐ προσέ-
μαι τὴν διαβολήν, τούτους γε ἀναδέξαι ἄσπίδα, οἵτινες
ἔφευγόν τε τὸν πάντα χρόνον τοὺς τυράννους, ἐκ μηχανῆς
5 τε τῆς τούτων ἐξέλιπον οἱ Πεισιστρατιδαί τὴν τυραννίδα.
καὶ οὕτω τὰς Ἀθήνας οὗτοι ἔσαν οἱ ἐλευθερώσαντες πολλῶ
μᾶλλον ἥπερ Ἀρμόδιος τε καὶ Ἀριστογείτων, ὥς ἐγὼ κρίνω.
οἱ μὲν γὰρ ἐξηγρίωσαν τοὺς ὑπολοίπους Πεισιστρατιδέων,
Ἴππαρχον ἀποκτείναντες, οὐδέ τι μᾶλλον ἔπαυσαν τοὺς
10 λοιποὺς τυραννεύοντας· Ἀλκμαιωνίδαι δὲ ἐμφανέως ἐλευ-
θέρωσαν, εἰ δὲ οὗτοί γε ἀληθέως ἔσαν οἱ τὴν Πυθίην ἀνα-
πείσαντες προσημαίνειν Λακεδαιμονίοισι ἐλευθεροῦν τὰς
Ἀθήνας, ὥς μοι πρότερον δεδήλωται.

CXXIV. Ἀλλὰ γὰρ ἴσως τι ἐπιμεμφόμενοι Ἀθηναίων
τῷ δήμῳ προσεδόσαν τὴν πατρίδα; Οὐ μὲν ὦν ἥσάν σφῶν
ἄλλοι δοκιμώτεροι ἔν γε Ἀθηναίοισι ἄνδρες, οὐδ' οἱ μᾶλλον
ἐτετιμέατο. οὕτω οὐδὲ λόγος αἰρέει, ἀναδεχθῆναι ἕκ γε ἂν
5 τούτων ἄσπίδα ἐπὶ τοιούτῳ λόγῳ. Ἀνεδέχθη μὲν γὰρ
ἄσπίς· καὶ τοῦτο οὐκ ἔστι ἄλλως εἰπεῖν· ἐγένετο γὰρ· ὅς
μὲν τοι ἦν ὁ ἀναδέξας, οὐκ ἔχω προσωτέρω εἰπεῖν τουτέων.

CXXV. Οἱ δὲ Ἀλκμαιωνίδαι ἔσαν μὲν καὶ τὰ ἀνέκα-
θεν λαμπροὶ ἐν τῇσι Ἀθήνῃσι· ἀπὸ δὲ Ἀλκμαίωνος, καὶ
αὐτῆς Μεγακλέος, ἐγένοντο καὶ κάρτα λαμπροί. τοῦτο μὲν
γὰρ, Ἀλκμαίων ὁ Μεγακλέος τοῖσι ἐκ Σαρδίων Λυδοῖσι
5 παρὰ Κροίσου ἀπικνεομένοισι ἐπὶ τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελ-
φοῖσι, συμπρέγκτωρ τε ἐγένετο καὶ συνελάμψεαν προδύμωρ.
καὶ μιν Κροῖσος πυθόμενος τῶν Λυδῶν, τῶν ἐς τὰ χρηστήρια
φοιτεόντων, ἑαυτὸν εὖ ποιεῖν, μεταπέμπεται ἐς Σάρδεις· ἀπ-
ικόμενον δὲ δαΐζεται χρυσῷ, τὸν ἂν δύνηται τῷ ἑαυτοῦ σώ-

Quantum
Alcmaëoni-
dæad Athe-
nas tyran-
nide Pisi-
stratidarum
liberandas
contulerint
[5, 62. 65.].

Nobilissimi
Athenis,

jam inde a
priscis tem-
poribus.
Auctus fa-
miliæ
splendor
per Alcmaë-
onem Me-
gaclis fili-
um, quem
Cræsus Sar-
des arcessi-
tum magna
vi auri do-
nat.

ματι ἐξενείκασθαι ἐσάπαξ. ὁ δὲ Ἀλκμαίων πρὸς τὴν θω- 10
 ρῆν, ἐοῦσαν τοιαύτην, τοιάδε ἐπιτηδεύσας προσέφειρε. ἐνθὺς
 κιδῶνα μέγαν, καὶ κόλπον ποῖον καταλιπόμενος τοῦ κιδῶ-
 νος, κοιδόρους τοὺς εὖρισκε εὐρυτάτους ἰόντας ὑποδησάμε-
 νος, ἥϊε ἐς τὸν Δησαυρὸν ἐς τὸν οἱ κατηγέοντο. ἐσπεσὼν δὲ ἐς
 σωρὸν ψήγματος, πρῶτα μὲν παρέσαξε παρὰ τὰς κνήμας 15
 τοῦ χρυσοῦ ὅσον ἐχώρειν οἱ κόδοροι· μετὰ δὲ, τὸν κόλπον
 πάντα πλησάμενος χρυσοῦ, καὶ ἐς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς
 διαπάσας τοῦ ψήγματος, καὶ ἄλλο λαβὼν ἐς τὸ στόμα,
 ἐξῆϊε ἐκ τοῦ Δησαυροῦ, ἔλκων μὲν μόγις τοὺς κοιδόρους,
 παντὶ δὲ τῷ οἰκῶς μᾶλλον ἢ ἀνδρώπῳ· τοῦ τό τε στόμα 20
 ἐξέβυστο, καὶ πάντα ἐξόγκωτο. ἰδόντα δὲ τὸν Κροῖσον γέλως
 ἐσηλιδε· καὶ οἱ πάντα τε ἐκεῖνα διδοῖ, καὶ πρὸς, ἔτιτρα θω-
 ρέεται, οὐκ ἐλάσσω ἐκεῖνων. Οὕτω μὲν ἐπλούτησε ἡ οἰκίη
 αὕτη μεγάλως· καὶ ὁ Ἀλκμαίων οὗτος οὕτω τεθριπποτρο-
 φήσας, Ὀλυμπιάδα ἀναιρέεται. 25

Post major
 ei claritas
 conciliata
 per Clithe-
 nis, Sicyo-
 niorum ty-
 ranni, affi-
 nitatem.
 Qui cum
 Græcorum
 nobilissi-
 mos Sicyo-
 nem invi-
 tasset, ut
 ex iis deli-
 geret, cui
 filiam A-
 garisten
 desponsa-
 ret,

CXXVI. Μετὰ δὲ, γενεῇ δευτέρῃ ὕστερον, Κλεισθένης
 μιν ὁ Σικυῶνος τύραννος ἐξήειρε, ὥστε πολλῶ ὀνομαστοτέ-
 ρην γενέσθαι ἐν τοῖσι Ἑλλήσι ἢ πρότερον ἦν. Κλεισθένει
 γὰρ τῷ Ἀριστάνου, τοῦ Μύρωνος, τοῦ Ἀνδρέω, γίνεται
 θυγάτηρ τῇ οὐνομα ἦν Ἀγαρίστη. ταύτην ἠδίδεκε, Ἐλ- 5
 λήνων πάντων ἐξευρὼν τὸν ἄριστον, τούτῳ γυναῖκα προσδι-
 ναι. Ὀλυμπίῳ ὧν ἰόντων, καὶ νικῶν ἐν αὐτοῖσι τεθρίπῳ
 ὁ Κλεισθένης, κήρυγμα ἐποίησατο “ ὅστις Ἑλλήνων ἐαυτὸν
 “ ἄξιον Κλεισθέως γαμίζον γενέσθαι, ἢ κειν ἐς ἐξηκοστὴν
 “ ἡμέρην, ἢ καὶ πρότερον, ἐς Σικυῶνα· ὡς κυρώσοντος Κλεισ- 10
 “ θέως τὸν γάμον ἐν ἐνιαυτῷ, ἀπὸ τῆς ἐξηκοστῆς ἀρξαμένου
 “ ἡμέρης.” Ἐνθαῦτα Ἑλλήνων ὅσοι σφίσι τε αὐτοῖσι ἔσαν
 καὶ πάτερ ἐξωγκωμένοι, ἐφοίτεον μνηστῆρες· τοῖσι Κλεισ-
 θένης καὶ δρόμον καὶ παλαιίστην ποιησάμενος ἐπ’ αὐτῷ
 τούτῳ εἶχε. 15

alii aliunde
 se illuc
 conferunt :

CXXVII. Ἀπὸ μὲν δὴ Ἰταλίας ἦλθε Σμινδυρίδης ὁ
 Ἱπποκράτης Συξαίτης, ὃς ἐπὶ πλεῖστον δὴ χιλιῶς εἰς ἀνὴρ

ἀπίκετο· (ἡ δὲ Σύβαρις ἠκμαζε τοῦτον τὸν χρόνον μάλισ-
 τα·) καὶ Σιρίτης Δάμασος, Ἀμύριος τοῦ σοφοῦ λεγομένου
 5 πᾶις. οὗτοι μὲν ἀπὸ Ἰταλῆς ἦλθον. Ἐκ δὲ τοῦ κόλπου
 τοῦ Ἰονίου, Ἀμφίμνηστος Ἐπιστρώφου Ἐπιδάμνιος· οὗτος
 δὲ ἐκ τοῦ Ἰονίου κόλπου. Αἰτωλὸς δὲ ἦλθε, Τιτόρμου τοῦ
 ὑπερφύντος τε Ἑλλήνας ἰσχύϊ, καὶ φυγόντος ἀνδρώπους ἐς
 τὰς ἐσχατίας τῆς Αἰτωλίδος χώρας, τούτου τοῦ Τιτόρμου
 10 ἀδελφεὸς Μάλης. Ἀπὸ δὲ Πελοποννήσου, Φεῖδωνος τοῦ
 Ἀργείων τυράννου πᾶις Λεωκῆδης· Φεῖδωνος δὲ τοῦ τὰ
 μέτρα ποιήσαντος Πελοποννησίοισι, καὶ ὕβρισαντος μέγιστα
 δὴ Ἑλλήνων ἀπάντων, ὃς ἐξαναστήσας τοὺς Ἥλείων ἀγω-
 νοδέτας, αὐτὸς τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα ἔθηκε· τούτου τε
 15 δὴ πᾶις· καὶ Ἀμύριος Λυκούργου, Ἀρκὰς ἐκ Τραπε-
 ζοῦντος· καὶ Ἀζὴν ἐκ Παίου πόλιος Λαφάνης, Εὐφορίωνος
 τοῦ δεξαμένου τε, ὡς λόγος ἐν Ἀρκαδίῃ λέγεται, τοὺς
 Διοσκούρους οἰκίοισι, καὶ ἀπὸ τούτου ξεινδοκέοντος πάντας
 ἀνδρώπους· καὶ Ἥλειος Ὀνομαστός Ἀγαίου. οὗτοι μὲν
 20 δὴ ἐξ αὐτῆς Πελοποννήσου ἦλθον. Ἐκ δὲ Ἀθηνέων ἀπί-
 κοντο Μεγακλῆς τε ὁ Ἀλκμαίωνος, τούτου τοῦ παρὰ
 Κροῖσον ἀπικομένου, καὶ ἄλλος Ἴπποκλείδης Τισάνδρου,
 πλούτῳ καὶ εἰδεῖ προφέρων Ἀθηναίων. ἀπὸ δὲ Ἐρετρίας,
 ἀνδρεύσης τοῦτον τὸν χρόνον, Λυσανίης· οὗτος δὲ ἀπ' Εὐ-
 25βοίας μοῦνος. ἐκ δὲ Θεσσαλίας ἦλθε τῶν Σκοπαδέων Διακ-
 τορίδης Κρανώνιος. ἐκ δὲ Μολοσσῶν, Ἀλκων. Τοσοῦτοι
 μὲν ἐγένοντο οἱ μνηστῆρες.

Athenis,
 præter Hip-
 poclidem,
 Megacles
 Alcmaeonis
 a Creso di-
 tati filius.

CXXVIII. Ἀπικομένων δὲ τουτέων ἐς τὴν προειρημένην
 ἡμέρην, ὁ Κλεισθένης πρῶτα μὲν τὰς πάτρας τε αὐτέων
 ἀνεπύδετο, καὶ γένος ἐκάστου· μετὰ δὲ, κατέχων ἐνιαυτὸν,
 διεπειρᾶτο αὐτέων τῆς τε ἀνδραγαθίας, καὶ τῆς ὀργῆς, καὶ
 5 παιδευσίος τε, καὶ τρόπου· καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ ἰὼν ἐς συνουσίην,
 καὶ συνάπασι, καὶ ἐς γυμνάσιά τε ἐξαγινέων ὅσοι ἔσαν αὐ-
 τέων νεώτεροι· καὶ, τό γε μέγιστον, ἐν τῇ συνεστίῃ διεπει-
 ρᾶτο. ὅσον γὰρ κατεῖχε χρόνον αὐτούς, τοῦτον πάντα ἐποίεε,

Proci per
 annum
 spatium Si-
 cyone de-
 tenti, variis
 que modis
 tentati.
 Maxime
 probantur
 Athenien-
 ses: magis
 tamen alte-
 ro Hippo-
 clides.

καὶ ἅμα ἐξείνιζε μεγαλοπρεπέως. Καὶ δὴ κοῦ μάλιστα
 τῶν μνηστήρων ἤρεσκοντο οἱ ἀπ' Ἀθηνέων ἀπιγμένοι, καὶ 10
 τουτέων μᾶλλον Ἴπποκλείδης ὁ Τισάνδρου καὶ κατ' ἀν-
 δραγαδίην ἐκρίνετο, καὶ ὅτι τὸ ἀνέκαθε τοῖσι ἐν Κορίνθῳ
 Κυψελίδῃσι ἦν προσήκων.

Is dum in
 eo est, ut
 caeteris
 praelatus,
 Agaristen
 in matri-
 monium
 ducat, sua
 ipsius cul-
 pa, quod
 Clisthenem
 frivola sal-
 tatione of-
 fendisset,
 uxore exci-
 dit.

CXXIX. Ὡς δὲ ἡ κυρὴ ἐγένετο τῶν ἡμερέων, τῆς τε
 κατακλίσιος τοῦ γάμου, καὶ ἐκφάσιος αὐτοῦ Κλεισθένης,
 τὸν κρῖνοι ἐκ πάντων, δύσας βοῦς ἑκατὸν ὁ Κλεισθένης,
 εὐώχεε αὐτούς τε τοὺς μνηστήρας καὶ τοὺς Σικυωνίους πάν-
 τας. ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἐγένοντο, οἱ μνηστήρες ἔριν εἶχον 5
 ἀμφὶ τε μουσικῇ καὶ τῷ λεγομένῳ ἐς τὸ μέσον. προΐούσης
 δὲ τῆς πόσιος, κατέχων πολλὸν τοὺς ἄλλους ὁ Ἴπποκλείδης,
 ἐκέλευέ οἱ τὸν αὐλητὴν αὐλῆσαι ἐμμέλειαν· πειδομένου δὲ
 τοῦ αὐλητῆ, ὀρχήσατο. καὶ κως ἑωυτῷ μὲν ἀρεστῶς ὀρχέ-
 το· ὁ δὲ Κλεισθένης ὄρεων, ὅλον τὸ πρῆγμα ὑπόπτει. μετὰ 10
 δὲ, ἐπισχὼν ὁ Ἴπποκλείδης χρόνον, ἐκέλευέ τινα τράπε-
 ζαν ἐσενεῖλαι. ἐσελθούσης δὲ τῆς τραπέζης, πρῶτα μὲν
 ἐπ' αὐτῆς ὀρχήσατο Λακωνικὰ σχημάτια· μετὰ δὲ, ἄλ-
 λα Ἀττικά· τὸ τρίτον δὲ, τὴν κεφαλὴν ἐρείσας ἐπὶ τὴν
 τράπεζαν, τοῖσι σκέλεσι ἐχειρονόμησε. Κλεισθένης δὲ, τὰ 15
 μὲν πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα ὀρχομένου ἀποστυγέων γαμβρὸν
 ἂν οἱ ἔτι γενέσθαι Ἴπποκλείδην διὰ τὴν τε ὀρχησιν καὶ
 τὴν ἀναιδείην, κατεῖχε ἑωυτὸν, οὐ βουλόμενος ἐκραγῆναι ἐς
 αὐτόν· ὡς δὲ εἶδε τοῖσι σκέλεσι χειρονομήσαντα, οὐκέτι κατ-
 ἔχειν δυνάμενος, εἶπε· “ὦ παῖ Τισάνδρου, ἀπορχήσαό 20
 “γε μὴν τὸν γάμον.” ὁ δὲ Ἴπποκλείδης ὑπολαβὼν εἶπε·
 “Οὐ φροντὶς Ἴπποκλείδῃ.” Ἀπὸ τούτου μὲν τοῦτο οὐνο-
 μάζεται.

Igitur Aga-
 riste Mega-
 cli despon-
 detur.

CXXX. Κλεισθένης δὲ σιγὴν ποιησάμενος, ἔλεξε ἐς μέ-
 στον τάδε· “Ἄνδρες, παιδοὺς τῆς ἐμῆς μνηστήρες, ἐγὼ καὶ
 “πάντας ὑμέας ἐπαινέω, καὶ πᾶσιν ὑμῖν, εἰ οἷόν τε εἴη,
 “χαριζοίμην ἂν, μήτ' ἓνα ὑμέων ἐξαίρετον ἀποκρίνω, μήτε
 “τοὺς λοιποὺς ἀποδοκιμάζων. ἀλλ', οὐ γὰρ οἶά τέ ἐστι, 5

“ μιῆς πέρι παρθένου βουλευόντα, πᾶσι κατὰ νόον ποίειν·
 “ τοῖσι μὲν ὑμέων ἀπελευνομένοισι τοῦδε τοῦ γάμου, τάλαν-
 “ τον ἀργυρίου ἐκάσταθ' ἑκάστην δίδωμι τῆς ἀξιώσιος· εἵνεκα
 “ τῆς ἐξ ἐμεῦ γῆμαι, καὶ τῆς ἐξ οἴκου ἀποδημίας· τῷ δὲ
 10 “ Ἀλκμαίωνος Μεγακλείϊ ἐγγυῶ παῖδα τὴν ἐμὴν Ἀγαρίσ-
 “ την, νόμοισι τοῖσι Ἀθηναίων.” φαρμένου δὲ ἐγγυᾶσθαι
 Μεγακλέος, ἐκεκέρωτο ὁ γάμος Κλεισθένει.

CXXXI. Ἀμφὶ μὲν κρίσιος τῶν μνηστήρων τοσαῦτα
 ἐγένετο, καὶ οὕτω Ἀλκμαιωνίδαι ἐβώσθησαν ἀνὰ τὴν Ἑλ-
 λάδα. Τουτέων δὲ συνοικησάντων, γίνεται Κλεισθένης τε
 ὁ τὰς φυλὰς καὶ τὴν δημοκρατίην Ἀθηναίοισι καταστήσας,
 5 ἔχων τὸ οὐνομα ἀπὸ τοῦ μητροπάτορος τοῦ Σικυνωίου· οὗ-
 τός τε δὴ γίνεται Μεγακλείϊ καὶ Ἴπποκράτης. ἐκ δὲ Ἴπ-
 ποκράτους, Μεγακλέης τε ἄλλος, καὶ Ἀγαρίστη ἄλλη,
 ἀπὸ τῆς Κλεισθέως Ἀγαρίστης ἔχουσα τὸ οὐνομα· ἣ
 συνοικήσασά τε Ξανδίππῳ τῷ Ἀρίφρονος, καὶ ἔγκυος
 10 ἐοῦσα, εἶδε ὅφιν ἐν τῷ ὕπνῳ, ἐδόκεε δὲ λέοντα τεκεῖν· καὶ
 μετ' ὀλίγας ἡμέρας τίκτει Περικλέα Ξανδίππῳ.

His nati
 Clisthenes,
 novæ Athe-
 niensium
 decem in
 tribus divi-
 sionis auc-
 tor [5,
 66.], et
 Hippocra-
 tes: Hippo-
 crate, Me-
 gacles et
 Agariste.
 Hæc Xan-
 thippo parit
 Periclem.

CXXXII. META' δὲ τὸ ἐν Μαραθῶνι τρῶμα γενόμε-
 νον, Μιλτιάδης, καὶ πρότερον εὐδοκιμέων παρὰ Ἀθηναί-
 οισι, τότε μᾶλλον αὔξετο. αἰτήσας δὲ νέας ἐξοδομήκοντα καὶ
 στρατιήν τε καὶ χρήματα τοὺς Ἀθηναίους, οὐ φράσας σφι
 5 ἐπ' ἣν ἐπιστρατεύεται χώραν, ἀλλὰ φὰς αὐτοὺς καταπλου-
 τιεῖν, ἣν οἱ ἔπωνται· ἐπὶ γὰρ χώραν τοιαύτην δὴ τινα ἄξειν,
 ὅθιν χρυσὸν εὐπέτεώς ἀφιδόνον οἴσονται· λέγων τοιαῦτα,
 αἴτεις τὰς νέας. Ἀθηναῖοι δὲ τούτοις ἐπαρθέοντες, παρέ-
 δοσαν.

Post pug-
 nam Ma-
 rathoniam
 Miltiades,
 jam pluri-
 mum A-
 thenis pol-
 lens, accep-
 ta classe
 LXX navi-
 um,

CXXXIII. Παραλαβὼν δὲ ὁ Μιλτιάδης τὴν στρατιήν,
 ἔπλεε ἐπὶ Πάρον, πρόφασιν ἔχων ὡς οἱ Πάριοι ὑπῆρξαν
 πρότεροι στρατευόμενοι τριήρεϊ ἐς Μαραθῶνα ἅμα τῷ Πέρ-
 σῃ. τοῦτο μὲν δὴ πρόσχημα λόγου ἦν· ἀτάρ τινα καὶ ἔγ-

Parum ad-
 oritur. Pa-
 riis fortissi-
 me resis-
 tentibus,

κοτον εἶχε τοῖσι Παρίοισι διὰ Λυσαγόρεα τὸν Τισίεω, ἔοντα 5
 γένος Πάριον, διαβαλόντα μιν πρὸς Ὑδάρεα τὸν Πέρσην.
 Ἀπικόμενος δὲ ἐς τὴν ἔπλεε ὁ Μιλτιάδης τῇ στρατιῇ, ἐπο-
 λιοῦκε Παρίους, κατεilahμένους ἐντὸς τείχεος· καὶ ἐσπέμπων
 κήρυκα, αἵτε ἐκατὸν τάλαντα, φάς, ἣν μὴ οἱ δῶσι, οὐκ
 ἀπαναστήσιν τὴν στρατιήν· πρὶν ἢ ἐξέλῃ σφέας. Οἱ δὲ Πά- 10
 ριοι, ὅπως μὲν τι δώσουσι Μιλτιάδῃ ἀργυρίου, οὐδὲν διανοεῦν-
 το· οἱ δὲ, ὅπως διαφυλάξουσιν τὴν πόλιν, τοῦτο ἐμνηχανῶντο·
 ἄλλα τε ἐπιφραζόμενοι, καὶ τῇ μάλιστα ἔσκε ἐκάστοτε ἐπί-
 μαχον τοῦ τείχεος, τοῦτο ἄμα νυκτὶ ἐξήρετο διπλήσιον τοῦ
 ἀρχαίου.

15

Miltiades,
 etsi sacer-
 dotis ejus-
 dam Pariæ
 opera adju-
 tus, læso
 femore,

CXXXIV. Ἐς μὲν δὴ τοσοῦτο τοῦ λόγου οἱ πάντες Ἑλ-
 ληνες λέγουσι· τὸ ἐνδεῦται δὲ αὐτοὶ Πάριοι γενέσθαι ᾧδε
 λέγουσι. Μιλτιάδῃ ἀπορέοντι ἐλθεῖν ἐς λόγους αἰχμάλω-
 τον γυναῖκα, ἐοῦσαν μὲν Παρίην γένος, οὖνομα δὲ οἱ εἶναι
 Τιμουῦν· εἶναι δὲ ὑποζάκορον τῶν χερσίων Δειῶν. ταύτην 5
 ἐλθοῦσαν ἐς ὅψιν Μιλτιάδεω, συμβουλεύσαί οἱ, εἰ περὶ
 πολλοῦ ποίεσται Πάριον εἰεῖν, τὰ ἂν αὐτὴ ὑποδῆται, ταῦτα
 ποίεειν. μετὰ δὲ, τὴν μὲν ὑποδέσθαι· τὸν δὲ, ἀπικόμενον
 ἐπὶ τὸν κολωνὸν τὸν πρὸ τῆς πόλεως ἔοντα, τὸ ἕρκος δεσμο-
 φόρου Δήμητρος ὑπερδοξέειν, οὐ δυνάμενον τὰς θύρας ἀνοῖ- 10
 ξαι· ὑπερδοξόντα δὲ, εἶναι ἐπὶ τὸ μέγαρον, ὃ τι δὴ ποιήσον-
 τα ἐντὸς, εἴ τε κινήσονται τι τῶν ἀκινήτων, εἴ τε ὅ τι δὴ ποτε
 πρήξοντα· πρὸς τῇσι θύρῃσι τε γενέσθαι, καὶ πρόκα τε φρί-
 κης αὐτὸν ὑπελδοῦσης, ὀπίσω τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἵεσθαι· κατα-
 δρώσκοντα δὲ τὴν αἰμασίην, τὸν μηρὸν σπασθῆναι· οἱ δὲ, 15
 αὐτὸν τὸ γόνυ προσπταῖσαι λέγουσι.

infectisque
 rebus abit.
 Quid Py-
 thia Pariis
 oraculum
 de poena
 sacerdoti
 irroganda
 consulenti-
 bus respon-
 derit.

CXXXV. Μιλτιάδης μὲν νυν φλαύρως ἔχων, ἀπέπλεε
 ὀπίσω, οὔτε χρήματα Ἀθηναίοισι ἄγων, οὔτε Πάριον προσ-
 κτησάμενος, ἀλλὰ πολιορκήσας τε ἔξ καὶ εἴκοσι ἡμέρας,
 καὶ δηρώσας τὴν νῆσον. Πάριοι δὲ, πυθόμενοι ὥς ἡ ὑπο-
 ζάκορος τῶν Δειῶν Τιμῶ Μιλτιάδῃ κατηγγέστατο, βουλόμε- 5
 νοί μιν ἀντὶ τουτέων τιμωρῆσασθαι, δεοπρόπους πέμπουσι

ἐς Δελφοὺς, ὥς σφεας ἡσυχίῃ τῆς πολιορκίας ἔσχε. ἔπεμ-
πον δὲ ἐπειρησόμενους εἰ καταχρῆσονται τὴν ὑποζάκωρον
τῶν θεῶν, ὥς ἐξηγησαμένην τοῖσι ἐχθροῖσι τῆς πατρίδος
10 ἄλωσιν, καὶ τὰ ἐς ἔρσενα γόνον ἄρρητα ἰεῖα ἐκφῆνασαν
Μιλτιάδῃ. ἡ δὲ Πυθίη οὐκ ἔα, φᾶσα, “οὐ Τιμοῦν εἶναι τὴν
αἰτίην τουτέων, ἀλλὰ, δεῖν γὰρ Μιλτιάδεα τελευτᾶν μὴ
εὖ, φανῆναί οἱ τῶν κακῶν κατηγεμόνα.” Παρίοισι μὲν δὴ
ταῦτα ἡ Πυθίη ἔχρησε.

Miltiades
Athenas re-
versus ob
expeditio-
nem Pari-
am accusa-
tur. Ibi
quoniam
ipse, quippe
femore æ-
ger, pro se
dicere non
posset, ver-
ba pro eo
amici fa-
ciunt, et
victoriam
Maratho-
niam et
Lemni ex-
pugnatio-
nem com-
memoran-
tes. Sic ca-
pitis abso-
lutus, pec-
unia mul-
tatur: quam
multam,
cum ex
morbo post-
modum de-
cessisset,
filius ejus
Cimon ex-
solvit.

CXXXVI. Ἀθηναῖοι δὲ ἐκ Πάρου Μιλτιάδεα ἀπονοστή-
σαντα ἔσχον ἐν στόματι, οἷ τε ἄλλοι, καὶ μάλιστα Ξάνθι-
πος, ὁ Ἀρίφρωνος· ὃς θανάτου ὑπαγαγὰν ὑπὸ τὸν δῆμον
Μιλτιάδεα, ἐδίωκε τῆς Ἀθηναίων ἀπάτης εἵνεκεν. Μιλ-
5 τιάδης δὲ, αὐτὸς μὲν παρεὼν, οὐκ ἀπελογέετο· ἦν γὰρ ἀδύ-
νατος, ὥστε σηπομένου τοῦ μηροῦ. προκειμένου δὲ αὐτοῦ ἐν
κλίνῃ, ὑπεραπολογέοντο οἱ φίλοι, τῆς μάχης τε τῆς ἐν
Μαραθῶνι γενομένης πολλὰ ἐπιμεμνημένοι, καὶ τὴν Λήμ-
νου αἴρεσιν· ὥς ἐλὼν Λῆμνόν τε καὶ τισάμενος τοὺς Πε-
10 λασγούς, παρέδωκε Ἀθηναίοισι. Προσγενομένου δὲ τοῦ
δήμου αὐτῷ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ θανάτου, ζημιώσαν-
τος δὲ κατὰ τὴν ἀδικίην πεντήκοντα ταλάντοισι, Μιλτιάδης
μὲν μετὰ ταῦτα, σφακελίσαντός τε τοῦ μηροῦ καὶ σαπέν-
τος, τελευτᾷ· τὰ δὲ πεντήκοντα τάλαντα ἐξέτισε ὁ πάϊς
15 αὐτοῦ Κίμων.

CXXXVII. ΛΗΜΝΟΝ δὲ Μιλτιάδης ὁ Κίμωνος ὥδε
ἔσχε. Πελασγοί, ἐπεὶ τε ἐκ τῆς Ἀττικῆς ὑπὸ Ἀθηναίων
ἐξεβλήθησαν, εἴτε ὧν δὴ δικαίως, εἴτε ἀδίκως.—τοῦτο γὰρ
οὐκ ἔχω φράσαι, πλὴν τὰ λεγόμενα· ὅτι Ἐκαταῖος μὲν ὁ
5 Ἠγησάνδρου ἔφησε ἐν τοῖσι λόγοισι, λέγων “ἀδίκως. ἐπεὶ
τε γὰρ ἰδεῖν τοὺς Ἀθηναίους τὴν χώραν, τὴν σφισι ὑπὸ τὸν
Ὑμησσὸν ἐοῦσαν ἔδοσαν οἰκῆσαι, μισθὸν τοῦ τείχεος τοῦ
περὶ τὴν ἀκρόπολιν ποτε ἐληλαμένου· ταύτην ὥς ἰδεῖν τοὺς

Digressio
de Lemno
ejusque in-
colis Pelas-
gis. Pelasgi
olim Hy-
metti acco-
lae, sedibus
suis ab A-
theniensi-
bus ejecti,
(cujus ex-
pulsionis

variae traduntur ca-
sae,) cum
alia loca,
tum Lem-
num occu-
pant.

Ἀθηναίους ἐξεργασμένην εἶ, τὴν πρότερον εἶναι κακὴν τε
καὶ τοῦ μηδενὸς ἄξιήν, λαβεῖν φθόρον τε καὶ ἴμμερον τῆς γῆς, 10
καὶ οὕτω ἐξελαύνειν αὐτοὺς οὐδεμίαν ἄλλην πρόφασιν προῖσ-
χομένους τοὺς Ἀθηναίους.” Ὡς δὲ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι λέγου-
σι, “δικαίως ἐξελάσαι. κατοικημένους γὰρ τοὺς Πελασγοὺς
ὑπὸ τῷ Ὑμησῶ, ἐνδεῦτεν ὀρμημένους, ἀδικεῖν τὰδε.
Φοιτᾶν γὰρ αἰεὶ τὰς σφετέρους θυγατέρας τε καὶ τοὺς 15
παιδας ἐπ’ ὕδαρ ἐπὶ τὴν Ἑννεάκρουνον οὐ γὰρ εἶναι τοῦ-
τον τὸν χρόνον σφίσι καὶ οὐδὲ τοῖσι ἄλλοιςι Ἑλλήσι οἰκέ-
τας. ὅπως δὲ ἔλθοιεν αὐταί, τοὺς Πελασγοὺς ὑπὸ Ὑξείας
τε καὶ Ὀλιγαγίης βιάσθαι σφείας. καὶ ταῦτα μέντοι σφίσι
οὐκ ἀποχεῖν ποίειν, ἀλλὰ τέλος καὶ ἐπιβουλεύοντας ἐπι- 20
χειρήσειν φανῆναι ἐπ’ αὐτοφώρῳ. ἐαυτοὺς δὲ γενέσθαι το-
σούτῳ ἐκείνων ἄνδρας ἀμείνονας, ὅσῳ παρὲν αὐτοῖσι ἀπο-
κτεῖναι τοὺς Πελασγοὺς, ἐπεὶ σφείας ἔλαβον ἐπιβουλεύοντας,
οὐκ ἐβλήσθαι, ἀλλὰ σφί προειπεῖν ἐκ τῆς γῆς ἐξίεναι. τοὺς
δὲ, οὕτω δὴ ἐκχωρήσαντας, ἄλλα τε σχεῖν χωρία καὶ δὴ 25
καὶ Λῆμνον.” Ἐκεῖνα μὲν δὴ Ἐκαταῖος ἔλεξε, ταῦτα
δὲ Ἀθηναῖοι λέγουσι.—

Inde ad
penas pe-
tendas
Brauronem
navibus ap-
pulsis, mag-
num nu-
merum fe-
minarum
Atticarum
per insidias
rapiunt,
cum iisque
consues-
cunt. Post
et filios his
feminis in
Lemno quod
soboli Pel-
lasgicarum
mulierum

CXXXVIII. Οἱ δὲ Πελασγοὶ οὗτοι, Λῆμνον τότε νε-
μόμενοι, καὶ βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι,
εἶ τε ἐξεπιστάμενοι τὰς Ἀθηναίων ὁρτὰς, πεντηκοντέρους
στησάμενοι, ἐλόχῃσαν Ἀρτέμιδι ἐν Βραυρωνί ἀγούσας ὁρτὴν 5
τὰς τῶν Ἀθηναίων γυναῖκας. ἐνθεῦτεν δὲ ἀρπάσαντες του-
τέων πολλὰς, οἴχοντο ἀποπλέοντες· καὶ σφείας ἐς Λῆμνον
ἀγαγόντες, παλλυκαὶς εἶχον. Ὡς δὲ τέκνων αὐταί αἰ
γυναῖκες ὑπεπλήσθησαν, γλῶσσάν τε τὴν Ἀττικὴν καὶ
τρόπους τῶν Ἀθηναίων ἐδίδασκον τοὺς παῖδας. οἱ δὲ οὕτε 10
συμμίσγεσθαι τοῖσι ἐκ τῶν Πελασγίδων γυναικῶν παισὶ
ἤθελον, εἰ τε τύπτοιτό τις αὐτέων ὑπ’ ἐκείνων τινὸς, ἐξοθήθην
τε πάντες, καὶ ἐτιμώρεον ἀλλήλοισι· καὶ δὴ καὶ ἄρχειν τε
τῶν παιδῶν οἱ παῖδες ἐδικαίουν, καὶ πολλὸν ἐπεκράτειον.

Μαδόντες δὲ ταῦτα οἱ Πελασγοὶ, ἑαυτοῖσι λόγους ἐδίδο-
 15 σαν καὶ σφίσι βουλευομένοισι, δεινόν τι ἐσέδυνε, εἰ δὴ δια-
 γινώσκοιεν σφίσι τε βοηθεῖν οἱ παῖδες πρὸς τῶν κουριδιέων
 γυναικῶν τοὺς παῖδας, καὶ τουτέων αὐτίκα ἄρχειν πειρῶα-
 το, τί δὴ ἀνδρωθέντες δῆθεν ποιήσουσι. ἐνθαῦτα ἔδοξε σφι
 20 κτείνειν τοὺς παῖδας τοὺς ἐκ τῶν Ἀττικῶν γυναικῶν.
 ποιεῦσι δὴ ταῦτα· προσπολλύουσι δὲ σφεων καὶ τὰς μητέ-
 ρας. Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου, καὶ τοῦ προτέρου τούτων,
 τὸ ἐργάσαντο αἱ γυναῖκες, τοὺς ἅμα Θόαντι ἄνδρας σφετέ-
 ρους ἀποκτείνασαι, νενόμισται ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, τὰ σχέ-
 τλια ἔργα πάντα, Λήμνια καλέεσθαι.

CXXXIX. Ἀποκτείνασι δὲ τοῖσι Πελασγοῖσι τοὺς σφε-
 τερέους παῖδας τε καὶ γυναῖκας, οὔτε γῇ καρπὸν ἔφερε,
 οὔτε γυναῖκες τε καὶ ποῖμαι ὁμοίως ἔτικτον καὶ πρὸ τοῦ.
 5 πιεζόμενοι δὲ λιμῷ τε καὶ ἀπαιδίῃ, ἐς Δελφοὺς ἔπεμπον,
 λύσιν τινα αἰτησόμενοι τῶν παρεόντων κακῶν. Ἡ δὲ Πυ-
 θίῃ σφέας ἐκέλευε Ἀθηναίοισι δίκας διδόναι ταύτας τὰς
 ἂν αὐτοῖ Ἀθηναῖοι δικάσωσι. ἦλθόν τε δὴ ἐς τὰς Ἀ-
 θήνας οἱ Πελασγοὶ, καὶ δίκας ἐπαγγέλλοντο βουλόμενοι
 10 διδόναι παντὸς τοῦ ἀδικήματος. Ἀθηναῖοι δὲ ἐν τῷ
 πρυτανήῳ κλίνην στρώσαντες, ὡς εἶχον κάλλιστα, καὶ
 τράπεζαν ἐπιπλήν ἁγαθῶν πάντων παραθέντες, ἐκέλευον
 τοὺς Πελασγοὺς τὴν χώραν σφίσι παραδιδόναι οὕτω ἔχου-
 σαν. οἱ δὲ Πελασγοὶ ὑπολαβόντες, εἶπαν· “Ἐπεὰν βορῇ
 “ἀνέμῳ αὐτημερὸν νηὺς ἐξάνύσῃ ἐκ τῆς ὑμετέρης ἐς τὴν
 15 “ἡμετέρεν, τότε παραδώσομεν.” τοῦτο εἶπαν, ἐπιστάμενοι
 τοῦτο εἶναι ἀδύνατον γενέσθαι· ἡ γὰρ Ἀττικὴ πρὸς νότον
 κέεται πολλὸν τῆς Λήμνου.

CXL. Τότε μὲν τοιαῦτα. ἔτεσι δὲ κάρτα πολλοῖσι ὕσ-
 τερον τουτέων, ὡς ἡ Χερσόνησος ἢ ἐν Ἑλλησπόντῳ ἐγένετο
 ὑπ’ Ἀθηναίοισι, Μιλτιάδης ὁ Κιμῶνος, ἐτῆσιεων ἀνέμων
 κατεστηκότων, νηὶ κατανύσας ἐξ Ἑλαιοῦντος τοῦ ἐν Χερ-
 80 profectus,

oraculo illo σονήσω ἐς Λῆμνον, προκηγύρευε ἐξίεναι ἐκ τῆς νήσου τοῖσι 5
 utens Pe- Πηλασγῶσι, ἀναμνησέων σφέας τὸ χρηστήριον τὸ οὐδα-
 lasgis, ut Πᾶ ἤλπισαν σφίσι οἱ Πηλασγοὶ ἐπιτελέεσθαι. Ἐφαισ-
 insulam A- μᾶ
 theniensi- πίεις μὲν νυν ἐπείθοντο· Μυρρινᾶοι δὲ, οὐ συγγινωσκό-
 bus cedant, μενοι εἶναι τὴν Χερσόνησον Ἀττικὴν, ἐπολιμαζέοντο, ἐς ὃ
 imperat. καὶ αὐτοὶ παρέστησαν. οὕτω δὲ τὴν Λῆμνον ἔσχον Ἀθη- 10
 Hephæstiae
 incolæ dic- ναῖοί τε καὶ Μιλτιάδης.
 to audien-
 tes: Myri-
 næi vi ex-
 pulsi. Itaque Lemnus Athenarum ditioni subjecta.

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ ἙΒΔΟΜΗ.

ΠΟΛΥΜΝΙΑ.

ἘΠΕΙ ΔΕ ἡ ἀγγελίη ἀπίκετο περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν
Μαραθῶνι γενομένης παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον τὸν Ὑστάσ-
πεος, καὶ πρὶν μεγάλως κεχαραγμένον τοῖσι Ἀθηναίοισι
διὰ τὴν ἐς Σάρδεις ἐξουλήν, καὶ δὴ καὶ τότε πολλῶν τε δει-
5 νότερα ἐποίησε, καὶ μᾶλλον ὤρμητο στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν
Ἑλλάδα. Καὶ αὐτίκα μὲν ἐπηγγέλλετο, πέμπων ἀγγέ-
λους κατὰ πόλεις, ἐτοιμάζειν στρατιήν, πολλῶν πλέων ἐπι-
τάσσεων ἐκάστοισι ἢ πρότερον παρεῖχον, καὶ νέας τε, καὶ ἵπ-
πους, καὶ σῖτον, καὶ πλοῖα. τουτέων δὲ περιαγγελλομένων,
10 ἡ Ἀσίη ἐδονέετο ἐπὶ τρία ἔτεα, καταταγομένων τε τῶν
ἀρίστων, ὥς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευομένων, καὶ παρα-
σκευαζομένων. Τετάρτῳ δὲ ἔτει Αἰγύπτιοι, ὑπὸ Καμβύ-
σεω δουλωθέντες, ἀπέστησαν ἀπὸ Περσέων. ἐνθαῦτα δὴ καὶ
μᾶλλον ὤρμητο καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους στρατεύεσθαι.

II. Στελλομένου δὲ Δαρείου ἐπ' Αἴγυπτον καὶ Ἀθή-
νας, τῶν παιδῶν αὐτοῦ στάσις ἐγένετο μεγάλη περὶ τῆς
ἡγεμονίης· ὥς δεῖ μιν, ἀποδέξαντα βασιλῆα, κατὰ τὸν
Περσέων νόμον, οὕτω στρατεύεσθαι. Ἦσαν γὰρ Δαρεῖω,

Novus Per-
sarum con-
tra Græcos
apparatus
trium an-
norum [ab
a. 489. ad
487.].

Quarto an-
no Ægyp-
tus a Per-
sis deficit
[a. 486.].

Darius Æ-
gyptum
Græciam-
que invasu-
rus dum in
eo est, ut
more Per-

sarum ex filiis successorem sibi deligat, magna inter hos de successione contentio oritur.

καὶ πρότερον ἢ βασιλεύσαι, γεγονότες τρεῖς παῖδες ἐκ τῆς 5
 προτέρης γυναικός, Γωξόρευο θυγατρός· καὶ βασιλεύσαντι,
 ἐξ Ἀτόσσης τῆς Κύρου ἕτεροι τέσσερες. τῶν μὲν δὴ προτέρων
 ἐπρέσβευε Ἀρτοβαζάνης· τῶν δὲ ἐπιγενομένων, Ξέρξης. ἰόν-
 τες δὲ μητρός οὐ τῆς αὐτῆς, ἐστασίαζον· ὁ μὲν Ἀρταβα-
 ζάνης, κατότι πρεσβυτάτος τε εἶη παντὸς τοῦ γόνου, καὶ 10
 ὅτι νομιζόμενα εἶη πρὸς πάντων ἀνδράπων, τὸν πρεσβύτα-
 τον τὴν ἀρχὴν ἔχειν· Ξέρξης δὲ, ὡς Ἀτόσσης τε παῖς εἶη,
 τῆς Κύρου θυγατρός, καὶ ὅτι Κύρος εἶη ὁ κτησάμενος τοῖσι
 Πέρσῃσι τὴν ἑλευθερίην.

Demaratus illo temporis articulo Susa delatus [6, 70.] quid Xerxi, Dario ex Atossagenito, suaserit. Cujus consilium secutus Xerxes, a patre obtinet, ut, caeteris posthabitis regni successor nominetur.

III. Δαρείου δὲ οὐκ ἀποδεικνυμένου καὶ γνώμην, ἐτύγ-
 χανε κατὰ τούτῳ τούτοισι καὶ Δημάρετος, ὁ Ἀρίστωνος,
 ἀναβέβηκώς ἐς Σοῦσα, ἐστερημένος τε τῆς ἐν Σπάρτῃ βασι-
 λείης, καὶ φυγὴν ἐπιβαλὼν ἑωυτῷ ἐκ Λακεδαιμόνος. οὗτος 5
 ὥνῃς πυθόμενος τῶν Δαρείου παίδων τὴν διαφορὴν, ἐλθὼν,
 ὡς ἡ φάτις μιν ἔχει, Ξέρξῃ συνεβούλευε λέγειν πρὸς τοῖσι
 ἔλεγε ἔπεισι, ὡς “ αὐτὸς μὲν γένοιτο Δαρεῖω ἥδη βασιλεύ-
 “ οντι, καὶ ἔχοντι τὸ Περσέων κράτος· Ἀρτοβαζάνης δὲ,
 “ ἔτι ἰδιώτῃ ἰόντι Δαρεῖω. οὐκ ἔστι οὐτ’ εἰκὸς εἶη, οὔτε δι- 10
 “ καιον, ἄλλον τινὰ τὸ γέρας ἔχειν πρὸ ἑωυτοῦ· ἐπεὶ γε καὶ
 “ ἐν Σπάρτῃ, ἔφη ὁ Δημάρετος ὑποτιδόμενος, οὕτω νομί-
 “ ζεσθαι, ἣν οἱ μὲν προγεγονότες ἔωσι πρὶν ἢ τὸν πατέρα
 “ σφέων βασιλεύσαι, ὁ δὲ βασιλεύοντι ὑψίγονος ἐπιγένη-
 “ ται, τοῦ ἐπιγενομένου τὴν ἑκδέξιν τῆς βασιλείης γίνεσ-
 “ θαι.” Χρησαμένου δὲ Ξέρξῃ τῇ Δημαρέτου ὑποθήκῃ, 15
 γνοὺς ὁ Δαρεῖος ὡς λέγοι δίκαια, βασιλῆα μιν ἀπέδεξε. δο-
 κέει δὲ μοι, καὶ ἄνευ ταύτης τῆς ὑποθήκης βασιλεύσαι ἂν
 Ξέρξης· ἡ γὰρ Ἀτοσσα εἶχε τὸ πᾶν κράτος.

Altero post anno Dari-
 us, omni
 jam belli
 apparatu
 instructo

IV. Ἀποδέξας δὲ βασιλῆα Πέρσῃσι Δαρεῖος Ξέρξεα,
 ὁρμητο στρατεύεσθαι. ἀλλὰ γὰρ, μετὰ ταυτὰ τε καὶ
 Αἰγύπτου ἀπόστασιν τῷ ὑστέρω ἔτει, παρασκευαζόμενον
 συνήνεκε αὐτὸν Δαρεῖον, βασιλεύσαντα τὰ πάντα ἐξ τε καὶ

5 τριήκοντα ἔτεα, ἀποθανεῖν· οὐδέ οἱ ἐξεγένετο οὔτε τοὺς ἀπε- diem supre-
στεῶτας Αἴγυπτίους οὔτε Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι. Ἀ- num obit
ποθανόντος δὲ Δαρείου, ἡ βασιλικὴ ἀνεχώρησε ἐς τὸν παῖδα [a. 485].
τὸν ἐκείνου Ξέρξεα.

V. Ὁ τοίνυν Ξέρξης ἐπὶ μὲν τὴν Ἑλλάδα οὐδαμῶς Xerxes reg-
πρόθυμος ἦν κατ' ἀρχὰς στρατεύεσθαι, ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον num adept-
ἐποίεετο τὴν στρατιῆς ἄγερσιν. παρῶν δὲ καὶ δυνάμενος παρ' initio ab
αὐτῷ μέγιστον Περσέων Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω, ὅς ἦν Ξέρξη armis Græ-
5 μὲν ἀνεψιός, Δαρείου δὲ ἀδελφεῆς πάϊς, τοιούτου λόγου εἰ- ciæ inferen-
χετο, λέγων· “ Δέσποτα, οὐκ οἰκός ἐστι Ἀθηναίους, ἐργα- dis abhor-
“ σαμένους πολλὰ ἤδη κακὰ Πέρσας, μὴ οὐ δοῦναι δίκας reret, et a
“ τῶν ἐποίησαν. ἀλλὰ τὸ μὲν νῦν ταῦτα πρήσσοις τά περ Mardonio,
“ ἐν χερσὶ ἔχεις· ἡμερώσας δὲ Αἴγυπτον τὴν ἐξυβρίσασαν,
10 “ στρατηλάτεις ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἵνα λόγος τέ σε ἔχῃ πρὸς
“ ἀνδρῶπων ἀγαθός, καὶ τις ὕστερον φυλάσσηται ἐπὶ γῇ
“ τὴν σὴν στρατεύεσθαι.” Οὗτος μὲν οἱ ὁ λόγος ἦν τι-
μαρός· τοῦ δὲ λόγου παρενδήκην ποιέεσκετο τήνδε, ὡς “ ἡ
“ Εὐρώπῃ περικαλλῆς χώρα, καὶ δένδρεα παντοῖα φέρει τὰ
15 “ ἡμέρα, ἀρετὴν τε ἄκρη, βασιλείῃ τε μούνην ἀξίη ἐκ-
τῆσθαι.”

VI. Ταῦτα δὲ ἔλεγε, οἷα νεωτέρων ἔργων ἐπιθυμητῆς et ab Aleu-
ἑὼν, καὶ δέλων αὐτὸς τῆς Ἑλλάδος ὑπαρχος εἶναι. χρόνῳ adis, Pisi-
δὲ κατεργάσατό τε καὶ ἀνέπεισε Ξέρξεα, ὥστε ποίειν ταῦ- stratidis
τα· συνέλαβε γὰρ καὶ ἄλλα οἱ σύμμαχα γενόμενα ἐς τὸ Onomacri-
5 πείθεσθαι Ξέρξεα. τοῦτο μὲν, ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας παρὰ toque vate
τῶν Ἀλευαδέων ἀπιγμένοι ἄγγελοι ἐπεκαλέοντο βασιλῆα, ad Græcos
πᾶσαν προθυμίην παρεχόμενοι, ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· οἱ δὲ subigendos
Ἀλευάδαι οὗτοι ἔσαν Θεσσαλίας βασιλῆες. τοῦτο δὲ, incitatur.
Πεισιστρατιδῶν οἱ ἀναβελήκότες ἐς Σοῦσα, τῶν τε αὐτέων
10 λόγων ἐχόμενοι τῶν καὶ οἱ Ἀλευάδαι, καὶ δὴ τι πρὸς
τούτοις ἔτι πλέον προσορέγοντό οἱ, ἔχοντες Ὀνομάκριτον,
ἄνδρα Ἀθηναῖον, χρησμολόγον τε καὶ διαθέτην χρησμῶν
τῶν Μουσαίου. ἀναβελήκασαν γὰρ τὴν ἔχθρην προκαταλυ-

σάμενοι· ἐξήλασθη γὰρ ὑπὸ Ἰππάρχου τοῦ Πεισιστράτου
 ὁ Ὀνομάκριτος ἐξ Ἀθηνέων, ἐπ' αὐτοφῶρα ἄλλους ὑπὸ 15
 Λάσου τοῦ Ἐρμιονέως ἐρποίεων ἐς τὰ Μουσαίου χρησμὸν,
 ὡς αἱ ἐπὶ Λήμνῳ ἐπικείμεναι νῆσοι ἀφανιζοίατο κατὰ τῆς
 θαλάσσης. διὸ ἐξήλασέ μιν ὁ Ἰππαρχος, πρότερον χρεώμε-
 νος τὰ μάλιστα. Τότε δὲ συναναβὰς, ὅπως ἀπύκοιτο ἐς
 ὄψιν τὴν βασιλῆος, λεγόντων τῶν Πεισιστρατιδῶν περὶ αὐ- 20
 τοῦ σεμνοῦς λόγους, κατέλεγε τῶν χρησμῶν· εἰ μὲν τι ἐνέοι
 σφάλμα φέρον τῷ βαρβάρῳ, τῶν μὲν ἔλεγε οὐδὲν· ὁ δὲ τὰ
 εὐτυχέστατα ἐκλεγόμενος, ἔλεγε τὸν τε Ἑλλησποντὸν ὡς
 ζευχθῆναι χρεὸν εἴη ὑπ' ἀνδρὸς Πέρσῃ, τὴν τε ἔλασιν ἐξη-
 γούμενος. οὗτός τε δὴ χρησμάδεων προσεφέρετο, καὶ οἱ τε 25
 Πεισιστρατίδαι καὶ οἱ Ἀλευάδαι γνώμας ἀποδεικνύμενοι.

Primum
 Ægyptus
 recepta
 [a. 484].
 Ægyptiis
 præficitur
 Achæme-
 nes Darii
 filius, quem
 post Inarus
 obtruncat
 [3, 12].

VII. Ὡς δὲ ἀνεγνώσθη Ξέρξης στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν
 Ἑλλάδα, ἐνδαυτα δευτέρῳ μὲν ἔτει μετὰ τὸν θάνατον τὸν
 Δαρείου, πρῶτα στρατὴν ποίεσθαι ἐπὶ τοὺς ἀπεστεῶτας.
 τούτους μὲν νυν καταστρεφόμενος, καὶ Αἴγυπτον πᾶσαν
 πολλὸν δουλοτέην ποιήσας ἢ ἐπὶ Δαρείου ἦν, ἐπιτρέπει 5
 Ἀχαιμένει, ἀδελφεῷ μὲν ἐωυτοῦ, Δαρείου δὲ παιδί. Ἀ-
 χαιμένεια μὲν νυν ἐπιτροπεύοντα Αἴγυπτου, χρόνῳ μετέπει-
 τα ἐφόνευσε Ἰνάρως ὁ Ψαμμιτῆχου, ἀνὴρ Λίβυς.

Xerxis ad
 Persarum
 proceres de
 Græcia in-
 vadenda
 oratio.

1

VIII. Ξέρξης δὲ μετὰ Αἴγυπτου ἄλῳσιν, ὡς ἔμελλε ἐς
 χεῖρας ἄξισθαι τὸ στρατεύμα τὸ ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, σὺλλο-
 γον ἐπὶ κλητὸν Περσέων τῶν ἀρίστων ἐποίεστο, ἵνα γνώμας
 τε πύδῃται σφείων, καὶ αὐτὸς ἐν πᾶσι εἴπῃ τὰ θέλει. Ὡς
 δὲ συνελέχθησαν, ἔλεξε Ξέρξης τὰς· “ Ἄνδρες Πέρσαι, οὗ 5
 “ τ' αὐτὸς κατηγήσομαι νόμον τόνδε ἐν ὑμῖν τιθεῖς, παρα-
 “ θεξάμενός τε αὐτῷ χρήσομαι. ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνομαι
 “ τῶν πρεσβυτέρων, οὐδαμῶς κω ἡτρεμήσαμεν, ἐπεὶ τε παρ-
 “ ῥάβομεν τὴν ἡγεμονίην τήνδε παρὰ Μήδων, Κύρου κατε-
 “ λόντος Ἀστυάγεα· ἀλλὰ θεός τε οὕτω ἄγει, καὶ αὐ- 10
 “ τοῖσι ἡμῖν πολλὰ ἐπέπουσι συμφέρεται ἐπὶ τὸ ἄρμενον.
 “ Τὰ μὲν νυν Κῦρός τε καὶ Καμβύσης πατὴρ τε ἐμὸς Δα-

- “ ρεῖος κατεργάσαντο καὶ προσεκτήσαντο ἔθνεα, ἐπιστα-
 “ μένοισι εὖ οὐκ ἂν τις λέγοι. Ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ τε παρέλα-
 15 “ ῥον τὸν θρόνον, τοῦτο ἐφρόντιζον, ὅπως μὴ λείψομαι τῶν
 “ πρότερον γενομένων ἐν τιμῇ τῇδε, μηδὲ ἐλάσσω προσεκτή-
 “ σομαι δύναμιν Πέρσῃσι· φροντίζων δὲ εὐρίσκω ἅμα μὲν
 “ κῦδος ἡμῶν τε προσγινόμενον, χώραν τε τῆς νῦν ἐκτήμεθα
 “ οὐκ ἐλάσσονα οὐδὲ φλαυροτέρην, παμφορωτέρην τε· ἅμα
 20 “ δὲ τιμαυρίην τε καὶ τίσιν γινομένην. διὸ ὑμέας νῦν ἐγὼ
 “ συνέλεξα, ἵνα τὸ νοέω πρήσσειν, ὑπερβῶμαι ὑμῶν. Μέλλω,
 “ ζεύξας τὸν Ἑλλάσποντον, ἐλᾶν στρατὸν διὰ τῆς Εὐρώπης
 “ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἵνα Ἀθηναίους τιμαυρήσομαι, ὅσα δὴ
 “ πεποιήκασι Πέρσας τε καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν. Ὠρᾷτε
 25 “ μέν νυν καὶ Δαρεῖον ἰδύοντα στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς ἄν-
 “ δρας τούτους. ἀλλ’ ὁ μὲν τετελεύτηκε, καὶ οὐκ ἐξεγένετό
 “ οἱ τιμαυρήσασθαι· ἐγὼ δὲ ὑπέρ τε ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων
 “ Περσέων οὐ πρότερον παύσομαι, πρὶν ἢ ἔλω τε καὶ πυρώ-
 “ σω τὰς Ἀθήνας· οἳ γε ἐμὲ καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπῆρ-
 30 “ ξαν ἄδικα ποιεῦντες. πρῶτα μὲν, ἐς Σάρδεις ἐλθόντες ἅμα
 “ Ἀρισταγόρῃ τῷ Μιλησίῳ, δούλῳ δὲ ἡμετέρῳ, ἀπικόμενοι
 “ ἐνέπρησαν τὰ τε ἄλσεα καὶ τὰ ἱερά· δεύτερα δὲ, ἡμέας
 “ οἷα ἔρξαν ἐς τὴν σφετέρην ἀποβάντας, ὅτε Δᾶτῖς τε καὶ
 “ Ἀρταφέρνης ἐστρατήγεον, τὰ ἐπίστασθέ μου πάντες.
 35 “ Τουτέων μέντοι εἵνεκα ἀνάρτημαι ἐπ’ αὐτοὺς στρατεύεσ-
 “ θαι. ἀγαθὰ δὲ ἐν αὐτοῖσι τοσάδε ἀνευρίσκω λογιζόμενος,
 “ εἰ τούτους τε καὶ τοὺς τούτοισι πλησιοχώρους καταστρε-
 “ φόμεθα, οἳ Πέλοπος τοῦ Φρυγὸς νέμονται χώραν. γῆν
 “ τὴν Περσίδα ἀποδέχομεν τῷ Διὸς αἰδέρι ὀμουρέουσιν· οὐ
 40 “ γὰρ δὴ χώραν γε οὐδεμίην κατόψεται ὁ ἥλιος ὀμουρον
 “ εἰῶσαν τῇ ἡμετέρῃ, ἀλλὰ σφείας πάσας ἐγὼ ἅμα ὑμῶν
 “ μίαν χώραν δῆσω, διὰ πάσης διεξιελθὼν τῆς Εὐρώπης.
 “ πυνδάνομαι γὰρ ὧδε ἔχειν· οὔτε τινα πόλιν ἀνδρῶν οὐδε-
 “ μίην, οὔτε ἔθνος οὐδὲν ἀνθρώπων ὑπολείπεσθαι, τὸ ἡμῶν
 45 “ οἷόν τε ἔσται ἐλθεῖν ἐς μάχην, τουτέων τῶν κατέλεξα,

4

“ ὑπεξαραιρημένων. οὕτω οἱ τε ἡμῖν αἰτίοι ἔξουσι δούλιον
 “ ζυγόν, οἱ τε ἀναίτιοι. Ὑμεῖς δ’ ἂν μοι, τάδε ποίοντες,
 “ χαρίζοισθε. ἐπεὰν ὑμῖν σημήνω τὸν χρόνον, ἐς τὸν ἡκεῖν δεῖ,
 “ προθύμως πάντα τινὰ ὑμῶν χρήσει παρεῖναι· ὅς ἂν δὲ
 “ ἔχων ἡκῆ παρασκευασμένον στρατὸν κάλλιστα, δώσω οἱ 50
 “ δῶρα τὰ τιμιώτατα νομίζεται εἶναι ἐν ἡμετέρῳ. ποιη-
 “ τέα μὲν νυν ταῦτά ἐστι οὕτω. Ἵνα δὲ μὴ ἰδιοξου-
 “ λεύειν ὑμῖν δοκέω, τίδημι τὸ πρῆγμα ἐς μέσον, γνῶμην
 “ κελεύων ὑμῶν τὸν βουλόμενον ἀποφαίνεσθαι.” Ταῦτα
 εἶπας ἐπαύετο.

55

Consilium
 regis Mar-
 donius ve-
 hementer
 collaudat,
 Græcorum
 vires mul-
 tum ele-
 vans.

1

2

IX. Μετ’ αὐτὸν δὲ Μαρδόνιος ἔλεγε· “ ὦ δέσποτα,
 “ οὐ μόνον εἰς τῶν γενομένων Περσέων ἄριστος, ἀλλὰ καὶ
 “ τῶν ἐσομένων· ὅς τά τε ἄλλα λέγων ἐπέκεο ἄριστα καὶ
 “ ἀληθέστατα, καὶ Ἴωνας τοὺς ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατοι-
 “ κημένους οὐκ ἐάσεις καταγελάσαι ἡμῖν, ἐόντας ἀναξίους. 5
 “ καὶ γὰρ δεινὸν ἂν εἴη πρῆγμα, εἰ Σάκας μὲν καὶ Ἰνδοὺς
 “ καὶ Αἰθίοπας τε καὶ Ἀσσυρίους, ἄλλα τε ἔθνεα πολλὰ
 “ καὶ μεγάλα, ἀδικήσαντα Πέρσας οὐδὲν, ἀλλὰ δύναμιν
 “ προσκτᾶσθαι βουλόμενοι, καταστρεφάμενοι δούλους ἔχο-
 “ μεν.” Ἕλληνας δὲ, ὑπάρξαντας ἀδικίης, οὐ τιμωρησόμεθα. 10
 “ τί δέισαντες; κοίην πλήθους συστροφὴν; κοίην δὲ χρημά-
 “ των δύναμιν; Τῶν ἐπιστάμεθα μὲν τὴν μάχην, ἐπιστά-
 “ μεθα δὲ τὴν δύναμιν, ἐοῦσαν ἀσθενέα· ἔχομεν δὲ αὐτέων
 “ παῖδας καταστρεφάμενοι, τούτους οἱ ἐν τῇ ἡμετέρῃ κατ-
 “ οικημένοι, Ἴωνές τε καὶ Αἰολεές καὶ Δαρειέες καλέονται. 15
 “ Ἐπειρήθην δὲ καὶ αὐτὸς ἥδη ἐπελαύνων ἐπὶ τοὺς ἄνδρας
 “ τούτους, ὑπὸ πατρὸς τοῦ σοῦ κελευσθεῖς· καί μοι μέχρι
 “ Μακεδονίης ἐλάσαντι, καὶ ὀλίγον ἀπολιπόντι ἐς αὐτάς· Ἀ-
 “ θήνας ἀπικέσθαι, οὐδεὶς ἀντιώθη ἐς μάχην. Καί τοι γε 20
 “ ἐάθασι Ἕλληνες, ὡς πυνθάνομαι, ἀξουλότατα πολέμους
 “ ἵστασθαι, ὑπὸ τε ἀγνωμοσύνης καὶ σκαιότητος. ἐπεὰν γὰρ
 “ ἀλλήλοισι πόλεμον προείπωσι, ἐξευρόντες τὸ κάλλιστον χω-
 “ ρίον καὶ λειότατον, ἐς τοῦτο κατιόντες μάχονται· ὥστε σὺν

- 25 “ κακῶ μεγάλῳ οἱ νικῶντες ἀπαλλάσσονται· περὶ δὲ τῶν ἐσ-
 “ σωμένων οὐδὲ λέγω ἀρχὴν, ἐξώλεες γὰρ δὴ γίνονται. τοὺς
 “ χρῆν, ἐόντας ὁμογλώσσους, κήρυξί τε διαχρεωμένους καὶ
 “ ἀγγέλοισι, καταλαμβάνειν τὰς διαφορὰς, καὶ παντὶ μᾶλλον
 “ ἢ μάχησι· εἰ δὲ πάντως ἔδεε πολεμέειν πρὸς ἀλλήλους, ἐξευ-
 “ ρίσκειν χρῆν τῇ ἐκάτεροί εἰσι δυσχειρωτότατοι, καὶ ταύτῃ
 30 “ πειρᾶν. τρόπῳ τοίνυν οὐ χρηστῶ Ἕλληνες διαχρεώμενοι,
 “ ἐμέο ἐλάσαντος μέχρι Μακεδονίης γῆς, οὐκ ἦλθον ἐς
 “ τούτου λόγον ὥστε μάχεσθαι. Σοὶ δὲ δὴ μέλλει τίς, ὧ
 “ βασιλεῦ, ἀντιώσεσθαι πόλεμον προσφέρων, ἄγοντι καὶ
 “ πληθος τὸ ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ νέας τὰς ἀπάσας; ὥς
 35 “ μὲν ἐγὼ δοκέω, οὐκ ἐς τοῦτο θράσεος ἀνήκει τὰ Ἑλ-
 “ λήνων πρήγματα. εἰ δὲ ἄρα ἐγὼ γε ψευθεῖην γνώμη,
 “ καὶ ἐκεῖνοι ἐπαρθέντες ἀβουλίῃ ἔλθοιεν ἡμῖν ἐς μάχην,
 “ μάθοιεν ἂν ὥς εἵμεν ἀνθρώπων ἄριστοι τὰ πολεμῆϊα.
 “ Ἔστω δ’ ὧν μηδὲν ἀπείρητον· αὐτόματον γὰρ οὐδὲν, ἀλλ’
 40 “ ἀπὸ πείρης πάντα ἀνθρώποισι φιλέει γίνεσθαι.” Μαρδό-
 νιος μὲν τοσαῦτα ἐπιλέχνας τὴν Ἑρξῆω γνώμην, ἐπέπαυτο.

- X. Σιωπώντων δὲ τῶν ἄλλων Περσέων, καὶ οὐ τολμών-
 των γνώμην ἀποδείκνυσθαι ἀντίην τῇ προκειμένῃ, Ἀρτά-
 ξανος ὁ Ὑστάσπεος, πάτρως ἐὼν Ἑρξῆι, τῷ δὴ καὶ πίσυ-
 νος ἐὼν, ἔλεγε τάδε· “ ὦ βασιλεῦ, μὴ λεχθαισέων μὲν
 5 “ γνωμέων ἀντίεων ἀλλήλησι, οὐκ ἔστι τὴν ἀμείνω αἰρέό-
 “ μενον ἐλέσθαι, ἀλλὰ δεῖ τῇ εἰρημένῃ χρῆσθαι· λεχθαισέων
 “ δὲ, ἔστι· ὥσπερ τὸν χρυσὸν τὸν ἀκήρατον, αὐτὸν μὲν ἐπ’
 “ ἑωυτοῦ οὐ διαγινώσκουμεν, ἐπεὶ δὲ παρατρέφομεν ἄλλα
 “ χρυσῶ, διαγινώσκουμεν τὸν ἀμείνω. Ἐγὼ δὲ καὶ πατρὶ
 10 “ τῷ σῶ, ἀδελφεῷ δὲ ἐμῷ, Δαρεῖα, ἡγόρευον μὴ στρατεύεσ-
 “ θαι ἐπὶ Σκύθας, ἄνδρας οὐδαμῶδι γῆς ἄστν νέμοντας·
 “ ὁ δὲ, ἐλπιζων Σκύθας τοὺς νομάδας καταστρεφῆσθαι,
 “ ἐμοί τε οὐκ ἐπέθετο, στρατευσάμενός τε, πολλούς τε καὶ
 “ ἀγαθούς τῆς στρατιῆς ἀποβαλὼν ἀπῆλθε. σὺ δὲ, ὦ βα-
 15 “ σιλεῦ, μέλεις ἐπ’ ἄνδρας στρατεύεσθαι πολλὸν ἀμείνονας

Dissuadet
 expeditio-
 nem Artax-
 banus Hys-
 taspis filius
 gravi ar- 1
 gumentis
 ponderosis-
 simis diser-
 taque ora-
 tione:

“ ἢ Σκύθας· οἱ κατὰ Θάλασσαν τε ἄριστοι καὶ κατὰ γῆν
 “ λέγονται εἶναι. τὸ δὲ αὐτοῖσι ἔνεστι δεινὸν, ἐμέ σοι δίκαιόν
 “ ἐστὶ φράζειν. Ζεύξας φῆς τὸν Ἑλλήσποντον, ἔλῃν στρα-
 “ τὸν διὰ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἑλλάδα. καὶ δὴ καὶ συν-
 “ ἦναικε ἢ τοι κατὰ γῆν ἢ καὶ κατὰ Θάλασσαν ἐσσωδῆ- 20
 “ ναι, ἢ καὶ κατ’ ἀμφοτέρω. οἱ γὰρ ἄνδρες λέγονται εἶναι
 “ ἄλκιμοι· πάρεστι δὲ καὶ σταθμώσασθαι, εἰ στρατιήν γε
 “ ποσαύτην σὺν Δάτι καὶ Ἀρταφέρνηϊ ἐλθοῦσαν ἐς τὴν
 “ Ἀττικὴν χώραν μοῦνοι Ἀθηναῖοι διέφθειραν. οὐκ ὦν ἀμ-
 “ φοτέρῃ σφι ἐχώρησε· ἀλλ’, ἣν τῆσι νηυσὶ ἐμβάλωσι, καὶ 25
 “ νικήσαντες ναυμαχίῃ πλέωσι ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ
 “ ἔπειτα λύσωσι τὴν γέφυραν, τοῦτο δὴ, βασιλεῦ, γίνεται
 “ δεινόν. Ἐγὼ δὲ οὐδεμιῇ σοφίῃ οἰκίῃ αὐτὸς ταῦτα
 “ συμβάλλομαι. ἀλλ’ οἷόν μοι κατεῖχε ἡμέας ὀλίγου ἐδέχσε κατα-
 “ λαβεῖν πάθος, ὅτε πατὴρ σὸς Ζεύξας Βόσπορον τὸν Θρηῖ- 30
 “ κιον, γεφυρώσας δὲ ποταμὸν Ἰστρου, διέειπε ἐπὶ Σκύθας·
 “ τότε παντοῖοι ἐγένοντο Σκύθαι δεόμενοι Ἰώνων λῦσαι τὸν
 “ πόρον, τοῖσι ἐπιτέτραπτο ἡ φυλακὴ τῶν γεφυρῶν τοῦ
 “ Ἰστρου. καὶ τότε γε Ἰστιαῖος ὁ Μιλήτου τύραννος εἰ
 “ ἐπέσπετο τῶν ἄλλων τυράνων τῇ γνώμῃ, μηδὲ ἡντιώ- 35
 “ δη, διέεργαστο ἄν τὰ Περσέων πρῆγματα. καὶ τοι καὶ
 “ λόγῳ ἀκοῦσαι δεινόν, ἐπ’ ἀνδρὶ γε ἐνὶ πάντα τὰ βασιλείας
 “ πρῆγματα γεγενῆσθαι. Σὺ ὦν μὴ βούλει ἐς κίνδυνον
 “ μηθένα τοιοῦτον ἀπικέσθαι, μηδεμιῆς ἀνάγκης ἐούσης·
 “ ἀλλ’ ἐμοὶ πείθευ. νῦν μὲν τὸν σύλλογον τῶνδε διάλυ- 40
 “ σον· αὐτίς τε, ὅταν τοι δοκῇ, προσκεψάμενος ἐπὶ σε-
 “ ωυτοῦ, προαγορεύεε τά τοι δοκῇ εἶναι ἄριστα. τὸ γὰρ
 “ εὖ βουλευέσθαι, κέρδος μέγιστον εὐρίσκω ἐόν. εἰ γὰρ καὶ
 “ ἐναντιωθῇναί τι θέλει, βεβούλευται μὲν οὐδὲν ἥσπον εὖ,
 “ ἔσσωται δὲ ὑπὸ τῆς τύχης τὸ βούλευμα· ὁ δὲ βουλευσά- 45
 “ μενος αἰσχρῶς, εἰ οἱ ἢ τύχῃ ἐπίσποιτο, εὖρημα εὖρηκε,
 “ ἥσπον δὲ οὐδὲν οἱ κακῶς βεβούλευται. Ὅρῳς τὰ ὑπερέ-
 “ χοντα ζῶα ὡς κεραινοῖ ὁ θεός, οὐδὲ ἐὰ φαντάζεσθαι,

- 50 “ τὰ δὲ σμικρὰ οὐδὲν μιν κινεῖ· ὁρᾷς δὲ ὡς ἐς οἰκήματα
 “ τὰ μέγιστα αἰεὶ, καὶ δένδρεα τὰ τοιαῦτα, ἀποσκήπτει
 “ βέλεα; φιλεῖ γὰρ ὁ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κο-
 “ λούειν. οὕτω δὲ καὶ στρατὸς πολλὸς ὑπὸ ὀλίγου δια-
 “ φθείρεται κατὰ τοιόνδε. ἐπεὶ σφι ὁ θεὸς φθονήσας φό-
 “ βον ἐμβάλλῃ, ἢ βροντῇ, δι’ ὧν ἐφθάρησαν ἀναξίως ἑωυτῶν.
 55 “ οὐ γὰρ ἐὰν φρονέειν μέγα ὁ θεὸς ἄλλον ἢ ἑωυτόν. Ἐ-
 “ πιχθῆναι μὲν νυν πᾶν πρῆγμα, τίκει σφάλματα, ἐκ
 “ τῶν ζημίαι μεγάλαι φιλέουσι γίνεσθαι· ἐν δὲ τῷ ἐπι-
 “ σχεῖν ἔνεστι ἄγαθὰ, εἰ μὴ παρυστικά δοκέοντα εἶναι,
 “ ἀλλ’ ἀνὰ χρόνον ἐξεύροι τις ἂν. Σοὶ μὲν δὲ ταῦτα, ὦ
 60 “ βασιλεῦ, συμβουλεύω. Σὺ δὲ, ὦ παῖ Γωξεύω Μαγ-
 “ δόνιε, παῦσαι λέγων λόγους ματαιίους περὶ Ἑλλήνων,
 “ οὐκ ἔόντων ἀξίαν φλαύως ἀκούειν. Ἕλληνας γὰρ δια-
 “ βάλλων, ἐπαίρεις αὐτὸν βασιλῆα στρατεύεσθαι· αὐτοῦ
 “ δὲ τούτου εἵνεκα δοκέεις μοι πᾶσαν προθυμίην ἐκτείνειν.
 65 “ μὴ νυν οὕτω γένηται. διαβολὴ γὰρ ἐστὶ θεινύτατον· ἐν
 “ τῇ δύο μὲν εἰσι οἱ ἀδικέοντες, εἷς δὲ ὁ ἀδικεόμενος. ὁ μὲν
 “ γὰρ διαβάλλων ἀδικεῖ, οὐ παρεόντος κατηγορέων· ὁ δὲ
 “ ἀδικεῖ, ἀναπειδόμενος πρὶν ἢ ἀτρεκέως ἐκμαῖδῃ. ὁ δὲ δὴ
 “ ἄπειν τοῦ λόγου τάδε ἐν αὐτοῖσι ἀδικέεται, διαβληθεὶς
 70 “ τε ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, καὶ νομισθεὶς πρὸς τοῦ ἑτέρου κα-
 “ κὸς εἶναι. Ἄλλ’ εἰ δὴ δεῖ γε πάντως ἐπὶ τοὺς ἄνδρας
 “ τούτους στρατεύεσθαι, φέρε, βασιλεὺς μὲν αὐτὸς ἐν ἡθῆσι
 “ τοῖσι Περσέων μενέτω· ἡμέων δὲ ἀμφοτέρων παραβαλ-
 “ λομένων τὰ τέκνα, στρατηλάτεις αὐτὸς σὺ, ἐπιλεξάμε-
 75 “ νός τε ἄνδρας τοὺς ἐθέλεις, καὶ λαβὼν στρατιὴν ὀκό-
 “ σην τινὰ βούλει. καὶ ἢν μὲν τῇ σὺ λέγεις ἀναβαίνη βα-
 “ σιλεῖ τὰ πρῆγματα, κτείνεσθαι οἱ ἐμοὶ παῖδες, πρὸς δὲ
 “ αὐτοῖσι καὶ ἐγὼ ἢν δὲ τῇ ἐγὼ προλέγω, οἱ σοὶ ταῦτα
 “ πασχόντων, σὺν δὲ σφι καὶ σὺ, ἢν ἀπονοστήσης. Εἰ δὲ
 80 “ ταῦτα μὲν ὑποδύνειν οὐκ ἐθέλῃσεις, σὺ δὲ πάντως στρά-
 “ τευμα ἀνάξεις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀκούσεσθαι τινὰ φημι

6

7

8

“ τῶν αὐτοῦ τῇδε ὑπολειπομένων, Μαρδόνιον μέγα τι κα-
 “ κὸν ἐξεργασμένον Πέρσας, ὑπὸ κυνῶν τε καὶ ὀρνίθων
 “ διαφορεύμενον, ἥ κού ἐν γῇ τῇ Ἀθηναίων, ἥ σέ γε ἐν
 “ τῇ Λακεδαιμονίων, εἰ μὴ ἄρα καὶ πρότερον κατ’ ὁδόν, 85
 “ γνόντα ἐπ’ οἴους ἄνδρας ἀναγινώσκεις στρατεύεσθαι βα-
 “ σιλῆα.” Ἀρτάβανος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

qua pri-
 mum qui-
 dem rex ad
 iram pro-
 vocatur,

XI. Ξέρξης δὲ θυμωθεὶς ἀμείβεται τοῖσδε· “ Ἀρτά-
 “ βανε, πατρός εἰς τοῦ ἐμοῦ ἀδελφείας· τοῦτό σε ῥύσεται
 “ μηδέν· αἴξιον μισθὸν λαβεῖν ἐπέων ματαίων. καὶ τοι
 “ ταύτην τὴν ἀτιμίην προστίθῃμι, ἐόντι κακῷ τε καὶ ἀδύ- 5
 “ μῳ, μήτε συστρατεύεσθαι ἐμοί γε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, 5
 “ αὐτοῦ τε μένειν ἅμα τῇσι γυναιξί. ἐγὼ δὲ καὶ ἄνευ σέο,
 “ ὅσα περ εἶπα, ἐπιτελέα ποιήσω. μὴ γὰρ εἶην ἐκ Δαρείου
 “ τοῦ Ὑστάσπεος, τοῦ Ἀρσάμεος, τοῦ Ἀριαράμνεω, τοῦ
 “ Τείσπεος, τοῦ Κύρου, τοῦ Καμβύσεω, τοῦ Τείσπεος, τοῦ
 “ Ἀχαιμένεος γεγονώς, μὴ τιμωρησάμενος Ἀθηναίους· 10
 “ εὖ ἐπιστάμενος, ὅτι εἰ ἡμεῖς ἡσυχίην ἄζομεν, ἀλλ’ οὐκ
 “ ἐκείνοι, ἀλλὰ καὶ μάλα στρατεύσονται ἐπὶ τὴν ἡμετέραν,
 “ εἰ χρὴ σταθμώσασθαι τοῖσι ὑπαεργμένοισι ἐξ ἐκείνων· οἱ
 “ Σάρδις τε ἐνέπρησαν, καὶ ἤλασαν ἐς τὴν Ἀσίην. οὐκ ἔ-
 “ ξαναχωρέειν οὐδετέροισι δυνατῶς ἔχει, ἀλλὰ ποίειν ἢ 15
 “ παθεῖν προκίεταί· ἀγών· ἵνα ἢ τάδε πάντα ὑπὸ Ἑλ-
 “ λησι, ἢ ἐκείνα πάντα ὑπὸ Πέρσῃσι γένηται· τὸ γὰρ μέ-
 “ σον οὐδὲν τῆς ἔχθρης ἐστί. Καλὸν ὦν προπεπονθότας
 “ ἡμέας τιμωρέειν ἥδη γίνεται, ἵνα καὶ τὸ δεινὸν, τὸ πεί-
 “ σσμαι, τοῦτο μάθω, ἐλάσας ἐπ’ ἄνδρας τούτους, τοὺς 20
 “ γε καὶ Πέλοψ ὁ Φρϋξ, ἐὼν πατέρων τῶν ἐμῶν δοῦλος,
 “ κατεστρέψατο οὕτω, ὥς καὶ ἐς τὸδε αὐτοί τε ἀνθρώ-
 “ ποι καὶ ἡ γῇ αὐτέων ἐπάνυμοι τοῦ καταστρεψαμένου
 “ καλέονται.”

mox tamen,
 nocte inse-
 quente pa-
 trui ponde-
 rans argu-

XII. Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτο ἐλέγετο. μετὰ δὲ εὐ-
 φρόνη τε ἐγένετο, καὶ Ξέρξης ἐκνίξε ἡ Ἀρταβάνου γνώ-
 μη. νυκτὶ δὲ βουλὴν διδούς, πάγχυ εὕρισκέ οἱ οὐ πρῆγ-

μα εἶναι στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. δεδογμένων δέ
 5 οἱ αὐτῖς τουτέων, κατύπνωσε. καὶ δὴ κου ἐν τῇ νυκτὶ
 εἶδε ὄψιν τοιήνδε, ὡς λέγεται ὑπὸ Περσέων. ἐδόκει ὁ
 Ξέρξης ἄνδρα οἱ ἐπιστάντα μέγαν τε καὶ εὐειδέα εἰπεῖν.
 “ Μετὰ δὴ βουλεύεαι, ὦ Πέρσα, στρατεύμα μὴ ἄγειν ἐπὶ
 “ τὴν Ἑλλάδα, προεῖπας ἀλίζειν Πέρσας στρατόν; οὔτε
 10 “ ὦν μεταβουλεύόμενος ποίεις εὖ, οὔτε ὁ συγγνωσόμενός
 “ τοι πάρα. Ἄλλ’, ὥσπερ τῆς ἡμέρης ἐβουλεύσαο ποίειν,
 “ ταύτην ἴθι τῶν ὁδῶν.” Τὸν μὲν, ταῦτα εἰπάντα, ἐδό-
 κει ὁ Ξέρξης ἀποπτάσθαι.

XIII. Ἡμέρης δὲ ἐπιλαμφάσης, ὄνειρου μὲν τούτου Nihil o-
 λόγον οὐδένα ἐποίητο, ὁ δὲ Περσέων συναλίσας τοὺς καὶ
 πρότερον συνέλεξε, ἔλεγέ σφι τάδε: “ Ἄνδρες Πέρσαι,
 “ συγγνώμην μοι ἔχετε, ὅτι ἀγχίστροφα βουλεύομαι.
 5 “ φρενῶν τε γὰρ ἐς τὰ ἐμεωυτοῦ προῶτα οὐ καὶ ἀνήκα,
 “ καὶ οἱ παρηγορεύμενοι κεῖνα ποίειν, οὐδένα χρόνον μεν
 “ ἀπέχονται. ἀκούσαντι μέντοι μοι τῆς Ἀρταβάνου γνώ-
 “ μης, παραυτίκα μὲν ἡ νεότης ἐπέζεσε, ὥστε ἀεικέστε-
 “ ρα ἀπορρίψαι ἔπεα ἐς ἄνδρα πρεσβύτερον ἢ χρεόν. νῦν
 10 “ μέντοι συγγνοῦς, χρήσομαι τῇ ἐκείνου γνώμῃ. ὥς ὦν με-
 “ ταδεδογμένον μοι μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα,
 “ ἥσυχοί ἐστε.” Πέρσαι μὲν, ὥς ἤκουσαν ταῦτα, κεχαρη-
 “ κότες προσεκύνεον.

XIV. Νυκτὸς δὲ γενομένης, αὐτῖς τῷ αὐτῷ ὄνειρον τῷ Nocte alte-
 Ξέρξῃ κατυπνωμένῳ ἔλεγε ἐπιστάν· “ ὦ παῖ Δαρείου, ra idem
 “ καὶ δὴ φαίνειαι ἐν Πέρσῃσί τε ἀπειπάμενος τὴν στρατη- dormienti
 “ λασίην, καὶ τὰ ἐμὰ ἔπεα ἐν οὐδενὶ ποιούμενος λόγῳ, ὥς oblatum,
 5 “ παρ’ οὐδενὸς ἀκούσας. εὖ νῦν τόδ’ ἴσθι, ἣν περ μὴ αὐτίκα multa mi-
 “ στρατηλατέης, τάδε τοι ἐξ αὐτέων ἀνασχῆσειν· ὥς καὶ natur mala,
 “ μέγας καὶ πολλὸς ἐγένεο ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, οὕτω καὶ τα- nisi arma
 “ πεινὸς ὀπίσω κατὰ τάχος ἔσειαι.” capessat.

XV. Ξέρξης μὲν, περιδεὴς γενόμενος τῇ ὄψει, ἀνά τε Artabanus
 ἔδραμε ἐκ τῆς κοίτης, καὶ πέμπει ἄγγελον ἐπὶ Ἀρτά- protinus ar-
 cessitus

Ξανον καλέοντα. ἀπικομένῳ δέ οἱ ἔλεγε Ξέρξης τάδε·
 “ Ἀρτάβανε, ἐγὼ τὸ παρυστικά μὲν οὐκ ἐσωφρόνεον, εἰ-
 “ πας ἐς σὲ μάταια ἔπεα χρηστῆς εἵνεκα συμβουλίας· με- 5
 “ τὰ μέντοι οὐ πολλὸν χρόνον μετέγων, ἔγων δὲ ταυτά
 “ μοι ποιητέα ἔοντα τὰ σὺ ὑπεδήκαο. οὐκ ἄν δυνατός τοι
 “ εἰμὶ ταῦτα ποιεῖν βουλόμενος· τετραμμένῳ γὰρ δὴ καὶ
 “ μετεγνωκότι ἐπιφοιτῶν ὄνειρον φαντάζεται μοι, οὐδαμῶς
 “ συνεπαινέον ποίειν με ταῦτα· νῦν δὲ καὶ διαπειλῆσαν οἶ- 10
 “ χεται. Εἰ ὦν θεός ἐστι ὁ ἐπιπέμπων, καὶ οἱ πάντως ἐν
 “ ἡδονῇ ἐστὶ γενέσθαι στρατηλασίην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐπι-
 “ πτήσεται καὶ σοὶ τῷ τούτῳ ὄνειρον, ὁμοίως καὶ ἐμοὶ
 “ ἐντελλόμενον. εὗρίσκω δὲ ὧδε ἂν γινόμενα ταῦτα, εἰ λά-
 “ βεις τὴν ἐμὴν σκευὴν πᾶσαν, καὶ ἐνδύς, μετὰ τούτῳ ἵζοιο 15
 “ ἐς τὸν ἐμὸν θρόνον, καὶ ἔπειτα ἐν κοίτῃ τῇ ἐμῇ κατυπνώ-
 “ σιαις.”

XVI. Ξέρξης μὲν ταυτά οἱ ἔλεγε· Ἀρτάβανος δὲ οὐ τῷ
 πρώτῳ οἱ κελεύσματι πειδόμενος, οἷα οὐκ ἀξιεύμενος ἐς τὸν
 βασιλῆϊον θρόνον ἵζεσθαι, τέλος ὥς ἡναγκάζετο, εἶπας τάδε,
 1 ἐποίεις τὸ κελεύόμενον. “ Ἴσον ἐκεῖνο, ᾧ βασιλεῦ, παρ’ ἐμοὶ
 “ κέρεται, φρονέειν τε εὔ, καὶ τῷ λέγοντι χρηστὰ ἐδέλειν 5
 “ πείθεσθαι· τὰ σε καὶ ἀμφοτέρω περὶήκοντα, ἀνδρώπων
 “ κακῶν ὁμιλίαι σφάλλουσι· κατὰ περ, τὴν πάντων χρησι-
 “ μωτάτην ἀνδρώποισι δάλασσαν πνεύματα, φασὶ, ἀνέμων
 “ ἐμπύπτοντα, οὐ περιορᾷν φύσει τῇ ἐωυτῆς χρῆσθαι. Ἐμὲ
 “ δὲ, ἀκούσαντα πρὸς σεῦ κακῶς, οὐ τοσοῦτο ἔδακε λύπη, 10
 “ ὅσον, γνωμέων δύο προκειμενέων Πέρσῃσι, τῆς μὲν, ὕβριν
 “ αὐξανούσης, τῆς δὲ, καταπανούσης, καὶ λεγούσης ὥς κα-
 “ κὸν εἴη διδάσκειν τὴν ψυχὴν πλεον τι δίζησθαι αἰεὶ ἔχειν
 “ τοῦ παρσιόντος· τοιούτέων προκειμενέων γνωμέων, ὅτι τὴν
 2 “ σφαλερωτέην σεαυτῷ τε καὶ Πέρσῃσι ἀναίξεο. Νῦν ὦν, 15
 “ ἐπεὶ δὴ τέτραψαι ἐπὶ τὴν ἀμείνω, φῆς τοι, μετέντι τὸν
 “ ἐπ’ Ἑλλήνας στόλον, ἐπιφοιτᾷν ὄνειρον, θεοῦ τινος πομ-
 “ πῃ, οὐκ ἔωντά σε καταλύειν τὸν στόλον. ἀλλ’ οὐδὲ ταῦ-

- “ τὰ ἐστὶ, ὦ παῖ, θεῖα. ἐνύπνια γὰρ τὰ ἐς ἀνθρώπους πε-
 20 “ πλανημένα, τοιαῦτά ἐστι οἷά σε ἐγὼ διδάξω, ἔτεσι σεῦ
 “ πολλοῖσι πρεσβύτερος ἐών. πεπλανησθαι αὐταὶ μάλιστα
 “ ἐώδασιν αἱ ὄψεις τῶν ὀνειράτων, τὰ τις ἡμέρης φροντίζει·
 “ ἡμεῖς δὲ τὰς πρὸ τοῦ ἡμέρας ταύτην τὴν στρατηλασίην
 “ καὶ τὸ κάρτα εἴχομεν μετὰ χεῖρας. Εἰ δὲ ἄρα μὴ ἐστι
 25 “ τοῦτο τοιοῦτο οἶον ἐγὼ διαιρέω, ἀλλὰ τι τοῦ θεοῦ μετέ-
 “ χον, σὺ πᾶν αὐτὸ συλλαβὼν εἴρηκας· φανήτω γὰρ δὴ καὶ
 “ ἐμοὶ ὡς καὶ σοὶ διακελευόμενον. φανῆναι δὲ οὐδὲν μᾶλλον
 “ μοι ὀφείλει ἔχοντι τὴν σὴν ἐσθῆτα, ἢ οὐ καὶ τὴν ἐμὴν·
 “ οὐδὲ τι μᾶλλον ἐν κοίτῃ τῇ σῇ ἀναπαυόμενῳ, ἢ οὐ καὶ
 30 “ ἐν τῇ ἐμῇ· εἰ περ γε καὶ ἄλλως ἐθέλει φανῆναι. οὐ γὰρ
 “ δὴ ἐς τοσοῦτό γε εὐηδείης ἀνήκει τοῦτο, ὅ τι δὴ ποτέ ἐσ-
 “ τι, τὸ ἐπιφαινόμενόν τοι ἐν τῷ ὕπνῳ, ὥστε δόξει, ἐμὲ
 “ ὄρων, σὲ εἶναι, τῇ σῇ ἐσθῆτι τεκμαιρόμενον. εἰ δὲ ἐμὲ
 “ μὲν ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιήσεται, οὐδὲ ἀξιῶσαι ἐπιφανῆναι,
 35 “ οὔτε ἢν τὴν ἐμὴν ἐσθῆτα ἔχω, οὔτε ἢν τὴν σὴν. εἰ δὲ καὶ
 “ ἐπιφοιτήσει, τοῦτο ἤδη μαθητέον ἐστί. εἰ γὰρ δὴ ἐπιφοιτή-
 “ σαιέ γε συνεχέως, φαίην ἂν καὶ αὐτὸς θεῖον εἶναι. Εἰ
 “ δέ τοι οὕτω δεδόκηται γίνεσθαι, καὶ οὐκ οἷά τε αὐτὸ
 “ παρατρέφαι, ἀλλ’ ἤδη δεῖ ἐμὲ ἐν κοίτῃ τῇ σῇ κατυπνω-
 40 “ σαι, φέρε, τουτέων ἐξ ἐμεῦ ἐπιτελευμένων, φανήτω καὶ
 “ ἐμοί. μέχρι δὲ τούτου, τῇ παρεούσῃ γνώμῃ χρῆσομαι.”

3

XVII. Τοσαῦτα εἶπας Ἀρτάβανος, ἐλπίζων Ξέρξεα
 ἀποδέξειν λέγοντα οὐδὲν, ἐποίησε τὸ κελευόμενον. ἐνδὺς δὲ
 τὴν Ξέρξεω ἐσθῆτα, καὶ ἰζόμενος ἐς τὸν βασιλῆϊον θρόνον,
 ὡς μετὰ ταῦτα κοῖτον ἐποίηστο, ἦλθέ οἱ κατυπνωμένῳ
 5 τῷ αὐτῷ ὄνειρον τὸ καὶ παρὰ Ξέρξεα ἐφοίτα· ὑπερστὰν δὲ
 τοῦ Ἀρταβάνου, εἶπε τάδε· “ Ἄρα σὺ δὴ κείνος εἷς ὁ ἀπο-
 “ σπεύδων Ξέρξεα στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ὡς δὴ
 “ κηδόμενος αὐτοῦ; ἀλλ’ οὔτε ἐς τὸ μετέπειτα, οὔτε ἐς τὸ
 “ παλαιότερον νῦν καταπρόξαι ἀποτρέπων τὸ χρεὸν γένεσ-

inque lecto
 regio collo-
 catus, eo-
 dem illo
 phantas-
 mate terre-
 tur.

“ Δαι. Ξέρξης δὲ τὰ θεῖ ἀνηκουστέοντα παθεῖν, αὐτῷ 10
 “ ἐκείνῳ δεδήλωται.”

Igitur quod
 Dii expe-
 ditionem
 viderentur
 imperare,
 Xerxes, Ar-
 tabano jam
 assentiente,
 ut bellum
 apparetur,
 suis edicit.

XVIII. Ταῦτά τε δὴ ἐδόκει Ἀρτάβατος τὸ ὄνειρον ἀ-
 πειλέειν, καὶ δερμοῖσι σιδηρείοισι ἐκκαίειν αὐτοῦ μέλλειν τοὺς
 ὀφθαλμούς. καὶ ὅς, ἀμβάσας μέγα, ἀναδρώσκει, καὶ παρι-
 ζόμενος Ξέρξῃ, ὡς τὴν ὕψιν οἱ τοῦ ἐνυπνίου διεξῆλθε ἀπη-
 γεόμενος, δεύτερά οἱ λέγει τάδε· “ Ἐγὼ μὲν, ὦ βασιλεῦ, 5
 “ οἷα ἀνδρῶπος ἰδὼν ἤδη πολλά τε καὶ μεγάλα πεσόντα
 “ πρῆγματα ὑπὸ ἡσόνων, οὐκ ἔων σε τὰ πάντα τῇ ἡλικίῃ
 “ εἶκειν. ἐπιστάμενος ὡς κακὸν εἴη τὸ πολλῶν ἐπιδυμέειν,
 “ μεμνημένος μὲν τὸν ἐπὶ Μασσαγέτας Κύρου στόλον ὡς
 “ ἐπρηξε, μεμνημένος δὲ καὶ τὸν ἐπ’ Αἰθίοπας τοῦ Καμ- 10
 “ θύσεω, συστρατευόμενος δὲ καὶ Δαρείῳ ἐπὶ Σκύθας· ἐ-
 “ πιστάμενος ταῦτα, γνώμην εἶχον, ἀπρεμίζοντά σε μα-
 “ καριστὸν εἶναι πρὸς πάντων ἀνθρώπων. Ἐπεὶ δὲ δαι-
 “ μονίη τις γίνεται ὁρμῇ, καὶ Ἕλληνας, ὡς ἔοικε, φθορὴ τις
 “ καταλαμβάνει θεήλατος, ἐγὼ μὲν καὶ αὐτὸς τρέπομαι, 15
 “ καὶ τὴν γνώμην μετατίθεμαι. Σὺ δὲ σήμερον μὲν Πέρ-
 “ σῃσι τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ πεμπόμενα, χρῆσθαι δὲ κέλευε τοῖσι
 “ ἐκ σέο πρώτοισι προειρημένοισι ἐς τὴν παρασκευήν· ποίεις
 “ δὲ οὕτω, ὅπως, τοῦ θεοῦ παραδιδόντος, τῶν σῶν ἐνδεήσει
 “ μηδέν.” Τουτέων δὲ λεχθέντων, ἐνθαῦτα ἐπαρδέντες τῇ 20
 ὕψει, ὡς ἡμέρῃ ἐγένετο τάχιστα, Ξέρξης τε ὑπερετίθετο
 ταῦτα Πέρσῃσι καὶ Ἀρτάβατος, ὅς πρότερον ἀποσπεύδων
 μοῦνος ἐφαίνετο, τότε ἐπισπεύδων φανερός ἦν.

Tertium
 Xerxis
 somnium.
 Ejus inter-
 pretatio a
 magis facta,
 indeque na-
 ta Persarum
 spes.

XIX. Ὁρμημένῳ δὲ Ξέρξῃ στρατηλατέειν, μετὰ ταῦ-
 τα τρίτῃ ὕψι ἐν τῷ ὕπνῳ ἐγένετο, τὴν οἱ μάγοι ἐκρίναν
 ἀκούσαντες φέρειν τε ἐπὶ πᾶσαν γῆν, δουλεύσειν τέ οἱ πάν-
 τας ἀνθρώπους. ἡ δὲ ὕψις ἦν ἡδε. ἐδόκει ὁ Ξέρξης ἐστεφα-
 νῶσθαι ἐλαίῃς δαίλῳ· ἀπὸ δὲ τῆς ἐλαίης τοὺς κλάδους 5
 γῆν πᾶσαν ἐπισχεῖν μετὰ δὲ, ἀφανισθῆναι περὶ τῇ κεφαλῇ
 κείμενον τὸν στέφανον. Κριάντων δὲ ταύτῃ τῶν μάγων,
 Περσέων τε τῶν συλλεχθέντων αὐτίκα πᾶς ἀνὴρ ἐς τὴν ἀρ-

χὴν τὴν ἑωυτοῦ ἀπελάσας, εἶχε προδυμῖν πᾶσαν ἐπὶ τοῖσι
 10 εἰρημένοισι, θέλων αὐτὸς ἕκαστος τὰ προκείμενα δῶρα λα-
 βεῖν· καὶ Ξέρξης τοῦ στρατοῦ οὕτω ἐπάγερσιν ποίεεται,
 χῶρον πάντα ἐρευνῶν τῆς ἡπείρου.

XX. Ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου ἀλώσιος, ἐπὶ μὲν τέσσερα
 ἔτα πλῆρεα παρεστέετο στρατιὴν τε καὶ τὰ πρόσφορα τῇ
 στρατιῇ· πέμπτω δὲ ἔτει ἀνομένῳ ἐστρατηλάτε χεiri με-
 γάλῃ πλήθεος. Στόλων γὰρ, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, πολλῶ δὴ
 5 μέγιστος οὗτος ἐγένετο· ὥστε μήτε τὸν Δαρείου τὸν ἐπὶ
 Σκύθας παρὰ τοῦτον μηδὲν φαίνεσθαι, μήτε τὸν Σκύδι-
 κόν, ὅτε Σκύθαι Κιμμερίους διώκοντες, ἐς τὴν Μηδικὴν
 χῶρον ἐμβαλόντες, σχεδὸν πάντα τὰ ἄνω τῆς Ἀσίας κα-
 ταστρεφάμενοι ἐνέμοντο, τῶν εἵνεκεν ὕστερον Δαρεῖος ἐτι-
 10 μωρέετο· μήτε κατὰ τὰ λεγόμενα τὸν Ἀτρειδεῶν ἐς Ἴλιον
 μήτε τὸν Μυσῶν τε καὶ Τευκρῶν, τὸν πρὸ τῶν Τρωϊκῶν
 γενόμενον, οἱ διαβάντες ἐς τὴν Εὐρώπην κατὰ Βόσπορον,
 τοὺς τε Θρηίκας κατεστρέψαντο πάντας, καὶ ἐπὶ τὸν Ἴόνιον
 πόντον κατέβησαν, μέχρι τε Πηνειοῦ ποταμοῦ τοῦ πρὸς
 15 μεσαμβρίας ἔλασαν.

XXI. Αὗται αἱ πᾶσαι, καὶ οὐδ' εἰ ἕτεραι πρὸς ταύ-
 τησι γενόμεναι στρατηλασίαι, μιῆς τῆσδε οὐκ ἄξιαι. τί γὰρ
 οὐκ ἤγαγε ἐκ τῆς Ἀσίας ἔθνος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξης;
 κοῖον δὲ πινόμενόν μιν ὕδωρ οὐκ ἐπέλιπε, πλὴν τῶν με-
 5 γάλων ποταμῶν; οἱ μὲν γὰρ νέας παρείχοντο, οἱ δὲ ἐς
 πεζὸν ἐτετάχατο, τοῖσι δὲ ἵππος προσετέτακτο, τοῖσι δὲ
 ἵππαγωγὰ πλοῖα, ἅμα στρατευομένοισι· τοῖσι δὲ ἐς τὰς
 γεφύρας μακρὰς νέας παρέχειν· τοῖσι δὲ σῖτά τε καὶ νέας.

XXII. Καὶ τοῦτο μὲν, ὡς προσπταισάντων τῶν πρώτων
 περιπλεόντων περὶ τὸν Ἄδων, προετοιμάζετο ἐκ τριῶν ἐτέων
 κου μάλιστα τὰ ἐς τὸν Ἄδων. ἐν γὰρ Ἐλαιοῦντι τῆς Χερ-
 σονήσου ὥρμεον τριήρεις· ἐνδεῦτεν δὲ ὀρμεῶμενοι, ὥρυσσον ὑπὸ
 5 μαστίγων παντοδαποὶ τῆς στρατιῆς διάδοχοι δ' ἐφοίτων.
 ὥρυσσον δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Ἄδων κατοικημένοι. Βουεᾶρης

Ingentibel-
 lico appara-
 tu per qua-
 driennium
 instructo,
 Xerxes Su-
 sis proficis-
 citur [a.
 481.]. Ma-
 joribus co-
 piis bellum
 nunquam
 antea esse
 gestum.

Mons A-
 thos, ju-
 bente Xer-
 xe, perfos-
 sus.

Natura hu-
 jus montis:
 oppidain eo
 sita.

δὲ ὁ Μεγαξάζου, καὶ Ἀρταχαΐης ὁ Ἀρταίου, ἄνδρες Πέρσαι, ἐπεστάτεον τοῦ ἔργου. Ὁ γὰρ Ἀθως ἐστὶ ὄρος μέγα τε καὶ οὐνομαστόν, ἐς θάλασσαν κατῆκον, οἰκημένον ὑπὸ ἀνθρώπων. τῇ δὲ τελευτᾷ ἐς τὴν ἡπειρον τὸ ὄρος, χερσονησοὶ 10 δὲς τὲ ἐστὶ, καὶ ἰσθμὸς ὡς δώδεκα σταδίων· πεδίον δὲ τοῦτο, καὶ κοίλωνι οὐ μεγάλοι, ἐκ θαλάσσης τῆς Ἀκανθίδων ἐπὶ θάλασσαν τὴν ἀντίον Τροάνης. ἐν δὲ τῷ ἰσθμῷ τούτῳ, ἐς τὸν τελευτᾷ ὁ Ἀθως, Σάνη πόλις Ἑλλὰς οἰκηταί. αἱ δὲ ἐντὸς Σάνης, ἔσω δὲ τοῦ Ἀθω οἰκημένοι, τὰς τότε ὁ Πέρσης νη- 15 σιώτιδας ἀντὶ ἡπειρωτῶν ἀρμηκτο ποιεῖν, εἰς αἶθε, Δῖον, Ὀλόφυξος, Ἀκρόθων, Θύσσοι, Κλεωναί. πόλις μὲν αὐταί, αἱ τὸν Ἀθω νέμονται.

Ratio per-
fodiendi:
Phoenicum
hoc in la-
bore soler-
tia. Opera-
rii unde
commeatus
acceperint.

XXIII. Ὄρυsson δὲ ᾧδε· δασάμενοι τὸν χῶρον οἱ βάρ-
βαροι κατὰ ἔθνεα, κατὰ Σάνην πόλιν σχοινοτενέες ποιησά-
μενοι· ἐπεὶ δὲ ἐγένετο βαθεῖα ἡ διώρυξ, οἱ μὲν, κατώτατα
ἐστειώτες, ᾧρυsson· ἑτέροι δὲ παρεδίδοσαν τὸν αἰεὶ ἐξορυσσό-
μενον χοῦν ἄλλοισι κατύπερθε ἐστειώσι ἐπὶ βάθρων· οἱ δ' αὖ 5
ἐκδεκόμενοι, ἑτέροισι, ἕως ἀπίκοντο ἐς τοὺς ἀνωτάτω· οὗτοι
δὲ ἐξέφθρον τε καὶ ἐξέβαλλον. τοῖσι μὲν νυν ἄλλοισι, πλὴν
Φοινίκων, καταρρήγνυμενοι οἱ κρημνοὶ τοῦ ὀρύγματος, πόνον
διπλήσιον παρεῖχον· ἅτε γὰρ τοῦ τε ἀνω στόματος καὶ τοῦ
κάτω κατὰ τὰ αὐτὰ μέτρα ποιευμένων, ἑμείλιε σφι τοιοῦτο 10
ἀποθήσθαι. οἱ δὲ Φοίνικες σοφίην ἐν τε τοῖσι ἄλλοισι ἔργοις
ἀποδείκνυνται, καὶ δὴ καὶ ἐν ἐκείνῳ. ἀπολαχόντες γὰρ μό-
ριον ὅσον αὐτοῖσι ἐπέβαλλε, ὧρυsson, τὸ μὲν ἀνω στόμα τῆς
διώρυχος ποιεῦντες διπλήσιον ἢ ὅσον ἔδει αὐτὴν τὴν διώρυχα
γενέσθαι· προβαίνοντος δὲ τοῦ ἔργου, συνῆγον αἰεὶ κάτω 15
τε δὴ ἐγένετο, καὶ ἐξισούτο τοῖσι ἄλλοις τὸ ἔργον. Ἐνθαῦτα
δὲ λειμὼν ἐστὶ, ἵνα σφι ἀγορὴ τε ἐγίνετο καὶ πρητήριοι σῖτος
δὲ σφισι πολλὸς ἐφόιτα ἐκ τῆς Ἀσίας ἀλληλεσμένοιο.

Qua re mo-
tus Xerxes
fossam per
Athon fieri

XXIV. Ὡς μὲν ἐμὲ συμβαλλεόμενον εὐρίσκειν, μεγα-
λοφροσύνης εἵνεκα αὐτὸ Ξέρξης ὀρύσσειν ἐκέλευε, ἐθέλων
τε δύναμιν ἀποδείκνυσθαι, καὶ μνημόσυνα λιπέσθαι. παρεόν

γὰρ, μηδὲνα πόνον λαβόντας, τὸν ἰσθμὸν τὰς νέας διειρύ-
 5 σαι, ὀρύσσειν ἐκέλευε διώρυχα τῇ θαλάσῃ, εὖρος ὡς δύο
 τριήρεας πλέειν ὁμοῦ ἐλαστρευμένας. Τοῖσι δὲ αὐτοῖσι τού-
 τοις, τοῖσί περ καὶ τὸ ὄρυγμα, προσετέτακτο καὶ τὸν
 Στρυμόνα ποταμὸν ζεύξαντας γεφυρῶσαι.

imperave-
 rit. Alvei
 latitudo.
 Strymon ab
 iisdem ope-
 rariis ponte
 junctus.

XXV. Ταῦτα μὲν νυν οὕτω ἐποίεε. παρσκευάζετο δὲ
 καὶ ὅπλα ἐς τὰς γεφύρας βύβρινά τε καὶ λευκολίνου, ἐπιτά-
 ξας Φοίνιξί τε καὶ Αἰγυπτίοισι. καὶ σιτία τῇ στρατιῇ κα-
 ταβάλλειν, ἵνα μὴ λιμῆναι ἡ στρατιή, μηδὲ τὰ ὑποζύγια
 5 ἐλαυνόμενα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· ἀναπυθόμενος δὲ τοὺς χώ-
 ρους, καταβάλλειν ἐκέλευε ἵνα ἐπιτηδεάτατον εἴη, ἄλλον
 ἄλλη ἀγινέοντας ὀκλάσι τε καὶ πορθημίοις ἐκ τῆς Ἀσίας
 πανταχόθεν. τὸν δὲ ὦν πλείστον ἐς Λευκὴν Ἀκτὴν καλεο-
 μένην τῆς Θερήκης ἀγίνεον, οἱ δὲ ἐς Τυρόδιζαν τὴν Περσι-
 10 θίων, οἱ δὲ ἐς Δορίσκον, οἱ δὲ ἐς Ἡϊόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι,
 οἱ δὲ ἐς Μακεδονίην διατεταγμένοι.

XXVI. Ἐν τῷ δὲ οὗτοι τὸν προκείμενον πόνον ἐργάζον-
 το, ἐν τούτῳ ὁ πεζὸς ἄπας συλλελεγμένος, ἅμα Ξέρξῃ
 ἐπορεύετο ἐς Σάρδεις, ἐκ Κριτάλλων ὁρμηθεὶς τῶν ἐν Καπ-
 παδοκίῃ· ἐνθαῦτα γὰρ εἴητο συλλέγεσθαι πάντα τὸν κατ'
 5 ἥπειρον μέλλοντα ἅμα αὐτῷ Ξέρξῃ πορεύεσθαι στρατὸν.
 "Ὅς μὲν νυν τῶν ὑπάρχων στρατὸν κάλλιστα ἐσταλμένον
 ἀγαγὼν, τὰ προκείμενα παρὰ βασιλέως ἔλαβε δῶρα, οὐκ
 ἔχω φράσαι· οὐδὲ γὰρ ἀρχὴν ἐς κρίσιν τούτου πέρι ἐλθόντας
 οἶδα. Οἱ δὲ, ἐπεὶ τε διαβάντες τὸν Ἄλυν ποταμὸν, ὠμί-
 10 λησαν τῇ Φρυγίῃ, δι' αὐτῆς πορευόμενοι, παρεγένοντο ἐς
 Κελαινάς· ἵνα πηγαὶ ἀναδιδούσι Μαιάνδρου ποταμοῦ, καὶ
 ἐτέρου οὐκ ἐλάσσονος ἢ Μαιάνδρου, τῷ οὖνομα τυγχάνει
 ἐὼν Καταρρήκτης· ὅς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγορῆς τῆς Κελαινέων
 ἀνατέλλων, ἐς τὸν Μαιάνδρον ἐκδιδού· ἐν τῇ καὶ ὁ τοῦ Σι-
 15 ληνοῦ Μαρσύεω ἀσπὸς ἐν τῇ πόλει ἀνακρέμαται, τὸν ὑπὸ
 Φρυγῶν λόγος ἔχει ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἐκδαρέντα ἀνακρεμασ-
 θῆναι.

Pedestres
 copiae in
 Cappadoci-
 am, ad op-
 pidum Cri-
 tala, coac-
 tae. Unde
 cum Xerxes
 in Phrygi-
 am movis-
 set, Caelæ-
 nas Mæan-
 dri fontibus
 ac Marsyæ
 Sileni pelle
 celebris de-
 latus,

a Pythio
Lydo, ho-
mine suae
aetatis longe
ditissimo,
cum
toto exerci-
tu magni-
fice excipi-
tur. Platanus
vitisque
aureae Dario
olim ab
eodem donatae.

XXVII. Ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ὑποκατήμενος Πύθιος ὁ
Ἄττος, ἀνὴρ Λυδὸς, ἐξείνισε τὴν βασιλῆος στρατιὴν πᾶσαν
ξείνοισι μεγίστοισι, καὶ αὐτὸν Ξέρξης· χρήματά τε ἐπαγ-
γέλλετο, βουλόμενος ἐς τὸν πόλεμον παρέχειν. ἐπαγγέλλο-
μένου δὲ χρήματα Πυθίου, εἶρετο Ξέρξης Περσέων τοὺς παρ- 5
έοντας, τίς τε ἐὼν ἀνδρῶν Πύθιος, καὶ πόσα χρήματα κε-
κτημένος, ἐπαγγέλλοιτο ταῦτα. οἱ δὲ εἶπαν· “ὦ βασιλεῦ,
“ οὗτός ἐστι, ὅς τοι τὸν πατέρα Δαρειὼν ἐδωξήσατο τῇ πη-
“ τανίστῃ τῇ χρυσῇ, καὶ τῇ ἀμπέλῳ· ὅς καὶ νῦν ἐστὶ πρῶ-
“ τος ἀνδρῶπων πλούτῃ, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, μετὰ σέ.” 10

Xerxis cum
eo collo-
quium.

XXVIII. Θωμάσας δὲ τῶν ἐπέων τὸ τελευταῖον Ξέρ-
ξης, αὐτὸς δευτέρῃ εἶρετο Πύθιον ὁκόσα οἱ εἴη χρήματα. ὁ
δὲ εἶπε· “ὦ βασιλεῦ, οὔτε σε ἀποκρύψω, οὔτε σκῆψομαι
“ τὸ μὴ εἰδέναι τὴν ἐμεωυτοῦ οὐσίην, ἀλλ’ ἐπιστάμενός τοι 5
“ ἀτρεκέως καταλέξω. ἐπεὶ τε γὰρ τάχιστα σε ἐπυθόμην
“ ἐπὶ θάλασσαν καταβαίνοντα τὴν Ἑλληνίδα, βουλόμενός
“ τοι δοῦναι ἐς τὸν πόλεμον χρήματα, ἐξέμαθον, καὶ εὖρον
“ λογιζόμενος, ἀργυρίου μὲν δύο χιλιάδας εὐσας μοι τα-
“ λάντων, χρυσίου δὲ τετρακοσίας μυριάδας στατήρων Δα-
“ ρεικῶν, ἐπιδεούσας ἑπτὰ χιλιάδων. καὶ τούτοισί σε ἐγώ 10
“ δωρέομαι· αὐτῶ δ’ ἐμοὶ ἀπὸ ἀνδραπόδων τε καὶ γεωπέ-
“ διων ἀρκέων ἐστὶ βίος.”

XXIX. Ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε· Ξέρξης δὲ ἡσθεὶς τοῖσι
εἰρημένοισι, εἶπε· “Ξεῖνε Λυδὲ, ἐγὼ ἐπεὶ τε ἐξήλθον τὴν
“ Περσίδα χώραν, οὐδενὶ ἀνδρὶ συνέμιξα ἐς τόδε, ὅστις ἡδέ-
“ λησε ξείνια προδιδῆναι στρατῶ τῷ ἐμῷ, οὐδὲ ὅστις ἐς ὄψιν
“ τὴν ἐμὴν καταστάς, αὐτεπάγγελτος ἐς τὸν πόλεμον ἐμοὶ 5
“ ἡδέλῃσε συμβαλίσθαι χρήματα, ἔξω σεῦ. σὺ δὲ καὶ ἐξείνι-
“ σας μεγάλως στρατὸν τὸν ἐμὸν, καὶ χρήματα μεγάλα
“ ἐπαγγέλλεαι. σοὶ ὦν ἐγὼ ἀντὶ αὐτέων γέρεα τοιαῦδε δίδω-
“ μι· ξεινὸν τέ σε ποιῆναι ἐμὸν, καὶ τὰς τετρακοσίας μυ-
“ ριάδας τοι τῶν στατήρων ἀποπλήσω παρ’ ἐμεωυτοῦ, δοὺς 10
“ τὰς ἑπτὰ χιλιάδας· ἵνα μὴ τοι ἐπιδέξῃς ἔωσι αἱ τετρακό-

“ σιαι μυριάδες ἑπτὰ χιλιαδῶν, ἀλλ’ ἦ τοι ἀπαρτιλογίη
 “ ὑπ’ ἐμέο πεπληρωμένη· κέκτησό τε αὐτὸς τὰ περ αὐ-
 “ τὸς ἐκτῆσαι, ἐπίστασό τε εἶναι αἰεὶ τοιοῦτος· οὐ γάρ τοι
 15 “ ταῦτα ποιεῦντι, οὔτε ἐς τὸ παρὲν, οὔτε ἐς χρόνον με-
 “ ταμελήσει.”

XXX. Ταῦτα δὲ εἶπας, καὶ ἐπιτελέα ποιήσας, ἐπο-
 ρεύετο αἰεὶ τὸ πρόσω. Ἄναυα δὲ καλεομένην Φρυγῶν πό-
 λιν παραμειζόμενος, καὶ λίμνην ἐκ τῆς ἄλῃς γίνονται,
 ἀπίκετο ἐς Κολοσσάς, πόλιν μεγάλην Φρυγίης, ἐν τῇ Λύ-
 5 κος ποταμὸς ἐς χάσμα γῆς ἐσβάλλων ἀφανίζεται· ἔπειτα
 διὰ σταδίων ὡς πέντε μάλιστα κη ἀναφαινόμενος, ἐκδιδοῖ
 καὶ οὗτος ἐς τὸν Μαίανδρον. ἐκ δὲ Κολοσσέων ὀρμεώμενος
 ὁ στρατὸς ἐπὶ τοὺς οὖρους τῶν Φρυγῶν καὶ τῶν Λυδῶν,
 ἀπίκετο ἐς Κύδραζα πόλιν· ἔνθα στήλη καταπεπηγυῖα,
 10 σταθεῖσα δὲ ὑπὸ Κροίσου, καταμηνύει διὰ γραμμάτων τοὺς
 οὖρους.

XXXI. Ὡς δὲ ἐκ τῆς Φρυγίης ἐσέβαλε ἐς τὴν Λυδίην,
 σχιζομένης τῆς ὁδοῦ, καὶ τῆς μὲν ἐς ἀριστερὴν, ἐπὶ Κα-
 ρίης φερούσης, τῆς δὲ ἐς δεξιὴν, ἐς Σάρδεις, τῇ καὶ πο-
 ρευομένην διαβῆναι τὸν Μαίανδρον ποταμὸν πᾶσα ἀνάγκη
 5 γίνεσθαι, καὶ ἵεναι παρὰ Καλλάτῃον πόλιν, ἐν τῇ ἄνδρες
 δημοεργοὶ μέλι ἐκ μυρτίκης τε καὶ πυροῦ ποιεῦσι· ταύτην
 ἰὼν ὁ Ξέρξης τὴν ὁδὸν, εὗρε πλατάνιστον, τὴν κάλλεος εἴ-
 νεκα θαυρησάμενος κόσμῳ χρυσεῷ, καὶ μελεδωνῶ ἀθανάτων
 ἀνδρῶν ἐπιτρέψας, δευτέρῃ ἡμέρῃ ἀπίκετο ἐς τῶν Λυδῶν τὸ
 10 ἄστυ.

XXXII. Ἀπικόμενος δὲ ἐς Σάρδεις, πρῶτα μὲν ἀπέ-
 πεμπε κήρυκας ἐς τὴν Ἑλλάδα, αἰτήσοντας γῆν τε καὶ
 ὕδωρ, καὶ προτρέοντας δεῖπνα βασιλεῖ παρασκευάζειν· πλὴν
 οὔτε ἐς Ἀθήνας, οὔτε ἐς Λακεδαιμόνα ἀπέπεμπε ἐπὶ γῆς
 5 αἰτήσιν, τῇ δὲ ἄλλῃ πάντῃ. τῶνδε δὲ εἵνεκα τὸ δεύτερον
 ἀπέπεμπε ἐπὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ· ὅσοι πρότερον οὐκ ἔδοσαν
 Δαρεῖω πέμψαντι, τούτους πάγχυ ἐδόξεε τότε δείσαντας

Ulterius
 iter exerci-
 tus per
 Phrygiam
 ac Lydiam.
 Anaua:
 propter la-
 cus salis fe-
 rax. Colos-
 sæ: ubi ter-
 ræ hiatus,
 Lycum flu-
 vium hau-
 riens. Cy-
 drara: jux-
 taque con-
 finium
 Phrygiæ
 Lydiæque.

Callatebus,
 mellis con-
 fectione ce-
 lebris. Pla-
 tanus spe-
 ciosissima,
 a Xerxe
 ornata.

Sardes cum
 venisset ex-
 ercitus, in
 Græciam
 mittuntur,
 qui aquam
 et terram
 petant:
 non tamen
 Athenas,
 neque
 Spartam
 [c. 153].

δῶσειν βουλόμενος ὧν αὐτὸ τοῦτο ἐκμαθεῖν ἀκριβῶς, ἔπει-
πε. Μετὰ δὲ ταῦτα, παρσκευάζετο ὡς ἐλὼν ἐς Ἄβυδον.

Pontes in-
jecti Hel-
lesponto in-
ter Aby-
dum Sesti-
que oram
eam, in qua
post Ar-
tayctes po-
nas luit
impietatis
[9, 120.].

XXXIII. Οἱ δὲ ἐν τούτῳ τὸν Ἑλλήσποντον ἐξέυγνυσαν
ἐκ τῆς Ἀσίας ἐς τὴν Εὐρώπην. ἔστι δὲ τῆς Χερσονήσου
τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ, Σηστοῦ τε πόλιος μεταξὺ καὶ Μα-
δύτου, ἀκτὴ τραχὺία ἐς θάλασσαν κατήκουσα, Ἀβύδῳ
καταντίον· ἔνθα μετὰ ταῦτα, χρόνῳ ὕστερον οὐ πολλῶ 5
ἐπὶ Ξανδίππου τοῦ Ἀρίφρονος στρατηγοῦ Ἀθηναίων,
Ἀρταύκτην ἄνδρα Πέρσῃν λαβόντες Σηστοῦ ὑπαρχον, ζῶν-
τα πρὸς σάνδα προσδιεπασσάλευσαν· ὃς καὶ ἐς τοῦ Πρω-
τεσίλειω τὸ ἶσὸν ἐς Ἑλαιοῦντα ἀγινέμενος γυναικας, ἀνδ-
μιστὰ ἔρδεσκει.

10

His per
tempesta-
tem ruptis,

XXXIV. Ἐς ταύτην ὧν τὴν ἀκτὴν ἐξ Ἀβύδου ὁρμεώμε-
νοι, ἐγεφύρουν τοῖσι προσεκέετο, τὴν μὲν λευκολίνου Φοίνι-
κες, τὴν δ' ἐτέρην τὴν βυβλίνην Αἰγύπτιοι. ἔστι δὲ ἐπὶ τὰ
στάδιοι ἐξ Ἀβύδου ἐς τὴν ἀπαντίον. Καὶ δὴ ἐξευγμένον
τοῦ πόρου, ἐπιγενόμενος χειμῶν μέγας, συνέκοψε τε ἐκεῖνα 5
πάντα καὶ διέλυσε.

Xerxes, [si
fides ha-
benda Græ-
ciæ menda-
ci] in Hel-
lespontum
stolide, in
præfectos
fabrūm
crudeliter
sævit.

XXXV. Ὡς δ' ἐπύθετο Ξέρξης, δεινὰ ποιούμενος, τὸν
Ἑλλήσποντον ἐκέλευσε τριηκοσίας ἐπικέσθαι μιάστιγι πη-
γὰς, καὶ κατεῖναι ἐς τὸ πέλαγος πεδῶν ζευγος. ἤδη δὲ
ἤκουσα ὡς καὶ στιγέας ἅμα τούτοισι ἀπέπεμψε στίζοντας
τὸν Ἑλλήσποντον. ἐνετέλλετο δὴ ὧν ῥαπίζοντας, λέγειν βάρ- 5
βαρά τε καὶ ἀτάσθαλα· “Ὡ πικρὸν ὕδωρ, δεσπότης τοι
“ δίκην ἐπιτιθεῖ τήνδε, ὅτι μιν ἠδίκησας, οὐδὲν πρὸς ἐκείνου
“ ἄδικον παθόν. καὶ βασιλεὺς μὲν Ξέρξης διαβήσεται σε, ἣν
“ τε σύ γε βούλῃ, ἣν τε μή· σοὶ δὲ κατὰ δίκην ἄρα οὐδεὶς
“ ἀνθρώπων θύει, ὡς ἔοντι δολερῶ τε καὶ ἄλμυρῶ ποτα- 10
“ μῶ.” Τὴν τε δὴ θάλασσαν ἐνετέλλετο τούτοισι ζημιοῦν,
καὶ τῶν ἐπιστεάτων τῇ ζεύξι τοῦ Ἑλλησπόντου ἀποτάμεν
τάς κεφαλὰς.

Refecti
pontes.
Eorum
constructio.

XXXVI. Καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐποίηον τοῖσι προσεκέετο
αὕτη ἡ ἄχαρις τιμή. τὰς δὲ ἄλλοι ἀρχιτέκτονες ἐξέυγνυ-

σαν· ἐξεύγυσαν δὲ ὧδε. Πεντηκοντέρους καὶ τριήρεις συν-
 5 θέντες, ὑπὸ μὲν τὴν πρὸς τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐξήκοντά τε
 καὶ τριηκοσίας, ὑπὸ δὲ τὴν ἐτέρην τεσσερεσκαίδεκα καὶ
 τριηκοσίας, τοῦ μὲν Πόντου ἐπικαρσίας, τοῦ δὲ Ἑλλησ-
 πόντου, κατὰ ρόον, ἵνα ἀνακαγχέῃ τὸν τόνον τῶν ὀπλων.
 συνθέντες δὲ, ἀγκύρας κατῆκαν περιμήκειας, τὰς μὲν πρὸς
 τοῦ Πόντου τῆς ἐτέρης, τῶν ἀνέμων εἵνεκεν τῶν ἑσώθεν ἐκ-
 10 πνέοντων, τῆς δὲ ἐτέρης τῆς πρὸς ἐσπέρης τε καὶ τοῦ Αἰ-
 γαίου, εὗρου τε καὶ νότου εἵνεκα. διέκπλοον δὲ ὑπόφασιν
 κατέλιπον τῶν πεντηκοντέρων, καὶ [τριηρέων] τριχοῦ, ἵνα
 καὶ ἐς τὸν Πόντον ἔχῃ ὁ βουλόμενος πλέειν πλοίοισι λεπ-
 τοῖσι, καὶ ἐκ τοῦ Πόντου ἔξω. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, κατέ-
 15 τεινον ἐκ γῆς στρεβλοῦντες ὄνοισι ξυλίνοισι, τὰ ὄπλα· οὐκέτι
 χωρὶς ἐκάτερα τάξαντες, ἀλλὰ δύο μὲν λευκολίνου δασάμε-
 νοι ἐς ἐκατέρην, τέσσερα δὲ τῶν βυελίνων. παχύτης μὲν
 ἡ αὐτὴ καὶ καλλονή, κατὰ λόγον δὲ ἦν ἐμβριδέστερα τὰ
 λίνεα· τοῦ τάλαντον ὁ πῆχυς εἶλε. Ἐπειδὴ δὲ ἐγεφρωῶθη ὁ
 20 πόρος, κορμούς ξύλων καταπρίσαντες, καὶ ποιήσαντες ἴσους
 τῆς σχεδίας τῷ εὐρεῖ, κόσμῳ ἐπετίθεσαν κατύπερθε τῶν
 ὀπλων τοῦ τόνου· θέντες δὲ ἐπεξῆς, ἐνθαῦτα αὐτὶς ἐπεξεύγ-
 νουν. ποιήσαντες δὲ ταῦτα, ὕλην ἐπεφόρησαν· κόσμῳ δὲ
 θέντες καὶ τὴν ὕλην, γῆν ἐπεφόρησαν· κατανάξαντες δὲ καὶ
 25 τὴν γῆν, φραγμὸν παρείρυσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἵνα μὴ φο-
 ξέηται τὰ ὑποζύγια τὴν θάλασσαν ὑπερορῶντα, καὶ οἱ
 ἵπποι.

XXXVII. Ὡς δὲ τὰ τε τῶν γεφυρέων κατεσκευάστο, καὶ τὰ περὶ τὸν Ἄδων, οἳ τε χυτοὶ περὶ τὰ στόματα τῆς διώ-
 ρυχος, οἳ τῆς ῥηχίης εἵνεκεν ἐποικήθησαν, ἵνα μὴ πίμπληται
 τὰ στόματα τοῦ ὀρύγματος, καὶ αὐτὴ ἡ διώρυξ παντελὲως
 5 πεποικημένη ἄγγελτο· ἐνθαῦτα χειμερίσας, ἅμα τῷ ἔαρι
 παρεσκευασμένος ὁ στρατὸς ἐκ τῶν Σαρδίων ὤρματο ἐλῶν ἐς
 Ἄβυδον. Ὡρημέμφη δὲ οἱ ὁ ἥλιος ἐκλιπὼν τὴν ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ ἔδρην, ἀφανὴς ἦν, οὗτ' ἐπινεφέλων ἐόντων, αἰθρίας τε

Proximo
 vere Xerxes
 Sardibus ex
 hibernacu-
 lis movet
 [a. 480.].
 Solis defec-
 tio: quid,
 interpreti-
 bus Magis,
 portenderit.

τὰ μάλιστα· ἀντὶ ἡμέρης τε νύξ ἐγένετο. Ἰδόντι δὲ καὶ
μαθόντι τοῦτο τῷ Ξέρξῃ ἐπιμελὲς ἐγένετο· καὶ εἶρετο τοὺς 10
μάγους τὸ δέλοι προφαίνειν τὸ φάσμα. οἱ δὲ ἔφραζον ὥς
“Ἕλλησι προδεικνύει ὁ θεὸς ἔκλειψιν τῶν πολλῶν” λέγον-
τες “ἥλιον εἶναι Ἑλλήνων προδέκτορα, σελήνην δὲ, σφέων.”
πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ξέρξης, περιχαρὲς ἔων ἐποίεετο τὴν
ἐλάσιν.

15

Pythium
Lydum
[c. 27.],
filiorum
maximo
natu vaca-
tionem mi-
litiae pe-
tentem,

XXXVIII. Ὡς δ' ἐξήλυνε τὴν στρατιήν, Πύθιος ὁ Λυ-
δὸς καταρρώδηςας τὸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φάσμα, ἐπαρθεὶς τε
τοῖσι δωρήμασι, ἐλθὼν παρὰ Ξέρξεα, ἔλεγε τάδε· “ὦ
“δέσποτα, χρήσαις ἂν τι τεῦ βουλοίμην τυχεῖν, τὸ σοὶ μὲν
“ἐλαφρὸν τυγχάνει ἐὼν ὑπουργήσαι, ἐμοὶ δὲ μέγα γενόμε- 5
“νον;” Ξέρξης δὲ πᾶν μᾶλλον δοκίῳ μιν χρηΐσσειν ἢ τὸ
ἐδεήθη, ἔφη τε ὑπουργήσῃν, καὶ διαγορεύειν ἐκέλευε ὅτεν
δεόιτο. ὁ δὲ, ἐπεὶ τε ταῦτα ἤκουσε, ἔλεγε θαρσύνοντας τάδε·
“ὦ δέσποτα, τυγχάνουσί μοι παῖδες ἔόντες πέντε, καὶ
“σφῆας καταλαμβάνει πάντας ἅμα σοὶ στρατεύεσθαι ἐπὶ 10
“τὴν Ἑλλάδα. σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, ἐμὲ ἐς τόδε ἡλικίης
“ἦκοντα οἰκτεῖρας, τῶν μοι παίδων ἓνα παράλυσον τῆς
“στρατηΐης, τὸν πρεσβύτατον, ἵνα αὐτοῦ τε ἐμεῦ καὶ τῶν
“χρημάτων ἢ μελεδωνός· τοὺς δὲ τέσσερας ἄγευ ἅμα σεωυ-
“τῶ· καὶ πρήξας τὰ νόεεις, νοστήσεις ὅπισω.” 15

quam im-
mani cru-
delitate
Xerxestrac-
taverit.

XXXIX. Κάρις τε ἐδυρμάθη ὁ Ξέρξης, καὶ ἀμείβετο
τοῖσδε· “ὦ κακὲ ἄνθρωπε, σὺ ἐτόλμησας, ἐμεῦ στρατευο-
“μένου αὐτοῦ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἄγοντος παίδας ἐμοὺς
“καὶ ἀδελφεοὺς καὶ οἰκητίους καὶ φίλους, μνήσασθαι περὶ
“σέο παιδός· ἐὼν ἐμὸς δοῦλος, τὸν χρῆν πανοικίῃ αὐτῇ γυ- 5
“ναίῳ συνέπεσθαι; εὔ νῦν τόδ' ἐξεπίστασο, ὥς ἐν τοῖσι ὡσὶ
“τῶν ἀνθρώπων οἰκεῖ ὁ θυμός· ὃς χρηστὰ μὲν ἀκούσας,
“τέρψιος ἐμπιπλέει τὸ σῶμα· ὑπεναντία δὲ τουτέοισι ἄ-
“κούσας, ἀνοιδεῖ. ὅτε μὲν νῦν χρηστὰ ποιήσας, ἔτερα τοι-
“αῦτα ἐπηγγέλλεο, εὐεργεσίῃσι βασιλῆα οὐ καυχῆσαι 10
“ὑπερβαλέσθαι· ἐπεὶ τε δὲ ἐς τὸ ἀνανιδέστερον ἐτράπευ, τὴν

“ μὲν ἀξίην οὐ λάμψαι, ἐλάσσω δὲ τῆς ἀξίης. σὲ μὲν γὰρ
 “ καὶ τοὺς τέσσαρας τῶν παιδῶν ῥύεται τὰ ξείνια· τοῦ δὲ
 “ ἐνός, τοῦ περιέχεαι μάλιστα, τὴν ψυχὴν ζημιώσει.” Ὡς
 15 δὲ ταῦτα ὑπεκρίνατο, αὐτίκα ἐκέλευε τοῖσι προσετέτακτο
 ταῦτα πρῆσσειν, τῶν Πυθίου παιδῶν ἐξευρόντας τὸν πρεσ-
 βύτατον, μέσον διαταμεῖν· διαταμόντας δὲ, τὰ ἡμίτομα
 διαθεῖναι, τὸ μὲν ἐπὶ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ, τὸ δὲ, ἐπ’ ἀριστερά·
 καὶ ταύτῃ διεξιέναι τὸν στρατόν.

XL. Ποιησάντων δὲ τουτέων τοῦτο, μετὰ ταῦτα διεξήγετο Ordo agmi-
 ὁ στρατός. Ἦγέοντο δὲ πρῶτοι μὲν οἱ σκευοφόροι τε καὶ nis. Cam-
 τὰ ὑποζύγια· μετὰ δὲ τούτους, στρατός παντοίων ἐδνέων pus Nisæ-
 ἀναμιξ, οὐ διακεκριμένοι. τῇ δὲ ὑπερημίσεις ἔσαν, ἐνθαῦτα us, equo-
 5 διελέλειπτο· καὶ οὐ συνέμισγον οὗτοι βασιλεῖ. Προηγεῦντο rum gene-
 μὲν δὴ ἵππόται χίλιοι, ἐκ Περσέων πάντων ἀπολελεγμένοι· rosorum fe-
 μετὰ δὲ, αἰχμοφόροι χίλιοι, καὶ οὗτοι ἐκ πάντων ἀπολελεγ- tura nobili-
 μένοι, τὰς λόγχας κάτω ἐς τὴν γῆν τρέψαντες· μετὰ δὲ, tatus. Cur-
 ἱστοὶ Νισαῖοι καλούμενοι ἵπποι δέκα, κεκοσμημένοι ὥς κάλ- rus Jovi
 10 λιστα. Νισαῖοι δὲ καλέονται ἵπποι ἐπὶ τοῦδε. ἔστι πεδίων sacer.
 μέγα τῆς Μηδικῆς τῷ οὐνομά ἐστι Νισαῖον· τοὺς ἄν δὴ ἵπ-
 πους τοὺς μεγάλους φέρει τὸ πεδῖον τοῦτο. ὅπισθε δὲ του-
 τέων τῶν δέκα ἵππων, ἄρμα Διὸς ἱερὸν ἐπετέτακτο, τὸ ἵπποι
 μὲν εἴλκον λευκοὶ ὀκτώ· ὅπισθε δὲ τῶν ἵππων εἶπετο πεζῇ
 15 ἡνίοχος, ἐχόμενος τῶν χαλινῶν· οὐδεὶς γὰρ δὴ ἐπὶ τοῦτον τὸν
 θρόνον ἀνθρώπων ἀναβαίνει. τούτου δὲ ὀπισθεν αὐτὸς Ἐέρξης
 ἐπ’ ἄρματος ἵππων Νισαίων· παραβέβηκε δὲ οἱ ἡνίοχος,
 τῷ οὐνομα ἦν Πατιράμφης, Ὀτάνεω παῖς, ἀνδρὸς Πέρσεω.

XLI. Ἐξήλασε μὲν δὴ οὕτω ἐκ Σαρδίων Ἐέρξης· μετ-
 εκβαίνεσκε δὲ, ὅκως μιν ὁ λόγος αἰρέοι, ἐκ τοῦ ἄρματος ἐς
 ἄρμάμαξαν. αὐτοῦ δὲ ὀπισθεν αἰχμοφόροι, Περσέων οἱ ἄ-
 ριστοὶ τε καὶ γενναϊότατοι, χίλιοι, κατὰ νόμον τὰς λόγχας
 5 ἔχοντες. μετὰ δὲ, ἵππος ἄλλη χιλίῃ ἐκ Περσέων ἀπο-
 λελεγμένη· μετὰ δὲ τὴν ἵππον, ἐκ τῶν λοιπῶν Περσέων ἀ-
 πολελεγμένοι μύριοι. οὗτος πεζὸς ἦν· καὶ τουτέων χίλιοι

μὲν ἐπὶ τοῖσι δόρασι ἀντὶ τῶν σαυρωτῆρων ῥοιάς εἶχον χρυσέας, καὶ πέριξ συνεκλήιον τοὺς ἄλλους· οἱ δὲ ἐνάκτισχίλιοι ἐντὸς τουτέων ἔοντες, ἀργυρέας ῥοιάς εἶχον. εἶχον δὲ χρυσέας ῥοιάς καὶ οἱ εἰς τὴν γῆν τρέποντες τὰς λόγχας, καὶ μῆλα οἱ ἄγχιστα ἐπόμενοι Ξέρξῃ. τοῖσι δὲ μυρίοισι ἐπετέτακτο ἵππος Περσέων μυρίη. μετὰ δὲ τὴν ἵππον διελέλειπτο καὶ δύο σταδίους, καὶ ἔπειτα ὁ λοιπὸς ὄμιλος ἦϊε ἀναμίξ.

Iter Sardinibus Abydum versus. Ad Idam orta tempestate, multi militum fulmine tacti.

XLII. Ἐποιέετο δὲ τὴν ὁδὸν ἐκ τῆς Λυδίας ὁ στρατὸς ἐπὶ τε ποταμὸν Καΐκον καὶ γῆν τὴν Μυσίην· ἀπὸ δὲ Καΐκου ὀρμώμενος, Κάνης ὅρος ἔχων ἐν ἀριστερῇ, διὰ τοῦ Ἀταρνέος ἐς Καρίνην πόλιν. ἀπὸ δὲ ταύτης διὰ Θήβης πεδίου ἐπορεύετο, Ἀτραμύττειόν τε πόλιν καὶ Ἀντανδρον τὴν Πελασγίδα παραμειζόμενος. τὴν Ἰδὴν δὲ λαβὼν ἐς ἀριστερὴν χεῖρα, ἦϊε ἐς τὴν Ἰλιάδα γῆν. καὶ πρῶτα μὲν οἱ ὑπὸ τῇ Ἰδῇ νύκτα ἀναμεινάντι βρονταί τε καὶ πρηστῆρες ἐπεισπίπτουσι, καὶ τινα αὐτοῦ ταύτῃ συγχρὸν ὄμιλον διέφθειραν.

Scamander, ob immanem bibentium multitudinem, a quibus defecit. Xerxes Pergamum invisit. Sacra facta Minervæ Iliacæ heroibusque. Terror panicus.

XLIII. Ἀπικομένου δὲ τοῦ στρατοῦ ἐπὶ τὸν Σκάμανδρον· ὃς πρῶτος ποταμῶν, ἐπεὶ τε ἐκ Σαρδίων ὀρμηθέντες ἐπεχείρησαν τῇ ὁδῷ, ἐπέλιπε τὸ ῥέεθρον, οὐδ' ἀπέχερσε τῇ στρατιῇ τε καὶ τοῖσι κτήνεσι πινόμενος· ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν ὡς ἀπύκετο Ξέρξης, ἐς τὸ Περιάμου Πέργαμον ἀνέβη, ἡμέρον ἔχων θεήσασθαι. θεησάμενος δὲ, καὶ πυθόμενος κείνων ἕκαστα, τῇ Ἀθηναίῃ τῇ Ἰλιάδι ἔδυσε βοῦς χιλίας· χοὰς δὲ οἱ μάγοι τοῖσι ἥρωσι ἐχέαντο. ταῦτα δὲ ποιησαμένοισι, νυκτὸς φόβος ἐς τὸ στρατόπεδον ἐνέπεσε. ἅμα ἡμέρῃ δὲ ἐπορεύετο ἐνδεῦτεν, ἐν ἀριστερῇ μὲν ἀπέργων Ῥοίτειον πόλιν καὶ Ὀφρύνειον, καὶ Δάξθανον, ἥπερ δὴ Ἀεὺδά ὁμοῦρός ἐστι· ἐν δεξιῇ δὲ, Γέργιδας Τευκρούς.

Abydum delatus Xerxes, compias pedes-

XLIV. Ἐπεὶ δ' ἐγένοντο ἐν Ἀεὺδῃ, ἠθέλησε Ξέρξης ἰδεῖσθαι πάντα τὸν στρατόν. καὶ, προεπεποίητο γὰρ ἐπὶ κολωνοῦ ἐπίτηδες αὐτῷ ταύτῃ προεξέδρη λίθου λευκοῦ.

ἐποίησαν δὲ Ἀεϋδηνοὶ, ἐντειλαμένου πρότερον βασιλῆος. ἐν- tres na-
 5 θαῦτα ὡς ἵζετο, κατορῶν ἐπὶ τῆς ἡϊόνος, ἐδηεῖτο καὶ τὸν valesque
 πεζὸν καὶ τὰς νέας· θηεύμενος δὲ, ἰμέρθη τῶν νεῶν ἀμιλ- spectat.
 λαν γινομένην ιδέσθαι. ἐπεὶ δ' ἐγένετό τε καὶ ἐνίκων Φοί- Nauma-
 νικες Σιδώνιοι, ἥσθη τε τῇ ἀμίλλῃ καὶ τῇ στρατιῇ. chiæ spec-
taculum
editum.

XLV. Ὡς δὲ ὦρα πάντα μὲν τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ Xerxes il-
 τῶν νεῶν ἀποκεκρυμμένον, πάσας δὲ τὰς ἀκτὰς καὶ τὰ lacrymatur.
 Ἀεϋδηνῶν πεδία ἐπίπλεα ἀνδράπων, ἐνθαῦτα Ξέρξης ἐωυ-
 τὸν ἐμακάρισε· μετὰ δὲ τοῦτο, ἐδάκρυσε.

XLVI. Μαθὼν δέ μιν Ἀρτάβανος ὁ πάτερως, ὃς τὸ Hinc na-
 πρῶτον γνῶμην ἀπεδέξατο ἑλευθέρως, οὐ συμβουλευὼν Ξέρ- tum Artab-
 ξη στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· οὗτος ἄνῃς φρασθεὶς cum
 Ξέρξεα δακρύσαντα, εἶρετο τάδε· “ὦ βασιλεῦ, ὡς πολὺ eo colloqui-
 5 “ ἁλλήλων κεχωρισμένα ἐργάσαιο νῦν τε καὶ ὀλίγω πρότε- um de vitæ
 “ ρον; μακαρίσας γὰρ σεαυτὸν, δακρύεις.” Ὁ δὲ εἶπε· humanæ
 “ Ἐσῆλθε γάρ με λογισάμενον κατοικτεῖραι ὡς βραχὺς conditio-
 “ εἴη ὁ πᾶς ἀνδράπινος βίος, εἰ τουτέων γε ἑόντων τοσού- expeditionis
 “ των, οὐδεὶς ἐς ἑκατοστὸν ἔτος περιέσται.” Ὁ δὲ ἀμεί- periculis,
 10 βετο λέγων· “Ἔτερα τούτου παρὰ τὴν ζόην πεπόνθα- fide Ionum,
 “ μιν οἰκτρότερα. ἐν γὰρ οὕτω βραχέϊ βίῳ οὐδὲς οὕτω arguens il-
 “ ἀνδρωπος ἐὼν εὐδαίμων πέφυκε, οὔτε τουτέων, οὔτε τῶν lud Artab-
 “ ἄλλων, τῷ οὐ παραστήσεται πολλάκις, καὶ οὐκὶ ἅπαξ, bani pru-
 “ τεθνάναι βούλεσθαι μᾶλλον ἢ ζῶειν. αἵ τε γὰρ συμφοραὶ dentiam
 15 “ προσπίπτουσαι, καὶ αἱ νοῦσοι συνταράσσουσαι, καὶ βρα- et gravita-
 “ χὺν ἑόντα, μακρὸν δοκέειν εἶναι ποιεῦσι τὸν βίον. οὕτω ὁ tem, Xer-
 “ μὲν θάνατος, μοχθηρῆς εἰούσης τῆς ζόης, καταφυγὴ αἰρε- xis stultiti-
 “ τωτάτῃ τῷ ἀνδράπῳ γέγονε· ὁ δὲ θεὸς, γλυκὺν γεύσας am et te-
 “ τὸν αἰῶνα, φθονερός ἐν αὐτῷ εὐρίσκεται ἐών.” meritatem.

XLVII. Ξέρξης δὲ ἀμείβετο λέγων· “Ἀρτάβανε, βιο-
 “ τῆς μὲν νυν ἀνδραπήτης πέρι, εἰούσης τοιαύτης οἴην περ
 “ σὺ διαίρεσαι εἶναι, παυσάμεδα, μηδὲ κακῶν μεμνεώμε-
 “ θα, χρηστά ἔχοντες πρήγματα ἐν χερσὶ. Φράσον δέ μοι
 5 “ τόδε. εἴ τοι ἡ ὄψις τοῦ ἐνυπνίου μὴ ἐναργῆς οὕτω ἐφάνη,

“ εἶχες ἂν τὴν ἀρχαίην γνώμην, οὐκ ἔων με στρατεύεσθαι
 “ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἢ μετέστης ἂν; φέρε μοι τοῦτο ἀπρε-
 “ κέως εἰπέ.” Ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων· “ ὦ βασιλεῦ,
 “ ὅψις μὲν ἢ ἐπιφανεῖσα τοῦ ὀνείρου, ὥς βουλόμεθα ἀμ-
 “ φότεροι, τελευτήσῃ. ἐγὼ δ’ ἔτι καὶ ἐς τόδε δαίματός 10
 “ εἰμι ὑπόπλεος, οὐδ’ ἐντὸς ἐμευτοῦ· ἄλλα τε πολλὰ ἐπι-
 “ λεγόμενος, καὶ δὴ καὶ ὀρέων τοι δύο τὰ μέγιστα πάν-
 “ των ἔοντα πολεμιάτατα.”

XLVIII. Ξέρξης δὲ πρὸς ταῦτα ἀμείβετο τοῖσδε·
 “ Δαιμόνιε ἀνδρῶν, κοῖα ταῦτα λέγεις εἶναι δύο μοι πο-
 “ λεμιάτατα; κότερά τοι ὁ πεζὸς μεμπτὸς κατὰ τὸ πλη-
 “ θός ἐστι, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν στρατεύμα φαίνεται πολ-
 “ λαπλήσιον ἔσεσθαι τοῦ ἡμέτερου; ἢ τὸ ναυτικὸν τὸ ἡ- 5
 “ μέτερον λείψεται τοῦ ἐκείνων; ἢ καὶ συναμφότερα ταῦ-
 “ τα; εἰ γὰρ τοι ταύτῃ ἐνδεέστερα φαίνεται εἶναι τὰ ἡμέ-
 “ τερα πρήγματα, στρατοῦ ἂν ἄλλου τις τὴν ταχίστην ἄ-
 “ γερσιν ποιοῖτο.”

XLIX. Ὁ δ’ ἀμείβετο λέγων· “ ὦ βασιλεῦ, οὔτε
 “ στρατὸν τοῦτον ὅστις γε σύνεσιν ἔχει, μέμφοιτ’ ἂν, οὔτε
 1 “ τῶν νεῶν τὸ πληθὺς· ἦν τε πλεῖνας συλλέξῃς, τὰ δύο
 “ τοι, τὰ λέγω, πολλῶ ἔτι πολεμιώτερα γίνεται. τὰ δὲ
 “ δύο ταῦτα, ἔστι γῆ τε καὶ θάλασσα. οὔτε γὰρ τῆς 5
 “ θαλάσσης ἐστὶ λιμὴν τοσοῦτος οὐδαμῶδι, ὥς ἐγὼ εἰκάζω,
 “ ὅστις ἐγειρομένου χειμῶνος, δεξιόμενός σευ τοῦτο τὸ ναυ-
 “ τικόν, φερέγγυος ἔσται διασῶσαι τὰς νέας. καὶ τοι οὐκὶ
 “ ἕνα αὐτὸν δεῖ εἶναι τὸν λιμένα, ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν τὴν
 “ ἡπείρου, παρ’ ἣν δὴ κομῖαι. οὐκὼν δὴ ἔοντων τοι λι- 10
 “ μένων ὑποδείξιόν, μάθῃς ὅτι αἱ συμφοραὶ τῶν ἀνδρῶπων
 2 “ ἀρχουσι, καὶ οὐκὶ ὥς ἄνθρωποι τῶν συμφορέων. Καὶ δὴ,
 “ τῶν δύο τοι τοῦ ἐτέρου εἰρημένου, τὸ ἕτερον ἐρχομαι
 “ ἐρέων. γῆ δὲ πολέμῃ τῇδε τοι κατίσταται· εἰ ἐθέλοις
 “ τοι μηδὲν ἀντίξοον καταστήναι, τοσοῦτῳ τοι γίνεται πο- 15
 “ λεμιωτέρῃ, ὅση ἂν προΐαινῃς ἐκαστέρῳ, τὸ πρόσω αἰεὶ

“ κλεπτόμενος· εὐπρηξίης γὰρ οὐκ ἔστι ἀνδρώποισι οὐδεμίη
 “ πληθώρα. καὶ δὴ τοι, ὥς οὐδενὸς ἐναντιευμένου, λέγω τὴν
 “ χῶρην, πλεῦνα ἐν πλεῦνι χρόνῳ γινομένην, λιμὸν τέξεσθαι.
 20 “ Ἄνῃ δὲ οὕτω ἂν εἴη ἄριστος, εἰ βουλευόμενος μὲν, ἄρ-
 “ ρωδέοι, πᾶν ἐπιλεγόμενος πείσεσθαι χρῆμα, ἐν δὲ τῷ ἔργῳ
 “ δρασὺς εἴη.”

L. Ἀμείβεται Ξέρξης τοῖσδε· “ Ἀρτάβανε, εἰκότως
 “ μὲν σύ γε τουτέων ἕκαστα διαιρέσαι· ἅτῃς μῆτε πάντα
 “ φοβέο, μῆτε πᾶν ὁμοίως ἐπιλέγεις. Εἰ γὰρ δὴ βούλοιο
 “ ἐπὶ τῷ αἰεὶ ἐπεσφερομένῳ πρήγματι τὸ πᾶν ὁμοίως ἐπι-
 5 “ λέγεσθαι, ποιήσεις ἂν οὐδαμᾶ οὐδὲν κρέσσον δὲ, πάντα
 “ θαρσέοντα, ἥμισυ τῶν δεινῶν πάσχειν μᾶλλον, ἢ πᾶν
 “ χρῆμα προδευμαίνοντα, μηδαμᾶ μηδὲν παθεῖν. εἰ δὲ ἐρί-
 “ ζων πρὸς πᾶν τὸ λεγόμενον, μὴ τὸ βέβαιον ἀποδέξεις,
 “ σφάλλεσθαι ὀφείλεις ἐν αὐτοῖσι ὁμοίως καὶ ὁ ὑπεναντία
 10 “ τούτοις κέξας. τοῦτο μὲν νυν ἐπίσης ἔχει. εἰδέναι δὲ ἄν-
 “ θρωπον ἰόντα, ὅπως χρῆ, τὸ βέβαιον, δοκέω μὲν οὐδα-
 “ μῶς. τοῖσι τοίνυν βουλομένοις ποιεῖν, ὥς τὸ ἐπίπαν
 “ φιλέει γίνεσθαι τὰ κέρδεα· τοῖσι δὲ ἐπιλεγόμενοισί τε
 “ πάντα καὶ ὀκνεῦσι, οὐ μάλᾳ ἐδέλει. Ὅρᾳς τὰ Περ-
 15 “ σέων πρήγματα ἐς ὃ δυνάμιος προκεχώρηκε, εἰ τοίνυν ἐ-
 “ κείνοι οἱ πρὸ ἐμεῦ γενόμενοι βασιλῆες γνώμῃσι ἐχρέωντο
 “ ὁμοίῃσι καὶ σὺ, ἢ μὴ χρεόμενοι γνώμῃσι τοιαύτῃσι, ἄλ-
 “ λους συμβούλους εἶχον τοιούτους, οὐκ ἂν κοτε εἶδες αὐ-
 “ τὰ ἐς τοῦτο προελθόντα· νῦν δὲ κινδύνους ἀναρρίπττον-
 20 “ τες, ἐς τοῦτό σφρα προηγάζοντο. μεγάλα γὰρ πρήγμα-
 “ τα μεγάλοις κινδύνοις ἐδέλει καταιρέεσθαι. Ἡμεῖς
 “ τοίνυν, ὁμοιούμενοι κείνοις, ὥρην τε τοῦ ἔτεος καλλίστην
 “ πορευόμεθα, καὶ καταστρεφόμενοι πᾶσαν τὴν Εὐρώπην,
 “ νοστήσομεν ὀπίσω, οὔτε λιμῶ ἐντυχόντες οὐδαμῶδι, οὔτε
 25 “ ἄλλο ἄχαρι παθόντες οὐδὲν. τοῦτο μὲν γὰρ, αὐτοὶ πολ-
 “ λὴν φοβὴν φερόμενοι πορευόμεθα· τοῦτο δὲ, τῶν ἂν κο

1

2

“ ἐπιβέωμεν γῆν καὶ ἔθνος, τούτων τὸν σῆτον ἔχομεν· ἐπ’
 “ ἀροτῆρας δὲ, καὶ οὐ νομάδας, στρατευόμεθα ἄνδρας.”

LI. Λέγει Ἀρτάξανος μετὰ ταῦτα· “ ὦ βασιλεῦ,
 “ ἐπεὶ τε ἀρρώδεειν οὐδὲν ἔῃς πρῆγμα, σὺ δὲ μευ συμ-
 “ βουλὴν ἐνδεξαι· ἀναγκαίως γὰρ ἔχει περὶ πολλῶν πρηγ-
 “ μάτων πλεῖνα λόγον ἐκτείνειν. Κῦρος ὁ Καμβύσεω Ἰω-
 “ νην πᾶσαν, πλὴν Ἀθηναίων, κατεστρέψατο δασμοφό- 5
 “ ρον εἶναι Πέρσῃσι. τούτους ὦν τοὺς ἄνδρας σύμβουλεύω
 “ τοι μηδεμιῇ μηχανῇ ἄγειν ἐπὶ τοὺς πατέρας· καὶ γὰρ
 “ ἄνευ τουτέων οἳοί τε εἰμὲν τῶν ἐχθρῶν κατυπέρτεροι γίνεσ-
 “ θαι. ἢ γὰρ σφεας, ἢν ἔπωνται, δεῖ ἀδικωτάτους γίνεσ-
 “ θαι, καταδουλουμένους τὴν μητρόπολιν, ἢ δικαιοτάτους, 10
 “ συνελευθεροῦντας. ἀδικώτατοι μὲν νυν γινόμενοι, οὐδὲν
 “ κέρδος μέγα ἡμῖν προσεάλλουσι· δικαιοτάτοι δὲ γινόμε-
 “ νοι, οἳοί τε δηλήσασθαι μεγάλως τὴν σὴν στρατιὴν γί-
 “ νονται. Ἐς θυμὸν ὦν βαλεῦ καὶ τὸ παλαιὸν ἔπος, ὥς
 “ εὖ εἴρηται, τὸ μὴ ἅμα ἀρχῇ πᾶν τέλος καταφαίνεσ- 15
 “ θαι.”

LII. Ἀρρίβεται πρὸς ταῦτα Ξέρξης· “ Ἀρτάξανε,
 “ τῶν ἀπεφῆναι γνωμέων, σφάλλαι κατὰ ταύτην δὴ μά-
 “ λιστα, ὅς Ἰωνας φοβεῖται μὴ μεταβάλλωσι· τῶν ἔχομεν
 “ γινῶμα μέγιστον, τῶν σύ τε μάρτυς γίνεαι, καὶ οἱ συ-
 “ στρατευσάμενοι Δαρείῳ ἄλλοι ἐπὶ Σκύδας, ὅτι ἐπὶ τού- 5
 “ τοις ἢ πᾶσα Περσικὴ στρατιὴ ἐγένετο, διαφθεῖραι καὶ
 “ περιποιῆσαι, οἱ δὲ δικαιοσύνην καὶ πιστότητα ἐνέδωκαν,
 “ ἄχαρι δὲ οὐδέν. πάρεξ δὲ τούτου, ἐν τῇ ἡμετέρῃ καταλι-
 “ πόντας τέκνα τε καὶ γυναῖκας καὶ χρήματα, οὐδ’ ἐπι-
 “ λέγεσθαι χρεὶ νέωτέρον τι ποιήσιν. Οὕτω μὲν τοῦτο φο- 10
 “ βέο, ἀλλὰ θυμὸν ἔχων ἀγαθόν, σῶζε οἰκόν τε τὸν ἐμὸν,
 “ καὶ τυραννίδα τὴν ἐμήν· σοὶ γὰρ ἐγὼ μούνῳ ἐκ πάντων
 “ σκῆπτρα τὰ ἐμὰ ἐπιτρέπω.”

Arrabano
 Susa able-
 gato. ut per

LIII. Ταῦτα εἶπας, καὶ Ἀρτάξανον ἀποστείλας ἐς
 Σοῦσα, δεύτερον μετεπέμψατο Ξέρξης Περσέων τοὺς δο-

- κιμωτάτους· ἔπει δέ οἱ παρῆσαν, ἔλεγέ σφι τάδε· “ ὦ
 “ Πέρσαι, τῶνδ’ ἐγὼ ὑμέων χρήζων, συνέλεξα, ἄνδρας
 5 “ τε γίνεσθαι ἀγαθοὺς, καὶ μὴ καταισχύνειν τὰ πρόσ-
 “ θεν ἐργασμένα Πέρσῃσι, ἔοντα μεγάλα τε καὶ πολλοῦ
 “ ἄξια· ἀλλ’ εἷς τε ἕκαστος καὶ οἱ σύμπαντες προθυμίην
 “ ἔχωμεν· ξυνὸν γὰρ τοῦτο πᾶσι ἀγαθὸν σπεύδεται. Τῶνδε
 “ δὲ εἵνεκα προαγορεύω ἀντέχεσθαι τοῦ πολέμου ἐντετα-
 10 “ μένωσ· ὥς γὰρ ἐγὼ πυνθάνομαι, ἐπ’ ἄνδρας στρατευό-
 “ μεθα ἀγαθοῦς· τῶν ἦν κρατήσωμεν, οὐ μὴ τις ἡμῖν
 “ ἄλλος στρατὸς ἀντιστῇ κοτὲ ἀνδρώπων. νῦν δὲ δια-
 “ βαίνωμεν ἐπευξάμενοι τοῖσι θεοῖσι, τοῖ Περσίδα γῆν λε-
 “ λόγχασι.”

expeditionis
 tempus
 summa
 imperii
 praesset
 [c. 52.],
 Xerxes pro-
 ceres Per-
 sarum ad
 rem forti-
 ter geren-
 dam co-
 hortatus,
 Hellespon-
 tum transiri
 imperat.

- LIV. Ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην παρασκευάζοντο ἐς τὴν
 διαβάσιν. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἀνέμενον τὸν ἥλιον, ἐδέλοντες
 ἰδέσθαι ἀνίσχοντα, θυμὴματά τε παντοῖα ἐπὶ τῶν γε-
 φυρέων καταγίζοντες, καὶ μυρσίῃσι στορνύντες τὴν ὁδόν. ὥς
 5 δ’ ἐπανετέλλε ὁ ἥλιος, σπένδων ἐκ χρυσεῆς φιάλης Ξέρξης
 ἐς τὴν θάλασσαν, εὐχετο πρὸς τὸν ἥλιον, μηδεμῖν οἱ συν-
 τυχήν τοιαύτην γενέσθαι, ἢ μιν παύσει καταστρέφασθαι
 τὴν Εὐρώπην πρότερον ἢ ἐπὶ τέρμασι τοῖσι ἐκείνης γένη-
 ται. εὐξάμενος δὲ, ἐσέβαλε τὴν φιάλην ἐς τὸν Ἑλλάσ-
 10 ποντον, καὶ χρύσειον κρητῆρα, καὶ Περσικὸν ξίφος, τὸν ἀ-
 κινάκην καλέουσι. ταῦτα οὐκ ἔχω ἀτρεκέως διακρῖναι, οὔ-
 τε εἰ τῷ ἡλίῳ ἀνατιθεῖς κατῆκε ἐς τὸ πέλαγος, οὔτε εἰ
 μετεμέλησέ οἱ τὸν Ἑλλάσποντον μαστιγώσαντι, καὶ ἀντὶ
 τούτων τὴν θάλασσαν ἐδάρετο.

Solennia
 transitum
 auspicantia.

- LV. Ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποίητο, διέβαινον κατὰ μὲν
 τὴν ἑτέρην τῶν γεφυρέων τὴν πρὸς τοῦ Πόντου, ὁ πεζὸς τε
 καὶ ἡ ἵππος ἅπασα· κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ Αἰγαῖον, τὰ
 ὑποζύγια καὶ ἡ θρακηΐη. ἡγέοντο δὲ πρῶτα μὲν οἱ μύ-
 5 ριοι Πέρσαι, ἐστεφανωμένοι πάντες· μετὰ δὲ τούτους, ὁ
 σύμμικτος στρατὸς παντοίων ἐθνέων. ταύτην μὲν τὴν ἡμέ-
 ρην οὗτοι. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, πρῶτοι μὲν οἱ τε ἱππόται, καὶ

Quo ordine

οἱ τὰς λόγχας κάτω τρέποντες· ἐστεφάνωντο δὲ καὶ οὗτοι· μετὰ δὲ, οἳ τε ἵπποι, οἱ ἱεῖς, καὶ τὸ ἄρμα τὸ ἱόν· ἐπὶ δὲ, αὐτός τε Ξέρξης καὶ οἱ αἰχμοφόροι, καὶ οἱ ἱππότες οἱ χί- 10 λιοι. ἐπὶ δὲ τούτοις, ὁ ἄλλος στρατός· καὶ αἱ νῆες ἅμα ἀνήγοντο ἐς τὴν ἀπεναντίον. ἤδη δὲ ἤκουσα καὶ ὕστατον διαβῆναι βασιλῆα πάντων.

quotque diebus exercitus in Europam trajecerit. Vox Hellespontii de ingenti Persarum apparatu.

LVI. Ξέρξης δὲ ἐπεὶ τε διέβη ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐδηαίτο τὸν στρατὸν ὑπὸ μαστίγων διαβαίνοντα. διέβη δὲ ὁ στρατός αὐτοῦ ἐν ἑπτὰ ἡμέρησι καὶ ἐν ἑπτὰ εὐφρόνησι, ἐλινύσας οὐδένα χρόνον. Ἐνθαῦτα λέγεται, Ξέρξεω ἤδη διαβε- 5 λεγκότος τὸν Ἑλλησπόντον, ἀνδρα εἰπεῖν Ἑλλησπόντιον· “ὦ Ζεῦ, τί δὴ ἀνδρὶ εἰδόμενος Πέρσῃ, καὶ οὐνομα ἀντὶ “Διὸς Ξέρξεα θέμενος, ἀνάστατον τὴν Ἑλλάδα ἐθέλεις “ποιῆσαι, ἄγων πάντας ἀνδρώπους; καὶ γὰρ ἄνευ του- “τέων ἐξῆν τοι ποιεῖν ταῦτα.”

Ostenta Xerxi oblata, sinistra illa quidem, sed ab eo neglecta.

LVII. Ὡς δὲ διέβησαν πάντες, ἐς ὁδὸν ὠρμημένοις τέρως σφι ἐφάνη μέγα, τὸ Ξέρξης ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἐποίησατο, καὶ περ εὐσύμβλητον ἔόν· ἵππος γὰρ ἔτεκε λαγόν. εὐσύμβλητον ὦν τῇδε ἐγένετο, ὅτι ἔμελλε μὲν εἰλᾶν στρα- 5 τιὴν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξης ἀγαυρότατα καὶ μεγαλοπρεπέστατα, ὁπίσω δὲ περὶ ἑαυτοῦ τρέχων ἤξειν ἐς τὸν αὐτὸν χῶρον. Ἐγένετο δὲ καὶ ἕτερον αὐτῷ τέρας, ἐόντι ἐν Σάρδισι· ἡμίονος γὰρ ἔτεκε ἡμίονον διζὰ ἔχουσαν αἰδοῖα, τὰ μὲν, ἔρσενος, τὰ δὲ, θηλέης· κατύπερθε δὲ ἦν τὰ τοῦ ἔρ- 10 σενος.

Iter copiarum et navalium et pedestrium ad Doriscum usque. Melas fluvius epotus.

LVIII. Τῶν ἀμφοτέρων λόγον οὐδένα ποιησάμενος, τὸ πρόσω ἐπορεύετο· σὺν δὲ οἱ ὁ πεζὸς στρατός. ὁ δὲ ναυτι- 5 κὸς ἔξω τὸν Ἑλλησπόντον πλέων, παρὰ γῆν ἐκομίζετο, τὰ ἔμπροσθεν πρήσων τοῦ πεζοῦ. ὁ μὲν γὰρ πρὸς ἐσπέρην ἔπλεε, ἐπὶ Σαρπηδονίης ἀκρῆς τὸν ἀπῆλιν ποιούμενος, ἐς τὴν αὐτῇ προεΐετο ἀπικομένῳ περιμένειν· ὁ δὲ κατ’ ἡπει- ρον στρατός πρὸς ἧν τε καὶ ἡλίου ἀνατολὰς ἐποιέετο τὴν ὁδὸν διὰ τῆς Χερσονήσου, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχων τὸν Ἑλλῆς τά-

φον τῆς Ἀθάμαντος, ἐν ἀριστερῇ δὲ Καρδίην πόλιν. διὰ
 10 μέσης δὲ πορευόμενος πόλιος, τῇ οὐνομα τυγχάνει ἐὼν Ἀ-
 γουρή, ἐνδεῦτεν δὲ κάμπτων τὸν κόλπον τὸν Μέλανα καλεό-
 μενον· καὶ Μέλανα ποταμὸν, οὐκ ἀντισχόντα τότε τῇ στρα-
 τιῇ τὸ ῥέεθρον, ἀλλ' ἐπιλιπόντα, τοῦτον τὸν ποταμὸν δια-
 βὰς, ἐπ' οὗ καὶ ὁ κόλπος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει, ἥτις πρὸς
 15 ἐσπέρην, Αἰνὸν τε πόλιν Αἰολίδα καὶ Στεντοριδα λίμνην
 παρεξίων, ἐς ὃ ἀπίκετο ἐς Δορίσκον.

LIX. Ὁ δὲ Δορίσκος, ἔστι τῆς Θρηϊκῆς αἰγιαλός τε
 καὶ πεδίον μέγα· διὰ δὲ αὐτοῦ ῥέει ποταμὸς μέγας Ἐβρος.
 ἐν τῷ τεῖχος τε ἐδέδμητο βασιλήϊον, τοῦτο τὸ δὴ Δορίσκος
 κέκληται, καὶ Περσέων φρουρὴ ἐν αὐτῷ κατεστήκει ὑπὸ Δα-
 5 ρείου ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου ἐπεὶ τε ἐπὶ Σκύδας ἐστρατεύε-
 το. Ἐδοξε ὦν τῷ Ἐβρῆϊ ὁ χῶρος εἶναι ἐπιτήδεος ἐνδιατάξαι
 τε καὶ ἐναριθμῆσαι τὸν στρατόν· καὶ ἐποίησε ταῦτα. τὰς
 μὲν δὴ νέας τὰς πάσας ἀπικομένας ἐς Δορίσκον, οἱ ναύαρ-
 χοι, κελεύσαντος Ἐβρέω, ἐς τὸν αἰγιαλὸν τὸν προσέχοντα Δο-
 10 ρίσκῳ ἐκόμισαν· ἐν τῷ Σάλλῃ τε Σαρμοδρηϊκίῃ πεπόλισται
 πόλις καὶ Ζώνη· τελευταία δὲ αὐτοῦ, Σέρρειον, ἄκρῃ ὀνο-
 μαστή· ὁ δὲ χῶρος οὗτος τὸ παλαιὸν ἦν Κικόνων. ἐς τοῦ-
 τον τὸν αἰγιαλὸν κατασχόντες, τὰς νέας ἀνέψυχον ἀνελκύ-
 σαντες. ὁ δὲ ἐν τῷ Δορίσκῳ τοῦτον τὸν χρόνον τῆς στρατιῆς
 15 ἀριθμὸν ἐποίησετο.

LX. Ὅσον μὲν νυν ἕκαστοι παρεῖχον πλῆθος ἐς ἀριθ-
 μὸν, οὐκ ἔχω εἶπαι τὸ ἀτρεκές· οὐ γὰρ λέγεται πρὸς οὐ-
 δαμῶν ἀνθρώπων· σύμπαντος δὲ τοῦ στρατοῦ τοῦ περὶ
 τὸ πλῆθος ἐφάνη ἐξδομήκοντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες. Ἐξ-
 5 ηρίθμησαν δὲ τόνδε τὸν τρόπον. συναγαγόντες ἐς ἓνα χῶ-
 ρον μυριάδα ἀνθρώπων, καὶ συνάξαντες ταύτην ὡς μά-
 λιστα εἶχον, περιέγραψαν ἕξωθεν κύκλον· περιγραφάντες
 δὲ, καὶ ἀπέντες τοὺς μυρίους, αἵμασι τὴν περιέβαλον κατὰ
 τὸν κύκλον, ὕψος ἰσθμοῦσαν ἀνδρὶ ἐς τὸν ὀμφαλόν. ταύτην
 10 δὲ ποιήσαντες, ἄλλους ἐσεβίβαζον ἐς τὸ περιουκοδομημένον·

Situs Do-
 risci: oppi-
 da littoris
 continentis.
 Ibi naves
 subductae
 exercitus-
 que recen-
 sus.

Numerus
 copiarum
 pedestrium.
 Modus nu-
 merandi.

μέχρις οὗ πάντας τούτω τῷ τρόπῳ ἐξηρίθμησαν. ἄριθμήσαντες δὲ, κατὰ ἔθνηα διέτασσον.

Jam singulas nationes, quibus constitit exercitus, earumque ordinatum, arma ac duces Herodotus accurate recensere orditur. Persæ. Olim dicti a Græcis Cephænes: ab Asianis, Artæi. Unde iis Persarum nomen venerit.

LXI. Οἱ δὲ στρατευόμενοι, οἷδε ἔσαν. Πέρσαι μὲν, ὥδε ἐσκευασμένοι. περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι εἶχον τιάσας καλομένους, πῖλους ἀπαγέας· περὶ δὲ τὸ σῶμα, κιθῶνας χειρῶν τοὺς ποικίλους, λεπίδος σιδηρέης ὕψιν ἰχθυοειδέος· περὶ δὲ τὰ σκέληα, ἀναξυρίδας· ἀντὶ δὲ ἄσπίδων, γέρρα. ὑπὸ δὲ, 5
 φαρετρεῶνας ἐκρέμαντο· αἰχμὰς δὲ βραχέας ἔχον, τόξα δὲ μεγάλα, οἷστους δὲ καλαμίνας· πρὸς δὲ, ἐγχερίδια παρὰ τὸν δεξιὸν μηρὸν παραιωρούμενα ἐκ τῆς ζώνης. καὶ ἄρχοντα παρείχοντο Ὀτάνεα, τὸν Ἀμήστριος πατήρ, τῆς Ξεξέω γυναικός. Ἐκαλέοντο δὲ πάλοι ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων Κηφῆ- 10
 νες, ὑπὸ μέντοι σφέων αὐτέων καὶ τῶν περιόικων, Ἀρταῖοι. ἐπεὶ δὲ Περσεὺς ὁ Δανάης τε καὶ Διὸς ἀπίκετο παρὰ Κηφῆα τὸν Βήλου, καὶ ἔσχε αὐτοῦ τὴν θυγατέρα Ἀνδρομέδην, γίνεται αὐτῷ πάις τῷ οὐνομα ἔδειτο Πέρσην. τοῦτον δὲ αὐτοῦ καταλείπει· ἐτύγχανε γὰρ ἄπαις ἔων ὁ Κηφεὺς ἔρσηνος 15
 γόνου. ἐπὶ τούτου δὲ τὴν ἐπωνυμίην ἔσχον.

Medi. Dicti olim Arii: quod nomen mutatum. cum Medea Athenis illuc venisset. Cissii. Hyrcani.

LXII. Μῆδοι δὲ τὴν αὐτὴν ταύτην ἐσταλμένοι ἐστρατεύοντο· Μηδικὴ γὰρ αὕτη ἡ σκευὴ ἐστὶ, καὶ οὐ Περσικὴ. οἱ δὲ Μῆδοι ἄρχοντα μὲν παρείχοντο Τιγράνην, ἄνδρα Ἀχαμενίδην. ἐκαλέοντο δὲ πάλοι πρὸς πάντων Ἀριοι ἀπικομένης δὲ Μηδείης τῆς Κολχίδος ἐξ Ἀθηναίων ἐς τοὺς Ἀ- 5
 ρίους τούτους, μετέβηλον καὶ οὗτοι τὸ οὐνομα. αὐτοὶ δὲ περὶ σφέων ὥδε λέγουσι Μῆδοι. Κίσσιοι δὲ στρατευόμενοι, τὰ μὲν ἄλλα κατὰ περ Πέρσαι ἐσκευάδατο· ἀντὶ δὲ τῶν πῖλων, μιτρηφόροι ἔσαν. Κισσίων δὲ ἦρχε Ἀνάφης ὁ Ὀτάνεω. Ὑρκάνιοι δὲ κατὰ περ Πέρσαι ἐσεσάχατο, 10
 ἡγεμόνα παρεχόμενοι Μεγάπανον, τὸν Βαβυλῶνος ὕστερον τούτων ἐπιτροπέυσαντα.

Assyrii, a Græcis Syrii vocati. Chaldæi.

LXIII. Ἀσσυριοὶ δὲ στρατευόμενοι, περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι εἶχον χάλκεά τε κράνηα καὶ πεπλεγμένα τρόπον τινα βάρεϊα οὐκ εὐαπήγητον· ἄσπίδας δὲ καὶ αἰχμὰς

καὶ ἐγχειρίδια παραπλήσια τῇσι Αἰγυπτίῃσι εἶχον· πρὸς
 5 δὲ, ῥόπαλα ξύλων τετυλωμένα σιδήρῳ, καὶ λινέους θάρηκας.
 οὗτοι δὲ ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων ἐκαλέοντο Σύριοι, ὑπὸ δὲ τῶν
 βαρβάρων Ἀσσύριοι ἐκλήθησαν. τουτέων δὲ μεταξὺ, Χαλ-
 δαῖοι. ἤρχε δὲ σφεων Ὀτάσπης ὁ Ἀρταχάιου.

LXIV. Βάκτριοι δὲ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἀγχότατα Bactriani.
 τῶν Μηδικῶν ἔχοντες ἐστρατεύοντο, τόξα δὲ καλάρμινα ἐπι- Sacæ, po-
 χάρια, καὶ αἰχμὰς βραχέας. Σάκαι δὲ οἱ Σκύθαι περὶ pulus Scy-
 μὲν τῇσι κεφαλῇσι κυρτασίας ἐς ὅξυ ἀπιγμένους ὀρθὰς εἶχον Scythas
 5 πεπηγυίας, ἀναξυρίδας δὲ ἐνδεδύκεσαν· τόξα δὲ ἐπιχώρια, omnes Per-
 καὶ ἐγχειρίδια, πρὸς δὲ καὶ ἄξινας σαγάρεις εἶχον. τούτους sæ Sacas di-
 δὲ ἰόντας Σκύθας Ἀμυργίους, Σάκας ἐκάλεον· οἱ γὰρ cunt.
 Πέρσαι πάντας τοὺς Σκύθας καλέουσι Σάκας. Βακτριῶν
 δὲ καὶ Σακῶν ἤρχε Ὑστάσπης ὁ Δαρείου τε καὶ Ἀτόσ-
 10 σης τῆς Κύρου.

LXV. Ἴνδοι δὲ εἴματα μὲν ἐνδεδυκότες ἀπὸ ξύλων πε- Indi.
 ποιημένα, τόξα δὲ καλάρμινα εἶχον, καὶ οἷστους καλαμίνους·
 ἐπὶ δὲ, σίδηρον ἦν. ἐσταλμένοι μὲν δὴ ἔσαν οὕτω Ἴνδοι·
 προστετετάχατο δὲ συστρατευόμενοι Φαρναζάδῃ τῷ Ἀρ-
 5 ταξάτῳ.

LXVI. Ἄριοι δὲ τόξοις μὲν ἐσκευασμένοι ἔσαν Μηδι- Arii. Par-
 κοῖσι, τὰ δὲ ἄλλα κατὰ περ Βάκτριοι. Ἄριων δὲ ἤρχε th. Cho-
 Σισάμνης ὁ Ὑδάργεος. Πάρδοι δὲ, καὶ Χοράσμιοι, καὶ rasmii.
 Σογδοὶ τε καὶ Γανδάριοι καὶ Δαδίκαι, τὴν αὐτὴν σκευὴν Sogdiani.
 5 ἔχοντες τὴν καὶ Βάκτριοι, ἐστρατεύοντο. τουτέων δὲ ἤρχον Gandarii.
 οἷδε. Πάρδων μὲν καὶ Χορασμίων, Ἀρτάβαζος ὁ Φαρ- Dadicæ.
 νάκων· Σογδῶν δὲ, Ἀζάνης ὁ Ἀρταίου· Γανδαρίων δὲ καὶ
 Δαδικίων, Ἀρτύφιος ὁ Ἀρταξάνου.

LXVII. Κάσπιοι δὲ σισύρνας τε ἐνδεδυκότες, καὶ τόξα Caspii. Sa-
 ἐπιχώρια καλάρμινα ἔχοντες καὶ ἀκινάκεις, ἐστρατεύοντο. rangæ. Pac-
 οὗτοι μὲν οὕτω ἐσκευάδατο, ἡγεμόνα παρεχόμενοι Ἀρτί- tyes.
 μαρδον τὸν Ἀρτυφίου ἀδελφεόν. Σαράγγαι δὲ εἴματα
 5 μὲν βεβαμμένα ἐνέπρεπον ἔχοντες· πέδιλα δὲ ἐς γόνυ ἀνα-

ταίνοντα εἶχον, τόξα δὲ καὶ αἰχμὰς Μηδικάς. Σαραγγέων δὲ ἤρχε Φερσενδάτης ὁ Μεγαξιάζου. Πάκτυες δὲ, σισυρνοφόροι τε ἔσαν, καὶ τόξα ἐπιχώρια εἶχον καὶ ἐγχειρίδια. Πάκτυες δὲ ἄρχοντα παρείχοντο Ἀρτύνην τὸν Ἰθαμάτρω.

10

Utili. Myci.
Paricanii.

LXVIII. Οὔτιοι δὲ καὶ Μύκοι τε καὶ Παρικάνιοι ἐσκευασμένοι ἔσαν κατὰ περ Πάκτυες. τουτέων δὲ ἤρχον οἶδε. Οὔτιων μὲν καὶ Μύκων, Ἀρσαμένης ὁ Δαρσείου. Παρικανίων δὲ, Σισομίτης ὁ Οἰοξιάζου.

Arabes. Æ-
thiopes A-
fri.

LXIX. Ἀρσάσιοι δὲ Ζειράς ὑπεζωσμένοι ἔσαν· τόξα δὲ παλίντονα εἶχον πρὸς δεξιὰ, μακρὰ. Αἰθίοπες δὲ παρδαλέας τε καὶ λεοντέας ἐναμμένοι, τόξα δὲ εἶχον ἐκ φοίνικος σπάδης πεποιημένα μακρὰ, τετραπλήξων οὐκ ἐλάσσων· ἐπὶ δὲ, καλαμίνους οἰστούς μικρούς· ἀντὶ δὲ σιδήρου ἐπὴν λίδος 5 ὀξύς πεποιημένος, τῷ καὶ τὰς σφρηγίδας γλύφουσι. πρὸς δὲ, αἰχμὰς εἶχον· ἐπὶ δὲ, κέρας δορκάδος ἐπὴν ὀξύ πεποιημένον, τρόπον λόγχης· εἶχον δὲ καὶ ῥόπαλα τυλωτά. τοῦ δὲ σώματος τὸ μὲν ἥμισυ ἐξηλείφοντο γύψῳ ἰόντες ἐς μάχην, τὸ δ' ἔτερον ἥμισυ μίλτω. Ἀρσάσιον δὲ καὶ Αἰθίοπων 10 τῶν ὑπὲρ Αἰγύπτου οἰκημένων ἤρχε Ἀρσάμης, ὁ Δαρσείου καὶ Ἀρτυστῶνης τῆς Κύρου θυγατρὸς· τὴν μάλιστα στέγξας τῶν γυναικῶν Δαρσεῖος, εἰκὼ χρυσέην σφυρήλατον ἐποιήσατο. τῶν μὲν δὴ ὑπὲρ Αἰγύπτου Αἰθίοπων καὶ Ἀρσάσιον ἤρχε Ἀρσάμης.

15

Æthiopes
Asiani.
Quibus no-
tis ab Æ-
thiopibus
Afris diffe-
rant.

LXX. Οἱ δὲ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολέων Αἰθίοπες, (διῶσι γὰρ δὴ ἐστρατεύοντο,) προσετετάχατο τοῖσι Ἰνδοῖσι, διαλλάσσοντες εἶδος μὲν οὐδὲν τοῖσι ἑτέροισι, φωνὴν δὲ καὶ τρίχρωμα μοῦνον. οἱ μὲν γὰρ ἀπ' ἡλίου Αἰθίοπες, ἰδυτριχῆς εἰσι· οἱ δὲ ἐκ τῆς Λιεύης, οὐλότατον τρίχρωμα ἔχουσι πάντων ἀνθρώπων. οὗτοι δὲ οἱ ἐκ τῆς Ἀσίας Αἰθίοπες, τὰ μὲν πλεῖον κατὰ περ Ἰνδοὶ ἐσσεάχατο, προμετωπίδια δὲ ἴππων εἶχον ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι, σύν τε τοῖσι ὥσι ἐκδεδαρμένα καὶ τῇ λοφιῇ· καὶ ἀντὶ μὲν λόφου, ἡ λοφιὴ κατέχευα· τὰ δὲ

5

10 ὅτα τῶν ἵππων, ὅρθα πεπηγότα εἶχον· προβλήματα δὲ ἀντ' ἀσπίδων ἐποιεῦντο γεράνων δοράς.

LXXI. Λίβυες δὲ σκευὴν μὲν σκυτίνην ἥϊσαν ἔχοντες, Libyes. ἀκοντίοισι δὲ ἐπικαύτοισι χρεώμενοι. ἄρχοντα δὲ παρῆχοντο Μασσάγην τὸν Ὀαρίζου.

LXXII. Παφλαγόνες δὲ ἐστρατεύοντο, ἐπὶ μὲν τῇσι Paphlago-
κεφαλῇσι ἔχοντες κρᾶνεα πεπλεγμένα, ἀσπίδας δὲ σμικρὰς, nes. Ligyes.
αἰχμᾶς δὲ οὐ μεγάλας· πρὸς δὲ, ἀκόντια καὶ ἐγχειρίδια· Mariandy-
περὶ δὲ τοὺς πόδας, πῆδιλα ἐπιχώρια ἐς μέσσην νήμην ἀνα- ni. Syri, a
Persis dicti
5 τείνοντα. Λίγυες δὲ καὶ Ματινηοὶ, καὶ Μαριανδουνοὶ τε ces.
καὶ Σύροι, τὴν αὐτὴν ἔχοντες Παφλαγόσι, ἐστρατεύοντο. οἱ δὲ Σύροι οὗτοι ὑπὸ Περσέων Καππαδόκαι καλέονται. Πα-
φλαγόνων μὲν νυν καὶ Ματινηῶν Δῶτος ὁ Μεγασίδρου
ἦρχε· Μαριανδυνῶν δὲ καὶ Λιγύων, καὶ Σύρων, Γωξεύης ὁ
10 Δαρείου τε καὶ Ἀρτυστῶνης.

LXXIII. Φρύγες δὲ ἀγχοτάτω τῆς Παφλαγονικῆς Phryges,
σκευὴν εἶχον, ὀλίγον παρᾱλλάσσοντες. οἱ δὲ Φρύγες, ὡς Macedoni-
Μακεδόνες λέγουσι, ἐκαλέοντο Βρίγες χρόνον ὅσον, Εὐρω- bus olim fi-
πήϊοι ἔόντες, σύνοικοι ἔσαν Μακεδόσι· μεταξάντες δὲ ἐς τὴν nitimi,
5 Ἀσίην, ἅμα τῇ χώρῃ καὶ τὸ οὖνομα μετέβαλον ἐς Φρύγας. tuncque
Ἀρμένιοι δὲ κατὰ περ Φρύγες ἐσεσάχατο, ἔόντες Φρυγῶν Brigesdicti.
ἄποικοι. τουτέων συναμφοτέρων ἦρχε Ἀρτόχμης, Δαρείου Armenii,
ἔχων θυγατέρα. Phrygum
colonia.

LXXIV. Λυδοὶ δὲ ἀγχοτάτω τῶν Ἑλληνικῶν εἶχον Lydi, ante
ὕπλα. οἱ δὲ Λυδοὶ Μήϊνες ἐκαλεῦντο τὸ πάλαι· ἐπὶ δὲ Lydum
Λυδοῦ τοῦ Ἀτυος ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην, μεταβαλόντες τὸ Atyis fili-
οὖνομα. Μυσοὶ δὲ ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι εἶχον κρᾶνεα un Mæo-
5 ἐπιχώρια, ἀσπίδας δὲ σμικρὰς· ἀκοντίοισι δὲ ἐχρέωντο ἐπι- nes vocati.
καύτοισι. οὗτοι δὲ εἰσι Λυδῶν ἄποικοι· ἀπ' Οὐλύμπου δὲ Mysi, colo-
οὔρεος καλέονται Οὐλυμπιηνοί. Λυδῶν δὲ καὶ Μυσῶν nia Lydo-
ἦρχε Ἀρταφέρνης ὁ Ἀρταφέρνης, ὃς ἐς Μαργαδῶνα ἐσε- rum, ex
ἔαλε ἅμα Δάτι. monte O-
lympo O-
lympiani
nominati.

LXXV. Θρῆίκες δὲ, ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἄλῳπε- Thraces A-

siani sive
Bithyni,
olim Euro-
pæi ac Stry-
monis ac-
cola, tunc-
que Stry-
monii dicti.
Cur Euro-
pam reli-
querint.

κείας ἔχοντες, ἐστρατεύοντο, περὶ δὲ τὸ σῶμα, κιδῶνας· ἐπὶ
δὲ, ζειράς περιβεβλημένοι ποικίλης· περὶ δὲ τοὺς πόδας τε
καὶ τὰς κνήμας, πέδιλα νεβρῶν· πρὸς δὲ, ἀκόντιά τε καὶ
πέλτας καὶ ἐγχειρίδια σμικρά. οὗτοι δὲ διαζάντες μὲν ἐς 5
τὴν Ἀσίην, ἐκλήθησαν Βιδυνοί· τὸ δὲ πρότερον ἐκαλέοντο,
ὡς αὐτοὶ λέγουσι, Στρυμόνιοι, οἰκόντες ἐπὶ Στρυμόνι· ἐξ-
αναστῆναι δὲ φασὶ ἐξ ἡδέων ὑπὸ Τευκρῶν τε καὶ Μουσῶν.
Θρηίκων δὲ τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ ἦρχε Βασσάκης ὁ Ἀρταξάνου.

[Textus
hoc loco
hiat lacu-
nâ, excide-
runtque
nomina po-
puli ac du-
cis ejus.]
Martis ora-
culum.

LXXVI. . . . ἀσπίδας δὲ ὠμοεοῦίνας εἶχον σμικράς,
καὶ προξόλους δύο λυκοεργέας ἕκαστος εἶχε· ἐπὶ δὲ τῇσι
κεφαλῇσι κράνεα χάλκεα· πρὸς δὲ τοῖσι κράνεσι, ὧτά τε
καὶ κέρεια προσῆν βοδὲς χάλκεα· ἐπῆσαν δὲ καὶ λόφοι· τὰς
δὲ κνήμας ῥάκεσι φοινίκεοις καταίλκατο. ἐν τούτοισι τοῖσι 5
ἀνδράσι Ἄρεός ἐστι χρηστήριον.

Cabelenses,
Mæones:
iidem Laso.
nii vocati.
Milyæ.

LXXVII. Καθηλῆες δὲ οἱ Μηῖνες, Λασόνιοι δὲ καλεῖ-
μενοι, τὴν αὐτὴν Κίλιξιν εἶχον σκευήν· τὴν ἐγὼ, ἐπεὶ ἀν κατὰ
τὴν Κιλικίων τάξιν διεξιὼν γένομαι, τότε σημανέω. Μιλύαι
δὲ αἰχμὰς τε βραχέας εἶχον, καὶ εἴματα ἐνεπεπορπίατο·
εἶχον δὲ αὐτέων τόξα μετεξέτεροι Λύκιοι· περὶ δὲ τῇσι κε- 5
φαλῇσι ἐκ διφθερέων πεποιημένας κυνέας. τούτων πάντων
ἦρχε Βάδης ὁ Ὑστάνεος.

Moschi, Ti-
bareni, Ma-
crones.
Mosynæci.

LXXVIII. Μόσχοι δὲ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κυνέας
ξυλίνας εἶχον, ἀσπίδας δὲ καὶ αἰχμὰς σμικράς· λόγχαι δὲ
ἐπῆσαν μεγάλαι. Τιβαρηνοὶ δὲ, καὶ Μάκρωνες, καὶ Μο-
σύνοικοι, κατὰ περ Μόσχοι ἐσκευασμένοι ἐστρατεύοντο. τού-
τους δὲ συνέτασσαν ἄρχοντες οἶδε· Μόσχους μὲν καὶ Τιβα- 5
ρηνούς, Ἀριόμαρδος ὁ Δαρείου τε παῖς καὶ Πάρμυος τῆς
Σμέρδιος τοῦ Κύρου· Μάκρωνας δὲ καὶ Μοσυνοίκους, Ἀρ-
ταύκτης ὁ Χερσάμιος, ὃς Σηστόν τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ ἐπε-
τρέπευε.

Mares, Col-
chi. Alaro-
dii. Saspi-
res.

LXXIX. Μᾶρες δὲ ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα ἐπι-
χώρια πλεκτὰ εἶχον, ἀσπίδας δὲ δερματίνας σμικράς, καὶ

ἀκόντια. Κόλχοι δὲ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα ξύλινα, ἀσπίδας δὲ ἀμοιβοῦνας σμικρὰς, αἰχμὰς τε βραχεύας· πρὸς
 5 δὲ, καὶ μαχαίρας εἶχον. Μαρῶν δὲ καὶ Κόλχων ἦρχε Φαζανδάτης ὁ Τεάσπιος. Ἀλαρόδιοι δὲ καὶ Σάσπειρες, κατὰ περ Κόλχοι ὀπλισμένοι ἐστρατεύοντο. τουτέων δὲ Μασίστιος ὁ Σιρομίτρεω ἦρχε.

LXXX. Τὰ δὲ νησιωτικὰ ἔθνεα τὰ ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς Insulani ex mari rubro. Ἀνασπά- στους quo Persæ de- portent.
 θαλάσσης ἐπόμενα, νήσων δὲ ἐν τῇσι τοὺς ἀνασπάστους καλεομένους κατοικίζει βασιλεὺς, ἀγχοτάτω τῶν Μηδι-
 κῶν εἶχον ἐσθῆτά τε καὶ ὅπλα. τουτέων δὲ τῶν νησιωτέων
 5 ἦρχε Μαρδόντης ὁ Βαγαίου, ὃς ἐν Μυκάλῃ στρατηγέων δευτέρῳ ἔτει τουτέων ἐτελεύτησε ἐν τῇ μάχῃ.

LXXXI. Ταῦτα ἦν τὰ κατ' ἡπειρον στρατευόμενά τε Hæ quidem pedestres copiae, divisæ illæ in myriadas, chiliadas etc.
 ἔθνεα, καὶ τεταγμένα ἐς τὸ πεζόν. τούτου ὦν τοῦ στρατοῦ ἦρχον οὗτοι οἵπερ εἰρέαται· καὶ οἱ διατάξαντες καὶ ἐξαριθ-
 μήσαντες, οὗτοι ἔσαν· καὶ χιλιάρχας τε καὶ μυριάρχας
 5 ἀποθέξαντες· ἑκατοντάρχας δὲ καὶ δεκάρχας οἱ μυριάρχαι. τελέων δὲ καὶ ἔθνεων ἔσαν ἄλλοι σημάντορες· ἔσαν μὲν δὴ οὗτοι, οἵπερ εἰρέαται, ἄρχοντες.

LXXXII. Ἐστρατήγεον δὲ τουτέων τε καὶ τοῦ σύμπαν- Eorum summi duces.
 τος στρατοῦ τοῦ πεζοῦ, Μαρδονίος τε ὁ Γωξεύω, καὶ Τρι-
 τανταίχμης ὁ Ἀρταβάνου, τοῦ γνώμην δεμένου μὴ στρα-
 τεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ Σπερδομένης ὁ Ὀτάνω·
 5 (Δαρείου ἀμφότεροι οὗτοι ἀδελφεῶν παῖδες, Ἐξέρξη δὲ ἐγί-
 νοντο ἀνεψιοί·) καὶ Μασίστης ὁ Δαρείου τε καὶ Ἀτόσσης παῖς, καὶ Γέργης ὁ Ἀρίζου, καὶ Μεγάβυζος ὁ Ζωπύρου.

LXXXIII. Οὗτοι ἔσαν στρατηγοὶ τοῦ σύμπαντος στρα- Immortales. Persæ omnium fortissimi, ornatissimi, instructissimi.
 τοῦ πεζοῦ, χωρὶς τῶν μυρίων. τῶν δὲ μυρίων τουτέων Περ-
 σέων τῶν ἀπολελεγμένων ἐστρατήγεε μὲν Ὑδάρνης ὁ Ὑδάρ-
 νεος. ἐκαλέοντο δὲ Ἀθάνατοι οἱ Πέρσαι οὗτοι ἐπὶ τοῦδε.
 5 εἰ τις αὐτέων ἐξέλιπε τὸν ἀριθμὸν, ἢ Δανάτω βιηδεῖς ἢ
 νούσῳ, ἄλλος ἀνὴρ ἀραίρητο· καὶ ἐγίνοντο οὐδαμᾶ οὔτε
 πλεῦνες μυρίων, οὔτε ἐλάσσονες. Κόσμον δὲ πλείστον παρ-

εἶχοντο διὰ πάντων Πέρσαι, καὶ αὐτοὶ ἄριστοι ἔσαν. σκευὴν μὲν τοιαύτην εἶχον ἥπερ εἴρηται· χωρὶς δὲ, χρυσὸν τε πολλὸν καὶ ἄφθονον ἔχοντες ἐνέπρεπον. ἄρμαμάζας τε ἅμα ἤγοντο, ἐν δὲ, παλλακὰς καὶ θραπήκην, πολλήν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένην. σῖτα δὲ σφι, χωρὶς τῶν ἄλλων στρατιωτῶν, κάμηλοι τε καὶ ὑποζύγια ἤγον.

Quibus populus equitatus imperati fuerint. Equestres copiae Persarum:

LXXXIV. Ἴππεύει δὲ ταῦτα τὰ ἔθνεα· πλὴν οὐ πάντα παρείχετο ἵππον, ἀλλὰ τοσάδε μούνα. Πέρσαι μὲν, τὴν αὐτὴν ἐσκευασμένοι καὶ ὁ πεζὸς αὐτῶν· πλὴν ἐπὶ τῇσι κεφαλήσι εἶχον μετεξέτεροι αὐτῶν καὶ χάλκεα καὶ σιδήρεα ἐξεληλαμένα ποιήματα.

5

Sagartiorum:

LXXXV. Εἰσὶ δὲ τινες νομάδες ἄνθρωποι Σαγάρτιοι καλεόμενοι, ἔθνος μὲν Περσικὸν καὶ φωνῇ, σκευὴν δὲ μεταξὺ ἔχουσι πεποιημένην τῆς τε Περσικῆς καὶ τῆς Πακτυϊκῆς· οἱ παρείχοντο μὲν ἵππον ὀκακισχιλὴν, ὅπλα δὲ οὐ νομίζουσι ἔχειν οὔτε χάλκεα, οὔτε σιδήρεα, ἔξω ἐγχειριδίων. χρέωνται δὲ σειρῇσι πεπλεγμένῃσι ἐξ ἱμάντων· ταύτῃσι πίσυνοι ἔρχονται ἐς πόλεμον. ἡ δὲ μάχη τουτέων τῶν ἀνδρῶν ἥδε· ἐπεὶ ἀνδρῶν συμμίσγωσι τοῖσι πολεμίοισι, βάλλουσι τὰς σειράς, ἐπ' ἄκρῳ βρόχους ἐχούσας. ὅτε δ' ἂν τύχη, ἦν τε ἵππου, ἦν τε ἀνδρώπου, ἐπ' ἑαυτὸν ἔλκει· οἱ δὲ ἐν ἔρκεσι ἐμπαλασσόμενοι διαφθείρονται. τουτέων μὲν αὕτη ἡ μάχη· καὶ ἐπετετάχατο ἐς τοὺς Πέρσας.

5

10

Medorum: Cissiorum: Indorum: Bactrianorum: Caspiorum: Libyum: Caspiorum [nisi fallit Reizii conjectura]: Paricaniorum. Arabes camelis vecti.

LXXXVI. Μηδοὶ δὲ, τὴν περ ἐν τῷ πεζῷ, εἶχον σκευὴν· καὶ Κίσσιοι ὡσαύτως. Ἰνδοὶ δὲ σκευὴ μὲν ἐσεσάχατο τῇ αὐτῇ καὶ ἐν τῷ πεζῷ, ἤλαυνον δὲ κέλητας καὶ ἄρματα· ὑπὸ δὲ τοῖσι ἄρμασι ὑπῆσαν ἵπποι καὶ ὄνοι ἄγριοι. Βάκτριοι δὲ ἐσκευάδατο ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ πεζῷ, καὶ Κάσπιοι ὁμοίως. Λίβυες δὲ καὶ αὐτοὶ κατὰ περ ἐν τῷ πεζῷ ἤλαυνον δὲ καὶ οὗτοι πάντες ἄρματα. ὡς δ' αὕτως Κάσπειοι καὶ Παρικάνιοι ἐσεσάχατο ὁμοίως καὶ ἐν τῷ πεζῷ. Ἀράβιοι δὲ σκευὴ μὲν εἶχον τὴν αὐτὴν ἣν καὶ ἐν τῷ πεζῷ ἤλαυνον δὲ πάντες καμήλους, ταχυτῆτα οὐ λειπομένους ἵππων.

10

LXXXVII. Ταῦτα τὰ ἔδνεα μοῦνα ἵππευεν. ἀριθμὸς δὲ τῆς ἵππου ἐγένετο ὀκτὰ μυριάδες, πάρεξ τῶν καμήλων καὶ τῶν ἀρμάτων. Οἱ μὲν νυν ἄλλοι ἵππῆες ἐτετάχατο κατὰ τέλεα· Ἀράβιοι δὲ, ἔσχατοι ἐπετετάχατο. ἅτε γὰρ τῶν
 5 ἵππων οὔτι ἀνεχομένων τὰς καμήλους, ὕστεροι ἐτετάχατο, ἵνα μὴ φοβέοιτο τὸ ἵππικόν.

Numerus ac divisio Arabum in acie locus ob camelos ultimus [1. 80.]

LXXXVIII. Ἴππαρχοι δὲ ἔσαν Ἀρμαμίθης τε καὶ Τίθαιος, Δάτιος παῖδες. ὁ δὲ τρίτος σφι συνίππαρχος Φαρνούχης καταλείλειπτο ἐν Σάρδισι νοσέων. ὥς γὰρ ὀρμέωντο ἐκ Σαρδίων, ἐπὶ συμφορὴν ἐνέπεσε ἀνεδέλχτον. ἐλαύνοντι γὰρ οἱ, ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἵππου ὑπέδραμε κύων· καὶ ὁ ἵππος οὐ προΐδων, ἐφοβήθη τε καὶ σταὺς ὀρθὸς ἀπεσείσατο τὸν Φαρνούχεια. πεσὼν δὲ, αἰμά τε ἤμειε, καὶ ἐς φθίσιν περιήλθε ἡ νοῦσος. τὸν δὲ ἵππον αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἐποίησαν οἱ οἰκέται ὥς ἐκέλευε· ἐς τὸν· χῶρον ἐν τῷ
 10 περ κατέβηκε τὸν δεσπότηα ἀπαγαγόντες, ἐν τοῖσι γούνασι ἀπέταμον τὰ σκέλεα. Φαρνούχης μὲν οὕτω παρελύθη τῆς ἡγεμονίης.

Praefecti equitum. Eorum unus, Pharnuches, ex equi casu aeger Sardibus relictus.

LXXXIX. Τῶν δὲ τριήρεων ἀριθμὸς μὲν ἐγένετο ἑπτὰ καὶ διηκόσιαι καὶ χίλιαι· παρείχοντο δὲ αὐτὰς οἶδε. Φοίνικες μὲν, σὺν Συρίοισι τοῖσι ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, τριηκοσίας, ὧδε ἐσκευασμένοι. περὶ μὲν τῆσι κεφαλῇσι κυνέας εἶχον
 5 ἀγχοτάτω πεποιημένας τρόπον τὸν Ἑλληνικόν· ἐνδεδυκότες δὲ θώρηκας λινέους, ἀσπίδας δὲ ἵτυς οὐκ ἐχούσας εἶχον, καὶ ἀκόντια. οὗτοι δὲ οἱ Φοίνικες τὸ παλαιὸν οἴκεον, ὥς αὐτοὶ λέγουσι, ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσῃ· ἐνδεῦτεν δὲ ὑπερβάντες, τῆς Συρίας οἰκέουσι τὰ παρὰ θάλασσαν. τῆς δὲ Συρίας τοῦτο τὸ χωρίον, καὶ τὸ μέχρι Αἰγύπτου πᾶν, Παλαιστίνη καλεῖται. Αἰγύπτιοι δὲ νέας παρείχοντο διηκοσίας. οὗτοι δὲ εἶχον περὶ μὲν τῆσι κεφαλῇσι κράνεα χηλυτά, ἀσπίδας δὲ κοίλας, τὰς ἵτους μεγάλας ἐχούσας, καὶ δόξατά τε ναύμαχα, καὶ τύκους μεγάλους. τὸ δὲ πλῆθος

Triremium numerus. Recensio nationum, quibus naves imperatae. Phoenices, cum Syriis Palaestinam incolentibus. Phoenices olim maris rubri accolae Aegyptii.

αὐτέων, θωρηκοφόροι ἔσαν, μαχαίρας δὲ μεγάλας εἶχον. 15
οὗτοι μὲν οὕτω ἐσταλάδατο.

Cyprii. Eo-
rum plures
populi: sin-
guli unde
Cyprum
venerint.

XC. Κύπριοι δὲ παρείχοντο νέας πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν,
ἐσκευασμένοι ᾧδε. τὰς μὲν κεφαλὰς εἰλίχατο μίτρησι οἱ
βασιλῆες αὐτέων· οἱ δὲ ἄλλοι εἶχον κιθῶνας· τὰ δὲ ἄλλα
κατὰ περ Ἑλλήνες. Τούτέων δὲ τοσάδε ἔθνεά ἐστι· οἱ
μὲν, ἀπὸ Σαλαμῖνος καὶ Ἀθηνέων· οἱ δὲ, ἀπὸ Ἀρκαδίας· 5
οἱ δὲ, ἀπὸ Κύδνου· οἱ δὲ, ἀπὸ Φοινίκης· οἱ δὲ, ἀπὸ Αἰθιο-
πίας, ὡς αὐτοὶ Κύπριοι λέγουσι.

Cilices, an-
te Cilicem
Agenoris fi-
lium Hypa-
chæi dicti.
Pamphyli,
progenies
Græcorum
post Trojæ
eversionem
cum Am-
philocho et
Calchante
illuc dela-
torum.

XCI. Κίλικες δὲ ἑκατὸν παρείχοντο νέας. οὗτοι δ' αὖ
περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεια ἐπιχώρια, λαισῆιά τε εἶχον
ἀντ' ἀσπίδων, ὠμοεόης πεποιημένα, καὶ κιθῶνας εἰρηνεὺς
ἐνδεδυκότες· δύο δὲ ἀκόντια ἕκαστος καὶ ξίφος εἶχον, ἀγ-
χοτάτω τῇσι Αἰγυπτίῃσι μαχαίρῃσι πεποιημένα. Οὗτοι 5
μὲν τὸ παλαιὸν Ὑπαρχαῖοι ἐκαλέοντο· ἐπὶ δὲ Κίλικος τοῦ
Ἀγήνορος, ἀνδρὸς Φοίνικος, ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην. Πάμ-
φυλοι δὲ τριήκοντα παρείχοντο νέας, Ἑλληνικοῖσι ὅπλοισι
ἐσκευασμένοι. οἱ δὲ Πάμφυλοι οὗτοι εἰσὶ τῶν ἐκ Τροίης
ἀποσκευασθέντων ἄρμα Ἀμφιλόχῳ καὶ Κάλχαντι. 10

Lycii, e
Creta ori
undi, ac
prius Ter-
milæ dicti,
donec Ly-
cus Pan-
dionis filius
novum iis
nomen da-
ret [1,
175.].

XCII. Λύκιοι δὲ παρείχοντο νέας πεντήκοντα, θωρηκο-
φόροι τε ἰόντες καὶ κνημιδοφόροι. εἶχον δὲ τόξα κράνεια,
καὶ οἰστοὺς καλαμίνους ἀπτέροους, καὶ ἀκόντια· ἐπὶ δὲ, αἰ-
γὸς δέρματα περὶ τοὺς ὤμους αἰωρεύμενα· περὶ δὲ τῇσι κε-
φαλῇσι πῖλους πτεροῖσι περιεστεφανωμένους· ἐγχειρίδια δὲ 5
καὶ δρέπανα εἶχον. Λύκιοι δὲ, Τερμίλαι ἐκαλέοντο, ἐκ
Κρήτης γεγονότες· ἐπὶ δὲ Λύκου τοῦ Πανδίωνος, ἀνδρὸς Ἀ-
θηναίου, ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην.

Dores Asia-
ni, orti ex
Peloponne-
so. Cares.

XCIII. Δωριεὺς δὲ, οἱ ἐκ τῆς Ἀσίας, τριήκοντα παρείχον-
το νέας, ἔχοντές τε Ἑλληνικὰ ὅπλα, καὶ γεγονότες ἀπὸ
Πελοποννήσου. Κᾶρες δὲ, ἐξδομήκοντα παρείχοντο νέας,
τὰ μὲν ἄλλα κατὰ περ Ἑλλήνες ἐσταλμένοι· εἶχον δὲ καὶ
δρέπανα καὶ ἐγχειρίδια. οὗτοι δὲ οἵτινες πρότερον ἐκαλέοντο, 5
ἐν τοῖσι πρῶτοις τῶν λόγων εἰρηται.

XCIV. Ἴωνες δὲ, ἑκατὸν νέας παρείχοντο, ἐσκευασμένοι ὡς Ἑλληνες. Ἴωνες δὲ, ὅσον μὲν χρόνον ἐν Πελοποννήσῳ οἰκεον τὴν νῦν καλεομένην Ἀχαιΐην, καὶ πρὶν ἢ Δανάον τε καὶ Ἐοῦδον ἀπικέσθαι ἐς Πελοπόννησον, ὡς Ἑλληνες λέγουσι, ἐκαλέοντο Πελασγοὶ Αἰγιάλλες· ἐπὶ δὲ Ἴωνος τοῦ Ἐοῦδου, Ἴωνες.

Iones, Achaia olim in Peloponneso incolae, tuncque vocati Pelasgi Aegialenses.

XCv. Νησιῶται δὲ, ἑπτακαίδεκα παρείχοντο νέας, ὥπλισμένοι ὡς Ἑλληνες. καὶ τοῦτο Πελασγικὸν ἔθνος, ὕστερον δὲ Ἴωνικὸν ἐκλήθη κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ οἱ δυωδεκαπόλιες Ἴωνες, οἱ ἀπ' Ἀθηνέων. Αἰολῆες δὲ, ἐξήκοντα νέας παρείχοντο, ἐσκευασμένοι τε ὡς Ἑλληνες, καὶ τὸ πάλαι καλεόμενοι Πελασγοί, ὡς Ἑλλήνων λόγος. Ἑλλησπόντιοι δὲ, πλὴν Ἀεϋθηνῶν Ἀεϋθηνῶσι γὰρ προσετέτακτο ἐκ βασιλῆος, κατὰ χώραν μένουσι, φύλακας εἶναι τῶν γεφυρέων· οἱ δὲ λοιποὶ οἱ ἐκ τοῦ Πόντου στρατευόμενοι, παρείχοντο μὲν ἑκατὸν νέας, ἐσκευασμένοι δὲ ἔσαν ὡς Ἑλληνες. οὗτοι δὲ, Ἴώνων καὶ Δαρειῶν ἀποικοί.

Insulani ex mari Aegaeo. Aeoles. Utrique olim Pelasgi dicti. Hellespontii, praeter Abydenos, quibus custodia pontium credita: omnes, Ionum Dorumque coloniae.

XCvi. Ἐπεβιάτευον δὲ ἐπὶ πασέων τῶν νεῶν Πέρσαι, καὶ Μῆδοι, καὶ Σάκαι. τουτέων δὲ ἀρίστα πλεούσας παρείχοντο νέας Φοίνικες, καὶ Φοινίκαν, Σιδάριοι. Τούτοις πᾶσι, καὶ τοῖσι ἐς τὸν περὶ τὸν τεταγμένοις αὐτέων, ἐπῆσαν ἑκάστοις ἐπιχώριοι ἡγεμόνες· τῶν ἐγὰρ, οὐ γὰρ ἀναγκαίη ἐξέρογομαι ἐς ἱστορίας λόγον, οὐ παραμύθημα. οὔτε γὰρ ἔθνος ἑκάστου ἐπάξιον ἔσαν οἱ ἡγεμόνες· ἐν τε ἔθνεϊ ἑκάστῳ ὅσαι περ πόλεις, τοσοῦτοι καὶ ἡγεμόνες ἔσαν. εἰποντο δὲ ὡς οὐ στρατηγοί, ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἄλλοι στρατευόμενοι δοῦλοι. ἐπεὶ στρατηγοὶ τε οἱ τὸ πᾶν ἔχοντες κράτος, καὶ ἄρχοντες τῶν ἐθνέων ἑκάστων, ὅσοι αὐτέων ἔσαν Πέρσαι, εἰρέαται μοι.

Milites classarii e Persis e-dis et Sacis lecti. Sidorum naves omnium optima.

XCvii. Τοῦ δὲ ναυτικοῦ ἐστρατήγεον οἶδε· Ἀριαεΐγνης τε ὁ Δαρείου, καὶ Περζιάσπης ὁ Ἀσπαδίνεω, καὶ Μεγάβαζος ὁ Μεγαβάτεω, καὶ Ἀχαιμένης ὁ Δαρείου. τῆς μὲν Ἰάδος τε καὶ Καρικῆς στρατιῆς, Ἀριαεΐγνης, ὁ

Praefecti classis. Ceterorum navigiorum numerus.

Δαρείου τε παῖς καὶ τῆς Γωβρύου θυγατρός· Αἰγυπτίων 5
δὲ ἐστρατήγεε Ἀχαιμένης, Ξέρξου ἐὼν ἀπ' ἀμφοτέρων ἀ-
δελφείος· τῆς δὲ ἄλλης στρατιῆς ἐστρατήγεον οἱ δύο. τριηκόν-
τεροι δὲ, καὶ πενηκόντεροι, καὶ κέρκouroi, καὶ ἵππαγωγὰ
πλοῖα μακρὰ συνελθόντα ἐς τὸν ἄριδμον ἐφάνη τρισχίλια.

Nauarchi
maxime il-
lustres.

XCVIII. Τῶν δὲ ἐπιπλέοντων μετὰ γε τοὺς στρατηγούς,
οἷδε ἔσαν οἱ ὀνομαστότατοι· Σιδώνιος Τετράμνηστος Ἀνύ-
σου, καὶ Τύριος Μάπην Σιβάμου, καὶ Ἀράδιος Μέρβα-
λος Ἀγιάλου, καὶ Κίλιξ Σύννεσις Ὠρομέδοντος, καὶ
Λύκιος Κυδερίσκος Σίκα· καὶ Κύπριοι, Γόργος τε ὁ Χέρ- 5
σιος, καὶ Τιμώναξ ὁ Τιμαγόρου· καὶ Κερῶν, Ἰστιαῖός τε
ὁ Τύμνεω, καὶ Πίγρης ὁ Σελδάμου, καὶ Δαμασίθυμος ὁ
Κανδαύλεω.

Artemisia.
Oppida ejus
ditioni sub-
jecta, unde
originem
traxerint.

XCIX. Τῶν μὲν νυν ἄλλων οὐ παρὰ μένηται ταξιαρ-
χέων, ὥς οὐκ ἀναγκαζόμενος· Ἀρτεμισίης δὲ, τῆς μάλισ-
τα δώμα ποιεῦμαι, ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευσαμένης,
γυναικὸς ἦτις, ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρός, αὐτὴ τε ἔχουσα 5
τὴν τυραννίδα, καὶ παιδὸς ὑπάρχοντος νεηνίω, ὑπὸ λήμα-
τός τε καὶ ἀνδρῆϊς ἐστρατεύετο, οὐδεμιῆς ἐούσης οἱ ἀναγ-
καίης. οὐνομα μὲν δὴ ἦν αὐτῇ Ἀρτεμισίη, θυγάτηρ δὲ ἦν
Λυγδάμιος· γένος δὲ ἐξ Ἀλικαρνησσοῦ τὰ πρὸς πατρός,
τὰ μητρὸς δὲ Κεῆσσα. ἡγεμόνευε δὲ Ἀλικαρνησέων τε
καὶ Κῶν καὶ Νισυρίων τε καὶ Καλυδονίων, πέντε νέας παρ- 10
εχομένη. καὶ συναπάσης τῆς στρατιῆς, μετὰ γε τὰς Σιδω-
νίων, νέας εὐδοξοτάτας παρείχετο, πάντων τε τῶν συμμάχων
γνώμας ἀρίστας βασιλεῖ ἀπεδέξατο. τῶν δὲ κατέλεξα
πολίων ἡγεμονεύειν αὐτὴν, τὸ ἔθνος ἀποφαίνω πᾶν ἐὼν
Δωρικόν· Ἀλικαρνησσηας μὲν, Τροιζηνίους· τοὺς δὲ ἄλ- 15
λους, Ἐπιδαυρίους. Ἐς μὲν τοσόνδε ὁ ναυτικὸς στρατὸς
εἴρηται.

Xerxes e
curru co-
prias pede-
stres, e navi
navales
spectat.

C. Ξέρξης δὲ, ἐπεὶ ἡρίδμησέ τε καὶ διετάχθη ὁ στρατὸς,
ἐπεδύμησε αὐτὸς σφαιρὰς διεξέλασας δεήσασθαι. μετὰ δὲ
ἐποίησε ταῦτά, καὶ διεξελάνων ἐπὶ ἄρματος παρὰ ἔθνος ἐν

ἔκαστον, ἐπυνθάνετο· καὶ ἀπέγραφον οἱ γραμματισταί·
 5 ἕως ἐξ ἑσχατῶν ἐς ἑσχατα ἀπίκετο καὶ τῆς ἵππου καὶ τοῦ
 πεζοῦ. ὥς δὲ ταυτὰ οἱ ἐπεποίητο, τῶν νεῶν κατελκυσθει-
 σέων ἐς θάλασσαν, ἐνθαῦτα ὁ Ξέρξης μετεκβὰς ἐκ τοῦ
 ἄρματος ἐς νέα Σιδωνίην, ἵζετο ὑπὸ σκηνῇ χρυσῇ· καὶ
 10 τας ὁμοίως ὥς καὶ τὸν πεζόν, καὶ ἀπογραφόμενος. τὰς δὲ
 νέας οἱ ναύαρχοι ἀναγαγόντες ὅσον τε τέσσερα πλέθρα ἀπὸ
 τοῦ αἰγιαλοῦ, ἀνεκώχουν, τὰς πλώρας ἐς γῆν τρέψαντες
 πάντες μετωπηδόν, καὶ ἐξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὥς ἐς
 15 γυαλοῦ.

CI. Ὡς δὲ καὶ ταύτας διεξέπλωσε, καὶ ἐξέβη ἐκ τῆς
 νεὸς, μετεπέμψατο Δημάρετον τὸν Ἀγρίστανος, συστρα-
 τευόμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. καλέσας δ' αὐτὸν, εἶ-
 5 ρετο τάδε· “ὦ Δημάρετε, νῦν μοί σε ἡδύ τι ἐστὶ ἐπεί-
 “ ρεσθαι τὰ θέλω. σὺ εἷς Ἕλληνας τε, καὶ ὥς ἐγὼ πυνθάνο-
 “ μαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους
 “ ἀπικνεομένων, πόλις οὐτ' ἐλαχίστης, οὐτ' ἀσθενεστάτης.
 “ νῦν ὦν μοι τόδε φράσον, εἰ Ἕλληνες ὑπομενέουσι χεῖρας
 “ ἐμοὶ ἀνταειρόμενοι. οὐ γὰρ, ὥς ἐγὼ δοκέω, οὐδ' εἰ πάν-
 10 “ τες Ἕλληνες, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἐσπέρας οἰκέοντες ἄν-
 “ θρωποι συλλεχθεῖσιν, οὐκ ἀξιόμαχοί εἰσι ἐμὲ ἐπίοντα
 “ ὑπομεῖναι, μὴ ἔόντες ἄρθριοι. ἐθέλω μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ
 “ σεῦ, ὅποιόν τι λέγεις περὶ αὐτέων, πυθέσθαι.” Ὁ μὲν
 ταῦτα εἰρώτα. ὁ δὲ, ὑπολαβὼν ἔφη· “Βασιλεῦ, κότερα
 15 “ ἀληθινήν χρῆσθαι πρὸς σέ, ἢ ἡδονῇ;” Ὁ δὲ μιν ἀλη-
 θινήν χρῆσαι εἰς ἐκείνου, φάς οὐδὲν οἱ ἀηδέστερον ἔσσεσθαι ἢ
 πρῶτον ἦν.

CII. Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρετος, ἔλεγε τάδε·
 “Βασιλεῦ, ἐπειδὴ ἀληθινήν διακρῆσαι πάντως με κε-
 “λεύεις, ταῦτα λέγοντα τὰ μὴ ψευδόμενός τις ὕστερον
 “ ὑπὸ σεῦ ἀλώσεται· τῇ Ἑλλάδι πενίη μὲν αἰεὶ κοτε σὺν-

Quo facto sermonem cum Demarato [6, 70.] confert de Persarum Græcorumque viribus inter se comparatis. Jactabundam regis levitatem Demaratus modeste, sed gravibus argumentis confutat, maximam partem petit ab admirabili disciplina Spartanorum.

“ τροφός ἐστι· ἀρετὴ δὲ ἑπακτός ἐστι, ἀπὸ τε σοφίης κατ- 5
 “ ἐργασμένη καὶ νόμου ἰσχυροῦ· τῇ διαχρεωμένη ἢ Ἑλ-
 “ λάς, τὴν τε πενίην ἀπαμύνεται καὶ τὴν δεσποσύνην. αἰ-
 “ νέω μὲν νυν πάντας Ἕλληνας τοὺς περὶ κείνους τοὺς Δω-
 “ ρικοὺς χώρους οἰκημένους· ἔρχομαι δὲ λέξω οὐ περὶ πάν-
 “ των τούσδε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ Λακεδαιμονίων μού- 10
 “ νων· πρῶτα μὲν, ὅτι οὐκ ἔστι ὅπως ποτὲ σοὺς δέξονται λό-
 “ γους δουλοσύνην φέροντας τῇ Ἑλλάδι· αὐτίς δὲ, ὡς ἀν-
 “ τιώσονται τοι ἐς μάχην, καὶ ἦν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες πάντες
 “ τὰ σὰ φρονέωσι. ἀριθμοῦ δὲ περὶ, μὴ πύθῃ ὅσοι τινὲς ἐόν-
 “ τες ταῦτα ποίειν οἰοί τέ εἰσι· ἦν τε γὰρ τύχῃσι ἐξε- 15
 “ στρατευμένοι χίλιοι, οὗτοι μαχησονται τοι, ἦν τε ἐλάσ-
 “ σονες τουτέων, ἦν τε καὶ πλεῖνες.”

CIII. Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης, γελᾶσας ἔφη· “ Δη-
 “ μάρετε, οἷον ἐφιδέγξαι ἔπος, ἄνδρας χιλίουσιν στρατιῇ
 “ τοσῶδε μαχήσασθαι· ἄγε, εἰπέ μοι, οὐ φῆς τουτέων
 “ τῶν ἀνδρῶν αὐτὸς βασιλεὺς γενέσθαι; σὺ ὧν ἐδεήσεις
 “ αὐτίκα μάλα πρὸς ἄνδρας δέκα μάχεσθαι; καὶ τοι εἰ 5
 “ τὸ πολιτικὸν ὕμιν πᾶν ἐστὶ τοιοῦτον οἷον σὺ διαίρεις, σέ
 “ γε τὸν κείνων βασιλεῖα πρόπει πρὸς τὸ διπλήσιον ἀντι-
 “ τάσσεσθαι κατὰ νόμους τοὺς ὑμετέρους. εἰ γὰρ κείνων
 “ ἕκαστος δέκα ἀνδρῶν τῆς στρατιῆς τῆς ἐμῆς ἀντάξιός
 “ ἐστι, σέ δέ γε δίζημαι εἴκοσι εἶναι ἀντάξιον· καὶ οὕτω 10
 “ μὲν ὀξυδοῖτ’ ἂν ὁ λόγος ὁ παρὰ σεῦ εἰρημένος. εἰ δὲ, τοιοῦ-
 “ τοί τε ἔόντες, καὶ μεγάλα τοσοῦτοι οἷος σὺ τε καὶ οἱ
 “ παρ’ ἐμὲ φοιτῶσι Ἕλλήνων ἐς λόγους, αὐχεῖτε τοσοῦτον,
 “ ὅρα μὴ μάτην κόμπος ὁ λόγος οὗτος εἰρημένος εἴη. Ἐπεὶ
 “ φέρε ἴδω παντὶ τῷ οἰκότι. κῶς ἂν δυναίαιτο χίλιοι, ἢ καὶ 15
 “ μύριοι, ἢ καὶ πεντακισμύριοι, ἔόντες γε ἐλεύθεροι πάντες
 “ ὁμοίως, καὶ μὴ ὑπ’ ἐνὸς ἀρχόμενοι, στρατῷ τοσῶδε ἀν-
 “ τιστῆναι; ἐπεὶ τοι πλεῖνες περὶ ἓνα ἕκαστον γινόμεθα ἢ
 “ χίλιοι, ἔόντων κείνων πέντε χιλιαδέων. ὑπὸ μὲν γὰρ ἐνὸς
 “ ἀρχόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον, γινοίατ’ ἂν, δει- 20

“μαίνοντες τοῦτον, καὶ παρὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν ἀμείνονες,
 “καὶ ἴοιεν ἀναγκαζόμενοι μάστιγι ἐς πλεῦνας ἐλάσσονες
 “έόντες· ἀνεμμένοι δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον, οὐκ ἂν ποίεοιεν του-
 “τέων οὐδέτερα. Δοκέω δὲ ἔγωγε καὶ ἀνισωθέντας πλή-
 25 “θεῖ, χαλεπῶς ἂν Ἑλληνας Πέρσῃσι μούνοισι μάχεσθαι.
 “ἀλλὰ παρ’ ἡμῖν τοῦτό ἐστι τὸ σὺ λέγεις· ἐστι γε μέντοι
 “οὐ πολλόν, ἀλλὰ σπάνιον. εἰσὶ γὰρ Περσέων, τῶν ἐμῶν
 “αἰχμοφόρων, οἳ ἐδελήσουσι Ἑλλήνων ἀνδράσι τρισὶ ὁμοῦ
 “μάχεσθαι· τῶν σὺ ἐὼν ἄπειρος, πολλὰ φλυηέεις.”

CIV. Πρὸς ταῦτα Δημάρετος λέγει· “ὦ βασιλεῦ,
 “ἀρχῇθεν ἠπιστάμην, ὅτι ἀληθινήν χρεώμενος, οὐ φίλα τοι
 “ἔξεω. σὺ δὲ ἐπεὶ ἠνάγκασας λέγειν τῶν λόγων τοὺς ἀλη-
 “θεστάτους, ἔλεγον τὰ κατήκοντα Σπαρτιήτῃσι. καίτοι,
 5 “ὥς ἐγὼ τυγχάνω τὰ νῦν τάδε ἐστοργαὸς ἐκείνους, αὐτοὺς
 “μάλιστα ἐξεπίστεαι, οἳ με τιμὴν τε καὶ γέρεα ἀπειλόμενοι
 “πατρῴϊα, ἀπολὶν τε καὶ φυγάδα πεποιήκασι· πατήρ δὲ
 “σὸς ὑποδεξάμενος, βίον τέ μοι καὶ οἶκον δέδωκε. οὐκων
 “οἰκὸς ἐστὶ ἀνδρα τὸν σάφρονα εὐνοίην φαινομένην διαδέσ-
 10 “σαι, ἀλλὰ στέργειν μάλιστα. Ἐγὼ δὲ οὔτε δέκα ἀν-
 “δράσι ὑπίσχομαι οἷός τε εἶναι μάχεσθαι, οὔτε δυοῖσι
 “ἐκὼν τε εἶναι οὐδ’ ἂν μουνομαχέοιμι. εἰ δὲ ἀναγκαίῃ
 “εἴῃ, ἢ μέγας τις ὁ ἐποτρύνων ἀγῶν, μαχοίμην ἂν πάντων
 “ἥδιστα ἐνὶ τουτέων τῶν ἀνδρῶν, οἳ Ἑλλήνων ἑκαστός φη-
 15 “σι τριῶν ἄξιος εἶναι. ὥς δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι, κατὰ μὲν
 “ἓνα μαχεόμενοι, οὐδαμῶν εἰσὶ κακίονες ἀνδρῶν· ἄλλες δὲ,
 “ἄριστοι ἀνδρῶν ἀπάντων. Ἐλεύθεροι γὰρ ἔόντες, οὐ
 “πάντα ἐλεύθεροί εἰσι· ἔπεστι γάρ σφι δεσπότης, νόμος,
 “τὸν ὑποδειμαίνουσι πολλῷ ἔτι μᾶλλον, ἢ οἱ σοὶ σέ. ποιεῦ-
 20 “σι γὰρ τὰ ἂν ἐκεῖνος ἀνώγῃ· ἀνώγει δὲ τὰυτό αἰεὶ, οὐκ
 “ἐὼν φεύγειν οὐδὲν πληθὸς ἀνδρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ
 “μένοντας ἐν τῇ τάξει, ἐπικρατέειν ἢ ἀπόλλυσθαι. σοὶ δὲ
 “εἰ φαίνομαι ταῦτα λέγων φλυηέειν, τᾶλλα σιγᾶν ἐθέλω

“ τὸ λοιπόν· νῦν δὲ ἀναγκασθεὶς ἔλεξα. γένοιτο μέντοι κα-
 “ τὰ νόον τοι, βασιλεῦ.”

25

Dorisco
 præficitur
 Mascames,

CV. Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἀμείψατο· Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά
 τε ἐτρέψατο, καὶ οὐκ ἐποίησατο ὁργὴν οὐδεμίην, ἀλλ' ἡπί-
 ως αὐτὸν ἀπεπέμψατο. τούτῳ δὲ ἐς λόγους ἐλθὼν Ξέρξης,
 καὶ ὑπαρχον ἐν τῷ Δορίσκῳ τούτῳ καταστήσας Μασκά-
 μην τὸν Μεγαδόστω, τὸν δὲ ὑπὸ Δαρείου σταθέντα κα- 5
 ταπαύσας, ἐξήλαυε τὸν στρατὸν διὰ τῆς Θρηήκης ἐπὶ τὴν
 Ἑλλάδα.

raræ fide-
 litatis laude
 regi non
 minus ille
 probatus,

CVI. Κατέλιπε δὲ ἄνδρα τοιόνδε Μασκάμην γενόμενον,
 τῷ μούνῳ Ξέρξης δῶρα πέμπεσκε, ὡς ἀριστεύοντι πάντων
 ὅσους κατέστησε αὐτὸς ἢ Δαρεῖος ὑπάρχους· πέμπεσκε δὲ
 ἀνὰ πᾶν ἔτος· ὡς δὲ καὶ Ἀρταξέρξης ὁ Ξέρξεω τοῖσι Μασ-
 καμείοισι ἐκγόνοισι. Κατέστασαν γὰρ ἔτι πρότερον ταύ- 5
 τῆς τῆς ἐλάσιος ὑπαρχοὶ ἐν τῇ Θρηήκῃ καὶ τοῦ Ἑλλησπόν-
 του πανταρχῆ. οὗτοι ὦν πάντες, οἳ τε ἐκ Θρηήκης καὶ τοῦ
 Ἑλλησπόντου, πλὴν τοῦ ἐν Δορίσκῳ, ὑπὸ Ἑλλήνων ὕστερον
 ταύτης τῆς στρατηλασίης ἐξηρέθησαν· τὸν δὲ ἐν Δορίσκῳ,
 Μασκάμην οὐδαμῶς ἐδυνάσθησαν ἐξελεῖν, πολλῶν πειρη- 10
 σαμένων. διὰ τοῦτο δὲ οἳ τὰ δῶρα πέμπεται παρὰ τοῦ
 βασιλεύοντος αἰεὶ ἐν Πέρσῃσι.

atque Bo-
 ges, præ-
 fectus Eio-
 nis. Quo
 hic facinore
 inclauerit,
 cum Eion
 ab Atheni-
 ensibus
 paulo post
 Xerxis
 Græcam
 expeditio-
 nem obsi-
 deretur.

CVII. Τῶν δὲ ἐξαριζέντων ὑπὸ Ἑλλήνων οὐδένα βασι-
 λεὺς Ξέρξης ἐνόμισε εἶναι ἄγαθόν, εἰ μὴ Βόγην μου-
 νον, τὸν ἐξ Ἡϊόνος. τοῦτον δὲ αἰνέων οὐκ ἐπαύετο, καὶ τοὺς
 περιέοντας αὐτοῦ ἐν Πέρσῃσι παῖδας ἐτίμα μάλιστα. ἐπεὶ
 καὶ ἄξιός αἰνοῦ μεγάλου ἐγένετο Βόγης· ὃς ἐπειδὴ ἐπολιόρ- 5
 κέετο ὑπὸ Ἀθηναίων καὶ Κίρωνος τοῦ Μιλτιάδεω, πα-
 ρεὸν αὐτῷ ὑπόσπονδον ἐξελθεῖν καὶ νοστήσαι ἐς τὴν Ἀσίην,
 οὐκ ἐδέλχετο, μὴ δεῖλῃ δοῖε περὶ εἶναι βασιλεῖ, ἀλλὰ δι-
 καρτέρει ἐς τὸ ἔσχατον. ὡς δ' οὐδὲν ἔτι φορεῖς ἐνὴν ἐν
 τῷ τέλει, συνήσας πυρὴν μεγάλην, ἔσφαξε τὰ τέκνα καὶ 10
 τὴν γυναῖκα καὶ τὰς παῖδας καὶ τοὺς οἰκέτας· καὶ
 ἔπειτα ἐσέβαλε ἐς τὸ πῦρ. μετὰ δὲ ταῦτα, τὸν χρυσὸν

ἀπαντα τὸν ἐκ τοῦ ἄστεος καὶ τὸν ἄργυρον ἔσπειρε ἀπὸ τοῦ
τείχεος ἐς τὸν Στρυμόνα· ποιήσας δὲ ταῦτα, ἐωυτὸν ἐπέβαλε
15 ἐς τὸ πῦρ. οὕτω μὲν οὗτος δικαίως αἰνέεται ἔτι καὶ ἐς τὸδε
ὑπὸ Περσέων.

CVIII. Ἐξέξῃς δὲ ἐκ τοῦ Δορίσκου ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν
Ἑλλάδα· τοὺς δὲ αἰεὶ γινομένους ἐμποδῶν, συστρατεύεσθαι
ἠνάγκαζε. ἐδεδούλωτο γὰρ, ὥς καὶ πρότερόν μοι δεδήλω-
ται, ἡ μέχρι Θεσσαλίας πᾶσα, καὶ ἦν ὑπὸ βασιλῆα δασ-
5 μοφόρος, Μεγαβάζου τε καταστρεφάμενου, καὶ ὕστερον
Μαζδονίου. Παραμείβετο δὲ πορευόμενος ἐκ Δορίσκου,
πρῶτα μὲν τὰ Σαμοθρητικὰ τείχεα, τῶν ἐσχάτη πεπόλίσ-
ται πρὸς ἐσπέρην πόλιν τῇ οὐνομά ἐστι Μεσαμβροίῃ· ἔχεται
δὲ ταύτης Θασίων πόλιν, Στρώμη. διὰ δὲ σφῶν τοῦ μέ-
10 σου Λίσσος ποταμὸς διαρρέει· ὃς τότε οὐκ ἀντέσχε τὸ ὕδωρ
παρέχων τῷ Ἐξέξῳ στρατῷ, ἀλλ' ἐπέλιπε. ἡ δὲ χώρα αὖ-
τη πάλαι μὲν ἐκαλέετο Γαλλαϊκή, νῦν δὲ Βριαντική· ἔστι
μέντοι, τῷ δικαιοτάτῳ τῶν λόγων, καὶ αὕτη Κικόνων.

CIX. Διαβὰς δὲ τοῦ Λίσσου ποταμοῦ τὸ ῥέεθρον ἀποξη-
ρασμένον, πόλιν Ἑλληνίδας τάσδε παραμείβετο, Μαζάνειαν,
Δικαίαν, Ἀεθῆρα. ταύτας τε δὴ παρεξήϊε, καὶ κατὰ ταύ-
τας δὲ, λίμνας ὀνομαστάς τάσδε· Μαζωνεῖς μὲν μεταξὺ
5 καὶ Στρώμης κειμένην Ἰσμαρίδα· κατὰ δὲ Δικαίαν, Βισ-
τονίδα, ἐς τὴν ποταμοὶ δύο εἰσιῖσι τὸ ὕδωρ, Τραυὸς τε καὶ
Κόμφατος. κατὰ δὲ Ἀεθῆρα, λίμνην μὲν οὐδεμίην ἐοῦσαν
ὀνομαστὴν παραμείψατο Ἐξέξῃς, ποταμὸν δὲ Νέστον,
ρέοντα ἐς Θάλασσαν. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς χώρας ἰὼν τὰς
10 ἡπειρώτιδας πόλιν παρήϊε· τῶν ἐν μίῃ λίμνῃ ἐοῦσα τυγχά-
νει ὥσει τρίηκοντα σταδίων μάλιστα καὶ τὴν περίοδον, ἰχθυώ-
δης τε καὶ κάρτα ἀλμυρῇ. ταύτην τὰ ὑποζύγια μοῦνα ἀρ-
δόμενα ἀνεξήρηνε. τῇ δὲ πόλει ταύτῃ οὐνομά ἐστι Πίστυρος.
Ταύτας μὲν δὴ τὰς πόλιν, τὰς παραθαλασσίας τε καὶ Ἑλ-
15 ληνίδας, ἐξ εὐανύμου χειρὸς ἀπέργων παρεξήϊε.

CX. Ἐθνεα δὲ Θετήκων, δι' ὧν τῆς χώρας ὁδὸν ἐποι-

Iter Xerxis
a Dorisco
in Græciam
versus.
Adsciti in
exercitum,
quotquot in
hoc itinere
Persis ob-
viam fie-
rent. Cas-
tella Sa-
mothracia:
Mesembria.
Stryme.
Lissus flu-
vius epotus.
Briantica
regio, ante
Galaïca
dicta.

Maronea.
Dicea.
Abdera.
Paludes
Ismaria et
Bistonia:
fluvii,
Trauus,
Compsatus,
Nestus.
Lacus ad
oppidum
Pistyrum
piscosus et
aqua salsis-
sima, a so-
lis jumentis
exsiccat.

Thraciæpo-

puli hunc tractum ac-
colentes: Pæti, Ci-
cones, Bis-
tones, Sa-
pæi, Der-
sæi, Edoni,
Satræ.

Soli Satræ
cur liber-
tatem et
tunc et
alias sem-
per retinu-
erint. Bac-
chi apud
eos oracu-
lum, cujus
prophetæ
Bessi.

Castella
Pierum.
Mons Pan-
gæus, ejus-
que metal-
la, propria
Pierum,
Odomanto-
rum et Sa-
trarum.

Pæones.
Doberes.
Pæopla.
Strymon
fluvius, ad
eumque
sita Eïon.
Regio Pan-
gæo conter-
mina Phyl-
lis dicta.
Equi can-
didi Stry-
moni a
magis im-
molati.

Ennea Ho-
doi Edono-
rum. Ibi

ἔετο, τοσάδε· Παῖτοι, Κίκονες, Βίστονες, Σαπαῖοι, Δερ-
σαῖοι, Ἡδωνοί, Σάτραι. τουτέων οἱ μὲν παρὰ θάλασσαν
κατοικημένοι ἐν τῇσι νηυσὶ εἶποντο· οἱ δὲ αὐτέων τὴν μεσό-
γαιαν οἰκούντες, καταλεχθέντες τε ὑπ' ἐμεῦ, πλὴν Σατράων, 5
οἱ ἄλλοι πάντες, περὶ ἀναγκαζόμενοι εἶποντο.

CXI. Σάτραι δὲ οὐδενός καὶ ἀνδράπων ὑπήκοοι ἐγένοντο,
ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν, ἀλλὰ διατελεῦσι τὸ μέχρι ἐμεῦ αἰεὶ ἔόντες
ἐλεύθεροι, μούνοι Θρηίκων. οἰκεῖν τε γὰρ οὖρα ὑψηλὰ,
ἰδρσί τε παντοίῃσι καὶ νιφάσι συνηρεφέα, καὶ εἰς τὰ πολέ- 5
μια ἄκροι. οὗτοι οἱ τοῦ Διονύσου τὸ μαντήϊον εἰσι ἐκτημέ-
νοι. τὸ δὲ μαντήϊον τοῦτο, ἔστι μὲν ἐπὶ τῶν οὐρέων τῶν ὑ-
ψηλοτάτων· Βησσοὶ δὲ τῶν Σατράων εἰσι οἱ προφητεύοντες
τοῦ ἱεροῦ, πρόμαντις δὲ ἡ χρέουσα, κατὰ περ ἐν Δελφοῖσι,
καὶ οὐδὲν ποικιλώτερον.

CXII. Παραμειψάμενος δὲ ὁ Ξέρξης τὴν εἰρημένην, δεύ-
τερα τουτέων παραμείβετο τείχη τὰ Πιέρων· τῶν καὶ ἐνὶ
Φάργης ἐστὶ οὐνομα, καὶ ἑτέρῳ Πέργαμος. ταύτη μὲν δὴ
παρ' αὐτὰ τὰ τείχη τὴν ὁδὸν ἐποίετο, ἐκ δεξιῆς χειρὸς τὸ 5
Πάγγαιον οὐρὸς ἀπέργων, ἐὼν μέγα τε καὶ ὑψηλόν· ἐν τῷ
χρύσεά τε καὶ ἀργύρεα ἐνί μέταλλα· τὰ νέμονται Πιέρές τε
καὶ Ὀδόμαντοι, καὶ μάλιστα Σάτραι.

CXIII. Ὑπεροικέοντας δὲ τὸ Πάγγαιον πρὸς βορέαν
ἀνέμου Παίονας, Δόξηράς τε καὶ Παιόπλης παρ' ἐξίων, ἥτε
πρὸς ἐσπέρην· ἐς ὃ ἀπίκετο ἐπὶ ποταμὸν τε Στρυμόνα καὶ
πόλιν Ἡϊόνα, τῆς ἔτι ζωὸς ἐὼν ἤρχε Βόγης, τοῦ περ ὀλίγω 5
πρότερον τούτων λόγον ἐποιεῦμην. ἡ δὲ γῆ αὕτη ἡ περὶ τὸ
Πάγγαιον ὅρος, καλεῖται Φυλλίς· κατατείνουσα, τὰ μὲν
πρὸς ἐσπέρην, ἐπὶ ποταμὸν Ἀγγίτην, ἐκδιδόντα ἐς τὸν
Στρυμόνα· τὰ δὲ πρὸς μεσαμειρίην, τείνουσα ἐς αὐτὸν τὸν
Στρυμόνα, ἐς τὸν οἱ Μάγοι ἐκαλλιζέοντο, σφάζοντες ἵππους
λευκοῦς. 10

CXIV. Φαρμακεύσαντες δὲ ταῦτα ἐς τὸν ποταμὸν, καὶ
ἄλλα πολλὰ πρὸς τούτοις, ἐν Ἐνέᾳ Ὀδοῖσι τῇσι Ἡδωνῶν

- ἐπορεύοντο κατὰ τὰς γεφύρας, τὸν Στρυμόνα εὐρόντες ἐζευγ-
 μένον. Ἐννέα δὲ Ὀδοὺς πυνδανόμενοι τὸν χῶρον τοῦτον
 5 καλέσθαι, τοσοῦτους ἐν αὐτῷ παῖδάς τε καὶ παρθένους
 ἀνδρῶν τῶν ἐπιχωρίων ζῶντας κατάρυσσον. Περσικὸν δὲ τὸ
 ζῶντας κατορύσσειν· ἐπεὶ καὶ Ἄμηστριν, τὴν Ἐέρξην γυ-
 ναῖκα, πυνδάνομαι γηράσασαν δις ἐπτα Περσέων παῖδας
 ἐόντων ἐπιφανέων ἀνδρῶν ὑπὲρ ἑωυτῆς τῷ ὑπὸ γῆν λεγομένῳ
 10 εἶναι θεῶν ἀντιχαρίζεσθαι κατορύσσουσιν.
- CKV. Ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ Στρυμόνος ἐπορεύετο ὁ στρατός, Argilus. Bi-
 ἐνθαῦτα πρὸς ἡλίου δυσμέων ἐστὶ αἰγιαλός, ἐν τῷ οἰκημένῳ saltia regio.
 Ἄργιλον πόλιν Ἑλλάδα παρεξήϊε. αὕτη δὲ, καὶ ἡ κατὶ Campus
 περθε ταύτης, καλεῖται Βισαλτή. ἐνδεῦτεν δὲ, κόλπον τὸν Syleus. Sta-
 5 ἐπὶ Ποσιδηίου ἐξ ἀριστερῆς χειρὸς ἔχων, ἥϊε διὰ Συλέος πε- gira. Acan-
 δίου καλεομένου, Στάγειρον πόλιν Ἑλλάδα παραμειζόμενος, thus. Via,
 καὶ ἀπῆκετο ἐς Ἀκανθον· ἄμα ἀγόμενος τουτέων ἕκαστον per quam
 τῶν ἐθνέων καὶ τῶν περὶ τὸ Πάργαιον ὄρος οἰκούντων, ὁμοίως exercitus
 καὶ τῶν πρότερον κατέλεξα· τοὺς μὲν παρὰ δάλασσαν ἔχων iter fecit, a
 10 οἰκημένους ἐν νηυσὶ στρατευομένους, τοὺς δ' ὑπὲρ θαλάσσης, Thracibus
 περὶ τὴν οὐδὲν ταύτην, τῇ βασιλεὺς Ἐέρξης religiose
 τὸν στρατὸν ἤλασε, οὔτε συγχέουσι Θρηῖκες, οὔτ' ἐπιστεί- culta.
 ρουσι, σέβονται τε μεγάλως τὸ μέχρι ἐμῷ.
- CKVI. Ὡς δὲ ἄρα ἐς τὴν Ἀκανθον ἀπῆκετο, ξεινὴν τε Acanthii
 ὁ Πέρσης τοῖσι Ἀκανθίοισι προεῖπε, καὶ ἐδωρήσατό σφας laudati a
 ἐσθῆτι Μηδικῇ, ἐπαίνεέ τε, ὅρῳ αὐτοὺς προθύμους ἐόντας Xerxe ho-
 ἐς τὸν πόλεμον, καὶ τὸ ὄρυγμα ἀκούων. noribusque
 aucti.
- CKVII. Ἐν Ἀκάνθῳ δὲ ἐόντος Ἐέρξης, συνήνεικε ὑπὸ Acanthi
 νόσου ἀποθανεῖν τὸν ἐπιστεῶτα τῆς διώρυχος Ἀρταχαίην, moritur Ar-
 δόκιμον ἐόντα παρὰ Ἐέρξη, καὶ γένος Ἀχαιμενίδην, μεγάλη tachæes no-
 5 δεῖ τε μέγιστον ἐόντα Περσέων· ἀπὸ γὰρ πέντε πηχέων βα- bilis Persa,
 σιλῆϊον ἀπέλιπε τέσσαρας δακτύλους· φωνόντά τε μέγιστον omnium
 ἀνδρώπων· ὥστε Ἐέρξης, συμφορὴν ποιησάμενον μεγάλην, procerissi-
 ἐξενεῖκαί τε αὐτὸν κάλλιστα καὶ δάψαι· ἐτυμβοχόρε δὲ mus ac vo-
 πᾶσα ἡ στρατιή. τούτῳ δὲ τῷ Ἀρταχαίῃ θύουσι Ἀκάν- ce stento-
 rea. Mor-
 tuium A-
 canthii ut
 heroem col-
 lunt.

Διοι ἐκ Δεοπροπίου ὡς ἤρωϊ, ἐπωνομάζοντες τὸ οὖνομα. βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης, ἀπολομένου Ἀρταχάειω, ἐποίητο 10 συμφορὴν.

Græcorum civitatibus, quas Xerxes cum exercitu transiret, cenæ sumtuosissimæ imperatæ [c. 52.], hisque opes illarum attritæ.

CXVIII. Οἱ δὲ ὑποδεκόμενοι Ἑλλήνων τὴν στρατιήν, καὶ δειπνίζοντες Ξέρξεα, ἐς πᾶν κακοῦ ἀπικέατο, οὕτω ὥστε ἀνάστατοι ἐκ τῶν οἰκίων ἐγίνοντο· ὅκου γε Θασίοισι, ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἡπαίρῳ πολίων τῶν σφετέρων δεξαμένοισι τὴν Ξέρξεω στρατιήν καὶ δειπνίσασι, Ἀντίπατρος ὁ Ὀργήος 5 ἀραιορημένος, τῶν ἀστῶν ἀνὴρ δόκιμος ὁμοῦα τῷ μάλιστα, ἀπέδεξε ἐς τὸ δεῖπνον τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου τετέλεσμένα.

CXIX. Ὡς δὲ παραπλησίως καὶ ἐν τῇσι ἄλλῃσι πόλεσι οἱ ἐπεστεῶντες ἀπεδείκνυσαν τὸν λόγον. τὸ γὰρ δεῖπνον τοιόνδε τι ἐγένετο, οἷα ἐκ πολλοῦ χρόνου προεξημένον, καὶ περὶ πολλοῦ ποιούμενον. τοῦτο μὲν, ὡς ἐπύθοντο τάχιστα τῶν κηρύκων τῶν περιαγγελλόντων, θασάμενοι σῖτον ἐν τῇσι πό- 5 λισι οἱ ἄστοι, ἄλευρά τε καὶ ἄλφιτα ἐποίηεν πάντες ἐπὶ μῆνας συχνοὺς· τοῦτο δὲ, κτήνεα σιτεύεσκον, ἐξευρίσκοντες τιμῆς τὰ κάλλιστα, ἔτρεφον τε ὄρνιθας χερσαίους καὶ λιμναίους, ἐν τε οἰκήμασι καὶ λάκκοισι, ἐς ὑποδοχὰς τοῦ στρατοῦ· τοῦτο δὲ, χρύσέα τε καὶ ἀργύρεα ποτήριά τε καὶ κρη- 10 τήρας ἐποιεῦντο, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐπὶ τρυπέζαν τιθέεται πάντα. ταῦτα μὲν δὴ αὐτῷ τε βασιλεῖ καὶ τοῖσι ὁμοσίτοισι μετ' ἐκείνου ἐπεποιήτο· τῇ δὲ ἄλλῃ στρατιῇ, τὰ ἐς φορεῖν μοῦνα τασσόμενα. ὅπως δὲ ἀπίκειτο ἡ στρατιή, σκηνὴ μὲν ἔσκε πεπηγυῖα ἐτοίμη, ἐς τὴν αὐτὸς σταδμὸν ποιέσκετο 15 Ξέρξης· ἡ δὲ ἄλλῃ στρατιῇ ἔσκε ὑπαίθριος. ὡς δὲ δείπνου γίνοντο ὥρη, οἱ μὲν δεκόμενοι ἔχρεσκον πόνον· οἱ δὲ, ὅπως πλησθέντες νύκτα αὐτοῦ ἀγάγοιεν, τῇ ὑστεραίῃ τὴν τε σκηνὴν ἀνασπάσαντες, καὶ τὰ ἐπιπλά πάντα λαβόντες, οὕτω ἀπὲλάνεσκον, λείποντες οὐδὲν, ἀλλὰ φερόμενοι. 20

De iis di-
cunt Me-
gacreontis
Abderitæ.

CXX. Ἐνθα δὴ Μεγακρέοντος ἀνδρὸς Ἀεθιρίτew, ἔπος εὖ εἰρημένον ἐγένετο, ὃς συνεξούλευσε Ἀεθιρίτῃσι, πανδη-

μει, αὐτοὺς καὶ γυναῖκας, ἐλθόντας ἐς τὰ σφέτερα ἱερά,
 ἵζεσθαι ἰκέτας τῶν θεῶν, παραιτεομένους καὶ τὸ λοιπὸν
 5 σφι ἀπαμύνειν τῶν ἐπιόντων κακῶν τὰ ἡμίσεα· τῶν τε παρ-
 οίχομένων ἔχειν σφι μεγάλην χάριν, ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης οὐ
 δις ἐκάστης ἡμέρης ἐνόμισε σῖτον αἰρέεσθαι. παρέχειν γὰρ
 ἂν Ἀθηναίοις, εἰ καὶ ἄριστον προεῖρητο ὁμοῖα τῷ δεῖπνῳ
 παρασκευάζειν, ἢ μὴ ὑπομένειν Ξέρξεα ἐπιόντα, ἢ κατα-
 10 μείναντας, κάκιστα πάντων ἀνθρώπων διατρίβηται.” Οἱ
 μὲν δὴ πιεζόμενοι, ὁμοίως τὸ ἐπιτασσόμενον ἐπετέλεον.

CXXI. Ξέρξης δὲ ἐκ τῆς Ἀκάνθου ἐντειλάμενος τοῖσι
 στρατηγοῖσι τὸν ναυτικὸν στρατὸν ὑπομένειν ἐν Θέρμῃ,
 ἀπῆκε ἀπ’ ἐαυτοῦ πορεύεσθαι τὰς νέας· Θέρμη δὲ τῇ ἐν
 τῷ Θερμαίῳ κόλπῳ οἰκημένη, ἀπ’ ἧς καὶ ὁ κόλπος οὗτος
 5 τὴν ἐπανωμίην ἔχει· ταύτῃ γὰρ ἐπυνδάνετο συντομώτατον
 εἶναι. Μέχρι μὲν γὰρ Ἀκάνθου ᾧδε τεταγμένος ὁ στρα-
 τὸς ἐκ Δορίσκου τὴν ὁδὸν ἐποίεετο. τρεῖς μοῖρας ὁ Ξέρξης
 δασάμενος πάντα τὸν πεζὸν στρατὸν, μίαν αὐτέων ἔταξε
 παρὰ θάλασσαν ἵναι ὁμοῦ τῷ ναυτικῷ· ταύτης μὲν δὴ
 10 ἐστρατήγειον Μαρδονίος τε καὶ Μασίστης. ἑτέρα δὲ τεταγ-
 μένη ἦε τοῦ στρατοῦ τριτημορὶς τὴν μεσόγαίαν, τῆς ἐστρα-
 τήγειον Τριτανταίχμης τε καὶ Γέργις. ἡ δὲ τρίτη τῶν μοι-
 ρέων μετ’ ἧς ἐπορεύετο αὐτὸς ὁ Ξέρξης, ἦε μὲν τὸ μέσον
 αὐτέων, στρατηγούς δὲ παρείχετο Σμερδομένεά τε καὶ Με-
 15 γάβυζον.

CXXII. Ὁ μὲν νυν ναυτικὸς στρατὸς, ὡς ἀπεΐδη ὑπὸ
 Ξέρξεω, καὶ διεξέπλωσε τὴν διάρυχα τὴν ἐν τῷ Ἀθῶ γενο-
 μένην, διέχουσαν δὲ ἐς κόλπον ἐν τῷ Ἀσσα τε πόλιν καὶ
 Πίλωρος καὶ Σίγγος καὶ Σάρτη οἰκηται· ἐνδεῦτεν, ὡς καὶ
 5 ἐκ τουτέων τῶν πολίων στρατιὴν παρέλαβε, ἐπλεε ἀπείμενος
 ἐς τὸν Θερμαῖον κόλπον. κάμπταν δὲ Ἀμπελον, τὴν Το-
 ρωναίην ἄκρην, παραμείβετο Ἑλληνίδας τάσδε πόλιν, ἐκ
 τῶν νέας τε καὶ στρατιὴν παρελάμβανε, Τορώνην, Γαλη-
 quæ loca attigerit. Assa. Pylorus. Singus. Sarte. Ampelus promontorium. Torone. Galepus. Sermyle. Mecyberna. Olynthus. Sithonia regio.

ψόν, Σεζμούλην, ΜηκούΞεγναν, "Ολυνδον. ἡ μὲν νυν χώρα αὐτῇ, Σιδωνίῃ καλεῖται.

10

Promontorium Canastræ. um. Potidæa. Aphytis. Neapolis. Æge. Therambus. Scione. Mende. Sane. Palene regio, olim Phlegre dicta. Lipaxus. Combrea. Lisæ. Gignus. Campsa. Smila. Ænea. Terra Crossæa. Therma. Sindus. Chalestra. Axius fluvius. Ichneæ. Pella.

CXXIII. Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Ξέρξης, συντάμνων ἀπ' Ἀμπέλου ἄκρης ἐπὶ Καναστραῖον ἄκρην, τὸ δὴ πάσης τῆς Παλλήνης ἀνέχει μάλιστα, ἐνδεῦτεν νέας τε καὶ στρατιὴν παρελάμβανε ἐκ Ποτιδαίης, καὶ Ἀφύτιος, καὶ Νέης Πόλιος, καὶ Αἰγῆς, καὶ Θεράμειω, καὶ Σκιώνης, καὶ Μένδης, καὶ Σάνης. αὗται γάρ εἰσι αἱ τὴν νῦν Παλλήνην, πρῶτον δὲ Φλέγγρην καλεσμένην νεμόμεναι. παραπλήων δὲ καὶ ταύτῃ τὴν χώραν, ἔπλεε ἐς τὸ προειρημένον, παραλαμβάνων στρατιὴν καὶ ἐκ τῶν προσεχέων πολλῶν τῇ Παλλήνῃ, ὁμοεργουσέων δὲ τῷ Θερμαίῳ κόλπῳ· τῇσι οὐνόματά ἐστι τάδε, Λίπαξος, Κάρμυξια, Λίσαι, Γίγανος, Κάμψα, Σμίλα, Αἴνεια. ἡ δὲ τουτέων χώρα, Κροσσαίῃ ἐτι καὶ ἐς τότε καλεῖται. Ἀπὸ δὲ Αἰνείης, ἐς τὴν ἐτελεύτων καταλέγων τὰς πόλεις, ἀπὸ ταύτης ἤδη ἐς αὐτόν τε τὸν Θερμαῖον κόλπον ἐγίνετο τῷ ναυτικῷ στρατῷ ὁ πλόος, καὶ γῆν τὴν Μυγδονίην. πλέων δὲ ἀπικέτο ἐς τε τὴν προειρημένην Θέρμην, καὶ Σινδὸν τε πόλιν καὶ Χαλέστρην, ἐπὶ τὸν Ἀξιὸν ποταμόν· ὃς οὐρίζει χώραν τὴν Μυγδονίην τε καὶ Βοττιαῖῖδα, τῆς ἔχουσι τὸ παρὰ θάλασσαν στενὸν χωρίον πόλεις Ἰχναί τε καὶ Πέλλα.

20

Eodem pedestres copiae per mediam continentem tendunt. Echidorus fluvius.

CXXIV. Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς, αὐτοῦ περὶ Ἀξιὸν ποταμόν, καὶ πόλιν Θέρμην, καὶ τὰς μεταξὺ πόλεις τουτέων, περιμένων βασιλῆα, ἐστρατοπεδεύετο. Ξέρξης δὲ καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς ἐπορεύετο ἐκ τῆς Ἀκάνδου, τὴν μεσόγαιαν τάμνων τῆς ὁδοῦ, βουλόμενος ἐς τὴν Θέρμην ἀπικέσθαι. ἐπορεύετο δὲ διὰ τῆς Παιονικῆς καὶ Κρηστωνικῆς ἐπὶ ποταμόν Ἐχιδωρον, ὃς ἐκ Κρηστωναίων ἀρξάμενος, ῥέει διὰ Μυγδονίης χώρας, καὶ ἐξίει παρὰ τὸ ἔλος τὸ ἐπ' Ἀξίῳ ποταμῷ.

5

Cameli a leonibus dilaniati.

CXXV. Πορευομένων δὲ ταύτῃ, λέοντες οἱ ἐπεδήκναιτο τῇσι σιτοφόροις καμήλοισι. καταφοιτούντες γὰρ οἱ λέοντες

τάς νύκτας, καὶ λείποντες τὰ σφέτερα ἥδεα, ἄλλου μὲν οὐ-
 θενὸς ἄπτοντο οὔτε ὑποζυγίου, οὔτε ἀνδρώπου, οἱ δὲ τὰς
 5 καμήλους ἐκεραΐζον μούνας. θωμάζω δὲ τὸ αἴτιον, ὃ τι
 ποτὲ ἦν, τῶν ἄλλων τὸ ἀναγκάζον ἀπεχομένους τοὺς λέον-
 τας, τῇσι καμήλοισι ἐπιτίθεσθαι τὸ μῆτε πρότερον ὁπά-
 πεσαν θηρίον, μῆτ' ἐπεπειρέατο αὐτοῦ.

CXXVI. Εἰσὶ δὲ κατὰ ταῦτα τὰ χωρία καὶ λέοντες Tauri silve-
 πολλοὶ, καὶ βόες ἄγριοι, τῶν τὰ κέρα ὑπερμεγάδεά ἐστι, stes in iis-
 τὰ ἐς Ἑλληνας φοιτέοντα. οὔρος δὲ τοῖσι λέουσί ἐστι ὃ τε dem locis.
 δι' Ἀβδήρων ῥέων ποταμὸς Νέστος, καὶ ὁ δι' Ἀκαρνα- In qua Eu-
 5 νίης ῥέων Ἀχελῷος. οὔτε γὰρ τὸ πρὸς τὴν ἡῶ τοῦ Νέσ- ropæ parte
 του οὐδαμῶδι πάσης τῆς ἔμπροσθεν Εὐρώπης ἴδοι τις ἂν leones repe-
 λέοντα, οὔτε πρὸς ἐσπέρας τοῦ Ἀχελῷου ἐν τῇ ὑπολοίπῳ riantur.
 ἡπείρῃ· ἀλλ' ἐν τῇ μεταξὺ τουτέων τῶν ποταμῶν γίνονται.

CXXVII. Ὡς δὲ ἐς τὴν Θέρμην ἀπῖκετο ὁ Ξέρξης, Castra Per-
 ἴδρυσεν αὐτοῦ τὴν στρατιήν. ἐπέσχε δὲ ὁ στρατὸς αὐτοῦ sarum ad
 στρατοπεδεύμενος τὴν παρὰ Δάλασσαν χώραν τοσὴνδε Thermam.
 ἀρξάμενος ἀπὸ Θέρμης πόλιος καὶ τῆς Μυγδονίης, μέχρι Fluvii Ly-
 5 Λυδιῶ τε ποταμοῦ καὶ Ἀλιάκμονος, οἱ οὐρίζουσι γῆν τὴν dias et Ha-
 Βοττιαϊίδα τε καὶ Μακεδονίδα, ἐς τὸ αὐτὸ ῥέειδρον τὸ ὕδαρ epotus.
 συμμίσγοντες. ἐστρατοπεδεύοντο μὲν δὴ ἐν τούτοισι τοῖσι
 χωρίοις οἱ βάρβαροι. τῶν δὲ καταλεχθέντων τουτέων πο-
 ταμῶν, ἐκ Κρησταναίης ῥέων Ἐχειδωρος μοῦνος οὐκ ἀντέ-
 10 χρεσε τῇ στρατῇ πινόμενος, ἀλλ' ἐπέλιπε.

CXXVIII. Ξέρξης δὲ ὁρέων ἐκ τῆς Θέρμης οὔρεα τὰ Xerxes in-
 Θεσσαλικά, τὸν τε Ὀλυμπον καὶ τὴν Ὀσσαν, μεγάδεί visit Penei
 τε ὑπερμήκεα ἔοντα, διὰ μέσου τε αὐτέων αὐλῶνα στεῖνόν ostia.
 πυνδανόμενος εἶναι, δι' οὗ ῥέει ὁ Πηνειὸς, ἀκούων τε εἶναι
 5 ταύτῃ ὁδὸν ἐς Θεσσαλίην φέρουσιν, ἐπεθύμησε πλώσας
 δεήσασθαι τὴν ἐκβολὴν τοῦ Πηνειοῦ· ὅτι τὴν ἄνω ὁδὸν
 ἔμελλε ἐλθεῖν διὰ Μακεδόνων, τῶν κατύπερθε οἰκημένων, ἐς
 Περραιοὺς παρὰ Γόννον πόλιν· ταύτῃ γὰρ ἀσφαλίστατοι

ἐπονθάνετο εἶναι. ὥς δὲ ἐπεθύμησε, καὶ ἐποίεε ταῦτα. ἐσ-
 ξὰς ἐς Σιδωνίην νέα, ἐς τὴν περ ἐσέβαινε αἰεὶ ὅπως τι 10
 ἐδέλῃ τοιοῦτο ποιῆσαι, ἀνέδεξε σημήιον καὶ τοῖσι ἄλλοισι
 ἀνάγεσθαι, καταλιπὼν αὐτοῦ τὸν πεζὸν στρατόν. ἐπεὶ
 δὲ ἀπίκετο, καὶ ἐδέησατο Ξέρξης τὴν ἐκβολὴν τοῦ Πη-
 νειοῦ, ἐν θάσματι μεγάλῳ ἐνέσχετο. καλέσας δὲ τοὺς
 κατηγεμόνας τῆς ὁδοῦ, εἶρετο εἰ τὸν ποταμόν ἐστι παρατρέ- 15
 ψαντα, ἐτέρη ἐς θάλασσαν ἐξαγαγεῖν.

Thessaliæ
 situs. Pla-
 nities ejus
 olim aquis
 mersa.

CXXIX. Τὴν δὲ Θεσσαλίην λόγος ἐστὶ τὸ παλαιὸν εἶναι
 λίμνην, ὥστε γε συγκεκλιθῆσθαι πάντοθεν ὑπερμήχεσι οὐ-
 ρεσι. τὰ μὲν γὰρ αὐτῆς πρὸς τὴν ἡῶ ἔχοντα, τό τε Πή-
 λιον οὖρος καὶ ἡ Ὀσσα ἀποκλήει, συμμίσγοντα τὰς ὑπερ-
 ρείας ἀλλήλοισι· τὰ δὲ πρὸς βορέαν ἀνέμου, Οὐλυμπός· τὰ 5
 δὲ πρὸς ἐσπέρην, Πίνδος· τὰ δὲ πρὸς μεσαμυξίην τε καὶ
 ἀνεμον νότον, ἡ Ὀδρυς· τὸ μέσον δὲ τουτέων τῶν λεχθέν-
 των οὐρέων ἡ Θεσσαλίη ἐστὶ, ἐοῦσα κοίλῃ. ὥστε ὧν ποτα-
 μῶν ἐς αὐτὴν καὶ ἄλλων συγχῶν ἐσβαλλόντων, πέντε δὲ τῶν
 δοκίμων μάλιστα τῶνδε, Πηνειοῦ, καὶ Ἀπιδανοῦ, καὶ 10
 Ὀνοχώνου, καὶ Ἐνιπέος, καὶ Παμίσου· οἱ μὲν νυν ἐς τὸ
 πεδίον τοῦτο συλλεγόμενοι ἐκ τῶν οὐρέων τῶν περικλιθόντων
 τὴν Θεσσαλίην οὐνομαζόμενοι, δι' ἐνὸς αὐλῶνος, καὶ τού-
 του στεينوῦ, ἔκρουον ἔχουσι ἐς θάλασσαν, προσυμμίσγον-
 τες τὸ ὕδωρ πάντες ἐς τὸ αὐτό· ἐπεὶ δὲ συμμιχθῶσι τά- 15
 χιστα, ἐνδεῦτεν ἤδη ὁ Πηνειὸς τῷ οὐνόματι κατακρατέων,
 ἀνωρύμους τοὺς ἄλλους εἶναι ποιεῖ. Τὸ δὲ παλαιὸν λέγε-
 ται, οὐκ ἔόντος κω τοῦ αὐλῶνος καὶ διεκρόου τούτου, τοὺς
 ποταμοὺς τούτους, καὶ πρὸς τοῖσι ποταμοῖσι τούτοισι τὴν
 Βοιειήδα λίμνην, οὔτε οὐνομάζεσθαι κατὰ περ νῦν, ῥέειν 20
 τε οὐδὲν ἔσσαν ἢ νῦν· ῥέοντας δὲ, ποιεῖν τὴν Θεσσαλίην πα-
 σαν πέλαγος. αὐτοὶ μὲν νυν Θεσσαλοὶ φασὶ Ποσειδῶνα
 ποιῆσαι τὸν αὐλῶνα, δι' οὗ ῥέει ὁ Πηνειὸς, οἰκότα λέγον-
 τες. ὅστις γὰρ νομίζει Ποσειδῶνα τὴν γῆν σείειν, καὶ τὰ
 διεστεῶτα ὑπὸ σεισμοῦ τοῦ θεοῦ τούτου ἔργα εἶναι, καὶ ἂν 25

ἐκείνο ἰδὼν φαίη Ποσειδέωνα ποιῆσαι. ἔστι γὰρ σεισμοῦ ἔργον, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο εἶναι, ἢ διάστασις τῶν οὐρέων.

CCXXX. Οἱ δὲ κατηγερόμενοι, εἰρομένου Ξέρξεω εἰ ἔστι ἄλλη ἔξοδος ἐς Δάλασσαν τῷ Πηνεῖ, ἐξεπιστάμενοι ἀτρεκέως, εἶπον· “Βασιλεῦ, ποταμῷ τούτῳ οὐκ ἔστι ἄλλη ἐξήλυσις ἐς Δάλασσαν κατήκουσα, ἀλλ’ ἡδὲ αὕτη οὐ-

Thessalorum expugnatio obterræ naturam Xerxi facillima visa.

5 “ρεσι γὰρ περιστεφάνωται πᾶσα Θεσσαλίη.” Ξέρξεα δὲ λέγεται εἰπεῖν πρὸς ταῦτα· “Σοφοὶ ἄνδρες εἰσὶ Θεσσαλοί. “ταῦτ’ ἄρα πρὸ πολλοῦ ἐφυλάξαντο γνωσιμαχέοντες, καὶ “τάλλα, καὶ ὅτι χάρεν ἄρα εἶχον εὐαίρετόν τε καὶ τα- “χράλωτον. τὸν γὰρ ποταμὸν προῆγμα ἂν ἦν μοῦνον ἐπεῖ-
10 “ναὶ σφῶν ἐπὶ τὴν χώραν, χάσματι ἐκ τοῦ αὐλῶνος ἐκβι- “βάσαντα, καὶ παρατρέψαντα δι’ ὧν νῦν ῥεεῖ ῥέεθρον· ὥστε “Θεσσαλὴν πᾶσαν ἔξω τῶν οὐρέων ὑπόβρυχα γενέσθαι.” Ταῦτα δὲ ἔχοντα ἔλεγε ἐς τοὺς Ἀλεύω παῖδας, ὅτι πρώ-
15 “τοι Ἑλλήνων, ἐόντες Θεσσαλοὶ, ἔδοσαν ἑαυτοὺς βασιλεῖ· δο- “κέων ὁ Ξέρξης ἀπὸ παντός σφῆας τοῦ ἔθνεος ἐπαγγέλλεσ- “θαι φιλίην. εἶπας δὲ ταῦτα, καὶ θεησάμενος, ἀπέπλεε ἐς τὴν Θέρμην.

CCXXXI. Ὁ μὲν δὴ περὶ Πιερίην διέτριβε ἡμέρας συχ-
νάς. τὸ γὰρ δὴ οὗρος τὸ Μακεδονικὸν ἔκειρε τῆς στρα-
τιῆς τριτημορίς, ἵνα ταύτῃ διεξίη ἅπανσα ἡ στρατιὴ ἐς Περ-
ραίους. Οἱ δὲ δὴ κήρυκες οἱ ἀποπεμφθέντες ἐς τὴν Ἑλ-
5 λάδα ἐπὶ γῆς αἵτησιν, ἀπικέατο· οἱ μὲν, κεινοὶ, οἱ δὲ, φέροντες γῆν τε καὶ ὕδωρ.

Dum Persæ ad sinum Thermaicum in castris sedent, legati in Græciam missi [c. 52.] ad regem rever-
tuntur.

CCXXXII. Τῶν δὲ δόντων ταῦτα ἐγένοντο οἷδε, Θεσσα-
λοὶ, Δόλοπες, Ἐνιῆνες, Περραῖοι, Λοκροὶ, Μάγνητες, Μηλίεις, Ἀχαιοὶ οἱ Φθιώται, καὶ Θηβαῖοι, καὶ οἱ ἄλλοι Βοιωτοὶ, πλὴν Θεσπείων τε καὶ Πλαταίων. Ἐπὶ τούτοις
5 οἱ Ἕλληνες ἔταμον ὄρεον οἱ τῷ βαρβάρῳ πόλεμον ἀει-
ράμενοι. τὸ δὲ ὄρεον ὥδε εἶχε· “Ὅσοι τῷ Πέρσῃ ἔδοσαν
“σφῆας αὐτοὺς Ἕλληνες ἐόντες, μὴ ἀναγκασθέντες, κα-
“ταστάντων σφι εὖ τῶν προηγημάτων, τούτους δεκατεῦσαι

Qui Græcorum populi aquam et terram dederint. Poena iis a cæteris Græcis irrogata.

“ τῷ ἐν Δελφοῖσι θεῷ.” τὸ μὲν δὴ ὄρκιον ὧδε εἶχε τοῖσι
Ἕλλησι.

10

Athenas ac
Spartam
cur Xerxes
legatos non
miseric. [c.
52.]

CXXXIII. Ἐς δὲ Ἀθήνας καὶ Σπάρτην οὐκ ἀπέ-
πεμψε ὁ Πέρσης ἐπὶ γῆς αἵτησιν κήρυκας, τῶνδε εἶνεκα.
πρότερον Δαρείου πέμπαντος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, οἱ μὲν αὐ-
τέων, τοὺς αἰτέοντας ἐς τὸ βάρβαρον, οἱ δὲ ἐς φρέαρ
ἐσβαλόντες, ἐκέλευον γῆν τε καὶ ὕδωρ ἐκ τουτέων φέρειν
παρὰ βασιλέα. τουτέων μὲν εἶνεκα οὐκ ἔπεμψε Ξέρξης τοὺς
αἰτήσοντας. “Ο τι δὲ τοῖσι Ἀθηναίοισι ταῦτα ποιήσασι
τοὺς κήρυκας συνήνεκε ἀνεδέλhton γενέσθαι, οὐκ ἔχω εἶ-
παι, πλην ὅτι σφείων ἢ χώρη καὶ ἢ πόλις ἐδηϊώθη· ἀλλὰ
τοῦτο οὐ διὰ ταύτην τὴν αἰτίην δοκέω γενέσθαι.

10

Talthybii
herois ob
Darii lega-
tos [6, 48.]
olim nece-
tos ira in
Spartanos.
Ad eam
placandam
Sperthies et
Bulis, Spar-
tiatæ, Susa
ad Xerxem
profecti,

CXXXIV. Τοῖσι δὲ ἂν Λακεδαιμονίοισι μῆνις κατέσκηψε
Ταλθυεῖου τοῦ Ἀγαμέμνονος κήρυκος. ἐν γὰρ Σπάρτῃ
ἐστὶ Ταλθυεῖου ἱζόν· εἰσὶ δὲ καὶ ἀπόγονοι Ταλθυεῖου,
Ταλθυεῖάδαι καλεόμενοι, τοῖσι αἱ κηρυκῆαι αἱ ἐκ Σπάρ-
της πᾶσαι γέρας δέδονται. μετὰ δὲ ταῦτα, τοῖσι Σπαρ-
τήτῃσι καλλιεῖναι δυομένοισι οὐκ ἐδύνατο· τοῦτο δ' ἐπὶ
χρόνον συχνὸν ἦν σφι. ἀχθομένων δὲ καὶ συμφορῇ χρεωμέ-
ων Λακεδαιμονίων, αἰλὴς τε πολλάκις συλλεγομένης, καὶ
κήρυγμα τοιόνδε ποιευμένων, εἴ τις βούλοιτο Λακεδαιμο-
νίων πρὸ τῆς Σπάρτης ἀποδνήσκειν, Σπερδίδης τε ὁ Ἀνηρίσ-
του καὶ Βούλης ὁ Νικόλεω, ἄνδρες Σπαρτιῆται, φύσει τε
γεγονότες εὖ, καὶ χρήμασι ἀνήκοντες ἐς τὰ πρῶτα, ἐδελον-
ται ὑπέδυσαν ποιηὴν τῖσαι Ξέρξῃ τῶν Δαρείου κηρύκων τῶν
ἐν Σπάρτῃ ἀπολομένων. οὕτω Σπαρτιῆται τούτους, ὡς ἀπο-
δανευμένους, ἐς Μήδους ἀπέπεμψαν.

15

CXXXV. Αὕτη τε ἡ τόλμα τουτέων τῶν ἀνδρῶν δάμα-
τος ἀξίη, καὶ τάδε πρὸς τούτοις τὰ ἔπεια. πορευόμενοι γὰρ
ἐς Σοῦσα, ἀπικνέονται παρὰ Ὑδάρνεα. ὁ δὲ Ὑδάρνης ἦν
μὲν γένος Πέρσης, στρατηγὸς δὲ τῶν παραθαλασσίων ἀνδρώ-
πων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ· ὅς σφας, ξείνια προδόμενος, ἰστία.
ξεινίζων δὲ, εἰρετο λέγων τάδε· “ Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, τί

5

“ δὴ φεύγετε βασιλείῃ φίλοι γενέσθαι; ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐπίσ-
 “ ται βασιλεὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς τιμᾶν, ἐς ἐμέ τε καὶ
 “ τὰ ἐμὰ πρήγματα ἀποβλέποντες. οὕτω δὴ καὶ ὑμεῖς εἰ
 10 “ δοίητε ὑμέας αὐτοὺς βασιλείῃ, δεδύξασθε γὰρ πρὸς αὐτοῦ
 “ ἄνδρες εἶναι ἀγαθοί, ἕκαστος ἂν ὑμέων ἄρχοι γῆς Ἑλ-
 “ λάδος, δόντος βασιλῆος.” Πρὸς ταῦτα ὑπεκρίναντο τά-
 δε· “ Ὑδαρνες, οὐκ ἐξ ἴσου γίνεται ἡ συμβουλή ἢ ἐς ἡ-
 “ μέας τείνουσα. τοῦ μὲν γὰρ πεπειρημένος συμβουλεύεις,
 15 “ τοῦ δὲ ἄπειρος ἔων. τὸ μὲν γὰρ δοῦλος εἶναι ἐξεπίσται,
 “ ἐλευθερίας δὲ οὐκ ἔπειρήθης, οὐτ’ εἰ ἔστι γλυκὺ, οὐτ’ εἰ
 “ μῆ. εἰ γὰρ αὐτῆς πειρήσαιο, οὐκ ἂν δόρασι συμβουλεύοις
 “ ἡμῖν περὶ αὐτῆς μάχεσθαι, ἀλλὰ καὶ πελέκεσι.” Ταῦτα
 μὲν Ὑδάρνεα ἀμείψαντο.

CXXXVI. Ἐνδεῦτεν δὲ ὡς ἀνέβησαν ἐς Σοῦσα, καὶ βα- cum illius
 σιλείῃ ἐς ὅψιν ἦλθον, πρῶτα μὲν, τῶν δορυφόρων κελεύοντων, caedis suo-
 καὶ ἀνάγκην σφι προσφερόντων προσκυνέειν βασιλῆα προσ- met capite
 πίπτοντας, οὐκ ἔφασαν, ἀδεδόμενοι πρὸς αὐτέων ἐπὶ κεφα- poenas dare
 5 λην, ποιήσειν ταῦτα οὐδαμὰ· οὔτε γὰρ σφι ἐν νόμῳ εἶ- paratos se
 ναι ἄνθρωπον προσκυνέειν, οὔτε κατὰ ταῦτα ἤκειν. ὡς ostendis-
 δὲ ἀπεμαχέσαντο τοῦτο, δευτέρᾳ σφι λέγουσι τάδε, καὶ sent, illæsi
 λόγου τοιοῦδε ἐχόμενα· “ ὦ βασιλεῦ Μῆδων, ἔπεμψαν a rege di-
 “ ἡμέας Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ τῶν ἐν Σπάρτῃ ἀπολομένων mittuntur.
 10 “ κηρύκων, ποινὴν ἐκείνων τίσοντας.” Λέγουσι δὲ αὐτοῖσι
 ταῦτα Ἐξέξης ὑπὸ μεγαλοφροσύνης “ οὐκ, ἔφη, ὁμοῖος ἔσ-
 “ εσθαι Λακεδαιμονίοισι· κείνους μὲν γὰρ συγχέαι τὰ πάν-
 “ των ἀνθρώπων νόμιμα, ἀποκτείναντας κήρυκας· αὐτὸς δὲ,
 “ τὰ κείνοισι ἐπιπλήσσει, ταῦτα οὐ ποιήσειν, οὐδ’ ἀνταπο-
 15 “ κτείνας ἐκείνους, ἀπολύσειν Λακεδαιμονίους τῆς αἰτίας.”

CXXXVII. Οὕτω ἡ Ταλθύβιου μῆνις, καὶ ταῦτα ποι- Quid mul-
 ησάντων Σπαρτιητέων, ἐπαύσατο τὸ παραυτίκα, καὶ περ tis post an-
 ἀπονοσθησάντων ἐς Σπάρτην Σπερδιέῳ τε καὶ Βούλιος. illa Talthy-
 χρόνῳ δὲ μετέπειτα πολλῶ ἐπηγέρθη, κατὰ τὸν Πελοπον- bii ira Spar-
 5 νησίῳ καὶ Ἀθηναίων πόλεμον, ὡς λέγουσι Λακεδαιμό- tanis damni
 rit.

νιοι. τοῦτό μοι ἐν τοῖσι θειότατον φαίνεται γενέσθαι. ὅτι
 μὲν γὰρ κατέσκηψε ἐς ἀγγέλους ἡ Ταλθυεῖου μῆνις, οὐ-
 δὲ ἐπαύσατο πρὶν ἢ ἐξῆλθε, τὸ δίκαιον οὕτω ἔφερε· τὸ
 δὲ συμπεσεῖν ἐς τοὺς παῖδας τῶν ἀνδρῶν τουτέων τῶν
 ἀναβάντων πρὸς βασιλῆα διὰ τὴν μῆνιν, ἐς Νικόλαν τε τὸν 10
 Βούλιος, καὶ ἐς Ἀνῆριστον τὸν Σπερδίεω, ὅς εἶλε ἀλκίεας
 τοὺς ἐκ Τίρυνθος, ὀλκάδι καταπλώσας πλήρεϊ ἀνδρῶν·
 ὁῦλον ὦν μοι ὅτι θεῖον ἐγένετο τὸ πρῆγμα ἐκ τῆς μῆ-
 νιος. οἱ γὰρ, πεμφθέντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀγγελοι ἐς
 τὴν Ἀσίην, προδοθέντες δὲ ὑπὸ Σιτάλκω τοῦ Τήρεω, 15
 Θρηάκων βασιλῆος, καὶ Νυμφοδώρου τοῦ Πύδεω ἀνδρὸς
 Ἀεδορίεω, ἤλωσαν κατὰ Βισάνθην τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ,
 καὶ ἀπαχθέντες ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἀπέδανον ὑπὸ Ἀθη-
 ναίων μετὰ δὲ αὐτέων καὶ Ἀριστέας ὁ Ἀδειμάντου, Κορίν-
 θιος ἀνὴρ. ταῦτα μὲν νυν πολλοῖσι ἔτεσι ὕστερον ἐγένετο 20
 τοῦ βασιλέως στόλου.

Herodotus
 deinceps ad
 Græciæ
 contra Per-
 sas appa-
 ratum transit.
 Græcorum
 sub Xerxis
 expeditio-
 nem discor-
 dia.

СХХХVІІІ. ἘΠΑΝΕΙΜΙ δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον.
 Ἡ δὲ στρατηγασίῃ ἡ βασιλείος οὐνομα μὲν εἶχε ὥς ἐπ'
 Ἀθήνας ἐλαύνει, κατίετο δὲ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα.
 πυνθανόμενοι δὲ ταῦτα πρὸ πολλοῦ οἱ Ἕλληνες, οὐκ ἐν
 ὁμοίᾳ πάντες ἐποιεῦντο. οἱ μὲν γὰρ αὐτέων, δόντες γῆν 5
 τε καὶ ὕδαρ τῷ Πέρσῃ, εἶχον θάλασσαν ὥς οὐδὲν πεισόμενοι
 ἄλλα πρὸς τοῦ βαρβάρου· οἱ δὲ, οὐ δόντες, ἐν δαίματι
 μεγάλῳ κατέστασαν, ὅτε οὔτε νεῶν εὐσέων ἐν τῇ Ἑλ-
 λάδι ἀριθμὸν ἀξιωμαχῶν δέκεσθαι τὸν ἐπίοντα, οὔτε βου-
 λομένων τῶν πολλῶν ἀντάπτεσθαι τοῦ πολέμου, μηδίζοντων 10
 δὲ προθύμως.

Inprimis
 per Atheni-
 enses ste-
 tisse, ne
 barbari
 Græciam
 subigerent.

СХХХІХ. Ἐνθαῦτα ἀναγκαίῃ ἐξεργομαι γνώμην ἀπο-
 δέξασθαι, ἐπίφθονον μὲν πρὸς τῶν πλεόνων ἀνδρώπων,
 ὅμως δὲ, τῇ γ' ἐμοὶ φαίνεται εἶναι ἀληθές, οὐκ ἐπισχέ-
 σω. Εἰ Ἀθηναῖοι, καταρρώδησαντες τὸν ἐπίοντα κίνδυνον,
 ἐξέλιπον τὴν σφετέρην, ἢ καὶ μὴ ἐκλιπόντες, ἀλλὰ μεί- 5

ναντες, ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ξέρξῃ, κατὰ τὴν θάλασσαν
οὐδαμοὶ ἂν ἐπειρῶντο ἀντιεύμενοι βασιλείῃ. εἰ τοίνυν κατὰ
τὴν θάλασσαν μηδεὶς ἠντιοῦτο Ξέρξῃ, κατὰ γε ἂν τὴν ἡπει-
ρον τοιάδε ἐγίνετο. εἰ καὶ πολλοὶ τειχέων κιδῶνες ἦσαν ἐλ-
10 λαμένοι διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ Πελοποννησίοισι, προδοθέντες ἂν
Λακεδαιμόνιοι ὑπὸ τῶν συμμάχων (οὐκ ἐκόντων, ἀλλ' ὑπ'
ἀναγκαιῆς, κατὰ πόλιν ἀλισκομένων ὑπὸ τοῦ ναυτικοῦ
στρατοῦ τοῦ βασιλέως) ἐμουνάθησαν μουνωθέντες δὲ ἂν,
καὶ ἀποδεξάμενοι ἔργα μεγάλα, ἀπέθανον γενναίως. ἢ ταῦ-
15 τα ἂν ἔπαθον, ἢ πρὸ τοῦ, ὀρέωντες ἂν καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλ-
ληνας μηδίζοντας, ὁμολογίῃ ἂν ἐχρήσαντο πρὸς Ξέρξεα·
καὶ οὕτω ἂν, ἐπ' ἀμφοτέρω, ἢ Ἑλλὰς ἐγίνετο ὑπὸ Πέρσῃσι.
τὴν γὰρ ὠφελὴν τὴν τῶν τειχέων τῶν διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐλ-
λαμένων οὐ δύναμαι πυνδῆσθαι ἥτις ἂν ἦν, βασιλέως ἐπι-
20 κρατέοντος τῆς θαλάσσης. Νῦν δὲ, Ἀθηναῖους ἂν τις λέ-
γαν σωτῆρας γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος, οὐκ ἂν ἀμαρτάνοι τὸ
ἀληθές. οὗτοι γὰρ ἐπὶ ὁκότερά τῶν περηγμάτων ἐτράποντο,
ταῦτα βλέπειν ἔμελλε. ἐλόμενοι δὲ τὴν Ἑλλάδα περιεῖναι
ἐλευθέρην, τοῦτο τὸ Ἑλληνικὸν πᾶν τὸ λοιπὸν, ὅσον μὴ ἐμή-
25 δισε, αὐτοὶ οὗτοι ἔσαν οἱ ἐπεγεύσαντες, καὶ βασιλῆα μετό-
γε θεοὺς ἀνωσάμενοι. οὐδὲ σφεας χρηστήρια φοβερὰ, ἐλθόντα
ἐκ Δελφῶν, καὶ ἐς δεῖμα βαλόντα, ἔπεισε ἐκλιπεῖν τὴν
Ἑλλάδα· ἀλλὰ καταμείναντες, ἀνέσχοντο τὸν ἐπίοντα ἐπὶ
τὴν χώραν δέξασθαι.

CXL. Πέμψαντες γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἐς Δελφοὺς θεοπρό-
πους, χρηστηριάζεσθαι ἔσαν ἐτοιμοί. καὶ σφι ποιήσασι περὶ
τὸ ἰεὸν τὰ νομιζόμενα, ὥς ἐς τὸ μέγαρον ἐσελθόντες ἵζοντο,
χρεῖ ἢ Πυθίῃ, τῇ οὐνομα ἦν Ἀριστονίκη, τάδε·

Bina oracu-
la Atheni-
ensibus da-
ta, prius
minacissi-
mum,

5

ᾧ μέλει, τί κάθησθε; λιπὼν, φεῦγ' ἔσχατα γαίης,
θώματα, καὶ πόλιος τροχαιοῦς ἄκρα κάρηνα.
Οὔτε γὰρ ἡ κεφαλὴ μένει ἔμπεδον, οὔτε τὸ σῶμα,
οὔτε πόδες νέατοι, οὔτ' ὦν χεῖρες, οὔτε τι μέσσης
λείπεται, ἀλλ' ἄζηλα πέλει. Κατὰ γὰρ μιν ἐρείπει

πῦρ τε καὶ ὄζυς Ἄρης, Συριγενὲς ἄρμα διώκων.
 πολλά δὲ κῆλλ' ἀπολεῖ πυργώματα, καὶ τὸ σὸν οἶον
 πολλοὺς δ' ἀθανάτων νηὺς μαλερῶ πυρὶ δώσει,
 οἳ που νῦν ἰδρῶσι ῥεούμενοι ἐστήκησι,
 δείματι παλλόμενοι· κατὰ δ' ἀκροτάτοις ὀρέφοισι
 αἷμα μέλαν κέχυται προῖδὸν κακότητος ἀνάγκας.
 Ἄλλ' ἔτον ἐξ ἀδύτοιο, κακοῖς δ' ἐπικίδνατε θυμόν.

10

15

posterius
 benignius,
 sed magna
 sensus am-
 biguitate.

CXLI. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ τῶν Ἀθηναίων θεοπρόποι,
 συμφορῇ τῇ μεγίστῃ ἐχρέωντο. προξάλλουσι δὲ σφέας αὐ-
 τοὺς ὑπὸ τοῦ κακοῦ τοῦ κεχρησμένου, Τίμων ὁ Ἀνδροβού-
 λου, τῶν Δελφῶν ἀνὴρ δόκιμος ὁμοῖα τῶ μάλιστα, συνεβού-
 λευέ σφι ἱκετηρίην λαβοῦσι, δεύτερα αὖτις ἐλθόντας χρᾶσ- 5
 θαι τῶ χρηστηρίῳ ὡς ἰκέτας. πειδομένοισι δὲ ταῦτα τοῖσι
 Ἀθηναίοισι, καὶ λέγουσι “ὦναξ, χρῆσον ἡμῖν ἄμεινόν τι
 “ περὶ τῆς πατρίδος, αἰδεσθεῖς τὰς ἱκετηρίας τάσδε τάς τοι
 “ ἤκομεν φέροντες· ἢ οὐ τοι ἄπιμεν ἐκ τοῦ ἀδύτου, ἀλλ'
 “ αὐτοῦ τῇδε μενεόμεν, ἔστ' ἂν καὶ τελευτήσωμεν” ταῦτα 10
 δὲ λέγουσι ἢ πρόμαντις χρᾶ δεύτερα τάδε·

Οὐ δύναται Παλλὰς Δί' Ὀλύμπιον ἐξίλασασθαι,
 λισσαμένη πολλοῖσι λόγοις καὶ μῆτιδι πυκνῇ.
 Σοὶ δὲ τόδ' αὖτις ἔπος ἐρέω, ἀδάμαντι πελάσσας·
 Τῶν ἄλλων γὰρ ἀλίσκωμένων, ὅσα Κέκροπος οὖρος 15
 ἐντὸς ἔχει, κευθμών τε Κιταῖρῶνος ζαθέοιο,
 τεῖχος Τριτογενεῖ ξύλινον διδοῖ εὐρυόπῃ Ζεὺς
 μοῦνον ἀπόρρητον τελέειν, τὸ σὲ τέκνα τ' ὀνήσει.
 Μηδὲ σύ γ' ἵππουσύνῃ τε μένειν καὶ πεζὸν ἰόντα
 πολλὸν ἀπ' ἡπείρου στρατὸν ἥσυχος, ἀλλ' ὑποχωρεῖν 20
 ἰῶτον ἐπιστρέφας. ἔτι τοι κοτὲ κἄντιός ἔσση.
 ὦ θεῖη Σαλαμίς· ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν,
 ἢ που σκιδναμένης Δημήτερος, ἢ συνιούσης.

15

20

Quod dum
 alii aliter
 interpretan-
 tur,

CXLII. Ταῦτά σφι, ἡπιώτερα γὰρ τῶν προτέρων καὶ ἦν
 καὶ ἐδόκεε εἶναι, συγγραψάμενοι, ἀπαλλάσσοντο ἐς τὰς
 Ἀθήνας. ὥς δὲ ἀπελθόντες οἱ θεοπρόποι ἀπήγγελλον ἐς τὸν
 δῆμον, γινῶμαι καὶ αἰλλαι· πολλαὶ ἐγίνοντο διζημένων τὸ

5 μαντήϊον, καὶ αἶδε συνεστηκυῖαι μάλιστα. τῶν πρεσβυτέρων ἔλεγον μετεξέστεροι, δοκέειν σφι τὸν θεὸν τὴν ἀκρόπολιν χρῆσαι περιέσεσθαι. ἡ γὰρ ἀκρόπολις τὸ πάλαι τῶν Ἀθηνέων ῥηχῶ ἐπέφρακτο· οἱ μὲν δὴ κατὰ τὸν φραγμὸν συνεβάλλοντο τοῦτο τὸ ξύλινον τεῖχος εἶναι. οἱ δ' αὖ ἔλεγον, τὰς
 10 νέας σημαίνειν τὸν θεόν, καὶ ταῦτας παραρτέεσθαι ἐκέλευον, τὰ ἄλλα ἀπέντας. τοὺς ὧν δὴ τὰς νέας λέγοντας εἶναι τὸ ξύλινον τεῖχος, ἔσφαλλε τὰ δύο τὰ τελευταῖα ῥηθέντα ὑπὸ τῆς Πυθίης·

15 ὦ Δεῖη Σαλαμῖς· ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν,
 ἥ που σκιοναμένης Δημήτερος, ἥ συνιούσης.

κατὰ ταῦτα τὰ ἔπεα συνεχέοντο αἱ γινῶμαι τῶν φαμένων τὰς νέας τὸ ξύλινον τεῖχος εἶναι. οἱ γὰρ χρησμολόγοι ταύτη ταῦτα ἐλάμβανον, ὥς ἀμφὶ Σαλαμῖνα δεῖ σφέας ἔσσωθῆναι, ναυμαχίην παρασκευασαμένους.

CXLIII. Ἦν δὲ τῶν τις Ἀθηναίων ἀνὴρ ἐς πρώτους νειωστὶ παριῶν, τῷ οὐνόμα μὲν ἦν Θεμιστοκλέης, παῖς δὲ Νεοκλέος ἐκαλέετο. οὗτος ὥνῃς οὐκ ἔφη πᾶν ὀρθῶς τοὺς χρησμολόγους συμβάλλεσθαι, λέγων τοιαύδε· “Εἰ ἐς Ἀ-
 5 “θηνάιους εἶχε τὸ ἔπος εἰρημένον ἐόν κως, οὐκ ἂν οὕτω

“μιν δοκέειν ἡπίως χρῆσθῆναι, ἀλλὰ ὧδε, ὦ Δεῖη Σαλαμῖς, ἀντὶ τοῦ, ὦ Δεῖη Σαλαμῖς· εἶπερ γε
 “ἐμῆλλον οἱ οἰκήτορες ἀμφ’ αὐτῇ τελευτήσειν. ἀλλὰ γὰρ
 “ἐς τοὺς πολεμίους τῷ θεῷ εἰρῇσθαι τὸ χρῆσθήριον, συλ-

10 “λαμβάνοντι κατὰ τὸ ὀρθόν, ἀλλ’ οὐκ ἐς Ἀθηναίους.”
 παρασκευάζεσθαι ὧν αὐτοὺς ὥς ναυμαχῆσοντας συνεβούλευε, ὥς τούτου ἔοντος τοῦ ξυλίνου τεύχεος. Ταύτη Θεμιστοκλέος ἀποφαινομένου, Ἀθηναῖοι ταῦτά σφι ἔγνωσαν αἰρετώτερα εἶναι μᾶλλον ἢ τὰ τῶν χρησμολόγων· οἱ οὐκ ἔων
 15 ναυμαχίην ἀρτέεσθαι, τὸ δὲ σύμπαν εἶναι, οὐδὲ χεῖρας ἀνταίρεσθαι, ἀλλὰ ἐκλιπόντας χώραν τὴν Ἀττικὴν, ἄλλην τινὰ οἰκίειν.

vincit Themistoclis ratio, suadentis civibus, ut urbe relicta naves conscendant.

Unde pecu-
niam Athe-
nienses ad
naves fabri-
candas
sumserint.

CXLIV. Ἐτέρη τε Θεμιστοκλῆϊ γνώμη ἔμπροσθε ταύ-
της ἐς καιρὸν ἡρίστευσε. ὅτε Ἀθηναίοισι γενομένων χρημά-
των μεγάλων ἐν τῷ κοινῷ, τὰ ἐκ τῶν μετάλλων σφι προσ-
ῆλθε τῶν ἀπὸ Λαυρείου, ἐμείλλον λαΐζεσθαι ὀρχηδὸν ἕκαστος
δέκα δραχμάς· τότε Θεμιστοκλῆς ἀνέγνωσε Ἀθηναίους, 5
τῆς διαιρέσεως ταύτης παυσαμένους, νέας τουτέων τῶν χρη-
μάτων ποιήσασθαι δικησίας, ἐς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Αἰ-
γινήτας λέγων. οὗτος γὰρ ὁ πόλεμος συστάς, ἔσωσε τότε
τὴν Ἑλλάδα, ἀναγκάσας θαλασσίους γενέσθαι Ἀθηναί-
ους. αἱ δὲ, ἐς τὸ μὲν ἐποιήθησαν, οὐκ ἐχρήσθησαν· ἐς δέον 10
δὲ οὕτω τῇ Ἑλλάδι ἐγένοντο. Αὐταί τε δὴ αἱ νέες τοῖσι
Ἀθηναίοισι προποιεῖσθαι ὑπῆρχον, ἐτέρας τε ἔδεε προσ-
ναυπηγέσθαι. ἔδοξε τε σφι, μετὰ τὸ χρηστήριον βουλευο-
μένοισι, ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὸν βάρβαρον δέκεσθαι
τῆσι νηυσὶ πανδημεῖ, τῷ θεῷ παιδομένους, ἅμα Ἑλλήνων 15
τοῖσι βουλομένοισι. τὰ μὲν δὴ χρηστήρια ταῦτα τοῖσι Ἀθη-
ναίοισι ἐγεγονέε.

Consilia a
Graecis ad
hostes pro-
pulsandos
inita.

CXLV. Συλλεγομένων δὲ ἐς τώυτὸ τῶν περὶ τὴν Ἑλλά-
δα Ἑλλήνων τῶν τὰ ἀμείνω φρονούντων, καὶ διδόντων σφίσι
λόγον καὶ πίστιν, ἐνθαῦτα ἔδοξε βουλευομένοισι αὐτοῖσι,
πρῶτον μὲν χρημάτων πάντων καταλλάσσεσθαι τάς τε 5
ἐχθρας καὶ τοὺς κατ' ἀλλήλους ἔοντας πολέμους. ἔσαν δὲ
πρὸς τινὰς καὶ ἄλλους ἐγκεχρημένοι· ὁ δὲ ὢν μέγιστος,
Ἀθηναίοισι τε καὶ Αἰγινήτησι. μετὰ δὲ, πυνδανόμενοι
Ἐξέρξα σὺν τῷ στρατῷ εἶναι ἐν Σάρδεσι, ἐξουλεύσαντο κα-
ταςκόπους πέμπειν ἐς τὴν Ἀσίην τῶν βασιλέως περηγμά-
των· ἐς Ἀργεὺς τε ἀγγέλους, ὁμαιχμίην συνθησομένους 10
πρὸς τὸν Πέρσην, καὶ ἐς Σικελίην ἄλλους πέμπειν παρὰ
Γέλωνα τὸν Δεινομένους, ἔς τε Κέρκυραν, κτελεύσοντας βοη-
θῆειν τῇ Ἑλλάδι, καὶ ἐς Κρήτην ἄλλους· φρονήσαντες εἴ πως
ἐν τε γενοίτο τὸ Ἑλληνικόν, καὶ εἰ συγκύψαντες τώυτὸ
πρήσσοιεν πάντες, ὡς δεινῶν ἐπιόντων ὁμοίως πᾶσι Ἑλλησι. 15

τὰ δὲ Γέλωνος πρήγματα μεγάλα ἐλέγετο εἶναι, οὐδαμῶν Ἑλληνικῶν τῶν οὐ πολλὸν μέζω.

- CXLVI. Ὡς δὲ ταυτὰ σφι ἔδοξε, καταλυσάμενοι τὰς ἔχθρας, πρῶτα μὲν κατασκόπους πέμπουσι ἐς τὴν Ἀσίην ἄνδρας τρεῖς. οἱ δὲ, ἀπικόμενοί τε ἐς Σάρδεις, καὶ καταμα-
 5 θόντες τὴν βασιλείας στρατιὴν, ὡς ἐπαῖστοι ἐγένοντο, βα-
 γανισθέντες ὑπὸ τῶν στρατηγῶν τοῦ πεζοῦ στρατοῦ, ἀπή-
 γοντο ὡς ἀπολεύμενοι. καὶ τοῖσι μὲν κατακέκριτο θάνατος.
 Ξέρξης δὲ ὡς ἐπύθετο ταῦτα, μεμφθεὶς τῶν στρατηγῶν τὴν
 γνώμην, πέμπει τῶν τινὰς δορυφόρων, ἐντειλάμενος, ἥν κα-
 ταλάεωσι τοὺς κατασκόπους ζῶντας, ἄγειν παρ' ἑωυτόν.
 10 ὡς δὲ ἔτι περιέοντας αὐτοὺς κατέλαβον, καὶ ἦγον ἐς ὅψιν
 τὴν βασιλείας· τὸ ἐνδεῦτεν, πυθόμενος ἐπ' οἷσι ἦλθον, ἐκέ-
 λευέ σφείας τοὺς δορυφόρους περιάγοντας ἐπιδεικνυσθαι
 πάντα τε τὸν πεζὸν στρατὸν καὶ τὴν ἵππον· ἐπεὰν δὲ ταῦ-
 τα θεύμενοι ἑώσι πλήρεις, ἀποπέμπειν ἐς τὴν ἂν αὐτοὶ
 15 ἐδέλωσι χώραν ἀσινέας.

- CXLVII. Ἐπιλέγων δὲ τὸν λόγον τόνδε, ταῦτα ἐνετέλ-
 λετο, ὡς “ εἰ μὲν ἀπάλοντο οἱ κατάσκοποι, οὔτε ἂν τὰ
 “ ἑωυτοῦ πρήγματα προσπύδοντο οἱ Ἕλληνες, ἐόντα λόγου
 “ μέζω· οὐτ' ἂν τι τοὺς πολεμίους μέγα ἐσινέατο, ἄνδρας
 5 “ τρεῖς ἀπολέσαντες· νοστησάντων δὲ τουτέων ἐς τὴν Ἑλ-
 “ λάδα, δοκέειν, ἔφη, ἀκούσαντας τοὺς Ἕλληνας τὰ ἑωυτοῦ
 “ πρήγματα, πρὸ τοῦ στόλου τοῦ γινομένου παραδώσειν
 “ σφείας τὴν ἰδίην ἐλευθερίην, καὶ οὕτω οὐδὲ δέησειν ἐπ' αὐ-
 “ τοὺς στρατηλατέοντας πρήγματα ἔχειν.” Οἶκε δὲ αὐ-
 10 τοῦ αὐτῇ ἡ γνώμῃ τῇ γε ἄλλῃ. ἐὼν γὰρ ἐν Ἀβύδῳ ὁ
 Ξέρξης, εἶδε πλοῖα ἐκ τοῦ Πόντου σιταγωγὰ, διεκπλώνοντα
 τὸν Ἑλλήσποντον, ἔς τε Αἴγινα καὶ Πελοπόννησον κομιζό-
 μενα. οἱ μὲν δὴ πάρεδροι αὐτοῦ, ὡς ἐπύδοντο πολέμια εἶναι
 τὰ πλοῖα, ἐτοῖμοι ἔσαν αἰρέειν αὐτὰ, ἐσβιλέποντες ἐς τὸν
 15 βασιλῆα, ὁκότε παραγγελέει. ὁ δὲ Ξέρξης εἶρετο αὐτοὺς,
 ὅκη πλείον· οἱ δὲ εἶπαν· “ Ἐς τοὺς σοὺς πολεμίους, ᾧ

Speculato-
res Sardes
missos de-
prehensos-
que Xerxes
incolumes
dimittit,

brevi post
similiter
parcens
navigiis
commea-
tum in
Græciam
advehenti-
bus.

“ δέσποτα, εἶπον ἄγοντες.” ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἔφη “ Οὐκῶν
 “ καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ πλέομεν, ἔνθα περ καὶ οὗτοι, τοῖσί τε ἄλ-
 “ λοῖσι ἐξηστυμένοι καὶ σίτω. τί δῆτα ἀδικέουσι οὗτοι, ἡ-
 “ μῖν σιτία παρακομίζοντες;” Οἱ μὲν νυν κατάσκοποι, 20
 οὕτω θεησάμενοί τε καὶ ἀποπεμφθέντες, ἐνόστησαν ἐς τὴν
 Εὐρώπην.

Argivi a
 caeteris
 Græcis ad
 societatem
 invitati,

CXLVIII. Οἱ ΔΕ συνωρόνται Ἑλλήνων ἐπὶ τῷ Πέρσῃ,
 μετὰ τὴν ἀποπεμψὴν τῶν κατασκόπων, οὐτέρω ἐπιμπον
 ἐς Ἄργος ἀγγέλους. Ἀργεῖοι δὲ λέγουσι τὰ κατ' ἐωυ-
 τοὺς γενέσθαι ὧδε. πυθέσθαι γὰρ αὐτίκα κατ' ἀρχὰς τὰ
 ἐκ τοῦ βαρβαρίου ἐγείρομενα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. πυθόμενοι 5
 δὲ, καὶ μαθόντες ὡς σφίσι οἱ Ἕλληνες περὶέχονται παρα-
 λαμβάνοντες ἐπὶ τὸν Πέρσῃ, πέμπει θεοπροπῶντας ἐς Δελ-
 φούς, τὸν θεὸν ἐπειρησόμενους “ ὡς σφι μέλλει ἄριστον
 “ ποιῆσαι γενέσθαι· νεωστὶ γὰρ σφίσι τειδιναὶ ἐξακισχι-
 “ λίους ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Κλεομένεος τοῦ Ἀναξαν- 10
 “ δριδῶν.” τῶνδε δὴ εἴνεκα πέμπειν· τὴν δὲ Πυθίην ἐπει-
 ρωτῶσι αὐτοῖσι ἀνέειπν τάδε·

Ἐχθρὸς περικταίνεσσι, φίλ' ἀδανάταισι θεῶσι,
 εἶσω τὸν προβάλοιον ἔχων, πεφυλαγμένος ἦσθι,
 καὶ κεφαλὴν περὶ ἑλκῶν· κἀκεῖ δὲ τὸ σῶμα σάώσει.

15

ταῦτα μὲν τὴν Πυθίην χρῆσαι πρότερον· μετὰ δὲ, ὡς
 ἐλθεῖν τοὺς ἀγγέλους ἐς δὴ τὸ Ἄργος, ἐπελθεῖν ἐπὶ τὸ
 βουλευτήριον, καὶ λέγειν τὰ ἐντεταλμένα. τοὺς δὲ πρὸς τὰ
 λεγόμενα ὑποκρίνασθαι, ὡς “ ἐποῦμαι εἰσι Ἀργεῖοι ποιεῖν
 “ ταῦτα, τριήκοντα ἔτια εἰζήκην σπεισάμενοι Λακεδαιμο- 20
 “ νίοισι, καὶ ἡγερόμενοι κατὰ τὸ ἥμισυ πάσης τῆς συμμα-
 “ χίας· καὶ τοι κατὰ γε τὸ δίκαιον γίνεσθαι τὴν ἡγεμονίην
 “ ἐωυτῶν, ἀλλ' ὅμως σφι ἀποχρῆν κατὰ τὸ ἥμισυ ἡγερομέ-
 “ νοις.”

auxilio ve-
 nire recu-

CXLIX. Ταῦτα μὲν λέγουσι τὴν βουλὴν ὑποκρίνασ-
 θαι, καὶ περ ἀπαγορεύοντός σφι τοῦ χρηστήριου μὴ ποι-

ἐξοδαι τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας συμμαχίην. σπουδὴν δὲ quod Lacedaemonio-
 ἔχειν σπονδὰς γενέσθαι τριηκονταέτιδας, καὶ περὶ τὸ χρη- rum arro-
 5 στήριον φοβεομένοισι, ἵνα δὴ σφι οἱ παῖδες ἀνδρωδέωσι ἐν gantia of-
 τούτοις τοῖσι ἔτεσι μὴ δὲ σπονδέων ἐουσέων, ἐπιλέγεσθαι, fensi essent,
 ἣν ἄρα σφείας καταλάβει πρὸς τῷ γεγονότι κακῷ ἄλλο
 πταῖσμα πρὸς τὸν Πέρσην, μὴ τὸ λοιπὸν ἔωσι Λακεδαιμο-
 νίων ὑπήκοοι. Τῶν δὲ ἀγγέλων τοὺς ἀπὸ τῆς Σπάρτης
 10 πρὸς τὰ ῥηθέντα ἐκ τῆς βουλῆς ἀμείψασθαι τοῖσδε·
 “ περὶ μὲν σπονδέων ἀνοίσειν ἐς τοὺς πλεῦνας· περὶ δὲ ἡγε-
 “ μονίης, αὐτοῖσι ἐντετάλλει ὑποκρίνασθαι, καὶ δὴ λέγειν,
 “ σφὶ μὲν εἶναι δύο βασιλῆας, Ἀργεῖοις δὲ ἓνα· οὐκ
 “ δυνατὸν εἶναι τῶν ἐκ Σπάρτης οὐδέτερον παῦσαι τῆς ἡγε-
 15 “ μονίης. μετὰ δὲ δύο τῶν σφετέρων ὁμόψηφον τὸν Ἀργεῖον
 “ εἶναι, καὶ οὐκ οὐδέν.” Οὕτω δὲ οἱ Ἀργεῖοι φασι οὐκ
 ἀνασχέσθαι τῶν Σπαρτιητέων τὴν πλεονεξίην, ἀλλ’ ἐξέσθαι
 μᾶλλον ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἄρχεσθαι, ἢ τι ὑπεῖξαι Λακε-
 δαιμονίοισι· προειπὼν τε τοῖσι ἀγγέλοις, πρὸ δύντος ἡλίου
 20 ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ τῆς Ἀργείων χώρας· εἰ δὲ μὴ, περιέ-
 ψεσθαι ὡς πολεμίους.

CL. Αὐτοὶ μὲν Ἀργεῖοι τοσαῦτα τουτέων πέρι λέγου- seu quod
 σι. Ἔστι δὲ ἄλλος λόγος λεγόμενος ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, ὡς partibus
 Ξέρξης ἐπεμψε κήρυκα ἐς Ἀργος, πρότερον ἢ περὶ ὁμιῆσαι Persarum
 στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ἐλθόντα δὲ τοῦτον λέγεται occulte fa-
 5 εἶπαι· “ Ἄνδρες Ἀργεῖοι, βασιλεὺς Ξέρξης τάδε ὑμῖν λέ-
 “ γει. Ἡμεῖς νομίζομεν Πέρσην εἶναι, ἀπ’ οὗ ἡμεῖς γεγρό-
 “ ναμεν, παῖδα Περσέος τοῦ Δανάης, γεγονότα ἐκ τῆς Κη-
 “ φέως θυγατρὸς Ἀνδρομέδης. οὕτω ἂν ὦν εἴημεν ὑμέτεροι
 “ ἀπόγονοι. οὔτε ὦν ἡμέας οἶκος ἐπὶ τοὺς ἡμετέρους προγέ-
 10 “ νους στρατεύεσθαι, οὔτε ὑμέας ἄλλοις τιμωρέαντας, ἡμῖν
 “ ἀντιξοοὺς γενέσθαι, ἀλλὰ παρ’ ὑμῖν αὐτοῖσι ἡσυχίην ἔχον-
 “ τας κατῆσθαι. ἣν γὰρ ἐμοὶ γένηται κατὰ νόον, οὐδαμῶς
 “ μέζονας ὑμῶν ἄξω.” Ταῦτα ἀκούσαντας Ἀργεῖους
 λέγεται περὶ γῆμα ποιήσασθαι, καὶ παραχρῆμα μὲν οὐδὲν

ἐπαγγελλομένους μεταίτειν· ἐπεὶ δὲ σφεας παρὰλαμβάνειν 15
τοὺς Ἑλληνας, οὕτω δὴ, ἐπισταμένους ὅτι οὐ μεταδώσουσι
τῆς ἀρχῆς Λακεδαιμόνιοι, μεταίτειν, ἵνα ἐπὶ προφάσιος
ἡσυχίην ἄγωσι.

CLI. Συμπεσεῖν δὲ τούτοις καὶ τότε τὸν λόγον λέγου-
σί τινες Ἑλλήνων, πολλοῖσι ἔτεσι ὑστέρων γενόμενον τούτων.
τυχεῖν ἐν Σούσοις τοῖσι Μερωνίοις ἔοντας ἑτέρου πρῆγματος
εἶναι ἀγγέλους Ἀθηναίων, Καλλίην τε τὸν Ἰπποκρίτου, 5
καὶ τοὺς μετὰ τούτου ἀναβάντας. Ἀργεῖους δὲ, τὸν αὐ-
τὸν τοῦτον χρόνον πέμφαντας καὶ τούτους ἐς Σοῦσα ἀγγέ-
λους, ἐρωτᾷν Ἀρταξέρξεα τὸν Ξέρξεω “ εἴ σφι ἔτι ἐμμένει
“ τὴν πρὸς Ξέρξεα φιλίην συνεκράσαντο, ἢ νομίζοιτο πρὸς
“ αὐτοῦ εἶναι πολέμιοι.” βασιλῆα δὲ Ἀρταξέρξεα “ μά-
“ λιστα ἐμμένειν, φάται, καὶ οὐδεμίην νομίζειν πόλιν” Ἀρ- 10
“ γεος φιλιώτερον.”

Quid Hero-
doto hac da-
re videatur.

CLII. Εἰ μὲν νυν Ξέρξης τε ἀπέπεμψε ταῦτα λέγοντα
κῆρυκα ἐς Ἀργεος, καὶ Ἀργείων ἀγγελοὶ ἀναβάντες ἐς Σοῦ-
σα ἐπειρώτων Ἀρταξέρξεα περὶ φιλίης, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως
εἶπαι· οὐδὲ τινα γνώμην περὶ αὐτῶν ἀποφαίνομαι ἄλλην
γὰρ ἢ τὴν περ αὐτοῖς Ἀργεῖοι λέγουσι. Ἐπίσταμαι δὲ το- 5
σοῦτο, ὅτι, εἰ πάντες ἀνδρωποὶ τὰ οἰκήϊα κακὰ ἐς μέσον
συνεικναιεν, ἀλλ' ἄξασθαι βουλόμενοι τοῖσι πλησίοις, ἐγ-
κύψαντες ἂν ἐς τὰ τῶν πέλας κακὰ, ἀσπασίως ἕκαστοι αὐ-
τῶν ἀποφροοῖατο ὀπίσω τὰ ἐσενείκοντο. οὕτω δὴ οὐκ Ἀρ-
γείοις αἰσχιστα πεποιήται. Ἐγὼ δὲ ὀφείλω λέγειν τὰ λε- 10
γόμενα, πείθεσθαί γε μὲν ὦν οὐ παντάπασι ὀφείλω καί
μοι τοῦτο τὸ ἔπος ἔχεται ἐς πάντα τὸν λόγον. Ἐπεὶ καὶ
ταῦτα λέγεται, ὥς ἄρα Ἀργεῖοι ἔσαν οἱ ἐπικαλεσάμενοι
τὸν Πέρσῃ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐπειδὴ σφι πρὸς τοὺς Λακε-
δαιμονίους κακῶς ἡ αἰχμὴ ἐστήκει, πᾶν δὴ βουλόμενοί σφι 15
εἶναι πρὸ τῆς παρεούσης λύπης. Τὰ μὲν περὶ Ἀργείων
εἴρηται.

Missi et in

CLIII. ἘΣ ΔΕ τὴν Σικελίην ἄλλοι τε ἀπὶ κατὰ ἄγ-

γέλοι ἀπὸ τῶν συμμάχων, συμμίζοντες Γέλωνι· καὶ δὴ καὶ Siciliam ad
ἀπὸ τῶν Λακεδαιμονίων Σύαγρος. Τοῦ δὲ Γέλωνος τού- Gelonem
του πρόγονος, οἰκήτωρ ἑὼν Γέλῃς, ἦν ἐκ νήσου Τήλου, τῆς ἐπὶ jores Ge-
lonis.

- 5 Τριοπίῳ κειμένης· ὃς κτιζομένης Γέλῃς ὑπὸ Λινδίων τε τῶν
ἐκ Ῥόδου, καὶ Ἀντιφήμεου, οὐκ ἐλείφθη. ἀνὰ χρόνον δὲ
αὐτοῦ οἱ ἀπόγονοι γενόμενοι ἰσοφάνται τῶν χιδονίων Δεῶν,
διετέλεον ἑόντες, Τηλίνεω ἐνός τευ τῶν προγόνων κτησαμένου
τρώπῳ τοιαῦδε. Ἐς Μακτώριον πόλιν τὴν ὑπὲρ Γέλῃς
10 οἰκημένην ἔφυγον ἄνδρες Γελῶν, ἐσσωθέντες στάσι. τούτους
ὧν ὁ Τηλίνης κατήγαγε ἐς Γέλην, ἔχων οὐδεμίαν ἀνδρῶν
δύναμιν, ἀλλ' ἰσὰ τουτέων τῶν Δεῶν. Ὅθεν δὲ αὐτὰ ἔλαβε,
ἢ αὐτὸς ἐκτήσατο, τοῦτο οὐκ ἔχω εἶπαι. τούτοισι δ' ὧν πί-
συνος ἑὼν, κατήγαγε ἐπ' ᾧ τε οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἰσοφάνται
15 τῶν Δεῶν ἔσονται. Δῶμά μοι ὧν καὶ τοῦτο γέγονε πρὸς τὰ
πυνδάνομαι κατεργάσασθαι Τηλίνην ἔργον τοσοῦτον· τὰ
τοιαῦτα γὰρ ἔργα οὐ πρὸς τοῦ ἅπαντος ἀνδρὸς νερόμικα
γίνεσθαι, ἀλλὰ πρὸς ψυχῆς τε ἀγαθῆς καὶ ῥώμης ἀνδρείης·
ὁ δὲ λέγεται πρὸς τῆς Σικελίης τῶν οἰκητόρων, τὰ ὑπεναντία
20 τουτέων, πεφυκέναι Δηλυδρίας τε καὶ μαλακώτερος ἀνῆρ.
οὕτω μὲν νυν ἐκτήσατο τοῦτο τὸ γέρας.

- CLIV. Κλεάνδρου δὲ τοῦ Παντάρεος τελευτήσαντος τὸν Is qua ra-
βίον, ὃς ἐτυράννευσε μὲν Γέλῃς ἐπταὶ ἔτεα, ἀπέθανε δὲ ὑπὸ tionē pri-
Σαβύλλου ἀνδρὸς Γελῶν, ἐνθαῦτα ἀναλαμβάνει τὴν μου- mum Ge-
ναρχίην Ἰπποκράτης, Κλεάνδρου ἑὼν ἀδελφεός. ἔχοντος δὲ læ, post
5 Ἰπποκράτους τὴν τυραννίδα, ὁ Γέλων, ἑὼν Τηλίνεω τοῦ Syracuse-
ἰσοφάντεω ἀπόγονος, πολλῶν μετ' ἄλλων καὶ Αἰνησιδήμου, rum tyran-
τοῦ Παταϊκοῦ, ἦν δορυφόρος Ἰπποκράτους· μετὰ δὲ οὐ nus factus
πολλὸν χρόνον δι' ἀρετὴν ἀπεδέχθη πάσης τῆς ἵππου εἶναι sit,
ἵππαρχος. πολιορκέοντος γὰρ Ἰπποκράτους Καλλιπολίτας
10 τε καὶ Ναξίους, καὶ Ζαγκλαίους τε καὶ Λεοντίους, καὶ
πρὸς, Συρηκουσίους τε καὶ τῶν βασιλέων συχνοὺς, ἀνῆρ
ἐφαίνετο ἐν τούτοισι τοῖσι πολέμοις ἑὼν ὁ Γέλων λαμπρό-
τατος. τῶν δὲ εἶπον πολίων, τουτέων, πλὴν Συρηκουσέων,

οὐδεμίῃ πέφυγε δουλосύνην πρὸς Ἱπποκράτους. Συρηκου-
σίους δὲ Κορίνθιοι τε καὶ Κερκυραῖοι ἐρρύσαντο, μάχῃ ἐσ- 15
τωθέντας ἐπὶ ποταμῷ Ἐλώρῳ. ἐρρύσαντο δὲ οὗτοι, ἐπὶ
τοῖσδε καταλλάττοντες, ἐπ' ᾧτε Ἱπποκράτῃ Καμαρίναι Συ-
ρηκουσίους παραδοῦναι. Συρηκουσίων δὲ ἦν Καμαρίνα τὸ
ἀρχαῖον.

CLV. Ὡς δὲ καὶ Ἱπποκράτεια, τυραννεύσαντα ἴσα
ἔτα τῷ ἀδελφεῷ Κλεάνδρῳ, κατέλαβε ἀποδιδόναι πρὸς πόλιν
"Υεῖλη, στρατευσάμενον ἐπὶ τοὺς Σικελούς· οὕτω δὲ ὁ Γέλ-
λων τῷ λόγῳ τιμωρέων τοῖσι Ἱπποκράτειος παῖσι Εὐκλείδῃ
τε καὶ Κλεάνδρῳ, οὐ βουλομένων τῶν πολιητέων κατηκῶν 5
ἔτι εἶναι, τῷ ἔργῳ, ὥς ἐπεκράτησε μάχῃ τῶν Γελάων, ἤρχε
αὐτὸς, ἀποστερήσας τοὺς Ἱπποκράτειος παῖδας. μετὰ δὲ
τοῦτο τὸ εἶρημα, τοὺς γαμβροὺς καλεομένους τῶν Συρη-
κουσίων, ἐκπεσόντας ὑπὸ τε τοῦ δήμου, καὶ τῶν σφετέρων
δούλων, καλεομένων δὲ Κυλλυριάν, ὁ Γέλων καταγαγὼν 10
τούτους ἐκ Κασμίνης πόλεως ἐς τὰς Συρηκούσας, ἔσχε καὶ
ταύτας. ὁ γὰρ δῆμος ὁ τῶν Συρηκουσίων ἐπίοντι Γέλωνι
παραδιδόναι τὴν πόλιν καὶ ἑωυτόν.

quibusque
artificiis
Syracusas
mirum in
modum
auxerit.

CLVI. Ὁ δὲ ἐπεὶ τε παρέλαβε τὰς Συρηκούσας, Γέλων
μὲν ἐπεκρατίαν λόγον ἐλάσσω ἐποίησετο, ἐπιτρέψας αὐτῇν
Ἰέρωνι ἀδελφεῷ ἑωυτοῦ· ὁ δὲ τὰς Συρηκούσας ἐκράτειε, καὶ
ἔσαν οἱ πάντα αἱ Συρηκούσαι. αἱ δὲ παραυτίκα ἀνά τ'
ἔδαμον καὶ ἀνέελαστον. τοῦτο μὲν γὰρ, Καμαριναίους 5
ἅπαντας ἐς τὰς Συρηκούσας ἀγαγὼν, πολιήτας ἐποίησε,
Καμαρίνης δὲ τὸ ἄστυ κατέσκαψε· τοῦτο δὲ, Γελάων ὑ-
περημίσεις τῶν ἄστων, τῷτο τοῖσι Καμαριναίοισι ἐποίησε.
Μεγαρέας τε τοὺς ἐν Σικελίᾳ, ὥς πολιορκεῖσθαι ἐς ὀμολο-
γίην προσεχώρησαν, τοὺς μὲν αὐτέων παχέας, ἀειραμένους 10
τε πόλεμον αὐτῷ, καὶ προσδοκούντας ἀπολέσθαι διὰ τοῦτο,
ἀγων ἐς τὰς Συρηκούσας, πολιήτας ἐποίησε· τὸν δὲ δῆμον
τῶν Μεγαρέων, οὐκ ἔοντα μεταίτιον τοῦ πολέμου τούτου,
οὐδὲ προσδεκόμενον κακὸν οὐδὲν πείσεσθαι, ἀγαγὼν καὶ

15 τούτους ἐς τὰς Συρηκούσας, ἀπέδοτο ἐπ' ἐξαγωγῇ ἐκ Σικελίης. τούτῳ δὲ τούτῳ καὶ Εὐβοέας τοὺς ἐν Σικελίῃ ἐποίησε, διακρίνας. ἐποίεε δὲ ταῦτα τούτους ἀμφοτέρους, νομίσας δῆμον εἶναι συνοίκημα ἀχαριτώτατον. Τοιούτῳ μὲν τρόπῳ τύραννος ἐγεγόνεε μέγας ὁ Γέλων.

CLVII. Τότε δὲ, ὡς οἱ ἄγγελοι τῶν Ἑλλήνων ἐπίκατο
 ἐς τὰς Συρηκούσας, ἐλθόντες αὐτῷ ἐς λόγους, ἔλεγον τάδε·
 “Ἐπεμψαν ἡμέας Λακεδαιμόνιοι, καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ
 “τούτων σύμμαχοι, παραλαμφομένους σε πρὸς τὸν Βάρεα-
 5 “ρον. τὸν γὰρ ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάντως κου πυνθά-
 “ναι· ὅτι Πέρσης ἀνὴρ μέλλει, ζεύξας τὸν Ἑλλήσποντον
 “καὶ ἐπάγων πάντα τὸν ἥϊον στρατὸν ἐκ τῆς Ἀσίας,
 “στρατηλατῆσαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· πρόσχημα μὲν ποιεύ-
 “μενος ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἐλαύνει, ἐν νόῳ δὲ ἔχων πᾶσαν τὴν
 10 “Ἑλλάδα ὑπ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι. Σὺ δὲ δυνάμιός τε
 “ἦκεις μεγάλῃς, καὶ μοῖρᾴ τοι τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἐλαχίστη
 “μέγα, ἄρχοντί γε Σικελίης· βοήθει τε τοῖσι ἐλευθεροῦσι
 “τὴν Ἑλλάδα, καὶ συνελευθέρου. ἀλλῆς μὲν γὰρ γινομένη
 “πᾶσα ἡ Ἑλλάς, χεῖρ μεγάλη συνάγεται, καὶ ἀξιόμαχοι
 15 “γινόμεθα τοῖσι ἐπιοῦσι. ἦν δὲ ἡμέων οἱ μὲν καταπροδιδῶ-
 “σι, οἱ δὲ μὴ θέλωσι τιμωρέειν, τὸ δὲ ὑγιαῖνον τῆς Ἑλλά-
 “δος ἢ ὀλίγον, τοῦτο δὴ ἥδη δεινὸν γίνεται, μὴ πέσῃ πᾶσα
 “ἡ Ἑλλάς. Μὴ γὰρ ἐλπίσης, ἦν ἡμέας καταστρέφεται
 “ὁ Πέρσης μάχῃ κρατήσας, ὡς οὐκ ἔξει παρὰ σέ γε,
 20 “ἀλλὰ πρὸ τούτου φύλαξαι. βοηθέων γὰρ ἡμῖν, σεαυτῷ
 “τιμωρέεις. τῷ δὲ εὖ βουλευδέντι πρῆγματι τελευτῇ ὡς
 “τὸ ἐπίπαν χρηστὴ ἐδέλκει ἐπιγίνεσθαι.” Οἱ μὲν ταῦτα
 ἔλεγον.

CLVIII. Γέλων δὲ πολλὸς ἐνέκειτο λέγων τοιάδε· “Ἄν-
 “δρες Ἕλληνες, λόγον ἔχοντες πλεονέκτην, ἐτολμήσατε ἐρμὲ
 “σύμμαχον ἐπὶ τὸν Βάρεαρον παρακαλέοντες ἐλθεῖν. αὐ-
 “τοὶ δὲ, ἐμεῦ πρότερον δεηθέντος βαρβαρικοῦ στρατοῦ συν-
 5 “επάφασθαι, ὅτε μοι πρὸς Καρχηδόνιους νεῖκος συνῆπτο,
 Qui cum
 suos in ex-
 peditionem
 educere
 nollēt, nisi
 summæ
 imperiī aut
 solus

“ἐπισκήπτοντός τε τὸν Δωριέος τοῦ Ἀναξανδρίδου πρὸς
 “Ἐγεσταίων φόνον ἐκπερῆξασθαι, ὑποτεινοντός τε τὰ
 “ἐμπόρια συνελευθεροῦν, ἀπ’ ὧν ὑμῖν μεγάλα ἀφελῆαι
 “τε καὶ ἐπαυρέσιες γέγονασι οὔτε ἐμεῦ εἶναι ἡλιδεε βοή-
 “θήσοντας, οὔτε τὸν Δωριέος φόνον ἐκπερῆξόμενοι· τό τε 10
 “κατ’ ὑμέας, τάδε πάντα ὑπὸ βαρξάροισι νέμεται. ἀλλὰ,
 “εὖ γὰρ ἡμῖν καὶ ἐπὶ τὸ ἄμεινον κατέστη· νῦν δὲ, ἐπειδὴ
 “περιελήλυθε ὁ πόλεμος καὶ ἀπῆκται ἐς ὑμέας, οὔτω δὴ
 “Γέλωνος μνηστὺς γέγονε. Ἀτιμῆς δὲ πρὸς ὑμῶν κυ-
 “ρήσας, οὐκ ὁμοιώσομαι ὑμῖν, ἀλλ’ ἐτοῖμός εἰμι βοηθεῖν, 15
 “παρεχόμενος δικασίας τε τριήρας, καὶ ὀπισμύους ὀπιλί-
 “τας, καὶ δισχιλίην ἵππον, καὶ δισχιλίους τοξότας, καὶ
 “δισχιλίους σφενδονήτας, καὶ δισχιλίους ἵπποδρόμους ψι-
 “λούς· σῖτόν τε ἀπάσῃ τῇ Ἑλλήνων στρατιῇ, ἔστ’ ἂν
 “διαπολεμήσωμεν, ὑποδέχομαι παρέξιν. Ἐπὶ δὲ λόγῳ 20
 “τοιῷδε τάδε ὑπίσχομαι, ἐπ’ ᾧ στρατηγός τε καὶ ἡγε-
 “μὼν τῶν Ἑλλήνων ἔσομαι πρὸς τὸν βάρβαρον· ἐπ’
 “ἄλλῳ δὲ λόγῳ οὔτ’ ἂν αὐτὸς ἔλθοιμι, οὔτ’ ἂν ἄλλους
 “πέμψαιμι.”

CLIX. Ταῦτα ἀκούσας οὔτε ἠέσχετο ὁ Σύναργος, εἰπέ
 τε τάδε· “Ἡ κε μέγ’ οἰμώξειεν ὁ Πελοπίδης Ἀγαμέμ-
 “νων, πυθόμενος Σπαρτιήτας τὴν ἡγεμονίην ἀπαραιεῖσθαι
 “ὑπὸ Γέλωνός τε καὶ Συρηκουσίων. ἀλλὰ τούτου μὲν τοῦ
 “λόγου μηκέτι μνησθῆς, ὅπως τὴν ἡγεμονίην τοι παραδώ- 5
 “σομεν. ἀλλ’, εἰ μὲν βούλει βοηθεῖν τῇ Ἑλλάδι, ἴσθι
 “ἄρξομενος ὑπὸ Λακεδαιμονίων· εἰ δ’ ἄρα μὴ δικαιοῖς ἄρ-
 “χεσθαι, σὺ δὲ μὴ βοηθεῖν.”

aut cum
 Spartiatis
 praeficere-
 tur,

CLX. Πρὸς ταῦτα ὁ Γέλων, ἐπειδὴ ἄρα ἀπεστραμμένους
 τοὺς λόγους τοῦ Σύναργου, τὸν τελευταῖον σφί· τόνδε ἐξέφα-
 νε λόγον· “ὦ ξεῖνε Σπαρτιῆτα, οὐκ εἶδαι κατιόντα ἀν-
 “θρώπων φίλες ἐπανάγειν τὸν θυμόν. σὺ μέντοι ἀποδεξά-
 “μενος ὑψίσματα ἐν τῷ λόγῳ, οὐ με ἐπεισας ἀσχήμονα 5
 “ἐν τῇ ἀμοιβῇ γενέσθαι. ὅκου δὲ ὑμεῖς οὔτω περιέχεσθε

“ τῆς ἡγεμονίης, οἰκὸς καὶ ἐμὲ μᾶλλον ὑμέων περιέχσθαι,
 “ στρατιῆς τε ἔοντα πολλαπλασίης ἡγεμόνα, καὶ νηῶν πο-
 “ λὺ πλεῦνων. Ἄλλ’ ἐπεὶ τε ὑμῶν ὁ λόγος οὕτω προσάν-
 10 “ τῆς κατίσταται, ἡμεῖς τι ὑπείζομεν τοῦ ἀρχαίου λόγου.
 “ εἰ τοῦ μὲν πεζοῦ ὑμεῖς ἡγέοισθε, τοῦ δὲ ναυτικοῦ ἐγώ·
 “ εἰ δὲ ὑμῶν ἡδονὴ τοῦ κατὰ θάλασσαν ἡγεμονεύειν, τοῦ
 “ πεζοῦ ἐγὼ θέλω. καὶ ἢ τούτοις ὑμέας χρεῶν ἐστὶ ἀρ-
 “ ἔσκεσθαι, ἢ ἀπιέναι συμμάχων τοιῶνδε ἐρήμους.”

CLXI. Γέλων μὲν δὴ ταῦτα προτείνεται. Φθάσας δὲ ὁ illi, quippe
 Ἀθηναίων ἀγγελος τὸν Λακεδαιμονίων, ἀμείβετό μιν τοῖς non ducis
 δε· “ ὦ βασιλεῦ Συρηκουσίαν, οὐκ ἡγεμόνος δεομένη ἢ egentes,
 “ Ἑλλὰς ἀπέπεμψεν ἡμέας πρὸς σέ, ἀλλὰ στρατιῆς. σὺ sed mili-
 “ δέ, ὅπως μὲν στρατιὴν πέμψεις μὴ ἡγούμενος τῆς Ἑλλά- tum, infecta
 5 “ δος, οὐ προφαίνεις· ὥς δὲ στρατηγήσεις αὐτῆς, γλίχεται. re abeunt.
 “ ὅσον μὲν νυν παντὸς τοῦ Ἑλλήνων στρατοῦ ἐδέου ἡγέεσ-
 “ θαι, ἐξήκει ἡμῶν τοῖσι Ἀθηναίοις ἡσυχίην ἄγειν, ἐπισ-
 “ ταμένοις ὥς ὁ Λάκων ἱκανὸς τοι ἐμελλε ἐσεσθαι καὶ
 10 “ ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀπολογεύμενος· ἐπεὶ τε δὲ ἀπάσης ἀπε-
 “ λαυνόμενος, δέεαι τῆς ναυτικῆς ἀρchein, οὕτω ἔχει τοι.
 “ οὐδ’, ἣν ὁ Λάκων ἐπὶ τοι ἀρchein αὐτῆς, ἡμεῖς ἐπήσομεν
 “ ἡμετέρεῃ γὰρ ἐστὶ αὕτη γε, μὴ αὐτέων βουλομένων Λα-
 “ κεδαιμονίων. τούτοις μὲν ὦν ἡγέεσθαι βουλομένοις οὐκ
 15 “ ἀντιτείνομεν, ἀλλὰ δὲ παρήσομεν οὐδὲν ναυαρχέειν. μά-
 “ την γὰρ ἂν ὥδε πάραλον Ἑλλήνων στρατὸν πλεῖστον εἴη-
 “ μεν ἐκτιμένοι, εἰ Συρηκουσίοις ἔοντες Ἀθηναῖοι συγχω-
 “ ρήσομεν τῆς ἡγεμονίης, ἀρχαιότατον μὲν ἔδνος παρεχόμε-
 “ νοι, μοῦνοι δὲ ἔοντες οὐ μετανάσται Ἑλλήνων· τῶν καὶ
 20 “ Ὀμηρος ὁ ἐποποιὸς ἀνδρα ἄριστον ἔφησε ἐς Ἴλιον ἀπι-
 “ κέσθαι, τάξαι τε καὶ διακοσμήσαι στρατόν. οὕτω οὐκ
 “ ὄνειδος ἡμῶν ἐστὶ οὐδὲν λέγειν ταῦτα.”

CLXII. Ἀμείβετο Γέλων τοῖςδε· “ Ξεῖνε Ἀθηναῖε,
 “ ὑμεῖς οἴκατε τοὺς μὲν ἀρχοντας ἔχειν, τοὺς δὲ ἀρξομέ-
 “ νους οὐκ ἔχειν. ἐπεὶ τοίνυν οὐδὲν ὑπιέντες, ἔχειν τὸ πᾶν

“ ἐδέεσθε, οὐκ ἂν φθάνοιτε τὴν ταχίστην ὀπίσω ἀπαλ-
 “ λασσόμενοι, καὶ ἀγγέλλοντες τῇ Ἑλλάδι ὅτι ἐκ τοῦ ἐνι- 5
 “ αὐτοῦ τὸ ἔαρ αὐτῇ ἐξαραιέσθαι.” Οὗτος δὲ ὁ νόος τοῦ-
 δε τοῦ ῥήματος, τὸ ἐδέει λέγειν. δῆλα γὰρ ὡς ἐν τῷ ἐνι-
 αὐτῷ ἐστὶ τὸ ἔαρ δοκιμώτατον· τῆς δὲ τῶν Ἑλλήνων στρα-
 τιῆς, τὴν ἑωυτοῦ στρατιήν. στερισκομένην ὦν τὴν Ἑλλάδα
 τῆς ἑωυτοῦ συμμαχίης, εἵκαζε ὡς εἰ τὸ ἔαρ ἐκ τοῦ ἐνιαυ- 10
 τοῦ ἐξαραιρημένον εἶη.

Quomodo
 post Gelon,
 belli eventu
 adhuc in-
 certo, a
 Persis sibi
 caverit.

CLXIII. Οἱ μὲν δὴ τῶν Ἑλλήνων ἀγγελοι, τοσαῦτα τῷ
 Γέλωνι χρηματισάμενοι, ἀπέπλεον. Γέλων δὲ πρὸς ταῦ-
 τα, δεισας μὲν περὶ τοῖσι Ἑλλήσι μὴ οὐ δυνέωνται τὸν βάρ-
 ξαρον ὑπερξαιέσθαι, δεινὸν δὲ καὶ οὐκ ἀνασχετὸν ποιησά- 5
 μενος, ἐλθὼν ἐς Πελοπόννησον ἀρχεσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονί-
 ων, ἐὼν Σικελίης τύραννος, ταύτην μὲν τὴν ὁδὸν ἡμέλεισε,
 ὁ δὲ ἄλλης εἶχετο. Ἐπεὶ τε γὰρ τάχιστα ἐπύθετο τὸν
 Πέρσην διαβεβηκότα τὸν Ἑλλήσποντον, πέμπει πεντηκον-
 τέροισι τρισὶ Κάδμον τὸν Σκύδιον, ἄνδρα Κῶων, ἐς Δελφοὺς,
 ἔχοντα χρήματα πολλὰ καὶ φίλους λόγους, παραδοκῆσον· 10
 τα τὴν μάχην, ἥ πεσέεται· καὶ ἦν μὲν ὁ βάρβαρος νικᾷ,
 τά τε χρήματα αὐτῷ διδόναι, καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ τῶν ἀρ-
 χεῖ ὁ Γέλων· ἦν δὲ οἱ Ἕλληνες, ὀπίσω ἀπάγειν.

Obiter de
 Cadmo
 Coo, ho-
 mine longe
 justissimo,
 cujus opera
 Gelon in
 illo negotio
 usus est.

CLXIV. Ὁ δὲ Κάδμος αὐτός, πρότερον τουτέων παρα-
 δεξάμενος παρὰ πατρὸς τὴν τυραννίδα Κῶων ἐν βεβηκυῖαν,
 ἐκὼν τε εἶναι, καὶ δεινοῦ ἐπιόντος οὐθενός, ἀλλὰ ἀπὸ δι-
 καιοσύνης, ἐς μέσον Κώοισι καταδεῖς τὴν ἀρχήν, οἶχετο ἐς
 Σικελίην. ἔνθα μετὰ Σαμίων ἔσχε τε καὶ κατοίκησε πόλιν 5
 Ζάγκλην, τὴν ἐς Μεσσήνην μεταβαλοῦσαν τὸ οὐνομα. τοῦ-
 τον δὴ ὦν ὁ Γέλων τὸν Κάδμον καὶ τοιοῦτω τρόπῳ ἀπικό-
 μενον, διὰ δικαιοσύνην τὴν οἱ αὐτὸς ἄλλην συνήδεε ἐοῦσαν,
 ἔπεμπε· ὅς ἐπὶ τοῖσι ἄλλοις δικαιόισι τοῖσι ἐξ ἑωυτοῦ ἐρ-
 γασμένοις, καὶ τότε οὐκ ἐλάχιστον τουτέων ἐλείπετο. κρη- 10
 τήσας γὰρ μεγάλων χρημάτων, τῶν οἱ Γέλων ἐπετρέάπετο,
 παρὲν κατασχέσθαι, οὐκ ἐθέλησε· ἀλλ', ἐπεὶ οἱ Ἕλληνες

ἐπεκράτησαν τῇ ναυμαχίῃ, καὶ Ἑρέξης οἰχάσκε ἀπελαύνων,
καὶ δὴ καὶ ἐκεῖνος ἀπίκετο ἐς τὴν Σικελίην, ἀπὸ πάντα τὰ

15 χρήματα ἄγων.

- CLXV. Λέγεται δὲ καὶ τάδε ὑπὸ τῶν ἐν Σικελίῃ οἰκημέ-
νων, ὡς ὅμως, καὶ μέλλων ἄρχεισθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων ὁ
Γέλων, ἐβόηθησε ἂν τοῖσι Ἕλλησι, εἰ μὴ ὑπὸ Θήρωνος τοῦ
Αἰνησιδήμου Ἀκραγαντίνων μουνάρχου ἐξελαθεῖς ἐξ Ἰμέρης
5 Τηρίλλος ὁ Κρινίππου, τύραννος ἐὼν Ἰμέρης, ἐπῆγε ὑπ'
αὐτὸν τὸν χρόνον τοῦτον Φοινίκων καὶ Λιβύων καὶ Ἰέρων
καὶ Λιγύων καὶ Ἐλισύκων καὶ Σαρδονίων καὶ Κυρνίων
τριήκοντα μυριάδας, καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Ἀμίλκην τὸν
Ἀνώνος, Καρχηδονίαν ἐόντα βασιλῆα κατὰ ξεινίην τε τὴν
10 ἐαυτοῦ ὁ Τηρίλλος ἀναγνώσας, καὶ μάλιστα διὰ τὴν Ἀνα-
ξίλειω τοῦ Κρητίεω προθυμίην, ὃς Ῥηγίου ἐὼν τύραννος,
τὰ ἐαυτοῦ τέκνα δοῦς ὁμήρους Ἀμίλκῃ, ἐπῆγέ μιν ἐπὶ τὴν
Σικελίην, τιμαρῶν τῷ πενδερά. Τηρίλλου γὰρ εἶχε θυγα-
τέρα Ἀναξίλειως, τῇ οὖνομα ἦν Κυδίππη. οὕτω δὴ οὐκ
15 οἷόν τε γενόμενον βοηθεῖν τὸν Γέλωνα τοῖσι Ἕλλησι, ἀπο-
πέμπειν ἐς Δελφοὺς τὰ χρήματα.

- CLXVI. Πρὸς δὲ, καὶ τάδε λέγουσι, ὡς συνέβη τῆς αὐ-
τῆς ἡμέρης ἐν τε τῇ Σικελίῃ Γέλωνα καὶ Θήρωνα νικᾶν
Ἀμίλκην τὸν Καρχηδόνιον, καὶ ἐν Σαλαμῖνι τοὺς Ἕλλη-
νας τὸν Πέρσην. Τὸν δὲ Ἀμίλκην, Καρχηδόνιον ἐόντα πρὸς
5 πατρός, μητροδὲν δὲ Σύρηκούσιον, βασιλεύσαντά τε κατ'
ἀνδραγαδίην Καρχηδονίων, ὡς ἡ συμβολή τε ἐγίνετο, καὶ ὡς
ἐσσοῦτο τῇ μάχῃ, ἀφανισθῆναι πυνδάνομαι· οὔτε γὰρ ζῶντα,
οὔτε ἀποθανόντα φανῆναι οὐδαμοῦ γῆς· τὸ πᾶν γὰρ ἐπεξε-
δεῖν διζήμενον Γέλωνα.

- CLXVII. Ἔστι δὲ ὑπ' αὐτῶν Καρχηδονίων ὅδε ὁ λόγος
λεγόμενος, οἰκότες χρεωμένων, ὡς οἱ μὲν βάρεβαιοι τοῖσι Ἕλ-
λησι ἐν τῇ Σικελίῃ ἐμάχοντο ἐξ ἡοῦς ἀρξάμενοι μέχρι δείλης
ὁψίης· ἐπὶ τοσοῦτο γὰρ λέγεται ἐλκῦσαι τὴν σύστασιν· ὁ δὲ
5 Ἀμίλκας ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ μένων ἐν τῷ στρατοπέδῳ,

Alia causa a Siciliensibus allata, cur Gelon Gracis praesto non fuerit. Bellum sub idem tempus a Carthaginensibus duce Amilcare Siciliae illatum.

Eodem die Carthaginenses a Gelone victi, quo Græci Persas ad Salaminem profligarunt. Quid Amilcari in illa pugna acciderit.

Carthaginensium de eodem narratio. Quem defuncto honorem habebant.

ἐδίετο καὶ ἐκαλλιεέτο, ἐπὶ πυρῆς μεγάλης σώματα ὅλα καταγίζων· ἰδὼν δὲ τροπὴν τῶν ἑωυτοῦ γινομένην, ὥς ἔτυχε ἐπισπένδων τοῖσι ἰσοῖσι, ὥσε ἑωυτὸν ἐς τὸ πῦρ· οὕτω δὲ κατακαυθέντα ἀφανισθῆναι. ἀφανισθέντι δὲ Ἀμύλκῃ τροπῇ εἴ τε τοιούτῳ, ὥς Φοίνικες λέγουσι, εἴ τε ἑτέρῳ, ὥς Συ- 10 ρηκούσιοι, Καρχηδόνιοι τοῦτο μὲν, οἳ θύουσι, τοῦτο δὲ μνήματα ἐποίησαν ἐν πάσῃσι τῇσι πόλινσι τῶν ἀποικίδων, ἐν αὐτῇ τε μέγιστον Καρχηδόνη. τὰ μὲν ἀπὸ Σικελίης, τοσαῦτα.

Corcyraei
Græcis au-
xilium contra
Xerxem
polliciti.
qua fraude
illos delu-
serint.

CLXVIII. Κερκυραῖοι δὲ, τάδε ὑποκρινάμενοι τοῖσι ἀγγέλοισι, τοιάδε ἐποίησαν· καὶ γὰρ τούτους παρελάρβανον οἱ αὐτοὶ οἵπερ καὶ ἐς Σικελίην ἀπύκατο, λέγοντες τοὺς αὐτοὺς λόγους τοὺς καὶ πρὸς Γέλωνα ἔλεγον. οἱ δὲ παραυτίκα μὲν ὑπίσχεοντο πέμψειν τε καὶ ἀμυνέειν, φράζοντες ὥς “ οὐ σφι 5
“ περὶσπότης ἐστὶ ἡ Ἑλλάς ἀπολλυμένη· ἦν γὰρ σφαλῇ,
“ σφῆς γε οὐδὲν ἄλλο ἢ δουλεύουσιν τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερῶν·
“ ἀλλὰ τιμωρητέον εἴη ἐς τὸ δυνατώτατον.” Ὑπεκρίναντο μὲν οὕτω εὐπρόσωπα. ἐπεὶ δὲ ἔδει βοηθεῖν, ἄλλα νοεῦντες, πλήρωσαν νέας ἐξήκοντα· μόγις δὲ ἀναχθέντες, προσέμιξαν τῇ 10
Πελοποννήσῳ, καὶ περὶ Πύλον καὶ Ταίναρον γῆς τῆς Λακεδαιμονίων ἀνεκώχευσαν τὰς νέας, καταδοκέοντες καὶ οὗτοι τὸν πόλεμον, ἣ πεσέεται· ἀελπτέοντες μὲν τοὺς Ἕλληνας ὑπερβαλέσθαι, δοκέοντες δὲ τὸν Πέρσῃν, κατακρατήσαντα πολλόν, ἄρξειν πάσης τῆς Ἑλλάδος. Ἐποίησαν ἂν ἐπίτη- 15
δες, ἵνα ἔχωσι πρὸς τὸν Πέρσῃν λέγειν τοιάδε· “ ὦ βα-
“ σίλει, ἡμεῖς, παραλαμβανόντων τῶν Ἑλλήνων ἡμέας ἐς
“ τὸν πόλεμον τοῦτον, ἔχοντες δύναμιν οὐκ ἐλαχίστην, οὐ-
“ δὲ νέας ἐλαχίστας παρασχόντες ἂν, ἀλλὰ πλείστας με-
“ τὰ γε Ἀθηναίους, οὐκ ἐδεήσαμεν τοὶ ἀναντιοῦσθαι, 20
“ οὐδὲ τι ἀποδύμιον ποιῆσαι.” Τοιαῦτα λέγοντες ἡλιπίζον πλέον τι τῶν ἄλλων οἴσεσθαι· τὰ περ ἂν καὶ ἐγένετο, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. πρὸς δὲ τοὺς Ἕλληνας σφι σκῆψις ἐπε-
ποίητο, τῇ περ δὴ καὶ ἐχρήσαντο. αἰτιωμένων γὰρ τῶν

25 Ἑλλήνων ὅτι οὐκ ἐξοθήθων, ἔφασαν “ πληρῶσαι μὲν ἐξήκον-
 “ τα τριήρεις, ὑπὸ δὲ ἑτησίεων ἀνέμων ὑπερβαλέειν Μα-
 “ λήην οὐκ οἷοί τε γενέσθαι· οὕτω οὐκ ἀπικέσθαι ἐς Σαλα-
 “ μίνα, καὶ οὐδεμίῃ κακότητι λειφθῆναι τῆς ναυμαχίης.”
 Οὗτοι μὲν οὕτω διεκρούσαντο τοὺς Ἕλληνας.

CLXIX. Κρηῖτες δὲ, ἐπεὶ τέ σφας παρελάμβανον οἱ Cretenses
 ἐπὶ τούτοις ταχθέντες Ἑλλήνων, ἐποίησαν τοιόνδε. Πέμ- opem ferre
 ψαντες κοινῇ θεοπρόπους ἐς Δελφοὺς, τὸν θεὸν ἐπειρώτων, Græciæ pa-
 εἰ σφι ἄμεινον γίνεται τιμαρξέουσι τῇ Ἑλλάδι. ἡ δὲ Πυθίη ratis ora-
 5 ὑπεκρίνατο· “ ὦ νήπιοι, ἐπιμέμφεσθε ὅσα ὑμῖν ἐκ τῶν culum Del-
 “ Μενέλεω τιμαρξημάτων Μίνως ἔπεμψε μηνίαν δακρύμα- phicum a
 “ τα· ὅτι οἱ μὲν οὐ συνεξεπρήξαντο αὐτῷ τὸν ἐν Καμίκῳ consilio de-
 “ θάνατον γενόμενον, ὑμεῖς δὲ κείνοισι τὴν ἐκ Σπάρτης terret.
 “ ἀρπαχθεῖσαν ὑπ’ ἀνδρὸς βαρβάρου γυναῖκα.” Ταῦτα
 10 οἱ Κρηῖτες ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν, ἔσχοντο τῆς τιμαρξίης.

CLXX. Λέγεται γάρ, Μίνων κατὰ ζήτησιν Δαιδάλου Obiter de
 ἀπικομένον ἐς Σικανίην, τὴν νῦν Σικελίην καλεωμένην, ἀπο- cæde Mi-
 θανεῖν βιαίῳ θανάτῳ. ἀνὰ δὲ χρόνον Κρηῖτας, θεοῦ σφι nois. Sicili-
 ἐποτρύναντος, πάντας πλὴν Πολιχιτέων τε καὶ Πραισιῶν, ensi Creten-
 5 ἀπικομένους στόλῳ μεγάλῳ ἐς Σικανίην, πολιορκεῖν ἐπ’ eam ulcis-
 ἔτεα πέντε πόλιν Κάμικον, τὴν κατ’ ἐμὲ Ἀκραγαντῖνοι cendam ex-
 ἐνέμοντο· τέλος δὲ, οὐ δυναμένους οὔτε εἰλῆν, οὔτε παρα- peditione,
 μένειν, λιμῷ συνεστεῶτας, ἀπολιπόντας οἴχεσθαι. ὡς δὲ Creticis in
 κατὰ Ἰηπυγίην γενέσθαι πλώοντας, ὑπολαβόντα σφέας Italia colo-
 10 χειμῶνα μέγαν ἐκβαλέειν ἐς τὴν γῆν. συναραχθέντων δὲ τῶν nois. Taren-
 πλοίων, οὐδεμίῃν γάρ σφι ἔτι κομιδὴν ἐς Κρήτην φαίνεσθαι, tinorum ac
 ἐνθαῦτα Ὑγίην πόλιν κτίσαντας, καταμειναί τε, καὶ Rhegino-
 μεταβαλόντας, ἀντὶ μὲν Κρητῶν, γενέσθαι Ἰήπυγας Μεσ- rum infaus-
 σαπίους, ἀντὶ δὲ τοῦ εἶναι νησιώτας, ἡπειρώτας. ἀπὸ δὲ illas bello,
 15 Ὑγίης πόλιος τὰς ἄλλας οἰκίσαι, τὰς δὲ Ταραντῖνοι χρόνῳ Micthytho
 ὕστερον πολλῶ ἐξανιστάντες, προσέπταισαν μεγάλως· ὥστε Rhégii pro-
 φόνος Ἑλληνικὸς μέγιστος οὗτος δὴ ἐγένετο πάντων τῶν curatore,
 ἡμεῖς ἴδμεν, αὐτέων τε Ταραντίνων, καὶ Ῥηγίων· οἱ ὑπὸ

Μικύδου τοῦ Χοίρου ἀναγκαζόμενοι τῶν ἀστῶν, καὶ ἀπικόμενοι τιμαρτοὶ Ταξαντίνοισι, ἀπέθανον τρισχίλιοι οὕτω 20 αὐτέων δὲ Ταξαντίνων οὐκ ἐπέην ἀριθμός. ὁ δὲ Μίκυδος, οἰκίτης ἐὼν Ἀναξίλειω, ἐπίτροπος Ῥηγίου κατακλείπτο· αὐτὸς ὅσπερ ἐκπεσὼν ἐκ Ῥηγίου, καὶ Τεγέην τὴν Ἀρκαδίων οἰκήσας, ἀνέδρακε ἐν Ὀλυμπίῃ τοὺς πολλοὺς ἀνδριάντας.

Cretæ cala-
mitatibus.
Hujus in-
sulæ alii a-
liis tempo-
ribus inco-
læ.

CLXXI. Ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ Ῥηγίους τε καὶ Τα-
ξαντίους, τοῦ λόγου μοι παρενθήκη γέγονε. Ἐς δὲ τὴν
Κρήτην ἐξημερωῖσαν, ὡς λέγουσι Πραῖσιοι, ἐσοικίζεσθαι ἄλ-
λους τε ἀνδρώπους, καὶ μάλιστα Ἑλληνας· τρίτη δὲ γενεὴ
μετὰ Μίνωα τελευτήσαντα, γενέσθαι τὰ Τρωϊκά· ἐν τοῖσι 5
οὐ φιλοχρηστάτους φαίνεσθαι ἔοικτας Κρητὰς τιμαρτοὺς Μενέ-
λειω. ὧν τὸν τοῦτέων δὲ σφι ἀπονοστήσασι ἐκ Τροίης, λιμὸν
τε καὶ λοιμὸν γενέσθαι καὶ αὐτοῖσι καὶ τοῖσι προεξάτοισι· ἔς
τε, τὸ δεύτερον ἐξημερωθείσης Κρήτης, μετὰ τῶν ὑπολοίπων
τρίτους αὐτὴν νῦν νέμεσθαι Κρητὰς. Ἡ μὲν δὲ Πυθίῃ 10
ὑπομνήσασα ταῦτα, ἔσχε βουλομένους τιμαρτέειν τοῖσι Ἑλ-
λησι.

Thessali
Græcorum
rebus pri-
mum fa-
vent,

CLXXII. Θεσσαλοὶ δὲ ὑπὸ ἀναγκαίης τὸ πρῶτον ἐμῆ-
δισαν, ὡς διέδεξαν ὅτι οὐ σφι ἤδανε τὰ οἱ Ἀλεονάδι
ἐμῆχρῶντο. ἐπεὶ τε γὰρ ἐπυθιάτο τάχιστα μέλλοντα
διαξαίνειν τὸν Πέρσῃν ἐς τὴν Εὐρώπην, πέμπουσι ἐς τὸν 5
Ἰσθμὸν ἀγγέλους. ἐν δὲ τῷ Ἰσθμῷ ἔσαν ἀλισμένοι πρόξου-
λοι τῆς Ἑλλάδος, ἀραιοημένοι ὑπὸ τῶν πολλῶν τῶν τὰ ἀ-
μείνω φρονεουσέων περὶ τὴν Ἑλλάδα. ἀπικόμενοι δὲ ἐπὶ
τούτους τῶν Θεσσαλῶν οἱ ἀγγελοι, ἔλεγον· “ Ἄνδρες Ἑλ-
“ λῆνες, δεῖ φυλάσσεσθαι τὴν ἐσθλοὴν τὴν Ὀλυμπικὴν, ἵνα
“ Θεσσαλίῃ τε καὶ ἡ σύμπασα ἡ Ἑλλὰς ἐν σκέπῃ τοῦ 10
“ πολέμου. ἡμεῖς μὲν νῦν ἱστοῖμοι εἶμεν συμφυλάσσειν πέμ-
“ πειν δὲ χρὴ καὶ ὑμέας στρατιὴν πολλήν· ὡς, εἰ μὴ πέμ-
“ ψετε, ἐπίστασθε ἡμέας ὁμοιογήσειν τῷ Πέρσῃ. οὐ γὰρ
“ τοι προκατημένους τοσοῦτο πρὸ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος,
“ μούνοιν πρὸ ὑμέων δεῖ ἀπολέσθαι. βοηθέειν δὲ οὐ βουλό- 15

“μενοι, ἀναγκαίην ἡμῖν οὐδεμίην οἰοί τέ ἐστε προσφέρειν·
 “οὐδαμᾶ γὰρ ἀδυνασίης ἀνάγκη κρέσσαν ἔφυ· ἡμεῖς δὲ
 “πειρησόμεθα αὐτοί τινα σωτηρίην μηχανεώμενοι.” Ταῦ-
 τα ἔλεγον οἱ Θεσσαλοί.

CLXXIII. Οἱ δὲ Ἕλληνες πρὸς ταῦτα ἐβουλεύσαντο sed quod ab
 ἐς Θεσσαλίην πέμπειν κατὰ θάλασσαν πεζὸν στρατὸν, illis desti-
 φυλάσσοντα τὴν ἐσβολήν. ὥς δὲ συνελέχθη ὁ στρατὸς, ἔπλεε nent,
 δι' Εὐρίπου· ἀπικόμενος δὲ τῆς Ἀχαιΐης ἐς Ἄλωνα, ἀποβὰς
 5 ἐπορεύετο ἐς Θεσσαλίην, τὰς νέας αὐτοῦ καταλιπών· καὶ
 ἀπίνετο ἐς τὰ Τέμπεια ἐς τὴν ἐσβολήν, ἥπερ ἀπὸ Μακεδο-
 νίης τῆς κάτω ἐς Θεσσαλίην φέρει παρὰ Πηνειὸν ποταμὸν,
 μεταξὺ δὲ Οὐλύμπου τε οὖρεος ἑόντα καὶ τῆς Ὀσσης. ἐν-
 θαῦτα ἐστρατοπεδεύοντο τῶν Ἑλλήνων κατὰ μυρίους ὅπ-
 10 λῖται συλλεγέντες· καὶ σφι προσῆν ἡ τῶν Θεσσαλῶν ἵππος.
 ἐστρατήγεε δὲ Λακεδαιμονίων μὲν, Εὐαίνετος ὁ Καρήνου, ἐκ
 τῶν πολεμάρχων ἀραιγεύμενος, γένεος μέντοι ἐὼν οὐ τοῦ βα-
 σιλείου· Ἀθηναίων δὲ, Θεμιστοκλέης ὁ Νεοκλέος. Ἐμει-
 ναν δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐνθαῦτα. ἀπικόμενοι γὰρ ἄγγελοι
 15 παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀμύντω, ἀνδρὸς Μακεδόνος, συνε-
 βούλευόν σφι ἀπαλλάσσεσθαι, μηδὲ μένοντας ἐν τῇ ἐσβολῇ,
 καταπατηθῆναι ὑπὸ τοῦ στρατοῦ ἐπίοντος· σημαίνοντες τὸ
 πληθὸς τε τῆς στρατιῆς καὶ τὰς νέας. ὥς δὲ οὗτοί σφι ταῦ-
 τα συνεβούλευον, χρηστὰ γὰρ ἐδόκειον συμβουλεύειν, καὶ σφι
 20 εὖνος ἐφαίνετο ἐὼν ὁ Μακεδὼν, ἐπαίθοντο. δοκέειν δέ μοι,
 ἄρρωδίῃ ἦν τὸ πεῖθον, ὥς ἐπύθοντο καὶ ἄλλην ἐοῦσαν ἐσβο-
 λὴν ἐς Θεσσαλοὺς κατὰ τὴν ἄνω Μακεδονίην διὰ Περραιῶν
 κατὰ Γόννον πόλιν, τῇ περὶ δὴ καὶ ἐσέβαλε ἡ στρατιὴ ἡ
 Ἐξέξω. καταβάντες δὲ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τὰς νέας, ὀπίσω
 25 ἐπορεύοντο ἐς τὸν Ἰσθμόν.

CLXXIV. Αὕτη ἐγένετο ἡ ἐς Θεσσαλίην στρατιή, βα- coacti bar-
 σιλέος τε μέλλοντος διαβαίνειν ἐς τὴν Εὐρώπην ἐκ τῆς baros se-
 Ἀσίας, καὶ ἑόντος ἤδη ἐν Ἀεὺδῳ. Θεσσαλοὶ δὲ, ἐξημω- quuntur.
 θύοντες συμμάχων, οὕτω δὴ ἐμήδισαν προσθύμῳ, οὐδ' ἔτι

ἐνδοιαστῶς, ὥστε ἐν τοῖσι πρῆγμασι ἐφαίνοντο βασιλείῃ ἄν- 5
δρες ἐόντες χρησιμώτατοι.

Delecta a
Græcis ad
excipien-
dum hosti-
um impe-
tum Ther-
mopylæ et
Artemisi-
um.

CLXXV. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἐπεὶ τε ἀπίκατο ἐς τὸν Ἰσθ-
μὸν, ἐξουλεύοντο πρὸς τὰ λεχθέντα ἐξ Ἀλεξάνδρου, ἥ τε
στήσονται τὸν πόλεμον καὶ ἐν οἷοισι χώροις. ἡ νικῶσα δὲ
γνώμη ἐγένετο, τὴν ἐν Θερμοπύλῃσι ἐσθλοὴν φυλάττειν. στει- 5
νοτέρη γὰρ ἐφαίνετο εἶναι τῆς ἐς Θεσσαλίην, καὶ ἄμα ἀγ-
χοτέρη τε τῆς ἰωυτῶν. τὴν δὲ ἀτραπὸν, δι' ἣν ἤλυσαν οἱ
ἁλόντες Ἕλλήνων ἐν Θερμοπύλῃσι, οὐδὲ ἤδεσαν εἶναι
πρότερον ἢ περ ἀπικόμενοι ἐς Θερμοπύλῃς ἐπύδοντο Τρη-
χινῶν. ταύτην ὡν ἐξουλεύσαντο φυλάσσοντες τὴν ἐσθλοὴν,
μὴ παρῆναι ἐς τὴν Ἑλλάδα τὸν βάρβαρον· τὸν δὲ ναυτικὸν 10
στρατὸν πλεῖν γῆς τῆς Ἰσθμιαίτιδος ἐπὶ Ἀρτεμισίον. ταῦ-
τα γὰρ ἀγχοῦ τε ἀλλήλων ἐστὶ, ὥστε πυρδάνεσθαι τὰ
κατὰ ἑκατέρους ἔοντα· οἱ τε χῶροι οὕτως ἔχουσι.

Situs ho-
rum loco-
rum.

CLXXVI. Τοῦτο μὲν, τὸ Ἀρτεμισίον ἐκ τοῦ πελάγους
τοῦ Θρηϊκίου ἐξ εὐρέος συνάγεται ἐς στενὸν πόρον, τὸν με-
ταξὺ ἔοντα νήσου τε Σκιάδου καὶ ἡπείρου Μαγνησίας. ἐκ
δὲ τοῦ στενοῦ, τῆς Εὐβοίας ἦδη τὸ Ἀρτεμισίον δέκεται αἰ-
γιαλός· ἐν δὲ, Ἀρτεμιδος ἰόν. Ἡ δὲ αὖ διὰ Τρηχίνος 5
ἑσόδος ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐστὶ, τῇ στενωτάτῃ, ἡμίπλευρον.
οὐ μόντοι κατὰ τοῦτό γ' ἐστὶ στενωτάτον τῆς χώρας
τῆς ἁλλῆς, ἀλλ' ἐμπροσθε τε Θερμοπυλῆων καὶ ὀπισθεν·
κατὰ τε Ἀλφειοῦς, ὀπισθε ἔοντας, εἶναι ἀμαξιτὸς μού-
νη· καὶ ἐμπροσθε, κατὰ Φοίνικα ποταμὸν, ἀγχοῦ Ἀνθη- 10
λῆς πόλιος, ἀμαξιτὸς ἄλλῃ μούνῃ. τῶν δὲ Θερμοπυλῆων
τὸ μὲν πρὸς ἐσπέρας, ὅρος ἄετον τε καὶ ἀπόκημνον, ὑψη-
λὸν, ἀνατεῖνον ἐς τὴν Οἶτην· τὸ δὲ πρὸς τὴν ἡῶ τῆς ὁδοῦ,
θάλασσα ὑποδέκεται καὶ τειάγεται. Ἔστι δὲ ἐν τῇ ἐσόδῳ
ταύτῃ θερμὰ λουτρά, τὰ Χύτρος καλεῖται οἱ ἐπιχώριοι 15
καὶ βωμὸς ἴδρυται Ἑρακλῆος ἐπ' αὐτοῖσι. ἐδέδηκτο δὲ τει-
χος κατὰ ταύτας τὰς ἐσθλοάς· καὶ τό γε παλαιὸν πύλαι
ἐπῆσαν. ἔδειμαν δὲ Φωκίης τὸ τεῖχος, δέξαντες, ἐπεὶ Θεσ-

σαλοὶ ἦλθον ἐκ Θεσπρωτῶν οἰκήσοντες γῆν τὴν Αἰολίδα,
 20 τὴν περ νῦν ἐκτέαται. ἅτε δὴ πειραμένων τῶν Θεσσαλῶν
 καταστρέφεσθαί σφεας, τοῦτο προεφυλάξαντο οἱ Φωκέες·
 καὶ τὸ ὕδωρ τὸ θερμὸν τότε ἐπῆκαν ἐπὶ τὴν ἔσοδον, ὥς ἂν
 χαρὰ δρωδεῖν ὁ χῶρος· πᾶν μηχανεάμενοι ὅπως μὴ σφι ἐσ-
 βάλοιεν οἱ Θεσσαλοὶ ἐπὶ τὴν χώραν. Τὸ μὲν νυν τεῖχος τὸ
 25 ἀρχαῖον ἐκ παλαιοῦ τε ἐδέδμητο, καὶ τὸ πλέον αὐτοῦ ἦδη
 ὑπὸ χρόνου ἔκειτο. τοῖσι δὲ, αὖτις ὀρθώσασι, ἔδοξε ταύτη
 ἀπαμύνειν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος τὸν βάρβαρον. κάρμη δὲ ἐστὶ
 ἀγχοτάτω τῆς ὁδοῦ, Ἀλπηνοὶ οὖνομα· ἐκ ταύτης δὲ ἐπι-
 σιτιῶσθαι ἐλογίζοντο οἱ Ἕλληνες.

CLXXVII. Οἱ μὲν νυν χῶροι οὗτοι τοῖσι Ἕλλησι εἶναι
 ἐφαίνοντο ἐπιτήδεοι. ἅπαντα γὰρ προσκεψάμενοι, καὶ ἐπι-
 λογισθέντες, ὅτι οὔτε πλήθει ἔξουσιν χρᾶσθαι οἱ βάρβαροι,
 οὔτε ἵππῳ, ταύτη σφι ἔδοξε δέκεσθαι τὸν ἐπίοντα ἐπὶ τὴν
 5 Ἑλλάδα. ὥς δὲ ἐπύθοντο τὸν Πέρσῃ ἐόντα ἐν Πιερίῃ, δια-
 λυθέντες ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ, ἐστρατεύοντο αὐτέων οἱ μὲν ἐς
 Θερμοπύλας πεζῇ, ἄλλοι δὲ κατὰ θάλασσαν ἐπ' Ἀρτε-
 μίσιον.

CLXXVIII. Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες κατὰ τάχος ἐξοήθειον
 διαταχθέντες. Δελφοὶ δ' ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐχρηστηρι-
 ζοντο τῷ θεῷ, ὑπὲρ ἑωυτῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος καταρρώδη-
 κότες. καὶ σφι ἐχρήσθη “ ἀνέμοισιν εὐχέσθαι· μεγάλους
 5 γὰρ τούτους ἔσεσθαι τῇ Ἑλλάδι συμμάχους.” Δελφοὶ δὲ
 δεξιόμενοι τὸ μαντήιον, πρῶτα μὲν, Ἑλλήνων τοῖσι βουλο-
 μένοισιν εἶναι ἐλευθέροισιν ἐξήγγειλαν τὰ χρησθέντα αὐτοῖσι·
 καὶ σφι δεινῶς καταρρώδουσι τὸν βάρβαρον ἐξαγγείλαντες,
 χάριν ἀδάνατον κατέδεντο. μετὰ δὲ ταῦτα, οἱ Δελφοὶ
 10 τοῖσι ἀνέμοισιν βαρὺν τε ἀπέδεξαν ἐν Θυίῃ, τῇ περ τῆς Κη-
 φισσοῦ θυγατρὸς Θυίης τὸ τέμενός ἐστι, ἐπ' ἧς καὶ ὁ χῶρος
 οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει· καὶ θυσίῃσι σφεας μετήϊσαν.
 Δελφοὶ μὲν δὴ κατὰ τὸ χρηστήριον ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἀνέ-
 μους ἱλάσκονται.

Nuntio al-
 lato, Persas
 ad sinum
 Thermai-
 cum castra
 posuisse [c.
 131.], co-
 piæ Græ-
 corum pe-
 destres
 Thermopy-
 las, navales
 Artemisi-
 um petunt.
 Oraculum
 Delphis da-
 tum de
 ventis con-
 tra hostes
 auxilio fu-
 turis: unde
 primum
 nata spes
 servandæ
 Græciæ.
 Ventorum
 apud Del-
 phos divi-
 nus cultus.

E barbaro-
rum navi-
bus decem
versus insu-
lam Scia-
thum præ-
missæ, in-
cidunt in
tres Græco-
rum naves
illic excu-
bantes,
quarum
duas cum
ipsis viris,

CLXXIX. Ὁ ΔΕ ναυτικός Ξέρξῳ στρατὸς, ὁρμώ-
μενος ἐκ Θέρμης πόλεως, παρέβαλε νηυσὶ τῇσι ἄριστα πλεού-
σῃσι δέκα ἰδὺ Σκιάδου· ἔνθα ἔσαν προφυλάσσουσαι νέες
τρῆς Ἑλληνίδες, Τροιζηνίη τε καὶ Αἰγιναίη καὶ Ἀττική.
προϊδόντες δὲ οὗτοι τὰς νέας τῶν βαρβάρων, ἐς φυγὴν ὤρ- 5
μησαν.

CLXXX. Τὴν μὲν δὴ Τροιζηνίην, τῆς ἤρχε Πεηξῖνος,
αὐτίκα αἰξίουσι ἐπισπόμενοι οἱ βάρβαροι. καὶ ἔπειτα τῶν
ἐπισατέων αὐτῆς τὸν καλλιστεύοντα ἀγαγόντες ἐπὶ τῆς
πρώτης τῆς νηὸς, ἐσφαζαν, διαδέξιον ποιούμενοι τὸν εἶλον
τῶν Ἑλλήνων πρῶτον καὶ κάλλιστον. τῷ δὲ σφαγιασθέντι 5
τούτῳ οὐνομα ἦν Λέων· τάχα δ' ἄν τι καὶ τοῦ οὐνόματος
ἐπαύροιο.

CLXXXI. Ἡ δὲ Αἰγιναίη, τῆς ἐτεκράρχε Ἀσωνίδης,
καὶ τινὰ σφι δόρυζον παρέσχε, Πύθῳ τοῦ Ἰσχυρέου
ἐπισατεύοντος, ἀνδρὸς ἀρίστου γενομένου ταύτην τὴν ἡμέ-
ρην· ὃς ἐπειδὴ ἡ ναὺς ἡλίσκετο, ἐς τοῦτο ἀντεῖχε μαχόμενος,
ἐς ὃ κατεκρουεργήθη ἄπας. ὥς δὲ πεσὼν οὐκ ἀπέθανε, ἀλλ' 5
ἦν ἔμπνοος, οἱ Πέρσαι, οἵπερ ἐπεσάτευον ἐπὶ τῶν νεῶν, δι'
ἀρετὴν τὴν ἐκείνου, περιποιῆσαί μιν περὶ πλείστου ἐποίησαν-
το, σμύρνησί τε ἰώμενοι τὰ ἔλκεα, καὶ σινδόνης βυσσίνης τε-
λαμῶσι κατενίσσοντες. καὶ μιν, ὥς ὑπίσω ἀπίκοντο ἐς τὸ
ἑωυτῶν στρατόπεδον, ἐπεδείκνυσαν ἐκπαγλιέμενοι πάσῃ τῇ 10
στρατιῇ, περιέποντες εὔ· τοὺς δὲ ἄλλους, τοὺς ἔλαβον ἐν τῇ
νῇ ταύτῃ, περιεῖπον ὥς ἀνδράποδα.

tertiam.
classiariis
post navem
ad littus al-
lisam di-
lapsis, va-
cuam capi-
unt. Qua
re cognita,
Græcorum
classis hos
metu-
ens. Arte-

CLXXXII. Αἱ μὲν δὴ δύο τῶν νεῶν οὕτω ἐχειρώθησαν.
ἡ δὲ τρίτη, τῆς ἐτεκράρχε Φόρμος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, φεύ-
γουσα, ἐξοκέλει ἐς τὰς ἐσβολὰς τοῦ Πηγείου· καὶ τοῦ μὲν
σκάφους ἐκράτησαν οἱ βάρβαροι, τῶν δὲ ἀνδρῶν οὐ. ὥς γὰρ
δὴ τάχιστα ἐπώκειλαν τὴν νέα οἱ Ἀθηναῖοι, ἀποδορόντες, 5
κατὰ Θεσσαλίην πορευόμενοι ἐκομίσθησαν ἐς Ἀθήνας.
Ταῦτα οἱ Ἕλληνες οἱ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ στρατοπεδεύόμενοι
πυνθάνονται παρὰ πυρσῶν ἐκ Σκιάδου. πυνθόμενοι δὲ καὶ

- καταρρώδησαντες, ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου μεταρμίζοντο ἐς
 10 Χαλκίδα, φυλάζοντες μὲν τὸν Εὐρεῖπον, λείποντες δὲ ἡμερο-
 σκόπους περὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς Εὐβοίας.

misio relic-
to Chalci-
dem in Eu-
bœa retro-
cedit.

- CLXXXIII. Τῶν δὲ δέκα νεῶν τῶν βαρβάρων τρεῖς
 ἐπέλασαν περὶ τὸ ἔρμα τὸ μεταξὺ ἐὼν Σκιαῶν τε καὶ
 Μαγνησίδος, καλεόμενον δὲ Μύρμηκα. ἐνθαῦτα οἱ βάρ-
 5 ξαροι ἐπειδὴ στήλην λίδου ἐπέδηκαν, κομίσαντες ἐπὶ τὸ
 ἔρμα, ὀρμηθέντες αὐτοὶ ἐκ Θέρμης, ὥς σφι τὸ ἐμποδὼν
 ἐγεγόνεε καθαρὸν, ἐπέπλεον πάσῃσι τῇσι νηυσὶ, ἑνδεκα
 ἡμέρας παρέντες μετὰ τὴν βασιλεὺς ἐξέλασιν ἐκ Θέρμης.
 τὸ δὲ ἔρμα σφι κατηγήσατο, ἐὼν ἐν πόρῳ μάλιστα, Πάμ-
 10 σι τῆς Μαγνησίδος χώρας ἐπὶ Σηπιάδα τε καὶ τὸν αἰγιαλὸν
 τὸν μεταξὺ Κασθαναΐδος τε πόλιος ἐόντα καὶ Σηπιάδος
 ἀκτῆς.

Mox secuta
tota classis
Persarum,
ad Sepia-
dem in
Magnesia
appellit.

- CLXXXIV. Μέχρι μὲν νυν τούτου τοῦ χώρου καὶ Θερ-
 μοπυλῆων, ἀπαδῆς τε κακῶν ἦν ὁ στρατός· καὶ πληθὺς
 ἦν τηρικαῦτα ἔτι, ὥς ἐγὼ συμβαλλεόμενος εὕρισκω, τόσον.
 τῶν μὲν ἐκ τῶν νεῶν τῶν ἐκ τῆς Ἀσίδος, εὐσέων ἐπὶ τὰ
 5 καὶ διηκοσίων καὶ χιλίων, τὸν μὲν ἀρχαῖον ἐκάστων τῶν
 ἐθνέων ὄμιλον, ἐόντα τέσσερας καὶ εἴκοσι μυριάδας, καὶ
 πρὸς, χιλιάδα τε καὶ τετρακοσίους, ὥς ἀνὰ διηκοσίους ἄν-
 10 θρας λογιζόμενοισι ἐν ἐκάστη νηϊ. ἐπεβάτευον δὲ ἐπὶ τούτων
 τῶν νεῶν, χωρὶς ἐκάστων τῶν ἐπιχωρίων ἐπιβατέων, Περσέων
 10 τε καὶ Μήδων καὶ Σακίων, τριήκοντα ἄνδρες. οὗτος ἄλ-
 λος ὄμιλος γίνεται τρισμύριοι, καὶ ἑξακισχίλιοι, καὶ πρὸς,
 διηκοσίοι τε καὶ δέκα. προσδήσω δ' ἔτι τούτῳ καὶ τῷ
 προτέρῳ ὀριθμῷ τοὺς ἐκ τῶν πεντηκοντέρων ποιήσας, ὃ τι
 πλεον ἦν αὐτέων ἢ ἔλασσον, ἀν' ὀγδῶκοντα ἄνδρας ἐνεῖναι.
 15 συνελέχθη δὲ ταῦτα τὰ πλοῖα, ὥς καὶ πρότερόν μοι εἰρέδη,
 τρισχίλια. ἥδη ὦν ἄνδρες ἂν εἶεν ἐν αὐτοῖσι τέσσερες μυριά-
 δες καὶ εἴκοσι. Τοῦτο μὲν νυν τὸ ἐκ τῆς Ἀσίδος ναυτικὸν
 ἦν, σύμπαν ἐὼν πεντήκοντα μυριάδες καὶ μία, χιλιάδες τε

Quantum
hominum
numerus
et quam
immanem
omnis ge-
neris appa-
raturum Xer-
xes ad Se-
piadem
Thermopy-
lasque et
ex Asia,

ἔπεισι ἐπὶ ταύτῃσι ἑπτὰ, καὶ πρὸς, ἑκατοντάδες ἕξ, καὶ δεκάς. Τοῦ δὲ πεζοῦ, ἐξοδηκόντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες 20 ἐγίνοντο· τῶν δὲ ἱππέων, ὅκτῳ μυριάδες. προσδήσω δὲ τούτοις τὰς καμύλους τοὺς ἐλαύνοντας Ἀραβίους, καὶ τοὺς τὰ ἄρματα Λίβυας, πληθὺς ποιήσας δισμυρίους ἄνδρας. Καὶ δὴ τό τε ἐκ τῶν νεῶν καὶ τοῦ πεζοῦ πληθὺς συντιθέμενον, γίνεται διηκόσιαί τε μυριάδες καὶ τριήκοντα καὶ μία, 25 καὶ πρὸς, χιλιάδες ἑπτὰ, καὶ ἑκατοντάδες ἕξ, καὶ δεκάς. Τοῦτο μὲν τὸ ἐξ αὐτῆς τῆς Ἀσίης στρατεύματα ἕξαναχθὲν εἴρηται, ἄνευ τε τῆς Δερραπήνης τῆς ἐπομένης, καὶ τῶν σιταγωγῶν πλοίων, καὶ ὅσοι ἐνέπλεον τούτοις.

et ex Euro-
pa contra
Græcos
conduxerit.

CLXXXV. Τὸ δὲ δὴ ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀγόμενον στρα-
τεύμα ἔτι προσλογιστέα τούτῳ παντὶ τῷ ἐξηκιδμημένῳ.
δοκῇσιν δὲ δεῖ λέγειν. νέας μὲν νυν οἱ ἀπὸ Θρηήκης Ἑλ-
ληνες, καὶ ἐκ τῶν νήσων τῶν ἐπικειμένων τῇ Θρηήκι, παρείχον-
το εἴκοσι καὶ ἑκατόν. ἐκ μὲν νυν τούτων τῶν νεῶν, ἄνδρες 5
τετρακισχίλιοι καὶ δισμύριοι γίνονται. πεζοῦ δὲ, τὸν Θρηή-
κας παρείχοντο, καὶ Παίονες, καὶ Ἑρδοὶ, καὶ Βοττιαῖοι,
καὶ τὸ Χαλκιδικὸν γένος, καὶ Βρύγοι, καὶ Πίερες, καὶ
Μακεδόνας, καὶ Περγαῖοι, καὶ Ἐπιήνες, καὶ Δόλιορες, καὶ
Μάγητες, καὶ Ἀχαιοὶ, καὶ ὅσοι τῆς Θρηήκης τὴν παρα- 10
λίην νέμονται· τούτων τῶν ἐδνέων, τριήκοντα μυριάδας
δοκέω γενέσθαι. αὗται δὲ αἱ μυριάδες κείνῃσι προστεθεῖσαι
τῇσι ἐκ τῆς Ἀσίης, γίνονται αἱ πᾶσαι ἀνδρῶν αἱ μάχιμοι
μυριάδες διηκόσια καὶ ἐξήκοντα καὶ τέσσαρες, ἔπεισι δὲ
ταύτῃσι ἑκατοντάδες ἑκακίδεκα, καὶ δεκάς. 15

CLXXXVI. Τοῦ μαχίμου δὲ τούτου ἑόντος ἀριθμὸν
τοσούτου, τὴν Δερραπήν τὴν ἐπομένην τούτοις, καὶ τοὺς
ἐν τοῖσι σιταγωγαῖσι ἀκάτοις ἑόντας, καὶ μάλιστα ἐν τοῖσι
ἄλλοις πλοίοις, τοῖσι ἅμα πλέουσι τῇ στρατῇ, τούτους
τῶν μαχίμων ἀνδρῶν οὐ δοκέω εἶναι ἐλάσσονας, ἀλλὰ πλεῖ- 5
νας. καὶ δὴ σφας ποίῳ ἴσους ἐκείνοις εἶναι, καὶ οὔτε
πλεῖονας, οὔτε ἐλάσσονας οὐδέν. ἐξισούμενοι δὲ οὗτοι τῷ μα-

χίμῳ, ἐκπληροῦσι τὰς ἴσας μυριάδας ἐκείνησι. Οὕτω
 πεντηκοσίας τε μυριάδας καὶ εἴκοσι καὶ ὀκτῶ, καὶ χιλιά-
 10 δας τρεῖς, καὶ ἑκατοντάδας δύο, καὶ δεκάδας δύο ἀνδρῶν
 ἤγαγε Ξέρξης ὁ Δαρείου μέχρι Σηπιάδος καὶ Θερμοπυ-
 λέων.

CLXXXVII. Οὗτος μὲν δὴ τοῦ συνάπαντος τοῦ Ξέρξεω Xerxes ipse
 στρατεύματος ἀριθμός. γυναικῶν δὲ σιτοποιέων, καὶ παλ-
 λακέων, καὶ εὐνούχων, οὐδεὶς ἂν εἴποι ἀτρεκέα ἀριθμόν·
 οὐδ' αὖ ὑποζυγίαν τε καὶ τῶν ἄλλων κτηνέων τῶν ἀχθο-
 5 φόρων καὶ κυνῶν Ἰνδικῶν τῶν ἐπομένων, οὐδ' ἂν τουτέων
 ὑπὸ πλήθους οὐδεὶς ἂν εἴποι ἀριθμόν. "Ωστε οὐδὲν μοι
 δῶμα παρίσταται προδοῦναι τὰ ῥέεθρα τῶν ποταμῶν ἔστι
 τῶν ἄλλὰ μᾶλλον, ὅπως τὰ σιτία ἀντέχρησε, δῶμά μοι,
 μυριάσι τοσαύτησι. εὐρίσκω γὰρ συμβαλλεόμενος, εἰ χοίνοι-
 10 κα πυρῶν ἕκαστος τῆς ἡμέρης ἐλάμβανε, καὶ μηδὲν πλέον,
 ἔνδεκα μυριάδας μεδίμνων τελομένηας ἐπ' ἡμέρην ἐκάστη,
 καὶ πρὸς, τριηκοσίους τε ἄλλους μεδίμνους καὶ τεσσεράκον-
 τα. γυναιξὶ δὲ καὶ εὐνούχοισι, καὶ ὑποζυγίοισι καὶ κυσὶ,
 οὐ λογιζομαι. Ἀνδρῶν δ' εὐσέων τοσαυτέων μυριαδέων,
 15 κἀλλεός τε εἵνεκα καὶ μεγάλθους οὐδεὶς αὐτέων ἀξιονικότερος
 ἦν αὐτοῦ Ξέρξεω ἔχειν τοῦτο τὸ κράτος.

CLXXXVIII. Ὁ δὲ δὴ ναυτικός στρατὸς ἐπεὶ τε ὄρ- Persarum
 μηδεὶς ἔπλεε, καὶ κατέσχε τῆς Μαγνησίης χώρας ἐς τὸν
 αἰγιαλὸν τὸν μεταξὺ Κασθαναίης τε πόλιος ἑόντα καὶ Ση-
 πιάδος ἀκτῆς, αἱ μὲν δὴ πρῶται τῶν νεῶν ἄρμεον πρὸς γῆν,
 5 ἄλλαι δ' ἐπ' ἐκείνησι ἐπ' ἀγκυρέων ἄτε γὰρ τοῦ αἰγιαλοῦ
 ἑόντος οὐ μεγάλου, πρόκροσαι ὀρμέοντο ἐς πόντον, καὶ ἐπὶ
 ὀκτῶ νέας. ταύτην μὲν τὴν εὐφρόνην οὕτω. Ἀμα δὲ ὄρδρα,
 ἐξ αἰθρίας τε καὶ νηνεμίας, τῆς θαλάσσης ζεσάσης, ἐπέπεσέ
 σφι χειμῶν τε μέγας καὶ πολλὸς ἀνεμος ἀπηλιώτης,
 10 τὸν δὴ Ἑλλησποντὴν καλέουσι οἱ περὶ ταῦτα τὰ χω-
 ρία οἰκημένοι. ὅσοι μὲν νυν αὐτέων αὐξόμενον ἔμαθον τὸν
 ἄνεμον, καὶ τοῖσι οὕτω εἶχε ὄρου, οἱ δ' ἐφθισαν τὸν χει-

omnium
 pulcherri-
 mus et pro-
 cerissimus.

Persarum
 naves dum
 ad Sepia-
 dem com-
 morantur,
 ingens co-
 orta tem-
 pestas ca-
 rum mul-
 tas frangit.

μῶνα ἀνασπάσαντες τὰς νέας, καὶ αὐτοὶ τε περιῆσαν καὶ αἱ νέες αὐτέων. ὅσας δὲ τῶν νεῶν μεταρσίας ἔλαβε, τὰς μὲν ἐξέφερε πρὸς Ἰπνούς καλεομένους τοὺς ἐν Πηλῳ, τὰς δὲ ἐς 15 τὸν αἰγιαλόν· αἱ δὲ περὶ αὐτὴν τὴν Σηπιάδα περιέπιπτον· αἱ δὲ ἐς Μελίβοιαν πόλιν, αἱ δὲ ἐς Κασθαναίην ἐξεξέρασσοντο. ἦν τε τοῦ χειμῶνος χρῆμα ἀφόρητον.

Boreas et Orithyia ab Athenienibus in auxilium vocati. Sa cellum Boreae ad Ilisum fluvium.

CLXXXIX. Λέγεται δὲ λόγος, ὡς Ἀθηναῖοι τὸν Βορρὴν ἐκ θεοπροπίου ἐπικαλέσαντο, ἐλθόντος σφι ἄλλου χρηστηρίου “ τὸν γαμβρὸν ἐπίκουρον καλέσασθαι.” Βορρῆς δὲ, κατὰ τὸν Ἑλλήνων λόγον, ἔχει γυναῖκα Ἀττικὴν, Ὠρειδυίην τὴν Ἐρεχθίδος. κατὰ δὲ τὸ κῆδος τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς φάτις ᾤσμηται, συμβαλλόμενοι σφι τὸν Βορρὴν γαμβρὸν εἶναι, καὶ ναυλοχέοντες τῆς Εὐβοίης ἐν Χαλκίδι, ὡς ἔμαδον αὐξόμενον τὸν χειμῶνα, ἢ καὶ πρὸ τούτου, ἐδύοντό τε καὶ ἐπικαλέοντο τὸν τε Βορρὴν καὶ τὴν Ὠρειδυίην, τιμωρῆσθαι σφι καὶ διαφθεῖραι τῶν βαρβάρων τὰς νέας, ὡς 10 καὶ πρότερον περὶ Ἀθῶν. Εἰ μὲν νυν διὰ ταῦτα τοῖσι βαρβάροις ὀρμέουσι ὁ Βορρῆς ἐπέπεσε, οὐκ ἔχω εἶπαι· οἱ δ’ ὦν Ἀθηναῖοι σφι λέγουσι βοηθήσαντα τὸν Βορρὴν πρότερον, καὶ τότε ἐκεῖνα κατεργάσασθαι· καὶ ἰσὺν ἀπελθόντες Βορρῶν ἰδρύσαντο παρὰ ποταμὸν Ἰλισόν. 15

Quot naves hominesque illa tempestas absumserit. Aminocles, ad Sepiadem fundos possidens, ex hoc naufragio immensas divitias nactus.

CXC. Ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ νέας οἱ ἐλαχίστας λέγουσι διαφθαρῆναι, τετρακοσίων οὐκ ἐλάσσονας, ἄνδρας τε ἀναριθμήτους, χρημάτων τε πλῆθος ἀφθονόν· ὥστε Ἀμεινοκλείῳ τῷ Κρητίνῳ, ἀνδρὶ Μάγνητι, γηοχέοντι περὶ Σηπιάδα, μεγάλως ἢ ναυηγίῃ ἐγένετο χρηστή· ὅς πολλὰ μὲν χεύσεια 5 ποτήρια ὑστέρῳ χρόνῳ ἐκβερασσόμενα ἀνείλετο, πολλὰ δὲ ἀργύρεα· θησαυροὺς τε τῶν Περσέων εὗρε, ἅλλα τε χεύσεια ἄφατα χρήματα περιεβάλλετο. ἀλλ’ ὁ μὲν, τᾶλλα οὐκ εὐτυχέων, εὐζήμασι μέγα πλούσιος ἐγένετο· ἦν γάρ τις καὶ τοῦτον ἄχαρις συμφορὴ λυπεῖσα παιδοφόνος. 10

Quarto demum die, post sacra a

CXCI. Σιταγωγῶν δὲ ὀλκάδων, καὶ τῶν ἄλλων πλοίων διαφθειρομένων οὐκ ἐπὶ ἡν ἀριθμός· ὥστε δέισαντες οἱ στρα-

τηγοὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ, μὴ σφι κεκακωμένοισι ἐπιδέωνται οἱ Θεσσαλοὶ, ἕρκος ὑψηλὸν ἐκ τῶν ναυηγίων περιεβά-
 5 λοντο. ἡμέρας γὰρ δὴ ἐχεύμαζε τρεῖς. τέλος δὲ, ἔντομά τε ποι-
 εῦντες, καὶ καταεἰδόντες γόησι τῷ ἀνέμῳ οἱ Μάγοι, πρὸς
 τε τούτοισι, καὶ τῇ Θέτι καὶ τῇσι Νηρηΐσι θύοντες, ἔπαυ-
 σαν τετάρτη ἡμέρῃ, ἢ ἄλλως κως αὐτὸς ἐδέλων ἐκόπασε. τῇ
 δὲ Θέτι ἔδουν, πυθόμενοι παρὰ τῶν Ἰώνων τὸν λόγον, ὡς
 10 ἐκ τοῦ χώρου τούτου ἀρπασθεῖν ὑπὸ Πηλῆος, εἴη τε ἅπασα
 ἡ ἀκτὴ ἡ Σηπιάς ἐκείνης τε καὶ τῶν ἄλλων Νηρηίδων. ὁ
 μὲν δὴ τετάρτη ἡμέρῃ ἐπέπαυτο.

magis mari placando
 facta, venti rabies sedatur
 Sepias Thetidi Nereidi-
 busque sacra.

cxchi. Τοῖσι δὲ Ἑλλῆσι οἱ ἡμεροσκόποι ἀπὸ τῶν ἄκρων
 τῶν Εὐβοϊκῶν καταδραμόντες δευτέρῃ ἡμέρῃ, ἀπ' ἧς ὁ χει-
 μῶν πρῶτος ἐγένετο, ἐσήμαινον πάντα τὰ γεγόμενα περὶ τὴν
 ναυηγίην. οἱ δὲ, ὡς ἐπύθοντο, Ποσειδέωνι Σωτῆρι εὐζάμενοι,
 5 καὶ σπονδὰς προχέαντες, τὴν ταχίστην ὀπίσω ἡπείγοντο
 ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον· ἐλπίσαντες ὀλίγας τινὰς σφι ἀντιξόους
 ἔσεσθαι νῆας. οἱ μὲν δὴ τὸ δεύτερον ἐλθόντες, περὶ τὸ Ἀρ-
 τεμίσιον ἐναυλόχουν, Ποσειδέωνος Σωτῆρος ἐπανυμῖν ἀπὸ
 τούτου ἔτι καὶ ἐς τότε νομίζοντες.

Audita barbarorum
 strage, classis Græcorum
 Artemisium repetit. Nep-
 tunus Servator.

cxci. Οἱ δὲ βάρβαροι, ὡς ἐπαύσατό τε ὁ ἄνεμος, καὶ
 τὸ κῦμα ἔστρωτο, κατασπάσαντες τὰς νῆας, ἔπλεον παρὰ
 τὴν ἡπειρον. κάμψαντες δὲ τὴν ἄκρην τῆς Μαγνησίης,
 ἰδεῖαν ἔπλεον ἐς τὸν κόλπον τὸν ἐπὶ Παγασέων φέροντα.
 5 ἔστι δὲ χώρος ἐν τῷ κόλπῳ τούτῳ τῆς Μαγνησίης, ἔνθα
 λέγεται τὸν Ἡρακλῆα καταλειφθῆναι ὑπὸ Ἰήσονός τε
 καὶ τῶν συνεταίρων, ἐκ τῆς Ἀργοῦς ἐπ' ὕδαρ πεμφθέντα,
 εὖτ' ἐπὶ τὸ κῶας ἔπλεον ἐς Αἶαν τὴν Κολχίδα. ἐνθεῦτεν
 γὰρ ἔμελλον ὑδρευσάμενοι ἐς τὸ πέλαγος ἀφῆσιν· ἐπὶ
 10 τούτου δὲ τῷ χώρῳ οὐνομα γέγονε Ἀφέται. ἐν τούτῳ ᾧ
 ὄρμον οἱ Ἑρξέω ἐποιεῦντο.

Aphetae ad sinum Pa-
 gasæum sita, unde nomen ac-
 ceperint. Quo dum naves Per-
 sarum, Se-
 piade relicta, prove-
 huntur,

cxci. Πεντεκαίδεκα δὲ τῶν νηῶν τουτέων ἔτυχόν τε
 ὕσταται πολλὸν ἐξαναχθεῖσαι, καὶ κως κατεῖδον τὰς ἐπ'
 Ἀρτεμισίῳ τῶν Ἑλλήνων νῆας, ἔδοξάν τε δὴ τὰς σφετέ-

earum quindecim, duce San-
 doce, quem Darius o-

lim ob cau-
sam injuste
judicatam
capitis dam-
naverat,
Græcorum
in manus
incidunt.

ρας εἶναι οἱ βάρβαροι, καὶ πλείοντες ἐσέπεσον ἐς τοὺς πολε-
μίους· τῶν ἐστρατήγει ὁ ἀπὸ Κύρης τῆς Αἰολίδος ὕπαρχος 5
Σανδῶκης ὁ Θαμασίου· τὸν δὴ πρότερον τουτέων βασιλεὺς
Δαρεῖος, ἐπ' αἰτίῃ τοιῇδε λαβὼν, ἀνισταύσας ἐόντα τῶν
βασιλῆων δικαστέων ὁ Σανδῶκης ἐπὶ χρέμασι ἄδικον δίκην
ἐδίκασε. ἀνακρεμασθέντος ὦν αὐτοῦ, λογιζόμενος ὁ Δα-
ρεῖος, εὖρὲ οἱ πλέα ἀγαθὰ τῶν ἀμαρτημάτων πεποιημένα ἐς 10
οἶκον τὸν βασιλῆιον· εὖρὼν δὲ τοῦτο ὁ Δαρεῖος, καὶ γνοὺς
ὡς ταχύτερα αὐτὸς ἢ σοφώτερα ἐργασμένος εἴη, ἔλυσε. βα-
σίλῃα μὲν δὴ Δαρεῖον οὕτω διαφυγὼν μὴ ἀπολέσθαι, περιῆν·
τότε δὲ ἐς τοὺς Ἕλληνας καταπλώσας, ἔμειλε οὐ τὸ δεύτε-
ρον διαφυγὼν ἐσεσθαι. ὡς γὰρ σφείας εἶδον προσπλέοντας οἱ 15
Ἕλληνες, μαθόντες αὐτέων τὴν γινομένην ἀμαρτάδα, ἐπανα-
χθέντες, εὐπετέως σφείας εἶλον.

Capti in iis
etiam Ari-
dolis, Ala-
bandorum
in Caria ty-
rannus, et
Penthylus,
Paphiorum
dux.

CXCIV. Ἐν τουτέων μὴ Ἀριδωλὶς πλέων ἦλω, τύραν-
νος Ἀλαεάνδων τῶν ἐν Καρίῃ. ἐν ἐτέρῃ δὲ, ὁ Πάφιος στρα-
τηγὸς Πενθύλος ὁ Δημοπόου· ὃς ἤγε μὲν δυώδεκα νῆας ἐκ
Πάφου, ἀποβαλὼν δὲ σφῶν τὰς ἑνδεκα τῶ χειμῶνι τῶ γε-
νομένῳ κατὰ Σηπιάδα, μὴ τῇ περιγενομένῃ καταπλέων 5
ἐπ' Ἀρτεμίσιον ἦλω. τούτους οἱ Ἕλληνες, ἐξιστοῦσάντες
τὰ ἐβούλοντο πυδέσθαι ἀπὸ τῆς Ξέρξεω στρατιῆς, ἀποπέμ-
πουσι δεδεμένους ἐς τὸν Κορινθίων Ἰσθμόν.

Reliqua
classis A-
phetas te-
net. Copia-
rum pedest-
rium iter
per Thessa-
liam ad si-
num Ma-
liacum.
Thessalo-
rum equi-
tatus. Flu-
vii aliquot
Thessalie
epoti.

CXCVI. Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς ὁ τῶν βαρβάρων στρατὸς,
πάρειξ τῶν πεντεκαίδεκα νῆων τῶν εἶπον Σανδῶκεα στρα-
τηγέειν, ἀπίκετο ἐς Ἀφέτας. Ξέρξης δὲ καὶ ὁ πεζὸς, πο-
ρευθεὶς διὰ Θεσσαλίας καὶ Ἀχαιῆς, ἐξεβληκὸς ἦν καὶ δὴ
τριταῖος ἐς Μηλιάς· ἐν Θεσσαλίῃ μὲν ἀμίλλαν ποιησάμε- 5
νος ἵππων τῶν ἐκ αὐτοῦ, ἀποπειρώμενος καὶ τῆς Θεσσαλίας
ἵππου, πυδόμενος ὡς ἀρίστη εἴη τῶν ἐν Ἕλλησι· ἐν δὲ καὶ
αἱ Ἕλληνίδες ἵπποι ἐλίποντο πολλόν. Τῶν μὲν νυν ἐν Θεσ-
σαλίῃ ποταμῶν, Ὀνόχωνος μούνος οὐκ ἀπέχερσε τῇ στρα-
τιῇ τὸ ρέειν, πινόμενος· τῶν δὲ ἐν Ἀχαιῇ ποταμῶν ρέον- 10

των, οὐδὲ ὅστις ὁ μέγιστος αὐτέων ἐστὶ Ἑπιδανός, οὐδὲ οὗτος ἀντέσχε, εἰ μὴ φλαύρωσ.

- 5 **CXCVII.** Ἐς Ἄλον δὲ τῆς Ἀχαιΐης ἀπικομένῳ Ξέρ-
 ξῃ, οἱ κατηγεμόνες τῆς ὁδοῦ βουλόμενοι τὸ πᾶν ἐξηγέσ-
 10 **Δαι**, ἔλεγόν οἱ ἐπιχάριον λόγον, τὰ περὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Λα-
 φυστίου Διός· ὡς Ἀδάμας ὁ Αἰόλου ἐμνηχανήσατο Φρίξῳ
 15 μόρον, σὺν Ἴνοϊ βουλεύσας· μετέπειτα δὲ, ὡς ἐκ θεοπρο-
 πίου Ἀχαιοὶ προτιδεῖσι τοῖσι ἐκείνου ἀπογόνοισι ἀέδλους
 τοιούσδε. ὅς ἂν ἦ τοῦ γένεος τούτου πρᾶσφύτατος, τούτῳ
 ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι τοῦ πρυτανήϊου, αὐτοὶ φυλακὰς
 20 ἐσέλθῃ, οὐκ ἔστι ὅπως ἔξεισι πρὶν ἢ θύσεσθαι μέλλῃ. ὡς
 τ' ἔτι, πρὸς τούτοις, πολλοὶ ἤδη τῶν μελλόντων τουτέων
 θύσεσθαι, δείσαντες, οἴχοντο ἀποδράντες ἐς ἄλλην χώραν·
 χρόνου δὲ προϊόντος ὀπίσω κατελθόντες, ἦν ἀλίσκωνται
 ἐσελθόντες ἐς τὸ πρυτανήϊον, ὡς θύεταιί τε, ἐξηγέοντο,
 25 στέμμασι πᾶς πυκασθεῖς, καὶ ὡς σὺν πομπῇ ἐξαχθεῖς.
 ταῦτα δὲ πάσχουσι οἱ Κυτίσσῳρου τοῦ Φρίξου παιδὸς
 ἀπόγονοι, διότι καθαρυμὸν τῆς χώρας ποιευμένων Ἀχαιῶν
 ἐκ θεοπροπίου Ἀδάμαντα τὸν Αἰόλου, καὶ μελλόντων μιν
 30 θύειν, ἀπικόμενος οὗτος ὁ Κυτίσσωρος ἐξ Αἴης τῆς Κολ-
 χίδος, ἐρρύσατο· ποιήσας δὲ τοῦτο, τοῖσι ἐπιγενομένοις ἐξ
 ἑαυτοῦ μῆνιν τοῦ θεοῦ ἐνέβαλε. Ξέρξης δὲ ταῦτα ἀκού-
 σας, ὡς κατὰ τὸ ἄλσος ἐγένετο, αὐτός τε ἔργετο αὐτοῦ, καὶ
 τῇ στρατιῇ πάσῃ παρήγγειλε· τῶν τε Ἀδάμαντος ἀπογό-
 νων τὴν οἰκίην ὁμοίως καὶ τὸ τέμενος ἐσέβετο.

- CXCVIII.** Ταῦτα μὲν τὰ ἐν Θεσσαλίῃ, καὶ τὰ ἐν
 Ἀχαιΐῃ. Ἀπὸ δὲ τουτέων τῶν χώρων ἦε ἐς τὴν Μηλίδα
 παρὰ κόλπον θαλάσσης, ἐν τῷ ἄμπωτίς τε καὶ ῥηχίῃ
 5 ἄνὰ πᾶσαν ἡμέρην γίνεται. περὶ δὲ τὸν κόλπον τοῦτόν ἐστι
 5 χῶρος πεδινός, τῇ μὲν εὐρύς, τῇ δὲ καὶ κάρτα στενός·
 περὶ δὲ τὸν χῶρον οὖρεα ὑψηλὰ καὶ ἄεστα περικλήϊ
 πᾶσαν τὴν Μηλίδα γῆν, Τρηχίνιαί πετραι καλεόμεναι.

Alos, Jupi-
 ter Laphy-
 stius. Atha-
 mantis
 posterii.

Marisæstus
 in sinu Ma-
 liaco. Situs
 terræ adja-
 centis. Pe-
 træ Trachi-
 niæ. Anti-
 cyra. Flu-
 vii, Sper-
 chius, Dy-
 ras, Melas.

πρώτη μὲν νυν πόλις ἐστὶ ἐν τῷ κόλῳ, ἴοντι ἀπὸ Ἀχαιῆς,
 Ἀντικύρην παρ' ἣν ποταμὸς Σπερχήϊος, ῥέων ἐξ Ἐνιήνων,
 ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ. ἀπὸ δὲ τούτου, διὰ εἰκοσὶ κου στα- 10
 δίων, ἄλλος ποταμὸς, τῷ οὐνόμα κεῖται Δύρας, τὸν βοη-
 δέοντα τῷ Ἑρακλεῖ καιομένῳ λόγος ἐστὶ ἀναφανῆναι. ἀπὸ
 δὲ τούτου, δι' ἄλλων εἰκοσι σταδίων, ἄλλος ποταμὸς ἐστι,
 ὃς καλεῖται Μέλας.

Trachin.
 Asopus flu-
 vius.

CXCIX. Τρηχίς δὲ πόλις ἀπὸ τοῦ Μέλανος τούτου πο-
 ταμοῦ πέντε στάδια ἀπέχει. ταύτη δὲ καὶ εὐρύτατόν ἐστι
 πάσης τῆς χώρας ταύτης ἐκ τῶν οὐρέων ἐς θάλασσαν, κατ'
 ἃ Τρηχίς πεπόλισται· δισχίλιά τε γὰρ καὶ δισμύρια πλέ-
 θρα τοῦ πεδίου ἐστί. τοῦ δὲ οὔρεος, τὸ περικληῖαι τὴν γῆν 5
 τὴν Τρηχινίην, ἐστὶ διασφάζ πρὸς μεσαμβερίην Τρηχῖνος·
 διὰ δὲ τῆς διασφάγος Ἀσωπὸς ποταμὸς ῥεῖ παρὰ τὴν
 ὑπαίαν τοῦ οὔρεος.

Phoenix
 fluvius.
 Anthela.
 Fana Cere-
 ris Amphic-
 tyonidis et
 Amphictyo-
 nis herois.
 Sedes Am-
 phictyo-
 num.

CC. Ἔστι δὲ ἄλλος Φοῖνιξ ποταμὸς, οὐ μέγας, πρὸς
 μεσαμβερίην τοῦ Ἀσωποῦ· ὃς ἐκ τῶν οὐρέων τουτέων ῥέων,
 ἐς τὸν Ἀσωπὸν ἐκδιδοῖ. Κατὰ δὲ τὸν Φοῖνικα ποταμὸν
 στενιότατόν ἐστι ἀμαξιτὸς γὰρ μίη μόνη δέδμηται. ἀπὸ δὲ
 τοῦ Φοῖνικος ποταμοῦ πεντεκαίδεκα στάδια ἐστὶ ἐς Θερμο- 5
 πύλας. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Φοῖνικος ποταμοῦ καὶ Θερμοπυ-
 λέων κώμη τέ ἐστι, τῇ οὐνόμα Ἀνθήλη κεῖται, παρ' ἣν δὴ
 παρὰ ῥέων ὁ Ἀσωπὸς, ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ, καὶ χῶρος περὶ
 αὐτὴν εὐρύς, ἐν τῷ Δήμητρος τε ἱερὸν Ἀμφικτυονίδος ἱδρυ-
 ται, καὶ ἔδραι εἰσὶ Ἀμφικτύοσι, καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀμφικ- 10
 τύονος ἱερὸν.

Persarum
 castra in
 Trachinia:
 Græcorum,
 in transitu
 angustia-
 rum ad
 Thermopy-
 las.

CCI. Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἐστρατοπεδεύετο τῆς Μη-
 λίδος ἐν τῇ Τρηχινίῃ· οἱ δὲ δὴ Ἕλληνες, ἐν τῇ διόδῳ, καλεῖ-
 ται δὲ ὁ χῶρος οὗτος, ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων, Θερ-
 μοπύλαι· ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων καὶ περιόικων, Πύλαι. ἐ-
 στρατοπεδεύοντο μὲν νυν ἑκάτεροι ἐν τούτοις τοῖσι χωρίοις. 5
 ἐπεκράτεε δὲ ὁ μὲν τῶν πρὸς βορρῇ ἀνέμον ἔχοντων πάντων

μέχρι Τρηχῖνος· οἱ δὲ, τῶν πρὸς νότον καὶ μεσαμβρίην φερόντων τὸ ἐπὶ ταύτης τῆς ἡπείρου.

CCII. Ἔσαν δὲ οἷδε Ἑλλήνων οἱ ὑπομένοντες τὸν Πέρσιν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. Σπαρτιητέων τε τριηκόσιοι ὀπλῖται, καὶ Τεγεατέων καὶ Μαντινέων χίλιοι, ἡμίσεες ἐκατέρων· ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς Ἀρκαδίας, εἴκοσι καὶ ἑκα-
 5 τὸν· καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίας, χίλιοι· τοσοῦτοι μὲν Ἀρκαδῶν· ἀπὸ δὲ Κορίνθου, τετρακόσιοι· καὶ ἀπὸ Φλιοῦντος, διηκόσιοι· καὶ Μυκηναίων ὀγδῶκοντα. οὗτοι μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου παρῆσαν. ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν, Θεσπείων τε ἑπτακόσιοι, καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι.

CCIII. Πρὸς τούτοις ἐπὶ κλητοὶ ἐγένοντο Λοκροὶ τε οἱ Ὀπούντιοι πανστρατιῇ, καὶ Φωκέων χίλιοι. αὐτοὶ γὰρ σφεας ἐπεκαλέσαντο οἱ Ἕλληνες, λέγοντες δι' ἀγγέλων, ὥς “ αὐτοὶ μὲν ἤκοιεν πρόσδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμαχῶν
 5 προσδόκιμοι πᾶσάν εἰσι ἡμέρην· ἡ θάλασσά τέ σφι εἴη ἐν φυλακῇ, ὑπ' Ἀθηναίων τε φρουρομένη, καὶ Αἰγινήτεων, καὶ τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν ταχθέντων. καὶ σφι εἴη δεινὸν οὐδέν· οὐ γὰρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἄνθρωπον· εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα, οὐδὲ ἔσσεσθαι, τῷ κακὸν ἐξ
 10 ἀρχῆς γινομένῳ οὐ συνεμίχθη· τοῖσι δὲ μεγίστοις αὐτέων, μέγιστα. ὀφείλειν ὦν καὶ τὸν ἐπελαύνοντα, ὥς ἔοντα θνητὸν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσέειν ἄν.” Οἱ δὲ, ταῦτα πυνθανόμενοι, ἐβόηθον ἐς τὴν Τρηχῖνα.

CCIV. Τούτοις ἔσαν μὲν νυν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλιν ἐκάστων· ὁ δὲ θαυμαζόμενος μάλιστα, καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἡγεόμενος, Λακεδαιμόνιος ἦν Λεωνίδης, ὁ Ἀναξανδρίδῃ, τοῦ Λέοντος, τοῦ Εὐρυκρατίδῃ, τοῦ
 5 Ἀναξανδρου, τοῦ Εὐρυκράτεος, τοῦ Πολυδάρου, τοῦ Ἀλκαμίνεος, τοῦ Τηλέκλου, τοῦ Ἀρχέλει, τοῦ Ἠγησίλει, τοῦ Δορύσσου, τοῦ Λεωξότῃ, τοῦ Ἐχστράτου, τοῦ Ἡγίου, τοῦ Εὐρυσθένεος, τοῦ Ἀριστοδήμου, τοῦ Ἀριστομά-

Qui populi
Græciæ il-
luc milites
miserint.

Horum du-
ces: sum-
mus dux,
Leonidas,
Spartano-
rum rex.
Ejus stem-
ma usque
ab Hercule
repetitum.

χου, τοῦ Κλεοδαίου, τοῦ Ὑλλου, τοῦ Ἡρακλέος κτησά-
μενος τὴν βασιλείην ἐν Σπάρτῃ ἐξ ἀπροσδοκίτου.

10

Qua ratio-
ne regnum
Spartæ
præter
spem nac-
tus.

CCV. Διζῶν γάρ οἱ ἑόντων πρεσβυτέρων ἀδελφεῶν, Κλεο-
μένος τε καὶ Δωριέος, ἀπελήλατο τῆς φροντίδος περὶ τῆς
βασιλείης. ἀποθανόντος δὲ Κλεομένεος ἄπαιδος ἔρσηνος γό-
νου, Δωριέος τε οὐκέτι ἑόντος, ἀλλὰ τελευτήσαντος καὶ τού-
του ἐν Σικελίῃ, οὕτω δὴ ἐς Λεωνίδην ἀνέβαινε ἡ βασιλείη· καὶ 5
διότι πρότερος ἐγγεγόνες Κλεομειρότου, (οὗτος γὰρ ἦν νεώτα-
τος Ἀναξανδρίδων παῖς,) καὶ δὴ καὶ εἶχε Κλεομένεος θυ-
γατέρα. Ὅς τότε ἦν ἐς Θερμοπύλας ἐπιλεξάμενος ἄνδρας
τε τοὺς κατεστέωντας τριηκοσίους, καὶ τοῖσι ἐτύγχανον παῖ-
δες ἑόντες. παραλαβὼν δὲ ἀπίκετο καὶ Θηβαίων τοὺς ἐς τὸν 10
ἄρμιδον λογισάμενος εἶπον, τῶν ἐστρατήγεε Λεοντιάδης ὁ
Εὐρυμάχου. τοῦδε δὲ εἵνεκα τούτους σπουδὴν ἐποιήσατο
Λεωνίδης μούρους Ἑλλήνων παραλαβεῖν, ὅτι σφέων μεγά-
λως κατηγόρητο μηδίξειν. παρεκάλει ᾧ ἐς τὸν πόλεμον,
θέλων εἶθ' ἐναι εἰ τε συμπέμψουσι, εἴ τε καὶ ἀπερέουσι ἐκ 15
τοῦ ἐμφανέος τὴν Ἑλλήνων συμμαχίην. οἱ δὲ, ἀλλοφρονέον-
τες, ἔπεμπον.

Præmissa
Thermopy-
las a Græ-
cis tantum-
modo exi-
gua manus
militum,
quod Spar-
tanos ludo-
rum Car-
niorum,
cæteros O-
lympico-
rum cele-
bratio ex
peditione
adhuc ex-
cluderet.

CCVI. Τούτους μὲν τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρώτους ἀπέ-
πεμψαν Σπαρτιῆται, ἵνα τούτους ὀρῶντες οἱ ἄλλοι σύμ-
μαχοι, στρατεύωνται· μηδὲ καὶ οὗτοι μηδίσωσι, ἣν αὐτοὺς
πυνθάνωνται ὑπερβαλλομένους. μετὰ δὲ, Κάρνεια γὰρ σφι
ἦν ἐμποδῶν, ἐμείλλον ὀρτάσαντες, καὶ φυλακὰς λιπόντες 5
ἐν τῇ Σπάρτῃ, κατὰ τάχος βοηθεῖν πανδημεῖ. ὥς δὲ
καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων ἐνεῶντο καὶ αὐτοὶ ἕτερα
τοιαῦτα ποιήσιν· ἦν γὰρ κατὰ τούτῳ Ὀλυμπιάς τού-
τοισι τοῖσι πρῆγμασι συμπεσοῦσα. οὕκων δοκέοντες κα-
τὰ τάχος οὕτω διακρηδίσασθαι τὸν ἐν Θερμοπύλῃσι πόλε- 10
μον, ἔπεμπον τοὺς προδρόμους. οὗτοι μὲν δὴ οὕτω διενε-
ῶντο ποιήσιν.

Leonida
magnani-
mum consi-

CCVII. Οἱ δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι Ἕλληνες, ἐπειδὴ πέ-
λας ἐγένετο τῆς ἐσβολῆς ὁ Πέρσης, καταρρώδοντες, ἔξου-

λεύοντο περὶ ἀπαίλλαγῃς. τοῖσι μὲν νυν ἄλλοισι Πελο-
ποννησίοισι ἐδόκει, ἐλθοῦσι ἐς Πελοπόννησον, τὸν Ἰσθμὸν
5 ἔχειν ἐν φυλακῇ· Λεωνίδης δὲ, Φωκῶν καὶ Λοκρῶν περι-
σπερχόντων τῇ γνώμῃ ταύτῃ, αὐτοῦ τε μένειν ἐψηφίζετο,
πέμπειν τε ἀγγέλους ἐς τὰς πόλεις, κελεύοντάς σφι ἐπι-
βοηθεῖν, ὥς ἐόντων αὐτέων ὀλίγων στρατὸν τῶν Μήδων
ἀλέξασθαι.

CCVIII. Ταῦτα βουλευομένων σφέων, ἔπεμπε Ξέρξης
κατάσκοπον ἵππεά, ἰδέσθαι ὁκόσοι τέ εἰσι, καὶ ὃ τι ποι-
οίεν. ἀκηκόεε δὲ ἔτι ἔων ἐν Θεσσαλίῃ, ὥς ἀλισμένη εἴη
ταύτῃ στρατιῇ ὀλίγῃ, καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ὥς εἴσαν Λα-
5 κεδαιμόνιοι τε καὶ Λεωνίδης, ἔων γένος Ἑρακλήϊδος. ὥς δὲ
προσέλασε ὁ ἵππεὺς πρὸς τὸ στρατόπεδον, ἐθαίετό τε, καὶ
κατῶρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπεδον· τοὺς γὰρ ἔσω τεταγ-
μένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώσαντες εἶχον ἐν φυλακῇ, οὐκ
οἶά τε ἦν κατιδέσθαι· ὁ δὲ τοὺς ἔξω ἐμάνδιανε, τοῖσι πρὸ
10 τοῦ τείχεος τὰ ὄπλα ἔκειτο. ἔτυχον δὲ τοῦτον τὸν χρόνον
Λακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι. τοὺς μὲν δὴ ὥρα γυμναζο-
μένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμας κτενίζομένους. ταῦτα
δὴ θεώμενος ἐδάμαζε, καὶ τὸ πλῆθος ἐμάνδιανε. μαδῶν δὲ
πάντα ἀτρεκέως, ἀπήλαυε ὀπίσω κατ' ἡσυχίην· οὔτε γὰρ
15 τις ἐδίωκε, ἀλογίης τε ἐνεκύρησε πολλῆς. ἀπελθὼν δὲ, ἔλε-
γε πρὸς Ξέρξεα τὰ περ ὁπάπее πάντα.

CCIX. Ἀκούων δὲ Ξέρξης, οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ
ἐὸν, ὅτι παρασκευάζοντο ὥς ἀπολέμενοί τε καὶ ἀπολέοντες
κατὰ δύναμιν· ἀλλ', αὐτῷ γελοῖα γὰρ ἐφαίνοντο ποιεῖν,
μετεπέμψατο Δημάρετον τὸν Ἀρίστωνος ἐόντα ἐν τῷ στρα-
5 τοπέδῳ. ἀπικόμενον δὲ μιν εἰρώτα Ξέρξης ἑκαστα τουτέων,
ἐθέλων μαθεῖν τὸ ποιεῦμενον πρὸς τῶν Λακεδαιμονίων. Ὁ
δὲ εἶπε· “ Ἦκουσας μὲν μευ καὶ πρότερον, εὔτε ὀργίζωμεν
“ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν ἀνδρῶν τουτέων· ἀκούσας
“ δὲ, γέλωτά με ἔδει, λέγοντα τὰ περ ὥρων ἐκδοσόμενα
10 “ πρήγματα ταῦτα. ἐμοὶ γὰρ τὴν ἀληθειάν ἀσκέειν ἀντία

lium, cæ-
teris Pelo-
ponnesiis
fugam sua-
dentibus,
impetus
barbaror-
um oppre-
endi.

Speculator
a Xerxe ad
Græcorum
castra mis-
sus, quæ
viderit regi-
que nuntia-
verit.

Xerxis ac
Demarati
de hoc nun-
tio collo-
quium.

“σεῦ, ὦ βασιλεῦ, ἀγὼν μέγιστός ἐστι. ἀκουσον δὲ καὶ νῦν.
 “Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀπικάται μαχεσόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς
 “ἐσόδου, καὶ ταῦτα παρασκευάζονται. νόμος γὰρ σφι οὐ-
 “τω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε
 “τὰς κεφαλὰς κοσμεύονται. ἐπίσταο δὲ, εἰ τούτους τε καὶ 15
 “τὸ ὑπομένον ἐν Σπάρτῃ καταστρέψαι, ἔστι οὐδὲν ἄλλο
 “ἔθνος ἀνθρώπων, τὸ σέ, βασιλεῦ, ὑπομένει χεῖρας ἀν-
 “ταξόμενον. νῦν γὰρ πρὸς βασιλῆην τε καὶ καλλίστην
 “πόλιν τῶν ἐν Ἑλλήσι προσφέρειαι, καὶ ἄνδρας ἀρίστους.”
 Κάρτα τε δὴ ἄπιστα Ξέρξης ἐφαίνετο τὰ λεγόμενα εἶναι, 20
 καὶ δεύτερα ἐπειρώτα, “ὄντινα τρόπον, τοσοῦτοι ἔοντες, τῇ
 ἑωυτοῦ στρατιῇ μαχεσονται.” Ὁ δὲ εἶπε· “ὦ βασιλεῦ,
 “ἐμοὶ χρᾶσθαι ὡς ἀνδρὶ ψεύστη, ἢ μὴ ταυτὰ τοι ταύτη
 “ἐκβῆ, τῇ ἐγὼ λέγω.”

Incipit
 pugna ad
 Thermopy-
 las [circa
 mediam
 æstatem a.
 480.].

CCX. Ταῦτα λέγων, οὐκ ἔπειθε τὸν Ξέρξη. Τέσσε-
 ρας μὲν δὴ παρεξῆκε ἡμέρας, ἐλπίζων αἰεὶ σφας ἀποδρῆ-
 σαι. πέμπτη δὲ, ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο, ἀλλὰ οἱ ἐφαί-
 νοντο ἀναιδείῃ τε καὶ ἀξουλή διαχρεώμενοι μένειν, πέμπει
 ἐπ’ αὐτοὺς Μήδους τε καὶ Κισσίους θυρωθεῖς, ἐντειλάμενός 5
 σφας ζωγρήσαντας ἄγειν ἐς ὅφιν τὴν ἑωυτοῦ. Ὡς δ’
 ἐπέπεσον φερόμενοι ἐς τοὺς Ἕλληνας οἱ Μῆδοι, ἐπιπτον
 πολλοί· ἄλλοι δ’ ἐπεσῆσαν, καὶ οὐκ ἀπέλαυνοντο, καί περ
 μεγάλως προσπταίοντες. δῆλον δ’ ἐποίησαν παντί τε, καὶ
 οὐκ ἥμισυ αὐτῶ βασιλείῃ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἀνδρωποὶ εἶεν, 10
 ὀλίγοι δὲ ἄνδρες. ἐγίνετο δὲ ἡ συμβολὴ δι’ ἡμέρας.

Barbari pri-
 mis diebus
 maxima
 cum strage
 a Græcis et
 fortiter et
 callide
 pugnantibus
 repulsi.

CCXI. Ἐπεὶ τε δὲ οἱ Μῆδοι τρηχέως πείριποντο, ἐν-
 δαῦτα οὗτοι μὲν ὑπεξῆσαν, οἱ δὲ Πέρσαι ἐκδεξάμενοι ἐπή-
 σαν, τοὺς ἀθανάτους ἐκάλεε βασιλεὺς, τῶν ἤρχε Ὑδά-
 νης· ὡς δὴ οὗτοί γε εὐπετέως κατεργασόμενοι. Ὡς δὲ καὶ 5
 οὗτοι συνέμισγον τοῖσι Ἕλλησι, οὐδὲν πλέον ἐφείνοντο τῆς
 στρατιῆς τῆς Μηδικῆς, ἀλλὰ τὰ αὐτά· ἅτε ἐν στεινοπόρῳ
 τε χῶρῳ μαχόμενοι, καὶ δόρασι βραχυτέροισι χρεώμενοι
 ἢ περ οἱ Ἕλληνες, καὶ οὐκ ἔχοντες πλήθει χρεῖσασθαι.

Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου, ἄλλα τε ἀποδεικ-
 10 νύμενοι ἐν οὐκ ἐπισταμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιστάμενοι, καὶ
 ὅπως ἐντρέψαιαν τὰ νῶτα, ἀλέες φεύγεσκον δῆθεν· οἱ δὲ βάρ-
 ξαροι ὀρέωντες φεύγοντας, βοῇ τε καὶ πατάγῳ ἐπήϊσαν· οἱ
 δ' ἂν, καταλαμβανόμενοι, ὑπέστρεφον ἀντίοι εἶναι τοῖσι
 βαρξάροισι· μεταστρεφόμενοι δὲ, κατέβαλλον πλήθει ἀναριθ-
 15 μήτους τῶν Περσέων. ἔπιπτον δὲ καὶ αὐτέων τῶν Σπαρ-
 θιητέων ἐνθαῦτα ὀλίγοι. Ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐδυνάετο παραλα-
 βεῖν οἱ Πέρσαι τῆς ἐσόδου πειρεώμενοι, καὶ κατὰ τέλεια καὶ
 παντοίως προσβάλλοντες, ἀπήλυνον ὑπίσω.

CCXII. Ἐν ταύτῃσι τῇσι προσόδοισι τῆς μάχης λέγε-
 ται βασιλῆα, Διεύμενον, τρεῖς ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου,
 δείσαντα περὶ τῇ στρατιῇ. τότε μὲν οὕτω ἡγωνίσαντο. Τῇ
 δ' ὕστεραίῃ οἱ βάρξαροι οὐδὲν ἄμεινον ἀέθλεον. ἄτε γὰρ
 5 ὀλίγων ἰόντων, ἐλπίσαντές σφεας κατατετρωματίσθαι τε
 καὶ οὐκ οἴους τε ἔσεσθαι ἔτι χεῖρας ἀνταίρασθαι, συνέβαλ-
 λον. οἱ δὲ Ἕλληνες κατὰ τάξεις τε καὶ κατὰ ἔθνηα κε-
 κοσμημένοι ἔσαν, καὶ ἐν μέρει ἕκαστοι ἐμάχοντο, πλὴν Φω-
 κέων· οὗτοι δὲ ἐς τὸ οὖρος ἐτάχθησαν, φυλάζοντες τὴν
 10 ἀτραπὸν. Ὡς δὲ οὐδὲν εὕρισκον ἀλλοιότερον οἱ Πέρσαι ἢ
 τῇ προτεραίῃ ἐνῶρων, ἀπήλυνον.

CCXIII. Ἀπορέοντος δὲ βασιλῆος ὃ τι χρήσεται τῷ
 παρόντι πρῆγματι, Ἐπιάλτης ὁ Εὐρυδήμου, ἀνὴρ Μη-
 λιεύς, ἦλθέ οἱ ἐς λόγους, ὥς μέγα τι παρὰ βασιλῆος δοκέων
 οἴεσθαι· ἔφρασε τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ οὖρος φέρου-
 5 σαν ἐς Θερμοπύλας, καὶ διέφθειρε τοὺς ταύτῃ ὑπομείναν-
 τας Ἕλληνας. Ὑστερον δὲ δείσας Λακεδαιμονίους, ἔφυγε ἐς
 Θεσσαλίην· καὶ οἱ φυγόντι, ὑπὸ τῶν Πυλαγόρων, τῶν
 Ἀμφικτυόνων ἐς τὴν Πυλαίην συλλεγομένων, ἀργύριον ἐπε-
 κερύχθη. χρόνῳ δὲ ὕστερον, κατῆλθε γὰρ ἐς Ἀντικύρην,
 10 ἀπέδανε ὑπὸ Ἀθηνάδεω, ἀνδρὸς Τρηχινίου. ὁ δὲ Ἀθηνά-
 δης οὗτος ἀπέκτεινε μὲν Ἐπιάλτεια δι' ἄλλην αἰτίην, τὴν
 ἐγὼ ἐν τοῖσι ὀπίσθιαι λόγοισι σημανέω· ἐτιμῆδῃ μέντοι ὑπὸ

Mox prodit-
 tur Xerxi
 ab Ephialte
 Maliensi
 semita, qua
 Persarum
 agmen cir-
 cumduc-
 tum Græ-
 cos a tergo
 invaderet.
 Poena pro-
 ditori irro-
 gata, ejus-
 que cædes.

Λακεδαιμονίων οὐδὲν ἔσσαν. Ἐπιάλτης μὲν οὕτω ὕστερον
τουτέων ἀπέθανε.

Alia de pro-
ditiōne il-
lius semitæ
narratio,
sed subles-
tæ fidei.

CCXIV. Ἔστι δὲ ἕτερος λεγόμενος λόγος, ὡς Ὀνήτης
τε ὁ Φαναγόρειος, ἀνὴρ Καρύστιος, καὶ Κορυθαλλὸς Ἀντι-
κυρῆς, εἰσὶ οἱ εἴπαντες πρὸς βασιλῆα τούτους τοὺς λόγους,
καὶ περιηγησάμενοι τὸ οὖρος τοῖσι Πέρσῃσι οὐδαμῶς ἐμοί-
γε πιστός. τοῦτο μὲν γὰρ τῷδε χρηὲ σταθμώσασθαι, ὅτι 5
οἱ τῶν Ἑλλήνων Πυλαγόροι ἐπεκέρυξαν οὐκ ἐπὶ Ὀνήτῃ τε
καὶ Κορυθαλλῷ ἀρεγύριον, ἀλλ' ἐπὶ Ἐπιάτῃ τῷ Τρηκινίῳ,
πάντως κου τὸ ἀπρεκέστατον πυθόμενοι· τοῦτο δὲ, φεύγον-
τα τὸν Ἐπιάτην ταύτην τὴν αἰτίνην οἶδαμεν. εἰδείη μὲν γὰρ
αὖ, καὶ ἐὰν μὴ Μηλιεύς, ταύτην τὴν ἀτραπὸν Ὀνήτης, εἰ τῇ 10
χώρῃ πολλὰ ὁμιληκῶς εἴη· ἀλλ', Ἐπιάτης γὰρ ἔστι ὁ
περιηγησάμενος τὸ οὖρος κατὰ τὴν ἀτραπὸν, τοῦτον αἴτιον
γράφω.

Missus, via
duce Ephri-
alte, Hy-
darnes cum
Immortali-
bus [c.
85.]. Se-
mitam qui
primi repe-
rerint.

CCXV. Ξέρξης δὲ, ἐπεὶ οἱ ἤρσεσι τὰ ὑπέσχετο ὁ Ἐπι-
άτης κατεργάσασθαι, αὐτίκα περιχαρῆς γενόμενος ἔπεμπε
Ἰθάρενα, καὶ τῶν ἐστρατήγεσι Ἰθάρεν. ὠρέμετο δὲ περὶ
λύχρων ἀφὰς ἐκ τοῦ στρατοπέδου. τὴν δὲ ἀτραπὸν ταύ-
την ἐξεῦρον μὲν οἱ ἐπιχώριοι Μηλιεῖς· ἐξευρόντες δὲ, Θεσ- 5
σαλιῶσι κατηγγήσαντο ἐπὶ Φωκίαις τότε ὅτε οἱ Φωκίαις,
φράζαντες τείχεϊ τὴν ἐσβολήν, ἔσαν ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου·
ἐκ τε τούτου δὴ κατεδέδεκτο ἐοῦσα οὐδὲν χρηστὴ Μηλιεῦσι.

Ejus trac-
tus.

CCXVI. Ἐχει δὲ ὡδε ἡ ἀτραπὸς αὕτη. ἀρχεται μὲν
ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τῆς διασφάγος ῥέον-
τος· ὄνομα δὲ τῷ οὖρῳ τούτῳ καὶ τῇ ἀτραπῷ τούτῳ καί-
ται, Ἀνόπαια· τίνει δὲ ἡ Ἀνόπαια αὕτη κατὰ ῥάχιν
τοῦ οὖρου, λήγει δὲ κατὰ τε Ἀλφειὸν πόλιν, πρῶτην ἐοῦ- 5
σαν τῶν Λοκρίδων πρὸς τῶν Μηλιέων, καὶ κατὰ Μελάμ-
πυγόν τε καλεόμενον λίδον, καὶ κατὰ Κερκώπων ἑδρας· τῇ
καὶ τὸ στενιότατόν ἐστι.

Illic excu-
bitores col-
locati ma-

CCXVII. Κατὰ ταύτην δὴ τὴν ἀτραπὸν καὶ οὕτω
ἔχουσιν οἱ Πέρσαι, τὸν Ἀσωπὸν διαβάντες, ἐπορεύοντο

παῖσαν τὴν νύκτα, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχοντες οὖρεα τὰ Οἰταίων, ἐν
 ἀριστερῇ δὲ τὰ Τρηχινίων. ἡώς τε διέφαινε, καὶ ἐγένοντο ἐπ'
 5 ἀκρωτηρίῳ τοῦ οὖρεος. Κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ οὖρεος ἐφύλασ-
 σον, ὥς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, Φωκέων χίλιοι ὅπλι-
 ται, ῥυόμενοί τε τὴν σφετέρην χώραν, καὶ φρουρέοντες τὴν
 ἀτραπὸν. ἡ μὲν γὰρ κάτω ἐσβολὴ ἐφυλάσσετο ὑπὸ τῶν εἵρη-
 ται· τὴν δὲ διὰ τοῦ οὖρεος ἀτραπὸν ἐδελονταὶ Φωκέες ὑπο-
 10 δεξάμενοι Λεωνίδῃ ἐφύλασσον.

CCXVIII. Ἐμαθον δὲ σφεας οἱ Φωκέες ὥδε ἀναβι-
 βηκότας· ἀναβαίνοντες γὰρ ἐλάνθανον οἱ Πέρσαι, τὸ οὖρος
 πᾶν ἐὼν δρυῶν ἐπίπλεον· ἦν μὲν δὴ νηνεμὴ, ψόφου δὲ γινο-
 μένου πολλοῦ, ὥς οἰκὸς ἦν, φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ
 5 τοῖσι ποσὶ, ἀνά τε ἔδραμον οἱ Φωκέες, καὶ ἔδυντο τὰ ὅπλα·
 καὶ αὐτίκα οἱ βάρεαροι παρήσαν. ὥς δὲ εἶδον ἄνδρας ἐν-
 δυομένους ὅπλα, ἐν δώματι ἐγένοντο· ἐλπόμενοι γὰρ οὐδέν
 σφι φανήσεσθαι ἀντίξουν, ἐνεκύρησαν στρατῷ. Ἐνθαῦτα
 Ὑδάρνης καταρρήσας μὴ οἱ Φωκέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι,
 10 εἶρετο τὸν Ἐπιάλτεια ποδαπὸς εἶη ὁ στρατός· πυθόμενος δὲ
 ἀτρεκέως, διέτασσε τοὺς Πέρσας ὥς ἐς μάχην. οἱ δὲ Φωκέες,
 ὥς ἐβάλλοντο τοῖσι τοξεύμασι πολλοῖσί τε καὶ πυκνοῖσι,
 οἶχοντο φεύγοντες ἐπὶ τοῦ οὖρεος τὸν κόρυμβον, ἐπιστά-
 μενοι ὥς ἐπὶ σφείας ὠρμήθησαν ἀρχὴν, καὶ παρεσκευάδατο
 15 ὥς ἀπολερόμενοι. οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐφρόνεον· οἱ δὲ ἀμφὶ
 Ἐπιάλτεια καὶ Ὑδάρνεα Πέρσαι Φωκέων μὲν οὐδένα λόγον
 ἐποιεῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον τὸ οὖρος κατὰ τάχος.

CCXIX. Τοῖσι δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι Ἑλλήνων, πρῶ-
 τον μὲν ὁ μάντις Μεγιστίης, ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱερά, ἔφρασε τὸν
 μέλλοντα ἐσσεῖσθαι ἅμα ἡοὶ σφι θάνατον· ἔπειτεν καὶ αὐτό-
 μολοι ἥϊσαν, οἱ ἐξαγγεῖλαντες τῶν Περσέων τὴν περίοδον·
 5 οὗτοι μὲν ἔτι νυκτὸς ἐσήμηναν· τρίτοι δὲ οἱ ἡμεροσκόποι,
 καταδραμόντες ἀπὸ τῶν ἄκρων, ἥδη διαφαινούσης ἡμέρης.
 Ἐνθαῦτα ἐβούλεύοντο οἱ Ἕλληνες, καὶ σφῶν ἐσχίζοντο αἱ
 γυνῶμαι. οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔων τὴν τάξιν ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ ἀντέ-

nus Pho-
censium,

Persis in-
gruentibus
diffugiunt.

Cognita
tramitis
proditione,
Leonidas
sociorum
plerosque
dimittit:

τεινον. μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες, οἱ μὲν ἀπαλλάσσοντο, καὶ διασκεδασθέντες κατὰ πόλιν ἕκαστοι ἐτράποντο· οἱ δὲ 10 αὐτέων ἄμα Λεωνίδῃ μένειν αὐτοῦ παρασκευάδατο.

nam invito
Leonida
abiisse, He-
rodoto non
placet.
Oraculum
Spartanis
olim de
belli exitu
datum.

CCXX. Λέγεται δὲ ὡς αὐτός σφας ἀπέπεμψε Λεωνί-
δης, μὴ ἀπόλυνται κηδόμενος· αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρτιητέων
τοῖσι παρεούσι οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν ἐς
τὴν ἡλθον φυλάζοντες ἀρχήν. Ταύτῃ καὶ μᾶλλον τῇ 5
γνώμῃ πλείστός εἰμι, Λεωνίδην, ἐπεὶ τε ἤσθετο τοὺς συμ- 5
μάχους ἔοντας ἀπρόθυμους, καὶ οὐκ ἐδέλοντας συνδιακιν-
δυνεύειν, κελεῦσαί σφας ἀπαλλάσσεσθαι· αὐτῷ δὲ ἀπέναι
οὐ καλῶς ἔχειν. μένοντι δὲ αὐτοῦ, κλέος μέγα εἰλείπετο,
καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίῃ οὐκ ἐξηλείφετο. ἐκέχρητο γὰρ
ὑπὸ τῆς Πυθίης τοῖσι Σπαρτιήτησι, χρεωμένοισι περὶ τοῦ 10
πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχαίς ἐγειρομένου “ἡ Λακε-
δαίμονα ἀνάστατον γενέσθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἢ τὸν βα-
σιλῆα σφῶν ἀπολέεσθαι.” ταῦτα δὲ σφι ἐν ἔπεσι ἐξαμέ-
τρουσι ἔχοντα χρεῖα, λέγοντα ὧδε·

Ἵμῶν δ' ὦ Σπάρτης οἰκήτορες εὐρυχόροιο,
ἢ μέγα ἄστυ ῥιπυδῆς ὑπ' ἀνδράσι Περσείδῃσι
πέσθεται· ἢ τὸ μὲν οὐκί, ἀφ' Ἑρακλέος δὲ γενέθλης
πειθήσει βασιλῇ φθίμενον Λακεδαίμονος ὕψους.
Οὐ γὰρ τὸν ταύρων στήσσει μένος οὐδὲ λεόντων
ἀντιείην· Ζητὸς γὰρ ἔχει μένος· οὐδὲ ἐ φημι 20
σχήσεσθαι, πρὶν τῶνδ' ἕτερον διὰ πάντα δάσθαι.

15

20

ταῦτά τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδην, καὶ βουλόμενον κλέος
καταδέσθαι μοῦνον Σπαρτιητέων, ἀποπέμψαι τοὺς συμ-
μάχους μᾶλλον, ἢ γνώμῃ διενεχθέντας οὕτω ἀκόσμως
οἶχεσθαι τοὺς οἰχομένους. 25

Megistias
vates, etsi
futura præ-
sciens [c.
219.] veni-
amque nac-
tus abeun-

CCXXI. Μαρτύριον δὲ μοι καὶ τόδε οὐκ ἐλάχιστον τού-
του πέρι γέγονε. οὐ γὰρ μοῦνον τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ
τὸν μάντιν ὅς εἶπετο τῇ στρατιῇ ταύτῃ, Μεγιστίην τὸν
Ἀκαρνηῆνα, λεγόμενον εἶναι τὰ ἀνέκαθεν ἀπὸ Μελάμπο-

5 δος, τοῦτον εἶπαντα ἐκ τῶν ἰσῶν τὰ μέλλοντά σφι ἐκβαί- di, tamen in
νειν, φανερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπεμπόμενος, ἵνα μὴ συναπό- castris re-
ληταί σφι. ὁ δὲ, ἀποπεμπόμενος, αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπελί- manet.
πετο· τὸν δὲ παῖδα συστρατεύομενον, ἔόντα οἱ μουνογενέα,
ἀπέπεμψε.

CCXXII. Οἱ μὲν νυν σύμμαχοι οἱ ἀποπεμπόμενοι Soli reti-
οἶχοντό τε ἀπίοντες, καὶ ἐπείδοντο Λεωνίδῃ. Θεσπίες δὲ nentur
καὶ Θηβαῖοι κατέμειναν μῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι. Thespien-
τουτέων δὲ, Θηβαῖοι μὲν ἀέκοντες ἔμενον, καὶ οὐ βουλό- ses atque
5 μνοι· κατεῖχε γὰρ σφῆας Λεωνίδης, ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιεύ- Thebani :
μενος· Θεσπίες δὲ, ἐκόντες μάλιστα· οἱ οὐκ ἔφασαν, ἀπο- hi quidem
λιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, ἀπαλλάξεσθαι, inviti.
ἀλλὰ καταμείναντες συναπέθανον. ἐστρατήγησε δὲ αὐτέων
Δημόφιλος Διαδρόμευ.

CCXXIII. Ξέρξης δὲ, ἐπὶ ἡλίου ἀνατείλαντος σπονδὰς Acerrimum
ἐποιήσατο, ἐπισχὼν χρόνον, ἐς ἀγορῆς καὶ μάλιστα πλη- longique
δωρην πρόσθοον ἐποιέετο· καὶ γὰρ ἐπέσταλτο ἐξ Ἐπιάλ- temporis
7 τω οὕτω. ἀπὸ γὰρ τοῦ οὗρου ἡ κατόδασις συντομωτέρη praelium.
5 τέ ἐστι, καὶ βραχύτερος ὁ χρόνος πολλὸν ἥπερ ἡ περιόδός τε
καὶ ἀνάσσεις. Οἱ τε δὴ βάρεαροι οἱ ἀμφὶ Ξέρξεα προσ-
ῆσαν· καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην Ἕλληνας, ὡς τὴν ἐπὶ Δανάτῃ
ἔξοδον ποιούμενοι, ἤδη πολλῷ μᾶλλον ἢ κατ' ἀρχὰς ἐπ-
εξῆσαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος. τὸ μὲν γὰρ ἔξυμα τοῦ
10 τείχεος ἐφυλάσσετο· οἱ δὲ ἀνὰ τὰς προτέρας ἡμέρας ὑπ-
εξίοντες ἐς τὰ στεινόπορα, ἐμάχοντο. Τότε δὲ, συμμίσγον-
τες ἔξω τῶν στεινῶν, ἐπιπτον πλήθει πολλοὶ τῶν βαρβάρων.
ὅπισθε γὰρ οἱ ἡγεμόνες τῶν τελέων, ἔχοντες μάστιγας,
ἐρράπιζον πάντα ἄνδρα, αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω ἐποτρύνοντες. πολλοὶ
15 μὲν δὲ ἐσέπιπτον αὐτέων ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ διεφθεί-
ροντο· πολλῶ δ' ἔτι πλεῖνες κατεπατέοντο ζωὴ ὑπ' ἄλ-
λήλων· ἣν δὲ λόγος οὐδεὶς τοῦ ἀπολλυμένου. ὅτε γὰρ ἐπισ-
τάμενοι τὸν μέλλοντά σφι ἔσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν περιϊόν-

των τὸ οὖρον, ἀπεδείκνυντο ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον ἐς τοὺς βαρβάρους, παραχρῆμαί τε καὶ ἀτέοντες.

20

Postremo
Græci, in-
genti clade
barbaris il-
lata, undi-
que cir-
cumventi
cum Leo-
nida ad u-
num omnes
præter The-
banos, oc-
cumbunt.

CCXXIV. Δόρατα μὲν νυν τοῖσι πλεόνεσιν αὐτέων την-
καῦτα ἤδη ἐτύγχανε κατεγότα, οἱ δὲ τοῖσι ξίφεσι διεργά-
ζοντο τοὺς Πέρσας. καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ
πίπτει, ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ ὀνο-
μαστοὶ Σπαρτιητέων, τῶν ἐγὼ ὡς ἀνδρῶν ἀξίων γενομένων 5
ἐπυθόμην τὰ οὐνόματα· ἐπυθόμην δὲ καὶ ἀπάντων τῶν
τρηκοσίων. καὶ δὴ καὶ Περσέων πίπτουσι ἐνδαῦτα ἄλλοι
τε πολλοὶ καὶ οὐνομαστοί· ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παῖδες,
'Αἰσροκόμης τε καὶ 'Υπεράνδης, ἐκ τῆς 'Αρτάνειω θυγα-
τρὸς Φραταγούνης γεγονότες Δαρείῳ. ὁ δὲ 'Αρτάνης, Δα- 10
ρείου μὲν τοῦ βασιλῆος ἦν ἀδελφεός, 'Υστάσπεος δὲ τοῦ
'Αρσάμειω παῖς· ὃς καὶ ἐκδιδοὺς τὴν θυγατέρα Δαρείῳ, τὸν
οἶκον πάντα τὸν ἐαυτοῦ ἐπέδωκε, ὡς μούνου οἱ εἰούσης ταύ-
της τέκνου.

CCXXV. Ξεῖξέω τέ δὴ δύο ἀδελφοὶ ἐνδαῦτα πίπτου-
σι μαχόμενοι. καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ Λεωνίδειω Περσέων
τε καὶ Λακεδαιμονίων ᾧδισμός ἐγένετο πολλός· ἐς ὃ τοῦ-
τόν τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληες ὑπεξείρυσαν, καὶ ἐτρέψαντο τοὺς
ἐναντίους τετράκισ. Τοῦτο δὲ συνεστήκει μέχρι οὗ οἱ 5
σὺν 'Επιάλτῃ παρεγίνοντο. ὡς δὲ τούτους ἤκειν ἐπύθοντο
οἱ Ἕλληες, ἐνδεῦτεν ἤδη ἐτεροιοῦτο τὸ νεῖκος. ἔς τε γὰρ τὸ
στεινὸν τῆς ὁδοῦ ἀνεχώρουν ὀπίσω, καὶ παραμειψάμενοι τὸ
τεῖχος, ἐλθόντες ἵζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἄλλες οἱ
ἄλλοι, πλην Θηβαίων. ὁ δὲ κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐσόδῳ ὅκου 10
νῦν ὁ λίθινος λέων ἔστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. ἐν τούτῳ σφείας τῷ
χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρησι, τοῖσι αὐτέων ἐτύγχανον ἔτι
περιουῖσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι, κατέχωσαν οἱ βάρβα-
ροι βάλλοντες· οἱ μὲν, ἐξ ἐναντίας ἐπισπόμενοι, καὶ τὸ ἔρυ-
μα τοῦ τείχους συγχώσαντες· οἱ δὲ, περιελθόντες πάντοδε 15
περισταδόν.

Inter Spar-

CCXXVI. Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Θεσπίων τοιούτων

γενομένων, ὅμως λέγεται ἀνὴρ ἄριστος γενέσθαι Σπαρτί-
της Διηνέκης. τὸν τόδε φασὶ εἶπαι τὸ ἔπος πρὶν ἢ συμμί-
ξαι σφέας τοῖσι Μήδοισι, πυθόμενον πρὸς τευ τῶν Τρηχι-
5 νίων, ὥς, ἐπεὰν οἱ βάρεξαι ἀπείωσι τὰ τοξεύματα, τὸν
ἥλιον ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν οἰστῶν ἀποκρύπτουσι· τοσοῦτό
τι πληθος αὐτέων εἶναι. τὸν δὲ, οὐκ ἐκπλαγέντα τούτοις,
εἶπαι, ἐν ἀλογίῃ ποιούμενον τὸ τῶν Μήδων πλῆθος, ὥς
“ πάντα σφι ἀγαθὰ ὁ Τρηχίνιος ξεῖνος ἀγγέλλοι, εἰ ἀπο-
10 “ κρυπτόντων τῶν Μήδων τὸν ἥλιον, ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς
“ αὐτοὺς ἡ μάχη, καὶ οὐκ ἐν ἡλίῳ.” Ταῦτα μὲν καὶ ἄλ-
λα τοιοῦτότροπα ἔπεά φασι Διηνέκεια τὸν Λακεδαιμόνιον
λιπέσθαι μνημόσυνα.

CCXXVII. Μετὰ δὲ τοῦτον ἀριστεῦσαι λέγονται Λακε-
δαιμόνιοι δύο ἀδελφοί, Ἀλφεός τε καὶ Μάρων, Ὀρσιφάν-
του παῖδες. Θεσπείων δὲ εὐδοκίμειε μάλιστα τῷ οὐνομα ἦν
Διθύραμβος, Ἀρματίδευ.

CCXXVIII. Θαφθεῖσι δὲ σφι αὐτοῦ ταύτη τῇ περ ἔπε-
σον, καὶ τοῖσι πρότερον τελευτήσασι ἢ ὑπὸ Λεωνίδει ἀπο-
πεμφθέντας οἴχεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα
τάδε·

5 Μυριάσιν ποτὲ τῇδε τρηηκοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννήσου χιλιάδες τέτορες.

ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι πᾶσι ἐπιγέγραπται· τοῖσι δὲ Σπαρ-
τήτῃσι ἰδίῃ·

10 ὦ ξέν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
κείμεθα, τοῖς κείνων ῥήμασι πειδόμενοι.

Λακεδαιμονίοις μὲν δὴ τοῦτο· τῷ δὲ μάντι, τόδε·

Μῆμα τόδε κλεινοῦ Μεγιστία, ὃν ποτὲ Μῆδοι
Σπερχειὸν ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψόμενοι
μάντιος, ὅς τότε κῆρας ἐπερχομένης σάφα εἰδὼς,
15 οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.

Ἐπιγράμμασι μὲν νυν καὶ στήλῃσι, ἔξω ἢ τὸ τοῦ μάντιος

tanos max-
ime excel-
luit Diene-
ces, etiam
facetiis
celebrita-
tem nomi-
nis conse-
cutus.

Qui post
illum e
Spartanis
Thespiensi-
busque rem
fortissime
gesserint.
Epigram-
mata oc-
cisorum
tumulis
publice pri-
vatimque
inscripta.

ἐπίγραμμα, Ἐμφικτυόνες εἰσὶ σφαις οἱ ἐπικοσμήσαντες· τὸ δὲ τοῦ μάντιος Μεγιστίω, Σιμωνίδης ὁ Λεωνόπρεπός ἐστι κατὰ ξεινίην ὁ ἐπιγράψας.

Diversæ de Euryto et Aristodemō, ambo- bus Sparta- nis, narra- tiones. Hic, quod pug- nā consulto non inter- fuisse,

CCXXIX. Δύο δὲ τουτέων τῶν τριηκοσίων λέγεται, Εὐρυ- τόν τε καὶ Ἀριστόδημον, παρὲν αὐτοῖσι ἀμφοτέροισι, κοινῶ λόγῳ χηρησαμένοισι, ἢ ἀποσάδηναι ὁμοῦ ἐς Σπάρτην, ὡς με- μετιμένοι τε ἔσαν ἐκ τοῦ στρατοπέδου ὑπὸ Λεωνίδει, καὶ κατεκείατο ἐν Ἀλφειοῖσι ὀφθαλμιῶντες ἐς τὸ ἔσχατον· ἢ, 5 εἴ γε μὴ ἐξούλοντο νοστήσαι, ἀποθανεῖν ἅμα τοῖσι ἄλλοισι· παρὲν σφι τουτέων τὰ ἔτερα ποίειν, οὐκ ἐδεῖξαι ὁμο- φρονεῖν· ἀλλὰ γνώμη διενειχθέντας, Εὐρυτον μὲν πυθόμενον τῶν Περσέων τὴν περίοδον, αἰτήσαντά τε τὰ ὄπλα καὶ ἐν- δύντα, ἄγειν αὐτὸν κτελεῦσαι τὸν εἴλωτα ἐς τοὺς μαχομέ- 10 νους· ὅπως δὲ αὐτὸν ἤγαγε, τὸν μὲν ἀγαγόντα, ὀχρεσθαι φεύγοντα, τὸν δὲ, ἐσπιδόντα ἐς τὸν ὄμιλον, διαφθαρεῖναι· Ἀριστόδημον δὲ, λειποψυχέοντα λειφθῆναι. Εἰ μὲν νυν ἦν μόνον Ἀριστόδημον ἀλγῆσαντα ἀπονοστήσαι ἐς Σπάρ- 15 τήν, ἢ καὶ ὁμοῦ σφείων ἀμφοτέρων τὴν κομιδὴν γενέσθαι, δοκίειν ἐμοί, οὐκ ἂν σφι Σπαρτιήτας μῆνιν οὐδεμίην προσ- θέσθαι· νυνὶ δὲ, τοῦ μὲν αὐτῶν ἀπολομένου, τοῦ δὲ, τῆς μὲν αὐτῆς ἐχομένου πρόφασιν, οὐκ ἐδεῖξαντος δὲ ἀ- ποδνήσκειν, ἀναγκαίως σφι ἔχειν μηνίσαι· μεγάλως Ἀρισ- 20 τοδήμῳ.

CCXXX. Οἱ μὲν νυν οὕτω σάδηναι λέγουσι Ἀριστόδη- μον ἐς Σπάρτην, καὶ διὰ πρόφασιν τοιήνδε. οἱ δὲ, ἄγγελον πεμφθέντα ἐκ τοῦ στρατοπέδου, ἐξὸν αὐτῷ καταλαβεῖν τὴν μάχην γινομένην, οὐκ ἐδεῖξαι, ἀλλ' ὑπομείναντα ἐν τῇ ὁδῷ, περιγενέσθαι· τὸν δὲ, συνάγγελον αὐτοῦ, ἀπικόμε- 5 νον ἐς τὴν μάχην, ἀποθανεῖν.

notatus in- famia, post in prælio Plataensi strenuissi- mis facino- ribus crimi-

CCXXXI. Ἀπονοστήσας δὲ ἐς Λακεδαίμονα ὁ Ἀριστό- δημος, ὄνειδός τε εἶχε καὶ ἀτιμίην. πάσχων δὲ τοιάδε ἡτί- μωτο· οὔτε οἱ πῦρ οὐδαὶς ἔναυε Σπαρτιητέων, οὔτε διελέγε- 10 το, ὄνειδός τε εἶχε, ὁ τρέσας Ἀριστόδημος καλεόμενος.

5 ἄλλ' ὁ μὲν ἐν τῇ ἐν Πλαταιῇσι μάχῃ ἀνέλαξε πᾶσαν τὴν
ἐπενεχθεῖσάν οἱ αἰτίνην. ne ignavia
se purgat
[9. 71.].

CCXXXII. Λέγεται δὲ καὶ ἄλλον ἀποπεμφθέντα ἄγγε- Pantites,
alius Spar-
tiata, quod
et ipse a
pugna afu-
isset, infam-
ia adspersus,
suspendio vi-
tam finit.
λον ἐς Θεσσαλίην τῶν τριηκοσίων τουτέων, περιγενέσθαι, τῷ
οὔνομα εἶναι Παντίτην· νοστήσαντα δὲ τοῦτον ἐς Σπάρτην,
ὡς ἡτίμωτο, ἀπάγξασθαι.

CCXXXIII. Οἱ δὲ Θηβαῖοι, τῶν ὁ Λεοντιάδης ἐστρατή-
γεε, τέως μὲν μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐόντες ἐμάχοντο, ὑπ'
ἀναγκαίης ἐχόμενοι, πρὸς τὴν βασιλέως στρατιήν· ὡς δὲ εἴ-
δον κατυπέρτερα τῶν Περσέων γινόμενα τὰ πρήγματα, οὐ-
5 τω δὴ τῶν σὺν Λεωνίδῃ Ἑλλήνων ἐπειγομένων ἐπὶ τὸν κολω-
νὸν, ἀποσχισθέντες τουτέων, χεῖράς τε πρότεινον, καὶ ἦισαν
ἄσπον τῶν βαρβάρων· λέγοντες τὸν ἀληθέστατον τῶν λόγων,
ὡς “ καὶ μηδίζουσι, καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ ἐν πρώτοισι ἔδο-
σαν βασιλείῃ, ὑπὸ δὲ ἀναγκαίης ἐχόμενοι ἐς Θερμοπύλας
10 ἀπικοίατο, καὶ ἀναίτιοι εἶεν τοῦ τρώματος τοῦ γεγονότος
βασιλείῃ.” ὥς τε ταῦτα λέγοντες, περιεγίνοντο· εἶχον γὰρ
καὶ Θεσσαλοὺς τῶν λόγων τουτέων μάρτυρας. Οὐ μέντοι
τάγε πάντα εὐτύχησαν· ὡς γὰρ αὐτοὺς ἔλαβον οἱ βάρβαροι
ἐλθόντας, τοὺς μὲν τινὰς καὶ ἀπέκτειναν προσιόντας, τοὺς
15 δὲ πλεῖνας αὐτέων, κελύσαντος Ξέρξεω, ἔστιζον στίγμα-
τα βασιλῆα, ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ Λεοντιάδew·
τοῦ τὸν παῖδα Εὐρύμαχον χρόνῳ μετέπειτα ἐφόνευσαν
Πλαταιέες, στρατηγήσαντα ἀνδρῶν Θηβαίων τετρακοσίων,
καὶσχόντα τὸ ἄστυ τὸ Πλαταιέων.

CCXXXIV. Οἱ μὲν δὴ περὶ Θερμοπύλας Ἕλληνες οὕτω Xerxi for-
titudine
Spartano-
rum per-
culso
ἡγωνίσαντο, Ξέρξης δὲ καλέσας Δημόρρητον, εἰρώτα ἀρξά-
μενος ἐνδένδε· “ Δημόρρητε, ἀνὴρ εἰς ἀγαθός. τεκμαιζομαι
“ δὲ τῇ ἀληθείῃ· ὅσα γὰρ εἶπας, ἅπαντα ἀπέβη οὕτω.
5 “ νῦν δέ μοι εἰπὲ, πόσοι τινὲς εἰσι οἱ λοιποὶ Λακεδαιμόνιοι,
“ καὶ τουτέων ὁκόσοι τοιοῦτοι τὰ πολέμια, εἴτε καὶ ἅπαν-
“ τες.” Ὁ δ' εἶπε· “ ὦ βασιλεῦ, πληθὸς μὲν πάντων τῶν
“ Λακεδαιμονίων πολλὸν, καὶ πόλις πολλαί· τὸ δὲ θέλεις

“ἐκμαθήσιν, εἰδήσεις. Ἔστι ἐν τῇ Λακεδαιμόνι Σπάρτῃ,
 “ πόλις ἀνδρῶν ὀκτακισχιλίων μάλιστα κη. οὗτοι πάντες 10
 “ εἰς ὁμοῖοι τοῖσι ἐνθάδε μαχασαμένοισι· οἳ γε μὲν ἄλλοι
 “ Λακεδαιμόνιοι, τούτοισι μὲν οὐκ ὁμοῖοι, ἀγαθοὶ δέ.”
 Εἶπε πρὸς ταῦτα Ξέρξης· “ Δημάξετε, τίω τρόπῳ ἀπο-
 “ νητότατα τῶν ἀνδρῶν τούτων ἐπικρατήσομεν; ἴδι ἐξηγέο.
 “ σὺ γὰρ ἔχεις αὐτέων τὰς διεξόδους τῶν βουλευμάτων, οἷα 15
 “ βασιλεὺς γενόμενος.”

quid Dema-
 ratus suase-
 rit. Insula
 Cythera.

CCXXXV. Ὁ δὲ ἀμείβετο· “ ὦ βασιλεῦ, εἰ μὲν δὴ
 “ συμφουλεύεαί μοι προθύμως, δίκαιόν μὲ σοὶ ἐστι φράζειν
 “ τὸ ἄριστον. εἰ τῆς ναυτικῆς στρατιῆς νέας τριηκοσίας ἀ-
 “ ποστείλεις ἐπὶ τὴν Λάκαιναν χώραν. Ἔστι δὲ ἐπ’ αὐ-
 “ τῇ νῆσος ἐπικειμένη, τῇ οὐνομά ἐστι Κύθηρα· τὴν Χί- 5
 “ λων, ἀνὴρ παρ’ ἡμῖν σφάτατος γενόμενος, κέρδος μέζον,
 “ ἔφη, εἶναι Σπαρτιάτῃσι κατὰ τῆς θαλάσσης καταδεδυκέ-
 “ ναι μᾶλλον ἢ ὑπερέχειν, αἰεὶ τι προσδοκῶν ἀπ’ αὐτῆς
 “ τοιοῦτο ἔσσεσθαι οἷόν τι ἐγὼ ἐξηγέομαι· οὐ τι τὸν σὸν
 “ στόλον προειδώς, ἀλλὰ πάντα ὁμοίως φοβερόμενος ἀνδρῶν 10
 “ στόλον. ἐκ ταύτης ὦν τῆς νήσου ὀρμώμενοι, φοβέοντων
 “ τοὺς Λακεδαιμονίους. παροίκου δὲ πολέμου σφι ἔοντος
 “ οἰκῆτου, οὐδὲν δεινοὶ ἔσονται τοι, μὴ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος
 “ ἀλίσκομένης ὑπὸ τοῦ πεζοῦ, βοηθέωσι ταύτῃ. καταδου-
 “ λωθείσης δὲ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, ἀσθενὲς ἦδη τὸ Λα- 15
 “ κωνικὸν μοῦνον λείπεται. Ἦν δὲ ταῦτα μὴ ποιῆς, τά-
 “ δε τοι προσδόκα ἔσσεσθαι. ἔστι τῆς Πελοποννήσου ἰσ-
 “ θμὸς στενός· ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ πάντων Πελοποννησίων
 “ συνομοσάντων ἐπὶ σοὶ, μάχας ἰσχυροτέρας ἄλλας τῶν
 “ γενομένων προσδέκεο ἔσσεσθαι τοι. ἐκεῖνο δὲ ποιήσαντι, ἀ- 20
 “ μαχητὴ ὅ τε ἰσθμὸς οὗτος καὶ αἱ πόλεις προσχωρήσουσι.”

Sententia
 Achame-
 nis.

CCXXXVI. Λέγει μετὰ τούτων Ἀχαιμένης, ἀδελφεός
 τε ἐὼν Ξέρξῳ, καὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ στρατηγός, πα-
 ρατυχῶν τε τῷ λόγῳ, καὶ δεῖσας μὴ ἀναγλωσθῇ Ξέρξῃ
 ποιεῖν ταῦτα· “ ὦ βασιλεῦ, ὁρῶ σε ἀνδρὸς ἐνδεκόμενον

- 5 “ λόγους, ὃς φθονέει τοι εὖ πρήσσοντι, ἢ καὶ προδιδοῖ
 “ πρήγματα τὰ σά. καὶ γὰρ δὴ καὶ τρόποισι τοιούτοις
 “ χρεώμενοι οἱ Ἕλληνες χαίρουσι· τοῦ τε εὐτυχέειν φθο-
 “ νέουσι, καὶ τὸ κρῆσσον στυγέουσι. Εἰ δ’ ἐπὶ τῇσι παρ-
 “ εούσῃσι τύχῃσι, τῶν νέες νευαυηγῆκασι τετρακόσιαι, ἄλ-
 10 “ λας ἐκ τοῦ στρατοπέδου τριηκοσίας ἀποπέμψεις περι-
 “ πλῶειν Πελοπόννησον, ἀξιόμαχοί τοι γίνονται οἱ ἀντίπα-
 “ λοι. ἀλλῆς δὲ ἐὼν ὁ ναυτικὸς στρατὸς, δυσμεταχειρίστὸς
 “ τε αὐτοῖσι γίνεται, καὶ ἀρχὴν οὐκ ἀξιόμαχοί τοι ἔσον-
 “ ται· καὶ πᾶς ὁ ναυτικὸς τᾷ πεζῷ ἀρχέξει, καὶ ὁ πεζὸς
 15 “ τᾷ ναυτικῷ, ὁμοῦ πορευόμενος. εἰ δὲ διασπάσεις, οὔτε σὺ
 “ ἔσσαι κείνοισι χρήσιμος, οὔτε κεῖνοι σοί. Τὰ σεαυτοῦ δὲ
 “ τιθέμενος εὖ, γνώμην ἔχε τὰ τῶν ἀντιπολέμων μὴ ἐπιλέ-
 “ γεσθαι πρήγματα, τῇ τε στήσονται τὸν πόλεμον, τὰ τε
 “ ποιήσουσι, ὅσοι τε πληθὺς εἰσι. ἱκανοὶ γὰρ ἐκεῖνοί γε αὐ-
 20 “ τοὶ ἑαυτῶν πέρι φροντίζειν εἰσὶ, ἡμεῖς δὲ ἡμέων ὡσαύτως.
 “ Λακεδαιμόνιοι δὲ, ἣν ἴωσι ἀντία Πέρσῃσι ἐς μάχην, οὐ-
 “ δὲ ἐν τὸ παρὲν τῷμα ἀνιεύνται.”

CCXXXVII. Ἀμείβεται Ξέρξης τοῖσδε· “ Ἀχαίμενες,

Consilium
Demarati
a Xerxe re-
pudiatum.

- “ εὖ τέ μοι δοκέεις λέγειν, καὶ ποιήσω ταῦτα. Δημάρε-
 “ τος δὲ λέγει μὲν τὰ ἄριστα ἔλπεται εἶναι ἐμοί, γνώμην
 “ μέντοι ἐσσοῦται ὑπὸ σεῦ. οὐ γὰρ δὴ κεινὸ γε ἐνδέξομαι,
 5 “ ὥπως οὐκ εὐνοέει τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι, τοῖσί τε λεγομέ-
 “ νοισι πρότερον ἐκ τούτου σταθμώμενος, καὶ τῷ ἔοντι, ὅτι
 “ πολίτης μὲν πολίτη εὖ πρήσσοντι φθονέει, καὶ ἐστι
 “ δυσμενὴς τῇ σιγῇ· οὐδ’ ἂν, συμβουλευομένου τοῦ ἀστοῦ,
 “ πολίτης ἀνὴρ τὰ ἄριστα οἱ δοκέοντα εἶναι ὑποδέοιτο, εἰ
 10 “ μὴ πρόσω ἀρετῆς ἀνήκοι σπάνιοι δ’ εἰσὶ οἱ τοιοῦτοι. ξεῖνος
 “ δὲ ξείνῳ εὖ πρήσσοντί ἐστι εὐμενέστατον πάντων, συμβου-
 “ λευομένου τε ἂν συμβουλεύσειε τὰ ἄριστα. οὕτω ὦν κα-
 “ πολογίης πέρι τῆς ἐς Δημάρεκτον, ἔοντος ἐμοὶ ξείνου, ἔχες·
 “ θαί τινα τοῦ λοιποῦ κελεύω.”

CCXXXVIII. Ταῦτα εἶπας Ξέρξης, διεξῆκε διὰ τῶν Xerxis im-

potens in
Leonidam
mortuum
ira.

νεκρῶν· καὶ Λεωνίδεω, ἀκηκοὺς ὅτι βασιλεύς τε ἦν καὶ
στρατηγὸς Λακεδαιμονίων, ἐκέλευσε ἀποταμόντας τὴν νε-
φελὴν ἀνασταυρῶσαι. ὁ γὰρ μοι πολλοῖσι μὲν καὶ ἄλλοις
τεκμηρίοις, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε οὐκ ἥκιστα γεγονός, ὅτι βα- 5
σιλεύς Ξέρξης πάντων δὴ μάλιστα ἀνδρῶν ἐδυμῶδη ζῶντι
Λεωνίδῃ. οὐ γὰρ ἂν κοτεῖς ἐς τὸν νεκρὸν ταῦτα παρενόμησε·
ἐπεὶ τιμῶν μάλιστα νομίζουσι τῶν ἐγὼ οἶδα ἀνδρώπων
Πέρσαι ἀνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια. οἱ μὲν δὴ ταῦτα
ἐποίουν τοῖσι ἐπετέτακτο ποιεῖν.

10

Quaratione
Spartani de
Persarum
bellico con-
tra Græci-
am appa-
tu primi
certiores
facti.

CCXXXIX. "Ανεῖμι δὲ ἐκείσε τοῦ λόγου, τῇ μοι τὸ πρότε-
ρον ἐξέλιπε. Ἐπύδοντο Λακεδαιμόνιοι, ὅτι βασιλεύς στέλ-
λοῖτο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, πρῶτοι· καὶ οὕτω δὴ ἐς τὸ χρη-
στήριον τὸ ἐς Δελφοὺς ἀπέπεμψαν, ἔνθα δὴ σφι ἐχρήσθη
τὰ οὐλίῳ πρότερον εἶπον. ἐπύδοντο δὲ τρόπῳ θυμασίῳ. 5
Δημάρχτος γὰρ ὁ Ἀρίστωνος, φυγὼν ἐς Μήδους, ὡς μὲν
ἐγὼ δοκέω, καὶ τὸ οἶκός ἐμοὶ συμμαχέεται, οὐκ ἦν εὖνοος
Λακεδαιμονίοις. πάρεστι δὲ εἰκάζειν, εἴτε εὐνοίῃ ταῦτα ἐ-
ποίησε, εἴτε καὶ καταχαίρων. Ἐπεὶ τε γὰρ Ξέρξης ἔδοξε
στρατηλατῆειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐὼν ἐν Σούσοις ὁ Δημάρχ- 10
τος, καὶ πυθόμενος ταῦτα, ἠθέλησε Λακεδαιμονίοις ἐξαγ-
γεῖλαι. ἄλλως μὲν δὴ οὐκ εἶχε σημεῖναι ἐπικίνδυνον γὰρ ἦν
μὴ λαμφθεῖν ὁ δὲ μηχανᾶται τοιάδε. δελτίον δίπτυχον
λαβὼν, τὸν κερὸν αὐτοῦ ἐξέκνησε, καὶ ἔπειτα ἐν τῷ ξύλῳ
τοῦ δελτίου ἔγραψε τὴν βασιλέως γνώμην· ποιήσας δὲ ταῦ- 15
τα, ὑπίσω ἐπέτηξε τὸν κερὸν ἐπὶ τὰ γράμματα, ἵνα φερό-
μενοι κενὸν τὸ δελτίον, μηδὲν προῆγμα παρέχοι οἱ πρὸς τῶν
ὁδοφυλάκων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀπῆκετο ἐς τὴν Λακεδαίμονα, οὐκ
εἶχον συμβαλέσθαι οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρὶν γε δὴ σφι, ὡς
ἐγὼ πυνθάνομαι, Κισομένους μὲν θυγάτηρ, Λεωνίδεω δὲ 20
γυνὴ, Γοργῶ, ὑπέθετο, ἐπιφρασθεῖσα αὐτῇ, τὸν κερὸν κινῶν
κελεύουσα, καὶ εὐρῆσαι σφῆας γράμματα ἐν τῷ ξύλῳ. πειθό-
μενοι δὲ, εὖρον καὶ ἐπελέξαντο, ἔπειτα δὲ τοῖσι ἄλλοις Ἑλ-
λησι ἐπέστειλαν. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτω λέγεται γενέσθαι.

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ ὈΓΔΟΗ.

ΟΥΡΑΝΙΑ.

Οἱ δὲ Ἑλλήνων ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντες, ἔσαν οἷδε. Ἀθηναῖοι μὲν, νέας παρεχόμενοι ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ὑπὸ δὲ ἀρετῆς τε καὶ προθυμίας Πλαταιέες, ἅπτεροι τῆς ναυτικῆς ἔοντες, συνεπλήρουν τοῖσι Ἀθηναίοις, 5 τὰς νέας. Κορίνθιοι δὲ τεσσαράκοντα νέας παρέχοντο. Μεγαρέες δὲ, εἴκοσι καὶ Χαλκιδέες ἐπλήρουν εἴκοσι, Ἀθηναίων σφι παρεχόντων τὰς νέας. Αἰγινῆται δὲ, ὀκτωκαίδεκα. Σικυώνιοι δὲ, δώδεκα. Λακεδαιμόνιοι δὲ, δέκα. Ἐπιδάυριοι δὲ, ὀκτώ. Ἐρετριέες δὲ, ἑπτὰ. Τροιζήνιοι δὲ, πέντε. 10 Στυρέες δὲ, δύο. καὶ Κεῖοι, δύο τε νέας, καὶ πεντηκοντέρους δύο. Λοκροὶ δὲ σφι οἱ Ὀπούντιοι ἐπεβώδεον, πεντηκοντέρους ἔχοντες ἑπτὰ.

Exponuntur dein-
ceps res
mari gestæ.
Qui Græ-
ciæ populi
classem in-
struxerint.

II. Ἔσαν μὲν ὧν οὗτοι οἱ στρατεύόμενοι ἐπ' Ἀρτεμισιον εἴρηται δέ μοι καὶ ὥς τὸ πλήθος ἕκαστοι τῶν νεῶν παρέχοντο. ἀριθμὸς δὲ τῶν συλλεχθεισῶν νεῶν ἐπ' Ἀρτεμισιον, ἦν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, μία καὶ ἐξδομή- 5 κοντα καὶ διηκόσια. Τὸν δὲ στρατηγὸν τὸν τὸ μέγιστον κρᾶτος ἔχοντα, παρέχοντο Σπαρτιῆται, Εὐρυβιάδεα τὸν Εὐρυκλείδεω. οἱ γὰρ σύμμαχοι οὐκ ἔφασαν “ ἦν μὲν ὁ Λάκων

Numerus
navium ad
Artemisi-
um collec-
tarum.
Summus
earum præ-
fectus, Eu-
rybiades
Spartiatæ.

ἡγεμονεύῃ, Ἰ Αθηναίοισι ἔψεσθαι ἡγεομένοισι, ἀλλὰ λύσει
τὸ μέλλον ἔσεσθαι στρατεύμα.”

Atheniensium prudentia imperium maritimum Spartanis in hoc temporis articulo concedentium.

III. Ἐγένετο γὰρ κατ' ἀρχὰς λόγος, πρὶν ἢ καὶ ἐς Σικελίην πέμπειν ἐπὶ συμμαχίην, ὡς τὸ ναυτικὸν Ἰ Αθηναίοισι χρεὸν εἶη ἐπιτρέπειν. ἀντιζάντων δὲ τῶν συμμαχῶν, εἶπον οἱ Ἰ Αθηναῖοι, μέγα πεποιημένοι περιεῖναι τὴν Ἰ Ἑλλάδα, καὶ γνόντες, εἰ στασιάσουσι περὶ τῆς ἡγεμονίης, ὡς ἀπολέσται ἡ Ἰ Ἑλλάς· ὁρᾷα νοεῦντες. στάσις γὰρ ἔμφυλος πολέμου ὁμοφρονέοντος τοσούτου κἀκίον ἐστι, ὅσῳ πόλεμος εἰρήνης. Ἰ Ἐπιστάμενοι ἂν αὐτὸ τοῦτο, οὐκ ἀντέτεινον, ἀλλ' εἶπον μέχρι ὅσου κάρτα ἐδέοντο αὐτέων, ὡς διέδεξαν. ὡς γὰρ δὴ, ὡσάμειοι τὸν Πέρσέα, περὶ τῆς ἐκείνου ἡδὴ τὸν ἀγῶνα 10 ἐποιεῦντο, πρόφασιν τὴν Παυσανίῳ ὕβριν προῖσχύμενοι, ἀπαίλονται τὴν ἡγεμονίην τοὺς Λακεδαιμονίους. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἐγένετο.

Græcis de fuga capessenda deliberantibus, Eubœenses Themistocli, classis Atheniensium præfecto, amplissimis muneribus dandis persuadent, ut cæteros ad proelium ante Eubœam pugnandum permovere studeat.

IV. Τότε δὲ οὗτοι οἱ καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίον Ἰ Ἑλλήνων ἀπικόμενοι, ὡς εἶδον νέας τε πολλὰς καταρχιδείσας ἐς τὰς Ἰ Ἀφέτας, καὶ στρατιῆς ἅπαντα πλέα, ἐπεὶ αὐτοῖσι παρὰ δόξαν τὰ πρήγματα τῶν βαρβάρων ἀπέβαινε ἢ ὡς αὐτοὶ κατεδόκειον, καταρρώδησαντες, δεησµὸν ἐξουλεύον ἀπὸ τοῦ 5 Ἰ Ἀρτεμισίου ἔσω ἐς τὴν Ἰ Ἑλλάδα. γνόντες δὲ σφεας οἱ Εὐβοῆες ταῦτα βουλευομένους, ἐδέοντο Εὐρυειάδεω προσμεῖναι χρόνον ὀλίγον, ἔστ' ἂν αὐτοὶ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας ὑπεκδέωνται. ὡς δ' οὐκ ἔπειδον, μεταβάντες, τὸν Ἰ Αθηναίων στρατηγὸν πείδουσι Θεμιστοκλέα ἐπὶ μισθῷ 10 τρήκοντα ταλάντοισι, ἐπ' ᾧ τε καταμείναντες πρὸ τῆς Εὐβοίης ποιήσονται τὴν ναυμαχίην.

Id quomodo Themistocles effectum dederit.

V. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς τοὺς Ἰ Ἑλληνας ἐπισχεῖν ὥδε ποιεῖ. Εὐρυειάδῃ τουτέων τῶν χρημάτων μεταδιδοῖ πέντε 5 τάλαντα, ὡς παρ' ἑωυτοῦ δῆδεν διδούς. ὡς δὲ οἱ οὗτος ἀνεπέπειστο, Ἰ Αδείμαντος γὰρ ὁ Ἰ Ωκύτου, Κορίνθιος στρατηγός, τῶν λοιπῶν ἡσπαιζε μούνος, φάμενος ἀποπλώσεσθαι τε ἀπὸ τοῦ Ἰ Ἀρτεμισίου, καὶ οὐ παραμείνειν, πρὸς

δὴ τοῦτον εἶπε ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπομόσας· “ Οὐ σύ γε
 “ ἡμέας ἀπολείψεις, ἐπεὶ τοι ἐγὼ μέζω δῶρα δώσω ἢ βα-
 “ σιλεύς ἂν τοι ὁ Μῆδων πέμπειε ἀπολιπόντι τοὺς συμ-
 10 “ μάχους.” ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε, καὶ πέμπει ἐπὶ τὴν
 νέα τὴν Ἀδειμάντου τάλαντα ἀργυρίου τρία. Οὗτοί τε δὴ
 πληγέντες δώροισι, ἀναπεπεισμένοι ἔσαν, καὶ τοῖσι Εὐβοέεσι
 ἐκεχάριστο· αὐτὸς τε ὁ Θεμιστοκλῆς ἐκέρδηνε, ἐλάνθανε δὲ
 τὰ λοιπὰ ἔχων· ἀλλ’ ἠπιστέατο οἱ μεταλαβόντες τουτέων
 15 τῶν χρημάτων, ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἐλθεῖν ἐπὶ τῷ λόγῳ τού-
 τῳ τὰ χρήματα.

VI. Οὕτω δὴ κατέμεινάν τε ἐν τῇ Εὐβοίᾳ, καὶ ἐναυ-
 μάχησαν. ἐγένετο δὲ ᾧδε. Ἐπεὶ τε δὴ ἐς τὰς Ἀφέτας περὶ
 δείλην πρωτὴν γινομένην ἀπίκατο οἱ βάρεαροι, πυθόμενοι
 μὲν ἔτι καὶ πρότερον περὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ναυλοχέειν νέας
 5 Ἑλληνίδας ὀλίγας, τότε δὲ αὐτοὶ ἰδόντες, πρόθυμοι ἔσαν
 ἐπιχειρεῖν, εἴ πως ἔλοιεν αὐτάς. ἐκ μὲν δὴ τῆς ἀντίης προσ-
 πλάνειν οὐκ ἔκω σφι ἐδόκεε, τῶνδε εἵνεκα, μὴ πως ἰδόντες οἱ
 “ Ἕλληνες προσπλάνοντας, ἐς φυγὴν ὁρμήσειαν, φεύγοντάς τε
 εὐφρόνη καταλάβοι καὶ ἔμελλον δῆδεν ἐκφεύξεσθαι· ἔδει δὲ
 10 μὴδὲ πυρφόρον, τῷ ἐκείνων λόγῳ, ἐκφυγόντα περιγενέσθαι.

VII. Πρὸς ταῦτα ὧν τάδε ἐμηχανέοντο. τῶν νεῶν ἀπα-
 σέων ἀποκρίναντες διηκοσίας, περιέπεμπον ἕξωθεν Σκιαδου,
 ὥς ἂν μὴ ὀφθέωσι ὑπὸ τῶν πολεμίων περιπλάνουσαι Εὐ-
 βόειαν κατὰ τε Καφηρέα καὶ περὶ Γεραιστὸν, ἐς τὸν Εὐρι-
 5 πον, ἵνα δὴ περιλάβοιεν, οἱ μὲν, ταύτῃ ἀπικόμενοι, καὶ
 φράξαντες αὐτέων τὴν ὀπίσω φέρουσαν ὁδὸν, σφεῖς δὲ, ἐπι-
 σπόμενοι ἐξ ἐναντίας. ταῦτα βουλευσάμενοι ἀπέπεμπον τῶν
 νεῶν τὰς ταχδεύσας, αὐτοὶ οὐκ ἐν νόῳ ἔχοντες ταύτης τῆς
 ἡμέρας τοῖσι Ἕλλησι ἐπιδήσεσθαι, οὐδὲ πρότερον ἢ τὸ συν-
 10 δημῷ σφι ἔμελλε φανήσεσθαι παρὰ τῶν περιπλάνωντων ὥς
 ἠκόντων. ταύτας μὲν δὴ περιέπεμπον· τῶν δὲ λοιπῶν νεῶν
 ἐν τῇσι Ἀφέτῃσι ἐποιεῦντο ἀριθμόν.

VIII. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ οὗτοι ἀριθμόν Re per

Naves cc a
 Persis præ-
 missæ, quæ
 Eubæam
 circumvec-
 tæ potitæ-
 que Euripo
 fugam
 Græcis in-
 tercluder-
 rent.

Scylliam u-
rinatorem
Græcorum
ducibus
prodita,

ἐποιεῦντο τῶν νεῶν, ἣν γὰρ ἐν τῇ στρατοπέδῳ τούτῳ Σκυλ-
λίδης Σκιωναῖος, δούτης τῶν τότε ἀνδρῶπων ἀριστος· ὃς καὶ
ἐν τῇ ναυηγίῃ τῇ κατὰ τὸ Πήλιον γενομένη πολλὰ μὲν
ἔσωσε τῶν χρημάτων τοῖσι Πέρσῃσι, πολλὰ δὲ καὶ αὐτὸς 5
περιεβάλετο· οὗτος ὁ Σκυλλίδης ἐν νόῳ μὲν εἶχε ἄρα καὶ
πρότερον αὐτομολήσῃν ἐς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' οὐ γὰρ οἱ
παρέσχε, ὥς τότε. ὅτε μὲν δὴ τρέπων τὸ ἐνδεῦτεν ἤδη ἀπί-
κετο ἐς τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἔχω εἶπαι ἀπρεκέως· θωυμάζω
δὲ εἰ τὰ λεγόμενά ἐστι ἀληθέα. λέγεται γὰρ ὡς ἐξ Ἀφε- 10
τῶν δὲ ἐς τὴν θάλασσαν, οὐ πρότερον ἀνέσχε πρὶν ἢ ἀ-
πίκετο ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, σταδίους μάλιστα κη τούτους
ἐς ὀγδῶκοντα διὰ τῆς θαλάσσης διεξελθὼν. λέγεται μὲν νυν
καὶ ἄλλα ψευδοῖσι εἰκὲλα περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου· τὰ δὲ
μετεξέτερα, ἀληθέα. περὶ μέντοι τούτου γνώμη μοι ἀ- 15
ποδεδέχθω, πλοῖά μιν ἀπικέσθαι ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον. ὥς
δὲ ἀπίκετο, αὐτίκα ἐσήμηνε τοῖσι στρατηγοῖσι τὴν τε ναυη-
γίην, ὥς γένοιτο, καὶ τὰς περιπέμφεισας τῶν νεῶν περὶ
Εὐβοίαν.

navibus il-
lis obviam
eundi con-
siliū ca-
pitur. Sed
dum Græ-
ci, relicto
Artemisio,
in altum
provehun-
tur,

IX. Τοῦτο δὲ ἀκούσαντες οἱ Ἕλληνες, λόγον σφίσι αὐ-
τοῖσι ἐδίδοσαν. πολλῶν δὲ λεχθέντων, ἐνίκα, τὴν ἡμέρην
ἐκεῖνῃ αὐτοῦ μέιναντάς τε καὶ αὐλισθέντας, μετέπειτα
νύκτα μέσσην παρέντας, πορεύεσθαι, καὶ ἀπαντᾶν τῇσι πε- 5
ριπλούουσι τῶν νηῶν. μετὰ δὲ τοῦτο, ὥς οὐδεὶς σφι ἐπέ-
πλωε, δείκνῃ ὀψίην γινομένην τῆς ἡμέρης φυλάξαντες, αὐτοὶ
ἐπ' ἀνέπλων ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ἀπόπειραν αὐτέων ποιήσασ-
θαι βουλόμενοι τῆς τε μάχης καὶ τοῦ διεκπλοῦ.

barbari et
ipsi Aphetis
solvunt.

X. Ὁρῶντες δὲ σφας οἱ τε ἄλλοι στρατιῶται οἱ Ξέρ-
ξῳ καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐπιπλώνοντας κησὶ ὀλίγησι, πᾶγχυ
σφι μανίην ἐπενείκοντες, ἀνῆγον καὶ αὐτοὶ τὰς νέας, ἐλ-
πίσαντές σφας εὐπετέως αἰρήσειν· οἰκῶτα κάρτα ἐλπίσαν-
τες. τὰς μὲν γε τῶν Ἑλλήνων ὀρῶντες ὀλίγας νέας, τὰς 5
δὲ ἑωυτῶν, πλήθει τε πολλαπλησίαις, καὶ ἄμεινον πλωού-
σας. καταφρονήσαντες ταῦτα, ἐκυκλοῦντο αὐτοὺς ἐς μέσον.

"Οσοι μὲν νυν τῶν Ἰώνων ἔσαν εὐνοοὶ τοῖσι Ἑλλησι, ἀέκοντές
 τε ἐστρατεύοντο, συμφορὴν τε ἐποιεῦντο μεγάλην, ὄρέοντες
 10 περιεχομένους αὐτούς, καὶ ἐπιστάμενοι ὥς οὔδεις αὐτέων
 ἀπονοστήσει· οὕτω ἀσθενέα σφι ἐφαίνετο εἶναι τὰ τῶν Ἑλ-
 λήνων πρήγματα. ὅσοισι δὲ καὶ ἡδομένοισι ἦν τὸ γινόμενον,
 ἀμιλλαν ἐποιεῦντο ὅπως αὐτὸς ἕκαστος πρῶτος νέας Ἀττικὴν
 ἔλαν, παρὰ βασιλῆος δῶρα λάμψεται· Ἀθηναίων γὰρ αὐ-
 15 τοῖσι λόγος ἦν πλεῖστος ἀνὰ τὰ στρατόπεδα.

XI. Τοῖσι δὲ Ἑλλησι ὥς ἐσήμηνε, πρῶτα μὲν, ἀντί-
 πρῶτοι τοῖσι βαρβάροις γενόμενοι, ἐς τὸ μέσον τὰς πρύμ-
 νας συνήγαγον· δεύτερα δὲ σημήναντος, ἔργου εἶχοντο, ἐν
 ὀλίγῳ περ ἀπολαμφθέντες, καὶ κατὰ στόμα. Ἐνθαῦτα
 5 τριήκοντα νέας αἰρέουσι τῶν βαρβάρων, καὶ τὸν Γόργου τοῦ
 Σαλαμινίων βασιλῆος ἀδελφεὸν Φιλάονα τὸν Χέρσιος, λό-
 γιμον ἔόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἄνδρα. πρῶτος δὲ Ἑλλήνων
 νέας τῶν πολεμίων εἶλε ἀνὴρ Ἀθηναῖος Λυκομήδης Αἰσχρέου,
 καὶ τὸ ἀριστήϊον ἔλαβε οὗτος. Τοὺς δ' ἐν τῇ ναυμαχίῃ
 10 ταύτῃ ἐτετρακῆως ἀγωνιζομένους, νύξ ἐπελθοῦσα διέλυσε.
 οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ἀπέπλων, οἱ δὲ
 βάρβαροι ἐς τὰς Ἀφέτας, πολλὸν παρὰ δόξαν ἀγωνισά-
 μενοι. Ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίῃ Ἀντίδορος Λήμνιος, μοῦ-
 νος τῶν σὺν βασιλεῖ Ἑλλήνων ἔόντων, αὐτομολεῖ ἐς τοὺς
 15 Ἕλληνας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τοῦτο τὸ ἔργον ἔδοσαν αὐ-
 τῷ χῶρον ἐν Σαλαμῖνι.

Hinc pug-
 na oritur
 navalis,
 Marte pug-
 nata an-
 cipi et nocte
 diremta,
 Graecis Ar-
 temisium,
 barbaris
 Aphetas re-
 pentibus.

XII. Ὡς δὲ εὐφρόνῃ ἐγεγόνεε, ἦν μὲν τῆς ὥρης μέσον
 ἄερος, ἐγίνετο δὲ ὕδωρ τε ἀπλετόν διὰ πάσης τῆς νυκτός, καὶ
 σκληραὶ βρονταὶ ἀπὸ τοῦ Πηλίου· οἱ δὲ νεκροὶ καὶ τὰ ναυή-
 για ἐξεφορέοντο ἐς τὰς Ἀφέτας, καὶ περὶ τε τὰς πρῶτας τῶν
 5 νεῶν εἰλέοντο, καὶ ἐτάρασσον τοὺς ταρσοὺς τῶν κωπῶν. οἱ
 δὲ στρατιῶται οἱ ταύτῃ, ἀκούοντες ταῦτα, ἐς φόβον κατισ-
 τέατο, ἐλπίζοντες πάγχυ ἀπολέεσθαι, ἐς οἷα κακὰ ἦκον.
 πρὶν γὰρ ἢ καὶ ἀναπνεῦσαί σφεις ἔκ τε τῆς ναυηγίης καὶ
 τοῦ χειμῶνος τοῦ γενομένου κατὰ Πήλιον, ὑπέλαβε ναυμα-

Eadem
 nocte tem-
 pestas coor-
 ta, Persa-
 rum et clas-
 sem terret,

χήν καρτερή· ἐκ δὲ τῆς ναυμαχίας, ὅμβρος τε λάξρος, καὶ 10
 ῥεύματα ἰσχυρὰ ἐς θάλασσαν ὠρμημένα, βρονταὶ τε σκλη-
 ραί. καὶ τούτοισι μὲν τοιαύτη νύξ ἐγένετο.

et naves
 Eubœam
 circumve-
 hentes con-
 fringit.

XIII. Τοῖσι δὲ ταχδεῖσι αὐτέων περιπλώειν Εὐβοίαν,
 ἢ αὐτὴ περ' εὐῶσα νύξ, πολλὸν ἦν ἔτι ἀγριωτέρη, τοσούτῳ
 ὅσῳ ἐν πελάγῃ φερομένοισι ἐπέπιπτε. καὶ τὸ τέλος σφι
 ἐγένετο ἄχαρι· ὥς γὰρ δὴ πλώουσι αὐτοῖσι χειμῶν τε καὶ
 τὸ ὕδωρ ἐπεγίνετο, εὐοῖσι κατὰ τὰ Κοῖλα τῆς Εὐβοίης, 5
 φερόμενοι τῷ πνεύματι, καὶ οὐκ εἰδότες τῇ ἐφέροντο, ἐξέ-
 πιπτον πρὸς τὰς πέτρας. ἐποιέετό τε πᾶν ὑπὸ τοῦ Διου,
 ὅπως ἂν ἐξισωθῇ τῷ Ἑλληνικῷ τὸ Περσικόν, μὴδὲ πολλῶ
 πλέον εἴη. οὗτοι μὲν νυν περὶ τὰ Κοῖλα τῆς Εὐβοίης
 διεφθεύοντο. 10

Græcorum
 classis auc-
 ta navibus
 LIII, bar-
 baros ite-
 rum adori-
 tur. Victo-
 ria tunc
 penes Græ-
 cos.

XIV. Οἱ δ' ἐν Ἀφέτῃσι βάρεζαροι, ὥς σφι ἄσμένοισι
 ἡμέρη ἐπέλαμψε, ἀτρέμα τε εἶχον τὰς νέας, καὶ σφι
 ἀπεχρέετο κακῶς πρήσσουσι ἡσυχίην ἄγειν ἐν τῷ παρόντι.
 τοῖσι δὲ Ἑλλῆσι ἐπεσώδειον νέες τρεῖς καὶ πεντήκοντα Ἀτ- 5
 τικαί. αὐταὶ τε δὴ σφας ἐπέρρυσαν ἀπικόμεναι, καὶ ἅμα
 ἀγγελίῃ ἐλθοῦσα, ὥς τῶν βαρεζάρων οἱ περιπλώνοντες τὴν
 Εὐβοίαν πάντες εἶσαν διεφθαμένοι ὑπὸ τοῦ γενομένου
 χειμῶνος. φυλάζαντες δὴ τὴν αὐτὴν ὥρην, πλώνοντες ἐπέ-
 πεσον νηυσὶ Κιλλίσσησι· ταύτας δὲ διαφθεύραντες, ὥς εὐ-
 φρόνῃ ἐγένετο, ἀπέπλωον ὀπίσω ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον. 10

XV. Τρίτῃ δὲ ἡμέρῃ, δεινὸν τι ποιησάμενοι οἱ στρατη-
 γοὶ τῶν βαρεζάρων, νέας οὕτω σφι ὀλίγας λυμαίνεσθαι,
 καὶ τὸ ἀπὸ Ξέρξεω δειμαίνοντες, οὐκ ἀνέμειναν ἔτι τοὺς
 Ἑλληνας μάχης ἄρξαι· ἀλλὰ παρακτευσάμενοι, κατὰ
 μέσον ἡμέρης ἀνῆγον τὰς νέας. Συνέπιπτε δὲ ὥστε ταῖς 5
 αὐταῖς ἡμέραις τὰς ναυμαχίας γίνεσθαι ταύτας καὶ τὰς
 πελομαχίας τὰς ἐν Θερμοπύλῃσι. ἦν δὲ πᾶς ὁ ἀγὼν τοῖσι
 κατὰ θάλασσαν, περὶ τοῦ Εὐρίπου· ὥσπερ τοῖσι ἀμφὶ
 Λεωνίδεα, τὴν ἐσθλοὴν φυλάσσειν. οἱ μὲν δὴ παρακτεεύοντο,
 ὅπως μὴ παρήσουσι ἐς τὴν Ἑλλάδα τοὺς βαρεζάρους, οἱ δ', 10

ὅπως τὸ Ἑλληνικὸν στρατεύμα διαφθείραντες, τοῦ πόρου κρατήσωσι.

XVI. Ὡς δὲ ταξάμενοι οἱ Ξέρξης ἐπέπλων, οἱ Ἕλλη- Tertia pug-
na nava-
lis, acrior
illa priori-
bus dubio-
que Marte.
νες ἀτρέμας εἶχον πρὸς τῷ Ἀρτεμισίῳ. οἱ δὲ βάρεσσαι
μνηστοὶ ποιήσαντες τῶν νεῶν, ἐκυκλέοντο ὥς περιλάβοιεν
αὐτούς. ἐνθεῦτεν οἱ Ἕλληνες ἐπανάπλων τε καὶ συνέμισ-

5 γον. Ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίᾳ παραπλήσιοι ἀλλήλοισι
ἐγίνοντο. ὁ γὰρ Ξέρξης στρατὸς ὑπὸ μεγάρους τε καὶ
πλήθους, αὐτὸς ὑπ' ἑαυτοῦ ἐπιπτε, ταρασσομένων τε τῶν
νεῶν, καὶ περιπιπτουσέων περὶ ἀλλήλας. ὅμως μέντοι ἄν-
τιῆχε, καὶ οὐκ εἶκε· δεινὸν γὰρ χρεῖμα ἐποιεῦντο, ὑπὸ νεῶν
10 ὀλίγων ἐς φυγὴν τράπεσθαι. πολλαὶ μὲν δὴ τῶν Ἑλλή-
νων νέες διεφείροντο, πολλοὶ δὲ ἄνδρες· πολλῶ δ' ἔτι πλεῖ-
νες νέες τε τῶν βαρεσῶν καὶ ἄνδρες. οὕτω δὲ ἀγωνιζό-
μενοι, διέστησαν χωρὶς ἐκάτεροι.

XVII. Ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίᾳ Αἰγύπτιοι μὲν τῶν Ægyptii et
Clinias A-
theniensis
celebrati.
Ξέρξης στρατιωτέων ἡρίστευσαν· οἱ ἄλλα τε μεγάλα ἔργα
ἀπεδέξαντο, καὶ νέας αὐτοῖσι ἀνδράσι εἶλον Ἑλληνίδας
πέντε. τῶν δὲ Ἑλλήνων κατὰ ταύτην τὴν ἡμέρην ἡρίστευ-
5 σαν Ἀθηναῖοι, καὶ Ἀθηναίων Κλεινὴς ὁ Ἀλκιβιάδου· ὅς
δαπάνην οἰκὴν παρέχόμενος ἐστρατεύετο ἀνδράσι τε διηροσί-
οισι καὶ οἰκὴν νῆϊ.

XVIII. Ὡς δὲ διέστησαν ἄσμενοι ἐκάτεροι ἐς ὄρμον ἡπί- Jam Græci
de statione
ad Artemi-
sium relin-
quenda se-
rio cogitan-
tes,
γοντο. οἱ δὲ Ἕλληνες, ὥς διακριθέντες ἐκ τῆς ναυμαχίης
ἀπηλλάχθησαν, τῶν μὲν νεκρῶν καὶ τῶν ναυηγίων ἐπεκρά-
τεον· τρηχέως δὲ περιεφθίνοντες, καὶ οὐκ ἤκιστα Ἀθηναῖοι,
5 τῶν αἰ ἡμίσειαι τῶν νεῶν τετραμέναι ἔσαν, δευσμὸν δὴ ἐξου-
λεύον ἔσω ἐς τὴν Ἑλλάδα.

XIX. Νῶν δὲ λαβὰν ὁ Θεμιστοκλῆς, ὥς, εἰ ἀπορράγειν primum
Eubœensiu-
um greges,
contra ora-
culi moni-
tum in Eu-
bœa temere
relictos, ne
ἀπὸ τοῦ βαρεσσοῦ τό τε Ἴωνικὸν φῶλον καὶ τὸ Καρικόν,
οἷοί τε εἶησαν τῶν λοιπῶν κατ' ὅσον γενέσθαι, ἐλαυνόντων
τῶν Εὐβοέων πρόβατα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ταύτῃ συλλέξας
5 τοὺς στρατηγοὺς, ἐλεγέ σφι, ὥς δοκεῖ ἔχειν τινὰ παλάμην,

Persarum
præda fi-
ant, ipsi di-
ripiunt:

τῇ ἐλπίζοι τῶν βασιλῆος συμμάχων ἀποστήσειν τοὺς ἀρίσ-
τους. ταῦτα μὲν νυν ἐς τοσοῦτο παρεγμύνου. ἐπὶ δὲ τοῖσι
κατήκουσι πρήγμασι τάδε ποιητέα σφι εἶναι ἔλεγε· τῶν τε
προβάτων τῶν Εὐβοικῶν καταθύειν ὅσα τις ἐδέλοι· κρέσ-
σον γὰρ εἶναι τὴν στρατιὴν ἔχειν, ἢ τοὺς πολέμιους· παραι- 10
νέε τε προειπεῖν τοῖσι ἐωυτῶν ἐκástους, πῦρ ἀνακαίειν. κο-
μιδῆς δὲ περὶ, τὴν ὥρην αὐτῷ μελήσειν, ὥστε ἀσινέας ἀπι-
κῆσθαι ἐς τὴν Ἑλλάδα. ταῦτα ἤρσε σφι ποίειν· καὶ αὐ-
τίκα πῦρ ἀνακαυσάμενοι, ἐτράποντο πρὸς τὰ πρόβατα.

XX. Οἱ γὰρ Εὐβοῖες παραχρησάμενοι τὸν Βάκιδος χρησ-
μὸν ὥς οὐδὲν λέγοντα, οὔτε τι ἐξεκομίσαντο οὐδὲν, οὔτε προε-
σάζαντο, ὥς παραιομένου σφι πολέμου, περιπετέα τε ἐποιή-
σαντο σφίσι αὐτοῖσι τὰ πρήγματα. Βάκιδι γὰρ ὧδε ἔχει 5
περὶ τουτέων ὁ χρησμός·

Φράζω βαρβαρόφωνον· ὅταν ζυγὸν εἰς ἄλλα βάλλῃ
βύβλινον, Εὐβοῆς ἀπέχων πολυμηκάδας αἴγας.

τούτοισι δὲ οὐδὲν τοῖσι ἔπεισι χρησαμένοισι ἐν τοῖσι τότε
παρεοῦσί τε καὶ προσδοκίμοισι κακοῖσι, παρῆν σφι συμφορῇ
χρησθῆναι πρὸς τὰ μέγιστα. 10

deinde, au-
dita interim
Spartano-
rum ad
Thermopy-
las clade,
petunt
Græciæ in-
teriora.

XXI. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἔπραττον, παρῆν δὲ ὁ ἐκ Τρηχί-
δος κατὰσκοπος. ἦν μὲν γὰρ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ κατὰσκο-
πος, Πολύτας, γένος Ἀντικυρῆς, τῷ προσετέτακτο, (καὶ
εἶχε πλοῖον κατῆρες ἐτοῖμον,) εἰ παλήσειε ὁ ναυτικὸς στρα-
τός, σημαίνειν τοῖσι ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι· ὥς δ' αὐτως 5
ἦν Ἀξερῶνυχος ὁ Λυσικλῆος, Ἀθηναῖος, καὶ παρὰ Λεω-
νίδῃ ἐτοῖμος τοῖσι ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἐοῦσι ἀγγέλλειν τριη-
κοντήρων, ἦν τι κατὰλαμψάνῃ νεώτερον τὸν πεζόν. Οὗτος
ὦν ὁ Ἀξερῶνυχος ἀπικόμενός σφι ἐσήμαινέ τὰ γεγονότα
περὶ Λεωνίδα καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ. οἱ δὲ, ὥς ἐπύθοντο 10
ταῦτα, οὐκέτι ἐς ἀναξολὰς ἐποιεῦντο τὴν ἀποχώρησιν, ἐκο-
μίζοντο δὲ ὥς ἕκαστοι ἐτάχθησαν· Κορίνθιοι πρῶτοι, ὕστα-
τοι δὲ Ἀθηναῖοι.

XXII. Ἀθηναίων δὲ νέας τὰς ἄριστα πλωύσας ἐπι- Themisto-
 λεξάμενος Θεμιστοκλῆς, ἐπορεύετο περὶ τὰ πότιμα ὕδα- clis Iones
 τα, ἐντάμνων ἐν τοῖσι λίθοισι γράμματα, τὰ Ἴωνες, ἐπελ- apud Persas
 δόντες τῇ ὑστεραίῃ ἡμέρῃ ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, ἐπελέξαντο. militantes
 in Græciæ
 5 τὰ δὲ γράμματα τάδε ἔλεγε· “ Ἄνδρες Ἴωνες, οὐ ποίεστε partes solli-
 citaturi as-
 “ δίκαια ἐπὶ τοὺς πατέρας στρατευόμενοι, καὶ τὴν Ἑλλά-
 “ δα καταδουλοῦμενοι. ἀλλὰ μάλιστα μὲν πρὸς ἡμέων γί-
 “ νεσθε· εἰ δὲ ὑμῶν ἐστὶ τοῦτο μὴ δυνατὸν ποιῆσαι, ὑμέες
 “ δὲ ἔτι καὶ νῦν ἐκ τοῦ μέσου ἡμῶν ἔξεσθε καὶ αὐτοί, καὶ
 10 “ τῶν Κερῶν δέεσθε τὰ αὐτὰ ὑμῶν ποίειν· εἰ δὲ μηδέτερον
 “ τουτέων οἷόν τε γίνεσθαι, ἀλλ’ ὑπ’ ἀναγκαιῆς μέζονος
 “ κατέξευχθε ἢ ὥστε ἀπίσταςθαι, ὑμέες γε ἐν τῷ ἔργῳ,
 “ ἐπεὰν συμμίσγωμεν, ἐδελοκακέετε, μεμνημένοι ὅτι ἀπ’
 “ ἡμέων γεγόνατε, καὶ ὅτι ἀρχῆθεν ἢ ἔχθρῃ πρὸς τὸν βάρ-
 15 “ βαρον ἀπ’ ὑμέων ἡμῶν γέγονε.” Θεμιστοκλῆς δὲ ταῦτα
 ἔγραφε, δοκέειν ἐμοί, ἐπ’ ἀμφότερα νόων ἵνα, ἢ λαδόντα
 τὰ γράμματα βασιλῆα, Ἴωνας ποιήσῃ μεταβαλέειν καὶ
 γενέσθαι πρὸς ἑαυτῶν, ἢ, ἐπεὶ τε ἀνενειχθῇ, καὶ διαβληθῇ
 πρὸς Ξέρξεα, ἀπίστους ποιήσῃ τοὺς Ἴωνας, καὶ τῶν ναυ-
 20 μαχιέων αὐτοὺς ἀπόσχη.

XXIII. Θεμιστοκλῆς μὲν ταῦτα ἐνέγραψε. τοῖσι δὲ Barbaro-
 βαρβαροῖσι αὐτίκα μετὰ ταῦτα πλοίῳ ἦλθε ἀνὴρ Ἰστιαί- rum classis
 εὺς, ἀγγέλλων τὸν δεησμὸν τὸν ἀπ’ Ἀρτεμισίου τῶν Ἑλλή- ad Artemi-
 νων. οἱ δ’ ὑπ’ ἀπιστίας τὸν μὲν ἀγγέλλοντα εἶχον ἐν φυ- sium pro-
 5 λακῇ, νῆας δὲ ταχείας ἀπέστειλαν προκατοψομένας. ἀπ- vecta, His-
 αγγελιάντων δὲ τουτέων τὰ ἦν, οὕτω δὲ ἅμα ἡλίῳ tieam ali-
 σκιδναμένῃ πᾶσα ἡ στρατιὴ ἔπλωε ἀλῆς ἐπὶ τὸ Ἀρτεμί- osque Eu-
 σιον. ἐπισχόντες δὲ ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ μέχρι μέσου ἡμέ- bœæ locos
 10 τῇ πόλιν ἔσχον τῶν Ἰστιαίων· καὶ τῆς Ἑλλοπίνης μοίρης, maritimos
 γῆς δὲ τῆς Ἰστιαίτιδος, τὰς παραθαλασσίας κώμας πά- occupat.
 σας ἐπέδραμον.

XXIV. Ἐνθαῦτα δὲ τουτέων ἐόντων, Ξέρξης ἐτοιμα- Ubi dum

moratur, classarii a Xerxe invitati, Thermopylas ad caesorum spectaculum trahunt. Vana fraus a rege exco- gitata, ut strages suorum mini- ma, Graecorum maxima videretur.

σάμενος τὰ περὶ τοὺς νεκροὺς, ἔπεμπε εἰς τὸν ναυτικὸν στρατὸν κήρυκα. προετοιμάσατο δὲ τάδε. ὅσοι τοῦ στρατοῦ τοῦ ἑωυτοῦ ἔσαν νεκροὶ ἐν Θερμοπύλῃσι, ἔσαν δὲ καὶ δύο μυριάδες, ὑπολιπόμενος τουτέων ὥς χιλίους, τοὺς λοι- 5 ποὺς, τάρφρους ὀρυζάμενος, ἔθαψε, φυλλάδα τε ἐπιβαλὼν, καὶ γῆν ἐπαμυσάμενος, ἵνα μὴ ὀφθαίησαν ὑπὸ τοῦ ναυτι- κοῦ στρατοῦ. ὥς δὲ διέβη εἰς τὴν Ἰσθμιαίην ὁ κήρυξ, σύλλο- γον ποιησάμενος παντὸς τοῦ στρατοπέδου, ἔειπε τάδε· “ Ἄνδρες σύμμαχοι, βασιλεὺς Ξέρξης τῶ βουλομένῳ ὑ- 10 “ μέαν παραδίδωσι, ἐκλιπόντα τὴν τάξιν καὶ ἐλθόντα, “ δέησαι ὅπως μάχεται πρὸς τοὺς ἀνοήτους τῶν ἀνδρῶν “ πων, οἳ ἤλπισαν τὴν βασιλῆος δύναμιν ὑπερβαλέσθαι.”

XXV. Ταῦτα ἐπαγγεῖλαμένου, μετὰ ταῦτα οὐδὲν ἐγί- νετο πλοίων σπανιώτερον· οὕτω πολλοὶ ἤθελον δέησεσθαι. διαπεραιωθέντες δὲ, ἐδηρῶντο διεξιόντες τοὺς νεκροὺς· πάν- 5 τες δὲ ἠπιστάτο τοὺς κείμενους εἶναι πάντας Λακεδαιμο- νίους καὶ Θεσπίας, ὄροντες καὶ τοὺς εἰλωτας. οὐ μὲν οὐδ’ ἐλάνθανε τοὺς διατίθεσθαι Ξέρξης ταῦτα πρῆξας περὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς ἑωυτοῦ· καὶ γὰρ δὴ καὶ γελῶν ἦν. τῶν μὲν, χίλιοι ἐφαίνοντο νεκροὶ κείμενοι· οἳ δὲ, πάντες ἐκέατο ἄλλες συγκακομισμένοι εἰς τὸ αὐτὸ χωρίον, τέσσαρες χιλιάδες. Ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην πρὸς Δίην ἐτράποντο· τῇ δ’ ὑστεραίῃ 10 οἳ μὲν ἀπέπλων εἰς Ἰσθμιαίην ἐπὶ τὰς νῆας, οἳ δὲ ἀμφὶ Ξέρξεα εἰς ὁδὸν ὀρμέατο.

Arcades transfugae Xerxi de ludis Olympicis [7, 206.] narraverint. Graecorum magnitudo animia Tritan- tæchma co- ram rege laudata.

XXVI. Ἦκον δὲ σφι αὐτόμοι· οἳ ἄνδρες ἀπ’ Ἀρκαδίας ὀλίγοι τινές, βίου τε δέομενοι, καὶ ἐνεργοὶ βουλόμενοι εἶ- 5 ναι. ἀρόντες δὲ τούτους εἰς ὅψιν τὴν βασιλῆος, ἐπυνθάνοντο οἳ Πέρσαι περὶ τῶν Ἑλλήνων τὰ ποίειεν· εἰς δὲ τις πρὸ πάντων ἦν ὁ εἰσώτων αὐτοῦ ταῦτα. Οἳ δὲ σφι ἔειπον, ὥς “ Ὀλύμπια ἀγοίεν, καὶ θεωροίεν ἀγῶνα γυμνικὸν καὶ ἵππικόν.” ὁ δὲ ἐπείρετο ὅ τι τὸ αἰεθλον εἴη σφι κεί- 5 μενον, περὶ ὅτε αὐτὸν ἀγωνίζονται· οἳ δ’ εἶπον “ τῆς ἐλαίης τὸν διδόμενον στέφανον.” Ἐνθαῦτα εἶπας γνώμην γενναυστά-

- 10 την Τριτανταίχμης ὁ Ἀρταβάνου, δειλίην ὥφλεε πρὸς βασιλῆος. πυθιδανόμενος γὰρ τὸ ἄεθλον ἐὼν στέφανον, ἀλλ' οὐ χρήματα, οὔτε ἠέσχετο σιγῶν, εἶπέ τε ἐς πάντας τάδε·
 “Παπαί, Μαρδόνιε, κοίους ἐπ’ ἀνδρας ἡγαγες μαχεσομένους ἡμέας, οἳ οὐ περὶ χρημάτων τὸν ἀγῶνα ποιεῦνται,
 15 “ἀλλὰ περὶ ἀρετῆς.” Τούτω μὲν δὴ ταῦτα εἶρητο.

- XXVII. Ἐν δὲ τῷ διὰ μέσου χρόνῳ, ἐπεὶ τε τὸ ἐν Θερμοπύλῃσι τρῶμα ἐγεγόνεε, αὐτίκα Θεσσαλοὶ πέμπουσι κήρυκα ἐς Φωκέας, ἅτε σφι ἐνέχοντες αἰεὶ χόλον, ἀπὸ δὲ τοῦ ὑστάτου τρώματος καὶ τὸ κάρτα. Ἐσβαλόντες γὰρ
 5 πανστρατιῇ αὐτοὶ τε οἱ Θεσσαλοὶ καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτέων ἐς τοὺς Φωκέας, οὐ πολλοῖσι ἔτεσι πρότερον ταύτης τῆς βασιλῆος στρατηλασίης, ἐσπώδησαν ὑπὸ τῶν Φωκῶν, καὶ περιέφθησαν τρηχέως. ἐπεὶ τε γὰρ κατεilhήθησαν ἐς τὸν Περνησσὸν οἱ Φωκέες, ἔχοντες μάντιν Τελλίην τὸν Ἥλειον, ἐν
 10 θαῦτα ὁ Τελλίης οὗτος σοφίζεται αὐτοῖσι τοιόνδε. γυψώσας ἀνδρας ἐξακοσίους τῶν Φωκῶν τοὺς ἀρίστους, αὐτούς τε τούτους καὶ τὰ ὅπλα αὐτέων, νυκτὸς ἐπεδήκατο τοῖσι Θεσσαλοῖσι· προείπας αὐτοῖσι, τὸν ἂν μὴ λευκανθίζοντα ἴδωνται, τοῦτον κτείνειν. τούτους ἂν αἴ τε φυλακαὶ τῶν
 15 Θεσσαλῶν πρῶται ἰδοῦσαι ἐφοβήθησαν, δόξασαι ἄλλο τι εἶναι τέρας, καὶ μετὰ τὰς φυλακὰς αὐτῇ ἢ στρατιῇ, οὕτω, ὥστε τετρακισχιλίαν κρατῆσαι νεκρῶν καὶ ἀσπίδων Φωκέας· τῶν τὰς μὲν ἡμισείας ἐς Ἀἴας ἀνέδεσαν, τὰς δὲ ἐς Δελφούς· ἡ δὲ δεκάτη ἐγένετο τῶν χρημάτων ἐκ ταύτης τῆς
 20 μάχης, οἱ μεγάλοι ἀνδριάντες οἱ περὶ τὸν τρίποδα συνεστεῶτες, ἔμπροσθε τοῦ νηοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖσι, καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι ἐν Ἀεῤῥσι ἀνακείαται.

- XXVIII. Ταῦτα μὲν νυν τὸν πεζὸν ἐργάσαντο τῶν Θεσσαλῶν οἱ Φωκέες, πολιορκέοντας ἐαυτούς ἐσβαλοῦσαν δὲ ἐς τὴν χώραν ἵππον αὐτέων, ἐλυμήναντο ἀνηκέστως· ἐν γὰρ τῇ ἐσβολῇ ἢ ἐστὶ κατὰ Ὑάμπολιν, ἐν ταύτῃ
 5 τάφρον μεγάλην ὀρύξαντες, ἀμφορέας κεινοὺς ἐς αὐτὴν

Thessali Phocensibus pridem. magis etiam ob cladem nuper acceptam infesti,

κατέδηκαν· χοῦν δὲ ἐπιφορέσαντες, καὶ ὁμοιώσαντες τῷ ἄλλῳ χώρῳ, ἐδέκοντο τοὺς Θεσσαλοὺς ἐσθάλιλοντας. οἱ δὲ, ὡς ἀναρπασόμενοι τοὺς Φωκίαις, φερόμενοι ἐσέπεισον ἐς τοὺς ἀμφορέας. ἐνθαῦτα οἱ Ἴπποι τὰ σκέλεα διεφθάρησαν.

10

statim post pugnam Pylaicam [c. 27.] misso nuntio, multorum mercede talento. rum inco- lumitatem illis polli- centur.

XXIX. Τουτέων δὴ σφι ἀμφοτέρων ἔχοντες ἔγκοτον οἱ Θεσσαλοί, πέμψαντες κήρυκα, ἡγόρευον τάδε· “ὦ Φω-
“ κίαι, ἥδη τι μᾶλλον γνωσιμαχέσσετ' μὴ εἶναι ὁμοῖοι ἡμῖν.
“ πρόσθιν τε γὰρ ἐν τοῖσι Ἑλλήσι, ὅσον χρόνον ἐκείνα ἡμῖν
“ ἦνδανε, πλέον αἰεὶ νοτε ὑμέων ἐφεξόμεθα· νῦν τε παρὰ 5
“ τῷ βαρβαρῷ τοσοῦτον ὀνόμεθα, ὥστε ἐπ' ἡμῖν ἐστὶ τῆς
“ γῆς τε ἐστρεψήσθαι, καὶ πρὸς ἡνδραποδίσθαι ὑμέας.
“ ἡμεῖς μὲντοι, τὸ πᾶν ἔχοντες, οὐ μνησικακέομεν· ἀλλ'
“ ἡμῖν γείεσθω ἀντ' αὐτέων πεντήκοντα τάλαντα ἀργυρίου,
“ καὶ ὑμῖν ὑποδεκόμεθα τὰ ἐπίοντα ἐπὶ τὴν χώραν ἀπο- 10
“ τρέψειν.”

A quibus contenti,

XXX. Ταῦτά σφι ἐπαγγέλλοντο οἱ Θεσσαλοί. οἱ γὰρ Φωκίαις μούνοι τῶν ταύτῃ ἀνδράπων οὐκ ἐμῆδιζον, κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, ὡς ἐγὼ συμβαλλόμενος εὐρίσκω, κατὰ δὲ τὸ ἔχδος τὸ Θεσσαλῶν· εἰ δὲ Θεσσαλοὶ τὰ Ἑλλήνων 5 ἡΐζον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, ἐμῆδιζον ἂν οἱ Φωκίαις. ταῦτα ἐπαγγελλομένων Θεσσαλῶν, οὔτε δῶσειν ἔφασαν χρήματα, παρέχειν δὲ σφι Θεσσαλοῖσι ὁμοίως μῆδιζεν, εἰ ἄλλως βουλοίατο· ἀλλ' οὐκ ἔσειθαι ἐκόντες εἶναι προδύται τῆς Ἑλ- λάδος.

barbaros in Phocidem deducunt. Iter Persarum, postquam e Trachinia movissent. Doris: ejus incolis, quod barbarorum partibus fa- verent, par- citur.

XXXI. Ἐπειδὴ δὲ ἀνηνείχθησαν οὗτοι οἱ λόγοι, οὕτω δὴ οἱ Θεσσαλοί, κεχολωμένοι τοῖσι Φωκεῦσι, ἐγένοντο ἡγε-
μόνες τῷ βαρβαρῷ τῆς ὁδοῦ. ἐκ μὲν δὴ τῆς Τρηχινίης ἐς τὴν Δωρίδα ἐσέειλον. τῆς γὰρ Δωρίδος χώρας ποδῶν 5 στενὸς ταύτῃ καταταίνει, ὡς τριήκοντα σταδίων μάλιστα κη εὖρος, κείμενος μεταξὺ τῆς τε Μηλίδος καὶ τῆς Φωκίδος χώρας, ἥπερ ἦν τὸ παλαιὸν Δρυοπίς· ἡ δὲ χώρα αὕτη ἐστὶ μητρώπολις Δωριέων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ. ταύτην ὦν τὴν

Δαρείδα γῆν οὐκ εἰναιαντο ἐσέαλοντες οἱ βάρεαροι· ἐμῆδιζόν

10 τε γάρ, καὶ οὐκ ἐδόκεε Θεσσαλοῖσι.

XXXII. Ὡς δὲ ἐκ τῆς Δαρείδος ἐς τὴν Φωκίδα ἐσέβα-
λον, αὐτοὺς μὲν τοὺς Φωκέας οὐκ αἰρέουσι. οἱ μὲν γὰρ
τῶν Φωκέων ἐς τὰ ἄκρα τοῦ Παρνησσοῦ ἀνέβησαν· ἔστι
δὲ καὶ ἐπιτηδὴ δέξασθαι ὁμίλον τοῦ Παρνησσοῦ ἡ κορυ-
5 φῇ, κατὰ Νέωνα πόλιν κειμένη ἐπ' ἐαυτῆς· Τιθορέα οὐ-
νομα αὐτῇ· ἐς τὴν δὴ ἀννηνέικαντο, καὶ αὐτοὶ ἀνέβησαν. οἱ
δὲ πλεῖντες αὐτέων, ἐς τοὺς Ὀζόλας Λοκροὺς ἐξεκομίσαν-
το, ἐς Ἀμφισσαν πόλιν, τὴν ὑπὲρ τοῦ Κρυσταίου πεδίου
οἰκομένην. Οἱ δὲ βάρεαροι τὴν χώραν πᾶσαν ἐπέδραμον
10 τὴν Φωκίδα· Θεσσαλοὶ γὰρ οὕτω ἦγον τὸν στρατόν· ὁκό-
σα δὲ ἐπέσχον, πάντα ἐπέφλεγον καὶ ἔκειρον, καὶ ἐς τὰς
πόλεις ἐνιέντες πῦρ καὶ ἐς τὰ ἱερά.

Phocenses
ipsi pleri-
que omnes
diffugiunt:
urbes eo-
rum et agri
ferro atque
igni vastan-
tur. Par-
nassus.

XXXIII. Πορευόμενοι γὰρ ταύτῃ παρὰ τὸν Κηφιστὸν
ποταμὸν, ἐδηϊούν πάντα· καὶ κατὰ μὲν ἔκαυσαν Δρύμον
πόλιν, κατὰ δὲ Χαράδρην, καὶ Ἐρωχον, καὶ Τεδρώνιον,
καὶ Ἀμφίκαιαν, καὶ Νέωνα, καὶ Πεδίεας, καὶ Τριτέας,
5 καὶ Ἐλάτειαν, καὶ Ὑάμπολιν, καὶ Παραποταμίους, καὶ
Ἀεας· ἐνθα ἦν ἱερὸν Ἀπόλλωνος πλούσιον, θησαυροῖσι τε
καὶ ἀναθήμασι πολλοῖσι κατεσκευασμένον· ἦν δὲ καὶ τότε,
καὶ νῦν ἐστὶ, χρηστήριον αὐτόθι· καὶ τοῦτο τὸ ἱερὸν συλή-
σαντες ἐνέπρῃσαν. καὶ τινες διώκοντες εἶλον τῶν Φωκέων
10 πρὸς τοῖσι οὔρεσι· καὶ γυναικῆς τινας διέφθειραν μισγόμε-
νοι ὑπὸ πλήθεος.

Abæ, tem-
plo oracu-
loque Apol-
linis cele-
bres.

XXXIV. Παραποταμίους δὲ παραμειβόμενοι οἱ βάρε-
αροι, ἀπίκοντο ἐς Πανοπέας. ἐνδεῦτεν δὲ ἤδη διακρινομένη
ἡ στρατιὴ αὐτέων ἐσχίζετο. τὸ μὲν πλεῖστον καὶ δυνατώτα-
τον τοῦ στρατοῦ, ἅμια αὐτῷ Ξέρξῃ πορευόμενον ἐπ' Ἀθή-
5 νας, ἐσέβαλε ἐς Βοιωτοὺς, ἐς γῆν τὴν Ὀρχομενίαν. Βοιω-
τῶν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος ἐμῆδιζε· τὰς δὲ πόλεις αὐτέων ἄν-
δρες Μακεδόνες διατεταγμένοι ἔσωζον, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἀ-
ποπεμφθέντες· ἔσωζον δὲ, τῇδε βουλόμενοι δῆλον ποίειν

Mox Xer-
xes, exerci-
tu bipartito,
cum parte
altera eae-
que majore
Bœotiam
sibi ami-
cam ingre-
ditur,

Ξέρξης ὅτι τὰ Μήδων Βοιωτοὶ φρονόειεν. οὗτοι μὲν δὴ τῶν βαρβάρων ταύτῃ ἐτράποντο. 10

alteram
contra Del-
phos mittit.

XXXV. Ἄλλοι δὲ αὐτέων, ἡγεμόνας ἔχοντες, ὄρμέατο ἐπὶ τὸ ἰσθμὸν τὸ ἐν Δελφοῖσι, ἐν δεξιῇ τὸν Παρνησσὸν ἀπέσ-
γοντες. ὅσα δὲ καὶ οὗτοι ἐπέσχον τῆς Φωκίδος, πάντα
ἐσυναμύρεον· καὶ γὰρ τῶν Πανοπέων τὴν πόλιν ἐνέπρησαν,
καὶ Δαυλίων, καὶ Αἰολιδέων. Ἐπορεύοντο δὲ ταύτῃ ἀ- 5
ποσχισθέντες τῆς ἄλλης στρατιῆς τῶνδε εἵνεκα, ὅπως συλή-
σαντες τὸ ἰσθμὸν τὸ ἐν Δελφοῖσι, βασιλεῖ Ξέρξῃ ἀποδέξαιεν
τὰ χρήματα. πάντα δ' ἡπίστατο τὰ ἐν τῷ ἰσθμῷ ὅσα λόγου
ἦν ἄξια Ξέρξης, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ἄμεινον ἢ τὰ ἐν τοῖσι
οἰκίοισι ἔλιπε, πολλῶν αἰεὶ λεγόντων, καὶ μάλιστα τὰ 10
Κροίσου τοῦ Ἀλυάττεω ἀναθήματα.

Delphi qua
ratione sa-
luti suae
prospexe-
rint.

XXXVI. Οἱ Δελφοὶ δὲ, πυνθανόμενοι ταῦτα, ἐς πα-
σαν ἀρρώδιὴν ἀπίκατο· ἐν δαίματι δὲ μεγάλῃ κατεστυγνῆς,
ἐμαντεύοντο περὶ τῶν ἰσθμῶν χρημάτων, εἴτε σφέα κατὰ γῆς
κατορύζουσι, εἴτε ἐκκομίσουσιν ἐς ἄλλην χώραν. ὁ δὲ θεὸς
σφείας οὐκ ἔα κινεῖν, φάς “ αὐτὸς ἱκανὸς εἶναι τῶν ἐαυτοῦ 5
“ προκατῆσθαι.” Δελφοὶ δὲ, ταῦτα ἀκούσαντες, σφείων
αὐτέων πέρι ἐφρόντιζον. τέκνα μὲν νυν καὶ γυναῖκας πέρην
ἐς τὴν Ἀχαιίην διέπεμψαν· αὐτέων δὲ οἱ μὲν πλείστοι
ἀνέβησαν ἐς τοῦ Παρνησσοῦ τὰς κορυφάς, καὶ ἐς τὸ Κωρύ-
κιον ἄντρον ἀνηγείκαντο· οἱ δὲ ἐς Ἀμφισσαν τὴν Λοκρίδα 10
ὑπέξῃλθον. πάντες δὲ ὦν οἱ Δελφοὶ ἐξέλιπον τὴν πόλιν,
πλὴν ἐξήκοντα ἀνδρῶν καὶ τοῦ προφήτεω.

Prodigia a
deo Delphi-
co barbaris
appropin-
quantibus
objecta,

XXXVII. Ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ τε ἔσαν οἱ βάρβαροι ἐπιόν-
τες, καὶ ἀπώρεον τὸ ἰσθμὸν, ἐν τούτῳ ὁ προφήτης, τῷ ὀνόματι
ἦν Ἀκήρατος, ὅρᾳ πρὸ τοῦ νηοῦ ὄπλα προκείμενα ἔσωθεν
ἐκ τοῦ μεγάρου ἐξενηγμένα ἰσθμῶν, τῶν οὐκ ὅσιον ἦν ἀπτεσ-
θαι ἀνδρῶπων οὐδενί. ὁ μὲν δὴ ἦϊε Δελφῶν τοῖσι παρεούσι 5
σημαίνων τὸ τέρας. Οἱ δὲ βάρβαροι ἐπειδὴ ἐγίνοντο ἐπει-
γόμενοι κατὰ τὸ ἰσθμὸν τῆς Πελονήτης Ἀθηναίης, ἐπιγίνεσθαι
σφι τέρεα ἔτι μέζονα τοῦ πρὶν γενομένου τέρεος. θῶμα μὲν

γὰρ καὶ τοῦτο κάστα ἐστὶ, ὅπλα ἀρήϊα αὐτόματα φανῆναι
 10 ἔξω προκείμενα τοῦ νηοῦ· τὰ δὲ δὴ ἐπὶ τούτῳ δεύτερα ἐπι-
 γινόμενα, καὶ διὰ πάντων Φασμάτων ἄξια θαυμάσαι
 μάλιστα. Ἐπεὶ γὰρ δὴ ἔσαν ἐπιόντες οἱ βάρβαροι κα-
 τὰ τὸ ἱερὸν τῆς Προνήϊς Ἀθηναίης, ἐν τούτῳ ἐκ μὲν τοῦ
 οὐρανοῦ κεραυνοὶ αὐτοῖσι ἐνέπιπτον, ἀπὸ δὲ τοῦ Παρνησσοῦ
 15 ἀπορράγεισαι δύο κορυφαὶ ἐφέροντο πολλῶν πατάγων ἐς αὐ-
 τοὺς, καὶ κατέλαβον συγχροῦς σφειν, ἐκ δὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς
 Προνήϊς βοή τε καὶ ἀλαλαγμὸς ἐγένετο.

XXXVIII. Συμμιγέντων δὲ τούτων πάντων, φόβος τοῖσι
 βαρβάροισι ἐνεπεπτώκει. μαδόντες δὲ οἱ Δελφοὶ φεύγοντάς
 σφειας, ἐπικαταδάντες, ἀπέκτειναν πληθὺς τι αὐτέων· οἱ δὲ
 περιέοντες ἰδὺ Βοιωτῶν ἔφευγον. Ἐλεγον δὲ οἱ ἀπονοστή-
 5 σαντες οὗτοι τῶν βαρβάρων, ὥς ἐγὼ πυνδιάνομαι, ὥς πρὸς
 τούτοις καὶ ἄλλα ὥρων θεῶν· δύο γὰρ ὀπλίτας μέζοντας ἢ
 κατὰ ἀνδρώπων φύσιν, ἔχοντας ἑπεσθαί σφι, κτείνοντας καὶ
 διάκοντας.

XXXIX. Τούτους δὲ τοὺς δύο Δελφοὶ λέγουσι εἶναι ἐπι-
 χωρίους, ἥρωας, Φυλάκον τε καὶ Αὐτόνοον, τῶν τὰ τεμένεά
 ἐστὶ περὶ τὸ ἱερὸν· Φυλάκου μὲν, παρ' αὐτὴν τὴν ὁδὸν κατύ-
 περθε τοῦ ἱεροῦ τῆς Προνήϊς· Αὐτόνοου δὲ, πέλας τῆς Κασ-
 5 ταλίδης, ὑπὸ τῇ Ὑαμπείῃ κορυφῇ. Οἱ δὲ πεσόντες ἀπὸ τοῦ
 Παρνησσοῦ λίθοι, ἔτι καὶ ἐς ἡμέας ἔσαν σοοί, ἐν τῷ τεμένει
 τῆς Προνήϊς Ἀθηναίης κείμενοι, ἐς τὸ ἐνέσκηψαν διὰ τῶν
 βαρβάρων φερόμενοι. τούτων μὲν νυν τῶν ἀνδρῶν αὕτη ἀπὸ
 τοῦ ἱεροῦ ἀπαλλαγὴ γίνεται.

XL. Ὁ δὲ Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἀπὸ τοῦ Ἀρ-
 τεμισίου, Ἀθηναίων δεηθέντων, ἐς Σαλαμῖνα κατίσχει
 τὰς νῆας. τῶνδε δὲ εἵνεκα προσεδέχθησαν αὐτέων σχεῖν πρὸς
 Σαλαμῖνα Ἀθηναῖοι, ἵνα αὐτοὶ παιδὰς τε καὶ γυναῖκας
 5 ὑπέξαγάγωνται ἐκ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς δὲ καὶ βουλευσάν-
 ται τὸ ποιητέον αὐτοῖσι ἔσται. ἐπὶ γὰρ τοῖσι κατήκουσι

illorumque
fuga turpis.

Heroes
Phylacus
et Auto-
nous.

Artemisio
relieto [c.
21.], classis
Græcorum
petit Sala-
minem.

πρήγμασι βουλὴν ἔμελλον ποιήσεσθαι, ὥς ἐψευσμένοι γνώ-
μης. δοκέοντες γὰρ εὐρήσειν Πειλοποννησίους πανδημεὶ ἐν τῇ
Βοιωτίῃ ὑποκατημένους τὸν βάρβαρον, τῶν μὲν εὖρον οὐ-
δὲν ἐόν, οἱ δὲ ἐπυνδάνοντο τὸν Ἰσθμὸν αὐτοὺς τείχοντας, 10
ἐς τὴν Πειλοπόννησον· περὶ πλείστου τε ποιευμένους περιεῖναι,
καὶ ταύτην ἔχοντας ἐν φυλακῇ, τὰ δὲ ἄλλα ὑπέναι. ταῦ-
τα πυνδανόμενοι, οὕτω προσεδέχθησάν σφιν σχεῖν πρὸς
τὴν Σαλαμῖνα.

Desertæ A-
thenæ, pau-
cissimis in-
colarum re-
manentibus
[c. 51.],

XLI. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατέσχον ἐς τὴν Σαλαμῖνα,
'Αθηναῖοι δὲ ἐς τὴν ἑωυτῶν. μετὰ δὲ τὴν ἀπίξιν, κήρυγμα
ἔποιήσαντο. " 'Αθηναίων τῇ τις δύναται, σώξιν τὰ τέκνα
τε καὶ τοὺς οἰκέτας." Ἐνθαῦτα οἱ μὲν πλείστοι ἐς Τροιζῆ-
να ἀπέστειλαν, οἱ δὲ ἐς Αἶγιναν, οἱ δὲ ἐς Σαλαμῖνα. ἔσπευ- 5
σαν δὲ ταῦτα ὑπεκδέδσαι, τῷ χρηστηρίῳ τε βουλόμενοι
ὑπηρετεῖν, καὶ δὴ καὶ τοῦδε εἴνεκα οὐκ ἤκιστα· λέγουσι
οἱ 'Αθηναῖοι, ὅφιν μέγαν φύλακα τῆς ἀκροπόλεως ἐνδιατέεσ-
θαι ἐν τῷ ἱερῷ. λέγουσί τε ταῦτα, καὶ δὴ καὶ ὥς ἐόντι ἐπι-
μήνῃα ἐπιτέλουσιν προτιθέντες· τὰ δ' ἐπιμήνῃα, μελιτόεσσά 10
ἐσσι. αὕτη δ' ἡ μελιτόεσσα, ἐν τῷ πρόσθεν αἰεὶ χρόνῳ ἀναι-
σιμουμένη, τότε ἦν ἀψαυστος. σημηνάσης δὲ ταῦτα τῆς
ἱερείης, μᾶλλον τι οἱ 'Αθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἐξέλιπον
τὴν πόλιν, ὥς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολειοιπυίης τὴν ἀκρόπολιν.
ὥς δὲ σφι πάντα ὑπεξέκειτο, ἔπλων ἐς τὸ στρατόπεδον. 15

Interim co-
piis navali-
bus undi-
que coactis,
navium nu-
merus mul-
tum crescit.
Summa
imperii eti-
am nunc
penes Eu-
rybiadem
[c. 2.].

XLII. Ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπ' Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμῖνα
κατέσχον τὰς νέας, συνέρρεε καὶ ὁ λοιπὸς πυνδανόμενος ὁ
τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἐκ Τροιζήνος· ἐς γὰρ Πώ-
γωνα τὸν Τροιζηνίων λιμένα προεῖρητο συλλέγεσθαι. συνε-
λέχθησάν τε δὴ πολλῷ πλεῖνες νέες ἢ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἑναυ- 5
μάχρον, καὶ ἀπὸ πολλῶν πλεόνων. ναύαρχος μὲν νυν ἐπὶ
ὡυτὸς ὅσπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὐρυειάδης ὁ Εὐρυκλείδew,
ἀνὴρ Σπαρτιάτης, οὐ μέντοι γένεός γε τοῦ βασιλέως ἐών·
νέας δὲ πολλῷ πλείστας τε καὶ ἄριστα πλωούσας παρεῖχον-
το Ἀθηναῖοι. 10

XLIII. Ἐστρατεύοντο δὲ οἷδε. Ἐκ μὲν Πελοποννήσου, Λακεδαιμόνιοι, ἑκααίδεκα νῆας παρεχόμενοι· Κορίνθιοι δὲ, τὸ αὐτὸ πλήρωμα παρεχόμενοι τὸ καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ. Σικυνῶνιοι δὲ, πεντεκαίδεκα παρείχοντο νῆας· Ἐπι-
 5 θαύριοι δὲ, ὀκτα· Τροιζήνιοι δὲ, πέντε· Ἐρμιονέες δὲ, τρεῖς· ἔόντες οὗτοι, πλὴν Ἐρμιονέων, Δωρικὸν τε καὶ Μακεδνὸν ἔθνος, ἕξ Ἐρинеοῦ τε καὶ Πίνδου καὶ τῆς Δρυοπίδος ὕστατα ὁρμηδίνετες. οἱ δὲ Ἐρμιονέες εἰσὶ Δρύοπες, ὑπὸ Ἡρακλέος τε καὶ Μηλίων ἐκ τῆς νῦν Δωρίδος κα-
 10 λεομένης χώρας ἐξαναστάντες. οὗτοι μὲν νυν Πελοποννησίῳ ἐστρατεύοντο.

XLIV. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἑξῶ ἡπείρου· Ἀθηναῖοι μὲν, πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους παρεχόμενοι νῆας ὀγδώκοντα καὶ ἑκα-
 τὸν, μοῦνοι ἐν Σαλαμῖνι γὰρ οὐ συνεναυμάχησαν Πλα-
 ταίees Ἀθηναίοισι, διὰ τοιόνδε πρῆγμα. ἀπαλλασσομένων
 5 τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου, ὥς ἐγίνοντο κατὰ Χαλκίδα, οἱ Πλαταίees ἀποβάντες ἐς τὴν περαιῖν τῆς Βοιωτίας χώρας, πρὸς ἐκκομιδὴν ἐτράποντο τῶν οἰκετέων. οὗτοι μὲν νυν τούτους σώζοντες ἐλείφθησαν. Ἀθηναῖοι δὲ, ἐπὶ μὲν Πελασγῶν ἐχόντων τὴν νῦν Ἑλλάδα καλεομένην,
 10 ἔσαν Πελασγοί, οὐνομαζόμενοι Κραναιοί· ἐπὶ δὲ Κέκροπος βασιλῆος, ἐπεκλήθησαν Κεκροπίδαι· ἐκδεξαμένου δὲ Ἐρεχθίδος τὴν ἀρχὴν, Ἀθηναῖοι μετωνομάσθησαν· Ἴωνος δὲ τοῦ Ξούδου στρατάρχεω γενομένου Ἀθηναίοισι, ἐκλήθησαν ἀπὸ τούτου Ἴωνες.

XLV. Μεγαρέες δὲ τὸ αὐτὸ πλήρωμα παρείχοντο τὸ καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ· Ἀμπρακιῶται δὲ, ἐπτα νέας ἔχοντες ἐπε-
 ξάθησαν· Λευκάδιοι δὲ, τρεῖς· ἔθνος ἔόντες οὗτοι Δωρικὸν ἀπὸ Κορίνθου.

XLVI. Νησιωτέων δὲ, Αἰγινῆται τριήκοντα παρείχοντο. ἔσαν μὲν σφι καὶ ἄλλαι πεπληρωμέναι νέες, ἀλλὰ τῆσι μὲν τὴν ἑαυτῶν ἐφύλασσαν, τριήκοντα δὲ τῆσι ἄριστα πλωούσῃσι ἐν Σαλαμῖνι ἐναυμάχησαν. Αἰγινῆται δὲ εἰσὶ Δωρίεες,

Recensio
 populorum
 Græciæ,
 qui ad Sa-
 laminem
 naves mise-
 runt: qua
 opportuni-
 tate utens
 Herodotus,
 eorum ori-
 gines et an-
 tiquitates
 perstringit.

ἀπὸ Ἐπιδαύρου· τῇ δὲ νήσῳ πρότερον οὖνομα ἦν Οἰνάνη. 5
 μετὰ δὲ Αἰγινήτας, Χαλκιδέας τὰς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ εἰκοσι
 παρεχόμενοι, καὶ Ἐρετρίους τὰς ἐπτά· οὗτοι δὲ Ἴωνές εἰσι.
 μετὰ δὲ, Κεῖοι τὰς αὐτὰς παρεχόμενοι· ἔδνος ἐὼν Ἴωνικὸν
 ἀπὸ Ἀθηναίων. Νάξιοι δὲ παρείχοντο τέσσαρας· ἀποπεμφ-
 θέντες μὲν ἐς τοὺς Μήδους ὑπὸ τῶν πολιτῶν, κατὰ περ 10
 ἄλλοι νησιῶται· ἄλογήσαντες δὲ τῶν ἐντολῶν, ἀπῆκτο ἐς
 τοὺς Ἑλλήνας, Δημοκρέτου σπύσαντος, ἀνδρὸς τῶν ἀστῶν
 δοκίμου, καὶ τότε τριηραρχέοντος. Νάξιοι δὲ εἰσι Ἴωνες,
 ἀπ' Ἀθηναίων γεγονότες. Στυρίους δὲ τὰς αὐτὰς παρείχον-
 το νῆας τὰς καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ· Κύδιαι δὲ, μίαν καὶ 15
 πεντηκόντερον· ἔοντες συναμφότεροι οὗτοι Δρύοπες. καὶ
 Σερίφιοι τε καὶ Σίφνιοι καὶ Μήλιοι ἐστρατεύοντο· οὗτοι
 γὰρ οὐκ ἔδοσαν μῦθοι νησιωτῶν τῷ βαρβάρῳ γῆν τε καὶ
 ὕδωρ.

XLVII. Οὗτοι μὲν ἅπαντες ἐντὸς οἰκημένοι Θεσπρωτῶν
 καὶ Ἀχέροντος ποταμοῦ, ἐστρατεύοντο· Θεσπρωτοὶ γὰρ
 εἰσι οἱ ὀμουρέοντες Ἀμπρακιώτῃσι καὶ Λευκαδίοισι, οἱ ἐξ
 ἐσχατέων χωρῶν ἐστρατεύοντο. τῶν δὲ ἐκτὸς τούτων οἰκη- 5
 μένων, Κροτανιῆται μῦθοι ἔσαν οἱ ἐξώθησαν τῇ Ἑλλάδι
 κινδυνευούσῃ, νῆ' μιῇ, τῆς ἥρχε ἀνὴρ τρεῖς πυθιονίκης, Φάϋλ-
 λος. Κροτανιῆται δὲ γένος εἰσὶ Ἀχαιοί.

Numerus
 modusque
 navium.

XLVIII. Οἱ μὲν νυν ἄλλοι, τριήρεις παρεχόμενοι ἐ-
 στρατεύοντο· Μήλιοι δὲ, καὶ Σίφνιοι, καὶ Σερίφιοι, πεντη-
 κοντέρους. Μήλιοι μὲν, γένος ἔοντες ἀπὸ Λακεδαιμόνος,
 δύο παρείχοντο· Σίφνιοι δὲ καὶ Σερίφιοι, Ἴωνες ἔοντες ἀπ' 5
 Ἀθηναίων, μίαν ἐκάτεροι. Ἀριθμὸς δὲ ἐγένετο ὁ πᾶς τῶν
 νεῶν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, τριηκόσiai καὶ ἐξομήκοντα
 καὶ ὀκτώ.

Ibi Græco-
 rum duci-
 bus de loco
 pugnae op-
 tando deli-
 berantibus,
 cum pleri-

XLIX. Ὡς δὲ ἐς τὴν Σαλαμῖνα συνήλθον οἱ στρατη-
 γοὶ ἀπὸ τῶν εἰρημένων πολιῶν, ἐβουλεύοντο, προθέντος
 Εὐρυβιτιάδου, γνώμην ἀποφαίνεσθαι τὸν βουλούμενον, ὅκου
 δοκεῖοι ἐπιτηδεύεσθαι εἶναι ναυμαχίην ποιέεσθαι τῶν αὐ-

5 τοὶ χωρέων ἐγκρατές εἰσί. ἡ γὰρ Ἀττικὴ ἀφῆτο ἤδη, que, relicta
 τῶν δὲ λοιπῶν πέρι προετίθεε. Αἱ γινῶμαι δὲ τῶν λε- ad Salami-
 γόντων αἱ πλείσται συνεξέπιπτον, πρὸς τὸν Ἰσθμὸν πλώ- tionem sta-
 σαντας ναυμαχεῖν πρὸ τῆς Πελοποννήσου· ἐπιλέγοντες tium tu-
 τὸν λόγον τόνδε “ ὥς, ἣν νικηδέωσι τῇ ναυμαχίῃ, ἐν Σαλα- censerent,
 10 μῖνι μὲν ἑόντες, πολιορκήσονται ἐν νήσῳ, ἵνα σφι τιμωρίῃ
 οὐδεμίῃ ἐπιφανήσεται· πρὸς δὲ τῷ Ἰσθμῷ, ἐς τοὺς ἑωυ-
 τῶν ἐξοίσονται.”

L. Ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατηγῶν ἐπιλε- venit nun-
 γομένων, ἐλήλυθε ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ἀγγέλων ἡκεῖν τὸν tius, Atti-
 βάρεβρον ἐς τὴν Ἀττικὴν, καὶ πᾶσαν αὐτὴν πυρπολέε- cam totam
 δαι. Ὁ γὰρ διὰ Βοιωτῶν τραπόμενος στρατὸς ἄμα Ξέρ- ferro igni-
 5 ξη, ἐμπρήσας Θεσπιάων τὴν πόλιν, αὐτέων ἐκλελοιπότων que a bar-
 ἐς Πελοπόννησον, καὶ τὴν Πλαταίων ὠσαύτως, ἥκε τε baris de-
 ἐς τὰς Ἀθήνας, καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐδήϊου. ἐνέπρησε δὲ vastari.
 Θεσπιάων τε καὶ Πλάταιαν, πυρδόμενος Θηβαίων ὅτι οὐκ Xerxis cum
 ἐμῆδιζον. parte altera
 exercitus
 iter per
 Bœotiam
 [c. 54.]
 in quo The-
 spiæ ac Pla-
 tææ incen-
 dio deletæ.

LI. Ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔνθεν Astu vacu-
 πορεύεσθαι ἤρξαντο οἱ βάρεβροι, ἵνα αὐτοῦ διατρέψαντες astu Persæ
 μῆνα, ἐν τῷ διέβαινον ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐν τρισὶ ἐτέροισι ingressi,
 μῆνεσι ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ, Καλλιάδεω ἄρχοντος Ἀθη-
 5 ναίοισι. καὶ αἰρέουσι ἐρῆμον τὸ ἄστυ, καὶ τινας ὀλίγους
 εὐρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ ἱερῷ ἑόντας, ταμίας τε τοῦ
 ἱεροῦ, καὶ πένητας ἀνδράπους· οἱ φραζάμενοι τὴν ἀκρόπο-
 λιν θύρῃσι τε καὶ ξύλοισι, ἡμύνοντο τοὺς ἐπίοντας· ἄμα
 μὲν ὑπ' ἀσθενείας βίου οὐκ ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμῖνα,
 10 πρὸς δὲ αὐτοὶ δοκέοντες ἐξευρηκέναι τὸ μαντήϊον τὸ ἢ
 Πυθίῃ σφι ἔχρησε, “ τὸ ξύλινον τεῖχος ἀνάλωτον ἔσεσθαι.”
 αὐτὸ δὲ τοῦτο εἶναι τὸ κρησφύγετον κατὰ τὸ μαντήϊον, καὶ
 οὐ τὰς νῆας.

LII. Οἱ δὲ Πέρσαι, ἰζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς arcem,
 ἀκροπόλιος ὄχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρῆϊον πάγον, Atheniensi-
 ἐπολιόρκεον τρόπον τοιόνδε· ὅπως στυπεῖον περὶ τοὺς οἰ- bus qui re-
 fortissime manserant

restitenti- στους περιδέντες ἄψαιαν, ἐτόξευον ἐς τὸ φράγμα. ἐνθαῦτα 5
 bus, oppug- Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι, ὅμως ἡμύνοντο, καί περ ἐς τὸ
 nant, ἔσχατον κακοῦ ἀπιγμένοι, καὶ τοῦ φράγματος προδεωκό-
 τοι· οὐδὲ λόγους τῶν Πεισιστρατιδῶν προσφερόντων περὶ
 ὁμολογίης ἐνεδέκοντο. ἀμυνόμενοι δὲ, ἄλλα τε ἀντεμνηχανέον-
 το, καὶ δὴ καὶ προσιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας, 10
 ὁλοϊτρέχους ἀπίεσαν ὥστε Ξέρξεα ἐπὶ χρόνον συγχρὸν ἀπο-
 ρίησι ἐνέχεσθαι, οὐ δυνάμενόν σφειας εἶλῃν.

tandemque
 capiunt.
 Defensores
 occisi: arx
 direpta in-
 censaque.

LIII. Χρόνῳ δ' ἐκ τῶν ἀπῶρων ἐφάνη δὴ τις ἔσοδος
 τοῖσι βαρβάροισι· ἔδωκε γὰρ κατὰ τὸ δεοπρόπιον πᾶσαν τὴν
 Ἀττικὴν τὴν ἐν τῇ ἡπείρῳ γενέσθαι ὑπὸ Πέρσῃσι. ἔμπροσ-
 θε ὦν πρὸ τῆς ἀκροπόλεως, ὅπισθε δὲ τῶν πυλῶν καὶ τῆς
 ἀνόδου, τῇ δὴ οὔτε τις ἐφύλασσε, οὐτ' ἂν ἤλπισε μή κοτέ 5
 τις κατὰ ταῦτα ἀναβαίῃ ἀνδρώπων, ταύτῃ ἀνέβησάν τινες
 κατὰ τὸ ἱεὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, καί-
 τοι περ ἀποκρήμνου ἑόντος τοῦ χώρου. Ὡς δὲ εἶδον αὐ-
 τοὺς ἀναβεληκότας οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν
 ἐρρίπτεον ἑωυτοὺς κατὰ τοῦ τείχεος κάτω, καὶ διεφθείροντο 10
 το, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον κατέφευγον. τῶν δὲ Περσέων οἱ ἀνα-
 βεληκότες, πρῶτον μὲν ἐτρέποντο πρὸς τὰς πύλας· ταύτας
 δὲ ἀνοίξαντες, τοὺς ἰκέτας ἐφόνευσαν· ἐπεὶ δὲ σφι πάντες κατ-
 ἔστρωντο, τὸ ἱεὸν συλήσαντες, ἐνέπρησαν πᾶσαν τὴν ἀκρό-
 πολιν. 14

Exsilibus
 ibi die post,
 Xerxe ju-
 bente, sa-
 crificanti-
 bus.

LIV. Σχών δὲ παντελῶς τὰς Ἀθήνας Ξέρξης, ἀπέ-
 πεμψε ἐς Σοῦσα ἄγγελον ἱππία, Ἀρταβάνῳ ἀγγελέ-
 οντα τὴν παρεοῦσάν σφι εὐπρεξίην. Ἀπὸ δὲ τῆς πέμψιος
 τοῦ κήρυκος δευτέρῃ ἡμέρῃ συγκαλέσας Ἀθηναίων τοὺς
 φυγάδας, ἑωυτῶ δὲ ἐπομένους, ἐκέλευε τρόπῳ τῷ σφετέρῳ 5
 θῦσαι τὰ ἱεῖα, ἀναβάντας ἐς τὴν ἀκρόπολιν· εἴ τε δὴ ὦν ὕψιν
 τινὰ ἰδὼν ἐνυπνίου ἐνετέλλετο ταῦτα, εἴ τε καὶ ἐνθύμιόν οἱ
 ἐγένετο ἐμπρῆσαντι τὸ ἱεὸν. οἱ δὲ φυγάδες τῶν Ἀθηναίων
 ἐποίησαν τὰ ἐντεταλμένα.

quid por-

LV. Τοῦ δὲ εἵνεκεν τουτέων ἐπεμνήσθην, φράσω. ἔστι

ἐν τῇ ἀκροπόλει ταύτῃ Ἐρεχθίδης τοῦ γηγενέος λεγομένου
εἶναι νηὸς, ἐν τῷ ἐλαίῳ τε καὶ θάλασσαν ἐνὶ τὰ λόγος
παρ' Ἀθηναίων Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην, ἐρίσαντας,

tenti sacra
Minervæ
olea obtu-
lerit.

5 περὶ τῆς χώρης, μαρτύρια δέσδαι. ταύτην ὦν τὴν ἐλαίην
ἅμα τῷ ἄλλῳ ἰσθμῷ κατέλαβε ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τῶν βαρ-
βάρων· δευτέρῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς ἐμπρήσιος, Ἀθηναίων
οἱ θύειν ὑπὸ βασιλῆος κελεύόμενοι, ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἰσθμὸν,
ἄρων βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχεος ὅσον τε πηχυαῖον ἀνα-
0 δεδραμηκότα. οὗτοι μὲν νυν ταῦτα ἔφρασαν.

LVI. Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνες, ὥς σφι ἐξαγγέλθη
ὡς ἔσχε τὰ περὶ τὴν Ἀθηναίων ἀκροπόλιν, ἐς τοσοῦτον θό-
ρυον ἀπίκοντο, ὥστε ἔνιοι τῶν στρατηγῶν οὐδὲ κυρωθῆναι
ἔμενον τὸ προκείμενον περὶ γῆμα, ἀλλ' ἐς τε τὰς νῆας ἐσέ-

Audita
eversione
Athenarum, Græci
Isthmum
petere con-
stituunt.

5 πιπτον, καὶ ἰστίᾳ αἰείροντο ὡς ἀποδυσόμενοι· τοῖσί τε
ὑπολειπομένοισι αὐτέων ἐκυρώθη πρὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ναυ-
μαχεῖν. νύξ τε ἐγένετο, καὶ οἱ, διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνε-
δρίου, ἐσέβαινον ἐς τὰς νῆας.

LVII. Ἐνθαῦτα δὴ Θεμιστοκλῆς ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν
νῆα, εἶρετο Μνησίφιλος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃς τι σφι εἶη
βεβουλευμένον. πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ ὡς εἶη δεδογ-
μένον ἀνάγειν τὰς νῆας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν, καὶ πρὸ τῆς

Id Athenis
adeoque
toti Græciæ
perniciosis-
simum fore
Themisto-
cles a Mne-
siphilo A-
theniensi
edoctus.

5 Πελοποννήσου ναυμαχεῖν, εἶπε· “Οὔτοι ἄρα ἦν ἀπαί-
“ ρωσι τὰς νῆας ἀπὸ Σαλαμῖνος, περὶ οὐδεμιῆς ἔτι πα-
“ τριδος ναυμαχήσεις. κατὰ γὰρ πόλις ἕκαστοι τρέφον-
“ ται· καὶ οὔτε σφέας Εὐρυβιάδης κατέχειν δυνήσεται,
“ οὔτε τις ἀνδρώπων ἄλλος, ὥστε μὴ οὐ διασκεδασθῇ-
0 “ ναι τὴν στρατιήν· ἀπολέσται τε ἡ Ἑλλάς ἀξουλίῃσι.
“ ἀλλ' εἴ τις ἐστὶ μηχανή, ἴδι, καὶ πειρῶ διαχέαι τὰ
“ βεβουλευμένα, ἢν πως δύνῃ ἀναγνῶσαι Εὐρυβιάδεα μετα-
“ βουλεύσασθαι, ὥστε αὐτοῦ μενέειν.”

LVIII. Κάριτα δὴ τῷ Θεμιστοκλείῳ ἤρесе ἡ ὑποθήκη·
καὶ οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος, ἦϊε ἐπὶ τὴν νῆα τὴν
Εὐρυβιάδεω. ἀπικόμενος δὲ, ἔφη θέλειν οἱ κοινόν τι περὶ γ-

Eurybiadi
persuadet,
ut duces in
concilium
denuo cog-
gat:

μα συμμίζαι. ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν νῆα ἐκέλευε ἐσθάντα
λέγειν εἴ τι θέλει. ἐνθαῦτα ὁ Θεμιστοκλῆς παριζόμενός 5
οἱ καταλέγει κεινὰ τε πάντα τὰ ἤκουσε Μνησιφίλου,
ἑωυτοῦ ποιούμενος, καὶ ἄλλα πολλὰ προστιθείς· ἐς δ'
ἀνέγνωσε χρηΐζων ἐκ τε τῆς νηὸς ἐκείῃ, συλλέξαι τε τοὺς
στρατηγούς ἐς τὸ συνέδριον.

ubi cum
Adimanto,
Corinthio-
rum duce,

LIX. Ὡς δὲ ἄρα συνελέχθησαν, πρὶν ἢ τὸν Εὐρυσιά-
δεα προειῶναι τὸν λόγον, τῶν εἵνεκα συνήγαγε τοὺς στρα-
τηγούς, πολλὺς ἦν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐν τοῖσι λόγοισι, οἷα
κάστα δεόμενος. λέγοντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Κορίνθιος στρατη-
γὸς Ἀδείμαντος ὁ Ὀκλύτου εἶπε· “ὦ Θεμιστόκληες, 5
“ἐν τοῖσι ἀγῶσι οἱ προεξαριστάμενοι ῥαπίζονται.” ὁ δέ,
“ἀπολύόμενος, ἔφη· “Οἱ δὲ γε ἐγκαταλειπόμενοι οὐ στε-
“φανεῦνται.”

LX. Τότε μὲν ἡπίως πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψατο.
πρὸς δὲ τὸν Εὐρυσιάδεα ἔλεγε ἐκείνων μὲν οὐκέτι οὐδὲν τῶν
πρότερον λεχθέντων, ὥς ἐπεὶ ἀπαίρωσι ἀπὸ Σαλαμῖνος,
διαδρῆσονται. παρῶντων γὰρ τῶν συμμάχων οὐκ ἐφεξὲς οἱ
κόσμον οὐδένα κατηγορεύειν· ὁ δὲ ἄλλου λόγου εἶχετο, λέγων 5
τάδε. “Ἐν σοὶ νῦν ἐστὶ σῶσαι τὴν Ἑλλάδα, ἣν ἐμοὶ
“πεῖδη ναυμαχίην αὐτοῦ μένων ποίεσθαι, μηδὲ, πειθό-
“μενος τουτέων τοῖσι λέγουσι, ἀναξεύξης πρὸς τὸν Ἰσθμὸν
“τὰς νῆας. ἀντίθεις γὰρ ἐκάπερον, ἀκούσας. πρὸς μὲν τῷ
“Ἰσθμῷ συμβάλλον, ἐν πειράγῃ ἀναπεπταμένῳ ναυμα- 10
“χήσεις, ἐς δ' ἥμιστα ἡμῶν σύμφορόν ἐστι, νῆας ἔχουσι βα-
“ρυτέρως, καὶ ἀριδμόν ἐλάσσονας. τοῦτο δὲ, ἀποίσεις Σα-
“λαμῶνά τε καὶ Μίγαζα καὶ Αἴγιναν, ἥνπερ καὶ τὰ ἄλλα
“εὐτυχίσωμεν. ἄμα γὰρ τῷ ναυτικῷ αὐτέων ἔψεται καὶ ὁ
“πεζὸς στρατός· καὶ οὕτω σφῆας αὐτὸς ἄξεις ἐπὶ τὴν Πε- 15
“λοπόννησον, κινδυνεύσεις τε ἀπάσῃ τῇ Ἑλλάδι. ” Ἦν δὲ τὰ
“ἐγὼ λέγω ποιήσης, τοσάδε ἐν αὐτοῖσι χρηστά εὐρήσεις. περὶ
“τα μὲν, ἐν στενῷ συμβάλλοντες νηυσὶ ὀλίγησι πρὸς πολλὰς,
“ἦν τὰ οἰκότεα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνει, πολλὸν κερτήσομεν.

- 20 “ τὸ γὰρ ἐν στείνῃ ναυμαχέειν, πρὸς ἡμέων ἐστί· ἐν εὐρυ-
 “ χωρίῃ δὲ, πρὸς ἐκείνων. αὐτὶς δὲ, Σαλαμίς περιγίνεται,
 “ ἐς τὴν ἡμῖν ὑπέκκειται τέκνα τε καὶ γυναῖκες. καὶ μὴν
 “ καὶ τόδε ἐν αὐτοῖσι ἔνεστι, τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα·
 “ ὁμοίως αὐτοῦ τε μένων, προναυμαχήσεις Πελοποννήσου,
 25 “ καὶ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ· οὐδὲ σφείας, εἴπερ εὖ φρονέεις, ἄξις
 “ ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον. Ἦν δέ γε καὶ τὰ ἐγὼ ἐλπίζω
 “ γένηται, καὶ νικήσωμεν τῇσι νηυσὶ, οὔτε ὑμῖν ἐς τὸν
 “ Ἰσθμὸν παρέσονται οἱ βάρεαροι, οὔτε προεήσονται ἑκασ-
 “ τέρω τῆς Ἀττικῆς, ἀπίασί τε οὐδὲν κόσμῳ, Μεγάρουσί
 30 “ τε κερδανέομεν περιεοῦσι, καὶ Αἰγίνῃ, καὶ Σαλαμῖνι, ἐν
 “ τῇ ἡμῖν καὶ λόγιόν ἐστι τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε γενέσθαι.
 “ Οἰκότα μὲν νυν βουλευομένοισι ἀνθρώποισι, ὥς τὸ ἐπί-
 “ παν ἐδέλξει γίνεσθαι· μὴ δὲ οἰκότα βουλευομένοισι, οὐκ
 “ ἐδέλξει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρωπείας γνώ-
 35 “ μας.”

LXI. Ταῦτα λέγοντος Θεμιστοκλέους, αὐτὶς ὁ Κορίν- convicio
acerbissimo
altercatus,
argumentis
minisque
tandem cæ-
teros a fuga
capessenda
revocat.
 διος Ἀδείμαντος ἐπεφέρετο, σιγαῖν τε κελεύων τῷ μὴ ἔστι
 πατρὶς, καὶ Εὐρυδιάδεα οὐκ ἐὼν ἐπιψηφίζειν ἄπολι ἀνδρῶν·
 πόλιν γὰρ τὸν Θεμιστοκλῆα παρεχόμενον, οὕτω ἐκέλευε
 5 γνώμης συμβάλλεσθαι. ταῦτα δὲ οἱ πρόεφερε, ὅτι ἡλώκε-
 σάν τε καὶ κατεῖχοντο αἱ Ἀθῆναι. Τότε δὴ ὁ Θεμιστο-
 κλῆς κεινόν τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλά τε καὶ κακῶς
 ἔλεγε· ἑαυτοῖσι τε ἐδήλου λόγῳ ὥς εἴη καὶ πόλις καὶ γῆ μέ-
 ζων ἤπερ κείνοισι, ἔστ’ ἂν διηκόσται νῆες σφι ἕως πεπληρω-
 10 μέναι· οὐδαμῶς γὰρ Ἑλλήνων αὐτοὺς ἐπιόντας ἀποκρού-
 σασθαι.

LXII. Σημαίνων δὲ ταῦτα, τῷ λόγῳ διέβαινε ἐς Εὐ-
 ρυδιάδεα, λέγων μᾶλλον ἐπεστραμμένα· “ Σὺ εἰ μεείεις
 “ αὐτοῦ, καὶ μένων ἔσσαι ἀνὴρ ἀγαθός·—εἰ δὲ μὴ, ἀνατρέξ-
 “ φεις τὴν Ἑλλάδα. τὸ πᾶν γὰρ ἡμῖν τοῦ πολέμου φέρου-
 5 “ σι αἱ νῆες. ὧλ’ ἐμοὶ πείθεο. Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ποιήσεις,
 “ ἡμεῖς μὲν, ὥς ἔχομεν, ἀναλαβόντες τοὺς οἰκέτας, κορυμνύ-

“ μεθα ἐς Σίριν τὴν ἐν Ἰταλίῃ, ἥπερ ἡμετέρη τέ ἐστι ἐκ
 “ παλαιοῦ ἔτι, καὶ τὰ λόγια λέγει, ὅπ’ ἡμέων αὐτὴν δέειν
 “ κτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ, συμμάχων τοιῶνδε μουνωθέντες, με-
 “ μνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων.”

10

ΛXIII. Ταῦτα δὲ Θεμιστοκλῆος λέγοντος, ἀνεδιδάσκε-
 το Εὐρυξιάδης. δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδήσας μάλιστα τοὺς
 Ἀθηναίους ἀνεδιδάσκετο, μὴ σφείας ἀπολίπωσι, ἣν πρὸς
 τὸν Ἰσθμὸν ἀνάγῃ τὰς νῆας. ἀπολιπόντων γὰρ Ἀθηναίων,
 οὐκέτι ἐγίνοντο ἀξιόμαχοι οἱ λοιποί. ταύτην δὲ αἰρέεται
 τὴν γνώμην, αὐτοῦ μένοντας διανυμαχέειν.

5

Mox inse-
 cuto terræ
 motu, vota
 diis nuncu-
 pata, Æa-
 cidæque
 auxilium
 rogati [c.
 83.]

ΛXIV. Οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμῖνα, ἔπεισι ἀκροβόλι-
 σάμενοι, ἐπεὶ τε Εὐρυξιάδῃ ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευάζοντο
 ὡς ναυμαχῆσοντες. ἡμέρη τε ἐγένετο, καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ
 ἀνόντι σεισμός ἐγένετο ἐν τε τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ. ἔδοξε
 δὲ σφι εὐξασθαι τοῖσι θεοῖσι, καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς
 Αἰακίδας συμμάχους. ὡς δὲ σφι ἔδοξε, καὶ ἐποίησαν ταῦτα.
 εὐξάμενοι γὰρ πᾶσι τοῖσι θεοῖσι, αὐτόθεν μὲν ἐκ Σαλαμῖ-
 νος Αἰαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπικαλέοντο· ἐπὶ δὲ Αἰακὸν
 καὶ τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νῆα ἀπέστειλλον ἐς Αἴγιαν.

5

Pulvis cla-
 morque
 mysticus
 Eleusine
 circa idem
 tempus ex-
 ortus, quid
 de belli
 eventu por-
 tenderit.

ΛXV. Ἐφ’ ἧ δὲ Δικαῖος ὁ Θεοκύδης, ἀνὴρ Ἀθηναῖος,
 φυγὰς τε καὶ παρὰ Μήδοισι λόγμος γενόμενος τοῦτον τὸν
 χρόνον· “ ἐπεὶ τε ἐκείρετο ἡ Ἀττικὴ χώρα ὑπὸ τοῦ πεζοῦ
 στρατοῦ τοῦ Ξέρξεω, ἐοῦσα ἐξημέρος Ἀθηναίων, τυχεῖν τότε
 ἐὼν ἅμα Δημαρξίτῃ τῷ Λακεδαιμονίῳ ἐν τῷ Θριασίῳ πε-
 δίῳ· ἰδεῖν δὲ κοινορτὸν χωρέοντα ἀπὸ Ἐλευσῖνος, ὡς ἀνδρῶν
 μάλιστα καὶ τρισυρῶν ἀποδυμαζέειν τέ σφείας τὸν κο-
 νιορτὸν, ὅτεών ποτε εἴη ἀνδρώπων, καὶ πρόκα τε φωνῆς ἀ-
 κούειν, καὶ οἱ φαίνεσθαι τὴν φωνὴν εἶναι τὸν μυστικὸν ἱακ-
 χον. εἶναι δ’ ἀδαήμονα τῶν ἱσῶν τῶν ἐν Ἐλευσίνι τὸν Δη-
 μαρξήτον, εἰρεσθαι τε αὐτὸν ὅτι τὸ φεγγαγόμενον εἴη τοῦτο·
 αὐτὸς δὲ εἶπαι· “ Δημαρξήτε, οὐκ ἔστι ὅπως οὐ μέγα τι
 “ σῖνος ἔσται τῇ βασιλῆος στρατιῇ. τάδε γὰρ ἀρίθληα,
 “ ἐξήμου εἰούσης τῆς Ἀττικῆς, ὅτι θεῶν τὸ φεγγαγόμενον,

10

- 15 “ ἀπὸ Ἑλευσῖνος ἰὼν ἐς τιμωρίην Ἀθηναίοισι τε καὶ τοῖσι
 “ συμμάχοισι. καὶ ἦν μὲν γε κατασκήψῃ ἐς τὴν Πελοπόν-
 “ νησον, κίνδυνος αὐτῷ τε βασιλείῃ καὶ τῇ στρατιῇ τῇ ἐν
 “ τῇ ἡπείρῳ ἔσται· ἦν δὲ ἐπὶ τὰς νῆας τράπηται τὰς ἐν
 “ Σαλαμῖνι, τὸν ναυτικὸν στρατὸν κινδυνεύσει βασιλεὺς
 20 “ ἀποβαλέειν. τὴν δὲ ὁρτὴν ταύτην ἄγουσι Ἀθηναῖοι ἀνὰ
 “ πάντα ἔτεα τῇ Μητρὶ καὶ τῇ Κούρῃ, καὶ αὐτέων τε ὁ
 “ βουλόμενος καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μυεῖται· καὶ τὴν
 “ Φωνὴν, τῆς ἀκούεις, ἐν ταύτῃ τῇ ὁρτῇ ἰακχάζουσι.”
 Πρὸς ταῦτα εἶπαι Δημάρητον· “ Σίγα τε, καὶ μηδενὶ
 25 “ ἄλλῳ τὸν λόγον τοῦτον εἶπῃς. ἦν γάρ τοι ἐς βασιλῆα ἀν-
 “ ενεχθῆναι τὰ ἔπεα ταῦτα, ἀποβαλέεις τὴν κεφαλὴν· καὶ
 “ σε οὔτε ἐγὼ θυήσομαι ῥύσασθαι, οὔτ’ ἄλλος ἀνδρόπων
 “ οὐδὲ εἷς. ἀλλ’ ἔχ’ ἥσυχος. περὶ δὲ στρατιῆς τῆσδε θεοῖσι
 “ μελήσει.” Τὸν μὲν δὴ ταῦτα παραινεῖν. ἐκ δὲ τοῦ
 30 κονιορτοῦ καὶ τῆς Φωνῆς γενέσθαι νέφος, καὶ μεταρσιωδὲν,
 φέρεσθαι ἐπὶ Σαλαμῖνος, ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν Ἑλ-
 λήνων. οὕτω δὲ αὐτοὺς μαθεῖν, ὅτι τὸ ναυτικὸν τὸ Ἐέρξω
 ἀπολέεσθαι μέλλοι. Ταῦτα μὲν Δικαῖος ὁ Θεοκύδεος
 ἔλεγε, Δημάρητου τε καὶ ἄλλων μαρτύρων καταπτόμενος.

- LXVI. Οἱ δὲ ἐς τὸν Ἐέρξω ναυτικὸν στρατὸν ταχθέν-
 τες, ἐπειδὴ ἐκ Τρηχῖνος, θεησάμενοι τὸ τῶμα τὸ Λακω-
 νικόν, διέβησαν ἐς τὴν Ἰστιαίην, ἐπισχόντες ἡμέρας τρεῖς
 ἔπλων δι’ Εὐρίπου, καὶ ἐν ἐτέρῃσι τρισὶ ἡμέρῃσι ἐγένοντο
 5 ἐν Φαλήρῳ. Ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, οὐκ ἐλάσσονες ἐόντες
 ἀρίθμῳ ἐσέβαλον ἐς τὰς Ἀθήνας, κατὰ τε ἡπειρον καὶ
 τῇσι νηυσὶ ἀπικόμενοι, ἢ ἐπὶ τε Σηπιάδα ἀπίκοντο καὶ ἐς
 Θερμοπύλας. ἀντιδῆσω γὰρ τοῖσι τε ὑπὸ τοῦ χειμῶνος αὐ-
 τέων ἀπολομένοισι, καὶ τοῖσι ἐν Θερμοπύλῃσι, καὶ τῇσι
 10 ἐπ’ Ἀρτεμισίῳ ναυμαχίῃσι, τούσδε τοὺς τότε οὐκ ἐπο-
 μένους βασιλεῖς, Μητιάς τε καὶ Δωρεῖας, καὶ Λοκροὺς,
 καὶ Βοιωτοὺς, πανστρατιῇ ἐπομένους, πλὴν Θεσπιάων τε
 καὶ Πλαταιέων· καὶ μάλιστα Κερυστίους τε καὶ Ἀνδρείους,

Inter hæc
 Persarum
 classis in
 Phalerum
 appellit.
 Quantis
 copiis Xer-
 xes Atticam
 terra mari-
 que inva-
 serit.

καὶ Τηνίους τε καὶ τοὺς λοιποὺς νησιώτας πάντας, πλὴν τῶν πέντε πολίων, τῶν ἐπεμνήσθην πρότερον τὰ οὐνόματα. 15 ὅσα γὰρ δὴ προέβαινε ἐσωτέρω τῆς Ἑλλάδος ὁ Πέρσης, τοσούτω πλείω ἔδνεά οἱ εἶπετο.

Ibi cum Xerxes de praelio navali deliberaturus suos convocasset,

LXVII. Ἐπεὶ ὦν ἀπύκατο ἐς τὰς Ἀθήνας πάντες οὗτοι, πλὴν Παρίων· Πάριοι δὲ ὑπολειφθέντες ἐν Κύδνῳ, ἐκαρξάδοντο τὸν πόλεμον καὶ ἀποξήσεται· οἱ δὲ λοιποὶ ὥς ἀπύκοντο ἐς τὸ Φάληρον, ἐδιδάυτα κατέβη αὐτὸς Ξέρξης ἐπὶ τὰς νῆας, ἐθέλων σφί συμμίξειν τε καὶ πυθέσθαι τῶν 5 ἐπιπλώνοντων τὰς γνώμας. Ἐπεὶ δὲ ἀπικόμενος προΐζετο, παρῆσαν μετάπεμπτοι οἱ τῶν ἑδνέων τῶν σφετέρων τύραννοι καὶ ταξίαρχοι ἀπὸ τῶν νηῶν, καὶ ἵζοντο ὥς σφί βασιλεὺς ἐκάστω τιμὴν ἐδεδόκει· πρῶτος μὲν, ὁ Σιδώνιος βασιλεὺς· μετὰ δὲ, ὁ Τύριος· ἐπὶ δὲ, ἄλλοι. ὥς δὲ κόσμῳ ἐπεξῆς 10 ἵζοντο, πέμψας Ξέρξης Μαρδόνιον, εἰρώτα, ἀποπειρώμενος ἐκάστου, εἰ ναυμαχίην ποίεοιτο.

pugna, cæteris suadentibus, sola Artemisia [7, 99.], muliere 1 viris longe callidiori, dissuadetur.

LXVIII. Ἐπεὶ δὲ περιῶν εἰρώτα ὁ Μαρδόνιος, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ Σιδωνίου, οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατὰ τώπυτὸ γνώμην ἐξεφέροντο, κτείνοντες ναυμαχίην ποίεσθαι, Ἀρτεμισίῃ δὲ τὰδε ἔφη· “ Εἵπαί μοι πρὸς βασιλῆα, Μαρδό- 1 νιε, ὥς ἐγὼ τὰδε λέγω. Οὔτε κακίστην γενομένην ἐν “ τῇσι ναυμαχίῃσι τῇσι πρὸς Εὐβοίῃ, οὔτε ἐλάχιστα ἀ- “ ποδεξάμενην, θέσποτα, τὴν ἐοῦσαν γνώμην με δίκαιόν ἐστιν “ ἀποδείκνυσθαι, τὰ τυγχάνω φρονέουσα ἄριστα ἐς πρήγ- “ ματα τὰ σά. καὶ τοι τὰδε λέγω· Φεῖδο τῶν νηῶν, μη- “ δὲ ναυμαχίην ποίεο. τοὶ γὰρ ἄνδρες τῶν σῶν ἄνδρῶν κρείσ- 10 “ σονες τοσοῦτό εἰσι κατὰ θάλασσαν, ὅσον ἄνδρες γυναι- “ κῶν. τί δὲ πάντως θέει σε ναυμαχίῃσι ἀνακινδυνεύειν; “ οὐκ ἔχεις μὲν τὰς Ἀθήνας, τῶν περ εἵνεκα ἀρμήιδης “ στρατεύεσθαι, ἔχεις δὲ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα; ἐμποδῶν “ δέ τοι ἴσταται οὐδεὶς· οἱ δ' ἐπὶ ἀντίστησαν, ἀπήλλαξαν 15 “ οὕτω ὥς κείνους ἔπρεπε; Τῇ δὲ ἐγὼ δοκέω ἀποξήσασ- “ θαι τὰ τῶν ἀντιπολέμων πρήγματα, τοῦτο φράσω.

- “ ἦν μὲν μὴ ἐπειχθῆς ναυμαχίην ποιούμενος, ἀλλὰ τὰς
 “ νῆας αὐτοῦ ἔχης πρὸς γῆ μένων, ἢ καὶ προβαίνων ἐς τὴν
 20 “ Πελοπόννησον, εὐπετέως τοι, δέσποτα, χωρήσει τὰ νοέων
 “ ἐλήλυθας. οὐ γὰρ οἷοί τε πολλὸν χρόνον εἰσὶ τοι ἀντέχειν
 “ οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ σφειας διασκεδᾷς, κατὰ πόλιν δὲ ἕκασ-
 “ τοι φεύζονται. οὔτε γὰρ σῖτος πάρα σφίσι ἐν τῇ νήσῳ
 “ ταύτῃ, ὥς ἐγὼ πυνθάνομαι· οὔτε αὐτοὺς οἰκὸς, ἦν σὺ ἐπὶ
 25 “ τὴν Πελοπόννησον ἐλαύνης τὸν πεζὸν στρατὸν, ἀτρεμειν
 “ τοὺς ἐκείθεν αὐτῶν ἤκοντας· οὐδὲ σφι μελήσει πρὸ τῶν
 “ Ἀθηναίων ναυμαχεῖν. Ἦν δὲ αὐτίκα ἐπειχθῆς ναυ-
 “ μαχῆσαι, δειμαίνω μὴ ὁ ναυτικὸς στρατὸς κακωδεῖς,
 “ τὸν πεζὸν προσδηλήσῃται. πρὸς δὲ, ὦ βασιλεῦ, καὶ τόδε
 30 “ ἐς θυμὸν βαλεῦ, ὥς τοῖσι μὲν χρηστοῖσι τῶν ἀνδρῶπων
 “ κακοὶ δοῦλοι φιλέουσι γίνεσθαι, τοῖσι δὲ κακοῖσι, χρησ-
 “ τοί· σοὶ δὲ, ἔοντι ἀρίστῳ ἀνδρῶν πάντων, κακοὶ δοῦλοί
 “ εἰσι οἱ ἐν συμμάχων λόγῳ λέγονται εἶναι, ἔοντες Αἰγύπ-
 “ τιοὶ τε καὶ Κύπριοι, καὶ Κίλικες, καὶ Πάμφυλοι, τῶν
 35 “ ὀφελὸς ἐστὶ οὐδέν.”

- LXIX. Ταῦτα λεγούσης πρὸς Μαρδόνιον, ὅσοι μὲν ἔσαν
 εὐνοοὶ τῇ Ἀρτεμισίῃ, συμφορὴν ἐποιεῦντο τοὺς λόγους, ὥς
 κακὸν τι πεισομένης πρὸς βασιλῆος, ὅτι οὐκ ἔῃ ναυμαχίην
 ποιέσθαι· οἱ δὲ ἀγατιόμενοί τε καὶ φθονέοντες αὐτῇ, ἅτε ἐν
 5 πρώτοισι τετιμημένης διὰ πάντων τῶν συμμάχων, ἐτέρπον-
 το τῇ κρίσει, ὥς ἀπολεομένης αὐτῆς. Ἐπεὶ δὲ ἀννηείχθη-
 σαν αἱ γινῶμαι ἐς Ξέρξεα, κάρτα τε ἥσθη τῇ γνώμῃ τῆς
 Ἀρτεμισίης· καὶ νομίζων ἔτι πρότερον σπουδαίην εἶναι, τότε
 πολλῶ μᾶλλον αἶνεε. ὅμως δὲ τοῖσι πλείοσι πείθεσθαι ἐκέ-
 10 λευε τάδε, καταδόξας πρὸς μὲν Εὐβοίῃ σφείας ἐδελοκακῆειν,
 ὥς οὐ παρεόντος αὐτοῦ· τότε δὲ αὐτὸς παρεσκευάστο θεή-
 σασθαι ναυμαχέοντας.

- LXX. Ἐπειδὴ δὲ παρήγγελλον ἀναπλῶειν, ἠνῆγον τὰς
 νῆας ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα, καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες
 κατ’ ἡσυχίην. τότε μὲν νυν οὐκ ἐξέχρησέ σφι ἡ ἡμέρη ναυ-

Nihilominus sequi-
 ore consilio
 Xerxi probato, Per-
 sica classis
 Græcam
 aggressura,

Salaminem
 versus pro-
 vehitur.

μαχίην ποιήσασθαι· νύξ γὰρ ἐπεγένετο· οἱ δὲ παρεσκευά-
 ζοντο ἐς τὴν ὑστεραίην. Τοὺς δὲ Ἕλληνας εἶχε δέος τε 5
 καὶ ἀρρώδιῃ, οὐκ ἦκιστα δὲ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου. ἀρ-
 ρώδεον δὲ, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐν Σαλαμῖνι κατήμενοι, ὑπὲρ γῆς
 τῆς Ἀθηναίων ναυμαχεῖν μέλλοιεν· νικηθέντες τε, ἐν νήσῳ
 ἀπολαμφθέντες πολιορκήσονται, ἀπέντες τὴν ἐωυτῶν ἀφύ-
 λακτον.

10

Quæ dum
 aguntur, et
 terrestres
 Persarum
 exercitus in
 Isthmum
 movet a
 Peloponne-
 siis diligen-
 ter custodi-
 tum.

LXXI. Τῶν δὲ βαρβάρων ὁ πεζὸς ὑπὸ τὴν παρεούσαν
 ῥύκτα ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι τὰ δυνατὰ
 πάντα ἐμεμηχάνητο, ὅπως κατ' ἡπίερον μὴ ἐσεάλοιεν οἱ
 βάρβαροι. Ὡς γὰρ ἐπύθοντο τάχιστα Πελοποννήσιοι τοὺς 5
 ἀμφὶ Λεωνίδεα ἐν Θερμοπύλῃσι τετελευτηκέναι, συνδρα-
 μόντες ἐκ τῶν πολίων, ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἵζοντο· καὶ σφι ἐπὶ τὴν
 στρατηγὸς Κλεόμβροτος, ὁ Ἀναξανδρίδω, Λεωνίδω δὲ
 ἀδελφός. ἰζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἰσθμῷ, καὶ συγχώσαντες τὴν
 Σικριανίδα ὁδὸν, μετὰ τοῦτο, ὥς σφι ἔδοξε βουλευομένοισι, οἰ-
 κιδόμεον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τεῖχος. ἅτε δὲ ἐουσέων μυρια- 10
 δέων πολλέων, καὶ παντὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου, ἦνετο τὸ ἔρ-
 γον. καὶ γὰρ λίθοι, καὶ πλίνθοι, καὶ ξύλα, καὶ φορμοὶ
 ψάμμου πλήρεις ἐσεφορέοντο, καὶ ἐλίνυον οὐδένα χρόνον οἱ
 βοηθήσαντες ἐργαζόμενοι, οὔτε νυκτὸς, οὔτε ἡμέρας.

Quæ Pelo-
 ponnesi
 gentes Isth-
 mum contra
 Xerxem
 communi-
 verint.

LXXII. Οἱ δὲ βοηθήσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν πανδημεῖ, οἶδε
 ἔσαν Ἕλληνας· Λακεδαιμόνιοί τε καὶ Ἀρκαῖδες πάντες,
 καὶ Ἠλεῖοι, καὶ Κορίνθιοι, καὶ Σικυνῶνιοι, καὶ Ἐπιδαύριοι,
 καὶ Φλιάσιοι, καὶ Τροιζήνιοι, καὶ Ἐρμιονέες. οὗτοι μὲν 5
 ἔσαν οἱ βοηθήσαντες καὶ ὑπεραρρώδεοντες τῇ Ἑλλάδι κιν-
 δυνευούσῃ· τοῖσι δὲ ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἔμελε οὐδέν.
 Ὀλύμπια δὲ καὶ Κάρνεια παροیحώκεε ἥδη.

Hanc pen-
 insulam
 quot populi
 incolant:
 eorum ori-
 gines.

LXXIII. Οἰκέει δὲ τὴν Πελοπόννησον ἔθνη ἐπτά. του-
 τέων δὲ τὰ μὲν δύο, αὐτόχθονα ὄντα, κατὰ χώραν ἴδρυται
 νῦν τῇ καὶ τὸ πάλαι οἴκεον, Ἀρκαῖδες τε, καὶ Κυνὸυριοι. ἐν
 δὲ ἔθνος τὸ Ἀχαιϊκὸν, ἐκ μὲν Πελοποννήσου οὐκ ἐξεχώρησε,
 ἐκ μὲν τοι τῆς ἐωυτῶν· οἰκέει δὲ τὴν ἄλλοτρίην. τὰ δὲ λοιπὰ 5

ἔθνεα τῶν ἐπὶ τέσσαρα, ἐπήλυδά ἐστι, Δαυρίες τε, καὶ Αἰτωλοί, καὶ Δρύοπες, καὶ Λήμνιοι. Δαυρίων μὲν, πολλάί τε καὶ δόκιμοι πόλεις· Αἰτωλῶν δὲ, Ἥλις μούνη· Δρυόπων δὲ, Ἐρμιόνη τε καὶ Ἀσίνη ἢ πρὸς Καρδαμύλῃ τῇ Λακωνικῇ·
 10 καὶ Λημνίων δὲ, Παρωρεῖται πάντες. οἱ δὲ Κυνοῦριοι, αὐτόχθονες ἔοντες, δοκέουσι μοῦνοι εἶναι Ἴωνες· ἐκδεδωρῖενται δὲ, ὑπὸ τε Ἀργείων ἀρχόμενοι καὶ τοῦ χρόνου, ἔοντες Ὀρνεῖται καὶ περίοικοι. Τουτέων ὦν τῶν ἐπὶ ἐθνέων αἰλοῖται πόλεις, πάρεξ τῶν κατέλεξα, ἐκ τοῦ μέσου ἐκατάετο·
 15 εἰ δὲ ἑλευθέρας ἔξεστι εἶπαι, ἐκ τοῦ μέσου κατήμενοι, ἐμῆδιζον.

LXXIV. Οἱ μὲν δὴ ἐν τῷ Ἰσθμῷ, τοιούτῳ πόνῳ συνέστασαν, ἅτε περὶ τοῦ παντός ἤδη δρόμον θέοντες, καὶ τῇσιν
 νηυσὶ οὐκ ἐλπίζοντες ἐλλάμψασθαι· οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι, ὅμως, ταῦτα πυνδανόμενοι, ἀρρώθεον, οὐκ οὕτω περὶ σφίσι
 5 αὐτοῖσι δειμαίνοντες, ὥς περὶ τῇ Πελοποννήσῳ. ἕως μὲν δὴ αὐτέων ἀνὴρ ἀνδρὶ παραστάς σιγῇ λόγον ἐποίεετο, θῶμα ποιεύμενοι τὴν Εὐρυβιάδῃ αἰσουλὴν· τέλος δὲ, ἐξερράγη ἐς τὸ μέσον, σύλλογός τε δὴ ἐγίνετο, καὶ πολλὰ ἐλέγετο περὶ τῶν αὐτέων. οἱ μὲν, ὥς ἐς τὴν Πελοπόννησον χρεὼν εἶη ἀπο-
 10 πλῶειν, καὶ περὶ ἐκείνης κινδυνεύειν, μηδὲ πρὸ χώρας δοξαλώτου μένοντας μάχεσθαι· Ἀθηναῖοι δὲ, καὶ Αἰγινῆται, καὶ Μεγαρεῖς, αὐτοῦ μένοντας ἀμύνασθαι.

LXXV. Ἐνθαῦτα Θεμιστοκλῆς, ὥς ἐσοῦτο τῇ γνώμῃ ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων, λαθὼν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου. ἐξελθὼν δὲ, πέμπει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἀνδρα
 πλοῖα, ἐντειλάμενος τὰ λέγειν χρεόν· τῷ οὐνομα μὲν ἦν
 5 Σίκινος, οἰκέτης δὲ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλῆος παίδων· τὸν δὴ ὕστερον τουτέων τῶν πρηγματῶν Θεμιστοκλῆς Θεσπία τε ἐποίησε, ὥς ἐπεδέκοντο οἱ Θεσπιάες πολίτης, καὶ χρήμασι ὄλβιον. ὃς τότε πλοῖα ἀπικόμενος, ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν βαρβάρων ταῦδε· “ Ἐπεμψέ
 10 “ με στρατηγὸς ὁ Ἀθηναίων λάβει τῶν ἄλλων Ἑλλήνων,

Accepto
nuntio.
Isthmum
peti a bar-
baris, Græ-
ci ad Sala-
minem col-
lecti fugæ
consilium
denuo ine-
unt.

Strategema
Themisto-
clis hoc
consilium
eludentis.

“ (τυγχάνει γὰρ φρονέων τὰ βασιλῆος, καὶ βουλόμενος
 “ μᾶλλον τὰ ὑμέτερα κατύπερθε γίνεσθαι ἢ τὰ τῶν Ἑλ-
 “ λήνων πρήγματα,) φράσσοντα, ὅτι οἱ Ἕλληνες δεησμον
 “ βουλεύονται καταρρώδηκότες. καὶ νῦν παρέχει κάλλιστον
 “ ὑμέας ἔργον ἀπάντων ἐξεργάσασθαι, ἣν μὴ περιίδητε δια- 15
 “ ὀρᾶντας αὐτούς. οὔτε γὰρ ἀλλήλοισι ὁμοφρονέουσι, οὔτ’
 “ ἔτι ἀντιστήσονται ὑμῖν· πρὸς ἑαυτούς τε σφέας ὕψεσθε
 “ ναυμαχέοντας τοὺς τὰ ὑμέτερα φρονέοντας καὶ τοὺς μή.”
 Ὁ μὲν, ταυτὰ σφι σημήνας, ἐκποδὼν ἀπαλλιάσσετο.

Persæ a
Themisto-
cle illecti,
classem
Græcorum
undique
cingentes
fuga exclu-
dunt.

LXXVI. Τοῖσι δὲ ὥς πιστὰ ἐγένετο τὰ ἀγγελλθέντα,
 τοῦτο μὲν, ἐς τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν, μεταξὺ Σαλα-
 μῖνός τε κειμένην καὶ τῆς ἡπείρου, πολλοὺς τῶν Περσέων
 ἀπεβίβασαντο· τοῦτο δὲ, ἐπειδὴ ἐγίνοντο μέσαι νύκτες,
 ἀνῆγον μὲν τὸ ἀπ’ ἐσπέρας κέρως κυκλούμενοι πρὸς τὴν Σα- 5
 λαμῖνα· ἀνῆγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον τε καὶ τὴν Κυνόσουραν
 τεταγμένοι, κατέχον τε μέχρι Μουνυχίης πάντα τὸν πορ-
 μὸν τῇσι νηυσί. τῶνδε δὲ εἵνεκεν ἀνῆγον τὰς νῆας, ἵνα δὴ τοῖσι
 Ἕλλησι μὴδὲ φυγῇν ἐξῆ, ἀλλ’ ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σα- 10
 λαμῖνι, δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ’ Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων. ἐς
 δὲ τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν καλεσμένην ἀπεβίβάζον τῶν
 Περσέων, τῶνδε εἵνεκεν, ὥς, ἐπεὰν γένηται ναυμαχίη, ἐν-
 δαυτὰ μάλιστα ἐξοισομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν ναυη-
 γίων, (ἐν γὰρ δὴ πῶς τῆς ναυμαχίης τῆς μελλούσης ἔσεσ-
 θαι ἔκειτο ἡ νῆσος,) ἵνα τοὺς μὲν περιποιῶσι, τοὺς δὲ δια- 15
 φθείρωσι. ἐποίουν δὲ σιγῇ ταυτὰ, ὥς μὴ πυνθαίνοιτο οἱ
 ἐναντίοι. οἱ μὲν δὴ ταυτὰ τῆς νυκτὸς, οὐδὲν ἀποκοιμηθέντες,
 παρσαρτέοντο.

Bacidis o-
raculum
huc spec-
tans Græ-
ciæque sa-
lutem por-
tendens.

LXXVII. Χρησμοῖσι δὲ οὐκ ἔχω ἀντιλέγειν ὥς οὐκ εἰσὶ
 ἀληθεῖς, οὐ βουλόμενος ἐναεργῶς λέγοντας πειρᾶσθαι κατα-
 βάλλιν, ἐς τοιαύδε πρήγματα ἐσέλεψας.

Ἄλλ’ ὅταν Ἀρτέμιδος χρυσαόρου ἱερὸν ἀκτὴν
 νηυσὶ γεφυρώσῃ, καὶ εἰαλίην Κυνόσουραν,
 ἐλπίδι μαυνομένη λιπαρὰς πέρσαντες Ἀθήνας,

ὅα Δίκη σέσσει κρατερὸν Κόρον, "Υβριος υἱόν,
δεινὸν μαιμῶντα, δοκεῖντ' ἀνὰ πάντα πυθέσθαι.

Χαλκὸς γὰρ χαλκῷ συμμίζεται, αἵματι δ' Ἀρης

10 πόντον φοινίζει. τότε ἑλεύθερον Ἑλλάδος ἦμαρ
εὐρύοπα Κρονίδης ἐπάγει, καὶ πότνια Νίκη.

Ἐς τοιαῦτα μὲν, καὶ οὕτω ἐναργέως λέγοντι Βάκιδι, ἀντι-
λογίης χρησμῶν πέρι οὔτε αὐτὸς λέγειν τολμῶ, οὔτε παρ'
ἄλλων ἐνδέκομαι.

LXXVIII. Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρατηγῶν ἐγίνετο Græcorum
ᾧδισμὸς λόγων πολλός. ἤδεσαν δὲ οἱ ἡμεῖς, ὅτι σφέας πε- duces inscii
ριεκυκλέοντο τῇσι νηυσὶ οἱ βάρεβαροι ἄλλ', ὥσπερ τῆς ἡμέρης adhuc, quid
ᾧρων αὐτοὺς τεταγμένους, ἐδόκεον κατὰ χώραν εἶναι. Persæ mo-
lilentur,

LXXIX. Συνεστηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν, ἐξ Αἰγίνης primum ab
διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος μὲν, ἐξω- Aristide A-
στρακισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου· τὸν ἐγὼ νερόμικτα, πυν- theniensi,
θανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν claro justi-
5 Ἀθήνησι καὶ δικαιοτάτον. οὗτος ᾧνῃς στάς ἐπὶ τὸ συνέ- tiæ laude,
δριον, ἐξεκαλέετο Θεμιστοκλῆα, ἔοντα μὲν ἑαυτῷ οὐ φί- sed tum ex-
λον, ἐχθρὸν δὲ τὰ μάλιστα· ὑπὸ δὲ μεγάλῃος τῶν παρε- sule, rem
όντων κακῶν, λήθην ἐκείνων ποιεύμενος ἐξεκαλέετο, θέ- accipiunt.
λων αὐτῷ συμμίζει. προακήκοε δὲ ὅτι σπύδοιεν οἱ ἀπὸ
10 Πελοποννήσου ἀνάγειν τὰς νῆας πρὸς τὸν Ἰσθμόν. ὥς δὲ
ἐξῆλθέ οἱ Θεμιστοκλῆς, ἔλεγε Ἀριστείδης τάδε· “ Ἡ-
“ μέας στασιάζειν χρεόν ἐστι, ἐν τε τῇ ἄλλῃ καιρῷ καὶ
“ δὴ καὶ ἐν τῷδε, περὶ τοῦ ὁκότερος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ
“ τὴν πατρίδα ἐργάσεται. λέγω δέ τοι, ὅτι ἴσον ἐστι πολ-
15 “ λά τε καὶ ὀλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου τοῦ ἐνδεῦτεν
“ Πελοποννησίοισι. ἐγὼ γὰρ αὐτόπτης τοι λέγω γενόμενος,
“ ὅτι νῦν, οὐδ' ἦν θέλῃσι, Κορίθιοί τε καὶ αὐτὸς Εὐρυετιά-
“ δης οἰοί τε ἔσονται ἐκπλῶσαι· περιεχύμεθα γὰρ ὑπὸ τῶν
“ πολεμίων κύκλῳ. ἄλλ' ἐσελθὼν σφι ταῦτα σήμερον.”

LXXX. Ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε· “ Κάρτα τε χρηστὰ
“ διακελεύεαι, καὶ εὖ ἡγγαίλας. τὰ γὰρ ἐγὼ ἐδεόμην γε-

“ νέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης γενόμενος ἦκει. ἴσθι γὰρ, ἐξ
 “ ἐμέο τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μήδων. ἔδεε γὰρ, ὅτε οὐκ ἐκόν-
 “ τες ἔδειλον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ Ἕλληνες, ἀέκοντας 5
 “ παραστήσασθαι. σὺ δὲ, ἐπεὶ περ ἦκεις χρηστὰ ἀπαγγέ-
 “ λων, αὐτὸς σφί ἄγγελον. ἦν γὰρ ἐγὼ αὐτὰ λέγω, δοῦ-
 “ πλάσας λέγειν, καὶ οὐ πείσω, ὥς οὐ ποιούντων τῶν βαρ-
 “ βάρων ταῦτα. ἀλλὰ σφί σήμηνον αὐτὸς παρελθὼν ὥς ἔχει.
 “ ἐπεὰν δὲ σιμῆνης, ἦν μὲν πείδωνται, ταῦτα δὴ τὰ κάλ- 10
 “ λιστα· ἦν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὁμοῖον ἡμῖν ἔσται.
 “ οὐ γὰρ ἔτι διαδρῆσονται, εἴπερ περιεχόμεθα πανταχόθεν,
 “ ὥς σὺ λέγεις.”

Cui cum
 fidem pleri-
 que non
 haberent,

LXXXI. Ταῦτα ἔλεγε παρελθὼν ὁ Ἀριστείδης, φά-
 μενος ἐξ Αἰγίνης τε ἦκειν, καὶ μόγις ἐκπλῶσαι λαδὼν
 τοὺς ἐπορμέοντας· περιέχεσθαι γὰρ πᾶν τὸ στρατόπεδον
 τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ τῶν νεῶν τῶν Ξέρξεω παραρτίεσθαι τε
 συνεβούλευε ὥς ἀλεξησόμενους. καὶ ὁ μὲν, ταῦτα εἶπας, 5
 μετεστῆκε· τῶν δὲ αὐτίς ἐγένετο λόγων ἀμφισβασίη· οἱ
 γὰρ πλεῖν τῶν στρατηγῶν οὕκ ἐπείδοντο τὰ ἐξαγγε-
 λέντα.

Tenia tire-
 mis, ad
 Græcos
 transfuga,
 omnem tol-
 lit dubita-
 tionem.

LXXXII. Ἀπιστούντων δὲ τουτέων, ἦκε τριήρης ἀνδρῶν
 Τηνίαν αὐτομολέουσα, τῆς ἦρχε ἀνὴρ Παναίτιος ὁ Σωσι-
 μένης, ἥπερ δὴ ἔφερε τὴν ἀληθινήν πᾶσαν. διὰ δὲ τοῦτο
 τὸ ἔργον ἐνεγράφησαν Τήνιοι ἐν Δελφοῖσι ἐς τὸν τρίποδα
 ἐν τοῖσι τὸν βάρεαρον κατελοῦσι. Σὺν δὲ ᾧ ταύτῃ τῇ νηϊ 5
 τῇ αὐτομολήσασῃ ἐς Σαλαμῖνα, καὶ τῇ πρότερον ἐπ’ Ἀρ-
 τεμίσιον τῇ Λημνίῃ, ἐξεπληροῦτο τὸ ναυτικὸν τοῖσι Ἕλλη-
 σι ἐς τὰς ὀγδώκοντα καὶ τριηκοσίας νῆας· δύο γὰρ δὴ νηῶν
 τότε κατέδεε ἐς τὸν ἀριθμὸν.

Jam Græci
 ad pugnan-
 dum stre-
 nue se com-
 parant.
 Themisto-
 clis apud
 milites con-
 cio.

LXXXIII. Τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὥς πιστὰ δὴ τὰ λεγό-
 μενα ἦν τῶν Τηνίων ῥήματα, παρεσκευάζοντο ὥς ναυμα-
 χήσοντες. ἡὼς τε διέφαινε, καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων
 ποιησάμενοι, προηγόρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμισ-
 τοκλῆς τὰ δὲ ἔπεια ἦν, πάντα κρείσσω τοῖσι ἥσσοσι ἀντιτι- 5

δέμενα. ὅσα δὲ ἐν ἀνθρώπου φύσι καὶ καταστάσι ἐγγίνεται, παραινέσας δὴ, τουτέων τὰ κρέσσω αἰρέεσθαι. καὶ καταπλέξας τὴν ῥῆσιν, ἐσβαίνειν ἐκέλευε ἐς τὰς νῆας. καὶ οὗτοι μὲν δὴ ἐσέβαινον, καὶ ἦκε ἡ ἀπ' Αἰγίνης τριήρης, ἥ κατὰ τοὺς
 10 Αἰακίδας ἀπεδήμησε. ἐνθαῦτα ἀνῆγον τὰς νῆας ἀπάσας οἱ Ἕλληνες.

LXXXIV. Ἀναγομένοισι δέ σφι, αὐτίκα ἐπέκαστο οἱ Incipit pugna ad Salaminem [ineunte autumno a. 480.] Variæ de ejus initio narrationes.
 βάρεσσοι. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι Ἕλληνες ἐπὶ πρύμνῃ ἀνεκρούοντο, καὶ ὤκελλον τὰς νῆας. Ἀμεινίης δὲ Παλληνεὺς, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ἐξαναχθεὶς, νηὶ ἐμβάλλει συμπλακείσης δὲ τῆς
 5 νηὸς, καὶ οὐ δυναμένων ἀπαλλαγήναι, οὕτω δὴ οἱ ἄλλοι Ἀμεινίῃ βοηθέοντες συνέμισγον. Ἀθηναῖοι μὲν οὕτω λέγουσι τῆς ναυμαχίης γενέσθαι τὴν ἀρχήν. Αἰγινῆται δὲ, τὴν κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἶγιναν, ταύτην εἶναι τὴν ἄρξασαν. Λέγεται δὲ καὶ τάδε, ὥς φάσμα σφι
 10 γυναικὸς ἐφάνη φανεῖσαν δὲ διακελεύεσθαι, ὥστε καὶ ἄπαν ἀκοῦσαι τὸ τῶν Ἑλλήνων στρατόπεδον, ὀνειδίσασαν πρότερον τάδε. “ὦ δαιμόνιοι, μέχρι κόσου ἔτι πρύμνῃ “ἀνακρούεσθε;”

LXXXV. Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους ἐτετάχατο Φοίνικες· οὗτοι γὰρ εἶχον τὸ πρὸς Ἐλευσινὸς τε καὶ ἐσπέρης κερως· κατὰ δὲ Λακεδαιμονίους, Ἴωνες· οὗτοι δ' εἶχον τὸ πρὸς τὴν ἡῶ τε καὶ τὸν Πειραιέα. ἐδελοκάκεον μέντοι αὐ-
 5 τέων, κατὰ τὰς Θεμιστοκλέος ἐντολὰς, ὀλίγοι· οἱ δὲ πλεῖνες, οὐ. Ἐχω μὲν νυν συχρῶν οὐνόματα τριηράρχων καταλέξιαι, τῶν νῆας Ἑλληνίδας ἐλόντων· χρήσομαι δὲ αὐτοῖσι οὐδὲν, πλὴν Θεομήστορος τε τοῦ Ἀνδροδάμαντος, καὶ Φυλάκου τοῦ Ἰστιαίου, Σαμίων ἀμφοτέρων. τοῦ δὲ
 10 εἵνεκα μέμνημαι τουτέων μούνων, ὅτι Θεομήστωρ μὲν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Σάμου ἐτυζάννευσε, καταστησάντων τῶν Περσέων· Φύλακος δὲ, εὐεργέτης βασιλῆος ἀνεγράφη, καὶ χῶρη οἱ ἐδωρήθη πολλή. οἱ δ' εὐεργέται τοῦ βασιλῆος, ὀροσάγγαι καλέονται Περσιστί. περὶ μὲν νυν τούτους οὕτω εἶχε.

Magna
strages bar-
barorum
quantum-
vis fortiter
pugnanti-
um: ejus
causæ.

LXXXVI. Τὸ δὲ πλῆθος τῶν νηῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι ἐκε-
ραίζετο· αἱ μὲν, ὑπὸ Ἀθηναίων διαφθειρόμεναι· αἱ δὲ, ὑπὸ
Αἰγυπτιέων. ἅτε γὰρ τῶν μὲν Ἑλλήνων σὺν κόσμῳ ναυμα-
χούντων κατὰ τάξιν, τῶν δὲ βαρβάρων οὐ τεταγμένων ἔτι,
οὔτε σὺν νόμῳ ποιούντων οὐδὲν, ἔμελλε τοιοῦτό σφι συνοίσεσ- 5
θαι, οἷόν περ ἀπέειπε. καίτοι ἔσαν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην
τὴν ἡμέραν μακρῶ ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωυτῶν, ἢ πρὸς Εὐβοίῃ·
πᾶς τις προθυμώμενος, καὶ δειμαίνων Ξέρξην· ἐδόκεε τε
ἕκαστος ἑωυτὸν δεήσεισθαι βασιλῆα.

Artemisiæ
virtus, con-
juncta cum
calliditate:

LXXXVII. Κατὰ μὲν δὴ τοὺς ἄλλους, οὐκ ἔχω μετ-
εξετέρους εἶπαι ἀτρεκέως, ὥς ἕκαστοι τῶν βαρβάρων ἢ τῶν
Ἑλλήνων ἡγωνίζοντο· κατὰ δὲ Ἀρτεμισίην τάδε ἐγένετο,
ἀπ' ὧν εὐδοκίμησε μᾶλλον ἔτι παρὰ βασιλῆϊ. ἐπειδὴ γὰρ
εἰς Δόρυειον πολλὸν ἀπύκετο τὰ βασιλῆος πρήγματα, ἐν 5
τούτῳ τῇ καιρῷ ἢ νῆς ἢ Ἀρτεμισίης ἐδιώκετο ὑπὸ νηὸς
Ἀττικῆς. καὶ ἡ, οὐκ ἔχουσα διαφυγέειν, ἔμπροσθε γὰρ
αὐτῆς ἔσαν ἄλλαι νῆες Φίλιαι, ἢ δὲ αὐτῆς πρὸς τῶν πολε-
μίων μάλιστα ἐτύγχανε εὐῶσα· ἐδοξέ οἱ τότε ποιῆσαι, τὸ
καὶ συνήνεκε ποιησάσθαι. διακομένη γὰρ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς, 10
φέρουσα ἐνέβαλε νηὶ Φιλίῃ, ἀνδρῶν τε Καλυνδέων, καὶ αὐ-
τοῦ ἐπιπλέοντος τοῦ Καλυνδέων βασιλῆος Δαμασιθύμου.
εἰ μὲν καὶ τι νεῖκος πρὸς αὐτὸν ἐγεγόνεε ἔτι περὶ Ἑλλήσ-
ποντον ἑόντων, οὐ μέντοι ἔγωγε ἔχω εἶπαι, οὔτε εἰ ἐκ προ-
νοίης αὐτὰ ἐποίησε, οὔτε εἰ συνεκέρχεσε ἢ τῶν Καλυνδέων 15
κατὰ τύχην παραπεσοῦσα νηὺς. ὥς δὲ ἐνέβαλέ τε καὶ κα-
τέδυσε, εὐτυχίῃ χρησαμένη, διπλᾶ ἑωυτὴν ἀγαθὰ ἐργάσατο.
ὅ τε γὰρ τῆς Ἀττικῆς νηὸς τριήραρχος, ὥς εἶδε μιν ἐμβάλ-
λουσιν νηὶ ἀνδρῶν βαρβάρων, νομίσας τὴν νῆα τὴν Ἀρτε-
μισίης ἢ Ἑλληνίδα εἶναι, ἢ αὐτομολέειν ἐκ τῶν βαρβάρων, 20
καὶ αὐτοῖσι ἀρύνειν, ἀποστρέψας, πρὸς ἄλλας ἐτρέπετο.

quo nomi-
ne illa Xer-
xi mirum
in modum
probatur.

LXXXVIII. Τοῦτο μὲν, τοιοῦτο αὐτῇ συνήνεκε γενέσ-
θαι, διαφυγέειν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι· τοῦτο δὲ, συνέβη
ὥστε κακὸν ἐργασαμένην, ἀπὸ τουτέων αὐτὴν μάλιστα εὐ-

δοκιμῆσαι παρὰ Ξέρξη. λέγεται γάρ, βασιλῆα θεύμενον,
 5 μαθεῖν τὴν νῆα ἐμβαλοῦσαν· καὶ δὴ τινα εἶπαι τῶν πα-
 ρόντων· “ Δέσποτα, ὄρῃς Ἀρτεμισίην, ὡς εὖ ἀγωνίζεται,
 “ καὶ νῆα τῶν πολεμίων κατέδυσε;” καὶ τὸν ἐπείρῃσθαι,
 εἰ ἀληθῶς ἐστὶ Ἀρτεμισίης τὸ ἔργον· καὶ τοὺς φάναι,
 “ σαφέως τὸ ἐπίσημον τῆς νηὸς ἐπισταμένους.” τὴν δὲ δια-
 10 φθαρεῖσαν ἠπιστάετο εἶναι πολεμίνην. τά τε γὰρ ἄλλα, ὡς
 εἴρηται, αὐτῇ συνήνεικε ἐς εὐτυχίην γενόμενα, καὶ τὸ τῶν
 ἐκ τῆς Καλυνδικῆς νηὸς μηδὲνα ἀποσωθέντα κατήγορον
 γενέσθαι. Ξέρξην δὲ εἶπαι λέγεται πρὸς τὰ φραζόμενα·
 “ Οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες· αἱ δὲ γυναῖκες,
 15 ἄνδρες.” ταῦτα μὲν Ξέρξην φασὶ εἶπαι.

LXXXIX. Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ, ἀπὸ μὲν ἔδανε ὁ Persarum
 στρατηγὸς Ἀριαερίγνης ὁ Δαρείου, Ξέρξεω ἐὼν ἀδελφεὸς, et multi et
 ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοὶ τε καὶ ὀνομαστοὶ Περσῶν καὶ Μή- illustres vel
 δων, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων· ὀλίγοι δὲ τινες καὶ Ἑλ- trucidati
 5 λήνων. ἅτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι, τοῖσι αἱ νῆες διεφθείρον- vel flucti-
 το, καὶ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπολλύμενοι, ἐς τὴν Σαλαμῖνα bus hausti,
 δίνεον. τῶν δὲ βαρβάρων οἱ πολλοὶ ἐν τῇ θαλάσῃ διε- paucis Græ-
 φθάρησαν, νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι. Ἐπεὶ δὲ αἱ πρῶται ἐς corum ca-
 φυγὴν ἐτράποντο, ἐνθαῦτα αἱ πλεῖσται διεφθείροντο. οἱ γὰρ dentibus.
 10 ὅπισθε τεταγμένοι, ἐς τὸ πρόσθε τῇσι νηυσὶ παρῆναι πει-
 ρώμενοι, ὡς ἀποδεξόμενοί τι καὶ αὐτοὶ ἔσγρον βασιλεῖ, τῇσι
 σφετέρῃσι νηυσὶ φευγούσῃσι περιέπιπτον.

XC. Ἐγένετο δὲ καὶ τότε ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ. τῶν Supplicium
 τινὲς Φοινίκων, τῶν αἱ νῆες διεφθαρέατο, ἐλθόντες παρὰ inter ipsam
 βασιλῆα, διέβαλλον τοὺς Ἰωνας, ὡς δι' ἐκείνους ἀπολοί- pugnam,
 ατο αἱ νῆες, ὡς προδόντων. συνήνεικε ὦν οὕτω, ὥστε Ἰώνων rege jubente,
 5 τε τοὺς στρατηγοὺς μὴ ἀπολέσθαι, Φοινίκων τε τοὺς δια- de Phœ-
 βάλλοντας λαβεῖν τοιόνδε μισθόν. ἔτι τουτέων ταῦτα λεγόν- nicibus
 των, ἐνέβαλε νηὶ Ἀττικῇ Σαμοθητικῇ νηὺς· ἥ τε δὲ Ἄτ- sumtum,
 τικῇ κατεδύετο, καὶ ἐπιφερομένη Αἰγιναιή νηὺς κατέδυσε quod, igna-
 τῶν Σαμοθητικῶν τὴν νῆα. ἅτε δὲ ἰόντες ἀκοντισταὶ οἱ vi ipsi, cul-
 in Iones
 conferrent.

Σαμοθρίαιες, τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάσης νηὸς 10
βάλλοντες ἀπήραξαν, καὶ ἐπέβησάν τε καὶ ἔσχον αὐτήν.
ταῦτα γινόμενα τοὺς Ἴωνας ἑρρύσατο. ὥς γὰρ εἶδὲ σφείας
Ξέρξης ἔργον μέγα ἐργασαμένους, ἐτράπετο πρὸς τοὺς Φοί-
νικας, οἷα ὑπερλυπεόμενός τε καὶ πάντας αἰτιώμενος· καὶ
σφῶν ἐκέλευσε τὰς κεφαλὰς ἀποταμεῖν, ἵνα μὴ, αὐτοὶ κα- 15
κοὶ γινόμενοι, τοὺς ἀμείνονας διαξάλλωσι. (ὅπως γὰρ τινα
ἴδοι Ξέρξης τῶν ἑαυτοῦ ἔργον τι ἀποδεικνύμενον ἐν τῇ ναυ-
μαχίῃ, κατήμενος ὑπὸ τῷ οὐρεῖ τῷ ἀντίον Σαλαμῖνος, τὸ
καλέσεται Αἰγιάλεως, ἀνεπυνθάνετο τὸν ποιήσαντα· καὶ οἱ
γραμματισταὶ ἀνέγραφον πατρόθεν τὸν τριήραρχον καὶ τὴν 20
πόλιν.) πρὸς δὲ ἔτι καὶ προσελάβετο φίλος ἑὼν Ἀριαζάμνης,
ἀνὴρ Πέρσης παρῶν, τούτου τοῦ Φοινικῆίου πάδρος. οἱ μὲν
δὴ πρὸς τοὺς Φοίνικας ἐτράποντο.

Persæ victi
Phalerum
repetunt.

XCΙ. Τῶν δὲ βαρβάρων ἐς φυγὴν τραπομένων, καὶ ἐκ-
πλέοντων πρὸς τὸ Φάληρον, Αἰγινῆται, ὑποστάντες ἐν τῷ
πορθμῷ, ἔργα ἀπεδέξαντο λόγου ἄξια. οἱ μὲν γὰρ Ἀθη-
ναῖοι ἐν τῷ θορύβῳ ἐκεραίζον τὰς τε ἀντισταμένας καὶ τὰς
φευγούσας τῶν νηῶν, οἱ δὲ Αἰγινῆται τὰς ἐκπλωύσας· ὅπως 5
δὲ τινες τοὺς Ἀθηναίους διαφύγοιεν, φερόμενοι ἐσέπιπτον
ἐς τοὺς Αἰγινήτας.

Æginetæ
purgati cri-
mine τοῦ
μυθισμοῦ.

XCII. Ἐνθαῦτα συνεκέρξον νῆες ἥ τε Θερμιστοκλέος
διώκουσα νῆα, καὶ ἡ Πολυκρίτου τοῦ Κριοῦ, ἀνδρὸς Αἰγι-
νήτῳ, νηὶ ἐμβαλοῦσα Σιδωνίῃ, ἥπερ εἶλε τὴν προφυλάσσου-
σαν ἐπὶ Σκιαδάῳ τὴν Αἰγιναίην, ἐπ' ἧς ἔπλεε Πυθῆς ὁ
Ἰσχενόου, τὸν οἱ Πέρσαι κατακοπέντα, ἀρετῆς εἵνεκα εἶχον 5
ἐν τῇ νηὶ ἐκπαγλεόμενοι. τὸν δὴ περιάγουσα ἅμα τοῖσι Πέρ-
σῃσι ἦλω νηὺς ἡ Σιδωνίῃ, ὥστε Πυθῆν οὕτω σωθῆναι ἐς
Αἰγίαν. ὥς δὲ ἐσεῖδε τὴν νῆα τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολύκριτος,
ἔγνω, τὸ σημῆϊον ἰδὼν τῆς στρατηγίδος· καὶ βάσας τὸν
Θερμιστοκλῆα, ἐπεκερτόμησε, ἐς τῶν Αἰγινητέων τὸν μυθισ- 10
μὸν ὀνειδίζων. ταῦτα μὲν νυν νηὶ ἐμβαλὼν ὁ Πολύκριτος
ἀπ' ἑρρίψε ἐς Θερμιστοκλῆα. Οἱ δὲ βάρβαροι, τῶν αἱ νῆες

περιεγένοντο, φεύγοντες ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατόν.

XCIII. Ἐν δὲ τῇ ναυμαχίᾳ ταύτῃ ἤκουσαν Ἑλλήνων Qui inter Græcos rem fortissime gesserint.
 ἄριστα Αἰγινήται· ἐπὶ δὲ, Ἀθηναῖοι· ἀνδρῶν δὲ, Πολύκρι-
 τός τε ὁ Αἰγινήτης, καὶ Ἀθηναῖοι, Εὐμένης τε ὁ Ἀναγυ-
 ράσιος, καὶ Ἀμεινίης Παλληνεύς· ὃς καὶ Ἀρτεμισίην ἐπε-
 5 δίαξε. εἰ μὲν νυν ἔμαθε ὅτι ἐν ταύτῃ πλῶει ἡ Ἀρτεμισίη,
 οὐκ ἂν ἐπαύσατο πρότερον ἢ εἴλῃ μιν, ἢ καὶ αὐτὸς ἦλω.
 τοῖσι γὰρ Ἀθηναίων τριηράρχοισι παρακεκέλευστο· πρὸς
 δὲ, καὶ ἄεθλον ἔκειτο μύραι δραχμαὶ, ὃς ἂν μιν ζώην
 ἔλῃ. δεινὸν γάρ τοι ἐποιεῦντο, γυναῖκα ἐπὶ τὰς Ἀθήνας
 10 στρατεύεσθαι. αὕτη μὲν δὴ, ὡς πρότερον εἴρηται, διέφυγε·
 ἔσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, τῶν αἰ νῆες περιεγεγόνεσαν, ἐν τῷ
 Φαλήρῳ.

XCIV. Ἀδείμαντον δὲ τὸν Κορινθίον στρατηγὸν, λέγουσι Quæ de Corinthiis in utramque partem ferantur.
 Ἀθηναῖοι, αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ὡς συνέμισγον αἰ νῆες, ἐκ-
 πλαγέντα τε καὶ ὑπερδείσαντα, τὰ ιστία ἀειράμενον, οἴχεσ-
 θαι φεύγοντα· ἰδόντας δὲ τοὺς Κορινθίους τὴν στρατηγίδα
 5 φεύγουσαν, ὡσαύτως οἴχεσθαι. ὡς δὲ ἄρα φεύγοντας γίνεσ-
 θαι τῆς Σαλαμινίης κατὰ τὸ ἱερὸν Ἀθηναίης Σκιρᾶδος,
 περιπίπτειν σφι κέλητα Δεῖη πομπῇ· τὸν οὔτε πέμψαντα
 φανῆναι οὐδένα, οὔτε τι τῶν ἀπὸ τῆς στρατιῆς εἰδόσι προσ-
 φέρεσθαι τοῖσι Κορινθίοισι. τῇδε δὲ συμβάλλονται εἶναι
 10 Δεῖον τὸ πρῆγμα· ὡς γὰρ ἀγχοῦ γενέσθαι. τῶν νηῶν τοὺς
 ἀπὸ τοῦ κέλητος, λέγειν τάδε· “ Ἀδείμαντε, σὺ μὲν ἀ-
 “ ποστρέψας τὰς ναῦς, ἐς φυγὴν ἄρμῃσαι καταπροδοὺς
 “ τοὺς Ἕλληνας· οἱ δὲ καὶ δὴ νικῶσι, ὅσον αὐτοὶ ἤρῳντο
 “ ἐπικρατῆσαι τῶν ἐχθρῶν.” ταῦτα λεγόντων, ἀπιστίειν
 15 γὰρ τὸν Ἀδείμαντον, αὐτίς τάδε λέγειν, ὡς “ αὐτοὶ οἰοί τε
 εἶεν ἀγόμενοι ὁμηροὶ ἀποθνήσκειν, ἢν μὴ νικῶντες φαίνωνται
 οἱ Ἕλληνες.” οὕτω δὴ ἀποστρέψαντα τὴν νῆα, αὐτόν τε
 καὶ τοὺς ἄλλους, ἐπ' ἐξεργασμένοις ἐλθεῖν ἐς τὸ στρατόπε-
 δον. Τούτους μὲν τοιαύτη φάτις ἔχει ὑπὸ Ἀθηναίων. οὐ

μέντοι αὐτοί γε Κορίνθιοι ὁμολογέουσι, ἀλλ' ἐν πρώτοισι 20
σφείας αὐτοὺς τῆς ναυμαχίης νομίζουσι γενέσθαι· μαρτυρεῖ
δὲ σφί καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλάς.

Aristidis [c.
79.] insig-
nis hoc in
proelio ope-
ra, barbaro-
rum cladem
multum
augens.

XCV. Ἀριστείδης δὲ ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος,
τοῦ καὶ ὀλίγω τι πρότερον τουτέων ἐπεμνήσθην ὡς ἀνδρὸς
ἀρίστου, οὗτος ἐν τῷ Δορύειν τούτῳ τῷ περὶ Σαλαμῖνα γε-
νομένῳ τάδε ἐποίησε. παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὀπλιτῶν,
οἱ παρατετάχατο παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Σαλαμινίης χώρας, 5
γένος ἔοντες Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ψυττάλειαν νῆσον ἀπέβησε
ἄγων, οἱ τοὺς Πέρσας τοὺς ἐν τῇ νηϊδί ταύτῃ κατεφόνευσαν
πάντας.

Naufugia
partim Sa-
laminem,
partim Co-
liadem de-
lata: imple-
tumque ve-
tus de mu-
lieribus Co-
liadibus
oraculum.

XCVI. Ὡς δὲ ἡ ναυμαχίη διελέλυτο, κατειρύσαντες ἐς
τὴν Σαλαμῖνα οἱ Ἕλληες τῶν ναυηγίων ὅσα ταύτῃ ἐτύγ-
χανε ἔτι ἔοντα, ἐποῖμοι ἔσαν ἐς ἄλλην ναυμαχίην, ἐλπίζον-
τες τῇσι περιούρησι νηυσὶ ἔτι χρῆσεσθαι βασιλῆα. τῶν δὲ
ναυηγίων πολλὰ ὑπολαβὼν ὁ ἄνεμος Ζέφυρος, ἔφερε τῆς Ατ- 5
τικῆς ἐπὶ τὴν ἡίονα τὴν καλεομένην Κωλιάδα· ὥστε ἀπο-
πλῆσαι τὸν χρησμὸν, τὸν τε ἄλλον πάντα τὸν περὶ τῆς
ναυμαχίης ταύτης εἰρημένον Βάκιδι καὶ Μουσαιῶ, καὶ δὴ
καὶ κατὰ τὰ ναύηγια τὰ ταύτῃ ἐξενειχθέντα τὸ εἰρημένον
πολλοῖσι ἔτεσι πρότερον τουτέων ἐν χρησμῷ, Λυσιστράτω 10
Ἀθηναίῳ, ἀνδρὶ χρησμολόγῳ, τὸ ἐλελήδει πάντας τοὺς
Ἕλληνας·

Κωλιάδες δὲ γυναῖκες ἐξετμοῖσι φρίσσουσι.

τοῦτο δὲ ἔμελλε ἀπελάσαντος βασιλῆος ἕσεσθαι.

Xerxes fu-
gam medi-
tans, quo
astu hoc
consilium
et Græcos
et suos ce-
laverit.
Missus in
Asiam cla-
dis acceptæ
nuntius.

XCVII. Ἐξέζης δὲ ὡς ἔμαδε τὸ γεγονὸς πάδος, δείσας
μή τις τῶν Ἰώνων ὑποθῆται τοῖσι Ἕλλησι, ἢ αὐτοὶ νοήσωσι,
πλῶειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, λύσοντες τὰς γεφύρας, καὶ
ἀπολαμφθεῖς ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἀπολέσθαι κινδυνεύσει, δεη-
μὸν ἐξούλευε. Δέλων δὲ μὴ ἐπίδηλος εἶναι μήτε τοῖσι Ἕλ- 5
λησι μήτε τοῖσι ἑωυτοῦ, ἐς τὴν Σαλαμῖνα χώμα ἐπειρεῖτο

διαχοῦν· γαυλούς τε Φοινικῆίους συνέδεε, ἵνα ἀντί τε σχε-
 δίης ἔωσι καὶ τείχεος· ἀρτέετό τε ἐς πόλεμον, ὡς ναυμα-
 χίην ἄλλην ποιησόμενος. ὀρέοντες δέ μιν πάντες οἱ ἄλλοι
 10 ταῦτα πρήσσοντα, εὖ ἐπιστέατο ὡς ἐκ παντὸς νόου παρε-
 σκεύασται μένων πολεμήσειν· Μαρδόνιον δ' οὐδὲν τουτέων
 ἐλάνθανε, ὡς μάλιστα ἔμπειρον ἔοντα τῆς ἐκείνου διανοίης.
 ταῦτά τε ἅμα Ξέρξης ἐποίει, καὶ ἔπεμπε ἐς Πέρσας
 ἀγγελέοντα τὴν παραιοῦσάν σφι συμφορὴν.

XCVIII. Τουτέων δὲ τῶν ἀγγέλων ἔστι οὐδὲν ὃ **τι** Obiter de
 Δᾶσσον παραγίνεται θνητὸν ἔον· οὕτω τοῖσι Πέρσησι ἐξέ- Persarum
 ρηται τοῦτο. λέγουσι γάρ, ὡς ὅσων ἂν ἡ ἡμέρῃαν ἢ πᾶσα nuntiis s.
 ὁδός, τοσοῦτοι ἵπποι τε καὶ ἄνδρες διεστᾶσι, κατὰ ἡμερη- angaris.
 5 σίην ὁδὸν ἐκάστην ἵππος τε καὶ ἀνὴρ τεταγμένος· τοὺς οὔτε
 νιφετός, οὐκ ὄμβρος, οὐ καῦμα, οὐ νύξ ἐέργει μὴ οὐ κα-
 τανύσαι τὸν προκείμενον ἑαυτῷ δρόμον τὴν ταχίστην. ὁ
 μὲν δὴ πρῶτος δραμῶν παραδιδοῖ τὰ ἐντεταλμένα τῷ δευτέ-
 ρῳ, ὁ δὲ δεύτερος τῷ τρίτῳ· τὸ δὲ ἐνδεύτεν ἤδη κατὰ ἄλ-
 10 λον διεξέρχεται παραδιδόμενα, κατὰ περ "Ελλῆσι ἢ λαμ-
 παδηφορῇ, τὴν τῷ Ἑφαίστῳ ἐπιτελεύουσι. Τοῦτο τὸ δρά-
 μημα τῶν ἵππων καλέουσι Πέρσαι ἀγγαρήϊον.

XCIX. Ἡ μὲν δὴ πρώτη ἐς Σοῦσα ἀγγελίη ἀπικο- Itaque
 μένη, ὡς ἔχοι Ἀθήνας Ξέρξης, ἔτερψε οὕτω δὴ **τι** Per- summum
 σέων τοὺς ὑπολειφθέντας, ὡς τάς τε ὁδοὺς μυρσίην πά- Susiano-
 σας ἐστόρεσαν, καὶ ἐδυμίων θυμῆματα, καὶ αὐτοὶ ἔσαν rum ob A-
 5 ἐν Δυσίῃσι τε καὶ εὐπαδίῃσι. ἡ δὲ δευτέρῃ σφι ἀγγελίῃ thenas cap-
 ἐπεξελθοῦσα συνέχεε οὕτω, ὥστε τοὺς κιθῶνας κατερῥή- tas gaudi-
 ξαντο πάντες, βοῇ τε καὶ οἰμωγῇ ἐχρέωντο ἀπλέτῳ, Μαρ- um [c. 54.]
 δόνιον ἐν αἰτῇ τιθέντες. οὐκ οὕτω δὲ περὶ τῶν νηῶν ἀχ- in maxi-
 δόμενοι ταῦτα οἱ Πέρσαι ἐποίουν, ὡς περὶ αὐτῷ Ξέρξῃ morem ac de
 10 δειμαίνοντες. καὶ περὶ Πέρσας μὲν ἦν ταῦτα τὸν πάντα salute regis
 μεταξὺ χρόνον γενόμενον, μέχρι οὗ Ξέρξης αὐτὸς σφεας sollicitudi-
 ἀπικόμενος ἔπαυσε. nem ver-
 sum.

C. Μαρδόνιος δὲ, ὀρέων μὲν Ξέρξην συμφορὴν μεγάλην Mardonii

regem con-
solantis ora-
tio. Xer-
xem cum
maxima
parte exer-
citus in A-
siam reverti
jubet, bel-
lum cum
reliqua ipse
profligatu-
rus.

ἐκ τῆς ναυμαχίης ποιούμενον, ὑποπτεύων δὲ αὐτὸν δεησμὸν
βουλεύειν ἐκ τῶν Ἀθηνέων, φροντίσας πρὸς ἑαυτὸν ὥς δώ-
σει δίκην ἀναγνώσας βασιλῆα στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλ- 5
λάδα, καὶ οἱ κρέσσον εἴη ἀνακινδυνεύσαι, ἢ κατεργάσασθαι
τὴν Ἑλλάδα, ἢ αὐτὸν καλῶς τελευτῆσαι τὸν βίον, ὑπὲρ
μεγάλων αἰσθηθέντα· πλέον μέντοι ἔφερέ οἱ ἡ γνώμη κατερ-
γάσασθαι τὴν Ἑλλάδα· λογισάμενος ὦν ταῦτα, προσέφερε
τὸν λόγον τούδε· “ Δέσποτα, μήτε λυπέο, μήτε συμφορὴν
“ μηδεμίην μεγάλην ποιεῖς τοῦδε τοῦ γεγονότος εἵνεκα πρῆγ- 10
“ ματος. οὐ γὰρ ξύλων ἄγων ὁ τὸ πᾶν φέρων ἐστὶ ἡμῖν,
“ ἀλλ’ ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων. σοὶ δὲ οὔτε τις τουτέων τῶν τὸ
“ πᾶν σφί· ἤδη δοκεόντων κατεργάσθαι, ἀποξῶς ἀπὸ τῶν
“ νεῶν πειρήσεται ἀντιωδῆναι, οὔτ’ ἐκ τῆς ἡπείρου τῆσδε·
“ οἳ τε ἡμῖν ἠντιώδησαν, ἔδωσαν δίκας. Εἰ μὲν νυν δοκέει, 15
“ αὐτίκα πειρώμεθα τῆς Πελοποννήσου· εἰ δὲ καὶ δοκέει
“ ἐπισχεῖν, παρέχει ποίειν ταῦτα. μὴ δὲ δυσδύμει· οὐ
“ γὰρ ἐστὶ Ἕλλησι οὐδεμίᾳ ἔκδυσις, μὴ οὐ, δόντας λόγον
“ τῶν ἐποίησαν νῦν τε καὶ πρότερον, εἶναι σοὺς δούλους.
“ μάλιστα μὲν νυν ταῦτα ποίειν. Εἰ δ’ ἄρα τοι βεβού- 20
“ λευται, αὐτὸν ἀπελεύοντα ἀπάγειν τὴν στρατιήν, ἅλ-
“ λην ἔχω καὶ ἐκ τῶνδε βουλήν. σὺ Πέρσας, βασιλεῦ, μὴ
“ ποιήσῃς καταγελιάστους γενέσθαι Ἕλλησι. οὐδὲν γὰρ ἐν
“ Πέρσῃσι τεύσι δεδήληται τῶν πρηγμάτων, οὐδὲ ἐρεῖς ὅκου
“ ἐγενόμεθα ἄνδρες κακοί. εἰ δὲ Φοίνικές τε καὶ Αἰγύπ- 25
“ τιοι, καὶ Κύπριοί τε καὶ Κίλικες κακοὶ ἐγένοντο, οὐδὲν
“ πρὸς Πέρσας τοῦτο προσήκει τὸ πάθος. Ἦδη ὦν, ἐπειδὴ
“ οὐ Πέρσαι τοι αἰτιοὶ εἰσι, ἐμοὶ πείθεο. εἴ τοι δέδοκται
“ μὴ παραμένειν, σὺ μὲν ἐς ἡδεα τὰ σεαυτοῦ ἀπέλαυνε,
“ τῆς στρατιῆς ἀπάγων τὸ πολλόν· ἐμὲ δὲ σοι χρῆ τὴν Ἑλ- 30
“ λάδα παρασχεῖν δεδουλωμένην, τριήκοντα μυριάδας τοῦ
“ στρατοῦ ἀπολεξάμενον.”

Artemisia
sententiam
rogata.

CI. Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης, ὥς ἐκ κακῶν ἐχάσῃ τε καὶ
ἥσθη· πρὸς Μαρδόνιον τε, βουλευσάμενος, ἔφη, ἀποκρινεῖτ-

5 δαι, ὁκότερον ποιήσει τουτέων. ὥς δὲ ἐβουλεύετο ἅμα Περ-
 σέων τοῖσι ἐπικλήτοισι, ἔδοξε οἱ καὶ Ἀρτεμισίην ἐς συμβου-
 5 λήν μεταπέμψασθαι, ὅτι πρότερον ἐφαίνετο μούνη νόουσα
 τὰ ποιήτεια ἦν. ὥς δὲ ἀπῆκετο ἡ Ἀρτεμισίη, μεταστησά-
 μενος τοὺς ἄλλους, τοὺς τε συμβούλους Περσέων καὶ τοὺς
 δορυφόρους, ἔλεξε Ἐξέξης τάδε· “Κελεύει με Μαρδόνιος,
 “ μένοντά αὐτοῦ, πειρᾶσθαι τῆς Πελοποννήσου· λέγων ὥς
 10 “ μοι Πέρσαι τε καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς οὐδενὸς μεταίτιοι
 “ πάθεις· εἰσι, ἀλλὰ βουλομένοισί σφι γένοιτ’ ἂν ἀπόδεξις.
 “ ἐμὲ ὦν ἡ ταῦτα κελεύει ποιεῖν, ἡ αὐτὸς ἐθέλει τριήκοντα
 “ μυριάδας ἀπολεξάμενος τοῦ στρατοῦ, παρασχεῖν μοι
 “ τὴν Ἑλλάδα δεδουλωμένην· αὐτὸν δὲ μὲ κελεύει ἀπε-
 15 “ λαύνειν σὺν τῷ λοιπῷ στρατῷ ἐς ἡδεα τὰ ἐμά. Σὺ
 “ ὦν ἐμοί, καὶ γὰρ περὶ τῆς ναυμαχίης εὖ συνεβούλευσας
 “ τῆς γενομένης, οὐκ ἔωσα ποιεῖσθαι, νῦν τε συμβούλευσον,
 “ ὁκότερα ποίεω· ἐπιτύχω εὖ βουλευσάμενος.” Ὁ μὲν
 “ ταῦτα συνεβουλεύετο.

CH. Ἡ δὲ λέγει τάδε· “Βασιλεῦ, χαλεπὸν μὲν ἐστι quid suase-
rūt.
 “ συμβουλευομένων τυχεῖν τὰ ἄριστα εἴπασαν. ἐπὶ μέντοι
 “ τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι, δοκέει μοι αὐτὸν μὲν σὲ
 “ ἀπελαύνειν ὑπίσω· Μαρδόνιον δὲ, εἰ ἐθέλει τε καὶ ὑπο-
 5 “ θέκεται ταῦτα ποιήσιν, αὐτοῦ καταλιπεῖν σὺν τοῖσι
 “ ἐθέλει. τοῦτο μὲν γὰρ, ἢν καταστρέφῃται τά φησι ἐθέ-
 “ λειν, καὶ οἱ προχωρήσῃ τὰ νόων λέγει, σὸν τὸ ἔργον,
 “ ὦ δέσποτα, γίνεται· οἱ γὰρ σοὶ δοῦλοι κατεργάσαντο.
 “ τοῦτο δὲ, ἢν τὰ ἐναντία τῆς Μαρδονίου γνώμης γένη-
 10 “ ται, οὐδεμίῃ συμφορῇ μεγάλη ἔσται, σέο τε περιέοντος,
 “ καὶ ἐκείνων τῶν πρηγμάτων περὶ οἶκον τὸν σόν. ἢν γὰρ σύ
 “ τε περιῆς, καὶ οἶκος ὁ σός, πολλοὺς πολλαῖς ἀγῶνας
 “ ὀζαμύονται περὶ σφῶν αὐτέων οἱ Ἕλληνες. Μαρδονίου δὲ,
 “ ἢν τι πάθῃ, λόγος οὐδεὶς γίνεται· οὐδὲ τι, νικῶντες οἱ
 15 “ Ἕλληνες, νικῶσι, δοῦλον σὸν ἀπολέσαντες. σὺ δὲ, τῶν εἶνε-
 “ κα τὸν στόλον ἐποιήσω, πυρώσας τὰς Ἀθήνας ἀπειλᾷ.”

Probato
Mardonii
consilio,
rex ante
omnia no-
thos in ex-
peditionem
secum pro-
fectos E-
phesum
cum Arte-
misia præ-
mittit.
Additur iis
custos Her-
motimus
Pedasensis,
archieunu-
chus. Pe-
dasenses
ubi siti. Sa-
cerdos Mi-
nervæ apud
eos quando
barbata [I,
175.]

Digressio
de Hermo-
timo. A Pa-
nionio man-
gone olim
emtus ex-
sectusque,
Susa dedu-
citur, ubi
Xerxis fa-
vorem præ-
cæteris sibi
eunuchis
conciliat.

Post regem
Græciam
invasurum
comitans,
Panionii
cum tota
familia per

CIII. Ἦσθη τε δὴ τῇ συμβουλῇ Ξέρξης· λέγουσα γὰρ ἐπετύγχανε τά περ αὐτὸς ἐνόεε. οὐδὲ γὰρ, εἰ πάντες καὶ πᾶσαι συνεβούλευον αὐτῷ μένειν, ἔμεινε ἂν, δοκέειν ἐμοί· οὕτω καταρρώδηκε. ἐπαινέσας δὲ τὴν Ἀρτεμισίην, ταύτην μὲν ἀποστέλλει ἄγουσαν αὐτοῦ τοὺς παῖδας ἐς Ἑφεσον· νόθοι 5 γὰρ τινες παῖδες οἱ συνέσποντο.

CIV. Συνέπεμπε δὲ τοῖσι παισὶ φύλακον Ἐρμότιμον, γένος μὲν ἰόντα Πηδασέα, φερόμενον δὲ οὐ τὰ δεύτετρα τῶν εὐνούχων παρὰ βασιλείῃ. Οἱ δὲ Πηδασεὺς οἰκέουσι ὑπὲρ Ἀλικαρνησσοῦ. ἐν δὲ τοῖσι Πηδάσοισι τουτέοισι τοιοῦνδε φέ- 5 ρεται πρῆγμα γίνεσθαι. ἐπεὰν τοῖσι ἀμφικτίοσι πᾶσι, τοῖσι ἀμφὶ ταύτης οἰκέουσι τῆς πόλιος, μέλλῃ τι ἐντὸς χρόνου ἔσεσθαι χαλεπὸν, τότε ἡ ἱερίη αὐτόθι τῆς Ἀθηναίης φύει πάγωνα μέγαν. τοῦτο δὲ σφι δις ἤδη ἐγένετο.

CV. Ἐκ τουτέων δὴ τῶν Πηδασέων ὁ Ἐρμότιμος ἦν· τῷ μεγίστῃ τίσις ἦδη, ἀδικηθέντι, ἐγένετο πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. ἀλόντα γὰρ αὐτὸν ὑπὸ πολεμίων, καὶ πωλεόμενον, ἀνέεται Πανιώνιος, ἀνὴρ Χῖος, ὃς τὴν ζόην κατεστήσατο 5 ἀπ' ἔργων ἀνοσιωτάτων. ὅπως γὰρ κτήσαιο παῖδας εἰ- 5 θεος ἐπαμμένους, ἐκτάμνων, ἀγνέων ἐπώλει ἐς Σάρδεις τε καὶ Ἑφεσον χρεμμάτων μεγάλων. παρὰ γὰρ τοῖσι βαρβα- 5 ροῖσι τιμωτέροί εἰσι οἱ εὐνούχοι, πίστιος εἵνεκα τῆς πάσης, τῶν ἐνορχίων. ἄλλους τε δὴ ὁ Πανιώνιος ἐξέταμε πολλοὺς, ἅτε ποιεύμενος ἐκ τουτέων τὴν ζόην, καὶ δὴ καὶ τοῦτον. καὶ, 10 οὐ γὰρ τὰ πάντα ἐδυστύχες ὁ Ἐρμότιμος, ἀπικνέεται ἐκ τῶν Σαρδίων παρὰ βασιλῆα μετ' ἄλλων δάρων· χρόνου δὲ προϊόντος, πάντων τῶν εὐνούχων ἐτιμῆθη μάλιστα παρὰ Ξέρξῃ.

CVI. Ὡς δὲ τὸ στράτευμα τὸ Περσικὸν ὄρμα ὁ βασι- 5 λεὺς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἐὼν ἐν Σάρδεσι, ἐνθαῦτα καταβὰς κατὰ δὴ τι πρῆγμα ὁ Ἐρμότιμος ἐς γῆν τὴν Μυσίην, τὴν Χῖοι μὲν νέμονται, Ἀταρνεὺς δὲ καλέσεται, εὐρίσκει τὸν

- 5 Πανιώνιον ἐνθαῦτα. ἐπιγνούς δὲ, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν πολλοὺς καὶ φίλους λόγους· πρῶτα μὲν οἱ καταλέγων ὅσα αὐτὸς δι' ἐκείνων ἔχοι ἀγαθὰ· δεύτερα δὲ οἱ ὑπισχνέμενος ἀντὶ τουτέων ὅσα μιν ἀγαθὰ ποιήσει, ἣν κομισάμενος τοὺς οἰκέτας οἰκῇ ἐκείνη· ὥστε ὑποδεξάμενον ἄσμενον τοὺς λόγους τὸν
- 10 Πανιώνιον, κομίσαι τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα. ὥς δὲ ἄρα πανοικίῃ μιν περιέλαβε, ἔλεγε ὁ Ἑρμότιμος τάδε· “ ὦ
- “ πάντων ἀνδρῶν ἥδη μάλιστα ἀπ' ἔργων ἀνοσιωτάτων τὸν
- “ βίον κτησάμενε, τί σὲ ἐγὼ κακὸν ἢ αὐτὸς ἢ τῶν ἐμῶν τις
- “ ἐργάσατο, ἢ σὲ, ἢ τῶν σῶν τινὰ, ὅτι με ἀντ' ἀνδρὸς
- 15 “ ἐποίησας τὸ μῆδεν εἶναι; ἐδόκῃς τε θεοὺς λήσειν οἶα
- “ ἐμηχανῶ τότε· οἳ σε ποιήσαντα ἀνόσια, νόμῳ δικαίῳ
- “ χρεώμενοι, ὑπήγαγον ἐς χέρας τὰς ἐμὰς, ὥστε σε μὴ
- “ μέμψασθαι τὴν ἀπ' ἐμέο τοι ἐσομένην δίκην.” Ὡς δὲ οἱ ταῦτα ἀνείδισε, ἀχθέντων τῶν παιδῶν ἐς ὄψιν, ἡναγ-
- 20 κάζετο ὁ Πανιώνιος τῶν ἑαυτοῦ παιδῶν, τεσσέρων ἐόντων, τὰ αἰδοῖα ἀποτάμνειν· ἀναγκαζόμενος δὲ, ἐποίεε ταῦτα· αὐτοῦ τε, ὥς ταῦτα ἐργάσατο, οἱ παῖδες ἀναγκαζόμενοι ἀπέταμνον. Πανιώνιον μὲν νυν οὕτω περιῆλθε ἢ τε τίσις καὶ ὁ Ἑρμότιμος.

- CVII. Ξέρξης δὲ, ὥς τοὺς παῖδας Ἀρτεμισίῃ ἐπέτρεψε ἀπάγειν ἐς Ἑφεσον, καλέσας Μαροδόνιον, ἐκέλευέ μιν τῆς στρατιῆς διαλέγειν τοὺς βούλεται, καὶ ποιεῖν τοῖσι λόγοις τὰ ἔργα πειράμενον ὁμοῖα. Ταύτην μὲν τὴν
- 5 ἡμέρην ἐς τοσοῦτο ἐγένετο. τῆς δὲ νυκτὸς, κελύσαντος βασιλῆος, τὰς νῆας οἱ στρατηγοὶ ἐκ τοῦ Φαλήρου ἀπήγαγον ὀπίσω ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, ὥς τάχως εἶχε ἕκαστος, διαφυλαξούσας τὰς σχεδίας πορευθῆναι βασιλεῖ. ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ ἔσαν Ζωστήρης πλώοντες οἱ βάρβαροι, ἀνατείνουσι γὰρ
- 10 ἄγκραι λεπταὶ τῆς ἡπείρου, ταύτας ἔδοξάν τε νῆας εἶναι, καὶ ἔφευγον ἐπὶ πολλόν. χρόνῳ δὲ μαρόντες ὅτι οὐ νῆες εἶεν, ἀλλ' ἄγκραι, συλλεχθέντες, ἐκομίζοντο.

CVIII. Ὡς δὲ ἡμέρῃ ἐγένετο, ὄρέοντες οἱ Ἕλληνας

dolum po-
tetur, atro-
cissimain-
que ab eo
poenam re-
petit.

Artemisia
cum pueris
regis a-
mandata,
Xerxes
classariis
imperat, ut
in Helles-
pontum
protinus re-
vertantur.

Fugientem
barbarorum
classem per-
sequuntur
Graeci ad
Andrum
usque. Ibi
de bello de-
liberantibus
quid Themi-
stocles,
quid Eury-
biades sua-
serit. Hu-
jus ratione
plerisque
probata,

κατὰ χώραν μένοντα τὸν στρατὸν τὸν πεζὸν, ἡλπίζον καὶ
τὰς νῆας εἶναι περὶ Φάληρον· ἐδόκεόν τε ναυμαχῆσαι σφέας,
παραιτέοντό τε ὡς ἀλεξήσομενοι. Ἐπεὶ δὲ ἐπύθοντο τὰς
νῆας οἰχωκυίας, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἐδόκεε ἐπιδιώκειν. 5
τὸν μὲν νυν ναυτικὸν τὸν Ξέρξῃ στρατὸν οὐκ ἐπέιδον διώ-
ξαντες μέχρι Ἀνδρου. ἐς δὲ τὴν Ἀνδρον ἀπικόμενοι, ἐβουλεύ-
οντο. Θεμιστοκλῆς μὲν νυν γνώμην ἀπεδείκνυτο, “ διὰ νή-
“ σων τραπομένους, καὶ ἐπιδιώξαντας τὰς νῆας, πλώειν ἰδέως
“ ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, λύσοντας τὰς γεφύρας.” Εὐρυβιά- 10
δης δὲ τὴν ἐναντίην ταύτη γνώμην ἐτίθετο, λέγων ὡς “ εἰ
“ λύσουσι τὰς σχεδίας, τοῦτ’ ἂν μέγιστον πάντων σφεῖς κα-
“ λαμφθεῖς ὁ Πέρσης μένειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, πειρῶτο ἂν
“ ἥσυχὴν μὴ ἄγειν ὡς ἄγοντι μὲν οἱ ἥσυχῃν, οὔτε τι προ- 15
“ χωρέειν οἶόν τε ἔσται τῶν πρηγμάτων, οὔτε τις κομιδὴ
“ τὸ ὀπίσω φανήσεται, λιμῶ τε οἱ ἡ στρατιὴ διαφθαρέε-
“ ται. ἐπιχειροῦντι δὲ αὐτῶ καὶ ἔργου ἐχομένῳ, πάντα τὰ
“ κατὰ τὴν Εὐρώπην οἶά τε ἔσται προσχωρῆσαι κατὰ πό-
“ λιάς τε καὶ κατὰ ἔδνεα, ἥτοι ἀλισκομένων γε, ἢ πρὸ τού- 20
“ του ὁμολογόντων τροφὴν τε ἔξωιν σφέας τὸν ἐπέτειον αἰεὶ
“ τῶν Ἑλλήνων καρπὸν. ἄλλὰ δοκέειν γὰρ, μικρόντα τῇ
“ ναυμαχίῃ οὐ μινεῖν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὸν Πέρσεα· ἐατέον ὦν
“ εἶναι φεύγειν ἐς ὃ ἔλθοι φεύγων ἐς τὴν ἑσωτοῦ. τὸ ἐνδεῦτεν
“ δὲ περὶ τῆς ἐκείνου ποιέεσθαι ἤδη τὸν ἀγῶνα” ἐκέλευε. 25
Ταύτης δὲ εἶχοντο τῆς γνώμης καὶ Πελοποννησίων τῶν ἄλ-
λων οἱ στρατηγοί.

quibus ar-
gumentis
Themisto-
cles Athe-
nienses, ut
et ipsi as-
sentirentur,
permoverit.

CIX. Ὡς δὲ ἔμαθε ὅτι οὐ πείσει τοὺς γε πολλοὺς
πλώειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ὁ Θεμιστοκλῆς, μεταβαλὼν,
πρὸς τοὺς Ἀθηναίους (οὔτοι γὰρ μάλιστα ἐκπεφευγότεν
περιημέκτεον, ὁρμέατό τε ἐς τὸν Ἑλλήσποντον πλώειν
καὶ ἐπὶ σφέων αὐτέων βαλλόμενοι, εἰ ἄλλοι μὴ βουλοίατο) 5
ἔλεγέ σφι τάδε· “ Καὶ αὐτὸς ἤδη πολλοῖσι παρegeνόμην,
“ καὶ πολλῶ πλέω ἀκήκοα τοιάδε γενέσθαι ἄνδρας ἐς

- “ ἀναγκαίην ἀπειληθέντας, νενικημένους ἀναμάχεσθαι τε
 “ καὶ ἀναλαμβάνειν τὴν προτέραν κακότητα. ἡμεῖς δὲ, εὖ-
 10 “ ρημα γὰρ εὐρέκαμεν ἡμέας τε αὐτοὺς καὶ τὴν Ἑλλάδα,
 “ νέφος τοσοῦτο ἀνδρώπων ἀνωσάμενοι, μὴ διώκωμεν ἄν-
 “ δρας φεύγοντας. τάδε γὰρ οὐκ ἡμεῖς κατεργασάμεδα,
 “ ἀλλὰ θεοὶ τε καὶ ἥρωες, οἳ ἐφθόνησαν ἄνδρα ἓνα τῆς τε
 “ Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης βασιλεῦσαι, ἔοντα ἀνόσιόν τε
 15 “ καὶ ἀτάσθαλον· ὃς τά τε ἰσθὰ καὶ τὰ ἴδια ἐν ὁμοίῳ
 “ ἐποίεστο, ἐμπιπρὰς τε καὶ καταβύλλων τῶν θεῶν τὰ
 “ ἀγάλματα· ὃς καὶ τὴν θάλασσαν ἀπερμαστίγωσε, πέδας
 “ τε κατήκε. ἀλλ’, εὖ γὰρ ἔχει ἐς τὸ παρεὸν ἡμῖν, νῦν μὲν
 “ ἐν τῇ Ἑλλάδι καταμείναντες, ἡμέων τε αὐτέων ἐπιμε-
 20 “ ληθῆναι καὶ τῶν οἰκετέων· καὶ τις οἰκίην τε ἀναπλα-
 “ σάσθω, καὶ σπόρου ἀνακῶς ἔχέτω, παντελέως ἀπελάσας
 “ τὸν βάρβαρον· ἅμα δὲ τῷ ἔαρι καταπλέωμεν ἐπὶ Ἑλ-
 “ λησπόντου καὶ Ἰωνίης.” Ταῦτα ἔλεγε, ἀποδῆκην μέλ-
 λων ποιήσεσθαι ἐς τὸν Πέρσων· ἵνα, ἣν ἄρα τι μιν καταλαμ-
 25 βάνη πρὸς Ἀθηναίων πάδος, ἔχῃ ἀποστροφὴν· τά περ
 ὦν καὶ ἐγένετο.

- CX. Θεμιστοκλῆς μὲν ταῦτα λέγων, διέβαλλε· Ἀ-
 θηναῖοι δὲ ἐπείδοντο. ἐπεὶ δὲ γὰρ, καὶ πρότερον δεδογμένους
 εἶναι σοφός, ἐφάνη ἐὰν ἀληθέως σοφός τε καὶ εὖβουλος,
 πάντως ἐτοῖμοι ἔσαν λέγοντι πείθεσθαι. Ὡς δὲ οὗτοί οἱ
 5 ἀνεγνωσμένοι ἔσαν, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ὁ Θεμιστοκλῆς
 ἄνδρας ἀπέπεμπε ἔχοντας πλοῖον, τοῖσι ἐπίστευε σιγᾶν, ἐς
 πᾶσαν βᾶσανον ἀπικνεομένοισι, τὰ αὐτὸς ἐντείλατο βασιλεῖ
 φράσαι· τῶν καὶ Σίκιννος ὁ οἰκέτης αὐτὶς ἐγένετο. οἳ ἐπεὶ
 τε ἀπίκοντο πρὸς τὴν Ἀττικὴν, οἳ μὲν κατέμενον ἐπὶ τῷ
 10 πλοίῳ, Σίκιννος δὲ ἀναβὰς παρὰ Ξέρξεα, ἔλεγε τάδε·
 “ Ἐπεμψέ με Θεμιστοκλῆς ὁ Νεοκλῆος, στρατηγὸς μὲν
 “ Ἀθηναίων, ἀνὴρ δὲ τῶν συμμάχων πάντων ἄριστος καὶ
 “ σοφώτατος, φράσσοντά τοι, ὅτι Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθη-
 “ ναῖος, σοὶ βουλόμενος ὑπουργεῖν, ἔσχε τοὺς Ἕλληνας,

Themisto-
 cles grati-
 ani regis
 ambiens,
 quo astu
 usus.

“ τὰς νῆας βουλομένους διώκειν, καὶ τὰς ἐν Ἑλλησπόν- 15
 “ τῃ γεφύρας λύειν. καὶ νῦν κατ’ ἡσυχίην πολλὴν κομί-
 “ ζεο.” Οἱ μὲν, ταῦτα σημήναντες, ἀπέπλων ὀπίσω.

Andrii,
 quod pecu-
 niam pen-
 dere recu-
 sarent, a
 Græcis ob-
 sessi.

CXI. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐπεί τέ σφι ἀπέδοξε μήτ’ ἐπι-
 διώκειν ἔτι προσωτέρω τῶν βαρβάρων τὰς νῆας, μήτε ἐπι-
 πλῶειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον λύσοντας τὸν πόρον, τὴν Ἀν-
 δρον περικατέατο, ἐξέλεειν ἐδύλοντες. πρῶτοι γὰρ Ἀνδριοι
 νησιωτῶν αἰτηθέντες πρὸς Θεμιστοκλέος χρήματα, οὐκ 5
 ἔδωσαν· ἀλλὰ προῖσχομένου Θεμιστοκλέος λόγον τόνδε, ὡς
 “ ἤκοιεν Ἀθηναῖοι περὶ ἑαυτοὺς ἔχοντες δύο θεοὺς μεγά-
 “ λους, Παιδά τε καὶ Ἀναγκαίην, οὕτω τέ σφι κέρτα
 “ δοτεῖα εἶναι χρήματα” ὑπεκρίναντο πρὸς ταῦτα, λέγον-
 τες ὡς “ κατὰ λόγον ἔσαν ἄρα αἱ Ἀθῆναι μεγάλαί τε 10
 “ καὶ εὐδαίμονες, καὶ θεῶν χρηστῶν ἤκοιεν εὖ· ἐπεὶ Ἀν-
 “ δρίους γε εἶναι γεωπεινάς, ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκοντας, καὶ
 “ θεοὺς δύο ἀχρηστους οὐκ ἐκλείπειν σφέων τὴν νῆσον, ἀλλ’
 “ αἰεὶ φιλοχαρῆειν, Πενίην τε καὶ Ἀρηχανίην· καὶ του-
 “ τῶν τῶν θεῶν ἐπηβόλους ἔοντας Ἀνδρίους, οὐ δώσειν 15
 “ χρήματα· οὐδέ ποτε γὰρ τῆς ἑαυτῶν ἀδυναμίας τὴν Ἀθη-
 “ ναίων δύναμιν εἶναι κρείσσων.” Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα
 ὑποκρινάμενοι, καὶ οὐ δόντες τὰ χρήματα, ἐπολιορκέοντο.

Ab aliis
 quoque in-
 sularis pec-
 uniae ex-
 actæ.

CXII. Θεμιστοκλῆς δὲ, οὐ γὰρ ἐπαύετο πλεονεκτῶν,
 ἐσπέμπων ἐς τὰς ἄλλας νήσους ἀπειλητηρίους λόγους, αἰ-
 τεε χρήματα διὰ τῶν αὐτῶν ἀγγέλων, χρεώμενος λόγοισι
 τοῖσι καὶ πρὸς Ἀνδρίους ἐχρήσατο· λέγων, ὡς “ εἰ μὴ δώ-
 “ σουσι τὸ αἰτεούμενον, ἐπάξει τὴν στρατιὴν τῶν Ἑλλήνων, 5
 “ καὶ πολιορκέων ἐξαιρήσει.” λέγων ὧν ταῦτα, συνέλεγε
 χρήματα μεγάλα παρὰ Καρυστίων τε καὶ Παγίων· οἳ πυν-
 δανόμενοι τὴν τε Ἀνδρον, ὡς πολιορκέοιτο διότι ἐμῆδισε,
 καὶ Θεμιστοκλῆα, ὡς εἴη ἐν αἰνῇ μεγίστῃ τῶν στρατηγῶν,
 δείσαντες ταῦτα, ἔπεμπον χρήματα. Εἰ δὲ δὴ τινες καὶ 10
 ἄλλοι ἔδωσαν νησιωτῶν, οὐκ ἔχω εἶπαι· δοκέω δὲ τινὰς καὶ
 ἄλλους δοῦναι, καὶ οὐ τούτους μόνους. καί τοι Καρυσ-

τίοισί γε οὐδὲν, τούτου εἵνεκα, τοῦ κακοῦ ὑπερβολὴ ἐγένετο·
 Πάριοι δὲ Θεμιστοκλῆα χρήμασι ἱλασάμενοι, διέφυγον τὸ
 15 στρατεύμα. Θεμιστοκλῆς μὲν νυν, ἐξ Ἀνδρου ὀρμεώμενος,
 χρήματα παρὰ νησιωτῶν ἐκτέετο λάδῃ τῶν ἄλλων στρα-
 τηγῶν.

CXIII. Οἱ δ' ἀμφὶ Ξέρξεα, ἐπισχόντες ὀλίγας ἡμέρας
 μετὰ τὴν ναυμαχίην, ἐξέλαυνον ἐς Βοιωτοὺς τὴν αὐτὴν ὁδόν.
 ἔδοξε γάρ καὶ Μαρδονίῳ, ἅμα μὲν προπέμψαι βασιλῆα,
 ἅμα δὲ ἀναρῆναι εἶναι τοῦ ἔτεος πολεμέειν· χειμερίσαι δὲ ἄ-
 5 μινον εἶναι ἐν Θεσσαλίῃ, καὶ ἔπειτα ἅμα τῷ ἔαρι πειραῶ-
 θαι τῆς Πελοποννήσου. Ὡς δὲ ἀπίκατο ἐς τὴν Θεσσαλίην,
 ἐνθαῦτα Μαρδόνιος ἐξελέγετο πρώτους μὲν Πέρσας πάντας
 τοὺς ἀθανάτους καλεομένους, πλὴν Ὑδάρνεος τοῦ στρατη-
 γοῦ· οὗτος γὰρ οὐκ ἔφη λείψεσθαι βασιλῆος· μετὰ δὲ, τῶν
 10 ἄλλων Περσέων τοὺς θωρηκοφόρους, καὶ τὴν ἵππον τὴν χι-
 λῆν· καὶ Μήδους τε καὶ Σάκας, καὶ Βακτρίους τε καὶ
 Ἰνδοὺς, καὶ τὸν πεζὸν, καὶ τὴν ἵππον. ταῦτα μὲν ἔδνεα
 ὅλα εἴλετο· ἐκ δὲ τῶν ἄλλων συμμάχων ἐξελέγετο κατ'
 ὀλίγους, τοῖσι εἶδεά τε ὑπῆρχε διαλέγων, καὶ εἰ τέοισί τι
 15 χρηστὸν συνείδῃ πεποιημένον. ἐν δὲ, πληῖστον ἔδνος Πέρσας
 αἰρέετο, ἄνδρας στρεπτοφόρους τε καὶ ψελιοφόρους· ἐπὶ δὲ,
 Μήδους. οὗτοι δὲ πληθὺς μὲν οὐκ ἐλάσσονες ἔσαν τῶν
 Περσέων, ῥάμῃ δὲ ἔσσονες. ὥστε σύμπαντας τριήκοντα μυ-
 ριάδας γενέσθαι σὺν ἱππεῦσι.

CXIV. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐν τῷ Μαρδονίῳ τε τὴν
 στρατιὴν διέκρινε, καὶ Ξέρξης ἦν περὶ Θεσσαλίην, χρηστή-
 ριον ἐληλύθει ἐκ Δελφῶν Λακεδαιμονίοισι, Ξέρξεα αἰτέειν
 δίκας τοῦ Λεωνίδεω φόνου, καὶ τὸ διδόμενον ἐξ ἐκείνου δέ-
 5 κεδναι. πέμπουσι δὲ κήρυκα τὴν ταχίστην Σπαρτιῇται ὅς
 ἐπειδὴ κατέλαβε ἐοῦσαν ἔτι πᾶσαν τὴν στρατιὴν ἐν Θεσσα-
 λίῃ, ἐλθὼν ἐς ὅψιν τὴν Ξέρξεω, ἔλεγε τάδε· “ ὦ βασιλεῦ
 “ Μήδων, Λακεδαιμονιοί τε σὲ, καὶ Ἡρακλεῖδαι οἱ ἀπὸ
 “ Σπάρτης, αἰτέουσι φόνου δίκας, ὅτι σφέων τὸν βασιλῆα

Copiae Xer-
 xis terres-
 tres, paucis
 diebus post
 pugnam
 Salami-
 niam, cum
 ipso rege
 Boeotiam,
 inde Thes-
 saliam repe-
 tunt. Data
 ibi Mardo-
 nio ccc mil-
 lia militum
 lectissimo-
 rum, qui-
 buscum,
 hieme in
 Thessalia et
 Macedonia
 [c. 126.]
 transacta,
 vere prox-
 imo Pelo-
 ponnesum
 invaderet.

Interim
 Spartani,
 oraculi
 Delphici
 jussu, ad
 Xerxem
 mittunt,
 qui poenam
 caedis Leo-
 nidæ poscat.
 Legato
 quid Xerxes
 responderit.
 [cf. 9, 64.]

“ἀπέκταναι, ῥυόμενον τὴν Ἑλλάδα.” Ὁ δὲ, γιλάσας τε, 10
καὶ κατασχὼν πολλὸν χρόνον, ὥς οἱ ἐτύγγχανε παρυσταῶς
Μαρδόνιος, δεικνὺς ἐς τοῦτον, εἶπε· “Τοιγάρ σφι Μαρδό-
“ νιος ὅδε δίκας δώσει τοιαύτας οἷας ἐκείνοισι πρέπει.” Ὁ
μὲν δὴ, δεξάμενος τὸ ῥηθὲν, ἀπαλλάσσετο.

Xerxis cum
caetero ex-
ercitu iter
versus Hel-
lespontum.
Maxima
harum co-
piarum pars
fame mor-
bisque ab-
sumpta.
Currus Jovi
sacer [7,
40.] a Thra-
cibus sur-
reptus.

CXV. Ξέρξης δὲ, Μαρδόνιον ἐν Θεσσαλίῃ καταλιπὼν,
αὐτὸς ἐπορεύετο κατὰ τάχους ἐς τὸν Ἑλλησπόντον· καὶ ἀ-
πικνέεται ἐς τὸν πόρον τῆς διαβάσιος ἐν πάντε καὶ τεσσαερά-
κοντα ἡμέρησι, ἀπάγων τῆς στρατιῆς οὐδὲν μέρος, ὥς εἶπαι.
ὅκου δὲ πορευόμενοι γινοίατο, καὶ κατ’ οὓς τινὰς ἀνδρώ- 5
πους, τὸν τουτέων καρπὸν ἀρπάζοντες ἐσιτίοντο. εἰ δὲ καρ-
πὸν μηδένα εὔροιεν, οἱ δὲ τὴν ποίην τὴν ἐκ τῆς γῆς ἀναφυο-
μένην, καὶ τῶν δεινδρέων τὸν φλοιὸν περιλέποντες, καὶ τὰ
φύλλα καταδρέποντες κατήσδιον, ὁμοίως τῶν τε ἡμέρων
καὶ τῶν ἀγρίων, καὶ ἔλειπον οὐδὲν ταῦτα δ’ ἐποίουν ὑπὸ 10
λιμοῦ. ἐπιπλάων δὲ λοιμός τε τὸν στρατὸν καὶ δυσεντερήν,
κατ’ ὁδὸν διέφθειρε. τοὺς δὲ καὶ νοσέοντας αὐτέων κατέλι-
πε, ἐπιτάσσω τῇσι πόλισι, ἵνα ἐκάστοτε γίνοιτο ἐλαύνων,
μελεθαίνειν τε καὶ τρέφειν ἐν Θεσσαλίῃ τέ τινὰς, καὶ ἐν
Σίρῃ τῆς Παιονίης, καὶ ἐν Μακεδονίῃ. ἔνθα καὶ τὸ ἱερὸν 15
ἄρμα καταλιπὼν τοῦ Διὸς, ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἤλαυνε,
ἀπὼν οὐκ ἀπέλαζε· ἀλλὰ δόντες οἱ Παῖονες τοῖσι Θρηήξι,
ἀπαιτέοντος Ξέρξεω, ἔφασαν ιερομένης ἀρπαχθῆναι ὑπὸ
τῶν ἄνω Θρηήκων τῶν περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Στρυμόνος οἰ-
κημένων. 20

Bisaltarum
rex quo-
modo tum
filios, Xer-
xem invito
patre in
Græciam
secutos, ul-
tus.

CXVI. Ἐνθα καὶ ὁ τῶν Βισαλτέων βασιλεὺς γῆς τε
τῆς Κρηστωνικῆς, Θρηΐξ, ἔργον ὑπερθεὺς ἐργάσατο· ὅς οὔτε
αὐτὸς ἔφη τῷ Ξέρξῃ ἐκὼν εἶναι δουλεύσειν, ἀλλ’ οἷχετο ἄνω
ἐς τὸ οὖρος τὴν Ῥοδόπην, τοῖσί τε παισὶ ἀπηγόρευε μὴ
στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. οἱ δὲ, ἀλογήσαντες, ἢ ἀί- 5
λως σφι θυμὸς ἐγένετο δεήσασθαι τὸν πόλεμον, ἐστρα-
τεύοντο ἄρμα τῷ Πέρσῃ. ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρησαν ἀσινέες πᾶν-
τες, ἔξ ἑόντες, ἐξώρυξε αὐτέων ὁ πατήρ τοὺς ὀφθαλμοὺς,

διὰ τὴν αἰτίην ταύτην. καὶ οὗτοι μὲν τοῦτον τὸν μισθὸν
10 ἔλαβον.

cxvii. Οἱ δὲ Πέρσαι ὡς ἐκ τῆς Θρηϊκῆς πορευόμενοι Pontibus
ἀπίκοντο ἐπὶ τὸν πόρον, ἐπειγόμενοι, τὸν Ἑλλήσποντον Hellesponti
τῇσι νηυσὶ διέβησαν ἐς Ἄβυδον· τὰς γὰρ σχεδίας οὐκ εὔρουν per tempe-
ἔτι ἐντεταμέναις, ἀλλ' ὑπὸ χειμῶνος διαλελυμένας. Ἐνθαῦτα tatem rup-
5 δὲ κατεχόμενοι, σιτία τε πλέω ἢ κατ' ὁδὸν ἐλάγχχανον, οὐ- tis, Xerxes
δένα τε κόσμον ἐμπιπλάμενοι, καὶ ὕδατα μεταβάλλοντες, cum suis
ἀπέδνησκον τοῦ στρατοῦ τοῦ περιέοντος πολλοί. οἱ δὲ λοι- Abydum
ποὶ ἅμα Ξέρξῃ ἀπικνέονται ἐς Σάρδεις. navibus
transvehi-
tur, indeque
Sardes mo-
vet.

cxviii. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὅδε λόγος λεγόμενος, ὡς Alia de
ἐπειδὴ Ξέρξης ἀπελαύνων ἐξ Ἀθηνέων, ἀπίκετο ἐπ' Ἡϊόνα Xerxis re-
τὴν ἐπὶ Στρυμόνι, ἐνδεῦτεν οὐκέτι ὁδοιπορήσει διεχρέετο, ἀλ- ditu narra-
15 λὰ τὴν μὲν στρατιὴν Ὑδάρνει ἐπιτρέπει ἀπάγειν ἐς τὸν Ἑλ- tio,
λήσποντον, αὐτὸς δ' ἐπὶ νηὸς Φοινίσσης ἐπιβὰς, ἐκομίζετο ἐς
τὴν Ἀσίην. πλώοντα δὲ μιν ἄνεμον Στρυμονίην ὑπολαβὼν
μέγαν καὶ κυματίνην· καὶ δὴ, μᾶλλον γάρ τι χειμαίνεσθαι,
γεμούσης τῆς νηὸς, ὥστε ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐπέοντων
20 μα πεσόντα τὸν βασιλῆα, εἶρεσθαι βώσαντα τὸν κυβερνή-
τητα, εἰ τις ἐστί σφι σωτηρίη. καὶ τὸν εἶπαι· “ Δέσποτα,
“ οὐκ ἔστιν οὐδεμίη, εἰ μὴ τουτέων ἀπαλλαγὴ τις γένηται
“ τῶν πολλῶν ἐπιβατέων.” καὶ Ξέρξης λέγεται ἀκούσαντα
ταῦτα εἶπαι· “ Ἄνδρες Πέρσαι, νῦν τις διαδεξάτω ὑμέων
15 “ βασιλῆος κηδόμενος· ἐν ὑμῖν γὰρ οἶκε εἶναι ἐμοὶ ἡ σωτη-
“ ρίη.” τὸν μὲν ταῦτα λέγειν· τοὺς δὲ, προσκυνέοντας, ἐκ-
πηδέειν ἐς τὴν θάλασσαν· καὶ τὴν νῆα ἐπικουφισθεῖσαν, οὐ-
τω δὴ ἀποσαθῆναι ἐς τὴν Ἀσίην. Ὡς δὲ ἐκβῆναι τάχιστα
ἐς γῆν τὸν Ξέρξης, ποιῆσαι τοιόνδε· ὅτι μὲν ἔσωσε βασιλῆος
20 τὴν ψυχὴν, δωρήσασθαι χρυσὴν στεφάνην τὸν κυβερνήτηα·
ὅτι δὲ Περσέων πολλοὺς ἀπάλεσε, ἀποταμεῖν τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ.

cxix. Οὗτος δὲ ἄλλως λέγεται ὁ λόγος περὶ τοῦ Ξέρ- sed parum

illa credibilis Herodoto visa.

Ξεω νόστου, οὐδαμῶς ἔμοιγε πιστὸς, οὔτε ἄλλος, οὔτε τὸ Περσέων τοῦτο πάθος. εἰ γὰρ δὴ ταῦτα οὕτω εἰρέθη ἐκ τοῦ κυβερνήτεω πρὸς Ξέρξεα, ἐν μυρίησι γνάμῃσι μίην οὐκ ἔχω ἀντίξουν, μὴ οὐκ ἂν ποιῆσαι βασιλῆα τοιόνδε· τοὺς μὲν ἐκ τοῦ καταστρώματος, καταβιβάσαι ἐς κοίλῃν νῆα, ἔοντας Πέρσας, καὶ Περσέων τοὺς πρώτους· τῶν δ' ἐρετέων, ἔοντων Φοινίκων, οὕτως οὐκ ἂν ἴσον πληθὸς τοῖσι Πέρσῃσι ἐξέβαλε ἐς τὴν θάλασσαν. Ἄλλ' ὁ μὲν, ὥς καὶ πρότερόν μοι εἰρη- ται, ὁδῶ χρεώμενος ἅμια τῶ ἄλλῃ στρατῷ, ἀπενόστησε ἐς τὴν Ἀσίην.

Munera Abderitis a Xerxe Asiam repetente data.

CXX. Μέγα δὲ καὶ τότε μαρτύριον φαίνεται γὰρ Ξέρ- ξης ἐν τῇ ὀπίσω νομιδῇ ἀπικόμενος ἐς Ἀθήνας, καὶ ξεινίην τέ σφι συνδόμενος, καὶ δωρησάμενος αὐτοὺς ἀκινάκη τε χρυσέα καὶ τήρη χρυσοπάστω. καὶ, ὥς αὐτοὶ λέγουσι Ἀθ- ηναῖται, λέγοντες ἐμοί γε οὐδαμῶς πιστὰ, πρῶτον ἐλύσατο τὴν ζώνην φεύγων ἐξ Ἀθηνέων ὀπίσω, ὥς ἐν ἀδείῃ ἔων. πρὸς τοῦ Ἑλλησπόντου δὲ μᾶλλον τὰ Ἀθήνας ἴδρυται, ἢ τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς Ἡϊόνης, ὅθεν δὴ μιν φασὶ ἐπίβῃναι ἐπὶ τὴν νῆα.

Omissa Andri obsidione [c. 111.], quod incolæ fortissime resisterent, classis Græcorum Carystium depopulata [c. 112.], Salaminem revertitur. Dona diis data: prædæ divisæ.

CXXI. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐπεὶ τε οὐκ οἷοί τε ἐγένοντο ἐξε- λείν τὴν Ἀνδρον, τραπόμενοι ἐς Κάρυστον, καὶ δηιώσαντες αὐτέων τὴν χώραν, ἀπαλλάσσοντο ἐς Σαλαμῖνα. Πρῶτα μὲν νυν τοῖσι θεοῖσι ἐξεῖλον ἀεροδίνια αἶλα τε, καὶ τριήρεις τρεῖς Φοινίσσας· τὴν μὲν, ἐς Ἰσθμὸν ἀναδεῖναι, ἥπερ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν· τὴν δὲ, ἐπὶ Σούνιον· τὴν δὲ, τῷ Αἴαντι αὐ- τοῦ ἐς Σαλαμῖνα. μετὰ δὲ τοῦτο, διεδάσαντο τὴν λήϊν, καὶ τὰ ἀεροδίνια ἀπέπεμψαν ἐς Δελφοὺς· ἐκ τῶν ἐγένετο ἀνδριάς, ἔχων ἐν τῇ χειρὶ ἀκρωτήριον νηὸς, ἔων μέγαδος δυο- καίδεκα πηχέων· ἐστήκε δὲ οὗτος τῇ περὶ ὁ Μακεδῶν Ἀ- λέξανδρος ὁ χρύσεος.

Quid Ægine- tæ deo Delphico petenti do- naverint.

CXXII. Πέμψαντες δὲ ἀεροδίνια οἱ Ἕλληνες ἐς Δελ- φοὺς, ἐπειρώτεον τὸν θεὸν κοινῇ, εἰ λελάθεικε πλήρεια καὶ ἄρεστιά τὰ ἀεροδίνια. ὁ δὲ, παρ' Ἑλλήνων μὲν τῶν αἰ-

λων, ἔφησε, ἔχειν· παρ' Αἰγινητέων δὲ, οὐ· ἀλλὰ ἀπαί-
 5 τε αὐτοὺς τὰ ἀριστήϊα τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίης. Αἰ-
 γινῆται δὲ πυθόμενοι, ἀνέδεσαν ἀστέρας χρυσοῦς, οἱ ἐπὶ
 ἱστοῦ χαλκίου ἐστάσι τρεῖς ἐπὶ τῆς γωνίης, ἀγχοτάτω τοῦ
 Κροίσου κρητῆρος.

CXXIII. Μετὰ δὲ τὴν διαίρεσιν τῆς λήϊς ἔπλων οἱ Per cætero-
 Ἕλληνες ἐς τὸν Ἴσθμον, ἀριστήϊα δώσοντες τῷ ἀξιοτάτῳ rum ducum
 γενομένῳ Ἑλλήνων ἀνὰ τὸν πόλεμον τοῦτον. ὥς δὲ ἀπι- livorem ste-
 κόμενοι οἱ στρατηγοὶ διενέμοντο τὰς ψήφους ἐπὶ τοῦ Πο- tissee, ne
 5 σειδῶνος τῷ βαμῶ, τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον κρίνοντες Themisto-
 ἐκ πάντων· ἐνθαῦτα πᾶς τις αὐτέων ἑαυτῷ ἐτίθετο τὴν cli, cum in
 ψῆφον, αὐτὸς ἕκαστος δοκέων ἄριστος γενέσθαι· δεύτερα Isthmo ad
 δὲ, οἱ πολλοὶ συνεξέπιπτον Θεμιστοκλῆα κρίνοντες. οἱ μὲν Neptuni
 δὲ ἐμουνούντο· Θεμιστοκλῆς δὲ δευτερεῖοις ὑπερεβάλλετο aram suf-
 10 πολλόν. fragia de
 hac re fer-
 rent, ob res
 bene gestas
 primæ da-
 rentur.

CXXIV. Οὐ βουλομένων δὲ ταῦτα κρίνειν τῶν Ἑλλή- Honor in-
 νων φθόνῳ, ἀλλ' ἀποπλώνων ἐκάσταν ἐς τὴν ἑαυτῶν signis paulo
 ἀκρίταν, ὅμως Θεμιστοκλῆς ἐβώσθη τε καὶ ἐδοξάθη εἶναι post Spartæ
 ἀνὴρ πολλόν Ἑλλήνων σοφώτατος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλά- eidem ha-
 5 δα. "Οτι δὲ νικῶν οὐκ ἐτιμήθη πρὸς τῶν ἐν Σαλαμῖνι bitus.
 ναυμαχησάντων, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἐς Λακεδαιμόνα ἀ-
 πίκετο, θέλων τιμηθῆναι. καὶ μιν Λακεδαιμόνιοι καλῶς
 μὲν ὑπεδέξαντο, μεγάλως δὲ ἐτίμησαν. ἀριστήϊα μὲν νυν
 ἔδοσαν Εὐρυειάδῃ, ἐλαίης στέφανον· σοφίης δὲ καὶ δεξιότη-
 10 τος, Θεμιστοκλεῖ, καὶ τούτῳ στέφανον ἐλαίης. ἐδώρῃσαντο
 δὲ μιν ὅχῳ τῷ ἐν Σπάρτῃ καλλιστεύσαντι. αἰνέσαντες δὲ
 πολλὰ, προέπεμψαν ἀπιόντα τριηκόσιοι Σπαρτιητέων λο-
 γάδες, οὔτοι οἵπερ ἱππέες καλέονται, μέχρι οὕρων τῶν Τε-
 γεητικῶν. μούνον δὲ τοῦτον πάντων ἀνδρώπων, τῶν ἡμεῖς
 15 ἴδμεν, Σπαρτιῆται προέπεμψαν.

CXXV. Ὡς δὲ ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος ἀπίκετο ἐς τὰς Timode-
 Ἀθῆνας, ἐνθαῦτα Τιμόδημος Ἀφιδναῖος, τῶν ἐχθρῶν μὲν mistoclis
 τῶν Θεμιστοκλέους ἐὼν, ἄλλως δὲ οὐ τῶν ἐπιφανέων ἀν- obtrectator
 quomodo
 confutatus.

δρῶν, φθόγῳ καταμαργέων, ἐνείκει τὸν Θεμιστοκλῆα, τὴν
 ἐς Λακεδαιμόνα ἄπιξιν προσέφων, ὥς διὰ τὰς Ἀθήνας ἔχει 5
 τὰ γέρεα τὰ παρὰ Λακεδαιμονίων, ἄλλ' οὐ δι' ἑαυτὸν. ὁ
 δὲ, ἐπεὶ τε οὐκ ἐπαύετο ταῦτα λέγων ὁ Τιμόδημος, εἶπε·
 “Οὐτῶ ἔχει τοι· οὐτ' ἂν ἐγώ, ἐὰν Βελεινίτης, ἐτιμήθην
 “οὕτω πρὸς Σπαρτιητέων· οὐτ' ἂν σὺ, ὦ Ἴδρωπε, ἐὰν Ἀθη-
 “ναῖος.” Ταῦτα μὲν νυν ἐς τοσοῦτο ἐγένετο. 10

Expediit
 Persarum
 Pallenis.
 Artabazus
 cum parte
 copiarum
 Mardonii
 regem ad
 Hellespon-
 tum prose-
 cutus, in-
 deque re-
 diens, Pal-
 lenensis,
 qui interea
 Persarum
 se jugo sub-
 traxerant,
 expugnare
 constituit.

CCXVI. Ἀρτάβαζος δὲ ὁ Φαρνάκειος, ἀνὴρ ἐν Πέρσῃ-
 σι λόγιμος καὶ πρόσθε ἐὼν, ἐκ δὲ τῶν Πλαταιϊκῶν καὶ
 μᾶλλον ἔτι γενόμενος, ἔχων ἕξ μυριάδας στρατοῦ, τὸν Μαρ-
 δόνιος ἐξελέξατο, πρόεπεμπε βασιλῆα μέχρι τοῦ πόρου. ὥς
 δὲ ὁ μὲν ἦν ἐν τῇ Ἀσίῃ, ὁ δὲ, ὀπίσω πορευόμενος, κατὰ τὴν 5
 Παλλήνην ἐγένετο, ἅτε Μαρδονίου τε χιμαιρίζοντος περὶ
 Θεσσαλίην τε καὶ Μακεδονίην, καὶ οὐδέν κω κατεπείγον-
 τος ἤκειν ἐς τὸ ἄλλο στρατόπεδον· οὐκ ἐδικαίον ἐντυχῶν
 ἀπεστεῶσι Ποτιδαίησι, μὴ οὐκ ἐξανδραποδίσασθαί σφεας.
 Οἱ γὰρ Ποτιδαῖται, ὥς βασιλεὺς παρεξέληλάκει, καὶ ὁ 10
 ναυτικὸς τοῖσι Πέρσῃσι οἰχώκεε φεύγων ἐκ Σαλαμῖνος, ἐκ
 τοῦ φανεροῦ ἀπέστασαν ἀπὸ τῶν βαρβάρων· ὥς δὲ καὶ
 ἄλλοι οἱ τὴν Παλλήνην ἔχοντες. Ἐνθαῦτα δὴ ὁ Ἀρτάβα-
 ζος ἐπολιόρκει τὴν Ποτιδαίην.

Primum
 Olynthii,
 quod et ho-
 rum fides
 dubia vide-
 retur, op-
 pressi: O.
 lynthus
 tradita
 Chalciden-
 sibus.

CCXVII. Ὑποπτέυσας δὲ καὶ τοὺς Ὀλυνθίους ἀπίσ-
 τασθαι ἀπὸ βασιλῆος, καὶ ταύτην ἐπολιόρκει. εἶχον δὲ
 αὐτὴν Βοττιαῖοι, οἱ ἐκ τοῦ Θερμαίου κόλπου ἐξαναστάντες
 ὑπὸ Μακεδόνων. ἐπεὶ δὲ σφέας εἶλε πολιορκέων, κατέσφαξε 5
 ἐξαγαγὼν ἐς λίμνην· τὴν δὲ πόλιν παραδιδούῃ Κριτοβούλῳ
 Τορωναίῳ ἐπιτροπέειν, καὶ τῷ Χαλκιδικῷ γένει. καὶ οὕτω
 Ὀλυνθον Χαλκιδεὲς ἔσχον.

Tum Poti-
 daea oppug-
 nata. Ti-
 moxeni
 proditio-
 nem urbis
 cum Persis
 pacti fraus
 qua re de-
 lecta.

CCXVIII. Ἐξελὼν δὲ ταύτην ὁ Ἀρτάβαζος, τῇ Ποτι-
 daίῃ ἐντεταμένως προσεῖχε. προσέχοντι δὲ οἱ προθύμως συν-
 τίθεται προδοσίην Τιμόξεινος, ὁ τῶν Σκιωναίων στρατηγός·
 ὄντινα μὲν τρόπον ἀρχὴν, ἔγωγε οὐκ ἔχω εἶπαι, οὐ γὰρ ὦν
 λέγεται· τέλος μέντοι, τοιαύδε ἐγένετο. ὅπως βυβλίον γρά- 5

φειε ἢ Τιμόξεινος, ἐδέλων παρὰ Ἀρτάβαζον πέμψαι, ἢ
 Ἀρτάβαζος παρὰ Τιμόξεινον, τοξεύματος περὶ τὰς γλυ-
 φίδας περιεπιδίξαντες, καὶ πτερώσαντος τὸ βυβλίον, ἐτόξευον
 ἐς συγκείμενον χωρίον. ἐπαῖστος δὲ ἐγένετο ὁ Τιμόξεινος
 10 προδιδούς τὴν Ποτιδαίαν. τοξεύων γὰρ ὁ Ἀρτάβαζος ἐς
 τὸ συγκείμενον, ἀμαρτῶν τοῦ χωρίου τούτου, βάλλει ἀν-
 δρὸς Ποτιδαιήτεω τὸν ᾤμον. τὸν δὲ, βληθέντα περιέδραμε
 ὄμιλος. οἷα φιλέει γίνεσθαι ἐν πολέμῳ· οἱ αὐτίκα τὸ τόξευ-
 μα λαβόντες, ὥς ἔμαδον τὸ βυβλίον, ἔφερον ἐπὶ τοὺς στρα-
 15 τηγούς· παρῆν δὲ καὶ τῶν ἄλλων Παλληναίων συμμαχίῃ.
 τοῖσι δὲ στρατηγούσι ἐπιτεταμένοισι τὸ βυβλίον, καὶ μα-
 δοῦσι τὸν αἴτιον τῆς προδοσίας, ἔδοξε μὴ καταπλέσαι Τι-
 μόξεινον προδοσίῃ, τῆς Σκιωναίων πόλιος εἴνεκα, μὴ νομι-
 ζοίατο εἶναι Σκιωναῖοι ἐς τὸν μετέπειτα χρόνον αἰεὶ προδό-
 20 ται. ὁ μὲν δὴ τοιοῦτω τρόπῳ ἐπαῖστος ἐγεγόνεσε.

CXXIX. Ἀρταβάζω δὲ ἐπειδὴ πολιορκέοντι ἐγεγόνεσαν
 τρεῖς μῆνες, γίνεται ἄμπωτις τῆς θαλάσσης μεγάλῃ, καὶ
 χρόνον ἐπὶ πολλόν. ἰδόντες δὲ οἱ βάρβαροι τέναγος γενόμε-
 νον, παρήϊσαν ἐς τὴν Παλλήνην. ὥς δὲ τὰς δύο μὲν μοῖρας
 5 διοδοιπορήκεσαν, ἔτι δὲ τρεῖς ὑπόλοιποι ἔσαν, τὰς διελθόντας
 χρόνῳ ἔσω εἶναι ἐν τῇ Παλλήνῃ, ἐπῆλθε πλημμυρὶς τῆς θα-
 λάσσης μεγάλῃ, ὅση οὐδαμὰ κα, ὥς οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι,
 πολλάκις γνωμὴν. οἱ μὲν δὲ νέειν αὐτέων οὐκ ἐπιστάμε-
 νοι διεφθέροντο· τοὺς δὲ ἐπισταμένους οἱ Ποτιδαιῆται ἐπι-
 10 πλώσαντες πλοίοισι ἀπάλεσαν. Αἴτιον δὲ λέγουσι Ποτι-
 δαιῆται τῆς τε ῥήχης καὶ τῆς πλημμυρίδος καὶ τοῦ Περ-
 σικοῦ πάδεος γενέσθαι τόδε, ὅτι τοῦ Ποσειδέωνος ἐς τὸν
 νηὸν καὶ τὸ ἄγαλμα τὸ ἐν τῷ προαστείῳ ἡσέεσαν οὗτοι
 τῶν Περσέων τοί περ καὶ διεφθάρησαν ὑπὸ τῆς θαλάσ-
 15 σης· αἴτιον δὲ τοῦτο λέγοντες, εὖ λέγειν ἔμοιγε δοκέουσι.
 τοὺς δὲ περιγενομένους ἀπῆγε Ἀρτάβαζος ἐς Θεσσαλίην
 παρὰ Μαγδόνιον. Οὗτοι μὲν οἱ προπέμψαντες βασιλῆα,
 οὕτω ἐπερῆσαν.

Post men-
 sium trium
 obsidionem
 magna cla-
 de accepta
 rebusque
 infectis Ar-
 tabazus in
 Thessaliam
 revertitur.

Classis Per-
sarum cum
Cymæ,
partinque
Sami hiber-
nasset, vere
incunte
[a. 479.] ad
Samum
tota colligi-
tur, Ioni-
am inde,
ne defice-
ret, obser-
vatura.
Ejus præ-
fecti.

СХХХ. Ὁ δὲ ναυτικός ὁ Ξέρξεω περιγανόμενος, ὡς προσ-
έμιξε τῇ Ἀσίῃ, φεύγων ἐκ Σαλαμῖνος, καὶ βασιλῆά τε
καὶ τὴν στρατιὴν ἐκ Χερσονήσου διεπόρθευσε ἐς Ἀβυδὸν,
ἐχειμέρισε ἐν Κύμῃ. ἕαρος δὲ ἐπιλάμψαντος, πρῶτος συνε-
λέγετο ἐς Σάμον· αἱ δὲ τῶν νηῶν καὶ ἐχειμέρισαν αὐτοῦ. 5
Περσέων δὲ καὶ Μήδων οἱ πλευνες ἐπεξάτεινον στρατηγοὶ δὲ
σφι ἐπὶ ἤλ.δον, Μαρδόντης τε ὁ Βαγαίου καὶ Ἀρταῦντης
ὁ Ἀρταχαιίου· συνῆρχε δὲ τούτοισι καὶ ἀδελφιδεὸς αὐτοῦ
Ἀρταῦντεω προσελομένου, Ἰθαμίττης. Ἄτε δὲ μεγάλως
πληγέντες, οὐ προΐισαν ἀνωτέρω τὸ πρὸς ἐσπέρας, οὐδ' ἐπη- 10
νάγκαζε οὐδεὶς· ἀλλ' ἐν τῇ Σάμῳ κατήμενοι, ἐφύλασσον
τὴν Ἰωνίην μὴ ἀποστῆ, νῆας ἔχοντες σὺν τῇσι Ἰάσι τρηκο-
σίας. οὐ μὴν οὐδὲ προσεδέκοντο τοὺς Ἕλληνας ἐλεύσεσθαι
ἐς τὴν Ἰωνίην, ἀλλ' ἀποχρῆσεν σφι τὴν ἐσωτῶν φυλάσσειν
σταθμεύμενοι ὅτι σφέας οὐκ ἐπεδίωξαν φεύγοντας ἐκ Σα- 15
λαμῖνος, ἀλλ' ἄσμενοι ἀπαλλάσσοντο. Κατὰ μὲν νυν τὴν
θάλασσαν ἐσσωμένοι ἔσαν τῷ θυμῷ, πεζῇ δὲ ἐδόκειον πολ-
λὸν κρατῆσειν τὸν Μαρδόνιον. ἰόντες δὲ ἐν Σάμῳ, ἅμα μὲν
ἐξουλεύοντο εἴ τι δυναίητο κακὸν τοὺς πολεμίους ποίειν,
ἅμα δὲ καὶ ὠτακούστεον ὅκη πεσέεται τὰ Μαρδονίου πρήγ- 20
ματα.

Sub idem
tempus et
Græci ad
res se ge-
rendas pa-
rant. Et
naves qui-
dem, duce
Leotychide
Spartiatæ
[6, 65. 67.]
cujus hic
stemma ab
Hercule re-
petitum tra-
ditur, Ægi-
nam ten-
dunt. A-
thēniensi-
um dux
Xanthip-
pus [6. 131.]

СХХХΙ. Τοὺς δὲ Ἕλληνας τό τε ἕαρ γινόμενον ἤγειρε,
καὶ Μαρδόνιος ἐν Θεσσαλίῃ ἑών. ὁ μὲν δὴ πεζὸς οὐ κα-
συνελέγετο· ὁ δὲ ναυτικός ἀπῆκετο ἐς Αἴγινα, νῆες ἀριθ-
μὸν δέκα καὶ ἑκατόν. στρατηγὸς δὲ καὶ ναύαρχος ἦν Λευ-
τυχίδης ὁ Μενάρεος, τοῦ Ἠγησίλειω, τοῦ Ἰπποκρατίδew, 5
τοῦ Λευτυχίδew, τοῦ Ἀναξίλειω, τοῦ Ἀρχιδήμου, τοῦ
Ἀναξανθορίδew, τοῦ Θεοπόμπου, τοῦ Νικάνδρου, τοῦ Χα-
ρίλλου, τοῦ Εὐνόμου, τοῦ Πολυδέκτεος, τοῦ Πρυτάνιος, τοῦ
Εὐρυφάντος, τοῦ Προκλέος, τοῦ Ἀριστοδήμου, τοῦ Ἀρι-
στομάχου, τοῦ Κλεοδαίου, τοῦ Ὑλλου, τοῦ Ἡρακλέος· 10
ἑὼν τῆς ἐτέρας οἰκίης τῶν βασιλικῶν. οὗτοι πάντες, πλὴν
τῶν θυῶν τῶν μετὰ Λευτυχίδew πρώτων καταλεχθέντων, οἱ

ἄλλοι, βασιλῆες ἐγένοντο Σπάρτης. Ἀθηναίων δὲ ἐστρα-
τήγεε Ξάνθιππος, ὁ Ἀρίφρωνος.

Ibi dum in
ancoris
stant, duces
a legatis
Ionum sol-
licitantur,
ut Ioniae li-
berandae
animum
adjuvant.
Sic classis
ad Delum
usque pro-
vecta, Grae-
cis ob me-
tum barba-
rorum ul-
terius ire
recusanti-
bus.

- 5 **CXXXII.** Ὡς δὲ παρεγένοντο ἐς τὴν Αἰγίνα πᾶσαι αἰ-
νῆες, ἀπίκοντο Ἴωνων ἄγγελοι ἐς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλ-
λήνων· οἱ καὶ ἐς τὴν Σπάρτην ὀλίγω πρότερον τουτέων
ἀπικόμενοι, ἐδόντο Λακεδαιμονίαν ἐλευθεροῦν τὴν Ἰωνίην.
10 τῶν καὶ Ἡρόδοτος ὁ Βασιλῆδew ἦν. οἱ στασιῶταί σφι
γενόμενοι, ἐπεβούλευον θάνατον Στράττι τῷ Χίου τυράν-
νῳ, ἐόντες ἀρχὴν ἐπτά· ἐπιβουλεύοντες δὲ ὥς φανεροὶ ἐγέ-
νοντο, ἐξενείκοντος τὴν ἐπιχειρήσιν ἐνὸς τῶν μετεχόντων,
οὕτω δὲ οἱ λοιποὶ, ἔξ ἐόντες, ὑπέξεσχον ἐκ τῆς Χίου, καὶ ἐς
15 Σπάρτην τε ἀπίκοντο, καὶ δὴ καὶ τότε ἐς τὴν Αἰγίνα, τῶν
Ἑλλήνων δέοντες καταπλῶσαι ἐς τὴν Ἰωνίην· οἱ προή-
γαγον αὐτοὺς μόγισι μέχρι Δήλου. τὸ γὰρ προσωτέρω
πᾶν δεινὸν ἦν τοῖσι Ἕλλησι, οὔτε τῶν χώρων ἐοῦσι ἐμπεί-
ροισι, στρατιῆς τε πάντα πλέα ἐδόκεε εἶναι· τὴν δὲ Σά-
20 μον ἐπιστάτο δόξῃ καὶ Ἡρακλέας στήλας ἴσον ἀπέχειν.
συνέπιπτε δὲ τοιοῦτο, ὥστε τοὺς μὲν βαρβάρους τὸ πρὸς
ἐσπέρας ἀνωτέρω Σάμου μὴ τολμᾶν καταπλῶσαι, καταρ-
ρώδηκότας· τοὺς δὲ Ἕλληνας, χρηζόντων Χίων, τὸ πρὸς
τὴν ἡῶ κατωτέρω Δήλου. οὕτω δέος τὸ μέσον ἐφύλασσε

20 σφραν.

- CXXXIII.** Οἱ μὲν δὲ Ἕλληνες ἔπλων ἐς τὴν Δήλον·
Μαρδόνιος δὲ περὶ τὴν Θεσσαλίην ἐχείμαζε. ἐνδεῦτεν δὲ
ὀρμεύμενος, ἔπεμπε κατὰ τὰ χρηστήρια ἄνδρα Εὐρωπαϊά
γένος, τῷ ὄνομα ἦν Μῦς· ἐντειλάμενος πανταχῇ μιν
5 χρησόμενον ἐλθεῖν, τῶν οἷά τε ἦν σφι ἀποπειρήσασθαι. ὁ τι
μὲν βουλόμενος ἐκμαδέειν πρὸς τῶν χρηστηρίων ταῦτα ἐνε-
τέλλετο, οὐκ ἔχω φράσαι· οὐ γὰρ ὦν λέγεται· δοκέω δ'
ἔγωγε περὶ τῶν παρεόντων περηγμάτων, καὶ οὐκ ἄλλων πέρι
πέμψαι.

Consulta
inter hiber-
nandum a
Mardonio
oracula,
adhibitus-
que ad hanc
rem Mys-
natione
Car.

- CXXXIV.** Οὗτος ὁ Μῦς ἔς τε Λεβιάδειαν φαίνεται ἀ-
πικόμενος, καὶ μισθῷ πείσας τῶν ἐπιχωρίων ἄνδρα, κατα-

Quae Boeo-
tiae Phoci-
disque ora-

cula Mys
adierit.
Amphiara-
um interro-
gare cur
Thebani
vetiti.

ἔῃναι παρὰ Τροφόνιον καὶ ἐς Ἄξιας τὰς Φωκίαν ἀπικτό-
μενος ἐπὶ τὸ χρηστήριον. καὶ δὴ καὶ ἐς Θήβας πρῶτα ὡς
ἀπίκετο, τοῦτο μὲν, τῷ Ἰσμηνίῳ Ἀπόλλωνι ἐχρήσατο· ἔσ- 5
τι δὲ, κατὰ περ ἐν Ὀλυμπίῃ, ἱεῖσι αὐτόδι χρηστηριάζεσ-
θαι· τοῦτο δὲ, ξινόν τινα καὶ οὐ Θηβαίων χρήμασι πείσεις,
κατεκοίμησε ἐς Ἀμφιάρεω. Θηβαίων δὲ οὐδενὶ ἔξιστι μαν-
τεύεσθαι αὐτόδι, διὰ τούδε. ἐκέλευσε σφεις ὁ Ἀμφιάρεως,
διὰ χρηστηρίων ποιούμενος, ὁκότετρα βούλονται ἐλίσθαι του- 10
τέων, ἑωυτῶ ἢ ἅτε μάντι χρεέσθαι, ἢ ἅτε συμμάχῳ, τοῦ
ἐτέρου ἀπεχομένους· οἱ δὲ σύμμαχόν μιν εἶλοντο εἶναι. διὰ
τοῦτο μὲν οὐκ ἔξιστι Θηβαίων οὐδενὶ αὐτόδι ἐγκατακοιμη-
θῆναι.

Apollo
Ptous, Myi
lingua Ca-
rica respon-
dens.

CXXXV. Τόδε δὲ δώμά μοι μέγιστον γενέσθαι λέγε-
ται ὑπὸ Θηβαίων. ἐλθεῖν ἄρα τὸν Εὐρωπέα Μῦν, περι-
στραφόμενον πάντα τὰ χρηστήρια, καὶ ἐς τοῦ Πτώου
Ἀπόλλωνος τὸ τέμενος. τοῦτο δὲ τὸ ἱεὸν καλεῖται μὲν
Πτώον, ἔστι δὲ Θηβαίων, κέεται δὲ ὑπὲρ τῆς Κωπαΐδος λίμ- 5
νης πρὸς οὐρεῖ, ἀγχοτάτω Ἀκραιφίης πόλιος. ἐς τοῦτο
τὸ ἱεὸν ἐπεὶ τε παρῆλθεν τὸν καλούμενον τοῦτον Μῦν, ἔπεσ-
θαι οἱ τῶν ἀστῶν αἰετοὺς ἄνδρας τρεῖς ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, ὡς
ἀπογραφόμενους τὰ δεσπίζεν ἐμεῖλε. καὶ πρόκα τε τὸν
πρόματιν βαρξάρεω γλώσση χεῖρ· καὶ τοὺς μὲν ἐπομένους 10
τῶν Θηβαίων ἐν δώματι ἔχεσθαι ἀκούοντας βαρξάρου
γλώσσης ἀντὶ Ἑλλάδος, οὐδὲ ἔχειν ὅ τι χρήσονται τῷ πα-
ρέοντι πρήγματι· τὸν δὲ Εὐρωπέα Μῦν ἐξαεπάσαντα παρ'
αὐτέων τὴν ἐφέροντο δέλτον, τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ προφή-
του γράφειν ἐς αὐτήν· φάναι δὲ, Καρή μιν γλώσση χεῖρ· 15
συγγραψάμενον δὲ, οἴχεσθαι ἀπιόντα ἐς Θεσσαλίην.

Acceptis
oraculorum
responsis,
Mardonius
Alexan-
drum A-
myntæ fil.
[5, 19.]

CXXXVI. Μαζδόνιος δὲ ἐπιτεζάμενος ὅ τι δὴ ἦν λέ-
γοντα τὰ χρηστήρια, μετὰ ταῦτα ἔπεμψε ἄγγελον ἐς
Ἀθήνας Ἀλεξάνδρον τὸν Ἀμύντεω, ἄνδρα Μακεδόνα·
ἅμα μὲν ὅτι οἱ προσκηδῆες οἱ Πέρσαι ἔσαν· Ἀλεξάνδρου
γὰρ ἀδελφεὴν Γυγαίην, Ἀμύντεω δὲ θυγατέρα, Βουξάρης 5

- ἀνὴρ Πέρσης ἔσχε, ἐκ τῆς οἱ ἐγγεγόνες Ἀμύντης ὁ ἐν τῇ cum pacis
'Ασίῃ, ἔχων τὸ οὐνομα τοῦ μητροπάτορος· τᾷ δὴ ἐκ βασι- conditioni-
λῆος τῆς Φρυγίης ἐδόθη Ἀλέξανδρα πόλις μεγάλη νέμεσ- bus Athe-
θαι· ἄμα δὲ ὁ Μακεδόνιος, πυθόμενος ὅτι πρόξενός τε εἴη nas mittit.
10 καὶ εὐεργέτης ὁ Ἀλέξανδρος, ἔπεμπε. τοὺς γὰρ Ἀθη- Alexandri
ναίους οὕτω ἐδόκεε μάλιστα προσκτήσεσθαι, λεῶν τε πολ- cum Persis
λὸν ἄρα ἀκούων εἶναι καὶ ἄλκιμον· τά τε κατὰ τὴν δα- necessitudo
λασσαν συντυχόντα σφι παθήματα κατεργασαμένους μά- [5, 21.]
λιστα Ἀθηναίους ἐπίστατο. τουτέων δὲ προσγενομένων,
15 κατήλπιζε εὐπετέως τῆς θαλάσσης κρατήσειν· τά περ ἂν
καὶ ἦν· πεζῇ τε ἐδόκεε πολλὸν εἶναι κρέσσων· οὕτω τε
ἐλογίζετο κατ'ὕπερδ' οἱ τὰ πρήγματα ἔσεσθαι τῶν Ἑλ-
ληνικῶν. τάχα δ' ἂν καὶ τὰ χρηστήρια ταῦτά οἱ προ-
λέγοι, συμβουλεύοντα σύμμαχον τὸ Ἀθηναῖον οἱ ποιή-
20 σασθαι· τοῖσι δὴ περὶδόμενος ἔπεμπε.

- СХХХVII. Τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου τούτου ἔβδομος γενέτωρ Digressio
Περδίκκης ἐστὶ, ὁ κτησάμενος τῶν Μακεδόνων τὴν τυραν- de Macedo-
νίδα τρώπῳ τοιῷδε. Ἐξ Ἀργεος ἔφυγον ἐς Ἰλλυριοὺς τῶν nis regibus
Τημενοῦ ἀπογόνων τρεῖς ἀδελφοί, Γαυάνης τε καὶ Ἀέρο- Argivis [5,
5 πος καὶ Περδίκκης· ἐκ δὲ Ἰλλυριῶν ὑπερβαλόντες ἐς τὴν 22.] Per-
ἄνω Μακεδονίην, ἀπίκοντο ἐς Λεξαίην πόλιν. ἐνθαῦτα δὲ diccas, Te-
ἐδήτεον ἐπὶ μισθῷ παρὰ τῷ βασιλείῃ· ὁ μὲν, ἵππους νέμων· menida,
ὁ δὲ, βοῦς· ὁ δὲ νεώτατος αὐτέων Περδίκκης, τὰ λεπτὰ τῶν primus ex
προξάτων. ἔσαν δὲ τὸ πάλαι καὶ αἱ τυραννίδες τῶν ἀνδρώ- hac familia
10 πων ἀσθενέες χρήμασι, οὐ μοῦνον ὁ δῆμος· ἡ δὲ γυνὴ τοῦ βα- Macedo-
σιλῆος, αὐτὴ τὰ σιτία σφι ἔπεσσε. ὅπως δὲ ὀπτῶτο ὁ ἄστος num rex,
τοῦ παιδὸς τοῦ Δητὸς τοῦ Περδίκκew, διπλήσιος ἐγίνετο αὐ- quomodo
τὸς ἑωυτοῦ. ἐπεὶ δὲ αἰεὶ ταῦτο τοῦτο ἐγίνετο, εἶπε πρὸς τὸν regnum
ἄνδρα τὸν ἑωυτῆς. τὸν δὲ ἀκούσαντα ἐσηλίδε αὐτίκα, ὥς adeptus.
15 εἴη τέρας, καὶ φέροι ἐς μέγα τι. καλέσας δὲ τοὺς Δητας,
προηγέρευσέ σφι ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ γῆς τῆς ἑωυτοῦ. οἱ δὲ,
τὸν μισθὸν, ἔφασαν, δίκαιοι εἶναι ἀπολαβόντες, οὕτω ἐξίέναι.

ἐνθαυτα ὁ βασιλεὺς, τοῦ μισδοῦ πέρι ἀκούσας, ἦν γὰρ κα-
τὰ τὴν καπνοδόκην ἐς τὸν οἶκον ἐσέχων ὁ ἥλιος, εἶπε, θεο-
ἐλαβῆς γενόμενος· “ Μισδὸν δὲ ὑμῖν ἐγὼ ὑμέων ἄξιον τόνδε 20
“ ἀποδίδωμι” δείξας τὸν ἥλιον. ὁ μὲν δὲ Γαυάνης τε καὶ ὁ
Ἀέροπος, οἱ πρεσβύτεροι, ἕστασαν ἐκπεπληγμένοι, ὥς ἤκου-
σαν ταῦτα. ὁ δὲ παῖς, ἐτύγγανε γὰρ ἔχων μάχαιραν, εἶ-
πας τὰδε· “ Δεκόμεδα, ὦ βασιλεῦ, τὰ διδοῖς” περιγυρά-
φει τῇ μαχαίρῃ ἐς τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου τὸν ἥλιον· περιγυρά- 25
ψας δὲ, ἐς τὸν κόλπον τρεῖς ἀρυσάμενος τοῦ ἡλίου, ἀπαλ-
λάσσετο αὐτός τε καὶ οἱ μετ’ ἐκείνου.

Horti Mi-
dae: ubi Si-
lenus cap-
tus. Mons
Bermius.

CXXXVIII. Οἱ μὲν δὲ ἀπήϊσαν· τῷ δὲ βασιλεῖ σημαίνει
τις τῶν παρῆδρων, οἷόν τι χρῆμα ποιήσεις ὁ παῖς, καὶ ὥς
σὺν νόμῳ κείνων ὁ νεώτατος λάβοι τὰ διδόμενα. ὁ δὲ, ταῦ-
τα ἀκούσας, καὶ ὄξυνδεις, πέμπει ἐπ’ αὐτοὺς ἱππέας
ἀπολέοντας. ποταμὸς δὲ ἐστὶ ἐν τῇ χώρῃ ταύτῃ, τῇ θύουσι 5
οἱ τουτέων τῶν ἀνδρῶν ἀπ’ Ἀργεος ἀπόγονοι Σωτῆρι. οὗ-
τος, ἐπεὶ τε διέβησαν οἱ Τημενίδαι, μέγας οὕτω ἑρρύη ὥστε
τοὺς ἱππέας μὴ οἶους τε γενέσθαι διαβῆναι. Οἱ δὲ, ἀπι-
κόμενοι ἐς ἄλλην γῆν τῆς Μακεδονίης, οἰκήσαν πέλας τῶν
κῆπων τῶν λεγομένων εἶναι Μίδεω τοῦ Γορδίεω ἐν τοῖσι 10
φύεται αὐτόματα ῥόδα, ἐν ἑκάστῳ ἔχον ἐξήκοντα φύλλα,
ὁδμῇ τε ὑπερφέροντα τῶν ἄλλων. ἐν τούτοισι καὶ ὁ Σιληνὸς
τοῖσι κῆποισι ἦλθ, ὥς λέγεται ὑπὸ Μακεδόνων. ὑπὲρ δὲ
τῶν κῆπων οὗρος κέεται, Βέρμιον οὖνομα, ἄβυστον ὑπὸ χει-
μῶνος. ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμεάμενοι, ὥς ταῦτην ἔσχον, κατεστρέ- 15
φοντο καὶ τὴν ἄλλην Μακεδονίην.

Stemma il-
lorum re-
gum a Per-
dicca ad A-
lexandrum.

CXXXIX. Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Περδίκκω Ἀλέξανδρος
ὥδε ἐγεγόνεε. Ἀμύντεω παῖς ἦν Ἀλέξανδρος· Ἀμύντης
δὲ, Ἀλκίτεω· Ἀλκίτεω δὲ πατήρ ἦν Ἀέροπος· τοῦ δὲ,
Φίλιππος· Φιλίππου δὲ, Ἀργαῖος· τοῦ δὲ, Περδίκκης ὁ
κτητάμενος τὴν ἀρχήν. ἐγεγόνεε μὲν δὲ ὥδε Ἀλέξανδρος ὁ 5
Ἀμύντεω.

Alexandri
pacem ac
fœdus 1
cum Persis
suadentis
apud Athe-
nienses
concio.

- CXL. Ὡς δὲ ἀπίκετο εἰς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ
Μαρδονίου, ἔλεγε τάδε. “ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος
“ τάδε λέγει· Ἐμοὶ ἀγγελίῃ ἤκει παρὰ βασιλῆος, λέγου-
“ σα οὕτω Ἀθηναίοισι τὰς ἀμαρτάδας τὰς εἰς ἐμὲ ἐξ
5 “ ἐκείνων γενομένης πάσας μετήμι· νῦν τε ὦδε, Μαρδόνιε,
“ ποίεις. τοῦτο μὲν, τὴν γῆν σφί ἀπόδος· τοῦτο δὲ, ἄλλην
“ πρὸς ταύτην ἐλίσθων αὐτοῖ, ἣν τινα ἂν ἐδέλωσι, ἰόντες
“ αὐτόνομοι· ἰσά τε πάντα σφί, ἣν δὴ βούλωνται γε ἐμοὶ
“ ὁμολογέειν, ἀνέρωθαι, ὅσα ἐγὼ ἐνέπρησα. Τουτέων δὲ
10 “ ἀπιγμένων, ἀναγκαίως ἔχει μοι ποιεῖν ταῦτα, ἣν μὴ τὸ
“ ὑμέτερον ἀντίον γένηται. Λέγω δὲ ὑμῖν τάδε. νῦν τί
“ μαίνεσθε, πόλεμον βασιλεῖ ἀνταειρόμενοι; οὔτε γὰρ ἂν
“ ὑπερβάλωσθε, οὔτε οἷοί τε ἐστὲ ἀντέχειν τὸν πάντα χρό-
“ νον. εἶδετε μὲν γὰρ τῆς Ξέρξεω στρατηλασίης τὸ πληθὺς,
15 “ καὶ τὰ ἔργα· πυρρῶς δὲ καὶ τὴν νῦν παρ’ ἐμὲ εὐσαν
“ δύναμιν· ὥστε καὶ ἣν ἡμέας ὑπερβάλωσθε, καὶ νικήσητε,
“ (τοῦ περ ὑμῖν οὐδεμὴ ἐλπίς, εἴπερ εὖ φρονέετε,) ἄλλη παρ-
“ ἔσται πολλαπλησίη. μὴ ὦν βούλωσθε παρῖσεύμενοι βα-
“ σιλεῖ, στέρεσθαι μὲν τῆς χώρας, θείειν δὲ αἰεὶ περὶ ὑμέων
20 “ αὐτῶν· ἀλλὰ καταλύσασθε. παρέχει δὲ ὑμῖν κάλλιστα
“ καταλύσασθαι, βασιλῆος ταύτην ὠρμημένου. ἔστε ἐλεύθε-
“ ροι, ἡμῖν ὁμαιχμίην συνδέμενοι ἄνευ τῆ δόλου καὶ ἀπά-
“ τῆς. Μαρδόνιος μὲν ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐνετείλατό μοι
“ εἶπαι πρὸς ὑμέας. ἐγὼ δὲ περὶ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέ-
25 “ ας εὐοσύης ἐξ ἐμεῦ, οὐδὲν λέξω· οὐ γὰρ ἂν νῦν προῶτον ἐκ-
“ μάθοιτε. προσχρητίζω δὲ ὑμέων, πείθεσθαι Μαρδονίῳ. ἐνο-
“ ρέω γὰρ ὑμῖν οὐκ οἷοίσι τε ἐσομένοισι τὸν πάντα χρόνον
“ πολεμῆειν Ξέρξῃ. εἰ γὰρ ἐνώρων τοῦτο ἐν ὑμῖν, οὐκ ἂν κο-
“ τε εἰς ὑμέας ἦλθον ἔχων λόγους τούσδε. καὶ γὰρ δύνα-
30 “ μιν ὑπὲρ ἀνθρώπων ἡ βασιλῆὸς ἐστι, καὶ χεῖρ ὑπερμήκης.
“ ἣν ὦν μὴ αὐτίκα ὁμολογήσητε, μεγάλα πρῶτεινόντων ἐπ’
“ οἷσι ὁμολογέειν ἐδέλουσιν, δειμαίνω ὑπὲρ ὑμέων, ἐν τρεῖς
“ τε μάλιστα οἰκημένων τῶν συμμάχων πάντων, αἰεὶ τε

“ φθειρομένων μούνων, ἐξαίρετόν τι μεταίχμιον τὴν γῆν
 “ κεκτημένων. ἀλλὰ πείθεσθε· πολλοῦ γὰρ ὑμῖν ἄξια ταῦ- 35
 “ τα, εἰ βασιλεύς γε ὁ μέγας μούνοισι ὑμῖν Ἑλλήνων τὰς
 “ ἀμαρτάδας ἀπιεῖς, ἐδέλει φίλος γενέσθαι.” Ἀλέξαν-
 “ δρος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

Missi et a
 Spartanis
 Athenas,
 qui Athe-
 nienses in
 fide retine-
 ant.

CXLI. Λακεδαιμόνιοι δὲ, πυθόμενοι ἤκειν Ἀλέξανδρον
 ἐς Ἀθήνας, ἐς ὁμολογίην ἄξοντα τῷ βαρβάρῳ Ἀθη-
 ναίους, ἀναμνησθέντες τῶν λογίων, ὥς σφεας χρεόν ἐστι
 ἄρμα τοῖσι ἄλλοισι Δωριεῦσι ἐκπίπτειν ἐκ Πελοποννήσου
 ὑπὸ Μήδων τε καὶ Ἀθηναίων, κάρτα τε ἔδωσαν μὴ ὁμο- 5
 λογήσωσι τῷ Πέρσῃ Ἀθηναῖοι, αὐτίκα τέ σφι ἔδοξε πέμ-
 πειν ἀγγέλους. καὶ δὴ συνέπιπτε ὥστε ὁμοῦ σφῶν γίνεσθαι
 τὴν κατὰστασιν. ἐπ' ἀνέμειναν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι διατρέιζοντες,
 εὖ ἐπιστάμενοι ὅτι ἔμελλον Λακεδαιμόνιοι πέυσσθαι ἥκον-
 τα παρὰ τοῦ Βαρβάρου ἀγγελίον ἐπ' ὁμολογίῃ, πυθόμενοί 10
 τε πέμψειν κατὰ τάχος ἀγγέλους. ἐπὶ τῆς δὲ ὥν ἐποίεον, ἐν-
 δεικνύμενοι τοῖσι Λακεδαιμονίοις τὴν ἐσωτῶν γνώμην.

Eorum ad
 populum
 oratio.

CXLII. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λέγων Ἀλέξανδρος, διαδεξά-
 μενοι ἔλεγον οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἀγγελοῖ. “ Ἡμεῖς δὲ ἔ-
 “ πεμψαν Λακεδαιμόνιοι δεησομένους ὑμέων, μήτε νεώτε-
 “ ρον ποίειν μηδὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα, μήτε λόγους ἐν- 5
 “ δέκεσθαι παρὰ τοῦ Βαρβάρου. οὔτε γὰρ δίκαιον οὐδα-
 “ μῶς, οὔτε κόσμον φέρον οὔτε γε ἄλλοισι Ἑλλήνων οὐδα-
 “ μοῖσι, ὑμῖν δὲ δὴ καὶ διὰ πάντων ἥκιστα, πολλῶν εἵνεκα.
 “ ἐγείρατε γὰρ τόνδε τὸν πόλεμον ὑμεῖς, οὐδὲν ἡμέων βου-
 “ λομένων, καὶ περὶ τῆς ὑμετέρης ἀρχῆς ὁ ἀγὼν ἐγένετο·
 “ νῦν δὲ φέρεῖ καὶ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. ἄλλως τε, 10
 “ τουτέων ἀπαντῶντων, αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης τοῖσι
 “ Ἑλλήσι Ἀθηναίους, οὐδαμῶς ἀνασχετόν οἵτινες αἰεὶ
 “ καὶ τὸ πάλαι φαίνεσθε πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώ-
 “ πων. Πιεζυμένοισι μέντοι ὑμῖν συναχθόμεθα, καὶ ὅτι
 “ καρπῶν ἐστέρηθητε διζῶν ἥδη, καὶ ὅτι οἰκοφθόγηθε χροόνον 15
 “ ἥδη πολλόν. ἀντὶ τουτέων δὲ ὑμῖν Λακεδαιμόνιοί τε καὶ οἱ

“ σύμμαχοι ἐπαγγέλλονται γυναῖκας τε καὶ τὰ ἐς πόλε-
 “ μον ἄχρηστα οἰκετέων ἐχόμενα πάντα ἐπιδρέψειν, ἔστ’
 “ ἂν ὁ πόλεμος ὅδε συνεστήκη. Μὴ δὲ ὑμέας Ἀλέξανδρος
 20 “ ὁ Μακεδὼν ἀναγνώσῃ, λείνας τὸν Μακεδονίου λόγον.
 “ τούτῳ μὲν γὰρ ταῦτα ποιητέα ἐστί· τύραννος γὰρ ἐὼν,
 “ τυράνῳ συγκατεργάζεται. ὑμῖν δὲ γε οὐ ποιητέα, εἰ περ
 “ εὖ τυγχάνετε φρονέοντες, ἐπισταμένοισι, ὥς Βαρυάροισί
 “ ἐστι οὔτε πιστὸν, οὔτε ἀληθές οὐδέν.” Ταῦτα ἔλεξαν
 25 “ οἱ ἄγγελοι.”

CXLIII. Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ὑπεκρί- Athenien-
 ναντο τάδε· “ Καὶ αὐτοὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, ὅτι πολ- ses quod
 “ λαπλησίη ἐστὶ τῷ Μήδῳ δύναμις ἢ περ ἡμῖν· ὥστε οὐ- Alexandro,
 “ δὲν δεῖ τοῦτό γε ὀνειδίζειν. ἀλλ’ ὅμως, ἐλευθερίας γλιχό-
 5 “ μενοι, ἀμυνόμεθα οὕτω ὅπως ἂν καὶ δυνάμεθα. ὁμολο-
 “ γῆσαι δὲ τῷ Βαρυάρῳ μήτε σὺ ἡμέας πειρῶ ἀναπέδδω,
 “ οὔτε ἡμέας πεισόμεθα. Νῦν δὲ ἀπάγγελλε Μακεδόνι,
 “ ὥς Ἀθηναῖοι λέγουσι, ἔστ’ ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴῃ
 “ τῇ περ καὶ νῦν ἔρχεται, μὴ κοτε ὁμολογήσῃν ἡμέας
 10 “ Ἐέρξῃ· ἀλλὰ θεοῖσι τε συμμαχοῖσι πίσυνοί μιν ἐπέξιμεν
 “ ἀμυνόμενοι, καὶ τοῖσι ἥρωσι τῶν ἐκείνος οὐδεμίην ὅπιν
 “ ἔχων, ἐνέπρησε τοὺς τε οἴκους καὶ τὰ ἀγάλματα. σύ τε
 “ τοῦ λοιποῦ λόγους ἔχων τοιούσδε μὴ ἐπιφαίνεο Ἀθη-
 “ ναίοισι· μηδὲ δοκέων χρηστὰ ὑπουργεῖν, ἀδέμιστα ἔρδειν
 15 “ παραινέει. οὐ γὰρ σε βουλόμεθα οὐδὲν ἄχαρι πρὸς Ἀθη-
 “ ναίων παίδειν, ἐόντα πρόξενόν τε καὶ φίλον.”

CXLIV. Πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ταῦτα ὑπεκρίναντο· quid Spar-
 πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ Σπάρτης ἀγγέλους, τάδε· “ Τὸ μὲν tanis re-
 “ δεῖσαι Λακεδαιμονίους μὴ ὁμολογήσωμεν τῷ Βαρυάρῳ, sponderint.
 “ κάρτα ἀνδρωπήϊον ἦν. ἀτὰρ αἰσχυρῶς γε οἴκατε, ἐξεπι-
 5 “ στάμενοι τῶν Ἀθηναίων φρόνημα, ἀρρωδῆσαι· ὅτι οὔτε
 “ χρυσός ἐστι γῆς οὐδαμῶδι τοσοῦτος, οὔτε χώρα κάλλει
 “ καὶ ἀρετῇ μέγα ὑπερφέρουσα, τὰ ἡμεῖς δεξάμενοι, ἐδέλοι-
 “ μεν ἂν μηδίσαντες, καταδουλῶσαι τὴν Ἑλλάδα. Πολ-

“ λά τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα ταῦτα μὴ
 “ ποίειν, μηδ’ ἦν ἐδέλωμεν. πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα, τῶν 10
 “ θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ οἰκήματα ἐμπεπρησμένα τε
 “ καὶ συγκεχωσμένα· τοῖσι ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρῆσαι
 “ ἐς τὰ μέγιστα μᾶλλον, ἢ περ ὁμολογῆσαι τῶν ταῦτα ἐρ-
 “ γασαμένων. αὐτῖς δὲ, τὸ Ἑλληνικὸν ἐν ὅρμαιμόν τε καὶ
 “ ὁμόγλωσσον, καὶ θεῶν ἰδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι, 15
 “ ἥδεά τε ὁμότροπα· τῶν προδότας γενέσθαι Ἀθηναίους
 “ οὐκ ἂν εὖ ἔχοι. ἐπίστασθαι τε οὕτω, εἰ μὴ πρότερον ἐτυγ-
 “ χάνετε ἐπιστάμενοι, ἔστ’ ἂν καὶ εἰς περὶ Ἀθηναίων, μη-
 “ θαμᾶ ὁμολογήσοντας ἡμέας Ξέρξῃ. Ὑμέων μέντοι ἀ-
 “ γάμεθα τὴν προνοίην, τὴν ἐς ἡμέας ἔχουσαν, ὅτι προεῖθετε 20
 “ ἡμέων οἰκοφθορημένων οὕτω, ὥστε ἐπιδρῆσαι ἐδέλαιν ἡ-
 “ μέων τοὺς οἰκέτας. καὶ ὑμῖν μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται·
 “ ἡμέες μέντοι λιπαρήσομεν οὕτω, ὅπως ἂν ἔχωμεν, οὐδὲν
 “ λυπέοντες ὑμέας. Νῦν δὲ, ὡς οὕτω ἐχόντων, στρατιὴν ὡς
 “ τάχιστα ἐκπέμπετε. ὡς γὰρ ἡμέες εἰκάζομεν, οὐκ ἐκὰς 25
 “ χρόνου παρέσται ὁ Βάρβαρος ἐσφαλὼν ἐς τὴν ἡμετέραν,
 “ ἀλλ’ ἐπειδὴν τάχιστα πύδεται τὴν ἀγγελίην, ὅτι οὐδὲν
 “ ποιήσομεν τῶν ἐκείνος ἡμέων προσεδέετο. πρὶν ὦν παρῆναι
 “ ἐκεῖνον ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἡμέας καιρὸς ἐστὶ προσεωθῆσαι
 “ ἐς τὴν Βοιωτίην.” Οἱ μὲν, ταῦτα ὑποκριναμένων 30
 Ἀθηναίων, ἀπαλλάσσοντο ἐς Σπάρτην.

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ ἘΝΝΑΤΗ.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ.

ΜΑΡΔΟΝΙΟΣ δὲ, ὥς οἱ ἀπονοστήσας Ἀλέξανδρος τὰ παρὰ Ἀθηναίων ἐσήμηνε, ὀρμηθεὶς ἐκ Θεσσαλίας, ἤγε τὴν στρατιὴν σπουδῇ ἐπὶ τὰς Ἀθήνας· ὅκου δὲ ἐκάστοτε γίνοιτο, τούτους παρελάμβανε. τοῖσι δὲ Θεσσαλίας ἡγεομένοισι οὔτε
5 τὰ πρὸ τοῦ πεπερηγμένα μετέμελε οὐδὲν, πολλῶ τε μᾶλλον ἐπῆγον τὸν Πέρσην· καὶ συμπρόσπεμψέ τε Θάωρξ ὁ Ληρισσαῖος Ξέρξεα φεύγοντα, καὶ τότε ἐκ τοῦ φανεροῦ παρῆκε Μαρδόνιον ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

Alexandro rebus infectis reverso [8, 143.], Mardonius e Thessalia in Atticam movet [a. 479.]

II. Ἐπεὶ δὲ πορευόμενος γίνεται ὁ στρατὸς ἐν Βοιωτοῖσι, οἱ Θηβαῖοι κατελάμβανον τὸν Μαρδόνιον, καὶ συνέβούλευον αὐτῷ, λέγοντες ὥς οὐκ εἴη χῶρος ἐπιτηδεώτερος ἐνστρατοπεδεύεσθαι ἐκείνου, οὐδὲ ἔαν ἵεναι ἐκαστέρῳ, ἀλλ'
5 αὐτοῦ ἰζόμενον, ποίειν ὅπως ἀμαχητὶ τὴν πᾶσαν Ἑλλάδα καταστρέψῃται. “ Κατὰ μὲν γὰρ τὸ ἰσχυρὸν, Ἕλληνας ὁμοφρονέοντας, οἵπερ καὶ πάρος ταῦτά ἐγίνωσκον, χαλεπὰ εἶναι περιγίνεσθαι καὶ ἅπασιν ἀνδρώποισι. Εἰ δὲ ποιή-
“ σεις τὰ ἡμεῖς παραινέομεν, ἔφασαν λέγοντες, ἔξεις ἀ-
10 “ πόνως ἅπαντα τὰ κείνων βουλευόμενα. πέμπε χρήματα
“ ἐς τοὺς δυναστεύοντας ἀνδρας ἐν τῇσι πόλιν. πέμπων

Consilium ei a Thebanis datum.

“ δὲ, τὴν Ἑλλάδα διασπῆσεις· ἐνδεῦτεν δὲ τοὺς μὴ τὰ σὰ
 “ φρονέοντας ῥήϊδίως μετὰ τῶν στασιωτῶν καταστρέψαι.”

Athenae va-
 cuæ a Per-
 sis iterum
 captæ.

III. Οἱ μὲν ταῦτα συνεβούλευον· ὁ δὲ οὐκ ἐπέιδετο,
 ἀλλὰ οἱ δεινός τις ἐνέστακτο ἱμερὸς τὰς Ἀθήνας δεύτερον
 ἔλκειν· ἅμα μὲν ὑπ’ ἀγνωμοσύνης, ἅμα δὲ πυρσοῖσι διὰ νή-
 σων ἐδόκει βασιλεῖ δηλώσειν ἔοντι ἐν Σάρδισι, ὅτι ἔχοι
 Ἀθήνας· ὃς οὐδὲ τότε ἀπικόμενος ἐς τὴν Ἀττικὴν εὗρε
 τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ’ ἐν τε Σαλαμῖνι τοὺς πλείστους ἐ-
 πυιδάοντο εἶναι, ἐν τε τῇσι νηυσί· αἰεεὶ τε ἐρῆμον τὸ ἄστυ.
 ἡ δὲ βασιλῆος αἵρεσις ἐς τὴν ὑστεραίην τὴν Μαρδονίου ἐπι-
 στρατήην, δεκάμηρος ἐγένετο.

Inde Mar-
 donius in
 Salaminem
 Murichi-
 dem mittit.
 qui Atheni-
 enses ad
 pacem cum
 rege facien-
 dam cohort-
 etur.

IV. Ἐπεὶ δὲ ἐν Ἀθήνησι ἐγένετο Μαρδόνιος, πέμπει
 ἐς Σαλαμῖνα Μουρυχίδην, ἄνδρα Ἑλλησπόντιον, φέροντα
 τοὺς αὐτοὺς λόγους τοὺς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν τοῖσι
 Ἀθηναίοισι διεπόρθημεν. ταῦτα δὲ τὸ δεύτερον ἀπέστειλ-
 λε, προέχων μὲν τῶν Ἀθηναίων οὐ φιλίας γνώμας, ἐλπίζων
 δὲ σφειας ὑπῆσειν τῆς ἀγνωμοσύνης, ὡς δοριαλώτου ἐούσης
 πάσης τῆς Ἀττικῆς χώρας, καὶ ἐούσης ἤδη ὑπ’ ἐωυτῶ.
 τουτέων μὲν εἵνεκα ἀπέπεμψε Μουρυχίδην ἐς Σαλαμῖνα.

Lycidas, se-
 nator Athe-
 niensis,
 cum uxore
 liberisque
 lapidibus
 obrutus,
 quod pa-
 cem suasit.

V. Ὁ δὲ, ἀπικόμενος ἐπὶ τὴν βουλὴν, ἔλεγε τὰ παρὰ
 Μαρδονίου. τῶν δὲ βουλευτῶν Λυκίδης εἶπε γνώμην, ὡς
 “ οἱ ἐδόκει ἀμεινον εἶναι, δεξαμένους τὸν λόγον τὸν σφι
 “ Μουρυχίδης προφέρει, ἐξειεῖλαι ἐς τὸν δῆμον.” ὁ μὲν δὴ
 ταύτην τὴν γνώμην ἀπεφαίνετο, εἰ τε δὴ δεδεγμένος χρεῖ-
 ματα παρὰ Μαρδονίου, εἰ τε οἱ καὶ ταῦτα εἰάνθανε. Ἀ-
 θηναῖοι δὲ αὐτίκα, δεινὸν ποιησάμενοι, οἱ τε ἐκ τῆς βουλῆς,
 καὶ οἱ ἔξωθεν, ὡς ἐπύθοντο, περιστάντες Λυκίδα κατέλευ-
 σαν βάλλοντες, τὸν δὲ Ἑλλησπόντιον Μουρυχίδα ἀπέπεμ-
 ψαν ἄσινεα. γενομένου δὲ θορύβου ἐν τῇ Σαλαμῖνι περὶ
 τὸν Λυκίδα, πυιδάονται τῶν Ἀθηναίων αἱ γυναῖκες τὸ
 γινόμενον· διακελευσαμένη δὲ γυνὴ γυναικί, καὶ παραλα-
 βούσα, ἐπὶ τὴν Λυκίδα οἰκίην ἦϊσαν αὐτοκελεές, καὶ κα-
 τὰ μὲν ἔλευσαν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, κατὰ δὲ τὰ τέκνα.

VI. Ἐς δὲ τὴν Σαλαμῖνα διέβησαν οἱ Ἀθηναῖοι ὧδε. Cur Athenienses tunc astu relinquare coacti. Eorum legati Spartam profecti, ἕως μὲν προσεδέκοντο ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατὸν ἥξειν τιμαρῆσοντά σφι, οἱ δὲ ἔμενον ἐν τῇ Ἀττικῇ· ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν μακρότερά τε καὶ σχολαίτερα ἐποίουν, ὁ δὲ ἐπιὼν καὶ δὴ
 5 ἐν τῇ Βοιωτῇ ἐλέγετο εἶναι, οὕτω δὴ ὑπεξεκομίσαντό τε πάντα, καὶ αὐτοὶ διέβησαν ἐς Σαλαμῖνα· ἐς Λακεδαιμόνα τε ἔπεμπον ἀγγέλους, ἅμα μὲν μεμφομένους τοῖσι Λακεδαιμονίοισι ὅτι περιεῖδον ἐμβαλόντα τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἀλλ' οὐ μετὰ σφέων ἠντίασαν ἐς τὴν Βοιωτὴν·
 10 ἅμα δὲ ὑπομνήσοντας ὅσα σφι ὑπέσχετο ὁ Πέρσης μεταβαλοῦσι δάσειν· προσεῖπαί τε, ὅτι εἰ μὴ ἀμυνεῦσι Ἀθηναίοισι, ὥς καὶ αὐτοὶ τινὰ ἀλεωρὴν εὐρήσονται.

VII. Οἱ γὰρ δὴ Λακεδαιμόνιοι. ὄρεταζόν τε τοῦτον τὸν ad ephoros orationem habent plenam querelarum ob auxilia nondum missa. χρόνον, καὶ σφι ἦν Ὑακίνθια· περὶ πλείστου δ' ἦγον τὰ τοῦ θεοῦ πορσύνειν· ἅμα δὲ τὸ τεῖχος σφι τὸ ἐν τῷ Ἰσθμῷ ἐτείχεον, καὶ δὴ ἐπάλλξεις ἐλάμβανε.
 5 Ὡς δὲ ἀπίκοντο ἐς τὴν Λακεδαιμόνα οἱ ἄγγελοι οἱ ἀπ' Ἀθηναίων, ἅμα ἀγόμενοι ἐκ τε Μεγάρων ἀγγέλους καὶ ἐκ Πλαταίων, ἔλεγον τάδε ἐπελθόντες ἐπὶ τοὺς ἐφόρους· “Επεμψαν ἡμεῖς Ἀθηναῖοι, λέγοντες ὅτι ἡμῖν βασιλεὺς ὁ Μῆδων, τοῦτο μὲν, τὴν χώραν ἀποδιδού· τοῦτο δὲ, συμ-
 10 “ μάρχους ἐδέλει ἐπ' ἴσῃ τε καὶ ὁμοίῃ ποιήσασθαι, ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης· ἐδέλει δὲ καὶ ἄλλην χώραν πρὸς τῇ “ ἡμετέρῃ διδόναι, τὴν ἂν αὐτοὶ ἐλώμεθα. ἡμεῖς δὲ, Δία “ τε Ἑλλήνιον αἰδεσθέντες, καὶ τὴν Ἑλλάδα δεινὸν ποιεύ- “ μενοι προδοῦναι, οὐ κατανέσαμεν, ἀλλὰ ἀπειπάμεθα,
 15 “ καὶ περ ἀδικεόμενοι ὑπ' Ἑλλήνων καὶ καταπροδιδο- “ μενοι, ἐπιστάμενοί τε ὅτι κερδαλεώτερόν ἐστι ὁμολο- “ γεῖν τῷ Πέρσῃ μᾶλλον ἢ περ πολεμέειν· οὐ μὲν οὐδὲ ὁ- “ μολογήσομεν ἐκόντες εἶναι. καὶ τὸ μὲν ἀπ' ἡμῶν οὕτω, “ ἀκίβδηλον ἐόν, νέμεται ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας. Ὑμεῖς δὲ, ἐς
 20 “ πᾶσαν ἀρρώδιην τότε ἀπικόμενοι μὴ ὁμολογήσωμεν τῷ Πέρσῃ, ἐπεὶ τε ἐξεμάθετε τὸ ἡμέτερον φρόνημα σαφέως,

“ ὅτι οὐδαμᾶ προδῶσομεν τὴν Ἑλλάδα, καὶ διότι τεῖχος
 “ ὑμῖν διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐλαυνόμενον ἐν τέλει ἐστι, καὶ δὴ
 “ λόγον οὐδένα τῶν Ἀθηναίων ποίεσθαι συνδέμενοί τε
 “ ἡμῖν τὸν Πέρσῃν ἀντιώσεσθαι ἐς τὴν Βοιωτίην, προδεδῶκα- 25
 “ τε, περιεΐδετέ τε ἐσβαλόντα ἐς τὴν Ἀττικὴν τὸν βάρβα-
 “ ρον. Ἐς μὲν νυν τὸ παρὲν Ἀθηναῖοι ὑμῖν μνηΐουσι· οὐ
 “ γὰρ ἐποιήσατε ἐπιτηδέως. νῦν δὲ ὅτι τάχος στρατιὴν ἄμα
 “ ἡμῖν ἐκέλευσαν ὑμέας ἐκπέμπειν, ὥς ἂν τὸν βάρβαρον
 “ δεκάμυδα ἐν τῇ Ἀττικῇ. ἐπειδὴ γὰρ ἡμᾶρτομεν τῆς Βοιω- 30
 “ τῆς, τῆς γε ἡμετέρης ἐπιτηδεώτατόν ἐστι ἐμμαχέσασθαι
 “ τὸ Θριάσιον πεδίον.”

Spartano-
rum tergi-
versatio.
Quid He-
rodoto de
ea videatur.

VIII. Ὡς δὲ ἄρα ἀκουσαν οἱ ἔφοροι ταῦτα, ἀνεξάλ-
 λοντο ἐς τὴν ὑστεραίην ὑποκρίνασθαι τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ἐς
 τὴν ἑτέραν. τοῦτο καὶ ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἐποίηον, ἐξ ἡμέρας ἐς
 ἡμέραν ἀναβαλλόμενοι. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ τὸν Ἰσθμὸν
 ἐτείχεον, σπουδὴν ἔχοντες πολλὴν πάντες Πελοποννήσιοι· καὶ 5
 σφι ἦν πρὸς τέλος. οὐδ' ἔχω εἶπαι τὸ αἴτιον, διότι ἀπικομέ-
 νου μὲν Ἀλέξανδρου τοῦ Μακεδόνης ἐς Ἀθήνας σπουδὴν
 μεγάλην ἐποιήσαντο μὴ μῆδίσαι Ἀθηναίους, τότε δὲ ὥρην
 ἐποιήσαντο οὐδεμίην, ἄλλο γε ἢ ὅτι ὁ Ἰσθμὸς σφι ἐτετεί-
 χιστο, καὶ ἐδόκειον Ἀθηναίων ἔτι δέεσθαι οὐδέν· ὅτε δὲ ὁ 10
 Ἀλέξανδρος ἀπίκετο ἐς τὴν Ἀττικὴν, οὐ καὶ ἀπετετείχισ-
 το, ἐργάζοντο δὲ, μεγάλως κατὰρρώδηκότες τοὺς Πέρσας.

Admoniti a
Chileo e-
phori, alie-
natis Athe-
niensibus
fore, ut ip-
sa Pelopon-
nesus peri-
clitetur,

IX. Τέλος δὲ, τῆς τε ὑποκρίσεως καὶ ἐξόδου τῶν Σπαρ-
 τητέων ἐγένετο τρόπος τοιόσδε. τῇ προτεραίῃ τῆς ὑστάτης
 καταστάσεως μελλούσης ἔσεσθαι, Χίλως, ἀνὴρ Τεγεάτης,
 δυνάμενος ἐν Λακεδαιμόνι μέγιστα ξειῶν, τῶν ἐφόρων ἐπύ-
 θετο πάντα λόγον τὸν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον. ἀκούσας δὲ 5
 ὁ Χίλως, ἔλεγε ἄρα σφι τάδε· “ Οὕτω ἔχει, ἄνδρες ἔφο-
 “ ροι· Ἀθηναίων ἡμῖν ἐόντων μὴ ἄρδμίων, τῷ δὲ βαρβάρῳ
 “ συμμάχων, καὶ περ τείχεος διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐληλαμέ-
 “ νου καρτεροῦ, μεγάλα κλισιάδες ἀναπεπτεύεται ἐς τὴν

10 “ Πειλοπόννησον τῷ Πέρσῃ. ἀλλ’ ἐσακούσατε, πρὶν τι ἄλλο
 “ Ἀθηναίοισι δοῦναι, σφάλμα τῇ Ἑλλάδι φέρον.”

x. Ὁ μὲν σφι ταῦτα συνεβούλευε. οἱ δὲ, φρενὶ λα- tandem au-
xiilia, Pau-
sanias duce,
mittunt.
 ῥόντες τὸν λόγον, αὐτίκα φράσαντες οὐδὲν τοῖσι ἀγγέ-
 λουσι τοῖσι ἀπιγμένοισι ἀπὸ τῶν πολλῶν, νυκτὸς ἔτι ἐκ-
 πέμπουσι πεντακισχιλίους Σπαρτιητέων, καὶ ἐπὶ πρὸ
 5 ἑκαστον τάξαντες τῶν εἰλώτων, Πausanίῃ τῷ Κλεόμβρο-
 τοῦ ἐπιτρέψαντες ἐξάγειν. Ἐγένετο μὲν νυν ἡγεμονίῃ
 Πλειστάρχου τοῦ Λεωνίδεω· ἀλλ’ ὁ μὲν ἦν ἔτι παῖς, ὁ δὲ
 τούτου ἐπίτροπός τε καὶ ἀνεψιός. Κλεόμβροτος γὰρ, ὁ
 Πausανίῃ μὲν πατήρ, Ἀναξανδρίδῃ δὲ παῖς, οὐκέτι πε-
 10 ριῇ· ἀλλὰ ἀπαγαγὼν ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ τὴν στρατιὴν τὴν τὸ
 τεῖχος δαίμασαν, μετὰ ταῦτα οὐ πολλὸν χρόνον τινὰ βιούς
 ἀπέθανε. ἀπῆγε δὲ τὴν στρατιὴν ὁ Κλεόμβροτος ἐκ τοῦ
 Ἰσθμοῦ διὰ τόδε· θυομένην οἱ ἐπὶ τῷ Πέρσῃ, ὁ ἥλιος ἀ-
 μαυρώδῃ ἐν τῷ οὐρανῷ. προσαιρέεται δὲ ἑαυτῷ Πausανίῃς
 15 Εὐρυάνακτα, τὸν Δωρίος, ἄνδρα οἰκίης ἔοντα τῆς αὐτῆς.
 Οἱ μὲν δὴ σὺν Πausανίῃ ἐξεληλύθεσαν ἕξ Σπάρτης.

xι. Οἱ δὲ ἄγγελοι, ὥς ἡμέρῃ ἐγεγόνεε, οὐδὲν εἰδότες
 περὶ τῆς ἐξόδου, ἐπῆλθον ἐπὶ τοὺς ἐφόρους, ἐν νόῳ δὴ
 ἔχοντες ἀπαλλάσσεσθαι καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ ἑκασ-
 5 τος. ἐπελθόντες δὲ, ἔλεγον τάδε· “ Ὑμεῖς μὲν, ὦ Λα-
 5 “ κεδαιμόνιοι, αὐτοῦ τῇδε μένοντες, Ὑακίνδιά τε ἄγετε,
 “ καὶ παίζετε, καταπροδόντες τοὺς συμμάχους· Ἀθη-
 “ ναῖοι δὲ, ὥς ἀδικέομενοι ὑπὸ ὑμῶν, χήτεϊ τε συμμά-
 “ χων, καταλύσονται τῷ Πέρσῃ οὕτω ὅπως ἂν δύνανται.
 “ καταλυσάμενοι δὲ, δῆλα γὰρ δὴ ὅτι σύμμαχοι βασι-
 10 “ λῆος γινόμεθα, συστρατευσόμεθα ἐπὶ τὴν ἂν ἐκείνοι
 “ ἐξηγῶνται. ὑμεῖς δὲ τὸ ἐνδεῦτεν μαθήσεσθε ὁκοῖον ἂν
 “ τι ὑμῶν ἐξ αὐτοῦ ἐκξαίῃ.” Ταῦτα λεγόντων τῶν ἀγγέ-
 λων, οἱ ἔφοροι εἶπαν ἐπ’ ὄρκου, καὶ δὴ δοκεῖν εἶναι ἐν
 Ὁρεστείῳ στείχοντας ἐπὶ τοὺς ξείνους· ξείνους γὰρ ἐκάλεον
 15 τοὺς βαρβάρους. οἱ δὲ, ὥς οὐκ εἰδότες, ἐπειρώτεον τὸ λεγόν-

μενον· ἐπειρόμενοι δὲ, ἐξέμαθον πᾶν τὸ ἔον· ὥστε ἐν δώματι
γεύομενοι, ἐπορεύοντο τὴν ταχίστην διώκοντες· σὺν δέ σφι,
τῶν περιούκων Λακεδαιμονίων λογάδες πεντακισχίλιοι ὀπλί-
ται τῷ τούτῳ ἐποίουν.

Id Mardo-
nius per
Argivos
Persarum
rebus fa-
ventes c-
doctus,

XII. Οἱ μὲν δὴ ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἠπείγοντο. Ἀργεῖοι δὲ,
ἐπεὶ τε τάχιστα ἐπύθοντο τοὺς μετὰ Πausανίῳ ἐξελη-
λυδότας ἐκ Σπάρτης, πέμπουσι κήρυκα, τῶν ἡμεροδρό-
μων ἀνευρόντες τὸν ἄριστον, ἐς τὴν Ἀττικὴν, πρότερον αὐ-
τοὶ Μαροδονίῳ ὑποδείξαντες στήσιν τὸν Σπαρτιάτην μὴ 5
ἐξίεναι. ὃς ἐπεὶ τε ἀπίκετο ἐς τὰς Ἀθήνας, ἔλεγε τάδε·
“ Μαροδόνι, ἐπεμψάν με Ἀργεῖοι φράσσοντά τοι ὅτι ἐκ
“ Λακεδαιμόνος ἐξελέλυθε ἡ νεότης, καὶ ὥς οὐ δυνατοὶ
“ αὐτὴν ἴσχειν εἰς Ἀργεῖοι μὴ οὐκ ἐξίεναι. πρὸς ταῦτα
“ τύγχανε εὖ βουλευόμενος.” Ὁ μὲν δὴ, εἶπας ταῦτα, ἀ- 10
παλλάσσετο ὀπίσω.

Attica de-
vastata,
Boeotiam
versus re-
greditur.

XIII. Μαροδόσιος δὲ οὐδαμῶς ἔτι πρόδρυμος ἦν μένειν
ἐν τῇ Ἀττικῇ, ὥς ἤκουσε ταῦτα. πρὶν μὲν νυν ἡ πυδέ-
σθαι, ἀνεκώχευε, δέλων εἰδέναι τὸ παρ’ Ἀθηναίων, ὁκοῖόν τι
ποιήσουσι καὶ οὔτε ἐπὶ μαινε οὔτε ἐσίνετο γῆν τὴν Ἀτ- 5
τικὴν, ἐλπίζων διὰ παντὸς τοῦ χρόνου ὁμολογήσειν σφέας·
ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔπειθε, πυθόμενος τὸν πάντα λόγον, πρὶν ἢ
τοὺς μετὰ Πausανίῳ ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἐμβαλεῖν, ὑπέξεχώρει,
ἐμπρήσας τε τὰς Ἀθήνας, καὶ, εἴ που τι ἐξιδὼν ἦν τῶν
τειχέων ἢ τῶν οἰκημάτων, ἢ τῶν ἱερῶν, πάντα καταβαλὼν
καὶ συγχώσας. Ἐξέλαυνε δὲ τῶνδε εἵνεκεν, ὅτι οὔτε ἰπ- 10
πασίμη ἢ χώρα ἦν ἢ Ἀττικὴ, εἴτε νικᾶτο συμβαλὼν, ἀ-
πάλλαξις οὐκ ἦν, ὅτι μὴ κατὰ στεῖνον, ὥστε καὶ ὀλίγους
σφέας ἀνδράποδες ἴσχειν. ἐβουλεύετο ὦν, ἐπαναχωρήσας ἐς
τὰς Θήβας, συμβαλεῖν πρὸς πόλιν τε φιλήν, καὶ χώραν ἰπ-
πασίμη.

15

Hoc in iti-
nere, audito
manum
Spartano-
rum Mega-

XIV. Μαροδόσιος μὲν δὴ ὑπέξεχώρει. ἦδη δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἔον-
τι αὐτῷ ἦλθε ἀγγελίη πρόδρομος, ἄλλην στρατιὴν ἔχειν ἐς
Μέγαλα, Λακεδαιμονίων χιλίους. πυθόμενος δὲ ταῦτα, ἐ-

Εουλεύετο, εἰ πως τούτους πρῶτον ἔλοι. ὑποστρέψας δὲ τὴν
 5 στρατιὴν ἦγε ἐπὶ τὰ Μέγαρα· ἡ δὲ ἵππος προελθοῦσα
 κατιππάσατο χώραν τὴν Μεγαρίδα. ἐς ταύτην δὴ ἐκαστά-
 τω τῆς Εὐρώπης τὸ πρὸς ἡλίου δύνοντος ἡ Περσικὴ αὕτη
 στρατιὴ ἀπίκετο.

XV. Μετὰ δὲ ταῦτα, Μαρδονίῳ ἦλθε ἀγγελίη, ὡς ἁλῆες
 εἶησαν οἱ Ἕλληνες ἐν τῷ Ἴσθμῳ· οὕτω δὴ ὀπίσω ἐπορεύετο
 διὰ Δεκείης. οἱ γὰρ βιοιτάρχαι μετεπέμψαντο τοὺς προσ-
 χώρους τῶν Ἀσωπίων· οὗτοι δὲ αὐτῷ τὴν ὁδὸν ἡγέοντο ἐς
 5 Σφειδαλέας· ἐνδεῦτεν δὲ, ἐς Τανάγρην. ἐν Τανάγρα δὲ νύκ-
 τα ἐναυλισάμενος, καὶ τραπόμενος τῇ ὑστέρῳ ἐς Σκῶλον,
 ἐν γῇ τῇ Θηβαίῳ ἦν. ἐνταῦτα δὲ τῶν Θηβαίων, καὶ περ
 μηδιζόντων, ἔκειρε τοὺς χώρους, οὗ τι κατὰ ἔχδος αὐτέων,
 ἀλλ' ὑπ' ἀναγκαίης μεγάλης ἐχόμενος· βουλόμενος ἔρυμά τε
 10 τῷ στρατῷ ποιήσασθαι, καὶ ἦν συμβαλόντι οἱ μὴ ἐκβαίνειν
 ὁκοῖόν τι ἐθέλοι, κρησφύγετον τοῦτο ἐποίετο. παρῆκε δὲ
 αὐτοῦ τὸ στρατόπεδον, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἐρυδρέων, παρὰ
 Ὑσιᾶς· κατέτεινε δὲ ἐς τὴν Πλαταιῖδα γῆν, παρὰ τὸν
 Ἀσωπὸν ποταμὸν τεταγμένον. οὐ μέντοι τό γε τεῖχος τοσ-
 15 οῦτον ἐποίετο, ἀλλ' ὡς ἐπὶ δέκα σταδίους μάλιστά κη μέτ-
 ωπον ἕκαστον.

Ἐχόντων δὲ τὸν πόνον τοῦτον τῶν βαρβάρων, Ἀτταγῖνος
 ὁ Φρύωνος, ἀνῆλθε Θηβαῖος, παρασκευασάμενος μεγάλως,
 ἐκάλει ἐπὶ ξείνια αὐτόν τε Μαρδόνιον καὶ πεντήκοντα Περ-
 σέων τοὺς λογιμωτάτους· κληθέντες δὲ οὗτοι ἔποντο. ἦν δὲ
 20 τὸ δεῖπνον ποιούμενον ἐν Θήβῃσι.

XVI. Τάδε δὲ ἤδη, τὰ ἐπίλοιπα, ἤκουον Θερσάνδρου, ἀν-
 δρὸς μὲν Ὀρχομενίου, λογίμου δὲ ἐς τὰ πρῶτα ἐν Ὀρχο-
 μενῳ. ἔφη δὲ ὁ Θερσάνδρος κληθῆναι καὶ αὐτὸς ὑπὸ Ἀτ-
 ταγῖνου ἐπὶ τὸ δεῖπνον τοῦτο· κληθῆναι δὲ καὶ Θηβαίων
 5 ἄνδρας πεντήκοντα· καὶ σφῶν οὐ χωρὶς ἑκατέρους κλίνει,
 ἀλλὰ Πέρσῃν τε καὶ Θηβαῖον ἐν κλίνῃ ἐκάστη. ὡς δὲ ἀπὸ
 δείπνου ἔσαν, διαπινόντων, τὸν Πέρσῃν τὸν ὁμόκλινον, Ἐλ-

ra venisse,
 deflectit in
 Megari-
 dem: (is ter-
 minus ex-
 peditiois
 Persarum
 ad occa-
 sum:)

sed mox
 certior fac-
 tus, totum
 Peloponne-
 siorum ex-
 erciturum
 jam ad
 Isthmum
 confluisse,
 priorem vi-
 am repetit,
 inque Bæo-
 tiam rever-
 sus, castra
 in agro
 Thebano ad
 Asopum lo-
 cat, partim-
 que muni-
 mentis cin-
 git. Trac-
 tus horum
 castrorum.
 Interea At-
 taginus
 Thebanus
 Mardonii-
 um cum
 nobilissimis
 Persarum
 convivio
 lautissimo
 excipit.

Sermo ibi
 inter Ther-
 sandrum
 Orchome-
 nium Per-
 samque de
 belli eventu
 habitus.

λάδα γλῶσσαν ἰέντα, εἶρεσθαι αὐτὸν ὁποδαπὸς ἐστι, αὐτὸς
 δὲ ὑποκρίνασθαι ὡς εἴη Ὀρχομένιος. τὸν δὲ εἶπαι. “ Ἐ-
 “ πεὶ νῦν ὁμοτράπεζός τε μοι καὶ ὁμόσπονδος ἐγένεο, μνη- 10
 “ μόσυνά τοι γνώμης τῆς ἐμῆς καταλιπέσθαι θέλω· ἵνα
 “ καὶ προειδὼς αὐτὸς περὶ σεαυτοῦ βουλευέσθαι ἔχῃς τὰ
 “ συμφέροντα. Ὀρχᾶς τούτους τοὺς δαινυμένους Πέρσας, καὶ
 “ τὸν στρατὸν, τὸν ἐλίπομεν ἐπὶ τῷ ποταμῷ στρατοπεδεύου-
 “ μενον; τουτέων πάντων ὄψαι, ὀλίγου τινὸς χρόνου διελ- 15
 “ θόντος, ὀλίγους τινὰς τοὺς περιγενομένους.” Ταῦτά τε
 ἄμα τὸν Πέρσῃν λέγειν, καὶ μετιέναι πολλὰ τῶν δακρύων.
 αὐτὸς δὲ θαμάσας τὸν λόγον, εἶπαι πρὸς αὐτόν. “ Οὐκᾶν
 “ Μαρδονίῳ τε ταῦτα χρόν ἐστι λέγειν, καὶ τοῖσι μετ’ ἐκεί-
 “ νον ἐν αἰνῇ ἐοῦσι Περσέων.” Τὸν δὲ μετὰ ταῦτα εἶπαι· 20
 “ Ξεῖνε, ὅ τι δεῖ γενέσθαι ἐκ τοῦ Διὸς, ἀμήχανον ἀποτρέ-
 “ ψαι ἀνδρώπων· οὐδὲ γὰρ πιστὰ λέγουσι ἐθέλει πείθεσθαι
 “ οὐδεῖς. ταῦτα δὲ Περσέων συγχροὶ ἐπιστάμενοι, ἐπόμεθα
 “ ἀναγκαίῃ ἐνδεδεμένοι. ἐχθίστη δὲ ὁδὴν ἐστὶ τῶν ἐν
 “ ἀνδρώποισι αὕτη, πολλὰ φρονέοντα, μηδενὸς κρατέειν.” 25
 “ Ταῦτα μὲν τοῦ Ὀρχομενίου Θερσάνδρου ἤκουον· καὶ
 τὰδε πρὸς τούτοισι, ὡς αὐτὸς αὐτίκα λέγοι ταῦτα πρὸς
 ἀνθρώπους πρότερον ἢ γενέσθαι ἐν Πλαταιῇσι τὴν μάχην.

XVII. Μαρδονίου δὲ ἐν τῇ Βοιωτῇ στρατοπεδευομένου,
 οἱ μὲν ἄλλοι παρείχοντο ἅπαντες στρατιήν, καὶ συνεσέβαλον
 ἐς Ἀθήνας, ὅσοι περ ἐμῆδιζον Ἑλλήνων τῶν ταύτῃ οἰκημέ-
 νων. μοῦνοι δὲ Φωκέες οὐ συνεσέβαλον· ἐμῆδιζον γὰρ δὴ
 σφόδρα καὶ οὗτοι οὐκ ἐκόντες, ἀλλ’ ὑπ’ ἀναγκαιῆς. ἡμέ- 5
 ρησι δὲ οὐ πολλῇσι μετὰ τὴν ἄπειν τὴν ἐς Θήβας ὕστερον,
 ἦλθον αὐτέων ὀπλίται χίλιοι· κῆγε δὲ αὐτοὺς Ἀρμोकύδης,
 ἀνὴρ τῶν ἀστῶν δοκιμώτατος. ἐπεὶ δὲ ἀπίκατο καὶ οὗτοι ἐς
 Θήβας, πέμψας ὁ Μαρδόνιος ἱππέας, ἐκέλευσέ σφεις ἐπ’
 ἑαυτῶν ἐν τῷ πεδίῳ ἵζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἐποίησαν ταῦτα, αὐτί- 10
 κα παρῆν ἡ ἵππος ἅπασα. μετὰ δὲ ταῦτα, διεξῆλθε μὲν
 διὰ τοῦ στρατοπέδου τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ μετὰ Μήδων ἐόν-

Phocensi-
 um partis
 [c. 31.] μη-
 δισμός coac-
 tus. II
 quod auxi-
 lia Mardo-
 nio caeteris
 Graecis se-
 rius misis-
 sent,

τος φήμη, ὡς κατακοντιεῖ σφείας· διεξῆλθε δὲ δι' αὐτέων
 Φωκέων τὸ αὐτὸ τοῦτο. Ἐνθα δὴ σφι ὁ στρατηγὸς Ἀγρο-
 15 κύδης παραίνεε, λέγων τοιάδε· “ ὦ Φωκέες, πρόδηλα γὰρ
 “ ὅτι ἡμέας οὗτοι οἱ ἄνθρωποι μέλλουσι προόπτῳ θανάτῳ
 “ δῶσειν, διαβεβλημένους ὑπὸ Θεσσαλῶν, ὡς ἐγὼ εἰκάζω·
 “ νῦν ὦν ἄνδρα πάντα τινὰ ὑμέων χρεὸν ἐστι γενέσθαι
 “ ἀγαθόν. κρῆσον γὰρ, ποιῶντάς τι καὶ ἀμυνομένους τε-
 20 “ λευτῆσαι τὸν αἰῶνα, ἥπερ παρέχοντας διαφθαρεῖναι αἰ-
 “ σχίστῳ μύθῳ. ἀλλὰ μαδέτω τις αὐτέων ὅτι ἑόντες βάρβα-
 “ ροὶ ἐπ' Ἑλλήσι ἀνδράσι φόνον ἔρραψαν.”

XVIII. Ὁ μὲν ὦν ταῦτα παραίνεε. οἱ δὲ ἱππῆες, ἐπεὶ quomodo
tractati.
 τέ σφείας ἐκυκλώσαντο, ἐπήλαυνον ὡς ἀπολεῦντες, καὶ δὴ
 διετείνοντο τὰ βέλεια ὡς ἀπήσοντες· καὶ κου τις καὶ ἀπῆκε.
 καὶ οἱ, ἀντίοι ἕστασαν, πάντα συστρέψαντες ἑαυτοὺς καὶ
 5 πυκνώσαντες ὡς μάλιστα. ἐνθαῦτα οἱ ἱππῶται ὑπέστρεψον,
 καὶ ἀπήλαυνον ὀπίσω. Οὐκ ἔχω δ' ἀτρεκέως εἶπαι, οὔτε
 εἰ ἦλθον μὲν ἀπολέοντες τοὺς Φωκέας, δεηθέντων Θεσσα-
 λῶν· ἐπεὶ δὲ ὥρων πρὸς ἀλέξῃσιν τραπομένους, θείσαντες μὴ
 καὶ σφίσι γένηται τρώματα, οὕτω δὴ ἀπήλαυνον ὀπίσω· (ὡς
 10 γὰρ σφι ἐνετείλατο Μαρδόνιος) οὗτ' εἰ αὐτέων πειρηθῆναι
 ἠθέλησε εἰ τι ἀλκῆς μετέχουσι. Ὡς δὲ ὀπίσω ἀπήλα-
 σαν οἱ ἱππῶται, πέμψας Μαρδόνιος κήρυκα, ἔλεγε τάδε·
 “ Θαρσέετε, ὦ Φωκέες. ἄνδρες γὰρ ἐφάνητε ἑόντες ἀγα-
 “ θοί, οὐκ ὡς ἐγὼ ἐπυνθανόμην. καὶ νῦν προθύμως φέρε-
 35 “ τε τὸν πόλεμον τοῦτον· εὐεργεσίῃσι γὰρ οὐ νικήσετε οὔτε
 “ ὦν ἐμὲ, οὔτε βασιλῆα.” Τὰ περὶ Φωκέων μὲν ἐς τοσοῦ-
 το ἐγένετο.

XIX. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὡς ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἦλθον, ἐν τού-
 τῳ ἐστρατοπεδεύοντο. πυνθανόμενοι δὲ ταῦτα οἱ λοιποὶ
 Πελοποννήσιοι, τοῖσι τὰ ἀμείνω ἐάνδανε, οἱ δὲ καὶ ὀρέοντες
 ἐξιόντας Σπαρτίτης, οὐκ ἐδικαίουν λείπεσθαι τῆς ἐξόδου
 5 Λακεδαιμονίων. Ἐκ δὴ ὦν τοῦ Ἰσθμοῦ, καλλιερησάντων
 τῶν ἰσθμῶν, ἐπορεύοντο πάντες, καὶ ἀπικνέονται ἐς Ἑλευ-
Græci ad
Eleusinem
undique
collecti, in-
de in Bco-
tiam mo-
vent: ubi
propter E-
rythras ex-
adversus

barbaros
castra me-
tantur.

σῖνα. ποιήσαντες δὲ καὶ ἐνθαῦτα ἰσὰ, ὥς σφι ἐκαλλιε-
ρέετο, πρόσω ἐπορεύοντο· Ἀθηναῖοι δὲ ἅμα αὐτοῖσι, δια-
ξάντες μὲν ἐκ Σαλαμῖνος, συμμιγέντες δὲ ἐν Ἐλευσίνι.
Ὡς δὲ ἄρα ἀπίκοντο τῆς Βοιωτίας ἐς Ἐρυθρὰς, ἑμαδὸν τε 10
δὴ τοὺς βαρβάρους ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ στρατοπεδευομένους,
φρασθέντες τε τοῦτο, ἀντετάσσοντο ἐπὶ τῆς ὑπαρείης τοῦ
Κιδαριῶνος.

Pugna Per-
sarum e-
questris in
Græcos.

XX. Μαροδόσιος δὲ, ὥς οὐ κατέβαινον οἱ Ἕλληνες ἐς τὸ
πεδίον, πέμπει ἐς αὐτοὺς πᾶσαν τὴν ἵππον, τῆς ἱππάρχης
Μασίστιος, εὐδοκιμέων παρὰ Πέρσῃσι, (τὸν Ἕλληνες Μα-
κίστιον καλέουσι,) ἵππον ἔχων Νισαῖον, χρυσοχάρινόν τε
καὶ ἄλλως νεκοσμημένον καλῶς. ἐνθαῦτα ὥς προσήλασαν 5
οἱ ἱππῶται πρὸς τοὺς Ἕλληνας, προσέειλλον κατὰ τέλει·
προσεαλλόντες δὲ, κακὰ μεγάλα ἐργάζοντο, καὶ γυναικάς
σφας ἀπεκάλεον.

XXI. Κατὰ συντυχίην δὲ Μεγαρέες ἔτυχον ταχθέντες ἢ
τὸ ἐπιμαχώτατον ἦν τοῦ χωρίου παντός· καὶ πρόσδοξ μά-
λιστα ταύτῃ ἐγένετο τῇ ἵππῃ. προσεαλούσης ὦν τῆς ἵππου,
οἱ Μεγαρέες πιεζόμενοι ἔπεμπον ἐπὶ τοὺς στρατηγούς τῶν
Ἑλλήνων κήρυκα. ἀπικόμενος δὲ ὁ κήρυξ πρὸς αὐτοὺς 5
ἔλεγε τάδε· “Μεγαρέες λέγουσι, Ἡμεῖς, ἄνδρες σύμμαχοι,
“οὐ δυνατοὶ εἶμεν τὴν Περσέων ἵππον δέκεσθαι μοῦνοι,
“ἔχοντες στάσιν ταύτην ἐς τὴν ἔστημεν ἀρχήν. ἀλλὰ καὶ
“ἐς τόδε λιπαρήν τε καὶ ἀρετὴν ἀντέχομεν, καὶ περ πιεζέ-
“μενοι. νῦν τε, εἰ μὴ τινες ἄλλους πέμψετε διαδόχους τῆς 10
“τάξις, ἵστε ἡμέας ἐκλείφοντας τὴν τάξιν.” ὁ μὲν δὴ σφι
ταῦτα ἀπήγγειλε. Παισανίης δὲ ἀπεπειράτο τῶν Ἑλλή-
νων, εἰ τινες θέλοιν ἄλλοι ἐθελονταὶ ἵεναι τε ἐς τὸν χῶ-
ρον τοῦτον, καὶ τάσσεσθαι διάδοχοι Μεγαρεῦσι. οὐ βουλο-
μένων δὲ τῶν ἄλλων, Ἀθηναῖοι ὑπεδέξαντο, καὶ Ἀθηναίων 15
οἱ τριηκόσιοι λογάδες, τῶν ἐλοχῆγε Ὀλυμπιόδαρος ὁ Λάμ-
πωνος.

Cadit Ma-

XXII. Οὗτοι ἔσαν οἱ τε ὑποδεξάμενοι, καὶ οἱ πρὸ τῶν

ἄλλων τῶν παρεόντων Ἑλλήνων ἐς Ἐρυθραὺς ταχθέντες, τοὺς τοξότας προσελόμενοι. μαχομένων δὲ σφραν ἐπὶ χρόνον, τέλος τοιόνδε ἐγένετο τῆς μάχης. Προσβαλούσης τῆς ἵπ-

sistius, magister equitatus Persici.

- 5 που κατὰ τέλος, ὁ Μασιστίου προέχων τῶν ἄλλων ἵππος βάλλεται τοξεύματι τὰ πλευρά· ἀλγήσας δὲ, ἵσταται τε ὀρθὸς, καὶ ἀποσεύεται τὸν Μασίστιον. πεσόντι δὲ αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτίκα ἐπεκέατο· τὸν τε δὴ ἵππον αὐτοῦ λαμβάνουσι, καὶ αὐτὸν ἀμυνόμενον κτείνουσι, κατ' ἀρχὰς οὐ
10 δυνάμενοι. ἐνεσκέυαστο γὰρ οὕτω· ἐντὸς θώρηκα εἶχε χρύσειον λεπιδωτόν· κατύπερθε δὲ τοῦ θώρηκος, κιθῶνα φοινίκιον ἐνεδύκεε. τύπτοντες δὲ ἐς τὸν θώρηκα, ἐποίεον οὐδέν· πρὶν γε δὴ μαδῶν τις τὸ ποιούμενον, παίει μιν ἐς τὸν ὀφθαλμόν. οὕτω δὴ ἔπεσέ τε καὶ ἀπέθανε. Ταῦτα δὲ κως
15 γινόμενα ἐλελήθεε τοὺς ἄλλους ἱππέας· οὔτε γὰρ πεσόντα μιν εἶδον ἀπὸ τοῦ ἵππου, οὔτε ἀποθνήσκοντα· ἀναχωρησὶς τε γινομένης καὶ ὑποστροφῆς, οὐκ ἔμαθον τὸ γινόμενον. ἐπεὶ τε δὲ ἔστησαν, αὐτίκα ἐπόθισαν, ὥς σφρας οὐδεὶς ἦν ὁ τάσσω. μαδόντες δὲ τὸ γεγονός, διακελευ-
20 σάμενοι, ἤλαυνον τοὺς ἵππους πάντες, ὥς ἂν τὸν γε νεκρὸν ἀνελοίατο.

- XXIII. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι κατὰ τέλος προσελαύνοντας τοὺς ἱππέας, ἀλλ' ἅμα πάντας, τὴν ἄλλην στρατιὴν ἐπεβόσαντο. ἐν ᾧ δὲ ὁ πεζὸς ἄπας ἐβόθεε, ἐν
τούτῳ μάχῃ ὀξεῖα περὶ τοῦ νεκροῦ γίνεται. ἕως μὲν νυν
5 μοῦνοι ἔσαν οἱ τριηκόσιοι, ἐσσοῦντό τε πολλόν, καὶ τὸν νεκρὸν ἀπέλειπον· ὥς δὲ σφι τὸ πλῆθος ἐπεβοήθησαν, οὕτω δὴ οὐκέτι οἱ ἱππῶται ὑπέμενον, οὐδὲ σφι ἐξέγενετο τὸν νεκρὸν ἀνελέσθαι, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνῳ ἄλλους προσαπόλεσαν τῶν ἱππέων. ἀποστήσαντες ὧν ὅσον τε δύο στάδια, ἐξουλεύον-
10 το ὅ τι χρεὸν εἴη ποιεῖν· ἐδόκεε δὲ σφι, ἀναρχίης ἐούσης, ἀπελαύνειν παρὰ Μαρόνιον.

Acerrimum super ejus cadavere praelium. Barbari tandem cum magna strage fusi.

XXIV. Ἀπικομένης δὲ τῆς ἵππου ἐς τὸ στρατόπεδον, πένθος ἐποιήσαντο Μασιστίου παῖσά τε ἡ στρατιὴ καὶ

Publicus Persarum ob Masisti-

um occi-
sum luctus.

Μαξδόνιος μέγιστον σφέας τε αὐτοὺς κείροντες, καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια, οἰμωγῇ τε χρεώμενοι ἀπλήτω· ἅπασαν γὰρ τὴν Βοιωτίην κατεῖχε ἡχώ· ὥς ἀνδρὸς ἀπο- 5
λομένου μετὰ γε Μαξδόνιον λογιμωτάτου παρὰ τε Πέρ-
σῃσι καὶ βασιλείῃ. οἱ μὲν νυν βάρβαροι τρώπῳ τῷ σφετέρῳ
ἀποδανόντα ἐτίμων Μασίστιον.

Sic confir-
matis Græ-
corum ani-
mis, in a-
grum Pla-
tæensem,
quod Ery-
thræus ad
rem geren-
dam parum
commodus
videretur,
transire
placet.
Fons Gar-
gaphius.
Androcræ-
tes heros.

XXV. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ὥς τὴν ἵππον ἐδέξαντο προσβάλ-
λουσαν, καὶ δεξάμενοι ὥσαντο, ἐδάρσυσάν τε πολλῷ μᾶλ-
λον, καὶ πρῶτα μὲν ἐς ἄμαξαν ἐσδέντες τὸν νεκρὸν, παρὰ
τὰς τάξεις ἐκόμιζον· ὁ δὲ νεκρὸς ἦν Δέης ἄξιος, μεγάλδεος 5
εἵνεκα καὶ κάλλεος. τῶν δὲ εἵνεκα καὶ ταῦτα ἐποίουν· ἐκ-
λείποντες τὰς τάξεις, ἐφοίτεον δεκσόμενοι Μασίστιον. Με-
τὰ δὲ, ἔδοξέ σφι ἐπικαταεῖναι ἐς Πλαταιάς· ὁ γὰρ χῶρος
ἐφαίνετο πολλῷ ἐὼν ἐπιτηδεώτερος σφι ἐνστρατοπεδεύεσθαι
ὁ Πλαταιῆκος τοῦ Ἐρυθραίου, τά τε ἄλλα, καὶ εὐυδρότε- 10
ρος. ἐς τοῦτον δὴ τὸν χῶρον, καὶ ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν Γαργα-
φίην, τὴν ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ ἐοῦσαν, ἔδοξέ σφι χρεὸν εἶναι
ἀπικέσθαι, καὶ διαταχθέντας στρατοπεδεύεσθαι. Ἀνα-
λαζόντες δὲ τὰ ὅπλα, ἥϊσαν διὰ τῆς ὑπαρξείης τοῦ Κιταί-
ρωνος παρὰ Ὑσιᾶς ἐς τὴν Πλαταιίδα γῆν· ἀπικόμενοι δὲ,
ἐτάσσοντο κατὰ εἴνεκα πλησίον τῆς τε κρήνης τῆς Γαργα- 15
φίης καὶ τοῦ τεμένεος τοῦ Ἀνδροκράτεος τοῦ ἥρωος, διὰ ὅχ-
δων τε οὐκ ὑψηλῶν, καὶ ἀπέδου χωρίου.

Contentio
inter Tege-
atas et
Athenien-
ses de loco
honorario
in acie ob-
tinendo.
Quibus
utrique ar-
gumentis
ad eum sibi
vindican-
dum usi.

XXVI. Ἐνθαῦτα ἐν τῇ διατάξει ἐγένετο λόγων πολλὸς
ᾧδισμός Τεγεαίων τε καὶ Ἀθηναίων. ἐδικαίευν γὰρ αὐτοὶ
ἐκότεροι ἔχειν τὸ ἕτερον κέρως, καὶ καινὰ καὶ παλαιὰ παρα-
φέροντες ἔργα. τοῦτο μὲν, οἱ Τεγεῆται ἔλεγον τάδε· “ Ἡ- 5
“ μῆς αἰεὶ κοτε ἀξιεύμεθα ταύτης τῆς τάξις ἐκ τῶν συμ-
“ μάχων ἀπάντων, ὅσαι ἤδη ἔξοδοι κοιναὶ ἐγένοντο Πελο-
“ πονησίοισι καὶ τὸ παλαιόν, καὶ τὸ νέον, ἐξ ἐκείνου τοῦ
“ χρόνου ἐπεὶ τε Ἡρακλεῖδαι ἐπειρῶντο μετὰ τὸν Εὐρύσ-
“ θεός Δάνατον κατιόντες ἐς Πελοπόννησον. τότε εὐρόμε-
“ θα τοῦτο, διὰ πρῆγμα τοιόνδε. Ἐπεὶ μετὰ Ἀχαι- 10

- “ ὦν καὶ Ἰώνων τῶν τότε ἑόντων ἐν Πελοποννήσῳ, ἐκβοή-
 “ δήσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν, ἰζόμεθα ἀντίοι τοῖσι κατιούσι·
 “ τότε ὦν λόγος Ὑλλὸν ἀγορεύσασθαι, ὡς χρεὸν εἶη τὸν
 “ μὲν στρατὸν τῷ στρατῷ μὴ ἀνακινδυνεύειν συμβάλλον-
 15 “ τα· ἐκ δὲ τοῦ Πελοποννησίου στρατοπέδου, τὸν ἂν σφέων
 “ αὐτέων κρῖνωσι εἶναι ἄριστον, τοῦτόν οἱ μουνομαχῆσαι
 “ ἐπὶ διακειμένοισι. ἔδοξε τε τοῖσι Πελοποννησίοισι ταῦτα εἶ-
 “ ναι ποιητέα, καὶ ἔταμον ὄρεα ἐπὶ λόγῳ τοῖσδε· ἦν μὲν
 “ Ὑλλος νικήσῃ τὸν Πελοποννησίων ἡγεμόνα, κατιέναι
 20 “ Ἑρακλείδας ἐπὶ τὰ πατρώϊα· ἦν δὲ νικητῇ, τὰ ἔμπα-
 “ λιν Ἑρακλείδας ἀπαλλάσσεσθαι, καὶ ἀπάγειν τὴν
 “ στρατιήν, ἑκατὸν τε ἐτέων μὴ ζητῆσαι κάτοδον ἐς Πελο-
 “ πόνησον. προεκρίθη τε δὴ ἐκ πάντων συμμάχων ἐδελον-
 “ τῆς Ἑχεμος, ὁ Ἑρόπου, τοῦ Φηγέος, στρατηγός τε ἐὼν
 25 “ καὶ βασιλεὺς ἡμέτερος, καὶ ἐμουνομάχῃσέ τε καὶ ἀπέ-
 “ κτεινε Ὑλλον. Ἐκ τούτου τοῦ ἔργου εὐρόμεθα ἐν τοῖσι
 “ Πελοποννησίοισι τοῖσι τότε καὶ ἄλλα γέρεα μεγάλα, τὰ
 “ διατελέομεν ἔχοντες, καὶ τοῦ κέρους τοῦ ἐτέρου αἰεὶ ἡγε-
 “ μονεύειν, κοινῆς ἐξόδου γινομένης. Ὑμῖν μὲν νυν, ὦ Λα-
 30 “ κεδαιμόνιοι, οὐκ ἀντιεύμεθα· ἀλλὰ, διδόντες αἴρεσιν ὁκο-
 “ τέρου βούλεσθε κέρους ἄρχειν, παρίεμεν τοῦ δὲ ἐτέρου
 “ φαρμὲν ἡμέας ἰκνέεσθαι ἡγεμονεύειν, κατὰ περ ἐν τῷ
 “ πρόσθε χρόνῳ. Χωρίς τε τούτου τοῦ ἀπηγημένου ἔργου,
 “ ἀξιονικότεροί εἰμεν Ἀθηναίων ταύτην τὴν τάξιν ἔχειν.
 35 “ πολλοὶ μὲν γάρ τε καὶ εὖ ἔχοντες πρὸς ὑμέας ἡμῖν, ἀν-
 “ δρες Σπαρτιῆται, ἀγῶνες ἀγωνίδαται, πολλοὶ δὲ καὶ
 “ πρὸς ἄλλους. οὕτω ὦν ἡμέας δίκαιον ἔχειν τὸ ἕτερον κέρους,
 “ ἥπερ Ἀθηναίους. οὐ γάρ σφί ἐστι ἔργα οἷά περ ἡμῖν
 “ κατεργασμένα, οὔτ’ ὦν καινὰ, οὔτε παλαιά.” Οἱ μὲν
 40 ταῦτα ἔλεγον.

XXVII. Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς ταῦτα ὑπεκρίναντο τάδε·

“ Ἐπιστάμεθα μὲν σύνοδον τήνδε μάχης εἵνεκα συλλε-
 “ γῆναι πρὸς τὸν βάρβαρον, ἀλλ’ οὐ λόγων. ἐπεὶ δὲ ὁ

“ Τεργήτης προέδηκε παλαιὰ καὶ καινὰ λέγειν τὰ ἑκα-
 “ τέροισι ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ κατέργασται χρηστὰ, ἀναγ- 5
 “ καίως ἡμῖν ἔχει δηλῶσαι πρὸς ὑμέας, ὅθεν ἡμῖν πα-
 “ τρώϊόν ἐστι, ἐοῦσι χρηστοῖσι αἰεὶ, πρῶτοις εἶναι ἢ Ἀρ-
 “ κάσι. Ἡρακλείδης, τῶν φασὶ οὗτοι ἀποκτεῖναι τὸν
 “ ἡγεμόνα ἐν Ἴσθμῳ, τοῦτο μὲν τούτους πρότερον, ἐξελαυ-
 “ νομένους ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐς τοὺς ἀπικοίατο φεύ- 10
 “ γοντες δουλοσύνην πρὸς Μυκηναίων, μοῦνοι ὑποδεξάμενοι,
 “ τὴν Εὐρύσθεος ὕεριν κατείλομεν, σὺν κείνοισι μάχῃ νι-
 “ κήσαντες τοὺς τότε ἔχοντας Πελοπόννησον. τοῦτο δὲ,
 “ Ἀργεῖους τοὺς μετὰ Πολυνείκεος ἐπὶ Θήβας ἐλάσαν- 15
 “ τας, τελευτήσαντας τὸν αἰῶνα, καὶ ἀτάφους κειμένους,
 “ στρατευσάμενοι ἐπὶ τοὺς Καδμείους, ἀνελέσθαι τε τοὺς
 “ νεκρούς φάμεν, καὶ θάψαι τῆς ἡμετέρης ἐν Ἐλευσῖνι.
 “ ἐστὶ δὲ ἡμῖν ἔργον εὖ ἔχον καὶ ἐς Ἀμαζονίδας, τὰς
 “ ἀπὸ Θερμῶδοντος ποταμοῦ ἐσβαλούσας κατὰ ἐς γῆν 20
 “ τὴν Ἀττικὴν. καὶ ἐν τοῖσι Τρωϊκοῖσι πόνοισι οὐδαμῶν
 “ ἐλειπόμεθα. Ἀλλ’ οὐ γὰρ τι προσέχει τουτέων ἐπιμε-
 “ μνησθαι· καὶ γὰρ ἂν χρηστοὶ τότε ἴοντες, αὐτοὶ νῦν ἂν
 “ εἶεν φλαυρότεροι· καὶ τότε ἴοντες φλαῦροι, νῦν ἂν εἶεν
 “ ἀμείνονες. Παλαιῶν μὲν νῦν ἔργων ἄλλες ἔστω. ἡμῖν δὲ 25
 “ εἰ μηδὲν ἄλλο ἐστὶ ἀποδεδεγμένον, ὥσπερ ἐστὶ πολλά
 “ τε καὶ εὖ ἔχοντα, εἰ τέοισι καὶ ἄλλοισι Ἑλλήνων, ἄλ-
 “ λὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐν Μαργαδῶνι ἔργου ἄξιοί εἰμεν τοῦτο
 “ τὸ γέρας ἔχειν, καὶ ἄλλα πρὸς τούτῳ· οὔτινες μοῦνοι
 “ Ἑλλήνων δὴ μουνομαχήσαντες τῷ Πέρσῃ, καὶ ἔργῳ τοσ- 30
 “ οὔτῳ ἐπιχειρήσαντες, περιεγενόμεθα, καὶ ἐνίκησαμεν
 “ ἔθνεα ἑξ τε καὶ τεσσεράκοντα. ἄρ’ οὐ δίκαιοί εἰμεν
 “ ἔχειν ταύτην τὴν τάξιν ἀπὸ τούτου μόνου τοῦ ἔργου;
 “ Ἀλλ’, οὐ γὰρ ἐν τῷ τοιῷδε τάξιος εἵνεκα στασιάζειν
 “ πρέπει, ἄρτιοί εἰμεν πεῖθεσθαι ὑμῖν, ὦ Λακεδαιμό- 35
 “ νιοι, ἵνα δοκέει ἐπιτηδεώτατον ἡμέας εἶναι ἐστάναι, καὶ

“κατ’ οὐστυνας. πάντα γὰρ τεταγμένοι, πειρησόμεθα εἶναι
 “ χρηστοί. ἐξηγέσθαι δὲ ὡς πεισομένων.”

XXVIII. Οἱ μὲν ταῦτα ἀμείζοντο. Λακεδαιμονίαν δὲ
 ἀνέβλεψε ἅπαν τὸ στρατόπεδον Ἀθηναίους ἀξιονικότερους
 εἶναι ἔχειν τὸ κέρας ἥπερ Ἀρκάδας. οὕτω δὴ ἔσχον οἱ
 Ἀθηναῖοι, καὶ ὑπερεβάλοντο τοὺς Τεγεάτας.

Re ad Spar-
 tanorum
 arbitrium
 rejecta, Te-
 geata cau-
 sa cadunt.
 Acies quo
 ordine in-
 structa. A-
 thenien-
 sium dux
 Aristides
 [8, 79.]

5 Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐτάσσοντο ὧδε οἱ ἐπιφοιτῶντες τε καὶ
 οἱ ἀρχὴν ἐλθόντες Ἕλληνας. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον Λα-
 κεδαιμονίων μύριοι· τουτέων δὲ τοὺς πεντακισχίλους, ἔοντας
 Σπαρτιάτας, ἐφύλασσον ψιλοὶ τῶν εἰλωτῶν πεντακισχίλιοι
 καὶ τρισμύριοι, περὶ ἀνδρᾶ ἕκαστον ἐπὶ τεταγμένοι. προσ-
 10 ἔχεας δὲ σφι εἶλοντο ἐστάναι οἱ Σπαρτιάται τοὺς Τεγεάτας,
 καὶ τιμῆς ἐννεκα καὶ ἀρετῆς. τουτέων δ' ἔσαν ὀπλῖται χί-
 λιοι καὶ πεντηκόσιοι. μετὰ δὲ τούτους ἴσταντο Κορινθίων
 πεντακισχίλιοι· παρὰ δὲ σφι εὔροντο παρὰ Παρσανίῳ ἐσ-
 τάναι Ποτιδαιητῶν τῶν ἐκ Παλλήνης τοὺς παρῶντας τριη-
 15 κοσίους. τουτέων δὲ ἐχόμενοι ἴσταντο Ἀρκάδες Ὀρεχομένοι
 ἑξακόσιοι· τουτέων δὲ, Σικυῶνιοι τρισχίλιοι. τουτέων δὲ εἶ-
 χοντο Ἐπιδαυρίων ὀκτακόσιοι. παρὰ δὲ τούτους, Τροιζηνίων
 ἐτάσσοντο χίλιοι· Τροιζηνίων δὲ ἐχόμενοι, Λεπρεητῶν διη-
 κόσιοι· τουτέων δὲ, Μυκηναίων καὶ Τιτυνίδων τετρακόσιοι·
 20 τουτέων δὲ ἐχόμενοι, Φλιάσιοι χίλιοι. παρὰ δὲ τούτους ἔ-
 στασαν Ἐρμιονέες τριηκόσιοι. Ἐρμιονέων δὲ ἐχόμενοι ἴσταν-
 το Ἐρετρίων τε καὶ Στυρέων ἑξακόσιοι· τουτέων δὲ Χαλ-
 κιδεῖς τετρακόσιοι· τουτέων δὲ, Ἀμπρακιητῶν πέντηκόσιοι.
 μετὰ δὲ τούτους, Λευκαδίων καὶ Ἀνακτορίων ὀκτακόσιοι
 25 ἔστασαν· τουτέων δὲ ἐχόμενοι, Παλῆες οἱ ἐκ Κεφαλληνίας
 διηκόσιοι. μετὰ δὲ τούτους, Αἰγινήτων πεντηκόσιοι ἐτάχ-
 θησαν. παρὰ δὲ τούτους ἐτάσσοντο Μεγαρέων τρισχί-
 λιοι. εἶχοντο δὲ τουτέων, Πλαταιέες ἑξακόσιοι. τελευταῖοι
 δὲ καὶ πρῶτοι Ἀθηναῖοι ἐτάσσοντο, κέρας ἔχοντες τὸ εὐά-
 30 νυμον, ὀκτακισχίλιοι· ἐστρατήγεε δ' αὐτέων Ἀριστείδης ὁ
 Λυσιμάχου.

Numerus
et armatura
militum.

XXIX. Οὗτοι, πλὴν τῶν ἑπτὰ περὶ ἕκαστον τεταγμέ-
νων Σπαρτιήτησι, ἔσαν ὀπλίται· συνάπαντες ἔοντες ἀριδμὸν
τρεῖς τε μυριάδες, καὶ ὀκτὼ χιλιάδες, καὶ ἑκατοντάδες ἑπ-
τά. ὀπλίται μὲν οἱ πάντες συλλεγόμενοι ἐπὶ τὸν βάρβαρον,
ἔσαν τοσοῦτοι. Ψιλῶν δὲ πλῆθος ἦν τόδε. τῆς μὲν Σπαρ- 5
τητικῆς τάξις, πεντακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι ἄνδρες, ὡς
ἔόντων ἑπτὰ περὶ ἕκαστον ἄνδρα· καὶ τουτέων πᾶς τις παρ-
ήρητο ὡς ἐς πόλεμον. οἱ δὲ τῶν λοιπῶν Λακεδαιμονίων
καὶ Ἑλλήνων ψιλοὶ, ὡς εἰς περὶ ἕκαστον ἑὸν ἄνδρα, πεντα-
κόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι ἔσαν. ψιλῶν μὲν 10
δὴ τῶν ἀπάντων μαχίμων ἦν τὸ πλῆθος ἕξ τε μυριάδες,
καὶ ἑνὲα χιλιάδες, καὶ ἑκατοντάδες πάντε.

XXX. Τοῦ δὲ σύμπαντος Ἑλληνικοῦ τοῦ συνελθόντος
ἐς Πλαταιᾶς σὺν τε ὀπλίταισι καὶ ψιλοῖσι τοῖσι μαχίμοις,
ἑνδεκα μυριάδες ἔσαν, μιῆς χιλιάδος, πρὸς δὲ, ὀκτακοσίων
ἀνδρῶν καταδέουσαι. σὺν δὲ Θεσπίων τοῖσι παρευούσι ἕξ- 5
πληροῦντο αἱ ἑνδεκα μυριάδες. παρῆσαν γάρ καὶ Θεσπίων
ἐν τῷ στρατοπέδῳ οἱ περιέοντες, ἀριδμὸν ἐς ὀκτακοσίους καὶ
χιλίους· ὅπλα δὲ οὐδ' οὗτοι εἶχον. Οὗτοι μὲν νυν ταχ-
θέντες ἐπὶ τῷ Ἀσπῶ ἑστρατοπεδεύοντο.

Barbari
Græcos in-
secuti, quo
ordine cas-
tra locave-
runt. Persæ
Lacedæmo-
niis, Athe-
niensibus
Græci apud
Mardonium
mili-
tantes op-
positi.

XXXI. Οἱ δὲ ἄμφι Μαρδόνιον βάρβαροι, ὡς ἀπεκή-
δευσαν Μασίστιον, παρῆσαν, πυθόμενοι τοὺς Ἑλλήνας
εἶναι ἐν Πλαταιῇσι, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὸν Ἀσπὸν τὸν ταύτη
ρέοντα. ἀπικόμενοι δὲ, ἀντετάσσοντο ὧδε ὑπὸ Μαρδονίου.
Κατὰ μὲν Λακεδαιμονίους ἔστησε Πέρσαι· καὶ δὴ, πολ- 5
λὸν γὰρ περιέασαν πλῆθεϊ οἱ Πέρσαι, ἐπὶ τε τάξις πλεῖ-
νας ἐκεκοσμέατο, καὶ ἐπεῖχον τοὺς Τεγεάτας. ἔταξε δὲ οὗ-
τω· ὅ τι μὲν ἦν αὐτοῦ δυνατάτατον πᾶν ἀπολέξας, ἔστησε
ἀντίον Λακεδαιμονίων· τὸ δὲ ἀσθενέστερον παρέταξε κατὰ
τοὺς Τεγεάτας. ταῦτα δ' ἐποίηε, φραζόμενος τε καὶ διδασ- 10
κόντων Θηβαίων. Περσέων δὲ ἐχομένους ἔταξε Μήδους·
οὗτοι δὲ ἐπέσχον Κορινθίους τε καὶ Ποτιδαίητας, καὶ Ὀρ-
χομενίους τε καὶ Σικυωνίους. Μήδων δὲ ἐχομένους ἔταξε

Βακτρίους· οὔτοι δὲ ἐπέσχον Ἐπιδαυρίους τε καὶ Τροϊζή-
 15 νίους, καὶ Λεπρεήτας τε καὶ Τιτυνδίους, καὶ Μυκηναίους
 τε καὶ Φλιασίους. μετὰ δὲ Βακτρίους ἔστησε Ἰνδούς· οὔ-
 τοι δὲ ἐπέσχον Ἐρμιονέας τε καὶ Ἐρετρίεας, καὶ Στυρέας
 τε καὶ Χαλκιδέας. Ἰνδῶν δὲ ἐχομένους Σάκας ἔταξε· οἱ
 ἐπέσχον Ἀμπρακινήτας τε καὶ Ἀνακτορίους, καὶ Λευκα-
 20 δίους, καὶ Παλέας, καὶ Αἰγινήτας. Σακῶν δὲ ἐχομένους
 ἔταξε ἀντία Ἀθηναίων τε καὶ Πλαταιέων καὶ Μεγαρέων,
 Βοιωτούς τε καὶ Λοκροὺς, καὶ Μηλίας τε καὶ Θεσσαλοὺς,
 καὶ Φωκέων τοὺς χιλίους. οὐ γὰρ ὦν ἅπαντες οἱ Φωκέες
 ἐμήδισαν· ἀλλὰ τινες αὐτέων καὶ τὰ Ἑλλήνων ἡῶζον, περὶ
 25 τὸν Παρνησὸν κατεϊλημένοι· καὶ ἐνδεῦτεν ὀρμεύμενοι, ἔφερόν
 τε καὶ ἦγον τήν τε Μαρδονίου στρατιήν καὶ τοὺς μετ' αὐ-
 τοῦ ἔοντας Ἑλλήνων. ἔταξε δὲ καὶ Μακεδόνας τε καὶ τοὺς
 περὶ Θεσσαλίην οἰκημένους κατὰ τοὺς Ἀθηναίους.

XXXII. Ταῦτα μὲν τῶν ἐθνέων τὰ μέγιστα ὀνόμασται Quibus ex
 τῶν ὑπὸ Μαρδονίου ταχθέντων, τά περ ἐπιφανέστατά τε populis
 ἦν καὶ λόγου πλείστου. ἐνῆσαν δὲ καὶ ἄλλων ἐθνέων ἄνδρες conflatus
 ἀναμεμιγμένοι, Φρυγῶν τε καὶ Θρηίκων, καὶ Μυσῶν τε Mardonii
 5 καὶ Παϊόνων, καὶ τῶν ἄλλων· ἐν δὲ, καὶ Αἰθιοπῶν τε, καὶ exercitus,
 Αἰγυπτίων οἱ τε Ἐρμοτύεις καὶ οἱ Καλασίεις καλεόμε- ejus tunc
 νοι, μαχαιοφόροι· οἵπερ εἰσὶ Αἰγυπτίων μοῦνοι μάχιμοι. numerus.
 τούτους δὲ ἔτι ἑὼν ἐν Φαλήρῳ, ἀπὸ τῶν νηῶν ἀπεβιάσατο,
 ἔοντας ἐπιβάτας· οὐ γὰρ ἐτάχθησαν ἐς τὸν πεζὸν τὸν ἄμα
 10 Ξέρξῃ ἀπικόμενον ἐς Ἀθήνας Αἰγύπτιοι. Τῶν μὲν δὴ
 βαρβάρων ἔσαν τριήκοντα μυριάδες, ὥς καὶ πρότερον δεδή-
 λωται· τῶν δὲ Ἑλλήνων τῶν Μαρδονίου συμμάχων οἶδε
 μὲν οὐδεὶς ἀριθμόν· οὐ γὰρ ὦν ἠριθμήθησαν· ὥς δὲ ἐπει-
 κάσαι, ἐς πέντε μυριάδας συλλεγῆναι εἰκάζω. Οὔτοι οἱ
 15 παραταχθέντες, πεζοὶ ἔσαν· ἡ δὲ ἵππος χωρὶς ἐτέτακτο.

XXXIII. Ὡς δὲ ἄρα πάντες οἱ ἐτετάχατο κατὰ τε Græci ad
 ἔθνεα καὶ κατὰ τέλεια, ἐνδαῦτα τῇ δευτέρῃ ἡμέρῃ ἐδύοντο pugnæ ca-
 καὶ ἀμφότεροι. Ἑλλήσι μὲν Τισαμενὸς Ἀντιόχου ἦν ὁ pienda vate
 Τισαμενο

usi. Is ortu
Eleus, qua
mercede ci-
vitatem a
Spartanis
obtinuerit:

θυόμενος. οὗτος γὰρ δὴ εἶπετο τῷ στρατεύματι τούτῳ μάν-
τις· τὸν, ἔόντα Ἡλεῖον καὶ γένεος τοῦ Ἰαμιδέων Κλυτιά- 5
δην, Λακεδαιμόνιοι ἐποίησαντο λεωσφέτερον. Τισαμενῶ
γὰρ μαντευομένῳ ἐν Δελφοῖσι περὶ γόνου, ἀνεῖλε ἡ Πυθίη,
ἀγῶνας τοὺς μεγίστους ἀναιρῆσεσθαι πέντε. ὁ μὲν δὴ ἀ-
μαρτῶν τοῦ χρηστηρίου, προσεῖχε γυμνασίοις, ὡς ἀναιρῆ-
σόμενος γυμνικοὺς ἀγῶνας. ἀσκήων δὲ πεντάεθλον, παρὰ 10
ἐν πάλαισμα ἔδραμε νικᾶν Ὀλυμπιάδα, Ἰερωνύμῳ τῷ Ἀν-
δρίῳ ἑλθὼν ἐς ἔριν. Λακεδαιμόνιοι δὲ, μαθόντες οὐκ ἐς γυμ-
νικοὺς, ἀλλ' ἐς ἀρρήτους ἀγῶνας φέρον τὸ Τισαμενοῦ μαν-
τήιον, μισθῶ ἐπειρῶντο πείσαντες Τισαμενὸν ποιέεσθαι ἄμα
Ἑρακλειδέων τοῖσι βασιλεῦσι ἡγεμόνα τῶν πολέμων. ὁ δὲ, 15
ὁρῶν περὶ πολλοῦ ποιευμένου Σπαρτιάτης φίλον αὐτὸν
προσδέεσθαι, μαθὼν τοῦτο, ἀντίμα, σημαίνων σφι, ὡς “ ἦν
“ μιν πολιήτην σφέτερον ποιήσωνται, τῶν πάντων μεταδι-
“ δόντες, ποιήσει ταῦτα, ἐπ' ἄλλῳ μισθῶ δ' οὔ.” Σπαρ-
τιήται δὲ, πρῶτα μὲν, ἀκούσαντες, δεινὰ ἐποιεῦντο καὶ 20
μετίεσαν τῆς χρημοσύνης τὸ παράπαν. τέλος δὲ, δέιματος
μεγάλου ἐπικρεμαμένου τοῦ Περσικοῦ τούτου στρατεύμα-
τος, καταίνεον μετιόντες. ὁ δὲ, γνούς τετραμμένους, σφῆας,
οὐδ' οὕτω ἔφη ἔτι ἀρκέεσθαι τούτοις μούνοισι, ἀλλὰ δεῖν ἔτι
καὶ τὸν ἀδελφεὸν ἑωυτοῦ Ἠγίην γίνεσθαι Σπαρτιήτην ἐπὶ 25
τοῖσι αὐτοῖσι λόγοις τοῖσι καὶ αὐτὸς γίνεται.

imitatus
hac in re
Melampo-
dem, regi-
am Argis
dignitatem
simili olim
ratione ad-
eptum,

XXXIV. Ταῦτα δὲ λέγων οὗτος ἐμίμετο Μελάμποδα,
ὡς εἰκάσαι, βασιληὴν τε καὶ πολιτήν, αἰτεόμενον. καὶ
γὰρ δὴ καὶ Μελάμπους, τῶν ἐν Ἀργεῖ γυναικῶν μανει-
σέων, ὡς μιν οἱ Ἀργεῖοι ἐμισθοῦντο ἐκ Πύλου παῦσαι
τὰς σφετέραις γυναῖκας τῆς νούσου, μισθὸν προετίνατο 5
τῆς βασιληΐης τὸ ἥμισυ. οὐκ ἀνασχομένων δὲ τῶν Ἀρ-
γείων, ἀλλ' ἀπίόντων, ὡς ἐμαίνοντο πολλῶ πλεῦνες τῶν
γυναικῶν, οὕτω δὴ ὑποστάντες τὰ ὁ Μελάμπους προε-
τίνατο, ἥϊσαν δάσοντές οἱ ταῦτα. ὁ δὲ ἐνδαῦτα δὴ ἐπορῶ-
γεται, ὁρῶν αὐτοὺς τετραμμένους, φᾶς, “ ἦν μὴ καὶ τῷ 10

“ ἀδελφεῷ Βίαντι μεταδῶσι τὸ τριτημόριον τῆς βασιληΐης,
 “ οὐ ποιήσῃεν τὰ βούλονται.” οἱ δὲ Ἀργεῖοι, ἀπειληθέντες
 ἐς στεινὸν, καταinéουσι καὶ ταῦτα.

XXXV. Ὡς δὲ καὶ Σπαρτιῇται, ἐδέοντο γὰρ δεινῶς τοῦ idemque
Spartæ
quinque
auctor vic-
toriarum.
 Τισαμενοῦ, πάντας συνεχώρεόν οἱ. συγχωρησάντων δὲ καὶ ταῦ-
 τα τῶν Σπαρτιητέων, οὕτω δὴ πέντε σφι μαντεύομενος ἀγῶ-
 νας τοὺς μεγίστους Τισαμενὸς ὁ Ἥλειος, γενόμενος Σπαρτιή-
 5 τῆς, συγκαταίρει. μοῦνοι δὲ δὴ πάντων ἀνδράπων ἐγένοντο
 οὗτοι Σπαρτιήτῃσι πολιῇται. οἱ δὲ πέντε ἀγῶνες, οἷδε ἐγέ-
 νοντο· εἷς μὲν καὶ πρῶτος, οὗτος ὁ ἐν Πλαταιῇσι· ἐπὶ δὲ, ὁ
 ἐν Τεγέῃ πρὸς Τεγεήτας τε καὶ Ἀργεῖους γενόμενος· μετὰ
 δὲ, ὁ ἐν Διπαιεῦσι πρὸς Ἀρκάδας πάντας, πλὴν Μαντι-
 10 νέων· ἐπὶ δὲ, ὁ Μεσσηνίων ὁ πρὸς Ἰσθμῷ· ὕστατος δὲ, ὁ
 ἐν Τανάγρῃ πρὸς Ἀθηναίους τε καὶ Ἀργεῖους γενόμενος.
 οὗτος δὲ ὕστατος κατεργάσθη τῶν πέντε ἀγῶνων.

XXXVI. Οὗτος δὴ τότε τοῖσι Ἑλλήσι ὁ Τισαμενὸς, Prælium
laccessere
exta tum
Græcos,
 ἀγόντων τῶν Σπαρτιητέων, ἐμαντεύετο ἐν τῇ Πλαταιίδι.
 τοῖσι μὲν νυν Ἑλλήσι καλὰ ἐγίνετο τὰ ἱερά, ἀμυνομένοισι·
 διαβᾶσι δὲ τὸν Ἀσωπὸν καὶ μάχης ἄρχουσι, οὐ.

XXXVII. Μαρδοनीῳ δὲ, προδυεομένῳ μάχης ἄρχειν, tum barba-
ros prohi-
bent: nam
et Mardo-
nius ad sa-
cra Græco-
ritu facien-
da vatem,
Hegesistra-
tum Ele-
um, con-
duxerat.
Hic jam
antea Spar-
tanorum
hostis,
quam miro
modo, cum
in illorum
manus ali-
quando in-
cidisset, e
custodia
evaserit,
 οὐκ ἐπιτήδεα ἐγίνετο τὰ ἱερά· ἀμυνομένῳ δὲ καὶ τούτῳ κα-
 λά. καὶ γὰρ οὗτος Ἑλληνικοῖσι ἱεροῖσι ἐχρέετο, μάντιν ἔχων
 Ἥγησίστρατον, ἀνδρα Ἥλειόν τε καὶ τῶν Τελλιαδέων
 5 ἑόντα λογιμώτατον. τὸν δὴ πρότερον τούτων Σπαρτιῇται
 λαβόντες, ἔδῃσαν ἐπὶ θανάτῳ, ὥς πεπονθότες πολλὰ τε
 καὶ ἀνάγκῃ ὑπ’ αὐτοῦ. ὁ δὲ, ἐν τούτῳ τῷ κακῷ ἐχόμενος,
 ὥστε τρέχων περὶ τῆς ψυχῆς, πρό τε τοῦ θανάτου πεισό-
 μενος πολλὰ τε καὶ λυγρὰ, ἔργον ἐργάσατο μέζον λόγου.
 10 ὥς γὰρ δὴ ἐδέδετο ἐν ξύλῳ σιδηροδέτῳ, ἐσενειχθέντος κως
 σιδηρίου ἐκράτησε· αὐτίκα δὲ ἐμμηχανᾷτο ἀνδρείοτατον
 ἔργον πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. σταδμησάμενος γὰρ ὅκως
 ἐξελεύσεταί οἱ τὸ λοιπὸν τοῦ ποδοῦς, ἀπέταμε τὸν ταρσὸν
 ἐνωτοῦ. ταῦτα δὲ ποιήσας, ὥστε φυλασσόμενος ὑπὸ φυλά-

κων, διορύξας τὸν τοῦτον, ἀπέδρη ἐς Τεγέην, τὰς μὲν νύκτας 15
 πορεύεμενος, τὰς δὲ ἡμέρας καταδύνων ἐς ὕλην καὶ αὐλι-
 ζόμενος· οὕτω ὥστε, Λακεδαιμονίων πανδημεὶ διζημένων,
 τρίτῃ εὐφρόνῃ γενέσθαι ἐν Τεγέῃ· τοὺς δὲ ἐν θάματι μεγά-
 λῳ ἐνέχεσθαι τῆς τε τόλμης, ὁρῶντας τὸ ἡμίτομον τοῦ πο-
 δὸς κείμενον, καί κεινον οὐ δυναμένους εὗρεῖν. Τότε μὲν 20
 οὕτω διαφυγὼν Λακεδαιμονίους, καταφεύγει ἐς Τεγέην,
 ἐοῦσαν οὐκ ἀεθμὴν Λακεδαιμονίοισι τοῦτον τὸν χρόνον.
 ὕγιῃς δὲ γενόμενος, καὶ προσποιησάμενος ξύλινον πόδα, κατ-
 εστήκει ἐκ τῆς ἰθαίης Λακεδαιμονίοισι πολέμιος. οὐ μέν-
 τοι ἔς γε τέλος οἱ συνήκει τὸ ἔχδος τὸ ἐς Λακεδαιμονίους 25
 συγκεκυρημένον· ἦλῳ γὰρ μαντευόμενος ἐν Ζακύνθῳ ὑπ'
 αὐτῶν, καὶ ἀπέδανε. Ὁ μὲν νυν θάνατος ὁ Ἑγησι-
 στράτου, ὅτερον ἐγένετο τῶν Πλαταιῶν· τότε δ' ἐπὶ τῷ
 Ἀσωνῷ Μαρδονίῳ μεμισθωμένος οὐκ ὀλίγου, ἐθύετό τε,
 καὶ προσδυμῖετο κατὰ τε τὸ ἔχδος τὸ Λακεδαιμονίων, καὶ 30
 κατὰ τὸ κέρδος.

Græcorum
 barbaris
 auxilianti-
 um vates
 Hippoma-
 chus Leu-
 cadius. In-
 terim Ti-
 magenidas
 Thebanus
 Mardonio
 suadet, ut
 Cithæronis
 fauces oc-
 cupet.

XXXVIII. Ὡς δὲ οὐκ ἐκαλλίερε ὥστε μάχεσθαι, οὔτε
 αὐτοῖσι Πέρσῃσι, οὔτε τοῖσι μετ' ἐκείνων ἐοῦσι Ἑλλήνων
 (εἶχον γὰρ καὶ οὗτοι ἐπ' ἐσωτῶν μάντιν Ἰππόμαχον, Λευ-
 κάδιον ἄνδρα) ἐπὶ ῥέοντων δὲ τῶν Ἑλλήνων, καὶ γινομένων
 πλεόνων, Τιμηγενίδης ὁ Ἑρπυος, ἀνὴρ Θηβαῖος, συνεξού- 5
 λευσε Μαρδονίῳ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κιθαιρωνίδας φυλάξαι·
 λέγων ὡς ἐπὶ ῥέουσι οἱ Ἕλληνες αἰεὶ ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην, καὶ
 ὡς ἀπολαμβάνοιτο συγχρούς.

Quo facto,
 commeatus
 Græcorum
 intercipitur.

XXXIX. Ἡμέραι δὲ σφι ἀντικατημένοισι ἤδη ἐγγό-
 νισαν ὁκτώ, ὅτε ταῦτα ἐκείνος συνεξούλευε Μαρδονίῳ. ὁ δὲ,
 μαθὼν τὴν παραίνεσιν εὖ ἔχουσαν, ὡς εὐφρόνῃ ἐγένετο, πέμ-
 πει τὴν ἵππον ἐς τὰς ἐκβολὰς τὰς Κιθαιρωνίδας, αἱ ἐπὶ
 Πλαταιῶν φέρουσι· τὰς Βοιωτοὶ μὲν Τρεῖς Κεφαλὰς κα- 5
 λέουσι, Ἀθηναῖοι δὲ Δρυὸς Κεφαλὰς. πεμφθέντες δὲ οἱ
 ἵππόται, οὐ μάτην ἀπίκοντο. ἐσβάλλοντα γὰρ ἐς τὸ πεδῖον
 λαμβάνουσι ὑποζύγια τε πεντακόσια, σιτία ἄγοντα ἀπὸ

Πελοποννήσου ἐς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἀνδράσους, οἳ εἴ-
 10 ποντο τοῖσι ζεύγεσι. ἐλόντες δὲ ταύτην τὴν ἄγρην οἱ Πέρσαι,
 ἀφειδέως ἐφόνευον, οὐ φειδόμενοι οὔτε ὑποζυγίου οὐδενός,
 οὔτε ἀνδράπου. ὥς δὲ ἄδην εἶχον κτείνοντες, τὰ λοιπὰ αὐ-
 τέων ἤλαυνον περιβαλλόμενοι παρὰ τε Μαρδόνιον καὶ ἐς τὸ
 στρατόπεδον.

XL. Μετὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἑτέρας δύο ἡμέρας διέτρι-
 ψαν, οὐδέτεροι βουλόμενοι μάχης ἄρξαι. μέγχι μὲν γὰρ
 τοῦ Ἀσάπου ἐπήϊσαν οἱ βάρβαροι, πειράμενοι τῶν Ἑλλή-
 νων, διέβαινον δὲ οὐδέτεροι. ἡ μέντοι ἵππος ἡ Μαρδονίου
 5 αἰεὶ προσέκειτό τε καὶ ἐλύπτεε τοὺς Ἕλληνας. οἳ γὰρ
 Θηβαῖοι, ἅτε μηδίζοντες μεγάλως, προθύμως ἔφερον τὸν
 πόλεμον, καὶ αἰεὶ κατηγέοντο μέγχι μάχης· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ-
 του παραδεκόμενοι Πέρσαι τε καὶ Μῆδοι, μάλα ἔσκον οἳ
 ἀπεδείκνυντο ἀρετάς.

XLI. Μέγχι μὲν νυν τῶν δέκα ἡμερέων οὐδὲν ἐπὶ πλεῦν
 ἐγίνετο τουτέων. ὥς δὲ ἐνδεκάτῃ ἐγεγόνεε ἡμέρῃ ἀντικατη-
 μένοισι ἐν Πλαταιῇσι, οἳ τε δὴ Ἕλληνες πολλῶν πλεῦνες
 ἐγεγόνεσαν, καὶ Μαρδόνιος περιημέκτεε τῇ ἔδρῃ, ἐνθαῦτα
 5 ἐς λόγους ἦλθον Μαρδονίος τε ὁ Γωβρύεω καὶ Ἀρτάβαζρος
 ὁ Φαρνάκεος, ὅς ἐν ὀλίγοις Περσέων ἦν ἀνὴρ δόκιμος παρὰ
 Ξέρξῃ. Βουλευομένων δὲ αἶδε ἔσαν αἱ γνώμαι. ἡ μὲν Ἀρ-
 ταβάζρου, ὥς “ χρεὸν εἶη ἀναζεύξαντας τὴν ταχίστην πάντα
 “ τὸν στρατὸν, ἰέναι ἐς τὸ τεῖχος τὸ Θηβαίων, ἐνθα σῖτόν
 10 “ τέ σφι ἐσηνεῖχθαι πολλόν, καὶ χόρτον τοῖσι ὑποζυγίοισι
 “ κατ’ ἡσυχίῃν τε ἰζομένους διαπρήσσεσθαι, ποιεῦντας τά-
 “ δὲ ἔχειν γὰρ χρυσὸν πολλόν μὲν ἐπίσημον, πολλὸν δὲ καὶ
 “ ἄσημον, πολλὸν δὲ καὶ ἄργυρόν τε καὶ ἐκπάσματα
 “ τουτέων φειδομένους μηδενός, διαπέμπειν ἐς τοὺς Ἑλ-
 15 “ ληνας, Ἑλλήνων δὲ μάλιστα ἐς τοὺς προεστέωτας ἐν
 “ τῇσι πόλεσι καὶ ταχέως σφέας παραδάσειν τὴν ἐλευθε-
 “ ρίην, μηδὲ ἀνακινδυνεύειν συμβάλλοντας.” Τούτου μὲν
 νυν ἡ αὐτὴ ἐγίνετο καὶ Θηβαίων γνώμη, ὥς προειδότες

Ita decem
 diebus ex-
 actis, cum
 interea
 Græcorum
 exercitus
 multum
 crevisset,
 Mardonius,
 longioris
 moræ im-
 patiens,
 frustra reni-
 tente Artabazo [8,
 126.], con-
 temptisque
 extis [c.
 57.], pug-
 næ consi-
 lium init.

πλεῦν τι καὶ τούτου. Μαρδονίου δὲ, ἰσχυροτέρῃ τε καὶ ἀγ-
 ναμονεστέρῃ, καὶ οὐδαμῶς συγγινασκομένη. “ Δοκέειν τε 20
 “ γὰρ πολλῷ κράσσονα εἶναι τὴν σφετέρην στρατιὴν τῆς Ἑλ-
 “ ληνικῆς, συμβάλλειν τε τὴν ταχίστην, μηδὲ, περιορᾶν
 “ συλλεγομένους ἔτι πλεῦνας τῶν συλλελεγμένων· τὰ τε
 “ σφάγια τὰ Ἑγησιστράτου ἔαν χαίρειν, μηδὲ βιάζεσθαι,
 “ ἀλλὰ νόμῳ τῷ Περσέων χρωμένους συμβάλλειν.” 25

XLII. Τούτου δὲ οὕτω δικαιεῦντος, ἀντέλεγε οὐδείς, ὥστε
 ἐκράτες τῇ γνώμῃ· τὸ γὰρ κράτος εἶχε τῆς στρατιῆς οὗτος
 ἐκ βασιλῆος, ἀλλ’ οὐκ Ἀρτάβαζος. Μεταπεμψάμενος
 ὧν τοὺς ταξιάρχους τῶν τελέων, καὶ τῶν μετ’ αὐτοῦ ἰόντων
 Ἑλλήνων τοὺς στρατηγούς, εἰρώτα εἴ τι εἶδεῖν λόγιον περὶ 5
 Περσέων, ὡς διαφθερέονται ἐν τῇ Ἑλλάδι. σιγῶντων δὲ τῶν
 ἐπικλήτων, τῶν μὲν οὐκ εἰδότες τοὺς χρησμούς, τῶν δὲ, εἰ-
 δότες μὲν, ἐν ἀδείῃ δὲ οὐ ποιευμένων τὸ λέγειν, αὐτοὺς Μαρ-
 δόνιος ἔλεγε· “ Ἐπεὶ τοίνυν ὑμεῖς ἢ ἴστε οὐδὲν, ἢ οὐ πολ-
 “ μαῦτε λέγειν, ἀλλ’ ἐγὼ ἐρέω, ὡς εὖ ἐπιστάμενος. ἔστι λό- 10
 “ γιον ὡς χρεόν ἐστι Πέρσας ἀπικομένους ἐς τὴν Ἑλλάδα,
 “ διαρπάσαι τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖσι, μετὰ δὲ τὴν διαρπα-
 “ γὴν ἀπολέσθαι πάντας. ἡμεῖς τοίνυν, αὐτὸ τοῦτο ἐπισ-
 “ τάμενοι, οὔτε ἴμεν ἐπὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο, οὔτε ἐπιχειρήσο-
 “ μεν διαρπάζειν· ταύτης τε εἵνεκα τῆς αἰτίας οὐκ ἀπολεό- 15
 “ μεθα. ὥστε ὑμέων ὅσοι τυγχάνουσι εὐνοοὶ ἰόντες Πέρ-
 “ σῃσι, ἥδεσθε τοῦδε εἵνεκα, ὡς περιεσομένους ἡμέας Ἑλ-
 “ λήνων.” Ταῦτά σφι εἶπας, δεύτερον ἐσήμαινε παραρτέ-
 εσθαί τε πάντα καὶ εὐκρινέα ποίεσθαι, ὡς ἅμα ἡμέρῃ τῇ
 ἐπιούσῃ συμβολῆς ἐσομένης. 20

Bacidis ora-
 culum de
 praelio Pla-
 teensi.

XLIII. Τοῦτον δ’ ἔγωγε τὸν χρησμὸν τὸν Μαρδόνιος εἶ-
 πε ἐς Πέρσας ἔχειν, ἐς Ἰλλυριοὺς τε καὶ τὸν Ἐγχέλεων
 στρατὸν οἶδα πεπονημένον, ἀλλ’ οὐκ ἐς Πέρσας. Ἀλλὰ τὰ
 μὲν Βάκιδι ἐς ταύτην τὴν μάχην πεπονημένα·

Τὴν δ’ ἐπὶ Θερμῶδοντι καὶ Ἀσωπῷ λεχεποίῃ
 Ἑλλήνων σύνδον, καὶ βαρβαρόφωνον ἰὺγὴν·

τῇ πολλοὶ πεσέονται ὑπὲρ Λάχεσίν τε μόρον τε
τοξοφόρων Μήδων, ὅταν αἴσιμον ἡμαρ ἐπέλθῃ.

ταῦτα μὲν, καὶ παραπλήσια τούτοισι ἄλλα Μουσαίῳ, ἔχον-
10 τα οἶδα ἐς Πέρσας. ὁ δὲ Θερμῶδαν ποταμὸς ῥέει μεταξὺ
Τανάγρης τε καὶ Γλίσαντος.

XLIV. Μετὰ δὲ τὴν ἐπειρώτησιν τῶν χρησμῶν καὶ παραί-
νεσιν τὴν ἐκ Μαρδονίου, νύξ τε ἐγένετο, καὶ ἐς φυλακὰς
ἐτάσσοντο. Ὡς δὲ πρόσω τῆς νυκτὸς προελήλατο, καὶ ἡσυ-
χίῃ ἐδόκεε εἶναι ἀνὰ τὰ στρατόπεδα, καὶ μάλιστα οἱ ἄν-
5 θρωποὶ εἶναι ἐν ὕπνῳ, τηνικαῦτα προσελάσας ἵππῳ πρὸς
τὰς φυλακὰς τὰς Ἀθηναίων Ἀλέξανδρος ὁ Ἀμύντεω,
στρατηγὸς τε ἑὼν καὶ βασιλεὺς Μακεδόνων, ἐδίζητο τοῖσι
στρατηγοῖσι ἐς λόγους ἐλθεῖν. τῶν δὲ φυλάκων οἱ μὲν πλεῖ-
νες παρέμενον, οἱ δ' ἔθεον ἐπὶ τοὺς στρατηγούς· ἐλθόντες δὲ
10 ἔλεγον, ὡς “ ἄνθρωπος ἥκοι ἐπ' ἵππου ἐκ τοῦ στρατοπέδου
“ τοῦ Μήδων, ὃς ἄλλο μὲν οὐδὲν παραγυμνοῖ ἔπος, στρατη-
“ γούς δὲ ὀνομάζων, ἐθέλειν φησὶ ἐς λόγους ἐλθεῖν.”

XLV. Οἱ δὲ ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσαν, αὐτίκα ἔποντο ἐς τὰς
φυλακὰς. ἀπικομένοισι δὲ ἔλεγε Ἀλέξανδρος τάδε· “ Ἄν-
“ δρες Ἀθηναῖοι, παραθήκην ὑμῖν τὰ ἔπεα τάδε τίθεμαι,
“ ἀπόρρητα ποιούμενος πρὸς μηδένα λέγειν ὑμέας ἄλλον ἢ
5 “ Παισανίην, μή με καὶ διαφθείρητε. οὐ γὰρ ἂν ἔλεγον,
“ εἰ μὴ μεγάλως ἐκηδόμην συναπάσης τῆς Ἑλλάδος. αὐτός
“ τε γὰρ Ἑλλην γένος εἰμὶ τᾶρχαῖον, καὶ ἀντ' ἐλευθέρης
“ δεδουλωμένην οὐκ ἂν ἐθέλοιμι ὀρεῖν τὴν Ἑλλάδα. Λέγω
“ δὲ ὦν, ὅτι Μαρδονίῳ τε καὶ τῇ στρατιῇ τὰ σφάγια οὐ
10 “ δύναται καταθύμια γενέσθαι· πάλαι γὰρ ἂν ἐμάχεσ-
“ θε. νῦν δὲ οἱ δέδοκται, τὰ μὲν σφάγια ἔᾶν χαίρειν, αἶμα
“ ἡμέρῃ δὲ διαφασκούσῃ συμβολὴν ποιέεσθαι. καταρῥώδη-
“ κε γὰρ μὴ πλεῖνες συλλεχθῆτε, ὥς ἐγὼ εἰκάζω. πρὸς
“ ταῦτα ἐτοιμάζεσθε. ἢν δὲ ἄρα ὑπερβάλῃται τὴν συμ-
15 “ βολὴν Μακεδόνιος, καὶ μὴ ποιῇται, λιπαρέετε μένοντες·
“ ὀλίγων γὰρ σφι ἡμερέων λείπεται σιτία. Ἦν δὲ ὑμῖν ὁ

Nocte in-
sequenti
Alexander
Macedo [8.
156.],

quæ barbari
moliantur,
Græcis pro-
dit.

“ πόλεμος ὅδε κατὰ νόον τελευτήσῃ, μνησθῆναί τινα χρὴ
 “ καὶ ἐμεῦ ἐλευθερώσιος πέρι, ὃς Ἑλλήνων εἵνεκα οὕτω ἔργον
 “ παρὰβόλον ἔργασμαι ὑπὸ προθυμίας, ἐθέλων ὑμῖν δηλῶ-
 “σαι τὴν διάνοιαν τὴν Μαρδονίου, ἵνα μὴ ἐπιπέσωσι ὑμῖν οἱ 20
 “ βάρβαροι μὴ προσδοκούμενοισί κω. εἰμὶ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ
 “ Μακεδών.” Ὁ μὲν, ταῦτα εἶπας, ἀπήλαυνε ὀπίσω ἐς
 “ τὸ στρατόπεδον καὶ τὴν ἐσωτοῦ τάξιν.

XLVI. Οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων, ἐλθόντες ἐπὶ
 τὸ δεξιὸν κέρας, ἔλεγον Πανσανίῃ τὰ περ ἤκουσαν Ἀλε-
 ξάνδρου. ὁ δὲ, τούτῳ τῷ λόγῳ καταρρώδηςας τοὺς Πέρσας,
 ἔλεγε τάδε· “ Ἐπεὶ τοίνυν ἐς ἡῶ ἡ συμβολὴ γίνεται,
 “ ὑμέας μὲν χρεὸν ἔστι τοὺς Ἀθηναίους στήναι κατὰ τοὺς 5
 “ Πέρσας, ἡμέας δὲ κατὰ τοὺς Βοιωτοὺς τε καὶ τοὺς κατ’
 “ ὑμέας τεταγμένους Ἑλλήνων, τῶνδε εἵνεκα. ὑμεῖς ἐπίσ-
 “ τασθε τοὺς Μήδους καὶ τὴν μάχην αὐτέων, ἐν Μαγα-
 “ θῶνι μαχεσάμενοι· ἡμεῖς δὲ ἄπειροί τε εἴμεν καὶ ἀδαέες
 “ τουτέων τῶν ἀνδρῶν. Σπαρτιητέων γὰρ οὐδεὶς πεπειζήται 10
 “ Μήδων· ἡμεῖς δὲ Βοιωτῶν καὶ Θεσσαλῶν ἔμπειροί εἰ-
 “ μεν. ἀλλ’ ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα χρεὸν ἔστι ἵεναι ὑμέας
 “ μὲν ἐς τόδε τὸ κέρας, ἡμέας δὲ ἐς τὸ εὐώνυμον.” Πρὸς
 δὲ ταῦτα εἶπαν οἱ Ἀθηναῖοι τάδε· “ Καὶ αὐτοῖσι ἡμῖν
 “ πάλαι ἀπ’ ἀρχῆς, ἐπεὶ τε εἶδομεν κατ’ ὑμέας τασσομέ- 15
 “ νους τοὺς Πέρσας, ἐν νόῳ ἐγένετο εἶπαι ταῦτα τὰ περ
 “ ὑμεῖς φθάνετε προσφέρει· ἀλλὰ γὰρ ἀρρώδεομεν μὴ ὑμῖν
 “ οὐκ ἠδέες γένωνται οἱ λόγοι. ἐπεὶ δ’ ὦν αὐτοὶ ἐμνήσθη-
 “ τε, καὶ ἠθυμένοισι ἡμῖν οἱ λόγοι γεγόνασι, καὶ ἐτοῖμοί
 “ εἴμεν ποιεῖν ταῦτα.” 20

Græcorum
 acies mu-
 tata sic, ut
 Persis A-
 thenienses,
 Lacedæmo-
 nii auxiliis
 Mardonii
 Græcis op-
 ponantur

XLVII. Ὡς δ’ ἤρκεσε ἀμφοτέροισι ταῦτα, ἡὼς τε διέ-
 φαινε, καὶ διαλλάσσοντο τὰς τάξεις. γινόντες δὲ οἱ Βοιωτοὶ
 τὸ ποιούμενον, ἐξαγορεύουσι Μαρδονίῳ. ὁ δ’ ἐπεὶ τε ἤκουσε,
 αὐτίκα μετιστάναι καὶ αὐτὸς ἐπειρᾶτο, παρὰγων τοὺς
 Πέρσας κατὰ τοὺς Λακεδαιμονίους. Ὡς δὲ ἔμαθε τοῦ- 5
 το τοιοῦτο γινόμενον ὁ Πανσανίης, γινούς ὅτι οὐ λανιδάνει,

ὁπίσω ἤγε τοὺς Σπαρτιήτας ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας· ὥς δ' αὖ-
τως καὶ ὁ Μαρδόνιος ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου.

[c. 51.]:
sed. mox
prior ordo
restitutus.
Mardonius
Spartanis
ignaviam
exprobat.

- XLVIII. Ἐπεὶ δὲ κατέστησαν· ἐς τὰς ἀρχαίας τάξεις,
πέμψας ὁ Μαρδόνιος κήρυκα ἐς τοὺς Σπαρτιήτας, ἔλεγε
τάδε· “ὦ Λακεδαιμόνιοι, ὑμεῖς δὴ λέγεσθε εἶναι ἄν-
“ ὄντες ἄριστοι ὑπὸ τῶν τῆδε ἀνθρώπων, ἐκπαγλειομένων ὥς
5 “ οὔτε φεύγετε ἐκ πολέμου, οὔτε τάξιν ἐκλείπετε, μένον-
“ τές τε ἢ ἀπόλλυτε τοὺς ἐναντίους, ἢ αὐτοὶ ἀπόλλυσθε.
“ τῶν δ' ἄρ' ἦν οὐδὲν ἀληθές. πρὶν γὰρ ἢ συμμίζειν ἡμέας,
“ ἐς χειρῶν τε νόμον ἀπικέσθαι, καὶ δὴ φεύγοντας καὶ στά-
“ σιν ἐκλείποντας ὑμέας εἶδομεν, ἐν Ἀθηναίοισι τε τὴν
10 “ πρόπειραν ποιευμένους, αὐτοὺς τε ἀντία δούλων τῶν ἡ-
“ μετέρων τασσομένους. ταῦτα οὐδαμῶς ἀνδρῶν ἀγαθῶν
“ ἔργα· ἀλλὰ πλείστον δὴ ἐν ὑμῖν ἐψεύσθημεν. προσδεκόμε-
“ νοι γὰρ κατὰ κλέος, ὥς δὴ πέμψετε ἐς ἡμέας κήρυκα
“ προκαλεύμενοι, καὶ βουλόμενοι μούνοισι Πέρσῃσι μάχασ-
15 “ θαι· ἄριστοι ἔόντες ποιεῖν ταῦτα, οὐδὲν τοιοῦτο λέγοντας
“ ὑμέας εὔρομεν, ἀλλὰ πτώσσοντας μᾶλλον. Νῦν ὦν ἐπει-
“ δὴ οὐκ ὑμεῖς ἤρξατε τούτου τοῦ λόγου, ἀλλ' ἡμεῖς ἄρχο-
“ μεν· τί δὴ οὐ πρὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων ὑμεῖς, ἐπεὶ τε δεδό-
“ ξωσθε εἶναι ἄριστοι, πρὸ δὲ τῶν βαρβάρων ἡμεῖς, ἴσοι
20 “ πρὸς ἴσους ἀριθμὸν μαχεσόμεθα; καὶ ἦν μὲν δοκέη καὶ
“ τοὺς ἄλλους μάχεσθαι, οἱ δ' ὦν μετέπειτα μαχέσθων
“ ὕστεροι· εἰ δὲ καὶ μὴ δοκέοι ἀλλ' ἡμέας μούνοὺς ἀπο-
“ χρεῖν, ἡμεῖς δὲ διαμαχεσόμεθα· ὁκότεροι δ' ἂν ἡμέων
“ νικήσωσι, τούτους τῷ ἅπαντι στρατοπόδῳ νικᾶν.”

- XLIX. Ὁ μὲν, ταῦτα εἶπας τε καὶ ἐπισχὼν χρόνον, ὥς
οἱ οὐδεὶς οὐδὲν ὑπεκρίνετο, ἀπαλλάσσετο ὁπίσω· ἀπέλθων δὲ
ἐσήμινε Μαρδόνιῳ τὰ καταλαβόντα. Ὁ δὲ, περιχαρὴς
γενόμενος καὶ ἐπαρθεὶς ψυχρῇ νίκῃ, ἐπῆκε τὴν ἵππον ἐπὶ
5 τοὺς Ἑλληνας· ὥς δὲ ἐπήλασαν οἱ ἱππότες, ἐσινέοντο πᾶ-
σαν τὴν στρατιὴν τὴν Ἑλληνικὴν, ἐσακοντίζοντές τε καὶ
τοξίζοντες, ὥστε ἱπποτοξόται, τε ἔόντες καὶ προσφέρεσθαι

Proluditur
pugnæ Pla-
tænsi. Im-
missus in
Græcos
equitatus
barbaro-
rum, mul-
tum nocet
exercitui,
fontemque

Gargaphi-
um [c. 25.]
obstruit.

ἄποροι· τὴν τε κρήνην τὴν Γαργαφίην, ἀπ' ἧς ὕδρευέτο πᾶν τὸ στρατεύμα τὸ Ἑλληνικόν, συνετάραξαν καὶ συνέχωσαν. ἔσαν μὲν ὧν κατὰ τὴν κρήνην Λακεδαιμόνιοι τεταγμένοι 10 μούνοι· τοῖσι δὲ ἄλλοισι Ἑλλήσι ἡ μὲν κρήνη πρόσω ἐγίνετο, ὥς ἕκαστοι ἔτυχον τεταγμένοι, ὁ δὲ Ἀσωπὸς ἀγχοῦ. ἐρυκόμενοι δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ, οὕτω δὴ ἐπὶ τὴν κρήνην ἐφοίτεον· ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γὰρ σφι οὐκ ἐξῆν ὕδωρ φορέεσθαι, ὑπὸ τε τῶν ἱππέων καὶ τοξευμάτων. 15

Itaque
Græcis et
aqua et
coimneatu
[c. 59.] ex-
clusis.

L. Τούτου δὲ τοιοῦτου γινομένου, οἱ τῶν Ἑλλήνων στρατηγοί, ὅτε τοῦ τε ὕδατος στερηθείσης τῆς στρατιῆς, καὶ ὑπὸ τῆς ἵππου ταρασσομένης, συνελέχθησαν περὶ αὐτέων τε τουτέων καὶ ἄλλων, ἐλθόντες παρὰ Πausanίην ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας. ἄλλα γὰρ, τουτέων τοιούτων ἔοντων, μᾶλλον 5 σφείας ἐπιλύπει· οὔτε γὰρ σιτία εἶχον ἔτι, οἳ τέ σφειων ὀπέωνες, ἀποπεμφθέντες ἐς Πελοπόννησον ὥς ἐπισιτιεύμενοι, ἀποκεκλήατο ὑπὸ τῆς ἵππου, οὐ δυνάμενοι ἀπικέσθαι ἐς τὸ στρατόπεδον.

Pausaniæ
castra sub
noctem
proximam
mutare pla-
cet. Oëroë.

LI. Βουλευομένοισι δὲ τοῖσι στρατηγοῖσι ἔδοξε, ἣν ὑπερβάλλονται κείνην τὴν ἡμέραν οἱ Πέρσαι συμβολὴν μὴ ποιέμενοι, ἐς τὴν νῆσον ἵεναι. ἡ δὲ ἐστὶ ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τῆς κρήνης τῆς Γαργαφίης, ἐπ' ἧς ἐστρατοπεδεύοντο τότε, δέκα σταδίους ἀπέχουσα, πρὸ τῆς Πλαταιέων πόλεως. νῆ- 5 σος δὲ οὕτω ἂν εἴη ἐν ἡπείρῳ· σχιζόμενος ὁ ποταμὸς ἄνωθεν ἐκ τοῦ Κιθαιρωνίου ῥέει κάτω ἐς τὸ πεδῖον, διέχων ἀπ' ἀλλήλων τὰ ῥέεθρα ὅσοντες τρεῖς στάδια· καὶ ἔπειτα συμμίσγει ἐς τὸ αὐτό· οὕνομα δὲ οἱ Ὠερόη. θυγατέρα δὲ ταύτην λέγουσι εἶναι Ἀσωποῦ οἱ ἐπιχώριοι. Ἐς τοῦτον 10 δὴ τὸν χῶρον ἐβουλεύσαντο μεταναστῆναι, ἵνα καὶ ὕδατι ἔχωσι χρᾶσθαι ἀφιδόνῳ, καὶ οἱ ἱππεῖς σφείας μὴ σινοίατο, ὥσπερ κατ' ἰδὺ ἔοντων. μετακινέσθαι τε ἐδόκει τότε, ἐπειὰν τῆς νυκτὸς ἢ δευτέρῃ φυλακῇ, ὥς ἂν μὴ ἰδοί- ατο οἱ Πέρσαι ἐξορμευμένους, καὶ σφείας ἐπόμενοι ταράσ- 15 σοιεν οἱ ἱππόται. ἀπικομένων δὲ ἐς τὸν χῶρον τοῦτον. τὸν δὴ

ἡ Ἀσωπὶς Ὀρερὴ περισχίζεται, ῥέουσα ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, ὑπὸ τὴν νύκτα ταύτην ἐδόκει τοὺς ἡμίσεας ἀποστέλλειν τοῦ στρατοπέδου πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα, ὡς ἀναλάβοιεν τοὺς 20 ὁπῆνας τοὺς ἐπὶ τὰ σιτία οἰχομένους· ἔσαν γὰρ ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ἀπολελαμμένοι.

LII. Ταῦτα βουλευσάμενοι, κείνην μὲν τὴν ἡμέρην Ibi dum media acies, in scio invitoque Pausania, ipsas Plataeas petit, πᾶσαν, προσκειμένης τῆς ἵππου, ἔχον πόνον ἄτρυτον. ὥς δὲ ἢ τε ἡμέρην ἔληγε, καὶ οἱ ἵππεις ἐπέπαινον, νυκτὸς δὲ γενομένης, καὶ εὐούσης τῆς ὥρης ἐς τὴν συνέκειτό σφι ἀπαλ- 5 λάσσεσθαι, ἐνθαῦτα ἀεθύνοντες οἱ πολλοὶ ἀπαλλάσσοντο· ἐς μὲν τὸν χῶρον ἐς τὸν συνέκειτο, οὐκ ἐν νόῳ ἔχοντες· οἱ δὲ, ὡς ἐκινήθησαν, ἔφευγον ἄσμενοι τὴν ἵππον πρὸς τὴν Πλαταιέων πόλιν· φεύγοντες δὲ, ἀπικνέονται ἐπὶ τὸ Ἡραῖον. τὸ δὲ πρὸ τῆς πόλιός ἐστι τῆς Πλαταιέων, εἴκοσι σταδίους ἀπὸ τῆς 10 κρήνης τῆς Γαργαφίης ἀπέχον. ἀπικόμενοι δὲ, ἔδειντο πρὸ τοῦ ἱεροῦ τὰ ὄπλα.

LIII. Καὶ οἱ μὲν περὶ τὸ Ἡραῖον ἐστρατοπεδεύοντο· dextra (Lacedaemonii cum Tegeatis) et sinistra (Athenienses) per Amompharetum Pitana- rum praefecti pervicaciam, qui barbaros fugere ignominio- sum sibi duceret, Παισανίης δὲ, ὁρῶν σφῆας ἀπαλλασσομένους ἐκ τοῦ στρατοπέδου, παρήγγελλε καὶ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι, ἀναλαβόν- 5 τας τὰ ὄπλα, ἵνα κατὰ τοὺς ἄλλους τοὺς προϊόντας· νομίσας αὐτοὺς ἐς τὸν χῶρον ἵνα, ἐς τὸν συνεδήκωντο. Ἐνθαῦτα οἱ μὲν ἄλλοι ἄρτιοι ἔσαν τῶν ταξιαρχέων πείδεσθαι Παισανίῃ· Ἀρομφάρετος δὲ ὁ Πολιάδεω, λοχηγῶν τοῦ Πιτανητέων λόχου, “οὐκ ἔφη τοὺς ξένους φεύξεσθαι, οὐδὲ 10 “ἐκὼν εἶναι αἰσχυνέειν τὴν Σπάρτην.” ἐδάμαζε τε ὁρῶν τὸ ποιούμενον, ἅτε οὐ παρὰ γενόμενος τῷ προτέρῳ λόγῳ. ὁ δὲ Παισανίης τε καὶ ὁ Εὐρυάναξ δεινὸν μὲν ἐποιοῦντο τὸ μὴ πείδεσθαι ἐκείνων σφίσι, δεινότερον δὲ ἔτι, κείνου ταῦτα νευαμένου, ἀπολιπεῖν τὸν λόχον τὸν Πιτανήτην, μὴ, ἢ ἀπολίπωσι ποιοῦντες τὰ συνεδήκωντο τοῖσι ἄλλοις “Ἐλλησι, 15 ἀπόληται ὑπολειφθεὶς αὐτός τε Ἀρομφάρετος καὶ οἱ μετ’ αὐτοῦ. ταῦτα λογιζόμενοι, ἀτρέμας εἶχον τὸ στρατόπεδον

τὸ Λακωνικὸν, καὶ ἐπειρῶντο πείδοντές μιν ὥς οὐ χρεὸν εἶη ταῦτα ποιεῖν.

LIV. Καὶ οἱ μὲν παρηγόρουν Ἀρομφάρετον, μούνον Λακεδαιμονίων τε καὶ Τεγεατέων λελειμμένον. Ἀθηναῖοι δὲ ἐποίουν τοιάδε. εἶχον ἀτρέμας σφείας αὐτοὺς ἵνα ἐτάχθῃσαν, ἐπιστάμενοι τὰ Λακεδαιμονίων φρονήματα, ὥς ἄλλα φρονούντων καὶ ἄλλα λεγόντων. ὥς δὲ ἐκινήθη τὸ στρατό- 5 πεδον, ἐπεμπον σφῶν ἱππέα, ὁψόμενόν τε εἰ πορεύεσθαι ἐπιχειροῖεν οἱ Σπαρτιῆται, εἴ τε καὶ τὸ παράπαν μὴ διανοεῦνται ἀπαλλάσσεσθαι· ἐπείρεσθαί τε Πausanίην τὸ χρεὸν εἶη ποιεῖν.

LV. Ὡς δὲ ἀπῆκετο ὁ κήρυξ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, ὥρα τέ σφείας κατὰ χώραν τεταγμένους, καὶ ἐς νείκεα ἀπιγμένους αὐτέων τοὺς πρώτους. ὥς γὰρ δὴ παρηγόρουντο τὸν Ἀρομφάρετον ὃ τε Εὐρυάναξ καὶ ὁ Πausanίης, μὴ κινδυνεύειν μένοντας μούνοισι Λακεδαιμονίων, οὐ πως ἐπει- 5 δον· ἐς ὃ ἐς νείκεά τε συμπεσόντες ἀπῆκατο, καὶ ὁ κήρυξ τῶν Ἀθηναίων παρίστατό σφι ἀπιγμένος. νεικέων δὲ ὁ Ἀρομφάρετος, λαμβάνει πέτρων ἀμφοτέρῃσι τῇσι χερσὶ, καὶ τιθεῖς πρὸ ποδῶν τῶν Πausanίω, “ταύτῃ τῇ ψήφῳ ψή- 10 “φίξεται, ἔφη, μὴ φεύγειν τοὺς ξείνους.” ξείνους λέγων τοὺς βαρβάρους. ὁ δὲ, μαινόμενον καὶ οὐ φρενήρεια καλέων ἐκεῖνον, πρὸς τε τὸν Ἀθηναίων κήρυκα ἐπειρωτῶντα τὰ ἐντεταλμένα, λέγειν ὁ Πausanίης ἐκέλευε τὰ παρόντα σφι πρήγματα, ἐχρήϊζε τε τῶν Ἀθηναίων προσχωρῆσαί τε πρὸς ἑαυτοὺς, καὶ ποιεῖν περὶ τῆς ἀπόδου τά περ ἂν καὶ 15 σφεῖς.

LVI. Καὶ ὁ μὲν ἀπαλλάσσετο ἐς τοὺς Ἀθηναίους. τοὺς δὲ ἐπεὶ ἀνακρινομένους πρὸς ἑαυτοὺς ἡὼς κατελάνθανε, ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ κατήμενος ὁ Πausanίης, οὐ δοκέων τὸν Ἀρομφάρετον λείψεται, τῶν ἄλλων Λακεδαιμονίων ἀποστειρόντων, (τὰ δὲ καὶ ἐγένετο,) σημήνας ἀπῆγε 5 διὰ τῶν κολωνῶν τοὺς λοιποὺς πάντας· εἶποντο δὲ καὶ Τε-

ad diluculum usque retinentur. Tum et hi versus Plautus movent: Lacedaemonii quidem cum Tege-

γεῖται. Ἀθηναῖοι δὲ ταχθέντες ἦϊσαν τὰ ἔμπαλιν ἢ
 Λακεδαιμόνιοι. οἱ μὲν γὰρ τῶν τε ὄχλων ἀντείχοντο καὶ
 τῆς ὑπάρχεις τοῦ Κιθαιρώνα, φοβεόμενοι τὴν ἵππον· Ἀθη-
 10 ναῖοι δὲ, κάτω τραφθέντες ἐς τὸ πεδῖον.

atis per cal-
 les Cithæ-
 ronis ad
 fluvium
 Moloën-
 tem, Athe-
 nienses in
 campum
 Cithæroni
 subjectum.

LVII. Ἀμομφάρετος δὲ, ἀρχὴν τε οὐδαμᾶ δοκέων
 Παισανίην τολμήσειν σφέας ἀπολιπεῖν, περιείχετο αὐτοῦ
 μένοντας μὴ ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν· προτερόντων δὲ τῶν σὺν
 Παισανίῃ, καταδόξας αὐτοὺς ἰδεῖν τέχνη ἀπολιπεῖν αὐτὸν,
 5 ἀναλαβόντα τὸν λόχον τὰ ὅπλα ἤγε βάδην πρὸς τὸ ἄλλο
 στῖφος. τὸ δὲ, ἀπελθὼν ὅσον τε δέκα στάδια, ἀνέμενε τὸν
 Ἀμομφάρετου λόχον, περὶ ποταμὸν Μολόεντα ἰδρυμένον
 Ἀργιόπιόν τε χῶρον καλεόμενον, τῇ καὶ Δήμητρος Ἐλευ-
 σινίης ἱερὸν ἦσται. ἀνέμενε δὲ τοῦδε εἴνεκα, ἵνα, ἢν μὴ ἀπολί-
 10 πῃ τὸν χῶρον ἐν τῷ ἐτετάχατο ὁ Ἀμομφάρετός τε καὶ ὁ
 λόχος, ἀλλ' αὐτοῦ μένωσι, βοηθεῖσι ὀπίσω παρ' ἐκείνους.
 Καὶ οἱ τε ἀμφὶ τὸν Ἀμομφάρετον παρεγίνοντό σφι, καὶ ἡ
 ἵππος ἡ τῶν βαρβάρων προσέκειτο πᾶσα. οἱ γὰρ ἱππῶται
 ἐποίεον οἷον καὶ ἐώδεσαν ποίειν αἰεὶ ἰδόντες δὲ τὸν χῶρον
 15 κεινὸν, ἐν τῷ ἐτετάχατο οἱ Ἕλληες τῇσι προτέρησι ἡμέρησι,
 ἤλαυνον τοὺς ἵππους αἰεὶ τὸ πρόσω καὶ ἄμα καταλαβόν-
 τες, προσεκέατό σφι.

LVIII. Μαρδόνιος δὲ, ὥς ἐπύθετο τοὺς Ἕλληνας ἀπ-
 οιχομένους ὑπὸ νύκτα, εἶδε τε τὸν χῶρον ἐρῆμον, καλέσας
 τὸν Ληρισαῖον Θάρηκα, καὶ τοὺς ἀδελφεοὺς αὐτοῦ Εὐρύ-
 πυλον καὶ Θρασυδήϊον, ἔλεγε· “ὦ παῖδες Ἀλεύεω, ἔτι
 5 “ τί λέξετε, τάδε ὄροντες ἐρῆμα; ὑμεῖς γὰρ οἱ πλησιόχω-
 “ ροι ἐλέγετε Λακεδαιμονίους οὐ φεύγειν ἐκ μάχης, ἀλλὰ
 “ ἄνδρας εἶναι τὰ πολέμια πρῶτους· τοὺς πρότερόν τε μετ-
 “ ισταμένους ἐκ τῆς τάξις εἶδετε, νῦν τε ὑπὸ τὴν παροι-
 “ χομένην νύκτα καὶ οἱ πάντες ὄρομεν διαδράντας. διέδεξάν
 10 “ τε, ἐπεὶ σφείας ἔδεε πρὸς τοὺς ἀψευδέως ἀρίστους ἀνδρά-
 “ πων μάχῃ διακρίθηναι, ὅτι οὐδένες ἄρα ἔοντες, ἐν οὐδα-
 “ μοῖσι ἐοῦσι Ἕλλησι ἐναπεδεικνύατο. Καὶ ὑμῖν μὲν, ἐοῦσι

Jam Mar-
 donius, hos-
 tem mire
 contem-
 nens, tota
 acie dimi-
 candum
 censet.

“ Περσέων ἀπειροῖσι, πολλὴ ἔκ γε ἔμευ ἐγίνετο συγγνώμη,
 “ ἐπαινεόντων τούτους, τοῖσί τι καὶ συνηδέατε· Ἀρταξιά-
 “ ζου δὲ θῶμα καὶ μᾶλλον ἐποιεύμην, τὸ καὶ καταρρώδῃ- 15
 “ σαι Λακεδαιμονίους, καταρρώδῃσαντά τε, ἀποδέξασθαι
 “ γνώμην δειλοτάτην, ὡς χρεὼν εἴη ἀναζεύξαντας τὸ στρα-
 “ τόπεδον, ἵεναι ἐς τὸ Θηβαίων ἄστει πολιορκησόμενους· τὴν
 “ ἔτι πρὸς ἔμευ βασιλεὺς πείσεται. Καὶ τουτέων μὲν
 “ ἐτέρωθι ἔσται λόγος· νῦν δὲ ἐκείνοισι τάυτα ποιεῦσι οὐκ 20
 “ ἐπιτρεπτέα ἐστὶ, ἀλλὰ διωκτέοι εἰσὶ, ἐς ὃ καταλαμφθέν-
 “ τες θάσουσι ἡμῶν τῶν δὴ ἐποίησαν Πέρσας πάντων δί-
 “ κας.”

Incipit pug-
 na ad Pla-
 taas [men-
 se Septem-
 bri a. 479.].
 Barbaro-
 rum omnis
 exercitus
 ad Græcos
 adoriendos
 Asopum
 transit,

LIX. Ταῦτα εἶπας, ἦγε τοὺς Πέρσας δρόμῳ, διαξάν-
 τας τὸν Ἀσωπὸν, κατὰ στίχον τῶν Ἑλλήνων, ὡς δὴ ἀπο-
 διδρασκόντων· ἐπεῖχέ τε ἐπὶ Λακεδαιμονίους τε καὶ Τεγεά-
 τας μούρους· Ἀθηναίους γὰρ τραπομένους ἐς τὸ πεδίον,
 ὑπὸ τῶν ὄχλων οὐ κατῴρα. Πέρσας δὲ ὀρέοντες ὠρμημέ- 5
 νους διώκειν τοὺς Ἕλληνας οἱ λοιποὶ τῶν βαρβαρικῶν τελέων
 ἄρχοντες, αὐτίκα πάντες ἦσαν τὰ σημήϊα, καὶ ἐδίωκον ὡς
 ποδῶν ἕκαστος εἶχον, οὔτε κόσμη οὐδενὶ κοσμηθέντες, οὔτε
 τάξι. καὶ οὗτοι μὲν βοῇ τε καὶ ὁμίλῳ ἐπήϊσαν, ὡς ἀναρ-
 पासόμενοι τοὺς Ἕλληνας. 10

Lacedæmo-
 nii, ab hos-
 te pressi,
 Athenien-
 ses advo-
 cant.

LX. Παυσανῆς δὲ, ὡς προσέκειτο ἡ ἵππος, πέμψας
 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἵππεία, λέγει τάδε· “ Ἄνδρες Ἀθη-
 “ ναῖοι, ἀγῶνος μεγίστου προκειμένου, ἐλευδέρην εἶναι ἢ δε-
 “ δουλωμένην τὴν Ἑλλάδα, προδεδόμεθα ὑπὸ τῶν συμμά-
 “ χων, ἡμεῖς τε οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὑμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι, 5
 “ ὑπὸ τὴν παροικομένην νύκτα ιαδράντων. νῦν ὦν δέδοκ-
 “ ται τὸ ἐνδεῦτεν τὸ ποιητέον ἡμῶν· ἀμυνομένους γὰρ τῇ
 “ δυνάμεθα ἄριστα περιστέλλειν ἀλλήλους. εἰ μὲν νυν ἐς ὑ-
 “ μέας ὤρμησε ἀρχὴν ἡ ἵππος, χρὴν δὴ ἡμέας τε, καὶ τοὺς
 “ μετ’ ἡμέων τὴν Ἑλλάδα οὐ προδιδόντας Τεγεάτας, βοη- 10
 “ θέειν ὑμῶν· νῦν δὲ, ἐς ἡμέας γὰρ ἅπαντα κενώρηκε, δί-
 “ καιοί ἐστε ὑμεῖς πρὸς τὴν πιεζομένην μάλιστα τῶν

- “μοιρεῶν ἀμυνέοντες ἵεναι. Εἰ δ' ἄρα αὐτοὺς ὑμέας
 “καταλελάθεικε ἀδύνατόν τι βοηθέειν, ὑμεῖς δ' ἡμῖν
 15 “τοὺς τοξότας ἀποπέμφαντες χάριν δέσδε. συνοίδαμεν δὲ
 “ὕμῃ ὑπὸ τὸν παρεόντα τόνδε πόλεμον ἐοῦσι πολλὸν προ-
 “θυμοτάτοισι, ὥστε καὶ ταῦτα ἐσακούειν.”

- LXI. Ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ὥς ἐπύδοντο, ὥρμαστο βοη- Qui dum
 θέειν, καὶ τὰ μάλιστα ἐπαμύνειν. καὶ σφι ἤδη στείχουσι in eo sunt,
 ἐπιτίθενται οἱ ἀντιταχθέντες Ἑλλήνων τῶν μετὰ βασι- ut illis o-
 λῆος γενομένων, ὥστε μηκέτι δύνασθαι βοηθῆσαι· τὸ γὰρ pem ferant,
 5 προσκείμενόν σφας ἐλύπει. Οὕτω δὲ μουνωθέντες Λακε- cum auxi-
 δαιμόνιοι καὶ Τεγεῆται, ἔοντες σὺν ψιλοῖσι ἀριθμόν, οἱ μὲν, liis barbar-
 πεντακισμύριοι, Τεγεῆται δὲ, τρισχίλιοι· (οὗτοι γὰρ οὐδα- rorum
 μᾶ ἀπεσχίζοντο ἀπὸ Λακεδαιμονίων) ἐσφαγιάζοντο, ὥς Græcis
 συμβαλέοντες Μαρδονίῳ καὶ τῇ στρατιῇ τῇ παρούσῃ. καὶ, confligere
 10 οὐ γὰρ σφι ἐγένετο τὰ σφάγια χρηστά, ἐπιπτόν τε αὐτῶν coguntur.
 ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλοὶ, καὶ πολλῷ πλεῦνες ἐτραυματίζον- Lacedæmo-
 το. φράξαντες γὰρ τὰ γέρρα οἱ Πέρσαι, ἀπίσαν τῶν τοξευ- niorum,
 μάτων πολλὰ ἀφειδέως οὕτω, ὥστε πιεζομένων τῶν Σπαρτιη- quod non-
 τέων, καὶ τῶν σφαγίων οὐ γινομένων, ἀποβλέψαντα τὸν Παυ- dum litas-
 15 σανίην πρὸς τὸ Ἡραῖον τὸ Πλαταίων, ἐπικαλέσασθαι τὴν sent, pugna
 θεὸν, ζητίζοντα μηδαμῶς σφέας ψευδοῦσθαι τῆς ἐλπίδος. abstinenti-
 um multi
 caesi.

- LXII. Ταῦτα δ' ἔτι τούτου ἐπικαλυμμένου, προεξαν- Tandem
 στάντες πρότεροι οἱ Τεγεῆται ἐχώρεον ἐς τοὺς βαρβάρους. perlitato, in
 καὶ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι αὐτίκα μετὰ τὴν εὐχὴν τὴν hostem va-
 Πausaniέω, ἐγένετο θυομένοισι τὰ σφάγια χρηστά. ὥς δὲ dunt. Fit
 5 χρόνῳ κοτὲ ἐγένετο, ἐχώρεον καὶ οὗτοι ἐπὶ τοὺς Πέρσας, pugna a-
 καὶ οἱ Πέρσαι ἀντίοι, τὰ τόξα μετέντες. Ἐγένετο δὲ πρῶ- trox.
 τον περὶ τὰ γέρρα μάχη. ὥς δὲ ταῦτα ἐπεπτώκει, ἤδη ἐγί-
 νετο μάχη ἰσχυρὴ παρ' αὐτὸ τὸ Δημήτριον, καὶ χρόνον ἐπὶ
 πολλόν, ἐς ὃ ἀπίκοντο ἐς ὠδισμόν· τὰ γὰρ ὄρεατα ἐπιλαμ-
 10 βανόμενοι κατέκταν οἱ βάρβαροι. λήματι μὲν νυν καὶ ῥάμῃ
 οὐκ ἔσσονες ἔσαν οἱ Πέρσαι· ἄνοπλοι δὲ ἔοντες, καὶ πρὸς
 ἀνεπιστήμονες ἔσαν, καὶ οὐκ ὁμοῖοι τοῖσι ἐναντίοις σοφίν.

προεξαιίσσοντες δὲ κατ' ἓνα, καὶ δέκα, καὶ πλεῖνές τε καὶ ἐλάχιστονες συστρεφόμενοι, ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Σπαρτιήτας, καὶ διεφθείροντο.

15

Mardonius
ab Aeim-
nesto Spar-
tiata [c. 64.]
occisus.
Barbari fusi
fugatique.

LXIII. Τῇ δὲ ἐτύγχανε αὐτὸς ἐὼν Μαρδόνιος, ἀπ' ἵππου τε μαχόμενος λευκοῦ, ἔχων τε περὶ ἑωυτὸν λογάδας Περσέων τοὺς ἀρίστους χιλιούς, ταύτῃ δὴ καὶ μάλιστα τοὺς ἐναντίους ἐπίεσαν. ὅσον μὲν νυν χρόνον Μαρδόνιος περιῆν, οἱ δὲ ἀντεῖχον, καὶ ἀμυνόμενοι κατέβαλλον πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων· ὥς δὲ Μαρδόνιος ἀπέθανε, καὶ τὸ περὶ ἐκεῖνον τεταγμένον, ἐὼν ἰσχυρότατον, ἔπεσε, οὕτω δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐτράποντο, καὶ εἶξαν τοῖσι Λακεδαιμονίοισι. πλείστον γὰρ σφειας ἐδηλέετο ἢ ἐσθλῆς, ἐξημος ἐοῦσα ὅπλων· πρὸς γὰρ ὀπλίτας ἰόντες γυμνήτες ἀγῶνα ἐποιεῦντο.

10

LXIV. Ἐνθαῦτα ἢ τε δίκη τοῦ φόνου τοῦ Λεωνίδου, κατὰ τὸ χρηστήριον, τοῖσι Σπαρτιήταισι ἐκ Μαρδονίου ἐπιτέλεετο· καὶ νίκην ἀναιρέεται καλλίστην ἀπασέων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Πausanias ὁ Κλεομειξότου τοῦ Ἀναξανδριδου. (τῶν δὲ κατῴπερδὲ οἱ προγόνων τὰ οὐνόματα εἴρηται ἐς Λεωνίδα· ὧς τοῖ γὰρ σφι τυγχάνουσι ἰόντες.) ἀποδινήσκει δὲ Μαρδόνιος ὑπὸ Ἀεμνήστου, ἀνδρὸς ἐν Σπάρτῃ λογίμου· ὃς χρόνῳ ὕστερον μετὰ τὰ Μηδικὰ, ἔχων ἄνδρας τριηκόσιους, συνέβαλε ἐν Στενυκλήρῳ, πολέμου ἰόντος, Μεσσηνίοισι πᾶσι καὶ αὐτὸς τε ἀπέθανε καὶ οἱ τριηκόσιοι.

10

LXV. Ἐν δὲ Πλαταιῇσι οἱ Πέρσαι ὥς ἐτράποντο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ἔφευγον οὐδένα κόσμον ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἑωυτῶν, καὶ ἐς τὸ τεῖχος τὸ ξύλινον, τὸ ἐποίησαντο ἐν μοίρῃ τῇ Θηεαίδι. Θάμα δέ μοι, ὅπως παρὰ τῆς Δήμητρος τὸ ἄλσος μαχομένων, οὐδὲ εἰς ἐφάνη τῶν Περσέων οὔτε ἐσελθὼν ἐς τὸ τέμενος, οὔτε ἐναποδανῶν περὶ τε τὸ ἱεὸν οἱ πλείστοι ἐν τῷ βεβήλῳ ἔπεσον. δοκέειν δὲ, εἴ τι περὶ τῶν θείων περηγμάτων δοκέειν δεῖ, ἢ θεὸς αὐτῇ σφειας οὐκ ἐδέξατο, ἐμπρήσαντας τὸ ἱεὸν τὸ ἐν Ἐλευσίνι ἀνάκτοριον. Αὕτη μὲν νυν ἡ μάχη ἐπὶ τοσοῦτο ἐγένετο.

10

- LXVI. Ἀρτάβαζος δὲ ὁ Φαρνάκειος αὐτίκα τε οὐκ ἄρ᾽ ἔσκετο κατ' ἀρχὰς λειπομένου Μαρδονίου ἀπὸ βασιλῆος, καὶ τότε πολλὰ ἀπαγορεύων, οὐδὲν ἦνυε, συμβάλλειν οὐκ ἔων. ἐποίησέ τε αὐτὸς τοιάδε, ὡς οὐκ ἀρεσκόμενος τοῖσι
 5 πρήγμασι τοῖσι ἐκ Μαρδονίου ποιευμένοισι. τῶν ἐστρατήγεε ὁ Ἀρτάβαζος, (εἶχε δὲ δύναμιν οὐκ ὀλίγην, ἀλλὰ καὶ ἐς τέσσερας μυριάδας ἀνδράπων, περὶ ἑαυτόν) τούτους, ὅπως ἢ συμβολὴ ἐγίνετο, εὖ ἐξεπιστάμενος τὰ ἐμεῖλε ἀποβῆσαι ἀπὸ τῆς μάχης, ἥϊε κατηρτισμένος, παραγγείλας κα-
 10 τὰ τῷτο ἵναί πάντας τῇ ἂν αὐτὸς ἐξηγήται, ὅπως ἂν αὐτὸν ὀρέωσι σπουδῆς ἔχοντα. ταῦτα παραγγείλας, ὡς ἔς μάχην ἦγε δῆδεν τὸν στρατόν· προτερέων δὲ τῆς ὁδοῦ, ὥρα καὶ δὴ φεύγοντας τοὺς Πέρσας· οὕτω δὴ οὐκέτι τὸν αὐτὸν κόσμον κατηγγέετο, ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἐτρόχαζε φεύγων,
 15 οὔτε ἐς τὸ ξύλινον οὔτε ἐς τὸ Θηβαίαν τεῖχος, ἀλλ' ἐς Φωκέας, ἐδέλων ὡς τάχιστα ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἀπικέσθαι· καὶ δὴ οὗτοι μὲν ταύτῃ ἐτράποντο.

Artabazus cum XL millibus militum aufugit in Phocidem.

- LXVII. Τῶν δὲ ἄλλων Ἑλλήνων τῶν μετὰ βασιλῆος ἐδελοκακούντων, Βοιωτοὶ Ἀθηναίοισι ἐμαχέσαντο χρόνον ἐπὶ συγχρόν. οἱ γὰρ μηδίζοντες τῶν Θηβαίων, οὗτοι ἔχον προθυμίην οὐκ ὀλίγην, μαχεόμενοί τε καὶ οὐκ ἐδελοκα-
 5 κούντες, οὕτω ὥστε τριηκόσιοι αὐτέων οἱ πρῶτοι καὶ ἄριστοι ἐνδαῦτα ἔπεσον ὑπὸ Ἀθηναίων. ὡς δὲ ἐτράποντο καὶ οὗτοι, ἔφευγον ἐς τὰς Θήβας, οὐκ ἤπερ οἱ Πέρσαι, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ὁ πᾶς ὄμιλος, οὔτε διαμαχεσάμενος οὐδενί, οὔτε τι ἀποδεξάμενός, ἔφευγον.

Quomodo Graci cum Mardonio stantes pugnarent.

- LXVIII. Δηλοῖ τε ἔμοι ὅτι πάντα τὰ πρήγματα τῶν βαρβάρων ἤρτηντο ἐκ Περσέων, εἰ καὶ τότε οὗτοι, πρὶν ἢ καὶ συμμίξαι τοῖσι πολεμίοισι, ἔφευγον, ὅτι καὶ τοὺς Πέρσας ὥραν. οὕτω τε πάντες ἔφευγον, πλὴν τῆς ἵππου τῆς τε
 5 ἄλλης καὶ τῆς Βοιωτῆς. αὕτη δὲ τοσαῦτα προσωφέλεε τοὺς φεύγοντας, αἰεὶ τε πρὸς τῶν πολεμίων ἀγχιστα ἐοῦσα, ἀπείργουσά τε τοὺς φίλους φεύγοντας ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων.

Insolis Persis pugnae eventum situm fuisse.

Media
Græcorum
acies, quæ
ante pug-
nam Pla-
tæas teten-
derat [c.
52.] au-
dito hostes
in fugam
conjectos
esse, et ip-
sa reverti-
tur: quod
dum temere
fit effuso-
que agmi-
ne, Mega-
renses et
Phliasii ab
equitatu
Thebano
opprimun-
tur.

Barbaro-
rum castra
expugnata:
exercitus
reliquus
prope ad
internecio-
nem de-
letus. Spar-
tiatarum,
Tegeata-
rum et A-
theniensium
quot oc-
cubuerint.

LXIX. Οἱ μὲν δὴ νικῶντες εἶποντο, τοὺς Ξέρξῃσι διώ-
κοντές τε καὶ φονεύοντες. ἐν δὲ τούτῳ τῷ γινομένῳ φόβῳ
ἀγγέλλεται τοῖσι ἄλλοισι "Ελλῆσι τοῖσι τεταγμένοισι περὶ
τὸ Ἡεραῖον, καὶ ἀπογενομένοισι τῆς μάχης, ὅτι μάχη τε
γέγονε, καὶ νικῶεν οἱ μετὰ Πausανίῃω. οἱ δὲ, ἀκούσαντες 5
ταῦτα, οὐδένᾳ κόσμον ταχθέντες, οἱ μὲν ἀμφὶ Κορινθί-
ους, ἐτραπόnton διὰ τῆς ὑπαρξέης καὶ τῶν κολωνῶν τὴν φέ-
ρουσαν ἄνω, ἰδοὺ τοῦ ἰσοῦ τῆς Δήμητρος· οἱ δὲ ἀμφὶ Με-
γαρέας τε καὶ Φλιασίους, διὰ τοῦ πεδίου τὴν λειοτάτην
τῶν ὁδῶν. ἐπεὶ τε δὲ ἀγγχοῦ τῶν πολεμίων ἐγίνοντο οἱ Με- 10
γαρέες καὶ Φλιάσιοι, ἀπιθόντες σφέας οἱ τῶν Θηβαίων ἰπ-
πόται ἐπειγομένους οὐδένᾳ κόσμον, ἤλαυνον ἐπ' αὐτοὺς
τοὺς Ἴππους, τῶν ἰππάρχῃς Ἀσωπόδαρος ὁ Τιμάνδρου.
ἐσπεσόντες δὲ κατεστόρεσαν αὐτέων ἑξακοσίους, τοὺς δὲ λοι-
ποὺς κατήραζαν διάκοντες ἐς τὸν Κιθαίρων. οὗτοι μὲν δὴ 15
ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἀπώλοντο.

LXX. Οἱ δὲ Πέρσαι καὶ ὁ ἄλλος ὄμιλος, ὥς κατέφυγον
ἐς τὸ ξύλινον τεῖχος, ἐφθισαν ἐπὶ τοὺς πύργους ἀναβάν-
τες, πρὶν ἢ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπικέσθαι· ἀναβάντες δὲ,
ἐφράζαντο ὥς ἡδυνέατο ἀριστὰ τὸ τεῖχος. προσελθόντων δὲ 5
τῶν Λακεδαιμονίων, κατεστήκει σφι τειχομαχίῃ ἐρῶμενος-
τέρῃ. ἕως μὲν γὰρ ἀπῆσαν οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ δ' ἡμύνοιτο,
καὶ πολλῶ πλεον ἔχον τῶν Λακεδαιμονίων, ὥστε οὐκ ἐπι-
σταμένων τειχομαχεῖν· ὥς δὲ σφι οἱ Ἀθηναῖοι προσῆλ-
θον, οὕτω δὴ ἰσχυρὴ ἐγίνετο τειχομαχίῃ, καὶ χρόνον ἐπὶ
πολλόν. Τέλος δὲ, ἀρετῇ τε καὶ λιπαρῇ ἐπέβησαν Ἀ- 10
θηναῖοι τοῦ τεύχεος, καὶ ἤριπον· τῇ δὲ ἐσεχέοντο οἱ Ἑλ-
ληνες. πρῶτοι δὲ ἐσῆλθον Τεγεῆται ἐς τὸ τεῖχος· καὶ τὴν
σκηνὴν τὴν Μαρδονίου οὗτοι ἔσαν οἱ διαρπάσαντες, τά τε
ἄλλα ἐξ αὐτῆς καὶ τὴν φάτνην τῶν Ἴππων, ἐοῦσαν χαλ-
κίην πᾶσαν καὶ θέης ἀξίην. τὴν μὲν νυν φάτνην ταύτην τὴν 15
Μαρδονίου ἀνέδεσαν ἐς τὸν νηὸν τῆς Ἀλέης Ἀθηναίης
Τεγεῆται· τὰ δὲ ἄλλα ἐς τὸ αὐτὸ ὅσα περ ἔλαβον, ἐσήνεικαν

τοῖσι Ἑλλήσι. Οἱ δὲ βάρεβαροι οὐδὲν ἔτι στίφος ἐποιήσαν-
 το πεσόντος τοῦ τείχεος, οὔτε τις αὐτέων ἀλκῆς ἐμύμνη-
 20 το· ἀλύκταζόν τε οἶα ἐν ὀλίγῃ χώρῃ πεφοβημένοι τε καὶ
 πολλαὶ μυριάδες κατετλημένοι ἀνδράπων. παρῆν τε τοῖσι
 Ἑλλήσι φονεύειν οὕτω, ὥστε τριήκοντα μυριάδων στρατοῦ,
 καταδεουσέων τессέρων, τὰς ἔχων Ἀρτάβαζος ἔφευγε, τῶν
 λοιπῶν μηδὲ τρεῖς χιλιάδας περιγενέσθαι. Λακεδαιμονίων
 25 δὲ τῶν ἐκ Σπάρτης ἀπέθανον οἱ πάντες ἐν τῇ συμβολῇ εἰς
 καὶ ἑννεήκοντα· Τεγεγετέων δὲ, ἑκαίδεκα· Ἀθηναίων δὲ,
 δύο καὶ πεντήκοντα.

LXXI. Ἡρίστευσε δὲ τῶν βαρεβάρων πεζὸς μὲν ὁ Περ-
 σέων, ἵππος δὲ ἡ Σακέων· ἀνὴρ δὲ λέγεται Μαρδόνιος.
 Ἑλλήνων δὲ, ἀγαθῶν γενομένων καὶ Τεγεγετέων καὶ Ἀ-
 5 θηναίων, ὑπερεβάλλοντο ἀρετῇ Λακεδαιμόνιοι. ἄλλῃ μὲν οὐ-
 δανὶ ἔχω ἀποσημῆνασθαι, (ἅπαντες γὰρ οὗτοι τοὺς κατ'
 ἑωυτοὺς εἰπών) ὅτι δὲ κατὰ τὸ ἰσχυρότερον προσενείχθη-
 σαν, καὶ τουτέων ἐκράτησαν. καὶ ἄριστος ἐγένετο μακροῦ
 Ἀριστόδημος κατὰ γνώμας τὰς ἡμετέρας· ὃς ἐκ Θερμο-
 10 πυλέων μοῦνος τῶν τριηκοσίων σωθεὶς, ἔχε ὄνειδος καὶ ἀτι-
 μίην. μετὰ δὲ τοῦτον ἠρίστευσαν Ποσειδώνιός τε καὶ Φι-
 λοκύων καὶ Ἀμομφάρετος ὁ Σπαρτιήτης. καὶ τοι, γενομέ-
 νης λίσσης ὃς γένοιτο αὐτέων ἄριστος, ἔγνωσαν οἱ παραγε-
 νόμενοι Σπαρτιητέων, Ἀριστόδημον μὲν βουλόμενον φανε-
 15 ρῶς ἀποθανεῖν ἐκ τῆς παρεούσης οἱ αἰτίης, λυσσᾶντά τε καὶ
 ἐκλιπόντα τὴν τάξιν, ἔργα ἀποδέξασθαι μεγάλα· Ποσει-
 δώνιον, δὲ, οὐ βουλόμενον ἀποθνήσκειν, ἄνδρα γενέσθαι
 ἀγαθόν· τοσούτῳ τοῦτον εἶναι ἀμείνω. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
 καὶ φθόγῳ ἂν εἴποιεν. οὗτοι δὲ τοὺς κατέλεξα πάντας, πλὴν
 Ἀριστοδήμου, τῶν ἀποθανόντων ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ τίμιοι
 20 ἐγένοντο· Ἀριστόδημος δὲ, βουλόμενος ἀποθανεῖν διὰ τὴν
 προεξημένην αἰτίην, οὐκ ἐτιμήθη.

LXXII. Οὗτοι μὲν τῶν ἐν Πλαταιῇσι ὀνομαστότατοι ἐγέ-
 νοντο. Καλλιμαράτης γὰρ ἔξω τῆς μάχης ἀπέθανε, ἐλθὼν

Inter bar-
 baros Græ-
 cosque qui
 fortissime
 pugnave-
 rint.

Obiter de
 Callierate
 Spartiata,

formosissi-
mo Græco-
corum,

ἀνὴρ κάλλιστος ἐς τὸ στρατόπεδον τῶν τότε Ἑλλήνων, οὐ
μόνον αὐτέων Λακεδαιμονίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλή- 5
νων· ὅς, ἐπειδὴ ἐσφαγιάζετο Πausanίης, κατήμενος ἐν τῇ
τάξει, ἐτρωματίσθη τοξεύματι τὰ πλευρά. καὶ δὴ οἱ μὲν
ἐμάχοντο, ὁ δ' ἐξηνηγεμένος ἐδυσθανάτεε τε καὶ ἔλεγε
πρὸς Ἀρίμνηστον, ἄνδρα Πλαταιέα, οὐ μέλειν οἱ ὅτι πρὸ
τῆς Ἑλλάδος ἀποδινήσκει, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἐχρήσατο τῇ χειρὶ,
καὶ ὅτι οὐδὲν ἐστὶ οἱ ἀποδεδεγμένον ἔργον ἑωυτοῦ ἄξιον 10
προδουρμευμένου ἀποδέξασθαι.

Sophane
Atheniensi,
Tyndari-
darum in
Atticam ob
Helenam
a Theseo
raptam ex-
peditione,
honoribus
in Decelen-
ses Spartæ
collatis.

LXXIII. Ἀθηναίων δὲ λέγεται εὐδοκιμῆσαι Σωφάνης ὁ
Εὐτυχίδεω, ἐκ δήμου Δεκείλεθιν· Δεκείλων δὲ τῶν ποτὲ
ἐργασαμένων ἔργον χρήσιμον ἐς τὸν πάντα χρόνον, ὥς αὐτοὶ
Ἀθηναῖοι λέγουσι. ὥς γὰρ δὴ τὸ πάλαι κατὰ Ἑλένης 5
κομιδὴν Τυνδαρίδαι ἐσέξαλον ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν σὺν στρα-
τοῦ πλήθει, καὶ ἀνίστασαν τοὺς δήμους, οὐκ εἰδότες ἵνα
ὑπεξέκειτο ἡ Ἑλένη, τότε λέγουσι τοὺς Δεκείλεας, οἱ δὲ αὐ-
τὸν Δέκελον, ἀχθόμενον τε τῇ Θησέος ὕξει, καὶ δειμαίνοντα
περὶ πάσῃ τῇ Ἀθηναίων χώρῃ, ἐξηγησάμενον σφί το πᾶν
πρῆγμα, κατηγήσασθαι ἐπὶ τὰς Ἀφιδνας· τὰς δὴ Τιτα- 10
κός, ἐὼν αὐτόχθων, καταπροιδοῖ Τυνδαρίδῃσι. τοῖσι δὲ
Δεκείεῦσι ἐν Σπάρτῃ ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου ἀτελείῃ τε
καὶ προεδρίῃ διατελεῖ ἐς τὸδε αἰεὶ ἔτι ἐοῦσα, οὕτω ὥστε
καὶ ἐς τὸν πόλεμον τὸν ὕστερον πολλοῖσι ἔτεσι τούτων γενό-
μενον Ἀθηναίοισι τε καὶ Πελοποννησίοισι, σινεομένων τὴν 15
ἄλλην Ἀττικὴν Λακεδαιμονίων, Δεκείλες ἀποσχέσθαι.

LXXIV. Τούτου τοῦ δήμου ἐὼν ὁ Σωφάνης, καὶ ἀριστεύ-
σας τότε Ἀθηναίων, διζοὺς λόγους λεγομένους ἔχει. τὸν
μὲν, ὥς ἐκ τοῦ ζωσπῆρος τοῦ θώρηκος ἐφόρει χαλκὴν ἀλύσι
δεδεμένην ἄγκυραν σιδηρῆν· τὴν, ὅπως πελάσσει ἀπικνεόμε-
νος τοῖσι πολέμοις, βαλλέσκετο, ἵνα δὴ μιν οἱ πολέμοι 5
ἐκπίπτοντες, ἐκ τῆς τάξις μετακινήσῃ μὴ δυναίαντο· γινο-
μένης δὲ φυγῆς τῶν ἐναντίων, δέδοκτο, τὴν ἄγκυραν ἀνα-
λαβόντα, οὕτω δικάειν. οὗτος μὲν οὕτω λέγεται. ὁ δ' ἔτε-

ρος τῶν λόγων, τῷ πρότερον λεχθέντι ἀμφισβαστέων, λέγει-
 10 ται, ὡς ἐπ' ἀσπίδος αἰεὶ περιθεούσης καὶ οὐδαμᾶ ἀτρεμι-
 ζούσης ἐφόρει ἐπίσημον ἄγκυραν, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ δώρηκος
 δεδεμένην σιδηρέην.

LXXV. Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον Σωφάνει· λαμπρὸν ἔργον
 ἐξεργασμένον, ὅτι περικατημένων Ἀθηναίων Αἰγιναν, Εὐ-
 ρυσάτην τὸν Ἀργεῖον, ἄνδρα πεντάεθλον, ἐκ προκλήσιος
 ἐφόνευσε. αὐτὸν δὲ Σωφάνεια χρόνῳ ὕστερον τουτέων κατ-
 5 ἔλαβε, ἄνδρα γενόμενον ἀγαθόν, Ἀθηναίων στρατηγέοντα
 ἄμα Λεάγρῳ τῷ Γλαύκωνος, ἀποθανεῖν ὑπὸ Ἡδωνῶν ἐν
 Δάτῳ, περὶ τῶν μετὰλλων τῶν χρυσέων μαχεόμενον.

LXXVI. Ὡς δὲ τοῖσι Ἑλλήσι ἐν Πλαταιῇσι κατέ- Coa mu-
 στρωντο οἱ βάρεστροι, ἐνθαῦτά σφι ἐπῆλθε γυνὴ αὐτόμο- lier, Hege-
 λος· ἢ ἐπειδὴ ἔμαθε ἀπολωλότας τοὺς Πέρσας, καὶ νικῶν- toridæ
 τας τοὺς Ἑλληνας, εὐῖσα παλλακὴ Φαρανδάτεος τοῦ filia, in bar-
 5 Τεάσπιος, ἀνδρὸς Πέρσεω, κοσμησαμένη χρυσῶ πολλῶ καὶ barbarorum
 αὐτῇ καὶ αἱ ἀμφίπολοι, καὶ ἐσθῆτι τῇ καλλίστῃ τῶν castris re-
 παρεουσέων, καταβᾶσα ἐκ τῆς ἀρμαμαξίης, ἐχώρει ἐς τοὺς perta, in-
 Λακεδαιμονίους ἔτι ἐν τῇσι φονῇσι ἰόντας. ὁρῶσα δὲ πάν- que liber-
 10 τα ἐκεῖνα διέποντα Παυσανίην, πρότερόν τε τὸ οὐνομα ἔξε- tatem a
 πισταμένη καὶ τὴν πάτρην, ὥστε πολλάκις ἀκούσασα, ἔγνω Pausania
 τε τὸν Παυσανίην, καὶ λαβομένη τῶν γουνάτων, ἔλεγε τάδε· vindicata.
 “ὦ βασιλεῦ Σπάρτης, ῥῦσαί με τὴν ἰκέτιν αἰχμαλώτου
 “δουλοσύνης. σὺ γὰρ καὶ ἐς τὸδε ἠνῆσας, τούσδε ἀπολέσας,
 “τοὺς οὔτε δαιμόνων οὔτε θεῶν ὅπιν ἔχοντας. εἰμὶ δὲ γέ-
 15 “νος μὲν Κῶν, θυγάτηρ δὲ Ἠγητορίδω τοῦ Ἀνταγόρου.
 “βίῃ δὲ με λαβὼν ἐν Κῶ ἔχε ὁ Πέρσης.” Ὁ δὲ ἀμείβε-
 ται τοῖσδε· “Γύναι, θάρσει, καὶ ὡς ἰκέτις, καὶ εἰ δὴ
 “πρὸς τούτῳ τυγχάνεις ἀλκιδέα λέγουσα, καὶ εἰ θυγάτηρ
 “Ἠγητορίδω τοῦ Κῶου, ὅς ἐμοὶ ξείνος μάλιστα τυγχάνει
 20 “ἐὼν τῶν περὶ κείνους τοὺς χώρους οἰκημένων.” Ταῦτα
 εἶπας, τότε μὲν ἐπέτρεψε τῶν ἐφόρων τοῖσι παρεούσι, ὥστε-
 ρον δὲ ἀπέπευψε ἐς Αἰγιναν, ἐς τὴν αὐτὴν ἤθελε ἀπικέσθαι.

Pugnapug-
nata, Man-
tinenses et
Elei veni-
unt. Du-
ces eorum,
quod suos
sero addux-
issent, in
exsilium
pulsī.

LXXVII. Μετὰ δὲ τὴν ἀπίξιν τῆς γυναικὸς, αὐτίκα
μετὰ ταῦτα ἀπίκοντο Μαντινῆες ἐπ' ἐξεργασμένοισι μα-
δόντες δὲ ὅτι ὕστεροι ἤκουσι τῆς συμβολῆς, συμφορὴν ἐποι-
εῦντο μεγάλην, ἃῖσιν τε ἔφασαν εἶναι σφείας ζημιῶσαι. πυν-
θανόμενοι δὲ τοὺς Μήδους τοὺς μετὰ Ἀρταξιάζου φεύγον- 5
τας, τούτους ἐδίωκον μέχρι Θερσαλῆς· Λακεδαιμόνιοι δὲ
οὐκ ἔωι φεύγοντας διώκειν. οἱ δὲ ἀναχωρήσαντες ἐς τὴν ἑω-
τῶν, τοὺς ἡγεμόνας τῆς στρατιῆς ἐδίωξαν ἐκ τῆς γῆς. Με-
τὰ δὲ Μαντινῆας, ἤκον Ἡλείοι. καὶ ὡσαύτως οἱ Ἡλείοι
τοῖσι Μαντινεῦσι συμφορὴν ποιησάμενοι ἀπαλλάσσοντο 10
ἀπὲλθόντες δὲ καὶ οὗτοι τοὺς ἡγεμόνας ἐδίωξαν. τὰ κατὰ
Μαντινῆας μὲν καὶ Ἡλείους τοσαῦτα.

Lamponis
Æginetæ
consilium
de Mar-
donii cada-
vere, quod
Xerxes in
mortuum
Leonidam
sæviisset
[8, 258.]
contumeli-
ose tractan-
do,

LXXVIII. Ἐν δὲ Πλαταιῇσι ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν
Αἰγινήτων ἦν Λάμπων ὁ Πύθειω, Αἰγινήτων τὰ πρῶτα·
ὃς ἀνοσιώτατον ἔχων λόγον, ἔτετο πρὸς Πausanīn. ἀπικό-
μηνος δὲ, σπουδῇ ἔλεγε τάδε· “ὦ παῖ Κλεομειξότου, ἔρ- 5
“ γον ἔργασταί τοι ὑπερφυῆς, μέγαδός τε καὶ κάλλος·
“ καὶ τοὶ θεοὶ παρέδωκε, ῥυσάμενον τὴν Ἑλλάδα, κλέος
“ καταδέσθαι μέγιστον Ἑλλήνων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. σὺ δὲ
“ καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐπὶ τούτοις ποιήσον, ὅπως λόγος τέ σε
“ ἔχῃ ἔτι μέζων, καὶ τις ὕστερον φυλάσσηται τῶν βαρβάρων
“ μὴ ὑπάρχειν ἔργα ἀτάσθαλα ποίειν ἐς τοὺς Ἑλλη- 10
“ νας. Λεωνίδω γὰρ ἀποθανόντος ἐν Θερμοπύλῃσι, Μαρ-
“ δονίος τε καὶ Ξέρξης ἀποταμόντες τὴν κεφαλὴν ἀνεσταύ-
“ ρωσαν. τῷ σὺ τὴν ὁμοίην ἀποδιδούς, ἔπαινον ἔξεις πρῶτα
“ μὲν ὑπὸ πάντων Σπαρτιητέων, αὐτίς δὲ καὶ πρὸς τῶν
“ ἄλλων Ἑλλήνων. Μαρδόνιον γὰρ ἀνασκοιοπίσας, τιτι- 15
“ μώρησαι ἐς πάτρων τὸν σὸν Λεωνίδην.” Ὁ μὲν, δοκέων
χαρίζεσθαι, ἔλεγε τάδε.

a Pausania
repudia-
tum.

LXXIX. Ὁ δ' ἀνταμείβετο τοῖσδε· “ὦ ξεῖνε Αἰγι-
“ νῆτα, τὸ μὲν εὐνοεῖν τε καὶ προσεῖν, ἄγαμαι σε· γνώμης
“ μέντοι ἡμάρτηκας χρηστῆς. ἐξάρσας γὰρ με ὑψοῦ καὶ
“ τὴν πάτρην καὶ τὸ ἔργον, ἐς τὸ μηδὲν κατέβαλες, παραι-

- 5 “ νέων νεκρῶ λυμαινέσθαι, καὶ ἣν ταῦτα ποίεω, φᾶς ἄ-
 “ μείνόν με ἀκούσεσθαι· τὰ πρέπει μᾶλλον βαρβάρουσι
 “ ποίειν, ἢ περὶ Ἑλλησι καὶ ἐκείνοισι δὲ ἐπιφιδονέομεν. Ἐγὼ
 “ δ’ ὦν τούτου εἵνεκα μῆτε Αἰγινήτησι ἄδοιμι, μῆτε τοῖσι
 “ ταῦτα ἀρέσκεται· ἀποχρᾶ δ’ ἐμοὶ, Σπαρτιάτησι ἀρεσκό-
 10 “ μενον, ὅσια μὲν ποίειν, ὅσια δὲ καὶ λέγειν. Λεωνίδῃ δὲ,
 “ τῷ με κελεύεις τιμωρῆσαι, φημί μεγάλας τε τιμωρῆσθαι·
 “ ψυχῇσί τε τῇσι τῶνδε ἀναξιδιμήτοισι τετίμηται αὐτός τε
 “ καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐν Θερμοπύλῃσι τελευτήσαντες. σὺ μὲν-
 “ τοι ἔτι ἔχων λόγον τοιόνδε, μῆτε προσέλθῃς ἔμοιγε, μῆτε
 15 “ συμβουλεύσῃς· χάριν ἴσθι τε, ἐὼν ἀπαθής.” Ὁ μὲν,
 ταῦτα ἀκούσας, ἀπαλλάσσετο.

- LXXX. Πausanías δὲ κήρυγμα ποιησάμενος, μῆδενα
 ἄπτεσθαι τῆς λήϊης, συγκομίζειν ἐκέλευε τοὺς εἴλωτας τὰ
 χρήματα. οἱ δὲ, ἀνὰ τὸ στρατόπεδον σκιδνάμενοι, εὖρι-
 κον σκηναὶς κατεσκευασμένας χρυσῶ καὶ ἀργύρῳ, κλίνας τε
 5 ἐπιχρύσους καὶ ἐπαργύρους, κρητῆράς τε χρυσέους, καὶ φιά-
 λας τε καὶ ἄλλα ἐκπώματα· σάκκους τε ἐπ’ ἁμαξίων εὖ-
 ρισκον, ἐν τοῖσι λέβητες ἐφαίνοντο ἐνέοντες χρύσειοί τε καὶ
 ἀργύριοι· ἀπὸ τε τῶν κειμένων νεκρῶν ἐσκύλευον ψέλια τε
 καὶ στρεπτοὺς, καὶ τοὺς ἀκινάκας, ἐόντας χρυσέους· ἐπεὶ
 10 ἐσθλὸς γε ποικίλης λόγος ἐγίνετο οὐδὲ εἷς. Ἐνθαῦτα
 πολλὰ μὲν κλέπτοντες ἐπώλεον πρὸς τοὺς Αἰγινήτας οἱ εἴ-
 λωτες, πολλὰ δὲ καὶ ἀπεδείκνυσαν, ὅσα αὐτῶν οὐκ οἶά τε
 ἦν κρύψαι· ὥστε Αἰγινήτησι οἱ μεγάλοι πλοῦτοι ἀρχὴν ἐν-
 δεῦτεν ἐγένοντο, οἱ τὸν χρυσὸν, ἅτε ἐόντα χαλκὸν δῆθεν,
 15 παρὰ τῶν εἴλωτῶν ὠνόοντο.

- LXXXI. Συμφορήσαντες δὲ τὰ χρήματα, καὶ δεκάτην
 ἐξελόντες τῷ ἐν Δελφοῖσι θεῷ, ἀπ’ ἧς ὁ τρίπους ὁ χρύσεος
 ἀνέτεθῃ, ὁ ἐπὶ τοῦ τρικαρῆνου ὄφις τοῦ χαλκίου ἐπεστῶς
 ἄγχιστα τοῦ βωμοῦ· καὶ τῷ ἐν Ὀλυμπῇ θεῷ ἐξελόντες,
 5 ἀπ’ ἧς δεκάπηχυν χάλκεον Δία ἀνέθηκαν· καὶ τῷ ἐν Ἰσθ-
 μῷ θεῷ, ἀπ’ ἧς ἐπτάπηχυν χάλκεος Ποσειδῶν ἐξεγίνετο·

Præda in-
gens co-
acta.
Quomodo
Æginetæ
ditati.

Dona diis
missa. Præ-
da divisa.

ταῦτα ἐξελόντες, τὰ λοιπὰ διαιρέοντο, καὶ ἔλαβον ἕκαστοι τῶν ἄξιοι ἔσαν, καὶ τὰς παλλακὰς τῶν Περσέων, καὶ τὸν χρυσὸν, καὶ τὸν ἄργυρον, καὶ ἄλλα χρήματά τε καὶ ὑποζύγια. "Οσα μὲν νυν ἑξαίρετα τοῖσι ἀριστεύουσι αὐ- 10 τέων ἐν Πλαταιῇσι ἐδόθη, οὐ λέγεται πρὸς οὐδαμῶν, δοκέω δ' ἔγωγε καὶ τούτοισι δοθῆναι. Πausanίη δὲ πάντα δέκα ἑξαίρεθ τε καὶ ἐδόθη, γυναῖκες, ἵπποι, τάλαντα, κάμηλοι, ὥς δὲ αὐτως καὶ τὰ ἄλλα χρήματα.

Comparatio
frugalitatis
Spartanæ
cum luxu
barbaro-
rum.

LXXXII. Λέγεται δὲ καὶ τάδε γενέσθαι· ὥς Ἐξέξης φεύγων ἐκ τῆς Ἑλλάδος, Μαρδονίῃ τὴν κατασκευὴν κατα- λίποι τὴν ἑωυτοῦ· Πausanίην ὦν, ὄρεοντα τὴν Μαρδονίου κατασκευὴν χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ καὶ παραπετάσμασι ποικίλοις κατασκευασμένην, κελεῦσαι τοὺς τε ἀρτοκόπους 5 καὶ τοὺς ὀψοποιούς κατὰ ταῦτα καλῶς Μαρδονίῳ δεῖπνον παρασκευάζειν. ὥς δὲ κελευόμενοι οὗτοι ἐποίουν ταῦτα, ἐν- δαῦτα τὸν Πausanίην, ἰδόντα κλίνας τε χρυσέας καὶ ἀργυ- ρέας εὐ ἐστρωμένας, καὶ τραπέζας τε χρυσέας καὶ ἀργυρέας, καὶ παρασκευὴν μεγαλοπρεπέα τοῦ δεῖπνου, ἐκπλαγέντα τὰ 10 προκείμενα ἄγαθὰ, κελεῦσαι ἐπὶ γέλωτι τοὺς ἑωυτοῦ διη- κόνους παρασκευάσαι Λακωνικὸν δεῖπνον. ὥς δὲ τῆς Δοίνης ποιηδείης ἦν πολλὸν τὸ μέσον, τὸν Πausanίην γελᾶσαντα μεταπέμψασθαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς στρατηγούς· συνελ- θόντων δὲ τουτέων, εἶπαι τὸν Πausanίην, δεικνύντα ἐς ἑκα- 15 τέτην τοῦ δεῖπνου τὴν παρασκευὴν· “ Ἄνδρες Ἕλληνες, “ τῶνδε εἵνεκα ἐγὼ ὑμέας συνήγαγον, βουλόμενος ὑμῶν τοῦ- “ δε τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν ἀφροσύνην δεῖξαι· ὅς τοιήνδε “ δίαιταν ἔχων, ἦλθε ἐς ἡμέας οὕτω οἴζυρην ἔχοντας ἀπαι- “ ερησόμενος.” Ταῦτα μὲν Πausanίην λέγεται εἶπαι πρὸς 20 τοὺς στρατηγούς τῶν Ἑλλήνων.

Posteriori-
bus quoque
tempori-
bus ali-
quantum
auri, ar-
genti etc.

LXXXIII. Ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ μετὰ ταῦτα καὶ τῶν Πλαταιέων εὖρον συχνοὶ Δῆκας χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ τῶν ἄλλων χρημάτων. Ἐφάνη δὲ καὶ τόδε ὕστερον ἔτι του- τέων, τῶν νεκρῶν περιψιλῶδέντων τὰς σάρκας· συνεφόρεον

5 γὰρ τὰ ὅστέα οἱ Πλαταιέες ἐς ἓνα χῶρον εὐρέειν κεφαλῇ a Plateen-
οὐκ ἔχουσα ῥαφὴν οὐδεμίαν, ἀλλὰ ἐξ ἑνὸς ἐοῦσα ὅστέου. sibus ibi-
ἐφάνη δὲ καὶ γνάθος, καὶ τὸ ἄνω τῆς γνάθου, ἔχουσα dem reper-
ὀδόντας μουνοφυίας, ἐξ ἑνὸς ὅστέου πάντας, τοὺς τε ὀδόν- tum. Me-
τας καὶ τοὺς γομφίους. καὶ πενταπῆχρος ἀνδρὸς ὅστέα morabilia
10 ἐφάνη. oblata, cum
Plateenses
occisorum
ossa unum
in locum
congre-
rent.

LXXXIV. Ἐπειτεν δὲ Μαρδονίου δευτέρῃ ἡμέρῃ ὁ νεκρὸς
ἠφάνιστο· ὅτε μὲν ἀνθρώπων, τὸ ἀπρεκὲς οὐκ ἔχω
εἶπαι· πολλοὺς δὲ τινὰς ἦδη καὶ παντοδαποὺς ἤκουσα
δάψαι Μαρδόνιον, καὶ δῶρα μεγάλα οἶδα λαβόντας πολ-
5 λοὺς παρὰ Ἀρτόντῳ τοῦ Μαρδονίου παιδὸς διὰ τοῦτο τὸ
ἔργον· ὅστις μέντοι ἦν αὐτέων ὁ ὑπελόμενός τε καὶ δάψας
τὸν νεκρὸν τὸν Μαρδονίου, οὐ δύναμαι ἀπρεκῶς πυθέσθαι.
ἔχει δὲ τινὰ φάτιν καὶ Διονυσοφάνης, ἀνὴρ Ἐφέσιος, δά-
ψαι Μαρδόνιον. ἀλλ' ὁ μὲν τρόπῳ τοιούτῳ ἐτάφη.

LXXXV. Οἱ δὲ Ἕλληνες ὡς ἐν Πλαταιῇσι τὴν λήϊν Græci quo-
διείλοντο, ἔδαπτον τοὺς ἑαυτῶν, χωρὶς ἕκαστοι. Λακε- modo se-
δαιμόνιοι μὲν τριζὰς ἐποίησαντο Δήκας. ἐνθα μὲν τοὺς pulti. Ce-
ἱρένας ἔδαψαν, τῶν καὶ Ποσειδώνιος καὶ Ἀρομφάρετος notaphia
5 ἔσαν καὶ Φιλοκύων τε καὶ Καλλικράτης. ἐν μὲν δὲ ἐνὶ τῶν Plateis in
τάφῳ ἔσαν οἱ ἱερεῖς· ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ, οἱ ἄλλοι Σπαρτιῆται. hujus me-
ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, οἱ εἰλωτές. οὗτοι μὲν οὕτω ἔδαπτον. pugnae ex-
Τε- structa,
γεῖται δὲ χωρὶς πάντας ἁλέας· καὶ Ἀθηναῖοι τοὺς ἑαυτῶν testes vani-
ὁμοῦ, καὶ Μεγαρεῖς τε καὶ Φλιάσιοι τοὺς ὑπὸ τῆς ἵππου tatis Græ-
10 διαφιδάρεντας. τούτων μὲν δὲ πάντων πλήρεις ἐγένοντο οἱ corum.
τάφοι. Τῶν δὲ ἄλλων ὅσοι καὶ φαίνονται ἐν Πλαταιῇσι
ἑόντες τάφοι, τούτους δὲ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ἐπαισχυνο-
μένους τῇ ἀπειστοῦ τῆς μάχης, ἕκαστους χῶματα χῶσαι
κεινὰ, τῶν ἐπιγνομένων εἵνεκεν ἀνθρώπων. ἐπεὶ καὶ Αἰγινή-
15 τῶν ἐστὶ αὐτόθι καλεόμενος τάφος, τὸν ἐγὼ ἀκούω καὶ
δέκα ἔτεσι ὕστερον μετὰ ταῦτα, δεηθέντων Αἰγινήτῶν,
χῶσαι Κλεάδην τὸν Αὐτοδίκου, ἀνδρα Πλαταιέα, πρὸξενον
ἑόντα αὐτῶν.

Faucis post
pugnam
diebus
Græci The-
bas versus
movent,
Thebanos
que, ut de-
fectionis
auctores

LXXXVI. Ὡς δ' ἄρα ἔδαψαν τοὺς νεκροὺς ἐν Πλα-
ταιῇσι οἱ Ἕλληνες, αὐτίκα βουλευομένοις σφι ἐδόκει
στρατεύεσθαι ἐπὶ τὰς Θήβας, καὶ ἔξαιτέειν αὐτέων τοὺς
μηδίσαντας· ἐν πρώτοισι δὲ αὐτέων, Τιμηγενίδην καὶ Ἀτ-
ταγῖνον, οἳ ἀρχηγέται ἀνὰ πρώτους ἔσαν· ἦν δὲ μὴ ἐκδι- 5
δῶσι, μὴ ἀπανίστασθαι ἀπὸ τῆς πόλιος πρότερον ἢ ἐξέλ-
λωσι. ὥς δὲ σφι ταῦτα ἔδοξε, οὕτω δὴ ἐνδεκάτῃ ἡμέρῃ ἀπὸ
τῆς συμφορῆς ἀπικόμενοι ἐπολιόρκεον Θηβαίους, κελύοντες
ἐκδιδόναι τοὺς ἄνδρας. οὐ βουλομένων δὲ τῶν Θηβαίων ἐκ-
διδόναι, τὴν τε γῆν αὐτέων ἑταμνον, καὶ προσέβαλλον πρὸς 10
τὸ τεῖχος.

ad pœnam
tradant,
compellunt.

LXXXVII. Καί, οὐ γὰρ ἐπαύοντο σινεόμενοι, εἰκοστῇ
ἡμέρῃ ἔλεξε τοῖσι Θηβαίοισι Τιμηγενίδης τάδε· “ Ἄνδρες
“ Θηβαῖοι, ἐπειδὴ οὕτω δέδοκται τοῖσι Ἕλλησι, μὴ πρό-
“ τερον ἀπαναστῆναι πολιορκέοντας, ἢ ἐξέλωσι Θήβας, ἢ
“ ἡμέας αὐτοῖσι παραδῶτε, νῦν ὧν ἡμῶν εἴνεκα γῆ ἡ Βοιω- 5
“ τὴν πλέω μὴ ἀναπλήσῃ. ἀλλ', εἰ μὲν χρημάτων χρηΐζον-
“ τες, πρόσχημα ἡμέας ἔξαιτέονται, χρήματά σφι δῶμεν
“ ἐκ τοῦ κοινοῦ· σὺν γὰρ τῷ κοινῷ καὶ ἐμηδίσαμεν, οὐδὲ
“ μοῦνοι ἡμέεις· εἰ δὲ ἡμῶν ἀληθέως δόκοντες πολιορκέουσι,
“ ἡμῖς ἡμέας αὐτοὺς ἐς ἀντιλογίην παρέξομεν.” Κάστα 10
τε ἔδοξε εὐ λέγειν, καὶ ἐς καιρὸν αὐτίκα τε ἐπεκηρυκτέοντο
πρὸς Πausaniῆν οἱ Θηβαῖοι, δέοντες ἐκδιδόναι τοὺς ἄνδρας.

Attaginus
[c. 15.]
quidem au-
fugit: Ti-
magenidas
[c. 58.]
cum ceteris
capite plec-
tuntur.

LXXXVIII. Ὡς δὲ ὁμολόγησαν ἐπὶ τούτοις, Ἀττα-
γῖνος μὲν ἐκδιδρῆσκει ἐκ τοῦ ἄστρος· παῖδας δὲ αὐτοῦ
ἀπαχθέντας Πausaniῆς ἀπέλυσε τῆς αἰτίας, φῶς τοῦ μη-
δισμοῦ παῖδας οὐδὲν εἶναι μεταίτιους. τοὺς δὲ ἄλλους ἄν-
δρας τοὺς ἐξέδοσαν οἱ Θηβαῖοι, οἱ μὲν ἐδόκεον ἀντιλογίης 5
τε κυρῆσιν, καὶ δὴ χρήμασι ἐπεποίθεσαν διαδώεσθαι· ὁ δὲ,
ὥς παρήλαξε, αὐτὰ ταῦτα ὑπονοέων, τὴν στρατιὴν τὴν τῶν
συμμάχων ἅπασαν ἀπῆκε, καὶ ἐκείνους ἀγαγὼν ἐς Κόριν-
θον, διέφθειρε. Ταῦτα μὲν τὰ ἐν Πλαταιῇσι καὶ Θή-
βῃσι γενόμενα. 10

LXXXIX. Ἀρτάβαζος δὲ ὁ Φαρνάκης, φεύγων ἐκ Πλαταιέων, καὶ δὴ καὶ πρόσω ἐγίνετο. Ἀπικόμενον δὲ μιν οἱ Θεσσαλοὶ παρὰ σφέας, ἐπὶ τε ξεῖναι ἐκάλεον, καὶ ἀναιρώτεον περὶ τῆς στρατιῆς τῆς ἄλλης, οὐδὲν ἐπιστάμενοι τῶν ἐν Πλα-
 5 ταιῇσι γενομένων. ὁ δὲ Ἀρτάβαζος, γνούς ὅτι εἰ ἐθέλοι σφι πᾶσαν τὴν ἀληθειάν τῶν ἀγόνων εἶπαι, αὐτὸς τε κινδυνεύσει ἀπολέσθαι καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ στρατὸς ἐπιδήσεσθαι γάρ οἱ πάντα τινὰ οἶετο πυρδανόμενον τὰ γεγονότα· ταῦτα ἐκλογιζόμενος, οὔτε πρὸς τοὺς Φωκίας ἐξαγόρευε οὐδὲν,
 10 πρὸς τε τοὺς Θεσσαλοὺς ἔλεγε τάδε· “ Ἐγὼ μὲν, ὦ ἄν-
 “ δρες Θεσσαλοὶ, ὡς ὁρᾶτε, ἐπείγομαί τε κατὰ τὴν ταχίσ-
 “ την ἐλῶν ἐς Θρηίκην, καὶ σπουδὴν ἔχω, πεμφθεὶς κατὰ
 τι πρῆγμα ἐκ τοῦ στρατοπέδου μετὰ τῶνδε. αὐτὸς δὲ ὑμῖν
 “ Μαρδόνιος, καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ, οὗτος κατὰ πόδας
 15 “ ἐμεῦ ἐλαύνων, προσδόκιμός ἐστι. τοῦτον καὶ ξεινίζετε,
 “ καὶ εὖ ποιεῦντες φαίνεσθε· οὐ γὰρ ὑμῖν ἐς χρόνον ταῦ-
 “ τα ποιεῦσι μεταμелήσει.” Ταῦτα δὲ εἶπας, ἀπέλαυσε
 σπουδῇ τὴν στρατιὴν διὰ Θεσσαλίας τε καὶ Μακεδονίης
 ἰδὺ τῆς Θρηίκης, ὡς ἀληθέως ἐπειγόμενος, καὶ τὴν μεσό-
 20 γαίαν τάμνων τῆς ὁδοῦ. καὶ ἀπικνέεται ἐς Βυζάντιον, κα-
 ταλιπὼν τοῦ στρατοῦ τοῦ ἑαυτοῦ συγχροὺς ὑπὸ Θρηίκων
 τε κατακοπέντας κατ' ὁδὸν, καὶ λιμῶ συστάντας καὶ κα-
 μάτῳ ἐκ Βυζαντίου δὲ διέβη πλοίοισι. Οὗτος μὲν οὕτω
 ἀπενόστησε ἐς τὴν Ἀσίνην.

xc. ΤΗΣ δὲ αὐτῆς ἡμέρης τῆς περ ἐν Πλαταιῇσι τὸ
 πρῶμα ἐγένετο, συνεκέρχετο γενέσθαι καὶ ἐν Μυκάλῃ τῆς
 Ἰωνίης. Ἐπεὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Δήλῳ κατέατο οἱ Ἕλληνες,
 οἱ ἐν τῇσι νηυσὶ ἅμα Λευτυχίδῃ τῷ Λακεδαιμονίῳ ἀπικό-
 5 μνοι, ἡλθόν σφι ἄγγελοι ἀπὸ Σάμου, Λάμπων τε Θρα-
 συκλήος, καὶ Ἀθηναγόρης Ἀρχεστρατίδῃ, καὶ Ἡγη-
 σίστρατος Ἀρισταγόρῃ, πεμφθέντες ὑπὸ Σαρμίων λά-
 βρη τῶν τε Περσέων καὶ τοῦ τυράννου Θεομήστορος τοῦ

Artabazus
qua via
quoque
modo cum
reliquis
copiarum
Mardonii
[c. 66.] in
Asiam redi-
erit.

Transit He-
rodotus ad
pugnam
Mycalen-
sem eodem
quo Græci
ad Plateas
vicerunt
die pugna-
tam. Græ-
corum co-
pie na-
vales dum
Deli sedent

[S. 132.]

legati Samiorum
adeunt duces, eosque,
ut Ioniam
ad defectionem pa-
ratam li-
berent, ob-
testantur.

Ἀνδροδάμαντος, τὸν κατέστησαν Σάμου τύραννον οἱ Πέρσαι. ἐπελθόντων δὲ σφίον ἐπὶ τοὺς στρατηγούς, ἔλεγε 10
Ἡγησίστρατος πολλὰ καὶ παντοῖα· ὥς “ ἦν μόνον ἰδων-
“ ται αὐτοὺς οἱ Ἴωνες, ἀποστήσονται ἀπὸ Περσέων, καὶ
“ ὥς οἱ βάρβαροι οὐκ ὑπομένουσιν· ἦν δὲ καὶ ἄρα ὑπομείνω-
“ σιν, οὐκ ἐτέρην ἄλγρην τοιαύτην εὖρεῖν ἂν αὐτούς.” Δεοῦς 15
τε κοινούς ἀνακαλέων, πρόετρεπε αὐτοὺς ῥύσασθαι ἄνδρας
Ἕλληνας ἐκ δουλοσύνης, καὶ ἀπαμῦναι τὸν βάρβαρον·
“ εὐπετέες τε αὐτοῖσι, ἔφη, ταῦτα γίνεσθαι· τάς τε γὰρ
“ νῆας αὐτέων κακῶς πλέειν, καὶ οὐκ ἀξιωμαχοὺς κείνοισι
“ εἶναι· αὐτοὶ τε, εἴ τι ὑποπτεύουσι μὴ ὁλόω αὐτοὺς προά-
“ γοιεν, ἐτοῖμοι εἶναι ἐν τῇσι νηυσὶ τῇσι κείνων ἀγρόμενοι ὅ- 20
“ μηροὶ εἶναι.”

Samiorum
preces au-
ditæ,

XCΙ. Ὡς δὲ πολλὸς ἦν λισσόμενος ὁ ξεῖνος ὁ Σάμιος,
εἶρετο Λευτυχίῳ, εἴτε κληθόνος εἵνεκεν θέλων πυθίσθαι,
εἴτε καὶ κατὰ συντυχίην, θεοῦ ποιεῦντος· “ ὦ ξεῖνε Σά-
“ μιε, τί τοι τὸ οὔνομα;” ὁ δὲ εἶπε, “ Ἡγησίστρατος.”
ὁ δὲ, ὑπαρπάσας τὸν ἐπιλοπιον λόγον, εἴ τινα ὕμνητο λέ- 5
γειν ὁ Ἡγησίστρατος, εἶπε· “ Δέχομαι τὸν οἶωνόν, τὸν
“ Ἡγησιστράτον, ὃ ξεῖνε Σάμιε. σὺ δὲ ἡμῖν ποιεῖς ὅπως
“ αὐτός τε δοὺς πίστιν ἀποπλεύσειαι, καὶ οἱ σὺν σοὶ ἐόν-
“ τες οἶδε, ἥ μὲν Σαμίους ἡμῖν προσδύμους ἔσεσθαι συμμά-
“ χους.” 10

foedusque
ad liberta-
tem Ionibus
parandum
inter Leo-
tychidem
ac legatos
factum.

XCII. Ταῦτά τε ἅμα ἡγόρευε, καὶ τὸ ἔργον προσῆγε.
αὐτίκα γὰρ οἱ Σάμιοι πίστιν τε καὶ ὕρκια ἐποιεῦντο συμ-
μαχίης περὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ταῦτα δὲ ποιήσαντες,
οἱ μὲν ἀπέπλεον· μετὰ σφίον γὰρ ἐκέλευε πλέειν τὸν Ἡγη- 5
σίστρατον, οἶωνόν τὸ οὔνομα ποιούμενος. οἱ δὲ Ἕλληνας, ἐπι-
σχόντες ταύτην τὴν ἡμέρην, τῇ ὑστεραίῃ ἐκαλλιμαζέοντο, μαν-
τευομένου σφί Διήφορον τοῦ Εὐθήνιου, ἀνδρὸς Ἀπολλωνιή-
τειω, Ἀπολλωνίης δὲ τῆς ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ.

Digressio

XCIII. Τοῦ τὸν πατέρα κατέλαβε Εὐθήνιον περὶ γμα

τοιόνδε. "Εστι ἐν τῇ Ἀπολλωνίῃ ταύτῃ ἰσὰ ἡλίου πρόβατα,
 τὰ τὰς μὲν ἡμέρας βόσκεται παρὰ ποταμὸν, ὃς ἐκ Λάκ-
 μωνος οὖρεος ῥέει διὰ τῆς Ἀπολλωνίης χώρας ἐς θάλασ-
 5 σαν, παρ' ὧν Ὀρεικὸν λιμένα· τὰς δὲ νύκτας ἀραιρημένοι ἄνδρες
 οἱ πλούτῳ τε καὶ γένει δοκιμώτατοι τῶν ἄστῶν, οὗτοι φύ-
 λασσουσι ἐνιαυτὸν ἕκαστος. περὶ πολλοῦ γὰρ δὴ ποιεῦνται
 Ἀπολλωνιῇται τὰ πρόβατα ταῦτα, ἐκ θεοπροπίου τινός.
 ἐν δὲ ἄντρῳ αὐλίζονται, ἀπὸ τῆς πόλιος ἐκάς. ἔνθα δὴ τότε
 10 ὁ Εὐήνιος οὗτος ἀραιρημένος ἐφύλασσε. καί ποτε αὐτοῦ
 κατακοιμίσαντος τὴν φυλακὴν, παρελθόντες λύκοι ἐς τὸ
 ἄντρον, διέφθειραν τῶν προβάτων ὡς ἐξήκοντα. ὁ δὲ, ὡς
 ἐπήϊσε, εἶχε σιγῇ καὶ ἔφραζε οὐδενί, ἐν νόῳ ἔχων ἀντικα-
 ταστήσιν ἄλλα πριάμενος. καὶ, οὐ γὰρ ἔλαθε τοὺς Ἀπολ-
 15 λωνίητας ταῦτα γενόμενα· ἀλλ', ὡς ἐπύθοντο, ὑπαγαγόν-
 τες μιν ὑπὸ δικαστήριον, κατέκριναν, ὡς τὴν φυλακὴν κα-
 τακοιμήσαντα, τῆς ὀψιος στέρηθῆναι. Ἐπεὶ τε δὲ τὸν
 Εὐήνιον ἐξετύφλωσαν, αὐτίκα μετὰ ταῦτα οὔτε πρόβατά
 σφι ἔτικτε, οὔτε γῇ ἔφερε ὁμοίως καρπὸν. πρόφαντα δὲ
 20 σφι ἐν τε Δαδῶνῃ καὶ ἐν Δελφοῖσι ἐγένετο, ἐπεὶ τε ἐπει-
 ρώτευν τοὺς προφήτας τὸ αἴτιον τοῦ παρέοντος κακοῦ· οἱ
 δὲ αὐτοῖσι ἔφραζον " ὅτι ἀδίκως τὸν φύλακον τῶν ἱσῶν προ-
 " βάτων Εὐήνιον τῆς ὀψιος ἐστέρησαν. αὐτοὶ γὰρ ἐπορμη-
 " σαι τοὺς λύκους· οὐ πρότερόν τε παύσεσθαι τιμαρξέοντες
 25 " ἐκείνῳ, πρὶν ἢ δίκας δῶσι τῶν ἐποίησαν, ταύτας τὰς ἂν
 " αὐτὸς ἔλῃται καὶ δικαιοῦ· τουτέων δὲ τελεομένων, αὐτοὶ
 " δώσειν Εὐηνίᾳ δόσιν τοιαύτην τὴν πολλοὺς μιν μακαρεῖν
 " ἀνθρώπων ἔχοντα."

XCIV. Τὰ μὲν χρηστήρια ταῦτά σφι ἐχρήσθη. οἱ δὲ
 Ἀπολλωνιῇται, ἀπόρρητα ποιησάμενοι, πρόσδεσαν τῶν
 ἀστῶν ἀνδράσι διαπρῆξαι. οἱ δὲ σφι διέπρῆξαν ὧδε. κατη-
 μένου Εὐηνίου ἐν θώκῳ, ἐλθόντες οἱ παρίζοντο, καὶ λόγους
 5 ἄλλους ἐποιεῦντο, ἐς ὃ κατέβαινον συλλυπεύμενοι τῷ πάθει.
 ταύτῃ δὲ ὑπάγοντες, εἰρώτεον " τίνα δίκην ἂν ἔλοιτο, εἰ

de Euenio
 Apollonia-
 ta. Sacra So-
 li pecora
 Apolloniae.
 Ea quomo-
 do et a qui-
 bus custo-
 diantur.
 Euenius ob
 neglectam
 eorum cus-
 todiam a
 suis civibus
 excaecatus:
 ideoque dii
 Apollonia-
 tis irati.

Quam pœ-
 nam Apol-
 loniate ora-
 culi jussu
 Euenio de-
 derint.
 Idem clarus
 arte vatici-
 nandi.

“ ἐθέλοισιν Ἀπολλωνιῇται δίκας ὑποστῆναι δώσειν τῶν
 “ ἐποίησαν.” Ὁ δὲ, οὐκ ἀκηκοὺς τὸ θεοπρόπιον, εἶλετο,
 εἶπας· “ εἰ τίς οἱ δοίῃ ἀγροὺς τῶν ἀστῶν, ὀνομάσας τοῖσι
 “ ἡπίστατο εἶναι καλλίστους δύο κλήρους τῶν ἐν τῇ Ἀπολ- 10
 “ λωνίῃ· καὶ οἰκῆσιν πρὸς τούτοις, τὴν ἥδε καλλίστην ἐοῦ-
 “ σαν τῶν ἐν τῇ πόλει· τουτέων δὲ, ἔφη, ἐπήξολος γενό-
 “ μενος, τοῦ λοιποῦ ἀρμήνιτος εἶναι, καὶ δίκην οἱ ταύτην
 “ ἀποχρῆν γενομένην.” Καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε, οἱ δὲ πάρ-
 “ ροι εἶπαν ὑπολαβόντες· “ Εὐήνιε, ταύτην δίκην Ἀπολ- 15
 “ λωνιῇται τῆς ἐκτυφλώσιος ἐκτίνουσί τοι κατὰ τὰ θεοπρό-
 “ πια τὰ γειόμενα.” Ὁ μὲν δὴ πρὸς ταῦτα δεινὰ ἐποίησε-
 “ το, ἐνδεῦτεν πυδόμενος τὸν πάντα λόγον, ὥς ἕξαπατη-
 “ θείς· οἱ δὲ, πριάμενοι παρὰ τῶν ἐκτεμένων, διδοῦσί οἱ τὰ εἶ-
 “ λετο. καὶ μετὰ ταῦτα αὐτίκα ἔμφυτον μαντικὴν εἶχε, ὥστε 20
 καὶ οὐνομαστὸς γινέσθαι.

Hujus Eu-
 enii filius
 Deiphonus,
 Græcæ
 classis tum
 vates,

XCV. Τούτου δὴ ὁ Δηίφονος ἐὼν παῖς τοῦ Εὐηνίου,
 ἀγόντων Κορινθίων, ἐμαντεύετο τῇ στρατῇ. Ἦδη δὲ καὶ
 τότε ἤκουσα, ὥς ὁ Δηίφονος ἐπιεατεύων τοῦ Εὐηνίου οὐνό-
 ματος, ἐξελάμψανε ἐπιὼν τὴν Ἑλλάδα ἔργα, οὐκ ἐὼν Εὐη-
 νίου παῖς.

5

postquam
 sacris factis
 perlitasset,
 Græci Samo
 ver-
 sus prove-
 huntur.
 Audito hos-
 tem appro-
 pinquare,
 Xerxis clas-
 siarii, Samo
 relicta [8.
 150.] ad
 Mycalen,
 ubi copiæ
 regis pedes-
 tres castra
 habebant,
 se confe-
 runt.

XCVI. Τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὥς ἐκαλλίερχε, ἀνῆγον τὰς
 νῆας ἐκ τῆς Δήλου πρὸς τὴν Σάμον. ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο τῆς
 Σαμῆς πρὸς Καλάμοισι, οἱ μὲν αὐτοῦ ὀρμισάμενοι κατὰ
 τὸ Ἡραῖον τὸ ταύτη· παρεσκευάζοντο ἐς ναυμαχίην. οἱ δὲ
 Πέρσαι, πυδόμενοί σφας προσπλέειν, ἀνῆγον καὶ αὐτοὶ 5
 πρὸς τὴν ἡπειρον τὰς νῆας τὰς ἄλλας, τὰς δὲ Φοινίκων
 ἀπῆκαν ἀποπλέειν. βουλευομένοισι γὰρ σφι ἐδόκει ναυμα-
 χίην μὴ ποιεέσθαι· οὐ γὰρ ὦν ἐδόκεον ὁμοῖοι εἶναι. ἐς δὲ
 τὴν ἡπειρον ἀπέπλεον, ὅπως ἔωσι ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατὸν τὸν
 σφέτερον, ἔοντα ἐν τῇ Μυκάλῃ· ὅς, κλέυσαντος Ξέρξεω, κα- 10
 ταλελειμμένος τοῦ ἄλλου στρατοῦ, Ἴωνίην ἐφύλασσε. τοῦ
 πλῆθους μὲν ἕξ μυριάδες· ἐστρατήγεε δὲ αὐτοῦ Τιγράνης,

κάλλεϊ τε καὶ μεγάδεϊ ὑπερφέρων Περσέων. Ὑπὸ τοῦ-
τον μὲν δὴ τὸν στρατὸν ἐβουλεύσαντο καταφυγόντες οἱ
15 τοῦ ναυτικοῦ στρατηγοὶ ἀνείρυσαι τὰς νῆας, καὶ περιβαλέσ-
θαι ἔρκος, ἔρυμα τῶν νεῶν, καὶ σφῶν αὐτέων κρησφύγετον.

XCVII. Ταῦτα βουλευσάμενοι, ἀνήγοντο. ἀπικόμενοι Ibi naves
δὲ παρὰ τὸ τῶν Ποτνιέων ἱερὸν τῆς Μυκάλης ἐς Γαίσωνά subductæ
τε καὶ Σκολοπέοντα, τῇ Δήμητρος Ἐλευσινίης ἐστὶν ἱερὸν, valloque
τὸ Φίλιστος ὁ Πασικλῆος ἰδρύσατο, Νείλει τῷ Κόδρου munitæ.
5 ἐπισπόμενος ἐπὶ Μιλήτου κτιστύν· ἐνθαῦτα τὰς τε νῆας
ἀνείρυσαν, καὶ περιεβάλλοντο ἔρκος καὶ λίθων καὶ ξύλων,
θένδρεα ἐκκόφαντες ἡμέρα, καὶ σκόλοπας περὶ τὸ ἔρκος
κατέπηξαν. καὶ παρεσκευάδατο ὡς πολιορκησόμενοι, καὶ
ὡς νικήσοντες· ἐπ' ἀμφοτέρω ἐπιλεγόμενοι γὰρ παρεσκευά-
10 δατο.

XCVIII. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ὡς ἐπύδοντο οἰχωρότας τοὺς Secutis
βαρβάρους ἐς τὴν ἡπειρον, ἤχδοντο ὡς ἐκπεφυγόταν· ἐν Græcis,
ἀπορίῃ τε εἶχοντο ὅ τι ποίεωσι, εἴτε ἀπαλλάσσωνται ὀπίσω, Leotychi-
εἴτε καταπλέωσι ἐπ' Ἑλλησπόντου. τέλος δ' ἔδοξε τουτέων des pri-
5 μὲν μηδέτερά ποίειν, ἐπιπλέειν δὲ ἐπὶ τὴν ἡπειρον. παρα- mum Iones
σκευασάμενοι ἂν ἐς ναυμαχίην καὶ ἀποβάδους καὶ τὰ ἄλλα in barbaro-
ὅσων ἔδεε, ἐπλεον ἐπὶ τῆς Μυκάλης. Ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ τε rorum exer-
ἐγίνοντο τοῦ στρατοπέδου, καὶ οὐδεὶς ἐφαίνετό σφι ἐπανα- citu mili-
γόμενος, ἀλλὰ ὥρων νῆας ἀνελκυσμένας ἔσω τοῦ τείχεος, tantes ad
10 πολλὸν δὲ πεζὸν παρακεκρίμενον παρὰ τὸν αἰγιαλὸν· ἐνθαῦ- deficient-
τα πρῶτον μὲν ἐν τῇ νηὶ παραπλέων, ἐγχρίμψας τῷ αἰγια- dum solli-
λῷ τὰ μάλιστα Λευτυχίδης, ὑπὸ κήρυκος προηγόρευε τοῖσι citat,
'Ιωσι λέγων· “ Ἄνδρες Ἴωνες, ὅσοι ὑμέων τυγχάνουσιν ἐπ-
“ ακούοντες, μάθετε τὰ λέγω· πάντως γὰρ οὐδὲν συνή-
15 “ σουσι Πέρσαι τῶν ἐγὼ ὑμῖν ἐντέλλομαι. ἐπεὰν συμμίς-
“ γωμεν, μεμνησθαί τινα χρὴ ἐλευθερίας μὲν πάντων πρῶ-
“ τον, μετὰ δὲ, τοῦ συνδήματος Ἡέης. καὶ τὰδε ἴστω
“ καὶ ὁ μὴ ἐσακούσας ὑμέων πρὸς τοῦ ἐπακούσαντος.” ὥ-
τὺς δὴ οὗτος ἐὼν τυγχάνει νόος τοῦ πρήγματος καὶ ὁ Θει-

μιστοκλήρος ὁ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ. ἡ γὰρ δὴ λαβόντα τὰ ῥή- 20
ματα τοὺς βαρβάρους ἔμελλε τοὺς Ἴωνας πείσειν, ἢ ἔπειτα
ἀνενεχθέντα ἐς τοὺς βαρβάρους, ποιήσιν ἀπίστους τοῖσι
Ἕλλησι.

post milite
in littus e-
ducto, aci-
em instruit.
Quae dum
fiunt, Persae
Ionibus
diffidentes,
et Samiis
arma aufe-
runt, et
Milesios e
castris re-
movent.

XCIX. Λευτυγίδεω δὲ ταῦτα ὑποδεμένου, δεύτερα δὴ
τάδε ἐποίουν οἱ Ἕλληνες. πρῶτον οὖν τὰς νῆας, ἀπέβησαν
ἐς τὸν αἰγιαλόν· καὶ οὗτοι μὲν ἐτάσσοντο. Οἱ δὲ Πέρσαι,
ὡς εἶδον τοὺς Ἕλληνας παρασκευαζομένους ἐς μάχην, καὶ
τοῖσι Ἴωσι παρανέσαντας, τοῦτο μὲν, ὑπονοήσαντες τοὺς 5
Σαμίους τὰ Ἑλλήνων φρονέειν, ἀπαιξέονται τὰ ὄπλᾳ. οἱ
γὰρ ὦν Σάμιοι, ἀπικομένων Ἀθηναίων αἰχμαλώτων ἐν τῇ-
σι νηυσὶ τῶν βαρβάρων, τοὺς ἔλαβον ἀπὸ τῇ Ἀττικῇ λε-
λειμμένους οἱ Ξέρξης, τούτους λυσάμενοι πάντας, ἀποπέμ-
πουσι ἐποδιάσαντες ἐς τὰς Ἀθήνας· τῶν εἵνεκεν οὐκ ἦκισ- 10
τα ὑποψίην ἔχον, πεντακοσίας κεφαλὰς τῶν Ξέρξεω πολε-
μίων λυσάμενοι. τοῦτο δὲ, τὰς διόδους τὰς ἐς τὰς κορυφαί-
ας Μυκάλης φερούσας προστάσσουσι τοῖσι Μιλησίοις φυ-
λάσσειν, ὡς ἐπισταμένοισι δῆδεν μάλιστα τὴν χώραν. ἐποίουν
δὲ τούτου εἵνεκεν, ἵνα ἐκτὸς τοῦ στρατοπέδου ἔωσι. τούτους 15
μὲν Ἴωνων, τοῖσι καὶ κατεδόκειν νεχρὸν ἂν τι ποίειν, θυ-
νάμιος ἐπιλαξομένοισι, τρώποισι τοιούτοις προσφυλάσσον-
το οἱ Πέρσαι. αὐτοὶ δὲ συνεζόρησαν τὰ γέγραφα ἕκτος εἶναι
σφι.

Interim
omen Græ-
cis divini-
tus accidit,
Mardonii-
um in Bœ-
otia vinei:
quo mili-
tum animi
mirum in
modum fir-
mantur.

C. Ὡς δὲ ἄρα παρασκευάδατο τοῖσι Ἕλλησι, προσή-
σαν πρὸς τοὺς βαρβάρους. ἰοῦσι δὲ σφι φήμη τε ἐσέπτατο
ἐς τὸ στρατόπεδον πᾶν, καὶ κηρυκῆϊον ἐξάνη ἐπὶ τῆς κυμα-
τωγῆς κείμενον. ἡ δὲ φήμη διηλθε σφι ὥδε, ὡς οἱ Ἕλληνες
τὴν Μαρδονίου στρατιὴν νικῶεν ἐν Βοιωτοῖσι μαχόμενοι. 5
Δηλὰ δὴ πολλοῖσι τεκμηρίοις ἔστι τὰ δεῖα τῶν περηγμά-
των· εἰ καὶ τότε τῆς αὐτῆς ἡμέρης συμπιπτούσης τοῦ τε
ἐν Πλαταιῇσι καὶ τοῦ ἐν Μυκάλῃ μέλλοντος ἐσσεῖσθαι τρώ-
ματος, φήμη τοῖσι Ἕλλησι τοῖσι ταύτῃ ἐσαπίεστο, ὥστε

10 θαρσύναι τε τὴν στρατιὴν πολλῶ μᾶλλον, καὶ ἐθέλειν προ-
δυμότερον κινδυνεύειν.

CI. Καὶ τότε ἕτερον συνέπεσε γινόμενον, Δήμητρος
τεμένεα Ἐλευσινίης παρὰ ἀμφοτέρως τὰς συμβολὰς εἶναι.
καὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Πλαταιίδι παρ' αὐτὸ τὸ Δημήτριον ἐγέ-
νετο, (ὥς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται) ἡ μάχη, καὶ ἐν Μυ-
5 κᾶλῃ ἔμειλε ὡσαύτως ἕσσεσθαι. γεγονέναι δὲ νίκην τῶν με-
τὰ Πausανίῳ Ἑλλήνων, ὅρῳσ' σφι ἡ φήμη συνέβαινε ἐλ-
δοῦσα· τὸ μὲν γὰρ ἐν Πλαταιῇσι πρῶτ' ἔτι τῆς ἡμέρης ἐγί-
νετο· τὸ δὲ ἐν Μυκᾷλῃ, περὶ δείλῃν. ὅτι δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέ-
ρης συνέβαινε γίνεσθαι, μὴνός τε τοῦ αὐτοῦ, χρόνον οὐ πολ-
10 λῶ σφι ὕστερον δῆλα ἀναμνησάνουσι ἐγένετο. Ἦν δὲ ἀρ-
ρώδιή σφι πρὶν τὴν φήμην ἐσαπικέσθαι, οὐ τι περὶ σφῶν
αὐτέων οὕτω, ὥς τῶν Ἑλλήνων, μὴ περὶ Μαρδονίῳ πταίσῃ
ἢ Ἑλλάς. ὥς μέντοι ἡ κληρὼν αὕτη σφι ἐσέπτατο, μᾶλ-
λόν τι καὶ ταχύτερον τὴν πρόσοδον ἐποιεῦντο. Οἱ μὲν δὴ
15 Ἕλληνες καὶ οἱ βάρβαροι ἐσπευδον ἐς τὴν μάχην, ὥς σφι
καὶ αἱ νῆσοι καὶ ὁ Ἑλλῆσποντος ἄεθλα προέκειτο.

CII. Τοῖσι μὲν νυν Ἀθηναίοισι καὶ τοῖσι προσεχέσι Praelium fit
acerrimum.
Barbari
maxima
cum strage
fugati: e
ducibus
caesi Mar-
dones et
Tigranes.
τούτοις τεταγμένοις, μέχρι κοῦ τῶν ἡμισέων, ἡ ὁδὸς ἐγί-
νετο κατ' αἰγιαλὸν τε καὶ ἄπιδον χῶρον· τοῖσι δὲ Λακε-
δαιμονίοισι, καὶ τοῖσι ἐπεξῆς τούτοις τεταγμένοις, κατὰ
5 τε χαράδρην καὶ οὖρεα. ἐν ᾧ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι περιή-
σαν, οὗτοι οἱ ἐπὶ τῷ ἐτέρῳ κέρει ἔτι καὶ δὴ ἐμάχοντο. Ἐως
μὲν νυν τοῖσι Πέρσῃσι ὄρῳα ἦν τὰ γέρρα, ἡμύνοντό τε καὶ
οὐδὲν ἔλασπον εἶχον τῇ μάχῃ. ἐπεὶ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ
τῶν προσεχέων ὁ στρατός, ὅπως ἑαυτῶν γένηται τὸ ἔργον,
10 καὶ μὴ Λακεδαιμονίων, παρακλευσάμενοι, ἔργου εἶχοντο
προδυμότερον, ἐνδεῦτεν ἤδη ἕτεροιοῦτο τὸ πρῆγμα. διωσά-
μενοι γὰρ τὰ γέρρα οὗτοι, φερόμενοι ἐσέπεσον ἄλλες ἐς τοὺς
Πέρσας· οἱ δὲ δεξάμενοι, καὶ χρόνον συχρὸν ἀμυνόμενοι,
τέλος ἔφευγον ἐς τὸ τεῖχος. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Κορίνθιοι
15 καὶ Σικυώνιοι καὶ Τροιζήνιοι, οὕτω γὰρ ἔσαν ἐπεξῆς τεταγ-

μένοι, συνεπισπόμενοι, συνεσέπιπτον ἐς τὸ τεῖχος. ὥς δὲ καὶ τὸ τεῖχος ἀρραίετο, οὐτ' ἔτι πρὸς ἄλκην ἐτράποντο οἱ βάρεται, πρὸς φυγὴν τε ὁρμέατο οἱ ἄλλοι, πλὴν Περσέων. οὗτοι δὲ, κατ' ὀλίγους γινόμενοι, ἐμάχοντο τοῖσι αἰεὶ ἐς τὸ τεῖχος ἐσπίπτουσι Ἕλληων. καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν Περσικῶν δύο μὲν ἀποφεύγουσι, δύο δὲ τελευτῶσι. Ἀρταύνης μὲν, καὶ Ἰθαμίτης, τοῦ ναυτικοῦ στρατηγόντες, ἀποφεύγουσι. Μαρδόντης δὲ καὶ ὁ τοῦ πεζοῦ στρατηγὸς Τιγράνης, μαχόμενοι τελευτῶσι.

Quid Iones
ad cladem
eorum au-
gendam
contulerint.

CIII. Ἐτι δὲ μαχομένων τῶν Περσέων, ἀπίκοντο Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ μετ' αὐτέων, καὶ τὰ λοιπὰ συνδιεχείριζον. Ἐπεισον δὲ καὶ αὐτέων τῶν Ἑλλήνων συγχροὶ ἐνδαυταῖ. ἄλλοι τε, καὶ Σικυώνιοι, καὶ στρατηγὸς Περίωνος. Τῶν δὲ Σαρμίων οἱ στρατευόμενοι, ἔοντες τε ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῷ Μηδικῷ, καὶ ἀπαραιρεμένοι τὰ ὄπλα, ὥς εἶδον αὐτίκα κατ' ἀρχὰς γινομένην ἐτραλκέα τὴν μάχην, ἔξδον ὅσον ἐδυέατο, προσωφελέειν ἐθέλοντες τοῖσι Ἕλλησι. Σαρμίους δὲ ἰδόντες οἱ ἄλλοι Ἴωνες ἄρξαντας, οὕτω δὴ καὶ αὐτοὶ ἀποστάντες ἀπὸ Περσέων, ἐπέδαντο τοῖσι βαρβάροις.

Ionía a Persis iterum desciscit.

CIV. Μήνησιοις δὲ προστετάκτο μὲν τῶν Περσέων τὰς διόρους τηρεῖν, σωτηρίας εἶνεκά σφι. ὥς, ἣν ἄρα σφῆας καταλαμβάνη οἷά περ κατέλαβε, ἔχοντες ἡγεμόνας, σώζονται ἐς τὰς κορυφὰς τῆς Μυκάλης. ἐτάχθησαν μὲν νυν ἐπὶ τοῦτο τὸ πρῆγμα οἱ Μιλήσιοι, τούτου τε εἵνεκεν, καὶ ἵνα μὴ παρῆντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ τι ισχυρὸν ποίειον. οἱ δὲ πᾶν τὸ ἐναντίον τοῦ προστεταγμένου ἐποίουν ἄλλως τε κατηγεόμενοί σφι ὁδοὺς φεύγουσι, αἱ δὲ ἔφερον ἐς τοὺς πολεμίους, καὶ τέλος αὐτοὶ σφι ἐγίνοντο κτείνοντες πολεμιάτατοι. Οὕτω δὴ τὸ δεύτερον Ἰωνίη ἀπὸ Περσέων ἀπέστη.

Qui inter
Græcos for-
titudine ex-
celluerint.

CV. Ἐν δὲ ταύτῃ τῇ μάχῃ Ἕλληων ἡρίστευσαν Ἀθηναῖοι καὶ Ἀθηναίων, Ἐρμόλυκος ὁ Εὐθύνοιο, ἀνὴρ παγκράτιον ἐπασκήσας. τοῦτον δὲ τὸν Ἐρμόλυκον κατέλαβε ὕπτερον τουτέων, πολέμου ἔοντος Ἀθηναίοισί τε καὶ Κα-

5 ρυστίοις, ἐν Κύρῳ τῆς Καρυστίας χώρας ἀποδανόντα ἐν μάχῃ, κῆσθαι ἐπὶ Γεραιστῷ. Μετὰ δὲ Ἀθηναίους, Κορίνθιοι καὶ Τροιζήνιοι καὶ Σικυῶνιοι ἡρίστευσαν.

- CVI. Ἐπεὶ τε δὲ κάτεργάσαντο οἱ Ἕλληνες τοὺς πολ-
 λούς, τοὺς μὲν μαχομένους, τοὺς δὲ καὶ φεύγοντας τῶν
 βαρβάρων, τὰς νῆας ἐνέπρησαν, καὶ τὸ τεῖχος ἅπαν, τὴν
 λήϊν προεξαγαγόντες ἐς τὸν αἰγιαλόν· καὶ θησαυροὺς τινὰς
 5 χρημάτων εὗρον. ἐμπρήσαντες δὲ τὸ τεῖχος καὶ τὰς νῆας,
 ἀπέπλεον. Ἀπικόμενοι δὲ ἐς Σάμον οἱ Ἕλληνες, ἐβουλευόντο
 περὶ ἀναστάσιος τῆς Ἰωνίης, καὶ ὅπη χρεὸν εἴη τῆς Ἑλλά-
 δος κατοικίσαι, τῆς αὐτοὶ ἐγκρατέες ἔσαν· τὴν δὲ Ἰωνίην
 ἀπειῖαι τοῖσι βαρβάροις. ἀδύνατον γὰρ ἐφαίνετό σφι εἶναι
 10 ἑαυτούς τε Ἰώνων προκατῆσθαι, φρουρέοντας τὸν πάντα
 χρόνον· καὶ, ἑαυτῶν μὴ προκατημένων, Ἰωνας οὐδεμίην ἐλπί-
 दा ἔχον χαίροντας πρὸς τῶν Περσέων ἀπαλλάξαι. Πρὸς
 ταῦτα Πελοποννησίων μὲν τοῖσι ἐν τέλει εὐοῦσι ἐδόκει τῶν
 μηδισάντων ἐδνέων τῶν Ἑλληνικῶν τὰ ἐμπόρια ἐξαναστή-
 15 σαντας, δοῦναι τὴν χώραν Ἰωσι ἐνοικῆσαι· Ἀθηναίοισι δὲ
 οὐκ ἐδόκει ἀρχὴν, Ἰωνὴν γενέσθαι ἀνάστατον, οὐδὲ Πελο-
 ποννησίους περὶ τῶν σφετέρων ἀποικιέων βουλευεῖν. ἀντι-
 τεινόντων δὲ τουτέων, προθύμως εἴξαν οἱ Πελοποννήσιοι. καὶ
 οὕτω δὴ Σαρμῖους τε καὶ Χίους καὶ Λεσβίους, καὶ τοὺς
 20 ἄλλους νησιώτας, οἳ ἔτυχον συστρατευόμενοι τοῖσι Ἕλλησι,
 ἐς τὸ συμμαχικὸν ἐποιήσαντο, πίστι τε καταλαβόντες καὶ
 ὀρκίοισι, ἐμμένειν τε καὶ μὴ ἀποστήσεσθαι. τούτους δὲ κα-
 ταλαβόντες ὀρκίοισι, ἔπλεον τὰς γεφύρας λύσοντες· ἔτι γὰρ
 ἐδόκειον ἐντεταμένους εὐρήσειν. οὗτοι μὲν δὴ ἐπ' Ἑλλησπόντου
 25 ἔπλεον.

- CVII. Τῶν δὲ ἀποφυγόντων βαρβάρων, ἐς τὰ ἄκρα τε
 τῆς Μυκάλης κατεῖληθέντων, ἐόντων οὐ πολλῶν, ἐγένετο κο-
 μιδὴ ἐς Σάρδεις. πορευομένων δὲ, κατ' ὁδὸν Μασίστης, ὁ Δα-
 ρείου, παρτυχὼν τῷ πάθει τῷ γεγονότι, τὸν στρατηγὸν
 5 Ἀρταύτην ἔλεγε πολλὰ τε καὶ κακὰ, ἅλλα τε καὶ γυναικὺς
 Exerçitus Persici reli-
 quia Sardes
 se recipi-
 unt. Rixa
 hoc in iti-
 nere inter
 Masistam,
 Xerxis fra-

trem, et
Artayntam,
ducem Per-
sarum, illi-
us prope-
modum
caede trans-
acta.

κακίῳ φᾶς αὐτὸν εἶναι, τοιαῦτα στρατηγήσαντα, καὶ ἄξιον
εἶναι παντὸς κακοῦ, τὸν βασιλῆος οἶκον κακώσαντα. παρὰ
δὲ τοῖσι Πέρσῃσι, γυναικὸς κακίῳ ἀκοῦσαι, δένος μέγισ-
τός ἐστι. ὁ δὲ, ἐπεὶ πολλὰ ἤκουσε, δεινὰ ποιούμενος, σπᾶται
ἐπὶ τὸν Μασίστην τὸν ἀκινάκῃα, ἀποκτείνει Δέλῳν. καὶ μιν 10
ἐπιδύοντα φρασθεὶς Ξειναγόρης ὁ Πηξίλειω, ἀνὴρ Ἀλικαρ-
νησεύς, ὅπισθε ἐστὶως αὐτοῦ Ἀρταύντιω, ἀρπάζει μέσον,
καὶ ἐξήρας, παῖει ἐς τὴν γῆν· καὶ ἐν τούτῳ οἱ δορυφόροι
Μασίστῳ προσέστησαν. ὁ δὲ Ξειναγόρης ταῦτα ἐργάσατο,
χάριτα αὐτῷ τε Μασίστῃ τιθέμενος καὶ Ξέρξῃ, ἐκώλυν 15
τὸν ἀδελφεὸν τὸν ἐκείνου· καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Ξειναγό-
ρης πάσης ἤρξε Κιλικίης, δόντος βασιλῆος. τῶν δὲ κατ' ὁδὸν
πορευομένων, οὐδὲν ἔτι πλέον ἐγένετο τουτίων, ἀλλ' ἀπικνέον-
ται ἐς Σάρδις. Ἐν δὲ τῇσι Σάρδισι ἐτύγχανε ἑὼν βασιλεὺς
ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἐπεὶ τε ἐξ Ἀθηέων, προσπταίσας τῇ 20
ναυμαχίῃ, φυγὼν ἀπίκετο.

Digressio
de Xerxis
post expedi-
tionem
Græcam a-
moribus,
regiæ fami-
liæ funes-
tissimis.
Xerxes a-
more irreti-
tus primum
uxoris Ma-
sistæ post
filie ejus,
Dario, ipsi-
us regis fi-
lio, in ma-
trimonium
datæ.

CVIII. Τότε δὴ ἐν τῇσι Σάρδισι ἑὼν ἄρῃ, ἔρῃ τῆς Μασί-
στῳ γυναικὸς, ἐούσης καὶ ταύτης ἐνδαῦτα. ὥς δὲ οἱ προσ-
πέμποντι οὐκ ἐδύνατο κατεργασθῆναι, οὐδὲ βίην προσέφερε,
προμηθεύμενος τὸν ἀδελφεὸν Μασίστην· (τῷ αὐτῷ δὲ τοῦτο ἔχε
καὶ τὴν γυναῖκα· εὖ γὰρ ἐπίστατο βίης οὐ τευξομένη·) ἐν 5
δαῦτα δὴ Ξέρξης ἐργόμενος τῶν ἄλλων, πρήσσει τὸν γάμον
τοῦτον τῷ παιδί τῷ ἑωυτοῦ Δαρείῳ, θυγατέρα τῆς γυναι-
κὸς ταύτης καὶ Μασίστῳ δοκέων αὐτὴν μᾶλλον λάμψου-
σαι, ἢ ταῦτα ποιήσῃ. ἀρμόσας δὲ, καὶ τὰ νομιζόμενα
ποιήσας, ἀπῆλυνε ἐς Σοῦσα. Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖ τε ἀπίκετο, καὶ 10
ἡγάγετο ἐς ἑωυτοῦ Δαρείῳ τὴν γυναῖκα, οὕτω δὴ τῆς Μα-
σίστῳ μὲν γυναικὸς ἐπέπαυτο· ὁ δὲ, διαμειψάμενος, ἔρῃ τε
καὶ ἐτύγχανε τῆς Δαρείου μὲν γυναικὸς, Μασίστῳ δὲ θυ-
γατρὸς· οὐνομα δὲ τῇ γυναικὶ ταύτῃ ἦν Ἀρταύντη.

CIX. Χρόνου δὲ προϊόντος, ἀνάπυστα γίνεται τρόπῳ τοι-
ῷδε. ἐξυφάνασα Ἀμικστῆς, ἡ Ξέρξῃ γυνὴ, φᾶρος μέγα τε

καὶ ποικίλον καὶ θέης ἄξιον, διδοῖ Ξέρξῃ. ὁ δὲ, ἡσθεῖς, πε-
 ρεάλλεται τε καὶ ἔρχεται παρὰ τὴν Ἀρταύνην. ἡσθεῖς δὲ
 5 καὶ ταύτῃ, ἐκέλευσε αὐτὴν αἰτῆσαι ὅ τι βούλεται οἱ γενέσ-
 θαι ἀντὶ τῶν αὐτῷ ὑποβεγγημένων· πάντα γὰρ τεύξεσθαι
 αἰτήσασαν. τῇ δὲ κακῶς γὰρ ἔδει πανοικίῃ γενέσθαι, πρὸς
 ταῦτα εἶπε Ξέρξῃ· “ Δώσεις μοι τὸ ἄν σε αἰτήσω;” ὁ δὲ,
 πᾶν μᾶλλον δοκέων κείνῃν αἰτῆσαι, ὑπισχνέτο καὶ ὤμοσε.
 10 ἡ δὲ, ὡς ὤμοσε, ἀδεῶς αἰτέει τὸ φᾶρος. Ξέρξης δὲ παντοῖος
 ἐγένετο, οὐ βουλόμενος δοῦναι· κατ’ ἄλλο μὲν οὐδὲν, φοβεό-
 μνος δὲ Ἀμυστριν, μὴ καὶ πρὶν κατεικαζούσῃ τὰ γινόμε-
 να, οὕτω ἐπευρεθῇ πρήσσαν· ἀλλὰ πόλις τε ἐδίδου, καὶ
 χρυσὸν ἄπλετον, καὶ στρατὸν τοῦ ἔμελλε οὐδεὶς ἄρξαιν ἀλλ’
 15 ἡ ἐκείνῃ. Περσικὸν δὲ κάρτα ὁ στρατὸς δῶρον. ἀλλ’, οὐ γὰρ
 ἔπειθε, διδοῖ τὸ φᾶρος. ἡ δὲ, περιχαρὴς ἐοῦσα τῷ δῶρῳ, ἐφό-
 ρεε τε καὶ ἀγάλλετο· καὶ ἡ Ἀμυστρις πυνδάνεται μιν ἔ-
 χουσαν.

CX. Μαδοῦσα δὲ τὸ ποικύμενον, τῇ μὲν γυναικὶ ταύτῃ Amestridis
 οὐκ ἔχε ἔγκοτον· ἡ δὲ, ἐλπίζουσα τὴν μητέρα αὐτῆς εἶναι
 αἰτίην, καὶ ταῦτα ἐκείνῃν πρήσσειν, τῇ Μασίστῳ γυναικὶ
 ἐξούλευε ὀλεθρον. φυλάξασα δὲ τὸν ἄνδρα τὸν ἐαυτῆς Ξέρ-
 5 ξην βασιλῆϊον δεῖπνον προτιδέμενον· (τοῦτο δὲ τὸ δεῖπνον
 παρασκευάζεται ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ τῇ ἐγένετο βα-
 σιλεύς· οὐνομα δὲ τῷ δείπνῳ τούτῳ, Περσιστὶ μὲν, τυκτὰ,
 κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, τέλειον· τότε καὶ τὴν κε-
 φαλὴν σμᾶται μούνον βασιλεύς, καὶ Πέρσας δαρέεται· (ταύ-
 10 τῃν δὲ τὴν ἡμέρην φυλάξασα ἡ Ἀμυστρις, χεῖρξ τοῦ Ξέρ-
 ξου, δοθῆναί οἱ τὴν Μασίστῳ γυναῖκα. ὁ δὲ δεινὸν τε καὶ
 ἀνέσσιον ἐποίητο, τοῦτο μὲν, ἀδελφεοῦ γυναῖκα παραδοῦ-
 ναι, τοῦτο δὲ, ἀναιτίην ἐοῦσαν τοῦ πρήγματος τούτου· συν-
 ἦκε γὰρ τοῦ εἵνεκεν ἐδέετο.

CXI. Τέλος μέντοι, κείνης τε λιπαρευούσης, καὶ ὑπὸ τοῦ
 νόμου ἐξεργόμενος, ὅτι ἀτυχεῖν τὸν χεῖρξ οὐ σφι δυνα-
 τὸν ἐστὶ βασιλῆϊον δεῖπνον προκειμένου, κάρτα δὲ ἀέκων

κατανεύει· καὶ παραδούς, ποίει ὧδε. τὴν μὲν κελεύει ποίειν
 τὰ βούλεται· ὁ δὲ, μεταπεμφόμενος τὸν ἀδελφεόν, λέγει 5
 τὰδε· “ Μασίστα, σὺ εἰς Δαρείου τε παῖς, καὶ ἐμὸς ἀδελ-
 “ φεύς· πρὸς δ’ ἐπὶ τούτοισι, καὶ εἰς ἀνὴρ ἀγαθός. γυναικὶ
 “ δὴ ταύτῃ τῇ νῦν συνοικεῖς, μὴ συνοικέε· ἀλλὰ τοι ἀντ’
 “ αὐτῆς ἐγὼ διδώμι θυγατέρα τὴν ἐμήν. ταύτῃ συνοικέε·
 “ τὴν δὲ νῦν ἔχεις, οὐ γὰρ δοκέει ἐμοί, μὴ ἔχε γυναῖκα.” 10
 Ὁ δὲ Μασίστης ἀποδομῶσας τὰ λεγόμενα, λέγει τὰδε·
 “ ὦ Δέσποτα, τίνα μοι λόγον λέγεις ἄχρηστον, κελεύων
 “ με γυναῖκα, ἐκ τῆς μοι παῖδες νεκροὶ τῆς εἰσι τρεῖς, καὶ
 “ θυγατέρες, τῶν καὶ σὺ μὲν τῷ παιδὶ τῷ σεωυτοῦ ἡγά-
 “ γες γυναῖκα· αὐτὴ τέ μοι κατὰ νόον τυγχάνει κέρτα 15
 “ εὐδῶσα· ταύτην με κελεύεις μετέντα, θυγατέρα τὴν σεωυ-
 “ τοῦ γῆμαι; ἐγὼ δὲ, βασιλεῦ, μέγα μὲν ποιῶμαι ἀξιο-
 “ μενος θυγατρὸς τῆς σῆς, ποιήσω μέντοι τουτέων οὐδέτε-
 “ ρα· σὺ δὲ μηδαμῶς βιά, πρήγματος τοιοῦδε θεόμενος. ἀλ-
 “ λὰ τῇ τε σῇ θυγατρὶ ἀνὴρ ἄλλος φανήσεται ἐμεῦ οὐδὲν 20
 “ ἥσσαν, ἔμε τε ἔα γυναικὶ τῇ ἐμῇ συνοικέειν.” Ὁ μὲν
 “ δὴ τοιούτοις ἀμείβεται· Ξέρξης δὲ θυρωδίης, λέγει τὰ-
 “ δε· “ Οὕτω δὴ τοι, Μασίστα, πέπρηκται· οὔτε γὰρ ἂν τοι
 “ ὁψὲν θυγατέρα τὴν ἐμήν γῆμαι, οὔτε ἐκείνη πλεονα χρό-
 “ νον συνοικήσεις· ὥς μάθης τὰ διδόμενα θέκεσθαι.” Ὁ 25
 δὲ, ὥς ταῦτα ἤκουσε, εἶπας τοσούδε, ἐχώρει ἔξω· “ Δέσ-
 “ ποτα, οὐ δὴ κώ με ἀπάλεσας;”

crudelitas-
 que in uxo-
 rem Masi-
 stae horribi-
 lis.

СХІІ. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ διὰ μέσου χρόνῳ ἐν, τῷ Ξέρξης
 τῷ ἀδελφεῷ διέλεγετο, ἥ Ἀρηστρεῖς μεταπεμφαμένη τοῦς
 δορυφόρους τοῦ Ξέρξεω, διαλυμαίνεται τὴν γυναῖκα τὴν
 Μασίστῳ· τοῦς τε μαζοὺς ἀποταμοῦσα, κατὰ προέξαλε,
 καὶ ῥῖνα, καὶ ὦτα, καὶ χεῖρα καὶ γλῶσσαν ἐκταμοῦσα, 5
 ἐς οἶκόν μιν ἀποπέμπει διαλυμασμένην.

Hinc tur-
 bae exortae,
 Xerxis reg-

СХІІІ. Ὁ δὲ Μασίστης, οὐδὲν κω ἀκηκοὺς τουτέων,
 ἐλπόμενος δὲ τί οἱ κακὸν εἶναι, ἐσπύπτει δρόμον ἐς τὰ οἶ-

κία. ἰδὼν δὲ διεφθαρμένην τὴν γυναῖκα, αὐτίκα μετὰ
ταῦτα συμβουλευσάμενος τοῖσι παισὶ, ἐπορεύετο εἰς Βάκ-
5 τρα σὺν τε τοῖσι ἑωυτοῦ υἱοῖσι, καὶ δὴ κού τισι καὶ ἄλ-
λοισι, ὥς ἀποστήσων νομὸν τὸν Βάκτριον, καὶ ποιήσων
τὰ μέγιστα κακῶν βασιλῆα· τὰ περ ἂν καὶ ἐγένετο, ὥς
ἐμοὶ δοκέειν, εἴπερ ἔφθη ἀναβὰς εἰς τοὺς Βακτρίους καὶ
τοὺς Σάκας· καὶ γὰρ ἔστρεγγόν τε μιν, καὶ ἦν ὑπαρχος
10 τῶν Βακτρῶν. ἀλλὰ γὰρ Ἑξέξης, πυθόμενος ταῦτα ἐκεί-
νον πρήσσοντα, πέμψας ἐπ' αὐτὸν στρατιήν, ἐν τῇ ὁδῷ
κατέκτεινε αὐτόν τε ἐκείνον καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ
τὴν στρατιήν τὴν ἐκείνου. Κατὰ μὲν τὸν ἔρωτα τὸν Ἑξέ-
ξεω, καὶ τὸν Μασίστew θάνατον, τοσαῦτα ἐγένετο.

cxiv. Οἱ δὲ ἐκ Μυκάλης ὀρμηθέντες Ἕλληνες ἐπ' Ἑλλησπόντου, πρῶτον μὲν περὶ Λεκτὸν ὄρμεον, ὑπὸ ἀνέ-
μων ἀπολαμφθέντες· ἐνδεῦτεν δὲ ἀπίκοντο εἰς Ἀεὺδον,
καὶ τὰς γεφύρας εὖρον διαλελυμένας, τὰς ἐδόκειον εὐρήσειν
5 ἔτι ἐντεταμένας· καὶ τουτέων οὐκ ἤκιστα εἵνεκεν εἰς τὸν
Ἑλλησπόντον ἀπίκοντο. τοῖσι μὲν νυν ἀμφὶ Λευτυχίδια
Πελοποννησίοις ἔδοξε ἀποπλέειν εἰς τὴν Ἑλλάδα· Ἀθη-
ναίοις δὲ, καὶ Ξανθίππῳ τῷ στρατηγῷ, αὐτοῦ ὑπομεί-
ναντας, πειρᾶσθαι τῆς Χερσονήσου. Οἱ μὲν δὴ ἀπέπλεον·
10 Ἀθηναῖοι δὲ, ἐκ τῆς Ἀεὺδου διαβαλόντες εἰς τὴν Χερσό-
νησον, Σηστὸν ἐπολιόρκειον.

cxv. Ἐς δὲ τὴν Σηστὸν ταύτην, ὥς ἐόντος ἰσχυροτά-
τοῦ τείχεος τῶν ταύτῃ, συνῆλθον ὥς ἤκουσαν παρεῖναι
τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸν Ἑλλησπόντον, ἐκ τε τῶν ἄλλων τῶν
περιοικίδων, καὶ δὴ καὶ ἐκ Καρδίας πόλιος Οἰόβαζος, ἀνὴρ
5 Πέρσης, ὃς τὰ ἐκ τῶν γεφυρῶν ὅπλα ἐνδαῦτα ἦν κεκομι-
κώς. ἔχον δὲ ταύτην ἐπιχώριοι Αἰολεῖς, συνῆσαν δὲ Πέρσαι
τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων συχνὸς ὄμιλος.

cxvi. Ἐτυράννευε δὲ τούτου τοῦ νομοῦ Ἑξέξεω ὑπαρ-
χος Ἀρταύκτης, ἀνὴρ μὲν Πέρσης, δεινὸς δὲ καὶ ἀτάσ-

no graves
futura; nisi
Masistre e-
jusque filio-
rum nece
compositae
fuissent.

Græcorum
classe in
Hellespon-
tum ad pon-
tes rescin-
dendos pro-
fecta, cum
eos jam so-
lutos depre-
hendissent
[8, 117.]

Peloponne-
siii in Græci-
am rever-
tuntur:

Athenien-
ses ad Ses-
tum oppug-
nandam se
convertunt,

quo ingens
Persarum
numerus,
quod cæte-
ra Cherso-
nesi oppida
parum mu-
nita essent,
confluxerat.

Praefectus
Sesto a rege
Artayctes,

homo impius inque Protesilaum heroem contumeliosus.

Θαλος. ὃς καὶ βασιλῆα ἐλαύνοντα ἐπ' Ἀθήνας ἐξηπάτησε, τὰ Πρωτεσίλειω τοῦ Ἰφίκλου χεῖρματα ἐξ Ἑλαιοῦντος ὑφελόμενος. ἐν γὰρ Ἑλαιοῦντι τῆς Χερσονήσου 5 ἐστὶ Πρωτεσίλειω τάφος τε, καὶ τέμενος περὶ αὐτὸν, ἐνθα ἦν χεῖρματα πολλὰ, καὶ φιάλαι χρύσειαι καὶ ἀργύραι, καὶ χαλκός, καὶ ἐσθῆς, καὶ ἄλλα ἀναθήματα, τὰ Ἀρταύκτης ἐσύλησε, βασιλῆος δόντος. λέγων δὲ τοιαῦτα, Ξέρξης διεξάλετο. “ Δέσποτα, ἐστὶ οἶκος ἀνδρὸς Ἑλλήνος ἐνδαῦ- 10 “ τα, ὃς ἐπὶ γῆν τὴν σὴν στρατεύσάμενος, δίκης κυρήσας, “ ἀπέθανε. τούτου μοι δὸς τὸν οἶκον, ἵνα καὶ τις μάρη “ ἐπὶ γῆν τὴν σὴν μὴ στρατεύεσθαι.” ταῦτα λέγων, εὐπέ- τώς ἔμελλε ἀναπείσειν Ξέρξης δοῦναι ἀνδρὸς οἶκον, οὐδὲν ὑποτοπηθέντα τῶν ἐκεῖνος ἐφρόνεε. Ἐπὶ γῆν δὲ τὴν βασι- 15 λῆος στρατεύεσθαι Πρωτεσίλειω ἔλεγε, νοέων τοιαῦτα· τὴν Ἀσίην πᾶσαν νομίζουσι ἑωυτῶν εἶναι Πέρσαι, καὶ τοῦ αἰεὶ βασιλεύοντος. ἐπεὶ δὲ ἐδόδη τὰ χεῖρματα, ἐξ Ἑλαιοῦντος ἐς Σηστὸν ἐξεφόρησε, καὶ τὸ τέμενος ἔσπειρε, καὶ ἐνέμετο· αὐτὸς τε ὅπως ἀπείκοιτο ἐς Ἑλαιοῦντα, ἐν τῷ ἀδύτῳ γυ- 20 ναιξὶ ἐμίσγετο. Τότε δὲ ἐπολιορκέετο ὑπὸ Ἀθηναίων, οὔτε παρεσκευασμένος ἐς πολιορκίην, οὔτε προσδεκόμενος τοὺς Ἕλληνας· ἀφυλάκτῳ δὲ ὡς αὐτῷ ἐπέπεσον.

Obsidioe diu protrac-
ta,

CXVII. Ἐπεὶ δὲ πολιορκουμένοις σφι φθινόπωρον ἐπι- γίνετο, καὶ ἥσυχалλον οἱ Ἀθηναῖοι, ἀπὸ τε τῆς ἑωυτῶν ἀποδημέοντες, καὶ οὐ δυνάμενοι ἐξελεῖν τὸ τεῖχος, ἐδέοντό τε τῶν στρατηγῶν ὅπως ἀπάγοιεν σφείας ὀπίσω· οἱ δὲ οὐκ ἔφα- 5 σαν, πρὶν ἢ ἐξέλωσι, ἢ τὸ Ἀθηναίων κοινὸν σφείας μετα- πέμψηται. οὕτω δὲ ἔστεργον τὰ παρέοντα.

fame compulsi Persæ noctu au-
fugiunt :
itaque Athenienses
Sesto poti-
antur.

CXVIII. Οἱ δ' ἐν τῷ τείχεϊ ἐς πᾶν ἤδη κακοῦ ἀπιγ- μένοι ἔσαν, οὕτω ὥστε τοὺς τόνους ἔχοντες τῶν κλινῶν, ἐσιτεύοντο. ἐπεὶ τε δὲ οὐδὲ ταῦτα ἔτι ἔχον, οὕτω δὲ ὑπὸ νόκτῃ οἴχονται ἀποδράντες οἱ τε Πέρσαι καὶ ὁ Ἀρταύκ- 5 τής καὶ ὁ Οἰόβαζος, ὅπισθε τοῦ τείχους καταβάντες, τῇ ἦν ἐρημότατον τῶν πολέμων. ὥς δὲ ἡμέρη ἐγένετο, οἱ

Χερσονησῖται ἀπὸ τῶν πύργων ἐσήμηναν τοῖσι Ἀθηναίοισι τὸ γεγονὸς, καὶ τὰς πύλας ἀνοιξαν. τῶν δὲ οἱ μὲν πλεῖνες ἐδίωκον, οἱ δὲ τὴν πόλιν ἔχον.

5 CXIX. Οἴομαζον μὲν νυν ἐκφυγόντα ἐς τὴν Θρηίκην, Θρηίκης Ἀψίνδιοι λαβόντες, ἔδυσαν Πλειστώρῳ ἐπιχαρίᾳ θεῶ, τρόπῳ τῷ σφετέρῳ· τοὺς δὲ μετ' ἐκείνου, ἄλλῳ τρόπῳ ἐφόνευσαν. Οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ἀρταΰκτην, ὅστροι 5 ὁρμηθέντες φεύγειν, καὶ, ὡς κατελαμβάνοντο ὀλίγον ἔοντες ὑπὲρ Αἰγὸς Ποταμῶν, ἀλεξόμενοι χρόνον ἐπὶ συχνόν, οἱ μὲν ἀπέδανον, οἱ δὲ ζῶντες ἐλάμφθησαν. καὶ συνδήσαντές σφεας οἱ Ἕλληνες, ἦγον ἐς Σηστόν· μετ' αὐτέων δὲ καὶ Ἀρταΰκτην δεδεμένον, αὐτόν τε καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ.

CXX. Καί τε αὖ τῶν φυλασσόντων λέγεται ὑπὸ Χερσονησιτέων, ταρίχους ὀπτῶντι, τέρας γενέσθαι τοιόνδε. οἱ 5 τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντό τε καὶ ἤσπαιρον, ὅπως περ ἰχθύες νεοάλωτοι. καὶ οἱ μὲν, περιχυθέντες, ἐδάμαζον. ὁ δὲ Ἀρταΰκτης ὡς εἶδε τὸ τέρας, καλέσας τὸν ὀπτῶντα τοὺς ταρίχους, ἔφη· “Ἐεῖνε Ἀθηναῖε, μηδὲν φοβέο 5 “ τὸ τέρας τοῦτο. οὐ γὰρ σοὶ πέφηνε· ἀλλ' ἐμοὶ σημαίνει ὁ “ ἐν Ἐλαιούντι Πρωτεσίλειος, ὅτι καὶ τεθνεῶς, καὶ τάριχος ἔων, δύναμιν πρὸς θεῶν ἔχει τὸν ἀδικέοντα σίνεσθαι. 10 “ νῦν ὧν ἄποινά οἱ τάδε ἐθέλω ἐπιθεῖναι· ἀντὶ μὲν χρη- “ μάτων τῶν ἔλαβον ἐκ τοῦ ἱεροῦ, ἑκατὸν τάλαντα κα- “ ταθεῖναι τῷ θεῷ· ἀντὶ δ' ἐμευτοῦ καὶ τοῦ παιδός, ἀπο- “ δώσω τάλαντα διηκόσια Ἀθηναίοισι περιγενόμενος.” Ταῦτα ὑπισχόμενος, τὸν στρατηγὸν Ἐάνδιππον οὐκ ἔπειθε. οἱ 15 γὰρ Ἐλαιούσιοι τῷ Πρωτεσίλειῳ τιμαρξέοντες, ἐθέοντό μιν καταχερσθῆναι, καὶ αὐτοῦ τοῦ στρατηγοῦ ταύτῃ ὁ νόος ἔφερε. ἀπαγαγόντες δὲ αὐτὸν ἐς τὴν ἀκτὴν ἐς τὴν Ξέρξης ἔξευξε τὸν πόρον, οἱ δὲ λέγουσι, ἐπὶ τὸν κολωνὸν τὸν ὑπὲρ Μα- 20 σαν. τὸν δὲ παῖδα ἐν ὀφθαλμοῖσι τοῦ Ἀρταΰκτεω κατέλευσαν.

Fugienti-
um pars a
Thracibus
capti truci-
dantur:
cæteri cum
ipso Artayc-
ta in manus
Athenien-
sium inci-
dunt.

Artayctes
ob impieta-
tem in cru-
cem actus
[7, 33].

His ita ges-
tis, et A-
thenienses
Græciam
repetunt.

Artemba-
res Artaye-
tæ illius
avus, quid
olim Persis,
improbante
Cyro, sua-
serit. Cæ-
lum mite
ac solum
fertile viris
fortibus
gignendis
inaptum.

CXXI. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἀπέπλεον ἐς τὴν Ἑλλά-
δα, τὰ τε ἄλλα χρήματα ἄγοντες, καὶ δὴ καὶ τὰ ὄπλα τῶν
γεφυρέων, ὡς ἀναδύσονται ἐς τὰ ἱερά. καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦ-
το οὐδὲν ἔτι πλέον τουτέων ἐγένετο.

CXXII. Τούτου δὲ τοῦ Ἀρταύκτου τοῦ ἀνακρεμασθέν-
τος προπάτωρ Ἀρτεμιζίας ἐστὶ ὁ Πέρσης ἐξηγησάμε-
νος λόγον, τὸν ἐκεῖνοι ὑπολαβόντες, Κύρῳ προσήνεικαν, λέ-
γοντα τὰς· “ Ἐπεὶ Ζεὺς Πέρσῃσι ἡγεμονίην διδοί, ἀνδρῶν
“ δὲ σοὶ, Κύρῃ, κατέλῃ Ἀστυάγεα· φέρε, γῆν γὰρ ἐκτῇ 5
“ μεῖδα ὀλίγην, καὶ ταύτην τρηχέην, μετὰ ναστάντες ἐκ ταύ-
“ τῆς, ἄλλην ἔχωμεν ἀμείνω. εἰσὶ δὲ, πολλαὶ μὲν ἀστυγεί-
“ τες, πολλαὶ δὲ καὶ ἐκαστέρῳ τῶν μίην σχόντες, πλείοσι
“ ἐσόμεθα δαμαστώτεροι. οἰκὸς δὲ, ἄρχοντας ἀνδρας τοιαῦ-
“ τα ποίειν· κότε γὰρ δὴ καὶ παρῆξει κάλλιον, ἢ ὅτε γε 10
“ ἀνδρῶπαν τε πολλῶν ἄρχομεν, πάσης τε τῆς Ἀσίας;”
Κύρος δὲ ταῦτα ἀκούσας, καὶ οὐ δαμάσας τὸν λόγον, ἐκέ-
λευε ποίειν ταῦτα· οὕτω δὲ αὐτοῖσι παραινέει κελύων πα-
ρασκευάζεσθαι, ὡς οὐκέτι ἄρξοντας, ἀλλ’ ἄρξομένους. φιλέειν
γὰρ ἐκ τῶν μαλιακῶν χώρων μαλιακοὺς ἀνδρας γίνεσθαι· οὐ 15
γὰρ τοι τῆς αὐτῆς γῆς εἶναι, καρπὸν τε δαμαστὸν φύειν, καὶ
ἀνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια. ὥστε συγγνόντες Πέρσαι
οἰχοντο ἀποστάτες, ἐσσωθέντες τῇ γνώμῃ πρὸς Κύρου·
ἄρχειν τε εἴλοντο λυπρὴν οἰκέοντες μᾶλλον, ἢ πεδιάδα σπεί-
ροντες ἄλλοις δουλεύειν.

20

ΤΕΛΟΣ.

VARIANTES LECTIONES,

EDITIONUM

SCHWEIGHÆUSERI, REIZII ET SCHÆFERI,

AC WESSELINGII.

LIB. I.

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
1. 14.	Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου.	Ἰοῦν*.	Ἰοῦν τὴν Ἰνάκου.
2. 2.	οὐκ ὥς Ἕλληνες	οὐκ ὥς Φοίνικες*	οὐκ ὥς Ἕλληνες
4. 7.	ᾤον	ᾤον	ᾤον sed lib. ix. 8. 9. ᾤον
7.	μὴ αὐταὶ	μὴ αὐταὶ	μὴ αὐταὶ
5. 15.	προβήσομαι ἐς	παραβήσομαι ἐς	προβήσομαι ἐς
15.	σμικρὰ καὶ	σμικρὰ καὶ	μικρὰ καὶ
14.	τὸ πάλαι	τοπάλαι	τοπάλαι
7. 8.	ἀπ' οὗτου	ἀπ' οὗτου	ἀπὸ τευ
9.	Μήων	Μήων	Μήων
10.	τούτων Ἡρακλεῖδαι	τούτων δὲ Ἡρακλεῖδαι	τούτων δὲ Ἡρακλεῖδαι
9. 15.	διὰ θυρέων.	παρὰ θυρέων.	διὰ θυρέων.
10. 4.	ἔθνητο	ἔθνητο	ἔθνητο
11. 15.	διακρίναι	παρακρίναι	διακρίναι
14. 4.	πάρειξ δὲ τοῦ ἀργύρου	πάρειξ οἱ ἀργύρου	πάρειξ δὲ τοῦ ἀργύρου
15.	ἐνθα τερ	ἐνθάπτε	ἐνθάπτε
17. 8.	χώρην ἐσάμεναι	χώρην ἐσάμεναι	χώρην ἐσάναι
9.	παραφθείρει	παραφθείρειν	διαφθείρειν
18. 5.	ἰσβαλλών	ἰσβαλὼν	ἰσβαλὼν
20. 4.	τά μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
21. 1.	ἔξηγγέλη	ἔξηγγέλη	ἔξηγγέλη
22. 1.	προηγόρευε	προηγόρευε	προηγόρευε
14.	κατὰ μὲν τὸν	καὶ τὰ μὲν κατὰ τὸν	καὶ τὰ μὲν κατὰ τὸν
24. 9.	σφι προίεντα	προίεντα σφι	προίεντα σφι
27. 14.	οἰκίτα ἐλπίζων	οἰκίτα ἐλπίζων	εἰκότα ἐλπίζων
17.	ἀεράμενοι	ἀεράμενοι	ἀερώμενοι
28. 5.	Θρηῖκες	Θρηῖκες	Θρηῖκες
30. 7.	θησάμενον	θησάμενον	θησάμενον
12.	ἑπείρεσθαι μοι ἐπ' ἡλθε, εἴ	ἑπείρεσθαι μὲ ἐπ' ἡλθε σε, εἴ	ἑπείρεσθαι μὲ ἐπ' ἡλθε σέ, εἴ
14.	ἐπηρεώτα	ἐπηρεώτα	ἐπηρεώτα
31. 2.	ἐπηρεώτα	ἐπηρεώτα	ἐπηρεώτα
32. 19.	τὸ παρὰπαν	τοπαρὰπαν	τοπορὰπαν
32.	τοῖσι δὲ πρόχει	τοῖσι δὲ πρόχει	τοῖσι δὲ πρόχει

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHLEFER.	WESSELIUS.
52. 59.	ἀδύνατον ἔστι.	ἀδύνατον	ἀδύνατον
55. 1.	Ταῦτα λέγοντι Κροῖτος οὕτως	Ταῦτα λέγοντες Κροῖτος οὕτως	Ταῦτα λέγοντες Κροῖτος οὕτως
5. 3.	ἀμαρτία εἶναι	ἀμαρτίας εἶναι	ἀμαρτίας εἶναι
54. 9.	ἐξηγήσθη.	ἐξηγήσθη.	ἐξηγήσθη.
10.	καταρρώδηςας	καταρρώδηςας	καταρρώδηςας
15.	χρῆνται	χρῆνται	χρῆνται
55. 12.	ὀνομάζομαι	ὀνομάζομαι	ὀνομάζομαι
56. 17.	συνεξιλεῖν	συνεξιλεῖν	συνεξιλεῖν
58. 8.	ζῶης	ζωῆς	ζωῆς
59. 6.	φθεῖται;	φθεῖται;	φθεῖται;
8.	εἶπε	εἶπε	εἶπε
41. 3.	ἀχάριτι,	ἀχάριτι,	ἀχάριτι,
7.	χρηθῶ	χρηθῶ	χρηθῶ
7.	ἐρωμαινέου	ἐρωμαινέου	ἐρωμαινέου
9.	πρὸς δὲ τοῦτω	πρὸς δὲ, ἐς τοῦτο	πρὸς δὲ τοῦτο
42. 2.	ἔγωγε	ἔγωγε	ἔγωγε
4.	ἀνίσχον	ἀνίσχον	ἀνίσχον
45. 15.	ὡς οἰκὸς ἦν	ὡς οἰκὸς ἦν	ὡς οἰκὸς ἦν
19.	καθῆστο,	καθῆστο,	καθῆστο,
48. 5.	καὶ ἄλλοι οἱ	καὶ ἄλλοι οἱ	καὶ ἄλλοι οἱ
49. 3.	εἶπαι	εἶπαι	εἶπαι
50. 12.	τρίτον ἡμιτάλαντον	τρία ἡμιτάλαντα	τρία ἡμιτάλαντα
51. 18.	χαρίζεσθαι	χαρίζεσθαι	χαρίζεσθαι
53. 9.	ἐπειρωτῇ.	ἐπειρωτῇ.	ἐπειρωτῇ.
54. 1.	ἡμιπρόπια	ἡμιπρόπια	ἡμιπρόπια
6.	ἀτελεῖν	ἀτελεῖν	ἀτελεῖν
57. 2.	εἶπαι	εἶπαι	εἶπαι
7.	οἰκισάντων	οἰκισάντων	οἰκισάντων
15.	ἐνείκοντο	ἐνείκοντο	ἐνείκοντο
58. 2.	διαχρᾶται	διαχρᾶται	διαχρᾶται
6.	ὡς δὴ ἂν	πρὸς δὴ ἂν,	πρὸς δὴ ἂν,
60. 11.	βαρβαρικῶ	βαρβαρικῶ	βαρβαρικῶ
16.	μυγέσας	μυγέσας	μυγέσας
26.	καὶ οἱ ἐν	καὶ ἐν	καὶ ἐν
64. 2.	τὸ τρίτον	τρίτον	τρίτον
65. 15.	διζῶ	Δίζω	Δίζω
67. 11.	ἐπιμύον αὐτὶς τὴν ἐς	ἐπιμύον αὐτὶς ἐς	ἐπιμύον αὐτὶς ἐς
68. 27.	ἐπειρώατο	ἐπειρώατο	ἐπειρώατο
75. 13.	αἰεὶ τι	αἰεὶ τι	αἰεὶ τι
17.	ὀργὴν οὐκ ἄκρος	ὀργὴν οὐκ ἄκρος	ὀργὴν οὐκ ἄκρος
19.	ἐκουλίσαντο	ἐκουλίσαντο	ἐκουλίσαντο
75. 1.	ὧν τὸν Ἀστυάγεια	ὧν τὸν Ἀστυάγεια	ὧν Ἀστυάγεια
76. 2.	τῆς Καππαδοκίης	Καππαδοκίης	Καππαδοκίης
12.	ἀπιστάναι	ἀπιστάναι	ἀπιστάναι
14.	ἐπειρώατο	ἐπειρώατο	ἐπειρώατο
77. 2.	γὰρ οἱ δὲ συμβαλὼν	γὰρ οἱ δὲ συμβαλὼν	γὰρ οἱ συμβαλὼν
79. 5.	τὸ δεύτερον	ποδύτερον	ποδύτερον
5.	Λυδῶν τὴν δύναμιν	Λυδῶν τὴν δύναμιν	Λυδῶν δύναμιν
82. 18.	ὑπελίπτοντο	ὑπελίπτοντο	ὑπελίπτοντο
31.	κατακτενέμενοι	κατακτενέμενοι	κατακτενέμενοι
84. 17.	Ἐλπίδης αὐτὸς δὲ	Ἐλπίδης αὐτὸς δὲ	Ἐλπίδης αὐτὸς δὲ
85. 7.	ἦν	ἦν	ἦν
86. 15.	καίπερ	καίπερ	καίπερ
17.	Σόλων	ΣΟΛΩΝ	ΣΟΛΩΝ
26.	εἶπας, ὥστε αὐτῶ	εἶπας τὰ αὐτῶ	εἶπας, ὥστε αὐτῶ
27.	ἀποθεσθῆναι τῇπερ	ἀποθεσθῆναι οἱ τῇπερ	ἀποθεσθῆναι οἱ τῇπερ
87. 16.	ἐπαύρας	ἐπαύρας	ἐπαύρας
88. 7.	χρόνον ἀρά;	χρόνον ἀρά;	χρόνον ἀρά;
89. 4.	ἐνορῶ	ἐνορῶ	ἐνορῶ

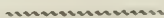
Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHLÆFER.	WESSELINGIUS.
89. 9.	ἀρέσκει	ἀρέσκει	ἀρέσκει
90. 7.	χαριεῖ	χαριῇ	χαριῇ
91. 22.	συνέβαλε.	συνέβαλε·	συνέβαλε·
92. 7.	ἔξαπόλωλε τῶν	ἔξαπόλωλε τὰ τῶν	ἔξαπόλωλε τὰ τῶν
94. 9.	βασιλῆος σιτοδείην	βασιλῆος σιτοδείην	βασιλῆος σιτοδείην
12.	δὴ ὦν τότε καὶ	δὴ ὦν τότε καὶ	δὴ ὦν τότε καὶ
25.	βασιλέα	βασιλῆα	βασιλῆα
26.	καταβῆναι ἐς	καὶ καταβῆναι ἐς	καὶ καταβῆναι ἐς
51.	βασιλέως	βασιλέως	βασιλέως
97. 1.	αἰεὶ	αἰεὶ	αἰεὶ
4.	ἐνθάδε	ἐνθάδε	ἐνθάδε
98. 1.	τόν τινα	όντινα	όντινα
20.	τόν Ἀθηνέων κύκλον	τόν Ἀθηνέων κύκλον	τόν Ἀθηνάων κύκλον
99. 7.	εἶναι τοῦτό γε αἰσχρόν.	τοῦτό γε εἶναι αἰσχρόν.	τοῦτό γε εἶναι αἰσχρόν.
8.	ὄροντες	ὄροντες	ὄροντες
11.	ὄρωσι	ὄρωσι	ὄρωσι
102. 3.	ἀπερχῆτο	ἀπερχῆτο	ἀπερχῆτο
105. 5.	καὶ τοὺς τοξοφόρους, καὶ τοὺς ἱππέας· πρὸ τοῦ	καὶ τοὺς ἱππέας, καὶ τοὺς τοξοφόρους· προτοῦ	καὶ τοὺς ἱππέας, καὶ τοὺς τοξοφόρους· προτοῦ
14.	ἄγε	ἦγε	ἦγε
105. 1.	ῆσαν	ῆσαν	ῆσαν
3.	τὸ προσωτέρω	τοπροσωτέρω	τοπροσωτέρω
107. 5.	ὑπερδύμενος	ὑποδύμενος	ὑποδύμενος
108. 18.	ἄλλοτὶ καὶ	ἄλλοτὶ καὶ	ἄλλοτὶ καὶ
109. 2.	ῆε	ῆε	ῆε
9.	αὐτῷ μοι	αὐτῷ μοι	αὐτῷ μοι
15.	μὲν σοι	μὲν τῶν	μὲν τῶν
110. 4.	συνοίκεε δὲ τῇ ἑωυτοῦ συνδού- λῳ·	συνοίκεε δὲ ἐωῦ τοῦ συνδούλῳ,	συνοίκεε δὲ ἐωῦ τοῦ συνδούλῳ,
111. 9.	ὅ τι μιν	ὅ τι μιν	ὅ τι μιν
28.	ὥδε ἔστι.	ὥδε ἔστι.	ὥδε ἔστι.
112. 9.	πᾶσα γε ἀνάγκη	πᾶσα ἀνάγκη	πᾶσα ἀνάγκη
114. 7.	τῶν δὲ κου	τῶν δὲ κου	τῶν δὲ κου
8.	ἐσφίρειν	φίρειν	φίρειν
115. 2.	ἐνεκα	ἐνεκα	ἐνεκα
116. 3.	ἐλευθερωτίερη	ἐλευθερωτίερη	ἐλευθερωτίερη
116. 10.	εἶσω	εἶσω	εἶσω
12.	δὲ αὐτὸν	ταῦδ' αὐτὸν	ταῦδ' αὐτὸν
117. 10.	ποιῆσω	ποιῶ	ποιῶ
12.	ποιῶ δὴ	ποιῶ δὴ	ποιῶ δὴ
118. 5.	ἐπαλλολόγητο,	ἐπαλλολόγητο,	ἐπαλλολόγητο
11.	γὰρ τοῦ παιδὸς	τοῦ παιδὸς γὰρ	τοῦ παιδὸς γὰρ
119. 3.	ἐκέκλητο,	ἐκέκλητο,	ἐκέκλητο,
7.	κελεύει.	κελεύει	κελεύει
120. 9.	ὅσα περ	ὅσαπερ	ὅσαπερ
9.	βασιλῆος	βασιλῆος	βασιλῆος
11.	διατάξας εἶχε	διατάξας ἤρχε	διατάξας ἤρχε
14.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
122. 6.	πρὸ τοῦ	προτοῦ	προτοῦ
11.	διὰ παντός·	διαπαντός·	διαπαντός·
13.	κατέβαλον	κατέβαλον	κατέβαλον
125. 3.	ἐποίηε δὴ τάδε	ἐποίηε δὴ ταῦτα	ἐποίηε δὴ ταῦτα
126. 3.	πάντη·	πάντα	πάντα
129. 1.	προσστάς	προστάς	προστάς
8.	ἑαυτοῦ δὴ	δὴ ἑαυτοῦ	δὴ ἑαυτοῦ
18.	τὸ πρῶν	τοπρῶν	τοπρῶν
130. 12.	ἐασίλευσε	καὶ ἐασίλευσε	καὶ ἐασίλευσε
14.	τὸ πρότερον	τοπρότερον	τοπρότερον
131. 1.	νόμοισι τοιοῦδε	νόμοισι τοιοῦδε	νόμοισι τοιοῦσι

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
151. 4.	ἱμοὶ δοκίειν,	ἱμοὶ δοκίει	ἱμοὶ δοκίει
152. 2.	κατεστήκει.	κατεστήκει.	κατεστήκει.
4.	τῶν δὲ ὥς	τῶν δὲ ὥς	τῶνδε ὥς
6.	τὸν τιάρην	τὸν τιάρην	τὸν τιάρην
12.	πάντα τὰ κρέα·	πάντα τὰ κρέα.	πάντα κρέα.
154. 1.	Ἐντυγχάνοντες δ'	Οἱ συντυγχάνοντες δ'	Οἱ συντυγχάνοντες δ'
2.	οἱ συντυγχάνοντες	οἱ ἐντυγχάνοντες	οἱ ἐντυγχάνοντες
11.	τὸν λεγόμενον	τὸν λεγόμενον	τῷ λεγόμενῳ
15.	μάλιστα	μάλα	μάλα
156. 8.	τοῦ δι,	ταύδε	ταύδε
158. 8.	τούτων, πολλοὶ καὶ ἐλαύ- νουσι ἐκ τῆς χάρης· καὶ τὰς λευκὰς	τούτων, ἐξελαύνουσι ἐκ τῆς χάρης· πολλοὶ καὶ τὰς λευκὰς	τούτων, πολλοὶ ἐξελαύνουσι ἐκ τῆς χάρης· καὶ τὰς λευκὰς
140. 5.	ποιόντας ταῦτα·	ταῦτα ποίοντας·	ταῦτα ποίοντας·
11.	ἀγώνισμα μίγα τοῦτο	ἀγώνισμα τοῦτο μίγα	ἀγώνισμα τοῦτο μίγα
141. 2.	κατεστράφατο	κατεστράφατο	κατεστράφατο
142. 2.	αἶεν	αἶεν	αἶεν
11.	αἶδε δὲ ἐν	αἶ δὲ ἐν	αἶ δὲ ἐν
145. 9.	οἱ Ἀθηναῖοι	Ἀθηναῖοι	Ἀθηναῖοι
10.	τὸ οὖνομα	τοῦνομα	τοῦνομα
13.	ἐπὶ σφίων	ἐπὶ σφίων	ἐπὶ τε σφίων
144. 6.	τὸ τάλαι	τοτάλαι	τοτάλαι
14.	οὔτοι ταύτην τὴν ζημίην ἐπὶ- θηκαν.	ταύτην τὴν ζημίην οὔτοι ἐπὶ- θηκαν	ταύτην τὴν ζημίην οὔτοι ἐπὶ- θηκαν
145. 1.	Δωδεκα δὲ μοι δοκίουςι	Δοκίουςι δὲ μοι δωδεκα	Δοκίουςι δὲ μοι δωδεκα
7.	ἀπ' ὅτου	ἀπὸ τοῦ	ἀπὸ τοῦ
146. 6.	Μινύαι δὲ Ὀρχομένιοι	Μινύαι δὲ Ὀρχομένιοι	Μινύαι δὲ Ὀρχομένιοι
5.	ὥς γέ τι	ὥς γέ τι	ὥς γέ τι
18.	καὶ ἔπειτεν, ταῦτα ποιήσαν- τες.	καὶ ἔπειτεν, ταῦτα ποιήσαν- τες.	καὶ ἐπεί τι ταῦτα ποιήσαν- τες.
150. 2.	στάσι	στάσι	στάσι
152. 7.	οὕτως	οὕτως	οὕτως
153. 12.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
155. 10.	τάπερ	τάπερ	τάπερ
156. 7.	οἱ πείθεσθαι	οἱ πείθεσθαι	οἱ πείθεσθαι
157. 5.	ὅσῃν δὴ κοτε	ὅσῃν δὴκοτε	ὅσῃν δὴκοτε
11.	ἀνῶσαι τὸν ἐν	ἀνῶσαι τὸν ἐν	ἀνῶσαι τὸν ἐν
158. 9.	τὸ διέυτερον	τὸδιέυτερον	τὸδιέυτερον
159. 4.	Κυμαίους κελεύοντες.	κελεύοντες Κυμαίους	κελεύοντες Κυμαίους
20.	τὸ λοιπὸν	τολοιπὸν	τολοιπὸν
160. 5.	ἴσῃ δὴ.	ἴσῃδὴ.	ἴσῃδὴ.
9.	Πολιούχου	Πουλίουχου	Πουλίουχου
11.	Ἀταρνίῃ	Ἀταρνεί	Ἀταρνεί
11.	Ἀταρνίως	Ἀταρνέως	Ἀταρνέως
165. 10.	ἑαυτοῦ	ἑαυτοῦ	ἑαυτοῦ
11.	τοῦτό γε οὐκ	τοῦτο οὐκ	τοῦτο οὐκ
164. 15.	ὅτι	ὅτι	ὅτι
166. 9.	τεσσεράκοντά σφισι	τεσσεράκοντά σφισι	τεσσεράκοντά σφισι
167. 2.	αὐτῶν πολλῶ	αὐτῶν πολλῶ	αὐτῶν πολλῶ
171. 8.	ἄτε δὴ	ἄτε δὴ	ἄτε δὴ
16.	ἐώθεισαν	ἐώθεισαν	ἐώθεισαν
24.	Μυλάσσοις	Μυλάσσοις	Μυλάσσοις
175. 2.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
7.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
9.	τόπερ	τόπερ	τόπερ
174. 9.	ἀπείργει	ἀπείργει	ἀπείργει
178. 4.	σφι, Νίνου	σφι, τῆς Νίνου	σφι, τῆς Νίνου
179. 5.	τὴν γῆν τὴν	τὴν γῆν	τὴν γῆν
180. 1.	Ἐπειχιστο	Ἐπειχιστο	Ἐπειχιστο
5.	διέργει	διέργει	διέργει

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIINGIUS.
180. 8.	τριωρόφων	τριωρόφων	τριωρόφων
12.	ἐπήσαν	ἐπήσαν	ἐπήσαν
181. 4.	τετείχιστο ἐν μέσῳ· ἐν τῷ ἦεν	τετείχιστο ἐν μέσῳ, ἐν τῷ μεν	τετείχιστο ἐν μέσῳ, ἐν τῷ ἦεν
4.	περιβόλῳ	περιβόλῳ	περιβόλῳ τε
182. 1.	Φασὶ δὲ αὐτοὶ οὗτοι,	Φασὶ δὲ αὐτοὶ οὗτοι,	Φασὶ δὲ οἱ αὐτοί,
186. 4.	Φαρσίος	Φαρσίος	Φαρσίος
9.	ὠρώρυκτα	ὠρώρυκτα	ὠρώρυκτα
11.	ἀπέξηρασμένου	ἀπέξηρασμένου	ἀπέξηρασμένου
19.	οἱ Βαβυλώνιοι	τοὶ Βαβυλώνιοι	τοὶ Βαβυλώνιοι
187. 17.	οὐ, τὸν δὲ νεκρὸν	οὐ, τὸν νεκρὸν δὲ	οὐ, τὸν νεκρὸν δὲ
188. 5.	Λαβυνήτου	Λαβυνήτου	Λαβυνήτου
9.	ἐν ἀργυρείοις ἀργυρείοις,	ἐν ἀργυρείοις ἀργυρείοις	ἐν ἀργυρείοις ἀργυρείοις
10.	ὅπῃ ἂν ἐλαύνῃσι	οἱ ὅπου ἂν ἐλαύνῃ	οἱ ὅπου ἂν ἐλαύνῃ
189. 10.	τοῦτο	τούτῳ	τούτῳ
15.	τετραμμένης τοῦ Γυνδίου	τοῦ Γυνδίου τετραμμένης	τοῦ Γυνδίου τετραμμένης
190. 11.	ἀνωτέρῳ τε	ἀνωτέρῳ δὲ	ἀνωτέρῳ δὲ
191. 9.	τά περ	τάπερ	τάπερ
18.	οὐκ ἂν	οὐκ ἂν	οὐδ' ἂν
192. 7.	ἡ Ἀσσυρίη χώρῃ τῇ	χώρῃ τῇ	χώρῃ τῇ
14.	πολεμιστηρίων,	πολεμιστίων	πολεμιστίων
17.	τοσοῦτο	τοσοῦτον	τοσοῦτον
193. 8.	νηυσίπτερος,	νηυσὶ πτερός	νηυσὶ πτερός
15.	τὸ παρὰπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
16.	ἐπειδὴν δὲ ἄριστα	ἐπειδὴν δὲ ἄριστα	ἐπειδὴν ἄριστα
26.	τούτων τὸν καραπὸν	τούτων τὸν καραπὸν	τούτων τὸν καραπὸν
27.	πεπαίνῃ τε σφί	πεπαίνῃ τε σφί	πεπαίνῃται σφί
194. 2.	αὐτὴν τὴν πόλιν	τὴν πόλιν αὐτὴν	τὴν πόλιν αὐτὴν
11.	φοινικηίου	φοινικηίου	φοινικηίου
19.	ἀπ' ὧν ἐκέρυξαν·	ἀπεκέρυξαν	ἀπεκέρυξαν
195. 5.	περιβαλλόμενες, ὑποδήματα	περιβαλλόμενοι, ὑποδήματα	περιβαλλόμενοι, ὑποδήματα
	ἔχουσιν	ἔχουσι	ἔχουσι
196. 8.	αὕτη	αὕτη	αὕτη
15.	γὰρ δὴ διεξέλθοι	γὰρ δὴ διεξέλθοι	γὰρ δὴ οἱ ἐξέλθοι
19.	προσέκειτο	προσέκειτο	προσέκειτο
22.	ἄνευ ἐγγυητίῳ	ἄνευ ἐγγυητίῳ	ἄνευ ἐγγυητίῳ
24.	οὕτω ἂν ἀπάγῃται·	οὕτω ἀπάγῃται·	οὕτω ἀπάγῃται·
25.	ἐκεῖτο	ἐκεῖτο	ἐκεῖτο
197. 4.	τοιούτου ἔπαυε, ὁκοῖον ἔχει	τοιούτου ἔπαυε, ὁκοῖόν ἂν	τοιούτου ἔπαυε, ὁκοῖόν ἂν
	ἔχει	ἔχει	ἔχει
199. 6.	ὅπισθεν ἔπεται πολλή.	ἔπεται πολλή ὅπισθεν·	ἔπεται πολλή ὅπισθεν.
10.	ὁδῶν	ὁδῶν	ὁδῶν
20.	τῷ πὸ	τῷ πὸ	τῷ πὸ
202. 8.	εἴλας,	εἴλας	εἴλας
15.	ὅθεν περ	ὅθεν περ	ὅθεν περ
19.	κατοικεῖσθαι	κατοικεῖσθαι	κατοικεῖσθαι
22.	τὴν Κασπίην	τὴν Κασπίην	τὴν Κασπίην
203. 5.	ὁρέων	ὁρέων	ὁρέων
12.	μίξιν δὲ	μίξιν τε	μίξιν τε
204. 10.	Κῦρος	ὁ Κῦρος	ὁ Κῦρος
206. 7.	πάντα	πάντως	πάντως
7.	εἰ μεγάλως προθυμείαι	ἢν μεγάλως προθυμείαι	ἢν μεγάλως προθυμείαι
207. 6.	ἰόντα ἀχάριστα	τὰ ἰόντα ἀχάριστα	τὰ ἰόντα ἀχάριστα
20.	ἐναντιούμενους ἑλᾶς ἰδὺς	ἐναντιούμενους ἑλᾶς ἰδὺς	ἐναντιούμενους ἑλᾶς ἰδὺς
208. 6.	τῷ περ	τῷ περ	τῷ περ
210. 2.	τῷ δὲ	τῷ δὲ	τῷ δὲ
4.	Ἀμειβεταὶ δὴ ὧν ὁ Ὑστασ-	Ἀμειβεταὶ ὧν δὴ ὁ Ὑστασ-	Ἀμειβεταὶ ὧν δὴ ὁ Ὑστασ-
	πης τοιοῦδε	πης τοιοῦδε	πης τοιοῦδε
9.	ἀπαγγέλλει	ἀπαγγέλλοι	ἀπαγγέλλοι

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIINGIUS.
210. 10.	αὐτῷ τοῦτο	αὐτῷ τοῦτο	αὐτῷ τοῦτο
211. 11.	βασιλείης	βασιλῆης	βασιλῆης
212. 6.	ἐπαναπλάειν	ἐπαναπλάειν	ἐπαναπλάειν
12.	μὴ ταῦτα σὺ ποιήσεις,	ταῦτα οὐ ποιήσεις	ταῦτα οὐ ποιήσεις
213. 2.	βασιλείης	βασιλῆης	βασιλῆης
214. 1.	ὡς οἱ ὁ Κῦρος	ὡς ὁ Κῦρος	ὡς ὁ Κῦρος
14.	ἰδίξειτο	ἰδίξειτο	ἰδίξειτο
15.	ἐναπήπτε	ἐναπήπτε	ἐναπήπτε
17.	ζώσαν τε	ζώσαν τε	ζώσαν τε
215. 4, 6.	σαγάρεις	σαγάρεις	σαγάρεις
216. 2.	ἐπὶ κοινῷ	ἐπὶ κοινῷ	ἐπὶ κοινῷ
7.	τρονίζεται	τρονίζεται	τρονίζεται

LIB. II.

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIINGIUS.
1. 4.	μέγα πένθος	πένθος μέγα	πένθος μέγα
5.	πένθος ποίεσθαι.	μέγα πένθος ποίεσθαι	μέγα πένθος ποίεσθαι
2. 1, 5.	Ψαμμήτιχου	Ψαμμήτιχου	Ψαμμήτιχου
11.	ἐπαγινέειν σφι	ἐπαγινέειν σφισι	ἐπαγινέειν σφισι
17.	εἰσύντα	εἰσύντα	εἰσύντα
20.	ἐπιμελουμένῳ	ἐπιμελουμένῳ	ἐπιμελουμένῳ
3. 3.	Ψαμμήτιχος	Ψαμμήτιχος	Ψαμμήτιχος
4, 5.	παιδῶν	παιδῶν	παιδῶν
6. 1.	αὐτῆς δὲ τῆς	αὐτῆς δὲ αὐτῆς	αὐτῆς δὲ αὐτῆς
8. 4.	αἱ λιθοτομίαι ἔνυσσι,	καὶ λιθοτομίαι	καὶ λιθοτομίαι
10.	ἔρος τοιούτου	ἔρος τοιούτου	ἔρος τοιούτου
12.	πεταρμένον τὸν αὐτὸν	πεταρμένον τὸν αὐτὸν	πεταρμένον αὐτὸν
9. 4.	συντιθεμένα οἱ	συντιθεμένα	συντιθεμένα
10. 1.	τῆς χώρης τῆς εἰρημένης	τῆς εἰρημένης	τῆς εἰρημένης
2.	ἰδοὺς δὲ καὶ	ἰδοὺς καὶ	ἰδοὺς καὶ
1. 13.	ὧν δὴ ἐδελήσει	ὧν ἐδελήσει	ὧν ἐδελήσει
16.	χωσθῆναι ἂν. κοῦ γε δὴ	χωσθῆναι ἂν· ἢ κοῦ γε δὴ	χωσθῆναι ἂν· κοῦ γε δὴ
12. 4.	ἄρεσι,	ἄρεσι,	ἄρεσι,
13. 4.	οὐκω	οὐκω	οὐκω
5.	ἢ μὴ	εἰ μὴ	εἰ μὴ
6.	τὸ ἐλάχιστον	τοῦλάχιστον	τοῦλάχιστον
12.	ἐπίλοιπον Αἰγύπτου	ἐπίλοιπον οἱ Αἰγύπτου	ἐπίλοιπον Αἰγύπτου
17.	σφι ὕιν	σφι ὕιν	σφισι ὕιν
15. 1.	χεῖσθαι τὰ περὶ	χεῖσθαι περὶ	χεῖσθαι περὶ
3.	Περσέως	Περσέως	Περσέως
5.	τῇ δὴ	τῇδε	τῇδε
15.	οὐ δὲ ἰδοι	οὐδὲ ἰδοι	οὐδὲ ἰδοι
21.	γίνεσθαι, πολλοὺς	γίνεσθαι, πολλοὺς	γίνεσθαι, πολλοὺς
16. 6.	γὰρ δὴ σφίαις	γὰρ σφίαις	γὰρ σφίαις
7.	μὴ τι γέ	μὴ τί γέ	μὴ τί γε
	τῆς ἐμμεντοῦ γνώμης	τῆς ἐμμεντοῦ γνώμης	τῆς ἐμμεντοῦ γνώμης
	χωρίου	χωρίου	χωρίου
19. 7.	ὅ τι κατέρχεται	ὅ τι κατέρχεται	ὅτι κατέρχεται

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
19. 11.	λελεγμένα	λεγόμενα	λεγόμενα
15.	ποταμῶν πάντων	πάντων ποταμῶν	πάντων ποταμῶν
22. 7.	εἰκὸς ἀπὸ	οἰκὸς ἀπὸ	εἰκὸς ἀπὸ
12.	ἕτερο ἂν	ἕτε' ἂν	ἕτε' ἂν
16.	φοιτῶσι	φοιτῶσι	φοιτῶσι
17.	ἐχιδνίζε καὶ	ἐχιδνίζε καὶ	ἐχιδνίζε εἰ καὶ
23. 2.	ἔγω γε	ἔγωγς	ἔγωγς
25. 5.	ἑώρα ποιέειν,	ἑώρει ποιέειν	ἑώρει ποιέειν
26. 11.	τά περ	τάπερ	τάπερ
28. 4.	πόλι	πόλι	πόλει
6.	ἐμοί γε	ἐμοίγε	ἐμοίγε
30. 23.	διδούσι σφείας αὐτοῦς	διδούσι σφείας αὐτοῦς	διδούσι σφείας ἐαυτοῦς
25.	ἦσαν οἱ	ἦσαν οἱ	ἦσαν οἱ
31. 2.	τασοῦτοι γάρ	οὔτοι γάρ	οὔτοι γάρ
32. 22.	ἄνδρος δεινῶς, καὶ	καὶ ἄνδρος δεινῶς, καὶ	καὶ ἄνδρος δεινῶς, καὶ
18.	ἣ τελευτᾷ τὰ τῆς Λιβύης	ἣ τελευτᾷ τὰ τῆς Λιβύης	ἣ τελευτᾷ τῆς Λιβύης
22.	πάντων. Ἐπεὶ ὦν	πάντων. ἦσαν ὦν	πάντων. Ἐπεὶ ὦν
26.	τῇ ἅπαντας	τῇ πάντας	τῇ ἅπαντας
24.	τά πρῶτα	ταπρῶτα	ταπρῶτα
33. 7.	Νεῖλος, καὶ μέσην	Νεῖλος, μέσην	Νεῖλος, μέσην
14.	θάλασσαν ῥέων τὴν τοῦ Εὐ- ξείνου πόντου διὰ πάσης Εὐρώπης, τῇ Ἰστρίῳ οἱ Μιλησίων	θάλασσαν τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου, τῇ Ἰστρίῳ οἱ Μι- λησίων	θάλασσαν ῥέων τὴν τοῦ Εὐ- ξείνου πόντου διὰ πάσης Εὐρώπης, τῇ Ἰστρινῷ Μι- λησίων
55. 2.	πλείστα	πλίω	πλίω
14.	εὐμαρίη	εὐμαρία	εὐμαρία
56. 1.	Οἱ ἱρέες θειῶν	Οἱ ἱρέες τῶν θειῶν	Οἱ ἱρέες θειῶν
16.	καὶ κάλους	καὶ τοὺς κάλους	καὶ τοὺς κάλους
57. 13.	ἐπιτελείουσι μυρίας,	μυρίας ἐπιτελείουσι,	μυρίας ἐπιτελείουσι,
16.	κρεῖων βοείων καὶ χηνέων πληθὺς τι ἐκάστω γί- νεται πολλόν, ἡμέρης ἐκάσ- της	κηνέων καὶ βοείων κρεῖων πλη- θὺς τι ἐκάστω γίνεσθαι πολλόν ἐκάστης ἡμέρης.	κηνέων καὶ βοείων κρεῖων πλη- θὺς τι ἐκάστω γίνεσθαι πολλόν ἐκάστης ἡμέρης.
38. 4.	τοῦτο	τοῦτο	τοῦτο
39. 7.	οἷδε	οἷδε	οἷδε
14.	ὁμοίως κρεῖωνται	κρεῖωνται ὁμοίως	κρεῖωνται ὁμοίως
40. 10.	ἄσταφιδος,	ἄσταφίδων,	ἄσταφίδων,
41. 17.	περίμετρον	περίμετρος	περίμετρος
42. 13.	οἷ	οἷ	οἷ
14.	τοῦ Διὸς τᾶγαλμα	τᾶγαλμα τοῦ Διὸς	τᾶγαλμα τοῦ Διὸς
24.	τὸν ἱρόν	τὸ ἱρόν	τὸ ἱρόν
43. 1.	ὅτι	ὥς	ὥς
4.	τὸ οὐνομα	τοῦνομα	τοῦνομα
6.	τοῦνομα	τὸ οὐνομα	τὸ οὐνομα
8.	ἐν δὲ καὶ	ἐν δὲ δὴ καὶ	ἐν δὲ δὴ καὶ
44. 10.	ἰδουθῆναι	ἰδουθῆναι	ἰδουθῆναι
46. 7.	οὐ τι	οὐτι	οὐτι
47. 7.	ἐκδιδόσθαι	ἐκδιδόνταί	ἐκδιδόνταί
7.	ἀγόνται	ἄγονται	ἄγονται
51. 14.	μαδόντες παρὰ Πελασγῶν	παρὰ Πελασγῶν μαδόντες	παρὰ Πελασγῶν μαδόντες
52. 6.	ἔπειτιν δὲ, χρόνου	ἔπειτιν δὲ, χρόνου	ἔπειτιν δὲ χρόνου
53. 1.	εἴτε	εἴτε	εἴτε
63. 3.	εὐτ' ἂν	εὐτ' ἂν	εὐτ' ἂν
4.	τᾶγαλμα	τὸ ἄγαλμα	τὸ ἄγαλμα
65. 20.	ἱρηκα	ἱρηκα	ἱρηκα
67. 1.	Ἀπαγόνται	Ἀπάγονται	Ἀπάγονται
5.	ἱρηκας	ἱρηκας	ἱρηκας
6.	ῥεῖς, ἰούσας ἱρᾶς, ἱς	ῥας δὲ ῥεῖς ἱς	ῥας δὲ ῥεῖς ἱς
68. 21.	ἑώρει	ἑώρει	ἑώρει

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
69. 7.	προσθίους	ἔμπροσθίους	ἔμπροσθίους
8.	ζώντας	ζώντας	ζώντας
70. 2.	ἔμοι γε	ἔμοι γε	ἔμοι γε
72. 4.	τοῦ Νείλου φασὶ εἶναι	εἶναι τοῦ Νείλου φασί	εἶναι τοῦ Νείλου φασί
73. 15.	κατ' ὅ τι	καθότι	καθότι
74. 3.	τοὺς θάπτουσι ἀποθανόντας	τοὺς ἀποθανόντας θάπτουσι	τοὺς ἀποθανόντας θάπτουσι
76. 2.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
8.	μίλανά ἐστι	μίλανά ἐστι	μίλανά ἐστι
10.	οἷη περ	οἷη περ	οἷη περ
77. 4.	διαχωρῶνται.	δὴ χωρῶνται.	δὴ χωρῶνται.
9.	δοκεῖν ἔμοι,	ἔμοι δοκεῖν,	ἔμοι δοκεῖν,
78. 3.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
79. 3.	ἄισμα ἔν ἐστι, Λίνος, ὅπερ ἔν τε Φοινίκη αἰοιδιμός ἐστι	ἄισμα ἔν ἐστι, ὅπερ ἔν τε Φοινίκη αἰοιδιμός ἐστι	ἄισμα ἐν ἐστι Λίνος, ὅπερ ἔν τε Φοινίκη αἰοιδιμός ἐστι
5.	αὐτὸς εἶναι τὸν οἱ Ἕλληνας Λίνον	αὐτὸς εἶναι τὸ οἱ Ἕλληνας Λίνον	αὐτὸς εἶναι τὸν οἱ Ἕλληνας Λίνον
8.	ὀκείδεν ἔλαβον	ὀκείδεν ἔλαβον	ὀκείδεν ἔλαβον τοῦτομα.
81. 6.	καλειρόμενοι καὶ Βακχικοῖσι, ἰοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι, καὶ Πυθαγορείοισι. οὐδὲ	καλειρόμενοι καὶ Βακχικοῖσι, ἰοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι, καὶ Πυθαγορείοισι. οὐδὲ	καλειρόμενοι καὶ Πυθαγορείοισι. οὐδὲ
82. 7.	τὼ παρβαῖνον	τὼ παρβαῖνον	τὼ παρβαῖνον
85. 2, 3.	οἰκίων	οἰκητῶν	οἰκητῶν
86. 14.	ἐγχείοντες φάρμακα	φάρμακα ἐγχείοντες	φάρμακα ἐγχείοντες
25.	τὰ πολλὰ	ταπολλὰ	ταπολλὰ
87. 3.	κίδρου	τοῦ κίδρου	τοῦ κίδρου
89. 5.	εἵνεκα	εἵνεκα	εἵνεκα
8.	κατεῖπται	κατεῖπται	κατεῖπται
91. 10.	τοῦ Περσέος	Περσέος	Περσέος
17, 18.	ὅ τι	ὅ τι	ὅτι
92. 3.	καὶ οἱ ἄλλοι Αἰγύπτιοι	καὶ οἱ ἄλλοι Αἰγύπτιοι	καὶ οἱ ἄλλοι Αἰγύπτιοι
4.	τὰ ἄλλα	τᾶλλα	τᾶλλα
5.	εὐτελείην	εὐτελείην	εὐτελείην
95. 15.	ἐπ' ἀριστερὰ	ἐπαρισστερά	ἐπαρισστερά
16.	ἐπὶ δεξιᾷ	ἐπιδεξιᾷ	ἐπιδεξιᾷ
20.	ἵνα δὴ μὴ	ἵνα μὴ	ἵνα μὴ
25.	πίπλασθαι	πίπλασθαι	πίπλασθαι
27.	οἱ ἰχθύες ἐντεκόντες	οἱ ἰχθύες οἱ τεκόντες	ἰχθύες ἐκτεκόντες
95. 7.	τῆς μὲν ἡμέρας	τῆς ἡμέρας μὲν	τῆς ἡμέρας μὲν
96. 7.	ἐπειὶ δὲ τῷ τρώπῳ	ἐπειὶ δὲ τρώπῳ	ἐπειὶ δὲ τρώπῳ
21.	ἐκτεκόντες	ἐκτεκόντες	ἐκτεκόντες
97. 9.	οὐκ αὐτός	οὐδ' αὐτός	οὐδ' αὐτός
99. 6.	καὶ τὴν Μέμφιν	τὴν Μέμφιν	τὴν Μέμφιν
100. 5.	ἥ τις	ἥ τις	ἥ τις
105. 1.	ταῦτα δὲ	ταῦτα δὲ	ταῦτα δὲ
9.	ὅσον δὴ,	ὅσονδὴ,	ὅσονδὴ,
104. 8.	τοῖσι δὲ	τοῖσι δὲ	τοῖσι δὲ
16.	κατὰ τὰ αὐτά.	κατὰ ταυτά.	κατὰ ταυτά.
105. 3.	κατὰ τὰ αὐτά.	κατὰ ταυτά.	κατὰ ταυτά.
106. 9.	χειρὶ	χειρὶ	χειρὶ
110. 5.	τῶν δὲ	τῶνδὲ δὲ	τῶνδὲ δὲ
7.	οἷα περ	οἷα περ	οἷα περ
111. 24.	τοῦ γε	τοῦ γε	τοῦ γε
113. 11.	ἀπ' ἀρχῆς	ἀπαρχῆς	ἀπαρχῆς
114. 6.	ἐς γῆν τὴν σὴν	ἐς γῆν ταύτην	ἐς γῆν ταύτην
115. 7.	τὸ οὐνομα	ταῦνομα	ταῦνομα
116. 6.	κατὰ γὰρ ἐποίησε	κατάπερ ἐποίησε	κατὰ γὰρ ἐποίησε
117. 2.	μάλιστα, ὅλην	μάλιστα ὅλην	μάλιστα ὅλην
119. 11.	ἐπὶ Λιβύης.	ἐπὶ Λιβύης.	ἐπὶ Λιβύης.
11.	ὅκου ἐτραπέτο, οὐκέτι εἶχον	ὅκου ἐτι ἐτραπέτο, οὐκ εἶχον	ὅκου ἐτι ἐτραπέτο, οὐκ εἶχον

Cap. Liu.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
120. 19.	μᾶλλον ἐὼν	μᾶλλον γε ἐὼν	μᾶλλον γε ἐὼν
121. 5.	εἴκοσι πήχεων·	εἴκοσι πήχεων·	εἴκοσι πήχεων·
51.	ἐντείλασθαι σφί	ἐντείλασθαι σφισι	ἐντείλασθαι σφισι
89.	τὴν δὲ θυγατέρα	τὴν θυγατέρα	τὴν θυγατέρα
99.	δὲ ὡς τοῦ	δὲ ὡς τοῦ	δὲ ὡς τοῦ
110.	ἀνενείχθαι	ἀνενείχθαι	ἀνενείχθαι
122. 3.	καὶ κεῖθι	καὶ κεῖθι	καὶ κεῖθι
5.	ἀνω ἀπικέσθαι	ἀπικέσθαι	ἀπικέσθαι
9.	(bis) εἴ τε	εἴτε	εἴτε
15.	εἴκοσι	εἴκοσι	εἴκοσι
123. 3.	ὑπὲρ ἐκάστων	ὑπ' ἐκάστων	ὑπ' ἐκάστων
124. 15.	τῆς γὰρ μήκος μὲν	τῆς μὲν γὰρ μήκος	τῆς μὲν γὰρ μήκος
18.	ταύτης τε δὴ	ταύτης τε δὴ	ταύτης τε δὴ
20.	πυραμίδες, τῶν ὑπὸ γῆν	πυραμίδες, καὶ τῶν ὑπὸ γῆν	πυραμίδες, τῶν ὑπὸ γῆν
22.	εἴκοσι	εἴκοσι	εἴκοσι
25.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
125. 2.	κρῶσσας,	κρῶσσας	κρῶσσας
3.	τὸ πρῶτον	τοπρῶτον	τοπρῶτον
10.	καὶ αἱ μηχαναὶ ἦσαν· εἴ τε	καὶ μηχαναὶ ἦσαν· εἴτε	καὶ μηχαναὶ ἦσαν· εἴτε
12.	λελέχθω γὰρ ἡμῖν	λελέχθω ἡμῖν	λελέχθω ἡμῖν
127. 8.	διὰ οἰκοδομημένου	διοικοδομημένου	διοικοδομημένου
11.	πόδας, ὑποδάς	πόδας, ὑπόδας	πόδας, ὑπόδας
12.	μεγάλῃς οἰκοδόμησει.	μεγάλῃς οἰκοδόμησει.	μεγάλῃς οἰκοδομῆς·
128. 5.	Φιλίτινος,	Φιλίτιος	Φιλίτιος
130. 8.	εἴκοσι	εἴκοσι	εἴκοσι
131. 2.	Μακερῖνος ἐράσθη	Μακερῖνος ἡράσθη	Μακερῖνος ἡράσθη
8.	ταῦτα δὲ	ταῦτα δὲ	ταῦτα δὲ
11.	φαίνοντο	ἐφαίνοντο	ἐφαίνοντο
132. 5.	ὅση περ	ὅσηπερ	ὅσηπερ
133. 18.	εἶναι γῆς ἐνηετηρία	εἶναι ἐνηετηρία	εἶναι ἐνηετηρία
134. 2.	εἴκοσι	εἴκοσι	εἴκοσι
5.	οὐ δὲ	οὐδὲ	οὐδὲ
7.	οὐ γὰρ ἂν οἱ	οὐ γὰρ ἂν οἱ	οὐ γὰρ οἱ
12.	ἦν λιπόντων, ἦν	λιπόντων, ἦν	λιπόντων, ἦν
135. 2.	κομίσαντός μιν·	κομίσαντος·	κομίσαντος·
7.	εἶναι Ῥοδάπιν,	εἶναι Ῥοδάπιος	εἶναι Ῥοδάπιν,
21.	τὸ οὐνομα	τοῦνομα	τοῦνομα
136. 5.	ἐγγεγλυμμένους	εὐ γεγλυμμένους	εὐ γεγλυμμένους-
13.	μηδὲ αὐτῶ	μήτ' αὐτῶ	μήτ' αὐτῶ
140. 5.	ἐς τὴν δωρεὴν	ἐς δωρεὴν	ἐς δωρεὴν
8.	ἐπτακόσια	πεντακόσιαι	ἐπτακόσια
142. 13.	μὲν τοι	μέντοι	μέντοι
143. 2.	γενεηλογήσαντί τε ἑαυτὸν,	γενεηλογήσαντι ἑαυτὸν, καὶ	γενεηλογήσαντι ἑαυτὸν, καὶ
	καὶ ἀναδήσαντι τὴν	ἀναδήσαντί τε τὴν	ἀναδήσαντί τε τὴν
144. 4.	οἰκόντας	οὐκ ἶόντας	οὐκ ἶόντας
145. 15.	ἐξηκόσια	ἐξηκόσια	ἐξηκόσια
146. 7.	ἄνδρας γενομένους,	γενομένους· ἄνδρας	γενομένους· ἄνδρας
147. 1.	οἱ τε ἄλλοι	οἱ τε ἄλλοι	οἱ ἄλλοι
10.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
148. 10.	μεγάλων	μεγίστων	μεγίστων
13.	τοίχους δὲ ἔξωθεν	τοίχους καὶ ἔξωθεν	τοίχους καὶ ἔξωθεν
17, 24.	ὀρέομεν	ὀρέομεν	ὠρέομεν
31.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
149. 5.	ἴσοι καὶ	ἴσον καὶ	ἴσοι καὶ
11.	τοσοῦτο·	τοσοῦτον·	τοσοῦτον·
20.	ἡ δὲ,	ἡδε,	ἡδε,
150. 2.	ἐν Λιθύῃ	ἐς Λιθύην	ἐς Λιθύην
13.	ἄρουρον	ἄρουρον	ἄρουρον
151. 6.	et deinceps Ψαμμίτιχος	Ψαμμίτιχος	Ψαμμίτιχος

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
152. 5.	τὸ δεύτερον	ποδεύτερον	ποδεύτερον
154. 1.	"Ιωσι καὶ τοῖσι	"Ιωσι καὶ τοῖσι Καρσὶ τοῖσι	"Ιωσι καὶ τοῖσι Καρσὶ τοῖσι
156. 5.	εἶναι αὕτη ἡ νῆσος	αὕτη ἡ νῆσος εἶναι	αὕτη ἡ νῆσος εἶναι
16. 16.	ὅτε δὴ τὸ	ὅτε τὸ	ὅτε τὸ
158. 16.	τῇ δὲ	τῇ δὴ	τῇ δὴ
17. 17.	ἐν τῇ Νοτίῳ	ἐς τὴν Νοτίαν	ἐς τὴν Νοτίαν
20. 20.	χίλιοι ἀπαρτὶ ἐς	χίλιοι ἐς	χίλιοι ἐς
162. 1.	δὲ Ἀπρίης	δὲ ὁ Ἀπρίης	δὲ ὁ Ἀπρίης
6. 6.	οὕτως	οὕτως	οὕτως
12. 12.	ὥς δὲ ἀπικόμενος τὸν Ἀμασιν ἐκάλει, ὁ Πατάρχημις,	ὥς δὲ ἀπικόμενος ὁ Πατάρχημις, τὸν Ἀμασιν ἐκάλει,	ὥς δὲ ἀπικόμενος ὁ Πατάρχημις, τὸν Ἀμασιν ἐκάλει,
25. 25.	λόγον αὐτῷ	λόγον ἐαυτῷ	λόγον αὐτῷ
163. 7.	Ἑρμοτυσίαν ἄλλοι,	Ἑρμοτυσίαν,	Ἑρμοτυσίαν,
171. 6.	ταύτης εἰδὼς μοι	ταύτης μοι	ταύτης μοι
172. 5.	κατόνντο	κατόνντο	κατόνντο
5. 5.	τὸ πρὶν	τοπρὶν	τοπρὶν
9. 9.	ἐναπνιζέσθαι.	ἐναπνιζέσθαι	ἐναπνιζέσθαι
175. 8.	χρῆν	ἐχρῆν	ἐχρῆν
174. 4.	ἐπιτήδεια	ἐπιτήδεια	ἐπιτήδεια
6. 6.	μὴν δὴ καὶ ἠλίσκετο	μὴν δὴ καὶ ἠλίσκετο	μὴν δὴ κατηλίσκετο
8. 8.	ἐποίησε τοιαῦτα	ἐποίησε τοιαῦτα	ἐποίησε τοιαῦτα
14. 14.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
175. 9.	εἰκοσι	εἰκοσι	εἰκοσι
20. 20.	τῶνδ'	τῶνδ'	τῶνδ'
22. 22.	καταχθόμενον	καὶ ἀχθόμενον	καὶ ἀχθόμενον
176. 6.	εἰκοσι	εἰκοσι	εἰκοσι
177. 7.	μὴ δὲ	μηδὲ	μηδὲ
178. 5.	ἔδωκε χάρις	ἔδωκε χάρις	ἔδωκε χάρις
179. 1.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
180. 2.	ἐξεργασθαι	ἐξεργασθαι	ἐξεργασθαι
4. 4.	ἐπέσπευσε	ἐπέσπευσε	ἐπέσπευσε
5. 5.	ποιούντες δὲ τοῦτο	ποιούντες δὴ τοῦτο	ποιούντες δὴ τοῦτο
6. 6.	ἠνείκαντο.	ἠνείκαντο.	ἠνείκαντο.
181. 1.	δὲ Ἀμασις φιλόνητά τε	δ' ἐς ἀλλήλους φιλόνητά τε	δ' ἐς ἀλλήλους φιλόνητά τε
9. 9.	εἶπε ὁ Ἀμασις	εἶπε δὴ ὁ Ἀμασις	εἶπε δὴ ὁ Ἀμασις
11. 11.	οὐδεμία	οὐδεμία	οὐδεμία
14. 14.	ὕπ' ἐκείνην	ἐπ' ἐκείνην	ἐπ' ἐκείνην
182. 11.	προσχυρῶς,	προσχυρῶς,	προσχυρῶς,

VARIANTES LECTIONES.

LIB. III.

Cap. Lin.	SCHWEIGIÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIŒGIUS.
1. 5.	ἐκ βουλῆς	ἐκ συμβουλῆς	ἐκ συμβουλῆς
4. 15.	στρατεύεσθαι Καμβύσῃ	Καμβύσῃ στρατεύεσθαι	Καμβύσῃ στρατεύεσθαι
5. 2.	πόλιος, ἡ ἐστὶ	πόλιος, γῇ ἐστὶ	πόλιος, ἡ ἐστὶ
9.	ἥδη Αἴγυπτος	δὴ Αἴγυπτος	δὴ Αἴγυπτος
8. 16.	Οὐροτάλ·	Οὐροτάλ·	Οὐροτάλ·
9. 5.	καὶ ὑπέμεινε	καὶ ὑπέμεινε	καὶ ὑπέμεινε
10. 11.	τὸ μέχρι ἡμεῖς,	τομέχρι ἡμεῖς,	τομέχρι ἡμεῖς,
13.	τὸ παράπαν·	τοπαράπαν·	τοπαράπαν·
12. 8.	διαρρήξεις·	διαρρήξεις·	διαρρήξεις·
13. 12.	Λίβυες, τοιαῦτα	Λίβυες, τοιαῦτα	Λίβυες, τοιαῦτα
14. 9.	παρήσαν	παρήσαν	παρήσαν
15.	τούς τε αὐχένας	τούς δὲ αὐχένας	τούς δὲ αὐχένας
16.	ἄγοντο δὲ	ἄγοντο δὲ	ἄγοντο δὲ
20.	ἄγεόμενον	ἄγεόμενον	ἄγεόμενον
23.	ὥς τε τῶν	ὥς τε τῶν	ὥς τε τῶν
15. 4.	εἰ δὲ	ἦν δὲ	ἦν δὲ
7.	ἦν καὶ σφειων	εἰ καὶ σφειων	εἰ καὶ σφειων
16. 10.	εἶναι πῦρ, τὸ ὧν κατακαίειν	εἶναι τὸ πῦρ, τὸ ὧν κατα-	εἶναι τὸ πῦρ, τὸ ὧν κατα-
	γε τοὺς	καίειν τε τοὺς	καίειν τε τοὺς
13.	νερόμισται, πῦρ	νερόμισται τὸ πῦρ	νερόμισται τὸ πῦρ
14.	τά περ ὧν λάβῃ,	τά περ ὧν λάβῃ·	τά περ ὧν λάβῃ·
24.	μῆλλοι ἀποθάνοντα	ἀποθάνοντα μῆλλοντα	ἀποθάνοντα μῆλλοντα
30.	γενέσθαι, ἀλλως	γενέσθαι, ἀλλ' ἄλλως	γενέσθαι, ἀλλ' ἄλλως
18. 5.	δαίνυσθαι	δαίνυσθαι	δαίνυσθαι
19. 4.	μετήσαν	μετήσαν	μετήσαν
20. 5.	τὰ λέγειν	τὰ τε λέγειν	τὰ τε λέγειν
8.	αὐτοὺς φασὶ κεχωρισμένοις	αὐτοὺς φασὶ κεχωρισμένοις	αὐτοὺς καὶ κεχωρισμένοις
22. 20.	πόματι ἀνέφερον,	πόματι τῷδε ἀνέφουρον	πόματι τῷδε ἀνέφουρον
23. 2.	εἰκοσι καὶ	εἰκοσι τε καὶ	εἰκοσι τε καὶ
24. 2.	ἑξ ὕλου,	ἑξ ὕλου	ἑξ ὕλου
6.	ἑξ ὕλου	ἑξ ὕλου	ἑξ ὕλου
25. 8.	αὐτοῦ τάξας	αὐτοῦ ταύτη τάξας	αὐτοῦ ταύτη τάξας
26. 7.	Μακάρων νῆσας.	Μακάρων νήσον.	Μακάρων νήσον.
11.	δὲ καὶ τὰδε	δὲ τὰδε	δὲ τὰδε
28. 5.	μετήσαν	μετήσαν	μετήσαν
11.	τετραγώνων φορεῖν· ἐπὶ	τετραγώνων· ἐπὶ	τετραγώνων· ἐπὶ
30. 14.	ὅς ἦν οἱ	ὅς οἱ ἦν	ὅς οἱ ἦν
31. 11.	τοῖσι Πέρσῃσι δίκας	τοῖσι Πέρσῃσι δίκας	τοῖσι δίκας
32. 15.	περιτετιλμένη, ἡ Θριδάξ, ἡ	περιτετιλμένη· ἡ δασεῖα ἡ	περιτετιλμένη· ἡ δασεῖα ἡ
	δασεῖα	Θριδάξ	Θριδάξ
33. 5.	γὰρ τίνα καὶ ἐκ	γὰρ τίνα ἐκ	γὰρ τίνα ἐκ
5.	ὀνομάζουσί τινες.	ὀνομάζουσί τινες.	ὀνομάζουσί τινες.
36. 17.	ἀλλ' οὐ τι	ἀλλ' οὐτι	ἀλλ' οὐτι
28.	ἐπηγγέλλον αὐτῷ	ἐπηγγέλλοντο αὐτῷ	ἐπεγγέλλοντο αὐτῷ
37. 11.	ὁμοῖα τοῦ Ἡφαίστου·	ὁμοῖα τοῖσι τοῦ Ἡφαίστου	ὁμοῖα τοῦ Ἡφαίστου·
38. 5.	ὠνδρώποισι	ὠνδρώποισι	ὠνδρώποισι
15.	Καλατίας,	Καλατίας,	Καλατίας,
17.	δεξιάτ' ἂν	δεξιάτ' ἂν	δεξιάτ' ἂν
40. 7.	ἐπισταμένῃ	ἐπισταμένῃ τὸ θεῖον	ἐπισταμένῃ τὸ θεῖον
17.	εὐτυχίαι τοι αὐταῖσι	εὐτυχίαι τοι τοιαύταισι	εὐτυχίαι τοι τοιαύταισι
41. 5.	δὲ ἦν Θεοδώρου	ἦν δὲ Θεοδώρου	ἦν δὲ Θεοδώρου

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHLÆFER.	WESSELIUS.
42. 3.	Πολυκράτει	Πολυκράτει	Πολυκράτει
15.	κεχαρηκότες	κεχαρηκότες	κεχαρηκότες
43. 6.	τοῦ δὲ εἰνεκα	τοῦδε [δὲ] εἰνεκα	τοῦδε εἰνεκα
44. 7.	ἔτι μψε	ἔτι μπε	ἔτι μπε
45. 12.	ἔδει	ἔδει	ἔδει
46. 8.	περιεργάσθαι	περιεργάσθαι	περιεργάσθαι
47. 11.	τῶν δὲ εἰνεκα	τῶν δὲ εἰνεκα	τῶνδε εἰνεκα
48. 4.	κατὰ δὲ τὸν	κατὰ δὴ τὸν	κατὰ δὴ τὸν
7.	ἱκτομῇ· προσχόντων	ἱκτομῇ· προσχόντων	ἱκτομῇ· προσχόντων
49. 4.	εἰς διάφοροι ἑόντες ἑαυτοῖσι. τούτων	εἰς ἀλλήλοισι διάφοροι, ἑόντες ἑαυτοῖσι [συγγενέες.] τού- των	εἰς ἀλλήλοισι διάφοροι, ἑόν- τες ἑαυτοῖσι [συγγενέες.] τού- των
50. 13.	οὐ προσδιελέγιστο,	οὐ τι προσδιελέγιστο,	οὐτε προσδιελέγιστο
14.	δέ μιν, περιθύμως ἱχόμενος.	δέ μιν περιθύμως ἱχόμενος	δέ μιν περιθύμως ἱχόμενος
51. 8.	ἔξελασθεις	ἔξελασθεις	ἔξελασθεις
12.	ἔξίργειν	ἔξίργειν	ἔξίργειν
13.	ἀπειλαυνόμενος δ' ἂν ᾗε ἐπ'	ἀπειλαυνόμενος δ' ἂν ᾗε ἐπ'	ἀπειλαυνόμενος ἂν ᾗε ἐπ'
52. 10.	καὶ ἀγαθὰ τὰ	καὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ	καὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ
25.	πλοίων,	πλοίων	πλοίων
28.	ὥς τῶν	ὥς τὸν	ὥς τὸν
53. 25.	τρίτον Περιάνδρος	τρίτον ὁ Περιάνδρος	τρίτον ὁ Περιάνδρος
54. 5.	ἀπηλάθνησαν.	ἀπηλάθνησαν.	ἀπηλάθνησαν.
55. 12.	Σαμίων.	Σαμίων εὐ.	Σαμίων εὐ.
57. 16.	ἦν τότε	τότε ἦν	τότε ἦν
58. 3.	προσέσχον	προσέσχον	προσέσχον
5.	μιλητηλέφεις·	μιλητηλέφεις·	μιλητηλέφεις
7.	Ἀπικόμενοι δ' ὦν	Ἀπικόμενοι δ' ὦν	Ἀπικόμενοι δ' ὦν
59. 2.	Ἰδρίην	Ἰδρίαν	Ἰδρίαν
4.	τούτου	τούτου	τούτου
4.	ἔξελώντες	ἔξελώντες	ἔξελώντες
60. 3.	τούτου ὄρυγμα	τούτου τὸ ὄρυγμα	τούτου τὸ ὄρυγμα
61. 5.	ὀλίγοι ἦσαν	ὀλίγοι τε ἦσαν	ὀλίγοι τε ἦσαν
14.	τῇ τι ἄλλη διέπιμπε,	διέπιμπε τῇ τι ἄλλη	διέπιμπε τῇ τι ἄλλη
62. 16.	πρὸ τοῦ, οὐ μή τι	πρὸ τοῦ, οὐ μή τι	πρὸ τοῦ, οὐ μή τι
17.	μεταδιώξαντες	μεταδιώξαντες	μεταδιώξαντες
63. 8.	οὐκ	οὐκ	οὐκ
65. 36.	ποιμναι	ποιμναι	ποιμναι
66. 12.	ἀνσπεῖντα·	ἀνσπεῖντα·	ἀνσπεῖντα·
12.	ἢ μὴ μὲν	ἢ μὴ μὲν	ἢ μὴ μὲν
67. 1.	Ὁ μὲν δὴ	Ὁ δὲ δὴ	Ὁ δὲ δὴ
68. 3.	ἑμῶς	ἑμῶς	ἑμῶς
8.	Φαιδίμην·	Φαιδίμην·	Φαιδίμην·
11.	παρὰ ταύτην	παρ' αὐτὴν	παρ' αὐτὴν
12.	εἴτε	εἴτε	εἴτε
15.	εἴτε	εἴτε	εἴτε
16.	Εἰ μὴ αὐτὴ	Εἰ μὲν αὐτὴ	Εἰ μὴ αὐτὴ
16.	Κύρου γινώσκεις	Κύρου οὐ γινώσκεις	Κύρου οὐ γινώσκεις
22.	ἄνθρωπος,	ἄνθρωπος,	ἄνθρωπος,
69. 5.	ἢ γὰρ	ἢ γὰρ	ἢ γὰρ
9.	ἄφασσον	ἄφασσον	ἄφασσον
12.	Φαιδίμην,	Φαιδίμην,	Φαιδίμην,
19.	Φαιδίμην	Φαιδίμην	Φαιδίμην
20.	αὐτῆς	αὐτῇ	αὐτῇ
71. 15.	Ὅταν	Ὅταν	Ὅταν
18.	ἄφειλετε	ἄφειλετε	ἄφειλετε
72. 12.	ταῖων,	ταῖωνδε,	ταῖωνδε,
22.	οὕτω οὐ ταῦτά	οὕτω οὐ ταῦτά	οὕτω ὃν ταῦτα
25.	παρεῖν	παρεῖν	παρεῖν
73. 5.	ἀποθανέειν;	ἀποθανέειν·	ἀποθανέειν·

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIINGIUS.
73. 7.	Πέρσης	Πέρσῃσι	Πέρσῃσι
74. 14.	συγκαλίσειν	συγκαλίειν	συγκαλίειν
75. 4.	μέντοι	μὲν τοι	μὲν τοι
5.	ἀπὸ Ἀχαιμένεος,	ἀπ' Ἀχαιμένεος,	ἀπ' Ἀχαιμένεος,
6.	τὴν Κύρου	τοῦ Κύρου	τοῦ Κύρου
9.	οἱ εἶναι	οἱ εἶναι	οἱ εἶναι
76. 6.	αὐτίς σφισι	αὐτοῖσι σφίσι	αὐτοῖσι σφίσι
14.	τεδαρρηκότες	τεδαρρηκότες	τεδαρρηκότες
77. 5.	διεπαρήλθον	διεπαρήλθον	διεπαρήλθον
78. 20.	ἔρετο ὅτι οὐ χρᾶται	ἔρετο ὅτι οὐ χρᾶται	ἔρετο ὅτι οὐ χρᾶται
79. 9.	μαθόντες τό τε	μαθόντες τό τε	μαθόντες τότε
80. 6.	μούναρχον μηκέτι	μούναρχον μόνον μηκέτι	μούναρχον μόνον μηκέτι
15.	γὰρ ὕβρι κεκορημένος,	γὰρ ὕβρι κεκορημένος	γὰρ ὕβρι κεκορημένος
81. 15.	οἰκός	εἰκός	εἰκός
82. 19.	συγκύψαντες ποιῶσι.	συγκύψαντες ποιῶσι	συγκύψαντες ποιῶσι
21.	ἐκ δὲ αὐτῶν θωυμάζεται	ἐκ δὲ αὐτῶν θωυμάζεται	ἐκ δὲ αὐτῶν θωυμάζεται
22.	ἄν' ὧν	ἄν' ὧν	ἄν' ὧν
83. 6.	λαχόντα,	λαχόντα,	λαχόντων
15.	κατῆστο.	κατῆστο.	κατῆστο.
84. 6.	ἰβουλεύσαν οἱ	ἰβουλεύσαντό οἱ	ἰβουλεύσαντό οἱ
8.	ἐξείρεται.	ἐξείρετα	ἐξείρετα
15.	ἰβουλεύσαν	ἰβουλεύσαντο	ἰβουλεύσαντο
85. 18.	περιήγαγε	περιήγαγε	περιήγαγε
86. 1.	διαφασκούσῃ,	διαφασκούσῃ,	διαφασκούσῃ,
88. 6.	ἰσβάλλειν	ἰσβάλλειν	ἰσβάλλειν
89. 6.	ἄλλοις ἄλλα ἔδνεα τὰ ἐκα- στήρω	τὰ ἐκαστήρω ἄλλοις ἄλλα ἔδνεα	τὰ ἐκαστήρω ἄλλοις ἄλλα ἔδνεα
7.	ἐπέτειον	ἐπέτειον	ἐπέτειον
90. 15.	τούτων τεσσεράκοντα μὲν καὶ	τούτων δὲ τεσσεράκοντα καὶ	τούτων δὲ τεσσεράκοντα καὶ
91. 8.	Αἰγύπτῃ, καὶ Κυρήνης	Αἰγύπτῃ, Κυρήνης	Αἰγύπτῃ, Κυρήνης
12.	τοῦ μετρούμενου	τοῦ μετρούμενου	τοῦ μετρούμενου
18.	νομός οὗτος	νομός δὲ οὗτος	νομός δὲ οὗτος
92. 6.	καὶ Παισίκαι,	καὶ * Παισίκαι,	καὶ Παισίκαι,
93. 9.	καὶ Κάσπιοι	καὶ * Κάσπειοι	καὶ Κάσπιοι
94. 3.	Ματινηοῖσι δὲ, καὶ	Ματινηοῖσι, καὶ	Ματινηοῖσι, καὶ
6.	Μοσυνοῖκοις, καὶ Μαρσί,	Μοσυνοῖκοις, καὶ * Μαρσί,	Μοσυνοῖκοις, καὶ Μάρδοις,
95. 2.	τάλαντον, γίνεται τεσσερά- κοντα	τάλαντον, εἶναι * τεσσερά- κοντα	τάλαντον, εἶναι τεσσεράκον- τα
96. 5.	καταχρεῖται	καταχρεῖται	καταχρεῖται
7.	ποσούτου	ποσούτου	ποσούτου
97. 14.	Κόλχοι δὲ ἐτάξαντο	Κόλχοι δ' ἐτάξαντο	Κόλχοι δ' ἐτάξαντο
20.	μὲν οὗτοι δῶρα, πᾶρεξ τοῦ φύρου, βασιλεῖ ἐκομίζον.	μὲν ἂν δῶρα πᾶρεξ τοῦ φύρου βασιλεῖ ἐκομίζοντο.	μὲν οὗτοι δῶρα πᾶρεξ τοῦ φύρου βασιλεῖ ἐκομίζον.
98. 12.	ἰσθῆτά τε φλοῖνῃν	ἰσθῆτά τε φλοῖνῃν	ἰσθῆτά τε φλοῖνῃν
99. 3.	νόμοις δὲ τοιοῖσδε	νόμοις δὲ τοιοῖσδε	νόμοις δὲ τοιοῖσδε
4.	γυνή, ἣν τε ἀνὴρ,	ἀνὴρ, ἣν τε γυνή,	ἀνὴρ, ἣν τε γυνή,
7.	ἀπαρνέμενος ἵσται	ἀπαρνέμενος ἵσται	ἀπαρνέμενος ἵσται
12.	πίπτοντα πάντα	πάντα πίπτοντα	πάντα πίπτοντα
102. 5.	καὶ οἱ ἐπὶ	καὶ ἐπὶ	καὶ ἐπὶ
12.	αὐτοὶ εἶδος ὁμοιότατον.	εἶδος ὁμοιότατοι αὐτοί.	εἶδος ὁμοιότατοι αὐτοί.
104. 10.	μεσοῦσα δὲ	μεσοῦσα δὲ	μεσοῦσα δὲ
15.	ἐπιῶν ἐπὶ	ἐπιῶν ἐπὶ	ἐπιῶν ἐπὶ
106. 7.	τοῦτο δὲ	τοῦτο δὲ	τοῦτο δὲ
10.	ἰσήμενα,	ἰσήμενα,	ἰσήμενα,
11.	δένδρεα	δένδρεα	δένδρεα
107. 5.	χωρίων	χωρίων	χωρίων
5.	δυσπετίως κτίνονται	δυσπετίως κτίνονται	εὐπετίως κτίνονται
108. 3.	κατὰ τὰς ἐχίδνας	κατὰ ἐχίδνας	κατὰ ἐχίδνας
6.	μὴ ἐπιλίπηται	μὴ ἐπιλίπηται	μὴ ἐπιλίπηται

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
108. 7.	καὶ ἀνηρὰ,	καὶ ἄμικτα,	καὶ ἀνηρὰ,
15.	τούτου τόδε ἰστί·	τούτου ἰστί·	τούτου ἰστί·
18.	ἰσικνίσται καταγράφων·	ἰσικνίσται καταγράφων·	ἰσικνίσται καταγράφων·
19.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
109. 4.	ἀπεινύμενου	ἀπεινύμενου	ἀπεινύμενου
111. 3.	οἰκῶτι	οἰκῶτι	οἰκῶτι
14.	καταπειτωμέναις, τὰ τῶν ὑποζυγίων μέλια	καταπειτωμέναις, αὐτῶν τὰ μέλια τῶν ὑποζυγίων	καταπειτωμέναις, αὐτῶν τὰ μέλια τῶν ὑποζυγίων
17.	οὕτω τὸ	οὕτω μὲν τὸ	οὕτω μὲν τὸ
112. 1.	καλῶνσι Ἀράβιοι	καλῶνσι καλῶνσι	Ἀράβιοι καλῶνσι
3.	τῶν τράγων	τῶν [τε] τράγων	τῶν τράγων
114. 1.	Ἀποκλινομένης	Ἀποκλινομένης	Ἀποκλινομένης
115. 5.	ἀπ' οὗτι	ἀπ' οὗτι	ἀπὸ τευ
9.	οὐ τι βαρβαρικόν,	οὐ βαρβαρικόν	οὐ βαρβαρικόν
116. 1.	πολλῶ τὶ πλείστος	πολλῶ πλείστος	πολλῶ πλείστος
6.	αἱ δὲ ἄν	αἱ δὲ ἄν	αἱ δὲ ἄν
9.	ἔχιν αὐται.	ἔχιν αὐτά.	ἔχιν αὐτά
117. 3.	ἐν οὐροῖσι ἐν τῶν	ἐν οὐροῖσι ἐν τῶν	ἐν οὐροῖσι ἐν τῶν
13.	τῆς ἐξόδου,	τῆς ἐξόδου,	τῆς ἐξόδου,
27.	οἶδα ἀκούσας,	οἶδ' ἀκούσας,	οἶδ' ἀκούσας,
119. 11.	κλαίσκε ἂν καὶ	κλαίσκε καὶ	κλαίσκε καὶ
125. 7.	Συρηκουσίαν	Συρηκουσίαν	Συρηκουσίαν
126. 7.	τοῦ Μιτροβάττει τὸν παῖδα Κρανάσπην,	τὸν Μιτροβάττει παῖδα Κρανάσπην,	τὸν Μιτροβάττει παῖδα Κρανάσπην,
127. 16.	δὲ, καὶ τοὺς	δὲ, τοὺς	δὲ, τοὺς
128. 17.	τούτῳ σφίαις	τούτῳ σφίαις	τούτῳ σφίαις
130. 3.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
4.	κατιφάνη δὲ	κατιφάνη τε	κατιφάνη τε
12.	δωρέται δὲ μιν	δωρέται δὲ μιν	δωρέται δὲ μιν
14.	ἔπει δ	ἔπει δ	ἔπει δ
18.	ἰδωρέτο Δημοκῆδεα	ἰδωρέτο τὸν Δημοκῆδεα	ἰδωρέτο τὸν Δημοκῆδεα
131. 13.	αὐτὸν δὲ	αὐτὸν δὲ	αὐτὸν δὲ
132. 1.	Τότε δὲ	Τότε δὲ	Τότε δὲ
4.	τὰ ἄλλα	τὰ ἄλλα	τὰ ἄλλα
8.	ἐπισπώμενον,	ἐπισπώμενον,	ἐπισπώμενον,
9.	Δημοκῆδης πρὸς βασιλεῖ.	Δημοκῆδης τῷ βασιλεῖ	Δημοκῆδης τῷ βασιλεῖ.
133. 7.	ἢ μὲν οἱ	ἢ μὲν οἱ	ἢ μὲν οἱ
134. 5.	οἰκὸς	οἰκὸς	οἰκὸς
135. 5.	διαδρήσεται σφίαις	διαδρήσεται σφίαις	διαδρήσεται σφίαις
6.	ἀπάξωσι.	ἀπάξωσι.	ἀπάξωσι.
11.	πολληπλήσια	πολληπλήσια	πολληπλήσια
12.	συμβαλλείσθαι,	συμβαλλείσθαι,	συμβαλλείσθαι,
15.	μὴ εὖ — οὐ τι	μὴ εὖ — οὐ τι	μὴ εὖ — οὐ τι
136. 1.	Καταβάντες δὲ οὕτω	Καταβάντες δ' οὕτοι	Καταβάντες δ' οὕτοι
6.	ὀνομαστότατα	ὀνομαστά	ὀνομαστά
137. 12.	οὐκ ἂν	οὐκ ἂν	οὐκ ἂν
14.	ἤγοντο	ἤγοντο	ἤγοντο
138. 3.	τούτῳ ὅ τι	τούτῳ ὅ, τι	τούτῳ ὅ, τι
14.	οὐκ ἂν	οὐκ ἂν	οὐκ ἂν
15.	ἐκ τῆς Ἀσίας ἐς τὴν Ἑλλάδα	ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς Ἀσίας	ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς Ἀσίας
139. 5.	ὡς οἰκὸς,	ὡς οἰκὸς,	ὡς οἰκὸς,
140. 9.	πρὸς αὐτὸν	πρὸς αὐτὸν,	πρὸς αὐτὸν,
15.	ἐξώπειν	ἐξώπειν	ἐξώπειν.
25.	μεταμειλήσει	μεταμειλήσει	μεταμειλήσει
141. 1.	ἀπίστιλλε	ἀπίστιλλε	ἀπίστιλλε
142. 18.	ἰρωσύνην	ἰρωσύνην	ἰρωσύνην
143. 4.	οὐδ' ἔτι	οὐ δὴ τι	οὐ δὴ τι
144. 2.	οὐ τι	οὐ τι	οὐ τι

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
145. 2.	ὅ τι δὴ	ὅτιδὴ	ὅτιδὴ
15.	αὐτὸν δέ σε	αὐτόν τέ σε	αὐτόν τέ σε
146. 1.	Ταῦτα ἔλεξε	Ταῦτα δὲ ἔλεξε	Ταῦτα δὲ ἔλεξε
147. 2.	Δαρείος οἱ ἀποστέλλων	Δαρείος ἀποστέλλων	Δαρείος ἀποστέλλων
148. 7.	προῆγε μιν ἐς	προῆγε ἐς	προῆγε ἐς
150. 5.	παρεσκεινύσαντο	παρεσκεινύσαντο,	παρεσκεινύσαντο,
153. 3.	τούτῳ Μεγαβύζου	τούτῳ τῷ Μεγαβύζου,	τούτῳ τῷ Μεγαβύζου
155. 10.	τί δ', ὦ	τί, ὦ	τί, ὦ
15.	βαλλόμενος,	βαλλόμενος,	βαλλόμενος,
18.	ἔπαθον	ἔπαθον	ἔπαθον
25.	διαλείπειν	διαλιπὼν	διαλιπὼν
36.	τά δέ τοι ποίειν.	τάδε ποίειν	τάδε ποίειν.
156. 6.	πυλῶροι,	πυλῶροι,	πυλῶροι,
10.	ἑπεί τε οὐδεὶς	ἑπεί τε δὲ οὐδεὶς	ἑπεί τε δὲ οὐδεὶς
13.	καὶ τῇ στρατιῇ	καὶ στρατιῇ	καὶ στρατιῇ
158. 3.	γὰρ Βαβυλωνίαι	γὰρ δὴ Βαβυλωνίαι	γὰρ δὴ Βαβυλωνίαι
159. 1.	τὸ δευτέρον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
12.	ὅσας δὴ	ὅσαδὴ	ὅσαδὴ
160. 14.	αὐτομόλησε	νῦτομόλησε	νῦτομόλησε

LIB. IV.

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
1. 2.	αὐ τοῦ	αὐτοῦ	αὐτοῦ
7.	δυῶν	δυῶν	δυῶν
2. 5.	φυσσιόντων	φυσσιόντων	φυσσιόντων
7.	φυσσιόμενας	φυσσιόμενας	φυσσιόμενας
3. 2.	ἑπεγράφη	ἑγράφη	ἑγράφη
11.	αὐτοί τε ἱλασσόνες	ἱλασσόνες	ἱλασσόνες
12.	τὸ λοιπὸν	τολοιπὸν	τολοιπὸν
4. 5.	τῶν δὲ	τῶνδε	τῶνδε
5. 11.	καὶ τῶν ἰδόντα	καὶ τῶν ἰδόντα	καὶ τὸν ἰδόντα
6. 4.	τοῦ βασιλῆος	τοῦ βασιλῆος	τοῦ βασιλῆος
7. 6.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
9. 24.	εὐφραίνει	εὐφραίνειαι	εὐφραίνειαι
10. 2.	προσδίζαντα,	προσδίζαντα,	προσδίζαντα
17.	μηχανήσασθαι	μηχανήσασθαι	μηχανήσθαι
11. 6.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
12. 5.	Χερσόνησον	Χερσόνησον	Χερσόνησον
14. 1.	ταῦτα ποιήσας	ταῦτα εἶπας	ταῦτα εἶπας
8.	τιδνηκώς	τιδνηκώς	τιδνηκώς
17.	τὸ δευτέρον.	τοδεύτερον.	τοδεύτερον.
15. 10.	καὶ τὸν,	καὶ τὸν	καὶ τὸν μὲν
17.	αὐτὸν δάφναι	αὐτῶν δάφναι	αὐτῶν δάφναι
18. 2.	ταύτης ἂν οἰκέουσι Σκύθαι	ταύτης, ἂν οἰκέουσι Σκύθαι	ταύτης, ἂν ὁρωτοὶ οἰκέουσι
8.	γινωσκῶν,	γινωσκῶν,	γινωσκῶν
9.	ἢ δὲ	ἢδὴ δὲ	ἢδὴ δὲ
9.	ἐπὶ πολλὸν	ἐπιπολλὸν	ἐπιπολλὸν

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
20. 5.	κατήκουσι δι	κατήκουσι δι	κατοικουσι δι
22. 2.	ἀποκλίνοντι	ἀποκλίναντι	ἀποκλίναντι
10.	τοξεύσας καὶ ἐπιβάς	τοξεύσας, ἐπιβάς	τοξεύσας, ἐπιβάς
12.	τούτων, τὸ πρὸς τὴν ἡῶ ἀ-	τούτων, τὸ πρὸς τὴν ἡῶ τε-	τούτων, τὸ πρὸς τὴν ἡῶ τε-
	ποκλίνουντι	τραμμένον	τραμμένον
23. 22.	φεύγων	καταφεύγων	καταφεύγων
25. 8.	γινώσκειται ἀτρεκέως	γινώσκειται	γινώσκειται
26. 2.	ἀποθάνη	ἀποθάνει	ἀποθάνει
5.	προτιθέεται.	προτίθενται.	προτίθενται.
8.	ἐπετίους	ἐπετείους	ἐπετείους
27. 2.	καὶ τοὺς χρυσοφύλακας	καὶ χρυσοφύλακας	καὶ χρυσοφύλακας
28. 14.	νέμονται θωυμάζεσθαι, ὡς	θωυμάζεσθαι ὡς δι	θωυμάζεσθαι ὡς δι
	δι καὶ		
17.	δι καὶ ὄνοι οὐκ ἀνέχονται	δι καὶ ὄνοι οὐκ ἀνέχονται	δι οὐδὲ ὄνοι ἀνέχονται
29. 3.	γνώμη καὶ Ὀμήρου	γνώμη Ὀμήρου	γνώμη Ὀμήρου
33. 8.	πόλιν τε ἐς	πόλιν δ' ἐς	πόλιν δ' ἐς
21.	τοῦς πλησιοχώροις	τοὺς πλησιοχώρους	τοὺς πλησιοχώρους
24.	τούτοις ἰούσι	τούτοις τοῖσι ἰούσι	τούτοις τοῖσι ἰούσι
25.	τὰς Θρηκίας	τὰς Θρήσας	τὰς Θρήσας
27.	ἐχούσας τὰ ἰρά.	θούσας τὰ ἰρά.	ἐχούσας τὰ ἰρά.
54. 7.	πυθίσι	πυθίσι	πυθίσι
56. 5.	οἷστος περιέφερε	οἷστος περιέφερε	οἷστος περιέφερε
4.	σιτιόμενον.	σιτιόμενον.	σιτιόμενος
8.	τὴν γῆν	τὴν τε γῆν	τὴν τε γῆν
10.	ἢ	ἢ	ἢ
37. 1.	[ἈΣΙ'ΗΝ] ΠΕ'ΡΣΑΙ	ΠΕ'ΡΣΑΙ	ΠΕ'ΡΣΑΙ
38. 2.	ἀπ' αὐτῆς	ἀπ' αὐτῆς	ἀπ' αὐτῆς
6.	Μυριαδικοῦ	Μυριαδικοῦ	Μυριαδικοῦ
40. 1.	Σασπίρων	Σασπίρων	Σασπίρων
2.	ἥλιον	ἥλιον	ἥλιον
5.	ἥλιον	ἥλιον	ἥλιον
41. 1.	ἀκτὴ τῇ ἐτέρῃ	ἀκτὴ ἐτέρῃ	ἀκτὴ ἐτέρῃ
6.	ἐῴσα ἡ ἀκτὴ,	ἐῴσα ἀκτὴ,	ἐῴσα ἀκτὴ,
42. 9.	διέχυσαν	ἐχυσαν	ἐχυσαν
11.	διεκπλέειν	ἐκπλέειν	ἐκπλέειν
20.	ἥλιον	ἥλιον	ἥλιον
21.	τὸ πρῶτον.	τοπρῶτον.	τοπρῶτον.
43. 6.	ἐκείνου παρβένον	παρβένον ἐκείνου	παρβένον ἐκείνου
9.	παραιτήσατο,	παραιτήσατο,	παραιτήσατο
17.	μήνισι,	μήσι,	μήσι
20.	ἀνθρώπους σμικροῦς	ἀνθρώπους σμικροῦς	ἀνθρώπους μικροῦς
25.	τὸ πρόσω	τοπρόσω	τοπρόσω
44. 14.	ἥλιον	ἥλιον	ἥλιον
45. 10.	ἡ δὴ	ἡδὴ	ἡδὴ
11.	τὸ οὐνομα,	τοῦνομα	τοῦνομα
15.	ἀπ' ὅτε	ἀπ' ὅτε	ἀπὸ τε
18.	ὅστις	ὅς τις	ὅς τις
22.	ἢ τις	ἢ τις	ἢ τις
46. 13.	ζῶντες	ζῶντες	ζῶντες
47. 9.	δι οὗτοι	γὰρ οἶδε	γὰρ οἶδε
48. 6.	πέντε μὲν οἱ ῥέοντες,	πέντε μόνον ῥέοντες	πέντε μὲν οἱ ῥέοντες
49. 6.	Σκίος	Κίος	Κίος
50. 7.	ὅσος πέρ	ὅσοσπέρ	ὅσοσπέρ
9.	χρᾶται.	χρᾶται	χρᾶται
20.	πολλαπλήσιά	πολλαπλήσιά	πολλαπλήσιά
52. 6.	ἔστι	ἔστι	ἔστι
53. 15.	ἰς τὸν τισσεράκοινα	τισσερεσκαίδεινα	ἰς τὸν τισσεράκοινα
25.	ἰρὸν Δήμητρος	ἰρὸν Δήμητρος	ἰρὸν Μητρος
26.	ἰρῶ ἐπὶ	ἰρῶ ἐπὶ	ἰρῶ ὑπὸ

Cap.	Lin.	SCHWEIGLÆUSER.	REIZIUS ET SCHLÆFER.	WESSELIUS.
54.	2.	ῥέει δὲ	ῥέει μὲν γὰρ	ῥέει μὲν γὰρ
57.	1.	τὰ ἀνέκαθεν	τὰνέκαθεν	τὰνέκαθεν
58.	5.	τοῦτο οὕτω	τοῦδ' οὕτως	τοῦδ' οὕτως
59.	7.	δὲ καλούμενοι βασιλῆϊσι	δὲ βασιλῆϊσι	δὲ βασιλῆϊσι
61.	4.	ἔχοντες, ἐς λείψτας	ἔχοντες ἐς λείψτας	ἔχοντες λείψτας
65.	2.	τὸ ἐνερθε	τὸ ἐνερθεν	τὸ ἐνερθεν
	3.	ὁ δ' ἔξωθεν	ὁ δ' ἔξωθεν	ὁδ' ἔξωθεν
66.	3.	τοῖσι ἅν	ὅσοις δὴ	ὅσοις δὴ
68.	6.	τὰ μάλιστα ἔστι	ταμάλιστα ἔστι	ταμάλιστα ἔστι
	13.	μὲν καὶ	μὲν καὶ	μὲν καὶ
	15.	τοῦ δι' ἰθείας	τοῦ δι' ἰθείας	τοῦδε ἰθείας
	17.	ἣν δὲ	καὶ ἣν δὲ	καὶ ἣν δὲ
69.	2.	ἄμαξαν φρυγάνων	ἄμαξαν φρυγάνων	ἄμαξαν καμάξης φρυγάνων
70.	4.	ὀπίατι ἢ	ὀπίατι ἢ	ὀπίατι ἢ
71.	9.	τὰ περ	τάπερ	τάπερ
72.	3.	οἱ δὲ εἰσι	οἱ δὲ εἰσι	οἶδε εἰσι
	5.	δὴ θεραπεύουσι	δὴ εἰσι θεραπεύοντες	δὴ εἰσι θεραπεύοντες
	6.	καλλιστεύοντας	καλλιστεύοντας	καλλιστεύοντας
73.	5.	πάντων παρατιθεῖ τῶν καὶ τοῖσι	ἁπάντων παραπλησίως παρατιθεῖσι ὅσα τοῖσι	ἁπάντων παραπλησίως παρατιθεῖσι ὅσα τοῖσι
75.	7.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
76.	2.	μή τι γε	μήτι γε	μήτοι γε
	3.	Ἀναχάρεσι τε	Ἀναχάρεσι τε	Ἀναχάρεσι τε
	4.	Σκύλη.	Σκύλη.	Σκύλης.
	8.	κάστα μεγαλοπρεπείας,	μεγαλοπρεπεία κάστα	μεγαλοπρεπεία κάστα
10.		τὰ ὅρα	τὰ ὅρα	τὰ ὅρα
77.	2.	τοῦ	τῶν	τῶν
	8.	ὁ δ' ἅν	ὁ δ' ἅν	ὁδ' ἅν
	9.	δὴ τι ἐπρηξέ	δὴ ἐπρηξέ	δὴ ἐπρηξέ
78.	4.	ἐξ Ἰστρινῆς	ἐξ Ἰστρινῆς	ἐξ Ἰστρινῆς.
	14.	τὴν Σκυθίαν	τῶν Σκυθίων	τῶν Σκυθίων
79.	6.	τὴν περίρξ	τὴν τε περίρξ	τὴν τε περίρξ
	11.	οἰκός	εἰκός	εἰκός
	13.	διεπερίσσευσε	διεπερίσσευσε	διεπερίσσευσε
80.	11.	τί μοι	τί μοι	τί μοι
	15.	πιφευγώς τοῦτον. ὁ	πιφευγώς. ὁ	πιφευγώς. ὁ
81.	5.	ἔστι	ἔστι	ὥς ἔστι
	9.	ποιεῖν.	ποιεῖν	ποιεῖν
	16.	τοῦτον βουλόμενον εἰδέναι	τοῦτον βουλόμενον εἰδέναι	τοῦτον εἰδέναι
85.	5.	ἐθνήτο	ἐθνήτο	ἐθνήτο
86.	2.	ὀργυίας	ὀργυίας	ὀργυίας
	10.	μυριάδες καὶ τριήκοντα ὀργυίων	καὶ τριήκοντα μυριάδες ὀργυίων	καὶ τριήκοντα μυριάδες ὀργυίων
87.	6.	ὅσα περ	ὅσαπερ	ὅσαπερ
	14.	δοκίειν	δοκίει	δοκίει
92.	7.	ἀπήλαυσε	ἀπήλαυσε	ἀπήλαυσε
93.	7.	ἰόντες καὶ γενναϊότατοι	ἰόντες ἀνδρείότατοι	ἰόντες ἀνδρείότατοι
94.	11.	τοῖσι δὲ	τοισίδε	τοισίδε
97.	12.	οἱ περ	οἱπερ	οἱπερ
	13.	ἔστι	ἔσται	ἔσται
98.	1.	Ταῦτα εἴπας	Ταῦτα δὲ εἴπας	Ταῦτα δὲ εἴπας
	8.	διέλιθωσι	διέλιθωσι	διέλιθωσι
99.	6.	μίτησιν. Ἀπὸ Ἰστρου αὐτῇ	μίτησιν ἀπὸ Ἰστρου αὐτῇ	μίτησιν. Ἀπὸ Ἰστρου αὐτῇ
	15.	κατὰ περ	κατάπερ	κατάπερ
102.	3.	πάν δὲ	πάνδε	πάνδε
104.		τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
105.	10.	ταῦτά κατίσταται	ταῦτό κατίσταται	ταῦτό κατίσταται
106.	4.	et seq. ἰδὴν ἔχουσι ἀνθρωποφάγουσι δὲ μόνον τού-	ἰδὴν ἔχουσι ἀνθρωποφαγίοις δὲ μόνον τούτων. Με-	ἰδὴν. Μετὰ γὰρ χλαῖνοι δὲ εἰ-

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
	των. Μετά γ' ἡλκισται δὲ εἴματα	λάγ' ἡλκισται δὲ εἴματα	
107. 2.	ἔχουσι νόμοις δὲ Σκυθικοῖσι χρεώνται	ἔχουσι. νόμοις δὲ Σκυθικοῖσι χρεώνται.	ἔχουσι ἀνθρωποφαγίοις δὲ μῦνοι τούτων· νόμοις δὲ Σκυθικοῖσι χρεώνται.
108. 9.	τὸ ἀρχαῖον	τὸ ἀρχαῖον	τὸ ἀρχαῖον
10. 10.	ἐκ τῶν δὲ ἐμπορίων	ἐκ δὲ τῶν ἐμπορίων	ἐκ δὲ τῶν ἐμπορίων
109. 1.	Βουδινοὶ δὲ οὐ τῇ αὐτῇ γλώσσῃ χρεώνται καὶ Γελωνοὶ· ἀλλ' οὐδὲ δαίαιτα ἢ αὐτῇ· οἱ μὲν γὰρ	Ἄλλ' οὐδὲ δαίαιτα ἢ αὐτῇ· ἴσθι Γελωνοῖσι καὶ Βουδινοῖσι οἱ μὲν γὰρ	Βουδινοὶ δὲ οὐ τῇ αὐτῇ γλώσσῃ χρεώνται καὶ Γελωνοὶ· οὐδὲ δαίαιτα ἢ αὐτῇ· οἱ μὲν γὰρ
110. 3.	οἱ Σκύθαι Οἰόρπατα·	Σκύθαι Οἰόρπατα·	Σκύθαι Οἰόρπατα·
4. 4.	κατὰ Ἑλλάδα	κατ' Ἑλλάδα	κατ' Ἑλλάδα
12. 12.	εἰς τῆς γῆς τῶν Σκυθίων	εἰς τῆς γῆς τῶν Σκυθίων	εἰς τῆς γῆς τῶν Σκυθίων
111. 5. 5.	μάχης τῶν νεκρῶν	μάχης τινᾶς τῶν νεκρῶν	μάχης τινᾶς τῶν νεκρῶν
9. 9.	ὅσαι πύρι	ὅσαι πύρι	ὅσαι πύρι
10. 10.	τά πύρι	τά πύρι	τά πύρι
113. 10. 10.	δυσπεραῖη	δυσπεραῖη	δυσπεραῖη
114. 2. 2.	τὸ πρῶτον	τοπρῶτον	τοπρῶτον
119. 3. 3.	ὁ μὲν γὰρ Γελωνός,	ὁ μὲν Γελωνός,	ὁ μὲν Γελωνός,
14. 14.	ἡμεῖς δὲ οὐτε	ἡμεῖς οὐτε	ἡμεῖς οὐτε
120. 3. 3.	προσιγίνοντο	προσιγίνοντο	προσιγίνοντο
121. 4. 4.	καὶ τὰ πρόβατα	καὶ πρόβατα	καὶ πρόβατα
122. 9. 9.	ἐς τὸ τῶν	ἐς τὸ τῶν	ἐς τὸ τῶν
123. 5. 5.	σίνεσθαι	σίνεσθαι	σίνεσθαι
12. 12.	λίμνην τὴν καλεομένην	λίμνην καλεομένην	λίμνην
124. 7. 7.	τοπαράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
125. 17. 17.	ἐρύκειν ἐν νῶ ἔχοντες	ἐν νῶ ἔχοντες ἐρύκειν	ἐν νῶ ἔχοντες ἐρύκειν
126. 4. 4.	ἀξιόχρεως	ἀξιόχρεως	ἀξιόχρεως
129. 6. 6.	τὸ παρὰπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
10. 10.	δῶματι	δῶματι	δῶματι
130. 3. 3.	ἀνωϊατο, τῶν πάντων ἐπι- δεῖς	ἀνωϊατο, τῶν πάντων ἐπι- δεῖς	ἀνωϊατο, τῶν πάντων ἐπι- δεῖς
133. 7. 7.	παρὰγινόμενον	παρὰγινόμενον	παρὰγινόμενον
134. 12. 12.	ἔσται τὸ ὀπίσω.	ἔσται ὀπίσω.	ἔσται ὀπίσω.
135. 8. 8.	δηλαδὲ, αὐτὸς	δηλαδὲ, ὡς αὐτὸς	δηλαδὲ· αὐτὸς
136. 6. 6.	Σαυρομάται τε καὶ οὐκ	Σαυρομάται καὶ οὐκ	Σαυρομάται καὶ οὐκ
12. 12.	οὐκ	οὐκ	οὐκ
14. 14.	ποιεῖτε γὰρ δίκαια,	ποιεῖτε δίκαια	ποιεῖτε δίκαια
137. 7. 7.	ἔσται ἀρχὴν	ἔσται ἀρχὴν	ἔσται ἀρχὴν
139. 15. 15.	δίζησθαι	δίζησθαι	δίζησθαι
140. 1. 1.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
142. 1. 1.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
144. 1. 1.	τὸ ἐπος	τοδεῖς	τοδεῖς
144. 2. 2.	ἐλπίετο	ἐλπίετο	ἐλπίετο
144. 7. 7.	οὐτος δὲ	οὐτος μὲν δὲ	οὐτος μὲν δὲ
145. 4. 4.	ἐξελασθέντες	ἐξελασθέντες	ἐξελασθέντες
14. 14.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
146. 8. 8.	δυγατίες, ἐσθλὴν	δυγατίες, ἐσθλὴν	δυγατίες, ἐς δ' ἐσθλὴν
147. 15. 15.	προσχόντι	προσχόντι	προσχόντι
148. 12. 12.	αὐτοὺς ἐξ	αὐτοὺς ἐς ἐξ	ἐαυτοὺς ἐς ἐξ
149. 9. 9.	τοῦτο [συνίβη] καὶ	τοῦτο καὶ	τοῦτο καὶ
150. 7. 7.	Εὐθυμίδης	Εὐθυμίδης	Εὐθυμίδης
12. 12.	κίλει· ταῦτα ποιεῖν.	κίλει ποιεῖν τὰδε.	κίλει ποιεῖν τὰδε.
151. 11. 11.	τὰ πρῶτα	ταπρῶτα	ταπρῶτα
152. 12. 12.	ἀτρεκίην ἴδμεν	ἀτρεκίην ἴδμεν	ἀτρεκίην ἴσμεν
17. 17.	κεφαλὰί οἱ πρόκροσσοί εἰσι·	κεφαλὰί οἱ πρόκροσσοί εἰσι·	κεφαλὰί οἱ πρόκροσσοί εἰσι·
153. 5. 5.	καὶ ἡγεμόνα καὶ βασιλέα	καὶ βασιλέα καὶ ἡγεμόνα	καὶ βασιλέα καὶ ἡγεμόνα
154. 14. 14.	ἐξώκωσι	ἐξώκωσι	ἐξώκωσι

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
155. 5.	μετωνομάσθη	μετωνομάσθη	μετωνομάσθη
156. 12.	ἐρρήθη	ἐρρήθη	ἐρρήθη
158. 6.	παρήγον·	παρῆζήγον.	παρῆζήγον.
160. 10.	οὐ ἐν Λεύκανί τε	ὁ ἐν Λεύκανί τε	οὐ ἐν Λεύκανί τε
163. 11.	ἐξοπτήσεις	ἐξοπτήσης	ἐξοπτήσης
164. 5.	τοπαράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
166. 4.	ἑαυτοῦ	ἑαυτῶ	ἑαυτῶ
6.	ἐς οὗ ἔλαβε	ἐς ὃ ἔλαβε	ἐς οὗ ἔλαβε
168. 12.	Πιλυνός ἐστι.	Πιλυνός ἐστι.	Πιλυνός ἐστι.
170. 2.	τοῖ ὑπὲρ	τοι ὑπὲρ	τοι ὑπὲρ
172. 7.	ἔπειτα ἐπὶ γάλα	ἔπειτα ἐπὶ γάλα	ἔπειτα γάλα
19.	χρῶνται.	χρῶνται	χρῶνται
179. 10.	πορον δέξιν.	πορον δέξιν.	πορον δέξιν
180. 9.	παρβίνου	παρβίνου	παρβίνου
10.	δὲ ἀνείναι	δ' ἀνείναι	δ' ἀνείναι
15.	τοπάλαι	τοπάλαι	τοπάλαι
181. 8.	μέσου τοῦ ἁλὸς	μέσου ἁλὸς	μέσου ἁλὸς
18.	ἐς οὗ δύεται τε	ἐς ὃ δύεται τε	ἐς οὗ δύεται τε
184. 5.	ἔστι Ἀτάραντες·	ἔστι Ἀτάραντες·	ἔστι Ἀτλαντες
5.	Ἀτάραντες οὐνομα,	Ἀτάραντες οὐνομα,	Ἀτλαντες οὐνομα
6.	καταρῶνται,	καταρῶνται	καταρῶνται
15.	τοῦτο τὸν κίονα	τοῦτο κίονα	τοῦτο κίονα
186. 5.	οὗ τι γεύομαι,	οὗτοι γεύομαι	οὗτοι γεύομαι
187. 15.	τράγου οὔρον	τράγου γὰρ οὔρον	τράγου γὰρ οὔρον
189. 6.	τοῦ οὔνομα	τοῦνομα	τοῦνομα
191. 5.	ἐπὶ δεξιᾷ	ἐπιδεξιᾷ	ἐπιδεξιᾷ
4.	ἐπ' ἀριστερὰ	ἐπαριστερὰ	ἐπαριστερὰ
5.	χρίονται μίλτω.	μίλτω χρίονται.	μίλτω χρίονται.
11.	ἐσπέρην,	ἐσπέρην,	ἐσπέρην.
18.	ἀκατάψευστα	κατάψευστα	ἀκατάψευστα
192. 9.	ὄφεις σμικροὶ,	ὄφεις σμικροὶ,	ὄφεις μικροὶ,
15.	κατὰ Ἑλλάδα	κατ' Ἑλλάδα	κατ' Ἑλλάδα
195. 10.	ἢ δὲ ὧν	ἢ δ' ὧν	ἢ δ' ὧν
19.	οἰκίοντα	οἰκίοντα	οἰκίοντα
199. 5.	τε δὴ συγκεκομισμένων, τῶν	τε δὴ συγκεκομισμένων τα	τε δὴ συγκεκομισμένων τα
201. 14.	Βαρκαίον.	Βαρκαίους.	Βαρκαίους.
203. 9.	τοδευτέρον	τοδευτέρον	τοδευτέρον
12.	τε ὅσον	δὲ ὅσον	δὲ ὅσον
203. 16.	τοδευτέν	τοινδευτέν	τοινδευτέν

VARIANTES LECTIONES.

LIB. V.

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIINGIUS.
1. 10.	πρᾶστίη,	πρᾶστίη,	πρᾶστίη
11.	προκλήσις σφι ἐγένετο·	προκλήσις σφι ἐγένετο·	προκλήσις ἐγένετο·
15.	παρὰ σφίσι αὐτοῖσι·	παρὰ σφίν αὐτοῖσι,	παρὰ σφίσι αὐτοῖσι·
4. 5.	Θρηῖ	Θρηῖ	Θρηῖ
5. 7.	οἰκησιώτατου	οἰκησιώτατου	οἰκησιώτατου
6. 6.	ἀγνίς.	ἀγνίς	ἀγνίς.
8. 6.	Θρηῖκαν εἰσι αὐται.	Θρηῖκαν εἰσι αἶδε.	Θρηῖκαν εἰσι αἶδε.
9. 1.	τῆς χώρας ἔτι	ἔτι τῆς χώρας	ἔτι τῆς χώρας
5.	ἀλλὰ τὰ πέρην	ἀλλὰ τὰ πέρην	ἀλλὰ πέρην
9.	εἶναι ἔξυτάτους·	εἶναι ἔξυτάτους·	εἶναι ἀνυτάτους.
10. 1.	κατέχουσαι τὰ τέξην τοῦ	κατέχουσαι τὰ πέρην τοῦ	κατέχουσι τὰ πέρην τοῦ
	"Ιστροῦ εἰσί· καὶ	"Ιστροῦ εἰσί· καὶ	"Ιστροῦ καὶ
4.	οὐκ οἰκότα·	οὐκ οἰκότα·	οὐκ οἰκότα·
11. 6.	προσέχερξζε·	προσεχερήζε·	προσέχερξζε·
7.	Ἡδανίδα,	Ἡδανίδα,	Ἡδαναν,
12. 7.	πρᾶστειον	πρᾶστίην	πρᾶστειον
13. 1.	Θωμάζων	Θωμάζων	Θωμάζων
4.	οὐκ κή πέρσω	οὐκ κή πέρσω	οὐκ κή πέρσω
16. 5.	ἴσθηκε	ἴσθηκε	ἴσθηκει
11.	ἕκαστος συχνὰς γυναῖκας.	ἕκαστος συχνὰς γυναῖκας.	ἕκαστος πολλὰς γυναῖκας·
18. 14.	προσχερήζετε	προσχερήζετε	προσχερήζετε
16.	μετεπιμύματο	μετεπιμύματο	μετεπιμύματο
19. 12.	χερήζω	χερήζω	χερήζω
20. 1.	χερήσας	χερήσας	χερήσας
19.	τῶν πέρ ἐστε	τῶν πέρ ἐστε	τῶν πέρ ἐστε
21. 10.	τῷ στρατηγῷ.	τῷ στρατηγῷ.	τῶν στρατηγῶν·
22. 1.	εἶναι τούτους ἀπὸ	τούτους εἶναι ἀπὸ	εἶναι τοὺς ἀπὸ
2.	κατὰ περ	κατὰ περ	κατὰ περ
6.	ἐλμίνου, καταβάντες	ἐλμίνου, καὶ καταβάντες	ἐλμίνου, καὶ καταβάντες
23. 2.	ἐνδεῦτεν δὲ διαπεραιωθεῖς,	ἐνδεῦτεν δὲ διαπεραιωθεῖς,	ἐνδεῦτεν διαπεραιωθεῖς,
6.	μαθὼν δὲ ὁ	μαθὼν δὲ ὁ	μαθὼν δὲ ὁ
10.	ἐγκτήσασθαι	ἐγκτήσασθαι	ἐγκτήσασθαι
14.	ἂν κείνος	ἂν κείνος	ἂν κείνος
15.	Σὺ νυν τοῦτον	Σὺ νυν τοῦτον	σὺ τόνιν τοῦτον
24. 21.	σὺ δ' ἐμοὶ	σὺ δ' ἐμοὶ	σὺ δὲ μοι
21.	τά περ ἂν	τά περ ἂν	τά περ ἂν
27. 8.	στρατὶ ἀπὸ	στρατὶ ἀπὸ	στρατὶ, τὸν ἀπὸ
28. 1.	ἀνέως κακῶν	ἀνέως κακῶν	ἀνέως κακῶν
2.	τοῖς ὑτέρον	τοῖς ὑτέρον	τοῖς ὑτέρον
7.	τὰ μάλιστα	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα
9.	πάντων Ἑλλήνων	πάντων τῶν Ἑλλήνων	πάντων τῶν Ἑλλήνων
29. 2.	ἄνδρες οἱ ἄριστοι	ἄνδρες οἱ ἄριστοι	ἄνδρες ἄριστοι
5.	ἴδοιεν ἐν ἀνεστηκυίῃ	ἴδοιεν ἐν ἀνεστηκυίῃ	ἴδοιεν ἀνεστηκυίῃ
6.	τὸ οὐνομα	τὸ οὐνομα	τοῦνομα

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
29. 15.	τούτων ἔταξαν	τούτων ἔταξαν	τούτους ἔταξαν
30. 20.	ὁ δὲ, Ὑστάσπει	ὁ δὲ, Ὑστάσπει	ὁ δὲ Ἀρταφέρνης, Ὑστάσπειος
23.	χρηίζαμεν.	χρηίζαμεν.	χρηίζαμεν.
31. 8.	γὰρ δίκαια	γὰρ δίκαια	γὰρ δίκαιον
9.	παρίχιν	παρίχιν	παρίχιν ἐστί·
32. 9.	Κλεισμβρότειω	Κλεισμβρότειω	Κλεισμβρότου
9.	γε ὁ	γε ἐστὶ ὁ	γε ἐστὶ ὁ
34. 5.	τὸ τεῖχος	[καὶ τεῖχος]	καὶ τεῖχος
9.	καταδεσπότητό σφι	καταδεσπότητό σφι	κατεδεσπότητό σφι
35. 5.	ἄρρωδιαν δὲ	ἄρρωδιαν δὲ	ἄρρωδιαν τε
8.	Ἀρισταγόρη	Ἀρισταγόρη	Ἀρισταγόρην
36. 6.	Ἐκαταῖος δὲ, ὁ	Ἐκαταῖος δ' ὁ	Ἐκαταῖος δ' ὁ
15.	ἐπικρατῆσιν	ἐπικρατῆσιν	ἐπικρατῆσιν
37. 3.	Ἐρξάνδρεια,	Ἐρξάνδρεια,	Ἐρξάνδρου
39. 10.	ἔξω,	ἔξω,	ἐκ σίου,
40. 2.	τοῖνον περιεχόμενον	τοῖνον περιεχόμενον	τοῖνον τοι περιεχόμενον
10.	οὐδαμῶς	οὐδαμᾶ	οὐδαμῶς
41. 13.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
14.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
42. 10.	ἦ	ἰεῖη	ἦ
10.	οἷα δὲ βαρέως	οἷα δὲ βαρέως	οἷα βαρέως
12.	οἴκισι	οἴκισι	οἴκησε
44. 13.	δὲ ὧν οὗτοι	δὲ ὧν οὗτοι	δὲ οὐκ οὗτοι
45. 3.	Κραῆτιν,	Κραῆτιν,	Κραῆτιν,
4.	Κραστήν·	Κραθήν·	Κραστήν·
7.	ἐπ' αὐτῷ δὲ	ἐπ' αὐτῷ δὲ	ἐπ' αὐτῷ δὲ
46. 9.	τυραννίδι	τυραννίδα	τυραννίδι
47. 5.	τρήσει	τρήσει	τρήσει
9.	ἡρώϊον	ἡρώϊον	ἡρώϊον
9.	ἰλάσκονται.	ἰλάσκονται.	ἰλάσκοντο.
49. 8.	γὰρ κατήκοντά ἐστι	κατήκοντα γὰρ ἐστι	κατήκοντα γὰρ ἐστι
13.	οἷά τε χωρεῖν ἐστί.	χωρεῖν οἷά τε ἐστι.	χωρεῖν οἷά τε ἐστι.
26.	τῆς γῆς τὴν	τὴν τῆς γῆς	τὴν τῆς γῆς
37.	Χαόσπην	Χαόσπεα	Χαόσπην
42.	Χερσὶν ἐστι	Χερσὶν ἐστι	Χερσὶν ἐστι
50. 6.	Χερσὶν γὰρ μιν	Χερσὶν γὰρ μιν	Χερσὶν γὰρ μιν
51. 3.	προσεστήκει	προεστήκει	προεστήκει
11.	ἐς οὐ	ἐς ὁ	ἐς οὐ
15.	τὸ παρὰπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
52. 21.	Τίγρις·	Τίγρις·	Τίγρης·
27.	ἰσβάλλοντι	ἰσβάλλοντι	ἰσβάλλοντος
53. 4.	Μεμόνια	Μεμόνια	Μεμόνια
54. 7.	Μεμόνιον	Μεμόνιον	Μεμόνιον
55. 2.	τυράνων ὧδε	ὧδε τυράνων	ὧδε τυράνων
57. 1.	Φονεῖς οἱ Ἰσπάρχου,	Φονεῖς οἱ Ἰσπάρχου,	Φονεῖς Ἰσπάρχου,
58. 5.	πρῶτα μὲν, τοῖσι καὶ ἅπαν- τες	πρῶτα μὲν τούτοις ἐχέων- το, κατὰπερ καὶ ἅπαντες	πρῶτα μὲν, τοῖσι καὶ ἅπαν- τες
8.	Χώρων	Χώρων	Χώρων
12.	καὶ τὰς βύβλους	καὶ τὰς βύβλους	καὶ τὰς βίβλους
14.	βύβλων	βύβλων	βίβλων
15.	οἰήσι	οἰήσι	οἰήσι
59. 6.	ἀνέθκει ἰὼν	ἀνέθκει ἰὼν	ἀνέθκει ἰὼν
62. 9.	προεχώρει ἢ κατόδος,	προεχώρει ἢ κατόδος,	προεχώρει κατόδος,
11.	Λιψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης τειχίσαντες·	Λιψύδριον τὸ ὑπὲρ Πάρνηθος τειχίσαντες,	Λιψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης τειχίσαντες,
65. 3.	εἴτε ἰδίῳ στόλῳ εἴτε	εἴτε ἰδίῳ στόλῳ εἴτε	εἴτε ἰδίῳ στόλῳ εἴτε
8.	τὰ μάλιστα·	ταμάλιστα·	ταμάλιστα·
10.	προσσχών	προσσχών	προσχών
64. 7.	ἄνδρες,	ἄνδρες·	ἄνδρες·

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIINGIUS.
65. 19.	ἀπαλλάχθῃσαν·	ἀπαλλάχθῃσαν·	ἀπαλλάχθῃσαν·
22.	χρηῃσαι	χρηῃσαι	χρηῃσαι
67. 5.	πολλὰ πάντα	πολλὰ πάντα	πολλὰ πάντων
6.	ἡρώων	ἡρώων	ἡρώων
7.	Ταλάου,	Ταλάου,	Ταλααῦ
10.	ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾶ	ἡ δὲ γε Πυθίη χρᾶ οἱ	ἡ δὲ γε Πυθίη χρᾶ οἱ
12.	ἰφρόντιζε μηχανὴν	ἰφρόντιζε μηχανὴν	ἰβουλεύετο μηχανὴν
31.	πειποίητο.	πειποίητο.	ἰπειποίητο.
68. 4.	ἔνου τὰς ἰκωνυμίας	ἔνου καὶ χοίρου τὰς ἰκωνυμίας	ἔνου τὰς ἰκωνυμίας
6.	δὲ τὸ οὐνομα	δὲ τὸ οὐνομα	δὲ τοῦνομα
69. 7.	ἀπωσμένον, τότε πάντα πρὸς	ἀπωσμένον πάντων, τότε	ἀπωσμένον, τότε πάντα πρὸς
	τὴν	πρὸς τὴν	τὴν
70. 4.	τὸν δὲ	τὸν δὲ	τόν δὲ
6.	ἔξεβαλε	ἔξεβαλε	ἔξεβαλε
72. 3.	ἦσσαν	ἦσσαν	ἦσσαν
15.	ἡ δὲ ἱερίη	ἡ δὲ ἱερίη	ἡ δὲ ἱερίη
18.	Δωριεῖσι	Δωριεῖσι	Δωριεῖσι
73. 4.	γάρ σφι Λακεδαιμονίους	γάρ σφι πρὸς Λακεδαιμονίους	γάρ σφι πρὸς Λακεδαιμονίους
8.	καὶ πῇ γῆς	καὶ πῇ γῆς	καὶ ποί γῆς
14.	βαλλόμενοι,	βαλλόμενοι,	βαλλόμενοι
74. 10.	καὶ πῖρ	καὶ πῖρ	καὶ πῖρ
11.	ἰς ὑστέρον	ἰσύτερον	ἰσύτερον
75. 11.	πρὸ τοῦ	προτοῦ	προτοῦ
77. 5.	βοιωτῶν, ἔδοξε	Βοιωτῶν, ἔδοξε	Βοιωτῶν, ἔδοξε
14.	ἐν πύδασι	ἐν πύδασι	ἐς πύδας
21.	πρῶτον	πρῶτα	πρῶτον
78. 7.	προθύμειτο	προθύμειτο	προθύμειτο
79. 4.	ἀπελθόντων ὧν θεοπόων,	ἀπελθόντων δὲ ὧν τῶν θεο- πόων,	ἀπελθόντων ὧν τῶν θεοπό- ων,
80. 6.	ταύτης ἀμείνων γνώμη	γνώμη ταύτης ἀμείνων	γνώμη ταύτης ἀμείνων
81. 3.	αὐτίς	αὐτίς	αὐτίς
82. 3.	ἀντιδίδου.	ἐντιδίδου.	ἀπτιδίδου·
85. 1.	καὶ πρὸ τοῦ,	καὶ προτοῦ,	καὶ τὸν πρὸ τούτου,
6.	ἄτε δι	ἄτε δι	ἄτε δὲ
6.	ὀηλιέντο	ὀηλιέντο	ἰδηλιέντο
9.	ἐκομίσαν τε καὶ	ἐκομίσαν τε καὶ	ἐκομίσαντο καὶ
84. 2.	ἰπιτέλειον.	ἰπιτέλειον.	ἰπιτέλειον.
86. 4.	ἀπαμύνασθαι	ἀπαμύνασθαι	ἀπαμύνασθαι
4.	νησί	νησί	νησί
5.	οὐ διανυμαχῆσαι.	οὐ διανυμαχῆσαι.	οὐ ναυμαχῆσαι
12.	περιβαλλομένους	περιβαλλομένους	περιβαλλομένους
12.	ἐς οὐ	ἐς ὃ	ἐς οὐ
86. 19.	καὶ παρεῖναι	καὶ παρεῖναι	καὶ ἦκειν
87. 7.	κομισθεῖς γὰρ ἐς	κομισθεῖς γὰρ ἐς	κομισθεῖς ἄρα ἐς
12.	ὅκη εἶη	ὅκη εἶη	ὅκου εἶη
14.	ἄλλο μὲν	ἄλλο μὲν	ἄλλω μὲν
15.	ζημιώσονται	ζημιώσονται	ζημιώσονται
16.	μετίβαλλον	μετίβαλλον	μετίβαλλον
17.	πρὸ τοῦ	προτοῦ	προτοῦ
18.	μετίβαλλον	μετίβαλλον	μετίβαλλον
20.	τοπαλαιόν,	τοπαλαιόν,	τοπαλαιόν,
88. 7.	τολοιπὸν	τολοιπὸν	τολοιπὸν
10.	προτοῦ	προτοῦ	προτοῦ
89. 5.	Αἰγινήται τε δὲ	Αἰγινήται τε δὲ	Αἰγινήται δὲ
6.	ἐπ' Αἰγινήτας	ἐπ' Αἰγίνης	ἐπ' Αἰγινήτας
10.	σφι χωρήσιν	σφι χωρήσιν	σφι χωρήσιν
90. 17.	μὲν πρότερον οἱ	πρότερον μὲν οἱ	πρότερον μὲν οἱ
91. 4.	ἰαυτῶν ἂν γίνετο.	ἰαυτῶν ἂν γίνετο,	ἰαυτῶν γίνετο
5.	ὑπὸ τυραννίδος,	ὑπὸ τοῦ τυραννίδι.	ὑπὸ τυραννίδος.

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
91. 15.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
15.	ἐξηλάσασμεν	ἐξελάσασμεν	ἐξηλάσασμεν
25.	γὰρ τούτου εἵνεκεν	γὰρ δὴ τοῦδε εἵνεκε	γὰρ δὴ τοῦδε εἵνεκε
92. 10.	δοκίει	δοκίει	δοκίει
23.	ἴσχει	ἴσχει	ἴσχει
29.	ὃ ὀλοοίτροχον	ὃ ὀλοοίτροχον	ὃ ὀλοοίτροχον
40.	τότε δὲ, τὸ Ἡετίωνι	τότε δὲ τὸ τῷ Ἡετίωνι	τότε δὲ τῷ Ἡετίωνι
66.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
77.	τῶν πύσυνος	τῷ πύσυνος	τῷ πύσυνος
95.	ἀσφαλιστατον	ἀσφαλιστατον	ἀσφαλιστατον
105.	θωμάζειν	θωυμάζειν	θωυμάζειν
107.	ἐαυτοῦ σινάμορον	ἐαυτοῦ σινάμορον	ἐαυτοῦ σινάμορον
107.	τά περ	τάπερ	τάπερ
112.	ἀπειτίλεις.	ἀπειτίλεις.	ἀπειτίλεις
119.	εἰμάτων	εἰμάτων	εἰμάτων
151.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
155.	θώμα	θώμα	θώμα
156.	θωμάζομεν	θωυμάζομεν	θωυμάζομεν
93. 9.	εἴπαντος ἐλευθέρως, ἅπας	εἴπαντος, ἐλευθέρως ἅπας	εἴπαντος, ἐλευθερώσαι, πᾶς
12.	ταῦτα	ταῦτα	τοῦτο
94. 7.	τὰ περιέλαβε	τάπερ ἔλαβε	τάπερ ἔλαβε
96. 2.	διαβάλλων τε τοὺς	διαβάλλων τε τοὺς	διαβάλλων τοὺς τε
6.	ἰώντες	ἰώντας	ἰώντας
10.	δίδοκτο	ἐδίδοκτο	ἐδίδοκτο
97. 5.	ἐξελασθεῖς	ἐξελαθεῖς	ἐξελαθεῖς
5.	μέγιστα.	μέγιστα.	μέγιστον
14.	διαβάλλειν,	διαβαλείν,	διαβαλείν,
98. 5.	οὐδ' ὦν	οὐδ' ὦν	οὐδ' ὦν
5.	ἐποίει,	ἐποίησε,	ἐποίει,
7.	ἐπεὶ τε	ἐπεὶ τε	ἐπειδὴ
99. 6.	ὅτε περ	ὅτεπερ	ὅτεπερ
7.	ἀπικίατο,	ἀπικίατο,	ἀπικίατο,
101. 15.	ἀμυνομένων τῶν πολεμίων,	τῶν πολεμίων ἀμυνομένων,	τῶν πολεμίων ἀμυνομένων,
102. 1.	Καὶ Σάρδεις μὲν ἐνεπρήσθησαν,	Καὶ Σάρδεις μὲν ἐνεπρήσθησαν,	Αἱ δὲ Σάρδεις ἐνεπρήσθησαν,
10.	ὀνομαστοὺς,	ὀνομαστοὺς,	ὀνομαστοὺς
11.	ἀναραιοηκότα,	ἀναραιοηκότα,	ἀναραιοηκότα,
107. 2.	τὸ παρὰπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
6.	ἦσσαν	ἦσσαν	ἦσσαν
105. 10.	βαλλόντα,	βαλόντα	βαλόντα
106. 8.	ἀπεστήρηκε.	ἀπεστήρηκε.	ἀπεστήρησε
15.	ὅσα περ	ὅσαπερ	ὅσαπερ
16.	εἴπερ	εἴπερ	εἴπερ
26.	ἄφες	ἄπες	ἄφες
107. 1.	μὲν δὴ, λέγων ταῦτα, διέβαλλε.	μὲν δὴ λέγων ταῦτα, διέβαλε	μὲν λέγων ταῦτα, διέβαλε
108. 14.	Κληῖδες	Κληῖδες	Κληῖδες
109. 9.	χρεὼν ἔστι	χρεὼν ἔστι	χρεὼν ἔστι
10.	τουτέων ἔλυσθε,	τουτέων ἔλυσθε,	τουτέων ἔλυσθε,
12.	φυλάσσοντας	φυλάσσοντας	φυλάσσοντας
16.	χρεὼν ἔστι,	χρεὼν ἔστι	χρεὼν ἔστι
111. 2.	ὀπλίτην ἵστασθαι ὀρδόν.	ὀπλίτην ἵστασθαι ὀρδόν.	ὀπλίτην ἀντιτάσσεσθαι ὀρδόν
5.	πολίμην	πολιμήνη	πολήμην
8.	εἴτε τὸν ἵππον, εἴτε	εἴτε τὸν ἵππον, εἴτε	εἴτε τὸν ἵππον, εἴτε
12.	προσφερέσταιον,	προσφερέσταιον,	προσφερέσταιον
15.	χρεὼν	χρεὼν	χρεὼν
112. 4.	συνῆλθε	συνῆλθον	συνῆλθε
10.	ὁ Κάρ δρεπάνω	ὁ ἑπᾶν δρεπάνω	ὁ Κάρ δρεπάνω
115. 6.	ἐποίει.	ἐποίησεν.	ἐποίησε

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
113. 9.	ὅς περ	ὅσπερ	ὅσπερ
114. 4.	ἥδη εὐόσης	οὐσης ἥδη	οὐσης ἥδη
5.	ἐνέπλησε.	ἐνέπλησαν.	ἐνέπλησε'
7.	Ὀνησίλω	Ὀνησίλω	Ὀνησίλω
10.	μέχρι ἐμεῦ.	μέχρις ἐμεῦ.	μέχρις ἐμεῦ.
115. 7.	ἐπὶ πλείστον	ἐπὶ πλείστον	ἐπὶ πλείστον
116. 7.	τοῖς θεῶν	τοῖς θεῶν	τοῖς θεῶν
118. 6.	ἐγένοντο	ἐγένοντο	ἐγένοντο
16.	ἀπονοστήσουσι,	ἀπονοστήσουσι	ἀπονοστήσουσι
119. 9.	κατεληθέεντες ὧν	κατεληθέεντες δὲ ὧν	κατεληθέεντες ὧν
11.	αὐτοὺς	αὐτοὺς	ἐαυτοὺς
12.	τὸ παράπαν	τοπαράπαν	τοπαράπαν
120. 6.	δὲ τῶν πάντων πολλῶν,	δὲ πολλῶν,	δὲ πολλῶν,
122. 2.	ἐς Σάρδις	ἐν Σάρδις	ἐν Σάρδις
124. 5.	ἐφάνη,	ἐφαίνετο	ἐφαίνετο

LIB. VI.

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
1. 6.	ἰθαῦμαζέ τε	ἰθαῦμαζέ τε	ἰθαῦμαζέ τε
3. 2.	κατ' ὅ τι	κατότι	κατότι
4. 3.	βυβλία,	βυβλία,	βιβλία
5. 5.	βυβλία	βυβλία	βιβλία
5. 2.	κατήγον	κατήγον	κατήγον
6. 5.	τὰ ἄλλα πολίσματα	τὰ ἄλλα πολίσματα	τὰ ἄλλα πολίσματα
7. 9.	σμικρὴ	σμικρὴ	μικρὴ
12. 13.	ἡμέας αὐτοὺς	ἡμέας αὐτοὺς	ἡμέας ἐαυτοὺς
17. 17.	ὅ τι ὧν	ὅ τι ὧν	ὅ τι ὧν
19. 19.	πειθώμεθα αὐτοῦ.	πειθώμεθα αὐτοῦ.	πειθώμεθα αὐτῶ.
15. 3.	λόγους ὁ Αἰάκης,	λόγους Αἰάκης	λόγους Αἰάκης
7. 7.	ἀδύνατα τὰ	ἀδύνατα τὰ	ἀδύνατον τὰ
9. 9.	τοῦ Δαρείου,	τοῦ Δαρείου,	τὸν Δαρεῖον
13. 13.	ἰδέονται οἱ Σάμιοι, παῖς	ἰδέονται, παῖς	ἰδέονται, παῖς
14. 3.	τὸ ἐνθεῦτεν	τοῖς θεῶν	τοῖς θεῶν
15. 4.	ἐρρήθη,	ἐρρήθη,	ἐρρήθη.
16. 2.	οὗτοι δὲ,	οὗτοι δὲ	αὐτοὶ δὲ
18. 4.	ἄκρης, ἔκτω	ἄκρης, ἐν τῷ ἔκτω	ἄκρης, ἔκτω
19. 4.	ἐς τοὺς	ἐς αὐτοὺς	ἐς αὐτοὺς
8. 8.	δῶρα γενήσεται	δῶρα γενήσεται	δῶρα γενήσεται
14. 14.	ὁ νῆς τε καὶ	ὁ νῆς τε καὶ	καὶ ὁ νῆς τε καὶ
20. 3.	Ἐρυθρῇ καλεομένη θαλάσῃ,	Ἐρυθρῇ θαλάσῃ,	Ἐρυθρῇ θαλάσῃ,
5. 5.	ἔξιμι.	ἔξιμι.	ἔξιμι.
22. 1.	ἡρώμωτο.	ἡρώμωτο.	ἡρώμωτο
10. 10.	αὕτη Ἀκτὴ	Ἀκτὴ αὕτη	αὕτη Ἀκτὴ
23. 4.	περικατάρτατο	περικατάρτατο	περικατάρτατο
6. 6.	τότε ἔων	ὥστε ἔων	τότε ἔων
20. 20.	μεταλαβεῖν	λαβεῖν	λαβεῖν
24. 2.	τῆς Ἰνύκου	τῆς Ἰνύκου	τῆς Ἰνύκος

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHLÆFER.	WESSELIINGIUS.
24. 7.	γῆραι	γῆραι	γῆρα
25. 2.	περιβεβλήατο.	περιβεβλήατο.	περιβεβαλίατο.
28. 6.	λιμαινούσης	λιμαινούσης	λιμανούσης
29. 8.	ὑπὸ ἀνδρὸς	ὑπ' ἀνδρὸς	ὑπ' ἀνδρὸς
32. 5.	ἀντί εἶναι	ἀντί τοῦ εἶναι	ἀντί εἶναι
53. 8.	τὸ τρίτον	τοτρίτον	τοτρίτον
53. 10.	οἶκησαν.	οἶκισαν.	οἶκησαν
15.	προσσχόντες	προσσχόντες	προσσχόντες
55. 2.	ἰδυνάστευε καὶ	ἰδυνάστευε καὶ	ἰδυνάστευέ τε καὶ
8.	ἐγχαωρίην, καὶ	ἐγχαωρίην ἔχοντας, καὶ	ἐγχαωρίην ἔχοντας, καὶ
56. 2.	ἀνηρηκῶς	ἀνηρηκῶς	ἀνηρηκῶς
57. 2.	τοιούτῳ	τοιῷδ᾽	τοιῷδ᾽
12.	μετίει,	μετιεί,	μετιει,
40. 7.	ἔφειυγε	ἔφουγεν	ἔφουγεν
41. 1.	Τότε δέ,	Τότε δέ	Τότε δὴ
2.	τρίηρας πέντε χρημάτων	χρημάτων τρίηρας πέντε	χρημάτων τρίηρας πέντε
42. 2.	ἔτι πλέον	ἔτι πλέον	ἔτι πλέον
3.	ἐγίνετο τούτου τοῦ ἔτους.	ἐγίνετο τούτου τοῦ ἔτους.	ἐγίνετο τούτου τοῦ ἔτους
	Ἄρταφέρνης	Ἄρταφέρνης	Ἄρταφέρνης
6.	δωσίδικοι	δωσίδικοι	δωσίδικοι
10.	ἔτι καὶ	καὶ ἔτι	καὶ ἔτι
12.	κατὰ τὰ αὐτὰ τὰ	κατὰ τὰ αὐτὰ τὰ	κατὰ ταυτὰ τὰ
44. 7.	ἦν ἥδη	ἥδη ἦν	ἥδη ἦν
12.	γὰρ κατὰ τριηκοσίας	γὰρ κατὰ τριηκοσίας	γὰρ τριηκοσίας
46. 9.	ἐν Σκαπτῇ Τλῇ	ἐκ Σκαπτῆς Τλῆς	ἐν Σκαπτῇ Τλῇ
10.	τὸ ἐπίπταν	τοεπίπταν	τοεπίπταν
12.	τὸ ἐπίπταν	τοεπίπταν	τοεπίπταν
47. 4.	τὸ οὖνγμα	τὸ οὖνγμα	τοῦνγμα
5.	Φοινικικά	Φοινικικά	Φοινικά
8.	μὲν νῦν ἔστι	μὲν νῦν ἔστι	μὲν νῦν ἔστι
49. 2.	ἔδιδσαν	ἔδδσαν	ἔδδσαν
5.	δὲ οἱ νησιῶται,	δὲ νησιῶται	δὲ νησιῶται
4.	ἀπικαίατο	ἀπικαίατο	ἀπικαίατο
7.	σφίσι ἔχοντας	σφίσι ἔχοντας	σφίσι ἐπὶχοντας
50. 5.	Κρίος	Κρίος	Κρίος
11.	Κρίον	Κρίον	Κρίον
13.	Κρίε,	Κρίε,	Κρίε,
51. 2.	διέβαλλε	διέβαλε	διέβαλε
52. 22.	ἥσσαν	ἥσσαν	ἥσσαν
26.	κατὰ τὰ αὐτὰ	κατὰ ταυτὰ	κατὰ ταυτὰ
29.	οἶδε·	οἶδε·	οἶδε·
52.	κατὰ τὰ αὐτὰ	κατὰ ταυτὰ	κατὰ ταυτὰ
54.	εἰδυῖαν	εἰδυῖν	εἰδυῖν
53. 1.	Ταῦτα μὲν Λακεδαιμόνιοι	Λακεδαιμόνιοι μὲν ταῦτα	Λακεδαιμόνιοι μὲν ταῦτα
2.	κατὰ ταῦτα λεγόμενα ὑπὸ	κατὰ τὰ λεγόμενα ὑπ' Ἑλ-	κατὰ τὰ λεγόμενα ὑπ' Ἑλ-
	Ἑλλήνων	λήνων,	λήνων,
5.	ὑπὸ Ἑλλήνων,	ὑπ' Ἑλλήνων,	ὑπ' Ἑλλήνων,
10.	εἴρηται μοι.	εἴρηται μοι·	εἴρηται μοι.
55. 1.	ὅτι δι,	ὅτι δι	ὅτι δι
58. 1.	ζῶσι βασιλεῦσι	ζῶσι βασιλεῦσι	ζῶσι βασιλεῦσι
10.	τῶ αὐτῷ	ταῦτῳ	ταῦτῳ
14.	εἰλωτίων καὶ αὐτίων Σπαρ-	εἰλωτίων ἐπεῖαν	εἰλωτίων καὶ αὐτίων Σπαρ-
	τητίων ἐπεῖαν	κόπτονται τε προθύμως,	τητίων ἐπεῖαν
16.	κόπτονται τε τὰ μέτωπα	κόπτονται τε τὰ μέτωπα	κόπτονται τε τὰ μέτωπα
	προθύμως,	προθύμως,	προθύμως,
59. 5.	προσφελόμενον φόρον μετίει	προσφελόμενον φόρον μετιί	προσφελομενον φόρον μετιί
60. 5.	πατρῴας	πατρῴας	πατρῴας
5.	ἐπιτιθέμενοι	ἐπιτιθέμενοι	ἐπιτιθέμενοι
8.	τούτων εἶναι	τούτου εἶναι	τούτου εἶναι

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
61. 24.	οἱ δειῖσαι	οἱ δειῖσαι	οἱ δειῖσαι
26.	ἐπιδειῖσαι.	ἐπιδειῖσαι	ἐπιδειῖσαι
28.	δειῖσαι	δειῖσαι	δειῖσαι
62. 12.	τὰ ἄλλα, ἔφη,	τὰ ἄλλα ἔφη	τὰ ἄλλα ἔφη
63. 9.	τὸ παρατυτικά	τοπαρευτικά	τοπαρευτικά
65. 11.	κατόμνυται	κατόμνυται	κατόμνυται
16.	ἀπ' ὁμοσε,	ἀπ' ὁμοσε,	ἀπ' ὁμοσε,
17.	ἑωυτοῦ μιν εἶναι.	ἑωυτοῦ μιν εἶναι.	ἑωυτοῦ εἶναι
20.	τότε ἔτυχον	τότε ἔτυχον	τότε ἐτύγγαλλον
67. 1.	Δημαρτήτου τὴν	τὴν Δημαρτήτου	τὴν Δημαρτήτου
14.	Διὶ βῶν	Διὶ βῶν	Διὶ βῶν
68. 9.	Ἐγὼ ἂν σε	Ἐγὼ ἂν σε	Ἐγὼ δέ σε ἂν
10.	εἴπερ	εἴπερ	εἴπερ
69. 15.	τοῦ ἡρώτου	τοῦ ἡρώτου	τοῦ ἡρώτου
25.	οὐδέ κω	οὐδέ κω	οὐδέ κω
28.	ὡς ἀνόη	ὡς ἀγνόη	ὡς ἀνόη
70. 7.	ἀπαιρύντο.	ἀπαιρύνται.	ἀπαιρύνται.
71. 5.	Κυνίσκου μετιζέτεροι Σπαρ- τινῶν	Σπαρτινητῶν μετιζέτεροι Κυ- νίσκων	Σπαρτινητῶν μετιζέτεροι Κυ- νίσκων
72. 6.	χειρὶ διπλῇ ἀργυρίου,	χειρὶ διπλῇ ἀργυρίου,	χειρὶ διπλῇ ἀργυρίου,
73. 9.	ἔσχον	ἔσχον	ἔσχον
74. 9.	ὑπ' Ἀρκάδων	ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων	ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων
75. 9.	τὰ πρῶτα	ταπρῶτα	ταπρῶτα
77. 5.	κίεταί Σήπεια εὐνομα,	κίεταί Σήπεια τῶνομα,	κίεταί ἡ Σίπεια τοῦνομα,
12.	καὶ ἰπποσσομένων	καὶ ἰπποσσομένων	καὶ ἰπ' ἰσσομένων
79. 5.	λέγων τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν τῇ ἱερῇ ἀπεργμίνους	λέγων τοὺς ἐν τῇ ἱερῇ ἀπεργ- μίνους τῶν Ἀργείων	λέγων τοὺς ἐν τῇ ἱερῇ ἀπεργ- μίνους τῶν Ἀργείων
81. 2.	αὐτὴς λαβὼν	αὐτῶν λαβὼν	αὐτῶν λαβὼν
82. 15.	δὲ στηθεῖων	στηθεῖων δὲ	στηθεῖων δὲ
84. 8.	χρεῖων	χρεῖων	χρεῖων
85. 8.	ἐν Σπάρτῃ	ἐν τῇ Σπάρτῃ	ἐν τῇ Σπάρτῃ
15.	ἰπιστόμενον	ἰπιστόμενον	ἰπιστόμενον
86. 19.	βουλόμενος δικαιοσύνης	δικαιοσύνης βουλόμενος	δικαιοσύνης βουλόμενος
40.	καὶ, εἴ γε	καὶ εἴγε	καὶ εἴγε
49.	ληίσσασθαι.	ληίσσασθαι.	ληίσσασθαι.
55.	ὀλέσει	ὀλέσει	ὀλέσει
57.	ἴσον δύνασθαι.	ἴσον δύνασθαι.	ἴσον δύναται.
60.	ὅδε, ὦ Ἀθηναῖοι,	ὅδε, ὦ Ἀθηναῖοι,	ὁ Ἀθηναῖοι, ὅδε
90. 5.	ἔσονται,	ἔσονται,	εἴσονται.
95. 15.	ἔμοι δοκεῖν	ἔμοι δοκεῖν,	ἔμοι δοκεῖ
97. 5.	τῇ Ῥηνίῃ	τῇ Ῥηνίῃ	τῇ Ῥηναίῃ
8.	ἐπὶ τοσαύτῳ γε φρονέω,	ἐπὶ τοιαύτῳ φρονέω,	ἐπὶ τοσαύτῳ φρονέω
98. 8.	Ἀρτοξέριζω	Ἀρτοξέριζω	Ἀρτοξέριζω
15.	τό πρην	τοπρην	τοπρην
101. 2.	Ταμύνας,	Ταμύνας,	τέμινος,
5.	δὲ ταῦτα	δὲ ἐς ταῦτα	δὲ ἐς ταῦτα
102. 6.	ὁ Πεισιστράτεω.	ὁ Πεισιστράτεω.	ὁ Πεισιστράτου.
104. 7.	τοῖν Διευτίν μιν	τοῖν Διευτίν μιν	τοῖν Διευτίν μιν
105. 6.	τὸ οὔνομα	τοῦνομα	τοῦνομα
105. 9, 10.	εὐνοῦ Ἀθηναίοισι, καὶ πολ- λαχῇ γενομένου ἤδη σφίσι	εὐνοῦ Ἀθηναίοισι, καὶ πολ- λαχῇ γενομένου ἤδη σφί	εὐνοῦ ἤδη Ἀθηναίοισι, καὶ πολλαχού γενομένου σφί-
	χρησίου,	χρησίου,	σι χρησίου,
106. 2.	ὅτε πέρ οἱ	ὅτε πέρ οἱ	ὅτε πέρ οἱ
8.	λογίμῃ	λογίμῃ	λογίμῃ
10.	τοπαρευτικά	τοπαρευτικά	τοπαρευτικά
107. 10.	ἐκβάντας τε ἐς γῆν	ἐκβάντας δὲ ἐς τὴν γῆν	ἐκβάντας δὲ ἐς τὴν γῆν
17.	παρεστῶτας	παρεστῶτας,	παρεστῶτας,
109. 6.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
11.	μνημόσυνα	μνημόσυνα	μνημόσυνα

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
109. 12.	οἷα οὐδὲ	οἷα οὐδὲ	οἷον οὐδὲ
50.	δὲ τῇ τῶν	δὲ τῶν	δὲ τῶν
50.	συμβολῇν	συμβουλῇν	συμβολῇν
110. 4.	ἔφερε	ἔφερε	ἔφειρετο
4.	αὐτῶν	αὐτῶν	αὐτῶν
6.	οὐ τι καὶ	οὐ τι καὶ	οὐ τι καὶ
111. 5.	νόμος τότε εἶχε	νόμος τότε εἶχε	νόμος εἶχε
8.	ἀναγόντων καὶ πανηγύριαις	ἀναγόντων καὶ πανηγύριαις	ἀναγόντων ἐς πανηγύριαις
10.	γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ	γίνεσθαι ἀγαθὰ	γίνεσθαι ἀγαθὰ
112. 6.	αὐτοὺς ὄντας ὀλίγους,	αὐτοὺς ὀλίγους,	αὐτοὺς ὀλίγους,
115. 9.	ἐς ὃ ἐπὶ τὴν	ἐς ὃ ἐπὶ τὴν	ἐς ὃ ἐς τὴν
114. 4.	Κυνεῖγιον	Κυνεῖγιον	Κυνεῖγιον
117. 4.	θῶμα γενέσθαι τοιόνδε·	θῶμα τοιόνδε γενέσθαι.	θῶμα τοιόνδε γενέσθαι.
10.	περὶ τοῦ πάθους ἥκουσα	ἥκουσα περὶ τοῦ πάθους	ἥκουσα περὶ τοῦ πάθους
119. 12.	ἀρύσσονται	ἀρύσσονται	ἀρύσσονται
120. 6.	αἰνέοντες	αἰνέοντες	αἰνέσαντες
121. 1.	Θῶμα	Θῶμα	Θῶμα
8.	καὶ τὰ ἄλλα τὰ	καὶ τὰ ἄλλα τὰ	καὶ τὰ ἄλλα τὰ
125. 1.	ἦσσαν	ἦσσαν	ἦσσαν
2.	θῶμα	θῶμα	θῶμα
8.	ὑπολοίπους	λοιποὺς	λοιποὺς
124. 1.	ἐπιτεμφόμενοι Ἀθηναίων	ἐπιτεμφόμενοι τῶν Ἀθηναίων	ἐπιτεμφόμενοι τῶν Ἀθηναίων
125. 5.	ἀπικνομένους	ἀπικνομένους	ἀπικνομένους
15.	πρώτα	πρώτα	πρώτον
21.	ἐξόγκωτο.	ἐξόγκωτο.	ἐξόγκωτο.
127. 4.	Σιρίτης Δάμασος, Ἀμύριος	Σιρίτης Δάμασος Ἀμύριος	Σιρίτης Δάμας ὁ Σαμύριος
20.	Ἀθηναίων	Ἀθηναίων	Ἀθηναίων
128. 7.	συνεστή	συνεστόι	συνεστή
10.	Ἀθηναίων	Ἀθηναίων	Ἀθηναίων
12.	ἀνέκαθεν	ἀνέκαθεν	ἀνέκαθεν
129. 5.	ἔριν εἶχον	εἶχον ἔριν	εἶχον ἔριν
8.	ἐκέλευε οἱ τὸν αὐλητὴν αὐλῇ- σαι ἐμμέλειαν·	ἐκέλευσε τὸν αὐλητὴν αὐλῇ- σαί οἱ ἐμμέλειαν·	ἐκέλευσε τὸν αὐλητὴν αὐλῇ- σαί οἱ ἐμμέλειαν·
129. 9.	ὀρχήσατο.	ὀρχήσατο.	ὀρχήσατο
9.	ὀρχέετο·	ὀρχέετο·	ὀρχέετο·
11.	ἐκέλευε τινα	ἐκέλευσε οἱ τινα	ἐκέλευσε οἱ τινα
13.	ὀρχήσατο	ὀρχήσατο	ὀρχήσατο
16.	γαμβρὸν ἂν οἱ	γαμβρὸν οἱ	γαμβρὸν ἂν οἱ
20.	ἀπορχήσά γε	ἀπορχήσά γε	ἀπαρχήσά γε
130. 5.	οἷόν τε εἶη,	οἷόν τ' εἶη,	οἷόν τ' εἶη,
131. 1.	κρίσις	κρίσις	κρίσις
135. 3.	τρήρει	τρήρει	τρήρεισι
10.	ἀπαναστήσιν	ἀπαναστήσιν	ἀπονστήσιν
11.	δάσουσι	δάσουσι	δάσεισι
12.	διαφυλάξουσιν	διαφυλάξουσιν	διαφυλάξουσιν
134. 5.	ταύτην ἐλθοῦσαν	ταύτην δὲ ἐλθοῦσαν	ταύτην ἐλθοῦσαν
9.	ἴοντα, τὸ ἔρκος	ἴοντα, τὸ ἔρκος	ἴοντα, ἔρκος
11.	ὃ τι δὴ	ὅτιδῃ	ὅτιδῃ
12.	εἴτε κινήσουτά τι	εἴτε κινήσουτά τι	εἴτε κινήσουτά τι
12.	εἴτε ὃ τι δὴ ποτε	εἴτε ὅτιδῃ ποτε	εἴτε ὅτιδῃ ποτε
135. 4.	δηϊώσας	δηϊώσας	δηϊώσας
136. 5.	ὑπαγαγὼν	ὑπαγαγὼν	ἀγαγὼν
4.	εἵνεκεν.	εἵνεκεν.	εἵνεκα.
8.	ἐν Μαραθῶνι γενομένης πολ- λὰ	ἐν Μαραθῶνι πολλὰ	ἐν Μαραθῶνι πολλὰ
12.	ταλάντοις,	τάλαντα,	ταλάντοις,
137. 2.	ἐκ τῆς	ἐκτὸς	ἐκτὸς
5.	ἐξεβλ. θησαν	ἐξελάθησαν	ἐξελάθησαν
6.	σφίσι ὑπὸ	σφίσι ὑπὸ	σφίσι αὐτοῖσι ὑπὸ

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIŒGIUS.
137. 15.	δυγατέρως τε καὶ τοὺς παῖ- δας ἐπ' ὕδωρ	δυγατέρως ἐπ' ὕδωρ	δυγατέρως τε καὶ παῖδας ἐπ' ὕδωρ
21.	φανῆναι ἐπ' αὐτοφώρῳ.	ἐπ' αὐτοφώρῳ φανῆναι.	ἐπ' αὐτοφώρῳ φανῆναι.
21.	τοσοῦτω	τοσοῦτο	τοσοῦτο
138. 4.	στησάμενοι,	στησάμενοι,	κτησάμενοι,
13.	πολλὸν	πολλὸν	πολλῶ
15.	εἰ δὴ	εἰ δὴ	εἰ δὲ δὴ
139. 3.	πρὸ τοῦ.	πρὸ τοῦ.	πρὸ τοῦ.
140. 1.	τοιαῦτα.	τοιαῦτα.	τοσαῦτα
2.	ἢ ἐν Ἑλλησπόντῳ	ἢ ἐν Ἑλλησπόντῳ	ἢ ἐπ' Ἑλλησπόντῳ
3.	Κίμωνος,	Κίμωνος,	Κίμωνος,
5.	ἐς Λῆμνον,	ἐς τὴν Λῆμνον,	ἐς τὴν Λῆμνον,
10.	αὐτοὶ	οὗτοι	οὗτοι

LIB. VII.

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIŒGIUS.
1. 10.	καταλιγομένων τε τῶν	καταλιγομένων τῶν	καταλιγομένων τῶν
11.	στρατευομένων,	στρατευομένων,	στρατευομένων,
- 12.	Τετάρτῳ δὲ ἔπει	τετάρτῳ ἔπει	τετάρτῳ ἔπει
2. 9.	ὁ μὲν Ἀρτοβαζάνης,	ὁ μὲν Ἀρτοβαζάνης,	ὁ μὲν γὰρ Ἀρτοβαζάνης,
5. 6.	συνεβούλευε	συνεβούλευε	συνεβούλευε
16.	δοκίει δὲ μοι,	δοκίειν δ' ἔμοι,	δοκίει δὲ μοι,
4. 2.	ὄραμτο	ὄραμτο	ὄραμτο
4.	ἔξ τε καὶ τριήκοντα ἔτια,	ἔτια ἔξ τε καὶ τριήκοντα,	ἔτια ἔξ τε καὶ τριήκοντα,
5. 6.	εἰκός ἐστι	εἰκός ἐστι	εἰκός ἐστι
7.	δοῦναι δίκας	δοῦναι δίκας	δοῦναι δίκην
8.	τά τε	τά τε	τά τε
15.	τοῦ δὲ λόγου	τοῦδ' δὲ τοῦ λόγου	τοῦδ' δὲ τοῦ λόγου
6. 11.	προσσεγγιγντό οἱ,	προσσεγγιγντό οἱ,	προσσεγγιγντό οἱ,
14.	Πεισιστράτῳ	Πεισιστράτῳ	Πεισιστράτῳ
19.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
24.	χρεῖν	χρεῖν	χρεῖν
26.	Πεισιστρατίδαι καὶ οἱ Ἀλευ- αῖαι γνώμας	Πεισιστρατίδαι καὶ οἱ Ἀλευ- αῖαι γνώμας	Πεισιστρατίδαι γνώμας
7. 2.	θάνατον τὸν Δαρείου	θάνατον Δαρείου	θάνατον Δαρείου
8. 5.	οὗ τ'	οὗτ'	οὗτ'
15.	λείψομαι	λείψομαι	λείψομαι
16.	προσκηθήσομαι	προσκηθήσομαι	προσκηθήσομαι
18.	ἡμῖν τε προσγιγνόμενον	ἡμῖν προσγιγνόμενον	ἡμῖν τε προσγιγνόμενον
19.	παμφοροτίστην τε	παμφοροτίστην δὲ	παμφοροτίστην δὲ
25.	τιμωρήσομαι	τιμωρήσομαι	τιμωρήσομαι
32.	δὲ, ἡμῖας οἶα	δὲ, ἡμῖας οἶα	δὲ, ἡμῖας οἶα
35.	ἐπ' αὐτοὺς	ἐπ' αὐτίους	ἐπ' αὐτίους
38.	γῆν τὴν Περσίδα	γῆν τὴν Περσίδα	γῆν τε τὴν Περσίδα
40.	ἑμουρούσαν	ἑμουρούσαν	ἑμουρούσαν
9. 7.	Αἰδίωπας τε καὶ	Αἰδίωπας καὶ	Αἰδίωπας καὶ
19.	οὐδείς ἀντιώθη	οὐδείς ἀντιώθη	οὐδείς ἀντιώθη

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	VESSELIINGIUS.
9. 53.	πόλεμον προσφέρων,	πόλεμον προσφέρων,	πόλεμον προσφέρων,
58.	τὰ πολέμια.	τὰ πολέμια.	τὰ πολέμια.
10. 15.	πολλὸν ἀμείνονας	πολλὸν ἐπὶ ἀμείνονας	πολλὸν ἀμείνονας
19.	καὶ δὴ καὶ	καὶ δὴ	καὶ δὴ καὶ
24.	οὐκ ὦν	οὐκ ὦν	οὐκ ὦν
28.	ταῦτα συμβάλλομαι.	συμβάλλομαι ταῦτα	συμβάλλομαι ταῦτα
55.	ἐπιτίτραπτο	ἐπιτίτραπτο	ἐπιτίτραπτο
58.	μὴ βούλευ ἐς	μὴ βούλευ ἐς	μὴ βουλεύεο ἐς
40.	τὸν σύλλογον τῶνδε	τὸν σύλλογον τῶνδε	τὸν σύλλογον τόνδε
41.	αὐτὶς τε,	αὐτὶς δὲ	αὐτὶς τε,
44. 47.	ἦσαν	ἦσαν	ἦσαν
55.	μέγα ὁ Θεὸς ἄλλον	ἄλλον μέγα ὁ Θεὸς	ἄλλον μέγα ὁ Θεὸς
11. 8.	Ἀριάρων	Ἀρμων	Ἀρμων
12. 10.	Πέρσας στρατὸν;	Πέρσῃσι στρατὸν;	Πέρσας στρατὸν;
15. 2.	συναλίσας τοὺς καὶ πρότερον	συναλίσας τοὺς αὐτοὺς τοὺς καὶ πρότερον	συναλίσας τοὺς καὶ πρότερον
15. 5.	οὐκ ὦν	οὐκ ὦν	οὐκ ὦν
9.	χρεῖν.	χρεῶν	χρεῶν
10.	μεταδεδογμένον	μεταδεδογμένον	μεταδεδογμένον
14. 1.	τῷ Ξέρῳ κατυπνωμένῳ ἔ- λεγε	ἔλεξε τῷ Ξέρῳ κατυπνω- μένῳ	ἔλεξε τῷ Ξέρῳ κατυπνω- μένῳ
5.	ἦν περ	ἦν περ	ἦν περ
6.	αὐτῶν ἀνασχήσει	αὐτῶν προσδοκᾷ ἀνασχέσει	αὐτῶν ἀνασχήσει.
15. 4.	τὸ παραυτίκα	τοπαυρυντίκα	τοπαυρυντίκα
15.	ταῦτό τοῦτο ὄνειρον, ὁμοίως καὶ ἐμοὶ	ταῦτό ὄνειρον, ὁμοίως καὶ ἐμοὶ	ταῦτό ὄνειρον, ὁμοίως καὶ ὡς ἐμοὶ
16. 7.	κατὰ περ	κατὰ περ	κατὰ περ
10.	τοσοῦτο	τοσοῦτον	τοσοῦτον
14.	τουτέων προκειμένων γνω- μέων,	τουτέων προκειμένων τῶν γνωμῶν	τουτέων προκειμένων τῶν γνωμῶν
18.	ταῦτα ἔστι, ὦ παῖ, θεῖα.	ταῦτα ἔστι, θεῖα, ὦ παῖ,	ταῦτα ἔστι, θεῖα, ὦ παῖ,
25.	πρὸ τοῦ	πρὸ τοῦ	πρὸ τοῦ
26.	φανήσεται	φανήσεται	φανήσεται
28.	ἢ οὐ καὶ	ἢ οὐκ	ἢ οὐκ
50.	εἴ περ	εἴ περ	εἴ περ
56.	ἐπιφοιτήσει, τοῦτο ἤδη μα- θητέον ἔστι	ἐπιφοιτήσει τοῦτο, μαθητέον ἤδη ἔστι	ἐπιφοιτήσει τοῦτο μαθητέον
59.	ἀλλ' ἤδη δεῖ ἐμὲ ἐν κοίτῃ τῇ σῇ κατυπνώσασθαι	ἀλλ' ἤδη δεῖ ἐμὲ ἐν κοίτῃ τῇ σῇ κατυπνώσασθαι	ἤδη ἤμιν ἐν κοίτῃ τῇ σῇ κατ- υπνώσασθαι
17. 5.	ἰζόμενος ἐς	ἰζόμενος ἐς	ἰζόμενος ἐς
6.	Ἄρα σὺ δὴ κείνος εἴς ὁ	Σὺ δὴ κείνος εἴς ὁ	Ἄρα σὺ δὴ κείνος ἦς ὁ
9.	χρεῖν	χρεῶν	χρεῶν
18. 1.	τὸ ὄνειρον	τὸ ὄνειρον	τὸν ὄνειρον
7.	ἡσπόνων	ἡσπόνων	ἡσπόνων
18.	ἐκ σέο	ἐκ σεῦ	ἐκ σέο
19.	ἐνδείξει	ἐνδείξει	ἐνδείξει
20.	τουτέων δὲ λεχθέντων,	τουτέων δὲ λεχθέντων,	τουτέων λεχθέντων,
21. 1.	καὶ οὐδ' εἴ ἔτιραι	οὐδ' ἔτιραι	οὐδ' ἔτιραι
22. 5.	μάλιστά τὰ ἐς	μάλιστά ἐς	μάλιστά ἐς
25. 5.	ἐγένετο	ἐγένετο	ἐγένετο
10.	τοῦ κάτω κατὰ τὰ	τοῦ κάτω τὰ	τοῦ κάτω τὰ
15.	ἐπίθελλε, ὄρουσον,	ἐπίθελλε, ὄρουσον,	ἐπίθελλε, ὄρουσον
25. 1.	παρισκευάζετο	παρισκευάζετο	παρισκευάζετο
26. 5.	ἐκ Κριτάλων	ἐκ Κριτάλων	ἐκ Κριτάλων
8.	οὐδ' ἀρχὴν	οὐδ' ἀρχὴν	οὐδ' ἀρχὴν
28. 11.	δ' ἐμοὶ ἀπὸ	δ' ἐμοὶ ἀπὸ	δὲ μοι ἀπὸ
12.	γεραιῶν	γεραιῶν	γεραιῶν
29. 6.	ξείνισας	ξείνισας	ξείνισας
15.	τά περ	τά περ	τά περ

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
30. 6.	ὡς πίνετε μάλιστα κη	ὡς μάλιστα κη πίνετε	ὡς μάλιστα κη πίνετε
31. 6.	μέλι ἐκ μυρίκης τε καὶ πυ- ροῦ ποιῦσι·	ἐκ μυρίκης τε καὶ πυροῦ μέ- λι ποιῦσι·	ἐκ μυρίκης τε καὶ πυροῦ μέ- λι ποιῦσι·
52. 5.	τῶνδε δὲ εἴνεκα τὸ δεύτερον	τῶν δὲ εἴνεκα τοδεύτερον	τῶνδε δὲ εἴνεκα τοδεύτερον
6.	οὐκ ἔδωσαν Δαρείῳ τίμψαντι	οὐκ ἔδωσαν Δαρείῳ τίμψαντι	οὐκ ἔπειψαν Δαρείῳ τίμ- ψαντι
55. 8.	προσδιεπασσάλευσαν·	διεπασσάλευσαν·	προσδιεπασσάλευσαν·
9.	ἀδύμιστα	ἀδύμιστα	ἀδύμιστα
55. 10.	ἔντι δουρεῶ	ἔντι δουρεῶ	ἔντι καὶ δουρεῶ
56. 9.	εἵνεκεν τῶν	εἵνεκεν τῶν	εἵνεκα τῶν
12.	καὶ [τριχέων] τριχοῦ,	καὶ [τριχέων] τριχοῦ,	καὶ τριχοῦ,
17.	μὲν ἢ αὐτῇ	μὲν ἢ ἢ αὐτῇ	μὲν ἢ αὐτῇ
57. 5.	ἀγγελοῦ·	ἀγγελοῦ,	ἀγγέλλετο
11.	οἱ δὲ ἐφραζον	οἱ δὲ ἐφραζον	οἱ δὲ ἐφρασαν
58. 6.	χρησίσειν	χρησίσειν	χρησίσειν
7.	καὶ διαγορεύειν	καὶ δὴ ἀγορεύειν	καὶ δὴ ἀγορεύειν
13.	στρατηγὴς τὸν	στρατηγὴς τὸν	στρατηγὴς τὸν
14.	ἀγχι	ἀγχι	ἀγχι
59. 11.	ἐπράττει,	ἐπράττει.	ἐπράττει
18.	ἐπὶ δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ,	ἐπὶ δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ,	ἐπὶ τῇ δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ,
40. 17.	παραεισέθηκε	παραεισέθηκε	παραεισέθηκε
41. 9.	συνεκλήιον	συνεκλήιον	συνεκλήιον
13.	διέλειπετο	διέλειπετο	διέλειπε
44. 7.	γινόμενον	γινόμενον	γινόμενον
46. 1.	τὸ πρῶτον	τοπρῶτον	τοπρῶτον
3.	αὐτὸς ὡνὴρ	αὐτὸς ὡνὴρ	αὐτὸς ὡνὴρ
47. 2.	οἶκον περ	οἶκον περ	οἶκον περ
3.	κακῶν μεμνημένοιθα	κακῶν μεμνημένοιθα	κακῶν μεμνημένοιθα
48. 2.	εἶναι δύο μοι	μοι εἶναι δύο	μοι εἶναι δύο
49. 2.	ἔχει,	ἔχει,	ἔχει,
3.	ἢν τε	ἢν δὲ	ἢν δὲ
10.	καμίζει	καμίζει	καμίζει
14.	εἰ ἐθέλει	εἰ ἐθέλει	εἰ ἐθέλει
16.	προβαίνει	προβαίνει	προβαίνει
20.	ἄνθρω δὴ	ἄνθρω δὴ	ἄνθρω δὴ
50. 8.	ἀποδείξει,	ἀποδείξει,	ἀποδείξει
11.	ἴοντα, ὡς καὶ	ἴοντα ὡς καὶ	ἴοντα ὡς καὶ
12.	τοσπίαν	τοσπίαν	τοσπίαν
17.	χρεώμενοι	χρεώμενοι	χρεώμενοι
25.	παθόντες οὐδέν.	οὐδέν παθόντες.	οὐδέν παθόντες.
26.	φοβὸν φοβόμενοι πορευόμεθα·	φοβὸν φοβόμενοι πορευόμεθα·	φοβὸν φοβόμενοι πορευόμενοι·
51. 5.	πλὴν Ἀθηναίων	πλὴν Ἀθηναίων	πλὴν Ἀθηναίων
52. 3.	φοβέει μὴ μεταβάλλωσι·	φοβέει μὴ μεταβάλλωσι·	φοβέει μὴ μεταβάλλωσι·
10.	οὕτω μὴδὲ	οὕτω μὴδὲ	οὕτω δὲ μὴδὲ
53. 4.	κρήζων	κρήζων	κρήζων
8.	τῶνδε δὲ εἴνεκα	τῶνδε δὲ εἴνεκα	τῶνδε δὲ εἴνεκα
54. 1.	παρεσκευάζοντο	παρεσκευάζοντο	παρεσκευάζοντο
10.	ξίφος, τὸν ἀκινάκην	ξίφος, τὸν ἀκινάκην	ξίφος, τὸ ἀκινάκην
57. 3.	καί περ	καί περ	καί περ
4.	τῆς ἐγένετο,	τῆς τοῦτο ἐγένετο,	τῆς ἐγένετο,
6.	ἑαυτοῦ	ἑαυτοῦ	ἑαυτοῦ
58. 2.	τὸ πρόσω	τοπρόσω	τοπρόσω
59. 7.	καὶ ἐναριβμήσαι	καὶ ἐναριβμήσαι	καὶ ἐναριβμήσαι
12.	τὸ παλαιόν	τὸ παλαιόν	τοπαλαιόν
62. 6.	αὐτοὶ δὲ περὶ	αὐτοὶ δὲ περὶ	αὐτοὶ περὶ
64. 4.	ὅξυ ἀπηγμένας	ὅξυ ἀπηγμένας	ὅξυ ἀπηγμένας
5.	ἐνδεδύκασαν·	ἐνδεδύκασαν·	ἐνδεδύκασαν
6.	καὶ ἀξίνας σαγάρεις	καὶ σαγάρεις	καὶ ἀξίνας σαγάρεις
66. 2.	κατὰ περ	κατὰ περ	κατὰ περ

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
67.	5.	ἐνέπρεπον ἔχοντες·	ἔχοντες ἐνέπρεπον·	ἔχοντες ἐνέπρεπον·
68.	2.	κατὰ περ	κατάπερ	κατάπερ
69.	5.	οἰστούς μικρούς·	οἰστούς μικρούς·	οἰστούς μικρούς·
	9.	γύψω ἰόντες ἐς μάχην,	ἰόντες ἐς μάχην γύψω·	ἰόντες ἐς μάχην γύψω·
11.		ἤρχε Ἀρσάμης,	ἤρχε Ἀρσάμης	ἤρχε Ἀρσάνης
15.		ἤρχε Ἀρσάμης.	ἤρχε Ἀρσάμης.	ἤρχε Ἀρσάνης.
70.	1.	ἀπὸ ἡλίου	ἀπ' ἡλίου	ἀπ' ἡλίου
	7.	κατὰ περ	κατάπερ	κατάπερ
71.	1.	σχυτίνην ἦσαν	σχυτίνην ἦσαν	σχυτίνην ἦσαν
72.	9	Γαβρῆνης ὁ Δαρείου	Γαβρῆνης ὁ Δαρείου	Βρῆνης ὁ Δαρείου
74.	2.	Μηόνες	Μηόνες	Μηόνες
76.	2.	δύο λυκεργείας	δύο λυκεργείας	δύο λυκεργείας
77.	1.	Μηόνες	Μηόνες	Μηόνες
78.	4.	κατὰ περ	κατάπερ	κατάπερ
79.	4.	ὠμοδοίνας σμικρὰς,	ὠμοδοίνας σμικρὰς,	ὠμοδοίνας μικρὰς,
	7.	κατὰ περ Κόλχοι ὀπλισμέ- νοι	κατάπερ Κόλχοι ὀπλισμέ- νοι	κατάπερ Κόλχοι ὀπλισμέ- νοι
85.	3.	τῆς τε Περσικῆς καὶ	τῆς Περσικῆς τε καὶ	τῆς τε Περσικῆς καὶ
86.	1.	τὴν περ	τὴν περ	τὴν περ
	6.	κατὰ περ	κατάπερ	κατάπερ
	7.	αὐτῶς Κάππειαι	αὐτῶς Κάππειαι	αὐτῶς Κάσπιοι·
	9.	τὴν αὐτὴν ἦν καὶ	τὴν αὐτὴν καὶ	αὐτὴν, ἦν καὶ
87.	1.	ἵππειν.	ἵππειν.	ἵππειν·
	3.	ἵππεις ἐπιτάχματο	ἵππεις ἐπιτάχματο	ἵππεις ἐπιτετάχματο
	4.	ἔσχατοι ἐπιτετάχματο.	ἔσχατοι ἐπιτετάχματο.	ἔσχατοι ἐπιτετάχματο·
88.	3.	καταλίλειπτο	καταλίλειπτο	κατελίλειπτο
	4.	ἐνίπε ἀνιέλιπτον.	ἐνίπε ἀνιέλιπτον.	περὶέπτε ἀνιέλιπτον.
	9.	ἐν τῷ περ	ἐν τῷ περ	ἐν τῷ περ
89.	7.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
	9.	οἰκέουσι τὰ παρὰ	οἰκέουσι τὰ παρὰ	οἰκέουσι τὸ παρὰ
	14.	καὶ τύκους	καὶ τύκους	καὶ τύχους
90.	4.	κατὰ περ	κατάπερ	κατάπερ
91.	5.	ὠμοδοίης	ὠμοδοίης	ὠμοδοίης
	6.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
95.	4.	κατὰ περ	κατάπερ	κατάπερ
95.	3.	αἱ δωδέκα πόλεις	αἱ δωδέκα πόλεις	αἱ δωδέκα πόλεις
	5.	τὸ πάλαι	τοπάλαι	τοπάλαι
	9.	λοιποὶ οἱ ἐκ τοῦ	λοιποὶ οἱ ἐκ τοῦ	λοιποὶ ἐκ τοῦ
98.	2.	ἔσαν οἱ ὀνομαστότατοι	ἔσαν οἱ ὀνομαστότατοι·	ἔσαν ὀνομαστότατοι·
	5.	τε Χέρσιος,	τε Χέρσιος,	τε Χέρσιος,
99.	3.	Θαύμα	Θαύμα	Θαύμα
	6.	εἰούσης οἱ ἀναγκαίης.	εἰούσης οἱ ἀναγκαίης.	εἰούσης ἀναγκαίης.
	12.	νέας εὐδοξότατας	νέας εὐδοξότατας	νέας ἐνδοξότατας
100.	1.	ἡρίθμησέ τε	ἡρίθμησέ τε	ἡρίθμησέ τε
	3.	ἐπ' ἄρματος παρὰ	ἐπ' ἄρματος παρ'	ἐπ' ἄρματος παρ'
	10.	ὁμοίως ὥς καὶ	ὁμοίως καὶ	ὁμοίως ὥς καὶ
101.	4.	ἡδύ τι ἐστὶ	ἡδύ ἐστι	ἡδύ τι ἐστὶ
	6.	λόγους ἀπικνεομένων,	λόγους ἀπικνεομένων	λόγους ἀπικνεομένων,
	9.	ὥς ἐγὼ δοκῶ,	ὥς ἐγὼ δοκῶ,	ὥς δοκῶ ἐγὼ,
	16.	χρησάσθαι ἐκίλει,	χρησάσθαι ἐκίλει,	χρησθῆναι ἐκίλει,
102.	2.	διαχρησασθαι	διαχρησάσθαι	διαχρησάσθαι
	6.	διαχρεωμένη	διαχρεωμένη	διαχρεωμένη
	8.	πάντας Ἑλλήνας	πάντας τοὺς Ἑλλήνας	πάντας Ἑλλήνας
103.	3.	μαχῆσασθαι ἄγε, εἰπέ μοι,	μαχῆσασθαι! ἄγε, εἰπέ μοι,	μαχῆσασθαι· ἄγε, εἰπέ μοι,
		οὐ φῆς	οὐ φῆς	οὐ φῆς
	4.	ἄν ἐθελήσεις	ἄν ἐθελήσεις	ἄν ἐθελήσεις
	14.	αὐτος εἰρημένος	αὐτος ὁ εἰρημένος	αὐτος ὁ εἰρημένος
	15.	τῷ οἰκῶτι.	τῷ οἰκῶτι·	τῷ εἰκῶτι·
	18.	περὶ ἓνα	περὰ ἓνα	περὶ ἓνα

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
105. 25.	ἐλευθέριον,	ἐλευθέριον,	ἐλευθέριον,
104. 7.	πατρῷα	πατρῷα	πατρῷα
12.	ἐκὼν τε εἶναι	ἐκὼν τε εἶναι	ἐκὼν γε εἶναι
18.	δεσπότης, νόμος	δεσπότης, ὁ νόμος	δεσπότης, νόμος
106. 4.	Ἀρτοξίτης	Ἀρτοξίτης	Ἀρτοξίτης
107. 14.	ταῦτα, ἑαυτὸν ἐσίεαλε	ταῦτα, καὶ ἑαυτὸν ἐσίεαλε	ταῦτα, καὶ ἑαυτὸν ἐσίεαλε
108. 12.	Γαλαίην,	Γαλαίην,	Γαλαίην,
109. 4.	ταύτας, λίμνας	ταύτας, λίμνας	ταύτας, λίμνας
111. 8.	κατὰ περ	κατάπερ	κατάπερ
112. 2.	τῶν καὶ ἐν	τῶν δὲ ἐν	τῶν καὶ ἐν
115. 4.	τοῦ περ	τοῦπερ	τοῦπερ
7.	ἐκδιδόντα ἐς	ἐκδιδόντα ἐς	ἐκδιδόντα ἐς
9.	ἐκαλλιεῖντο	ἐκαλλιεῖντο	ἐκαλλιεῖντο
114. 9.	ἑστὰ Περσέων παῖδας ἰόν- των ἐπιφανέων ἀνδρῶν ὑ- πὲρ ἑαυτῆς	ἑστὰ Περσέων παῖδας ἰόν- των ἐπιφανέων ἀνδρῶν ὑ- πὲρ ἑαυτῆς	ἑστὰ ἰόντων ἐπιφανέων Περ- σέων παῖδας ὑπὲρ ἑαυτῆς
121. 4.	ποιεῖσθαι τὰς νίαις	τὰς νίαις ποιεῖσθαι	τὰς νίαις ποιεῖσθαι
125. 2.	Καναστραῖν ἄκρην	Καναστραῖν ἄκρην	Καναστραῖν ἄκρην
15.	στρατῶ ὁ πλόος,	στρατῶ ὁ πλόος,	στρατῶ πλόος,
126. 5.	ἐς Ἑλληνας	ἐς τοὺς Ἑλληνας	ἐς τοὺς Ἑλληνας
128. 2.	μεγίστη ὑπερμήκεια	μεγίστη ὑπερμήκεια	μεγίστη ὑπερμήκεια
10.	ἰσθῶς ἐς	ἰσθῶς δ' ἐς	ἰσθῶς ἐς
10.	τὴν περ	τὴνπερ	τὴνπερ
10.	ὅπως τι	ὅπως τι	ὅπως τοι
129. 1.	ἔστι τὸ παλαιὸν	ἔστι τοπαλαιὸν	ἔστι τοπαλαιὸν
2.	συγκληκτικὴν	συγκληκτικὴν	συγκληκτικὴν
4.	ἀποκληῖ	ἀποκληῖ	ἀποκληῖ
9.	ἐς αὐτὴν καὶ ἄλλων συγχῶν	καὶ ἄλλων συγχῶν ἐς αὐτὴν	καὶ ἄλλων συγχῶν ἐς αὐτὴν
17.	εἶναι ποιεῖ.	ποιεῖ εἶναι.	ποιεῖ εἶναι.
20.	κατὰ περ	κατάπερ	κατάπερ
21.	ἴσσαν ἢ	ἴσσαν ἢ	ἴσσαν ἢ
25.	καὶ ἂν	καὶ ἂν	καὶ ἂν
26.	ποιῆσαι. ἔστι γὰρ σισμοῦ ἔρ- γον, ὡς ἱμοὶ φαίνεται εἶναι, ἢ διάστασις	ποιῆσαι. ἔστι γὰρ σισμοῦ ἔρ- γον, ὡς ἱμοὶ φαίνεται εἶναι, ἢ διάστασις	ποιῆσαι. ἔργον γὰρ ἔστι σισ- μοῦ, ὡς ἱμοὶ φαίνονται, ἢ διάστασις
130. 12.	ἔξω τῶν	ἔξω τῶν	ἔξω τῶν
131. 5.	Περραιβοί.	Περραιβοί.	Περραιβοί.
132. 2.	Περραιβοί.	Περραιβοί,	Περραιβοί,
135. 2.	ἀπέπεμψε ὁ Πέρσης	ἀπέπεμψε ὁ Πέρσης	ἀπέπεμψε Πέρσης
2.	κύσκα,	κύσκα,	κύσκα,
4.	οἱ δὲ ἐς Φρία	οἱ δὲ ἐς Φρία	οἱ δ' ἐς Φρία
9.	ἰδνιάθη	ἰδνιάθη	ἰδνιάθη
134. 5.	καὶ ἀπόγονοι Ταλθυεῖου,	καὶ ἀπόγονοι Ταλθυεῖου,	καὶ ἀπόγονοι Ταλθυεῖου
5.	δίδονται.	δίδονται.	δίδονται
15.	ποιήν τίσαι Ξιζῆ τῶν Δα- ρείου	ποιήν τίσαι Ξιζῆ τῶν Δα- ρείου	ποιήν τίσαι Ξιζῆ τῶ Δα- ρείου
135. 1.	θωμάτας	θωμάτας	θωμάτας
5.	ἰστία.	ἰστία.	ἰστία.
6.	εἶρετο λίγων τάδε·	εἶρετο λίγων τάδε·	εἶρετο τάδε·
136. 7.	ἀπεμαχίσαντο τοῦτο,	ἀπεμαχίσαντο τοῦτο,	ἀπεμαχίσαντο τοῦτο
137. 2.	τοπαρευτικά καίπερ	τοπαρευτικά καίπερ	τοῦ παρευτικά καίπερ
10.	τοῖς βασιλῆα	ἐς βασιλῆα	τοῖς βασιλῆα
139. 5.	τῇ γ' ἱμοὶ	τῇ γ' ἱμοὶ	τῇ γέ μοι
15.	τοῦ βαρβάρου	τῶν βαρβάρων	τοῦ βαρβάρου
15.	ὁρώντες	ὁρώντες	ὁρώντες
22.	τὸ ἀληθές.	τὰ ληθές.	τὰ ληθές.
141. 5.	ἱκετηρίαν	ἱκετηρίας	ἱκετηρίαν
10.	ταῦτα δὲ λέγουσι	ταῦτα δὲ λέγουσι	ταῦτα λέγουσι
19.	Μὴδὲ σύ γ'	Μὴδὲ σύ γ'	Μὴ δὲ σύ γ'

Cap. Lin.	SCHWEIFELSEUSER.	REIZIUS ET SCHLEIFER.	WESSELIUS.
142. 2.	ἀπαλλάσσοντο	ἀπαλλάσσοντο	ἀπαλλάσσοντο
4.	καὶ ἄλλαι πολλαὶ	πολλαὶ καὶ ἄλλαι	πολλαὶ καὶ ἄλλαι
9.	τὸ πάλαι τῶν Ἀθηναίων	τοπάλαι τῶν Ἀθηναίων	τοπάλαι τῶν Ἀθηναίων
145. 1.	ἴον κως, οὐκ	ἴον κως, οὐκ	ἴον κως, οὐκ
145. 1.	ταῦτὸ τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα	ταῦτὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν περὶ	ταῦτὸ τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα
	Ἑλλήνων τῶν τὰ	τὴν Ἑλλάδα τὰ	δα Ἑλλήνων τῶν τὰ
14. 14.	γένειτο	γένειτο	γένειτο
15. 15.	πᾶσι Ἑλλησι.	πᾶσι Ἑλλησι.	πᾶσι τοῖσι Ἑλλησι.
146. 6.	κατακρίτο	κατακρίτο	κατεκρίτο
15. 15.	ἐπεὶ δὲ ταῦτα	ἐπεὶ δὲ ταῦτα	ἐπὶ δὲ ταῦτα
147. 2.	οὐτ' ἂν	οὐτ' ἂν	οὐτ' ἂν
149. 2.	καὶ περ	καίπερ	καίπερ
5.	ἀνδρωθείωσι	ἀνδρωθείωσι	ἀνδρωθείωσι
6.	μὴ δὲ	μὴ δὲ	μὴδὲ
8.	τὸ λοιπὸν ἔωσι Λακεδαιμονίων	τολοιπὸν ἔωσι τῶν Λακεδαιμονίων	τολοιπὸν ἔωσι τῶν Λακεδαιμονίων
150. 5.	ἢ περ	ἢπερ	ἢπερ
151. 5.	Μεμνονίοισι	Μεμνονίοισι	Μεμνονείοισι
7.	Ἀρτοξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα
9.	Ἀρτοξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα
152. 5.	Ἀρτοξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα	Ἀρτοξέρξεα
5.	τὴν περ	τὴν περ	τὴν περ
12.	γε μὲν ἂν οὐ	γε μὲν οὐ	γε μὲν οὐ
153. 4.	οικήτωρ ἰὼν Γέλης,	οικήτωρ ἰὼν Γέλης,	οικήτωρ ὁ ἐν Γέλῃ
15. 15.	θάμ' αὖ μοι	θάμ' αὖ μοι	θάμ' αὖ μοι
154. 7.	Παταϊκοῦ, ἣν δορυφόρος	Παταϊκοῦ, τῶς ἣν δορυφόρος	Παταϊκοῦ, ὅς ἣν δορυφόρος
12.	πολέμοισι	πολέμοισι	πολεμίοισι
15. 15.	Συρηκουσίων	Συρηκουσίων	Συρηκουσίων
19.	τὸ ἀρχαῖον.	τοαρχαῖον.	τοαρχαῖον.
156. 2.	μὲν ἐπικρατέων	ἐπικρατέων	μὲν ἐπικρατέων
4.	ἔσαν οἱ πάντα	ἔσαν οἱ πάντα	ἔσαν ὅπαντα
4.	παραυτίκα ἀνά τ'	παραυτίκ' ἀνά τ'	παραυτίκ' ἀνά τ'
5.	καὶ ἀνέβλαστον.	καὶ ἀνέβλαστον.	καὶ ἐβλάστον.
157. 1.	Τότε δ' ὥς	Τότε δ' ὥς	Τότε δ' ὥς
4.	βάρεβρον, τὸν γὰρ ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάντως κου πυνθάνει.	βάρεβρον τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. πάντως γὰρ κου πυνθάνει,	βάρεβρον, τὸν γὰρ ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. πάντως κου πυνθάνει,
22.	τὸ ἐπίπαν	τοεπίπαν	τοεπίπαν
158. 9.	ἐπαυρήσεις	ἐπαυρήσεις	ἐπαυρήσεις
159. 5.	ἀπαραιρηθῆναι	ἀπαραιρηθῆναι	ἀπαραιρηθῆναι
160. 2.	ἐξέφηνε	ἐξέφηνε	ἐξέφηνε
15. 15.	ἵστι ἀρέσκεσθαι	ἵστι ἀρέσκεσθαι	ἵστι ἀρέσκεσθαι
161. 5.	πέμψεις	πέμψεις	πέμψης
8.	ἐπισταμένοισι	ἐπισταμένοισι	ἐπισταμένοισι
17.	συγχωρήσωμεν	συγχωρήσωμεν	συγχωρήσωμεν
162. 5.	ὕπνεις, ἔχειν	ὕπνεις, ἔχειν	ἐπίνεις, ἔχειν
164. 14.	Σικελίην, ἀπὸ πάντα τὰ	Σικελίην ὅπαντα τὰ	Σικελίην, ἀπὸ πάντα τὰ
165. 7.	Σαρδόνιον	Σαρδόνιον	Σαρδόνιον,
167. 2.	εἰκότι χρωμένων,	εἰκότι χρωμένων,	εἰκοὶ χρωμένων
6.	ἐκαλλιέετο,	ἐκαλλιέετο,	ἐκαλλιέετο
10.	εἴτε τοιούτω,	εἴτε τοιούτω,	εἴτε τοιούτω,
10.	εἴτε ἑτέρῳ, ὥς Συρηκούσιοι, Καρχηδόνοι τοῦτο	εἴτε ἑτέρῳ, ὥς Συρηκούσιοι, Καρχηδόνοι τοῦτο	εἴτε ἑτέρῳ, ὥς Καρχηδόνοι, τοῦτο
168. 5.	ὕπσχοντο	ὕπσχοντο	ὕπσχοντο
15.	ἐποίησαν	ἐποίησαν	ἐποίησαν
16.	Πέρσῃν λίγειν τοιαῦτα	Πέρσῃν λίγειν τοιαῦτα	Πέρσῃν τοιαῦτα
20.	τοὶ ἀναντιοῦσθαι	τοὶ ἀναντιοῦσθαι	τοὶ ἐναντιοῦσθαι
22.	τά περ	τά περ	τά περ
24.	τῇ περ	τῇ περ	τῇ περ

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
170. 1.	Μίνω	Μίνω	Μίνω
3.	Θεοῦ σφε	Θεοῦ σφε	Θεοῦ σφε
15.	Κρητῶν, γενέσθαι Ἰήπυγας Μισσαπίους, ἀντὶ	Κρητῶν, Ἰήπυγας Μισσα- πίους γενέσθαι, ἀντὶ	Κρητῶν, Ἰήπυγας Μισσα- πίους γενέσθαι, ἀντὶ
15.	οἰκίσαι,	οἰκίσαι,	οἰκίσαι
22.	καταλείπειτο·	καταλείπειτο,	κατελείπειτο
171. 5.	Μίνω	Μίνω	Μίνω
6.	Μενέλειχ.	Μενέλειχ.	Μενέλειω.
9.	τῷ δευτέρῳ	τοῦ δευτέρου	τοῦ δευτέρου
172. 1.	τῷ πρώτῳ	τοῦ πρώτου	τοῦ πρώτου
17.	οὐδαμῶς	οὐδαμῶς	οὐδαμῶς
173. 8.	Οὐλύμπου τε οὐρεος	Οὐλύμπου τε οὐρεος	Οὐλύμπου τοῦ οὐρεος
17.	στρατοῦ ἐπὶ πάντας·	στρατοῦ τοῦ ἐπὶ πάντας·	στρατοῦ ἐπὶ πάντας·
18.	πληθὺς τε τῆς	πληθὺς τῆς	πληθὺς τῆς
21.	καὶ ἄλλην εἴσαν	καὶ ἄλλη εἴσαν	καὶ ἄλλην εἴσαν
23.	τῇ περ	τῇ περ	τῇ περ
174. 1.	στρατηγία,	στρατηγία,	στρατηγία
4.	οὐδ' ἔτι	οὐδ' ἔτι	οὐδ' τι
175. 15.	κατὰ ἑκατέρους	κατ' ἑκατέρους	κατ' ἑκατέρους
176. 4.	Ἀρτεμίσιον οἰκεῖται.	Ἀρτεμίσιον ἐκδίδεται	Ἀρτεμίσιον οἰκεῖται
8.	ἔμπροσθέν τε	ἔμπροσθεν τε	ἔμπροσθεν τε
9.	ἡμισὴν ἑντάς	ἡμισὴν ἑντάς	ἡμισὴν ἑντάς
10.	ἔμπροσθέν, κατὰ	ἔμπροσθεν κατὰ	ἔμπροσθεν κατὰ
20.	τῇ περ	τῇ περ	τῇ περ
178. 10.	ἐν Θυίῃ,	ἐν Θυίῃ,	ἐν Θυίῃς
15.	μὲν δὴ κατὰ	μὲν κατὰ	μὲν δὴ κατὰ
180. 5.	τῆς πρώτης	τὴν πρώτην	τῆς πρώτης
6.	τοῦτο ὄνομα	τοῦτο ὄνομα	τοῦτο ὄνομα
181. 8.	σμίρνησί τε	σμίρνη τε	σμίρνησί τε
182. 6.	ἐς Ἀθήνας.	ἐς τὰς Ἀθήνας.	ἐς τὰς Ἀθήνας.
184. 5.	πανικαυτὰ ἔτι, ὡς ἐγὼ συμ- καλλόμενος εὐρίσκω, τό- σον. τῶν	πανικαυτὰ ἔτι, ὡς ἐγὼ συμ- καλλόμενος εὐρίσκω, τό- σον. τῶν	πανικαυτὰ. ὡς ἐγὼ συμκα- λούμενος, εὐρίσκω, τῶν
6.	ἰόντων ὅμιλον, ἵκνται	ἰόντων ἵκνται ὅμιλον,	ἰόντων ἵκνται ὅμιλον,
11.	ὅμιλος γίνονται	ὅμιλος γίνονται	ὅμιλος γίνονται
15.	ὅτι πλέον	ὅτι πλέον	ὅτι πλέον
15.	μοι εἰρήθη,	μοι εἰρήθη	μοι ἐρρήθη,
16.	ἥδη ἂν ἄνδρες ἂν εἴεν ἐν	ἥδη ἂν ἂν ἦν ἐν	ἥδη ἂν ἄνδρες ἂν εἴεν ἐν
21.	δ' ἔτι τούτοις	δ' ἔτι τούτοις	δ' ἔτι τούτοις
27.	μὲν τὸ ἐξ	μὲν δὴ τὸ ἐξ	μὲν τὸ ἐξ
185. 7.	Ἑορδοί, καὶ Βοττιαῖοι,	Ἑορδοί, καὶ Βοττιαῖοι,	Ἑορδοί, Βοττιαῖοι
15.	αἱ πᾶσαι ἀνδρῶν αἱ μάχι- μοι	ἀνδρῶν αἱ πᾶσαι μάχιμοι	ἀνδρῶν αἱ πᾶσαι μάχιμοι
187. 1.	συνάπαντος τοῦ Ξερίξω στρα- τεύματος ἀριθμῶς.	συνάπαντος στρατεύματος τοῦ Ξερίξω ἀριθμῶς.	συνάπαντος στρατεύματος τοῦ Ξερίξω ἀριθμῶς.
6.	θάυμα	θάῦμα	θάῦμα
7.	ποταμῶν ἔστι τῶν·	ποταμῶν ἔστι τῶν·	ποταμῶν ἰνίων,
8.	θάυμα	θάῦμα	θάῦμα
14.	ποταμῶν	ποταμῶν	ποταμῶν
188. 4.	πρὸς γῆν	πρὸς τῇ γῇ	πρὸς τῇ γῇ
11.	μὲν νυν αὐτίων αὐξόμενον	μὲν νυν αὐτίων αὐξόμενον	μὲν οὖν αὐξόμενον
18.	ἢ πε τοῦ	ἢ πε τοῦ	ἢ πε τοῦ
189. 9.	ἔθνον τε	ἔθνον τε	ἔθνον τε
190. 5.	ναυηγίῃ ἐγένετο χρησθή·	ναυηγίῃ αὐτῇ χρησθὴ ἐγένετο·	ναυηγίῃ αὐτῇ χρησθὴ ἐγένετο·
192. 2.	ὁ χιμῶν πρώτος	ὁ χιμῶν πρώτος	ὁ χιμῶν ὁ πρώτος
194. 4.	ἔτισον	ἔτισον	ἔτισον
8.	δικαστίων· ὁ Σανδώκης	δικαστίων, ὅτι ὁ Σανδώκης	δικαστίων· ὁ Σανδώκης
195. 5.	περιγινώμην	περιγινώμην	περιγινώμην
196. 1.	ναυτικός ὁ τῶν	ναυτικός τῶν	ναυτικός ὁ τῶν

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
196. 11.	ὅστις ὁ μίγιστος	ὅστις μίγιστος	ὅστις μίγιστος
197. 5.	μιτίπνιτα δι,	μιτὰ δι,	μιτὰ δι,
11.	ὥς τ' ἔτι, πρὸς	ὥς τ' ἔτι, πρὸς	ὥστε τι πρὸς
13.	ἀλίσκωνται ἐσελθόντες ἐς	ἀλίσκωνται ἐσελθόντες ἐς	ἀλίσκωνται, ἐστίλλοντο ἐς
198. 6.	χῶρον οὖρεα	χῶρον τοῦτον οὖρεα	χῶρον οὖρεα
6.	περικλήει	περικλήει	περικλήει
9.	ποταμὸς Σπειρχήϊος,	ποταμὸς Σπειρχήϊος,	Σπειρχεῖος ποταμὸς
11.	βοηθέοντα τῷ Ἡρακλεῖ	βοηθέοντα Ἡρακλεῖ	βοηθέοντα Ἡρακλεῖ
199. 5.	περικλήει	περικλήει	περικλήει
201. 7.	φερόντων τὸ ἐπὶ	φερόντων ἐπὶ	φερόντων ἐπὶ
203. 3.	ἐπικαλίσαντο οἱ Ἕλληνες,	οἱ Ἕλληνες ἐπικαλίσαντο	οἱ Ἕλληνες ἐπικαλίσαντο
5.	πάναν εἰσι	πάναν εἶν	πάναν εἰσὶ
7.	ναυτικὸν ταχθέντων.	ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων,	ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων,
204. 2.	θωμάζομενος	θωμάζομενος	θωμάζομενος
205. 15.	bis εἴ τε	εἴτε	εἴτε
206. 6.	βοηθεῖν	βοηθήσειν	βοηθεῖν
7.	ἐνέωντο	ἐνέωντο	ἐνέωντο
207. 5.	περισπερχέοντων τῇ	περισπερχέων ἰόντων τῇ	περισπερχέοντων τῇ
208. 13.	ἰθάμας,	ἰθαῦμας,	ἰθαῦμας,
16.	τά περ	τάπερ	τάπερ
209. 2.	παρεσκευάζοντο	παρεσκευάζοντο	παρεσκευάζοντο
15.	ἐπίσταιο	ἐπίσταιο	ἐπίσταιο
18.	τε καὶ καλλίστην πόλιν τῶν ἐν Ἑλλήσι	τε καλλίστην τῶν ἐν Ἑλλήσι	τε καὶ καλλίστην πόλιν τῶν ἐν Ἑλλήσι
20.	λεγόμενα εἶναι, καὶ	λεγόμενα εἶναι, καὶ	λεγόμενα, καὶ
21.	ἰόντες τῇ	ἰόντες, οἳ τὲ εἰσι τῇ	ἰόντες, τῇ
22.	μαχίσονται.	μαχίσασθαι.	μαχίσονται.
210. 8.	ἀπίλαινοντο,	ἀπίλαινον,	ἀπίλαινον,
212. 8.	ἐν μέρει	ἐν μέρει	ἐν μέρει
213. 1.	ὅ, τι χρήσεται	ὅ, τι χρήσεται	ὅ, τι χρήσεται
15.	οὐδὲν ἔσσαν.	οὐδὲν ἔσσαν.	οὐδὲν ἔσσαν.
214. 2.	Κορυθαλὸς	Κορυθαλὸς	Κορυθαλὸς
7.	Κορυθαλῶ	Κορυθαλῶ	Κορυθαλῶ
12.	οὖρος κατὰ	οὖρος κατὰ	οὖρος καὶ κατὰ
217. 4.	ἥως τε διέφαινε	ἥως τε δὴ διέφαινε	ἥως τε δὴ διέφαινε
218. 3.	γενομένου	γενομένου	γενομένου
5.	ἐνδυνον τὰ	ἐνδύνον τὰ	ἐνδύνον τὰ
7.	θώματι	θωῦματι	θωῦματι
219. 3.	θάνατον ἔπειτεν καὶ αὐτό- μοι ἦσαν,	θάνατον ἔπειτεν καὶ αὐτομό- λοι ἦσαν,	θάνατον ἐπὶ δὲ καὶ αὐτόμο- λοι ἔσαν
9.	ἀπαλλάσσοντο	ἀπαλλάσσοντο	ἀπαλλάσσοντο
220. 9.	ἐκίχρητο	ἐκίχρητο	ἐκίχρηστο
14.	ἱξαμίτροισι ἔχοντα χρῆ,	ἱξαμίτροισι χρῆ,	ἱξαμίτροισι ἔχοντα χρῆ,
16.	ἄστῳ ἱκνυδὲς	ἄστῳ ἱκνυδὲς	ἄστῳ ἱκνυδὲς
225. 1.	ἀνατείλαντος	ἀνατείλαντος	ἀνατείλαντος
9.	εὐρύτερον	εὐρύτερον	εὐρύτατον
19.	ἀπειδίκνυντο	ἀπειδίκνυντο	ἀπειδίκνυντο
224. 1.	τοῖσι πλείονσιν	τοῖσι πλείονσιν	τοῖσι πλείοι
ἦδη ἐτύγχανε κατεηγότα ἦδη		ἐτύγχανε κατεηγότα ἦδη	
3.	Πέρσας. καὶ Λεωνίδης	Πέρσας. καὶ Λεωνίδης	Πέρσας. Λεωνίδης
5.	ὀνομαστοί, Σπαρτιητῶν,	ὀνομαστοί, Σπαρτιητῶν,	ὀνομαστοί, πολλοί, δὲ καὶ οὐκ ὀνομαστοὶ Σπαρτιη- τῶν
8.	ὀνομαστοί· ἐν	ὀνομαστὰ, ἐν	ὀνομαστὰ, ἐν
15.	ὥς μούνου	ὥς μούνου	ὥς μούνης
225. 2.	μαχόμενοι. καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ Λεωνίδου	μαχόμενοι, καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδου	μαχόμενοι ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ Λεωνίδου
4.	Ἕλληνες ὑπεξέζυραν,	Ἕλληνες ὑπεξέζυραν,	Ἕλληνες ὑπεξέζυραν
15.	πάντοθεν	πάντοθεν	πάντοθεν

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
226. 2.	λέγεται ἀνὴρ ἄριστος	λέγεται ἄριστος ἀνὴρ	λέγεται ἄριστος ἀνὴρ
6.	ἀποκηρύττει·	ἀποκηρύττειν·	ἀποκηρύττει·
228. 2.	ἢ ὑπὸ	ἢ τοῦς ὑπὸ	ἢ ὑπὸ
229. 6.	ἢ εἰ γε	ἢ εἰγε	ἢ εἰγε
9.	τῶν Περσίων τὴν περίοδον	τὴν τῶν Περσίων περίοδον	τὴν τῶν Περσίων περίοδον
233. 11.	ὥς τε ταῦτα	ὥστε ταῦτα	ὥστε ταῦτα
15.	ἐντύχουσιν·	ἐντύχουσιν·	ἐντύχουσιν·
234. 10.	μάλιστα καὶ.	μάλιστα καὶ.	μάλιστα· καὶ
235. 1.	Ὁ δὲ ἀμείβετο·	Ὁ δὲ ἀμείβετο·	Ὁ δὲ ἀμείβετο·
236. 22.	οὐδὲν ἐν τῷ	οὐδὲν τὸ	οὐδὲν τὸ
237. 4.	δὴ κεῖνό γε	δὴ ἐκεῖνό γε	δὴ ἐκεῖνό γε
238. 7.	παραινέσεις·	παραινέσεις·	παραινέσεις·
239. 1.	μοι τὸ πρότερον	μοι πρότερον	μοι πρότερον
7.	συμμάχεται,	συμμάχεται	συμμάχεται
17.	παρίχου εἰ πρὸς	παρίχου πρὸς	παρίχου πρὸς

LIB. VIII.

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
1. 2.	ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν·	ἑκατόν καὶ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ.	ἑκατόν καὶ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ.
7.	σφι παρῆχοντο	παρῆχοντων σφι	παρῆχοντων σφι
8.	δουλοῦντα	δουλοῦντα	δουλοῦντα
2. 2.	καὶ ὥς τὸ πλῆθος	καὶ ὅσον τι πλῆθος	καὶ ὥς τὸ πλῆθος
4.	μία καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διηκόσιαι.	διηκόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ μία.	διηκόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ μία.
3. 3.	Χρῆδόν	Χρῆδόν	Χρῆδόν
4. 1.	οἱ καὶ ἐπ'	οἱ καὶ ἐπ'	οἱ καὶ ἐπ'
5.	ἐξουλεύοντο	ἐξουλεύοντο	ἐξουλεύοντο
5. 4.	Κορίνθιος στρατηγός,	Κορίνθιος στρατηγός	Κορίνθιος στρατηγός,
6.	οὐκ	οὐκ	οὐκ
7.	ἐνφρόνῃ καταλάβει·	ἐνφρόνῃ καταλάβει·	ἐνφρόνῃ καταλαμβάνει,
7. 3.	μὴ ὀφθίωσι	μὴ ὀφθίωσι	μὴ ὀφθίωσαν
7. 4.	καὶ περὶ Γεραιστὸν,	καὶ Γεραιστὸν,	καὶ περὶ Γεραιστὸν,
12.	ἑταιρῶντο ἀγιδμαίν.	ἑταιρῶντο ἀγιδμαίν.	ἑταιρῶντο τὸν ἀγιδμαίν.
8. 8.	ἥτοι ἀπίκιστο	ἥτοι ἀπίκιστο	ἥτοι ἀπίκιστο
9. 1.	λόγον σφί	λόγον σφί	λόγον σφί
10. 14.	παρὰ βασιλῆος δῶρα λάμψεται.	δῶρα παρὰ βασιλῆος λάμψεται.	δῶρα παρὰ βασιλῆος λάμψεται.
12. 3.	σκληραὶ βρονταὶ	βρονταὶ σκληραὶ	βρονταὶ σκληραὶ
10.	καρτερή·	καρτερή·	καρτερή·
12.	τοιαύτη νύξ	τοιαύτη ἢ νύξ	τοιαύτη νύξ
13. 7.	ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,	ὑπὸ Θεοῦ	ὑπὸ Θεοῦ
14. 2.	ἀπρίμω	ἀπρίμω	ἀπρίμω
15. 10.	παρήσωσι	παρήσωσι	παρήσωσι
18. 6.	ἐξουλεύοντο	ἐξουλεύοντο	ἐξουλεύοντο
19. 2.	βαρεαροῦ τό τε Ἰωνικὸν φύλον καὶ τὸ Καρικὸν,	βαρεαροῦ τό τε Ἰωνικὸν καὶ τὸ Καρικὸν φύλον,	βαρεαροῦ τό τε Ἰωνικὸν καὶ τὸ Καρικὸν φύλον,
8.	σφι εἶναι	εἶναι σφι	εἶναι σφι

Cap.	Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIINGIUS.
19.	9.	καταθύειν ὅσα τις ἐθέλοι	ὅσα τις ἐθέλοι καταθύειν	ὅσα τις ἐθέλοι καταθύειν
20.	6.	βαρβαρόφρονον	βαρβαρόφρονος	βαρβαρόφρονον
21.	9.	ἀπικιόμενός σφι ἐσήμεινε	ἀπικιόμενος, ἐσήμεινε σφι	ἀπικιόμενος, ἐσήμεινε σφι
22.	16.	ἔγραψε	ἔγραψ	ἔγραψε
25.	1.	μὲν ταῦτα	μὲν νυν ταῦτα	μὲν ταῦτα
	6.	ἄμα ἡλίῳ	ἄμα ἡλίῳ	ἄμ' ἡλίῳ
	7.	ἢ στρατιῇ ἐπλωε	ἢ στρατιῇ ἐπλωε	ἢ στρατιῇ ἐπέπλεε
10.		Ἰστιαίων	Ἰστιαίων	Ἰστιαίων
10.		Ἑλλοπίνης	Ἑλλοπίνης	Ἑλλοπίνης
26.	3.	ἀγρόντες	ἀγαγρόντες	ἀγαγρόντες
	10.	δειλὴν ὠφλεε	δειλὴν ὠφλε	δειλὴν ὠφλεε
	15.	μαχιστομένους	μαχισσομένους	μαχιστομένους
27.	21.	ἐμπροσθε	ἐμπροσθεν	ἐμπροσθεν
28.	3.	χωρὴν ἵππων	χωρὴν τὴν ἵππων	χωρὴν τὴν ἵππων
30.	4.	ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν	ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν	ἔχθος τῶν Θεσσαλῶν
31.	7.	τὸ παλαιὸν	τοπαλαιὸν	τοπαλαιὸν
	9.	ἰσβάλλοντες	ἰσβάλλοντες	ἰσβάλλοντες
33.	2.	ἰδιῶτον	ἰδιῶτον	ἰδιῶτον
	3.	Χαράδρην,	Χαράδρην,	Χαράδραν,
	7.	δὲ καὶ τότε	δὲ καὶ τότε	δὲ τι καὶ τότε
34.	5.	τὴν Ὀρχομενίαν.	τῶν Ὀρχομενίων.	τῶν Ὀρχομενίων.
35.	8.	ἡπίστατο	ἐπίστατο	ἐπιστάτω
36.	3.	εἴτε σφεία	εἴτε σφεία	εἴ τί σφειά
37.	8.	Θῶμα	Θῶμα	Θῶμα
	15.	Προναίης Ἀθηναίης,	Προναίης Ἀθηναίης	Προναίης Ἀθηναίης
	17.	Προναίης	Προναίης	Προναίης
38.	7.	φύσιν, ἐχοντας	φύσιν ἐοντας	φύσιν ἐχοντας
39.	1.	εἶναι ἐπιχωρίους, ἥρωας,	ἐπιχωρίους ἥρωας εἶναι	ἐπιχωρίους ἥρωας εἶναι
	4, 7.	Προναίης	Προναίης	Προναίης
40.	3.	τῶνδε δὲ εἵνεκα	τῶν δὲ εἵνεκα	τῶνδε δὲ εἵνεκα
41.	10.	τειχέοντας ἐς τὴν Πελοπόννησον,	τειχέοντας, τὴν Πελοπόννησον	τειχέοντας, ἐς τὴν Πελοπόννησον
40.	12.	φυλακῇ, τὰ δὲ ἄλλα ἀπί- ναι.	φυλακῇ, τὰ δὲ ἄλλα ἀπί- ναι.	φυλακῇ, τὰλλα δὲ ἀπίναι,
	15.	πυνθανόμενοι,	δὴ πυνθανόμενοι	δὴ πυνθανόμενοι
41.	5.	ἔσπευσαν δὲ ταῦτα	ἔσπευσαν δὴ ταῦτα	ἔσπευσαν δὴ ταῦτα
	7.	τοῦδε εἵνεκα	τοῦ εἵνεκα	τοῦδε εἵνεκα
	8.	ἐνδαιτίεσθαι	ἐνδαιτίεσθαι	ἐνδαιτᾶσθαι
	9.	ταῦτα, καὶ δὴ καὶ ὥς	ταῦτα, καὶ δὴ καὶ ὥς	ταῦτα, καὶ δὴ ὥς
42.	8.	γένεός γε τοῦ	γένεός γε τοῦ	γένεος τοῦ
44.	4.	τοιόνδε πρῆγμα	τοιόνδε τι πρῆγμα	τοιόνδε πρῆγμα
	11.	ἐπεκλήθησαν	ἐπεκλήθησαν	ἐκλήθησαν
	11.	ἐκδιεξαμένον δὲ Ἐρεχθίδος	ἐκδιεξαμένον δὲ Ἐρεχθίδος	ἐκδιεξαμένου Ἐρεχθίδος
45.	1.	παρεῖχοντο τὸ καὶ	παρεῖχοντο καὶ	παρεῖχοντο τὸ καὶ
46.	11.	ἄλλοι	ἄλλοι	ἄλλοι
50.	7.	ἰδιῶτου.	ἰδιῶτου.	ἰδιῶτου.
51.	4.	μῆναι ἐγένοντο	μῆναι ἐγένοντο	μῆσί ἐγένοντο
	12.	αὐτὸ δὴ	καὶ αὐτὸ δὴ	καὶ αὐτὸ δὴ
52.	7.	φράγματος	φράγματος	φρήγματος
	11.	ὀλοιτρόχους	ὀλοιτρόχους	ὀλοιτρόχους
53.	3.	ἐμπροσθε	ἐμπροσθεν	ἐμπροσθεν
	4.	ὀπισθε	ὀπισθεν	ὀπισθεν
54.	6.	εἴτε	εἴτε	εἴτε
	7.	εἴτε	εἴτε	εἴτε
55.	7.	Ἀθηναίων	Ἀθηναίων	Ἀθηναῖοι
56.	1.	ἐξαγγέλθη	ἐξαγγέλθη	ἐξηγγέλθη
	3.	ὥστε ἐννοεῖ	ὥστε ἐννοεῖ	ὥς ἐννοεῖ
57.	11.	εἴ τις	εἴ τις	εἴ τις
58.	5.	εἴ τι	εἴ τι	εἴ τι

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
58. 5.	παριζόμενός οἱ	παριζόμενός οἱ	παριζόμενός οἱ
60. 2.	μὲν οὐκ ἔτι οὐδὲν	μὲν οὐκ ἔτι οὐδὲν	μὲν ἔτι οὐδὲν
14.	ναυτικῶν αὐτέων	ναυτικῶν στρατῶν αὐτέων	ναυτικῶν στρατῶν αὐτέων
27.	ἡμῖν	ἡμῖν	ἡμῖν
38.	μὴ δὲ οἰκότα	μὴ δὲ οἰκότα	μὴ οἰκότα δὲ
52.	τὸ ἐπίπαι	τοεπίπαι	τοεπίπαι
65. 10.	Ἐλευσῖνι τὸν	Ἐλευσῖνι γινομένων τὸν	Ἐλευσῖνι γινομένων τὸν
15.	ἀπὸ Ἐλευσίνος	ἀπὸ Ἐλευσίνος	ἀπὸ Ἐλευσίνος
21.	καὶ τῇ Κούρῃ,	καὶ τῇ Κούρῃ,	καὶ τῇ κόρῃ
27.	ἀνδράσων οὐδὲ εἰς	ἀνδράσων οὐδὲ εἰς.	ἀνδράσων οὐδὲ εἰς.
29.	ἐκ δὲ τοῦ	ἐκ δὲ τοῦ	ἐκ δὲ τοῦ
66. 11.	Μηλίας τε καὶ Δωριάς	Μηλίας τε καὶ Δωριάς	Μηλίας, καὶ Δωριάς
15.	τῶν ἐπεμνήσθην	τῶν ἐπεμνήσθην	τῶν ἐπεμνήσθην
16.	δὴ προέβαινε	δὴ προέβαινε	προέβαινε
67. 5.	πόλεμον κῆ ἀποθήσεται	πόλεμον κῆ ἀποθήσεται	πόλεμον τῇ ἀποθήσεται
10.	ἄλλοι	ἄλλοι	ἄλλοι
68. 2.	δὴ ἄλλοι κατὰ	δὴ ἄλλοι κατὰ	δὴ ἄλλοι κατὰ
7.	τὴν ἰούσαν	τὴν ἰούσαν	τὴν δὲ ἰούσαν
10.	ποιέω.	ποιέω.	ποιέω
11.	τοσούτῳ εἰσι	τοσούτῳ εἰσι	τοσούτῳ εἰσι
15.	οἱ δ' ἔτι	οἱ δὲ τοι	οἱ δὲ τοι
16.	ὥς κείνους ἔπρεπε;	ὥς κείνους ἔπρεπε;	ὥς κείνους ἔπρεπε.
25.	ἀτρεμίσιν	ἀτρεμίσιν	ἀτρεμίσιν
69. 6.	τῇ κρείσῃ	τῇ ἀνακρείσῃ	τῇ ἀνακρείσῃ
70. 4.	ποιήσασθαι	ποιήσασθαι	ποιήσασθαι
71. 5.	ἰσβάλλειν	ἰσβάλλειν	ἰσβάλλειν
10.	ἄτε δὲ ἰουσίαν	ἄτε δὲ ἰουσίαν	ἄτε δὲ ἰουσίαν
75. 2.	ἴδρυται νῦν τῇ καὶ	ἴδρυται νῦν τῇ καὶ	ἴδρυται νῦν τε καὶ
5.	τὸ πάλαι	τοπάλαι	ταπάλαι
5.	μὲν τοι	μέντοι	μέντοι
74. 2.	ἤδη δρόμον	ἤδη δρόμον	ἤδη δρόμου
6.	θώμα	θώμα	θώμα
9.	χρεών	χρεών	χρεών
10.	δεσφαλώτου	δεσφαλώτου	δεσφαλώτου
75. 4.	χρεών	χρεών	χρεών
16.	ὁμοφρονέουσι, οὐτ' ἔτι ἀντι- στήσονται	ὁμοφρονέουσι, οὐτ' ἔτι ἀντι- στήσονται	ὁμοφρονέουσι, οὐτε ἀντιστή- σονται
76. 4.	ἀπειθίσαντο	ἀπειθίσαν	ἀπειθίσαντο
8.	εἰνεκα	εἰνεκα	εἰνεκα
11.	νησίδα	νησίδα	νησίδα
12.	εἰνεκα	εἰνεκα	εἰνεκα
14.	πόρε τῆς ναυμαχίας	πόρε τῆς ναυμαχίας	τόρε ναυμαχίας
78. 2.	οὐ καὶ	οὐκαὶ	οὐκαὶ
79. 7.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
12.	χρεών	χρεών	χρεών
80. 6.	ἐπείπερ	ἐπείπερ	ἐπείπερ
81. 7.	γὰρ πλεῖνες	πλεῖνες γὰρ	πλεῖνες γὰρ
85. 5.	ἡώς τε δὴ δέφαινε	ἡώς τε δὴ δέφαινε	ἡώς τε δὴ δέφαινε
5.	τοῖσι ἥσσοι	τοῖσι ἥσσοι	τοῖσι ἥσσοι
84. 5.	ἄκελλον	ἄκελλον	ἄκελλον
7.	τῆς ναυμαχίας γενέσθαι	γένεσθαι τῆς ναυμαχίας	γένεσθαι τῆς ναυμαχίας
11.	τὸ τῶν Ἑλλήνων στρατόπε- δον,	τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλή- νων,	τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλή- νων
85. 9.	ταῦ δὲ εἰνεκα	ταῦ δὲ εἰνεκα	ταῦδ' εἰνεκα
86. 6.	οἶον περ	οἶον περ	οἶον περ
87. 7.	ἔμπροσθεν	ἔμπροσθεν	ἔμπροσθεν
19.	τὴν νῆα τὴν Ἀρτεμίδος	τὴν νῆα τὴν Ἀρτεμίδος	τὴν νῆα τῆς Ἀρτεμίδος
90. 21.	προσελάβετο	προσελάβετο	προσελάβετο
92. 5.	Ἰσχυένου,	Ἰσχυένου	Ἰσχύου

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIŒGIUS.
95. 2.	ἐπεμνήσθην	ἐπεμνήσθην	ἐμνήσθην
96. 13.	φρίζουσι	φρίζουσι	φρίζουσι
97. 4.	κινδυνεύουσι	κινδυνεύουσι	κινδυνεύουσι
10. 10.	ἐπιστάετο	ἐπιστάετο	ἐπιστάετο
98. 3.	ἂν ἡ ἡμερίων	ἂν ἡ ἡμερίων	ἂν ἡμερίων
5.	ἐκάστην ἵππος	ἐκάστην ἵππος	ἐκάστην ἵπποι
5.	οὔτε νιφετός,	οὔτε νιφετός,	οὔτε νιφετός,
6.	νῦξ ἔργει	νῦξ ἔργει	νῦξ ἔργει
9.	κατὰ ἄλλον	κατ' ἄλλον	κατ' ἄλλον
10.	κατὰ περ	κατάπερ	κατάπερ
99. 3.	μυρίνη	μυρίνησι	μυρίνησι
8.	ἐν αἰτίῃ	ἐν αἰτίῃσι	ἐν αἰτίῃ
100. 13.	κατεργάσθαι	κατεργάσασθαι	κατεργάσασθαι
20.	ταῦτα ποιεῖν.	ταῦτα ποιεῖν.	ταῦτα ποιεῖ.
21.	ἀπαγάγειν τὴν	ἀπαγάγειν τὴν	ἀπάγειν τὴν
24.	ἐν Πέρσῃσι τοῖσι	ἐν τοῖσι Πέρσῃσι	ἐν Πέρσῃσι τοῖσι
24.	οὐδ' ἱερεῖς	οὐδ' ἱερεῖς	οὐδ' ἱερεῖς
101. 14.	αὐτὸν δὲ με	αὐτὸν δ' ἐμὲ	αὐτὸν δὲ με
103. 2.	τά περ αὐτὸς ἐνόεε.	τάπερ αὐτὸς ἐνόεε.	τάπερ αὐτὸς ἐπενόεε.
104. 4.	τοῖσι Πηδάσῃσι τούτοις	τοῖσι Πηδάσῃσι τούτοις	τοῖσι Πηδάσῃσι τούτοις
106. 1.	ἄρμα ὁ βασιλεὺς	ἄρμα ὁ βασιλεὺς	ἄρμα ὁ βασιλεὺς
8.	ἀγαθὰ ποιήσει,	ἀγαθὰ ποιήσει,	ἀγαθὰ ποιήσκειν,
8.	ἢν κομισάμενος	ἢν κομίσας	ἢν κομίσας
19.	ἀνείδιξε,	ἀνείδιξε,	ἀνείδιξε
107. 2.	ἐκέλευέ μιν	ἐκέλευσέ μιν	ἐκέλευέ μιν
3.	τοὺς βούληται	τοὺς ἂν βούληται	τοὺς ἂν βούληται
8.	βασιλεῖ.	βασιλεῖ.	βασιλεῖ.
10.	ἡπείρου, ταύτας ἔδοξάν τε	ἡπείρου, ταύτας ἔδοξάν τε	ἡπείρου ταύτης, ἔδοξάν τε
108. 12.	σφίς κακὸν	σφίς κακὸν	σφίς κακῶν
24.	ἐς ὃ ἔλθοι	ἐς ὃ ἔλθῃ	ἐς ὃ ἔλθοι
109. 11.	τοσούτο	τοσούτον	τοσούτον
15.	τά τε ἱερὰ	τά ἱερὰ	τά ἱερὰ
19.	καταμείναντες,	καταμείναντες,	καταμείναντας,
110. 1.	Θεμιστοκλῆς μὲν ταῦτα	Θεμιστοκλῆς μὲν ταῦτα	Θεμιστοκλῆς ταῦτα μὲν
6.	ἐπίστεινε	ἐπίστεινε	ἐπίστεισε
8.	ἐπεὶ τε	ἐπεὶ δὴ	ἐπεὶ δὴ
111. 2.	μήτε ἐπιπλάειν	μήτε ἐπιπλάειν	μήτε πλάειν
4.	πειρικατῆατο,	πειρικατῆατο,	πειρικατῆατο,
5.	αἰτηθέντες πρὸς Θεμιστοκλῆς χρήματα,	χρήματα αἰτηθέντες πρὸς Θεμιστοκλῆος,	χρήματα αἰτηθέντες πρὸς Θεμιστοκλῆος,
12.	ἐς τὰ μέγιστα	ἐς τὰ μέγιστα	ἐς τὰ μέγιστα
16.	οὐδέποτε	οὐδέποτε	οὐδέποτε
18.	δόντες τὰ χρήματα,	δόντες χρήματα	δόντες χρήματα
112. 6.	λέγων ἂν ταῦτα,	λέγων ἂν ταῦτα,	λέγων ταῦτα,
12.	καὶ τοὶ Καρυστῖαίσι γε οὐδὲν,	καίτοι Καρυστῖαίσι γε οὐδὲν	καίτοι Καρυστῖαίσι οὐδὲν
14.	διέφυγον τὸ	διέφυγον τὸ	διέφυγον τὸ
16.	λάθρη	λάθρη	λάθρη
115. 3.	γὰρ καὶ Μαρδονίῳ	γὰρ Μαρδονίῳ	γὰρ Μαρδονίῳ
12.	καὶ τὴν ἵππον	καὶ τὴν ἵππον	καὶ τὴν ἄλλην ἵππον
13.	ἐκ δὲ τῶν ἄλλων συμμάχων	ἐκ δὲ τῶν ἄλλων συμμάχων	ἐκ δὲ τῶν συμμάχων
13.	συνῆδε	συνῆδε	συνῆδε
115. 5.	οὐς τινὰς	οὐς τινὰς	οὐς τινὰς
10.	ἔλιπον	ἔλιπον	ἔλιπον
12.	κατ' ὅδον διέφθειρε.	κατ' ὅδον διέφθειρε.	κατ' ὅδον ἐφθειρε
117. 4.	ἐνθαῦτα δὲ	ἐνθαῦτα δὴ	ἐνθαῦτα δὴ
5.	σιτία τε πλείω	σιτία τε πλείω	σιτία πλείω
118. 1.	λόγος λεγόμενος,	λεγόμενος λόγος,	λεγόμενος λόγος,
4.	Ἵδάρην	Ἵδάρην	Ἵδάρην
15.	εἶναι ἱμοὶ	ἱμοὶ εἶναι	ἱμοὶ εἶναι

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
118. 16.	ἐκπαθῆειν ἐς	ἐκπαθῆειν ἐς	ἐκπαθῶν ἐς
119. 1.	λέγεται ὁ λόγος	λέγεται λόγος	λέγεται λόγος
5.	μὲν ἐκ τοῦ	μὲν ἐκ τοῦ	μὲν ἐπὶ τοῦ
120. 5.	ἰμοί γε	ἰμοί γε	ἰμοί γε
121. 10.	ἰσθῆκε δὲ οὗτος τῇ περ	ἰσθηκε δὲ οὗτος τῇ περ	ἰσθῆκε δὲ οὗτος τῇ περ
125. 4.	διενέμοντο τὰς	διενέμοντο τὰς	διένεμον τὰς
125. 5.	ἔχει τὰ	ἔχει τὰ	ἔχει τὰ
10.	ἐς τοσούτο	ἐς τοσούτο	ἐς τοσούτων
126. 2.	πρόσθεν	πρόσθεν	πρόσθεν
13. 13.	δὴ ὁ Ἀρτάβαζος	δὴ Ἀρτάβαζος	δὴ Ἀρτάβαζος
128. 5.	ὅπως βυβλίον	ὅπως βυβλίον	ὅπως βιβλίον
7.	παρὰ τὰς γλυφίδας	παρὰ τὰς γλυφίδας	παρὰ τὰς γλυφίδας
8.	τὸ βυβλίον	τὸ βυβλίον	τὸ βιβλίον
14, 16.	τὸ βυβλίον	τὸ βυβλίον	τὸ βιβλίον
17.	καταπλήξαι	καταπλήξαι	καταπλήξαι
20.	ἐγένετο	ἐγένετο	ἐγένετο
129. 4.	παρήσαν	παρήσαν	παρήσαν
5.	διαδοικησάντων	διαδοικησάντων	διαδοικησάντων
9.	οἱ Ποτιδαῖται	Ποτιδαῖται	Ποτιδαῖται
14.	τοῖς περ	τοῖς περ	τοῖς περ
150. 8.	δὲ τοιούτοις	δὲ τοῖσι	δὲ τοῖσι
9.	Ἰθαμίτης.	Ἀμίτης.	Ἀμίτης.
11.	οὐδὲ ἐς	οὐδὲ ἐς	οὐδὲ ἐς
15.	οὐ μὲν οὐδὲ	οὐ μὲν οὐδὲ	οὐ μὲν οὐδὲ
17.	ἰδοῦσιν πολλὸν	ἰδοῦσιν πολλὸν	ἰδοῦσιν πολλῶν
19.	εἴ τι δυναίετο	εἴ τι δυναίετο	εἴ τι δυναίετο
131. 2.	οὐ καὶ	οὐ καὶ	οὐ καὶ
132. 15.	ἐπιστάτω	ἐπιστάτω	ἠπιστάτω
16.	δὲ τοιούτου,	δὲ τοιούτου,	δὲ τοιούτου,
135. 5.	χρησόμενον	χρησόμενον	χρησόμενον
134. 1.	Λεσάδειαν φαίνεται ἀπικό-	Λεσάδειαν ἀπικόμενος φαίν-	Λεσάδειαν ἀπικόμενος φαίν-
6.	μενος.	ται.	ται.
8.	κατὰ περ	κατὰ περ	κατὰ περ
135. 1.	κατεκείμηναι	κατεκείμηναι	κατεκείμηναι
7.	θωμά μοι	θωμά μοι	θωμά μοι
9.	ἐπισθαί οἱ	ἐπισθαί οἱ	ἐπισθαί οἱ
9.	θυσταίν	θυσταίν	θυσταίν
9.	τε τὸν πρόμαντιν	τε τὸν πρόμαντιν	τε τὴν πρόμαντιν
11.	ἐν θωμάτι	ἐν θωμάτι	ἐν θωμάτι
156. 14.	ἐπίστατο.	ἐπίστατο.	ἠπίστατο
15.	τά περ	τά περ	τά περ
157. 6.	ἐνθαῦτα δὲ ἐδήτευν	ἐνθαῦτα δὲ ἐδήτευν	ἐνθαῦτα καὶ ἐδήτευν
9.	ἴσαν δὲ τοπάλαι	ἴσαν δὲ τοπάλαι	ἴσαν γὰρ τοπάλαι
24.	τάδε Δικόμεθα	τάδε Δικόμεθα	τάδε, Ὡς Δικόμεθα
158. 5.	διδομένα.	διδομένα.	διδομένα.
140. 3.	ἀγγελίῃ ἦκει	ἀγγελίῃ ἦκει	ἀγγελίῃ ἦκει
4.	ἐς ἐμὲ ἐξ ἐκείνων	ἐξ ἐκείνων ἐς ἐμὲ	ἐξ ἐκείνων ἐς ἐμὲ
7.	ἦν σίνα	ἦν σίνα	ἦν σίνα
11.	ὤμειρον ἀντίον	ὤμειρον ἀντίον	ὤμειρον ἀντίον
17.	τοῦ περ	τοῦ περ	τοῦ περ
35.	κεκνημένον.	ἐκνημένον	ἐκνημένον
142. 9.	ἀρχὴν ὁ	ἀρχὴν ὁ	ἀρχῆς ὁ
11.	τουτέων ἀπαντώντων αἰτίους	τουτέων ἀπαντώντων αἰτίους	τουτέων ἀπάντων αἰτίους
19.	Μὴ δὲ	μηδὲ	μηδὲ
22.	εἴ περ	εἴ περ	εἴ περ
143. 3.	ἢ περ	ἢ περ	ἢ περ
4.	δέει τοῦτό γε	δέει τοῦτό γε	δέει τοῦτό γε
4.	ἡλευθερίης γλιχόμενοι, ἀμν-	ἡλευθερίης γλιχόμενοι, ἀμν-	ἡλευθερίην σκεπτόμενοι, ἀμν-
	νύμιθα	νύμιθα	μυνύμιθα

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIINGIUS.
143. 9.	τῇ περ	τῇ περ	τῇ περ
9.	μή κοτε	μή κοτε	μή κοτε
144. 4.	τῶν Ἀθηναίων	τὸ Ἀθηναίων	τὸ Ἀθηναίων
15.	ἥ περ	ἥ περ	ἥ περ
29.	ἡμίας καιρός ἐστι	ἡμίας καιρός ἐστι	ἡμίας καιρός ἐστι

LIB. IX.

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIINGIUS.
2. 8.	ποιήσεις	ποιήσεις	ποιήσεις
10.	κείνων βουλευήματα.	κείνων βουλευήματα.	κείνων ἰσχυρὰ βουλευήματα.
3. 2.	δεινός τις ἐνέστακτο	δεινός τις ἐνέστακτο	δεινός ἐνέστακτο
4.	ἔχει Ἀθήνας.	ἔχει τὰς Ἀθήνας.	ἔχει τὰς Ἀθήνας.
8.	ὑστεραίην	ὑστερὴν	ὑστερὴν
4. 2.	Μουρυχίδην,	Μουρυχίδην,	Μουρυχίδην,
4.	τὸ δεύτερον	τὸ δεύτερον	τὸ δεύτερον
6.	δορυαλώτου ἐούσης πάσης τῆς	δορυαλώτου ἐούσης πάσης τῆς	δορυαλώτου ἐούσης τῆς
7.	ἐούσης ἥδη ὑπ'	ἐούσης ἥδη ὑπ'	ἐούσης ὑπ'
8.	Μουρυχίδην	Μουρυχίδην	Μουρυχίδην
5. 2.	ὥς οἱ ἰδοκεε	ὥς οἱ ἰδοκεε	ὥς ἰδοκεε
4.	Μουρυχίδης	Μουρυχίδης	Μουρυχίδης
5.	εἴτε	εἴτε	εἴτε
6.	εἴτε	εἴτε	εἴτε
9.	Μουρυχίδεα	Μουρυχίδεα	Μουρυχίδεα
15.	ἦσαν	ἦσαν	ἦσαν
6. 2.	προσεδέκοντο ἐκ	προσεδέκοντο τὸν ἐκ	προσεδέκοντο τὸν ἐκ
7.	ἔπειπον	ἔπειψαν	ἔπειπον
7. 1.	ᾠρταζόν τε	ᾠρταζόν τε	ᾠρταζόν τε
4.	καὶ δὴ	καὶ δὴ	καὶ ἥδη
15.	καὶ περ	καί περ	καί περ
19.	ἀκίβδηλον ἐὼν, νέμεται	ἀκίβδηλον ἐὼν νέμεται	ἀκίβδηλον νέμεται
25.	τὸν Πέρην	τῷ Πέρῃ	τὸν Πέρην
8. 3.	τοῦτο καὶ	τοῦτο δὲ καὶ	τοῦτο καὶ
11.	οὐκ	οὐκ	οὐκ
9. 4.	μέγιστα	μέγιστα	μέγιστον
6.	ἔλεγε ἄρα σφι τάδε· "Οὐτὼ	ἔλεγε ἄρα σφι τάδε. "Οὐτὼ	ἔλεγε, " Ἀρα σφι τάδε οὕτω
8.	καὶ περ	καί περ	καί περ
9.	κρατεροῦ,	κρατεροῦ,	κρατεροῦ,
10. 6.	μὲν νυν ἡγεμονίῃ	μὲν νυν ἡ ἡγεμονίῃ	μὲν ἡ ἡγεμονίῃ
11. 16.	θωμάτι	θωμάτι	θωμάτι
13. 10.	ἔξῃλαυνε δὲ τῶνδε εἵνεκα,	ἔξῃλαυνε δὲ τῶνδε εἵνεκα,	ἔξῃλαυνε τῶνδε εἵνεκα,
14. 3.	ἰβουλεύετο, εἴ πως	ἰβουλεύετο, εἴ πως	ἰβουλεύετο, θέλων, εἴ πως
15. 1.	ἦλθε	ἦκε	ἦκε
7.	καὶ περ	καί περ	καί περ
8.	οὐτὶ	οὐτὶ	οὐτὶ
10.	στρατοῦ	στρατοπέδῳ	στρατοπέδῳ

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
16. 1.	τάδε δι	Τὰ δε	Τάδε δι
16.	ταῦτά τε ἅμα τὸν	Ταῦτά τε ἅμα τὸν	ταῦτα ἅμα τε τὸν
18.	δαυμάτας	δαυμάτας	δαυμάτας
19.	χρεὸν ἔστι	χρεὸν ἔστι	χρεὸν ἔστι
17. 5.	ὅσαι περ	ὅσαι περ	ὅσαι περ
5.	σφῶρα καὶ	μεγάλως καὶ	σφῶρα καὶ
18.	χρεὸν ἔστι	χρεὸν ἔστι	χρεὸν ἔστι
18. 1.	ἐπὶ τί σφρας	ἐπὶ τί σφρας	ἐπὶ σφρας
16.	ἐς τοσούτου	ἐς τοσούτου	ἐς τοσούτου
19. 12.	φρασθέντες τε	φρασθέντες τε	φρασθέντες δι
20. 7.	προσβαλλόντες	προσβαλλόντες	προσβαλλόντες
21. 9.	καί περ	καί περ	καί περ
10.	τίμωται	τίμωται	τίμωται
22. 4.	ἰγίνετο τῆς	ἰγίνετο τῆς	ἰγίνετο ἐπὶ τῆς
6.	ἵσταται τε ὁρῶς,	ἵσταται τε ὁρῶς.	ἵσταται ὁρῶς,
12.	ἐνδιδύκει.	ἐνδιδύκει.	ἐνδιδύκει.
17.	τὸ γινόμενον.	τὸ γινόμενον.	τὸ γινόμενον
20.	τὸν γε νεκρὸν	τὸν γε νεκρὸν	τὸν νεκρὸν
25. 6.	ἀπὸ λειπὸν	ἀπὸ λειπὸν	ἀπὸ λειπὸν
6.	ἐπιβούθησαν.	ἐπιβούθησαν.	ἐπιβούθησαν.
8.	προσπαύλουν	προσπαύλουν	προσπαύλουν
10.	ὅ, τι χρεὸν	ὅ, τι χρεὸν	ὅ, τι χρεὸν
25. 2.	ἰδάρησαν τε πολλῶ	ἰδάρησαν τε πολλῶ	ἰδάρησαν τε πολλῶ
5.	τῶν δε	τῶν δε	τῶν δε
11.	χρεὸν	χρεὸν	χρεὸν
26. 13.	χρεὸν	χρεὸν	χρεὸν
14.	συμβάλλοντα	συμβάλλοντα	συμβάλλοντα
18.	ὄρκια	ὄρκια	ὄρκια
20.	πατρῶν	πατρῶν	πατρῶν
35.	κατὰ περ ἐν τῷ πρόσθεν	κατὰ περ ἐν τῷ πρόσθεν	κατὰ περ ἐν τῷ πρόσθεν
38.	οἷα περ	οἷα περ	οἷα περ
27. 6.	πατρῶν ἔστι,	πατρῶν ἔστι,	πατρῶν ἔστι,
7.	εἶναι ἢ	εἶναι ἢ	εἶναι μᾶλλον ἢ
9.	Ἰσθμῷ, τοῦτο μὲν τούτους	Ἰσθμῷ, τούτους	Ἰσθμῷ, τοῦτο μὲν, τούτους
28. 22.	δι Χαλκιδέας	δι Ἰχθυίαι Χαλκιδέας	δι Χαλκιδέας
31. 6.	περίεσαν	περίεσαν	περίεσαν
22.	Μηλίας τε καὶ	Μηλίας, καὶ	Μηλίας, καὶ
32. 2.	τά περ	τά περ	τά περ
10.	ἐς Ἀθήνας	ἐς τὰς Ἀθήνας	ἐς τὰς Ἀθήνας
15.	ἐπικάσαι, ἐς	ἐπικάσαι, ἐς	ἐπικάσαι ἔστι, ἐς
33. 9.	προσέειπε γυμνασίῳ,	προσέειπε τοῖσι γυμνασίοις,	προσέειπε τοῖσι γυμνασίοις,
12.	λακεδαιμόνιοι δι, μαλόντες	μαλόντες δι Λακεδαιμόνιοι	μαλόντες δι Λακεδαιμόνιοι
15.	τὸν πολέμιον.	τὸν πολέμιον.	τὸν πολέμιον.
19.	ποιήσει ταῦτα,	ποιήσει ταῦτα,	ποιήσει ταῦτα,
21.	τὸ παρατάσαν.	τοπαράσαν	τοπαράσαν
34. 2.	πολιτικῶν αἰτεόμενοι.	πολιτικῶν αἰτεόμενοι.	πολιτικῶν αἰτεόμενοι.
5.	προσέειπε	προσέειπε	προσέειπε
9.	ἐπὶ ἰγίνετο,	ἐπὶ ἰγίνετο,	ἐπὶ ἰγίνετο
35. 10.	πρὸς τῷ Ἰσθμῷ	πρὸς τῷ Ἰσθμῷ	πρὸς τῷ Ἰσθμῷ
37. 11.	αὐτίκα δι	αὐτίκα δι	αὐτίκα δι
14.	ὥστε	ὥστε	ὥς
18.	δαύματι	δαύματι	δαύματι
27.	Ὁ μὲν νυν θάνατος	Ὁ μὲν νυν θάνατος	Ὁ μὲντοι θάνατος
28.	Πλαταικῶν	Πλαταικῶν.	Πλαταικῶν.
29.	Ἀσωπῷ Μαροδονίῳ	Ἀσωπῷ τῷ Μαροδονίῳ	Ἀσωπῷ τῷ Μαροδονίῳ
41. 8.	χρεὸν	χρεὸν	χρεὸν
17.	μὲν νυν ἢ αὐτὴ ἰγίνετο	μὲν νυν ἢ αὐτὴ ἰγίνετο	μὲν ἢ αὐτὴ ἰγίνετο
42. 5.	εἶδεν	εἶδεν	εἶδεν
6.	διαφθερίζονται	διαφθερίζονται	διαφθερίζονται

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELING US.
42. 11.	χερὸν ἔστι	χερὸν ἔστι	χερὸν ἔστι
18.	ἰσημαίνε	ἰσημήνε	ἰσημαινε
45. 3.	τὰ μὲν Βάκιδι ἐς	τάδε μὲν Βάκιδι ἔστι ἐς	τάδε μὲν Βάκιδι ἔστι ἐς
44. 10.	ἦκοι	ἦκε	ἦκοι
45. 18.	οὕτω ἔργον	ἔργον οὕτω	οὕτω ἔργον
20.	ὕμιν οἱ	ὕμιν οἱ	ὕμιν ἑξαίφνης οἱ
46. 2.	τά περ	τάπερ	τάπερ
5.	χερὸν ἔστι	χερὸν ἔστι	χερὸν ἔστι
7.	εἵνεκα.	εἵνεκεν.	εἵνεκεν.
12.	χερὸν ἔστι	χερὸν ἔστι	χερὸν ἔστι
16.	τά περ	τάπερ	τάπερ
17.	ἀλλὰ γὰρ ἀρρωδίομεν	ἀλλὰ γὰρ ἀρρωδίομεν	ἀλλὰ ἀρρωδίομεν
48. 8.	καὶ σπᾶσιν	καὶ σπᾶζιν	καὶ σπᾶζιν
21.	οἱ δ' ὦν	οἱ δ' ὦν	οἱ δ' ὦν
22.	εἰ δὲ καὶ μὴ δοκίαι,	ἦν δὲ καὶ μὴ δοκῆ	εἰ δὲ καὶ μὴ δοκίαι,
49. 2.	ὑπεκρίνετο,	ὑπεκρίνετο,	ὑπεκρίνατο,
5.	εἰσίνοντο	εἰσίνοντο	εἰσίνοντο
7.	τοῖς ἐόντες,	ἑστοῖς ἐόντες,	τοῖς ἐόντες,
10.	τεταγμένοι μούνοι	μούνοι τεταγμένοι	μούνοι τεταγμένοι
50. 6.	ἑλύττε	ἑλύττε.	ἑλύττε.
7.	ὀπίωνες,	ὀπάονες,	ὀπίωνες,
51. 2.	συμβολὴν μὴ ποιούμενοι,	συμβολὴν μὴ ποιούμενοι,	συμβολὴν ποιούμενοι,
4.	ἐπ' ἧ	ἐπ' ἧ	ἐς τὴν
13.	κατ' ἰδὺ	κατιδὺ	κατιδὺ
20.	ὀπίωνας ἐπὶ	ὀπάοντας ἐπὶ	ὀπίωνας ἐπὶ
52. 4.	τὴν συνέκειτό σφι	τὴν δὴ συνέκειτό σφι	τὴν δὴ συνέκειτό σφι
53. 3.	παρήγγελλε	παρήγγελε	παρήγγελε
5.	ταξιαρχέων	ταξιαρχέων	ταξιαρχέων
9.	ἰδωμάζε τι	ἰδωμάζε τι	ἰδωμάζε τι
17.	χερὸν	χερὸν	χερὸν
54. 7.	εἴτε καὶ τὸ παραπάαν	εἴτε καὶ τοπαράπαν	εἴτε καὶ τοπαράπαν
9.	χερὸν	χερὸν	χερὸν
55. 3.	παρηγόρεοντο	παρηγόρεον	παρηγόρεον
5.	λακεδαίμονιων, οὐ πως	λακεδαίμονιων, οὐ πως	λακεδαίμονιους, οὐ πως
14.	ἔχρηζέ τι	ἔχρηζέ τι	ἔχρηζέ τι
15.	τά περ	τάπερ	τάπερ
57. 16.	τὸ πρόσω	τοπρόσω	τοπρόσω
58. 14.	συνηδεύετο	συνηδεύετο	συνηδεύετο
15.	δάμμα	δάμμα	δάμμα
17.	χερὸν	χερὸν	χερὸν
60. 7.	τοινθεῦτεν	τοινθεῦτεν	τοινθεῦτεν
61. 10.	ἐπιπτόν τε	ἐπιπτόν τε	ἐπιπτόν δι
16.	χρηίζοντα	χρηίζοντα	χρηίζοντα
62. 5.	κοτὲ ἐγένετο,	κοτὲ ἐγένετο,	κοτὲ ἐγένετο,
7.	ἐγένετο μάχη	ἐγένετο μάχη	ἐγένετο ἡ μάχη
12.	ἐναντίοι	ἐντίοι	ἐναντίοι
63. 4.	οἱ δὲ	οἱ δὲ	οἶδε
5.	κατίβαλλον	κατίβαλλον	κατίβαλλον
64. 2.	ἐπιτελείετο	ἐπιτελείετο	ἐπιτελείετο.
65. 4.	δάμμα	δάμμα	δάμμα
6.	περὶ τὸ ἱρὸν οἱ πλείστοι	περὶ τὸ ἱρὸν, οἱ δὲ πλείστοι	περὶ τὸ ἱρὸν, οἱ δὲ πλείστοι
	ἐν τῷ	ἐν τῷ	ἐν τῷ
9.	ἰδίστατο,	ἰδίστατο,	ἰδίστατο,
9.	ἀνάκτορον.	ἀνάκτορον.	ἀνάκτορον
10.	ποσοῦτο	ποσοῦτο	ποσοῦτον
66. 2.	λειπομένου	λειπομένου	λειπομένου
67. 9.	οὕτε τι ἀποδεξάμενος,	οὕτε ἀποδεξάμενός τι,	οὕτε ἀποδεξάμενός τι,
68. 1.	Δηλοῖ τέ μοι	Δηλοῖ τέ μοι	Δηλοῖ τέ μοι
2.	ἥρτητο	ἥρτητο	ἥρτητο

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHLEFER.	WESSELIUS.
68. 4.	ῥωαν.	ῥωαν.	ῥῶαν.
69. 1.	διώκοντές τε καὶ	διώκοντές τε καὶ	διώκοντες καὶ
70. 6.	οἱ δ' ἡμύνοντο,	οἱ δ' ἡμύνοντο,	οἱδ' ἡμύνοντο,
11.	καὶ ἤρειπον·	καὶ ἤρειπον·	καὶ ἤρειπον,
17.	ἴσα τινε	ἴσατις	ἴσατος
71. 6.	προσενείχθησαν,	προσενείχθησαν	προσενείχθησαν,
11.	Ἀμομφάρετος ὁ Σπαρτιήτης.	Ἀμομφάρετος Σπαρτιήτης.	Ἀμομφάρετος Σπαρτιήτης.
15.	ἐκλιπύοντα	ἐκλιπύοντα	ἐκλιπύοντο
75. 2.	ἐκ δήμου Δεκελῆθεν·	δήμου Δεκελῆθεν·	ἐκ δήμου Δεκελῆθεν·
4.	τὸ πάλαι	τοπάλαι	τοπάλαι
7.	λίγουσι τοὺς	λίγουσι τοὺς	λίγουσι καὶ τοὺς
12.	ἐν Σπάρτῃ ἀπὸ τούτου τοῦ	ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου ἐν	ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου ἐν
	ἔργου	Σπάρτῃ	Σπάρτῃ
15.	συνεμείνων	συνεμείνων	συνεμείνων
16.	ἀπὸσχιεῖται.	ἀπὸσχιεῖται.	ἀπὸσχιεσθαι
74. 11.	ἰφίρει ἐπιστημον ἄγκυραν,	ἰφίρει ἐπιστημον ἄγκυραν,	ἰφίρει ἐγκυραν,
76. 6.	καὶ αἱ ἀμφίπολοι,	καὶ αἱ ἀμφίπολοι,	καὶ ἀμφίπολοι,
12.	λύσαι με	λύσαι με	λύσαι με
18.	καὶ εἰ	καὶ εἰς	καὶ εἰ
20.	ταῦτα εἶπας,	ταῦτα εἶπας	ταῦτα δὲ εἶπας,
78. 3.	ἔχων λόγον,	λόγον ἔχων,	λόγον ἔχων,
79. 9.	δ' ἐμοί,	δ' ἐμοί,	δὲ μοι,
12.	ψυχῇσί τε τῇσι τῶνδε	ψυχῇσί τε τῇσι τῶνδε	ψυχῇσί τε τῶνδε
15.	χάριν ἴσθι τε,	χάριν τε ἴσθι,	χάριν τε ἴσθι,
80. 2.	ἐκίλευ·	ἐκίλευσι	ἐκίλευσι
10.	ἐγίνετο οὐδὲ εἰς.	ἐγίνετο οὐδὲ εἰς.	ἐγίνετο οὐδεῖς.
82. 5.	κατασκευασμένην,	κατασκευασμένην,	κατασκευασμένην,
6.	ταυτὰ καθως	ταυτὰ καὶ	ταυτὰ καθως
9.	τραπίζας τε χρουσίας	τραπίζας χρουσίας	τραπίζας χρουσίας
17.	ὅμιν τοῦδε τοῦ Μῆδων ἡγε- μόνος τὴν	ὅμιν τοῦ Μῆδου τὴν	ὅμιν τοῦδε τοῦ Μῆδων ἡγε- μόνος τὴν
19.	οἰζυρὴν	οἰζυρὴν	οἰζυρὴν
85. 3.	ὑστερον ἐπὶ	ὑστερον ἐπὶ	ὑστερον ἐπὶ
84. 1.	Ἐπειτεν δὲ	Ἐπειτεν δὲ	Ἐπεῖ τε δὲ
2.	ὑπ' ὅτι	ὑπ' ὅτι	ὑπὸ τῷ
85. 4.	ἰεῖνας	ἰεῖνας	ἰεῖνας
6.	οἱ ἰοῖντες·	οἱ ἰοῖντες·	οἱ ἰοῖτες,
12.	τούτους δὲ,	τούτους δὴ	τούτους δὴ
14.	εἰνέκεν	εἰνέκεν	εἰνέκα
87. 1.	συνέμεινοι,	συνέμεινοι,	συνέμεινοι,
6.	χερῆζοντες,	χερῆζοντες,	χερῆζοντες,
8.	οὐδὲ μόνον	οὐ δὲ μόνον	οὐ δὴ μόνον
88. 7.	τὴν τῶν συμμάχων	τὴν συμμάχων	τὴν συμμάχων
89. 2.	δὴ καὶ πρόσω ἐγίνετο.	δὴ πρόσω ἐγίνετο.	δὴ πρόσω ἐγίνετο.
5.	ἐθέλει	ἐθέλει	ἐθέλοι
9.	ἐξαγέρου	ἐξαγέρου	ἐξαγέρου
14.	οὗτος κατὰ	οὗτος ὁ κατὰ	οὗτος κατὰ
25.	οὗτος μὲν	οὗτος μὲν	αὐτός μὲν
90. 1.	τῆς περ	τῆς περ	τῆσπερ
5.	Ἐπεὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Δήλῳ κατέματο	ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ Δήλῳ κατ- έματο	ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ Δήλῳ ἐκατ- έματο
20.	ἐπὶ μοι εἶναι ἐν τῇσι νηυσὶ	ἐν τῇσι νηυσὶ ἐπὶ μοι εἶναι	ἐν τῇσι νηυσὶ ἐπὶ μοι εἶναι
91. 2.	εἰνέκεν θείλων	εἰνέκεν θείλων	εἰνέκε θείλων
5.	ἄρματο	ἄρματο	ἄρματο
6.	τὸν Ἠγησιστράτου,	[τὸν Ἠγησιστράτου,	τὸν Ἠγησιστράτου,
9.	ἢ μὲν	ἢ μὲν	ἢ μὲν
92. 8.	ἐν τῷ Ἰονίῳ	ἐν Ἰονίῳ	ἐν Ἰονίῳ
95. 1.	τοῦ τόν	τοῦ τόν	τοῦτον τόν
11.	κατακοιμήσαντες	κατακοιμήσαντες	κατακοιμήσαντος

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELIUS.
93. 15.	ἀλλ', ὥς	ἀλλὰ ὥς	ἀλλ' ὥς
16.	κατακοιμήσαντα,	κατακοιμίσαντα,	κατακοιμήσαντα
20.	ἐγίνετο, ἐπειτα	ἐγένετο, ἐπειτα	ἐγένετο, ἐπειτα
94. 9.	ἀγρούς τῶν ἀσπῶν,	ἀγρούς τῶν ἀσπῶν	ἀγρούς τῶν ἀσπῶν
95. 4.	ἐπὶ τὴν	ἐπὶ τὴν	ἐπὶ τὴν
96. 5.	Καλάμοισι,	Καλάμοισι,	Καλάμοισι,
97. 5.	Ἐλευθίνῃς ἐστὶν ἱρὸν,	Ἐλευθίνῃς ἐστὶν ἱρὸν,	Ἐλευθίνῃς ἱρὸν,
98. 2.	ἐν ἀπορίῃ	ἐν ἀπορίῃ	ἀπορίῃ
6.	καὶ τὰ ἀλλὰ	καὶ τὰ ἀλλὰ	καὶ ἀλλὰ
12.	τὰ μάλιστα	ταμάλιστα	ταμάλιστα
15.	οἱ ὑμέων	οἱ ὑμέων	οἱ ὑμέων
18.	ἐσακούσας	ἐσακούσας	ἀκούσας
18.	ἐπακούσαντος, αὐτὸς δὲ	ἐπακούσαντος, αὐτός δὲ	ἀκούσαντος, αὐτός δὲ
21.	ἐπειτα	ἐπειτεν	ἐπειτα
99. 2.	προσσχόντες	προσσχόντες	προσχόντες
12.	τάς κορυφὰς	τάς κορυφὰς	τάς ἐς κορυφὰς
101. 11.	οὐ τι	οὐ τι	οὐ τι
102. 9.	γέννηται	γέννηται	γένεοιτο
15.	οὕτω γὰρ ἔσαν ἐπέξῃς	οὕτοι γὰρ ἔσαν οἱ ἐπέξῃς	οὕτοι γὰρ ἔσαν οἱ ἐπέξῃς
17.	οὕτ' ἔτι πρὸς	οὕτ' ἔτι πρὸς	οὕτε τι πρὸς
103. 4.	Περίλειος.	Περίλειος.	Περίλειος.
104. 5.	τούτου τε εἵνεκεν,	τούτου τε εἵνεκα,	τούτου γε εἵνεκα,
5.	παρέοντες ἐν τῷ	παρέοντες ἐν τῷ	παρέοντες τῷ
6.	τὸ ἐναντίον	τὸ ἐναντίον	τοῦναντίον
10.	τὸ δεύτερον	τοδεύτερον	τοδεύτερον
106. 7.	χρεὼν	χρεῶν	χρεῶν
16.	Πελοποννησίου	Πελοποννησίοισι	Πελοποννησίοισι
107. 1.	ἄκρα τε τῆς	ἄκρα τε τῆς	ἄκρα τῆς
15.	δορυφόροι Μασίστει	δορυφόροι οἱ Μασίστει	δορυφόροι οἱ Μασίστει
108. 1.	ἔρα τῆς	ἔρα τῆς	ἔρα τῆς
3.	προσφέρει,	προσφέρει,	προσφέρειτο,
5.	εὐ γὰρ	εὐ γὰρ	εὐ τε γὰρ
10.	ἐκεί	ἐκεί	ἐκεί
109. 11.	ἐγίνετο,	ἐγένετο,	ἐγένετο,
110. 6.	ἐν αὐτοῦ, ἐν ἡμέρῃ	ἐν αὐτοῦ, ἐν ἡμέρῃ	ἐν αὐτοῦ, ἡμέρῃ
9.	μοῦνον βασιλεὺς,	μοῦνον βασιλεὺς,	μοῦνον ὁ βασιλεὺς
10.	χρηζέει	χρηζέει	χρηζέει
111. 1.	ἐκείνης τε	ἐκείνης τε	ἐκείνης τε
2.	χρηζόντα	χρηζόντα	χρηζόντα
8.	δὲ ταύτη	δὲ ταύτη	δὲ ταύτη
11.	ἀποθωμάσας	ἀποθωμάσας	ἀποθωμάσας
15.	αὐτὴ τέ μοι	αὐτὴ τέ μοι	αὐτὴ τέ μοι
21.	ἥσαν, ἐμὲ τε	ἥσαν, ἐμὲ τε	ἥσαν, ἐμὲ τε
24.	δοίην	δοίην	δοίην
27.	δὴ κώ με	δὴ κώ με	δὴ κού με
112. 4.	μαζοὺς	μαστοὺς	μαζοὺς
113. 7.	τά περ	τά περ	τά περ
114. 2.	ὄρμεον,	ὄρμεον,	ὄρμεον,
5.	εἵνεκεν	εἵνεκεν	εἵνεκα
10.	διαβαλόντες	διαβαλόντες	διαβάντες
116. 4.	Ἐλαιούντος ὑφελόμενος, ἐν	Ἐλαιούντος αἰτήσας, ἐν	Ἐλαιούντος ὑφελόμενος, ἐν
17.	εἶναι Πέρσαι,	Πέρσαι εἶναι,	Πέρσαι εἶναι,
23.	ἀφυλάκτοι	ἀφυλάκτοι	ἀφύκτως
117. 1.	ἐπιγίνετο καὶ ἡσχαλλον	ἐπεγίνετο καὶ ἡσχαλλον	ἐπεγίνετο καὶ ἡσχαλον
119. 1.	ἐκφυγόντα	ἐκφυγόντα	ἐκφυγόντα
5.	φεύγειν, καὶ ὥς	φεύγειν, ὥς	φεύγειν, ὥς
8.	ἦγον	ἦγον	ἦγον
120. 5.	ἥσπαιρον,	ἥσπαιρον,	ἥσπαιρον,
4.	ἐθωμάζον.	ἐθωμάζον.	ἐθωμάζον.

Cap. Lin.	SCHWEIGHÆUSER.	REIZIUS ET SCHÆFER.	WESSELINGIUS.
120. 9.	σίνεσθαι.	σίνεσθαι.	τίνεσθαι.
1 4.	ὑπισχόμενος,	ὑπισχόμενος,	ὑποσχόμενος,
19.	πόλιος, [πρὸς] σανίδα	πόλιος, σανίδα	πόλιος, σανίδα
122. 9.	θωμαστότεροι.	θωῦμαστότεροι.	θωῦμαστότεροι
12.	θωμάσας	θωῦμάσας	θωῦμάσας
15.	παράινες	παράινες	παρήνες
16.	θωμαστὸν	θωῦμαστὸν	θωῦμαστὸν

NOTANDUM.—Verbum *γενεμαι* Reizius et Wesselingius saepius *γενομαι* scribunt, Schweighæuserus rarò. Illi diatesi, ut *ἐωῦτο*, *τῶτο*, utuntur, quam hic rejicit, et *ν*, Euphoniae gratiâ, parcius adjicit. Interpunctio Schweighæuseri haud rarò nova, et in melius mutata, reperietur.

INDEX

eorum quæ apud Herodotum sunt memorabilia.

Monitus esse debes, mi lector, Indicem hunc non ad paginas accommodatum esse, sed ad libros, et capita, in quæ eos distribuimus.

- ABÆ**, urbs Phocensium, i. 46. viii. 27. et 154. ubi erat Apollinis delubrum locuples, viii. 35. ibidem red-dita oracula, Herodoti etiam ætate, ibid.
- Abantes** Eubææ non minima portio, i. 146.
- Abaris** ferebatur fuisse Hyperboreus, iv. 56. de eo et ejus sagitta fabula, ibid.
- Abdera**, vi. 46. vii. 109. 126. urbs a Teiis condita in Thracia, i. 168. eam Xerxes præterit, vii. 109. cum Abde-ritis Xerxes hospitii fœdus iniit, et acinace aureo ac tiara auro intertexta eos donavit, viii. 120.
- Abrocomes** et Hyperanthes, Darii filii, Xerxis fratres, super cadaver Leonidæ occumbunt, vii. 224.
- Abronychus**, Atheniensis, filius Lysiclis, speculator apud Leonidem, viii. 21.
- Abydus**, una urbium in Hellesponto, v. 117. vii. 35. 54. vicina Dardano, vii. 45. ponte a Xerxe jungitur, vii. 54.
- Abydeni** prætorium quoddam Xerxi exstruunt, vii. 44.
- Acanthus** urbs, vi. 44.
- Acanthios** hospitii jure et Medica veste donat Xerxes, vii. 116.
- Acanthiorum** mare, vii. 22.
- Accensio** lucernarum, festi nomen, ii. 62.
- Accipiter** inter animantes Ægyptiis sacras, ii. 65. eum qui necaverit apud Ægyptios, sive volens, sive nolens, morte mulctatur, ibid. eas aves in urbem Butun asportant sepeliendas, ii. 67. earum paria septem, omen sunt septem Persis, iii. 76.
- Acephali** populi, iv. 191. in pectoribus oculos habent, ibid.
- Aceratus**, propheta in templo Delphico, viii. 37.
- Aces** amnis, iii. 117. unde oriatur, ibid.
- Achæorum**, qui Iones e sedibus suis exegerunt, partes duodecim, i. 145.
- Achæi** Phthiotæ suppeditant Xerxi terrestres copias, vii. 185. eorum in Athamantis posteros actio, vii. 197.
- Achæiæ** Cereris templum et orgia, v. 61.
- Achæmènes**, Darii filius periit in Ægypto, iii. 12. Xerxis ex utroque parente germanus, vii. 7. 97. Ægypti præses, vii. 7. Ægyptiacæ classi præfectus, vii. 97. bonum consilium Demarati invertit, vii. 256. ab Inaro interfectus, iii. 12. vii. 7.
- Achæmenes** *alius*, Teispei pater, avus Cambysis, vii. 11. alius auctor regis stirpis per Darium, ibid.
- Achæmenidæ** compellantur a Cambyse, iii. 65. eorum tribus apud Pasargadas, i. 125. ab iis reges Persidæ sunt oriundi, ibid.
- Achaia**, viii. 56.
- Achelous** fluvius, ii. 10. vii. 126.
- Acheron** fluvius, v. 92. §. 7. viii. 47.
- Achilleum** oppidum, v. 94.
- Achilleus** cursus, locus sic dictus, iv. 55. 76.
- Acinaces** Martis, cui immolatur quotannis, iv. 62. acinacem in calicem vino et sanguine plenum tingunt Scythæ in federe ineundo, iv. 70. acinaces Persicus in Hellespontum abjectus a Xerxe, vii. 54.
- Acæraphia** urbs, viii. 155.
- Acrisius** Danaës pater, vi. 53.
- Acrothoon** urbs, vii. 22.
- Aculeis** jaculorum ahenum factum, iv. 81.
- Adieran**, Afrorum rex, agro a Cyrenæis exutus, Apriæ se dedit, iv. 159.
- Adimantus** Aristæ pater, vii. 137.
- Adimantus** Ocyti filius, Corinthiorum classis dux, fugam facere vult, viii. 5. ejus dictum in Themistoclem, viii.

59. insolentia erga Themistoclem, viii. 61. ejus turpis fuga, viii. 94.
- Admetus Eumeli pater, ii. 2.
- Adrastus Phryx Gordii filius, nepos Midæ, i. 35. 45. fratris interemptor, ib. a Cræso expiatus, i. 35. ei custodiam filii sui ad venationem exeuntis mandat Cræsus, i. 41. Cræsi filium transfodit, aprum volens transfigere, i. 43. sese super bustum Atys transfodit, i. 45.
- Adrastus, Talai filius, Sicyonis rex, v. 67. pater Ægialei, v. 68. in Adrastum Clisthenis Sicyonii odium, v. 67. ei honores et dies festi erepti, et Melanippo traditi, ibid.
- Adria, v. 9. a Phocæensibus ostensa, i. 165.
- Adrymachidæ Libyes, Ægyptum versus, iv. 168. eorum mores, et uxorum, ibid.
- Æa Colchis, vii. 195. 197.
- Æaces Sylosontis et Polycratis pater, iii. 159. vi. 15.
- Æaces Samius, iv. 158.
- Æaces, Sylosontis fil. Sami tyrannus, ab Aristagora exutus tyrannide, vi. 15. Samios ad defectionem a sociis sollicitat, ibid. Samum reductus, vi. 25.
- Æacus et Ægina, vi. 55.
- Æacus et Æacidæ a classe Græcorum invocantur, viii. 64. Æaci fanum, v. 89. Æacidæ ab Æginetis, Thebanis missi, v. 80. viii. 84.
- Ædes Veneris in Cypro unde extracta, i. 105. Minervæ, viii. 59. Protei, dicta Veneris hospita, ii. 112. Vulcani, ii. 110. deorum et hominum lignæ, iv. 108. fulmine absumptæ, iv. 79.
- Ædificii structura, in quo repositæ erant regie pecuniæ, ii. 121.
- Ædificio ex urbe Elephantina afferendo triennium consumptum, ii. 175. et ejus ex solido saxo descriptio, ibid. *et seq.*
- Ædificium Zalmoxis sive Zamolxis subterraneum, iv. 95.
- Ædificia humanis operibus majora, ii. 148.
- Æga urbs, vii. 122.
- Ægæ una ex partibus Achæorum, i. 145.
- Ægææ civitas Æolum, i. 149.
- Ægæum mare, iv. 85.
- Ægaleus mons, unde Xerxes navalem pugnam spectabat, viii. 90.
- Ægestanorum pugna cum Spartanis ducibus, v. 46.
- Ægeus Pandionis filius Lycum fratrem Athenis pellit, i. 173.
- Ægeus, Ololyçi fil. unde Ægidæ, iv. 149.
- Ægialenses, tribus Sicyonia, ab Ægiale Adraști filio, v. 68.
- Ægialees Pelasgi, vii. 95.
- Ægicores Ionis filius, v. 66.
- Ægidæ in Sparta ingens tribus, a quo dicta, iv. 149.
- Ægila, sive Ægile, locus ad quem Nasamones veniunt ut palmulas decerpant, iv. 172. 182.
- Ægilea, Styreorum insula, vi. 107.
- Ægilia circa Eretriam, vi. 101.
- Ægina et Æacus, vi. 55.
- Ægina et Thebe, sorores, filiæ Asopi, v. 80.
- Æginetæ cur Samiis infensi, iii. 59. Samios ut mulctarint, ibid. Epidauriis quondam subditi, v. 83. eorum in Athenienses odii principium, v. 89. terram et aquam Dario dant, vi. 49. unde infensos habent Athenienses, et apud Spartam insimulantur, ibid. contraque ejus rei autores mittitur Cleomenes, vi. 50. primores ipsorum dantur obsides Atheniensibus, vi. 75. eorum cum Atheniensibus similitates, v. 82. undeque ortæ, v. 82. 83. *etc.* ab iis illatæ Atheniensibus injuriæ, vi. 87. auxilia rogantur a Thebanis contra Athenienses, v. 80. 81. ab iis statua repetita per Athenienses, v. 84. circa Æginetas et Athenienses acta, ibid. *et seq.* eorum legati contra Leutychidem, Spartam missi, vi. 85. eorum piaculum, maximorum eis malorum causa, vi. 91. ab Atheniensibus navali prælio victi, vi. 92. præstantissimi in pugna navali contra Persam, alii. 93. aureas stellas tres quæ super malum navis æreum sunt Delphis dedicarunt, viii. 122. unde iis divitiarum principium, ix. 79. iis tumulus ipsorum rogatu structus, a quo, et cur, et quando, ix. 84.
- Ægineticum bellum cum Atheniensibus, vii. 144.
- Ægion urbs Achæorum, i. 145.
- Ægira urbs Achæorum, i. 145.
- Ægiroëssa, Æolum civitas, i. 149.
- Ægis Minervæ unde, iv. 180.
- Ægli pop. iii. 92.
- Ægos potami, ix. 118. circa Ægrotos Babyloniorum lex, i. 197. ægroti apud quosdam Indos deserti in deserto cubant, iii. 100. apud quosdam Indos interficiuntur et comeduntur, iii. 99. super ægrotos qui ad aram sunt cinis sparsus in Delo, iv. 35.
- Ægyptus in xii. portiones distincta, ii. 147.
- Ægyptus fluminis donum, ii. 5.
- Ægypti seu Ægyptiacæ regionis natura, ibid. ejus longitudo, ibid. tota

- est palustris: vel, (*ut Græcum verbum sonat*) palus, ii. 4.
- Ægyptus est quam Nilus irrigat, ii. 18.
- Asiæ et Africæ terminus, ii. 17.
- Africæ finitima, ii. 65. iii. 91. unde incipiat et qua pateat in eam ingressus, iii. 5. in regiones (vel potius præfecturas, quæ nomoi vocantur) divisa, ii. 164. urbes habitari in ea mille et viginti, ii. 177. montanæ Ciliciæ opposita est, ii. 34. qualis sit qua parte Africam spectat, ii. 8. fossas unde tam multas habeat, ii. 108. propter quas inequitabilis et plaustis inhabilis effecta, ibid. de Ægypti magnitudine Ionum sententiæ, ii. 15. et Herodoti, ii. 17. plura mirabilia habet quam omnis alia regio, ii. 35. sub Amasi rege maxime beata, ii. 177.
- Ægypto minatur interitum Cambyses circiter decem annos natus, iii. 5. ea potiuntur Persæ, iii. 7. Persis tributaria, iii. 91. ex ea scutum et galea, iv. 180.
- Ægyptia sacra, ii. 81.
- Ægyptii cum Cyri familia cognationem sibi fingunt, iii. 2. pleraque omnia diversa a cæteris hominibus constituerunt instituta et jura, ut cœli eorum et fluminis diversa est natura, ii. 35. eorum instituta et jura, ii. 35. 36. etc. omnium hominum primos se arbitrati, ii. 2. Phrygas tamen esse priores concedunt. ibid. in septem hominum genera distributi, ii. 164. hominum sapientissimi, ii. 160. multarum rerum cognitione cæteris antecellunt, ii. 121. eorum inventa, ii. 4. 82. primi immortalitatem animarum asseverarunt, ii. 125. primi annum exco-gitarunt, et in menses duodecim distribuerunt, ii. 4. prodigiorum observantissimi, ii. 82. divinationem certis diis vindicant, ii. 85. ignem animal esse asserunt, iii. 16. suis moribus et institutis contenti, ii. 78. nec ullis aliis uti volunt, ii. 91. nihil a Græcis mutuati, ii. 49. eorum in Græcos dictionum, ii. 15. quibus potissimum inter eos sine agricultura fruges proveniant; utque jacto semine in sua rura sues immittant, ii. 14. vitibus carent, ii. 77. eorum vinum ex hordeo, ibid. fabis abstinent, ii. 37. eorum victus, ibid. eorum præcipui conventus, ii. 59. eorum cantilena, ii. 79. medici apud eos singulis morbis singuli, ii. 84. eorum sacra, ii. 39. 40. eorum sacerdotes, ii. 37. quorum unus est pontifex, ibid. suntque rasi, ii. 36. 37. eorum superstitiones, ii. 65. et nominatim circa bestias quasdam, ibid. illis sacrificia sub Cheope interdicta, ii. 124. a Mycerino resti-tuta, ii. 129. eorum circa Cererem et Rhampsinitum ceremoniæ, ii. 125. eorum omnia fere nomina ab iis ad Græcos pervenerunt, ii. 50. duodecim eorum cognomina primi in usu habuerunt, ii. 4. primi diis aras et simulacra et delubra statuerunt, ibid. quorum eorum nomina nesciant, ii. 50. quorum eorum oracula habeant, ii. 83. dii aliquando eorum principatum obtinebant, ii. 144. pudentia circumcidunt, ii. 36. 104. cum feris vescuntur, ii. 36. eorum victimæ, ii. 41. etc. suam non alunt, iv. 186. quo tempore sues immolent et earum carne vescantur, ii. 47. 48. eorum ablutiones post contactam suam, ii. 47. qui Thebanæ provinciæ, ab ovib. abstinent et capras immolant, ii. 42. contra faciunt Ægyptii Mendesiæ provinciæ, ibid. et 46. descriptio eorum qui sunt circa partem Ægypti frumentariam, ii. 77. eorum qui in paludibus sunt, mores et instituta, ii. 92. 93. Ægyptiorum luctus et sepulturæ, ii. 85. 86. etc. mos triplex in condiendis cadaveribus, ii. 86. 87. 88. eorum scripturæ et literarum duplex usus, ii. 36. eorum interpretes a quibus oriundi, ii. 154. eorum pueri linguam Græcam edocti, ib. Ægyptii maxime salubri corpore ob ærem qui est immutabilis, ii. 77. purgant se singulis mensibus, ibid. eorum capita quam firma, et cur, iii. 12. Ægyptii medici cæteris præstantiores, iii. 129. apud Ægyptios viri binas vestes habent, feminae singulas, ii. 36. vestes eorum lineæ quales, ii. 81. unguenta, ii. 94. naves, ii. 96. eorum mysteria, ii. 170. 171. eorum reges, ii. 99. 100. 101. 102. 111. 112. 121. 124. 127. 129. 136. 137. 141. 147. 151. 158. 160. 161. 172. iii. 10. eorum sub duobus regibus calamitas, ii. 128. Ægyptii bellatores in magno contentu Sethoni regi suo, ii. 141. Ægyptii libertatem adepti duodecim sibi reges constituerunt, ii. 147. Ægyptii a rege Aprie cur desciverint, iv. 159. eorum clades a Cyrenæis accepta, ibid. in fugam vertuntur a Persis, iii. 11. morte mulctati a Cambyse quum Apin celebrarent, iii. 29. a Cambyse subacti, a Persis deficiunt, vii. 1. a Xerxe subacti denuo, vii. 7. ipsi et Phœnices commeatus comportant exercitui Persico contra Græcos. vii. 25. navali in pugna strenui, viii. 17.
- Ægyptius quidam vocalissimus, iv. 141.
- Ægyptio thorace in pugna utuntur Persæ, i. 155.
- Ægyptiacum linum, ii. 105.

- Ænea urbs, vii. 123.
 Ænesidemus Pataici filius, satelles Hippocratis, vii. 154.
 Ænesidemus Theronis pater, vii. 165.
 Ænigma Hipparcho per somnium dictum, v. 56.
 Ænigma piscatorium, ii. 55.
 Ænyra, regio, vi. 47.
 Ænus urbs, iv. 90. vii. 58.
 Æolos invadit Croesus, i. 26. eosque subegit, i. 6. 28. Cyro se dedere volunt, i. 141. Æoles et Iones hereditarii Cambysis servi, ii. 1. tributarii Dario, ii. 90. olim Pelasgi vocati, vii. 95. eorum sacra et pempobola, ii. 37. Æoles circa oram Iliadem capti ab Hymæe, v. 122.
 Æolenses Mitylenæi, v. 94.
 Æolum in Xerxis classe arma, vii. 95.
 Æoles Sestum tenentes, ix. 114.
 Æolicæ undecim civitates, i. 149.
 Æolicæ civitates insulares quinque, i. 151.
 Æolicæ et Ionicæ ditionis collatio, i. 149.
 Æolidarum oppidum incensum, viii. 35.
 Æolis, vi. 127.
 Æolus Athamantis pater, vii. 197.
 Æor apud Scythas virum significat, iv. 110.
 Æorpata, id est, viricidæ, Amazones dictæ lingua Scythica, ibid.
 Æquabilitas, res egregia, v. 78.
 Æquitati iniquitas invisæ, i. 96.
 Aër Ægyptiorum nunquam immutatur, ii. 77.
 Aëris mutatione existunt præcipue morbi, i. 77.
 Ærarium Atheniensium, vii. 144.
 Aëropus Temeno natus, viii. 137.
 Aëropus Philippi filius, Alcetæ pater, viii. 159.
 Aëropus Echemi pater, ix. 26.
 Æs apud Æthiopas omnium pretiosiss. et rarissimum, iii. 23. apud Scythas non est in usu, iv. 71. ejus copia apud Massagetæ, i. 215. pro ære aurum mercantur Æginetæ, ix. 79.
 Æris alieni debitor mendacio obnoxius, i. 138.
 Æs alienum debere, apud Persas turpe est, i. 138.
 Æris alieni debitor cadaver patris deponit apud Ægyptios, ii. 136.
 Ære alieno liberatur apud Spartam, in regis obitu, qui aut regi aut reipublicæ sit obstrictus, vi. 59. ut et apud Persas, ibid.
 Æris fodinæ prope Prasiadem, v. 17.
 Ærei viri Psammiticho auxiliantur, ii. 152.
 Æreus Jupiter et Neptunus, ix. 80.
 Æreum totum Mardonii præsepe, ix. 69.
 Æsanius, Grini pater, iv. 150.
 Æschines, Nothonis filius, vi. 100. non sinit Atheniensium auxiliatorum quatuor millia secum perire, ibid.
 Æschreus, Lycomedis pater, viii. 11.
 Æschrionia tribus, iii. 26.
 Æschylus Euphorionis filius, ii. 156.
 Æsopus fabularum scriptor, ii. 154.
 Æstas ubi semper nubila est, iv. 28.
 Æstatis et hiemis simulacra, ii. 121.
 Æthiopiæ regno solus Sesostris Ægypti rex potitus, ii. 110.
 Æthiopiæ situs extremus, iii. 114. ejus descriptio et quarum rerum ferax sit, ibid.
 Æthiopes quomodo redditi mansuetiores, ii. 30. pudenda circumcidunt, ii. 104.
 Æthiopes macrobii, unde tam longæ vitæ, iii. 23. quales homines, iii. 20. etc. eorum regis cum Ichthyophagis, Cambysis legatis colloquia, iii. 21. 22. etc. adversus eos infelix Cambysis bellum, iii. 17. 25. etc.
 Æthiopes alii Ægypto contermini a Cambyse subacti, iii. 97. eorum semen, domus, ibid.
 Æthiopes nomades, ii. 29.
 Æthiopum varia genera cum Xerxe militantium, vii. 69. 79. eorumque differentia, arma, vestitus et duces, ibid.
 Æthiopum genitura nigra, iii. 101.
 Æthiopicus lapis, ii. 134.
 Ætolus Males Agaristæ procus, vi. 127. germanus Titormi, ibid.
 Affines Medi et Persæ similiter colunt, ibid.
 Africæ termini, ii. 17. deserta, ii. 52.
 Africæ superiora æstas semper obtinet, ii. 26. vide et Libya.
 Africus ventus pluviosissimus, ii. 25.
 Agæus Onomasti pater, vi. 127.
 Agamemnon Pelopides, vii. 159. Orestis pater, i. 67.
 Agarista, Clithenis filia, Græcorum præstantissimo destinata, vi. 126. ejus proci totius Græciæ præstantissimi juvenes, vi. 127. nubit Megacli, vi. 130. ejus liberi, vi. 131.
 Agarista, Hippocratis ex Agarista, nati filia, ibid. Xanthippo nupta, ibid. ejus visum in somnis, ibid. Periclis mater, ibid.
 Agasicles, vir Halicarnasseus, i. 144. legem Apollinis Triopii ausus violare, ibid.
 Agathoërgi Spartæ, i. 67.
 Agathyrsi, iv. 102. 125. eorum mores et instituta, iv. 103.
 Agathyrsus, Herculis filius, iv. 10.
 Agbalus pater Merbali, vii. 98.
 Agbatana Syriæ, i. 98. iii. 62. et eorum exstructio atque situs, i. 98.
 Agbatana Mediæ, iii. 65.

- Agenor Cilicis Phœnicis pater, vii. 91.
 Ager Caiçi, vi. 28. Crestonicus, et Pæo-
 nius, vii. 124. Plataënsis, ix. 15.
 Carystius, ix. 104.
 Agriculatores contemptissimi apud
 Thraces, v. 6.
 Agricultura Ægyptiorum quibusc. nul-
 la, ii. 14.
 Agesilaus Doryagi filius, vii. 204.
 Agesilaus Hippocratidæ filius, viii. 131.
 Agetus, Alcidis filius, vi. 61. uxorem
 suam amico Aristoni collocat dolo
 adactus, vi. 62.
 Agger visu mirabilis a Nitocri aggestus,
 ii. 185.
 Agger Samiorum, iii. 60.
 Agis Menaris pater, vi. 65.
 Aglauriæ Cecropis filiæ templum, viii.
 55.
 Aglomachi turris iv. 164.
 Agora, oppidi nomen, vii. 58.
 Agrianes fluvius, iv. 90.
 Agrianes pop. v. 16.
 Agyllenses vel Agyllæi, i. 167. mala
 illis immissa propter Phocenses, ibid.
 Ahenum ex aculeis sagittarum factum
 in Scythia, ejusque descriptio, iv. 81.
 Ahenum a Samiis factum ad exemplum
 crateris Argolici, iv. 152.
 Ajax pater Philæi, vi. 35.
 Ajax Telamonis fil. pro heroë habitus,
 v. 66. ab Homero celebratus, ii. 28. a
 Græcorum classe invocatur, viii. 64.
 ab iis victoribus navis ad Salaminem
 ei reposita, viii. 121.
 Aimnestus Spartiata, Mardonii interfec-
 tor, ix. 63. ejus interitus cum trecen-
 tis aliis, ibid.
 Alabanda urbs Phrygiæ, viii. 156.
 Alabandenses in Caria, vii. 195.
 Alæ in humeris vicæ, i. 209.
 Alalia a Phocænsibus condita, i. 165.
 Alarodii, iii. 94. cum Xerxe militantes,
 vii. 79. eorum armatura et dux, ibid.
 Alazir Barcæorum rex, iv. 164. ejus in-
 teritus, ibid.
 Alazones, iv. 17. 52.
 Albæ columnæ, sic dictus locus, v. 118.
 Albus murus Memphiticus, iii. 91.
 Album litus, vide in Leuce acte.
 Alcaus, Hercules filius, i. 7.
 Alcæi poëtæ fuga, v. 95. ejus arma sus-
 penderunt in Sigeo Athenienses, ib.
 Alcámenes Telecli filius, vii. 204.
 Alcetes pater Amyntæ, viii. 39.
 Alcibiades Clinix pater, viii. 17.
 Alcides Ageti pater, vi. 6.
 Alcimochus Euphorbi pater, vi. 101.
 Alcimus Mentoris pater, ii. 7.
 Alcinor et Chromius Argivi, i. 82.
 Alcmæon Megacelis filius, vi. 125. ejus
 officium erga Lydos, et Cræsi in eum
 ob id munificentia, ibid. quomodo se
 auro ridicule oneravit, ibid. ejus do-
 mus inde divitiæ, ibid. alia Cræsi in
 illum beneficia, ibid. victor in Olym-
 picis, ib. idem Megacelis pater, vi. 127.
 Alcmæonidæ obnoxii crimine piaculari,
 i. 61. profugi Athenis propter Pisi-
 stratum, i. 64. et Pisistratidas, v. 62.
 ipsi Persas in Athenienses excitarint
 necne, vi. 121. tyrannorum et tyran-
 nidis hostes maximi, ibid. 123. cly-
 peum ex composito Persis ostende-
 rint necne, vi. 115. 124. eorum laus,
 vi. 125. per Græciam quomodo cele-
 bres facti, vi. 125. 126.
 Alcmæonides, v. 62. et 66. vi. 125.
 Alcmena mater Herculis, ii. 43. 145.
 Alcon Molossus c procis Agaristæ, vi.
 127.
 Alæa ludus a Lydis inventus, i. 94.
 Alæa lusus Cereris et Rhampsiniti, ii.
 122.
 Alæa Minervæ templum, i. 66. ix. 69.
 Aleius campus Ciliciæ, vi. 95.
 Aleuæ filii, vii. 150. ix. 57.
 Aleuadæ Thessaliæ reges, vii. 6. eorum
 nuncii ad Xerxem missi ut succurrat
 contra Græcos, ib. Thessalis invitis,
 vii. 172.
 Alexander, Priami filius, i. 3. Helenæ
 raptor, i. 3. ii. 113. ejus cum Helena
 in Ægyptum adventus, etc. ii. 13. 14.
 etc. ex Sparta triduo Ilium pervenit,
 ii. 117.
 Alexander Macedo, Amyntæ filius, v.
 19. vii. 173. viii. 139. ejus genus, viii.
 139. vetusta origine Græcus, v. 22.
 ix. 44. Persarum insolentem libidi-
 nem in convivio ulciscitur, v. 20.
 ejus prudentia v. 21. in Olympia
 cursor primo proximus, v. 22. Mace-
 donum tyrannis quomodo ad eum
 pervenit, viii. 137. Athenienses hor-
 tatur ad paciscendum cum Mardonio,
 viii. 140. Atheniensibus Mardonii
 causam prodit, ix. 43. 44. aurea ejus
 apud Delphos statua, viii. 121.
 Alilat, eadem Arabibus quæ Urania, iii.
 8.
 Alitta, Venus dicta ab Arabiis, i. 151.
 Alizones pop. iv. 52.
 Allesus Sidonii Tetramnesti pater, vii.
 98.
 Alluvione fluminis agros decurtatos
 compensat Ægypti rex, ii. 109. in
 Alopecis Atticæ bustum Anchimolii,
 v. 65.
 Alpeni vicus, vii. 176. 177. 229.
 Alpenus oppidum, vii. 216.
 Alpheus et Maron Orsiphanto geniti,
 vii. 227. eorum virtus ad Thermopy-
 las ibid.
 Alpis fluvius, iv. 49.
 Alus, urbs Achaïæ, vii. 173. 197.
 Alyattes, Sadyattæ successor in regno
 Lydiæ, i. 16. ejus acta memoratu dig-

- na, i. 16. 17. *etc.* qua ratione Miletum obsidebat, i. 17. ejus morbus, i. 19. cum Thrasybulo pactiones init. i. 21. donaria ab eo Delphos missa, i. 25. ejus obitus, *ibid.* ejus sepulcrum quale, et a quibus constructum, i. 93. ejus filius Pantaleon, i. 92. filia Ariena, i. 74.
- Amasis Ægypti rex, i. 30. ad eum se confert Solon, *ibid.* ejus cum Cræso fœdus, i. 77. ejus res gestæ cum Apria, quem regno pepulit, ii. 162. 163. 169. ejus cum Cyrenæis amicitia, ii. 181. ejus res gestæ aliae, solertia, contemptus, mores et ingenium, ii. 172. 173. 174. ejus opera magnifica, ii. 175. 176. ejus picturati thoraces, iii. 47. ejus literæ ad Polycratem, iii. 40. cum Polycrate jus hospitii solvit propter ejus nimiam, felicitatem, iii. 45. Græcorum amator, ii. 178. donaria in Græciam ab eo missa, ii. 182. primus Cyprum cepit et tributariam fecit, *ibid.* contra eum Cambysis expeditio, iii. 1. uxorem Cyrenæam ducit et quid ipsi acciderit, ii. 181. Cambysen deludit, missa Apriæ filia pro sua, iii. 1. Cambysis contra eum expeditio, *ibid.* ejus obitus, iii. 10. sepulcrum, *ibid.* in ejus cadaver Cambysæ contumelia, iii. 16.
- Amasis, vir Maraphius, dux Pers. contra Barcæos, iv. 167. ejus contra Barcæos commentum dolosum, iv. 201. ob Cyrenen non directam pœnitentia ducitur, iv. 205.
- Amathuntis obsidio, v. 104. 105. 108. *etc.*
- Amathusii, v. 104.
- Amaxampeus fons, iv. 52. locus etiam unde fluit, sic dictus, *ibid.*
- Amazones, Æorpata a Scythis appellatæ, iv. 110. earum cum Græcis bellum, *ibid.* earum cum Sauromatis bellum, quomodoque agnitæ sunt esse feminae, iv. 110. 111. quomodo cum Scythis mixtæ, iv. 113. 114. viros suos Scythas a parentibus quomodo et quo abduxerint, iv. 114. 115. 116. linguam Scytharum ediscunt quum hi non possent illarum, iv. 114.
- Amazonum filia expeditionem fecerunt in Atticam, ix. 27.
- Amestris, Otanis filia, vii. 61. Xerxis uxor, vii. 61. 114. ejus amiculum, ix. 103. crudelitas in uxorem Masistæ, ix. 111.
- Amiantus Agaristæ procus, vi. 127.
- Amicus solers possessio pretiosissima, v. 24. amici casum flet Psammenitus, non liberorum, causamque reddit, ii. 14.
- Amiculum Sylosontis, iii. 139. 140. amiculum Amestris, ix. 103.
- Amilcar Ifannonis filius, vii. 165. Carthaginensium rex et ejus res gestæ et interitus, vii. 165. 166. 167. ipsi sacrificia instituta, vii. 167.
- Aminias Palleneus, vir Atheniensis, vii. 84. Artemisiam fugientem insequitur, viii. 93. ejus virtus et præstantia in pugna navali, *ibid.*
- Aminocles Critini fil. vii. 190. e naufragio classis Persicæ dives, *ibid.*
- Amitres dux classis cum aliis a Xerxe relictus, viii. 150.
- Ammonis oraculum in Africa, i. 46. ii. 52. ejus origo, ii. 55.
- Ammon Jovem appellant Ægyptii, ii. 42.
- Ammonii populus, iv. 181. Ægyptiorum et Æthiopum coloni, ii. 42. adversus eos Cambysis expeditio infelix, iii. 25. 26.
- Ammoniorum rex Etearchus, ii. 52.
- Amompharetus Spartiata, ix. 52. 53. *etc.* ejus virtus, ix. 70.
- Amomphareti sacerdotis sepulcrum apud Lacedæmonios, ix. 84.
- Amoribus puerorum dediti Persæ et Græci, i. 135.
- Amores quomodo tractent Caunii, i. 172.
- Amorgis Persarum ducis interitus, v. 121.
- Ampa urbs, vi. 20.
- Ampelos promontorium Toronæum, vii. 122.
- Amphiarai oraculum, i. 46. viii. 154. verax a Cræso repertum, i. 49. eique donaria a Cræso missa, i. 52. Amphiarus, Amphilochoi pater, iii. 91. Amphiarai delubrum, viii. 154. Amphiarai expeditio in Thebas, carmen Homeri, ii. 9.
- Amphicæa urbs, viii. 53.
- Amphierates Samiorum rex, iii. 59.
- Amphictyohes, ii. 180. epigrammatis et cippis ornarunt Leonidem et alios ad Thermop. duces, vii. 228. eorum sedilia, vii. 200. templum quod nunc Delphis est quot talentis construendum locarint, ii. 180. v. 62.
- Amphictyonis delubrum, vii. 200.
- Amphictyonidis Cereris templum, *ibid.*
- Amphilochus, Amphiarai filius, iii. 91. colonia ab eo deducta, *ibid.*
- Amphilochus Troja ejectus, vii. 91.
- Amphilytus Acarnan ariolus, i. 62.
- Amphimnestus procus Agaristæ, vi. 127.
- Amphionis filia clauda, v. 92.
- Amphissa urbs, viii. 52.
- Amphitryon Herculis pater dictus, vi. 53. et Alcmena Herculis parentes, ii. 43. Amphitryonis tripus, v. 59.
- Ampraciote, ix. 28.
- Amyntas rex Maced. a Megabyzo pos-

- citur aquam et terram, v. 17. Hippiae fautor, v. 94. ejus prudentia circa Persas nuncios insolenter se gerentes, v. 18. 19. Alexandri pater, vii. 175. viii. 156. 159. ut et Gygaë, viii. 156. Alcetæ filius, viii. 159.
- Amyntas Bubaris fil. viii. 156.
- Amyrgii Scythæ, vii. 64.
- Amyrtæus rex Ægypt. ii. 140. pluribus malis Persas affecit, iii. 15.
- Amytheon Melampodis pater, ii. 49.
- Anacharsis sapiens, iv. 46. ejus genus et dignitas apud reges Scytharum, iv. 76. pervigilium Matri deorum agit, ibid. ejus de Græcis et Lacedæmoniis dictum, iv. 77. ejus cædes, et causæ hujus, iv. 76. eum novisse se negant Scythæ, ibid.
- Anacreon Teius familiaris Polycrati, iii. 121.
- Anactorii, ix. 28.
- Anaphes, Otanis filius, dux Cissiorum in Xerxis exercitu, vii. 62.
- Anaphlystus populus Atticæ, iv. 99.
- Anaua Phrygiæ urbs, vii. 50.
- Anaxander Eurycratis fil. vii. 204.
- Anaxandrides, Leontis filius, Spartæ rex, i. 67. v. 59. vi. 204. ejus duæ uxores, altera jussu Ephorum ducta, et liberi ex iis, v. 59. 40. 41. 42. quatuor filii, vii. 205. Anaxandrides Theopompi filius, viii. 151.
- Anaxilaus Archidami filius, viii. 151.
- Anaxilaus Cretinei fil. vii. 165. in matrimonium duxit Terilli filiam, ibid.
- Rhegii tyrannus, vi. 25. vii. 167. Scythæ regis hostis, consilium dat Samiis Zanclem occupandi, vi. 25.
- Anchimolius, Asteris filius, ad pellendos Pisistratidas Sparta missus, v. 65. ejus interitus, ibid. ejus sepulcrum, ibid.
- Ancillarum opus maximum circa Alyatis sepulcrum, i. 95.
- Ancora ferrea a Sophane gestari solita in prælio, ix. 75.
- Andericca regionis Cissia, vi. 119.
- Andrii pecunias Themistocli dare negant, viii. 111.
- Androbulus Timonis pater, vii. 141.
- Androcraates herois fanum, ix. 25.
- Andromeda Persei uxor, Persem ex eo peperit, vii. 61. Cephei filia, ibid. et 150.
- Androdamas Theomestoris pater, viii. 85. ix. 90.
- Androphagi, iv. 18. 102. 106. eorum mores et descriptio, iv. 106. eorum fuga, iv. 125.
- Androsphinges, ii. 175.
- Andrus, v. 51. a Græcis obsessa, cur, viii. 111.
- Andrus Myronis pater, vi. 126.
- Aneristus Sperthiæ pater, vii. 154.
- Aneristus alius, Sperthiæ filius, vii. 157.
- Angarion Persæ quid apellent, viii. 98.
- Angites flumen, vii. 115.
- Angrus fl. iv. 49.
- Anguis ingens arcis custos in templo ab Atheniensibus observatus, viii. 41.
- Anguilla sacra Ægyptiis, ii. 72.
- Animalia quæ ab hominibus comeduntur, feracia et fetuosa: quæ noxia sunt, parum fetuosa, iii. 107. animalia in saxis primi sculperunt Ægyptii, ii. 4. animalia quomodo in suis vestibulis pingant qui Caucasum incolunt, i. 205. animal nullum interimunt Indi quidam, iii. 100. animalia, tam vulceres quam quadrupedes, in India majora quam aliis in locis, iii. 106. præter equos, ibid.
- Animam hominis immortalem et de corpore in corpus migrare primi dixerunt Ægyptii, ii. 125. quod sibi quidam Græcorum vindicarunt, ibid.
- Animus hominum habitat in auribus, vii. 59.
- Annon, v. Hannon, vii. 59.
- Annum primi Ægyptii compererunt et distinxerunt in menses, iii. 4. anni humanæ vitæ LXX. i. 52. anni vitæ Æthiopum, et Persarum, iii. 22. 25. annorum xv. millia a Dionyso ad Amasin regem numerant Ægyptii, ii. 145.
- Annulus signatorium gestant Babylo-nii singuli, i. 195.
- Annulus Polycratis signatorius iii. 41.
- Anomia facilis inter gentes liberæ, i. 95.
- Anopæa, via et mons, vii. 216.
- Anseres occiduntur in Ægypto, ii. 45.
- Antacæi, cete ingentia sic dicta, iv. 53.
- Antagoræ Hegetoridæ pater, ix. 76.
- Antandrus ab Otane capta, v. 26.
- Antandrus Pelasgis, vii. 42.
- Anthela oppidum aut vicus, vii. 176. 200.
- Anthemus Hippiae oblata, v. 94.
- Antichares Eleonius, v. 45.
- Anticyra urbs, vii. 198.
- Antidorus Lemnius a Xerxe ad Græcos transfugit, viii. 11.
- Antiochus, Tisameni pater, ix. 55.
- Antipater, Orgis filius, vii. 118. Xerxianas ut excepit copias, ibid.
- Antiphemus, vii. 155.
- Antrum Corycium, viii. 56.
- Antylla urbs, ii. 98. in calceamenta datur uxori ejus qui in Ægypto regnat, ibid.
- Anysis rex Ægypti, successor Asychis, cæcus, ii. 157. fugatur a Sabaco, ibid. ubi interim latuerit et ut imperium suum recuperarit, ii. 140.
- Anysis urbs, ii. 157.
- Anysia plaga, ii. 166.

- Anysus pater Tetramnesti, vii. 98.
 Aparytæ pop. iii. 91.
 Apaturia festa, i. 147. ii. 29.
 Aper immanis Mysorum devastat opera,
 i. 36. in Africa nullus, iv. 192.
 Apes loca trans Istrum an obtineant, v.
 10. animal omnino frigoris intolerans,
 ibid.
 Aphetæ, loci nomen, vii. 193. viii. 6.
 Aphidnæ Tyndaridis proditæ, ix. 75.
 Aphidnæus Callimachus, vi. 109.
 Aphrodisias insula, iv. 169.
 Aphthitana plaga, ii. 166.
 Aphytis urbs, vii. 122.
 Apia, Tellus dea Scythiæ, iv. 59.
 Apidanus fluvius, vii. 129. 196.
 Apis urbs, ii. 18.
 Apis Ægypt. Deus, Græcis Epaphus, ii.
 135. iii. 27. 28. ejus descriptio, signa,
 iii. 28. quum apparet, Ægyptiorum
 festum, ibid. aula ejus, ii. 155. illusus
 a Cambyse et vulneratus, ii. 29. mo-
 ritur eo vulnerare, ibid.
 Apollo, Græcorum Deus, i. 90. præci-
 pue a Cræso cultus, ibid. invocatus a
 Cræso, ignem pyræ exstinguit, i. 87.
 enumerat sua in Cræsum beneficia, i.
 91. Apollo Sileni Marsyæ pellem ubi
 suspendit, vii. 26. Apollo Ismenius, i.
 92. viii. 154. ejus templum, v. 59.
 viii. 134. Apollo Triopius, i. 144.
 Apollinis oraculum apud Ægypt. ii.
 85. Apollo, Osiris apud Ægypt. seu
 Dionysi, et Isidis filius, ii. 156. a La-
 tona nutrice occultatus, ibid. Apollo
 ad Metapontinos solos Italorum ve-
 nit, iv. 155. Apollo, Ægyptiace Orus,
 ii. 156. Scythice, Cetsyrus, iv. 59.
 Apollinis templum Buto, ii. 155. 156.
 Apollinis templum a Milesiis struc-
 tum, ii. 78. Apollinis delubrum apud
 Abas, viii. 35. cultus Spartæ, vi. 57.
 Apollinis Ptoi fanum, viii. 135. Apol-
 linis fons, iv. 158. Apollinis simula-
 crum apud Laconicam in Thordace,
 i. 69. Apollinis arma sponte appa-
 rentia Delphis, viii. 37.
 Apollonia in Ponto Euxino, iv. 90. et 95.
 Apollonia in sinu Ionio, iv. 91. ubi sa-
 cræ solis oves, ix. 93.
 Apolloniates ager, ibid.
 Apollophanes Bisaltis pater, vi. 26.
 Apologus Cyri ad Iones, i. 141.
 Apries Ægypti rex, Psammis filius, re-
 gum longo tempore fortunatissimus,
 ii. 161. res ab eo gestæ, ibid. Afri
 Cyrenenses ad eum deficiunt, iv. 159.
 ab eo Ægyptii desciscunt, rege electo
 Amasi, ii. 161. 162. Ab Amasi prælio
 victus, et vivus captus, ii. 169. ejus
 interitus et sepultura, ibid.
 Apsinthii v. Absinthii Thraces, vi. 54.
 Plesthorio indigenæ deo, Cæobazum
 immolant, ix. 119.
 Aqua sacrificant Persæ, i. 131. aqua
 quomodo importetur in arida Syriæ
 loca, iii. 6. aquam in arida loca quo-
 modo deportarit per canalem Ara-
 bum rex, iii. 9. aqua quædam adeo
 invalida, ut nihil super eam innatare
 possit, sed omnino vel ligno leviora in
 profundum eant, iii. 25. aqua fontana
 miræ apud Ammonios naturæ, iv.
 181. alia similis, iv. 182. aqua Stygis,
 iv. 74. perque eam jusjurandum, ibid.
 miro labore et impensis petita ab Sa-
 miis, iii. 60.
 Aquiminaria Delphos a Cræso missa, i.
 51.
 Ara Delphis a Chiis donata, ii. 135. ara
 Apollinis ab Aristeæ extrui jussa, iv.
 155. ara Dianæ Orthosæ, iv. 87.
 Jovis forensis, v. 46. ara ventis sta-
 tuta in Thyiæ æde, vii. 178. ara Her-
 culis, vii. 176.
 Aras non extruunt Persæ, i. 131. aras
 primi statuere Ægyptii, ii. 4. aræ et
 delubra præterquam Marti in Scythia
 nulla, iv. 59.
 Arabiæ situs et qualis ea regio, iii. 107.
 ejus jucundissimus odor, iii. 112.
 Arabiæ mons, ii. 8.
 Arabiæ humus, ii. 12.
 Arabes cum mulieribus suis ut miscean-
 tur, i. 198. maxime fidem servant in-
 ter homines, iii. 8. fœderis apud eos
 ineundi mos, ibid. Dario immorigeri,
 iii. 88. tributorum immunes, iii. 91.
 Cambysi aditum permisere in Ægypt-
 tum, iii. 9. 88. millena talenta thu-
 ris Dario pendunt, iii. 99. Arabum in
 exercitu Xerxis dux et armatura, vii.
 69.
 Arabes camelis vehuntur in bello, vii. 86.
 Arabicus sinus, ii. 11. iv. 59.
 Ararus fluvius, iv. 48.
 Aratrum in Scythicam regionem ex
 cælo demissum, iv. 5.
 Araxes fluvius, i. 202. ejus accolæ, ibid.
 contra solem orientem fluit, iv. 40.
 ponte junctus a Cyro, i. 205.
 Arbores fructus odore, perinde ut vi-
 num, inebriantes, i. 202. Arbores
 omnes in Thera præter unam aridæ
 factæ, iv. 151.
 Arcades, i. 146. ii. 171. v. 49. Arcadas
 invasuri Lacedæmonii a Pythia pro-
 hibentur, i. 66. Arcades glandivori,
 ibid. eos contra Spartam sollicitat
 Cleomenes, vi. 74.
 Arcesilaus Batti filius rex Cyren. iv. 159.
 Arcesilaus alius Batti felicit fil. iv. 160.
 ejus clades ab Afris accepta, ibid. in-
 teritus a fratre strangulati, ibid.
 Arcesilaus alius Batti claudi fil. iv. 162.
 in Samum profugit, ibid. redux in
 patriam Cyrenen oraculi immemor,
 ejusque crudelia facinora, iv. 164.

- Cambysi Cyrenen radidit tributari-
am, iv. 165. ejus interitus, iv. 164.
- Archander, Danaï gener, Phthii filius,
Achæi nepos, ii. 98.
- Archandri urbs, ii. 97.
- Archelai, tribules Sicyone, v. 68.
- Archelaus Agesilai filius, vii. 204.
- Archestratidas Athenagoræ pater, ix.
90.
- Archæ et Lycopæ virtus ad Samum,
iii. 55.
- Archias alius Samii filius, *ibid.*
- Archidamus, Zeuxidami filius, vi. 71.
- Archidamus Anaxandridæ filius, viii.
151.
- Archidices nobilis meretricis fama per
Græciam, ii. 155.
- Archilochus Parus, i. 12. ejus iambus
trimeter, *ibid.*
- Architecti: Eupalinus, iii. 60. Rhæcus,
ibid. Mandrocles Samius, iv. 87.
- Arcu utendi Scytharum artificium, i.
75. arcus ab Æthiope Persarum regi
missus, iii. 21. 30. arcus Herculis, iv.
10. arcus semper intentus rumpitur,
ii. 173.
- Ardérica vicus Assyriæ, i. 185.
- Ardys, Gygis filius, Sadyattæ pater,
Sardium tyrannus, et ejus gesta, i. 15.
- Areius pagus sive Areopagus Athenien-
sium, viii. 52.
- Arena aurosa, iii. 102. arenæ cumuli
Cambysis exercitum obruunt, iii. 26.
- Argadeus, Ionis filius, v. 66.
- Argæus Philippi pater, Perdicæ filius,
viii. 159.
- Arganthonius Tartessi rex, i. 163. ejus
longævitas, *ibid.* ejus cum Phocæen-
sibus amicitia, i. 163. ejus mors, i.
165.
- Argentum apud Scythas non in usu, iv.
17. nec apud Massagetas, i. 215. arg-
entum Aryandicum, iv. 166. argenti
ferax Lydia, v. 49.
- Argentifodina prope Macedoniam, v.
17.
- Argia, Aristodemi uxor, vi. 52.
- Argilus urbs, vii. 115.
- Argiopius, loci nomen, ix. 56.
- Argippæi pop. qui eorum mores, victus,
etc. iv. 25.
- Argis et Opis virgines Hyperboræ, iv.
55. earum hymni, sepulcrum, *ibid.*
- Argo navis, vii. 193. fabricata, iv. 179.
- Argon, *Agron*, primus Heraclidarum,
Sardium rex, i. 7.
- Argos olim Græciæ civitates omnes an-
tecellens, i. 1. Argos viris desolatum
a servis tenetur, vi. 85. Argos Persis
quam amicum, vii. 150. ab Homero
celebratum maxime, ii. 28.
- Argi lucus a Cleomene incensus, vi. 80.
- Argivorum regio, i. 75. et 76. 82.
- Argivi mercede a Pisistrato conducti
contra Athenienses, i. 61. eorum to-
tidem cum ccc. Lacedæmonis con-
tentio de loco Thyrea, i. 82. Argivo-
rum clades, *ibid.* et eorum lex ideo
tonsis capitibus esse velie. donec Thy-
reas recuperarent, et mulieribus au-
rum gerere interdictum, i. 82. Ar-
givi musica præstantes inter Græcos,
iii. 151. Argivi contra Athenienses
ab Æginetis arcessuntur, v. 66. mul-
tam indicunt Æginetis, et recusanti-
bus, auxilia negant, vi. 92.
- Argivorum clades a Cleomene, vi. 78.
79. Argivorum servi res et magistra-
tus, urbe ea clade afflicta, suscipiunt,
vi. 85. et a filiis casorum post ejecti,
Tyrinthem obtinent, *ibid.* eorumque
bellum diuturnum cum dominis, *ibid.*
- Argiverum sex millia a Lacedæmo-
niis interempta, vii. 148. cum Lacedæ-
monius pacisci volunt, vii. 148. sed
partem imperii a Lacedæmonis pos-
cunt in bello Persico, *ibid.* oraculum
consulunt an auxilium contra Medos
ferre debeant, *ibid.* nuntii ab iis Susa
missi, vii. 151. Persam in Græciam
arcessisse feruntur, vii. 152. eorum
cum Persis affinitas, vii. 150. mittunt
nuntium ad Mardonium, ix. 12. Ar-
givi contra Thebas cum Polynice mi-
litantes, ix. 27.
- Argivæ femine a Phœnicibus raptæ, i.
1. Argivarum mulierum furor et in-
saniam, ix. 34.
- Argonautarum posteri Minyæ, a Lemno
ejecti, a Lacedæmonius recepti, et
circa utrosque acta, iv. 145. *etc.*
- Ariantas rex Scytharum, iv. 81.
- Ariabignes, Darii filius, præfectus classi
Xerxis, vii. 97. viii. 89. Xerxis frater,
viii. 89. ejus interitus, *ibid.*
- Ariapithes rex Scytharum, iv. 78. eju
interitus, *ibid.*
- Ariaramnis Persæ interitus, viii. 90. in
arida loca aquam quomodo per cana-
lem deportavit Arabum rex, iii. 9.
- Aridolis Alabandensium tyrannus, vii.
195.
- Arienis Alyattis filia, i. 74. Astyagi
nubit fœderis causa servandi, *ibid.*
- Arietes Thebanis Ægyptiis sacri, ii. 42.
- Arii pop. iii. 93. eorum in exercitu
Xerxis armatura et dux, vii. 65.
- Arii olim dicti Medi, vii. 62.
- Arima Scythæ unum vocant, iv. 27.
- Arimaspi, iii. 116. viri unoculi, iii. 116.
iv. 27. qui et ubi, iii. 116. iv. 15.
- Arimaspei versus, iv. 14.
- Arimnestus Plataënsis, ix. 72.
- Ariomardus, Artyphii germanus, Cas-
piorum dux, vii. 67.
- Ariomardus, Darii et Parmyis filius, vii.
78. dux Moschorum et Tibarenorum,
ibid.

- Arion Methymnæus, citharædus, i. 23.
 primus docuit dithyrambum, ibid.
 de delphino, insidente Arione. i. 24.
 ejus donarium apud Tænarum, ibid.
 Ariphron Xanthippi pater, vi. 131. 136.
 vii. 33. viii. 131.
 Arisba Methymnæis subjecta, i. 151.
 Aristagoras Cymæus, iv. 138.
 Aristagoras Heraclidis filius Cymæus
 captus, v. 37. dimissus, ibid.
 Aristagoras Cyzicenus, iv. 138.
 Aristagoras, Molpagoræ filius, Histiaei
 gener, ac consobrinus, v. 30. Mileti
 procurator, ibid. a Naxiis exulibus
 sollicitatur ad eos reducendos, ibid.
 rebellionis Ionicæ autor, v. 36. 37.
 circa eum et Naxios acta, v. 35. 34.
 manifesto a Dario deficit, v. 37. iso-
 nomiam instituit, et tyrannos ever-
 tit, quasi ipse alienus a tyrannide, v.
 37. 38. Spartam missus ad societa-
 tem comparandam, v. 38. et ejus
 cum Cleomene acta, v. 49. 50. 51.
 Sparta frustra excedit, v. 51. Athenas
 venit, eosque ad belli societatem
 inducit, v. 97. Pæones ad defectio-
 nem sollicitat, v. 98. expeditio ejus
 contra Sardis, v. 99. 100. vii. 8. tur-
 bis tantis commotis, consilii inopia
 laborat, v. 124. ejus interitus, v. 126.
 Aristagoras Hegesistrati pater, ix. 90.
 Aristes Adimanti filius Corinthius, vii.
 137.
 Aristæas Proconnesius, versificator, Cau-
 strobii filius, iv. 13. 15. *ubi* de ejus
 præstigiis, ejus statua, iv. 15.
 Aristides Lysimachi filius, viii. 79. 95.
 Atheniensis, in exilium a populo ejec-
 tus, viii. 79. Themistocli haud ami-
 cus, ibid. simultatem missam facit
 pro bono communi patriæ, ibid. vir
 optimus Atheniensium atque justissi-
 mus, ibid. nuncium affert Græcis, eos
 undique ad Salaminem circumventos,
 viii. 79. 81. Persas multos interficit,
 viii. 95. dux Atheniensium ad Plataeas,
 ix. 28.
 Aristocrates, Casambi pater, vi. 73.
 Aristocratia, iii. 81. 82.
 Aristocyprus, Soliorum rex, v. 113. ejus
 interitus, ibid.
 Aristodemus pater Eurysthenis et Pro-
 clis, iv. 147. viii. 131. ejus interitus,
 vi. 52. Aristodemus Spartiata a Leo-
 nida remissus emanet e prælio, vii.
 229. 230. fugax dictus, et probro no-
 tatus, vii. 231. infamiam in pugna ad
 Plataeas delet, vii. 231. ix. 71. in qua
 occumbens honore defunctorum caret
 ob detractores, ix. 71.
 Aristodemus, Aristomachi filius, vii.
 204.
 Aristodicus, Heraclidis filius, Cymæus,
 i. 158. oraculum ut tentarit, i. 159.
- Aristogiton et Harmodius, Gephyræi,
 interfectores Hipparchi, v. 55.
 Aristolaidis filius Lycurgus, i. 59.
 Aristomachus Cleodæi filius, vi. 52. vii.
 204. viii. 131.
 Ariston Byzantius, iv. 158.
 Ariston rex Spartæ, i. 67. vi. 6. circa
 ejus uxores duas et tertiam acta, vi.
 61. 62. 63. quo commento ab amico
 Ageto uxorem abduxit, vi. 62. ejus
 dictum super filio nato Demarato, vi.
 63. ejus uxor ex heroe Astrabaco gra-
 vida, vi. 69.
 Aristonice Pythia, vii. 140.
 Aristonymus Clisthenis pater, vi. 126.
 Aristophantus, Cobonis pater, vi. 66.
 Aristophilides Tarentinorum rex, iii. 136.
 Arizanti Medorum gens, i. 101.
 Arizus Gergis pater, vii. 82.
 Arma sacra sponte extra templum
 Delphicum apparent, viii. 37.
 Armenii cum Xerxe militantes, vii. 75.
 eorum armatura et dux, ibid.
 Armenii pecuarii, i. 194. v. 49.
 Armenius mons, i. 72.
 Arpoxais Targitai apud Scythas filius,
 iv. 5. ab eo oriundi Scythæ, iv. 6.
 Arsamenes Darii filius, Utiorum et My-
 corum dux, vii. 68.
 Arsames, pater Hystaspis, i. 209. vii.
 11. avus Darii, vii. 224.
 Arsanes Darii filius et Artystonæ Cyri
 filia dux Arabum et Æthiopum, vii.
 69.
 Artaba, mensura Persica, i. 1. 2.
 Artabanus Hystaspis filius, Darii fra-
 ter, Xerxis patruus, iv. 83. bellum
 contra Scythas Dario dissuadet, iv.
 83. ejus oratio qua Xerxi dissuadet
 bellum Græcis inferre, vii. 10. 11.
 ejus mirum in solio regio somnium,
 vii. 17. 18. ejus de Xerxis expeditione,
 et copiis cumque Xerxe colloquium,
 vii. 46. 47. 48. *etc.* Susa a Xerxe re-
 missus, commisso regno, vii. 52. 53.
 Artabanus Artyphii pater, vii. 66.
 Artabanus Bassacis pater, vii. 76.
 Artabates Pharnazathris pater, vii. 65.
 Artabazus Pharnacis fil. ix. 40. Cho-
 rasmiorum et Parthorum dux, vii.
 66. viii. 126. cum Mardonio remanet
 in Europa, ibid. Potidæam obsidet,
 viii. 127. Olynthum capit, ibid. ad
 Potidæam maris æstu et restagna-
 tione male affligitur, viii. 129. dis-
 suasor relinquendi in Græcia Mardonii
 et pugna contra Græcos a Mardonio
 suscipiendæ, ix. 61. 66. ejus fuga,
 defuncto Mardonio, ix. 66. *et seq.*
 fuga quomodo per Thessaliam sit
 elapsus; ix. 89.
 Artace urbs, iv. 14. incensa, vi. 55.
 Artachæes fossæ apud Acanthum faci-
 endæ præfectus, vii. 117. ejus sta-

- tura, *ibid.* interitus et funus, *ibid.*
ei sacrificant Acanthii ex oraculo, *ib.*
Artachæus Artæi fil. vii. 21.
Artachæus, Otaspis pater, vii. 63.
Artachæus Artayntæ pater, viii. 130.
Artæi olim, qui Persæ, vii. 61.
Artæus Artachæi pater, vii. 21.
Artæus Azanis pater, vii. 66.
Artanes Darii frater, vii. 224.
Artanes fluvius, iv. 49.
Artaphernes Darii frater, Sardibus præfectus, v. 25. 30. 73. sollicitatur ab Aristagora ad reducendos Naxiorum exules, v. 31. una contra Ionas delectus imperator, resque gestæ, v. 123. ejus ad Aristagoram dictum, vi. 1.
Artaphernes Artaphernis filius, contra Athenas et Eretriam missus, vi. 94. idem Datis ad Marathonem collega, vii. 74. dux Lydorum et Mysorum in exercitu Xerxis, *ibid.*
Artayctes, Cherasmis fil. dux Macronum et Mosynæcorum, vii. 78. Sesti præses, *ibid.* et ix. 116. ejus facinora nefaria, vii. 55. ix. 116. obsidetur Sesti, ix. 116. capitur a Græcis, ix. 119. suffigitur palo ab Atheniensibus, vii. 55. ix. 120.
Artayctæ filius coram patre saxis obrutus, ix. 120.
Artaynta, Masistæ filia, Dario filio a Xerxe collocata, ix. 103. eadem tamen amasia Xerxis, ix. 103. *seq.*
Artayntes Artachæi fil. dux classis a Xerxe relicta, viii. 130. ejus fuga, ix. 102. probis impetitus a Masiste, contra eum stringit acinacem, ix. 107.
Artembares vir inter Medos clarus, i. 114. 115. 116. Artembares avus paternus Artayctæ, ix. 122. instruit Persas, qua oratione a Cyro petant meliorem regionem sibi eligere liceat, *ibid.*
Artemisia contra Græcos expeditionem sequuta, vii. 99. ejus genus et animi præstantia, virilitas, *ibid.* ejus imperium, *ibid.* ejus naves post Sidonias celebratiss. *ibid.* sententiæ inter socios optimæ, *ibid.* consilium de non tentanda ad Salaminem pugna, viii. 68. ejus facinus in pugna navali, viii. 87. 88. eam insequitur Aminias Palleneus, et ut servata, viii. 93. præmium propositum ei qui vivam cepisset, et quantum, *ibid.* in consilium a Xerxe adhibita separatim, viii. 101. 102. deducit liberos regios, viii. 103.
Artemisium, iv. 35. vii. 175. et 195.
Artimpasa, Venus Scythice, iv. 59.
Artiscus amnis, iv. 92.
Artobazanes, Darii filius, cum Xerxe fratre de regno contendit frustra, vii. 2. 5.
Artochmes Darii gener, vii. 75.
Artontes, Bagæi pater, iii. 128.
Artontes, Mardonii filius, ix. 84.
Artoxerxes quid signif. vi. 98. filius Xerxis, vii. 106. et 151.
Artozostra Darii filia, vi. 43.
Artybius Persa eximius, v. 108. equus ipsius bellicosus, v. 111.
Artyphius filius Artabani, vii. 66.
Artyphius Ariomardi germanus, vii. 67.
Artystona Cyri filia, iii. 88. vii. 69.
Arura quid apud Ægypt. ii. 168.
Aryandes Ægypti prætor ejusque interitus, iv. 166.
Aryandicum argentum, *ibid.*
Asbystæ Afri, iv. 170.
Ascalon Palæstinæ urbs, i. 105.
Aschy, liquoris genus, iv. 23.
Asia, Promethei uxor, iv. 45.
Asiæ magnitudo descripta qualis et quanta, iv. 37. 38. 39. 40. unde nomen accepit, iv. 45. pervestigata a Dario, iv. 44. Libyæ par, præter eam quæ ad solem orientem, *ibid.* India tenus habitatur, iv. 40. Asiæ termini, ii. 17.
Asiam Persæ putant sibi necessitudine conjunctam, i. 4.
Asiæ superioris imperio quamdiu potiti Assyrii, i. 95. Asia subacta a Phraorte, i. 102. Asiæ imperium amittunt Medi, eoque Scythæ potiuntur, i. 104. 105. idque quando Medi recuperarunt, i. 106. Asiæ quædam planities, iii. 117.
Asias tribus, Sardibus sic vocata, iv. 45.
Asies Cotyis filius, iv. 45.
Asina Argiva, vii. 75.
Asini Armeniorum in navigiis Babylonem commentium, i. 194. asini in Scythia nulli, iv. 28. 129. asinorum vocem et formam equi Scythici non ferunt, iv. 129. asini cornibus præditi ubi, iv. 191. asini nunquam bibentes ubi, iv. 192.
Asinarii cum matre Demarati concubitus falso sparsus, vi. 68. 69.
Asmach, quid, ii. 30.
Asonides navarchus, vii. 181.
Asopii pop. ix. 15.
Asopus amnis, iv. 108. vii. 200. ix. 15. 29.
Asopodorus, Timandri filius, ix. 69.
Aspathines e Persarum primoribus, iii. 70. in femore percussus a mago, iii. 78.
Aspathines, Prexaspis fil. vii. 97.
Asphaltus Babylonica, i. 179. asphaltus ubi e puteo hauritur, vi. 120.
Assa urbs, vii. 122.
Assesus, et Assesia Minerva, i. 19.
Assyria, ii. 17. iv. 39. ejus siccitas, i. 193. oppida habet magna et celeberr. i. 178.

- Assyrii a Græcis dicti Syrii, vii. 63. quamdiu Asiæ superioris imperio potiti, i. 95. ab iis Medi deficiunt. ibid. eosque subigunt, i. 106. eorum bellum cum Phraorte, i. 102. cum Cyaxare, i. 105. eorum arma in exercitu Xerxis, vii. 62. eos aggreditur Cyrus, i. 177. *etc.*
- Astacus Melanippi pater, v. 67.
- Aster, Anchimolii pater, v. 65.
- Astrabaci herois conditorium, vi. 69.
- Astyages, Medorum rex, i. 46. 75. 107. avus maternus Cyri, i. 74. 75. acerbe imperat Medis, i. 125. magos crucifigit, i. 128. a Cyro bello victus et captus, i. 75. 128. *etc.* Arienin uxorem ducit, i. 74. ejus somnia, i. 107. 103. gesta cum filia Mandane, ibid. Harpago filium comedendum proponit, i. 119. Astyagis et Cræsi affinitas unde, i. 75.
- Asychis rex Ægyptiorum, ii. 156. res ab eo gestæ et pyramis ejus, ibid.
- Asylum Herculis, ii. 115.
- Atarbechis urbs, ii. 41.
- Atarne urbs, vii. 42.
- Atarnitis regio, vi. 28. 29.
- Atarneus ager, i. 160. vii. 42. Mysiæ in dominio Chiorum, vii. 106.
- Atarnes fluvius, iv. 49.
- Atarnites Hermippus, vi. 4.
- Athamas Æoli filius inito cum Inone consilio, necem Phrixo machinatur, vii. 197.
- Athenades Trachinius, vii. 215.
- Athenagoras, legatus Samius, ix. 90.
- Athenæ, Ionicarum urbium sola quondam insignis, i. 145. laudatæ ab Homero, ii. 28. oppressæ tyrannide a Pisistrato, i. 59. 60. tyrannide liberatæ, v. 55. *etc.* 64. 65. captæ a Xerxe, viii. 151. iterum a Mardonio et incensæ, ix. 15. Athenarum arx occupata a Cleomene, v. 2. incensa a Persis, viii. 55.
- Atheniensium origo vetustiss. vii. 162. eorum diversis temporibus diversæ appellationes, viii. 44. populus xxx. millium, v. 97. in Ionico genere præcellunt, i. 56. et Iones appellitari nolebant, i. 145. Ionibus auxiliantur adversus Persas, v. 97. Iones ab illis deseruntur, v. 105. inter Græcos sapientia primi, i. 60. eorum prudentia in bello Xerx. viii. 5. ix. 27. eorum virtus in prælio, ix. 70. 101. laus fortitudinis ad Marathonem, vi. 112. 113. ix. 27. Atheniens. trecentorum virtus, ix. 21. Athen. Græciæ liberatores, et regis repulsores, vii. 159. nautici necessitate facti, vii. 144. eorum vires et navibus quantæ, viii. 61. Atheniensib. leges a Solone cond. i. 29. eorum uxores uxorem et liberos Lycidæ lapidibus obruerunt, post obrutum a suis marius Lycidam, ix. 5. earum vestis mutatio, v. 87. Athen. uxores a Pelasgis captæ, vii. 138. Atheniensium prytaneum, i. 146. quando tribuum apud eos nomina fuerint immutata, v. 69. Atheniensium panegyries, vi. 111. nunquam solum mutarunt, i. 56. vii. 161. eorum cum Mitylenæis pugna, v. 94. reditus metallici ex Lauro, vii. 144. sub tyrannis infirmi, v. 68. 91. §. 7. Græcorum præstantiss. i. 56. periti in oppugnand. muris, ix. 70. Tegetis præstantiores, viii. 27. 28. cum Æginetis gesta, v. 48. *etc.* vi. 49. *etc.* 87. vii. 145. in Atheniens. et Æginetarum præsidio mare contra Xerxem, vii. 205. Atheniensies in pugna navali præstantiss. post Æginetas, viii. 95. Græcorum præstantiss. pugna navali ad Eubeam, viii. 17. eorum prælium cum finitimis apud Eleusinem, i. 50. contra Peloponnenses egrediuntur, v. 74. *etc.* eorum contra Carystios bellum, ix. 105. Sestum obsident, ix. 114. urbem suam deserunt bello contra Xerxem, viii. 41. Sardis mittunt ad contrahendam cum Persis societatem, et Dario terram et aquam promittunt legati, v. 15. Sardes invadunt, vii. 1. 8. apud Darium insimulati, vi. 94. et contra eos expeditio, sumta, ibid. in Salaminem quomodo transierint, ix. 6. Atheniensium legatio Spartam missa, ix. 7.
- Attica oppressa a Pisistrato, i. 59. Atticam quater ingressi Dores, v. 76. Atticæ magnam partem vastant Persæ, vi. 102. Attica multo magis ad austrum vergit quam Lemnus, vi. 159. Attica regio non equitabilis, ix. 15. Attica gens, Pelasgica, in Helles transiens, linguam Pelasgorum perdidit, i. 57. Atticus medimnus, i. 192. medimnus farinæ, non adjecto vocab. Atticus, vi. 57. Atticarum mulierum cædes, vi. 158.
- Athos mons, vi. 44. et 95. vii. 21. ejus descriptio, vii. 22. circa Athon iactura classis Persicæ, vi. 44. et 95. vii. 21. effossus a Persarum copiis, vii. 21. *etc.* 122.
- Athres fluvius, iv. 49.
- Athribitana plaga, ii. 166.
- Atlas fluvius, iv. 49.
- Atlas mons, iv. 184. ejus descriptio, ib. Atlantes homines innominati eorumque descriptio, iv. 184. unde dicti, ibid.
- Atlanticum mare, i. 205.
- Atossa, Cambysis soror et Smerdis, eadem Cambysis uxor, et magi, post Darii, iii. 68. 88. ejus ulcus in mamma a Democede sanatum, iii. 155.

154. potentia ejus apud Darium, vii. 5.
 Atramyttium urbs vii. 42.
 Atridæ, vii. 20.
 Attaginus Mardonium convivio excipit Thebis, ix. 15. eum sibi dedi volunt Græci victores, ix. 86. ipse profugit, ix. 88.
 Attica, *vide post* Athenæ et Athenienses.
 Atys Cræsi filius, adolescens eximius, i. 34. 35. ejus interitus, i. 45.
 Atys, Lydorum rex, Manis filius, Lydi et Tyrreni pater, i. 7. 94. vii. 74.
 Auchatæ Scytharum genus, iv. 6.
 Auras et Atlas fluvii ex Hæmi jugis fluentes, iv. 49.
 Auri majorem partem quomodo Indi sibi comparent a formicis, iii. 102. 103. 104. 105. aurifodina Thasiorum, vi. 46. auri magna copia in septentrionalibus Europæ plagis, iii. 116. auri ramenta e Tmolio, i. 93. auri ramenta e quodam lacu ut virgines e limo extrahunt, iv. 195. auri immensa vis a Gyge Delphis dicata nominatur Gygadas, i. 14. ex auro et argento ubi primum percussi nummi, i. 94. auri creber usus, in armis et ornatu equorum apud Massagetas, i. 213. auro et argento constrati lecti, tentoriaque referta in exercitu Pers. Mardonii, ix. 80. auro oneratus Alcmaon, vi. 125. aurum sacrum Scytharum, iv. 7. auro merces ut commutant Carthaginenses cum Afris, iv. 196. aurum villi mercantur Æginetæ a servis Laced. ix. 80. auri thesaurismus regum Pers. iii. 96.
 Aureus tripes apud Delphos, ix. 81. aurea phiala in balneo Herculis, iv. 10. aurei crateres et phialæ, et alia vasa potoria *etc.* in Persarum exercitu Mardonii, ix. 80. aurea pocula oblata sibi Cleomenes recusat accipere, iii. 148. aureum aratrum, jugum, securis, et phiala, cælo delapsa in Scythiam, iv. 5. aureæ compedes Democedi donatæ, iii. 130. aureæ compedes apud Æthiopes, iii. 25. aurea metalla, ix. 75. aurea platanus ac vitis, vii. 27. aurosa arena, quæ a formicis egeritur, iii. 102.
 Aures hominibus magis incredulæ quam oculi, i. 8. aures ignominie causa præcisæ, ii. 162. iii. 69. 118. aures sibi præcidit Zopyrus, iii. 154. in auribus animum habitare, vii. 59.
 Auschisæ Afri, iv. 171.
 Ausenses, iv. 180. aratores, iv. 191.
 Auster pluviosissimus ventus, ii. 25. Psyllos contra se bellantes arena obruit, iv. 175.
 Autesion Tisameni fil. iv. 147. vi. 52.
 Autodicus Cleadis pater, ix. 85.

Automoli qui, ii. 50.
 Autonous et Phylacus heroes, eorumque fana, viii. 59.
 Auxisæ et Damisæ simulacra, v. 82. 83.
 Axius fluvius, vii. 123.
 Axus Cretæ oppidum, iv. 154.
 Azanes Artæi fil. Sogdorum dux, vii. 66.
 Azen Laphanes, vi. 127.
 Aziris, a Cyrenæis habitata, iv. 169.
 Aziris insula, iv. 15.
 Azotos, Syriæ urbs, diutissime inter omnes obsidionem sustinuit, ii. 157.

B

Babylon urbs celeberr. et validiss. Assyriæ, i. 178. ejus situs et magnitudo, *ibid.* ejus centum portæ, i. 179. ut exstructa, i. 179. 180. 181. *etc.* ubi ejus descriptio. primo capta a Cyro, i. 191. ejus potentia, qua tertiam Asiæ partem æquat, i. 192. ejus principatus sive satrapia longe maxima, *ibid.* secundo capta a Dario post diuturnam obsidionem, iii. 158. ejus muri et portæ dejectæ, iii. 159. Babyloniorum leges, i. 196. 198. 199. eorum amictus et cultus, i. 195. eorum navigia, i. 194. sepulcra et luctus funebres, i. 198. cum mulieribus miscendi fœdus mos, i. 199. eorum tres tribus nullo alio nisi piscibus victitant, i. 200. a Babyloniis Græci quæ acceperint, ii. 109. eorum cura erga ægrotos, i. 197. eorum ablutio post coitum, i. 198. eorum fœdus cum Cræso initum, i. 77. eorum cum Cyro conflictus et fuga, i. 190. eorum rebellio sub Dario adque bellum apparatus, ii. 150. obsidentur diu, iii. 151. *etc.* mulieres strangulant fere omnes ne rem frumentariam obsessorum absumant, iii. 151. eorum tria millia patibulis affixa, iii. 159.
 Babylonis reginæ duæ insignes, i. 184. 185.
 Babyloniarum virginum auctio, i. 196.
 Babylonica regionis feracitas, i. 193.
 Babylonicum talentum quid valeat, iii. 89.
 Bacchus, Ægypt. Osiris, ii. 42. ejus festum, sacra, phalli, i. 150. ii. 48. 49.
 Bacchanalia Scythæ cur improbant, iv. 79.
 Bacchantium vox, viii. 65.
 Bacchica et Orphica, ii. 81. iv. 79.
 Bacchiadæ apud Corinthios, v. 92.
 Baccho dati chori, v. 67.
 Bacidis oraculum, viii. 20. 77. 96.
 Bactrii in Xerxis exercitu militantes, et eorum dux et armatura, vii. 64. eorum equites, *ibid.* 86.
 Bactriana natio, i. 153. iii. 92.

- Bacula Assyriorum, i. 195.
 Badres Pasargades nauticis copiis dux contra Barcæos, iv. 167.
 Badres Hystanis filius, Cabeleum et Milyarum dux, vii. 77.
 Bagæus, Artontis filius, ad Orætem interimendum delectus, iii. 128.
 Bagæus Mardontis pater, vii. 80.
 Bagasaces Artabani filius, dux Thracum, vii. 76.
 Balteus Herculis, in extrema commissa habens phialam auream, iv. 10.
 Barba proluxa nascens sacrificæ seu antistitæ Minervæ, res ominosa, i. 175. viii. 104. barbara gens minus dextra quam Græca, *vel potius*, minus dexteritatis habet, i. 60. barbaros potius quam Græcos in mortuum sævire decere, ix. 79. barbarorum vociferatio in pugna, ix. 59.
 Barce oppid. iii. 91. ejus origo et conditores, iv. 160. obsessa a Persis, iv. 200.
 Barcæi Cambysi se dedunt, iii. 13. interficiunt Arcesilaum, iv. 164. 167. circa eos et Persas acta, iv. 201. *etc.* subacti a Pheretima, Arcesilai matre, misere tractati, iv. 202. 203. ad Darium transportati, vicum Bactrianæ regionis incolunt cui quoque Barce nomen, iv. 204.
 Bares dux nauticus Pers. Cyrenen vult diripi, cui obstat Amasis, iv. 203.
 Baris navigii nomen ii. 96.
 Basilides Herodoti cujusdam pater, viii. 132.
 Bassaria feræ quædam, iv. 192.
 Batrachomyomachia Homeri, ii. 24.
 Battus Libyca lingua rex, iv. 155.
 Battus rex, Polymnesti filius ex Phronima concubina, iv. 150. 155. ejus vitium linguæ, iv. 155. unde dictus sit Battus, iv. 155. quot annos regnavit, iv. 159.
 Battus claudus, Arcesilai successor, iv. 161.
 Battus tertius felix appellatus, iv. 159.
 Battiadæ inter cæteros Barcæos cur non direpti, iv. 203.
 Beatus ante obitum nemo appellandus, i. 52. beatus ex viventibus nemo, i. 86.
 Beatorum insula, regio sic dicta, iii. 26.
 Becos, panem Phryges vocant, eaque prima vox a pueris edita in loco solo educatus, ii. 2.
 Bellariis multis utuntur Persæ, i. 133. e Bello et rapto vivere, pulcrum apud Thraces, v. 6.
 Belus Nini pater, i. 7.
 Belus Cephei pater, vii. 61.
 Belides portæ Babylonis, iii. 155. 158.
 Benemeriti de rege, Orosangæ Persis dicti, viii. 85. honoresque consequuntur, iii. 154.
 Benemeriti seu benefici Spartiatarum, i. 76.
 Bernius mons, viii. 138.
 Bessi vaticinantes, vii. 111.
 Bestiæ apud Ægyptios sacræ, ii. 65. *etc.*
 Bias Prienæus, i. 27. ejus saluberrimum consilium Ionibus datum, i. 170.
 Bias Melampodis frater, ix. 33.
 Bibli olim de pellibus, v. 58.
 Bisaltes, Apollophanis filius, Abydenus, vi. 26.
 Bisaltia regio, vii. 115.
 Bisaltarum regis eximium facinus in filios qui contra Græciam militant, vii. 116.
 Bisanthe urbs in Hellesponto, vii. 137.
 Bistones pop. Thraciæ, vii. 110.
 Bistonis lacus, vii. 109.
 Bithyni a Creso subacti, i. 28. Bithyni, Thraces in Asia dicti, vii. 75.
 Bitonis et Cleobis historia et beatitudo, i. 31.
 Bœbeis palus, vii. 129.
 Bœotia, ii. 49. v. 57.
 Bœoti ad Thermopylas, vii. 202. Cænoen et Hysias occupant, v. 74. Chalcidensibus auxiliantur contra Athen. v. 77. sed infelicer, *ibid.* cum Medis universi sentientes, viii. 34. eorum equitatus quantopere juverit Mardonii milites fugientes, ix. 68.
 Bœotica soleæ, i. 195.
 Boges præfect. Eionis, vii. 115. Xerxi fidelissimus, vii. 107. in rogam se conjicit, *ibid.*
 Bolbitinum ostium, ii. 17.
 Bolissus, loci nomen, ii. 23. 24.
 Bonis hominibus usu venit ut malos habeant servos, viii. 68.
 Boreas Atheniensium gener, vii. 189. ab iis contra Xerxem invocatus, *ibid.* ejus uxor Orithyia, *ibid.* ejus delubrum, *ibid.*
 Borysthenes fluvius, iv. 45. 47. ejus descriptio, iv. 53.
 Borysthenitæ, iv. 18. 53. eorum emporium, iv. 17.
 Boryes feræ ubi gignantur, iv. 192.
 Boves mares Ægyptii immolant; feminae Isidi sacræ sunt, ii. 38. 41. boves immolandos ut explorent Ægyptii, ii. 58. boum sepulturæ apud Ægyptios, ii. 41. bos lignea inaurata Mycerini filiæ sepulcrum, ii. 129. bos apud Cyrenæos etiam sacra propter Isidem, iv. 186. bobus ubi cornua non succrescant, iv. 29. boves præpostere pascentes, cornua inflexa anterius habentes, iv. 182. Boves feri prægrandibus cornibus circa Macedoniam, vii. 126.
 Bosporus Cimmerius, iv. 12. et 100.
 Bosporus Thracius a Dario ponte junc-

- tus, iv. 85. 85. 86. *ubi et ejus dimensio.*
- Bottici, populus, vii. 185. viii. 127.
- Botticiæ regio, vii. 125. terminabatur per fluv. Lydian et Haliacmona, vii. 127.
- Branchidæ, ubi oraculum Apollinis, i. 92. 157. v. 56.
- Brauron Atheniensium, iv. 145. vi. 138.
- Briantica regio, ante Galaica, vii. 108.
- Briges, qui postea dicti Phryges, vii. 75.
- Brongus fl. iv. 49.
- Brundisium urbs, iv. 99.
- Bryas Darii et Artystonæ fil. vii. 72.
- Brygi, Thraces, vi. 45. vii. 185.
- Bubali, iv. 192.
- Bubares Persa, Megabyzi filius, v. 21. vii. 21. viii. 136.
- Bubastis urbs, ii. 59. 137. 156.
- Bubastis Ægyptiace, Diana, ii. 137. 154. prope Pelusium, ii. 156.
- Bubastiana plaga, ii. 166.
- Bucolicum ostium Nili effossum, ii. 17.
- Budii, Medorum gens, i. 101.
- Budini populus, iv. 21. 108. eorum mores, etc. iv. 108.
- Bulis Spartiata, Nicolai filius, vii. 134. offert se sponte ad Talthybbii iram placandam, una cum Sperthie: et eorum acta, vii. 154. 135. 156. 157.
- Bura Achæorum opp. i. 145.
- Busæ, Medorum gens, i. 101.
- Busiris urbs, ii. 59. 61.
- Busiritana plaga, ii. 165.
- Butacides, v. 47.
- Butus (*vel potius Buto*) urbs Ægypti, ubi oraculum Latonæ, ii. 59. 63. 155.
- Bybassia, i. 174.
- Byblus Ægyptiorum ejusque descriptio, ii. 92.
- Byzantium ab Ionibus subactum, v. 105.
- Byzantii ab Otane capti, v. 26.
- C
- Cabales gens Africæ, iv. 171.
- Cabalii, populus, iii. 90.
- Cabelees Meones, qui et Lasonii, cum Xerxe militantes, et eorum armatura et dux, vii. 77.
- Cabirorum sacra, ii. 51. eorum templum Cambyzes profanat, iii. 37.
- Cadmus Agenoris, fil. iv. 147. v. 58. et 59. Semeles pater, ii. 45. Theram appellit, v. 147. venit in Bæotiam, ii. 49.
- Cadmei, i. 146. Pelasgos ejiciunt, i. 56. Cadmei ab Argivis ejecti, v. 57. 61. in eos expeditio Atheniensium, ix. 27.
- Cadmeæ litteræ, v. 59.
- Cadmea quædam victoria Phocensibus obtigit, i. 166.
- Cadmus Cous, Scythis filius, homo justitiæ amantiss., vii. 165. 164.
- Cadytis, magna Syriæ urbs, ii. 159. iii. 5. a Neco rege occupata, ibid. urbs non minor quam Sardis, iii. 5.
- Cænides Eëtion, v. 92. §. 2.
- Caici campus Mysorum, vi. 28.
- Caicus fluvius, vii. 42.
- Calamisa, ix. 96.
- Calamitas dimidiata est occidi ab digno, v. 111.
- Calantiæ Indi, iii. 97. *vide* Calatiæ.
- Calasiris vestis nomen, ii. 81.
- Calasiries Ægyptii pugnatores, ii. 164. ix. 32. soli arti militari operam dant, ii. 166. 168. *ubi et alia.* Calasirium plagæ, ii. 166.
- Calatiæ Indi parentibus vescuntur, iii. 58. *at cap.* 97. *vocantur* Calantiæ.
- Calchas, vii. 91.
- Calchedonia, iv. 85. Calchedonii, v. 26.
- Calculorum ludus inventus a Lydis, i. 94.
- Callatebus urbs, vii. 31.
- Calliæ Phænippi filii odium in tyrannos, vi. 121. solus bona Pisistrati Athenis ejecti ausus emere, ibid. *ubi alia de eodem*, 122. filiabus nuptum dat ex Atheniensibus quem quæque deligat, iv. 122.
- Callias Eleus Iamidarum unus, vaticinatus, v. 44. 45.
- Callias Hipponici filius, vii. 151.
- Calliades summum Athenis magistratum gerit, viii. 51.
- Callicrates ejusque virtus et moribundi dictum, ix. 72. ejus sepulcrum apud Lacedæmonios, ix. 85.
- Callimachus Aphidnæus polemarchus, vi. 109. ejus virtus et interitus, vi. 114.
- Callipidæ populus Scythiæ: iidem et Græcoscythæ, iv. 17.
- Callipolitani pop. vii. 154.
- Callista insula, iv. 147.
- Calvi populi ab ipso natali, itidemque feminae calvæ, iv. 25.
- Calvi paucissimi apud Ægyptios, et cur, iii. 12.
- Calvitium quid impediatur, ibid.
- Calumniæ unde in aulis, iii. 80. ejus propria, vii. 10. §. 7.
- Calydnii pop. vii. 99.
- Calyndensium rex, et navis demersa, viii. 87.
- Calyndici montes, i. 172.
- Camarina quondam Syracusanorum, vii. 154. eversa a Gelone, vii. 156.
- Cambyzes, Cyri pater, i. 46. 107. 112. 207. vii. 11. ei in matrimonium tradita filia Astyagis, i. 107.
- Cambyzes rex Pers. Cyri et Cassandæ Pharnaspe genitæ filius, i. 107. ii. 1. iii. 2. ejus genus sibi vendicant Ægyptii, iii. 2. regnum Cyri suscipit,

- ii. 1. ejus in Ægyptios expeditio, ibid. et iii. 1. etc. quidque eum præcipue moverit ad hanc expeditionem, iii. 1. 2. 3. 4. Ægypto potitur, i. 181. iii. 7. etc. cum Arabum rege fœdus init, iii. 7. 9. ei dedunt se Afri, Cyrenæi ac Barcei munera mittunt, iii. 15. triplex movet bellum, iii. 17. exploratores mittit ad Æthiopas, iii. 20. temeraria et infelix expeditio in Æthiopas, iii. 25. jubet Ammonios diripere et Jovis oraculum incendere, ibid. Cambysis insania, iii. 25. 29. 30. 33. 34. 38. Apim Deum vulnerat lethaliter, iii. 29. fratrem occidendum curat ex falso somnio, iii. 30. 61. sororem, eandemque uxorem, interficit, iii. 31. 32. morbo sacro laborat ab ipsis natalibus, iii. 33. ejus vinolentia, et inde scelera, iii. 34. 35. religionis derisor, iii. 37. ejus fatum, et imprecationes in se, iii. 64. 65. ejus interitus, iii. 66. cur Dominus a Persis adpellatur, iii. 89.
- Cameli, i. 80. iii. 103. vii. 86. cameli Indorum, ibid. id animal non solent invadere leones, vii. 125. camelos timent equi, i. 80.
- Camicus oppidum, ejusque obsessio, vii. 169. 170.
- Caminus poemation Homeri, ii. 52.
- Camirus civitas, i. 144.
- Campsæ urbs, vii. 123.
- Campus Mæandri, i. 161. Xanthius, i. 175.
- Canæ mons, vii. 42.
- Canales coriacei miræ longitudinis, iii. 9.
- Canastrum promontorium, vii. 123.
- Candaules Myrsi filius, Sardium tyrannus, i. 7. Myrsilus a Græcis cognominatus, ibid. uxorem suam conspici nudam a Gyge vult, i. 8. 9. 10. uxoris et Gygis consilio et dolo interimittur, i. 11. 12.
- Candaules alius Damasithymi pater, vii. 98.
- Canes custodes domus, ii. 22.
- Canes Indici, i. 192.
- Canobus, ii. 97.
- Canobicum Nili ostium, iii. 17. 113. 179.
- Caput nullam suturam habens, ix. 83. e capitibus inimicorum cæsorum potant Scythæ, iv. 65. capita animantium non degustant Ægyptii, ii. 39. capita Ægyptiorum cur firma, Persarum vero fragilia, iii. 12.
- Capita quercus, locus sic dictus, aliter Tria capita, ix. 39.
- Cappadociæ fertilitas, i. 73.
- Cappadoces a Græcis Syri nominati, i. 72. v. 49. vii. 72. Cappadocibus bellum infert Cræsus, i. 73.
- Capras Mendesii cur non mactent, ii. 42. 46.
- Caprarii in honore apud Mendesios, ii. 46.
- Capripedes homines, iv. 25.
- Capræ et bubali apud Afros, iv. 192.
- Captivorum immolatio apud Scythas, iv. 62. et apud Tauros, iv. 103.
- Car fratres habuit Lydum et Mysum, i. 171.
- Caria, pars Ioniæ, i. 142. a Persis capitur, vi. 25.
- Cares olim Leleges, eorumque status antiquus, i. 171. eorum tria inventa, ibid. aiunt se aborigines, ibid. a Cræso subacti, i. 28. subacti et ab Harpago, i. 174. quidam Ægyptum incolentes, ii. 61. 152. 154. iii. 11. eorum a Persis defectio et pugna, v. 117. 118. 119. 120. naves et armatura in Xerxis exercitu, vii. 93.
- Caricarum mulierum factum contra maritos, i. 146.
- Carica Vestis, v. 88.
- Carine urbs, vii. 42.
- Carius Jupiter, i. 171. v. 66.
- Carcinitis urbs, iv. 55. 99.
- Cardamyla Laconica, viii. 73.
- Cardia urbs, vi. 33. vii. 58. ix. 115.
- Carenus Euæneti pater, vii. 173.
- Carnia festum, vii. 206.
- Carpathium mare, iii. 45.
- Carpis fluvius, iv. 49.
- Carthaginiensium bellum cum Phocæensibus, i. 166. rex Amilcar, vii. 165. iis vult bellum inferre Cambyzes sed ornittit, iii. 17. 19. colunt imaginem Amilcaris, vii. 167.
- Carystus opp. iv. 33. obsessa, vi. 99.
- Carystii se dedunt Persis, ibid. pecuniam dant Themistocli exigenti, viii. 112. contra Athen. bellum gerunt, ix. 105. eorum ager vastatur, viii. 121.
- Casambus, Aristocratis filius Atheniensibus traditus ab Æginetis, vi. 73.
- Casia ubi et quomodo nascatur et metatur, iii. 110.
- Casius mons, ii. 6. 158. iii. 5.
- Casmena oppidum, vii. 155.
- Caspatyrus urbs, iii. 102. iv. 44.
- Caspia, iii. 92. 93. eorum armatura in exercitu Xerxis, vii. 67. eorum equites, vii. 86.
- Caspium mare, i. 202. 203.
- Cassandane Cyri uxor, mater Cambysis, ii. 1. iii. 2.
- Cassiteros, id est, stannum, iii. 115.
- Cassiterides insulæ, ibid.
- Castalia loci nomen, viii. 39.
- Casthanæa urbs, vii. 183. 188.
- Castor et Pollux Tyndaridæ, ii. 43. excepti ab Euphione domo, vi. 127.
- Castores in quo lacu capiuntur, iv. 109.

- eorum testiculi morbis matricis, auxiliantur, *ibid.*
 Castra Tyrriorum, locus sic dictus, ii. 112.
 Castra, nomen loci Ionibus et Caribus ad habitandum in Ægypto dati, ii. 154.
 Catadupa Ægypti, ii. 17.
 Catarractes amnis Mæandro par, vii. 26.
 Catiari et Traspies, Scytharum genus, iv. 6.
 Cava Eubœæ, viii. 15.
 Caucasus mons, i. 203. 204. iii. 97.
 Caucones Pylii pop. i. 147. iv. 148.
 Caunus ab Harpago capta, i. 176. ad Iones deficit, v. 105.
 Canni eorumque genus et mores, i. 172.
 Caustrobius Aristææ pater, iv. 13.
 Caystrius fl. v. 100.
 Cebreniorum origo, ii. 20.
 Cecrops rex, viii. 44. unde Cecropidæ dicti Athenienses, *ibid.*
 Ceforum cœnaculum Delphis, iv. 35.
 Celænæ, ubi Mæandri fontes, vii. 26.
 Celes socius Doriæ, v. 46.
 Celtæ populus, i. 55. omnium extremi in Europa ad solis occasum, iv. 49.
 Centum appellatæ insulæ, i. 151.
 Ceos prope Athenas, viii. 76.
 Cephene olim, qui Persæ, vii. 61. Cephæus Andromedæ pater, vii. 61. 150.
 Cephæus Beli fil. vii. 61.
 Cephissus Thucæ pater, vii. 178.
 Cephissus amnis, viii. 35.
 Ceramicus sinus, i. 174.
 Cercasorum urbs, ii. 15. 17. 97.
 Cercopes Homeri, ii. 24.
 Cercopæon sedes, vii. 216.
 Ceres, Ægyptiæ Isis, ii. 156. cum Cerere alea ludit Rhampsinitis rex, ii. 122. Ceres et Bacchus inferorum principes, ii. 125. Cereris matris templum in Scythia, iv. 55. Cereris Eleusiniæ templum, *ibid.* 62. 97. 101. et lucus, ix. 65. Amphictyonidis templum, vii. 200. Achæiæ templum et orgia, v. 161. Cereris legiferæ sacra Thesmophoria, vi. 16. Cereris et Proserpinæ solemnia, viii. 65.
 Cervi in Africa nulli, iv. 192.
 Chalcedonii cæci a Megabazo dicti, *ib.* ab Otane capti, v. 26.
 Chalcedonii in ulteriore litore Byzantii, vi. 35. vetustiores Byzantiis, iv. 144.
 Chalcidenses oram Atticam populantur, v. 74. vastantur ab Atheniensibus, v. 77. Olynthum obtinent, viii. 27. illis opem ferunt Milesii, v. 99.
 Chalcidicum genus, vii. 185. viii. 127.
 Chaldæi, vii. 65. Chaldæi inter Assyrios, *ibid.* Chaldæi sacerdotes Jovis Dei, i. 181. 183.
 Chalestra urbs, vii. 125.
 Chalybes a Cræso subacti, i. 28.
 Champsæ crocodili dicti, ii. 69.
 Charadra oppidum, viii. 55.
 Charaxus, vir Mitylenæus, Sapphus frater, ii. 155. iv. 155.
 Charileus Mæandrii frater, iii. 145.
 Charillus Eunomi filius, viii. 151.
 Charopinus Aristagoræ frater, v. 99.
 Chemmis insula, ii. 156.
 Chemmis oppidum grande Thebaicæ præfecturæ, ii. 91. Chemmitæ, *ibid.* Chemmitana plaga, ii. 165.
 Cheops, rex Ægypti, Rhampsinitis successor, ii. 124. ejus gesta, pyramides, ii. 124. 125. 126.
 Chephrenis regis Ægypti tyrannis, et pyramis, ii. 127. 128.
 Cherasmis Persa, vii. 78.
 Chersis Gorgi pater, vii. 98.
 Chersis Onesili pater, v. 104.
 Chersonesi urbes subactæ et eversæ a Phœnicibus. vi. 35. Chersonesi tyrannus Miltiades, vi. 34. Chersonesus quæ est in Hellesponto, vii. 55. Atheniens. ditionis fuit, vi. 140. Chersonesus, aspera, iv. 99.
 Chersonesitæ portas Sesti Atheniensibus aperiunt, ix. 118.
 Chersonesitarum primores in vincula conjecti a Miltiade, et quo astu capti, vi. 59.
 Chilei viri Tegeatæ consilium, ix. 9.
 Chilo vir Spartæ sapientiss. vii. 255. ejus consilium Hippocrati datum, i. 59. Demarmeni filius, vi. 65.
 Chius Ionum civitas, i. 142. ii. 178. a Persis capta, vi. 51.
 Chii soli Milesiis contra Lydos opem ferunt, i. 18. Chiorum tyrannus Strattis, viii. 152. Minerva Polichos, i. 160. eorum lingua, i. 142. ut Atarneum obtinuerint, i. 160. eorum clades, vi. 15. 16. 26. et prodigia quæ præcesserunt, vi. 27.
 Choaspes fluvius ad Susa, i. 188. v. 49. 52. ejus aquam solam rex potat, i. 188.
 Chœnix mensura, vi. 57.
 Chœreatæ (*q. d. porcales*) tribus Sicynia, v. 68.
 Chœrææ nomen loci in Eubœa, vi. 101.
 Chærus Micythi pater, vii. 170.
 Chorasmii populus, iii. 95. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 66.
 Chori muliebres lascivi, v. 83.
 Chori tragici, v. 67.
 Chorus centum adolescentum ex Chio missus Delphos, vi. 27.
 Chromius Argivus, i. 82.
 Chutri, lavacri genus, vii. 176.
 Cicones gens Thraciæ, vii. 59. 108. 110.
 Cii sive Cai insulares, viii. 1.
 Cilices, ii. 28. 72. v. 49. 52. eorum armatura, vii. 91. eorum tributum iii. 90.

- Cilicia, ii. 17. 54. Ciliciæ præfectura, ix. 107.
- Cilissæ naves. viii. 14.
- Cilix Agenoris filius, a quo dicti Cilices, vii. 91.
- Cilla, Æolum civitas, i. 149.
- Cimmerii, i. 6. 15. 16. 103. iv. 1. 11. 12.
- Cimmerius Bosphorus, iv. 12. 28. 100.
- Cimmeria portoria, iv. 12. 45. Cimmerii muri, iv. 12.
- Cimon Miltiadis pater, vi. 54. 59.
- Cimon, Miltiadis filius, vii. 107. multam patri impositam exsolvit, vi. 156.
- Cimon Stesagoræ pater, vi. 58.
- Cineas rex Thessal. v. 65.
- Cinnamomum ubi gignatur, et quomodo colligatur, iii. 111.
- Cinyps fluvius, iv. 175. v. 42.
- Cinyps tellus Africæ fertilis, fluvio cognominis, iv. 198.
- Cion Mysiæ, v. 122.
- Cippus finium index, vii. 50.
- Circumcisio Ægyptiorum, ii. 56. et aliorum quorundam populorum, ii. 104.
- Cissii in exercitu Xerxis militantes, vii. 62. eorum dux et armatura, ibid. eorum equitatus, vii. 86. eorum tributum, iii. 91.
- Cissia terra, v. 49. 52. Cissiae portæ Babylonis, iii. 155. 158.
- Cithæronis radices, ix. 19. 25. exitus, ix. 58.
- Cius fluvius, iv. 49.
- Claves Cypri, promontorium dictum, v. 108.
- Clazomenæ Ionum civitas, i. 142. ii. 178. hæc invaditur ab Alyatte, qui cladem accipit, i. 16. capitur ab Artapherne et Otane, v. 125. eorum thesaurus, i. 51.
- Cleades Autodici filius, ix. 85.
- Cleanax Argivus, ii. 1. 2.
- Cleander vates, Phigalensis, vi. 83.
- Cleander et Euclidis Hippocratis filii, vii. 155.
- Cleander Pantarei f. Gelæ tyrannus, vii. 154.
- Cleobis et Bitonis historia et beatitudo, i. 31.
- Cleodæus Hylli filius, vi. 52. vii. 204. viii. 151.
- Cleombrotus et Leonides gemini, v. 41. i. viii. 71. Anaxandridæ filius, ibid. et ix. 10. pater Pausaniæ. iv. 81.
- Cleomenes Anaxandridæ filius, v. 41. 64. vii. 148. inopis mentis, v. 42. Sparta rex creatus, non propter fortitudinem sed propter genus, v. 39. auro corrumpi non potest a Mæandro, ideoque virorum justiss. audit, iii. 148. discordia inter illum et Demaratum, vi. 51. 61. 73. 74. Clisthenem Athenis ejicit, v. 70. 72. ejus cum Aristagora acta, v. 49. 50. 51. inter Cleomenem et Argivos acta, vi. 76. 77. 78. 79. 80. proficitur contra Pisistratidas, v. 64. Achæum se esse ait, non Dorem, v. 72. profugit Sparta et Arcadas sollicitat contra Spartanos, vi. 74. adversus Athenienses bellum gerit, v. 74. 75. ad insaniam reductus, v. 75. 84. ejus interitus, v. 48.
- Cleonæ urbs, vii. 22.
- Clinias Alcibiadis filius Atheniensium præstantissimus in classe contra Xerxem, viii. 17.
- Clisthenes, Sicyonis tyrannus, vi. 126. ejus odium in Adrastum, v. 67. circa Clisthenem et filiam Agaristam ac procos acta, vi. 126. 127. etc.
- Clisthenes Alcmaeonides Atheniensis Sicyonii Clisthenis nepos, v. 66. 67. vi. 151. ejus et Isagoræ factiones, v. 66. 69. 70.
- Clytiades Tisamenus, ix. 35.
- Cnidus civitas, 144. ii. 178.
- Cnidii Lacedæmoniorum coloni, i. 174. eorum cum Tarentinis amicitia, iii. 158. suam ditionem in insulæ formam perfodiendo tentant redigere, i. 174. et isthmum perfodere volentes quomodo impediti, ibid. Harpago se dedunt, i. 174. Cyrenæorum quosd. servant, iv. 164.
- Cnoëthus pater Nicodromi, vi. 88.
- Cobon Aristophanti filius, vi. 66.
- Codrus Atheniensium rex, v. 65, 76.
- Codrus Melanthi f. i. 147.
- Codrus Nelei pater, ix. 97.
- Cœla, via quædam, vi. 105.
- Cœla Chii, vi. 26. Eubææ, viii. 15.
- Cænrorum et Ænyrorum locus prope quem metalla Thasia, iv. 47.
- Coës Mitylenæus Erxandri filius, iv. 97. v. 11. Mitylenes tyrannidem a Dario accepit, v. 11. captus ab Iatragora, v. 57. a Mitylenæis lapidibus interfectus, v. 38.
- Coitus in templis, ii. 64.
- Colæus, Samiæ navis gubernator, iv. 152.
- Colaxais Targitai filius, iv. 5. ab eo oriundi Scythæ, iv. 6. triplex filiis constituit regnum, iv. 7.
- Colchi, i. 104. progenies Ægyptia, ii. 104. iii. 97. iv. 40. eorum armatura et dux in Xerxis exercitu, vii. 79. Colchicum linum Sardonicum dictum, ii. 105.
- Colias ora Atticæ, viii. 96.
- Colophon Smyrnæ conditur, i. 164.
- Colophon Ionum civitas, i. 142. ii. 8. vi. capta a Gyge, i. 14.
- Colophonii soli cur ex Ionibus ab Apaturis festis arcentur, i. 147.
- Colophoniorum profugi, Smyrnam occupant, i. 150.

- Colossæ, oppidum Phrygiæ, vii. 50.
 Colossi, ii. 150. 145. 155. 175. 176.
 Colossi apud Ægyptios cujusque pontificis, ii. 145.
 Columnæ Dodonææ nigræ, ii. 55.
 Columbas albas cur expellant Persæ, i. 138.
 Columnæ albæ in Caria, v. 118.
 Columnæ instar palmarum, ii. 160.
 Comam Lacedæmonii ex quo alant et Argivi non, i. 82. comam ut Babylo-
 nii gerant, i. 195. pectentes Lacedæ-
 monii, vii. 208. comam ut alant et
 tondeant Macæ, iv. 175. comam
 quomodo gestent Maxyes, iv. 191.
 Combrea urbs, vii. 125.
 Comedunt in viis Ægyptii, ventrem
 domi exonerant, ii. 55.
 Compsatus fluvius, vii. 109.
 Conchylia in montibus Ægypti, ii. 12.
 Coniceus Thess. v. 65.
 Conos pini fructus, ii. 20.
 Consilio bono felix eventus, vii. 157.
 Consuetudines avitæ placent genti
 cuique, iii. 58.
 Consultant Persæ inter pocula, et
 quidem de rebus etiam maxime se-
 riis, sed ab iisdem sobriis confirmari
 oportet consilia quæ tum capta fœ-
 riat, i. 155. consultare bene maxi-
 mum est lucrum, vii. 10. §. 4.
 Contadesus fluvius, iv. 90.
 Convitia irritant iram, vii. 160.
 Copais palus, viii. 155.
 Coreyra a Corinthiis condita, iii. 49. ei
 imperitat Periander, iii. 52.
 Coreyraei, iii. 48. 49. eorum cum Co-
 rinthiis perpetua discordia, iii. 49.
 interficiunt Periandri filium, iii. 55.
 in bello Xerxiano astute neutrarum
 partium, vii. 168.
 Coressus in agro Ephesio, v. 100.
 Corinthiorum tyranni Eetion et Peri-
 ander filius, v. 92. Corinthii cecce
 adversus Persam missi, vii. 200. Co-
 rinthii minime contemtui habent
 opifices, ii. 167. Corinthiorum the-
 saurum, i. 14. 50. iv. 162. eorum et
 Samiorum similitates, iii. 48. eorum
 cum Coreyraeis discordia, iii. 49. Co-
 rinthii Peloponnenses contra Atheni-
 enses deserunt, v. 75. Corinthii
 naves nummo vendunt Atheniensibus,
 dono dare lege prohibiti, vi. 89.
 eorum fuga socios deserentium in
 bello Persico, viii. 94. eorum virtus,
 ix. 102. Corinthiæ mulieres universæ
 exutæ a Periandro et cur, v. 92. Co-
 rinthia vestis cui simillima est Doris,
 v. 87.
 Corinthus felix, iii. 52.
 Cornua pecoribus ubi mature aut sero
 nascuntur, iv. 29.
 Corobius purpurarius, iv. 151.
 Corona oleagina Olympiorum præ-
 mium, viii. 26.
 Coronæi Thebanorum vicini, v. 79.
 Corsica vel Cynus, i. 165.
 Corycium antrum, viii. 56.
 Corydalis Anticyrensis, vii. 214.
 Corys Arabiæ flumen, iii. 9.
 Cos civitas, i. 144.
 Cos insula Tyrannos passa, vii. 164.
 Cotys Asiæ pater, iv. 45.
 Cranapes Mitrobatis filius, una cum
 patre ab Oræte cæsus, iii. 126.
 Cranai dicti Athenienses, viii. 44.
 Crastis, et Crastia Minerva, v. 45.
 Crater, qui Cræso portabatur, inter-
 ceptus et cælutura ejus, i. 70. iii. 47.
 crater in ostio Ponti, a Pausania
 dedicatus, iv. 81. crater Argolicus,
 iv. 152. crateres Lesbii, iv. 61.
 Crathis Ægarum fluvius perennis, a
 quo et Italicus ille vocatus est, i. 145.
 Cratines Anaxilai pater, vii. 165.
 Cratinus Aminoclis pater, vii. 190.
 Cremni, emporium paludis Mæotidis,
 iv. 20.
 Creston urbs, i. 57.
 Crestonæi, v. 5. vii. 127.
 Crestoniata, i. 57.
 Crestonicus ager, vii. 124.
 Crestonicae terræ rex, viii. 116.
 Creta universa a barbaris habitata, i.
 175.
 Cretenses cur auxilium non tulerint
 Græcis contra Persam, vii. 167. 170.
 171. ubi alia de eorum migratione et
 fortuna.
 Crex avis, ii. 76.
 Crinippus Terilli pater, vii. 165.
 Crisæus campus, viii. 52.
 Cristas galeis imponere primi ostende-
 runt Cares, i. 171.
 Critala in Cappadocia, vii. 26.
 Critheis Melanopi filia, ii. 1. furtivo
 concubitu prægnans, ii. 2. parit Ho-
 merum, ii. 5. nubit Phemio, ii. 4.
 ejus mors, ii. 5.
 Criton Ithagensis pater, ii. 1.
 Critobuli filia, Amasis uxor, ii. 181.
 Critobulus Toronæus, viii. 127.
 Crius Polycriti filius, vi. 50. circa eum
 et Cleomenem acta, ibid. Athenien-
 sibus traditus ab Æginetis, vi. 75.
 Crius Ægineta, Polycriti pater, viii. 92.
 Crobyzi Thraces, iv. 49.
 Crocodili descriptio, ii. 68. 69. 70. cro-
 codili sacri, ii. 69. 148. eorum se-
 pulcra, ii. 148. crocodili Africæ, iv.
 192.
 Crocodilorum urbs, ii. 148.
 Cræsus rex Lydorum ejusque genus, i.
 6. 7. 92. Ephesios invadit, i. 26.
 bonus vir, et religiosus, ac deorum
 cultor, i. 87. cum Astyage affinitas,
 i. 73. primus Græcos ad tributum

- pendendum adigit, i. 6. 27. Iones et Æoles subigit, *ibid.* cum Ionibus insularis hospitium contrahit, i. 27. per eum aucta Lydorum potentia, i. 28. 29. ejus cum Solone colloquium, i. 50. 51. 52. 53. eum deorum indignatio excipit, i. 54. Gygis tritavi crimen luit, i. 91. ejus somnium, i. 33. ejus luctus super filio interfecto, i. 44. Cyrum invasurus oraculum consulit varie, i. 46. 47. *etc.* donaria et hostiæ ab eo consecrata et jugulata, i. 50. 51. 52. v. 56. potentiss. Græcorum amicitiam petit, i. 16. 69. crater, viii. 124. ejus expeditio contra Cyrum, i. 71. 73. Halyn fl. trajicit, i. 75. Pteriam expugnat, i. 76. pugna cum Cyro, *ibid.* Sardis redit, i. 77. vincitur a Cyro et obseditur, i. 81. in observantia et amore a Cyro habetur, qui ejus consiliis utitur, i. 88. 89. 90. 155. 156. 207. Pythio mittit compedes, i. 90. 91. alia ejus in Græcia donaria, i. 92. fratrem Pantaleontem interficit, *ibid.* Cambysem desipientem admonet, et vix mortem effugit, iii. 36. alia sententia Cambysi adprobata, iii. 54. ejus munificentia in Alemæonem, vi. 125. liberat Miltiadem, vi. 57. Sardibus captis et ipse capitur, et vivus ad Cyrum perducitur, i. 86. rogo impositus ab Apolline invocato servatur, immissa pluvia, i. 86. 87.
- Cræsi filius mutus, quando vocem rupit, i. 85. templi Delphici locupletator, viii. 55.
- Crophi mons, ii. 28.
- Crossæa regio, vii. 123.
- Crotoniata, genere Achæi, viii. 47. eorum cum Sybaritis bellum, v. 44. 45.
- Crotonienses, *vel potius* Crotoniatae medici dicti primi, secundi Cyrenæi, iii. 151.
- Cubiti regii mensura, i. 178. cubitus Ægyptius Samio par, ii. 168.
- Cubiti mensura, ii. 149.
- Culicum vis ingens apud Ægyptios palustres et contra eos ab Ægyptiis excogitata, ii. 95.
- Cunctatio utilis, vii. 10. Cuniculi hostiles are deprehensi, iv. 20.
- Cupere multa malum est, vii. 18.
- Cuphagoras Epizeli pater, vi. 117.
- Curium urbs Cypri, v. 115.
- Curienses, Argivorum coloni, *ibid.*
- Curitropho sacra Sami fiunt a feminis, ii. 50.
- Currus bellici, v. 115.
- Currus sacer Jovis in Xerxis exercitu, vii. 55. quomodo amissus, viii. 115.
- Cyanæ insulæ, errabundæ a Græcis existimatae, iv. 85.
- Cyaxares, Phraortis filius, Deiocis nepos, Medorum rex, i. 73. 103. ejus res gestæ, i. 103. 104. *etc.* in ira peracerbus, i. 73. ejus interitus et anni regni, i. 107.
- Cybeles templum, Sardibus concrematum, v. 102.
- Cyberniscus Lycius, vii. 98.
- Cyclades insulæ, v. 30.
- Cydippa, Anaxilai uxor, Terilli filia, vii. 165.
- Cydonia in Creta condita a Samiis, iii. 44. 59.
- Cydrara oppidum, vii. 30.
- Cyllestes, panes Ægypt. ii. 77.
- Cyllyrii Syracusanorum quondam servi, dominos ejiciunt, vii. 155.
- Cylon Atheniensis tyrannidis affectatæ compertus, v. 71.
- Cyma civitas Æoliæ, i. 149. v. 123. vii. 194. ii. 1. 2. vocata et Phriconis, i. 149. ii. 58. ejus origo, ii. 1. 2. capitur a Persis, v. 123.
- Cymæi hiberna classis Xerxæ, viii. 150. oraculum consulunt de redendo Pactya, i. 157. 158. 159. Pactyam in Chium deportant, i. 165. tyrannum suum vivum dimitunt, v. 58. spernunt inepte Homerum, ii. 12. 13. 14. 15.
- Cymæus Aristagoras, iv. 158.
- Cynægirus, Euphionis filius, navem adversariam prehensans, manu truncatur, vi. 114.
- Cyneas Philagri pater, vi. 101.
- Cynetæ Celtarum accolæ in ultimis Europæ occidentalis plagis, iv. 49.
- Cynesii populus, ii. 33.
- Cyniscus appellatus Zeuxidamus, vi. 71.
- Cyno, sive Spaco, Mitradatis, bubulci Astyagis, uxor, i. 110. quomodo Cyrum servaverit, i. 112. 113. Cyno, semper in ore Cyri, i. 122.
- Cynocephali populi, iv. 191. in Cynosarge Herculis templum, vi. 116.
- Cynosyra, v. 65. viii. 76.
- Cynurii, soli putantur Iones, Dores effecti, viii. 73.
- Cypria carmina, Homeri non sunt, ii. 118.
- Cyprus primum ab Amasi capta et tributaria facta, ii. 182. Persis tributaria, iii. 91. Cypriorum lex, i. 199.
- Cyprii se dedunt Cambysi, iii. 19. eorum bella et defectiones a Persis, v. 104. 105. 106. *etc.* in servitutem redacti, v. 116. eorum armatura, vii. 90. gentes variæ unde sint?, *ibid.*
- Cypria vox, Sigynas, v. 9.
- Cypri claves, promontorium, v. 108.
- Cypsela quid sit, v. 92. §. 5.
- Cypselus, Eetionis filius, i. 114. v. 92.
- Cypselidæ, Corinthi, vi. 128. unde nomen hoc ei impositum, v. 92. §. 5.

- Corinthiorum tyrannus, ut eos tractarit, v. 92.
- Cypselus Miltiadis pater, vi. 55.
- Cyraunis insula, iv. 195. lacus in ea picifer, *ibid.*
- Cyrene circumflua, iv. 164. Cyrenen, quam non diripuerant quum esset occasio, frustra adoriuntur postea Persæ, iv. 203. Cyrenaicæ regionis plagæ tres miræ fecunditatis, iv. 199.
- Cyrenæi, iv. 154. 155. 159. 169. *etc.* Cambysi se dedunt, iii. 15. eorum et Ægyptiorum conflictus, iii. 161. iv. 159. agros Libyæ vastant, iv. 159. cladem a Libyis accipiunt, iv. 160. eorum amicitia cum Samiis, iv. 152. oraculum consulunt, iv. 161. Cyrenæi medici, secundi sunt: ut Crotoniatæ, primi, iii. 131. Cyrenææ femina bovem superstitiose observant, iv. 186. apud Cyrnum civitas a Phocæensibus condita nomine Alalia, i. 165. Cyrnus Carystiæ, ix. 105.
- Cyrnus heros, i. 167.
- Cyrnii, vii. 165.
- Cyrus pater Cambysis Cyri patris, i. 111.
- Cyrus Persa, i. 120. vii. 11. ejus parentes, avus, *etc.* i. 75. 91. 107. 108. (*ubi et ejus nativitas*) i. 111. mulus oraculo, (i. 55.) dictus, quia Semimedes et Semipersa, i. 91. Harpago traditus interimendus, et quomodo servatus, i. 109. 110. *etc.* educatur ab uxore bubulci, i. 115. cur a cane educatus dicatur, i. 122. bubulci filius cognominatus, i. 114. regalis indeoles ut enituit in pureo, *ibid.* ut a materno avo Astyage agnitus fuerit, i. 116. pervenit ad suos veros parentes, i. 122. Cyrus laudatur, iii. 89. *ubi dicitur* pater suis appellatus. *Item*, iii. 160. *ubi dicitur* de eo, cui comparari (*vel potius*, cui se comparare) nullus unquam Persarum dignum se (*vel rem se dignam*,) existimavit. *Videtur autem hæc fuisse illorum opinio ob ea præsertim quæ dicuntur de ejus genitura*, ob quam se existimabat majus quiddam homine esse, i. 204. et de ejus felicitate *ibidem*. Sic vero et, i. 126. divina quadam sorte genitum se dicit.
- Cyrus quæ prudenter dixerit, cum alibi, tum, ix. ult. Cyri prudentia in alienandis animis Persarum a Medis, i. 125. 126. 127. et in eo quod commentus est, ut Persas ad rebellandum induceret, i. 125. et tamen stulte Gyndi anni minatur, i. 189. omnem Asiam adeptus, i. 150. ejus cum Cræso prælium, i. 76. *etc.* ut se adversus Cræsum gesserit, in iisdem usque 91. ut se gesserit contra rebellantes Ly-
- dos, i. 154. *etc.* ejus apologus ad Ionas, i. 141. Smerdi mago aures amputat, iii. 69. bellum adversus Labynitem, et Babylonios, quorum urbem capit, i. 188. 189. 190. 191. bellum contra Tomyrin. Massagetarum reginam, i. 205. 206. *etc.* in quo occumbit i. 214. *ubi narratur et quæ acta circa mortui caput.*
- Cythera insula Argivorum ditionis, i. 82. Templum habet Veneris Cælestis ex Ascalone, i. 105. eam conducibilius Lacedæmonii obrui quam extare, vii. 235.
- Cythnii, gens, vii. 90. viii. 46.
- Cytissorus, Phrixo genitus, vii. 197. ejus posterorum calamitas, *ibid.*
- Cyzicum, urbs Propontidis, vi. 53.
- Cyziceni (Ebari Persæ se dedunt, *ibid.* Cyzicenorum festum in honorem Matris deum, iv. 76.

D

- Dadicæ populus, iii. 91. eorum in Xerxis exercitu dux et armatura, vii. 66.
- Dædalum vestigat Minos, vii. 170.
- Dai, Persarum genus, i. 125. pecuarii, *ibid.*
- Damas Samyris fil. vi. 127.
- Damasithymus Caudaulis filius, dux in classe Xerxis, vii. 98. Damasithymus, Calyndensium rex, viii. 87. demersus ab Artemisia, *ibid.*
- Damas Sirites, vi. 127.
- Damiæ et Auxesiæ simulacra, v. 82. 83.
- Danaë, Acrisii filia, Persei mater, i. 91. vi. 155. vii. 60. 150.
- Danaus et Lynceus Chemmitæ, ii. 91.
- Danaus Archandri socer, ii. 98.
- Danai filiæ Thesmophoria in Ægyptum afferunt, ii. 171. templum Minervæ quod Lindi est, extruxerunt filios Ægypti fugientes, ii. 182.
- Danai et Xuthi in Peloponnesum adventus, vii. 94.
- Daphnæ Pelusiæ, ii. 50. 107.
- Daphnis Abydenus, iv. 158.
- Dardanus urbs, v. 117. contermina Abydo, vii. 45.
- Dardanei, i. 189.
- Daritæ populus, iii. 92.
- Darius rex, Hystaspis filius, i. 185. 210. ii. 110. iii. 70. vi. 98. vii. 1. 11. e conjuratis in magos fuit unus, iii. 70. Darius idem sonat quod ἐξέσιν, id est, coercitor, vi. 98. ejus uxores, iii. 88. Darii liberi, iii. 12. vii. 2. 64. 68. 69. 72. 78. 97. 224. viii. 89. ix. 107. de Darii futuro regno Cyri visio, i. 209. 210. qua arte ad adipiscendum regnum usus, iii. 85. 86. 87. eum Persæ aiunt fuisse κάπηλον (*id est, insti-*

- torem) quoniam omnia quæstui habebat, iii. 89. Darii reditus et auri thesaurus, iii. 95. 96. statua ejus equestris, iii. 88. pecuniarum spe frustratus sepulcro Nitocridis aperto, i. 187. unde Græciæ infensior reditus, vii. 1. ejus expeditio in Scythas, iv. 1. 85. 86. *etc.* *Alia ejus facta præ aliis memoratu digna vide*, ii. 110. iii. 88. iv. 44. 88. 155. v. 11. 12. vii. 194. *item quædam ejus dicta* iii. 160. iv. 145. v. 105. ejus cum Idanthyrso colloquium per quendam equitem, iv. 126. 127. ejus oratio pro monarchia, iii. 82. oratio ejusdem ad primores Persarum de Oræte interficiendo, iii. 127. oratio ad Iones de ponte ad Istrum custodiendo, iv. 98. Darius quondam Cambysis satelles, iii. 139. bene de se meritis remunerat, iii. 140. v. 11. luxato pede a Democede sanatur, et acta cum eo, iii. 129. 150. 151. *etc.* Babylonem obsidet, capit, et diruit portas murosque, iii. 150. 151. 152. *etc.* Indos subegit, iii. 44. ejus crudele factum, iv. 84. a Macedonibus poscit terram et aquam, v. 17. et a Græcis, vi. 48. vii. 135 ejus moneta ex auro puriss. iv. 166. ejus legati a Græcis in barathrum et puteum projiciuntur, vii. 135. ejus obitus, vii. 4.
- Darius Xerxis filius Artayntam ducit, ix. 108.
- Dascylus Gygis pater, i. 8.
- Dascylium, urbs, iii. 120. 126. vi. 55.
- Datis Medus contra Athenas missus a Dario, vi. 94. revocat Delios metu fugientes ipsum, vi. 97. visionem in somnis videt, vi. 118. ejus filii, vii. 88.
- Datus opp. ix. 75.
- Dauliorum oppidum incensum, viii. 55.
- Daurises Darii gener, v. 116. adversus Cariam tendit, 121. interitus, *ibid.*
- Declea, ix. 15. 73.
- Decelus, ix. 75.
- Decelensium circa Helenæ investigationem acta, ix. 75. eorum in Sparta vectigalium immunitas et dignitas præsidendi, *ibid.*
- Decelensis populus, *ibid.*
- Decima redemptionis captivorum conscripta, v. 77.
- Decimæ pecuniarum ex prædis, vii. 27.
- Decimum quemque sorte comedunt inter se Cambysis milites fame adacti, iii. 25.
- Deioces Phraortis fil. i. 16. 57. 96. vir sapiens et juris dicundi peritus, i. 96. ad tyrannidem Medorum quo commento pervenit, i. 97. 98. rex Medorum declaratus, i. 98. ab eo regnum obtinente acta, et quomodo severita-
- tem in exercenda justitia exercuerit, i. 98. 99. 100. 101. ejus mors et anni regni, i. 102.
- Deiphonus Euenii filius Apolloniata, ix. 92.
- Delphi, i. 51. ad eos missa donaria a Gyge, i. 14. a Cræso, i. 50. 51. 52. apud Delphos primus quis munera posuerit, i. 14. in numerum Delphorum adscribi volenti jus perpetuum datum cuilibet de Lydis, i. 54. Delphi oraculum pro se et Græcia consulunt, vii. 178. extreme formidantes Xerxem, urbem deserunt, viii. 37. barbaros a deo suo male affectos cædunt, viii. 38. Delphicum oraculum, *in finitis locis*. Delphicum templum sua sponte conflagrav. i. 50. ii. 180. aliud Amphictyones trecentis talentis construendum locarunt, ii. 180. et quinam conduxere, v. 62.
- Delta Ægyptiorum, ii. 15. 15. 16. 17. 18. 19. 179. solum Delta Ægyptum esse aiunt Iones non recte, ii. 15.
- Delubrum Jovis Cariæ, i. 171. Jovis Olympii, ii. 7. Cereris, iv. 53. Bacchi, iv. 87. Amphiarai, viii. 134. Laii et Œdipodis, iv. 149. in fano Latonæ admirabilissimum, ex uno factum lapide, ii. 155. delubra primi statuere Ægyptii, ii. 4. delubra a Persis incensa, iv. 96. viii. 144.
- Delus insula, iv. 53. 54. 55. expiata a Pisistrato, i. 64.
- Delos tremit antea inconcussa, vi. 98.
- Deliorum fuga ob Persas, vi. 97. revocati a Persis et nihil passi, *ibid.*
- Delium Thebanorum, vi. 118.
- Demaratus Aristonis filius, rex Spartæ, v. 75. vi. 50. 63. *etc.* de ejus genere et procreatione varia circumferuntur, vi. 63. *etc.* 69. matrem sciscitatur, qui verus ipsius parens, vi. 68. Demarati, *id est; a populo votis petiti*, unde nomen impositum, vi. 63. Cleomenem deserit in expeditione, v. 75. ejus cum Cleomene similitudines et odium, vii. 51. 63. 64. *etc.* fuga ad Persas, vi. 70. vii. 3. ejus elogium, vi. 70. ejus colloquia de rebus Græcorum cum Xerxe, vii. 101. 102. 103. 104. 209. 254. 255. 256. ejus ingeniosa per pugillares clam nunciandi ratio, vii. 239.
- Demarmenus, v. 41. vi. 65.
- Democedes, Calliphontis filius, medicus, quantus vir, ejus fortuna, et in quanto honore habitus a Dario, iii. 124. 129. 130. 151. 152. quo astu e Persia in patriam rediit, iii. 132. 133. 134. *etc.*
- Democratiam laudat Otanes, iii. 80. vi. 45. improbant Megabyzus et Darius, iii. 81. 82. ejus incommoda, iii. 81.

- eam constituit in Græcia Mardonius, vi. 45.
- Democritus, vir illustris, et Naxiorum trierarchus, vii. 46.
- Demonax a Mantineis, Cyrenæis missus reip. constituendæ, iv. 161.
- Demonous Penthylis pater, vii. 195.
- Demophilus Diadromæ filius, vii. 222.
- Dens Hippia tussi excussus evanescit: et quid hac re portentum, vi. 107.
- Dentes ex uno osse universi, tam molares quam ceteri, in quadam maxilla, ix. 85.
- De deposito nihil aliud cogitandum quam ut repetenti reddatur, quidque acciderit cuidam depositum neganti, vi. 86.
- Derusiae, Persarum genus, i. 125.
- Dersæi Thraciæ populus, vii. 110.
- Descriptio temporis nunquam finiendi, v. 92.
- Detractio res deterr. vii. 10. §. 7.
- Deucalion rex, i. 56.
- Deus eminentissima gaudet deprimere, vii. 10. §. 5. deum tentare, idem quod prave facere, vi. 86. §. 3. deus quod fieri vult, nemo effugiat, ix. 16. invidens vitæ humanæ spatio, vii. 46. præsignificat ingentia mala orbi aut regioni ventura, vi. 27. Deus Græcorum, i. 90. de illo impia cogitatio Apria, ii. 169. Deos nemo latet in sceleribus, viii. 106.
- Deorum *νέμεσις καὶ φθόνος*, i. 54. iii. 40. vii. 10. §. 5. viii. 106. et 109. invidiam excitant acres vindictæ, iv. ult. viii. 106. deus ab Ægyptiis verberatur quidam, ii. 152. deorum ira in nepotes etiam extenditur, vii. 157. duodecim deorum cognomina ab Ægyptiis Græci sunt mutuati, ii. 4. sacra peragunt illis Athenienses, vi. 108. omnia fere deorum nomina ex Ægypto in Græciam pervenerunt, ii. 50.
- Dii Arabum, iii. 8. Libyum, iv. 188. Scytharum, iv. 59. Thracum, v. 7. Græci, v. 49. regales, v. 106. *Χθόνια*, iv. 53. deos externos exigunt Caunii, i. 172.
- Diactorides pater Eurydames uxoris Leutychildis, vi. 71.
- Diactorides Cranonius, unus e prociis Agaristæ, vi. 127.
- Diadromes Demophili pater, vii. 222.
- Diana Osiris seu Dionysi filia, ii. 156. eam Cereris filiam unde fecerit Æschylus, ibid. Bubastis ab Ægyptiis dicta, ibid. et 157. Templum Buto, ii. 155. Dianæ festum in Ægypto, ii. 157. aliud apud Brauronem, vi. 158. Dianæ templum maxime memorabile apud Bubastin, ii. 157. 158. Dianæ templum Sami, iii. 48. ad Trachinem, vii. 176. Diana regia, iv. 53. Dianæ Orthosiæ ara, iv. 87. Dianæ oraculum, ii. 85. Dianæ urbem suam donant Ephesii obsessi, i. 26. templum in Artemisio, vii. 176.
- Dicaea urbs, vii. 109.
- Dicaeus, Theocydis filius, exul, apud Medos illustris, viii. 65. quadam sibi visa portenta narrat, Demaratum testem citans, viii. 65.
- Dictys, animal, iv. 192.
- Dictynnæ delubrum et a quibus structum, iii. 59.
- Dienecis Spartani virtus ad Thermopylas, vii. 226. ejus dictum, ibid.
- Dies, repente nox factus, i. 47. 103. vii. 37. certo die non egrediuntur Lacedæmonii ad bellum, vi. 106. diei natalis observatio apud Ægyptios, ii. 42. diei in horas distributio a quibus facta, ii. 4. iter, iv. 101. dies varii vitæ hominum, i. 52.
- Dindymene mater, i. 82.
- Diomenes Gelonis pater, vii. 145.
- Dinomedis *ἀειστιάς*, ii. 116.
- Dion urbs, vii. 22.
- Dionysiophanes Ephesius, ix. 84.
- Dionysius Phocænsis, classis Ionum dux ejusque ad Iones oratio, vi. 11. res ab eo gestæ, ibid. et seq. post cladem Ionum quo devenerit, vi. 17.
- Dionysus, Apollinis et Dianæ pater, ii. 156. e Semele Cadmi filia a Græcis putatur genitus, ii. 145. educatus in regione cinnamomifera, iii. 111. ab Jove insutus in femore, ii. 146. e deorum novissimis apud Græcos, non et apud Ægyptios, ii. 145. Ægyptiace Osiris dictus, ii. 144. Dionysi festum, iii. 97. Dionysi trieterica, iv. 108. Dionysus et Urania ab Arabibus invocantur in fœdere ineundo, iii. 8. Arabibus Urotal dictus, ibid.
- Dioscouri, vi. 127. eorum nomen Ægyptiis ignotum, ii. 50.
- Dipæensium prælium, ix. 34.
- Dipodes, murium genus, iv. 192.
- Diræ in capita, ii. 59.
- Dithyrambus Harmatidæ filius, vii. 227.
- Dithyramborum auctor quis fuerit, i. 25.
- Divinatio Ægyptiorum, ii. 85. Nasamonum, iv. 172. Scytharum, iv. 67. divina præferenda humanis, v. 63. divinum quid videatur Herodoto, vii. 157.
- Divinitatis solers prudentia erga homines, iii. 108.
- Doberes pop. Pæoniæ, v. 16. vii. 113.
- Dodona, ii. 52. 58. Dodonæum oraculum, i. 46. ii. 52. 55. Dodonæorum antistites, ii. 55. Dodonæi, iv. 53. Dodonææ columbæ, ii. 55. 57.

- Dolia argentea Delphos a Cræso missa*, i. 51.
- Dolonci Thraces*, vi. 54. ab Absinthii bello vexati, ibid. oraculum consulant. ibid. Miltiadem regem creant, vi. 55. 56.
- Dolopes*, vii. 152. 185.
- Domus subterraneæ Æthiopum*, iii. 97. domos non possident Indi nonnulli, iii. 100.
- Domestica mala Psammeniti maiora quam ut ea deflere possit*, ii. 14.
- Domicilia subterranea pyramidis*, ii. 148. *domicilia et micis salis*, iv. 185. *domicilia e virgultis, et versatilia, e lentiscis suspensa*, iv. 190.
- Dona ad Æthiopes explorandi gratia missa*, ii. 20. *dona Amasis Delphis data*, ii. 180. *dona Græcorum Ægyptum incolentium ad templum Delphi instaurandum*, ii. 180. *dona Democedi medico ab rege et uxoribus data*, iii. 150. *dona quantum apud milites possint*, viii. 4. 5. *dona ei qui primus muros Sardium ascenderit pollicetur Cyrus*, i. 84.
- Donaria Alyattis Delphos missa*, i. 25. *donaria Cræsi varia*, i. 92. *donaria divis data a Cræso ex bonis adversarii*, i. 92. *donaria Delphos a Cræso missa et rursus alia*, i. 51. 52. *donaria Delphos a Gyge missa*, i. 14. *donarium Midæ Delphos missum, regia sella*, i. 14. *donaria in templo Delphico*, viii. 55. *donarium Lacedæmoniorum*, i. 51. *donaria Amasis*, ii. 182. *donaria regis Pheronis*, ii. 111. *donaria Rhodopis Delphos missa*, ii. 155. *donarium Arionis apud Tænarum*, i. 25. *donaria e præda Persica*, ix. 86.
- Dores*, i. 141. 146. *Dores a Cræso subacti*, i. 6. 28. *eorum migratio crebra*, i. 56. *Dores et Iones ex insulis egredientes in continenti sedes ponunt*, i. 171. *eorum prima expeditio adversus Asiam*, iii. 56. *Dores in classe Xerxis militantes*, vii. 95. *Dores in Atticam quater profecti*, v. 76.
- Dorienses Pentapolin incolentes*, i. 144. *Doriensium principes ex Ægypto oriundi*, vi. 55. *Doriensium civitates multæ et insignes*, viii. 75. *Doriensium sacra*, i. 144.
- Dorica gens unde cognominata*, i. 56. *Doricæ tribus mutantur*, v. 68.
- Doris regio incursata a Medis Thessalorum consilio et odio*, viii. 31. *Doris vestis*, v. 87.
- Dorieus Euryanactis pater*, ix. 10.
- Dorieus Anaxandridæ filius ex prima uxore*, v. 41. *inter æquales excellit*, v. 42. *nolens sibi a fratre imperari, coloniam alio ducit*, v. 42. *ejusque fortuna*, v. 42. 43. 44. 45. 46. *ejus mors*, v. 45. 46. vii. 158. 205.
- Doriscus*, v. 98. vii. 25. 106. *Doriscus, Thraciæ litus et campus ingens, et castellum Darii*, vii. 59.
- Dorus Hellenis filius*, i. 56.
- Doryssus Leobotæ fil.* vii. 204.
- Dotus Megasidræ fil.* Paphlagonum et Matienorum Dux, vii. 72.
- Dromos Achilleus*, iv. 55.
- Dropici, Persarum genus*, i. 125.
- Drymus oppidum*, viii. 33.
- Dryopis regio*, i. 56. viii. 31. *Dryopes pop.* i. 146. *Dryopum civitates*, viii. 75.
- Dyma Achæorum*, i. 145.
- Dymanatæ tribus Scyonia*, v. 68.
- Dyras amnis*, vii. 198.
- Dysorum mons*, v. 17.
- Dysenteria in Xerxis exercitu*, viii. 115.

E

- Ebenum ubi nascatur*, iii. 114.
- Ecbatana*, v. Agbatana.
- Echecrates Eetionis pater*, v. 92.
- Echemus Aëropi filius*, ix. 26. *Ilyllum in monomachia interfecit*, ibid.
- Echestratis Agis filius*, vii. 204.
- Echidori fl. aqua copias Xerxis deficit*, vii. 127. *ejus origo*, vii. 124.
- Echinades insulæ*, ii. 10.
- Echidna*, iii. 108.
- Echines murium genus sic dictum*, iv. 192.
- Eclipsis solis*, vii. 57.
- Edoni pop.* v. 11. et 124. vii. 110. 114. ix. 74.
- Eetion Echecratis filius ejusque genus*, v. 92. *ei datum oraculum*, ibid.
- Egestani*, v. 46.
- Eion urbs super Strymonem*, vii. 25. 115. vii. 118.
- Elatea urbs*, viii. 53.
- Elbo insula*, ii. 140.
- Electrum unde venire feratur*, iii. 115.
- Eleonius civis*, v. 43.
- Elephantes supra modum grandes in Africa*, iv. 191.
- Elephantina urbs Ægypti*, ii. 9. 17. 28. 29. 30. 51. 69. 175.
- Elæus Chersonesi*, vi. 140. vii. 21. 33. ix. 116. *Elæusii Xanthippum orant de ultione Protesilai sumenda*, ix. 119.
- Eleus Onomastus Agæi filius, unus e procis Agaristæ*, vi. 127. *Eleus quidam vates*, iii. 132.
- Eleusis*, viii. 65. *apud Eleusinem Atheniensium prælium*, i. 50. *Eleusinem Cleomenes cum Peloponnensibus invadit*, v. 74. 75. 76. *ibi fanum dea-*

- rum, vi. 75. Eleusine sepulti Argivi, ix. 27.
- Eleusiniæ Cereris templum, ix. 57. 101.
- Elis, Ætolorum colonia, viii. 73.
- Eleorum agonothea, vi. 127. Eleorum justissimum ac maximum certamen, ii. 160. quod tamen arguunt, Ægyptii, ibid. Elei Minyarum oppida delevere, iv. 148. Elei venientes post prælium suos duces exilio cur mulctarint, ix. 77. in Eleo agro muli cur nequeant gigni, ix. 50.
- Elorus flumen, vii. 154.
- Enagees, *id est piaculares*, i. 61. v. 71.
- Enarees, divinationem a Venere habentes, i. 105. iv. 67.
- Enchelees, v. 61.
- Eneti, qui sunt ex Illyriis et eorum lex, i. 196. Eneti, in Adria, v. 9.
- Enienses, vii. 152. 185. 198.
- Enipeus fluvius Thessalia, vii. 129.
- Enneacrunos, vi. 157.
- Enneadoi, vii. 114.
- Eordi populi, vii. 185.
- Epaphus, qui et Apis, ii. 153. iii. 27. 28.
- Epaphi boves mares, ii. 38.
- Ephesus, civitas Ionum, i. 42. ii. 10. *et* 158. ex Epheso ad Sardis iter, v. 54.
- Ephesinum templum, ii. 148. Ephesii obsessi a Croeso urbem suam donant Dianæ, i. 26. Ephesii soli ex Ionibus ab Apaturiiis festis arcentur, et cur, i. 147.
- Ephori Spartæ, ix. 6.
- Epialtes Eurydemi filius, vii. 213. Thermopylarum proditor, vii. 215. 216. *etc.* ejus fuga et interitus, vii. 215.
- Epicichlides Homeri, ii. 24.
- Epicydes Glauci pater, vi. 86.
- Epidaurus, insula, antea Ænone dicta, vii. 46. Epidaurus expugnata, iii. 52.
- Epidauri tyrannus Procles, iii. 50.
- Epidaurii, i. 146. Epidaurii oraculum consulunt, quum eorum tellus nihil produceret, v. 82. Epidaurii oleas permittunt Athenienses, et inter eos pacta et acta, v. 82. 85. 84. iis Æginetæ antea parentes, ab iis desciscunt, et clades inferunt, v. 85.
- Epigoni Homeri, si modo ejus sunt, iv. 52.
- Epigramma vatis Megistiæ, vii. 228.
- Mandroclis Samii, iv. 88. epigrammata Spartiarum, qui occubere ad Thermopylas, vii. 228. tripodum literis Cadmeis incisa, v. 59. 60. 61. *Ἐπισκυθίων*, id est, *Age Scytham*: hoc est, intemperantius bibe, vi. 84.
- Epistrophus Amphinnesti pater, vi. 127.
- Epium oppidum, iv. 148.
- Epizelus Cuphagoræ filius, vi. 117. cæcus in acie quomodo factus, ibid.
- Epulæ in festis, i. 31.
- Equa leporem enixa, vii. 57. equæ tres Olympiæ victorias adeptæ, ubi sepultæ, vi. 103. equæ Thessaliæ optimæ, vii. 196. equis pisces pro pabulo ubi, v. 16. equi colubros vorant, i. 78. equi sacri candidi in Cyri exercitu, i. 189. equi sacri in exercitu Xerxis, vii. 55. equi fluviales Ægyptiis sacri, eorum natura, et descriptio, ii. 71. equos præcipue immolant Scythæ, iv. 61. equi ubi Soli immolantur, i. 216. equus camelum reformidat et ideo contra equos cameli instructi, i. 80. vii. 87. apud Persas habebant nomina, iii. 88. equorum regionum fœtura, i. 192. equos quadrijugos jungere Græci ab Afris didicere, iv. 189. equos ad venatum in ventrem cubare edoctos ducunt Iyrcæ, iv. 22. equi Sigynnarum quales, v. 9. equi satrapæ Babylonii, i. 192. equi Indorum, iii. 106. equi silvestres candidi, iv. 52. equorum jubæ pro cristis, vii. 70. equi vim hyemis ferunt in Scythia, quàm nec muli nec asini, iv. 28. equi quinquaginta strangulantur ad sepulcra regum Scytharum, iv. 72. equi Nisæi, iii. 106. vii. 40. equi albi tricensi a Cilicibus Dario penditi soliti, iii. 90. equi hinnitu Darius quomodo regnum nactus, iii. 85. 86. 87. equus Masistii ipsum excutit, ix. 22. equo crura cum genibus abscissa, quod dominum straverat, vii. 88. equus Artybii in armatum erigi doctus, v. 111.
- Equisonem regis Scythiæ cum rege defuncto sepeliunt, iv. 71. equisonis et equi virtute Darius ad regnum promotus, iii. 85. 86. 87.
- Equitatus Xerxis quantus, vii. 84. *etc.*
- Equitare docent liberos statim a quinto anno Persæ, i. 156.
- Equites Spartæ, vii. 124.
- Erasinus fluvius, vi. 76. Cleomenis de eo dictum, ibid.
- Erechtheus rex Atheniensium, viii. 44.
- Orithyia pater, vii. 189. ab Homero laudatus, ii. 28. ei apud Athen. sacra afferunt Epidaurii, v. 82. ejus templum in arce Atheniensium, viii. 55.
- Eresione Homeri, ii. 33. contra Eretriam et Athenienses, duces Persarum missi, v. 94. Eretriensium et Persarum acris pugna, vi. 101. Eretria et Eretrienses a Persis subacti, vi. 101. Eretriensium naves Milesiis auxiliantur, ut gratiam reddant, v. 99. Eretrienses Iones, viii. 46. Eretrienses Susa abducti clementer a Dario tractati, vii. 119.
- Eridanus fluvius. fabula Herodoto, iii. 115.
- Erinnyes Laii et Œdipi, iv. 149.

- Erinnyum delubrum, iv. 149.
 Erochus urbs, viii. 55.
 Error parit damna, vii. 10. §. 6.
 Erxander, Cois pater, iv. 97. v. 37.
 Erycis regio, Heraclidarum, v. 43.
 Erycina regio, v. 45.
 Erythia insula, iv. 8.
 Ἐρυθρὴ βῶλος urbs sic dicta, *id est, rubra gleba*, ii. 111.
 Erythræ, i. 142.
 Erythræorum cum Chiis bellum, i. 18.
 Erythræ Bæot. ix. 15. et 19. Erythræi et Chii eandem sermonis proprietatem servant, i. 142.
 Erythræa urbs aspera et montosa, ii. 18.
 Eryxo, Arcesilai vidua maritū interemptorem necat, iv. 160.
 Etearchus rex Axi, iv. 154. alius Ammoniorum rex, ii. 52.
 Eteocles Laodamantis pater, v. 61.
 Etesias non esse causam augmenti Nili, ii. 20.
 Euænetus Careni filius, vii. 175.
 Euagoras Laco, vi. 105.
 Eualcides Etretrienſium dux, vir illustis, v. 102.
 Eubœa insula, magna ac beata, Cypro non inferior, v. 51. ad eam prælium Græcorum cum Persis gestum, viii. 4, etc.
 Eubœenses ut tractati a Gelone, vii. 156. Eubœensibus datum oraculum, quod male spernunt, viii. 20.
 Euboicum talentum, iii. 89.
 Euboicæ minæ, ibid.
 Eubœæ cava, viii. 15.
 Euclides et Cleander Hippocratis filii, vii. 155.
 Euergetæ regis Persici, viii. 85.
 Euenius Delphoni haruspiciſ pater, ix. 92. sacrarum solis ovium custos, ix. 93. excæcatus misere, et ultio ob id de Apolloniatis sumpta, ibid. cæcus divinationem obtinet, ix. 94.
 Eucltho Salaminis rex, iv. 162. v. 104. ab eo thuribulum dedicatum Delphis, ibid. circa eum et Pheretimam acta, ibid.
 Euesperidæ bonum solum incolentes, iv. 171.
 Eumelus Admeti fil. ii. 2.
 Eumenes Anagrasius Atheniensis præstantissimus in pugna navali, viii. 95.
 Eunomus Polydectis filius, viii. 151.
 Eunuchi apud Persas pretiosiores quam servi non castrati, viii. 105.
 Eupalinus, Naustrophi filius, architectus, iii. 60.
 Euphorbus Alcimachi, proditor Eretriæ, vi. 101.
 Euphorion, Æschyli poetæ pater, ii. 156.
 Euphorion Cynægiri pater, vi. 114.
 Euphorion Laphanis pater, qui Castorem et Pollucem in domum suam recepit et in omnes homines fuit hospitalis, vi. 127.
 Euphrates flumen, i. 180. v. 52. tortuosus a Nitocri redditus, i. 185.
 Euripus, v. 77. vii. 175. viii. 15.
 Europa Cretensibus raptā, i. 2. Europæ filii Sarpedon et Minos, i. 175. Europa Tyria an nomen Europæ dederit, iv. 45.
 Europa longitudine Asiam et Africam, non et latitudine, assequitur, iv. 42. 45. Europæ commoditates, vii. 5. Europæ nomen unde impositum, iv. 45. Europæ extrema ignota, iii. 115. 116.
 Euryanax Doriei filius, collega Pausaniæ, ix. 10. 55. 55.
 Eurybates quinquertio, vi. 92. ejus clades et interitus, ibid. ix. 74.
 Eurybiades, Euryclidæ filius, dux classis Græcorum, viii. 2. in Eurybiade consilii inopia, viii. 74. Eurybiadæ laus, viii. 124.
 Euryclides, viii. 2.
 Eurycrates Polydori filius, vii. 204.
 Eurycratides Anaxandri filius, vii. 204.
 Eurydame Leutyichidis uxor, vi. 71. ejus genus, ibid.
 Eurydemus Epialtæ pater, vii. 215.
 Euryleon cum Dorico coloniæ deductor, unus superstes e bello, v. 46. Selinutorum tyrannus, ibid. ejus interitus, ibid.
 Eurmachus Leontiadis pater, vii. 205.
 Eurmachus Leontiadis filius interemptus, vii. 235.
 Euryphon Proclis filius, viii. 151.
 Eurypylus frater Thoracis Larissæi, ix. 58.
 Eurysthenes, Aristodemi filius, vii. 204.
 Eurysthenis familia honoratior, vi. 51.
 Eurysthenes et Procles gemini, Spartæ reges, iv. 147. vi. 52. oraculum super eis consultum, ibid. eorum dissensio per omnem vitam, ibid. circa eos et Theram avunculum pro regno acta, iv. 147.
 Eurystheus, ix. 26. 27. genus ejus nolunt labefieri Lacedæmonii, v. 40.
 Eurytus et Aristodemus ob extremam lippitudinem e castris a Leonide remittuntur, vii. 229. Euryti virtus et interitus, ibid.
 Euthynus Hermolycei pater, ix. 105.
 Eutyichides Sophanis pater, ix. 73.
 Euxinum mare. i. 6. 72.
 Euxini ponti nationes, iv. 47.
 Exampæus locus inter Borysthenem et Hypanin. iv. 52. et 81.
 Exercitu donari apud Persas, eximium, ix. 109.
 Exitus rerum inspicendus, i. 32. cum initio non est manifestus, vii. 51.
 Experiendo fiunt omnia, vii. 9.

Expiandi modus idem fere apud Lydos qui apud Græcos, i. 55. expiatio Adraſti fratricidæ, *ibid.* expiatio Deli, i. 64.

F

Fabas nec ſerunt Ægyptii nec edunt, ii. 57.

Fabæ in ſortitionibus, vi. 109.

ad Famem marcendam quid Lydi excogitaverint, i. 94. fames immanis in caſtris Cambyſis, ii. 25. fames in Xerxis exercitu, in reditu, viii. 115. fames obſeſſorum Seſti, ix. 118. familia quadrigam alens, vi. 55.

Fanum Jovis Thebani, i. 182. Jovis Beli, i. 181. Jovis ſub fago conditum, ii. 56. Protei, ii. 112. Veneris Uraniæ vetuſtiſſimum, i. 105. Apollinis, viii. 155. Pallenidis Minervæ, i. 62. Æaci, v. 89. Phylaci, viii. 59. Autonoi, *ibid.* Androcratis herois, ix. 25. fanum Græcum maximum et celeberrimum in Ægypto, ii. 178.

Fato ſortem deſtinatam deo quoque fugere impoſſibile, i. 91. fati neceſſitas, i. 91. iii. 45. 63. v. 92.

Fax Vulcani, viii. 98.

Felis amantiſſima fœtuum, ii. 66. Ægyptiorum circa hoc animal ſuperſtitio, *ibid.* felium ſepulturæ, ii. 67.

Felicitas humana in eodem tenore non perſtat, i. 5. felicitas Polycratis inſidiola, iii. 40. *etc.*

Ferrum ad perneciẽ hominum, i. 68.

Ferri compactionem ſolus omnium excogitavit Glaucus Chius, i. 25.

Festa ad imitationem inſtituta, iii. 48.

Festi celebratio, i. 191.

Festatio parit errores, vii. 10. §. 6.

Festum Cyzicenorum, matri deorum, iv. 76. feſtum Ægyptiorum abrogatum a Cambyſe, iii. 29. feſta Ægyptiorum, Dianæ, Iſidis, Minervæ, Solis, Latonæ, Martis, ii. 59. feſtum Minervæ, iv. 180. feſtum Dionyſi, ii. 48. iii. 97. feſtum Theophania, i. 51. feſtum Perſarum, *μαροφόνια* dictum, iii. 79. feſta Apaturia, i. 47. feſti nomen, Accenſio lucernarum, ii. 62.

Fidei dandæ modus apud Naſamones, iv. 172. fides Arabum firmiſſima, iii. 8.

Filios regum benigne tractant Perſæ, iii. 15.

Fibularum in veſte ab feminis periculum, v. 87.

Ficus non habebant Perſæ, i. 71.

Finitimos Medi et Perſæ colunt, i. 134.

Flamma e pectore ſimulacri eſſulget, vi. 82.

Fluvios inter omnia religioſe colunt Perſæ, i. 158. fluviorum Scythiæ nomina, Iſter, Tyres, Hypanis, Boryſthenis, Panticapes, Hypacyris, Gerrihus, Tanais, iv. 47. fluviorum Thraciæ nomina, Tearus, Contadeſdus, Agrianes, Hebrus, iv. 90. Theſſaliæ fl. præcipui hi quinque, Peneus, Apidanus, Onochonus, Enipeus, Pamisus, vii. 29. *Penci autem fit mentio et cap. proxime præced.* Araxes qualis et quantus, i. 202. Aſopus, ix. 15. 50. Achelous, ii. 10. Axius, vii. 23. Corys in Arabia, iii. 9. Cinyps, iv. 175. Crathis, i. 145. Caicus, vii. 21. Contadeſdus, iv. 90. Choaspes, v. 49. Gerrihus, iv. 19. Gyndes, v. 52. Halys, i. 72. Hypanis, iv. 47. Is, i. 179. Melas, vii. 58. Phasis, ii. 105. iv. 58. Parthenius, ii. 104. Pirus ingens fluvius, i. 145. Panticapes, iv. 54. Sperchius, vii. 198. 228. Thermodon, ii. 104. ix. 27. Tigris, i. 189. Tanais, iv. 20. Tyres, iv. 11. 51. Triton, iv. 191.

Fluvii quorum aqua exercitui Xerxis defecerit, vii. 42. 108. 196. *fit autem mentio huiusdefectionis, etc.* 21. *et* 187.

Fœdus affinitate firmatum, i. 74. fœderis ineundi ratio apud Scythas, iv. 70. apud Arabes, iii. 8. fœdus a Babylonis cum Croſo initum, i. 74. fœdus Croſi cum Amasi Ægyptiorum rege, *ibid.* Polycratis cum Amasi rege, iii. 59. fœdus perfidum Perſarum cum Barcæis, iv. 201.

Fœmina exuta tunica verecundiam pariter exuit, i. 8. fœminæ Ægyptiæ humeris bajulant, viri capitibus onera imponunt, ii. 35. fœminæ apud Ægyptios negotiantur, *ibid.* fœminæ Zaucum curru aurigantur in bellum, iv. 195. fœminas Athenienſium a Braurone prædati Pelasgi, iv. 145. vi. 158. fœminæ ex Asia raptæ, i. 23. 4. fœminarum Barcearum mamillæ circa muros appenſæ, v. 502. fœminæ a Babylonis ſtrangulatæ ne frumentum absumerent, iii. 150. earum quinquaginta millia Babylonis a Dario ſuppeditata, ut ſuccreſceret ſoholes, iii. 159. fœminæ colo et ſimilibus rebus donandæ, non exercitu, iv. 162. fœminas adducere, Perſarum convivantium mos. v. 18. fœminæ virili virtute, viii. 88. fœminæ agreſtes, iv. 19. fœmina virgo, quæ erat ſemivipera, iv. 9. fœmineus morbus fanî Veneris ſpoliatoribus immiſſus, i. 105.

Fodiendi ratio ut terra eſſoſſa non prodeat, ii. 150.

- Fons Thestes, iv. 159. fons Apollinis, i. 118. fons Solis, iv. 181. fons Gargaphie, ix. 25. fontes Mæandri, vii. 26. fons, in quo qui loti sunt, efficiuntur perinde atque oleo inuncti, violam olentes, iii. 25. fons quidam amarisimus, iv. 52. 81. fontes novem aquarum. *vide* Novem fontes.
- Formicæ Indicæ ubi nascentur canum magnitudine, earumque descriptio, iii. 102. *etc.* ubi ut illis Indi aurum suffurentur.
- Fortunam bonam in vita et in morte experiri difficile est, iii. 45. fortuna consilium aliquando superat, vii. 10. §. 4. fortunati iidem semper non sunt, i. 207.
- Forum nullum est Persis, i. 153. fora Græcorum, *ibid.*
- Fratrem præ marito et liberis uxor Intaphernis saluum cupit, et sui desiderii rationem reddit, iii. 119.
- Frigoris vis apud Cimmerium Bosphorum, iv. 28.
- Fructus quarundam arborum, qui jactus in ignem odore suo circumstantes inebriat, i. 202.
- Fulgura et tonitrua sive, *περηστῆρες*, in Xerxis exercitum ingruunt, et complures occidunt, vii. 42.
- Fulmen in ædes Scylæ reges delapsum, iv. 79. fulmina grandes arbores aut ædificia percutiunt, vii. 10. fulmina in barbaros Delphis e cælo demissa, viii. 57.
- Furens homo, iii. 38.
- Fures pecuniæ Sardanapali, ii. 150. fures regiarum Rhampsiniti pecuniarum et eorum solertia, ii. 121.
- Fustuaria pugna apud Ægyptios in sacris, ii. 75.
- G
- Gades, iv. 8.
- Gæson locus, ix. 97.
- Galaica regio, ætate Hærodoti Briantia, vii. 108.
- Galea Corinthia, iv. 180.
- Galepsus, Græca urbs, vii. 122.
- Gamori Syracusani, vii. 155.
- Gandarii pop. iii. 91. eorum armatura et dux in Xerxis exercitu, vii. 66.
- Garamantes pop. et eorum mores, iv. 174. *et* 185.
- Gargaphie fons, ix. 25. 48.
- Gauanes Temeno oriundus, viii. 157.
- Γεσλιζης, dæmon, iv. 94.
- Gela a Lindiis condita, vii. 153. ejus tyrannus Hippocrates, vi. 23. Gela Hieroni a Gelone fratre demandata, vii. 156.
- Geleon, Ionis fil. v. 66.
- Gelo Siciliæ tyrannus, ejusque potentia, et opes, vii. 145. 153. 157. 158. quomodo creverit et ad regnum pervenerit, vii. 153. 154. 155. *etc.* circa eum et legatos Græcorum acta, vii. 153. 154. *etc.* ejus res gestæ, vii. 155. 156. 158.
- Gelonus Herculis filius, iv. 10.
- Gelonus Budinorum urbs, iv. 108.
- Geloni quondam Græci, *ibid.* eorum mores, iv. 109.
- Gelu maximum ubi, iv. 28.
- Genitura Indorum qualis, iii. 101. per Generationes computatio, ii. 142.
- Geomètria unde ad Græcos venerit, ii. 109.
- Gephyræi unde oriundi, v. 57. Athenas commigrant, et cur, v. 57. 62. ubi templa seorsum ab eis extructa, *etc.* v. 62.
- Geræstus, ix. 105.
- Gergis Arizi filius imperator in Xerxis exercitu, vii. 82.
- Gergithæ, vii. 45. e priscis Teucris, v. 122.
- Germanii, Persarum genus, i. 125.
- Gerra Persarum, ix. 60. 61. 98. Gerrhus locus, iv. 53.
- Gerrhus fluvius, iv. 19. 47. ejus descriptio, iv. 56.
- Geryonis vaccæ, iv. 8.
- Getæ immortales a Dario subacti, iv. 93. qui dein exercitum Darii sequuntur, iv. 96. eorum dæmon Zamolxis, iv. 94.
- Gigonus urbs, vii. 125.
- Gilgammæ, populus Afer et ejus descriptio, iv. 169.
- Gillus Tarentinus exul, redimit Persas et ad Parium reportat, iii. 138. Darius eum frustra per Cnidios reducere Tarentum conatur, *ibid.*
- Gindanes populus, iv. 176. uxorem eorum fimbriæ pelliceæ in vestimentis, *ibid.*
- Glaucan Leagri pater, ix. 75.
- Glaucus Chius, i. 25. solus omnium compactionis ferri excogitator, *ibid.*
- Glaucus Chius caprarius, ii. 21. 22. 23.
- Glaucus Epicydis fil. vi. 86. §. 1. ejus laus, *ibid.* depositum suscipit ab hospite Milesio, *ibid.* id postea suscepisse negat, vi. 86. §. 2. Pythiam consulit an jurejurando pecuniam intervertat, vi. 86. §. 5. ejus genus funditus interit, vi. 86. §. 4.
- Glaucus Hippolochi fil. i. 147.
- Glisantem et Tanagram Thermodon interfuit, ix. 43.
- Gnurus Lyci filius, Anacharsidis pater, iv. 76.
- Gnomonis inventores Babylonii, ii. 109.
- Gobryas et magi occisoribus, iii. 70. 75. 78. Gobryas Mardonii pater, vii. 82. Gobryæ consilium de abeundo e Scy-

- thia, Dario datum, iv. 132. 154.
 Gobryæ uxor, Darii soror, vii. 5.
 Gobryæ filia uxor Darii, vii. 2.
 Gonnus urbs, vii. 128. 173.
 Gordius, Midæ pater, i. 14. viii. 138.
 avusAdrasti, i. 35. 55.
 Gorgo Cleomenis filia, v. 48. patrem
 scite monet ut sibi caveat ab Arista-
 gora, v. 51. eadem Leonidæ uxor,
 ut Demarati tabellas aperiri monu-
 erit, vii. 239.
 Gorgonis caput ex Africa affert Perseus,
 ii. 91.
 Gorgus Salaminis Cypriæ rex, v. 104.
 viii. 2. 11. spoliatus a fratre, v. 104.
 eam recipit, v. 115.
 Gorgus, Chersis filius, dux in classe
 Xerxis, vii. 98.
 Græcia temperatiss. anni tempestates
 sortita, iii. 106. Græcia paupertatis
 alumna, hospes virtutis, vii. 102.
 non imperatorum indiga in bello
 Pers. sed exercitus, vii. 161. in eam
 primi a Dario exploratores missi, iii.
 153. 158. Græciæ infensior unde
 redditus Darius, vii. 51. in Græciam
 caduceatores missi ad petendum ter-
 ram et aquam, vi. 48. vii. 32. Græ-
 cia a quo tempore et sub quibus plus
 mali passa, vi. 98.
 Græcorum et Persarum in cultu deorum
 collatio, i. 151. Græcorum cœnæ
 quo dicto a Persis perstringantur, i.
 153. Græcorum festorum nomina
 eadem litera finiunt, i. 148. Græ-
 corum negociationes, i. 155. Græ-
 corum literæ et calculi, ii. 36. v. 58.
 Græci ab Ægyptiis pleraque sump-
 sere, ii. 49. 50. 51. 58. Græca lin-
 gua quando primum in Ægyptum
 introducta, ii. 154. Græcorum in
 Ægypto negociationes, fana, urbes,
 ii. 178. Græcorum deorum ætas cum
 Ægyptiorum collata, ii. 144. 145.
 146. Græcorum natalitia, iv. 26.
 Græci in templis non cœunt, ut nec
 Ægyptii, sicut alii mortales, ii. 64.
 Græci vestem et ægidias Minervæ et
 alia ab Afris mutuati, iv. 189. Græ-
 corum et Lydorum leges prope simi-
 les, i. 94. Græcorum ampla fora, i.
 153. Græci puerorum amoribus de-
 diti, i. 135. Græca gens dexterior
 quam barbara et ab ineptiis abhor-
 rens, i. 60. Græci virtutis certamen
 agunt, non pecuniæ, viii. 26. Græ-
 cos auctores injuriarum aiunt bar-
 bari, i. 2. 4. universi ante Cræsi im-
 perium liberi fuere, i. 6. Græcorum
 potentissimos sibi conciliat Cræsus,
 i. 56. Ignorantia ante res Persicas,
 ut Samum et columnas Herculis
 æque distare opinarentur, viii. 152.
 Græcis discordiæ principium cum
 Persis quod extiterit, i. 5. Græcis et
 barbaris malorum initium, v. 97.
 Græcorum variæ sententiæ de loco
 pugnæ navali constituendo, viii. 49.
 Græcorum ducum dissensus in bello
 Persico, viii. 74. Græcorum conci-
 lium contra Xerxem, vii. 145. Græ-
 corum consultatio insequantur hostes
 neene, viii. 108. 109. Græcorum
 consilium de bello Thebis inferendo,
 ix. 86. Græcorum a Mycale profec-
 torum consultatio, ix. 114. Græco-
 rum duces ad Pylas, vii. 204. Græco-
 rum duces ad Salaminem qui fuerint
 præstantissimi et præmia iis data, vii.
 125. 124. Græcorum præstantissimi
 Lacedæmonii, i. 69. Græcorum stren-
 uissimi et civitatum et virorum con-
 tra Medos, ix. 71. Græcorum præ-
 stantissimi ad Mycalen, ix. 105. Græ-
 corum præstantissimi in pugna na-
 vali, vii. 17. Græci Ægyptum inco-
 lentes cum Canbyse congregiuntur
 sanguine epoto, iii. 11. contra Græ-
 cos expeditionem Xerxis quid move-
 rit, vii. 6. ubi Xerxem excipere sta-
 tuerint, vii. 177. Xerxem qui Græco-
 rum opperiebantur ad Thermopylas,
 vii. 202. eorum fœdus contra eos,
 qui non adacti necessitate cum Xerxe
 pepigerant, vii. 152. e Græcis qui
 terrestres copias Xerxi præbuerint,
 et qui nauticas, vii. 185. et alii qui
 se recens adjunxerunt Xerxis exerci-
 tui, viii. 66. Græcorum exercitus
 contra Mardonium ad Plataeas quibus
 et quomodo comparatus et instrue-
 tus, ix. 29. Græci contra Mardo-
 nium castra ubi locarint, ix. 19.
 quem locum permutant, ix. 51. 52.
 Græci prædam Mardonii inter se dis-
 partiuntur, ix. 81. Græci qui naves
 ad classem Græcorum suppeditarunt,
 viii. 45. 44. et seq. Græcorum præ-
 lium ad Eubœam gestum, viii. 11.
 12. Græcorum classis ad Salaminem
 perstat Atheniensium rogatu, viii. 40.
 Græci classem ad Samum applicant,
 ix. 96. Græci fugam facere volentes
 ut a Themistocle retenti, viii. 4.
 Græci Olympia agentes et alia certa-
 mina in medio bello, viii. 26.
 Græcoscythæ, iv. 17.
 Gratiarum collis, iv. 175.
 Grinus Æsanii filius, Theræ insulæ
 rex, iv. 150.
 Grynea urbs, i. 149.
 Grues, plagæ Scythicæ hyemem fugi-
 entes, quo se conferant, ii. 22.
 Grypes aurum servantes, iii. 116. iv. 15.
 Gygadas Delphis dictus thesaurus, ab
 Gyge donatus, i. 14.
 Gygæa palus, proxima Alyattis sepul-
 cro, i. 95.

Gygæa Amyntæ filia, v. 21. viii. 156.
 Bubari collocata a fratre Alexandro,
 v. 21. viii. 156.
 Gyges, Dascyli filius, i. 8. Candaulis
 satelles, i. 8. vel Heraclidarum, i.
 91. ejus circa uxorem Candaulis acta,
 i. 8. 9. *etc.* Candaulem obtruncat, i.
 12. 91. uxore Candaulis et regno
 pottus, i. 15. 91. donaria Delphos
 ab eo missa, i. 14. et primus barbarorum
 is munera apud Delphos posuit,
 ibid. Mileto et Smyrnæ arma
 infert, Colophonem vi capit, ibid.
 quot annos regnarit, ibid. ejus filius
 Ardys, i. 15.
 Gyges pater Myrsi, iii. 122.
 Gymnicum certamen, ii. 91.
 Gymnopædiæ Lacedæmoniorum, vi. 67.
 Gyndes fluvius unde oriatur, et quo usque
 fluat, i. 189. v. 52. a Cyro in ccc.
 ac sexaginta rivos ductus, i. 202. v.
 52.
 Gyzantes, Afri, iv. 194. simiarum comestores,
 ibid.

H

Hæmus mons Scythiæ, ejus e jugis
 tres fluvii manant, iv. 49.
 Haliacmon amnis, vii. 127.
 Halicarnassus civitas, ii. 178. cur privata
 sacrorum participatione, i. 144.
 Pedasensibus vicina, viii. 104.
 Halys amnis, i. 5. vii. 26. post Phrygiam,
 v. 52. quos populos interfluat,
 i. 72. ejus fluxum quomodo averterit
 Thales Milesius, i. 75. intra Halym
 fluvium populi a Cræso subacti, i. 28.
 Hamilcar, v. Amilcar.
 Hannon Amilcaris pater, vii. 165.
 Harmamithres et Tithæus Xerxis equitatus
 præfecti, vii. 88.
 Harmatides Dithyrambi pater, vii. 227.
 Harmocydes, Phocensium dux, ix. 17.
 Harmodius et Aristogiton Hipparchi
 interfectores, v. 55. liberatores Athenarum,
 vi. 123.
 Harpagi Medi familiaritas et autoritas
 apud Astyagem, i. 108. et negotium
 datur interimendi, Cyri, ibid. et domus
 in lucro ideo i. 111. quia jussum
 non exequutus, carnibus filii ab Astyage
 pastus, i. 119. et ejus constantia
 in perferenda Astyagis crudelitate,
 ibid. Astyagis ulciscendi cupidus, quo
 pacto defectionem molitus fuit, i.
 125. *et seq.* Astyagi a Cyro capto
 insultat, i. 129. Mazari defuncto succedit,
 i. 162. gesta ab eo adversus
 Ionas, i. 162. 165. *et seq.* literæ ejus
 ad Cyrum scriptæ missæque occulte,
 i. 125. 124.
 Harpagus alius Persa dux, vi. 28. capit
 Histiaum vivum et in crucem agit,
 vi. 28. 50.
 Haruspicina Menelai nefaria, ii. 119.
 Hebes tesseram dat Leutychides militibus,
 ix. 98.
 Hebrus fluvius, iv. 90. vii. 59.
 Hecataeus, Hegesandri filius, historiographus,
 ii. 145. v. 125. vi. 157. ejus
 genus, *etc.* ii. 145. *et seq.* bellum adversus
 Persas dissuadet Aristagoræ,
 v. 56. ejusdem consilium Aristagoræ
 datum, v. 125.
 Hecatonnesi, i. 151.
 Hector natu major et virtute præstantior
 Alexandro, iii. 120.
 Hegesicles et Leon Spartæ reges, i. 65.
 Hegesander Hecatæi pater, v. 125. vi.
 157.
 Hegesipyle, Olori, regis Thracum, filia,
 Miltiadi collocata, vi. 59.
 Hegesistratus Sigei tyrannus, v. 94.
 ejus pugna cum Mitylenæis pro Sigeo,
 ibid.
 Hegesistratus haruspex, Telliadarum
 præstantissimus, in Mardonii exercitu,
 ix. 37. ejus audacia mira et initeritus,
 ibid.
 Hegesistratus Aristagoræ filius, legatus
 Samius, ix. 90. 91.
 Hegetoridae, filii Antagoræ, filia, ix.
 76.
 Hegias Tisameni frater, ix. 55.
 Helene Tyndari filia, et ejus raptus
 historia, ii. 112. *et seq.* v. 94. ix. 75.
 templum Therapnæ, vi. 61.
 Helice Achæorum, i. 145.
 Heliconius Neptunus, i. 148.
 Heliopolis, urbs Solis, ii. 5. 7. 8. 9. 59.
 65.
 Heliopolitani Ægyptiorum solertissimi,
 ii. 5.
 Hellen, Dori pater, i. 56.
 Hellenica gens, i. 56. 57.
 Hellenium fanum, ii. 178.
 Hellenodice, v. 22.
 Helles Athamantis filiæ sepulcrum, vii.
 58.
 Hellesponti urbes, vi. 55. Hellespontus
 ubi angustissimus, iv. 85. eum transiit
 Darius, v. 11. Hellespontus ex Asia
 in Europam conjungitur a Xerxe,
 vii. 53. denuo ponte junctus, vii. 56.
 et priore ponte rupto, quomodo a Xerxe
 castigatus, vii. 55. Hellesponti trajectus
 stadiorum septem, vii. 54. Hellesponto
 phiala aurea datur a Xerxe, aureus crater,
 et gladius Persicus ejus placandi, vii.
 54.
 Hellespontii in Xerxis classe militantes,
 vii. 95. eis pontium custodia demandata,
 ibid.
 Hellespontias ventus, vii. 188.
 Heliopis, viii. 25.

- Helisyci, vii. 165.
 Helotarum ruditas in distinguendo ære
 ab auro, ix. 80.
 Hephæstiensis in Lemno, vi. 140.
 Heraclæa Siciliæ ab Hercule condita, v.
 45.
 Heraclidæ ex Iardani ancilla et Hercule
 geniti, i. 7. eorum imperium quam-
 diu duraverit in Asia et ut fuerit
 translatum, i. 7. eorum ultio in ab-
 nepotem Gygis devoluta, i. 13.
 Heraclidæ in Peloponnesum redire co-
 nati, ix. 26.
 Heraclides Ibanolis fil. v. 122. ejus in-
 sidia Persis structæ, *ibid.*
 Heraclides Aristodici Cymæi pater, i.
 158.
 Heraclides Aristagoræ Cymæi pater, v.
 37.
 Heræi urbs sive Heræopolis, iv. 90.
 Hercules Amphitryone et Alcmena ge-
 nitus, ii. 43. 24. 45. 145. 146. ejus
 tres liberi ex Echidna, iv. 10. ex
 Hercule et Iardani ancilla geniti
 Heraclidæ, i. 7. Hercules Hylli
 pater, vii. 43. viii. 151. auctor
 generis Leonidæ, vii. 204. Hercules
 e deorum novissimis apud Græcos:
 apud Ægyptios secus, ii. 145. Hercu-
 les Olympius, ii. 44. Hercules Græ-
 corum, ii. 45. Herculis templum in
 Cynosarge, vi. 116. Herculis in Ma-
 rathone templum, vi. 108. 116. Her-
 culis templum servis pro asylo, ii.
 115. Herculis Tyri templum, ii. 44.
 Herculis Thasii templum, *ibid.* Hercu-
 li bifaria templa cur dentur, *ibid.*
 Herculis oraculum, ii. 85. Herculis
 in Scythiam adventus, *etc.* iv. 8. 9.
 ejus arcus, baltheus, iv. 10. ejus tres
 filii, *ibid.* Scytharum deus, iv. 59.
 ejus vestigium in petra, iv. 82. Her-
 culis ara apud Pylas, vii. 176. Hercu-
 les relictus ab Argonautis, vii. 193.
 Herculi fert opem fl. Dyras, vii.
 193.
 Herculeæ columnæ, iv. 181. *et* 185.
 Hermeus sinus, ii. 2.
 Hermion Lasi pater, vii. 6.
 Hermione Dryopum civitas, viii. 75.
 Hermionenses, iii. 59. viii. 45.
 Hermippus Atarnites, vi. 4.
 Hermolycus Atheniensis, Euthyni fi-
 lius in pancratio celebris, ix. 105.
 Hermophantus dux contra Persas ad
 Sardis, v. 99.
 Hermotimus Pedasensis inter eunuchos
 apud regem magnæ auctoritatis, viii.
 104. exsectorem suum Panionium
 quomodo ultus, viii. 105. 106.
 Hermotybies, Ægyptiorum pugnatu-
 rum genus, ii. 164. ix. 51. quas pla-
 gas incolant, ii. 165. tantum rei mi-
 litari vacant, ii. 165. 168. *ubi et alia.*
 Hermus amnis, i. 55. 80. v. 101. ii. 9.
 Heroës ignoti Ægypto, ii. 50.
 Heroibus Trojanis parentatum a Xerxe,
 vii. 45.
 Herodotus posterior Homero et He-
 siodo annis quadringentis, ii. 53.
 ejus ætas citra Mærin. ii. 13. ejus
 cautio circa ea, quæ ad rem divinam
 pertinent, ii. 5. 65. 171. ejus mos in
 distinguendo, vii. 152. ejus collo-
 quium cum Vulcani sacerdotibus, ii.
 5. et item cum quodam Archia, iii.
 55. ejus sententia de Ægypto, ii. 15.
 de Nilo, ii. 24. de Persarum moribus,
 i. 157. de hoc, an, si intra Ilium fuis-
 set Helena, reddita fuisset, ii. 120.
 vidit bella Peloponnesiorum et Athe-
 niensium, vii. 137. ejus peregrinatio-
 nes *φιλιπποῦ* gratia, ii. 1. 2. 44.
 postponit Alcæonidis Harmodium
 et Aristogitona, vi. 123.
 Herodotus Basilidæ filius, viii. 152.
 Herophantus Parienus, iv. 158.
 Heros conditor urbis, i. 168. diversus
 ab immortalis, ii. 44.
 Heroum Astrobaci, vi. 69.
 Heryps Timogenidæ pater, ix. 58.
 Hesiodus quadringentis annis extitit
 ante Herodotum, ii. 55. Hesiodus et
 Homerus de diis scripserunt, *ibid.*
 ejus mentio fit et, iv. 56.
 Hexapolis quæ sæculo Herodoti Penta-
 polis dicta, i. 144.
 Hieron Gelonis frater, vii. 156.
 Hieronymus Andrius, ix. 55.
 Hilotæ septem circa unum Spartæum,
 ix. 28.
 Himera Siciliæ, vi. 24. vii. 165.
 Hippagogæ naves, quibus equi vehun-
 tur, vi. 48. vii. 97.
 Hipparchus, Pisistrati filius, Hippæ
 frater, v. 55. Onomacritum Athenis
 cur ejecit, vii. 6. ejus somnium, v.
 56. ab Harmodio at Aristogitone in-
 teremptus, v. 55. vi. 123.
 Hippas, Pisistrati filius, i. 61. eum
 Athenas reducere volunt Lacedæmo-
 nii, v. 91. sed frustra, v. 95. ei visum
 in somnis oblatum, vi. 107. ei dens
 tussiendo excussus, *ibid.*
 Hippobotarum prædia, v. 77. vi. 100.
 Hippoclidæ, Tisandri filius proculus Aga-
 ristæ, vi. 127. ejus majores Cypseli
 Corinthii propinqui, vi. 128. ejus
 laus præ ceteris procis, *ibid.* ejus sal-
 tationes et gesticulationes propter
 quas excidit nuptiis, vi. 150.
 Hippocles Lampacenus, iv. 158.
 Hippocoon Scæi pater, v. 60.
 Hippocrates Pisistrati pater, Athenæ-
 rum tyranni, i. 59. v. 65.
 Hippocrates Megacis fil. vi. 151.
 Hippocrates Gelæ tyrannus, Cleandri
 frater, vi. 23. vii. 154. a Zancleis ar-

- cessitus, eos Samiis prodit, *ibid.* ejus interitus, vii. 155.
- Hippocrates, Smindyridis pater, vi. 127.
- Hippocratides Leutychedis filius, viii. 151.
- Hippolai promont, iv. 55.
- Hippolochus Glauci pater, i. 147.
- Hippomachus, Græcorum qui erant cum Mardonio haruspex, ix. 37.
- Hipponicus Calliæ pater, vii. 151.
- Hipponicus Calliæ filius, vi. 121.
- Hippopotamus, ii. 71.
- Hippotoxotæ, ix. 49.
- Hircus Ægyptiace Mendes dictus, ii. 46. hirci urina spasmus liberant pueros suos Afri, iv. 187. hircorum hircus innatum ledanum apud Arabes, iii. 112. hircus cum muliere coiens, ii. 46.
- Histiæ Scytharum regina, iv. 127.
- Histiæa, vii. 23.
- Histiæi, *ibid.*
- Histiæotis ora, i. 56. vii. 175.
- Histiæus Milesius, Lysagoræ filius, iv. 158. v. 50. vir solers et industrius, v. 23. ejus de ponte non deserendo sententia, qua re de Dario et Persis bene meritis, iv. 137. v. 11. vi. 50. vii. 10. a Dario defectionis Ionum insimulatus, v. 106. Aristagoram ad defectionem quam occulte sollicitavit, v. 35. ejus ad mare fuga, vi. 2. a Chiis in vincula conjectus, sed liberatus consilio ejus intellecto, vi. 2. Miletum reductus, a quibus rejicitur et vulneratur, vi. 5. ejus res circa Byzantium, vi. 26. res gestæ contra Chios, vi. 26. 27. contra Thasum contendit, vi. 28. quomodo captus et interfectus, vi. 29. in crucem sublatum ab Artapherne et Harpago, vi. 50. ejus gratia etiam mortui apud Darium, *ibid.*
- Histiæus Phylaci pater, viii. 85.
- Histiæus Tynnus filius captus, v. 37. dux in classe Xerxis, vii. 98.
- Homerus poëta, vii. 161. quadringentis annis extitit ante Herodotum, ii. 55. veritatem cognovit de Alexandri et Helenæ erroribus, ii. 116. finxit nomen Oceani, ii. 23. Homeri loci citati, *ibid.* iv. 29. Homeri carmina Argos celebrantia, et ideo summota a Clisthene, v. 67. Homeri non sunt versus Cyprii, ii. 117. nec forte Epigoni, iv. 52.
- Homo e deo non gignitur, ii. 143. homo hominem fato impendenti eripere non potest, iii. 43. ix. 16. in hominis natura situm non est avertere quod sit eventurum, iii. 64. hominem omnia consequi est impossibile, i. 32. hominum injuriorum est rapere feminas: raptis ulciscendis operam dare amentium: prudentium, pro nulla habere raptarum pulcritudinem, i. 4. homini satius mori quam vivere, i. 51. mala multa eveniunt, iii. 33. homines in arbitrio fortuitarum et non contra, vii. 49. homo sibi malorum autor, non deus, i. 91. homines molles molliis fert regio, ix. ult. nunc boni in pugna, alio tempore possunt esse segnes, ix. 27. homines unoculi, v. Arimaspi homines, viri et feminae calvi nascentes simis naribus et ingenti mento, iv. 23. homines hominibus vescentes, i. 216. iii. 99. homines senos menses dormientes, iv. 25. homines radicibus vescentes, i. 202. homines piscibus crudis victitantes, *ibid.* homo nullus sine aliquo malo, vii. 203. homines capripedes in montibus, iv. 25. homines excoriant Scythæ, iv. 64. hominum quorundam cum mulieribus concubitus in propatulo, i. 203. cujusque mala, vii. 152.
- Humanæ vitæ anni, i. 52. humanæ vitæ brevitates, et æternæ, vii. 46. humanis in rebus nihil stabile, i. 86. humanarum rerum vicissitudo, et conditio, i. 52. humanarum rerum circulus, i. 207.
- Horarum inventio, ii. 109.
- Hoples Ionis filius, v. 66.
- Hordei foliorum quanta latitudo apud Babylonios, i. 195.
- Horti Midæ, Gordio geniti, viii. 138.
- Hyacinthia Lacedæmoniis solemnia, ix. 6. 11.
- Hyænæ, feræ, iv. 192.
- Hyampeus vertex Parnassi, viii. 59.
- Hyampolis urbs, viii. 28. 55.
- Hyatæ, nomen unius a tribubus Sicyoniis: quod sonat *suales*, v. 68.
- Hybla oppidum, vii. 155.
- Hydrias regio, v. 118.
- Hydarnes Persa, iii. 70. vi. 155. Asianæ oræ præfectus, vii. 155.
- Hydarnes Hydarnis filius imperator in Xerxis exercitu, eorum qui immortales appellabantur, vii. 83. 211.
- Hydarnes Sisamnis pater, vii. 65.
- Hydrea insula Træzeniis obligata, iii. 59.
- Hyela civitas in agro Ænotriæ a quibus possessa, i. 167.
- Ilygennenses pop. iii. 90.
- Hylæa, iv. 18. 54. 55. ejus regionis situs, iv. 76.
- Hyllenses, nomen unius e tribubus Sicyonis, v. 68.
- Hyllus, vi. 51. Herculis filius, vii. 204. viii. 151. ab Echemo in monomachia interfectus, ix. 26.
- Hymæes Darii gener, v. 116. capit Cion Mysiam, v. 122. ejus res gestæ et interitus, *ibid.* sub Hymesso regio Pe-

- lasgis data ab Atheniensibus, vi. 137.
 Hymni in deos Homeri, ii. 9. ab Olene compositi, iv. 35.
 Hypachæi qui postea Cilices dicti, vii. 91.
 Hypacryis fluvii descriptio, iv. 47. 55.
 Hypanis flumen, iv. 17. 18. 47. ejus descriptio, iv. 52.
 Hypanis mater, palus, ibid.
 Hyperanthes et Abrocomes Darii filii cadunt in prælio, vii. 224.
 Hyperborei, iv. 13. 32. 33. 36. eorum sacra, iv. 33.
 Hyperborearum puellarum historia, iv. 33. 34. 35.
 Hypernotii, iv. 36.
 Hyperoche et Laodice Hyperboreorum puellæ, iv. 33.
 Hyrcanii, militantes in exercitu Xerxis, vii. 62. eorum armatura et eorum dux, ibidem.
 Hyrgis fluvius, iv. 57.
 Hyria oppidum, vii. 170.
 Hyrcades Mardus quomodo Sardis adscenderit, i. 84.
 Hysia, oppidum, vi. 108. ix. 15. et 25.
 Hysias et Enoën, Atticæ populos ultimos, occupant Bœotii, v. 74.
 Hystanes, Badris pater, vii. 77.
 Hystaspes Achæmenides, Arsamis filius, Darii pater, i. 209. v. 85. vii. 224. Persis præfectus, iii. 70. Hystaspes Darii filius et Atossæ, dux Bactriorum et Sacarum, vii. 64.
 Hystriches ubi gignantur, iv. 192.
- I.
- Iacchus mysticus, viii. 65.
 Iadmon Samius herus Æsopi, ii. 134.
 Ialysus oppidum, i. 144.
 Iamidæ, v. 44. ix. 35.
 Iapygia, iii. 138. iv. 99. vii. 170.
 Iapyges Messapii, ibid.
 Iardani ancilla, Hercules uxor, mater Heraclidarum, i. 7.
 Iason in Africa, iv. 179. ejus æreus tripus, ibid. circa Aphetas, vii. 193.
 Iatragoras dolo capit classicos duces, v. 57.
 Ibanolis Mylassensis, ibid. Heraclidæ pater, v. 122.
 Iberiam Phocæenses ostenderunt, i. 163.
 Ibis Ægyptiis sacra, ii. 65. 75. ejus forma, et duplex genus, ii. 75. 76.
 Icarium pelagus, vi. 95. et seq.
 Ichnæ urbs terræ Bottiæidis, vii. 123.
 Ichneutæ, ii. 67.
 Ichthyophagi, iii. 19. 20.
 Ida. i. 151. vii. 42.
 Idanthyrus, Saulii fil. rex Scytharum,
- iv. 76. 120. ejus responsio ad Darium, iv. 127.
 Idrias, regio Cariæ, v. 118.
 Jejunia ante sacrificia et festus dies Isidis, ii. 40.
 Ienysus terminus Arabiæ et Syriæ, iii. 5.
 Ignem Persæ deum arbitrantur, iii. 16. infamia notato non dant Spartani, vii. 231. ignes in speculis, vii. 182. ignis Ægyptiis animata bellua, iii. 16. ignis laus Homericæ, ii. 31. ne Ignifer quidem elabatur, viii. 6.
 Iliæ in sacrificiis non cremabant Æoles, ii. 37.
 Ilias minor Homeri, ii. 16. regio ab Æoliis possessa, v. 122.
 Iliadi Minervæ mille boves a Xerxe immolantur, vii. 43.
 Ilium, ii. 10. Ilii obsidio et expugnatio, i. 5. ii. 118. Iliensis ager, v. 94. vii. 42.
 Ilissus fluvius, vii. 189.
 Illyriorum Eneti, i. 196.
 Imbecillitatis necessitas summa, vii. 172.
 Imbribus carentes Africa tractus, iv. 185.
 Imbrus capta ab Otane, v. 26. vi. 41.
 Immortales Getæ, iv. 95. immortales qui apud Persas, vii. 85. et hinc vir immortalis, vii. 31.
 Imperium potens vix quiescit, i. 185.
 Impossibilitatis numen, viii. 111.
 Indus fl. fert crocodilos, iv. 44. Indi in mare ostium explorat Darius, ibid.
 Inarus Afer, iii. 12. 15. vii. 7.
 Inconstantiam rerum humanarum notat Herodotus, i. 5.
 Indi Calantiæ, iii. 97.
 Indi Calatiæ parentibus vescuntur, iii. 38. Indorum multitudo, iii. 94. Indi pecuarii et eorum mores, iii. 98. 99. Indici canes, i. 192. eorum navigia, iii. 99. Indi Padæi ægrotos suos epulantur, ibid. Indorum coitus in propatulo, iii. 101. genitura nigra, ibid. Indis sol matutinus ardentissimus, iii. 104. Indi ut aurum colligant, iii. 102. 104. 105. a Dario subacti, iv. 44. Indorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 65.
 Inimicitiarum nihil medium est, vii. 11.
 Inopiæ et Impossibilitatis numina, viii. 111.
 Insanus quis, iii. 38.
 Insomniorum ludibria, vii. 16.
 Institores primi, Lydi extitere, i. 94.
 Institor quare Darius fuerit appellatus, iii. 89.
 Institutio Persarum puerorum, i. 136.
 Insulæ in Araxe, i. 202. insulæ, E-nussæ, i. 165. insula natans, ii. 156. insulæ Echinades, ii. 10. insula Chem-

- mis, ii. 156. insulæ beatorum, iii. 26. insulæ rubri maris, iii. 95. insulæ Cassiterides Herodoto ignotæ, iii. 115. insulæ Thraciæ objacentes, vii. 185. insulani Iones qui, i. 142.
- Intaphernes unus ex septem Magi occisoribus, iii. 70. facinus, ejusque et domesticorum omnium interitus, præter fratrem uxoris, et filium majorem, iii. 118. 119.
- Intercalaris mensis, i. 52. ii. 4. intercalatio Græcorum et Ægyptiorum, ii. 4.
- Invideri melius quam miserationem habere, iii. 52. invidia a quo abesse debet, iii. 80.
- Inycum oppidum, vi. 25. 24.
- Io filia Inachi regis, i. 1. a Phœnicibus rapitur, ibid. Io stuprata, i. 5. Io ut a Græcis depingatur, ii. 41.
- Iolcon Thessali Hippiae offerunt, v. 94.
- Ion Xuthi filius, vii. 94. viii. 44. Ionis filii, iii. 62.
- Ionæ translationem impediunt Athenienses, ix. 106. Ioniam Harpagus subigit, i. 169. Iones a Cræso primo subacti, i. 6. 28. ad Cyrum legatos mittunt, et quid Cyrus responderit, i. 141. Ionum regio, Asiaticarum pulcherrima, et ejus descriptio, i. 142. secunda defectio a Persis, ix. 104. Ionum duodecim in Peloponneso civitates, i. 143. 145. 146. Iones insulares a reliquis deficient: alios etiam Ionici nominis pudet, i. 143. Iones qui nobilissimi: et de eorum uxoribus, i. 146. Iones ab Achivis, suis sedibus pulsi, i. 145. Ionum reges qua progenie oriundi, i. 147. Iones veri et genuini qui, ibid. Ionum qui ab Apaturis arceantur, ibid. eorum universorum Panionium sacrum, i. 148. Iones insulani Cyro se dedunt, i. 169. Iones Biantis consilium spernunt, i. 170. Iones secundo subacti, i. 169. in Ægyptum quomodo venerint, ii. 152. Ionas Scythæ ut Dario transitum intercludant, frustra adhortantur, iv. 135. 156. Iones captas Sardis incendunt, v. 101. Iones ad Ephesum vincuntur, v. 102. tertio subjugati, vi. 52. eorum de Ægypto sententia reprehensa, ii. 16. eorum tributum, iii. 90. vi. 42. laborum nauticorum insueti, vi. 12. Ionum in Xerxis exercitu armatura, vii. 94. prius Pelasgi Ægialees appellati, ibid. Ionicæ rebellionis occasio, v. 28. etc. vi. 1. Ionicarum navium catalogus, vi. 8. Ionius sinus, vi. 127.
- Ios insula ubi Homerus mortuus, ii. 54. 56.
- Ipheclus pater Protesilai, ix. 116.
- Iphigeniæ apud Tauros cultus, iv. 105.
- Ipni locus quidam, vii. 188.
- Irasa locus ubi, iv. 158.
- Is urbs et flumen, i. 179.
- Isagoras Tisandri filius, v. 66. 70. 72.
- Ischenus sive Ischenous pater Pytheæ, vii. 181. viii. 92.
- Isis *δημήτηρ*, id est Ceres; dicta, ii. 59. 156. Isidi vaccæ sacræ, ii. 41. iv. 186. Isidis simulacrum bubula cornua habens, ii. 41. Isidis templum maximum in urbe Busiri, ii. 59. Isidis et Dionysi filii, ii. 156.
- Ismaris palus famosissima, vii. 109.
- Ismenias Bæotus, ii. 2.
- Ismenii Apollinis templum, v. 59.
- Isonomia, omnium pulcherrima, iii. 80.
- Issedones populus, i. 201. iv. 15. 16. 26. 27. Issedonum mores. ibid.
- Ister ubi, iv. 47. 48. etc. semper sibi par, iv. 48. 50. cum Nilo comparatus, ii. 53. 54. iv. 50. Istri ortus et fluxus, ii. 53. 54. iv. 48. etc.
- Isthmus Cnidia, i. 174. Isthmus Chersonesi muro præseptus a Miltiade, vi. 56.
- Istiaotis locus proximus Ossæ et Olympos, i. 56. v. et Histiaotis.
- Italiothæ, iv. 15.
- Itanus oppidum, iv. 151. iter diurnum, cc. stadiorum, iv. 101.
- Ithaca, ii. 7.
- Ithagene Crithonis fil. ii. 1.
- Ithamates Persa, vii. 67.
- Judices regii apud Persas, iii. 14. 31. judicis corrupti justæ vindictæ exemplum, v. 25.
- Junonis festum, i. 51. Junonis duæ imagines ubi, ii. 182. Junonis templum, iv. 90. ante urbem Plataeas, ix. 52. 60. templum Argis, vi. 81.
- Jupiter expiator, hospitalis, i. 44.
- Jupiter apud Persas Cælum, i. 151. Bel apud Babylonios, i. 181. Ammous, ii. 42. Thebanus, ii. 54. liberator, et ejus templum, iii. 142. Hecæus, vi. 68. Scytharum deus, iv. 59. Papæus apud Scythas, ibid. Lycæus, iv. 205. Carius, v. 66. Lacedæmon, vi. 56. cælestis, ibid. æreus decem cubitorum ubi, ix. 81. Jovi decimæ necessario redduntur, i. 89. Jovis Carii fanum apud Mylassa, i. 171. Jovis Beli templum et simulacrum, i. 181. iii. 158. Jovis Thebænsis templum, i. 182. iii. 42. iv. 181. Jovis simulacrum arietina facie, ii. 42. Jovis fanum apud Thesprotos, ii. 56. Jovis cultus apud Meroë, ii. 29. Jovis oraculum apud Ægyptios, ii. 85.
- Jupiter præcellit omnibus Diis, ii. 156.
- Jupiter Ammoniorum capite arietino, iv. 181. Jovis Ammonii templum a Cambyse incendi jussum, iii. 25.
- Jovis forensis ara, v. 46. Jovis mi-

litaris, *σπασίον*, templum, v. 119. Jovis Olympii delubrum, ii. 7. Jovis sacer currus in Xerxiano exercitu, vii. 40. viii. 115. Jovis Laphystii templum, vii. 197.
 Jurare per aquam Stygis, vi. 74.
 Justitia principis in deponenda tyrannide, viii. 164.
 Justum injusto inimicum, i. 96.
 Justi principis officium, iii. 148.
 Iyræe populus Scythiæ, iv. 22.

K

Kiki, unguentum Ægyptiorum, ii. 94.

L

Labda Amphionis filia et ejus historia, v. 92.
 Labdacus Laii pater, v. 59.
 Labranda, loci nomen, v. 119.
 Labynetis Babyloniorum tyrannus, i. 74. 77.
 Labynitus Assyriæ rex, i. 188.
 Labyrinthus Ægypti, ii. 148.
 Lacedæmon de regione, vi. 58.
 Lacedæmonii Cræso amici, i. 6. 51.
 Græcorum potentissimi, i. 56. eorum leges a Lycurgo latæ, i. 65. bellum Tegeatis inferunt, i. 66. eorum compedes apud Tegeatas, i. 66. quomodo Tegeatis facti sint superiores, i. 68.
 Laconica brevitæ, iii. 46. eorum Argivorumque pro agro Thyrea dimicatio, i. 82. Lacedæm. coma post victoriam de Argivis, ibid. eorum mandata ad Cyrum, i. 155. eorum adversus Polycratem expeditio, iii. 44. in Samum expeditio, ibid. mos in sumendis suppliciis noctu, iv. 146. de se ipsis opinio, vi. 52. regum apud eos jura, funera, etc. vi. 56. 57. 58. eorum observatio lunæ, vi. 106. eorum oratio ad Platæenses, vi. 108. ad Athenienses, viii. 142. eorum virtus bellica, vii. 102. 104. gymnastico ludo se exercent, et comam pectunt, vii. 208. Lacedæmoniorum ccc. ad Pylas clades, vii. 224. occisorum sepultura ad Platæas, ix. 85.
 Lacmon mons, ix. 95.
 Lacrines legatus ad Cyrum, i. 152.
 Lactis emulgenti mos apud Scythas, iv. 2.
 Lacus Tritonidis, iv. 179. lacus unde pix hauritur, iv. 195. lacus Stymphalius, vi. 76. lacus Bæbeis, vii. 129. lacus Gygæus, i. 93. lacus famosissimus Ismaris, etc. vii. 109. ad salem parandum, vii. 50.
 Lada insula, vi. 7.
 Ladice uxor Amasis, ejusque votum, ii. 181.
 Laii Erinnyum delubrum, iv. 149. oracula, v. 43. ejus genus, v. 59.
 Lampito Leutychidis filia, vi. 71.
 Lampon Pythæi filius, ix. 78. ejus nefandum consilium Pausanias respuit, ibid.
 Lampon Thrasyclus fil. ix. 90.
 Lampon Olympiodori pater, ix. 21.
 Lamponium captum ab Otane, v. 26.
 Lampsacus urbs, v. 117.
 Lana arborea ubi, iii. 106.
 Laodamas Phocæensis, iv. 138.
 Laodamas Eteoclis filius monarcha, v. 61.
 Laodamas Sostrati pater, iv. 152.
 Laodice Hyperborea puella, iv. 53.
 Laphanes Euphorionis filius, vi. 127.
 Laurei metalla, vii. 144.
 Laphystius Jupiter, vii. 197.
 Lapidicinæ ad pyramides Memphios, ii. 8.
 Lapis Æthiopicus ad scindendum, ii. 87. Porinus, et Parius, v. 62.
 Lapis Melampygius, vii. 216.
 Lapis acutus ad celandæ sigilla, vii. 69.
 Lapidum acervi a Darii copiis congesti, iv. 92.
 Lapidæus leo, vii. 225.
 Larissa Æoliæ civitas, ii. 11.
 Lasonii, pop. iii. 90. vii. 77.
 Lasus Hermionensis, vii. 6.
 Latonæ oraculum, ii. 155.
 Laus opp. vi. 21.
 Leenæ partus unus in vita cur. iii. 108.
 Leager Glauconis fil. ix. 75.
 Learchus frater Arcesilaum strangulat, iv. 160. ab uxore fratris necatur, ib.
 Lebada, viii. 134.
 Lebæa urbs Macedoniæ, viii. 137.
 Lebedus, i. 142.
 Lectos, ix. 114.
 Ledanum, alias ladanum, ubi nascatur et quomodo comparetur, ejusque medica vis, iii. 112.
 Legati Darii in puteum conjecti, vii. 153. legati non violandi, vii. 137.
 Leges Atheniensium a Solone conditæ, i. 29.
 Leitum (Λήϊτον) Achæi vocant curiam, vii. 197.
 Lemnus capta ab Otane, v. 26.
 Lemno potitur Miltiades, vi. 140.
 Lemnii, viii. 75.
 Lemnia facinora, vi. 138.
 Leo lapideus, vii. 225.
 Leo Sardius, i. 84.
 Leon et Hegesicles Spartiatarum reges, i. 65.
 Leon Eurycratidæ fil. vii. 204.
 Leon, viri nomen, vii. 180.
 Leonis ex auro effigies, i. 50.
 Leonum in Macedonia natura atque

- loca et ubi tantum gignantur, vii. 125. 126.
 Leobotes Spartiatarum rex, *ibid.* Eche-
 strati fil. vii. 204.
 Leocedes Phidonis Argivorum tyranni
 filius, vi. 127.
 Leonides rex Spart. nascitur, v. 41.
 ejus genealogia, vii. 204. ejus stre-
 nuitas ad Thermopylas et mors, vii.
 120. *etc.* 224. tollitur in crucem ejus
 cadaver a Xerxe, vii. 238. ejus cædis
 vindicta, vii. 114. ix. 64.
 Leontiades Eurymachi fil. vii. 205. 233.
 Leontini populus, vii. 154.
 Leoprepes pater Theasidæ, vi. 85. et
 Simonidis, vii. 228.
 Lepreum oppidum, iv. 148.
 Leprosos abominantur Persæ, i. 138.
 Lepus ex equa natus, vii. 57.
 Leporis fecunditas, iii. 108.
 Leros insula, v. 125.
 Lesbus insula, i. 160. sex urbium, i.
 151. a Persis capta, vi. 31. quando
 habitari cœpta, ii. 38.
 Lesbii a Polycrate victi, iii. 59.
 Leucadii Dorica gens, viii. 45.
 Leucas, ii. 6. 7.
 Leuce acte, vii. 25.
 Leucon oppidum Africae, iv. 160.
 Leutychnides Menaris filius, vi. 65. viii.
 151. Zeuxidami pater, vi. 71. ejus
 genealogia, viii. 131. ejus cum De-
 marato inimicitiae, vi. 65. *etc.* causæ
 inimicitiae ex prærepta sibi sponsa,
 vi. 65. jurat Demaratum non esse
 legitimum regem, *ibid.* ejus regis
 facti in locum Demarati cavillum in
 Demaratum, spectantem gymnopæ-
 dias, vi. 67. Spartiatarum rex, *ibid.*
 ejus fuga et mors, vi. 72. ejus oratio
 de deposito reddendo, vi. 86. præfec-
 tus classis, viii. 151. ejus strategema,
 ix. 98.
 Leutychnides Anaxilai fil. viii. 131. ix.
 90.
 Lex omnium rex et domina, vii. 104.
 Laconum, ne uterque rex exeat, v.
 75.
 Liberi cultus apud Meroën, ii. 38. Liber
 Græcis Osiris dictus, ii. 144. v. Dio-
 nysus.
 Libertas est gubernari, in quantum
 quis vult, iii. 85. auget potentiam,
 v. 90.
 Libertatis gustus, vi. 5.
 Lybia unde sortita nomen, iv. 45. Li-
 byæ ambitus et magnitudo, iv. 41.
 42. *etc.* arboribus nuda, iv. 175.
 Libya feris abundans, iv. 181. Libyæ
 incolæ, iv. 168. *etc.*
 Libyæ primi Neptuni nomen habue-
 runt, ii. 50. solis deorum, omnium
 Soli et Lunæ sacrificant, iv. 188.
 Ægyptiis se quidam eorum dedunt,
 iv. 159. Cambysi se dedunt, iii. 13.
 Libyæ tributum, iii. 91. Libyæ
 variae nationes, iv. 168. Libyæ No-
 mades, *id est pastoritii*, iv. 181. 186.
 187. 188. saluberrimo sunt corpore,
 iv. 187. Libyæ pastiorum sacri-
 ficia, iv. 188. Libyæ inventa quæ
 Græci didicerunt, iv. 189. Libyæ in
 Xerxis exercitu armatura, vii. 71. 86.
 Libycus mons, ii. 8.
 Libyssarum mulierum ejulatus, iv. 189.
 Licentia regis Persarum, iii. 31.
 Liches Spartiata unus ex benemeritis,
 i. 67. 68.
 Lida mons Cariae, i. 175.
 Ligures supra Massiliam, v. 9.
 Ligyum in Xerx. exercitu armatura,
 vii. 72.
 Liliæ ingens vis ubi, ii. 92. eorum
 radices esui aptæ, *ibid.*
 Limeneion regionis Milesiorum, i. 18.
 Lindii populus e Rhodo, vii. 155.
 Lindos oppidum, i. 144. ii. 182.
 Linum Colchicum, Sardonicum, Ægyp-
 tium, ii. 105. in Pæonia, v. 12.
 Linus, modulationis genus apud Ægyp-
 tios, i. 79.
 Lipaxus urbs, vii. 123.
 Lipoxais Targitai filius, iv. 5. ab eo
 oriundi Scythæ, iv. 6.
 Lipsydrium oppidum, v. 62. 123.
 Lisæ oppidum, vii. 123.
 Lissus fluvius, vii. 108. ejus aquæ,
 Xerx. copiis non suffecerunt, vii. 109.
 Literæ Histiaei proditæ, vi. 4. litera-
 rum mira occultatio, vii. 239. literæ
 Themistoclis ad Iones lapidi incisæ,
 viii. 22. literarum per sagittam
 transmissio, viii. 128. literæ capiti
 impressæ, v. 35.
 Literæ Græcorum a Phœnicibus, v. 58.
 literæ Cadmeæ, v. 59. Phœnicæ, v.
 58.
 Litus pulcrum, ubi, vi. 25.
 Locri, vii. 152.
 Locri Epizephyrii, vi. 25. Opuntii, vii.
 203. viii. 1.
 Locri Ozolæ, viii. 32.
 Lotio muliebri visum recipit Phero, ii.
 121.
 Lotos ubi plurima, ii. 92. loti radix es-
 culenta, *ibid.* loti fructus descriptio,
 iv. 177.
 Lotus Cyrenæa, ii. 96.
 Lotophagi populus, iv. 177.
 Loxias, iv. 163.
 Lucernarum accensarum festum apud
 Ægyptios, ii. 62. Lucernarum accen-
 sio, *pro crepusculo*, vii. 215.
 Lucinæ tributum, iv. 35.
 Lucus platanorum, v. 119.
 Ludorum primi inventores Lydi, i. 94.
 Ludus literarius 120 puerorum, vi.
 27.

Luna Persarum præses, vii. 37. Lunæ festum, ii. 47.
 Lupi ex hominibus effici dicuntur Neuri, iv. 105. luporum sepultura, ii. 67.
 Lutræ ubi capiantur, iv. 109. Ægyptiis sacræ, ii. 72.
 Luxus Persarum, ix. 81.
 Lycæus Jupiter, iv. 203.
 Lycæretus Mæandrii germanus, v. 27.
 Lycia olim Milyas, i. 173.
 Lycidas senator Athen. cum uxore et liberis lapidatur, ix. 5.
 Lycii in potestatem Cræsi redacti, i. 28. eorum e Creta origo, i. 173. a Lyco nomen accepere, vii. 92. ab Harpago victi, i. 176. populus Dario tributarius, iii. 90. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 92. quondam Termilæ vocati, i. 173. vii. 92. eorum nomen et leges, i. 173.
 Lycii arcus, vii. 77.
 Lycomedes Æschrei fil. vir strenuus, viii. 11.
 Lycopæ Lacedæm. strenuitas, iii. 55.
 Lycophronis Periandri filii interitus, iii. 55. *de eo et in præcedentibus cap.*
 Lycurgus Aristolaidis filius, i. 59. Lycurgus et Megacles Pisistratum ejiciunt, ibid. Lycurgus Spartiata, integerrimæ vitæ, i. 65. ei oraculum a Pythia redditur, ibid. legumlator est apud Lacedæmonios, ibid. Leobotæ Spartiatarum regis tutor, ibid. Lycurgi delubrum apud Spartiatas, i. 56.
 Lycurgus Amianti pater, vi. 127.
 Lycus fluvius, vii. 50. 123.
 Lycus Anacharsidis avus, iv. 76.
 Lycus Pandionis filius, vii. 92. a fratre Ægeo pellitur Athenis, i. 173.
 Lyda mons, i. 174.
 Lydia fluvius, vii. 127.
 Lydia auriamenta e Tmolio provenientia, habet, i. 93. argenti etiam feracissima, v. 49.
 Lydi populus ante Meones, vocati, i. 7. vii. 74. strenua gens, i. 79. equitandi peritissima, ibid. Lydorum mores et leges, i. 93. 94. ritus ineundi fœderis idem qui apud Græcos, i. 74. ut et expiandi, i. 55. Lydorum filiæ omnes prostituuntur, i. 93. Lydi primi caupones institoresque, i. 94. eorum partes primæ in consulendo oraculo Delphico, i. 54. eorum Medorumque fœdus, i. 74. Lydorum Medorumque quinquennale bellum, i. 74. 103. Lydorum cum Persis conflictus et fuga, i. 76. 80. primi omnium aurum argentumque ad utendum percusserunt, i. 94. primi inventores ludorum, ibid. in Thuseiam colonias deduxerunt, ibid. Lydorum divisio, ibid. Lydi quomodo a Cyro effeminati, i.

155. 157. Lydi Caribus germani, i. 171. eorum tributum, iii. 90. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 74.
 Lydus Atys filius, ibid.
 Lydus frater Caris, i. 171.
 Lygdamis Artemisiæ pater, vii. 99.
 Lygdamis Naxius, i. 61. 64.
 Lynceus Chemmita, ii. 91.
 Lysagoras Tisiei fil. vi. 133.
 Lysagoras Histieci pater, v. 50.
 Lysanias, e procis Agaristæ, vi. 127.
 Lysimachus Aristidis pater, viii. 79. 95.
 Lysistratus Atheniens. viii. 96.

M

Macæ populus Africae, iv. 175. v. 42.
 Macedones a Dario subacti, vi. 44.
 Macedonis terra, vii. 127.
 Mæcædus, locus, i. 56.
 Machlyes populus, iv. 178.
 Macistus, Eleorum oppidum, iv. 148.
 Macrobiani populus Æthiopiarum, iii. 17.
 Macrones pop. ii. 104. iii. 94. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 78.
 Mæctorium urbs super Gelam, vii. 153.
 Madyes filius Protothyæ, Scyth. rex, i. 103.
 Madytus urbs, vii. 53. ix. 120.
 Mæander fluvius tortuosus, ii. 29. iii. 122. v. 118. et ejus fontes ubi, vii. 26.
 Mæandri campus, i. 18. 161. ii. 10.
 Mæandrius Polyceratis scriba, iii. 123. Sami procurator, iii. 142. et rex, v. 27. ejus gesta cum Samiis, iii. 142. 143. *etc.*
 Mærotæ, iv. 123.
 Mæotis et Mæctis palus ubi, i. 104. iv. 3. 45. 86. 101. 120.
 Magdolos oppidum ubi, ii. 159.
 Magi populus Mediæ, i. 101. magi Persarum, i. 140. heroibus Illo parentant, vii. 43. magorum commentum ut Persarum imperium occupent, iii. 61. *etc.* et eorum interitus, iii. 78. magorum promiscua cædes, iii. 79.
 Magophonia, Persarum festum celebre, ibid.
 Magna negotia cum periculis suscipiuntur, vii. 50.
 Magnesia urbs, i. 161. ii. 1. regio, vii. 176. 185.
 Magnetes populus, iii. 90. vii. 152.
 Malæ dextræ in contumeliam derasæ, ii. 121.
 Malea regio, i. 82. promontorium, iv. 179.
 Malena in regione Atarnitidi, vi. 29.
 Males Ætolus, vi. 127.
 Mandane Astyagis filia, i. 107. Cambysii nuptum datur, ibid.
 Mandrocles Samius architectus, iv. 87. monumentum ab eo positum, iv. 88.

- Maneros Ægyptiis quid, i. 79.
 Manes Lydus, i. 94. iv. 45.
 Mantineenses veniunt post prœlium, ix. 77.
 Mantinea urbs Arcadum, iv. 161.
 Mantyes et Pigres fratres, v. 12.
 Mapen, Siromi filius, vii. 98.
 Maraphii Persarum genus, i. 125.
 Maraphius Amasis, iv. 167.
 Marathon locus, vi. 107. Marathonem occupat Pisistratus, i. 62.
 Marathonica clades, vi. 115.
 Mardonius Xerxis exercitus imperator, vii. 82. Gobryæ fil. vi. 45. vii. 5. 82. ix. 41. vulneratur, vi. 45. a præfectura semovetur, vi. 94. ejus ad Xersem oratio de bello Græciæ inferendo, vii. 10. ejus cædes, ix. 65. 64.
 Mardonius Artontis pater, ix. 84.
 Mardontes Persæ, vii. 80. viii. 150.
 Mardi pop. Persarum genus, i. 125. iii. 94.
 Mardus Hyrcæades v. Hyrcæades.
 Mare Sardonium ubi, i. 166. Caspium, i. 202. rubrum, i. 189. non patiuntur venti, ut fruatur natura sua, vii. 16.
 Ionium, vii. 20. mare Echinadum insularum, ii. 10. Thracicum, vii. 176.
 Marea urbs, ii. 18. 50.
 Mares quam armaturam in Xerxiano exercitu tulerint, vii. 79.
 Mari taurus immolatus, vi. 76.
 Mariandyni, populus, iii. 90.
 Mariandyni a Cræso subacti, i. 28. Mariandynorum in Xerxiano exercitu armatura, vii. 72.
 Mariandynus sinus ubi, iv. 58.
 Maris fluvius, iv. 49.
 Maris natura, vii. 16.
 Maron et Alpheus, Orsiphanti fil. vii. 227. eorum strenuitas ad Thermopylas, ibid.
 Maronea Græca urbs, vii. 109.
 Marsyas fluvius, v. 118.
 Marsyæ Sileni pellis in utrem, vii. 26.
 Martis oraculum, ii. 85. vii. 76. Marti soli simulacra faciunt Scythæ, iv. 59. 62. ejus delubrum apud Scythas, iv. 62.
 Massages Oarizi filius dux Libyæ, vii. 71.
 Mascames, vii. 105. Ejus elogium, vii. 106.
 Maspîi, Persarum genus, i. 125.
 Masistes Darii filius, Xerxis exercitus imperator, vii. 82. ix. 107.
 Masistæ et liberorum ejus cædes, ix. 113.
 Masistius a Græcis Macisius dictus, ix. 20. ejus interitus, ix. 24.
 Masistius Siromitris, fil. vii. 79.
 Massagetæ populus ferus et robustus, i. 204. 215. eorum deus Sol, i. 212. 216. eorum mores, etc. i. 216. uxore communes, i. 216. iv. 172. senes immolant, i. 216. Cyrum vincunt, i. 214.
 Maternum genus paterno nobilius apud Lycios, i. 175.
 Matieni montes, i. 189. 202.
 Matieni populus, i. 189. 202. iii. 94. v. 49. 52. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 72.
 Matris Martis templum ubi, ii. 64.
 Maxyes Libyes, iv. 191.
 Mazares Medus, i. 156. Prieneuses subigit, i. 161. Mæandri campum incurSAT, ibid. ejus mors, ibid.
 Mecyberna Græca urbs, vii. 122.
 Medea Cholorum regis filia, i. 2. vii. 62. Medæa raptus a Græcis, i. 2.
 Medicæ regionis tractus, i. 110.
 Medi, iv. 40. per vicos habitantes, i. 96.
 Medorum gentes, i. 101. Medorum appellatio unde, vii. 62. eorum tyrannus Cyaxares, i. 75. Medorum et Lydorum mos ineundi fœderis, i. 74.
 Medorum bellum quinquennale cum Lydis, ibid. Medorum et Lydorum bello dies repente nox facta, ibid. et i. 103. Medorum ab Assyriis defectio, i. 95. Medi Assyrios subigunt, i. 106.
 Medorum a Dario defectio, i. 190. imperium ut ad Persas primum translatum, i. 150. Medorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 62. 86. Deiocem sibi judicem constituunt, i. 96. regi suo regiam ædificant, i. 98. a Scythis prælio fusi, Asiæ imperium amittunt, i. 104. Ninum civitatem expugnant, i. 106. inebriatos Scythas interimunt, ibid. Medis canis spaco dicitur, i. 110. Medicum imperium Halys fluvius terminat, i. 72. Medicum nomen Græcis terrorem incutere solet, vi. 112.
 Medici singuli singulorum morborum apud Ægyptios, ii. 84.
 Medicus oculorum in Ægypto, iii. 1. medici Crotoniæ primî dicti, secundî Cyrenæi, iii. 151.
 Medimnus farinæ, vi. 57.
 Medimnus Atticus, i. 192.
 Megabates Persæ, v. 52.
 Megabazus Megabatis filius, vii. 97.
 Megabyzus Persa unus ex vii. qui conjurant in magum, iii. 70. ejus oratio ad suos pro oligarchia, iii. 81. ejus elogium, iv. 145. 144. in Pæones exercitum ducit, v. 12. Xerxis exercitus imperator, vii. 82.
 Megabyzus Zopyri fil. iii. 160. dux adversus Atheniens. ibid.
 Megacles Alcmaeonis pater, vi. 124.
 Megacles Alcmaeonis filius, i. 59. vi. 127. 150. Megacles et Lycurgus Pisistratum imperio Atheniensium ejiciunt, i. 59. vide de eo et 60. 61. Clithenis gener factus, vi. 150.

- Megacles Hippocratis filius, vi. 151.
 Megaclic filiam ducit Pisistratus, i. 61.
 Megacreon Abderites, vii. 120.
 Megadostes, vii. 105.
 Megapanus Hyrcanorum dux, vii. 62.
 Megarenses Siciliae, vii. 156. Megarensis plebs venundatur, ibid.
 Megasidres Doti pater, vii. 72.
 Megistias vates, vii. 219. 221. ejus intrepidus animus, vii. 221. ejus carmen epitaphium, vii. 228.
 Melampus Amytheonis filius, ii. 49. ejus postulata ab Argivis, ix. 54. primus Bacchica Græcis exposuit, ut et alia ab Ægypto accepta, ii. 49.
 Melanpygus, lapis, vii. 216.
 Melanchleus populus, iv. 20. 102. 106. eorum mores et nomenclatura, iv. 107. eorum victus humana caro, ibid.
 Melanippus Astaci filius, v. 67.
 Melanippus Alcæi sodalis, v. 95.
 Melanopus Ithaginis filius, ii. 1.
 Melanthus Codri pater, i. 147. rex Athen. v. 65.
 Melas fluvius, vi. 40. vii. 198. Melas sinus et fluvius ejusdem nominis, vi. 40. vii. 58.
 Meles primus rex Sardium, i. 84.
 Melesigenes unde appellatus Homerus, ii. 5.
 Meles fluvius, ibid.
 Melibœa urbs, vii. 188.
 Melienses, vii. 152. 196.
 Meliensis sinus, iv. 53.
 Melii ex insula, viii. 46.
 Melis regio, vii. 198. viii. 51.
 Melissa Periandri uxor, iii. 50. v. 92. a Periandro occisa, ibid.
 Mellis ubi maxima copia, iv. 194. factio ex myrica et tritico, vii. 31.
 Memblyares socius Cadmi, iv. 147.
 Memnonia regia, v. 53. Susa, vii. 151.
 Memnonis urbs, v. 54.
 Memphis urbs, ii. 10. a Mene primum condita, ii. 99. ejus situs, ibid.
 Menares Leutychidis pater, vi. 65. 71. viii. 151.
 Mendacium dicere quando expediat, iii. 72.
 Menda urbs, vii. 122.
 Mendes lingua Ægyptiaca Pan et Hircus, ii. 46.
 Mendetis templum, ii. 42.
 Mendesium ostium Nili, ii. 17.
 Mendesia provincia, ii. 42. 46. plaga, ii. 166.
 Mendesii cur oves immolent, capris abstinentes, ii. 42. capras et maxime capros venerantur, ii. 46. caprarios præcipuo honore afficiunt, ibid.
 Menelaus Helenam recipit, ii. 119.
 Menelaus portus, iv. 169.
 Mene primus regnasse fertur, ii. 4. 99.
 Menestheus dux Athen. ii. 28.
 Menius Eurydames frater, vi. 71.
 Mensa solis, iii. 18. 25.
 Mensis intercalaris, i. 52. e Græcis tertio quoque anno introductus, ii. 4.
 Mentis navicularius, ii. 6. 7. ubi laudatus ab Homero, ii. 26.
 Mentiri apud Persas turpissimum, i. 158. et tamen fit, iii. 72.
 Mentor Ithacensis ægrum Homerum sedulo curat, ii. 7. vir justus et humanus, ibid. ab Homero ubi laudatus, ii. 26.
 Mentulae circumgestatio apud Ægyptios, ii. 48.
 Meones Lydorum nomen assumpserunt, i. 7. vii. 74.
 Merbalus Aradius, vii. 98.
 Mercurii statua porrectum veretrum habens, ii. 51. ejus templum, ii. 158. a quibus gentibus, colatur, v. 7.
 Meretrices Naucraticæ, ii. 155.
 Mermnadæ, i. 7. quomodo regnum Lydiæ obtinuerit, i. 14.
 Meroë, metropolis, ii. 29.
 Mesambria urbs, iv. 93. vii. 108. ejus origo, vi. 35.
 Messana olim Zancle, vii. 164.
 Messapii pop. vii. 170.
 Messeniorum prælium ad Isthmum cum Lacedæmoniis, ix. 35.
 Metalla aurea atque argentea, vii. 112. de metallis aureis certamen, ix. 75. metallum salis, iv. 185. metalla Thasia, vi. 46. 47.
 Metapontini populi, iv. 15.
 Methymnæ in Lesbo, i. 151.
 Metiochus Miltiadis filius captus, vi. 41.
 Metrodorus Proconnesius, iv. 138.
 Micythus Anaxilai famulus, vii. 170.
 Midas Gordii fil. rex Phrygiæ, i. 14. ii. 11. apud Delphos munera posuit, i. 14. ejus sella regia, ibid. Midæ horti, viii. 158. Midæ epigrammata epitaphia scripta ab Homero, ii. 11.
 Milesiorum cum Alyatte bellum diuturnum, i. 17. 18. 19. etc. Cyro confederati, i. 143. Milesiorum correctio a Pariis delectis, v. 28. 29. Milesiorum et Carum fuga contra Persas prælio, v. 120.
 Miletus urbs Ionie prima, i. 142. oppugnatur a Gyge, i. 14. invaditur ab Ardye, i. 15. capta diripitur a Persis, vi. 18.
 Milii Babylonici proceritas, i. 195.
 Militiæ ordine a quo primum distributi Asiani, i. 103.
 Militum Cambysis depastio mutua ob famem, iii. 25.
 Milo Crotoniates luctator, iii. 157.
 Miltiades Cypseli filius quomodo Chersoneso potitus, vi. 34. 35. 36. ejus hospitalitas, vi. 35. victor in Olympo.

- pia, vi. 36. ejus gesta et captivitas, vi. 36. 37. Cræso charus, vi. 37. ejus mors, vi. 38.
 Miltiades Cimonis filius Chersonesi tyrannus, iv. 137. vi. 34. Atheniensium dux, iv. 137. ut Lemnum obtinuit, vi. 137. etc. Parios frustra obsidet, vi. 133. 134. ejus accusatio et obitus, vi. 136.
 Milyas Asiæ regio, i. 175. Milyæ Solymi dieti. ibid. Milyarum in Xerx. exercitu armatura, vii. 77.
 Milyenses, populus, iii. 90.
 Mimas mons, ii. 17.
 Minæ duæ pretium hominis, vi. 79.
 Minervæ Assesiæ templi deflagratio, i. 19. pro eo duo ædificata, i. 22. Minervæ Pallenidis fanum, i. 62. Minervæ festo virginum pugna ab Ausibus instituta, iv. 180. Minervæ Pedasiæ sacerdoti barba pullulat, i. 175. viii. 104. Poliuchos, i. 160. Minervæ Alcæ templum apud Tegeatas, i. 76. ix. 70. tutelaribus apud Chios templum, i. 160. Minervæ oraculum apud Ægyptios, ii. 85. antefores apud Saitas, ii. 175. inaurata statua ab Amasi Cyrenas missa, ii. 182. lapidea duo simulacra ab eodem Lindum, ibid. Minervæ parentes, iv. 181. templum in Sigeo, v. 95. fanum ante templum Delphicum, viii. 37. Sciradidis templum, viii. 94. Minervæ ægis, iv. 189. Crastiæ fanum, v. 45. Minervæ in arce Athen. adytum Doriensibus accedere non licitum, v. 72. Minerva, *ᾠδὴς*, v. 82. Minervæ Iliadi mille boves immolantur a Xerxe, vii. 45.
 Minoa Selinusiorum colonia, v. 46.
 Minos Cnossius, iii. 122.
 Minos et Sarpedon Europæ filii, i. 173.
 Minois cædes, vii. 169. 170.
 Minyæ populus, i. 46. iv. 145.
 Minyæ commentum suarum uxorum liberantur, iv. 146.
 Mitra Venus Persis, i. 151.
 Mitrادات pastor, Cyri nutritus, i. 120. 121.
 Mitrobates Dascylii præfectus, iii. 120. ab Oroæte cæsus, iii. 126. 127.
 Mitylene, ii. 178.
 Mitylenæorum Sigeum, v. 64.
 Mnesarchus Pythagoræ pater, iv. 95.
 Mnesiphilus Atheniensis, viii. 58.
 Mnæa lignea Budinorum, iv. 108. 123.
 Mæris Ægyptiorum rex, ii. 13. 101. ejus præclara opera, ibid.
 Mæris stagnum, ii. 4. 69. 148. ejus descriptio, ii. 149. ejus proventus, iii. 91.
 Mæror maximus inter homines, ix. 16.
 Molœis fl. ix. 57.
 Molossi populus, i. 146. vi. 127.
 Molpagoras Aristagoræ pater, v. 30.
 Momemphis, urbs Ægypti, ii. 163.
 Monarchæ incontinentia, iii. 80.
 Mons Arabicus, ii. 8. 124.
 Mons ingens eversus indagandis metallis, vi. 47.
 Mophi mons, ii. 28.
 Moræ utilitas, vii. 10.
 Morbus femineus Scythas invadit, i. 105.
 Mors optatissimum perfugium ærumnosæ vitæ, vii. 46. optimum homini contingit, i. 51.
 Mortui exemplar apud Ægyptios, ii. 78. 85. mortuorum apud eosdem condituræ, ii. 85. 86. etc. Mortui cum lætitia ubi humentur, v. 4.
 Morum vis, iii. 38.
 Moschi populus, iii. 94. eorum in Xerxiano exercitu armatura, vii. 78.
 Mosynœci populus, iii. 94. eorum in Xerxiano exercitu armatura, vii. 78.
 Mula mulum ancipitia genitalia habentem peperit, vii. 57. mulæ partus, iii. 152. muli ubi non gignantur, iv. 30. mulorum species Scythis horrenda, iv. 129.
 Mulier exuendo tunicam et verecundiam pariter exuit, i. 8. mulierum raptus illicitus, i. 4. mulieris offensio vindictam quærit, i. 11. mulieres mulierem prædicant, i. 51. mulieris simulacrum ex argento, i. 51. mulierum Babyloniarum mos fœdus, i. 196. mulierum Ægyptiarum mores, ii. 35. 36. mulieres, quæ oracula in Græciam intulerunt, columbæ vocatæ, ii. 57. muliere pejor dux, ix. 106. mulierum pudenda cippis a Sesostre inscripta, ii. 102. mulieris, quæ cum marito suo solo concubuerat, urina Pheroni visus restitutus, ii. 111. mulieri non committitur exercitus, iv. 168. mulieris Corinthiorum denudatæ, v. 92. mulier ex turpissima, formosissima facta, vi. 61. mulier vocari convicium est, ix. 20. et 107. mulierum Atticarum una cum liberis cædes, vi. 158. mulieres stuprando extinctæ, viii. 33.
 Multum quod est, creditur robustum Persis, i. 156.
 Multos decipere facilius est quam unum, v. 97.
 Munerum regionum apud Persas eximium, ix. 109.
 Munychia, viii. 76.
 Mures Africanæ, iv. 192.
 Murium tria genera apud pastorales Libyes, iii. 131. murium auxilia in bello Sethonis contra Sanacharibum, ii. 141.
 Murichides Hellespontius, ix. 4.
 Muri lignei Budinorum, iv. 108. 125.

- murus ligneus Persarum, ix. 65. et ejusdem expugnatio, ix. 70.
 Musæus, viii. 96.
 Musæi sortes et earundem venditor, vii. 6.
 Musici Argivi, iii. 151.
 Mustelæ Libycæ, ibid.
 Mycelæ promontorium, i. 148. vii. 80. Ionæ, ix. 90.
 Mycenæi servos voluerunt facere Heracidas, ix. 27.
 Mycerinus rex Ægypti, ii. 129. ejus clementia et justitia, ibid. ejus concubinarum simulacra, ii. 130. ut elusit oraculum de sua morte, ii. 135. pyramis ejus, ii. 134.
 Mycerini filia mors et sepultura, ii. 129. 130. 131. 132.
 Myci, populus, iii. 95.
 Myconus insula, vi. 118.
 Mycorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 68.
 Mycephoritana plaga, ii. 166.
 Mygale, ii. 67.
 Mygdoniam a Bottiæide Axius dirimit, vii. 125. et 127.
 Mylassa oppidum, i. 171.
 Mylassensis Heracles, v. 122.
 Mylassorum fanum, i. 171.
 Myndia navis, v. 55.
 Mylitta Assyrii Venus appellata, i. 151. et 199.
 Myrcinus urbs Edonum, v. 11. 25. et 124.
 Myriades singulæ in Persico exercitu numeratæ, vii. 60.
 Myrina Æoliæ civitas, i. 149.
 Myrinæi in Lemno, vi. 140.
 Myrmex scopulus, vii. 185.
 Myron avus Clisthenis, vi. 126.
 Myrsilus alias Candaules dictus, i. 7.
 Myrsus Candaules pater, ibid.
 Myrsus Gygis filius, iii. 122. v. 121.
 Mys Europæus a Mardonio missus ad oracula consulenda, viii. 135. 134. 135.
 Mysi populus eorumque tributum, iii. 90. eorum expeditio, vii. 20. Caribus germani, i. 171. a Cresio subacti, i. 28. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 74.
 Mysia Cios ab Hymæe capitur, v. 122.
 Mysiam petit Xerxes, vii. 42.
 Mysus frater Caris, i. 171.
 Mytilene, i. 160.
 Myus urbs Ionæ, i. 142. v. 56.
 Myusii populus ubi, viii. 8.
- Nascentium deploratio apud quam gentem, v. 4.
 Natho insulæ Papremitis pars, ii. 165.
 Naturæ solertia, iii. 108.
 Naucrari, v. 71.
 Naucratis celeberr. emporium, ii. 97. 179.
 Naumaticæ meretrices, ii. 135.
 Naves fluviales miræ, i. 194.
 Naves Ægyptiorum e spina, ii. 96. naves rubrica delibutæ, iii. 58. naves quinis drachmis venditæ, vi. 89. navium Persicarum catalogus, vii. 89. etc. navibus longis qui primi usi fuerint, i. 163. naviculæ Babyloniorum, i. 194. naufragi ubi immolentur, iv. 103.
 Navis Mytilenæa apud Cambysen, iii. 15.
 Navigatio diurna, quanta, iv. 86.
 Navigandi ratio in Euphrate ex Armenia, i. 192.
 Nauplia, vi. 76.
 Naustrophus pater Eupalini, iii. 60.
 Naxus insula, v. 51. a Pisistrato subacta, i. 64.
 Naxii in Sicilia et eorum origo, vii. 154. viii. 46. ejecti quidam turbas movent, v. 50. etc. urbs cum templis cremata, vi. 96.
 Neapolis Pallenæ, vii. 125.
 Neapolis Ægypti, ii. 91.
 Necessitatis numen, viii. 111.
 Necus rex Ægyptiorum Psammitichi filius, ii. 158. iv. 42. ejus victoria contra Syros, ii. 159.
 Necyomantium Thesprotiæ, v. 92. §. 7.
 Neleus Codri filius, ix. 97.
 Neleidæ, v. 65.
 Neon urbs, viii. 52. 53.
 Neptunus terræ quassator, vii. 129. Afrorum deus, ii. 50. iv. 188. Scythice Thamimasades, iv. 59. Neptuno Heliconio Panionium locus sacer, i. 148. Neptuni Servatoris templum, vii. 192. Neptuni templum apud Potidæatas, viii. 192. Neptuni ara, viii. 125. Neptunus æreus septem cubitorium, ix. 81.
 Nereidibus sacrificant magi, vii. 191.
 Nestus fluvius, vii. 109. 126.
 Nestor pater Pisistrati, v. 65.
 Neuri populus et eorum mores, iv. 105.
 Neuris regio, iv. 17. 51.
 Nicandra Dodonæorum sacerdos, ii. 55.
 Nicander rex Spartiat. viii. 131.
 Nicodromus Cnæthi filius, vi. 88.
 Nicolas Bulis fil. vii. 137.
 Niger sinus, vi. 41.
 Nilus Ægypti fluvius, iv. 50. ejus origo, ii. 7. 29. ejus natura et incrementum, ii. 19. 20. etc. ejus ostia, ii. 17. solus annuum aura caret, ii. 19. cur, ii. 27. fontes ejus ignoti, ii. 19. 54.

N.

- Naparis Scythiæ fluvius, iv. 48.
 Nasamones populus, ii. 52. eorum mores, iv. 172.

- iv. 55. Nilus scopulosus, ii. 112. Africam mediam dividit, ii. 55.
 Nili cum Istro comparatio, iv. 50. ii. 15.
 Ninus Assyriorum urbs, ii. 150. ejus situs, i. 195. subacta a Nitocri, i. 185. eam Cyaxares obsidet, i. 105. et expugnant, i. 106.
 Nipsæi Thraces, iv. 95.
 Nisæa urbs, i. 59.
 Nisæi equi, iii. 106.
 Nisæus campus, vii. 40.
 Nisyrii, vii. 99.
 Nitetis Apriæ regis filia, iii. 1.
 Nitocris regina Babylonis, i. 185. ejus egregia monumenta, ibid. Ninum oppidum subegit, ibid. ejus sepulcrum et inscriptio, i. 187.
 Nitocris Ægyptiorum regina, ii. 100.
 Nitri vis, ii. 87.
 Noctu exiguntur capitalia supplicia Lacedæmone, iv. 146.
 Noës fluvius, iv. 49.
 Nomades Scythæ, i. 15. eorum seditio, ibid.
 Nomades Libyes, iv. 187.
 Nomades Sagartii, vii. 85.
Nómos, omnium rex, iii. 58.
 Nonacris oppid. vi. 74.
 Nothou Æschinis pater, vi. 100.
 Notium urbs, i. 149.
 Nova urbs oppidum in Pallena, vii. 122.
 Novus murus, civitas Æoliæ et Cymæorum colonia, i. 149. ii. 9. 10.
 Novem fontes ubi, vi. 157.
 Novem viæ Edonorum, vii. 114.
 Nox pro die extitit portentose, vii. 57. noctes in dies commutata a Mycæno rege, ii. 155.
 Nudium oppidum, iv. 148.
 Numerus minor affert cladem, ii. 169.
 Numi primum a Lydis percussi, i. 94.
 Nunciorum Persicorum celeritas et ratio, viii. 98.
 Nymphodorus Pythæ f. vii. 157.
 Nysa in Æthiopia, ii. 146. iii. 97.
- O.
- Oarizus, pater Massagis, vii. 71.
 Oarus fluvius, iv. 125.
 Oasis urbs ubi, iii. 26.
 Obeli, Pheronis donaria, ii. 111. obeli in fano Minervæ, ii. 170.
 Oceani ortus, iv. 8.
 Oceanum fabulosum putat Herodotus fluvium, ii. 25.
 Octamasades Scylem fratrem regem Scyth. occidit, iv. 80.
 Oculos in pectoribus gestantes, iv. 191.
 Ocytus, Adimanti pater, viii. 5.
 Odomanti populus Pæoniæ, v. 16. vii. 112.
 Odryses pop. iv. 92.
 Oea locus, v. 85.
 Oebares Darii equiso, iii. 85.
 Oebares Megabazi filius, vi. 55.
 Oedipus Laii fil. v. 60. ei delubrum exstructum, iv. 149.
 Oenoe demus Atticus, v. 74.
 Enone insula, viii. 46.
 Enotriæ ager, i. 167.
 Enussæ insulæ, i. 165.
 Oebazus Persa, iv. 84. ejus liberorum fatum, ibid.
 Oebazus Siromitris pater, vii. 68.
 Oebazus Persa in obsidione Sesti, ix. 114. ejus interitus, ix. 119.
 Oerodæ Asopis, ix. 51.
 Etæi montes ubi, vii. 217.
 Etosyrus Apollo apud Scythas, iv. 59.
 Oiolytus unde appellatus, iv. 149.
 Olbiopolitæ populus, iv. 18.
 Olea quodam tempore sola Athenis, v. 85.
 Olea in arce Atheniens. viii. 55. oleagina corona Olympiorum, præmium, viii. 26.
 Olen Lycius, iv. 55.
 Olenus pars Achæorum, i. 145.
 Oliatus Mylassensis, v. 37.
 Ollas pulsandi mos, vi. 58.
 Olophyxus urbs, vii. 22.
 Olorus rex Thraciæ, vi. 59. 41.
 Olympia, v. 22. viii. 26.
 Olympiæ oraculum, viii. 134.
 Olympias, vii. 206.
 Olympieni, Mysi, vii. 74. a monte Olympo dicti, ibid.
 Olympiorum institutio derisa ab Ægyptiis, ii. 160.
 Olympionices, v. 47. et 71.
 Olympiæ certamen, ii. 160.
 Olympii Jovis delubrum, ii. 7.
 Olympiorum præmium corona oleagina, viii. 26.
 Olympiodorus Lamponis filius, ix. 21.
 Olympus mons Mysiæ, i. 56. 45. vii. 74.
 Olympus Thessaliæ mons, i. 56. vii. 128. 129.
 Olynthus urbs, vii. 122.
 Olynthiorum ab Artabazo obsidio et expugnatio, viii. 127.
 Omen in re propter panes crescentes, viii. 157.
 Omyretis filia, ii. 2.
 Oneatæ, tribus Sicyoniorum, v. 68.
 Onesilus Gorgi frater, v. 104. dolo fratrem Salamine excludit, ibid. Amathuntem obsidet, v. 104. 108. Cyprios ad rebellionem inducit, v. 104. ejus victi caput supra portas suspensum ab Amathusiis, v. 114. ei tamen dein ut heroi Amathusii sacra faciunt solemnia, ibid.
 Onetes Phanagoræ filius, vii. 214.
 Onochonus Thessaliæ fluvius, vii. 129.
 Xerxis exercitui defecit, vii. 196.

- Onomacritus sortilegus Athenis ejicitur, vii. 6.
- Onomastus Eleus, vi. 127.
- Onuphitana plaga, ii. 166.
- Ophryneus urbs, vii. 43.
- Opifices ubi ignobiles, ii. 167.
- Opis virgo Hyperborea, i. 35.
- Opis civitas ad ostia Tigris, i. 189.
- Opœa uxor regis Scylis, iv. 78.
- Opuntii Locri, vii. 203.
- Ora inter Sestum et Madytum, vii. 53.
- Oraculorum origo secundum sententiam Herodoti, ii. 54. oracula Græcorum, i. 46. oracula apud Ægyptios quæ, ii. 85. oraculum Alyatti a Pythia redditum, i. 19. oraculum Delphicum Cræso redditur, i. 47. id quomodo Cræsus verum deprehendit, i. 48. oraculum Lycurgo a Pythia redditur, i. 65. oraculum captiosum Spartiatis redditum, i. 66. oraculum Pythiæ de ossibus Orestis, i. 67. oraculum Cræso redditum de muto filio, i. 85. oraculi ad Cræsum excusatio, i. 91. oraculum Branchidarum de Pactya, i. 158. oraculum Hammonis de Ægyptiis, ii. 18. oraculum Dodonæum omnium vetustissimum, ii. 52. oraculi Hammonis origo, ii. 55. oraculum Pheeroni regi redditum, ii. 111. oraculum Mycerini regis ex urbe Buto, ii. 136. oraculum de area phiala, ii. 151. oraculum Psammiticho datum, ii. 152. oraculum Batto datum, iv. 155. Thæreis, iv. 156. 157. 159. Arcesilao, iv. 163. Clistheni, v. 66. Milesiis, vi. 77. Glaucō, vi. 86. Atheniensibus, vii. 140. 141. oraculum Latonæ sacrum, ii. 152. oraculum Siphniis redditum, iii. 57. Corinthiis, v. 92. Argivis, vi. 19. 77. vii. 148. Doloncis, vi. 34. oraculum Martis, vii. 76. Dionysi, vii. 111. oraculum datum Cretensibus, vii. 169. Spartiatis, vii. 220. oraculum Bacidis, viii. 20. 77. 96. Amphiarai, i. 46. ix. 135. oraculum Persis, a Bacide redditum, ix. 42. oracula Æthiopum, ii. 139.
- Oratio Prexaspis ad Persas, iii. 75. Orationes de triplici statu, regio, optimum, plebis, iii. 80. 81. 82. Cois Mitylenæorum præfecti, iv. 97. Histiae Milesii ad Scythas, vi. 139. Aristagoræ ad Cleomenem, v. 49. Socielis, v. 92. Histiae ad Darium, v. 106. Cypriorum ad Iones, v. 109. Persarum ad Ionum tyrannos, vi. 9. Leutychidis de reddendo deposito, vi. 86. Datis ad Delios, vi. 97. Clisthenis ad procos filiae suæ, vi. 150. Xerxis de inferendo bello Græciæ, vii. 8. et Mardonii, vii. 9. et de bello adversus Græcos, suscepto, vii. 10. Xerxis ad Persas, vii. 55. Harmocydis ad Phocenses, ix. 17. *et alia infinita.*
- Orbelus mons, v. 16.
- Orbis partitio secundum Herodotum, iv. 56.
- Orbis rerum humanarum, i. 207.
- Orchomenii populus, i. 146. vii. 24. Orchomeniorum ager, viii. 34.
- Ordessus Scythiæ fluvius, iv. 48.
- Orestæ templum, ix. 12.
- Orestes Agamemnonis filius, i. 67. ejus proceritas et locus, i. 69.
- Orges pater Antipatri, vii. 118.
- Orgia Cereris, v. 61.
- Orgyia, ii. 5. 149.
- Oricus portus, ix. 93. Oricus regis Ariapithis fil. iv. 78.
- Orithyia Boreæ uxor, vii. 189.
- Orneatæ populus, viii. 73. Oræstes Sardium præses potentiss. iii. 120. 127. indigne Polycratem suffigit cruci et ejus rei causæ, iii. 120. *etc.* 125. ejus interitus, iii. 128.
- Oromedon Syennesis pater, vii. 98.
- Oropus, vi. 100.
- Orosangæ qui Persica lingua, viii. 85.
- Orphica, ii. 81.
- Orsiphantus Alphei et Maronis pater, vii. 227.
- Orthium carmen, i. 24.
- Orthocorybantes populus, iii. 92.
- Orus Osiris filius rex Ægypti, ii. 144. Græcis Apollo dicitur, *ibid.*
- Oryes ubi gignantur, iv. 192.
- Osiris Ægyptiis, Bacchus et Dionysus dictus, ii. 144.
- Ossa Thessaliæ mons, i. 56. vii. 128. 129.
- Ossa viri quinque cubitorum, ix. 93.
- Ostenta Xerxi oblata, vii. 57. ostentat Delphis quæ barbaris contigerunt, viii. 37. 38.
- Ostia Nili septem numero, ii. 17.
- Ostracismi exemplum, viii. 79.
- Otanes Pharnaspis filius, iii. 68. conjunctiones in magum autor, iii. 70. oratio ejus de statu populari ad Persas, iii. 80.
- Otanes Amestris pater dux Persarum, vii. 61. Otanes missus contra Samum, iii. 141. Otanis morbus, iii. 149.
- Otanes dux Persarum Darii gener, v. 116. ejus gestæ res in Ionia et Æolia, v. 125.
- Otanes Sisamnis fil. super pelle patris sedens judicat, v. 25.
- Otaspes fil. Artachæi, vii. 65.
- Othrys mons Thessaliæ, vii. 129. oves sacræ Solis ubi, ix. 93.
- Ovium mira duo genera, quæ habet Arabia, iii. 115.
- Ozolæ Locri, viii. 52.

P

- Pactolus fluvius, qui ramenta aurea e
 Tmolio defert, v. 101.
 Pactyæ urbs Chersonesi, vi. 36.
 Pactyas Lydus a Cyro deficit, i. 154.
 Persis traditus, i. 160.
 Pactyica regio, iii. 93. 102. iv. 44. lin-
 gua, vii. 85.
 Pactyes quam armaturam in Xerxis ex-
 ercitu tulerint, vii. 67. Pactyicus cul-
 tus, vii. 85.
 Padæi Indi, iii. 99.
 Pæana cantant Perinthii ante victo-
 riam, v. 1.
 Pæoniæ situs, v. 13.
 Pæones, v. 15. 93. vii. 113. magna pars
 transportati in Asiam, v. 15. Xerxis
 socii, vii. 185.
 Pæonius ager ubi, vii. 124.
 Pæoplæ pop. vii. 115. abducti in Asiam,
 v. 15.
 Pæsus urbs Hellesponti, v. 117.
 Pæti Thraciæ populus, vii. 110.
 Pæum oppidum, vi. 127.
 Pagasæ, et sinus ad illas ferens, vii. 193.
 Palestina Syria, i. 105, et Palæstini,
 iii. 5. vii. 89.
 Palenses sive Pales in Cephallenia, ix.
 28.
 Palladis sacerdotis barba portentum, i.
 175. viii. 104.
 Pallena, viii. 26. 126.
 Pallena Phlegra prius appellata, vii.
 123.
 Pallenidis Minervæ templum, i. 62.
 Palmarum Babyloniarum diversitas, i.
 193. palmarum spathæ, vii. 69. pal-
 mæ ubi multæ, iv. 172. 182.
 Pamisus Thessaliæ fluvius, vii. 129.
 Pammon Scyrius, vii. 183.
 Pamphyliorum in Xerxis exercitu arma-
 tura, vii. 91.
 Pamphyli tribules Sicyone, v. 68.
 Pamphyli populus, iii. 90. a Cræso sub-
 acti, i. 28.
 Pan unus inter viii. deos, ii. 46. Pan
 Ægyptius vetustissimus deorum, ii.
 145. Panis templum, vi. 106. Panis
 simulacrum, ii. 46. Pan quibus pa-
 rentibus ortus, ii. 145. 146.
 Panætius Sosimenis filius, viii. 82.
 Panegyres Atheniensium, vi. 111.
 Panes Perdiccæ dupli effecti viii. 137.
 Pangæus mons, v. 16. vii. 112.
 Panionium locus sacer, i. 145. 148. 170.
 Panionius Chius exsector pœna se dig-
 na affectus, viii. 105. 106.
 Panitis Messenii consilium in discer-
 nendis geminis, vi. 52.
 Pânopæ, viii. 34. Panopensium oppi-
 dum, viii. 35.
 Panos portus ubi, i. 157.
 Pantagnotus Polycratis frater, iii. 59.
 Pantaleon Alyattis f. a Cræso fratre
 occisus, i. 92.
 Pantareus pater Cleandri, vii. 154.
 Pantheræ Libycæ, iv. 192.
 Panthialæi Persarum genus, i. 125.
 Panticapes fluvius, vi. 18. 47. ejus flux-
 us, iv. 54.
 Pantimathi populus, iii. 93.
 Pantites sese strangulat, vii. 232.
 Papæus Jupiter apud Scythas, iv. 59.
 Paphlagones populus, i. 6. 72. iii. 90.
 a Cræso subacti, i. 28. eorum in
 Xerxis exercitu armatura, vii. 72.
 Papraces pisces, v. 16.
 Papremis oppidum, ii. 59. iii. 12.
 Papremiticum festum, ii. 63.
 Papremitanis equi fluviales sacri, ii. 71.
 Papremitana plaga, ii. 165.
 Paræbates Dorei comes, v. 46.
 Paralata Scythæ, iv. 6.
 Parapotamii populos, viii. 33.
 Parasanga mensura, ii. 6. v. 53.
 Paretaceni populus Mediæ, i. 101.
 Paricanii, populus, iii. 92. 94.
 Paricaniorum in Xerxis exercitu arma-
 tura, vii. 68. 86.
 Parii, viii. 67.
 Paris Alexander ad Proteum ducitur, ii.
 115.
 Parion urbs, v. 117.
 Parius lapis, v. 62.
 Parmys filia Smerdis filii Cyri, vii. 78.
 Parnassus mons, viii. 27. ejus vertices
 duo, viii. 32.
 Paroreatæ populus in Peloponneso, iv.
 148. viii. 73.
 Parthenius fluvius, ii. 104.
 Parthenius mons ubi, vi. 105.
 Parthi populus, iii. 93. 117. eorum in
 Xerxis exercitu armatura, vii. 66.
 Partus lænæ et viperæ cur non copio-
 sus, iii. 103. partus diversa tempora
 decem, novem, septem menses, vi.
 69.
 Parus insula, v. 31. Parus a Miltiade
 obsidetur frustra, vi. 133. 134.
 Pasargadæ Persarum genus, i. 125. ex
 his Badres, iv. 167.
 Pasicles Philisti pater, ix. 97.
 Pata Scythice, pro occidere, iv. 110.
 Pataicus Ænesidemi pater, vii. 154.
 Pataici dii, iii. 37.
 Patara oppidum Lyciæ, i. 182.
 Pateræ aureæ sex a Gyge apud Del-
 phos positæ, i. 14. patera aurea et
 argentea Delphos a Cræso missæ, i.
 51. pateræ ahenæ mira capacitas, i.
 70.
 Patarbemi aures nasusque præscindun-
 tur, ii. 162.
 Paterna in opificia ubi succedant et
 filii, vi. 60.

- Patiramphes Xerxiani currus auriga, vii. 40.
 Patizithes magus, iii. 61. 65.
 Patrenses pars Achæorum, i. 145.
 Patumus oppidum Arabiæ, ii. 158.
 Pausanias Cleombroti filius, iv. 81. v. 32. ix. 10. 64. ejus exercitus ordo permutatus, ix. 47. victoria de Mar-donio, ix. 65.
 Pausaniæ præda, ix. 80. ejus dictum de luxu Persico, ix. 82.
 Pausicæ populus, iii. 92.
 Pausiris Amyrtæi filius, iii. 15.
 Pax, ejus felicitas præ bello, i. 87.
 Pecuarii Armenii ubi, i. 194. pecuarii Indi, iii. 99. pecuarii Persæ, i. 125.
 Pedasa, urbs, v. 121. vi. 20.
 Pedasens Hermotimus, viii. 104.
 Pedasii populus ab Harpago expugna-tus, i. 175. viii. 104.
 Pediculatorum comestores, iv. 109. eos vicissim mordent feminæ Adyrmachi-darum, iv. 168.
 Pedicæ oppidum ubi, viii. 35.
 Pedienses, ibid.
 Pedis mensura, ii. 149.
 Pelasgi populus, i. 145. 146. ii. 50. vii. 44. et eorum lingua, i. 57. Lemnum et Imbrum tenent, v. 26. Lemnum, vi. 136. et Antandrum, vii. 42.
 Pelasgi Ægialees prius, Iones dicti, vii. 94. Pelasgi ex Attica exacti, vi. 136.
 Pelasgicus murus Athenis, v. 65.
 Peleus rapuit Thetin, vii. 191.
 Pelius mons vel Pelion ubi, iv. 179. vii. 129.
 Pella urbs Bottiæidis terræ, vii. 125.
 Pellena Achæorum pars, i. 145.
 Pelles ad scribendum, v. 58.
 Pelops Phryx Persarum servus, vii. 11.
 Pelopis Phrygis regio, vii. 8.
 Peloponnesi gentes septem, viii. 75.
 Peloponnesium bellum, ix. 75.
 Peloponnesus pleraque sub Spartanis, i. 68.
 Pelusium ostium Nili, ii. 17. 154. iii. 10.
 Περπύσσα Æolum, ii. 37.
 Peneus fluvius Thessaliæ, vii. 20. 128. 129. 173.
 Pennis oppletum aërem Scythæ nar-rant, iv. 51.
 Pentapolis ante Hexapolis appellata, i. 144.
 Penthylus dux Paphius captus, vii. 195.
 Percolos, Chilonis filia, vi. 65.
 Percotes urbs, v. 117.
 Perdiccas, Gauanes, et Aëropus fratres, vii. 22. viii. 157. Perdiccæ pueri pa-nes dupli effecti, viii. 158. quomodo Macedoniæ tyrannus factus, viii. 157. 158.
 Peregrini dicti Spartanis Persæ, ix. 11.
 Pergamum Priami, vii. 45.
 Pergamum murorum Pierum unus, vii. 112.
 Perialla Delphica vates, vi. 66.
 Periander Cypseli filius Corinthiorum tyrannus, i. 20. iii. 48. ei maximum miraculum oblatum, i. 25. uxorem necat, iii. 50. cum defuncta uxore concubuit, v. 93. ejus filii, iii. 50. gesta cum minore, iii. 50. 51. etc.
 Pericles quibus majoribus, vi. 131.
 Perilaus, ix. 103.
 Perpherenses in Delo, iv. 53.
 Perinthus urbs, iv. 90. vi. 35. ejus ex-pugnatio, v. 2.
 Perinthii a Persis subacti, v. 1. eorum cum Pæonibus singulare certamen, v. 1. Tyrodiza eorundem urbs, vii. 25.
 Perrhæbi, populus, vii. 128. 152.
 Persarum origo unde, vii. 150. com-plura genera, i. 125. aspera regio, i. 71. ix. ult. Persæ aratores, Persæ pecuarii, i. 125. præstantissimi Pa-sargadæ, ibid. institutio qualis, i. 136. numina quæ et religio, i. 151. ritus dum Jovi immolant, ibid. ritus in sacrificiis, i. 152. Persarum mores varii, i. 153. Persæ immunes a tri-buto, iii. 97. Persæ Uraniæ Veneri sacrificant, i. 152. Persis Venus Mi-tra appellatur, ibid. Persarum nata-litia, i. 153. Persæ inter pocula consulant, ibid. Persarum necessitudo vicinitatis maxima, i. 154. eorum philautia, ibid. externarum rerum studiosissimi, i. 155. flumina religio-sissime colunt, i. 158. mos in sepe-lendis cadaveribus defunctorum, i. 140. gyrum cæli Jovem appellant, i. 151. deos ex hominibus ortos esse negant, ibid. ignem deum arbitran-tur, iii. 16. eorum victus habitusque priscus, i. 71. victus vivendique spa-tium, iii. 22. eorum ingenium, i. 89. Persarum convivia lasciva, v. 18. Persarum cædes in convivio, v. 20. multitudine in præliis victores, v. 2. et 119. opprobrium, muliere igna-vior, ix. 107. Persæ Æthiops num-ero vincunt, iii. 21. Persæ criniti, vi. 19. Cephene appellati et Artæi, vii. 61. Persæ immortales qui, vii. 35. Persicus luxus, ix. 80. 82. Persarum uxores per vices concumbunt, iii. 69. Persis oraculum redditum, ix. 45. Persarum tabellionum cursus et mo-dus, viii. 98. magi, i. 140. satrapeiæ, iii. 89. clementia, i. 137. iii. 15. ca-pita cur fragilia, iii. 12. eorum cum Lydis conflictus, i. 80. in potestatem Medorum a Phraorte redacti, i. 102. Persarum ab Astyage defectio, i. 27. etc. Persarum bellica arma, v. 49.

- cum Caribus consertum bellum, v. 119. *etc.* Persarum minæ Ionibus intentatæ, v. 9. Persarum ornatus in Xerxiano exercitu, vii. 61. Persarum equestrium copiarum numerus, vii. 87. Persarum cum Lacedæmonius congressio, vii. 211. Persarum naufragium ad Eubœam, viii. 12. Persicum imperium ad Caucasum, iii. 97. Persicum mare, iv. 59. Persici equitatus præfecti, vii. 88. Persicarum copiarum apud Plateas ordo, ix. 50.
- Perses Persei fil. vii. 61.
- Perseus Assyrius, vi. 53. et 54. Danaës et Jovis filius, ii. 91. vii. 61.
- Persei specula, ii. 15. ejus templum, simulacrum, sandalium ubi, ii. 91. gymniconum ludorum institutor, *ibid.* ejus profectio in Ægyptum, *ibid.*
- Persidæ reges, i. 125.
- Petra tribus, v. 92.
- Petræ Trachiniæ, vii. 198.
- Phædyma Otanis filia, iii. 68. magum prodit, iii. 69.
- Phænippus Calliæ pater, vi. 121.
- Phagres castellum Pierum, vii. 112.
- Phalerus urbs, v. 65. navale Atheniens. vi. 116. viii. 91. ix. 52.
- Phalli in sacris, ii. 49.
- Phanagoras Onetæ pater, vii. 214.
- Phanes Halicarnasseus, iii. 4. ejus astutia et effugium, *ibid.* filii in ejus conspectu mactati, iii. 11.
- Pharandates Theaspis filius, vii. 79. ix. 75.
- Pharbatitana plaga, ii. 166.
- Pharenses pars Achæorum, i. 145.
- Pharnaces pater Artabazi, vii. 66. ix. 41.
- Pharnaspes Achæmenides, iii. 2.
- Pharnazathres dux Indorum, vii. 65.
- Pharnuches præfectura cedit infelici equi lapsu, vii. 88.
- Phaselis urbs, ii. 178.
- Phasis, i. 104. ii. 103. iv. 58. 86. vi. 84.
- Phayllus Pythionices ter, viii. 47.
- Phegeus Aëropi pater, ix. 26.
- Phemius Smyrnæus Homeri præceptor, ii. 5. etiam pater ejusdem adoptivus, ii. 4. ubi laudatus ab Homero, ii. 26.
- Pheneum urbs, vi. 74.
- Pherendates Megabazi fil. vii. 67.
- Pheretime Arcesilai regis mater, iv. 162. exercitum poscit ab Euclhthone, et colum accipit, *ibid.* in Barcæos crudelitas ejus, iv. 202. ejus miseranda mors, iv. 205.
- Pheron Ægypti rex cæcus, ii. 111. ei oraculum redditur, *ibid.* ejus donaria, *ibid.*
- Phiala in balteis Scytharum, iv. 10.
- Phidippides Athen. vi. 105.
- Phidon Argivorum tyrannus, vi. 127.
- Phigalensis ex Arcadia, vi. 83.
- Philæus Ajacis filius, vi. 35.
- Philagrus Cyneæ fil. proditor Eretriæ, vi. 101.
- Philaon Chersis filius, viii. 11.
- Philes pater Rhœci, iii. 60.
- Philippus Butacidæ f. Olympionices, v. 47.
- Philippus Macedo, viii. 139.
- Philistus Pasiclis fil. ix. 97.
- Philitis pastor, ii. 128.
- Pilocyon Spartan, ix. 72. 85.
- Philocyprus a Solone versibus celebratus, v. 115.
- Phla insula, iv. 178.
- Phlegra regio, vii. 125.
- Phliasii, ix. 28.
- Phlius oppidum, vii. 202.
- Phocæa urbs, i. 80. 142. ii. 106. 178. Phocæa quomodo capta, i. 164.
- Phocæis Homeri, ii. 16.
- Phocæenses, i. 152. primi longis navibus usi sunt, i. 163. Phocæensium murus, *ibid.* eorum demigratio in Cyrum, i. 165. eorum mutua execratio nequis in patriam rediret, i. 165. dum Tyrrenis et Carthaginensibus navale bellum, i. 166. proelio victi Cyro secedunt, *ibid.* eis Cadmea victoria obtigit, *ibid.* in Rhegium demigrant, *ibid.* capti lapidantur, i. 167.
- Phocenses, i. 146. Phocensium in Thesalos eruptio, viii. 27. 28. Phocensium regio a barbaris vastatur, viii. 32.
- Phœbi fanum, vi. 61.
- Phœnices, ii. 104.
- Phœnices Sidonii, vii. 44.
- Phœnices Tyrii, ii. 112. Phœnices ex Palæstina Syria, i. 105. Palæstini, ii. 104.
- Phœnices dissensionum auctores cum Græcis, i. 1. Phœnices ad Libyam cognoscendam missi, iv. 42. invenerunt aurifodinas Thasi, vi. 47. Phœnices primi literas in Græciam adtulere, v. 58. Phœnicum armatura in exercitu Xerxis, vii. 89. Phœnices quidam decollati jussu Xerxis, vii. 90.
- Phœnicum aversio in lædendis colonis, iii. 19.
- Phœniciæ literæ, v. 58.
- Phœnix Ægypt. avis sacra, ii. 73. ejus descriptio, *ibid.*
- Phœnix fluvius, vii. 176. 200.
- Phormus Atheniensis, vii. 182.
- Phraortes filius Deiocis, rex Mediæ, i. 102. ejus res gestæ et interitus, *ibid.*
- Phrataguna Darii regis uxor, vii. 224.
- Phriconis, i. 149. ii. 1.
- Phrixæ, oppidum, iv. 148.
- Phrixus, vii. 197.
- Phronima Etearchi filia ejusque fortuna, iv. 154. concubina Polymnesti, iv. 155.

- Phryges a Cræso subacti, i. 28. Phryges antiquissimi hominum, ii. 2. eorum in Xerxiano exercitu armatura, vii. 75. Phryges Briges dicti antea, ibid.
- Phrynichi fabula, vi. 21.
- Phrynon pater Attagini, ix. 15.
- Phthiotæ Achæi, vii. 152.
- Phthiotis ora, i. 56.
- Phya mulier ex tribu Pæanica, i. 59. ab ea Pisistratus ut reductus, ibid.
- Phylacus Histiaï fil. viii. 85. Phylacus et Autonous Delphorum heroës et eorum delubrum, viii. 59.
- Phyllis regio, vii. 113.
- Pilorus urbs, vii. 122.
- Pieria pix, iv. 195.
- Pieræ pop. vii. 112. 185.
- Pierum muri, vii. 112.
- Pigres Seldomi fil. vii. 98.
- Pigres et Mantyes fratres, v. 12.
- Pindarus poëta, iii. 38.
- Pindus mons Thessaliæ, i. 56. vii. 129.
- Pinus, locus, ii. 20.
- Pinus, fructus nomina, ibid.
- Pini natura quæ, vi. 37.
- Pirus, ingens fluvius, i. 145.
- Piromis ex Piromi Ægyptiorum, ii. 143.
- Pisa urbs, ii. 7.
- Piscatores Tirynthii, vii. 137.
- Piscatorum ænigma, ii. 55.
- Piscibus Ægyptus abstinet, ii. 57. piscium qui Ægypto sacri, ii. 72. piscium genitura in stagnis apud Ægyptios, ii. 95. pisces pabulum equorum ubi, v. 16.
- Pisistratus Hippocratis filius Atheniens. tyrannus, i. 59. vi. 105. ejus nobile commentum, quo Athenarum imperio potitus, ibid. Athenis ejicitur, i. 59. per feminam mire reducitur, i. 60. illegitime cum uxore coit, i. 61. Marathonem occupat, i. 62. ejus contra Athen. copiæ, i. 61. 62. tertio urbe Athenis potitur, i. 64. Naxum insulam subegit, ibid. Delum insulam expiat, ibid. Pisistratidæ Athenis pulsi, v. 65. etc.
- Pisistratus Nestoris fil. v. 65.
- Pistricis Cræsi effigies apud Delph. i. 51.
- Pistyrus urbs, et lacus in ea salsus ac piscosus, vii. 109.
- Pitana civitas Æoliæ, i. 149.
- Pitane tribus, iii. 55.
- Pittaci Mitylenæi responsum ad Cræsum, i. 27.
- Pituitæ fluxus remedia, iv. 187.
- Pix Pieria ubi, iv. 195. Cyraunensis et Zacynthia, ibid.
- Pixodarus Cindysensis, v. 118.
- Placia, regio, i. 57.
- Placianorum lingua, i. 57.
- Platæa insula Libyæ, iv. 151. 155. magnitudo ejus, 156. 169.
- Platæa urbs incenditur, viii. 50.
- Platæenses, vi. 108.
- Platæensis clades, ix. 55. 64. 100.
- Platæensis ager, ix. 15.
- Platanus aurea atque vitis, vii. 27. platanorum ingens lucus, v. 119. platanus aureo monili a Xerxe donata, vii. 51.
- Pistorus Apsinthiorum deus, ix. 119.
- Pecunus portus, iv. 168.
- Pinthinetes sinus, ii. 6.
- Pistarchus Leonidæ fil. ix. 10.
- Pluvia nulla apud Thæræos per septem annos, iv. 151. pluvia apud Ægyptios portentosa, iii. 10.
- Pæciles, iv. 147.
- Pænæ modus apud Persas, i. 157.
- Pæni, vide supra Libyes.
- Pogon Træzeniorum portus, viii. 42.
- Poli et gnomonis inventio, ii. 109.
- Polichniti Cretes, vii. 170.
- Pollux et Castor, iv. 145. v. Tyndaridæ.
- Polyas Anticyrensis speculator, viii. 21.
- Polycratis prodigiosa fortuna, iii. 39. etc. Polycratis smaragdus, iii. 41. ejus callidum commentum, iii. 56.
- Polycratis cadis occasio, iii. 120. 121.
- Polycratis filia somnium, iii. 124.
- Polycrates cruci affixus, iii. 125.
- Polycritus Ægineta ejusque strenuitas, viii. 92. 93.
- Polydectes rex Spart. viii. 151.
- Polydorus Alcamenis fil. vii. 204.
- Polydorus avus Laii, v. 59.
- Polymnestus Thæræus, iv. 155.
- Polynices, iv. 147. vi. 52. ix. 27.
- Ponticum, genus arboris, iv. 23.
- Pontus Euxinus, iv. 46. ejus dimensio, iv. 85. 86.
- Populus contubernium ingratisimum, vii. 156.
- Porata fl. iv. 48.
- Porinus lapis, v. 62.
- Porthmia Cimmeria, iv. 45.
- Posideum urbs, iii. 91.
- Posidoniates vir, i. 167.
- Posidonius Spart. ix. 71. 85.
- Potidæa urbs, vii. 122. obsidio ejus, viii. 127. 128. 129.
- Præda Græcorum e Persarum clade, ix. 80. præda Pausaniæ, ix. 81.
- Præsepe Mardonii totum ex ære a Græcis diripitur, ix. 70.
- Præsii Cretes, vii. 170. 171.
- Prasiadis paludis inhabitatores, v. 16.
- Praxilaus Xenagoræ pater, ix. 107.
- Praxinus Navarchus Træzen. vii. 180.
- Prexaspes Persa, iii. 54. interficit Smerdin, iii. 50. se præcipitem dat e turri habita ante oratione ad Persas, iii. 75.
- Prexaspes Aspathinis filius, vii. 97.
- Prîami Pergamum, vii. 45.
- Priene urbs Ioniæ, i. 142. eam Ardys expugnat, i. 15.

- Prienenses, vi. 8. a Mazare subiguntur, i. 161.
- Primogenitus ex lege Spart. succedit in regnum, vi. 52.
- Prinetades Demarmeni fil. v. 41.
- Procles rex Spart. viii. 151. iv. 147. *vide* Eurysthenes.
- Procles Epidauri tyrannus, iii. 50. capitur, iii. 52.
- Proconnesius Aristeas, iv. 13.
- Proconnesus incensa, vi. 33.
- Prodigiorum maxima observatio apud Ægyptios, ii. 82.
- Promeneæ Dodonæorum sacerdos, ii. 55.
- Promethei uxor Asia, iv. 45.
- Properare est noxium, vii. 10.
- Propontidis dimensio, iv. 85.
- Proserpinæ et Cereris festum, viii. 65.
- Prosopitis insula et ejus latitudo, ii. 41. ejus plaga, ii. 165.
- Proteus Pheronis in regno Ægypt. successor, ii. 112. Protei fanum apud Memphin, *ibid*.
- Protemplaris Minerva, viii. 59.
- Protesilai templum ubi, vii. 33. ix. 116.
- Protothyes Madyis pater, i. 103.
- Proverbia.*
- Ætheri Jovis contermina regio, vii. 8.
- Animus in auribus habitat, vii. 39.
- Cadmea victoria, i. 166. Dolosi homines, dolosa et eorum vestimenta, iii. 22. Cum Jove de divitiis certare, v. 49. Episcythison, vi. 84. E tripode oraculum, iv. 179. Hunc calceum tu quidem consuisti: Aristagoras autem induit, vi. 1. Ignifer non relinquendus, viii. 6. In frigidum furnum panes ingerere, v. 92. Isthmum fodere, i. 174. Lemnia facinorosa, vi. 138. Longæ regum manus, viii. 140. Molles viri ex mollibus regionibus, ix. *ult*. Mulæ partus, iii. 151. Muliere ignavior, ix. 107. Non est istud curæ Hippoclidæ, vi. 129. Ovem lupis relinquere, iv. 149. Pinus in modum excidere, vi. 37. Sylosontis amiculum, iii. 139. Ver ex anno exaruisse, vii. 162.
- Prytanes Naucratorum, v. 71.
- Prytanis rex Spart. viii. 151.
- Prytaneum Athen. i. 146. vi. 139. vii. 197.
- Psammenitus Amasis filius Ægypti rex, iii. 10. captus a Cambyse, ejusque captivi dicta, iii. 14. liberatus res novas moliens epoto taurino sanguine obiit, iii. 15.
- Psammis rex Ægypti, Neci fil. ii. 159. 160. ejus mors, *ibid*. Inari pater, vii. 7.
- Psammitichus Ægypti rex, i. 105. ii. 2. 28. 151. *etc.* vii. 7.
- Psylli, populus, iv. 175. eorum expeditio infelix adversus austrum, *ibid*.
- Psytalea insula, viii. 76. et 95.
- Pteria locus Cappadociæ munitissimus, i. 76.
- Pteriorum urbs a Cræso expugnatur diripiturque, *ibid*.
- Ptoun, viii. 155.
- Pudenda pueris qui præcidant, ii. 104. pudenda Ægyptii munditiæ causa præcidunt, ii. 37.
- Puellæ ex legibus elocantur, i. 198.
- Pugna Sagartiorum cum restibus, vii. 85.
- Puteus trifarias rerum species exhibens, vi. 119.
- Pygargi, iv. 192.
- Pylæ, vii. 201.
- Pylæa, vii. 213.
- Pylagoræ, *ibid*.
- Pylai, i. 147. v. 65.
- Pylus locus, v. 65. vii. 168.
- Pyramides apud Memphin, ii. 8. pyramides Mæridis regis Ægypt. ii. 101. pyramis regis Cheopis, ii. 124. 125. pyramis a quæstu meretricio, ii. 126. pyramis Chephrenis Ægypt. regis, ii. 127. pyramides Philitidis pastoris, ii. 128. pyramis Mycerini regis, ii. 134. pyramis Rhodopis mulieris falso credita, *ibid*. pyramis regis Asychis lateritia, ii. 136.
- Pyrene urbs, ii. 33.
- Pyretos fluvius Scythiæ, iv. 48.
- Pyrgus oppidum, iv. 148.
- Pythagoras Mnesarchi filius, iv. 95. sophista celebris, *ibid*.
- Pythagoras Milesius patriæ procurator, v. 126.
- Pythagoras monarcha Selinuntis, v. 46.
- Pythermus Phocæensis, i. 152.
- Pythes sive Pytheas Ischenoi f. vir strenuus, captus, vii. 181. viii. 92. liberatus, viii. 92.
- Pythes Nymphodori pater, vii. 157.
- Pytheus Lamponis pater, ix. 78.
- Pythia corrupta, v. 66.
- Pythiæ oraculum Lycurgo redditum, i. 65. de ossibus Orestis, Lacedæmoniis redditum, i. 67. ad Cræsum, i. 91. de Isthmo Cnidiis datum, i. 174. v. oracula.
- Pythii Lacedæmone qui, vi. 57.
- Pythius Atyis f. Lydus, vii. 27. ejus ingentes facultates, vii. 27. 28. ejus filius a Xerxe dissectus, vii. 59.
- Pytho, i. 54.
- Pythogenes in Inycum oppidum relegatur, vi. 23.

R.

- Rasura Argivorum, i. 82.
- Regem ubi conspici nefas, i. 199. rex ubi statura maximus deligitur, iii. 20.

- Reges Saitæ in Ægypto, ii. 169.
 Regio nulla sibi præbet omnia, i. 32.
 Regis Græci civilitas, iv. 78.
 Regna olim pecuniæ egena, viii. 157.
 Regum jura apud Laconas, vi. 56.
 Regum filios benigne tractant Persæ, iii. 15.
 Rerum humanarum inconstantia, i. 5.
 rerum omnium inspiciendus exitus, i. 32. res divinitus futuræ signis declarantur, ix. 100.
 Restibus instructa pugna, vii. 85.
 Rex Persarum non vincitur beneficiis, vii. 39. ix. 18.
 Rhadinaces Persis olei genus, vi. 119.
 Rhampsinitus rex Ægypti: et ejus simulacra, ii. 121. filiam prostituit, ibid. ejus ingentes pecuniæ, ibid.
 Rhampsiniti descensus ad infernas sedes, ii. 122.
 Rhapsodi propter Homerica carmini expulsi Sicyone, v. 67.
 Rhegium, i. 176. 177. Rheginorum maxima cædes, vii. 170.
 Rhenæa, vi. 97.
 Rhodi populus Lindii, vii. 153.
 Rhodium mare ubi, i. 174.
 Rhodope mons, iv. 49.
 Rhodopis meretrix famosa, ii. 155. ejus an pyramis una, ii. 154. 155. ejus donarium in templo Delphico, ii. 155.
 Rhodus civitas, ii. 178.
 Rhæcus architectus, iii. 60.
 Rhætium opp. vii. 45.
 Rhypes pars Achæorum, i. 145.
 Ridere coram aliquo apud Persas indecens, i. 99.
 Rosæ sexagenum foliorum, viii. 158.
 Rubrum mare, ii. 8. 158. 159.
 Ruinæ hominibus disciplinæ sunt, i. 207.
- S.
- Sabacus rex Æthiopum, ii. 157. 152.
 Ægyptum subigit, ibid. ejus acta in Ægypto, ii. 137. 138. viso in somnis Ægyptum relinquit, ii. 159.
 Sabyllus Gelous, vii. 154.
 Sacæ populus, iii. 93. vii. 9. Sacas omnes Scythas Persæ vocant, vii. 63.
 Sacarum in Xerxiano exercitu armatura, et dux, vii. 64.
 Sacerdotes Ægyptiorum, ii. 57.
 Sacra ante expeditionem, ix. 19. Sacra et profana vulgo non discreta, ii. 65.
 Sacra Cabiroom a Pelasgis sumpta, ii. 51. Sacra Triopii Apollinis, i. 145.
 Sacrificium publicum, vi. 57. Sacrum Panionium, i. 145.
 Sardyattes Ardyis fil. rex. Lydiæ, i. 16. 18.
- Sagartii, Persarum genus, i. 125. iii. 93. vii. 85. eorum tributum, iii. 93.
 Sagitta ad colum excussa a Dario, v. 105. Sagittæ, Scytharum robur, iv. 132.
 Sais urbs Ægypti, ii. 28. 59. Sais urbs regia Apriæ, ii. 163. 170. Saitana plaga, ii. 165. Saitanorum regum sepultura, ii. 169. Saiticum ostium Nili, ii. 17.
 Sal sua sponte crescens, iv. 53. ex lacu, vii. 30. salis colles ubi, iv. 181. 182. 183. Salinarii Ægyptii concubitus cum muliere mortua, ii. 89.
 Sala urbs Samothraciæ, vii. 59.
 Salamis Atheniensium refugium, viii. 56.
 Salaminii Cypri, iv. 162. v. 104. ii. 28.
 Salmydessus, Thraciæ, iv. 93.
 Samii a Lacedæmoniis tentati, iii. 47. frustra, iii. 55.
 Samium templum, ii. 148.
 Samothracia, vi. 47. Samothraciæ populus Pelasgi, ii. 51. Samothraces jaculatores, viii. 90. Samothracii muri, vii. 108.
 Samus et Samiorum lingua, i. 142. Sami eversionis per Darium causa, iii. 139. Samus Sylosonti traditur, iii. 149. Samiorum Æschronia tribus, iii. 26. Samiorum crater, iv. 152. Samimii Zanciam occupant, vi. 23. Samiorum Apaturia, ii. 29. Samiorum tria miranda, iii. 60.
 Samyris sapiens, vi. 127.
 Sans Dorum, i. 159. ea litera Persarum nomina terminantur, ibid.
 Sana urbs, vii. 22. 122.
 Sanacharibus rex Arabum et Assyriorum Ægyptum invadit, ii. 141. fugatur, ibid.
 Sandalium Persei, ii. 91.
 Sandanis Lydus, i. 71.
 Sandoces Thaumasiæ f. cruci affigitur et liberatus tandem capitur, vii. 194.
 Sanguinem lingendo fœderis fit vinculum, i. 74.
 Sapæi Thraciæ populus, vii. 110.
 Sapientes non esse potentes, acerbum, ix. 16.
 Sapires, populus, iv. 40.
 Sappho poetria, ii. 135.
 Sarangæi populus, iii. 93. 117.
 Sarangarum in Xerxis exercitu armatura, vii. 67.
 Sardanapalus rex Nini, ii. 150. ejus thesaurus, ibid.
 Sardena mons, ii. 9.
 Sardinia, i. 170.
 Sardinia insula maxima, v. 106. et 124.
 Sardis a Cimmeriis captæ, i. 15. Sardis una parte saltem expugnabiles et eorum expugnatio, i. 84. captæ et con-

- crematae ab Ionibus, v. 101. 105. Sardinum reges Heraclidæ, i. 7.
 Sardinum primus rex Agron, i. 7. Meles, i. 86. Sardinus leo circumlatus ubi, ibid. Sardinum expugnatio in tertium annum dilata a deo, i. 91.
 Sardonium linum, ii. 105.
 Sardonium mare, i. 166.
 Sarta urbs, vii. 122.
 Sarpedon et Minos Europæ filii, i. 173.
 Sardonium promontorium, vii. 58.
 Saspīres populus, iii. 94. eorum armatura, vii. 79.
 Sataspes Achæmenides, iv. 45. cruci affixus, ibid.
 Satræ Thraciæ populus, vii. 110. 111.
 Satrapiæ Persarum, i. 192. iii. 89. 90. etc.
 Sattagyda populus, iii. 91.
 Saulius rex Scytharum, iv. 76. interficit patruelem Anacharsin, iv. 76. 77.
 Sauromatae Amazonibus miscuntur, iv. 110. 113. 114. solæcissant lingua Scythica, iv. 117. eorum uxores et conjugia, iv. 116. 117.
 Scæus pugil, v. 60.
 Scamander fluvius, v. 65. ejus aqua exercitum Xerxis deficit, vii. 42.
 Scamandronymus pater Charaxi, ii. 155.
 Scaptesytle, vi. 46.
 Sceptra gerendi ratio apud Babylonios, i. 195.
 Schœnus mensura, ii. 6.
 Sciathus insula, vii. 176. viii. 7. et 90.
 Seidrûs oppidum, vi. 21.
 Seiona urbs in Pallena, vii. 125.
 Sciradis Minervæ templum, viii. 94.
 Scironis via in Isthmo, viii. 71.
 Scholæ tectum in pueros corruens, vi. 27.
 Scolos oppid. Bœotiæ, ix. 15.
 Scolopæis, ix. 97.
 Scoloti Scythæ, unde nominati, iv. 6.
 Scopadæ Thessali, vi. 127.
 Scopasis rex Scythæ, iv. 128.
 Scutum Persis ostendisse dicuntur Alcæonidæ, vi. 121. et Herodoti de ea re sententia, vi. 123. 124.
 Scylace urbs, i. 57.
 Scylax Caryandæus, iv. 44. Scylacis cuiusdam supplicium, v. 53.
 Scyles Ariapithis filius rex Scytharum, iv. 78. ejus interitus, iv. 80.
 Scyllias urinator, viii. 8.
 Seyrius Pammon, vii. 185.
 Scyriniadæ Thraces, iv. 95.
 Scythæ Herculis filius, iv. 10.
 Scytharum origo, iv. 5. Scytharum regum origo, iv. 10. Scythæ nomades pecuarii, i. 73. iv. 19. 55. vi. 84. Scytharum nomadum seditio, i. 73. iv. 11. Scythæ trucidatum coctumque puerum Cyaxari loco venationis offerunt, i. 73. ad Alyattem confugiunt, ibid. in Asiam transeunt, i. 103. iv. 12. Cimmericos ex Europa pellunt, i. 103. iv. 11. Mediam occupant, i. 104. eorum cum Medis ad Caucasum congressio, ibid. fusis Medis Asia potiuntur, i. 105. Urania Veneris templum depeculantur: unde femineo morbo corripuntur, ibid. a Medis inebriati, quum Asiam aliquandiu obtinissent, occiduntur, i. 106. a Sesostre subacti, ii. 103. 111. Scytharum servi cur oculis orbentur, iv. 2. Scytharum ratio emulgendi lactis, ibid. Scythæ aratores, iv. 18. 19. 53. 54. Scythæ Auchatæ, iv. 6. Scythæ regii, iv. 57. Scytharum mores, iv. 46. etc. dii, iv. 59. jusjurandum, iv. 68. eorum mos in cædendis victimis, iv. 60. in hostes sævitia, iv. 62. 64. mos ineundi fœderis, iv. 70. Scyth. regum sepultura, iv. 71. 72. a Scyle Scytharum defectio, iv. 80. Scythæ suorum institutorum observantissimi, iv. 76. 80. Scyth. eorumque equis asinorum et mulorum vox insueta, iv. 129. Scyth. munera ad Darium, iv. 130. Scyth. intemperantia, vi. 84. Scythæ Persis Sacæ appellati, vii. 63.
 Scythia vetus ubi, iv. 99. Scythiæ duæ partes, ibid. Scythiæ flumina, iv. 47. Scythia lignorum inops, iv. 61. Scythicæ grues ubi hybernent, ii. 22. Scythicum gramen, iv. 58. Scythicus exercitus contra Mediam, vii. 20.
 Scythes Zancleorum rex, vi. 23. 24.
 Scythes Cadmi Cœi pater, vii. 163.
 Sebennyta plaga, ii. 166.
 Sebennyticum ostium Nili, ii. 17.
 Seditionis intestinæ pravitas, viii. 5.
 Seldomus Pigris pater, vii. 98.
 Selinusii pop. v. 46.
 Selybria oppidum, vi. 33.
 Semen Indicum quale, iii. 100.
 Semiramis Babyl. regina, i. 184. ejus egregia monumenta, ibid.
 Senectæ maximus honos apud Ægyptios, ii. 80. senes ubi mactentur, iii. 99.
 Sepias litus, vii. 185. 188. 191. 195.
 Sepulcra patria Scytharum, iv. 127.
 Sepulcrum Alyattis apud Lydos, i. 95. sepulcra Babyloniorum, i. 198. sepulcra vitrea, iii. 24. sepulcrum Helles filia Athamantis, vii. 58.
 Serbonis palus, ii. 6. iii. 5.
 Seriphii populus, viii. 46.
 Sermyla Græca urbs, vii. 122.
 Serpentum sacrorum descriptio, ii. 74. serpentum sepultura in Jovis templo, ibid. sterilitas, iii. 108. serpentes cornuti, iv. 192. serpentes alati, ii. 75. 76. serpentum alatorum generatio, iv. 108. 109. thuriferas arbores observantes, iii. 107. serpentum vis apud Neuros, iv. 105. serpentibus

- vescentes, iv. 183. repens arcis Athenarum custos, viii. 41.
 Serrium promontorium, vii. 59.
 Servitutem aversantur Phocæenses, i. 164.
 Servi Scytharum cur oculis priventur, iv. 2. nulli in Græcia, vi. 137. servi boni interdum hominibus malis, et contra, viii. 68. servorum bellum, vi. 85.
 Sesami Babylonicis proceritas, i. 193.
 Sesostri rex Ægypti, ii. 102. etc. quas gentes subegerit, ii. 103. ejus cippi et inscriptiones et monumenta, ii. 106.
 Sestus urbs, iv. 142. vii. 35. a Græcis obsidetur, ix. 114. etc.
 Sethon Ægypti rex, Vulcani sacerdos, ii. 141. ejus mira victoria de Assyriis, ibid. ejus statua, ibid.
 Sicania, tempore Herod. Sicilia dicta, vii. 170.
 Sicas Cybernisci pater, vii. 98.
 Sicinnus Themistoclis Domesticus, viii. 75.
 Sicyon, v. 67. Sicyoniarum tribuum nomina, v. 68. Sicyoniis et Ægyptiis irrogata multa ab Argivis, vi. 92.
 Sidon Phœnicum urbs, ii. 116. iii. 156.
 Sidonia navis Xerxis, vii. 28.
 Sigeum et ejus occupatio per Pisistratum, v. 65. 94.
 Sigeum in Hellesponto Troicum, iv. 38. ad Scamandrum, v. 65.
 Sigma litera Persarum nomina terminantur, i. 159.
 Sigynnæ populus ubi, v. 9. sigynnarum appellatio quid apud alios notet, ibid.
 Silenus ubinam captus fuerit, viii. 138.
 Sileni Marsyæ pellis in utrem formata ubi suspensa, vii. 26.
 Sillicypria eorumque fructus pro oleo in lucernis, ii. 94.
 Silphium ubi, iv. 170. 192.
 Simiarum comestores, iv. 194.
 Simiarum ubi maxima vis, ibid.
 Simonides Ceus, v. 102.
 Simonides Leoprepis f. et ejus epigrammata, viii. 228.
 Simulacrum pistricis Cræsi, i. 51. simulacra ab Ægyptiis primum diis consecrata, ii. 4. simulacrum Jovis arietina facie, ii. 45. Panis, ii. 46. ætatis et hyemis, ii. 121. simulacrum ex pelvi factum ab Amasi et cur, ii. 172. simulacrum Veneris in Cyrene, ob preces exauditas, ii. 181. simulacra Minervæ lapidea duo, ii. 182. simulacrum Isidis, bubulis præditum cornibus, ii. 41. simulacrum Mercurii, porrectum veretrum habens, ii. 51. simulacrum Darii lapideum, iii. 88. simulacrum Vulcani Pataicis simile, iii. 37. simulacra soli Marti faciunt Scythæ, iv. 59. simulacra ex oleis, Damia et Auxesia, v. Si82.
 Sindus urbs, vii. 123.
 Singus urbs, vii. 122.
 Sinope urbs, i. 76. ii. 34. iv. 12.
 Sinus Arabici maris descriptio, ii. 11.
 Sipia, locus, vi. 77.
 phnus insula dives metallis, iii. 57. multata a Samiis, iii. 58.
 Siphni quas naves Salaminem, miserint, viii. 46.
 Siris Italiæ, viii. 62.
 Siris Pæoniæ, viii. 115.
 Sirites Damas, vi. 127.
 Siromitres (Eobazi f. Paricaniorum dux, vii. 68. Masistii pater, vii. 79.
 Siromus Mapenis pater, vii. 98. Siromis pater Chersios Salaminii, v. 104.
 Sisimaces dux, v. 121.
 Sisamnes Hydarnis fil. Ariorum dux, vii. 65.
 Sisamnes Otanis pater, injuste judicans, excohiatus jussu Cambysis, v. 25.
 Sisyra genus penulæ, vii. 67.
 Sitalces Thracum rex, iv. 80. vii. 137.
 Sithonia regio, vii. 122.
 Siuph urbs Ægypti, ii. 172.
 Smaragdus Polycratis, iii. 41.
 Smerdis Cambysis fr. iii. 30. ejus a fratre mandata cædes perpetratur, ibid. occisum a se Cambyzes luget, iii. 65.
 Smerdis fictitius regno potitur, ibid. ex auribus amputatis agnoscitur, iii. 69. occiditur, iii. 30.
 Smerdomenes Otanis fil. Xerxis exercitus dux, vii. 82. 121.
 Smila oppidum, vii. 123.
 Smindyrides Sybarita unus ex procis filia Clisthenis, vi. 127.
 Smyrnæ origines, i. 16. a Gyge oppugnata, i. 14. ab Alyatte capitur, i. 16. a Colophonis condita, ibid. uti ab Ionibus dirempta, i. 149.
 Smyrna Thesei uxor, ii. 2.
 Smyrna Æoliæ civitas condita eaque celeberrimum emporium, ii. 5. ut amissa ab Æolibus, i. 149.
 Sobolis procreandæ præmia apud Persas, i. 136.
 Sogdi populus, iii. 93. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 66.
 Sol Massagetarum deus, i. 212. Soli Massagetae equos immolant, i. 216.
 Sol auctor exundationis Nili, ii. 25.
 Solæ Bæoticæ, i. 195.
 Solis insoliti ortus, quos referunt Ægyptii, ii. 142. solis vis in India, iii. 104. solis mensa ubi, iii. 18. solis fons, iv. 181. solem execrantes, iv. 184. solis eclipsis Xerxe movente exercitum contra Græcos, vii. 37. sol Græcorum deus, ibid. sol pro mer-

- cede redditus, viii. 137. sol obscuratus, i. 47. 103. vii. 37. solis sacræ oves ubi, ix. 91.
- Soli urbs et ejus obsessio, v. 115.
- Solii in Cyprio, v. 110.
- Solon legislator Athen. i. 29. ejus peregrinatio in Ægyptum, i. 50. in Cyprum veniens, carminibus celebrat Philocyprum, v. 113. ejus cum Cræso de beatitudine colloquium, i. 20. 31. 32. 33. Solonis lex Athen. data, ii. 177.
- Solæis promontorium, ii. 32. iv. 43.
- Solyi olim Milyæ dicti, i. 173.
- Somnium filiae Polycratis, iii. 124. Hipparchi, v. 56.
- Somniorum natura, vii. 16.
- Sophanes Decelensis, vi. 92. Eutychedis fil. ix. 73. ejus ancora et præclara facinora, ix. 74. 75.
- Sophistarum totius Græciæ peregrinatio, i. 29.
- Sororem Cambyes ducit, occidit, et aliam superinducit, iii. 31. 32.
- Soror eadem et uxor, iii. 31.
- Sosielis Corinthii de restituendo Hippia oratio, v. 92.
- Sosimenes Panæti pater, viii. 82.
- Sostratus Laodamantis fil. iv. 152.
- Spaco Medis canis appellatur, i. 110.
- Spargapises Tomyridis f. a Cyro capitur, i. 211. seipsum interimit, i. 213.
- Spargapithes Agathysorum rex, iv. 76. 78.
- Sparta urbs Lacedæmoniis, vii. 234.
- Spartiatum instituta a quo, i. 65.
- Spartiatæ Lycurgum delubro ædificato colunt, i. 66. non donant civitate peregrinos, ix. 54. Spartiatum cum Argivis de Thyrea agro contentio, i. 82. Spartiatum regum dignatio et jura, vi. 55. etc. eorum senatus, vi. 75. de regibus, v. 75. Spart. cædes ad Thermopylas, vii. 224. eorumque epigrammata, vii. 228.
- Spasmi remedia, iv. 187.
- Spathæ palmarum, vii. 69.
- Sperchius annis Anticyram præterlabitur, vii. 198. 228.
- Sperthies Aneristi f. cum Bule se offert ad placandam iram Talthybi, eorumque acta, vii. 134. 135. 136. 137.
- Sphendaleæ opp. ix. 15.
- Spina Ægyptii et ejus gummi, ii. 96.
- Sponsa ubi dotem concubitu quærat, iv. 172.
- Spuere apud Persas indecorum, i. 99.
- Squamosus piscis Ægypt. sacer, ii. 72.
- Stadium, orgyia, passus, cubitus, pes, ii. 149.
- Stagirus Græca urbs, vii. 115.
- Stathmi regii quid, v. 52.
- Stentoris palus, vii. 58.
- Stenyclerus, ix. 63.
- Stesagoras Cimonis pater, vi. 34. 103. cædes, vi. 38.
- Stesenor Curi tyranus, v. 113.
- Stesileus Thrasyli fil. vi. 114.
- Strattis Chiorum tyrannus, iv. 158. viii. 132.
- Strobilos, pini fructus, ii. 20.
- Struchates populus Mediæ, i. 101.
- Struthi subterranei, iv. 192. vi. 175. 192.
- Strymon fluvius, i. 64. v. 113. vii. 113. ejus fontes, viii. 115.
- Strymonias ventus, viii. 118.
- Strymonii prius, qui Thraces, vii. 75.
- Stryma Thasiorum urbs, vii. 108. 109.
- Stymphalis palus, vi. 76.
- Styracis usus ad thus legendum, iii. 107.
- Styrensis gens Dryopica, viii. 1. 46.
- Styreorum insula, vi. 107. ix. 28.
- Styx et ejus aqua, vi. 74.
- Sua quemque inspicere debere, i. 8.
- Suadela numen, viii. 111.
- Subulci apud Ægyptios profani, ii. 47.
- Successionis jus apud Spartiatas, vii. 3.
- Suniacum jugum, iv. 99.
- Sunium, vi. 87.
- Supplex, ix. 75.
- Sus animal spurcum apud Ægyptios, ii. 47. sus hostia Lunæ et Liberi patris, ibid. sues apud Scythas, iv. 65. sue abstinent Ægyptii, ii. 28. iv. 186.
- Suas oppidum, i. 188. v. 49. 52. Memnonia, vii. 151.
- Syagrus Lacedæmoniorum legatus ad Gelonem, vii. 153. 159.
- Sybaris urbs capitur, v. 44. vi. 21. maxime florens, vi. 127.
- Sybaritanum bellum, v. 45.
- Syene urbs Thebaidos, ii. 28.
- Syennesis Cilicum rex, i. 74. v. 118.
- Syennesis Cilix, dux in classe Xerxiana, viii. 98.
- Syleos campus, vii. 115.
- Syloson Polycratis fr. Æaci fil. iii. 39. 139. 140. etc. 149.
- Symæ vicinum mare ubi, i. 174.
- Syrgis fluvius in Mæotidem influit, ix. 123.
- Syria Ægypto contermina, ii. 116. iii. 5.
- Syria Palæstina, iii. 91. vii. 89.
- Syrii circa Pteriam, i. 76.
- Syrii Græcis Cappadoces, i. 6. 72. iii. 90. Syrorum prædia Cræsus devastat, eosque exterminat, i. 76. v. 49. Syrorum in exercitu Xerxiano armatura, vii. 72. Syrii Palæstinam incolentes, vii. 89.
- Syrii Græcis, qui barbaris Assyrii, vii. 65.
- Syropæones in Asiam abducti, v. 15.

T.

- Tabalus Persa, Sardibus præfectus, i. 154. etc.
 Tabella totius orbis, v. 49.
 Tabellionum Persarum cursus et modulus, viii. 98.
 Tabiti Scythia Vesta, iv. 59.
 Tachompsa insula, ii. 29.
 Tænarus locus, vii. 168.
 Talaus Adrasti pater, v. 67.
 Talentum Babylonicum, iii. 89.
 Talthybius ira in Lacedæmonios, vii. 134. 137. Talthybius templum apud Spartiatis, vii. 134. Talthybius Agamemnonis præco, ibid. Talthybiadarum honos apud Spart. ibid.
 Tanagra, ix. 15. et 35.
 Tanagram præterfluit Thermodon, ix. 43. Tanagrai Thebanorum vicini, v. 79. Tanagricus tractus, v. 57.
 Tanais fluvius, iv. 20. 123.
 Tanitana plaga, ii. 166.
 Tarentum urbs, iii. 138. iv. 99.
 Tarentini, iii. 138. eorum maxima cædes, vii. 170.
 Targitaus et ejus tres filii, iv. 5.
 Tartessiacæ mustelæ, iv. 192.
 Tartessus emporium nobile, iv. 152.
 Tartessum Phocæenses aperiunt, i. 163.
 Tartessorum rex Arganthonius, ibid.
 Tauchira oppidum, iv. 171.
 Tauri Iphigeniam Agamemnonis filiam colunt, iv. 103. eorum mores, ibid.
 Taurica gens, iv. 99. 103. Taurici montes, iv. 3. Taurica regio, iv. 99.
 Taxacis Scythiæ rex, iv. 120.
 Taygetus, iv. 145.
 Tæarus fluvius, et ejus medica vis, iv. 90. ejus fontes partim calidi partim frigidi, ibid. cippus ei a Dario erectus, iv. 91.
 Teaspes Sataspis f. iv. 43.
 Teaspes Persa pater Pharandatis, vii. 79. ix. 76.
 Tegea Arcadam, vi. 105. vii. 170. Tegeates, i. 65. et Argivi bellant cum Lacedæmoniis, ix. 35. Tegeatibus a Lacedæmoniis bellum infertur, i. 66. ix. 26. ubi mortuus Leutychides, vi. 72.
 Teii demigrant in Thraciam capta sua urbe, et Abdera condunt, i. 68.
 Telamon heros, viii. 64.
 Teleboæ, v. 59.
 Teleclus fil. Archelai, vii. 205.
 Teleion Persis Tycta, id est, cæna, ix. 109.
 Telesearchus, ii. 142.
 Telines et ejus gesta, vii. 155.
 Telli Atheniensis historia, i. 50.
 Telliadæ, ix. 57.
 Tellias vaticinus, viii. 27.
 Tellus eadem non fert omnia, i. 52.
 Tellus Scytharum dea, et Apia Scythia dicitur, iv. 59.
 Telmessenses conjectores, i. 78.
 Telus insula, vii. 153.
 Telys Sybaritarum rex, v. 44.
 Temeni posteritas, viii. 137. 138.
 Tempe locus ubi, vii. 173.
 Tempia et sacra separata, v. 61.
 Tenedus, i. 151. capta a Persis, vi. 51.
 Tenia navis, viii. 82.
 Teniis honor Datus Delphis, ibid.
 Tenus (Temnus) Æoliæ civitas, i. 149.
 Tenus insula, iv. 53. vi. 97.
 Teos oppidum, i. 142. ii. 178. capta ab Harpago, i. 168. impensas adjuvit extruendi fani in Ægypto, ii. 178.
 Tereus Sitalcis pater, vii. 137.
 Terillus, Crinippi fil. Himeræ tyrannus, vii. 165.
 Termeneus Histiaeus, v. 37.
 Termilæ vocantur Lycii Milyadæ, i. 173. vii. 92.
 Terram et aquam poscere, iv. 126. v. 18. terræ divisio tripartita, ii. 16. terræ motus tanquam prodigium in Scythia, iv. 28.
 Tesserarum ludi inventores, i. 94.
 Tethrippotrophus, vi. 35.
 Tathronium oppidum, viii. 35.
 Tetramnestus Sidonius, vii. 98.
 Teuceri, vii. 20. et 43.
 Teuthrania, ii. 10.
 Thales Milesius defectionem solaris luminis Ionibus prædixit, i. 74. ejus inventum in traducendo per fluvium Cræsi exercitu, i. 75. consilium Ionibus datum, i. 170. ejus de incremento Nili sententia innuitur, ii. 20.
 Thamanæi populus, iii. 95.
 Thamasias Sandocis pater, vii. 194.
 Thamimasades Neptunus apud Scythas, iv. 59.
 Thannyras Inari Afri filius, iii. 15.
 Thasia metalla, vi. 46. 47.
 Thasii subacti a Mardonio, iv. 44. muros diruere jussi, vi. 48. in continente possederunt Strymam, vii. 108.
 Thasiorum urbes in continente, vii. 118.
 Thasus et ejus conditores, ii. 44. vi. 47. ab Histiaeo tentata, vi. 28.
 Theasides Spartiata, vi. 85.
 Thebæ campus, vii. 42.
 Thebæ Ægyptiæ, ii. 3. ibi pluviam decidisce, maximum miraculum, iii. 10. Thebæ olim Ægyptus vocatæ, ii. 15. Thebani Jovis fanum, i. 182.
 Thebanis arietes sacrosancti, ii. 42.
 Thebana plaga, ii. 166.
 Thebanis stigmata inuruntur regia, vii. 253.
 Thebani a Græcis obsidentur, ix. 85.

- Thebani eligunt Amphiarum auxilium, viii. 154.
 Thebe, Asopi filia, v. 80.
 Themistocles Neoclis f. vii. 145. 175. corrumpit duces, ut maneat, viii. 5. ejus strategema, viii. 22. literæ ad Iones lapidi incisæ, ibid. cum Aristide simulas, viii. 79. vafrities, exactio, avaritia, viii. 75. 112. omnium Græcorum prudentiss. viii. 110. secundas retulisse judicatur e prælio navali contra Persas, viii. 25. ut honoratus Spartæ, viii. 124. responsum livido cuidam datum, viii. 125.
 Themiscyra, iv. 86.
 Themison Theræus, iv. 154.
 Theocydes pater Dicei, viii. 65.
 Theogoniæ cantus in sacrificiis Persarum, i. 152.
 Theomestor Andromantis fil. viii. 85. ix. 90.
 Theophaniorum festum, i. 51.
 Theopompus rex Spart. viii. 131.
 Thera insula quondam Callista, iv. 147. a conditore Thera vocata, iv. 148. septem annos pluviam non sentit, iv. 151.
 Theræorum colonia, iv. 156.
 Therambus in Pallena urbs, vii. 125.
 Therapne locus, vi. 61.
 Theres Autesonis f. Cadmeus genere, iv. 147. 148.
 Therma urbs, vii. 125. 127. 185. Thermaeus sinus, vii. 125. viii. 127.
 Thermodon fluv. ii. 104. iv. 86. ix. 27. 42.
 Thermopylarum mons, vii. 176. 219. ad eas prælium Lacedæmoniorum et Persarum, vii. 223. etc.
 Theron Agrigentinarum monarchus, vii. 165.
 Thersander Orchomenius, ix. 16. Thersæ avus et Autesonis, iv. 147. vi. 52.
 Theseus Thessalus conditor Smyrnæ, ii. 2. raptor Helenæ, ix. 72.
 Thesmophoria, ii. 171. Ephesi, vi. 16.
 Thespia urbs incenditur, viii. 50.
 Thespienses, v. 79. adsumunt cives, viii. 75.
 Thesproti populus, v. 92. §. 7. viii. 47.
 Thessali cæsi ab Phocensibus, viii. 27. et 28.
 Thessaliæ descriptio, vii. 128. 129. e quæ ibi omnium optimæ, vii. 196.
 Thessalus socius Doriei, v. 46.
 Thestes fons, iv. 159.
 Thestorides literarum professor, ii. 15. ejus perfidia erga Homerum, ii. 16. quæ illi non bene semper verit, ii. 24.
 Thetidi sacrificant magi, vii. 191.
 Thmuitana plaga, ii. 166.
 Thoas in Lemno, vi. 158.
 Thoës feræ in Libya, iv. 192.
 Thomani populus, iii. 117.
 Thonis præfectus Canobici ostia, ii. 114.
 Thoraces picturati Amasis regis, iii. 47.
 Thorax Larissæus, ix. 58.
 Thoricum Atticæ, iv. 99.
 Thornax Laconicæ, i. 69.
 Thraces a Cræso subacti, i. 28. a Sesoistre subjugantur, ii. 105. populus Asiæ, iii. 90. cannabe vestiuntur, iv. 74. adversus tonitrua sagittas excutunt, iv. 94. Bithyni et Strymonii qui appellati, vii. 75. Xerxis socii, vii. 185. Jovis sacrum currum cum equis abegerunt, viii. 115. Thracum sepulturæ quales, v. 8. Thracum in Xerxiano exercitu armatura, vii. 75. 76. Thracia tellus descripta, iv. 99.
 Thracia gens ejusque mores, v. 5. etc.
 Thraciæ muri, vi. 55.
 Thrasybuli Milesiorum tyranni commentum, i. 21. 22. aliud, v. 92.
 Thrasycles Lamponis pater, ix. 90.
 Thrasydeus Aleuades, ix. 58.
 Thrasykleus Stesilei pater, vi. 114.
 Thriasius campus, viii. 65. ix. 7.
 Thus ubi et quomodo colligatur, iii. 107.
 Thyiæ Cephissi filiæ fanum, vii. 178.
 Thini a Cræso subacti, i. 28.
 Thyrea ager, vi. 76. et de eo contentio, i. 82.
 Thyssagetæ populus, iv. 122.
 Thyssus urbs, vii. 22.
 Tiaræ, iii. 12.
 Tiarantus fl. Scythæ, iv. 48.
 Tibareni populus, iii. 94. eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 78.
 Tibisis fl. Scythiæ, iv. 49.
 Tigranes Achæmenides Medorum dux, vii. 62.
 Tigranis ducis species et statura, ix. 96.
 Tigris fluvius in rubrum mare infunditur, i. 89. v. 52. vi. 20.
 Tigres tres et eorum ortus, v. 52. Tigris ostium, vi. 20.
 Tilones pisces, v. 16.
 Timagoras Timonactis pater, vii. 98.
 Timander Asopodori pater, ix. 69.
 Timareta antistes Dodonæ, ii. 94.
 Timegenides Theban. ix. 86.
 Timesitheus, v. 72.
 Timesius Clazomenius, i. 168.
 Timnes Ariapithis tutor, iv. 76.
 Timo sacrificæ, Paria genere, vi. 154. 155.
 Timodemus Aphidæus, viii. 125.
 Timogenides Thebanus, ix. 58.
 Timon Androboli fil. Delphus, vii. 141.
 Timonax Timagoræ filius, vii. 98.
 Timoxenus Scionæorum imper. viii. 128.
 Tiryns et Tirynthia regio, vi. 76. 77. 85. vii. 157.

- Tisamenus Græcorum aruspex, ix. 33.
 Tisamenus Spart. iv. 147. vi. 52.
 Tisander Isagoræ pater, v. 66.
 Tisander Hippoclidis pater, vi. 127. 129.
 Tisias Lysagoræ pater, vi. 153.
 Titacus Aphidnæus, ix. 73.
 Tithæus Datis filius, vii. 88.
 Tithorea Parnassi, viii. 32.
 Titorum Ætolus frater Malæ, vi. 127.
 Tmolus, i. 84. 95. v. 101. Tmolus auri
 ramenta profert, i. 95.
 Tomyris Massagetarum regina a Cyro
 bello petitur, i. 205. etc. ejus magna-
 nimitas, i. 212. Cyri caput cruori im-
 mergit, i. 214.
 Tonitrua in Xerxis exercitum ingruunt,
 ii. 42.
 Torona Græca urbs, vii. 22. 122.
 Trachea Chersonesus, iv. 99.
 Trachis urbs, vii. 199.
 Trachinii, vii. 175. 176.
 Trachinia regio Melidis, vii. 201.
 Trachiniæ petrae, vii. 198.
 Trapezus Arcadiæ, vi. 127.
 Traspies Scythæ, iv. 6.
 Trausi populus Thraciæ, v. 4.
 Trausus fl. vii. 109.
 Tria capita, seu capita quercus, locus
 sic dictus, ix. 59.
 Triballicus campus, iv. 49.
 Tribus in Sardibus, iv. 45.
 Triopii Apollinis sacrum atque certa-
 men, i. 144. iv. 39. vii. 153.
 Triopium Cnidiorum regio, i. 144.
 174.
 Triopium promontorium, iv. 58.
 Tripodes in templo Apollinis Ismenii,
 v. 59. et 60. et 61.
 Tripus apud Tritonidem paludem, iv.
 179.
 Tritæenses Achæorum pars, i. 145.
 Tritantæchmes, Artabazi fil. i. 192.
 Tritantæchmes, vii. 82. Artabani filius,
 viii. 26. ejus generosa sententia, ibid.
 Trieterica et Bacchanalia apud Gelo-
 nos, iv. 108.
 Triteæ oppid. viii. 35.
 Triton. fl. et Tritonis palus, iv. 178.
 191.
 Træzenii, vii. 99.
 Trojana ætate, tertia post Minoem, vii.
 171.
 Trophonium, viii. 134.
 Tutelaris Minervæ templum apud Chi-
 os, i. 160.
 Tychius coriarius, Homeri hospes, ii.
 9. ab Homero celebratur, ii. 26.
 Tycta, Persicæ cænæ regalis nomen, ix.
 110.
 Tymnes Histiaei pater, v. 57. vii. 98.
 ubi occultatus, iii. 5.
 Tyndaridarum expeditio in Atticam, ix.
 75.
 Tyndaridarum unus relinquitur in urbe
 Sparta, v. 75.
 Tyndarus, ii. 112.
 Typhon, ii. 156. iii. 5. Tyrannis lu-
 brica res, iii. 53. Tyrannidis incom-
 moda, v. 92. Tyrannorum mores, iii.
 80. Tyrannum secundum ejecto pri-
 ore nullus admittit, vi. 5.
 Tyres Scythæ, iv. 80.
 Tyres fl. iv. 11. 47. 51. 53. 82.
 Tyritæ, Græci, iv. 51.
 Tyrus quando extracta, ii. 44.
 Tyriorum castra, locus, ii. 112.
 Tyrodiza Perinthiorum, vii. 25.
 Tyrrhenus Atys f. colonias in Tyrre-
 niam ducit, i. 94. Tyrrheni oppu-
 gnant Phocæenses, i. 166. Tyrrhenia
 seu Thuscia, i. 163. Tyrrheniam
 Phocæenses aperuit, i. 163.
 V'
 Vaccæ Isidi sacræ, ii. 41.
 Vaccinam non gustantes, iv. 186.
 Vates in exercitu, ix. 33.
 Vaticanum Scytharum, iv. 67.
 Veneris Uraniæ templum a Scythis
 compilatum, i. 105. Veneris fanum
 apud Cyprum, ibid. templum apud
 Scythæ, ibid. Mylitta Assyrus dic-
 ta, Arabibus Alitta, Persis Mitra,
 i. 131. Urania Arabibus Alilat, iii. 8.
 Veneris templum apud Atarbechin,
 ii. 41. Veneris hospitæ, quæ Helena
 fuit, ædes, ii. 112. Scytharum dea et
 ab iisdem Artimpasa dicta, iv. 59.
 Venus Assyria et Babylonica, i. 199.
 Vehiculum Spartæ honoratum, viii. 124.
 Venti etesiae non sunt causa exunda-
 tionis Nili, ii. 20. ventorum ara in
 Thyia, vii. 178.
 Ventus Strymonias, viii. 118.
 Ventus Hellespontias, vii. 188.
 Veritas et mendacium ejusdem pretii,
 iii. 72.
 Verua quina Æolum, ii. 37.
 Vesta Scytharum dea, iv. 59.
 Vestes laneæ ubi profanæ, ii. 81.
 Vestis Ionica et Dorica, v. 87.
 Via sacra, vi. 54.
 Vici Medorum, i. 86.
 Vicinos medi et Persæ colunt, i. 154.
 Victimæ cædendæ ritus apud Scythas,
 iv. 60.
 Vinum palmeum, ii. 86. ex hordeo
 apud Ægyptios, ii. 77.
 Viperarum generatio cur rara, iii. 108.
 109.
 Vir prudens in suscipiendo quid cogitet,
 vii. 49.
 Virginum auctio apud Babylonios, i.
 196. virgines ubi devirgineantur a
 rege, iv. 168. virginum anniversarius
 conflictus, iv. 180.

- Viri pauci apud Persas, homines multi, vii. 210.
 Vita Ionica, iv. 95.
 Vitæ humanæ brevitās et calamitas, vii. 46. dies vari, i. 32.
 Vitis ac platanus aurea, vii. 27.
 Vivos defodere Persis in usu, vii. 114.
 Ultio fratris necessaria, iii. 65. vehementis apud Deos invidiosa, iv. 205.
 Ulysses, ii. 7. 26.
 Umbri pop. i. 94. iv. 49.
 Vocalissimus Ægyptius, iv. 141.
 Urbana Minerva, v. 82.
 Urbium Græciæ incrementa decremētaque, i. 5.
 Urbes a Dario in Scythia conditæ, iv. 124.
 Urania Veneris fanum vetustissimum, i. 105. ejus templum a Scythis diripitur, ibid. apud Persas sacrificia, i. 151. Urania Venus Alilat Arabibus dicta, iii. 8.
 Urina hirci spasmi remedium, iv. 187.
 Ursorum ac luporum sepultura, ii. 67.
 Urotal Arabibus, Dionysus, iii. 8.
 Utii populus, iii. 93. et eorum in Xerxis exercitu armatura, vii. 68.
 Vulcani sacerdotes, ii. 3. et maximum templum Memphi, ii. 99. vestibula, ii. 101. 121. Vulcani colossus, ii. 176. et fax, vii. 98. Vulcani templum et statua, iii. 37.
 Vulpanserēs Ægyptiis sacri, ii. 72.
 Uxor Candaules Gygi nuda visa, i. 9. uxorum mactatio ad mariti funus, v. 5. uxores Atheniens. raptæ, vii. 138.
- X
- Xanthius campus, i. 176.
 Xanthii populus, ibid.
 Xanthippus Ariphronis f. vi. 151. 156. vii. 55. viii. 151.
 Xanthippus dux Atheniensium cruci figit Artaycten, vii. 55. ix. 120.
 Xanthus Samius, i. 154.
 Xenagoras Praxilai f. Halicarnass. ix. 107.
 Xeni, hostes, ix. 11.
 Xerxes Darii filius, i. 185. Xerxis genealogia, vii. 11. impius et scelestus, viii. 109. Xerxes quid Græcis significet, vi. 98. rex Persarum declaratur, vii. 3. cur bellum Græcis intulerit, vii. 6. 7. copiæ Xerxis maximæ, vii. 20. Xerxes Hellesponto compedes injicit, vii. 35. Xerxis crudelitas, vii. 59. ix. 112. Xerxis dona in Hellespontum collata, vii. 54. Xerxis exercitus in Europam tractus, vii. 56. Xerxi quæ ostenta oblata sint, vii. 57. Xerxes exercitum suum lustrat, vii. 59. ejus copiarum catalogus et numerus, vii. 60. 61. 62. etc. 184. etc. Xerxis duces qui fuerint, vii. 82. 98. Xerxis magnanimitas, vii. 136. confidentia, vii. 146. Xerxiana classis, vii. 184. Xerxis formæ dignitas, vii. 187. Xerxi naves quadringentæ submersæ, vii. 190. Xerxis ad Thermopylas clades, viii. 24. Xerxis ridiculum factum, ibid. Xerxis impietas, viii. 109. ejus copias fames et pestis extinguit, viii. 115. ejus reditus in Asiam, viii. 117. etc. Xerxis amores, ix. 108. et passim plurima de eo toto libro vii. et viii.
- Xuthus Ionis pater, vii. 94.
 Xystum aureum Amphiarao donatum, i. 52.
- Z
- Zacynthii pop. iii. 59. vi. 70.
 Zacyntus, iv. 195. vi. 70.
 Zalmoxis dæmon ejusque cultus, iv. 19. 94. 95. ubi alia de eo.
 Zancle, nunc Messana dicta, vii. 154. et 164. pulcherr. urbs, vi. 25.
 Zancle a Samiis occupata, vi. 25.
 Zanclei populus, vi. 22. vii. 154. proditi ab Hippocrate, ibid.
 Zauces, Afri, iv. 193.
 Zegeries, murium genus in Africa, iv. 192.
 Zeuxidamus Leutychidis f. vi. 71.
 Zira amiculi genus, vii. 69.
 Zona urbs Samothraciæ, vii. 59.
 Zopyrus se mutilat, iii. 154. ejus ad Babylonios ficta fuga, iii. 156. Babylonici exercitus dux declaratur, iii. 157. ejus præstantia, iii. 160. Megabyzi pater, ibid.
 Zopyri filia vitata a Sataspæ, iv. 45.
 Zopyrus Megabyzi fil. iii. 160. Zopyrus a rege deficit et Athenas fugit, iii. 160.
 Zoster locus, viii. 107.

FINIS.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PA	Herodotus	
4002	[Works.	Greek & Latin.
A2	1818]	
1818		
v.2		

